

HJEMME OG UDE NORDISK UGEBLAD

REDIGERET AF OTTO BORCHSENIUS og JOHANNES MAGNUSSEN

1884—1885

KJØBENHAVN Forlagt af Brødrene Salmonsen (J. Salmonsen) Trykt hos F. E. Bording 1885.

Förord till den elektroniska utgåvan

Det Kongelige Bibliotek i Köpenhamn har digitaliserat denna volym, som i december 2016 kopierades till Projekt Runeberg och i januari 2017 försågs med en detaljerad innehållsförteckning.

Denna litterära veckotidskrift ska inte förväxlas med den av samma namn, som M. A. Goldschmidt utgav 1861. Otto Borchsenius startade och drev tidskriften *Ude og hjemme* (1877-1884). Efter ekonomiska problem startades den om med detta omvända namn, men blev bara ett halvår gammal, från oktober 1884 till mars 1885. Därefter tog Borchsenius anställning på dagstidningen *Morgenbladet*.

Förutom av redaktörerna (O. B. och J. M.), innehåller *Hjemme og Ude* bidrag av eller om: **Otto Benzon**, **Camillo Boito**, **Giosue Carducci**, L. M. Cognetti, **Pierre Corneille**, **Danton**, **Robert Dohme**, **F. Dostojewskij**, **Holger Drachmann**, **A. Ch. Edgren-Leffler**, **Bertel Elmgaard**, **Karl Gjellerup**, W. (rättare: D.) **Grigorowitsch**, **Axel Guthmann**, **Emil Hannover**, **Ad. Hansen**, **Ludvig Holberg**, **C. Hostrup**, **Christian Hviid Bredahl**, **Harald Høffding**, **Erna Juel-Hansen (Arne Vendt)**, **H. V. Kaalund**, **Max Klinger**, **Krøyer**, **Vilh. Kyhn**, **Thor Lange**, **Leo X**, **Niccolo Macchiavelli**, **Karl Madsen**, **Giuseppe Maffei**, **Hans Makart**, **Marat**, **F. J. Meier**, **Carl Michelsen**, **Marja Miljutin**, **Moses Montefiore**, **Alfred de Musset**, **Alexis Pisemski**, **Henrik Pontoppidan**, **E. Pontoppidan**, **Guiseppe Ribera (Spagnoletto)**, **Chr. Richardt**,

Robespierre, Rusticus, I. S., Edv. (rättare: Edm.) **Saglio**, **S. Schandorph**, **P. Sivle**, **Herbert Spencer**, Staal, **Axel Steenbuch**, **H. Taine**, **Hans Tegner**, **Alexis Tolstoy**, **Leo Tolstoy**, **Iwan Turgjenjew**, Urbanus, **Karl Warburg**, **Artemus Ward**, **G. Verga**, **Robert Wintle**, **Emile Zola**.

I **anmälan** utlovas också bidrag av: **M. Goldschmidt**, **Jonas Lie**, **P. Mariager**, **Sigurd Müller**, **Viktor Rydberg**, **Herman Schwanenflügel**, **August Strindberg**.

NORDISK UGEBLAD.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sondag.

Nr. 1.

5. Oktober 1884.

; Kr. Kvartalet.

Hertug Knud.

Digt n! tire\ Alexis Tolstöy. Kra Ru--isk af Thor Lau«t.

1

I o Tidender ginge til Haand Hertug Knud, den ene fra Magnus, hans Fjende, den anden fra Sonja, hans lovede Brud, i Nowgorod fæsted han hende.

2

Hr. Magnus skikker sin Sanger af Sted en mundtlig Hilseti at bringe og bede Hertugen selv folge med at jævne Trætten paa Thinge.

3

Men Sonja forsegler vel sine Ord, at ingen det Brev skulde bryde. Der gange to Munke lor Hertugen^ Hord. dem beder han Lønbrevet tyde.

4

De læse: Min Herre! Gud stande dig næst. naar Mennesker ville dig svige! Jeg saa dig i Drømme gaa smykket til Fest i Guld og i Purpur tillige.

5

Det Guld paa din Pande sprang sønder i to, og Blod blev dit Purpur oni Side. Nu vogt dig for Magnus, laan aldrig ham Tro, min Falk, min troskyldige, hvide. —

6

Munkene vexled et Blik ved det Brev, Latin de tned Læsningen blande, men Hertugen ler: Er det alt, hvad hun skrev fra fjarrne Riger og Lander

7

Min Frænde Magnös til Gjæst mig bod med høviske Ord og med Somme, og Skam for en Mand, om mit Lofte jeg brod for alt, hvad en Kvinde kan drømme. _

8

Fagert den Hertug klæde sig kan, hver Fold han med Guldspænde hæfter og springer i Sadlen og rider foran, to

Smaasvende følge ham efter.

♦) Originalens Versemaal er bevare!. At den fremmede Digter har henlagt Scenen for Knud lavards Drab til et Foranrslandilråt tilgives ham let.Nr. i.

HJEMME OG UDE.

9

Saa ride de langs med det rullende Hav, hvor Sku ni over Sten ligger stænket. Den fremmede Sanger dem folger i Trav, han rider med Hovedet sænket.

10

Der vifter ved Stranden en Foraarsvind, i Hestenes Manke den leger; sidelængs lober Dønningen ind og rifler Sandet i Streger.

11

Da taled en af de Svende to, som skulde med Hertugen drage: Der tabte din Hest, Herre Hertug, en Sko; nu vende vi heller tilbage.

12

Men Hertugen nikker til Svenden derved med Lys om sin Mund og paa Panden: 1 Morgen sende vi Bud til en Smed, han smedder Hesten en anden. —

13

Der snor sig en Sti, hvor Krattet er tæt, blandt Tuer duggede, vaade; Taagerne slynge derover et Net af flagrende, hvidlige Traade.

14

Da holdt med et Svip over Gangerens Kryds den anden Svend ved hans Side: Vend om, Herre Hertug! jeg saa dig fornys i Saddelen hovedlos ride!

15

Men Hertugen ler: Du har sovet maaske! jeg selv er lyslevende vaagen. Mit Hoved, jeg tænker, faar nok du at se, naar först vi er uden for Taagen.

16

Vejen gik frem mellem blomstrende Tjern med snehvide Blomster belæsset. Der sang alle Foraaret* vingede Born, og Jordbærret funkled i Græsset.

17

Alt Hækkėn af Roser var halvt sprungen ud, det myldred af gul Akeleje, og sugende Vellugten ind. sagde Knud: Et Liv er et kosteligt Eje!

18

Men Sangeren stjaalent paa Hertugen ser, og hemmelig Ynk ham betager; saa tryg er den Herre, saa trøstig han ler, saa tillidsfuld er han og fager.

19

Skal Sværdet i Nat med et eneste Blink i Ungdommen vorde hans Bane! Og Sangeren tyder med Omsvøb og Vink paa Karen, lian ikke vil ane.

20

Han synger en Sang paa den ensomme Sti ved Kyst under skovgroet Lide; Brusen af Havet sig blander deri:

0 Hav, o du vuggende, vide!

2 I

Der boede en Konge bag Havet i Vest,

1 Strid kunde ingen ham bestande;

saa bad hans Fjender med Svig ham til Gjæst at rane hans Liv og hans Lande.

22

Men Havet saa deres onde Sind, ulets Bolger alle Vegne glide. Bliv hjemme, Konge, kvad Vover og Vind.

0 Hav, o du vuggende, vide!

23

Du drager til Fest og til Drikkelag, du drikker din Død med det samme; det blanke Sværd bliver hvæsset i Dag,

1 Morgen skal det dig ramme.

24

Den Konge lød ikke Havets Raad, han turde paa sin Manddom lide; han satte i Hav sin forgyldene Baad, o Hav, o du vuggende, vide!

25

Han vandt i Raa sine Silkesejl, med Graad dem Taagerne dugge, og Baadens Stavn og forgyldene Spejl saa sørgeligt Bølgerne vugge. —

26

— Sangeren saa paa Knud Hertug med List at vække hans slumrende Tanke, men Hertugen river en Blomst af Kvist og fletter i Gangerens Manke.

27

En halvkvædet Vise han ikke forstod, sin Skæbne han ikke vil kjende; og Sangeren tier med sorrigfuldt Mod. saa synger han Visen til Ende:

28

Den Konge kom aldrig igjen fra en Fest. hvor Fjender kun sad ved hans Side, de delte hans Rige bag Havet i Vest. o Hav, o du vuggende, videlHJEMME OG UDE.

Nr i.

29

Der stander en Høj bag den stenede Kyst, og Maagerne flyve derover. Der ligger han stille med Sværdet i Bryst, i Højen han ligger og sover.

30

Der ligger han død i ain ensomme Grav ved Kysten, hvor Bølgerne skride, begrædt af det vide, del vuggende Hav, o Hav, o du vuggende, vide! —

31

— Og Sangeren atter paa Hertugen saa, men intet kan Hertugen sanse; han siger: I Morgen vil Godtvejr vi faa, se bare, hvor Myggene danse.

32

Han stirrer paa Floret af dansende Myg, som bæver paa Solguldets Bølger, og Solen gaar ned, han er glad, han er

tryg, en daarende Drøm ham forfølger.

33

Hvor skulde det Vink finde Plads eller Sted, naar Tankerne gjøres ham blide? Han nynner kun sagtelig Omkvædet med: O Hav, o du vuggende, vide1

34

Ham kan ingen frelse, hans Død er bestemt, usynlig den over ham suser. Han tror, det er Foraaret; alt har han gleint i Foraarets Luft, som beruser.

35

Han indaander Trolddommen. Sangeren tav. — Da tager en Fugl til at tale. Klingende plasker det rullende Hav, og rode sig Skyerne male.

36

Han lytter til Toner og, Fuglesang, han rider sin Skæbne i Mode; Havet, det rullende, plasker med Klang, og Skyerne male sig røde.

Det sorte Thermopyle.

Af Karl Gjellerup.

13et var klart Solskin om Morgenen, da jeg vaagnede ved Larmen af Drejebroen, der om Natten aflukker det strømfarlige Euripos, og jeg saa det gamle Knlkis med den hojbuede Aquadukt, sin takkede og taarnede venezianske Borg og det gamle Brokastel midt i Sundet spejle sig i gyldenblankt morgentaage Vand, omgivet af Øens og Fastlandets violette Stenbanker. Men medens vi dampede op ad Euripos langs de stejle Kandilibjærge, var det blevet mere skyet, og nu da vi passerede Nordvestpynten af Euboea med de Lichadiske Øer og stod ind imod den maliske Bugt, var det helt overtrukket, med Ruskregn og lavttrækkende Skyer, som snart kun lod Sokkelen af Fastlandets Øtabjærge træde mørkt frem mellem dens flossede, dampgraa Slor og den sten-graa spejlløse Vandflade.

Jeg sad inde i Røgkahytten og læste, da en Græker kom ind, bankede mig paa Skuldren og sagde i en højtidelig Tone: — Thermopyle . Jeg

takkede pantomimisk, fordi han havde holdt sit Lotte, og fulgte med ud. —

Vi vare ud for det Sted, hvor Øtabjærgene naa Havet. Mod Nord bredte sig den lamiske Slette Myrmidonernes frugtbare Hjem, og Akillevs' gamle Kongerige. Den mørke Bjærglinje fik næppe Lov at skraane lidt op fra Sletten, før T aagen naaede den og viskede ud, — akkurat som paa en Kultegning, hvor Læreren med en uskaansom Tommelfinger har gnedet det fortegnede bort. Strax derefter kom en stor Tværkloft, hvori Taagen hang fast; den trak sig ud af den over den lysere Xordva>g, medens sydfra en mørk Klippe skød sig frem foran den og groede foroven op i den med pludselig forsvindende sorteblaa Skov. Men en lysende hvid Linje slyngede sig fra Kløften ned om Foden af denne Klippe og trak sig bredere langs hen mellem den og Havet.

— Ser De det hvide dér?< sagde Grækeren — Thermopyle, — Leonidas HJEMME OG UDE.

Nr i.

29

Der stander en Høj bag den stenede Kyst, og Maagerne flyve derover. Der ligger han stille med Sværdet i Bryst, i Højen han ligger og sover.

30

Der ligger han død i ain ensomme Grav ved Kysten, hvor Bølgerne skride, begrædt af det vide, del vuggende Hav, o Hav, o du vuggende, vide! —

31

— Og Sangeren atter paa Hertugen saa, men intet kan Hertugen sanse; han siger: I Morgen vil Godtvejr vi faa, se bare, hvor Myggene danse.

32

Han stirrer paa Floret af dansende Myg, som bæver paa Solguldets Bølger, og Solen gaar ned, han er glad, han er tryg, en daarende Drøm ham forfølger.

33

Hvor skulde det Vink finde Plads eller Sted, naar Tankerne gjøres ham blide? Han nynner kun sagtelig Omkvædet med: O Hav, o du vuggende, vide1

34

Ham kan ingen frelse, hans Død er bestemt, usynlig den over ham suser. Han tror, det er Foraaret; alt har han gleint i Foraarets Luft, som beruser.

35

Han indaander Trolddommen. Sangeren tav. — Da tager en Fugl til at tale. Klingende plasker det rullende Hav, og rode sig Skyerne male.

36

Han lytter til Toner og, Fuglesang, han rider sin Skæbne i Mode; Havet, det rullende, plasker med Klang, og Skyerne male sig røde.

Det sorte Thermopyle.

Af Karl Gjellerup.

13et var klart Solskin om Morgenen, da jeg vaagnede ved Larmen af Drejebroen, der om Natten aflukker det strømfarlige Euripos, og jeg saa det gamle Knlkis med den hojbuede Aquadukt, sin takkede og taarnede venezianske Borg og det gamle Brokastel midt i Sundet spejle sig i gyldenblankt morgentaage Vand, omgivet af Øens og Fastlandets violette Stenbanker. Men medens vi dampede op ad Euripos langs de stejle Kandilibjærge, var det blevet mere skyet, og nu da vi passerede Nordvestpynten af Euboea med de Lichadiske Øer og stod ind imod den maliske Bugt, var det helt overtrukket, med Ruskregn og lavttrækkende Skyer, som snart kun lod Sokkelen af Fastlandets Øtabjærge træde mørkt frem mellem dens flossede, dampgraa Slor og den sten-graa spejlløse Vandflade.

Jeg sad inde i Røgkahytten og læste, da en Græker kom ind, bankede mig paa Skuldren og sagde i en højtidelig Tone: — Thermopyle . Jeg

takkede pantomimisk, fordi han havde holdt sit Lotte, og fulgte med ud. —

Vi vare ud for det Sted, hvor Øtabjærgene naa Havet. Mod Nord bredte sig den lamiske Slette Myrmidonernes frugtbare Hjem, og Akillevs' gamle Kongerige. Den mørke Bjærglinje fik næppe Lov at skraane lidt op fra Sletten, før T aagen naaede den og viskede ud, — akkurat som paa en Kultegning, hvor Læreren med en uskaansom Tommelfinger har gnedet det fortegnede bort. Strax derefter kom en stor Tværkloft, hvori Taagen hang fast; den trak sig ud af den over den lysere Xordva>g, medens sydfra en mørk Klippe skød sig frem foran den og groede foroven op i den med pludselig forsvindende sorteblaa Skov. Men en lysende hvid Linje slyngede sig fra Kløften ned om Foden af denne Klippe og trak sig bredere langs hen mellem den og Havet.

— Ser De det hvide dér?< sagde Grækeren — Thermopyle, — LeonidasNr. 2.

Der. slyngede hvide Linje maatte ve] være Sandet af en Bjærgstrøm. Der nede, hvor den bredte sig under Bjærgmuren. kæmpede og faldt Spartanerne. Bag om Kløften maatte det højere Bjærgpas gaa, ad hvilket Malieren førte Perserne. Sletten foran vrimlede af Xerxes' Millioner. Jeg undersøgte Kyststriben nøje med Kikkerten for at opdage Højen, hvor de sidste Spartaner faldt, og hvor Leonidas' Løvemonument har staaet; men Afstanden var for stor. —

En Tyrk kom hen imod Kahytsdoren, skuttende sig i Regnblæsten.

— Ja det dér ovre , sagde han til mig paa Fransk,

— <det er der da gjort for meget Væsen af. De har naturligvis overdrevet frygtelig, de Grækere, — lie,

— de kunde jo sagtens, de var ene om at skrive Historien . . . Tænk bare, tre Millioner, — jeg beder Dem, — det er jo til at tage og føie paa — de største Nutidshære er jo næppe én Million. — tre Mil-Ii-oner! — he, — saadant noget Praleri.»

Jeg svarede, at det i et saadant Pas ikke var vanskeligere at modstaa tre Millioner end én Million, og for Resten fandt jeg ikke det kolosssale Tal saa utroligt.

Tyrken tændte sig en Cigaret inden for Kahyts-døren: — Ikke utroligt; — Hvordan skulde en saa monstrøs Hær rykke frem. — med den Tids Indretninger . . Den kunde ikke en Gang komme over Hellesponten ... Og saa underholdes; ... de maatte jo omkomme.

Hvortil jeg bemærkede — alt imens jeg indrommede, at der meget muligt var overdrevet en Dél — for det første, at det kunde være lettere at underholde en stor Hær end en lille — en Bemærkning, som jeg skylder kejserlig Generalissimus salig Wallenstein

— og for det andet, at der slet ikke var nogen, der havde sagt, at de ikke sultede ihjel i Tusendvis. Xerxes vilde vælte Asien ind over Grækenland; Satra-perne lod de vaabendygtige byde op og jog dem af Sted; hvordan de kunde komme levende frem, blev deres egen Sag. Dersom Grækerne have pralet ved at lægge et Par Millioner til, have de baaret sig dumt ad: Massen beviser bedst, at det var en Fusker, der førte den. Havde de haft med hans Farfader Cyrus at gjöre, saa var Tallet blevet mindre og Faren større.

Hvor ofte mon ikke Tvivl over for Oldtidens Beretninger kommer deraf, at man lægger sin egen Tids Erfarenhed og moralske Betænkeligheder ind i Oldtiden? Hvor ofte er ikke den historiske Skepsis lige saa uhistorisk som den filosofiske tidt er ufilosofisk.

Og hvor saa Folk have travlt med være kloge og give gode Raad — et Par Tusend Aar bag efter! Dér kommer Monsieur Prosper Mérimée fra Paris, gør sig en Spaseretur i Thermopyle og i Anopæapasset, kritiserer Kong Leonidas fra Sparta, finder hans Operationsplan infamt kassabel og belærer ham om, at da det øvre Bjærgpas viste sig at være det farlige, burde han smukt være marscheret derop med sine

Spartaner, og overladt Fokerne at holde Thermopyle. Og saa bliver han klappet paa Skuldren af de moderne Kritikere og faar sin Ros som en brav Alvorsmand, der ikke lader sig beruse, en moderne Aand. der overalt bærer sin vaagne Kritik med sig ligesom sit Lommeuhr, en Nittende-Aarhundredes-Mand, som d g altid bedst véd, hvordan Kagen skal skæres.

Mulig dog, at gamle højsalig Kong Leonidas kjendte sine Pappenheimere lidt bedre og vidste, at hvis Fokerne skulde have holdt Thermopyle. saa havde Perserne slet ikke behovet at umage sig hin Morgentur op om Bjærgene. Kan hænde, at han desuden saa Sagen med helt andre Øjne; at han -let ikke mente, det var rigtig Alvor med at standse Millionerne ved Thermopyle, men at det hele var et Forspil, et Skuespil, der opfoites, hvor det kom an paa ikke at være borte bag Bjærgkulisserne, men fremme paa Strandscenen, hvor l-'olket kunde sé dem, hvor Hellenerne kunde pege ind, saa længe de sejlede ude paa det vinblaa Hav, og sige: Sc dér, den sorte Klippe — det hvide Sand Thermopyle. — Leonidas! — Det havde ganske vist ogsaa været mere strategisk forsvarligt at trække sig tilbage, da Stillingen blev uholdbar, i Stedet for at lade sig skyde ned Mand for Mand. Men Herre Gud. det hørte nu en Gang med til Komedien . . , Hvad skal man sige! Inspirationen har -ine urimelige Indfald.

Xerxes var heller ikke rigtig med. Han var en asiatisk Alvorsmand, der ikke forstod Spøg med nogen — ikke en Gang med Havet, en Statistiker, der havde sine Skrivere om sig for at notere, hvor mange der skulde have Satrapskaber, og hvor mange der skulde have 1 Iovedet hugget af. Han kunde ikke begribe, hvorfor Hellenerne legede uden for Skanserne, salvede og smykkede sig som til en Fest. Disse Narrestreger irriterede ham, og han sendte sine udodelige ud for at tugte disse frække Mennesker; det gik ikke op for ham, at det hele var en storartet Spøg, en blodig spartansk Spøg. af den Art Spøg, der bliver staaende som Menneskeaandens Monumenter, naar Alvorsmændenes Værker ere pustede bort som Korthuse.

Disse Betragtninger anstillede jeg nede i Kahytten, hvor jeg havde trukket mig tilbage, da Regnen blev stærkere. Vi var sejlet i en Bue og laa stille ved Stylida, Lamias Havnestad. Derfra kunde man endnu lige tydelig se Thermopyle. — Regnen var holdt op. Over mod Euboea begyndte det at klare, men ved Thermopyle saa det nøjagtig ud som før.

Og saaledes saa det ogsaa ud et Par Dage senere, da jeg vendte hjem fra den thessaliske Tur, slaaet tilbage af Vinterregnen. Solstraaier havde spillet over græsgrønne Bjærghøjder paa Euboeas Nord kyst, da vi sejlede gjennem Strædet, og om Natten, da vi laa til Ankers ud for Stylida. for forst ved Solopgang at være ved Kalkis' Drejebro, da var det klart Maaneskin, og ud af en dunkel Dis skinnede langt borte den hvide Stribe, der viste, hvor Passet var. Men saa længe man om Eftermiddagen kundef

se Thermopyle, var det lige som før: Skyerne hængende nøjagtig i samme Højde, som om de vilde tvinge Øjet ned paa Stranden ved Bjærgfoden, og hvad der var oven over, om Bjergtoppen var høj eller lav, kantet eller rund, skovklædt eller skallet, det kom ikke Sagen ved. Som om dette farveløst overskyggede, dette torsoagtig afskaarne hørte Stedet til.

Saaledes husker jeg det, ser det mørke Pas for mig tydeligere end mange skjønne Egne, som jeg har beundret i de pragtfuldeste Belysninger. Og skjønt jeg kun har set det ude fra Soen, er Stedet med sin enkelte storslaaede Stemning blevet mig fortroligere end mange, hvor jeg har vandret ugevis om, blevet et af de Steder, hvor Tanken af sig selv kan soge hen, og af hvilke man paa et Aars Rejse næppe finder et halvt Dusin.

Der var en Nat længe efter, da jeg ikke kunde falde i Søvn. Tanken om, hyai. den næste Dag kunde bringe, gjorde mine Nerver til Is og mit Blod til Ild. Saa sogte jeg bort fra denne Tanke til fjærne Steder. — Først til Vienvaldstattersøen; men Skov-kantonernes Smaragd straalede saa muntert og blinkede saa livslystcnt, Dampbaade gled hen over den med Musik og Sang, pyntede glade Mennesker vare om Bord, Ansigter, der lignede andre, som jeg enten hadede

eller elskede--Bort fra Schweizeridyllen op paa

Akropolis, mellem Parthenons Søjler; der var ensomt, højtideligt; men de forvitredeKannelurrande glimtede alt for skarpt i Eftermiddagssolen, og der laa en altfor berusende Safranglans over Æginas violblaa Bjærg-takker; man drømmer paa Akropolis, man sover ikke

dér--Jeg trængte til et overskygget, dødsstille

Asyl, til en uforstyrrelig heroisk Gravro . . Saa fandt jeg det sorte Thermopyle.

Atter laa det for mig under de lavt drivende Skyer, lige som oversvævet af Hades' Skygger . . . Og under Taage-Baldakinen sov jeg ind paa det hvide Sand mellem den sorte Klippe og de mumlende graa Bølger, drømmende, at jeg laa der med fuld Ejendomsret, fældet af en medisk Pil i Juli 480 for Guds Byrd sammen med de andre Lakedæmoner, som sove der, lydige mod Spartas Love , — navnløse levende i beundrende Erindring — maaske den eneste misundelsesværdige Tilværelse!

Saaledes tænkte jeg nu altsaa den Nat. Men jeg vaagnede til en mere haandgribelig Existens, og gik ud og sejrede — og jeg beundrer, men misunder ikke længer de > lydige Borgere«, som sove paa den plaskende Strand i det sorte Thermopyle.

Til den elanske Sønderjyde.

1 aaben Mark du staar for Stød, mens vi kan sidde hjemme; du bærer Læsset af vor Nød, det skal vi aldrig glemme. Du har din Post, hvor Stormen slaar, og anspændt man maa lytte, men vil med Fred og gode Kaar dog aldrig Vagten bytte.

Ja i dit Hjem du Dag paa ny

vil vente trods din Længsel,

og den, som staar, hvor han kan fly,

er Frimand i sit Fængsel.

Med Tro paa Gud, med Dansk i Mund,

med Blikket vendt mod Norden

som Fange paa din egen Grund

du vogter Fædrejorden.

Saa har du Magt, som du har Ret,

om ingen vil den ænse,

saa vil — blot med dit Aandedræt —

du Luften om dig rense;

og Sejrens Dag sig nærme vil

— den Sejersdag, vi mene —

da vi kan lægge Skulder til,

hvad nu du bærer enel

C. Hostrup. f

se Thermopyle, var det lige som før: Skyerne hængende nøjagtig i samme Højde, som om de vilde tvinge Øjet ned paa Stranden ved Bjærgfoden, og hvad der var oven over, om Bjergtoppen var høj eller lav, kantet eller rund, skovklædt eller skallet, det kom ikke Sagen ved. Som om dette farveløst overskyggede, dette torsoagtig afskaarne hørte Stedet til.

Saaledes husker jeg det, ser det mørke Pas for mig tydeligere end mange skjønne Egne, som jeg har beundret i de pragtfuldeste Belysninger. Og skjønt jeg kun har set det ude fra Soen, er Stedet med sin enkelte storslaaede Stemning blevet mig fortroligere end mange, hvor jeg har vandret ugevis om, blevet et af de Steder, hvor Tanken af sig selv kan soge hen, og af hvilke man paa et Aars Rejse næppe finder et halvt Dusin.

Der var en Nat længe efter, da jeg ikke kunde falde i Søvn. Tanken om, hyai. den næste Dag kunde bringe, gjorde mine Nerver til Is og mit Blod til Ild. Saa sogte jeg bort fra denne Tanke til fjærne Steder. — Først til Vienvaldstattersøen; men Skov-kantonernes Smaragd straalede saa muntert og blinkede saa livslystcnt, Dampbaade gled hen over den med Musik og Sang, pyntede glade Mennesker vare om Bord, Ansigter, der

lignede andre, som jeg enten hadede

eller elskede--Bort fra Schweizeridyllen op paa

Akropolis, mellem Parthenons Søjler; der var ensomt, højtideligt; men de forvitredeKannelurrande glimtede alt for skarpt i Eftermiddagssolen, og der laa en altfor berusende Safranglans over Æginas violblaa Bjærg-takker; man drømmer paa Akropolis, man sover ikke

dér--Jeg trængte til et overskygget, dødsstille

Asyl, til en uforstyrrelig heroisk Gravro . . Saa fandt jeg det sorte Thermopyle.

Atter laa det for mig under de lavt drivende Skyer, lige som oversvævet af Hades' Skygger . . . Og under Taage-Baldakinen sov jeg ind paa det hvide Sand mellem den sorte Klippe og de mumlende graa Bølger, drømmende, at jeg laa der med fuld Ejendomsret, fældet af en medisk Pil i Juli 480 for Guds Byrd sammen med de andre Lakedæmoner, som sove der, lydige mod Spartas Love , — navnløse levende i beundrende Erindring — maaske den eneste misundelsesværdige Tilværelse!

Saaledes tænkte jeg nu altsaa den Nat. Men jeg vaagnede til en mere haandgribelig Existens, og gik ud og sejrede — og jeg beundrer, men misunder ikke længer de > lydige Borgere«, som sove paa den plaskende Strand i det sorte Thermopyle.

Til den elanske Sønderjyde.

1 aaben Mark du staar for Stød, mens vi kan sidde hjemme; du bærer Læsset af vor Nød, det skal vi aldrig glemme. Du har din Post, hvor Stormen slaar, og anspændt man maa lytte, men vil med Fred og gode Kaar dog aldrig Vagten bytte.

Ja i dit Hjem du Dag paa ny

vil vente trods din Længsel,

og den, som staar, hvor han kan fly,

er Frimand i sit Fængsel.

Med Tro paa Gud, med Dansk i Mund,

med Blikket vendt mod Norden

som Fange paa din egen Grund

du vogter Fædrejorden.

Saa har du Magt, som du har Ret,

om ingen vil den ænse,

saa vil — blot med dit Aandedræt —

du Luften om dig rense;

og Sejrens Dag sig nærme vil

— den Sejersdag, vi mene —

da vi kan lægge Skulder til,

hvad nu du bærer enel

C. Hostrup. Nr. 2.

HJEMME OG UDE.

Pierre Corneille.

Eodt 6te Juni 1606, død iste Oktober 16S4. Af Or. phil. S. Schandorph.

I.

I' rankrig havde i literær 1 lenseende indtaget den mest fremragende Plads blandt de romanske Lande i den tidligere Middelalder. De nordfranske Trouvérers lange Heltedigte, deres korte Satirer (fabliaux), de provençalske Troubadourers Lyrik efterlignedes hos alle Folkene af romansk Stamme. Saa tog Italienerne den förste Plads fra Dantes Tid, og i det 15de og 16de Aarhundrede satte Renæssancen Blomst. Dante skyldte ikke sine Forgængere, Troubadourerne, saa lidt; Boc-caccios Noveller kunne betragtes som en kunstnerisk Udformning af Trouvéremes Fabliaux, l'ulci og A ri ost gjenoptage, halvt legende med Stoffet, Trouvérernes Heltedigte. Spanierne bleve Renæssancens egenlige Dramatikere, Franskmændene vare nu reducerede til at efterligne deres Naboer og S tam frænder og satte deres Originalitet til derved. Vi have kun at gjöre med Dramaet i denne Sammenhæng. I den ældre Renæssancetid vat det et rent Skoledrama, en Korhøjelse for de lærde uden Rod i Naturen, uden nationalt I Væg. Saa afløstes det af en raa, fabrikmæssig Efter-gjoren af spanske Monstre. Dramafabrikanten Alexandre Hardy (1564—1630) leverede i en tredive Aars Tid den Slags Varer til Skuespiltruppen i Hotel de Hour gogne i Paris. Cervantes' Noveller og Lope de Vegas Intrigestykker bleve samvittighedsløst plyndrede af ham.

Hvad der gjor det spanske Renæssancedrama til en betydningsfuld Fremtoning i Literaturens Historie, er, at det bunder lige saa dybt i det spanske Folks Natur som Rafaels, Michel Angelos, Correggios og Tizians Kunst i det italienskes. Bag dets gjennem mange Episoder sig snørklende Fabel, bag dets utrolig bornerte Katholicisme, en Inkvisitor værdig, bag dets forcerede Loyalitets-og Æresdyrkelse, en Don Quijote værdig, banker et sandt Liv, fremglimter virkelige Folkeidealer; i dets ord-, billed- og klangrige Diktion toner en sand, begejstret Lyrik; derfor kan man ved at arbejde sig ind i denne Digtnings, fra den moderne saa himmelvidt forskjellige. Aand komme til at holde af den. Men den franske Efterligner tog kun det raa Stof; intet Menneske kan udholde at læse Alexandre Hardy. Hans Nationalitet fornægter sig ikke i visse Maader. Som sine moderne Landsmænd var han forfaren i det dramatiske Tomrerarbejde; han kunde lægge Situationen virkningsfuldt til rette; han kunde låve en Handling sammen, men det, der kaster Glans over det hele; det, man nu til Dags kalder Gnisten , havde han ikke Spor af. Han var sin Tids Scribe.

Ved Siden af spansk gjorde ogsaa italiensk Indflydelse sig gjældende i det franske Drama i den første Del af det 17de Aarhundrede. Fra Katharina af Medicis Tid var Frankrig for Italien noget lignende

som Danmark for Nordtyskland i det förste Aarhundrede efter Absolutismens Indførelse: Æventyrernes og forsultne Adelsmænds forjættede Land. Blot ét Exempel blandt en Masse; det store Punktum for hele denne Bevægelse: den borgerlig fødte Florentiner Con-cinoConcini, der fulgte med i Maria af Medicis Folge, han, som slog sig op til Marechal og Premierminister, som kjøbte sig til at blive en af Nordfrankrigs største Jordegodsejere, kaldte sig Baron af Lussigny og Marechal d'Ancre, tyranniserede den stakkels Dreng Ludvig XIII, teede sig med en PengemagnaLs hele Uforskammenhed. indtil han 1617 faldt for en Sammensværgelse og blev skudt, da han i Pomp og Pragt traadte ind i Louvre. Pøbelen brændte hans Lig, efterat have slidt det itu, og hans Hustru Leonora Galigai, den skjønne florentinske Fars erdatter, blev nogle Maaneder efter henrettet som Troldkvinde. Fra det Tidspunkt af er Richelieu den opgaaende Stjærne. han gjør Frankrig til, hvad det den Gang kunde blive: først Herre i sit eget Hus, saa et frygtet Medlem af Evropas Stormagtsraad, en Hovedsteinme i Koncerten — eller Dissonansen.

Italienerne sleb Franskmændene af eller ferniserede dog Barbarerne. Hundrede Aar før Richelieu var Sæderne saadanne, at da Frants I. af Frankrig mødtes med Henrik VIII. af England, hilste Monarkerne paa hinanden ved at tage et forsvarligt Livtag, omtrent som et Par *zünftige SmeddCsvende vilde have gjort det for en tredive Aar siden hos os. De sidste Konger af Huset Valois: den lange, dvaske Tværdriver Henrik II., hans med italiensk Sminke oversmurte Blodhunde af Sønner, den første Bourbon Henrik IV., gjennem hvis besungne Ridderlighed un bon drille (i en Fart oversat: en forsoren Børste) ikke saa sjældent brød frem, gav Plads for den frygtsomme,

forkuede, snærpede og devote Ludvig XIII., der vaandede sig under den magre, geniale Klærks Svøbe og endelig for Ludvig XIV, Levendegjørelsen af det Kongeideal, som Præsteministeren havde drømt om. Hvad han end ellers var: en lunefuld Tyran, en hensyns- og troløs Politiker, en middelmaadig Aand med et kraftigt Legeme og uopslidelige Nerver; han var dog en fransk Konge uden spansk eller italiensk Tilsætning. Pierre Corneille blev sit Lands Literaturs Ludvig XIV. Nutidens Politikere kunne ikke elske Ludvig XIV.; Nutidens Æsthetikere have ondt ved at faa Interesse for Pierre Corneille, men Historikeren og Literatur-historikeren maa regne med dem som med betydelige Størrelser.

Italienerne og Spanierne traf hinanden i Frankrig. Antonio Perez, Filip Ii s Sekretær og Yndling, saa hans Rival i Kjærlighedssager, forjaget og forfulgt, efterstræbt af den uhyggelige spanske Konges Spioner og Snigmordere, flygtende fra Henrik IV. til Elisabeth2 7

af England, bragte detsidste spanske literære Nyt, Gongö-rismen, til Frankrig. Det er vanskeligt i faa Ord at forklare, hvad Gongorisme er. Det er en literær Stil, opkaldt efter sin Opfinder, den spanske Poet, Luis de Gongora. Fra Spanien, hvor den saa smukt kaldtes estilo culfo* (dannet Stil), gik den til Italien; dér kaldtes den Concettistil; Antonio Perez bragte den til England, dér kaldtes den Euphuisme og blev bragt i Mode ved John Lilly. Demogeot siger i sin franske Literaturhistorie — en god Skolebog — følgende om denne Stil, og dermed maa Læserne nøjes: Det var en særlig Jargon, en Slags Skjonrankers og Skjøn-sprogs Frimureri. De utroligste Misbrug af Billeder og Sammenligninger, de mest tvungne Sammenstillinger, de latterligste Overdrivelser dannede Vævet i dette nye Sprog. Antonio Perez skriver til Lord Essex: Mylord, og tusende Gange Mylord, véd I ej, hvori Maane- og Solformørkelse bestaar. Den förste kommer af Jordens Mellemkomst mellem Solen og Maanen; den anden af Maanens Mellemkomst mellem Solen og Jorden. Hvis nu imellem Maanen: det er min vexlende og altid paa Spil staaende (périclitante) Lykke, og Eder, som er min eneste Sol, Fraværelsen kommer og stiller sig (thi mellem adskilte Venner er Fraværelsen Jordens Mellemkomst); eller hvis mellem Jorden, det er mit stakkels Legeme og Eders ædle Gunst, stiller sig, eller snarere modstiller sig, det, jeg kalder min .Lykke, vil min Sjæl da ikke dvæle i Sorgmodighed; vil den ej dvæle i Mørket?

Saadant snørklet, tankeløst Vaas havde den Mand Tid til at låve midt i et Liv, der var truet paa alle Kanter! Hvad fik da Skribenterne af Profession ikke Tid tilr

Italienernes og Spaniernes literære Tendenser brændte sammen i Hotel Kambouiliet. Dette Adelshus laa nær ved Kongeborgen Louvre. Marquisen af Pisani. Jean de Vivonne, ejede det; hans italiensk fødte Hustru Giulia Savelli, var Husets Aand i første Generation. Italiensk Dannelse mødtes der med fransk Lyst til passiarende og let Tankeudvexling; og Kvinderne tog sig her paa ægte fransk Vis forat opdrage Henrik IV's langsporede Adelsmænd paa Italiensk efter det Ideal, som Baldasarre de Castiglione i sit Skrift: Hofmanden allerede i den første Halvdel af det 16de Aarhundrede havde uddraget af sine Erfaringer fra Italiens Rennæssancehoffer og af sine Studier af romerske Klassikere og moderne italienske Poeter. Med dette Hus stod Antonio Perez i Forbindelse. I næste Slægtled, da Catherine af Vivonne, Giulia Savellis Datter, tronede som Dronning i Hotel Rambouillets Sale, fandt Neapolitaneren Marino, Affektationens og Manicrismens kronede Poet, sit rette Hjem; om det tredje Slægtleds Dronning, Catherines Datter, Julie dAngennes sluttede sig en Stab af franske Poeter og

Skjønaander, dem Moliére slog til, først i »Les précieuses ridicu/esr i lystig Farcetone, saa i« Les f emmes savantes» med den realistiske Skildrings mere tungt rammende

Svøbe.

Et Skaberi, hvorom man ingen Forestilling faar, uden efterat have studeret det længe og grundigt! Damer og Herrer antog græsk klingende Hyrdenavne; Husets Dame modtog, liggende paa Sengen i sin Alkove, Poeternes Sonetter og Madrigaler, omgivne af Miniatur-malerier af Blomster; og hver Blomst havde sin Digter. Pierre Corneille var i sin Ungdom med i Kompagniet. 1 Ian maatte besynge Liljen. Hyazinten og Granat-bionisten.

Poeterne sad i Alkoven i la ru elie, Gangen mellem Væggen og Damens Seng. Corneille lavede blandt andet et Digt — uoversætteligt i danske Vers — som ordret gjengivet lyder saaledes:

Forhen har et guddommeligt Orakel sagt, at min Pomp og Berømmelse kunde besejre den største Konges; men hvis jeg, o tilbedelsesværdige Julie, kunde opnaa at pryde Eders Lokker, bør jeg opgive al anden Berømmelse, thi ingen Hæder kan lignes med den at krone Eder.

Skaberiet havde én god Side. Poeterne, hidtil betragtede som Banditer og Zigeunere, havde, ligesom Skuespillerne i langt senere Tider, levet, som de ansaas for at være. Hotel Rambouillet løftede Literaturen op i det gode Selskab ved at kjæle for den. Den voxede op til under Ludvig XIV. at blive choffahig i den næste Generation blev den Herre i de Huse, hvor den havde været Tjener. Voltaire blev det attende Aarhundredes indflydelsesrige Stormagt. Salon-damerne begyndte med, halvt for Spøg, at krone Skribenterne; det endte med, at Kongerne «af Guds Naade , Frederik af Preussen, Katharina af Rusland, maatte regne med dem "som med virkelige Størrelser.

Allerede Richélieu fulgte i Damernes Spor. Det var kommet saa vidt, at Frankrigs enevældige Minister gav sig til at være poetisk Dilettant, men naturligvis troede han selv, at han var en Mester og kunde kommandere Literaturen i Frankrig, som han kommanderede Politiken. Samtidig med Alexandre Hardy styrtede en Mængde Poeter sig over Scenen; over fire Snese vare Pierre Corneilles Forgængere. Richelieu var theatergal og tragediebesat. Han lavede Planer til Tragedier og holdt en Stab af Sekretærer, Poeter af Profession, til at udarbejde sine Planer. Han ærgrede dem idelig ved Rettelser og Ændringer. Det maa have været morsomt at høre denne magre, svagelige Mand med Mefistofelesansigtets høgeagtige Næse og tilspidsede Korsskjæg under den røde Kalot diktere de sig dybt bojende Poeter sine Ideer og, mens han arbejdede paa Habsburgernes Tilintetgjørelse, trampe Alexandrinertakten, og at sé ham rette Korrektur paa maadelige Vers for at gjøre dem endnu maadeligere.

(Sluttes).

Fra Landet.

Af Rusticus.

En mørk og taaget Novemberaften — en af disse Aftener, li vori Bonden < beder sit Fadervor med Hønsene — kjorte en gammel Karrosse oppe paa den gamle forfaldne Landevej, der med god dansk Sendrægtighed, i de taabeligste Svingninger og gjennem de vildeste Slugter, forer fra Hojiandet ned imod de store Mosedrag og Skovene ved Ntirrekjcer.

Nedsunken lige til Øjnene i en hvid Gummifrakke, og med den lange rode Næse stukket ud gjennem Slidsen paa tlen opslaaede Krave, sad Kusken foroverbøjet mod den fine Stovregn, der uophorlig dryssede ned, og som nu paa ottende Dogn trofast havde opfyldt Mellemrummene mellem Hagelbyger og formelige Skybrud.

Paa Bunden af de dvbe Dale, i hvilke Vejen hvert andet Øjeblik, ligesom i vild Glæde, hovedkulds styrtede sig ned, var der næsten livsfarligt at passere. Skjæret fra Vognlygterne, der som to Lyskegler trængte ud gjennem Taagen, vuggede hen over vandfyldte Grøfter, druknende Marker, grædende Træer, ensomme Hytter. Og selve den alderstegne Karosse sukkede i sine Fjedre og stønnede i sine Axler som en gammel skrøbelig Olding, der har kjendt bedre og ærefuldere Dage.

Paa dens Dore var der ogsaa malet baade Vaabenskjolde i hvidt'og blaat og Egekranse i Guld. Men skjønt den en Gang havde nydt den Lykke at være selve Grevindens Brudevogn, og ofte i hine minderige Dage været det hemmelige Gjemme for Elskovs-spøg og Hvisken mellem Atlask og Silke, tydede dens Udseende nu — overstænket til op over Vinduerne, som den var ikke des mindre paa, at den hørte til det udrangerede. Og skulde man regne efter de gemytlige Piskesmæld, hvormed den gamle Livkusk nu og da fordrev Tiden 'paa Bukken —

eller den spøgende Hilsen, han uden vidtre sendte ned efter en stakkels Bondekone, der med Skjørterne over Hovedet og bag en uhyre Paraply kæmpede sig frem gjennem Vejkantens Pløre, var det heller næppe en af selve de grevelige Herskaber, der sad i Ly under dens buklede Overtræk.

Det var det ikke heller. Det var blot en lille Præstedatter, som hed Agnete.

Hun sad sammenkrøben i Hjørnet af det rummelige Lukke og stirrede frem for sig med blegt Ansigt og hfil,vaaben Mund.

Lygteskjæret, der fandt Vej gjennem de duggede Ruder, faldt ind over en simpel Sorgekjole, i hvis Skjød et Par hvide, buttede Hænder laa foldede, — et nøddebrunt Haar og to store mørke Øjne med denne egne, underlige Dybde, som Øjne faar efter mange Nætters uafbrudte Graad, og som med Ansigtets fordrejede Træk og de sitrende Læber forklarede den svage Duft af Kranse, og den lille Mindelse om Karbol, der omgav hende.

Mellem Stunder, naar et Piskesmæld fra Bukken eller et pludseligt Skump af Vognen vakte hende af hendes Drømmerier og mindede hende om. hvor hun var, rettede hun sig hurtig op, strøg med en energisk Bevægelse Haaret bort fra Panden, talte Pakkerne og Vadsækkene, der laa paa Sædet foran hende, og bed sig i Læben.

Der kom da over hende noget af en stærk Beslutning, noget som en Rusten til Kamp, der fik hendes Kinder til at brænde, hendes Hænder til at skjælve.

Men efterhaanden som Vognfjedrenes Vuggen, som al det gamle Læders Knirken, Dørenes uafbrudte Klirren og Regnens Perlerasien paa Ruderne virkede ind paa hendes overtrætte Sanser, sank hun dog atter ind i sin Krog. Og inden hun selv vidste det, floj hendes Tanker tilbage til den tomme Præstegaard bag Pilehegnet, som hun netop havde forladt, og hvor nu kun en forglemt Krans, en doende Glod i Ovnasken og nogle sammenstuvede Mobler fortalte om et Hjem, der var splittet, en Lykke, der var bristet.

1 den brune Hjørnestue med de hoje Paneler havde Agnete for første Gang aabnet sine morke Øjne. I den skyggefulde Have, den overgroede Gaards-plads i den lille Verden fra Stalden til Stakke-haven, fra Pilehegnet til Andedammen, var hele hendes Liv løbet hen og hun selv voxet op til den stærke lille attenaars Brunette, som nu for förste Gang skulde forlade den.

Da hun var otte Aar. døde hendes Moder og en lille Søster, og fra den Dag havde hun levet ene med sin tavse Fader, som hun i Dag havde stedet til den evige Hvile, og hvem hun havde elsket over alt paa Jord og i Himmel.

Han havde været en af hine stille Kæmper, der paa sine stærke Skuldre bærer et langt Livs Spot, Haan og Foragt uden at bojes. Stodderpræsten' var han spottende bleven kaldt blandt de store. Og selv de fattige og fortrykte, hvis Sag han havde gjort til sin egen, forstod ikke altid denne tavse Særling, der paa Apostelvis vandrede fra Sted til Sted for at blotte Uret og lindre Nød — trods al Forfølgelse bestandig lige ubøjelig, og skjønt selv ramt af tunge Sorger og haarde Tilskikkelser lige stærk og urokkelig, saa at til sidst ogsaa Døden fandt for bedst at komme som en Tyv om Natten for at sætte ham Seglet for Munden.

Om Aftenen var han kommen hjem fra Sygebesøg langt borte i • Mosekjærshusene sund, stærk, med Taagen hængende i sit tvedelte Skjæg og i sin Lovemanke; og da Agnete den næste Morgen i sin Chemise hoppede ind for som sædvanlig at give ham et Morgenkys paa Sengen, laa han med Haanden under Kinden som et Barn, og stirrede ud i Stuen, men med brustne Øjne.9

Nr. 4.

Hun havde de förste Dage været ganske lam-slaaet af Fortvivlelse. Nogle gamle snakkesalige Tanter, hvem Faderens tavse Alvor og spartanske Levevis i mange Aar havde holdt borte fra Huset, indfandt sig nu igjen for at tage sig af hende, og begyndte strax med stor Geskjæftighed at ordne alt til en saa vidt muligt anstændig Begravelse, træffe alle Forberedelser og samle Efterladenskaberne.

Af disse var der ikke mange. Det var ikke ganske uden Grund, naar de gamle Damer under deres ivrige Eftersøgen i de tomme Skufler og luftige Skabe rystede paa deres betænksomme Hoveder og sukkede. Den døde

havde haft sim Begreber om de Ting, som Rust og Mol kan fortære; og det kunde maaske have set galt nok ud for Agnete, dersom det ikke havde været saa heldigt, at den svagelige Knkegrevinde paa Norrekjær netop samme Tid søgte efter en ung, vakker Pige, en Slags underordnet Selskabsdame, der ved Klaverspil og Piquet kunde adsprede hende i hendes Sygdom. En af Tanterne tog sporenstregs derover i sort Silkerobe og med en hel Svalerede paa Hovedet, og der blev ikke liden I .ykke blandt de kjære Slægtninge, da hun ved Tilbagekomsten kunde melde om den naa-digste Modtagelse.

Agnete gjorde ingen Modstand. Som en ganske viljeløs Ting lod hun de andre raade for alt, og sad blot og hulkede i sit Lommetørklæde. Fqrst da hun paa denne Aften, efter Jordfæstelsen, sad i Vognen, og under lanternes trestemmige Formaninger og Advarsler mærkede Lugten af Selesværte og rullede bort gjennem Pilelaagen først da gik det egentlig ret til fuldt op for hende, hvad deL var, der var foretaget med hende, og hvortil hun kjørte.

Kun én Gang for havde Agnete set Grevinden. Det var endda flere Aar tilbage, ved en Bispevisitats i en af Nabosognets Kirker, hvor hun pludselig midt under Prædikenen var bleven rod ved at opdage en Guldlorgnet rettet imod sig fra Pulpituret. Det var vel overhovedetalt, hvad hun nogen Sinde havde mødt fra den Kant. Men allerede fra sine første Barnedage havde dette unge Hjærte indsuget et stille brændende Had, en begejstret Foragt for alt det store og rige, under hvis Haan og Forfølgelse hun havde set sin Faders Haar graane.

Dette knejsende Herresæde, hvis Navn aldrig var bleven nævnt i deres Hjem. uden hans Öjne brændte og hans Pande rynkedes a f Forargelse, havde været blandt det første, der fik hendes unge Blod til at banke. Med en hemmelighedsfuld Rædsel havde dets straalende Fester, dets larmende Jagttog og Faklerne i de mørke Ringgrave, hvorom hun havde hort saa meget fortælle, spundet sig ind i hendes tidligste, trodsige Barnedrømme. Endnu kunde Synet af dets guldglimtende Spir over de fjærne Skove og over Mosemændenes fattige Boliger faa Blodet op i hendes Kinder; og naar Faderen kom hjem med sit mørke Aasyn og sine sammentrukne Bryn, flöi hendes Tanke strax derhen som til hans Mismods rette Kilde.

Og nu kjørte hun, hans Datter, snart ind gjennem dets Porte!

. . . Hun var hurtig bleven rolig og besluttet. En svulmende Følelse af Begejstring og brændende Trods, der i et kort, ligesom glimtende Minut havde betaget hende oppe paa Kirkegaarden, da Fadferens faa, men trofaste Venner sænkede hans Kiste i Jorden, blussede atter op i hendes unge fyrige Hiærte.

Sket var sket; nu vel. Men var der ikke i dette ligesom en Stemme fra selve Himlen? . . . Var det ikke, ligesom én fra Mørket hviskede hende i Oret, at hun liim var den, der var bestemt til at tage Kampen op med den dødes Sværd — og i selve Fjendernes Lejre.

Hun følte sig saa guddommelig stærk med ét.

som den fyrige Væbner, der ved Nattetid, og med sine Vaaben skarpt slebne under Kappen, sniger sig ind i den befæstede Borg — for at hævne.

Hvordan var det nu med de gamle Tanter r de havde jo dog saa mindelig bedt hende at være paapasselig og huske paa, at hun gik ind i Landets förste Familie. Hun skulde jo sige hendes Naade , ikke sandt — og helst kysse Grevinden paa Haanden förste Gang, de modtes. Hun havde jo ogsaa 'an meget naadigt erindret hende fra hin Bispevisitats, havde de sagt — og endogsaa fattet Godhed fot hende, var det ikke saa?

Agnete smilte, da hun, ligesom ud fra en Taage, erindrede disse Ord ... et kampberedt Smil. Hun hævede Hovedet, foldede Hænderne fast i Skjødet og svor i Stilhed, de skulde føie, hun var Præ-sten Thi : bjørnsons Datter!

Vognen kjørte nu ned ad den sidste, stejle Bakke-skraaning. Agnete skjød hastig Vinduet ned, lig. som for at faa Luft, og skimtede under sig giennem Regnstøvet det mægtige Mosedrags mørke Øde, hv< r over Taagerne hvilede som i et Moderskjød.

De rumlede over en Bro. Vejen drejede, og fra dens højre Side skinnede en Række kummerlige Lys ud i Mørket.

Det var Mosekjærshusenc . De laa dér, Side om Side. som en lang og sørgelig Historie.

sammensunkne over den fugtige Mosegrund og støttende sig til hinanden i deres Affældighed, ligesom de Mennesker, de husede.

Over de hvide Stykker, der var hængt for de smaa Vinduer, men som kun dækkede disse- nederste Halvdele, kunde Agnete, idet hun kjørte forbi, se helt ind i Stuerne. Rum paa Rum, Hjem efter Hjem det ene trangere og tristere end det andet, for hende forbi i al sin dagligdags Nøgenhed, og fortalte i Forbifarten sin kummerlige Historie.

Hist stod et udtæret, halvt afklædt Fruentimmer i en hullet Særk og holdt en osende Tællepraas hen over en bred Seng med sex slumrende Barnehoveder. Manden var sunket sammen af Træthed og so\ med Panden tnod Bordpladen, mens en ung, b!eg Pige rørte en Vugge i Krogen.IO

Her sad en gammel værkbruden Mand, ganske ene paa en Bænk i en tom og nogen Stue med sprukne Lervægge. Andre Steder var man endnu i Færd med Maaltidet og halvsov omkring de dampende Kartoffelfade . . .

Nu drejede Vejen atter, og fortsatte ind i det klamme Mørke. Agnete lukkede Øjnene. Med dette Billede af Nodens Elendighed i sin Sjæl vilde hun træde frem for Grevinden.

Til venstre oppe mellem Bakkerne laa Byen med Bondemes store Gaarde, der skinnede ud gjennem Ruderne som blanke Lanterner. De kjørte ind i en lang, begmørk Allé. Hestene sjappede, Skridt for

Skridt, og Hjulene pjaskede som i lutter Vand. Dryppende Træer, det ene efter det andet, gled dem ustandselig forbi som sorte Spøgelser.

Agnete flyttede sig utaalmodig paa Sædet. Dette syntes ingen Knde at ville tage.

Men da hun pludselig mellem to Stammer saa et Lys fra selve Slottet, kom hendes Hjærte hæftigt til at banke.

Hun foldede atter Hænderne fastere i sit Skjod, besluttet, urokkelig. Og idet de rullede ind over Borggaardens Brolægning, samlede hun i sidste ^Øjeblik for sig Billedet af sin stærke Fader,-ligesom for at styrkes ved hans Velsignelse. siuno,.

theatrene

Det kongelige Theaters eneste Nyhees qvasi-historiske Handling over i Fantasiens vide Verden, men den almengyldige Sat.re i Skuespillet er og bliver flad og tom og maa, især for den ene af Hovedpersonernes Vedkommende. talde interesselos til jorden i et Land. hvis dramatiske Literatur ejer en hel anden levende og fyldig Udgave af en politisk Kandestøber. I sit fortræffelige Skrift om '«lel nyere Lystspil i Frankrig og Danmark« har for øvrigt l'. L. Moller grundig gjort det af baade med •Statsmand og Borger, og med Scribes nok som omtalte poetiske Moral» overhovedet - Der gaar stort Ry fra fordums Tider af Udforeisen af flere af Stykkets Roller. Særlig Brodrene Poulsen gjorde alt for fremdeles ut hævde dette Ry, men det er vanskeligt -elv for den bedste Skuespiller at iklæde en Perjon Kjød og Blod, naar den i tilskuernes Øjne først er bleven en Masketigur og en Intrigedukke.

Prr-att heatrene skulle vi komme til i et følgende Nummer.

literatur

Julemarkedet tegner atter til at blive af lige saa fyldigt og indholdsrigt et Omfang som i de senere Aar. Man vil af Dagspressen vide, at der saaledes fra Ilenrik Ibsens Haand kan- ventes et nyt Skuespil. »Vildanden». Bjørnstjerne Bjørnson liar fuldendt Fortæl lingen'Det flager i Byen og fra Havnen», og»i AlexanderL .Kielland kan ventes en Fortælling »Fortuna», efter Sigende en Fortsættelse af -Gift». Vi skulle hertil føje, at baade C. Hostrup og

Chr. Ri,-hardt rimeligvis agte at udgive nye Digtsamlinger, //olger Drachmann. hvis »Smaa Fortællinger ere udkomne i disse Dage, lader til at skulle udfolde en rig Virksomhed; der nævnes et mindre Skuespil, »Lykken i Arenzano», samt andre Arbejder for Theatret, hvoriblandt et stort .Kventyrdrama, »Der var en Gang —»- Af S.

Schandorph kan ventes en storre Fortælling, »Skovtogedbomene», al Kar! Gjellerup en nordisk Tragedie, Brynhild», og »En klassisk Maaned», Minder fra en Rejse i Grækenland, a i Henrik Pontoppidan en Fortælling, »Mimoser», af Nicola: Bøgh et storre Arbejde over Kunstnerparret Jerichau, af Georg Brandes samt af/r. Winkel-Horn Skildringer af Holberg-. Liv og Virksomhed o. s. fr.

I dansk Oversættelse vil udkomme Viktor Rydbergs »Sejrs-sværdet., en Oversigt over de guthi-ke Folks mythologiske Epos. Arbejdet vil, foruden den allerede offentliggjorte Redegjørelse for selve Gangen i Heltedigtet, indeholde et hidtil utrykt udførligt Bevis for to af de vigtigste I'unkter i Forfatterens Opfattelse af Mythernes episke Sammenhæng. — I dansk Oversættelse viL ligeledes udkomme et større Udvalg af forskjellige, baade prosaiske og poetiske, Arbejder af August Strindberg.

Georg Ebers har fuldendt en ny historisk Roman, hvis Handling atter er henlagt til .-Egypten, til det f erde Aarhundrede e. Kr Romanen vil i dansk Oversættelse udkomme i Begyndelsen al næste Aar. --Et Udvalg af Hans Hoff.manns Noveller, deriblandt »llexe-præsten», vil ogsaa om kort Tid udkomme i dansk Oversættelse.

Breve, Boger, Bidrag og ørrige Forsendelser bedes sendte til ,,Hjemme og Ude", Forlag, Br jarene Sa/monsen» /{.^handel, Holbergsgade 3,

Annoncer, soin ønskes optagne i næste Nummer af Hjemme og Ude bedes indsendt i Loliet af denne Uge til /t'rdr, Salmensir.. Holbergsgade s.

Eftertryk af 'Hjemme og Ude »s Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14. J- Sal-

Johannes Magnussen træfies i Keglen hver Sognelag mellem 2 og 3 Stormgade to, 1. Sal i Mellembygningen.

Her sad en gammel værkbruden Mand, ganske ene paa en Bænk i en tom og nogen Stue med sprukne Lervægge. Andre Steder var man endnu i Færd med Maaltidet og halvsov omkring de dampende Kartoffelfade . . .

Nu drejede Vejen atter, og fortsatte ind i det klamme Mørke. Agnete lukkede Øjnene. Med dette Billede af Nodens Elendighed i sin Sjæl vilde hun træde frem for Grevinden.

Til venstre oppe mellem Bakkerne laa Byen med Bondemes store Gaarde, der skinnede ud gjennem Ruderne som blanke Lanterner. De kjørte ind i en lang, begmørk Allé. Hestene sjappede, Skridt for

Skridt, og Hjulene pjaskede som i lutter Vand. Dryppende Træer, det ene efter det andet, gled dem ustandselig forbi som sorte Spøgelser.

Agnete flyttede sig utaalmodig paa Sædet. Dette syntes ingen Knde at ville tage.

Men da hun pludselig mellem to Stammer saa et Lys fra selve Slottet, kom hendes Hjærte hæftigt til at banke.

Hun foldede atter Hænderne fastere i sit Skjod, besluttet, urokkelig. Og idet de rullede ind over Borggaardens Brolægning, samlede hun i sidste ^Øjeblik for sig Billedet af sin stærke Fader,-ligesom for at styrkes ved hans Velsignelse. siuno,.

theatrene

Det kongelige Theaters eneste Nyhees qvasi-historiske Handling over i Fantasiens vide Verden, men den almengyldige Sat.re i Skuespillet er og bliver flad og tom og maa, især for den ene af Hovedpersonernes Vedkommende. talde interesselos til jorden i et Land. hvis dramatiske Literatur ejer en hel anden levende og fyldig Udgave af en politisk Kandestøber. I sit fortræffelige Skrift om '«lel nyere Lystspil i Frankrig og Danmark« har for øvrigt l'. L. Moller grundig gjort det af baade med •Statsmand og Borger, og med Scribes nok som omtalte poetiske Moral» overhovedet - Der gaar stort Ry fra fordums Tider af Udforeisen af flere af

Stykkets Roller. Særlig Brodrene Poulsen gjorde alt for fremdeles ut hævde dette Ry, men det er vanskeligt -elv for den bedste Skuespiller at iklæde en Perjon Kjød og Blod, naar den i tilskuernes Øjne først er bleven en Masketigur og en Intrigedukke.

Prr-att heatrene skulle vi komme til i et følgende Nummer.

literatur

Julemarkedet tegner atter til at blive af lige saa fyldigt og indholdsrigt et Omfang som i de senere Aar. Man vil af Dagspressen vide, at der saaledes fra Ilenrik Ibsens Haand kan- ventes et nyt Skuespil. »Vildanden». Bjørnstjerne Bjørnson liar fuldendt Fortæl lingen'Det flager i Byen og fra Havnen», og»i AlexanderL .Kielland kan ventes en Fortælling »Fortuna», efter Sigende en Fortsættelse af -Gift». Vi skulle hertil føje, at baade C. Hostrup og

Chr. Ri,-hardt rimeligvis agte at udgive nye Digtsamlinger, //olger Drachmann. hvis »Smaa Fortællinger ere udkomne i disse Dage, lader til at skulle udfolde en rig Virksomhed; der nævnes et mindre Skuespil, »Lykken i Arenzano», samt andre Arbejder for Theatret, hvoriblandt et stort .Kventyrdrama, »Der var en Gang —»- Af S. Schandorph kan ventes en storre Fortælling, »Skovtogedbomene», al Kar! Gjellerup en nordisk Tragedie, Brynhild», og »En klassisk Maaned», Minder fra en Rejse i Grækenland, a i Henrik Pontoppidan en Fortælling, »Mimoser», af Nicola: Bøgh et storre Arbejde over Kunstnerparret Jerichau, af Georg Brandes samt af/r. Winkel-Horn Skildringer af Holberg-. Liv og Virksomhed o. s. fr.

I dansk Oversættelse vil udkomme Viktor Rydbergs »Sejrs-sværdet., en Oversigt over de guthi-ke Folks mythologiske Epos. Arbejdet vil, foruden den allerede offentliggjorte Redegjørelse for selve Gangen i Heltedigtet, indeholde et hidtil utrykt udførligt Bevis for to af de vigtigste I'unkter i Forfatterens Opfattelse af Mythernes episke Sammenhæng. — I dansk Oversættelse viL ligeledes udkomme et større Udvalg af forskjellige, baade prosaiske og poetiske, Arbejder af August Strindberg.

Georg Ebers har fuldendt en ny historisk Roman, hvis Handling atter er henlagt til .-Egypten, til det f erde Aarhundrede e. Kr Romanen vil i dansk Oversættelse udkomme i Begyndelsen al næste Aar. --Et Udvalg af Hans Hoff.manns Noveller, deriblandt »llexe-præsten», vil ogsaa om kort Tid udkomme i dansk Oversættelse.

Breve, Boger, Bidrag og ørrige Forsendelser bedes sendte til ,,Hjemme og Ude", Forlag, Br jarene Sa/monsen» /{.^handel, Holbergsgade 3,

Annoncer, soin ønskes optagne i næste Nummer af Hjemme og Ude bedes indsendt i Loliet af denne Uge til /t'rdr, Salmensir.. Holbergsgade s.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14. J- Sal-

Johannes Magnussen træfies i Keglen hver Sognelag mellem 2 og 3 Stormgade to, 1. Sal i Mellembygningen.

Her sad en gammel værkbruden Mand, ganske ene paa en Bænk i en tom og nogen Stue med sprukne Lervægge. Andre Steder var man endnu i Færd med Maaltidet og halvsov omkring de dampende Kartoffelfade . . .

Nu drejede Vejen atter, og fortsatte ind i det klamme Mørke. Agnete lukkede Øjnene. Med dette Billede af Nodens Elendighed i sin Sjæl vilde hun træde frem for Grevinden.

Til venstre oppe mellem Bakkerne laa Byen med Bondemes store Gaarde, der skinnede ud gjennem Ruderne som blanke Lanterner. De kjørte ind i en lang, begmørk Allé. Hestene sjappede, Skridt for

Skridt, og Hjulene pjaskede som i lutter Vand. Dryppende Træer, det ene efter det andet, gled dem ustandselig forbi som sorte Spøgelser.

Agnete flyttede sig utaalmodig paa Sædet. Dette syntes ingen Knde at ville tage.

Men da hun pludselig mellem to Stammer saa et Lys fra selve Slottet, kom hendes Hjærte hæftigt til at banke.

Hun foldede atter Hænderne fastere i sit Skjod, besluttet, urokkelig. Og idet de rullede ind over Borggaardens Brolægning, samlede hun i sidste ^Øjeblik for sig Billedet af sin stærke Fader,-ligesom for at styrkes ved hans Velsignelse. siuno,.

theatrene

Det kongelige Theaters eneste Nyhees qvasi-historiske Handling over i Fantasiens vide Verden, men den almengyldige Sat.re i Skuespillet er og bliver flad og tom og maa, især for den ene af Hovedpersonernes Vedkommende. talde interesselos til jorden i et Land. hvis dramatiske Literatur ejer en hel anden levende og fyldig Udgave af en politisk Kandestøber. I sit fortræffelige Skrift om '«lel nyere Lystspil i Frankrig og Danmark« har for øvrigt l'. L. Moller grundig gjort det af baade med •Statsmand og Borger, og med Scribes nok som omtalte poetiske Moral» overhovedet - Der gaar stort Ry fra fordums Tider af Udforeisen af flere af Stykkets Roller. Særlig Brodrene Poulsen gjorde alt for fremdeles ut hævde dette Ry, men det er vanskeligt -elv for den bedste Skuespiller at iklæde en Perjon Kjød og Blod, naar den i tilskuernes Øjne først er bleven en Masketigur og en Intrigedukke.

Prr-att heatrene skulle vi komme til i et følgende Nummer.

literatur

Julemarkedet tegner atter til at blive af lige saa fyldigt og indholdsrigt et Omfang som i de senere Aar. Man vil af Dagspressen vide, at der saaledes fra Ilenrik Ibsens Haand kan- ventes et nyt Skuespil. »Vildanden». Bjørnstjerne Bjørnson liar fuldendt Fortæl lingen'Det flager i Byen og fra Havnen», og»i AlexanderL .Kielland kan ventes en Fortælling »Fortuna», efter Sigende en Fortsættelse af -Gift». Vi skulle hertil føje, at baade C. Hostrup og

Chr. Ri,-hardt rimeligvis agte at udgive nye Digtsamlinger, //olger Drachmann. hvis »Smaa Fortællinger ere udkomne i disse Dage, lader til at skulle udfolde en rig Virksomhed; der nævnes et mindre Skuespil, »Lykken i Arenzano», samt andre Arbejder for Theatret, hvoriblandt et stort .Kventyrdrama, »Der var en Gang —»- Af S. Schandorph kan ventes en storre Fortælling, »Skovtogedbomene», al Kar! Gjellerup en nordisk Tragedie, Brynhild», og »En klassisk Maaned», Minder fra en Rejse i Grækenland, a i Henrik Pontoppidan en Fortælling, »Mimoser», af Nicola: Bøgh et storre Arbejde over Kunstnerparret Jerichau, af Georg Brandes samt af/r. Winkel-Horn Skildringer af Holberg-. Liv og Virksomhed o. s. fr.

I dansk Oversættelse vil udkomme Viktor Rydbergs »Sejrs-sværdet., en Oversigt over de guthi-ke Folks mythologiske Epos. Arbejdet vil, foruden den allerede offentliggjorte Redegjørelse for selve Gangen i Heltedigtet, indeholde et hidtil utrykt udførligt Bevis for to af de vigtigste I'unkter i Forfatterens Opfattelse af Mythernes episke Sammenhæng. — I dansk Oversættelse viL ligeledes udkomme et større Udvalg af forskjellige, baade prosaiske og poetiske, Arbejder af August Strindberg.

Georg Ebers har fuldendt en ny historisk Roman, hvis Handling atter er henlagt til .-Egypten, til det f erde Aarhundrede e. Kr Romanen vil i dansk Oversættelse udkomme i Begyndelsen al næste Aar. --Et Udvalg af Hans Hoff.manns Noveller, deriblandt »llexe-præsten», vil ogsaa om kort Tid udkomme i dansk Oversættelse.

Breve, Boger, Bidrag og ørrige Forsendelser bedes sendte til ,,Hjemme og Ude", Forlag, Br jarene Sa/monsen» /{.^handel, Holbergsgade 3,

Annoncer, soin ønskes optagne i næste Nummer af Hjemme og Ude bedes indsendt i Loliet af denne Uge til /t'rdr, Salmensir.. Holbergsgade s.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14. J- Sal-

Johannes Magnussen træfies i Keglen hver Sognelag mellem 2 og 3 Stormgade to, 1. Sal i Mellembygningen.

Indhold Hertug Knud. Digt af AUxvt intitå) Fra Rus- ved Tkar Langt Ort sorte Thermopyle. Af AV/W GjtUtmf. Til den danske Sonder jyde. Diet .if C. H'stmp. — Pierre Corneille. Af Dr. phil. i. Stfuunkrfk — Fra Landet. Af Kxsticu*. — Theatrene. Literatur. Til Læserne. Bekjendtgjørelser. 2 7 HJEMME OG UDE.

Nr. 2.

Til Hjemme og Ude's Læsere.

Skjønt dette Blad har været i Ilden, for det endnu saa Dagens Lys, haaber Redaktionen dog ikke, at det fortrinsvis skal friste en krigerisk Tilværelse. Idet vi henvise til nedenstaaende Redegjørelse for Bladets Maal og Indhold, skulle vi her kun tilføje, at det, næst efter at bringe gode Bidrag fra gode Forfattere, vil være vor Opgave, hvad der efter vort Syn paa Sagen ogsaa er Maalet for et literært Ugeblad: at afgive en nevtral Arena for alle aandelige Strømninger med aaben og ærlig Adgang for modsatte Anskuelser. Der vil maaske ikke mindst for Øjeblikket være Plads i vor Presse for en rolig, human og partifri Diskussion.

Af Artikler, som Hjemme og Ude i den nærmeste Fremtid vil bringe, nævne vi her folgende:

Holger Drachmann: Tyrkisk Rokoko. En Mode-Legende fra 1848.

Berte! Elmgaard: Stakkels Thea. Et Landsbybillede. Thor Lange: Oversættelse fra Russisk af to Fortællinger af W. Grigoroit'itsch og Leo Tolstoy.

S. Schandorph: Gamle Sorø. Otto Borchsenius: Literære Skizzer fra Fyrrerne. Ny Række. I. Et Par Blade af C. H. Bredahls Bondekrønike.

Rus ficus: En Række Skildringer Fra Landet . Urbanus: En Række Skildringer Fra Byen .

Redaktionen.

BEKJENDTGJØRELSER.

FORLÆGGERE: 8RDR. SALMONSEN.

REDAKTØRER OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN

bogtrykker:

F. E. BORDING.

 NORDISK UGEBLAD

12. Oktober 1884

5 Kr. Kvartalet.

Kje ben havn.

Udkommer hver Sentlag.

Nr. 2.

Tyrkisk Rokoko.

En Mode-Legende fra Anno 174S. Af Holger Drachmann.

I Stor-Sultanen Mahmuds hoje Navn, forsynet med den kejserlige Tuhra, bekjendtgør Raghib Pascha, Guvernør i Stambul, Hattischerifens Majestætsbefaling:

»Profeten paabød tarvelige Sæder, men Stambuls Kvinder sig som Houris klæder; igjennem Slor, som Spindelväiv saa fine, de lader se hvert Ansigtstræk, hver Mine, og Klædningen, den forhen folderige, som ikkun Allahs Skarpsyn gjennemtrængte, opslidset, med tilbageslagne Flige nu slutter i sin hele snævre Længde til Legemet, lig Dyrets Hud til Kjødet; hvert Spejderøje har et Indblik frit paa, hvad kun Herrens. Ret tor nævne sit: — sligt er Profeten og hans Tjener Mahmud en Vederstyggeligheds Torn i Øjet! Saa er det og. at Foden sluttes ind i perlestukne Tøflers Gedeskind — Profetens Hustru brugte kun Sandaler —; forargeligt er og de Paafugl-Haler. af Stene sammenholdt i Farveskifter, Topas, Smaragd, Turkis, ja Diamant, hvormed hen over al den lose Tant paa Stambuls Gader Kvinderne sig vifter.

Thi staar ved Magt Hattischerifens Ord: forbudt, ved Dødsstraf, er de lette Flor,

den snævre Klædning, slidset op i Rifter,

den Overdaad i Tøfler og i Vifter. —

Paa denne Dag, og fra den samme Stund,

naar Muezzimen sunget har til Ende

sin Aftenbøn fra Minaretens Tinde,

det Bud har Lovskraft for hver Stambuls Kvinde

— hun være fornem, fattig, gammel, ung —:

i mørk Feredza, folderig, beskeden,

at hylle sig foroven og forneden,

og ikkun bære dame Dragt paa Gaden.

Saa skriver Raghib, Pascha her i Staden. Allah bevare Folket, styrke Freden; Profeten viser Vej til Evigheden!

Et Forbud — imod Kvindekjønnets Luxusl

Hvor vil den Pascha hen? — har man kjendt Magen?

Feredza! — Stambuls Damer — hele Dagen?

Feredza! — denne Sæk for gamle Koner _

O, Sultan Mahmud, du, hvem Millioner af troende med Knæfald daglig priser for Kraft og Storhed, Mildhed og Forstand: os tykkes det, dit Forbud kun beviser, at du har Kraft og Indsigt som en Mandl Hvis du var Kvinde — ja, du skulde føie den Storhed, som en Silke-Chilat gjemmer, just naar den slutter fast om bløde Lemmer, og naar et Pust fra Bosporus kan køle den ild, der evigt under Huden brænder —ja, hvis du Kvinde var, med spæde Hænder,

du vilde sikkert fatte, hvilken Magt

der er i Paafugl-Svansens Vifte lagt,

naar under Funklen af de dyre Stene

den svinges i en blid og kjælen Takt —

hvis du var en af os, du vilde mene,

at intet for din Sjælsro var saa vigtigt,

som Sløret, naar det ret er gjennemsigtigt,

naar Pande, Øje, Læbe, Hage, Kind

er skjult og dog ej skjult bag Silkespind,

naar Hals og Hann af Bølgeflor omsvæves,

naar, hvad der hvælvet er, af Floret hæves,

for, næste Nu, dækt af en dunlet Fold,

at give sig Usynlighed i Vold —

o hvis du var, som vi, og ingen Mand,

din Mildhed vilde sige strax: man kan

med en Sandal kun plumpt paa Nakker træde;

men sluttes Foden i en Toftel ind,

i

helst en med Perlesting paa Kiddets Skind, da bøjer Nakkers Række sig med Glæde: — vi véd det, vi, som har paa tusend traadt . . . o, store Sultan, var du Kvinde blot!

Ved Bosporus, just dér, hvor Promenaden langs Havet sine Vovers Strømme spreder, der ligger mørkt, tilgitret ud mod Gaden, et byzantinsk Palads, Begorid Tasch; og foran Porten staar Petevan Aga, Kaptejn for Janitscharerne, syv Fod og nogle Tommer høj, paradeklædt, som støbt i Malm; kun Øiet skifter lynsnart sin Plads, mens Janitscharerne det følger, som slaar paa Muren op Hattischerifen; rolig han staar, mørk som Paladsets Port, over det brede Bryst hans Arme hviler som Kvælerslanger, flettet i hinanden; Kosakkens Spydsod mærket har ham Panden, men den Kosak han lever næppe længer; ned langs det venstre l^aar Krumsablen hænger, af Staal er Klingen og af Staal er Benet; en Rulle Pergament i Bæltet stikker med Stor-Sultanens Segl i Silkesnor; det Pergament forkynder Raghibs Ord, og Kæmpen selv er udvalgt til at give Lovbudet Lovskraft.

Han er Mand derfor.

Man siger», at Petevan Aga nyder de skjønnes Gunst i Stambul mangefold; med Sikkerhed om denne Sag forlyder, at Støtten synes kun, men er ej kold, at, optændt af en Houris skjønne Lemmer, den mørke Broncekæmpes Indre gjemmer, hed, som den Gang hans eget Erts blev gydt bag Kaukasus af fyrig Mand og Kvinde, hin Glød, saa brændende som Malm er flydt

af Livets Støbeskaaler nogen Sinde; _

ét véd man: at Schejtan Emisresi,

hin Peri, Fé, hin Dronning blandt de skjønne,

for hvem en Diamant er som en Bonne, som tager Storvezirens Millioner, men ej ham selv — som kunde rokke Troner, ja som har rokket dem. blot ved et Smil — som grunder stadig uden Rast og Hvil, paa nye Moder, ravforrykte Moder, saadanne, som ej nogen Verdens Kloder har Magen til — at hun er denne Fé, der har Petevan Agas Liv beredet al Kjærlighedens Jubel — og dens Ve.

Dér staar han foran Porten. En Moske slankt hæver bag Paladsets skumle Mure, mærket af Tidens Tand og Fatums Fure, mod Himlens Blaa sin lyse Minaret; fra Taarnets Tind, hvor Aftnens Bøn bli'r bedt. Koranens Sura, der som Klokker klinger, en kridhvid Due sig i Luften svinger . . . Petevan Aga følger Fuglens Flugt med sammendragne Bryn og Munden lukt; kanhænd's han tænker paa hin anden Due, den houriskjønne, lunefulde Frue — men hvad han tænker, ingen anden véd: sjxtrg ham ej ud! han giver kort Besked I

Og med en Pludren, Tystnen, Blinken, Summen,

som om det hele Bosporus skød frem

i Vovers Skiften, snart med kridhvid Bræm

og solglad Latter, snart i fjærn Forstummen

med bløde Skygger - fyldes Promenaden,

og Liv og Færdsel spærrer hele Gaden.

1 list strejfer Solens Glans en Gruppe Mænd,

her smutter Kvinder gjennem Skyggen hen,

og atter, fuldt belyst af Soletis Fakkel,

de skjønne straaler som ved et Mirakel

i alle Regnbufarver: Silke, Guld,

en hel Bazar af Slør og Smykker fuld!

Og alle disse skjønne bærer Klæder,

som just 1 Iattischerifen ej tilsteder.

Det er paa Trods, det er Demonstration;

enhver vil vise sig for sin Person

saa kostbar smykt, forførerisk og yndig

som muligt! Denne Lov, om nok saa fyndig,

skal ej med Stambuls Hourisflor faa Bugt.

Moden er denne dyrebare Frugt af Omgang mellem Dæmon og en Kvinde; Forfængelighed er den Dæmons Navn, og Barnet hænger ved sin Moders Favn, det bli r forkjælet, holdes ej i Tømme . . • man paastaar: Østens Kvinder være skal i den Forstand som Modre særligt omme.

Bag Kvinderne, rundt om dem, tæt i Ring, nu brudt, nu lukket, vimser unge Tyrker — og gamle med — som Modens Feer dyrker, og som nok ellers dyrker» ingen Ting. Mens Haanden paa Pistolen klapper Skæftet,2 7

snart maaber de, med Stenkulsøjet hæftet i hojt opspilet Stirren paa en Skjønhed, der synes deres ædelbaarne Gronhed, hvad eller dito Løvfald, just at være den Houri, hvonned Døden burde krone dem Livets Strid i Paradisets Sfære — snart slipper de Pistol og Dolk og Sabel, og medens Næsens krumme Tyrkesnabel og Munden stoder en og samme Tone, den dybeste Beundrings, ud mod Skyen, med Haandklap hilser de fra Skjønhedsbyen en særlig let og pragtfuldt klædt Gudinde, der synes Rom, Athen, Byzans, Korinth i Drøm om svunden Storhed at forbinde.

Det er et Marmor, løsnet fra sin Plint,

et Marmor, som kan smile, gaa og boje

Hals, Haand- og Fodled — og som fra sit Øje,

hvis dunkle Sten i Perlevædske svømmer,

udsender Funker, mere ødelæggende

end al den græske Ild , som Flaaders Tømmer

og Byers Mure nogen Sinde sprængte,

med Død og Rædsel Miles Flader dækkende.

Det er et Marmor, — nej en Marmorkvinde»

hvis Chilat i sin hele snævre Længde

det skjønne Legem favner som en Hinde:

foroven bølger Sløret delt tilbage

fra Panden, og et Smykke uden Mage,

Ferranieren. lyser, straaler, funkler

som Sneens Prismer fra en Alpetinde.

Dog, Øjets Funklen denne Sten fordunkler,

og slaar for Øjet man sit Øje ned,

kanhænd's, at undervejs éns Blik da standser.

og at man, næsten røvet Sind og Sanser,

maa staa berust ved al den Dejlighed,

maa fæste med en Andagt sine Blikke

paa det, hvortil selv Sultans Magt har skattet.

Thi dristigt, og ved første Syn naturligt, har denne Peri, denne Fé opfattet sin Klædedragt; — det kaldes kan figurligt> et Toilet — men Klædning er del ikke. Schalwarien, der skulde Benet dække, nu synes kun en Spindelvæv at lægge, med Guldtraad flettet ind, dertil opslidset, — som af en Sax < tilfældigvis opridset, en udflængt Spindelvæv — om Formens Slankhed. Frem lyser Huden i en voxhvid Blankhed — nej, det er ikke Vox, men Kjød og Blod, et blødt og buttet Kjød til Overflod, med Rosenrødme dér, hvor Knæet rundes; Beskueren kun liden Tid forundes til hans Betragtninger, men Jtvad han ser, det Indtryk, som han faar af dette <Ler, det gjør ham til en Slave blandt hint Følge, der raaber højt nu: Bosporus, din Bølge har aldrig kjendt, skal ingen Sinde kjende mer trolddomsagtig Farlighed end denne fortryllende Schejtan Emisresi!»

Dér vugger hun sig frem i doven Bugtning og dog elastisk som en Klinges Staal. For sandt, en Dæmon lagde sin Befrugtning i denne Kvindes Skjød; thi over Maal og Med hun har kun én Ting haft for Øje: ved Kunst sin Peri-Skjønhed at forhøje 1 Hun kunde, mest blandt Kvinder, have stolet trygt paa den Skat, Naturen hende gav — men der er Tider, hvor den kaldes lav:, den herlige Natur — Rokokotider, hvor Mennesket saa syndigen har bolet

med Unatur, at Kunstgreb sammenfattes i éL med Kunst, og til en Stormagt skattes ved Navn Raffinement ...

Hun vugged frem i doven Bugtning sig, blev derpaa kaad, kneb Øjet til, og aabned det paa Klem, og lod hen over Luthens spændte Traad — den Luth, hun bar i gyldent Baand ved Siden — de spæde Fingre som med Bjælder ringe: Varsko! her kommer jeg! Jeg nytter Tiden fra nu til Aften — ja til Morgen med, trods Sultan, Pascha, ja trods Janitscharer! Lovbud og Forbud r Blæse med det Sted, som i Koranen Tarvelighed byder! En Lov jeg kjender Modens. Bud jeg lyder; for det jeg hværver Følge mig i Skarer!

Se dog min Overklædning! se min Chilat! Det er saa sødt at fole Stoffet snære her under Armen, her i Midien, mens den faste, hvide Bann sig lader bære som Prinse-Tvillingér paa Silkepuder. Silke 1 Du Stof for Kvinder og for Guder! Du skal ej pose, skal du, som et Sejl, nej, slutte skal du, blank som Staalets Spejl og bøjeligt som Klingen, tæt til Huden! Du varmer aldrig, men du synes varm, din dybe, brændte Farve hæver Arm og Ryg til dobbelt Hvidhed, mens du selv er al Bevidsthed om din Magt foruden. Du er vist fundet op af Elskovsguden: — jeg kunde elske dig, min Silke-Chilat!

Og du, mit Slør, og du, Ferraniere! hvor kunde jeg vel jer foruden være? Har ej min Amme hundred Gange sagt som Barn mig, at der laa en Trolddomsmagt i saadant Flor, i saadan Ædelsten? Og du, Schalwari! Underkjortel du! hvorfor blev jeg vel født med lige Ben? mon for at vise dem, med Perlebaand omsnoet som slanke Siv af Snerlens Vaand? hvad eller for, bag en Feredzas Folder, som ej en Gang et Bælte sammenholder og som har denne stygge, mørke Tone, med hele Kroppen, lig en gammel Kone, at krybe for den kjære Sol i Skjul? Nej, nej! Lad Sultan styre Statens HjulNr. 2.

— i Fald han ellers kan —! vor Magt i Staden

vi, Stambuls frie Kvinder, vise vil;

med Paafuglviften Hals og Bryst vi svaler;

du, Bosporus, er Vidne til vor Ed:

heller hos dig, i dine Bolger ned,

end i Feredza — i en Tiggerdragt!

Det Ord skal mod hint Lovbud staa ved Magt . . .

det er Schejtan Emisresi, mig selv, og ingen anden, som her taler!

Og paa Petevan Aga los hun gaar — ej opbragt. Haanden krummet, Neglen fremstrakt, paa Taaen loftet, hojt fra Gaden Hælen —

0 nej, saa tigermild, saa kattekjælen, med Skjælmer smaa i Antilopeøjet

hun træder til ham hen, og fremadbøjet hun ser paa ham, og let med Viften slaar hun over Haanden ham.

Men Kæmpen staar som støbt i Malm og fæster Blikket rolig — kanhænds' dog med en ganske særlig Glans — paa denne Dæmon i saa skjøn en Bolig, paa denne Peri, som — i Gaar — var lians.

Og Viften tager han af hendes Haand; til Gengjæld drager han Hattischerifen, hint Pergament med Segl i Silkebaand, af Bæltet frem og byder hende læse.

Hun ser derpaa. Hvorledes: læse? — nej . . . hun smiler; og da Viften han beholder, til Gjengjæld Pergamentet hun udfolder og danner sig i Viftens Sted en anden — og ler — og vifter sig — og gaar sin Vej.

Den muntre Skare følger; men ved Stranden ud for Begorid Tasch's mørke Port, hvor Bosporus mod Muren slaar sin Bort af hvide Stænk, Petevan Aga staar.

Og Dagens Timer over Stambul gaar; alt Solen sænker skraanende sit Skin

1 Rosa-Gyldenglød langs Taarn og Tind;

med Guldpen hensat mod den vinblaa Himmel som Udraabstegn bag efter Allahs Suk-over en Jord, saa syndefuld som smuk, staar Stambuls Minareters slanke Vrimmel; da fyldes atter Gaden af hin Stimmel, og langs den mørke Mur bli r Gjenlyd atter vakt under Spøg og Strænges Klang og Latter.

Schejtan Emisresi har drukket Vin. og saa har Skaren, som den skjønne følger ; se, hvor den høje Barm, saa yppig-fin i Linjen, skyder frem med tvende Bølger — som var Marmorahavet standset her og havde med en tvedelt skumhvid Vove

lagt under Halsens underfulde Kyst i Drøm om Kolchis' Bred sig til at sove.

Højt hæver under Sangen sig det Bryst, der gjemmer i sit Dyb en Sapphos Røst, hin Nattergal fra Mitylenes Skove; Schejtan Emisresi har drukket Vin, og Armen favner Luthen spæd og fin, og disse rosen-hvide-røde Fingre lader med Vellyst Strængenættet klingre:

Allah! din Magt Profetens Stemme priser Allah 1 <lu synes fast mig som en død' Var det vel dig, soin dybt af Havets Skjød skjnnbarmet lod den underfulde stige? — Troendes Skarer i uendelige Strofer dig priser: men din Magt er di»d!

Allah I fra Hellas, fra de sjunkne Byer. dem, som vi Tyrker traadte ned i Skarn, Skjønhedsgudinden med sit Elskovsbarn, Moder og San, hin Storheds Tid fornyer — troendes Skarer dine Templer flyr, Allah! inen kejser Afrodites Barn!

Allah! din Stemme raser gjennem Rummet hvor er Mohammed, hvor er min Profet? Tys! lian er va-k; men Schejtan har ham set vinlnvbekranset, turet af mange Druer; — troendes Skarer i Tavernens Stuer hylder dig, Haliz, Allahs ny Profet!

Schejtan har drukket Vin af dybe Skaaler,

Schejtan har Rus — men som en Honri har; Kransen for Skjønhed sejrrig længst hun bar: tungere Kroner hendes Tinding taaler.

Tyrker, drik ud! -— om Solens sidste Straaler end blev tlen DotUkrans, eders Tinding bar!

Og da hun sunget har, højtsmilende hutl vender sig imod Petevan Aga og siger til ham : Janitscharers Fører 1 behager Sangen eder? —

Men han tier.

Det gjør ej Følgets Skarer. Mænd og Kvinder

med Ild i Blik øg Blus hen over Kinder

den kunstigt svungne Sang Applaus tilkjender;

men Schejtan sætter sine Perletænder

lidt ærgerlig i Purpurlæben ned —

har Broncekæmpen gjort Gudinden vred?

vist ej; hun ler: betvinges skal hans Alvor;

og atter leger hendes hvide Hænder

hen over Luthens Perlemoderssnørkler

som Kattekillinger i Spring og Lob:

den strænge Broncemand skal give Kjob! —

det klinger, som det aldrig forhen klang,

hun synger, som hun aldrig forhen sang,

mens imod Aftensolen hun sig vender:

Glødende Sol! gjælder din Rod men vor Jordklodes syndige Slægter? saa' du fra Tinden der oppe, du spejdende Vægter, alt, hvad vi suger at skjule, men ikke formaar?2 7

HJEMME OG UDE.

Nr. 2.

vildt jeg for Brystet mig slaar — alt har du. vældige, set: nu! saa lad Kuglen kun trille, lad Synderen synde; sliet er jo sket!

fortsætte Hanen, det kan vi; men hvem kan cn anden begynde?

Softa, du blege, som grubler og gransker —

ser »lu ej Glæden, som haster forbi? Hurtig, spring efter, og bær mine Handsker,

følg mig til Hadet og hjælp mig deri! Kjub for en Gulddaler, kjøb for din sidste,

Rosernes flydende Sjæl i Krystal: Olie i Vandel! — lad bære, lad briste — har du blot Tiltro, jeg bære dig skal!

Duftende Bad! Vellugt af Blomster og Vellyd af skvulpende Vover, blødeste Tæppe, hvormed vi kan dække os over: •Softa, los (;aiulen! Naar var du, tildækket, udæktr Vandel formindsker vor Vægt! Mindskes vor Syndevægt med? Hort med den Snak' Vi vil synke tilsammen i Sødme: Hellige Sted!

naar vi staar op, saa lad Sol i sin Nedgang ved Synet kun radmel

Som saa hun synger, daler Aftnens Skumring, en Kæmpe-EIyver lig, paa brede Vinger ned over Bosporus' berømte By. Det er, som Kæmpe-Skygger Staden maaler, men ej paa Himlen øjnes Fnug af Sky: i selve Æther-Vædsken Mørket fødes, violblaat med Orangeglansen mødes og smelter sammen til et dunkelt graat. 1 Disen hylles ind Palads og Slot, men endnu Minareten gyldent straaler med Muezzimens Vægtergang højt oppe, hvor Solens sidste Kys i Luften dør — og højest oppe nogle Stjærner misser med Hl ink bag Mælkevejens Taageslør.

Schejtan Emisresi har endt sin Sang, og Jublen vil ej standse denne Gang, men mod Petevan Aga hun sig vender. . . . Tilbage han et Blik den skjønne sender, og lader saa den ene Kvælerslange, den muskelspændte Arm, fra Brystet glide, og peger med sin Haand op mod den hvide, Guldzifler--kranste Minaret og siger: Hold inde, skjønne Kvinde! med de Sange! Gaa hjeml stræk dig paa dine sikre Hynder! Hvis du er klog, da oppebi ej Stunden, hvor Muezzimen hist sin Sang forkynder!

En Latter er den skjønne Peris Svar; og se! da bliver man en Trolddom vår, en Toilettets Tryllekunst, et Under, hvortil ej Modeverdnen Mage har.

Petevan Aga stirrer frem, som frygted han. Fatums faste Tjener, han, den kjække, der brød saa tit igjennem Kussens Række! — han stirrer frem med vidtopspilet Øje, han mumler noget som et Navn — og gyser.

Schejtan Emisresi som Fosfor lyser

mod Skumringen, hvori sig Gaden dølger:

i gule, grønne, svovlblaa Luer bolger

Schalvvari-Spindelvævets lette Flor;

til Knæets og til Anklens Perlesnor

sig slutter endnu flere Perlers Rækker,

hvorfra, paa hemmelige Magters Hud,

en magisk Farvevædske sitrer ud

og Anelser om Havfru-Syner vækker.

Dog, frygt ej! her er ingen Fiskeskæl —

nej, her i Stambuls duft-beruste Kvæld,

hvor Luften som af Rosenolie strømmer,

hvori et Blomsterhav sit Væld udtommer

her staar en jordisk Kvinde, marmornøgen

og marmorskjøn i Florets Silkespind,

opglødet af et indre, magisk Skin,

der visker ud Formgivningens Konturer

og dog, med Kunstnerblik, hver Form aflurer

sin største Skjønhed, Afrodites Ynder; —

dér staar hun ved Paladsets skumle Mur

som en dæmonisk dejlig Unatur,

der mod Natur, mod Kunst, mod Kjønnets Ære,

mod alt, ved et satanisk Kunstgreb synder:

Hun lod opsamle og til Staden bære fra Bjærget 1 læmus hine Lysinsekter, Ildfluer, Fosfororme — hvad de hedder, som leder Pigen, der mod Elskov smægter, langs Nattens Sti, hvor tusendvis de sidder. Ved Daggry puster de Lanternen ud om Pigen er vendt hjem som Mø, som Brud? de véd ej — »vi er ej for Spørgsmaal hjemme; vi er kun Lygtemænd, har ingen Stemme!»

Schejtan Emisresi har faaet bragt cn .saadan Kurvfuld hjem — og dermed syet sin Underklædning ind, sin lette» Dragt; nu staar hun dér, paa magisk Vis fornyet, et lysende Fantom — saa let og luftig, med Bosporus til Baggrund søtvdisduftig, som var et Syn hun kun, et Meteor og dog alligevel trods Svovlets Lue, trods al Magi, den < kjodeligste Frue, Blomsternes Blomst i Stambuls Hourisflor.

Og Mængden jubler. Hvilket Lovsangs Kor! — især af Mændene, de Stambuls Lapse»; mens hist og lier en Skjønhed vender sig med utvetydig Lyst, sin Ven at klapse, den gamle Skallepande dér ved Siden, som klapper ad 'den Schejtan» hele Tiden! Og dog — ved dette Syn man udtrykt finder én Mening kun blandt Følgets Mænd og Kvinder: at «Relief» sligt Toilet kan give -og eftersom det nu saa kjækt en Gang er indfort, bor det snarlig Mode blive! . . .

Da svømmer gjennem Luftens Strøm en Sang og kløver djærvt de linde Rosen vover;Nr. 2.

for Natten sænker sig, for Moslim sover, skal Aftnens Sura ringe ud sin Klang; det gjor den og — fra Muezzimens Lunger: Profetens Bon ud over Stambul runger, som var det Klokkemalm, der sang den ud; den griber Sjælen med sit Enfolds Hud, men intet særlig nyt > dens Tunge byder; som Hjærtets kost fra Evigheden lod, saaledes Tyrkens Aften-Sura lyder:

Allahs er Magten «ver Liv og Død —

haj Kna-, du troende, for alt det skabtes Kader! og har du Svnd i Sind, ondt i dit Skjød bed, betl! og Allah dig din Skyld forlader.

Se. Natten stormer ud af Mulmets Porte, den hyller mig i stne Skygger sorte, den forer mig fra banet Vej og Sti. Ve, ve I hen over Ørknens Sand jeg stønner — da hører jeg den fjærne Pilgrims Hunner, og Nattens Frygt er i min Sjæl forbi.

Af Mørket sprang vi frein — i Morkel trader tilbage vi, som Gnisten i .sil Tønder, men i vor Funkes Nu vi ler og

græder, og paa at flytte Bjærge vi begynder: de staar endda, naar længst vi selv er Støv: saa brydes ogsaa FjæWets Mur isander, thi Verdner er i Allahs Haand som I-øv.

Om ej da, Sjiel, der sukker efter Freden, du følte dig som et med Evigheden, i Kjærlighedens Solvæld som en Gnist — ve, ve! da maatte du til Mørket raabe: fortær mig, som en Satnum Vandets Draabe, giv mig ej Klinkens jammerlige Krist!

Men Allah raader over Liv og Død, han er de troende den store Kader, han løfter Verdens Synder paa sit Skjød — for Kjærlighedens Skyld han os forlader!

Da drejer sig Schejtan Emisresi, med Ryggen til Petevan Aga vendt,

mod Muezzimen, som sin Sang har sendt ned over Stambul fra sit høje Stade. Hattischerifens tykke Pergament, hvormed hun vifted sig, som Raaber ruller hun sammen, ser sig over venstre Skulder tilbage til den morke Broncekæmpe -ser, hvor hans Øje truer — kan ej dæmpe sin Kaadhed, om saa selve Sultan- bod og raaber: llolla, holla, Muezzim! Hvis Allah lofter paa sit Faderskjød den hele Verdens Synd, saa sidder dér den smukke Schejtan jo, — hvad mener du? Schejtan paa Allahs Skjød! . . .

I samme Nu med stærkt og lynsnart Greb om hendes Bælte, det Kaschimirs, to Kvælerslanger laa. det var, som om en Jærnring hende spændte hun krummcd sig — Petevan Aga kjendte de Slangebugtninger fra fordums Dage, men ikke gjorde det hans Arme svage, han lofted hendes Legem let som Hyrden lofter et Gedekid — og bar saa Byrden til Stranden ned, tværs over Promenaden; -der lod et Rædslens Skrig langs hele Gaden højt svang han hende, medens Mængden saa et Øjeblik endnu den skjønne Kvinde lyse som Fosfor — og med ét forsvinde, slukt under Bosporus' det dunkle Blaa.

Samtidig blev tre Hundred andre Kvinder af Janitscharerne, der hidkaldt iled Chefen til Bistand, punktlig expederet. Tre Snese Lapse, som intervenered gik med i Kjøbet . . .

Alle sammen hviled de blødt — hvorvel det kom en Smule bråt i Bølgens Skjød. Men fra den samme Nat bar alle Stambuls Kvinder en Feredza.

Pierre Corneille.

Født 6te Juni 1606, død iste Oktober 1684. Af Dr. phil. S. Schandorph. Sluttet .

II.

P i e r r e C o r 11 c i 11 e, Skaberen af den franske klassiske Tragedie, er født den 6te Juni 1606 i Rouen, hvor hans Fader var Advokat. Sønnen studerede Jura og overtog sin Faders Paxis, men det syntes, som om han ikke har kunnet finde sig til rette i Parykken og den lange Silkerobe, thi allerede 1629 sagde han

sin Fødeby og dets Retsskranke Farvel og drog til Paris. Blandt hans vistnok ikke meget vægtige Bagage var en Komedie iMélitc». Forfatteren selv analyserer dens Indhold ordret saaledes:

Éraste, der er forelsket i Mé.ite, gjør hende bekjendt med sin Ven Tircis, og da han kort Tid efter bliver skinsyg, fordi de omgaas, lader han Kiærlighedsbreve,Nr. 2.

for Natten sænker sig, for Moslim sover, skal Aftnens Sura ringe ud sin Klang; det gjor den og — fra Muezzimens Lunger: Profetens Bon ud over Stambul runger, som var det Klokkemalm, der sang den ud; den griber Sjælen med sit Enfolds Hud, men intet særlig nyt > dens Tunge byder; som Hjærtets kost fra Evigheden lod, saaledes Tyrkens Aften-Sura lyder:

Allahs er Magten «ver Liv og Død —

haj Kna-, du troende, for alt det skabtes Kader! og har du Svnd i Sind, ondt i dit Skjød bed, betl! og Allah dig din Skyld forlader.

Se. Natten stormer ud af Mulmets Porte, den hyller mig i stne Skygger sorte, den forer mig fra banet Vej og Sti. Ve, ve I hen over Ørknens Sand jeg stønner — da hører jeg den fjærne Pilgrims Hunner, og Nattens Frygt er i

min Sjæl forbi.

Af Mørket sprang vi frein — i Morkel trader tilbage vi, som Gnisten i .sil Tønder, men i vor Funkes Nu vi ler og græder, og paa at flytte Bjærge vi begynder: de staar endda, naar længst vi selv er Støv: saa brydes ogsaa FjæWets Mur isander, thi Verdner er i Allahs Haand som I-øv.

Om ej da, Sjiel, der sukker efter Freden, du følte dig som et med Evigheden, i Kjærlighedens Solvæld som en Gnist — ve, ve! da maatte du til Mørket raabe: fortær mig, som en Satnum Vandets Draabe, giv mig ej Klinkens jammerlige Krist!

Men Allah raader over Liv og Død, han er de troende den store Kader, han løfter Verdens Synder paa sit Skjød — for Kjærlighedens Skyld han os forlader!

Da drejer sig Schejtan Emisresi, med Ryggen til Petevan Aga vendt,

mod Muezzimen, som sin Sang har sendt ned over Stambul fra sit høje Stade. Hattischerifens tykke Pergament, hvormed hun vifted sig, som Raaber ruller hun sammen, ser sig over venstre Skulder tilbage til den morke Broncekæmpe -ser, hvor hans Øje truer — kan ej dæmpe sin Kaadhed, om saa selve Sultan- bod og raaber: llolla, holla, Muezzim! Hvis Allah lofter paa sit Faderskjød den hele Verdens Synd, saa sidder dér den smukke Schejtan jo, — hvad mener du? Schejtan paa Allahs Skjød! . . .

I samme Nu med stærkt og lynsnart Greb om hendes Bælte, det Kaschimirs, to Kvælerslanger laa. det var, som om en Jærnring hende spændte hun krummcd sig — Petevan Aga kjendte de Slangebugtninger fra fordums Dage, men ikke gjorde det hans Arme svage, han lofted hendes Legem let som Hyrden lofter et Gedekid — og bar saa Byrden til Stranden ned, tværs over Promenaden; -der lod et Rædslens Skrig langs hele Gaden højt svang han hende, medens Mængden saa et Øjeblik endnu den skjønne Kvinde lyse som Fosfor — og med ét forsvinde, slukt under Bosporus' det dunkle Blaa.

Samtidig blev tre Hundred andre Kvinder af Janitscharerne, der hidkaldt iled Chefen til Bistand, punktlig expederet. Tre Snese Lapse, som intervenered gik med i Kjøbet . . .

Alle sammen hviled de blødt — hvorvel det kom en Smule bråt i Bølgens Skjød. Men fra den samme Nat bar alle Stambuls Kvinder en Feredza.

Pierre Corneille.

Født 6te Juni 1606, død iste Oktober 1684. Af Dr. phil. S. Schandorph. Sluttet .

II.

P i e r r e C o r 11 c i 11 e, Skaberen af den franske klassiske Tragedie, er født den 6te Juni 1606 i Rouen, hvor hans Fader var Advokat. Sønnen studerede Jura og overtog sin Faders Paxis, men det syntes, som om han ikke har kunnet finde sig til rette i Parykken og den lange Silkerobe, thi allerede 1629 sagde han

sin Fødeby og dets Retsskranke Farvel og drog til Paris. Blandt hans vistnok ikke meget vægtige Bagage var en Komedie iMélitc». Forfatteren selv analyserer dens Indhold ordret saaledes:

Éraste, der er forelsket i Mé.ite, gjør hende bekjendt med sin Ven Tircis, og da han kort Tid efter bliver skinsyg, fordi de omgaas, lader han Kiærlighedsbreve,'9

Nr 2.

som han tillægger Mélite, levere til Philandre, der er forlovet med Chloris, Tircis's Søster, Philandre, som ved Érastes List og Overtalelser har bestemt sig til at forlade Chloris for Mélite, viser Tircis disse Breve. Den ulykkelige Elsker synker hen i Fortvivlelse, trækker sig tilbage hos l.ysis, som lige har forfærdet Mélite ved en falsk Efterretning om hans (d: Tircis') Død. Hun besvimer ved denne Efterretning og bevidner derved sin 1 kngivenhed for ham, Ly sis bringer ham ud af Vildfarelsen og sender Hud efter Tircis. som ægter hende. Imidlertid bringer Cliton, som har sét Mélite besvime og antager hende for død, Budskab derom til Erastc, og

beretter ham ogsaa Tircis' Død. Eraste gribes af Samvittighedsnag, faar et Anfald af Raseri, men bragt til sin Fornuft af Mélites Amme. af hvem han erfarer, at hun og Tircis ere levende, iler han hen og beder hende om Tilgivelse for sit Bedrageri og erholder af de to elskende Chloris, som efter Philandres Letsindighed har brudt med ham.

Noget skrækkelig tomt Tøjeri! Men det gjorde stormende Lykke. Skuespillertrupen i Hotel de Bourgogne maatte dele sig i to Afdelinger og samtidig spille Stykket paa sin Hovedscene 014 paa et improviseret Theater ttde i det nuværende Tempiekvarter. Det, at Corneille havde faaet fire elskende spundet ind i den samme Intrige, tog Publikum med Storm, og det gav Corneille en saadan Vind i Sejlene, at han leverede fem Stykker af samme Slags, netop af den Slags, Publikum vilde have. Han maa dog undskylde, at han bruger en Stil, der mere nærmer sig til dannede Folks almindelige Tale, end det ellers var Brug. 1 Ians sunde Sans begynder at røre sig mod alle disse Ordkunster, alle disse forvredne Billeder og tomme Ordspil, som den spanske Kultisme og den italienske Coricettisme havde gjort til Poesiens akademiske Sprog.

Da Corneilles Berommelse havde indfort ham i Hotel Ranibouillets Kreds af Modeskjønaander, fæstede Richelieu sine Øjne paa ham, og han fik den unge Digter anbragt i sit Tragediebureau. Der sad han, selv femte, mellem Dramadigterne Boisrobert. Colletet. de l'Etoisle og Kotrou. Hver lavede sin Akt, hans Eminence rettede — og betalte. I en Tragedie «Tuilerierne havde Colletet skrevet 0111 Slotshavens Bassin

l'iut samme TW jeg saA. hvorledes cn Arni

fugtede sit Næb i det mudrede Vand,

mens med sin lu-se Rust og baskende Vinger

den kaldte paa hin Andrik, soin Elskoven tvinger.

Kardinalen var henrykt og vilde give Digteren tresinds- . tyve Pistoler, det vil sige omtrent 840 Kroner, for de fire Linjer, men foreslog dog følgende Ændring

......hvorledes en And

snadret! uied sit Næb i det mudrede Vand.

Enten man 1111 er Idealist med Colletet eller Realist med Kardinal Richelieu, maa man beundre, at den förste gav Afkald paa det vældige Honorar; thi lige som Jakob v. Tyboe kunde han ikke lide, at Jesper Oldl'ux eller nogen anden hjalp ham med hans Vers.

Corneille var endnu mere umedgjørlig. Han skulde skrive tredje Akt af samme Tragedie, men vilde ikke gaa ind paa et eneste af Kardinalens Ændringsforslag. Han fik da Afsked i Unaade. Eminencen erklærede, at denne Advokat fra Rouen manglede Sans for logisk Sammenhæng i et Digterværk.

Corneilles Ungdomshistorie er ikke noget usædvanligt i Literaturhistorien. Begavelsen, som ikke er sig sin Ejendommelighed bevidst, slaar ind paa de betraadte Veje, ager en Tid som Alverden, indtil det Øjeblik kommer, da den slaar ind paa sin egen Vej. Balzac skrev længe Industriromaner i Modestilen, for han fandt den moderne sociale Roman; Bjørnson skrev i sin förste Ungdom oehlenschlagerske Stiløvelser.

Endnu famlede Corneille paa sin nye Bane. Tragedien Mai er* fra 1635 fortæller os endnu ikke noget om, hvad det egentlig er Forfatteren kan og vil. Gjennem-brudet sker med »Le t id (1636). I en vis Forstand er dette Stykke ikke originalt. Hele Handlingen, ja endog de enkelte Sceners Følge er taget af det spanske Drama Las mocedades del Cid (Cids Ungdom) afGuillen de Castro (1 567—1631), egenlig to sammen hængende Stykker, hvori den spanske 1)igter soger at bygge en Tragedie omkring de gamle Romancer om Nationalhelten. Han slaar paa alle de nationale Strænge, paa Religionens i Hadet mod Mavrerne, paa Ridderærens i den gamle Don Diego, Rodrigo Cids Fader, der maa have den Ørefigen, Greven afOrgaz har givet ham, afvasket fra sin Kind med Fornær-merens Blod, paa Kjærligheden i Elskovsforholdet mellem de to Fjenders Born. Endnu klinger Fevdal-tidens Traditioner fra den tidligere Middelalder i Guillen de Castros Værk; det vrimler i stadig Uro med ny

indkommende Personligheder, Sporer og Kaarder klirre, Vinden suser i Ridderkappernes Folder, Fjerbuske vaje, Rustninger blinke. Men alt dette stryger Corneille ubarmhjærtigt. Han udsondrer en Essens af sin spanske Forgængers Drama: Kampen mellem Æresforpligtelsen og Elskoven hos Cid, mellem Pieteten og Kjærligheden hos Donna Ximene. Franske Kritikere paastaa, at han alligevel har skaanet den spanske Lokalfarve og lagt den paa med Diskretion. Jeg for min Part kan ikke opdage den. Nej, han lægger alle sine Evner ind paa den i Sandhed klassiske og virkelig franske Bestræbelse: at gjøre det tragiske Paradox rationelt og at gjøre Lidenskaben præsentabel i godt Selskab, at afstryge alle nationale Kanter af Stoffet, saa det glat kan glide over i de almene Ideers Ætherrige. Hans Samtids Æsthetik hjalp til; den havde alt udstedt sin Forordning om de tre Enheder: Tidens, Stedets og Handlingens, den havde udtalt sit Band over Episoder og lyriske Udskejelser fra den rette Linje; den havde fordret af Tragedien en mathematisk Fremgangsmaade: man opstiller en Sætning, ethisk eller social, man beviser den gjennem Handlingens Gang, man siger mod Slutningen: Qvod erat demonstrandum!

Stilens lyriske Udvæxter hos Spanieren blive hos Franskmanden til rhetorisk klingende, højstemt Ve!--i

_

talenhed, hvor Tanke stilles mod Tanke for Effektens Skyld, hvor Personerne aabne os deres Indre ved at fortælle med dialektisk Færdighed, hvorledes Folelserne kæmpe i deres Bryst, hvad Resultatet af Kampen maa blive, hvis ikke det og det skér; men det sker naturligvis altid. Har man læst en af den Slags Tragedier, kan man, efter hojst at have læst det halve af de andre, være sikker paa, hvorledes det vil gaa. ligesom man efter en Tegning af en Fløj af Versaillcspaladsets Hovedfaçade nogenlunde kan konstruere Resten.

Der er intet, der kjeder mig mere end Kritik eller Analyse af Digterværker, som jeg ikke har læst. Nu tør man næppe forudsætte, at mange af de Læsere, hvem disse Linjer komme for Øje, kjende synderlig til den gamle franske Tragediedigter. Hellere vil jeg stille Gu il Lu de Castro og Corneille op ved Siden af hinanden og lade dem komme kort til Orde i en flygtig dansk Gjengivelse. Det er den Scene, hvor den gamle Don Diego i Natten venter sin Søn Rodrigo (Cid), som i Tvekamp har kæmpet med Greven af Orgaz for at hævne den Fornærmelse, Greven har tilføjet Faderen. Den spanske Digter lægger følgende Ord i sine Personers Mund.

Don Diego. Ej lidet Lam, der bneger «aa bedrovet for Hyrdens Tab, ej I.oven, naar den brøler i Raseri, for man dens Unger roved, har fait den Kval, som for min Son jeg foler. I Nattens Mulm jeg favner hu en Skygge. Mit Hjærtes Barn, Rodrigo t 1 (vor du noler! Hvis fra din Kamp du kom med Sejr ug Lykke, bestemte vi jo detle Sted til Mode, men tusend .Engstelser min Sjæl nedtrykke. Paa hvilken Hindring har du kunnet stode, som dine faste Skridt til Maalet hæmmer? Hvad eller er Ulydighed din Brude? Iskoldt init Blod sig op mod Hjærtet stemmer. Ak! er du fangen, saaret eller dod? O innrkc Anelser, som jeg fornemmer! Tys! er det ham? Jeg synes, Skridt der lod! Nej, det er Ekko af min Stemme ene, som «varer mig i Sjælens dybe Nod.

— Jo! af Hovslag gungrer Vejens Stene! Det er Rodrigo! Af sin Hest han stiger! Vil Himlen inig sit Riges Fryd forlene?

tHrnlngt» knmmuri

Min Son!

Ronnutö.

Min Fader!

Dieoo.

Er det dig, soin siger min Fader? Er det dig, som her jeg favner?

0 vent, o bit Min Aande fra mig viger,

og Ord saa sterke som din Daad jeg savner. Nej, jeg vil ej med Spørgsmaal trætte dig. nu da du frelst fra Heltedaaden havner. Hil dig, mit Barn! I dig gjenfødtes jeg,

1 dig min Ungdomskraft blev gjcnoprettel, du har lietalt det Lfv, du skyldte inig. Mit hvide Haar er atter rent, uplettet. Beror det! Boj din unge Mund imod

min Kind, hvorfra du Skjændsclsinærkct tvætted.

Min stolte Sjæl vil knæle for d.n Fod; <lu har bevist, at Drotten af Castilien med Føje hædret har vort Adelsblod.

Corneilles tilsvarende Situation findes i tredje Akts femte og sjette Scene.

Don Difcr.ite !alc«<. Vi aldrig en fuldkommen Glæde kan nyde, og Sorgen er nærmest, naar mest vi os fryde, naar de reneste Glæder fra Himmelen gry. strax formorkes de maa af Bekymringens Sky. og jeg synker i Nød. naar i Fryd jeg mig hæver, mens i Glæde jeg svømmer, af Angest jeg bæver. Jeg har skuet ham dod, som haaned mig frækt, men jeg sér ej den Haand, som har hævnet mig kjækt. Forgjæves jeg martrer mig selv uden Hvile, uden Rast maatte nys gjennem Staden jeg ile; det lidet, min Alder mig levned af Kraft, har jeg frugtlos sat til ved den Angst, jeg har haft. I hver Stund, paa hvert Sted har jeg tyktes at trykke min Søn i min Favn, men jeg favned en Skygge; og min Kjærlighed, skuflet af dette Bedrag, skaber Rædsler, som ramme med Slag efter Slag. Alle Spor af lians Flugt for mit Øje sig dolge. og jeg frygter de hævnende Venner og Folge; deres Rædsel mig skræmmer. Rodrigue er dod eller smægter i Fængselets Merke og Nød. . . . fl . . men Himmel! Vil atter min Sans du bedrage? eller kommer mit eneste Haab nu tilbage-Det er ham! Det er ham' Hilolen hørte min Bon! Al min Angst er bortvejret! Jeg favner min Son.

VI. Scene.

DON DlfcuUE.

0 Rodrigue, min Søn! l'or din Fader du trædel

Don Rodrkjuk.

Ak, min Fader!

Don Dlkc.OE. Bland ikke et Suk i min Glæde!

1 jul mig drage min Aande til I'r.s for dit Mod, soin min .Elling i Heltedaad værdig du stod. Ja du stammer fra mig. fra de Helte i Rækker, som igjennem vor Slægt sig saa straalende strækker, det første Slag, du slog, da din Klinge du drog, opvejer alle Slag, som i Livet jeg slog

Og den Htcvndaad, hvortil tlig din Ungdomsglød vakte, paa en Gang til mit Helterys Højde dig bragte. Ö min Alderdoms Støtte! Bøj Ijcberne hen mod init Sølvhaar, som >/u skjænked .Eren igjen' Tryk et Kys paa min Kindl Nu er Pletten aftvættet! og hint Mærke af Haan har din Stordaad udslettet.

Lyrisk Ordpragt mod rhetorisk Ordpragt; Pathos mod Gravitet; begge lige langt fra. hvad vi fordrer af moderne dramatisk Dialog. Dog kunde det være, at Spanieren endda laa vor Smag nogle Grader nærmere end Franskmanden.

Corneilles Tragedie gjorde stormende Lykke, med ét Slag var han Dagens Helt. Naar man vilde rose noget, sagde man: Det er skjont som Cid. Selv Richelieu i Spidsen for sit Akademi, hans Yndlingsbarn, formaaede ikke at faa et Blad i Pierre Corneilles Lavrbærkrans afrevet.21

Nr. 2.

Isen var brudt, Strømmen svulmede frit. Fra Spaniens Drama vendte Corneille sig til den romerske Historie. Renæssancen havde fra Italien udbredt Beundringen for den romerske Oldtid over alle de Lande, der tog Del i Civilisationens Kaplob. Beundringen blev mere og mere kritikløs. Man tog f. Fx. Livius au sérieux som Historieskriver og syntes ikke, at der var noget i Vejen for, at Heltene fra den ældre Republiks Tid vare saa

drevne i Rhetorik, som han fører dem frem for os i de favnelange Veltalenhedsprover i direkte eller indirekte Tale. Den Manér at skrive Historie paa optoges jo allerede for godt og vel hundrede Aar for den Tid, vi nu tale om, af Guicciardini i Italien og efter ham af mange andre. Græsken blev kvalt under Latinens Enevælde; Horats og Virgil beundredes mere end Homer og de græske Tragikere. Endnu er jo Troen paa, at Augustus' Tid, Lovbrudets og Troløshedens Tid, den moralske Oplosnings Tid, literært sét, var en Guldalder, ikke uddød, endnu er der vel dem, som finder en større Historieskriver i Livius end i Tacitus, om ikke af andre, saa af grammatiske Grunde. Paa Corneille« Tid var der endnu ikke opkastet Tvivl om det Dogme, at den augustæiske Periodes Drivhuspoesi var det Ideal, den moderne Digtning skulde stræbe op imod; nu findes der vel ikke et Menneske, som tror paa det.

De Helteidealer, man havde draget ud af Roms Historie, traf sammen med Cöraeilles. Hans Sans for en kølig, pompøs Storhed, for Krigerhæder og politisk Vælde blev hele Frankrigs under Ludvig NIV.; Galanteriet kom han aldrig med til; hans langt yngre Medbejler Racine var det forbeholdt at bringe dette sin Nations Ideal paa Scenen.

Sainte-Beuve, den moderne Kritiks Fader, siger i sine Literære Kritiker og Portræter :

Corneilles Personer ere store, ædelmodige, tapre, helt udad vendte, med højt løftet Hoved og ædelt I Ijærte. For største Delen opfødte i stræng Tugt føre de uophørligt i Munden Grundsætninger, som de ordne deres Liv efter; og da de aldrig fjærne sig fra dem, er det ikke svært at faa fat paa dem; et Øjekast er nok, hvad der næsten er det modsatte af Shakespeares Personer og de menneskelige Karakterer i dette Liv. Hans Heltes Moralitet er pletfri. man beundrer og ærer dem som Fædre, Elskere, Venner, Fjender. Paa de pathetiske Steder slaa de ind i ophøjede Toner, som rive med og faa én til at græde. Men hans Rivaler og hans Ægtemænd have under Tiden et Stænk af Latterlighed ved sig . . . Hans Tyranner og Stifmødre ere ud af ét Stykke som hans Helte, onde fra en Ende til en anden, og dog hænder det dem under Tiden ved Synet af en skjøn Handling at gjøre helt omkring og pludselig vende tilbage til Dyden . . . Corneilles Mænd ere formalistiske og ømtaalige; de kives om Etiketten; de ræsonnere vidt og bredt og disputere højrøstet med sig selv, endog midt i Lidenskaber . . . Hans Heltinder . . . ligne næsten alle hverandre: Deres Kjærlighed er subtil, sammenlavet, destilleret og kommer snarere fra Hovedet end fra

Hjærtet. Man mærker, at Corneille ikke kjendte meget til Kvinden . . . Efter min Mening ligger Corneilles mest udmærkede Fortjeneste i hans Stil ... Digterens Pensels-strøg er haardt, strængt, kraftigt. Der er lidet malerisk, liden Farve i denne Stil. Den er varm, snarere end funklende, gaar gjærne over i det abstrakte, og Fantasien viger for Tanke og Ræsonnement.

Nej, at sé Menneskevæsenet i sin kunstige Sammensætning, psykologisk at fordybe sig i en Menneskenaturs Modsætninger, at gribe det tilfældige, det ulogiske. Lunet og Stemningen laa ikke for Franskmændenes klassisk anlagte Aand, mindst laa det for Corneilles. Den Aand har Trang til at simplificere, at opklare, at beskære, at ordne, at rubricere. Den holder ikke af Billeder, thi Billedet tilslører og fordunkler Tanken. For saa vidt var Corneille, denne Aands tidligst modne Repræsentant paa Digtningens Omraade, en sund Reaktion mod den spansk-italienske snørklede Billedstil, mod de kjælne eller affekterede Om-skrivninger. den lange Dvælen ved Bagateller, dens Tanketomhed og Flovhed, den vamle Sukkersodhed og kvindagtige Smægten, som denne Stil var Udtryk for. Paa sin Vis bekæmpede Corneille det précieuse Væsen lige saa kraftigt som Moliére. Kort sagt: Det store Fremskridt, som han betegner, er, at i Poesien store, almengyldige Ideer — Patriotismens, Modets, den sædelige Højheds, den mandige Æresfølelses, Religionens Ideer — besynges med ærlig Begejstring gjennem deres ureflekterede Organer, Dramaets Personer. Sammenlign dog en Gang de oversatte Repliker med Vaas som det følgende. Det er taget af Théophile Viauds (1590—1626) Pyrame et Thisbé . Det er Stilen fra Hotel Rambouillets Alkover:

TinsBÉ.

Det er tilladt, Pyrame, rlu bedste blandt alle, tiet er tilladt din Thishe sin Sjæl dig at kidde. l)og hvad siger jeg? Sjæl 1 Nej urigtigt del lød. thi inin Sjæl bringer Liv, og du bringer mig Død, men den Død, sum din Elskov init

Hjærte har givet, er den eneste Gave, som jég kalder I.ivet.

Da Pyrame gaar hen til Væggen, peger han paa Revnen, hvorigjennem han vil tale med sin elskede og siger:

O grumme Forøddrel Trods al eders Tvang vore frygtsomme Ruster sig bore en Gang; her kan vore Hjærter sig aabne saa rolig, her kan vore Viljer kysses fortrolig. Af Medynk har Mannoret spaltet sig hist; tyranniske Fædre, af Harme nu brist I Se selv disse Mure bar. rørt ved vor Smerte, lil l.ufl for vor Ild lukket op deres Hjærte.

Gaar man saa til Corneille, er det dog som man fra et Galehus kommer ud blandt fornuftige Omgivelser.

III.

De Idealer, som Corneille havde draget ud af den romerske Historie, digtede han over først i Tragedien »Horaca, saa i C inna*, begge fra 1639.Nr. 2.

Den sidste er kulturhistorisk og psykologisk interessant. Corneille har vistnok oprindelig været noget af en frondeur , og hvad han ikke var af Naturen, læste han sig til i de for Republiken begejstrede romerske Forfattere. Men Samtidens Ideal var det enevældige Monarki. Saa gjorde da Pierre Corneille — ligesom en halv Snes Aar senere den store Condé — en opportunistisk Bevægelse. Thi Republikaneren Cinna har aabenbart i Tragediens Begyndelse Forfatterens fulde Sympathi, men saa faar Kejser August den, og i kraftige Deklamationsnumre gjør Digteren sig til Defensor for den ædelmodige Enevælde. Næste Aar leverer han i vPolyciicte-> en Lovprisning af det kristne-orthodoxe Martyrium. Theaterdigteren bereder Vejen for den elleve Aar yngre Prælat Bossuet, den romerske Oldtids Beundrer, den katholske Orthodoxis vældige Forkæmper, den haandgangne Mand for Ludvig XIV's Enevælde; Prædikanten, der vidste at lade sin Tales Malm paa én Gang tjene til Straffe-torden mod Synden og til Kongesalut for le grand roi . Bossuet fordømte Theatret. Han anede ikke, hvad han skyldte Pierre Corneille.

En Opramsning af Corneilles mange paafølgende Arbejder, som han afvexlende henter fra Rom og Spanien, vilde trætte, da her ikke er Stedet til en

Fra Landet.

Af Rusticus. (Suiu'u

Vognen holdt uden for Hovedtrappen, midt ud for selve den store ærværdige Bygning, der med sine Taarne og Spir, skummel og tavs, ragede op i Regnmulmet. Alle Vinduerne var mørke. Kun inde fra den rummelige Forhal, hvorhen Taagen uhindret fandt Vej gjennem den aabne Dør, kastedes et stærkt Lys ud over den høje Flisetrappe og dennes snørklede, guldforsirede Jærngelænder.

En lille galant Tjener, en sand Gummiboldt paa et Par Gamascher, hoppede ned ad Trinene og slog Vogndøren op med et høfligt Buk, idet han strakte Halsen frem ligesom en Fugl og indsmigrende kiggede op med det ene Øje.

Agnete rettede krampagtig sin skjælvende Krop, modtog med fornem Kulde den Haand, han under Nedstigningen havde rakt hende, og viste med en bydende Haandbevægelser der først fik den lille Gummimand til at studse, derpaa til at smile, hen imod Pakkerne paa Sædet, idet hun med faste Skridt steg op ad Trappen.

I den højloftede Forhal, hvor Gulvet var lagt i sorte og hvide Fliser som et Skakbrædt, brændte Lampetter paa Pillerne mellem høje, egemalede Døre, der ligesom med en højtidelig Stumhed var sig bevidst, ;it de lukke for en Helligdom. Mægtige Hjortetakker var plantet over dem som glubske Vogtere.

omstændelig Karakteristik og Analyse. Fra Treserne i Aarhundredet daler hans Stjærne, hans Medbejler Racine s gaar op. 164" var han bleven optaget i Akademiet, hvortil officielle Ubetydeligheder længe havde spærret ham Vejen.

Da Ludvig XIV. blev myndig, var Corneille en aldrende Mand. Den nv Herskersol kom ikke til at skinne paa ham; den fik jo sit Firmament i Versailles, men det var først i 1672. Plertugen af Saint Simons Erindringer , der have bevaret en Vrimmel af Anekdoter fra Forfatterens Fortid og Samtid. Anekdoter, der alle have til Scene Kongeslottene og deres Omgivelser, bevarer — hvis ikke mirt Hukommelse skuffer mig meget — ikke et Træk- om le grand Corneille . .skjønt denne helstøbte Aristokrat, der skarpt skjelner mellem de fødte og ikke-fødte-. ikke foragter Morsomheder fra de sidstes Liv og Virken. Den berømte Digter henlevede sine sidste Aar i Fattigdom.

Han døde den lst,: Oktober 1684. Den Dag vil Frankrig fejre hans Minde. Han var en af sin Nations Civilisatorer. Vi ere komne for langt fra ham, til ret at kunne vurdere ham, men hans egen Nation forstaar fuldt ud, hvad den skylder ham.

Og de blanke messingforgyldte Haandtag skinnede aristokratisk omkring med et: Ror mig ikke.

Idet Agnete henne i et Hjørne lik Øje paa en hel Forsamling af mer eller mindre galoneret Tyende, mandligt og kvindeligt, rettede hun sig end yderligere — men blev dog ligesom lidt blegere i Kuløren, da de alle paa én Gang i Tavshed bøjede deres salvede Hoveder og derpaa atter hviskende og smaafnisende trak sig længere ind i Krogen. Med en Tand i Underlæben, bankende Tindinger, stod hun der som en Dronning midt paa Skakbrædtet og stirrede udfordrende hen imod Dørene, som ventede hun i næste Øjeblik at se Grevinden træde ud af en af dem.

Dette skete imidlertid ikke. Derimod kom en Kammerjomfru hen imod hende fra Gruppen med et beskyttende Smil. og samtidig hoppede Gumniimanden ind med hendes Pakker.

Grevinden modtager ikke i Aften, sagde han, idet han atter skruede Halsen ud af sit hvide Halsbind og kneb det ene Øje sammen med en fortrolig Blinken.

Hendes Naade har trukket sig tilbage for en Time siden.»

Hendes Naade har givet Ordre til fuldkommen Ro paa hele Slottet. Hun modtager ikke i Aften, gjentog Kammerjomfruen med en Slags medlidende Doceren over for Agnetes forbavsede Miner. VUNr. 2.

Den sidste er kulturhistorisk og psykologisk interessant. Corneille har vistnok oprindelig været noget af en frondeur , og hvad han ikke var af Naturen, læste han sig til i de for Republiken begejstrede romerske Forfattere. Men Samtidens Ideal var det enevældige Monarki. Saa gjorde da Pierre Corneille — ligesom en halv Snes Aar senere den store Condé — en opportunistisk Bevægelse. Thi Republikaneren Cinna har aabenbart i Tragediens Begyndelse Forfatterens fulde Sympathi, men saa faar Kejser August den, og i kraftige Deklamationsnumre gjør Digteren sig til Defensor for den ædelmodige Enevælde. Næste Aar leverer han i vPolyciicte-> en Lovprisning af det kristne-orthodoxe Martyrium. Theaterdigteren bereder Vejen for den elleve Aar yngre Prælat Bossuet, den romerske Oldtids Beundrer, den katholske Orthodoxis vældige Forkæmper, den haandgangne Mand for Ludvig XIV's Enevælde; Prædikanten, der vidste at lade sin Tales Malm paa én Gang tjene til Straffe-torden mod Synden og til Kongesalut for le grand roi . Bossuet fordømte Theatret. Han anede ikke, hvad han skyldte Pierre Corneille.

En Opramsning af Corneilles mange paafølgende Arbejder, som han afvexlende henter fra Rom og Spanien, vilde trætte, da her ikke er Stedet til en

Fra Landet.

Af Rusticus. (Suiu'u

Vognen holdt uden for Hovedtrappen, midt ud for selve den store ærværdige Bygning, der med sine Taarne og Spir, skummel og tavs, ragede op i Regnmulmet. Alle Vinduerne var mørke. Kun inde fra den rummelige Forhal,

hvorhen Taagen uhindret fandt Vej gjennem den aabne Dør, kastedes et stærkt Lys ud over den høje Flisetrappe og dennes snørklede, guldforsirede Jærngelænder.

En lille galant Tjener, en sand Gummiboldt paa et Par Gamascher, hoppede ned ad Trinene og slog Vogndøren op med et høfligt Buk, idet han strakte Halsen frem ligesom en Fugl og indsmigrende kiggede op med det ene Øje.

Agnete rettede krampagtig sin skjælvende Krop, modtog med fornem Kulde den Haand, han under Nedstigningen havde rakt hende, og viste med en bydende Haandbevægelser der først fik den lille Gummimand til at studse, derpaa til at smile, hen imod Pakkerne paa Sædet, idet hun med faste Skridt steg op ad Trappen.

I den højloftede Forhal, hvor Gulvet var lagt i sorte og hvide Fliser som et Skakbrædt, brændte Lampetter paa Pillerne mellem høje, egemalede Døre, der ligesom med en højtidelig Stumhed var sig bevidst, ;it de lukke for en Helligdom. Mægtige Hjortetakker var plantet over dem som glubske Vogtere.

omstændelig Karakteristik og Analyse. Fra Treserne i Aarhundredet daler hans Stjærne, hans Medbejler Racine s gaar op. 164" var han bleven optaget i Akademiet, hvortil officielle Ubetydeligheder længe havde spærret ham Vejen.

Da Ludvig XIV. blev myndig, var Corneille en aldrende Mand. Den nv Herskersol kom ikke til at skinne paa ham; den fik jo sit Firmament i Versailles, men det var først i 1672. Plertugen af Saint Simons Erindringer , der have bevaret en Vrimmel af Anekdoter fra Forfatterens Fortid og Samtid. Anekdoter, der alle have til Scene Kongeslottene og deres Omgivelser, bevarer — hvis ikke mirt Hukommelse skuffer mig meget — ikke et Træk-om le grand Corneille . .skjønt denne helstøbte Aristokrat, der skarpt skjelner mellem de fødte og ikke-fødte-. ikke foragter Morsomheder fra de sidstes Liv og Virken. Den berømte Digter henlevede sine sidste Aar i Fattigdom.

Han døde den lst,: Oktober 1684. Den Dag vil Frankrig fejre hans Minde. Han var en af sin Nations Civilisatorer. Vi ere komne for langt fra ham, til ret at kunne vurdere ham, men hans egen Nation forstaar fuldt ud, hvad den skylder ham.

Og de blanke messingforgyldte Haandtag skinnede aristokratisk omkring med et: Ror mig ikke.

Idet Agnete henne i et Hjørne lik Øje paa en hel Forsamling af mer eller mindre galoneret Tyende, mandligt og kvindeligt, rettede hun sig end yderligere — men blev dog ligesom lidt blegere i Kuløren, da de alle paa én Gang i Tavshed bøjede deres salvede Hoveder og derpaa atter hviskende og smaafnisende trak sig længere ind i Krogen. Med en Tand i Underlæben, bankende Tindinger, stod hun der som en Dronning midt paa Skakbrædtet og stirrede udfordrende hen imod Dørene, som ventede hun i næste Øjeblik at se Grevinden træde ud af en af dem.

Dette skete imidlertid ikke. Derimod kom en Kammerjomfru hen imod hende fra Gruppen med et beskyttende Smil. og samtidig hoppede Gumniimanden ind med hendes Pakker.

Grevinden modtager ikke i Aften, sagde han, idet han atter skruede Halsen ud af sit hvide Halsbind og kneb det ene Øje sammen med en fortrolig Blinken.

Hendes Naade har trukket sig tilbage for en Time siden.»

Hendes Naade har givet Ordre til fuldkommen Ro paa hele Slottet. Hun modtager ikke i Aften, gjentog Kammerjomfruen med en Slags medlidende Doceren over for Agnetes forbavsede Miner. VU23

Nr. 3-

Frøkenen være saa venlig, skal jeg folge Frøkenen op paa Deres Værelse, fortsatte hun o g viste hen mod en smuk Trappe, der gik op fra Baggrunden.

Hvorledes Agnete lykkelig kom op ad de mange tæppebelagte Trin; hvorledes hun kom igjennem en lang mork Gang og ind i en lille polstret .-Eske af blode Tæpper og tunge Portierer, med Blomster og Puder, og duftende af

de fineste Vande— det forstod hun egentlig aldrig. Men da Kammerjomfruen havde tændt en Armstage paa Bordet og var forsvundet, sank hun tungt ned paa en Taburet.

lin Følelse af Harme, eller af Flovhed, eller af Befrielse, eller lidt af alle disse Dele, fortumlede hende ganske. Denne stærke Anspændelse, der saa bråt slappedes, Vognen, der endnu rumlede og skumplede i hendes Hoved, Mørket, Regnen, det pludselige Lys og Tjenernes Fnisen — alting svimlede et Øjeblik rundt for hende, og det varede en Stund, for hun helt kom til sig selv.

Alligevel aandede hun ligesom lettere nu. Hun havde jo dog været standhaftig. (Dg hun lovede sig selv, at denne nye Forhaanelse, der saa aabenbart var beregnet paa at ydmyge hende, ikke skulde gjöre hendes Ryg mindre rank, naar hun i Morgen stod Ansigt til Ansigt med Grevinden.

Med et haanligt Blik saa hun sig om i sin polstrede Æske — paa disse Flojelssæder, disse Brys-selertæpper og Marmorvaser, der skulde imponere hende. Hendes Øjne løb skjødesløst hen over disse bløde Silkepuder og ind i en hvid Kniplings-Alkove, der skimtedes bag Portieren; og idet hun folte, hvor hun foragtede det, tænkte hun med Stolthed paa deres egne haarde I-Iestehaarsstole der hjemme i Præstegaarden, deres Fyrreborde og tomme Gulve.

Men Tiden løb. Hvad skulde der ske? . . . Hun begyndte at ængstes i denne store Stilhed, hvori ikke en Lyd fra hele den mægtige Kæmpebygning trængte ind. Rummets tunge Vellugt gjorde hende ør. Lyseflammernes Bæven fortumlede hende; — ja selv denne blode Glans over disse Stofler, i hvilke Øjet dog ikke kunde lade være at fordybe sig, — denne gnistrende Silke, dette Kniplingernes hvide Fangenet og Spejlenes aabne Favn — det betog hende alt sammen til sidst med en pludselig Angst, som om hun befandt sig ene med en Fiende, der stirrede paa hende med tusende onde Øjne.

Fra et Taarnur et Sted over Gaarden hørtes ti højtidelige Slag.

Hvad skulde der ske? Vilde Jomfruen komme tilbage? Eller ventede de maaske, hun gik i Seng? Hvorledes skulde hun i det hele bære sig ad? Vilde der ingen komme her op? Eller hendes Kofferter...?

Hun følte for første Gang ret, hvad det er at være ene — ganske ene. Og i en dyb og stille Graad bøjede- hun Ansigtet ned mod sine Hænder og bad til Gud og sin stærke Fader otn Mod og Kraft.

Men pludselig sprang hun op, torte hurtig Øjnene,

strøg med den hende egne, energiske Bevægelse Haaret bort fra Panden, og stillede sig rank op paa Gulvet med Haanden værdigt paa en Stoleryg.

Hun havde hort Trin i Gangen, og Kammerjomfruen kom ind for at melde, at der var serveret i Spisesalen.

Godt,« svarede Agnete kort, tog, lidt famlende, efter et lille Tørklæde, som hun kastede om Skuldren, og fulgte Jomfruen.

Men der var ikke ganske den samme Sikkerhed i hendes Bevægelser som før; og da hun kom ned gjennem Forhallen, hvor en kæmpemæssig Kusk med mørkeblaa Fløjels Knæbenklæder endnu stod paa Toppen af Flisetrappen og hviskede sammen med en Fadeburspige, turde luin ikke mode hans Blik.

Spisestuen laa lige for, og var baade stor og hoj. Et langt Bord stod midt hen ad Gulvet, og paa dets ene Endestump var der bredt en Dug og dækket for Agnete under to Armstager, hvis sex Lys druknede i Salens skumle Mørke.

Da liun havde taget Plads ved Bordet og var bleven ene, og mens hun ventede paa, at en Anretning vilde komme, saa hun sig frygtsom om.

Paa en Buffet langs med den ene Væg stod store Bakker og Boller af Sølv, Vinkander og lueforgyldte Skaaler. Paa Pillerne mellem de milede Felter hang gamle sjældne Kobbersager og Porcellæn. Fra Loftet hang to mægtige Krystal-Lysekroner, i Krogen en gammel Rustning. Men da hun kom til Felterne, tog hun hurtig Øjnene til sig og blev blussende rød.

Var det muligt? . . . Dér stod en splitternøgen Kvinde rav-ret op og ned midt paa Væggen. Ved hendes Fod laa — hvad var det? — en blottet Mand ... I Feltet ved Siden af var en Nymfe ved at bade sig. Og saa vidt hun kunde sé det gjennem Mørket tig af de gamle Billeders sprukne Farver, sad hun omgiven af lutter nøgne Mænd og Kvinder, der favnedes eller smykkede sig.

Hun havde næppe faaet standset sit Hjærtes Klappen, og trukket Øjnene til sig, før en Dør ved Siden gik op for en lang, tør Tjener, der med en Serviet over Armen og med et alvorligt Ansigt bukkede stift for hende, og derpaa stillede sig hen bag hendes Stol, hvor han, stum og ubevægelig som en Træmand, samvittighedsfuldt blev staaende i tre Skridts Afstand og med sin Serviet over Armen.

Agnete vidste ikke, hvad hun skulde gjøre. Dette begreb hun ikke. Af alt, hvad der endnu var mødt hende, var dette dog det uforklarligste. Urokkelig, uden at hun saa meget som hørte ham, blev han staaende bag hendes Ryg, paa hvilken hun ligesom kunde føie hans Øjne hvile.

Endelig traadte han et Skridt nærmere og sagde med en Stemme, der mindede om en vindtør Dør, der knirker:

I tisker Frøkenen muligvis ikke at spise?

Det gav et Stød gjennem hende. Ivrig søgte hun med Øjnene hen over Opdækningen. Men det var hende desuagtet ikke muligt at opdage andet endNr. 2.

et Par Asietter med Syltetøj og Asier, et Saltkar og en Smørkande.

Nej, sagde hun kort.

Og i samme Nu var Tallerkenen, samt det, hun havde antaget for en Smørkande, forsvundet fra Bordet, en ny skudt ind under hende, et Glas Vin skjænket op, og Træmanden atter, stiv og stum, paa sin Plads tre Skridt fra Stolen med Servietten urokkelig over Armen — alt saa godt som lydløst og med en Maskines Akuratesse.

Agnete saa ned i Tallerkenen. Den Ret havde hun aldrig sét. Den forekom hende endog saa besynderlig og fremmedartet, at hun blev ganske forvirret. Under fortvivlede Forsøg paa at afgjøre, hvorledes den skulde spises, glippede efterhaanden Forstanden helt for hende. Hun blev siddende og stirrede ned i den forunderlige Ret, rød og svimmel, og turde ikke se op — følte til sidst kun de nøgne Mænd og Kvinder, der dansede omkring hende, og disse Øjne bag ved Stolen, der ligesom aandede hende koldt ned ad Ryggen.

Da passende Tid var gaaet, blev imidlertid uden videre Tallerkenen taget bort, og atter en ny skudt ind i Stedet. Dette var noget, hun kjendte: Koteletter med Kartofler.

Men nu vilde Uheldet, at netop som hun af al sin Magt samlede sig sammen for at oprette sin Ære, tabte hun en Gaffel, der, med en stærk Klirren og Gjenlyd fra Salen, faldt ned for hendes Fødder.

I et eneste Nu kastede hun sig over Stoleryggen i en voldsom Hulken.

Jeg vil hjem! — før mig hjem! raabte hun og trykkede Øjnene ned i Armen.

Træmanden, for hvem et saa besynderligt Tilfælde endnu ikke var indtruffet i hans lange Praxis, og som altsaa ikke vidste, hvorledes han i dette havde at forholde sig, blev urokkelig staaende paa sin Plet, blot med sine Øjenbryn løftede en ganske lille Kjende.

Til sidst maatte han dog træde to Skridt frem; og idet han lod Armen med Servietten synke ned til Laaret, oplod han atter sin knirkende Dor med de Ord:

Insker Frøkenen muligvis ikke mere Spiser

•Jeg vil hjem, jeg vil hjem . . . Far! — Far!

Han gik ud med sin Serviet, og Kammerjomfruen kom ind.

Da Agnete, efter en søvnløs Nat, om Morgenen blev kaldt ind til Grevinden, modtog denne hende fra sin

Lænestol med moderlig udstrakt Haand, og med et lille, umærkeligt undersøgende Blik bag sin blanke Guldlorgnet.

Og efter den første Avdiens havde Agnete baade

sagt Deres Naade og kysset paa Haanden.

* *

Dette var Agnetes Debut, som er mig fortalt af hendes egen Mund. Skulde jeg senere erfare noget om hendes Skæbne, skal jeg som trofast Korrespondent meddele Dem det.

Mindre Historier.

I. To Selvmord.

Af Feodor Dostojéwskij. Fra Ru—isk ved Thor Lange.

Er det gaaet op for Dem, sagde for nyligt i en Samtale med mig en ai vore bedste Forfattere, en udmærket Kunstner, er det blevet Dem klart, at hvad det end kan lykkes Dem at skrive, hvad Resultat De saa kan opnaa, og hvilke Skikkelser De end maatte have Talent til at skabe, kommer Deres Arbejde dog aldrig selv paa (jærn Afstand Virkeligheden nær, Alt, hvad De formaar at fremstille, alt bliver tørt og mat; det blegner ved Sammenligning nted Virkeligheden. De antager til Ex., at De i en eller anden Figur har truffet Centrum af det komiske i en given Side af Hverdagslivet 0, langtfra! Virkeligheden viser Dem snart efter fuldstændig inden for samme Omraade en lignende Fremtoning, men i en Skikkelse, som De aldrig havde tænkt Dem mulig, og som overgaar alt, hvad Deres Iagttagelsesevne eller Indbildningskraft kunde have affudt i kunstnerisk Form.» —

Ja, del er gaaet op for mig; det har været mig klart allerede fra Aür<t 46, da jeg begyndte min Forfattervirksomhed — kan hænde allerede endnu tidligere; den Kjendsgjerning har mange Gange slaaet mig og tilnw'd stundutn vakt en ubestemt Tvivl oni Nytten af en Kunst, der til winde og sidst syntes at være afmægtig.

Forfølg et ikke særlig fremtrædende, ja ved förste Øjekast endog <a.-. i ;irske simpelt Træk af det virkelige Liv, og har De blot sunde P , ..mtidigt med Evne til at arbejde Dem lil Bunds deri, vil De rr:: naa ned til en Dybde, som Shakespeare selv ikke har kunnet

maale med Ord. Det cr netop det store Spørgsmaal, hvilke Øjne, der se, og hvordan Evnen er, samt hvorvidt og hvorledes den benyttes. Ikke blot til at skrive noget og skabe en kunstnerisk formet Figur, men ogsaa til ret at klare sig et givet almindeligt Faktum horer der en vis kunstnerisk Begavelse. For somme Iagttagere fremstille alle Livets vexlende Tildragelser sig i den mest rorende enfoldige Naturlighed og synes til den Grad letfattelige og ligefremme, at der slet ikke bliver noget at tænke over, og det ikke er Mo|en værd at lukke Øjnene op for al se sig om; det hele munder ud i dræbende K jedsommelighed. En anden Iagttager derimod lader sig aldeles slaa til Jorden af det, der foregaar omkring ham. Sporgsmaalene i Livet trykke ham Til den Grad, at han - hvad ikke sjældent hænder — helt ude af Stand til at foretage en Abstraktion, se ligefremt paa Tingen og finde noget almengyldigt, hvori han kan komme til Ro, griber til et andet Middel for at simplificere Sagen og simpelthen skyder sig en Kugle gjennem Panden, saaledes slukkende Ilden, der svider hans Hjærne til Kul, og alle de brændende Spørgsmaal med det samme. Dette er kun to Yderligheder, men mellem dem ligge alle ovrige menneskelige Opfattelsesmaader. Det forstaar sig af sig selv, at ingen trænger helt lil Bunds i noget vom helst; Begyndelsen og Slutningen lykkes del os aldrig ret at gribe og fastholde. Vi se kun den ringe Del, der i Øjeblikket glimter os forbi, og det tilmed overfladisk nok. Del manglende suppleres af or Fantasi.

Lad mig i Sammenhæng med det ovenfor sagte meddele Dem et besynderligt, tilsyneladende uforklarligt Selvmord, som jeg allerede for længere Tid siden erfarede, og om hvilke jeg flere Gange har haft i Nr. 2.

et Par Asietter med Syltetøj og Asier, et Saltkar og en Smørkande.

Nej, sagde hun kort.

Og i samme Nu var Tallerkenen, samt det, hun havde antaget for en Smørkande, forsvundet fra Bordet, en ny skudt ind under hende, et Glas Vin skjænket op, og Træmanden atter, stiv og stum, paa sin Plads tre Skridt fra Stolen med Servietten urokkelig over Armen — alt saa godt som lydløst og med en Maskines Akuratesse.

Agnete saa ned i Tallerkenen. Den Ret havde hun aldrig sét. Den forekom hende endog saa besynderlig og fremmedartet, at hun blev ganske forvirret. Under fortvivlede Forsøg paa at afgjøre, hvorledes den skulde spises, glippede efterhaanden Forstanden helt for hende. Hun blev siddende og stirrede ned i den forunderlige Ret, rød og svimmel, og turde ikke se op — følte til sidst kun de nøgne Mænd og Kvinder, der dansede omkring hende, og disse Øjne bag ved Stolen, der ligesom aandede hende koldt ned ad Ryggen.

Da passende Tid var gaaet, blev imidlertid uden videre Tallerkenen taget bort, og atter en ny skudt ind i Stedet. Dette var noget, hun kjendte: Koteletter med Kartofler.

Men nu vilde Uheldet, at netop som hun af al sin Magt samlede sig sammen for at oprette sin Ære, tabte hun en Gaffel, der, med en stærk Klirren og Gjenlyd fra Salen, faldt ned for hendes Fødder.

I et eneste Nu kastede hun sig over Stoleryggen i en voldsom Hulken.

Jeg vil hjem! — før mig hjem! raabte hun og trykkede Øjnene ned i Armen.

Træmanden, for hvem et saa besynderligt Tilfælde endnu ikke var indtruffet i hans lange Praxis, og som altsaa ikke vidste, hvorledes han i dette havde at forholde sig, blev urokkelig staaende paa sin Plet, blot med sine Øjenbryn løftede en ganske lille Kjende.

Til sidst maatte han dog træde to Skridt frem; og idet han lod Armen med Servietten synke ned til Laaret, oplod han atter sin knirkende Dor med de Ord:

Insker Frøkenen muligvis ikke mere Spiser

•Jeg vil hjem, jeg vil hjem . . . Far! — Far!

Han gik ud med sin Serviet, og Kammerjomfruen kom ind.

Da Agnete, efter en søvnløs Nat, om Morgenen blev kaldt ind til Grevinden, modtog denne hende fra sin Lænestol med moderlig udstrakt Haand, og med et lille, umærkeligt undersøgende Blik bag sin blanke Guldlorgnet.

Og efter den første Avdiens havde Agnete baade

sagt Deres Naade og kysset paa Haanden.

* *

Dette var Agnetes Debut, som er mig fortalt af hendes egen Mund. Skulde jeg senere erfare noget om hendes Skæbne, skal jeg som trofast Korrespondent meddele Dem det.

Mindre Historier.

I. To Selvmord.

Af Feodor Dostojéwskij. Fra Ru—isk ved Thor Lange.

Er det gaaet op for Dem, sagde for nyligt i en Samtale med mig en ai vore bedste Forfattere, en udmærket Kunstner, er det blevet Dem klart, at hvad det end kan lykkes Dem at skrive, hvad Resultat De saa kan opnaa, og hvilke Skikkelser De end maatte have Talent til at skabe, kommer Deres Arbejde dog aldrig selv paa (jærn Afstand Virkeligheden nær, Alt, hvad De formaar at fremstille, alt bliver tørt og mat; det blegner ved Sammenligning nted Virkeligheden. De antager til Ex., at De i en eller anden Figur har truffet Centrum af det komiske i en given Side af Hverdagslivet 0, langtfra! Virkeligheden viser Dem snart efter fuldstændig inden for samme Omraade en lignende Fremtoning, men i en Skikkelse, som De aldrig havde tænkt Dem mulig, og som overgaar alt, hvad Deres Iagttagelsesevne eller Indbildningskraft kunde have affudt i kunstnerisk Form.» —

Ja, del er gaaet op for mig; det har været mig klart allerede fra Aür<t 46, da jeg begyndte min Forfattervirksomhed — kan hænde allerede endnu tidligere; den Kjendsgjerning har mange Gange slaaet mig og tilnw'd stundutn vakt en ubestemt Tvivl oni Nytten af en Kunst, der til winde og sidst syntes at være afmægtig.

Forfølg et ikke særlig fremtrædende, ja ved förste Øjekast endog <a.-. i ;irske simpelt Træk af det virkelige Liv, og har De blot sunde P , ..mtidigt med Evne til at arbejde Dem lil Bunds deri, vil De rr:: naa ned til en Dybde, som Shakespeare selv ikke har kunnet

maale med Ord. Det cr netop det store Spørgsmaal, hvilke Øjne, der se, og hvordan Evnen er, samt hvorvidt og hvorledes den benyttes. Ikke blot til at skrive noget og skabe en kunstnerisk formet Figur, men ogsaa til ret at klare sig et givet almindeligt Faktum horer der en vis kunstnerisk Begavelse. For somme Iagttagere fremstille alle Livets vexlende Tildragelser sig i den mest rorende enfoldige Naturlighed og synes til den Grad letfattelige og ligefremme, at der slet ikke bliver noget at tænke over, og det ikke er Mo|en værd at lukke Øjnene op for al se sig om; det hele munder ud i dræbende K jedsommelighed. En anden Iagttager derimod lader sig aldeles slaa til Jorden af det, der foregaar omkring ham. Sporgsmaalene i Livet trykke ham Til den Grad, at han - hvad ikke sjældent hænder — helt ude af Stand til at foretage en Abstraktion, se ligefremt paa Tingen og finde noget almengyldigt, hvori han kan komme til Ro, griber til et andet Middel for at simplificere Sagen og simpelthen skyder sig en Kugle gjennem Panden, saaledes slukkende Ilden, der svider hans Hjærne til Kul, og alle de brændende Spørgsmaal med det samme. Dette er kun to Yderligheder, men mellem dem ligge alle ovrige menneskelige Opfattelsesmaader. Det forstaar sig af sig selv, at ingen trænger helt lil Bunds i noget vom helst; Begyndelsen og Slutningen lykkes del os aldrig ret at gribe og fastholde. Vi se kun den ringe Del, der i Øjeblikket glimter os forbi, og det tilmed overfladisk nok. Del manglende suppleres af or Fantasi.

Lad mig i Sammenhæng med det ovenfor sagte meddele Dem et besynderligt, tilsyneladende uforklarligt Selvmord, som jeg allerede for længere Tid siden erfarede, og om hvilke jeg flere Gange har haft i2 7 HJEMME

Sinde at skrive. Alle baade indre og ydre Sider af dette tragiske Optrin slutte sig sammen til en eneste bælgmørk Gaade. Gaaden sogte jeg som rimeligt var af almindelig menneskelig Nysgjerrighed nogenlunde at lose eller i det mindste finde et enkelt Punkt deri, hvorved jeg kunde blive staaende og, som man siger, komme i Ligevægt. Den handlende Person i Dramaet er en ung Pige paa tre og tyve, hojst fire og tyve Aar, Datter af en kun alt for bekjendt russisk Emigrant, født i Udlandet, Russerinde af Herkomst, men fremmed af Opdragelse. Den korte, ret interessante Beretning, jeg læste om Enkelthederne af Selvmordet, lyder saalunde: Hun heldte Kloroform ud paa et Stykke Vat, bandt det med et Lommetørklæde fast under Næsen og lagde sig til Sengs. Saa døde hun. Men forinden havde hun skrevet følgende Billet:

Je m'en vais entreprendre un long vojage. Si tela ne reussit pas, qu'on se rassemble pour fiter ma resurrectwii avec du Chqnot. S'il re'ussit, je prie, qu'on lie me laisse enterrer tjue tout J fint morte, pufctpéi! est tres de'sagréable de se reveiller sous terre dans un cercueuil. Ce n'est pas chii/ue.'«

Det vil i Oversættelse sige:

Jeg har i Sinde at foretage en lang Rejse. Lykkes det mig ikke, kan man gjöre Gilde og fejre min Opstandelse med Champagne. Lykkes det derimod, beder jeg meget om ikke at begrave mig. for det viser sig, at jeg er rigtig død, eftersom det er yderlig ubehageligt at komme til Live igjen under Jorden i en Ligkiste. Det er slet ikke chiquel

Gjennem dette stygge Udtryk: ce n'est pas chique! klinger, saa vidt jeg kan forstaa Meningen deraf, en Udfordring, maaske Harme, indædt Forbitrelse — men over hvad : Almindelige grove Naturer gjøre Ende paa deres Tilværelse ved Selvmord af rent ydre, materielle synlige Grunde. Men af Tonen, hvori Billetten er holdt, fremgaar det, at saadanne Grunde i det givne Tilfælde ikke var til Stede. Hvorimod kunde da hendes Harme være rettet f Mod Tilværelsens Kjed-sommelighed. mod Livets Mangel paa Indhold? Det er atter en af disse hverdagslige Dommere og Fornægtere af Livet, som harmes over «Dumheden» i Menneskets Tilsynekomst paa Jorden, over den taabelige Tilfældighed, af denne Tilsynekomst samt over en meningsløs Skæbnes Tyranni»,

med hvilken det ikke er muligt at forsone sig.

OG UDE. Nr. 2.

Derigjennem horer man Praleriet af en Sjæl, som har gjort Oprur mod det «ordinære i Menneskelivet, og som ikke længer gad taale det altfor ^ligefremme*, om hvilket de förste Begreber allerede tidligt vare blevne hende bibragte i det Hjem, hvor hun voxede op. Modbydeligst af det hele er, at hun rimeligvis dode uden Sjælekamp, uden egentlig Tvivl i højere Forstand. Brændende Spørgsmaal synes ikke at have existeret for hende; dem har hun næppe haft Hjærnestof nok til at holde vedlige, om ogsaa en Gnist en Gang maaske kan have fænget for et Øjeblik. Hun døde slet og ret af Kjedsommelighed. Livet var hende for ligefremt; hun sogte noget mere sammensat og underholdende.

For en Maaneds Tid siden stod i flere af Petersborgs Aviser nogle Linjer med smaat Tryk angaaende et i Staden forefaldet Selvmord. En sukkels fattig ung Pige, Syerske af Profession, havde styrtet sig ud af Vinduet fra fjerde Etage, «fordi hun i lang Tid ikke havde kunnet tinde Arbejde til al friste Livet». Beretningen tilføjede, at hun havde kastet sig ud og var falden ned paa Stenbroen, holdende et Helgenbillede fast knuget ind til sig. Dette Helgenbillede i Hænderne paa et Menneske, som tager Livet af sig, giver Tildragelsen et særegent, ganske usædvanligt Præg. Det er ei Selvmord foretaget saa at sige i Ydmyghed og stille Resignation. Her er intet Spor af Knurren mod sin Skæbne eller Harme. Ganske simpelt: hun kunde ikke længere leve. Vor Herre vilde ikke have det., og saa døde hun med en Bon paa sine Læber. Der er enkelte Ting, som, hvor ligefremme de end tilsyneladende kunne være, længe vedblive at paatrænge sig og bestandigt løber én i Tankerne næsten med en Følelse af, at man selv er Skyld i det, som er sket Historien om denne forladte, hjælpeløse unge Pige, der ingen anden Udvej saa end al ende sit kummerfulde Liv tagende sin Helgen med sig i Døden, pmer uvilkaarlig éns egen Samvittighed. Hendes Dod bragte mig ogsaa til at omtale den Maade, paa hvilken Emigrantens Datter tog sig af Dage. Men hvor have disse to Skabninger dog været forskjellige f De vare ligesom fra to forskjellige Planeter. Og hvilke to himmelvidt forskjellige Dodsmaader! Man fristes til at spörge, hvilken af de to ulykkelige har døjet mest, den ene af sin Kjedsommelighed, den anden af sin Nød. Men er det rigtig passende, er det anstændigt at stille et saadant Spørgsmaal?

Feuilleton.

Man maa kan hænde gaa tilbage til Septemberdagene i 1S07 for al finde et Sidestykke til den Stemning, der rugede over Kjøbenhavn forrige Fredag Aften og Nat. da Luerne fra Kristiansborg saa at sige samlede den hele Hovedstad omkring Slotsholmen og den vældige Iiygningskolos i Løbet af forbavsende faa Timer blev et Rov for Flammerne. Men selv den ældre Slægt- Erindringer rækker ikke saa langl tilbage, og gamle og unge kan snarere samles i Mindet om de mange sørgelige Dage fra den sidste Krig, lige fra den regntunge Novemberaften, da Budskabet om Frederik VII's Død naaede Kjøbenhavn, og til den kolde Februarmorgen, da Tilbagetoget fra Danevirke var en Kjendsgjerning for alle. I)et var den Gang større Ulykker med mere vidtrækkende Følger, men det paa samme Tid storslaaede og rædselsfulde Skue forleden Aften virkede ligesom i Øjeblikket stærkere, haandgribeligere. Ildens Magt, der her viste sig i hele sin imponerende Pragt og hærgende Vælde, talte direkte til enhver. Man saa her for sine egne Øjne den frygtelige Fjendes sejrrige Stormløb, saaledes -om Oehlenschläger med sin malende Evne skildrer det i Hrolf Krake»:

Kommer i Menneskebolig furst fldens vrede Ond, han sletter med roden Finker olie Mindesmærker ud, øg da de uhyre Fløje stod omspændte af Flammerne, og hvert eneste Vindue fra Kjælder til Loft lyste glødende og sprudende, medens Luften var forvandlet til et Hav af Ildgnister, der funklende og knitrende af Vinden førtes ud over den halve By, da lød det fra Mand til Mand i de tætte Folkemasser Hvorledes gaar det

med Malerisamlingen? Staar Thorvaldsens Museum til at frelse- Og kan ikke baade det store kongelige Bibliothek. Gehejmearkivet og Prinsens Palais lægge- i Aske med del samme? Saaledes som Ilden sprang og lynsnart dukkede op snart hist og snart her, behøvedes fler, i all Fald for Bibliotheker Vedkommende, næppe en Gang en anden Vindretning. <>g naar nu alt dette synker i Grus, Hovedstadens rigeste Skalte, I.andet- Stoltlied, Grundpillerne for vor nationale Kunst, Videnskab og Historie, naar nu alt dette jævnes med Jorden og slettes ud

af vor Tilværelse, hvorledes vil saa Landets og Folkets Fremtid blive? Vil denne Brand da ikke faa endnu mere vidtrækkende Folger end selv vor sidste Krig?

Dødsforagt og Offervillighed kæmpede imidlertid med Luerne om at fravriste dem, hvad selve Slottet husede af Kunst og nogenlunde rørlige Værdier. Hundreder af utrættelige Hænder og Skuldre bar nit, hvad bæres kunde, gjennem ile lange Gange og ned ad de endeløse Trapper, og hvor meget og hvad der end gik til Grunde i de store Sale, særlig af hjemlig Billedhuggerkunst, Malerisamlingen lykkedes det dog for den langt overvejende Del al redde, og da Faren for Thorvaldsens Museum var overstaaet, veg det værste Tryk bort fra Sindene, og det var med en halvt lettende Følelse, at man nu saa de glødende Masser blive mattere og mattere i Farven, indtil Morgendæmringen begyndte at falde over de rygende Mure, de nøgne Skorstene og forkullede Bjælker. Og iblandt alle dein, der senere i den forløbne Uge atter og atter have valfartet til den vældige Brandtomt og set Ødelæggelsens Hæslighed midt i Dagens fulde Lys. er der næppe en eneste, hvis Blik ikke gjentagne Gange har søgt rundt om til de skaanede Museer og Samlinger. Hvor meget der end er gaaei tabt. saa kunde dog Tabet have været uendelig større og uerstatteligere. Hvad der hin Nal blev husvildt, vil igjen kunne faa Tag over Hovedet. Det, der nu först og fremmest ligger for, er at give vore nationale Skatte den menneskelig mulige største og 2 7 HJEMME

Sinde at skrive. Alle baade indre og ydre Sider af dette tragiske Optrin slutte sig sammen til en eneste bælgmørk Gaade. Gaaden sogte jeg som rimeligt var af almindelig menneskelig Nysgjerrighed nogenlunde at lose eller i det mindste finde et enkelt Punkt deri, hvorved jeg kunde blive staaende og, som man siger, komme i Ligevægt. Den handlende Person i Dramaet er en ung Pige paa tre og tyve, hojst fire og tyve Aar, Datter af en kun alt for bekjendt russisk Emigrant, født i Udlandet, Russerinde af Herkomst, men fremmed af Opdragelse. Den korte, ret interessante Beretning, jeg læste om Enkelthederne af Selvmordet, lyder saalunde: Hun heldte Kloroform ud paa et Stykke Vat, bandt det med et Lommetørklæde fast under Næsen og lagde sig til Sengs. Saa døde hun. Men forinden havde hun skrevet følgende Billet:

Je m'en vais entreprendre un long vojage. Si tela ne reussit pas, qu'on se rassemble pour fiter ma resurrectwii avec du Chqnot. S'il re'ussit, je prie, qu'on lie me laisse enterrer tjue tout J fint morte, pufctpéi! est tres de'sagréable de se reveiller sous terre dans un cercueuil. Ce n'est pas chii/ue.'«

Det vil i Oversættelse sige:

Jeg har i Sinde at foretage en lang Rejse. Lykkes det mig ikke, kan man gjöre Gilde og fejre min Opstandelse med Champagne. Lykkes det derimod, beder jeg meget om ikke at begrave mig. for det viser sig, at jeg er rigtig død, eftersom det er yderlig ubehageligt at komme til Live igjen under Jorden i en Ligkiste. Det er slet ikke chiquel

Gjennem dette stygge Udtryk: ce n'est pas chique! klinger, saa vidt jeg kan forstaa Meningen deraf, en Udfordring, maaske Harme, indædt Forbitrelse — men over hvad : Almindelige grove Naturer gjøre Ende paa deres Tilværelse ved Selvmord af rent ydre, materielle synlige Grunde. Men af Tonen, hvori Billetten er holdt, fremgaar det, at saadanne Grunde i det givne Tilfælde ikke var til Stede. Hvorimod kunde da hendes Harme være rettet f Mod Tilværelsens Kjed-sommelighed. mod Livets Mangel paa Indhold? Det er atter en af disse hverdagslige Dommere og Fornægtere af Livet, som harmes over «Dumheden» i Menneskets Tilsynekomst paa Jorden, over den taabelige Tilfældighed, af denne Tilsynekomst samt over en meningsløs Skæbnes Tyranni», med hvilken det ikke er muligt at forsone sig.

OG UDE. Nr. 2.

Derigjennem horer man Praleriet af en Sjæl, som har gjort Oprur mod det «ordinære i Menneskelivet, og som ikke længer gad taale det altfor ^ligefremme*, om hvilket de förste Begreber allerede tidligt vare blevne hende bibragte i det Hjem, hvor hun voxede op. Modbydeligst af det hele er, at hun rimeligvis dode uden Sjælekamp, uden egentlig Tvivl i højere Forstand. Brændende Spørgsmaal synes ikke at have existeret for hende; dem har hun næppe haft Hjærnestof nok til at holde vedlige, om ogsaa en Gnist en Gang maaske kan have fænget for et

Øjeblik. Hun døde slet og ret af Kjedsommelighed. Livet var hende for ligefremt; hun sogte noget mere sammensat og underholdende.

For en Maaneds Tid siden stod i flere af Petersborgs Aviser nogle Linjer med smaat Tryk angaaende et i Staden forefaldet Selvmord. En sukkels fattig ung Pige, Syerske af Profession, havde styrtet sig ud af Vinduet fra fjerde Etage, «fordi hun i lang Tid ikke havde kunnet tinde Arbejde til al friste Livet». Beretningen tilføjede, at hun havde kastet sig ud og var falden ned paa Stenbroen, holdende et Helgenbillede fast knuget ind til sig. Dette Helgenbillede i Hænderne paa et Menneske, som tager Livet af sig, giver Tildragelsen et særegent, ganske usædvanligt Præg. Det er ei Selvmord foretaget saa at sige i Ydmyghed og stille Resignation. Her er intet Spor af Knurren mod sin Skæbne eller Harme. Ganske simpelt: hun kunde ikke længere leve. Vor Herre vilde ikke have det., og saa døde hun med en Bon paa sine Læber. Der er enkelte Ting, som, hvor ligefremme de end tilsyneladende kunne være, længe vedblive at paatrænge sig og bestandigt løber én i Tankerne næsten med en Følelse af, at man selv er Skyld i det, som er sket Historien om denne forladte, hjælpeløse unge Pige, der ingen anden Udvej saa end al ende sit kummerfulde Liv tagende sin Helgen med sig i Døden, pmer uvilkaarlig éns egen Samvittighed. Hendes Dod bragte mig ogsaa til at omtale den Maade, paa hvilken Emigrantens Datter tog sig af Dage. Men hvor have disse to Skabninger dog været forskjellige f De vare ligesom fra to forskjellige Planeter. Og hvilke to himmelvidt forskjellige Dodsmaader! Man fristes til at spörge, hvilken af de to ulykkelige har døjet mest, den ene af sin Kjedsommelighed, den anden af sin Nød. Men er det rigtig passende, er det anstændigt at stille et saadant Spørgsmaal?

Feuilleton.

Man maa kan hænde gaa tilbage til Septemberdagene i 1S07 for al finde et Sidestykke til den Stemning, der rugede over Kjøbenhavn forrige Fredag Aften og Nat. da Luerne fra Kristiansborg saa at sige samlede den hele Hovedstad omkring Slotsholmen og den vældige Iiygningskolos i Løbet af forbavsende faa Timer blev et Rov for Flammerne. Men selv den ældre Slægt- Erindringer rækker ikke saa langl tilbage, og gamle og unge kan snarere samles i Mindet om de mange sørgelige Dage fra den sidste Krig, lige fra den regntunge Novemberaften, da Budskabet om Frederik VII's Død naaede Kjøbenhavn, og til den kolde Februarmorgen, da Tilbagetoget fra Danevirke var en Kjendsgjerning for alle. I)et var den Gang større Ulykker med mere vidtrækkende Følger, men det paa samme Tid storslaaede og rædselsfulde Skue forleden Aften virkede ligesom i Øjeblikket stærkere, haandgribeligere. Ildens Magt, der her viste sig i hele sin imponerende Pragt og hærgende Vælde, talte direkte til enhver. Man saa her for sine egne Øjne den frygtelige Fjendes sejrrige Stormløb, saaledes -om Oehlenschläger med sin malende Evne skildrer det i Hrolf Krake»:

Kommer i Menneskebolig furst fldens vrede Ond, han sletter med roden Finker olie Mindesmærker ud, øg da de uhyre Fløje stod omspændte af Flammerne, og hvert eneste Vindue fra Kjælder til Loft lyste glødende og sprudende, medens Luften var forvandlet til et Hav af Ildgnister, der funklende og knitrende af Vinden førtes ud over den halve By, da lød det fra Mand til Mand i de tætte Folkemasser Hvorledes gaar det

med Malerisamlingen? Staar Thorvaldsens Museum til at frelse- Og kan ikke baade det store kongelige Bibliothek. Gehejmearkivet og Prinsens Palais lægge- i Aske med del samme? Saaledes som Ilden sprang og lynsnart dukkede op snart hist og snart her, behøvedes fler, i all Fald for Bibliotheker Vedkommende, næppe en Gang en anden Vindretning. <>g naar nu alt dette synker i Grus, Hovedstadens rigeste Skalte, I.andet- Stoltlied, Grundpillerne for vor nationale Kunst, Videnskab og Historie, naar nu alt dette jævnes med Jorden og slettes ud af vor Tilværelse, hvorledes vil saa Landets og Folkets Fremtid blive? Vil denne Brand da ikke faa endnu mere vidtrækkende Folger end selv vor sidste Krig?

Dødsforagt og Offervillighed kæmpede imidlertid med Luerne om at fravriste dem, hvad selve Slottet husede af Kunst og nogenlunde rørlige Værdier. Hundreder af utrættelige Hænder og Skuldre bar nit, hvad bæres kunde, gjennem ile lange Gange og ned ad de endeløse Trapper, og hvor meget og hvad der end gik til Grunde i de store Sale, særlig af hjemlig Billedhuggerkunst, Malerisamlingen lykkedes det dog for den langt overvejende Del al redde, og da Faren for Thorvaldsens Museum var overstaaet, veg det værste Tryk bort fra Sindene, og det var

med en halvt lettende Følelse, at man nu saa de glødende Masser blive mattere og mattere i Farven, indtil Morgendæmringen begyndte at falde over de rygende Mure, de nøgne Skorstene og forkullede Bjælker. Og iblandt alle dein, der senere i den forløbne Uge atter og atter have valfartet til den vældige Brandtomt og set Ødelæggelsens Hæslighed midt i Dagens fulde Lys. er der næppe en eneste, hvis Blik ikke gjentagne Gange har søgt rundt om til de skaanede Museer og Samlinger. Hvor meget der end er gaaei tabt. saa kunde dog Tabet have været uendelig større og uerstatteligere. Hvad der hin Nal blev husvildt, vil igjen kunne faa Tag over Hovedet. Det, der nu först og fremmest ligger for, er at give vore nationale Skatte den menneskelig mulige største og26

mest betryggende Sikkerhed. Hensynet hertil maa overskygge alt og trange alle andre Interesser tilbage. Det er Betingelserne tor vort Fædrelands aandelige Tilværel-e, det nu gjælder.

Til alt Held have store Ulykker altid en samlende Magt. Egennytte og Egenkjærliglied, smaalig Strid og personligt Nag svinder ligesom liort under dette Indtryk. Der foles en Trang i os til Forsoning, til at komme hinanden i Mode, til atter at lofte i Fællesskab ug bære vor Udvikling videre i Enighed og Samstemning. Ulykken rammer I.and og Folk som en Helhed, og kun sum en Helhed kan I.and og Folk gaa den i Mode og bøde paa den.

Og her dukker netop et Minde op om den nys afdøde Rasmur Nielsen. Vi Studenter fra 1S63 havde en Dag 1 Begyndelsen af det følgende Aar fyldt det store Avditorium, der den Gang endnu kunde rumme alle Aarets 200 Kusser inden sint Vægge. Det var Rasmus Nielsens förste Forelæsning etter Krigens Udbrud. Hidtil havde han fornemmelig lagt Holbergs Digtning til Grund for sine Forelæsninger, og vi havde trolig fyldt vore Kollegiehæfter tned alle hans gnistrende Indfald og Udfald, medens det meste af det tungere videnskabelige Stof var svirret vor lidet filosofiske Bevidsthed forbi. Men Forelæsningen den Vinterformiddag kunde vi Aar efter huske fra Entle til anden, og det samlede Indtryk af den vil for bestandig blive tilbage i tnange Sjæle. Det tidligere Udgangspunkt for Forelæsningerne tilfredsstillede ham ikke længer. Den store Tugtemester, der -a;l sin Samtid i Satirens komiske Ly-, var bleven ham for negativ i Farens alvorlige Stund. Vi stod ntt — sagde han — over for Tider, hvor man levende følte den store Forskjel paa Mennesket i Hverdagslivet og i de store Øjeblikke. Er Hverdagslivet lykkeligt, kan det have noget hyggeligt ved ^ig; der er en vis Sikkerhed og Ko derover, men Livets ideelle Magter ligge bundne. Der er ingen Impulser deri, ingen Vækkelser, alt ir ensformigt, og det tynger saaledes, at Individerne ikke blot blive besindige, men koldsindige, smaalige og egennyttige. Enhver tænker paa sin Furdel, enhver arbejder kun for sit eget. Kotterivæsen blomstrer. Idéløshed og Anndloshed føder Selviskhed. Men rammer der os -aa et pludseligt Slag, komme vi ind under en af de store Kriser, faa vi strax andre Tanker, et andel Syn paa Livet. Vi forandres; den anden Side af vor Natur vendes frein. Hverdagslivets kolde Beregning svinder bort, der kommer en anden Følelse over os. Vi vækkes til Stemning. Det er, som om en Livsvarme strømmede igjennem os. Det frosne tor op. Vi bevæger os alle ligesom i en fælles Livsstrøm, og det er velgjørende at erfare, at man lever i og for mere end sig selv, at der er et stort fælles Formaal at stræbe imod. Vi mærke, at Livet forhøjes, forædles. I Hverdagslivet har f. Ex. Guldet Realitet, men i de store, bevægede Øjeblikke faa ganske andre Ting Virkelighed, som Fædreland og Nationalitet, Ære og Patriotisme. Det er ikke blot den uerfarne Ungdom, der drages af Idealitetens Glans, men endnu mere de. der have litlt og stridt under Idealitetens Banner. Store bevægede Tider, som Korstogene, Reformationen, Kevyjutionen i Frankrig, ere ikke blot betegnede ved store Handlinger, men ogsaa ved uhyre Lidelser og Anstrængelser. Og dog, dersom vi fordybe os i dem, se vi saa meget herligt deri, at vi fristes til at ønske, at ogsaa vi kunde opleve sligt. — Det var intet Under, at slige Ord, baame tilmed af en stor og ejendommelig Veltalenhed, maatte slaa ned i tinge Sind, og de følgende Forelæsninger fulgtes med en Spænding og Interesse, der havde -in naturlige Baggrund i selve Dagens alvorlige Begivenheder. De den Gang unge Russer have vel nu glemt den nærmere Udvikling af Nationalitetens og Statens Idé, men mer end én af de andre I imer, hvor Persernes og Grækernes Kamp paa ny blev levende ved Ordets Magt, vil dog altid høre med til de mange smukke og vækkende Minder, som en talrig Ungdom skylder Rasmus Nielsen.

o. b.

theatrene

Det kongelige Theaters förste Operaforestillinger have været særdele* heldige, hvad vi gjærne ville tage som et godt Varsel for Sæsonen.

Opførelsen af Wagners flyvende Hollænder er io i og for sig en Begivenhed, og da denne Opera udføres forholdsvis godt og ined mønsterværdig Iscenesættelse, san man kun glæ<tc sig over Akvisitionen og ønske Theatret, at den maa holde sig længe paa Repertoiret. Hr. Sint omeni Hollænder er vel den mest fremtrædende Præstation. Denne Sanger bruger sine mægtige Stemme-midler tned rosværdigt Maadehold og fyldcstgjor ogsaa alle billige Fortiringer i dramatisk Henseende. Fru Kelter, for hvi« Personlighed Senta egentlig ikke ligger, viser, hvad Iver og Intere--e kan udrette; hun spiller godt og synger fortræfleligt. Skipper Dalands Parti ligger i Grunden heller ikke rigtigt for vor nye, talentfulde Operasanger, lir. Lange \ han udfører det dog særdeles smagfuldt. Tenoristerne er vor svage Side; men det er io en gammel I listone, som man kun kan bøde paa ved at engagere nve Sangere. Hr. Jastrau er den bedste, men kunde nok behandle den iørefaldende Styr-mandssang med en Del mere Finhed. Det andet Tenorparti, i hvilket der findes fortræffelige Sager, falder næsten helt til Jorden. Korene gaar udmærket; Slutningen af I »te Akt, i hvilken Dalands Skib sejler bort, men Koret gjentager Styrmandens Sang. er prægtig baade i dramatisk og vokal Henseende. Alt i alt er denne Ojicra med sin, soin omtalt, fortrinlige Iscenesættelse, der skyldes Hr. J'ielro Krohn, en Sejr for Theatret, der længe har trængt til en saadan paa Operaens Omraade.

Af stor Interesse er ogsaa Opførelsen af <Don Juan., da iler er sket nogle Forandringer i Rollefordelingen, som have meget stor Indflydelse paa hele Operaens P remLrædelsesmaade. Ved den første Don Juan-Opførelse i Sæsonen viste Publikum sig højst utaknemmeligt mod Fru Erhard Hansen, hvem det i sin Tid har forgudet og som man, selv om hendes Stemme ikke er, hvad den har været, dog af Pietetshensyn ikke burde behandle saaledes, -om det -kete. Følgen af denne ubillige Behandling var, at Fru Lütken overtog Donna Annas Rolle, medens saa Frk. Schrøder fik Zerlinas. Denne Forandring er yderst heldig. Fru Ltltkens Person egnede sig aldeles ikke til Zcrlinas Rolle, medens hun derimod er paa -in Plads og sikkert vil blive særdeles god soin Donna Anna, og skjønt Frk. Schrøder ikke præsterer noget fremragende, er hun dog en meget tækkelig Zerlina. I Hovedrollen gjør Hr. Lange megen I.ykke, og han fortjener det. Han forstaar med sin smukke Stemme og sin behagelige Person at kaste et virkelig forførerisk Skjær over den fæle Pigejæger. Hr. Schrams Udførelse af Leporello er jo saa velbekjendt og værdsat, at vi slet ikke behøver st dvæle ved den, og Elviras Rolle er i gode Hænder hos Fru Kelfer. Udførelsen af .das zierliche, geleckte Männlein Don Octavio er ikke nogen misundelsesværdig I.od, men: skjønt lir. Jastrau ingenlunde kan kaldes heldig, forstaar han dog momentvis ac interessere. Resultatet af hele Forestillingen er imidlertid meget fornøjeligt; det er nemlig dette: at den Generation, der nu er i Manddomsalderen, ikke herhjemme har set saa god en Opførelse af Don Juan . stim dcg. saa langt man kan huske tilbage, stadigt har været paa Repertoiret.

For begge Operaers Vedkommeude gjælder det. at man maa bringe Kapelmester Svendsen en Tak for den Energi, hvormed han leder det fortrinlige Orkester.

Efter en Del Forhindringer har Kasino gjenoptage! Operetten 1Fatinitza» og alter henlagt den. Det er beklageligt, at Direktør Rasmussen har haft saa mange Vanskeligheder at kæmpe med; thi Udførelsen og Iscenesættelsen viser, med hvor megen Energi han vil gribe Sagen an. Der var smukke Dekorationer og smukke Kvinder; naar dertil føjes god Sang, saa er Betingelsen for et Operer.etheater given. Og herpaa skortede det heller ikke. Fati-nitrit• hører vel ikke til de beilste Arbeider i sin Slags; men naar den præsenteres som paa Kasino, har man Fornøjelse af at se den. Udførelsen var i det hele god. I første Kække straalede vor fødte Ciperettesangerinde, Fru Schwartz Nichen, der altid med sit uudtømmelige Lune forstaar at rive én med. Hr. Helsengrcat havde en glimrende Maske og var særdeles morsom. Denne l'orestilling var saaledes, at man er berettiget til at vente sig det bedste af Kasino i Operettegenren.

Mindre heldigt var det i Søndag, første Gang opførte »Lystspil , .De gode Herrer-. en Bearbejdelse af et tysk Stykke ved Carl Møller. Det er hverken Fugl eller Fisk, en Blanding af Sentimentalitet og ferske Vittigheder, som

en delvis ret god Udførelse26

mest betryggende Sikkerhed. Hensynet hertil maa overskygge alt og trange alle andre Interesser tilbage. Det er Betingelserne tor vort Fædrelands aandelige Tilværel-e, det nu gjælder.

Til alt Held have store Ulykker altid en samlende Magt. Egennytte og Egenkjærliglied, smaalig Strid og personligt Nag svinder ligesom liort under dette Indtryk. Der foles en Trang i os til Forsoning, til at komme hinanden i Mode, til atter at lofte i Fællesskab ug bære vor Udvikling videre i Enighed og Samstemning. Ulykken rammer I.and og Folk som en Helhed, og kun sum en Helhed kan I.and og Folk gaa den i Mode og bøde paa den.

Og her dukker netop et Minde op om den nys afdøde Rasmur Nielsen. Vi Studenter fra 1S63 havde en Dag 1 Begyndelsen af det følgende Aar fyldt det store Avditorium, der den Gang endnu kunde rumme alle Aarets 200 Kusser inden sint Vægge. Det var Rasmus Nielsens förste Forelæsning etter Krigens Udbrud. Hidtil havde han fornemmelig lagt Holbergs Digtning til Grund for sine Forelæsninger, og vi havde trolig fyldt vore Kollegiehæfter tned alle hans gnistrende Indfald og Udfald, medens det meste af det tungere videnskabelige Stof var svirret vor lidet filosofiske Bevidsthed forbi. Men Forelæsningen den Vinterformiddag kunde vi Aar efter huske fra Entle til anden, og det samlede Indtryk af den vil for bestandig blive tilbage i tnange Sjæle. Det tidligere Udgangspunkt for Forelæsningerne tilfredsstillede ham ikke længer. Den store Tugtemester, der -a;l sin Samtid i Satirens komiske Ly-, var bleven ham for negativ i Farens alvorlige Stund. Vi stod ntt — sagde han — over for Tider, hvor man levende følte den store Forskjel paa Mennesket i Hverdagslivet og i de store Øjeblikke. Er Hverdagslivet lykkeligt, kan det have noget hyggeligt ved ^ig; der er en vis Sikkerhed og Ko derover, men Livets ideelle Magter ligge bundne. Der er ingen Impulser deri, ingen Vækkelser, alt ir ensformigt, og det tynger saaledes, at Individerne ikke blot blive besindige, men koldsindige, smaalige og egennyttige. Enhver tænker paa sin Furdel, enhver arbejder kun for sit eget. Kotterivæsen blomstrer. Idéløshed og Anndloshed føder Selviskhed. Men rammer der os -aa et pludseligt Slag, komme vi ind under en af de store Kriser, faa vi strax andre Tanker, et andel Syn paa Livet. Vi forandres; den anden Side af vor Natur vendes frein. Hverdagslivets kolde Beregning svinder bort, der kommer en anden Følelse over os. Vi vækkes til Stemning. Det er, som om en Livsvarme strømmede igjennem os. Det frosne tor op. Vi bevæger os alle ligesom i en fælles Livsstrøm, og det er velgjørende at erfare, at man lever i og for mere end sig selv, at der er et stort fælles Formaal at stræbe imod. Vi mærke, at Livet forhøjes, forædles. I Hverdagslivet har f. Ex. Guldet Realitet, men i de store, bevægede Øjeblikke faa ganske andre Ting Virkelighed, som Fædreland og Nationalitet, Ære og Patriotisme. Det er ikke blot den uerfarne Ungdom, der drages af Idealitetens Glans, men endnu mere de. der have litlt og stridt under Idealitetens Banner. Store bevægede Tider, som Korstogene, Reformationen, Kevyjutionen i Frankrig, ere ikke blot betegnede ved store Handlinger, men ogsaa ved uhyre Lidelser og Anstrængelser. Og dog, dersom vi fordybe os i dem, se vi saa meget herligt deri, at vi fristes til at ønske, at ogsaa vi kunde opleve sligt. — Det var intet Under, at slige Ord, baame tilmed af en stor og ejendommelig Veltalenhed, maatte slaa ned i tinge Sind, og de følgende Forelæsninger fulgtes med en Spænding og Interesse, der havde -in naturlige Baggrund i selve Dagens alvorlige Begivenheder. De den Gang unge Russer have vel nu glemt den nærmere Udvikling af Nationalitetens og Statens Idé, men mer end én af de andre I imer, hvor Persernes og Grækernes Kamp paa ny blev levende ved Ordets Magt, vil dog altid høre med til de mange smukke og vækkende Minder, som en talrig Ungdom skylder Rasmus Nielsen.

o. b.

theatrene

Det kongelige Theaters förste Operaforestillinger have været særdele* heldige, hvad vi gjærne ville tage som et godt Varsel for Sæsonen.

Opførelsen af Wagners flyvende Hollænder er io i og for sig en Begivenhed, og da denne Opera udføres forholdsvis godt og ined mønsterværdig Iscenesættelse, san man kun glæ<tc sig over Akvisitionen og ønske Theatret, at den maa holde sig længe paa Repertoiret. Hr. Sint omeni Hollænder er vel den mest fremtrædende

Præstation. Denne Sanger bruger sine mægtige Stemme-midler tned rosværdigt Maadehold og fyldcstgjor ogsaa alle billige Fortiringer i dramatisk Henseende. Fru Kelter, for hvi« Personlighed Senta egentlig ikke ligger, viser, hvad Iver og Intere--e kan udrette; hun spiller godt og synger fortræfleligt. Skipper Dalands Parti ligger i Grunden heller ikke rigtigt for vor nye, talentfulde Operasanger, lir. Lange \ han udfører det dog særdeles smagfuldt. Tenoristerne er vor svage Side; men det er io en gammel I listone, som man kun kan bøde paa ved at engagere nve Sangere. Hr. Jastrau er den bedste, men kunde nok behandle den iørefaldende Styr-mandssang med en Del mere Finhed. Det andet Tenorparti, i hvilket der findes fortræffelige Sager, falder næsten helt til Jorden. Korene gaar udmærket; Slutningen af I »te Akt, i hvilken Dalands Skib sejler bort, men Koret gjentager Styrmandens Sang. er prægtig baade i dramatisk og vokal Henseende. Alt i alt er denne Ojicra med sin, soin omtalt, fortrinlige Iscenesættelse, der skyldes Hr. J'ielro Krohn, en Sejr for Theatret, der længe har trængt til en saadan paa Operaens Omraade.

Af stor Interesse er ogsaa Opførelsen af <Don Juan., da iler er sket nogle Forandringer i Rollefordelingen, som have meget stor Indflydelse paa hele Operaens P remLrædelsesmaade. Ved den første Don Juan-Opførelse i Sæsonen viste Publikum sig højst utaknemmeligt mod Fru Erhard Hansen, hvem det i sin Tid har forgudet og som man, selv om hendes Stemme ikke er, hvad den har været, dog af Pietetshensyn ikke burde behandle saaledes, -om det -kete. Følgen af denne ubillige Behandling var, at Fru Lütken overtog Donna Annas Rolle, medens saa Frk. Schrøder fik Zerlinas. Denne Forandring er yderst heldig. Fru Ltltkens Person egnede sig aldeles ikke til Zcrlinas Rolle, medens hun derimod er paa -in Plads og sikkert vil blive særdeles god soin Donna Anna, og skjønt Frk. Schrøder ikke præsterer noget fremragende, er hun dog en meget tækkelig Zerlina. I Hovedrollen gjør Hr. Lange megen I.ykke, og han fortjener det. Han forstaar med sin smukke Stemme og sin behagelige Person at kaste et virkelig forførerisk Skjær over den fæle Pigejæger. Hr. Schrams Udførelse af Leporello er jo saa velbekjendt og værdsat, at vi slet ikke behøver st dvæle ved den, og Elviras Rolle er i gode Hænder hos Fru Kelfer. Udførelsen af .das zierliche, geleckte Männlein Don Octavio er ikke nogen misundelsesværdig I.od, men: skjønt lir. Jastrau ingenlunde kan kaldes heldig, forstaar han dog momentvis ac interessere. Resultatet af hele Forestillingen er imidlertid meget fornøjeligt; det er nemlig dette: at den Generation, der nu er i Manddomsalderen, ikke herhjemme har set saa god en Opførelse af Don Juan . stim dcg. saa langt man kan huske tilbage, stadigt har været paa Repertoiret.

For begge Operaers Vedkommeude gjælder det. at man maa bringe Kapelmester Svendsen en Tak for den Energi, hvormed han leder det fortrinlige Orkester.

Efter en Del Forhindringer har Kasino gjenoptage! Operetten 1Fatinitza» og alter henlagt den. Det er beklageligt, at Direktør Rasmussen har haft saa mange Vanskeligheder at kæmpe med; thi Udførelsen og Iscenesættelsen viser, med hvor megen Energi han vil gribe Sagen an. Der var smukke Dekorationer og smukke Kvinder; naar dertil føjes god Sang, saa er Betingelsen for et Operer.etheater given. Og herpaa skortede det heller ikke. Fati-nitrit• hører vel ikke til de beilste Arbeider i sin Slags; men naar den præsenteres som paa Kasino, har man Fornøjelse af at se den. Udførelsen var i det hele god. I første Kække straalede vor fødte Ciperettesangerinde, Fru Schwartz Nichen, der altid med sit uudtømmelige Lune forstaar at rive én med. Hr. Helsengrcat havde en glimrende Maske og var særdeles morsom. Denne l'orestilling var saaledes, at man er berettiget til at vente sig det bedste af Kasino i Operettegenren.

Mindre heldigt var det i Søndag, første Gang opførte »Lystspil , .De gode Herrer-. en Bearbejdelse af et tysk Stykke ved Carl Møller. Det er hverken Fugl eller Fisk, en Blanding af Sentimentalitet og ferske Vittigheder, som en delvis ret god Udførelse2 7

ikke kan ha-ve saaledes, at man kan spaa Stykket nogen lang Livskraft. En Mand, der er under Totien, leger, at han ikke er det; hans Døtre bliver forlovede; en anden faar ikke sine Do tre forlovede; en tredje lærer gjennem Skinsyge, at han skal tage sig mere af sin Kune. Det er Indholdet. Fru Maria MiiUer saa nydelig ud, Hr.

Neumann, den ulykkelige Kader med de tre Døtre, spillede meget godt, Hr. Katlin:. viste, at han har Talent, medens hans Smurstemme ikke var rigtig original, og Hr. Helsener en havde lagt an paa noget, som det dog ikke rigtig lykkedes ham at gjøre plavsibelL Det hele var ikke videre opbyggeligt.

Folketheatret. Her ser man en fransk Farce, der mod Sædvane ikke er lokaliseret, og vi tror. at Direktor Abrahams dermed er kommen ind paa et rigtigt Spor. Man har langt mere Fornøjelse og Udbytte al" at se det fremmede, som det er, end de almindelige lokale Fortyndinger^ som næsten altid helt savne Originalens Salt. Forskjellen er da ogsaa i det foreliggende Tilfælde meget indlysende. Alt dette vilde have været umuligt under danske Forhold; hvad det er under franske, lader vi ubesvaret; men det er i alt Fald morsomt Vanvid. Der er vel i denne kaade Farce, Lystturen til Monaco, enkelte noget langtrukne Scener, men i det hele er den meget underholdende. Publikum sidder da ogsaa i en uafbrudt I.atter, og naar det har forholdt sig lidt koligt med Hensyn til Bifaldsytringer, saa er det ikke konsekvent. Tør man le, saa bør man ogsaa vove at klappe. Dette er Lojer og skal tages surn Løjer, og alle Urimelighellerne og Kaadhederne virke saa befriende ved deres Pudsighed, at det utroligste gl.ider ned. Den mere direkte Indførelse af den fremmede Vare medfører, at der stilles større Fordringer til Skuespillerne. Man maa -ige, at Experimenter ogsaa i denne Henseende er vellykket, idet Udforeisen er meget god; især er Herrerne Kolling og 7. s nek og Fruerne Longe-Hansen og Kosen baum meget morsomme. Det er n:eppe for meget sagt, at der virkelig er fransk Aand over Udførelsen, hvad der særlig slog os under Onaniscenerne i første Akt. Ogsaa Iscenesættelsen er meget god. Vi haabe, at Direktør Abraham* vil fortsætte sine Bestræbelser i samme Aand, og at Publikum vil vise dem den Paaskjønnelse, de fortjene.

Paa Dagmartheatret vedbliver Fro ken XUouche at >amle godt Hus, et Bevis paa Stykkets, og da navnlig Hovedrollens, gode Udførelse; Stykket selv er temmelig simpelt; men Musiken er morsom og graties. Med Madame Judics glimrende Fremstilling i frisk Minde maa inan sige. at det Uele er noget fortyndet; men det er den største Kos for Fru Ottä Nielsen, at man dog med ublandet Fornøjelse ser hende som Frk. Xilouclie. Hendes Person egner sig jo langt bedre end Judics for denne Kolle, men hun vil dog aldrig, især for Sangenes Vedkommende, kunne fordunkle Judic i ens Erindring. Det er imidlertid ubilligt at dvæle for længe ved Sammenligningen, da Fru Nielsen er overmaade god, spiller nydelig og kvikt og synger ined Bravur. Birollerne gives naturligvis langt bedre paa Dagmartheatret end al det franske Selskab. Ilr. Wulff er meget morsom som den verdslige Organist; Fru Krum ser nydelig ud, medens derimod Hr. Neumann ikke er tilstrækkelig vel ved Magt til at agere Major. Han forsvindet" næsten i Støvlerne. I det hele gaar Stvkket livlig og smukt over Scenen.

J. M.

literatur

Norske Musikere. Af Ai mar Grom, •!!. (H. Aschehoug & Co. Kristiania).

Forfatteren. Hr. Almar Granvoht, siges at nvde megen Anseelse i den norske Musikverden, og den foreliggende Skildring af norske Musikere, der angives at være »første Rækket, er skrevet med saa megen Smag og Kundskab, at vt med Interesse imødese Fortsættelsen. Denne første Kække indeholder Skildringer af Halfdan Kjerulf, -Johan 'Svendsen, Ole flu ti og F.dvard Grieg, og det er med megen Varme og stor Forstaaelse, at Forfatteren fremstiller disse sine berømte Landsmænd. Kortest behandlet er Ole Bull,

hvad der er naturligt, da denne store Kunstner er blevet saa fortræffeligt skildret af fonns Lie i den for et Par Aar siden udgivne højst interessante Samling at Bull-. Breve. Længst dvæler han ved Halfdan Kjerulf. Ved en Række interessante Breve fra Kjerulf og ved sin egen Vurdering af denne fine aristokratiske og romantiske Natur, denne udmærkede Lærer og sent udviklede Komponist, der paa sit begrænsede Omraade, som han selv fremfor alle havde Øje for, har præsteret mesterlige Ting, giver Forf. en fortræffelig Skildring af en Tonedigter, hvis yndige Sange ogsaa har vundet vore Hjærter. Af særlig aktuel Intere—e for os Danske er den biografiske Skizze af vor geniale Kapelmester Johan Svendsen, hvis Liv giver et glædeligt Exempel paa Energiens Sejr over vanskelige Forhold. Ogsaa Edvard Grieg skildres med Liv og Dygtighed. Det Hensyn, Forfatteren lagertilde Tidsomstændigheder, under hvilke Komponisterne have levet, gjør hans Skildringer til et godt lille kulturhistorisk Bidrag, og det er tn ikke ringe Del af den nordiske Musikhistorie, her leveres. I deres Fædreland

have disse Kunstnere ført en energisk, ofte heldig, men ogsaa haard Kamp. og de have givet Udviklingen af Norges musikalske Liv et godt Stød frem ad. Forfatterens gode Ønsker for denne Udvikling dele vi fuldstændig, om vi end rent egoistisk vilde beklage meget, hvis gunstigere Forhold i Norge skulde kalde Johan Svendsen tilbage til hans Fædreland.

J. M.

Brr.*e, fitger, Bidrag og øvrige Forsendelser bedes sendte til ..Hjemme og Ude"s Forlag, firodrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade s.

Annoncer, som ønskes optagne i næste Nummer af Hjemme og Ude bedes indsende i Løbet af denne Uge til flrdr. Sal/nomen,

Holbergsgade 3.

Otto Borchsenius træffes i Reglen liver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, j>. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen liver Sognedag mellem 2 og 3 Stormgade to. 1. Sat i Mellembygningen.

Hjemme og Ude > udkommer i Dag med et i6sidet (32 Spalter) stort Nummer. Saa ofte Stoffet kræver det, vil denne Udvidelse finde Sted.

HJEMME OG UDE

NORDISK UGEBLAD

REDIGERET AF

OTTO BORCHSENIUS« JOHANNES MAGNUSSEN

--S^HHS--

ABONNEMENT MODTAGES HOS

BR DR. SALMONSEN

HULRERCÅGADE 2.2 7

ikke kan ha-ve saaledes, at man kan spaa Stykket nogen lang Livskraft. En Mand, der er under Totien, leger, at han ikke er det; hans Døtre bliver forlovede; en anden faar ikke sine Do tre forlovede; en tredje lærer gjennem Skinsyge, at han skal tage sig mere af sin Kune. Det er Indholdet. Fru Maria MiiUer saa nydelig ud, Hr. Neumann, den ulykkelige Kader med de tre Døtre, spillede meget godt, Hr. Katlin:. viste, at han har Talent, medens hans Smurstemme ikke var rigtig original, og Hr. Helsener en havde lagt an paa noget, som det dog ikke rigtig lykkedes ham at gjøre plavsibelL Det hele var ikke videre opbyggeligt.

Folketheatret. Her ser man en fransk Farce, der mod Sædvane ikke er lokaliseret, og vi tror. at Direktor Abrahams dermed er kommen ind paa et rigtigt Spor. Man har langt mere Fornøjelse og Udbytte al" at se det fremmede, som det er, end de almindelige lokale Fortyndinger^ som næsten altid helt savne Originalens Salt. Forskjellen er da ogsaa i det foreliggende Tilfælde meget indlysende. Alt dette vilde have været umuligt under danske Forhold; hvad det er under franske, lader vi ubesvaret; men det er i alt Fald morsomt Vanvid. Der er vel i denne kaade Farce, Lystturen til Monaco, enkelte noget langtrukne Scener, men i det hele er den meget

underholdende. Publikum sidder da ogsaa i en uafbrudt I.atter, og naar det har forholdt sig lidt koligt med Hensyn til Bifaldsytringer, saa er det ikke konsekvent. Tør man le, saa bør man ogsaa vove at klappe. Dette er Lojer og skal tages surn Løjer, og alle Urimelighellerne og Kaadhederne virke saa befriende ved deres Pudsighed, at det utroligste gl.ider ned. Den mere direkte Indførelse af den fremmede Vare medfører, at der stilles større Fordringer til Skuespillerne. Man maa -ige, at Experimenter ogsaa i denne Henseende er vellykket, idet Udforeisen er meget god; især er Herrerne Kolling og 7. s nek og Fruerne Longe-Hansen og Kosen baum meget morsomme. Det er n:eppe for meget sagt, at der virkelig er fransk Aand over Udførelsen, hvad der særlig slog os under Onaniscenerne i første Akt. Ogsaa Iscenesættelsen er meget god. Vi haabe, at Direktør Abraham* vil fortsætte sine Bestræbelser i samme Aand, og at Publikum vil vise dem den Paaskjønnelse, de fortjene.

Paa Dagmartheatret vedbliver Fro ken XUouche at >amle godt Hus, et Bevis paa Stykkets, og da navnlig Hovedrollens, gode Udførelse; Stykket selv er temmelig simpelt; men Musiken er morsom og graties. Med Madame Judics glimrende Fremstilling i frisk Minde maa inan sige. at det Uele er noget fortyndet; men det er den største Kos for Fru Ottä Nielsen, at man dog med ublandet Fornøjelse ser hende som Frk. Xilouclie. Hendes Person egner sig jo langt bedre end Judics for denne Kolle, men hun vil dog aldrig, især for Sangenes Vedkommende, kunne fordunkle Judic i ens Erindring. Det er imidlertid ubilligt at dvæle for længe ved Sammenligningen, da Fru Nielsen er overmaade god, spiller nydelig og kvikt og synger ined Bravur. Birollerne gives naturligvis langt bedre paa Dagmartheatret end al det franske Selskab. Ilr. Wulff er meget morsom som den verdslige Organist; Fru Krum ser nydelig ud, medens derimod Hr. Neumann ikke er tilstrækkelig vel ved Magt til at agere Major. Han forsvindet" næsten i Støvlerne. I det hele gaar Stvkket livlig og smukt over Scenen.

J. M.

literatur

Norske Musikere. Af Ai mar Grom, •!!. (H. Aschehoug & Co. Kristiania).

Forfatteren. Hr. Almar Granvoht, siges at nvde megen Anseelse i den norske Musikverden, og den foreliggende Skildring af norske Musikere, der angives at være »første Rækket, er skrevet med saa megen Smag og Kundskab, at vt med Interesse imødese Fortsættelsen. Denne første Kække indeholder Skildringer af Halfdan Kjerulf, -Johan 'Svendsen, Ole flu ti og F.dvard Grieg, og det er med megen Varme og stor Forstaaelse, at Forfatteren fremstiller disse sine berømte Landsmænd. Kortest behandlet er Ole Bull,

hvad der er naturligt, da denne store Kunstner er blevet saa fortræffeligt skildret af fonns Lie i den for et Par Aar siden udgivne højst interessante Samling at Bull-. Breve. Længst dvæler han ved Halfdan Kjerulf. Ved en Række interessante Breve fra Kjerulf og ved sin egen Vurdering af denne fine aristokratiske og romantiske Natur, denne udmærkede Lærer og sent udviklede Komponist, der paa sit begrænsede Omraade, som han selv fremfor alle havde Øje for, har præsteret mesterlige Ting, giver Forf. en fortræffelig Skildring af en Tonedigter, hvis yndige Sange ogsaa har vundet vore Hjærter. Af særlig aktuel Intere—e for os Danske er den biografiske Skizze af vor geniale Kapelmester Johan Svendsen, hvis Liv giver et glædeligt Exempel paa Energiens Sejr over vanskelige Forhold. Ogsaa Edvard Grieg skildres med Liv og Dygtighed. Det Hensyn, Forfatteren lagertilde Tidsomstændigheder, under hvilke Komponisterne have levet, gjør hans Skildringer til et godt lille kulturhistorisk Bidrag, og det er tn ikke ringe Del af den nordiske Musikhistorie, her leveres. I deres Fædreland have disse Kunstnere ført en energisk, ofte heldig, men ogsaa haard Kamp. og de have givet Udviklingen af Norges musikalske Liv et godt Stød frem ad. Forfatterens gode Ønsker for denne Udvikling dele vi fuldstændig, om vi end rent egoistisk vilde beklage meget, hvis gunstigere Forhold i Norge skulde kalde Johan Svendsen tilbage til hans Fædreland.

J. M.

Brr.*e, fitger, Bidrag og øvrige Forsendelser bedes sendte til ..Hjemme og Ude"s Forlag, firodrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade s.

flrdr. Sal/nomen,

Holbergsgade 3.

Eftertryk af »Hjemme og (.'de-s Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen liver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, j>. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen liver Sognedag mellem 2 og 3 Stormgade to. 1. Sat i Mellembygningen.

Hjemme og Ude > udkommer i Dag med et i6sidet (32 Spalter) stort Nummer. Saa ofte Stoffet kræver det, vil denne Udvidelse finde Sted.

liulfioM Tyrkisk Rokoko. 1;. Mode-Ledende fra Anno 174 , LiflSc F< r ticllitnj af IMg-.-r flro.hntanr Pierre Corneille. Sluttet Ar l ir phil. S. Schandorph, — Fra Landet. -Stimen. Af Rmtiem. — Mindre Historier. I. To Selvmord af F lioxtojnethij. Ved Thor I*,«»*,-. — Feuilleton. Af O. H. — Theatrene. Af 7. St. — Literatur. - Bekjendtgjørelser.

HJEMME OG UDE

NORDISK UGEBLAD

REDIGERET AF

OTTO BORCHSENIUS« JOHANNES MAGNUSSEN

--S^HHS--

ABONNEMENT MODTAGES HOS

BR DR. SALMONSEN

HULRERCÅGADE 2.Nr. 4-

Indlcvrr« til Br dr. Sjlmcntrn, Holbergsgade, 2.

BEKJENDTGJØRELSER.

Prii: ti øre pr. Petitlinies Plads.

IV. Nolturno.........150 Øre.

Adolf Jensen: Ländliche Festmusik Ibr 2 og 4 Hænder:

I. Uebeswerben.......... I 75 Øre. - | loo Øre.

II. Marsch............1 I 50 Øre. 1 1100 Øre.

III. Urautlicd.......... , . J 75 Øre. £ i 100 Øre.

IV. Schäfertanx..........~ 1150 Øre. Z- 1200 Øre.

Dvorak I fgendcnf.4.11.. H. i-io å 75-1500. Dvoral Slaviske Dandse f. 4. H., II. j.g a

125 150 Øre. Dvorak: Valse, II. 1-2 å 200 Øre. Brahms To Rapsodier Op. 79. 250 Øre. Zarembskl: 3 I »anses galiciennes f. 4 H.

fip. 2. 2X0 Øre. Zarembski: Etude. Op. 3. 100 Øre. Zarembski: Danses polonaises f. 4 II., U. 1-2,

Op. 4. 150 250 Øre. Zarembiki: Deux morceaux en forme de Ma ntrka f. 4. H. Op. 5. I. Réverie. ti. Passion. 200. 250 Øre. Schjrwenka: «NarfJsches» f. 4 H. 60, 90 0. Scharwenka: Menuet. Op. I S. 150 Øre. Scharwçnka: Gondoliera. Op. 20, II. 50 0. Moszkowskl: Fem Valse i. 2 og 4 11. Op. S

i 200 Øre. Moukowskl: Polonaise f. 4. H. Op. 11. 150 0. Moszkowskl: Serenade. Op. 15. 70 Øre.

Moszkowskl: Menuet f. 2 og 4 H. Op. 17.

175, 250 Øre. Moszkowskl: Melodie Op. 18. 75 Øre. Moszkowskl: Album espagnol f. 4 II. Op. 21.

II. 1-4. 150, 175 Øre.

Moszkowskl: Aus aller Herren I.iinder f. 4 II. Op. 25. I. Spanien. II. Rusland. 1.

III. Ungarn. IV. Italien. V.Polen. a

VI. Tyskland..........|2000'

Moszkowskl: Deutsche Reigen f 4. II. Op. 25.

II. 13. 75, 125 Øre. Huber: Ved Kaminen. Op. 37. 150 Øre. Huber: Albumblättcr. fip. 34. 100 Øre. Huber: Gedenkblätter. Op. 26. 200 Øre. 0. Malling: Fantasibilleder (prisbeløn.). 350 0. Neruda: Fem Klaverstykker. 250 Øre. Neruda: Variationer over et Originalthema.

250 Øre. (Tilegnet Edv. Grieg). Sjögren: , Fem Klaverstykker (prisbelønnede). 250 Øre.

Kgl. Etøfmusikliandel,

Østergade 9.

forlæggere : BRDR, SALMONSEN.

Jul Gjellerups

ß<%-, Papir-. Kunst- MmikÅaiuiet,

Solvgat/e

Specialitet: Visitkort.

Paa Brodr. Salmonsens Forlag er i

Dag udkommet

Folkelivsbilleder

Skitser og Studier af

Vilhelm Østergaard.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING. NORDISK UGEBLAD.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sendag.

Nr. 3.

19. Oktober 1884.

3 Kr. Kvartalet.

Gamle Sorø.

Sommeren 1884. Digtcyklus af S. Schandorph.

I.

'eg har kysset Jorden, min Moder — Sjællands fede, sædbovnende Jord, jeg har spist af dens Kjærnefoder og traadt i min Barndoms Spor. Jeg har roet over Soro So, plumpet i den ved Bogholms 0, for jeg gled paa de glatte Stene. Og ud fra Skoven en Satyr lo, over Soen klang det: Ho, hol

du gamle Dreng — du er i Fyrrerne skulde jeg mene!

Jeg har tumlet mig i det frie:

Skov og Mark og den dugvaade Eng; jeg har lét ad den bissende Kvie, ad den gloende Vogterdreng, ad en Skovfogeds snilde Moral, naar saa tykt han at" Brændet stjal, men raste mod Krybskytter ene: Det er min faste,

min sande 'l ro, de skal blode for Dævelens Klo,

Vildttyveri det er Dødssynd, skulde jeg mene!

Jeg har snakket med Piger og Ka'Ie,

svælget bredt i det sjællandske Maal; jeg har suget i Skyggerne svale Køling fra Solens Baal. Jeg har husket og lét mig træt, — aa, hvor blev jeg dog ung og let, naar de dukked, de svaje Grene! naar ud fra Stubbene lunt det lo, naar fra Korskoven hvisled: Ho, ho,

du gamle Dreng, du er en Sjællænder, skulde jeg mene!

II.

Jeg gik mig ud en Aftenstund

i Hjortnæs Lund, og Stjærnerne saa blege alt

som tyndtstrøet Salt den hvidblaa Hvælving prikked. og Søen dvasked mørkegrøn, og Birk og Poppel. Ask og Lem og Bog og EI de nikked, og Siv de klapred. Blad mod Blad, hvor AndemadNr. 2.

HJEMME

OG UDE.

30

laa tæt, og Frøen satte glad i Spring, som aldrig klikked.

Mens alting var saa nattelyst,

saa mystisk lyst, da mylred frem bag Træer og Siv

Gjengangerliv med Spøgelser i Masse. Og det var ældre, pæne Mænd, som liver og én gik her igjen som Pog i hver sin Klasse. En Excellencekrop jeg saa

i Trojen blaa; — han gumled paa en «Basse ,

Hvor Fønixknapperne kneb ind

de stakkels Skind, saa Knaphul efter Knaphul sprak!

De røg Tobak; det damped gjennem Skoven. En Overdommer mamiorstræng var atter en uvoren Dreng, som overtraadte Loven. Thi graadig ståk han ud til Bunds

en Bimpel Puns med Bunden vendt mod oven.

Men se, nu blev det Maaneskin —

med Hojtidstrin den store Cirkel luerød sig langsomt skjød hen over Bøgekamme. Og nu blev Søen sølvergraa, og store Striber hvidlig-blaa randt over Løv og Stamme. Hen over Vandet Søjlen bred

i Mag sig smed ind i den vaade Kamme.

III.

Et Hyl brød ud: Hu, hul Og ramt af panisk Gru, med pilende Ben over Stok, over Sten, over Tue og Grøft, over Engdragets Kløft, over knortede Rødder og Stubbe sig spredte den syndende Gruppe.

Jeg hørte Hvisken hæs: 'Gud, det er Rektors Fjæs! I Maanen jeg saa Rektors Ansigt at staa, gjennem Brillernes Glas lued Hannen saa hvas over alt det utugtige Væsen. Ja — jeg gjenkjendte Vorten paa Næsen.

Og højt i Nattens Stund lød fra den vrede Mund: < Dig fra Højesteret skal jeg tampe saa tæt, Excellence, din Knægt! skal faa værre Konfekt, faar i otte Dags Tid ingen Femmad. Vil I se, at I skynder Jer hjemad!

En fjollet Drengeskræk stod i de Herrers Træk: den rynkede Hud glatted sagte sig ud, og saa hvidt som en Væg

bag det graasprængte Skjæg hvert et Aasyn i Krampe stod stivnet — ikkun Øjnenes Rædsel dem livned.

Paa mig omsider gled de Maanebriller ned;

men en grundig Foragt var i Øjnene lagt: «Gjør du blot, hvad du vil! Du drev aldrig det til at faa Embede, Kors eller Nøgle, bliv du ved med at fjante og gjøgle !>

Bråt tav det hele Spil, og Maanen slørtes til, og Søen blev brun; gjennem Natten saa lun risled Kilder i Muld, hvisled Snoge om Bul, og en Fugl fløj med Basken fra Reden; mellem Sivene sprællede Gjeden.

IV.

Og Skyers Slør fra Maanecirklen sank;

saa gyldenblank den hang paa I limlen som en Lysekrone, Og Søen bliver bråt en Dansetilje glat, som Vals- og Polkatrin ihærdig bone.

Der danser fire, og der danser fem.

Jeg kjender dem, især de søde unge Danserinder, med faststøbt Pigebarm, med marmorkølig Arm, og med Provencerosens Skær paa Kinder.

Jeg liusked Spisesalens lange Rum,

hvor jeg stod stum, og ruged over Længsler, dumpe, stærke, og klaged tyst min Nød, mens Harmen i mig brød, fordi jeg ej var født med Skjønheds Mærke;3i

Nr. 3-

deil Gang med onde og med bitre Ord

jeg hidsig svor min Tunge til Satirens Uraad at spidse, men sjællandsk-blod i Sind lod Dame vifters Vind formildende bestryge Kind og Isse.

De fagre Kvinder fra min Ungdoms Aar

gjenvakte gaar i Dansen under Lysekroneskinnet. Men deres Herrer — nej, dem kjender jeg jo ej! Jeg bliver dum. Forvirret raver Mindet.

Beruset er det, foler jeg jo nok.

Hin Billedflok jeg spidder paa Forstandens kolde Spiger. . . . Ak de, som danser der med Ungdoms Rosenskær, er Dotre af min Ungdoms unge Piger.

V.

Jeg saa da saa gjærne de Steder igjen. I Iver Kilde, hver Stjærne mig hilste som Ven. Frit løfted mit Bryst sig, hvor Frygt mig forfulgte, jeg tumler med Lyst mig, hvor sky jeg mig dulgte.

Thi Fortid forsoner med Nutid sig blødt; med Livsroster toner, hvad længe laa dodt. Hvad fordum mig ægged mig faar til at smile, og Odden er knækket paa Bitterheds Pile.

Men her de betvang mig paa Sjæl og paa Krop . . . Vel — derfor jeg svang mig til Ungdomstrods op. Kasernetugls Arme vel skulde mig kue, til indestængt Harme brast ud i en Lue.

Jeg ypper ej Kiv om en bortvejret Drøm, jeg sér nu mit Liv som en lovbunden Strøm. Tit saa jeg ej Fyret paa natlige Vagter, men véd, jeg blev styret af evige Magter.

Det bliver saa stille i Natten saa lun, kun Luftninger spille saa blode som Dun. Ln Flaggermus svinger sig tæt om min Pande. ... De risler, de klinger, de levende Vandel

En Rekognoscering.

Fortælling at Leo Tolstoy. Fra Russisk ved Thor Lange.

I.

I Jon niende Juli kom Kaptejn Chlopow i Gallauniform med Epauletter og Slængsabel, en Mundering, i hvilken jeg siden min Ankomst til Kavkasus endnu ikke havde set ham, ind af den låve Dor i min Barak.

Jeg kommer lige fra Obersten, sagde lian til Svar paa det spørgende Blik, hvormed jeg modte ham. »I Morgen rykker Bataillonen ud.

Hvorhen? >

Til Kara Tepé. Dér har hele Troppestyrken faaet Ordre til at stille. —

«Og derfra skal der formodentlig foretages en eller anden Bevægelse?

Det er troligt nok.» —

Men hvorhen? Hvad er Deres Mening?

«Hvor skulde jeg kunne have nogen Mening derom? Jeg siger Dem kun, hvad jeg véd. I Mat kom en Tartar sprængende fra Generalen med Ordre til Bataillonen om at rykke ud og lage Tvebakker med for to Dage; men hvorhen og i hvad Hensigt og for hvor lang Tid, derom, lille Ven, er det ikke min Sag at spörge. Jeg har Ordre til at gaa, og saa gaar jeg.»

«Men naar der ikke bliver taget Tvebakker med 3i

Nr. 3-

deil Gang med onde og med bitre Ord

jeg hidsig svor min Tunge til Satirens Uraad at spidse, men sjællandsk-blod i Sind lod Dame vifters Vind formildende bestryge Kind og Isse.

De fagre Kvinder fra min Ungdoms Aar

gjenvakte gaar i Dansen under Lysekroneskinnet. Men deres Herrer — nej, dem kjender jeg jo ej! Jeg bliver dum. Forvirret raver Mindet.

Beruset er det, foler jeg jo nok.

Hin Billedflok jeg spidder paa Forstandens kolde Spiger. . . . Ak de, som danser der med Ungdoms Rosenskær, er Dotre af min Ungdoms unge Piger.

V.

Jeg saa da saa gjærne de Steder igjen. I Iver Kilde, hver Stjærne mig hilste som Ven. Frit løfted mit Bryst sig, hvor Frygt mig forfulgte, jeg tumler med Lyst mig, hvor sky jeg mig dulgte.

Thi Fortid forsoner med Nutid sig blødt; med Livsroster toner, hvad længe laa dodt. Hvad fordum mig ægged mig faar til at smile, og Odden er knækket paa Bitterheds Pile.

Men her de betvang mig paa Sjæl og paa Krop . . . Vel — derfor jeg svang mig til Ungdomstrods op. Kasernetugls Arme vel skulde mig kue, til indestængt Harme brast ud i en Lue.

Jeg ypper ej Kiv om en bortvejret Drøm, jeg sér nu mit Liv som en lovbunden Strøm. Tit saa jeg ej Fyret paa natlige Vagter, men véd, jeg blev styret af evige Magter.

Det bliver saa stille i Natten saa lun, kun Luftninger spille saa blode som Dun. Ln Flaggermus svinger sig tæt om min Pande. ... De risler, de klinger, de levende Vandel

En Rekognoscering.

Fortælling at Leo Tolstoy. Fra Russisk ved Thor Lange.

I.

I Jon niende Juli kom Kaptejn Chlopow i Gallauniform med Epauletter og Slængsabel, en Mundering, i hvilken jeg siden min Ankomst til Kavkasus endnu ikke havde set ham, ind af den låve Dor i min Barak.

Jeg kommer lige fra Obersten, sagde lian til Svar paa det spørgende Blik, hvormed jeg modte ham. »I Morgen rykker Bataillonen ud.

Hvorhen? >

Til Kara Tepé. Dér har hele Troppestyrken faaet Ordre til at stille. —

«Og derfra skal der formodentlig foretages en eller anden Bevægelse?

Det er troligt nok.» —

Men hvorhen? Hvad er Deres Mening?

«Hvor skulde jeg kunne have nogen Mening derom? Jeg siger Dem kun, hvad jeg véd. I Mat kom en Tartar sprængende fra Generalen med Ordre til Bataillonen om at rykke ud og lage Tvebakker med for to Dage; men hvorhen og i hvad Hensigt og for hvor lang Tid, derom, lille Ven, er det ikke min Sag at spörge. Jeg har Ordre til at gaa, og saa gaar jeg.»

«Men naar der ikke bliver taget Tvebakker med

Nr. 3.

for mere end to Dage, falder det af sig selv, at Tropperne heller ikke skulle være længere Tid ude.»

i Nej, det er ikke saa sikkert endda.

c Hvordan det?»

- Ganske simpelt. Den Gang vi gik imod Dargi, tog vi kun Tvebakker med for én Uge og vare alligevel i Felten omtrent en hel Maaned.

Faar jeg Lov til at følge med?> spurgte jeg efter en lille Pavse.

Ja, Lov faar De naturligvis nok, men mit Raad er rigtignok hellere at blive hjemme. Hvorfor skulde De risikere? — — —»

Nej, undskyld, Kaptejn, der kan jeg ikke folge Deres Raad. Nu har jeg opholdt mig her over en Maaned ene og alene for at faa Lejlighed til at komme med, og saa raader De mig til ikke at benytte mig af den. —

«Naa ja, naar De endelig vil; men De skulde for Resten alligevel hellere lade være. De kunde blive her og benytte Dem af den gode Jagt og lade os andre gaa med Gud. Det vilde være meget bedre, sagde han med en saadan Overbevisning i Stemmen, at det i förste Øjeblik virkelig forekom mig, at det vilde være meget bedre; ikke desto mindre svarede jeg bestemt, at jeg for ingen Pris i Verden vilde blive siddende hjemme.

<Og hvad tror De saa, at De faar at sé dér? fortsatte Kaptejnen i samme Tone. «Vil De vide, hvorledes det gaar til i et Slag, saa læs Dani-lewskijs Krigsfortællinger. Det er en god Bog. Dér finder De al Ting udførligt beskrevet, hvor hver enkelt Afdeling stod, hvordan Fægtningen begyndte osv. osv.

c O, det er slet ikke det, der interesserer mig, svarede jeg.

Men hvad er det da? Eller har De kanske simpelthen Lyst til at sé, hvorledes man slaar Folk ihjel ? For en fem sex Aar siden var her ogsaa en frivillig, Spanier af Fødsel, om jeg ikke husker fejl; han gik altid klædt i en Slags blaa Slængkappe. To Gange var han med os i Ilden, saa plaffede de Fyren ned. Her hos os skal der mere til for at forbavse Verden.

Hvor ubehageligt det end var mig, at Kaptejnen tolkede min Iver paa en for mig saa lidet smigrende Maade, gjorde jeg alligevel intet Forsøg paa at bringe ham til en anden Opfattelse.

Var han tapperspurgte jeg kun.

»Vor-Herre maa vide, hvad han var. Han red altid i Spidsen, og hvor det gik løs, var han bestandigt med. —

Naa, saa var han altsaa tapper, sagde jeg.

Aa. nej, det er slet ikke saa afgjort, at han var tapper, fordi han ragede sig ind i det, der ikke kom ham ved.

Hvem er da tapper efter Deres Mening?

Tapper? Tapper?» gjentog Kaptejnen med et Udtryk som én, der for første Gang i sit Liv skal besvare et Spørgsmaal af denne Art. Tapper er den, der bærer sig ad, som han skal, sagde han, efter at have betænkt sig lidt.

Det faldt mig ind, at Plato definerer Tapperhed som Kundskab om, hvad man skal og hvad man ikke skal frygte . Trods det vage og uklare i Kaptejnens Bestemmelse af dette Begreb, forekom det mig, at den til Grund liggende Tanke ikke var væsentligt forskjellig hos begge, og at Kaptejnen muligvis var kommen Sandheden nærmere end den græske Filosof. Havde den simple Mand kunnet udtrykke sig ligesom Plato, vilde han maaske have sagt, at tapper er den, som kun frygter, hvad man skal frygte for, men ikke det, hvad man ikke skal frygte for.

Jeg vilde gjøre Kaptejnen denne min Opfattelse begribelig.

Ja, svarede jeg, «det forekommer mig, at enhver Fare indeslutter i sig et Valg, og at Valget, truffet til Exempel under Paavirkning af Pligtfølelse, bliver, hvad vi kalde Tapperhed, medens Valget, bestemt af Egoisme eller andre lavere Indskydelser, faar Fejghed til Resultat. Derfor kan den, der af Praleri, Nysgjerrighed eller Havesyge udsætter sit Liv for Fare, ikke kaldes tapper, og omvendt, naar en Mand under Indflydelse af Ansvarsfølelse som Familje-fader eller i Følge hvilken som helst anden begrundet Overbevisning fjærner sig fra Faren, har man ikke Ret til at kalde ham fejg.

Kaptejnen havde hele Tiden, medens jeg talte, stirret paa inig med et Udtryk af Tvivlraadighed og Forbavselse.

Ja,» bemærkede han og gav sig til at stoppe sin Pibe, det véd jeg sandelig ikke, hvad jeg skal sige til. Vor Junker her ved Bataillonen er lærdere end jeg i den Slags Ting. Spørg De ham derom. Han skriver ogsaa Vers. —

Förste efter min Ankomst til Kavkasus havde jeg lært Kaptejnen personlig at kjende, hvorvel jeg allerede hjemme nok havde hørt noget 0111 ham. Hans Moder, Mar ja Iwänowna Chlopow, ejer en lille Gaard ikke langt fra mit Gods. Inden Afrejsen tog jeg hen og sagde hende Farvel. Den gamle Kone blev meget glad over, at jeg skulde sé hendes lille Poul (saaledes benævnede hun den adstadige, graahaarede Kaptejn) og bedre end noget Brev kunde fortælle ham alle Nyheder hjemme fra, samt selv overbringe, hvad hun havde at sende ham. Efter dygtigt og paa bedste Maade at have fodret mig af med alt, hvad Huset formaaede, gik Marja Iwanowna ind i sit eget Kammer og kom lidt efter tilbage med en temmelig stor, poleret sort Medaillon i et blaat Silkebaand.

Se, det er Guds Moder, den alle forsvarende, sagde hun, idet hun kyssede Billedet og forsigtigt lagde det i min Haand. : Vær saa venlig, lille Fader, at give ham det fra mig. Den Gang han tog af Sted til Kavkasus, lod jeg læse en Messe og lovede, at om det gik ham godt og han maatte beholde sit Liv, skulde jeg, naar jeg fik Raad dertil, lade hendes Billede male paa Emaille. Nu har hun ogsaa, den hellige Beskytterinde, holdt sin Haand over ham snart i hele atten Aar. Ikke en eneste Gang er der sket ham det allermindste, saa mange store Slag som

han har været i. Naar Michailo, der havde tjent hos ham, fortalte derom, rejste Haarene sig formelig paa Hovedet af én bare ved at hore ham fortælle, jeg véd jo ikke noget om ham andet, end hvad fremmede Folk sige mig. Selv skriver han, den Due, alting et Ord om Slagene, hvori han forer an. Han er bange lbr at gjöre mig forskrækket. >

Efter vel at være kommen til Kavkasus horte i«-g, og det tilmed ikke af Kaptejnen personligt, at han fire Gange havde været haardt saaret. At han ikke skrev til sin Moder derom, forstaar sig af sig selv.

Saa lad ham nu hænge hendes hellige Hillede om sin Hals, fortsatte hun. »Det er min Velsignelse, jeg sender

ham. Jeg har ganske givet ham hen i den himmelske Dronnings Varetægt. Derfor skal han ogsaa bære hendes Hillede hver Gang han er i Slag. Sig det til ham, lille Faer, sig ligefrem: Din Moder sagde, at du skulde.»

Jeg lovede nøjagtigt at overbringe hendes Ordre.

Jeg er overbevist om, at De vil komme til at holde meget af lille Poul, fortsatte hun; han er saa god. Der gaar aldrig et Aar, uden at han sender mig Penge; han hjælper ogsaa altid sin Søster Annuschka, og livor tager han det vel fra andet end af sin Gage. Hver Dag baade Morgen og Aften takker jeg Gud, at han gav mig en saadan Son. >

Skriver han ofte til Dem?» spurgte jeg.

Nej, ikke ret ofte, lille Fa'er, en Gang om Aaret eller to og det tilmed kun, naar han sender Penge; saa lader han et Par Ord følge med. Ellers horer jeg sjældent fra ham. Han siger altid: Hvis jeg ikke skriver til dig, mamenka, saa betyder det, at jeg er rask og har det godt. Skulde der tilstode mig noget, hvad Vor-1 lerre nok bevarer mig for, saa faar du det sagtens tidsnok at vide. »

Da jeg leverede Kaptejnen Gaven fra hans Moder förste Gang, da han aflagde mig Visit, bad han om ogsaa at faa Papiret, der havde været om Medaillonen, foldede det omhyggeligt sammen og puttede det i Vestelommen. Jeg fortalte ham adskillige Smaatræk ;:f Moderens daglige I.iv; Kaptejnen sagde intet dertil. Da jeg tav, gik han hen til Vinduet og var paafaldende længe om at stoppe sin Pibe.

I disse simple Ord laa megen Kjærlighed og stille Resignation udtrykt.

«Hvorfor har De ogsaa taget Tjeneste her i Kavkasus ? spurgte jeg.

«Et Sted skal man jo tjene,» svarede han roligt, «og dobbelt Gage har for en fattig Mand som mig igsr.a noget at betyde.»

Kaptejnen levede tarveligt, spillede aldrig Kort, drak med de andre saa sjældent som muligt og røg billig Tobak. Strax fra Begyndelsen havde jeg syntes godt cm ham; der sad paa ham et af disse ærlige, god-

lidende specielt russiske Ansigter, som det gjør godt at betragte og sé lige ind i Øjnene. Nu, efter vor sidste Samtale, følte jeg mig stærkt tiltrukken af ham.

II.

Næste Morgen Klokken fire kom Kaptejnen og hentede mig. Han var iført en gammel luvslidt Uniformsfrakke uden Epauletter og havde en simpel asiatisk Krumsabel hængende i en Rem over Skuldren. Deri lille hvide Hest, som bar ham, dukkede hele Tiden med Hovedet og lob i smaat Trav uafladeligt smækkende 0111 sig til begge Sider med sin tynde Hale. Den gode Kaptejns Skikkelse var lidet iøjnefaldende og saa ikke synderlig krigerisk ud; alligevel gjorde den som Helhed et saadant Indtryk af en over for alle Eventualiteter urokkelig Sindsro, at man uvilkaarligt fik Agtelse for ham.

Jeg lod ham ikke vente saa meget som et Minut, men var strax i Sadlen, og sammen red vi ud af Fæstningsporten.

Batailloner marscherede allerede et Par Hundrede Favne foran os som en mørk, tæt sluttet, langsomt vaklende Masse. At det var Fodfolk, kunde man kun slutte sig til af Bajonetterne, der som lange skraat stillede Naale ragede frem foroven. En Gang imellem opfangede Oret en Stump af en Soldatervise, nogle lange dæmpede Trommehvirvler og højt over dem et Par Triller af en usædvanlig smuk Tenor, som jeg flere Gange tidligere paa Pladsen uden for Kasernen havde hort og glædet mig over. Vejen førte frem gjennem en dyb Sænkning langs Bredden af en lille Flod. Flokke af vilde Duer kredsede over den, satte sig paa den stenede Bred eller hvirvlede op i hurtige Vendinger og forsvandt. Solen var ikke synlig endnu; kun Klippetoppene paa hojre Side af Kløften begyndte at fange Lys. Graahvide, gullige Stenmasser, Puder af falmet Mos, duggede Berberis-buske og lange Skud af strittende Kristtjørn traadte med ubevægelig Klarhed og i skarpt Relief frem mod Solopgangens gjennemsigtige Guldgrund; den anden Side derimod og Bunden af Sænkningen, dækket af tæt Taage, der bølgede og bevægede sig med lange, flossede Flige som Røgstrimer, laa i Fugtighed og Morke, frembydende en ubestemmelig Blanding af Farver, grumset lilla, sortegraat, mørkegrønt og viftende hvidt. Lige foran os, op mod

Kimmingens Azur, løftede sig i rene, bløde Linjer af mildt straalende, uplettet hvidt Snebjærgenes Kupler med deres underfulde, i de mindste Enkeltheder udforte smeltende Skygger og lette Konturer. Græshopper, Cikader og tusende andre Insekter vaagnede i det høje Græs og fyldte Luften med skingrende, uophørlig Syngen; det lod, som 0111 en Mængde smaabitte Klokker ringede inde i Ørerne paa én selv. I Luften stod en krydret Duft af Væde, Græs og Taage; med ét Ord, det duftede af en aarle, dejlig Sommerdag. Kaptejnen slog lid og tændte sin Pibe. Lugten af hans Fyr-Nr. 3.

svamp og den billig; Tobak forenede sig særegent harmonisk med Morgenluftens Aroma.

Vi red op langs Siden af Vejen for hurtigere at indhente Fodfolket. Kaptejnen syntes at være mere end sædvanlig fordybet i sine Tanker ; den lille korte Pibe kom intet Øjeblik ud af Munden, og for hvert Skridt huggede han Hælene i sin Hest, der gyngende fra den ene Side til den anden drog en knapt kjendelig tnnrkegrøn Strib; efter sig gjennem det lange dugvaade Græs. Lige frem under Fødderne paa den fløj med sit ejendommelige Skrig og med den Vingeklapren, som bringer en Jægers Hjærte til at banke, en stor Fasan op og løftede sig langsomt i Vejret. Kaptejnen værdigede den ikke mindste Opmærksomhed.

Vi havde allerede omtrent indhentet Ratailionen, da vi bagved pludselig hyrte Hovslag af en gallo-perende Hest, og i samrn; Øjeblik strog forbi os i strakt Karriere et ungt kjønt Drengebarn i ny Uniformsfrakke med smalle Distinktioner paa Skuldrene og den hvide Felthue siddende lidt paa Snur. Jeg havde lige Tid • til at bemærke, hvor usædvanlig smukt lian sad til Hest, samt at han havde et Par gode. brune Øjne, en fin Næse og smaa begyndende Knebelsbarter. I Forbifarten hilste han, samtidigt med at han gav Hesten et Rap, og smilede. Jeg kunde godt lide, at han kom til at smile i umiddelbar Forstaaelse af, at vi betragtede ham niid Velvilje: alene af dette Smil kunde man slutte sig til, at han maatte være meget ung.

Hvad render han saa efter,* brummede Kaptejnen misfornøjet og uden at tage Piben ud af Munden.

Hvem var det? spurgte jeg.

Det er Fændrik Alanin, yngste O.TLer ved sjette Deling. Forrige Maaned fik vi ham sendt lige fra Kadetakademiet.

Det er formodentligt förste Gang, han skal i Ilden? spurgte jeg.

Ja, netop. Derfor er han ogsaa saa glad, svarede Kaptejnen og rystede paa Hovedet. «Han er ung, er han.

Naa ja, hvorfor skulde han ikke være godt fornøjet? Det maa jo virkeligt være .usædvanligt interessant netop for en ung Officer.»

Kaptejnen tav en Minut eller to.

Ja, for en ung Officer, fortsatte lian med sin dybe Ras. Han er fornøjet over det, lian ikke véd, hvad er. Kommer man oftere med til den Fornøjelse, saa taber det pikante derved sig betydeligt. Lad os kun regne, at vi i Dag ere tyve Officerer, som rykke ud. En af os i det allermindste bliver slaaet ihjæl; det er sikkert nok. I Dag bliver det mig, i Morgen ham. i Overmorgen en tredje. Deri sér jeg ingen synderlig Grund til at være henrykt. •

III.

Næppe var den stærke, sydlige Sol kommet op bag Rjærgryggen og havde begyndt at skinne ned i Lavningen, hvor vi gik, før de vuggende Taagebølger dunstede bort, og det pludseligt blev varmt. Soldaterne med Geværer og Oppakning bevægede sig langsomt hen ad den støvede Vej; inde fra Geledderne hørtes nu og da Samtale i lillerussisk Dialekt og sund, frisk Latter. Nogle ældre Folk i hvide Kitler, for største Delen Underofficerer, gik med Piben i Munden ved Kanten af Vejen og underholdt sig sindigt med hinanden. Pakvognene, forspændte med tre Heste, rullede fremad Skridt for Skridt, indhyllede i tætte, stillestaaendc Støvskyer. Officerer til Hest red foran Kolonnen. Nogle viste med lidt Praleri deres Færdighed som Ryttere, smækkende Hesten over Skanken, saa den gjorde en-tre, fire Spring fremad, og derpaa bråt holdende den an og drejende den paa Bagbenene med Hovedet omkring. Andre vare optagne af den lille Trop Forsangere, som gik i Spidsen foran Trommeslagerne, og

som trods St >v og trykkende Hede lystigt istemmede den ene Vise efter den anden.

Et I lundrede Favne foran Kolonnen paa en stor, hvid Hest og omgivet at" en Flok beredne Tartarer tumlede sig en i Regimentet for sin fortvivlede Tapperhed bekjendt høj og smuk Officer i fuldstændig asiatisk Klædedragt. Han bar en stram, sort Kaftan med Sølvbroderi og med Knapper af samme Metal, lange, tæt sluttende Ridestøvler med Guldsyning over Skafterne, en gul tscherkessisk Kappe og høj, spids I lue med foroven tilbagebojet Puld. Tværs over Brystet laa en Række Solvgalloner halvt skjulte af Patrontasken og den brede Skulderrem, i hvilken en Pistol af svært Kaliber hang ham ned over Ryggen. Oven paa alt dette havde han spændt tværs over højre Skulder en lang Krumsabel i Skede af rødt Saffian øg med Dupsko af Sølv. En Riffel i Hylster af Voxdug var fastgjort til Saddelen bagved. Af hans Paaklædning, Maade at sidde paa og med et Ord af alle lians Bevægelser, var det øjensynligt, at han stræbte at ligne en Tartar, hvorvel hans lange, smalle Ansigt med blondt, lidt i det rodlige faldende Skjæg snarere ledte Tanken hen paa en Nordbo eller Vest-evropæer, og intet havde til fælles med de ham omgivende Rytteres Træk. Han henvendte ogsaa nogle Ord paa et mig aldeles ubekjendt Sprog til Tartarerne, der travede ved Siden af ham. men at domme efter de tvivlraadige, hemmeligt leende Øjekast, disse sidste vexlede mellem hinanden, fik man Indtrykket af, at de ikke forstod, hvad han sagde. Det var en af de ikke ganske faa Vovehalse og Dhjigitaer af Officerer, som. uddannende sig efter Lermontov, betragte Kavkasus udelukkende gjennem Prismet af lians Digtning og i alt, hvad de foretage sig, ikke følge egne medfødte Tilbøjeligheder, men stille sig som Mønster ti! Efterlignelse en eller anden af Figurerne i c Vor Tids Helt .35

Løjtnanten satte til Exempel maaske Pris paa Omgang med aristokratiske Damer og i Statstjenesten hojstaaende Personligheder som Generaler, Oberster og Adjutanter; jeg er næsten overbevist om, at han endogsaa satte stor Pris paa Omgang med dette Selskab, fordi han selv var forfængelig i allerhøjeste Grad. Ikke desto mindre ansaa han det for at være sin usvigelige Pligt at vise sig saa grov som muligt i sin Optræden over for alle hojerestillede Personer — hans Grovhed var for Resten overordentlig moderat; — ligeledes, naar en eller anden fremmed Dame opholdt sig i Fæstningen, skulde han absolut midt om Dagen med et Par af sine Svirebrødre af Bekjendte gaa forbi hendes Vinduer, barfodet og ene iført rod Skjorte og hvidt, stramt Underlinned samtidigt bandende og skjældende saa højrøstet som muligt, og alt dette egentligt meget mindre for at fornærme hende end for at vise, hvilke smukke, hvide Fødder han havde, og hvor dejligt det maatte være at forelske sig i ham, om han ellers nedlod sig til at tillade det. Saa kunde han ogsaa somme Tider en mørk Nat, fulgt af et Par Tartarer af fredelig Stamme, lægge sig i Baghold over en 1 luivej et Steds inde i Bjærgcne, for at opsnuse og skyde en forbindende uafhængig Tartar, hvorvel baade Hjærte og Forstand ikke sjældent sagde ham, at derved udførte han slet ingen Helte-gjerning. Men i sin indgroede Forskruelse bildte han sig ind at have Ret til at lade Menneskeslægten lide, fordi Menneskeslægten i et eller andet, Gud véd hvad, havde skuffet ham, som Følge af hvilket det nu var hans Ærespligt at hade og foragte sine Medmennesker. To Ting tog han aldrig af sig, et stort Helgenbillede, der hang ham i en Snor om Halsen, og en Dolk, der laa paa hans Bryst, endogsaa naar han sov. Han var dybt og til Henrykkelse overbevist om, at have næsten hele Menneskeheden til sin Fjende; Had til og Hævn over denne Menneskehed var efter hans Tro den allerhøjeste og mest poetiske Stræben i Verden. Alligevel paastod hans Frille — selvfølgeligt en Tscherkesserinde, — med hvem jeg senere havde Lejlighed til at stifte Bekjendtskab, at han var det bedste og mest blodhjærtede Menneske under Solen, og at han liver Aften, samtidig med at han skrev sin af Haabloshed formorkede Dagbog, meget praktisk gjorde Dagens Regnskab op i en med røde Rubriker indstreget Bog og derefter andægtigt bad til Gud paa sine Knæ. Meget maatte han i sit stille Sind gaa igjennem for blot nogenlunde lige over for sig selv at faa Udseende af det, lian ønskede at være, saa Kammeraterne og hans underordnede ikke skulde danne sig nogen anden Opfattelse af ham end den. han selv tilstræbte at faa. En Gang havde han paa et af sine natlige Felttog jaget en Kugle i Benet paa en Bjærgboer af fjendtlig Stamme og taget ham til Fange. Fangen boede derpaa hele syv Uger hos Løjtnanten selv, og Løjtnanten hentede Doktor til ham, kjøbte Medicin, lavede Omslag og passede ham som sin kjødelige Brodder og bedste Ven, indtil Manden kom sig; saa

sendte han ham hjem igjen med saa mange Foræringer, at han næppe kunde slæbe dem. Der gik et Par Maaneder. Under en af de følgende Rekognosceringer, da Løjtnanten en Gang stadigt fyrende maatte trække sig tilbage for

Overmagten med sin Skyttekjæde, hørte han pludselig ovre fra den fjendtlige Side, at én kaldte ham ved Navn; hans fordums Fange red frem foran Linjen og vinkede ad ham. Løjtnanten red ogsaa frem; begge Venner trykkede meget velvilligt hinandens Haand, og Bjærgboerne holdt imidlertid op med at skyde. Da saa Modstanderne vare komne tilbage liver til sin Plads, begyndte Fægtningen forfra igjen, og denne Gang fik Løjtnanten ved Skæbnens Ironi en Kugle i det ene Ben. Selv havde jeg Lejlighed til at sé, hvorledes han bar sig ad en Nat, da der inde i Fæstningen etsteds var udbrudt Ild, som et Halvkompagni Soldater var i Færd med at slukke. Midt i den af det luerøde Skjær fra Ildebranden belyste Menneskemasse viste sig pludselig en høj Skikkelse til Hest, som jog Flokken til Side og sprængte lige ind paa Brandstedet. Da han ikke kunde komme længere, sprang Løjtnanten af Hesten og styrtede ind i det brændende Hus. Nogle Minuter efter kom han ud igjen med afsvedet Haar og vablede Hænder, bærende paa et Hækkebur med nogle Kanariefugle, som lian havde frelst fra Døden i Flammerne.

Af Fødsel var han Udlænding, tilhørende et af Nabofolkene mod Nordvest. Hans Navn var Rosenkrantz. Selv udledte lian sin Herkomst fra Varegerne og godtgjorde med stærk Overbevisning, at baade han og alle hans Forfædre vare Russere af det reneste Blod.

IV.

Solen havde tilbagelagt Halvdelen af sin Bane og rettede gjennem den ophedede Luft stikkende Straaler ned paa den tørre, smuldrende Jord. Den mørkeblaa Himmel var fuldstændig klar; kun Skraa-ningen af Bjærgene begyndte at indhylle sig i lillahvide Taager. Luften stod ubevægeligt og syntes at være tæt fyldt med et Slags gjennemsigtigt Støv; det blev utaalelig hedt. Ankomne til en smal Bjærg-strøm, der overskar Lavningen paa Halvvejen af Dagsmarschen, gjorde Tropperne 1 r vil. Soldaterne stillede Geværerne i Pyramide og skyndte sig ned til Vandet. Bataillonskommandøren satte sig lien i Skyggen paa en Tromme og traf, omgivet af en Del yngre Officerer samt udtrykkende paa sit Fuldmaane-ansigt Værdigheden af den Rangklasse, hvori han stod, de indledende Forberedelser til at spise Frokost. Kaptejnen havde strakt sig i hele sin Længde ud paa Græsset under en af Rustvognene. Den tapre Løjtnant Rosenkrantz og en fem, sex af hans Kammerater sad med Benene trukne op under sig paa de udbredte Kapper og lavede sig til at kvæle en Bjørn; derom vidnede saa vel de rundt om opstillede FlaskerNr. J.

og Glas, som ogsaa den store Animation blandt Forsangerne, der staaende i Halvkreds foran Officererne med Hujen øg Fløjtetriller sang en vild kavkasisk Soldatervise.

Blandt Befalingsmændene i denne Klynge befandt sig ogsaa den unge Fændrik, der om Morgenen havde jaget os forbi. Han var meget morsom at iagttage. Hans Øjne straalede-, Tungen begyndte at blive lidt usikker; han havde Lyst til at kysse sine Sidemænd og gjøre dem alle en Kjæriighedserklæring. Stakkels Drengebarn! Han vidste endnu ikke, at i en saadan Stemning kan man være latterlig, og at den Aaben-hjærtighed og Tillid, med hvilken han kom alle i Mode, let kan gjöre andre oplagt ikke til Venskab, som han søgte, men langt snarere til Spot. Han vidste heller ikke, at da han ophedet og ør til sidst kastede sig ned paa sin Kappe og støttende Haand mod Kind bøjede Hovedet med de tykke krusede mørke Lokker

tilbage, var han smuk som ingen af de andre, ualmindelig smuk.

To Officerer sad under Teltet paa en af Bagagevognene og spillede Tærninger paa en omvendt Koffert.

Jeg lyttede med Nysgjerrighed til Samtalen i Klyngerne baade af Soldater og Befalingsmænd og spejdede noje efter Udtrykket i de forskjellige Ansigter, men det var mig aldeles umuligt hos nogen som helst at finde blot en Skygge af den Uro, der opfyldte mig selv. Troskyldig Sladren, en eller anden Vittighed, Latter og Smaafortællinger af enhver Art vidnede om almindelig Sorgløshed og Sindsro lige over for den forestaaende Fare. Det var næsten ikke muligt at tænke sig, at det aldrig mere skulde falde i nogle af de tilstedeværendes Lod atter at vende hjem ad den Vej, de nylig havde tilbagelagt.

FortSÄtto .

Fra Byen.

Af Urbanas.

Ouverture.

H vor længe og sejgt end Sommeren denne Gang har holdt ved — nu maa den dog endelig for Alvor give tabt.

Mere end ét Øjeblik har det set ud, som laa den allerede under. Men næppe har man i ængstelig Hast stukket Næsen i sin Vinter-Garderobe og fordybet sig i sine Galosker, før Solen atter har kigget frem bag Skyerne og triumferende lagt sin beskjær-mende Haand over vore Hoveder, over Voldens Træer og Magistratens Blomster-Rabatter.

Bid for Bid, Blad for Blad, har Efteraaret lumskelig maattet tilnippe sig sit Bytte. 1 natlige Timer har det sneget sig ind gjennem Gaderne, tumlet sig over Torvene og buldret paa Ruderne, som for at forkynde de sovende, at det alt var Herre i Staden.

Men naar man om Morgenen trak sine Persienner op, laa Solguldet ikke des mindre lige blankt og uforstyrret hen over Gadens Brosten. I Skyggen paa den modsatte Side pustede sommerklædte Folk med Hatten i Haanden; Himlen var blank, Fuglene

sang. Græsset grønnedes......indtil nu endelig

Kampen endtes af Oktober-Sydvestens ubarmhjærtige Basketag.

Nu fyger snart de sidste Blade, og man føier sig atter saa hyggeligt hjemme.

Der er nemlig for Byens egne Beboere noget vist fremmedartet ved dette sommerlige Kjøbenhavn. Naar man i Feriens Løb nu og da nødes derind fra sin romantiske Skovskrænt eller sit "idylliske Fiskerleje, skynder man sig hurtigst muligst derfra igjen. Disse rene, terre cg underligt stille Gader med deres

glødende Brostensbelægning og hvide, svagt klaprende Markiser over tomme Butiksvinduer; disse Rækker af nedrullede Gardiner og kridtede Ruder; disse ligesom uddøde Torve, hvor bierfede Tyskere eller højtidelige Svenskere spejde op trå en rødt indbunden Bog — det farer én alt sammen forbi med et Præg af Uvirkelighed, som et Drømmebillede, man ikke kjendes ved.

Først naar Himlen hænger som et sort Tæppe over Tagene og hver halve Time slæber sine tætte Bvge-Slør hen over Gaderne, gjenkjender man paa ny sit Kjøbenhavn.

Og den rette hjemlige Føleise fæster Bo hos én den Dag, man atter med drivende Paraply og til-stænket til op paa Hattepulden arbejder sig ind gjennem Østergades Vognmylr og Menneskevrimmel eller betinder sig staaende midt paa Halmtorvet for at skjændes med en Droskekusk eller vente paa en Sporvogn.

Det er en baade interessant og bevæget Tid denne, i hvilken Byen skyder sin Sommer-Ham og retter sig ind i de gamle Folder.

En for én dukker for hver Dag nye kjendte Ansigter frem af Vrimlen — paa de gamle Steder og til de vante Tider. Hilsner vexles, og Øjne mødes — mandige Haandslag og omme Forjættelser for den. kommende Kampagne.

Det er som en Livets Fornyelse efter den lange ørkesløse Sommerdvale!

Hvilken Følelse er det saaledes ikke, der betager, en den første Gang, man igjen traxler ind i Theatrenes Summen og horer Violinerne blive stemte nede i Orkestret, mens man, støttet til Parkettets Balustrade, gjennem Kikkerten inspicerer Damerne paa Balkonen, Nr. J.

og Glas, som ogsaa den store Animation blandt Forsangerne, der staaende i Halvkreds foran Officererne med Hujen øg Fløjtetriller sang en vild kavkasisk Soldatervise.

Blandt Befalingsmændene i denne Klynge befandt sig ogsaa den unge Fændrik, der om Morgenen havde jaget os forbi. Han var meget morsom at iagttage. Hans Øjne straalede-, Tungen begyndte at blive lidt usikker; han havde Lyst til at kysse sine Sidemænd og gjøre dem alle en Kjæriighedserklæring. Stakkels Drengebarn! Han vidste endnu ikke, at i en saadan Stemning kan man være latterlig, og at den Aaben-hjærtighed og Tillid, med hvilken han kom alle i Mode, let kan gjöre andre oplagt ikke til Venskab, som han søgte, men langt snarere til Spot. Han vidste heller ikke, at da han ophedet og ør til sidst kastede sig ned paa sin Kappe og støttende Haand mod Kind bøjede Hovedet med de tykke krusede mørke Lokker

tilbage, var han smuk som ingen af de andre, ualmindelig smuk.

To Officerer sad under Teltet paa en af Bagagevognene og spillede Tærninger paa en omvendt Koffert.

Jeg lyttede med Nysgjerrighed til Samtalen i Klyngerne baade af Soldater og Befalingsmænd og spejdede noje efter Udtrykket i de forskjellige Ansigter, men det var mig aldeles umuligt hos nogen som helst at finde blot en Skygge af den Uro, der opfyldte mig selv. Troskyldig Sladren, en eller anden Vittighed, Latter og Smaafortællinger af enhver Art vidnede om almindelig Sorgløshed og Sindsro lige over for den forestaaende Fare. Det var næsten ikke muligt at tænke sig, at det aldrig mere skulde falde i nogle af de tilstedeværendes Lod atter at vende hjem ad den Vej, de nylig havde tilbagelagt.

FortSÄtto .

Fra Byen.

Af Urbanas.

Ouverture.

H vor længe og sejgt end Sommeren denne Gang har holdt ved — nu maa den dog endelig for Alvor give tabt.

Mere end ét Øjeblik har det set ud, som laa den allerede under. Men næppe har man i ængstelig Hast stukket Næsen i sin Vinter-Garderobe og fordybet sig i sine Galosker, før Solen atter har kigget frem bag Skyerne og triumferende lagt sin beskjær-mende Haand over vore Hoveder, over Voldens Træer og Magistratens Blomster-Rabatter.

Bid for Bid, Blad for Blad, har Efteraaret lumskelig maattet tilnippe sig sit Bytte. 1 natlige Timer har det sneget sig ind gjennem Gaderne, tumlet sig over Torvene og buldret paa Ruderne, som for at forkynde de sovende, at det alt var Herre i Staden.

Men naar man om Morgenen trak sine Persienner op, laa Solguldet ikke des mindre lige blankt og uforstyrret hen over Gadens Brosten. I Skyggen paa den modsatte Side pustede sommerklædte Folk med Hatten i Haanden; Himlen var blank, Fuglene

sang. Græsset grønnedes......indtil nu endelig

Kampen endtes af Oktober-Sydvestens ubarmhjærtige Basketag.

Nu fyger snart de sidste Blade, og man føier sig atter saa hyggeligt hjemme.

Der er nemlig for Byens egne Beboere noget vist fremmedartet ved dette sommerlige Kjøbenhavn. Naar man i Feriens Løb nu og da nødes derind fra sin romantiske Skovskrænt eller sit "idylliske Fiskerleje, skynder man sig hurtigst muligst derfra igjen. Disse rene, terre cg underligt stille Gader med deres

glødende Brostensbelægning og hvide, svagt klaprende Markiser over tomme Butiksvinduer; disse Rækker af nedrullede Gardiner og kridtede Ruder; disse ligesom uddøde Torve, hvor bierfede Tyskere eller højtidelige Svenskere spejde op trå en rødt indbunden Bog — det farer én alt sammen forbi med et Præg af Uvirkelighed, som et Drømmebillede, man ikke kjendes ved.

Først naar Himlen hænger som et sort Tæppe over Tagene og hver halve Time slæber sine tætte Bvge-Slør hen over Gaderne, gjenkjender man paa ny sit Kjøbenhavn.

Og den rette hjemlige Føleise fæster Bo hos én den Dag, man atter med drivende Paraply og til-stænket til op paa Hattepulden arbejder sig ind gjennem Østergades Vognmylr og Menneskevrimmel eller betinder sig staaende midt paa Halmtorvet for at skjændes med en Droskekusk eller vente paa en Sporvogn.

Det er en baade interessant og bevæget Tid denne, i hvilken Byen skyder sin Sommer-Ham og retter sig ind i de gamle Folder.

En for én dukker for hver Dag nye kjendte Ansigter frem af Vrimlen — paa de gamle Steder og til de vante Tider. Hilsner vexles, og Øjne mødes — mandige Haandslag og omme Forjættelser for den. kommende Kampagne.

Det er som en Livets Fornyelse efter den lange ørkesløse Sommerdvale!

Hvilken Følelse er det saaledes ikke, der betager, en den første Gang, man igjen traxler ind i Theatrenes Summen og horer Violinerne blive stemte nede i Orkestret, mens man, støttet til Parkettets Balustrade, gjennem Kikkerten inspicerer Damerne paa Balkonen,37

Og hvor kan man paa den anden Side ikke blive rort over at aabne Doren ind til den Kafé, hvor man plejer at drikke sin Absinth, og se alt, lige til Spyttebakkernes Plads og Opvarternes Buk, saa aldeles ved det gamle, trods den lange Adskillelse.

Eller mon ikke mangen ung Dames Hjærte har faaet travlt bag hendes Korset ved Synet af det sidste Bals sammenbyltrede Kjole, der med alle Tegn paa utaalmodig Hast ligger henslængt paa Bunden af Skabet? Mon ikke en bankende Feber-Rodme farver hendes Kinder, naar hun aabner det hvide Paplaag for Fjerblomsternes, Balkortenes og Vifternes Gjemme med denne svage, hengjemte Duft af Parfume — netop stærk nok til at vække hos hende lykkelige Minder om Lys og Musik, Champagne-

knalden, Latter, Smil og et lille blondt Overskjæg. Thi man har længtes — alle har man længtes derude paa de romantiske Skovskrænter og i de idylliske Fiskerlejer.

Selv dér, hvor man havde faaet sig indrettet en «Østergade langs Strandkanten, med Promenade fra 2—4, har man i den sidste Maaned smægtende fulgt hvert lille gult Blad og utaalmodig talt Timerne til den Dag, da man anstændigvis atter kunde lade sig se med sin Flyttevogn i Byens Gader.

Fisketurene paa Soen, Blomsterne, Klitten, Skoven og Havet — alt druknede i den ene store Længsel inc! mod Blomstringen under Byens Gassole og elektriske Maaneskin.

Mindre Historier.

II. Et Frieri.

Ai Artemus Ward. Ved /. S.

Der var meget, som talte for, at Betsv Jane og jeg skulde have hinanden. Hendes Kaders Forpagtergaard stødte op til vor; dens Kuer og vore slukkede deres Torst i det samme Kaer; vore gamle Krikker havde begge Stjert i Panden; vi fik Mæslinger paa samme Tid i begge Familier; vore Forældre — Betsys og mine — sov regelmæssig hver Sundag i den samme Kirke, og Naboerne plejede at bemærke: »Hvor dog Wards og Peasleys kommer godt ud af det sammene. Det var et ophøjet Syn om Foraaret at se vore respektive Mudre — Betsys og min — med opkiltede Kjoler for ikke at sole sig til i kjærlig Forening koge Sæbe sammen og skjælde Naboerne ud.

Uagtet jeg higede stærkt efter Gjenstanden for min Kjærlighed, havde jeg dog ikke Mod til at fortælle hende om den Ild, der rasede i min mandige Barm. Hver Gang jeg vilde forsøge derpaa, hang min Tnnge fast ved Ganen lige som en Landsbypostmester ved sit Kontor, og mit H|ærte bankede mod Ribbenene som en gammel Plejl mod

en Ladedør.

Det var en stille, varm Juniaften. Hele Naturen var bragt til Tavshed, og ikke en Lyd afbrod den højtidelige Stilhed. Jeg sad med Betsy Jane paa Gærdet af hendes Faders Eng. Vi havde strejfet om i Skovene, plukket Blomster og moret os med at jage Fuglene op fra deres Reder.

Jeg tvivler ikke om, at vi saa meget enfoldige ud. som vi sad dér og dinglede med Benene, lige saa rode i Hovederne som vor Landsbyskole, da den var nymalet. Med min venstre Arm havde jeg nok at gjøre for at holde Balance paa Gærdet, og min højre var kjærlig slynget om hendes Liv.

Jeg rommede mig og sagde med bævende Stemme:

/ Betsy, du er en Gaselle!«

Jeg syntes, det var fint sagt, og jeg ventede paa, hvad Virkning det vilde gjöre paa hende. Meget rort var hun ikke, for hun rejser sig pludselig op og siger:

»Du er et Faar!»

»Betsy», siger jeg, »jeg tænker saa gruelig meget paa dig.r

»Kom ikke med saadan Snak. jeg tror ikke et Ord af, hvad du siger!» Med denne Bemærkning puffer hun til mig.

»Jeg vilde ønske, der var Vinduer ind til mit Hjærtes Kammer», siger jeg, »for at du kunde se lidt af mine Følelser. Her er Ild nok her inde», siger jeg og slaar mig med Næven paa Brystet, «til at koge alt det Oxekjod og alle de Roer, der findes i hele Nabolaget.»

Hun bøjede Hovedet og begyndte at pille ved sit Hattebaand.

»Betsy, du gjor dig heller inden Idé om alle de sovnlose Nætter, jeg har tilbragt for din Skyld. Jeg bryder mig slet ikke mere om god

Mad, og det er skrækkeligt, saa jeg falder af. Se en Gang, hvor Klæderne hænge paa mig, og hvor hule mine Kinder er-->

Rimeligvis var jeg bleven ved paa samme Maade i længere Tid, for nu havde jeg faaet Munden paa Gled: men ulykkeligvis tabte jeg Balancen og faldt ned paa Engen, rev mine Klæder i Stykker og slog mig i del heie taget alvorligt.

Betsy Jane kom mig hurtig til Hjælp og halede mig op. Derpaa rettede hun sig i sin fulde Højde og sagde:

»Jeg vil ikke længer hore paa dit Vrøvl. Sig lige ud, hvad du vil. Mener du, vi skal gifte os, saa er jeg med!

Jeg betragtede dette som ren Besked, og vi gik øjeblikkelig hen

til Præsten og blev Mand og Kone den selv samme Aften.

• •

*

Jeg har siden den Gang gaaet mange Gjenvordigheder igjennem; men Betsy har været mig tro som Guid. Ved at passe min Forretning har jeg samlet mig en pæn lille Skilling. Der er ingen, som kan staa frem og sige, at jeg med min gode Vilje har fornærmet nogen, hverken Mand eller Kvinde, og alle er enige om, at faa Markedsboder kan staa ved Siden af min, og at den aldrig er bleven overtruffen. Jeg kan fremvise en mærkelig Samling af levende Rovdyr, Slanger i Mængde og en Uendelighed af Voxfigurer i Legemsstørrelse samt den eneste dresserede Kænguruh i Amerika — den morsomste lille Fyr, som nogen Sinde er bleven fremvist for et kritisk Publikum.

III. Marion.

Kn Roman efter fransk Monster.

Af Artemus Ward. Ved /. S.

I.

Ved den øde Strandbred! Kun Bølgernes melankolske Mumien!

Hør efter! Jeg vil fortelle dig min Historie — min Kjærlig-hedshistorie, fuld af Ulykke og sort Fortvivlelse.

Jeg er en dydig Franskmand.

Hun, som jeg tilbad, som jeg endnu tilbeder, er en tyk, fed, matøjet Marquis' Hustru. En Mand uden Sjæl. En Mand uden Følelse, som ikke bryder sig om Maaneskin og Musik. En lav, praktisk Mand, som betaler sin Gjæld. Jeg hader haml

II.

Hun, min Sjæls Fryd, min Herskerinde, min Engel, er vidunderlig dejlig. Jeg elskede hende ved første Øjekast — rasende — afsindigt 37

HJEMME OG UDE.

Og hvor kan man paa den anden Side ikke blive rort over at aabne Doren ind til den Kafé, hvor man plejer at drikke sin Absinth, og se alt, lige til Spyttebakkernes Plads og Opvarternes Buk, saa aldeles ved det gamle, trods den lange Adskillelse.

Eller mon ikke mangen ung Dames Hjærte har faaet travlt bag hendes Korset ved Synet af det sidste Bals sammenbyltrede Kjole, der med alle Tegn paa utaalmodig Hast ligger henslængt paa Bunden af Skabet? Mon ikke en bankende Feber-Rodme farver hendes Kinder, naar hun aabner det hvide Paplaag for Fjerblomsternes, Balkortenes og Vifternes Gjemme med denne svage, hengjemte Duft af Parfume — netop stærk nok til at vække hos hende lykkelige Minder om Lys og Musik, Champagne-

knalden, Latter, Smil og et lille blondt Overskjæg. Thi man har længtes — alle har man længtes derude paa de romantiske Skovskrænter og i de idylliske Fiskerlejer.

Selv dér, hvor man havde faaet sig indrettet en «Østergade langs Strandkanten, med Promenade fra 2—4, har man i den sidste Maaned smægtende fulgt hvert lille gult Blad og utaalmodig talt Timerne til den Dag, da man anstændigvis atter kunde lade sig se med sin Flyttevogn i Byens Gader.

Fisketurene paa Soen, Blomsterne, Klitten, Skoven og Havet — alt druknede i den ene store Længsel inc! mod Blomstringen under Byens Gassole og elektriske Maaneskin.

Mindre Historier.

II. Et Frieri.

Ai Artemus Ward. Ved /. S.

Der var meget, som talte for, at Betsv Jane og jeg skulde have hinanden. Hendes Kaders Forpagtergaard stødte op til vor; dens Kuer og vore slukkede deres Torst i det samme Kaer; vore gamle Krikker havde begge Stjert i Panden; vi fik Mæslinger paa samme Tid i begge Familier; vore Forældre — Betsys og mine — sov regelmæssig hver Sundag i den samme Kirke, og Naboerne plejede at bemærke: »Hvor dog Wards og Peasleys kommer godt ud af det sammene. Det var et ophøjet Syn om Foraaret at se vore respektive Mudre — Betsys og min — med opkiltede Kjoler for ikke at sole sig til i kjærlig Forening koge Sæbe sammen og skjælde Naboerne ud.

Uagtet jeg higede stærkt efter Gjenstanden for min Kjærlighed, havde jeg dog ikke Mod til at fortælle hende om den Ild, der rasede i min mandige Barm. Hver Gang jeg vilde forsøge derpaa, hang min Tnnge fast ved Ganen lige som en Landsbypostmester ved sit Kontor, og mit H|ærte bankede mod Ribbenene som en gammel Plejl mod en Ladedør.

Det var en stille, varm Juniaften. Hele Naturen var bragt til Tavshed, og ikke en Lyd afbrod den højtidelige Stilhed. Jeg sad med Betsy Jane paa Gærdet af hendes Faders Eng. Vi havde strejfet om i Skovene, plukket Blomster og moret os med at jage Fuglene op fra deres Reder.

Jeg tvivler ikke om, at vi saa meget enfoldige ud. som vi sad dér og dinglede med Benene, lige saa rode i Hovederne som vor Landsbyskole, da den var nymalet. Med min venstre Arm havde jeg nok at gjøre for at holde Balance paa Gærdet, og min højre var kjærlig slynget om hendes Liv.

Jeg rommede mig og sagde med bævende Stemme:

/ Betsy, du er en Gaselle!«

Jeg syntes, det var fint sagt, og jeg ventede paa, hvad Virkning det vilde gjöre paa hende. Meget rort var hun ikke, for hun rejser sig pludselig op og siger:

»Du er et Faar!»

»Betsy», siger jeg, »jeg tænker saa gruelig meget paa dig.r

»Kom ikke med saadan Snak. jeg tror ikke et Ord af, hvad du siger!» Med denne Bemærkning puffer hun til mig.

»Jeg vilde ønske, der var Vinduer ind til mit Hjærtes Kammer», siger jeg, »for at du kunde se lidt af mine Følelser. Her er Ild nok her inde», siger jeg og slaar mig med Næven paa Brystet, «til at koge alt det Oxekjod og alle de Roer, der findes i hele Nabolaget.»

Hun bøjede Hovedet og begyndte at pille ved sit Hattebaand.

»Betsy, du gjor dig heller inden Idé om alle de sovnlose Nætter, jeg har tilbragt for din Skyld. Jeg bryder mig slet ikke mere om god

Mad, og det er skrækkeligt, saa jeg falder af. Se en Gang, hvor Klæderne hænge paa mig, og hvor hule mine Kinder er-->

Rimeligvis var jeg bleven ved paa samme Maade i længere Tid, for nu havde jeg faaet Munden paa Gled: men ulykkeligvis tabte jeg Balancen og faldt ned paa Engen, rev mine Klæder i Stykker og slog mig i del heie taget alvorligt.

Betsy Jane kom mig hurtig til Hjælp og halede mig op. Derpaa rettede hun sig i sin fulde Højde og sagde:

»Jeg vil ikke længer hore paa dit Vrøvl. Sig lige ud, hvad du vil. Mener du, vi skal gifte os, saa er jeg med!

Jeg betragtede dette som ren Besked, og vi gik øjeblikkelig hen

til Præsten og blev Mand og Kone den selv samme Aften.

• •

*

Jeg har siden den Gang gaaet mange Gjenvordigheder igjennem; men Betsy har været mig tro som Guid. Ved at passe min Forretning har jeg samlet mig en pæn lille Skilling. Der er ingen, som kan staa frem og sige, at jeg med min gode Vilje har fornærmet nogen, hverken Mand eller Kvinde, og alle er enige om, at faa Markedsboder kan staa ved Siden af min, og at den aldrig er bleven overtruffen. Jeg kan fremvise en mærkelig Samling af levende Rovdyr, Slanger i Mængde og en Uendelighed af Voxfigurer i Legemsstørrelse samt den eneste dresserede Kænguruh i Amerika — den morsomste lille Fyr, som nogen Sinde er bleven fremvist for et kritisk Publikum.

III. Marion.

Kn Roman efter fransk Monster.

Af Artemus Ward. Ved /. S.

I.

Ved den øde Strandbred! Kun Bølgernes melankolske Mumien!

Hør efter! Jeg vil fortelle dig min Historie — min Kjærlig-hedshistorie, fuld af Ulykke og sort Fortvivlelse.

Jeg er en dydig Franskmand.

Hun, som jeg tilbad, som jeg endnu tilbeder, er en tyk, fed, matøjet Marquis' Hustru. En Mand uden Sjæl. En Mand uden Følelse, som ikke bryder sig om Maaneskin og Musik. En lav, praktisk Mand, som betaler sin Gjæld. Jeg hader haml

II.

Hun, min Sjæls Fryd, min Herskerinde, min Engel, er vidunderlig dejlig. Jeg elskede hende ved første Øjekast — rasende — afsindigt 37

HJEMME OG UDE.

Og hvor kan man paa den anden Side ikke blive rort over at aabne Doren ind til den Kafé, hvor man plejer at drikke sin Absinth, og se alt, lige til Spyttebakkernes Plads og Opvarternes Buk, saa aldeles ved det gamle, trods den lange Adskillelse.

Eller mon ikke mangen ung Dames Hjærte har faaet travlt bag hendes Korset ved Synet af det sidste Bals sammenbyltrede Kjole, der med alle Tegn paa utaalmodig Hast ligger henslængt paa Bunden af Skabet? Mon ikke en bankende Feber-Rodme farver hendes Kinder, naar hun aabner det hvide Paplaag for Fjerblomsternes, Balkortenes og Vifternes Gjemme med denne svage, hengjemte Duft af Parfume — netop stærk nok til at vække hos hende lykkelige Minder om Lys og Musik, Champagne-

knalden, Latter, Smil og et lille blondt Overskjæg. Thi man har længtes — alle har man længtes derude paa de romantiske Skovskrænter og i de idylliske Fiskerlejer.

Selv dér, hvor man havde faaet sig indrettet en «Østergade langs Strandkanten, med Promenade fra 2—4, har man i den sidste Maaned smægtende fulgt hvert lille gult Blad og utaalmodig talt Timerne til den Dag, da man anstændigvis atter kunde lade sig se med sin Flyttevogn i Byens Gader.

Fisketurene paa Soen, Blomsterne, Klitten, Skoven og Havet — alt druknede i den ene store Længsel inc! mod Blomstringen under Byens Gassole og elektriske Maaneskin.

Mindre Historier.

II. Et Frieri.

Ai Artemus Ward. Ved /. S.

Der var meget, som talte for, at Betsv Jane og jeg skulde have hinanden. Hendes Kaders Forpagtergaard stødte op til vor; dens Kuer og vore slukkede deres Torst i det samme Kaer; vore gamle Krikker havde begge Stjert i Panden; vi fik Mæslinger paa samme Tid i begge Familier; vore Forældre — Betsys og mine — sov regelmæssig hver Sundag i den samme Kirke, og Naboerne plejede at bemærke: »Hvor dog Wards og Peasleys kommer godt ud af det sammene. Det var et ophøjet Syn om Foraaret at se vore respektive Mudre — Betsys og min — med opkiltede Kjoler for ikke at sole sig til i kjærlig Forening koge Sæbe sammen og skjælde Naboerne ud.

Uagtet jeg higede stærkt efter Gjenstanden for min Kjærlighed, havde jeg dog ikke Mod til at fortælle hende om den Ild, der rasede i min mandige Barm. Hver Gang jeg vilde forsøge derpaa, hang min Tnnge fast ved Ganen lige som en Landsbypostmester ved sit Kontor, og mit H|ærte bankede mod Ribbenene som en gammel Plejl mod en Ladedør.

Det var en stille, varm Juniaften. Hele Naturen var bragt til Tavshed, og ikke en Lyd afbrod den højtidelige Stilhed. Jeg sad med Betsy Jane paa Gærdet af hendes Faders Eng. Vi havde strejfet om i Skovene, plukket Blomster og moret os med at jage Fuglene op fra deres Reder.

Jeg tvivler ikke om, at vi saa meget enfoldige ud. som vi sad dér og dinglede med Benene, lige saa rode i Hovederne som vor Landsbyskole, da den var nymalet. Med min venstre Arm havde jeg nok at gjøre for at holde Balance paa Gærdet, og min højre var kjærlig slynget om hendes Liv.

Jeg rommede mig og sagde med bævende Stemme:

/ Betsy, du er en Gaselle!«

Jeg syntes, det var fint sagt, og jeg ventede paa, hvad Virkning det vilde gjöre paa hende. Meget rort var hun ikke, for hun rejser sig pludselig op og siger:

»Du er et Faar!»

»Betsy», siger jeg, »jeg tænker saa gruelig meget paa dig.r

»Kom ikke med saadan Snak. jeg tror ikke et Ord af, hvad du siger!» Med denne Bemærkning puffer hun til mig.

»Jeg vilde ønske, der var Vinduer ind til mit Hjærtes Kammer», siger jeg, »for at du kunde se lidt af mine Følelser. Her er Ild nok her inde», siger jeg og slaar mig med Næven paa Brystet, «til at koge alt det Oxekjod og alle de Roer, der findes i hele Nabolaget.»

Hun bøjede Hovedet og begyndte at pille ved sit Hattebaand.

»Betsy, du gjor dig heller inden Idé om alle de sovnlose Nætter, jeg har tilbragt for din Skyld. Jeg bryder mig slet ikke mere om god

Mad, og det er skrækkeligt, saa jeg falder af. Se en Gang, hvor Klæderne hænge paa mig, og hvor hule mine Kinder er-->

Rimeligvis var jeg bleven ved paa samme Maade i længere Tid, for nu havde jeg faaet Munden paa Gled: men ulykkeligvis tabte jeg Balancen og faldt ned paa Engen, rev mine Klæder i Stykker og slog mig i del heie taget alvorligt.

Betsy Jane kom mig hurtig til Hjælp og halede mig op. Derpaa rettede hun sig i sin fulde Højde og sagde:

»Jeg vil ikke længer hore paa dit Vrøvl. Sig lige ud, hvad du vil. Mener du, vi skal gifte os, saa er jeg med!

Jeg betragtede dette som ren Besked, og vi gik øjeblikkelig hen

til Præsten og blev Mand og Kone den selv samme Aften.

• •

*

Jeg har siden den Gang gaaet mange Gjenvordigheder igjennem; men Betsy har været mig tro som Guid. Ved at passe min Forretning har jeg samlet mig en pæn lille Skilling. Der er ingen, som kan staa frem og sige, at jeg med min gode Vilje har fornærmet nogen, hverken Mand eller Kvinde, og alle er enige om, at faa Markedsboder kan staa ved Siden af min, og at den aldrig er bleven overtruffen. Jeg kan fremvise en mærkelig Samling af levende Rovdyr, Slanger i Mængde og en Uendelighed af Voxfigurer i Legemsstørrelse samt den eneste dresserede Kænguruh i Amerika — den morsomste lille Fyr, som nogen Sinde er bleven fremvist for et kritisk Publikum.

III. Marion.

Kn Roman efter fransk Monster.

Af Artemus Ward. Ved /. S.

I.

Ved den øde Strandbred! Kun Bølgernes melankolske Mumien!

Hør efter! Jeg vil fortelle dig min Historie — min Kjærlig-hedshistorie, fuld af Ulykke og sort Fortvivlelse.

Jeg er en dydig Franskmand.

Hun, som jeg tilbad, som jeg endnu tilbeder, er en tyk, fed, matøjet Marquis' Hustru. En Mand uden Sjæl. En Mand uden Følelse, som ikke bryder sig om Maaneskin og Musik. En lav, praktisk Mand, som betaler sin Gjæld.

Jeg hader haml

II.

Hun, min Sjæls Fryd, min Herskerinde, min Engel, er vidunderlig dejlig. Jeg elskede hende ved første Øjekast — rasende — afsindigtNr. 3.

Huri for forbi mig i sin tille Vogn. Jeg saa' hende kun et Øjeblik — maaske kun et Minut — men hun tog mig fangen for Tid — for Evighed. For Evighed!

Efter den Tid fulgte jeg efter hende, hvorsomhelst hun gik hen. Tilsidst lagde hun Mærke til mig — hun smilede. Mit Valgsprog var » en avant .1 Det er et fransk Ord. Jeg saa' del bag i et Lexikon.

iii.

Hun skrev til mig, at jeg maatte komme og besøge hende i hendes eget Hjem. O Glæde! O unævnelige Fryd! Besøge hende i hendes eget Hjem!

Jeg gik derhen efter Skumringen, i det blide Maaneskin.

Hun kom mig i Mede i Alleen, i den skonne Midsommeraften — kom til mig, klædt i hvidt — det gyldne Haar i prægtig Uorden — vidunderlig dejlig, og dog badet i Taarer.

Hun fortalte mig, hvorfor hun græd. Marquien — han var en Despot — havde nylig behandlet hende paa den afskyeligste Maade.

Den samme Morgen, ved Krokosten, havde han sagt, at Fiskefrikadellerne var daarlige, og havde rynket paa Næsen af de syltede Log.

Hun laver god Mad. Naboerne kan bevidne det. Og saa at hore af den låve Marquis — en Mand, som før han blev gift spiste paa de billigste Spisekvarterer — hore af ham, at hun ikke forstod at stege Fiskefrikadel.er — det var for meget — det var oprorende

Taarerne styrtede ud af hendes Øjne. Jeg græd ogsaa. Jeg blandede mine Taarer med hendes. Flygt med mig. raabte jeg.

Hendes Læber mødte mine. Jeg holdt hende i mine Arme. Jeg folte lendes Aande paa min Kind.

Flygt med mig. Til New Yorkl Jeg vil skrive Romaner til Aviserne - virkelige franske Romaner — med Moral i. Sypiger og unge Kræmmersvende vil tilbede mig, og [eg vil samle mig en Formue ved min Pen.s

For hun kunde svare — forend hun kunde udtale sin Henrykkelse, kom lian, hendes Mand, Marquien, listende som en Slange og overrumplede os.

Skal jeg skrive det (Han sparkede mig ud af Haven - han sparkede mig ud paa Gaden.

Jeg kom ikke tilbage. Hvor kunde eg ; Jeg, saa ætherisk, saa fuld af Sjæl, af Følelse, af sprudlende Vid! Han saa plump, saa praktisk, saa tyk!

Var jeg kommet tilbage, havde Uhyret sparket mie ud igjen.

Saa rejste jeg bort fra Paris og kom til dette Sted — dette Sted, saa ensomt, saa trist.

Aa!

Aa nej da!

theatrene

Det kongelige Theater havde den första Aften ikke megen Glæde af Hoigcr Drachmann! ny lille Skuespil I,y

kken 1 Aren-zan o.. Er det ct (Iffer, Digteren har villel kaste i den misundelige Skæbnes Gal), inden han med sil bebudede llela/tonsstykke tStrænge Herrer- rykker frem for Alvor? I saa Fald har da hverken Pressen eller Publikum heller tovet med at modtage Ofret, og hvor stor Pris end tHjemme og Ude. sætter paa Digteren, tor det ikke gan videre end i del mindre Nederlag at sé et forhF.abentligt godt Varsel om den næste storre Sejr. Lykken er ei skrøbeligt Kar, og «Lykken i Arenzåno ct svagt Arbejde, ikke blot i dramatisk Henseende, fordi der tales mere end der handles, og tilmed tales om en Mængde Ting, der er selve den Smule Handling, Stykket indeholder, temmelig uvedkommende j Skuespillet har en værre Fejl, en Brøst eller Brist i sit Idéindhold, som virker frastødende og pinligt. Efter Anlæget skulde saavel den unge Pige soui den ældre Ungkar, have Tilskuernes Sympathi. Digteren vil aabenbart interessere os for deres tilkommende Livslykke. Men dec er overmaade lidet tiltalende afArnfcldt saaledes at nedsætte en fraværende og forsvarsløs Tredjemand, i Særdeleshed da han ikke blot af ideelle Hevæggrunde vil aabne Hilmas Øjne, men selv ønsker al vinde hendes Kjærlighed, og del er endnu mindre tiltalende, at den unge Pige, medens hun enduu paa Tro og Love er bundel til sin Ven i Rom, saa bråt opgiver ham og kaster sig om Halsen paa den ny Bejler. Hun burde utvivlsomt, naar Arnfeldts Ord har gjort >aa strækt ct Indtryk paa hende, have forlangt af sin Motter, at de strax skulde rejse til Kom, for at hun dér med sine nu aabnede Øjne kunde se paa sin tidligere Forlovede, og först efter aabent og ærligt at have brudt med ham, burde hun kunne indlade sig pan en ny Forbindelse. Og dog kunde det nok tænkes, at Stykkel spillede sig op og blev en Stund paa Repertoiret. Har man nemlig først ydet Kritiken, hvad der tilkommer den, og er i Stand til at give sig lien og blot lytte efter Replikerne, saa runnne disse saa rig en Livserfaring og fremsætte saa mange i og for sig træffende Bemærkninger om alle Haande Forhold og menneskelige Følelser, at der ikke er lidet at tænke nærmere over. Del er en Digter <af Livets Naade», der taler om Livets Gang, om Kjærlighed overhovedet og om unge Pigers i Særdeleshed. Han kjender tildel bølgende, det springende i Menneskehjærtet, og der er som altid

Flugt og Varme i hans Lyrik. Man kan ganske visl nu og da være uenig med ham i de Maximer, han, tidt for doktrinært, øjeblikkelig vil slaa fast for Tid og Evighed, som f. Ex. i de noget uvillige Repliker oin Kunstnerne, inen der bliver nok tilbage til at glæde og fængsle én. Faar Drachmann en Gang fat i et virkeligt dramatisk Stof, og lykkes «lel ham at U rme dette, saa sidtier han inde med et Fond af Stemning, Livsfylde, I'oesi, eller hvad man nu vil kalde det, som kun altfor ofte m.'sngler i del moderne Skuespils Replikskifte. Det vilde være en Paradox al paastaa, al Drachmann lmr det væsenljge og fattes del uvæsenlige, thi det er en Selvfølge, at ei Drama først og fremmest skal være dramatisk, men saafremt Teknikcn, Tømmerkonstruktionen og Tilrettelæggelsen, dog overvejende er noget ydre, saa maa alt ^ligt ogsaa kunne Ures og tilegnes, især naar det gjælder en Perfektibilitet som Drachmanns, og trods alle Spaadomme 0111 det modsatte, turde den Dag ogsaa komme, da Digteren paa Scenen vinder en Sejr, som kan staa paa Højde med hans Triumfer paa Lyrikens og Novell ist i ken» Omraader. Det var ogsaa et godt Tegn at ve, med hvilken Omhu og Forstaaelse Skuespillerne tog deres Opgaver. De tre Hovedroller bleve spillede lige udmærket al'Fruerue Eckardt og Ilenningi, samt af Hr. Emil Pmtlten, Den lidt kokette Moders Overfladiskhed, den unge Piges hæl'tige Overgange og den i Livet modnede Mands noget tunge, men paalidelige Alvor dannede en smuk og interessant Samklang af god og virkningsfuld Skuespilkunst. Og denne Kunst i Forening med selve Replikernes stemningsfulde Lyrik vil maa-ke alligevel bringe Theatret mere Glæde af det lille Skuespil, end det den første Aften tegnede td.

Chr. Richardts 'Deklarationen var fornøjelig at gjense. Forfatteren, der ined sine Viser og Sange saa ofte i sin l'ngdoin var en elskværdig Skolar af Hostrup, har formodentlig ogsaa en Gang set dennes Skuespil som et lokkende Maal i det fjærne, men denne lians fordringsløse Studenterkomcdie fra Halvtredserne lik alligevel ingen Efterfølgere. Deklarationen • handler i og for sig ikke om meget, men der er en to, tre morsomme Typer, -mukke og gode Sange, og et visl smittende Humor Over det hele. Da Vaudevillen sidst, for en 15—1(5 Aar siden, gik over Scenen, var Udførelsen noget nær mønsterværdig. Nu hævder kun Fru Phister med O Ians de gainle Traditioner, men baade Hr. Oh'/ Paulsen (Præsten) og det unge Ægtepar .1 fantiiut (Adjunkten og en af de unge Piger) gaar tappert i Ilden. Alle yngre, hvis Fornøjelse ikke kan overskygges af Mindet om Kr. Mantzius og Fru Sødring, har al Grund til at sætte Pris paa denne Genoptagelse, især i disse magre Tider.

O. B.Nr. 3.

Huri for forbi mig i sin tille Vogn. Jeg saa' hende kun et Øjeblik — maaske kun et Minut — men hun tog mig fangen for Tid — for Evighed. For Evighed!

Efter den Tid fulgte jeg efter hende, hvorsomhelst hun gik hen. Tilsidst lagde hun Mærke til mig — hun smilede. Mit Valgsprog var » en avant .1 Det er et fransk Ord. Jeg saa' del bag i et Lexikon.

iii.

Hun skrev til mig, at jeg maatte komme og besøge hende i hendes eget Hjem. O Glæde! O unævnelige Fryd! Besøge hende i hendes eget Hjem!

Jeg gik derhen efter Skumringen, i det blide Maaneskin.

Hun kom mig i Mede i Alleen, i den skonne Midsommeraften — kom til mig, klædt i hvidt — det gyldne Haar i prægtig Uorden — vidunderlig dejlig, og dog badet i Taarer.

Hun fortalte mig, hvorfor hun græd. Marquien — han var en Despot — havde nylig behandlet hende paa den afskyeligste Maade.

Den samme Morgen, ved Krokosten, havde han sagt, at Fiskefrikadellerne var daarlige, og havde rynket paa Næsen af de syltede Log.

Hun laver god Mad. Naboerne kan bevidne det. Og saa at hore af den låve Marquis — en Mand, som før han blev gift spiste paa de billigste Spisekvarterer — hore af ham, at hun ikke forstod at stege Fiskefrikadel.er — det var for meget — det var oprorende

Taarerne styrtede ud af hendes Øjne. Jeg græd ogsaa. Jeg blandede mine Taarer med hendes. Flygt med mig. raabte jeg.

Hendes Læber mødte mine. Jeg holdt hende i mine Arme. Jeg folte lendes Aande paa min Kind.

Flygt med mig. Til New Yorkl Jeg vil skrive Romaner til Aviserne - virkelige franske Romaner — med Moral i. Sypiger og unge Kræmmersvende vil tilbede mig, og [eg vil samle mig en Formue ved min Pen.s

For hun kunde svare — forend hun kunde udtale sin Henrykkelse, kom lian, hendes Mand, Marquien, listende som en Slange og overrumplede os.

Skal jeg skrive det (Han sparkede mig ud af Haven - han sparkede mig ud paa Gaden.

Jeg kom ikke tilbage. Hvor kunde eg ; Jeg, saa ætherisk, saa fuld af Sjæl, af Følelse, af sprudlende Vid! Han saa plump, saa praktisk, saa tyk!

Var jeg kommet tilbage, havde Uhyret sparket mie ud igjen.

Saa rejste jeg bort fra Paris og kom til dette Sted — dette Sted, saa ensomt, saa trist.

Aa!

Aa nej da!

theatrene

Det kongelige Theater havde den förste Aften ikke megen Glæde af Hoigcr Drachmann! ny lille Skuespil I,y kken 1 Aren-zan o.. Er det ct (Iffer, Digteren har villel kaste i den misundelige Skæbnes Gal), inden han med sil bebudede llela/tonsstykke tStrænge Herrer- rykker frem for Alvor? I saa Fald har da hverken Pressen eller Publikum heller tovet med at modtage Ofret, og hvor stor Pris end tHjemme og Ude. sætter paa Digteren, tor det ikke gan videre end i del mindre Nederlag at sé et forhF.abentligt godt Varsel om den næste storre Sejr. Lykken er ei skrøbeligt Kar, og «Lykken i Arenzåno ct svagt Arbejde, ikke blot i dramatisk Henseende, fordi der tales

mere end der handles, og tilmed tales om en Mængde Ting, der er selve den Smule Handling, Stykket indeholder, temmelig uvedkommende j Skuespillet har en værre Fejl, en Brøst eller Brist i sit Idéindhold, som virker frastødende og pinligt. Efter Anlæget skulde saavel den unge Pige soui den ældre Ungkar, have Tilskuernes Sympathi. Digteren vil aabenbart interessere os for deres tilkommende Livslykke. Men dec er overmaade lidet tiltalende afArnfcldt saaledes at nedsætte en fraværende og forsvarsløs Tredjemand, i Særdeleshed da han ikke blot af ideelle Hevæggrunde vil aabne Hilmas Øjne, men selv ønsker al vinde hendes Kjærlighed, og del er endnu mindre tiltalende, at den unge Pige, medens hun enduu paa Tro og Love er bundel til sin Ven i Rom, saa bråt opgiver ham og kaster sig om Halsen paa den ny Bejler. Hun burde utvivlsomt, naar Arnfeldts Ord har gjort >aa strækt ct Indtryk paa hende, have forlangt af sin Motter, at de strax skulde rejse til Kom, for at hun dér med sine nu aabnede Øjne kunde se paa sin tidligere Forlovede, og först efter aabent og ærligt at have brudt med ham, burde hun kunne indlade sig pan en ny Forbindelse. Og dog kunde det nok tænkes, at Stykkel spillede sig op og blev en Stund paa Repertoiret. Har man nemlig først ydet Kritiken, hvad der tilkommer den, og er i Stand til at give sig lien og blot lytte efter Replikerne, saa runnne disse saa rig en Livserfaring og fremsætte saa mange i og for sig træffende Bemærkninger om alle Haande Forhold og menneskelige Følelser, at der ikke er lidet at tænke nærmere over. Del er en Digter <af Livets Naade», der taler om Livets Gang, om Kjærlighed overhovedet og om unge Pigers i Særdeleshed. Han kjender tildel bølgende, det springende i Menneskehjærtet, og der er som altid

Flugt og Varme i hans Lyrik. Man kan ganske visl nu og da være uenig med ham i de Maximer, han, tidt for doktrinært, øjeblikkelig vil slaa fast for Tid og Evighed, som f. Ex. i de noget uvillige Repliker oin Kunstnerne, inen der bliver nok tilbage til at glæde og fængsle én. Faar Drachmann en Gang fat i et virkeligt dramatisk Stof, og lykkes «lel ham at U rme dette, saa sidtier han inde med et Fond af Stemning, Livsfylde, I'oesi, eller hvad man nu vil kalde det, som kun altfor ofte m.'sngler i del moderne Skuespils Replikskifte. Det vilde være en Paradox al paastaa, al Drachmann lmr det væsenljge og fattes del uvæsenlige, thi det er en Selvfølge, at ei Drama først og fremmest skal være dramatisk, men saafremt Teknikcn, Tømmerkonstruktionen og Tilrettelæggelsen, dog overvejende er noget ydre, saa maa alt ^ligt ogsaa kunne Ures og tilegnes, især naar det gjælder en Perfektibilitet som Drachmanns, og trods alle Spaadomme 0111 det modsatte, turde den Dag ogsaa komme, da Digteren paa Scenen vinder en Sejr, som kan staa paa Højde med hans Triumfer paa Lyrikens og Novell ist i ken» Omraader. Det var ogsaa et godt Tegn at ve, med hvilken Omhu og Forstaaelse Skuespillerne tog deres Opgaver. De tre Hovedroller bleve spillede lige udmærket al'Fruerue Eckardt og Ilenningi, samt af Hr. Emil Pmtlten, Den lidt kokette Moders Overfladiskhed, den unge Piges hæl'tige Overgange og den i Livet modnede Mands noget tunge, men paalidelige Alvor dannede en smuk og interessant Samklang af god og virkningsfuld Skuespilkunst. Og denne Kunst i Forening med selve Replikernes stemningsfulde Lyrik vil maa-ke alligevel bringe Theatret mere Glæde af det lille Skuespil, end det den første Aften tegnede td.

Chr. Richardts 'Deklarationen var fornøjelig at gjense. Forfatteren, der ined sine Viser og Sange saa ofte i sin l'ngdoin var en elskværdig Skolar af Hostrup, har formodentlig ogsaa en Gang set dennes Skuespil som et lokkende Maal i det fjærne, men denne lians fordringsløse Studenterkomcdie fra Halvtredserne lik alligevel ingen Efterfølgere. Deklarationen • handler i og for sig ikke om meget, men der er en to, tre morsomme Typer, - mukke og gode Sange, og et visl smittende Humor Over det hele. Da Vaudevillen sidst, for en 15—1(5 Aar siden, gik over Scenen, var Udførelsen noget nær mønsterværdig. Nu hævder kun Fru Phister med O Ians de gainle Traditioner, men baade Hr. Oh'/ Paulsen (Præsten) og det unge Ægtepar .1 fantiiut (Adjunkten og en af de unge Piger) gaar tappert i Ilden. Alle yngre, hvis Fornøjelse ikke kan overskygges af Mindet om Kr. Mantzius og Fru Sødring, har al Grund til at sætte Pris paa denne Genoptagelse, især i disse magre Tider.

O. B.39

Kr. 3.

Folketheatret har indstuderet ;•> ældre Stykker: »Onkels Penge« efter T>arriere og Carfenilti ved Fritt Holst og Fabers Vaudeville • I. a n d 1 i v «. Det er en god Ide, naar inan dommer efter l'ublikums Lattersalver og livlige Bifald. »Onkels Penge- behandler det ikke mere ganske nye Æmne om en gammel enfoldig Millionæronkel, der

ved gode Mennesker, Hjælp bliver frelst fra skurkagtige Slægtninges Plyndringsforsøg. Per er smurt paa med lidt vel tykke Karver. Skurkene er for tydelige og de gixle Mennesker for »go'e« men i det hele er Stykket interessant helt igjennem, og Hr. A'ollings mesterlige Udforelse af Hovedrollen gjor det til en Fornøjelse at si det. Hr Zinks Prokurator er ogsaa fortræffelig, Fru J. Hansen kostelig som allid, og de andre Skuespillere gjöre deres til at præsentere Stykket i en smuk Fonn. 1 >e rorende gainle Oberster er næsten ikke til at holde ud, saa brave er de; men maaske der gaves saadanne herlige gamle Krigsfyre i de gode gamle Dage; nu til Dags antager Bravheden i Almindelighed andre, mindre sentimentale Former. Dog dette er ikke de udforende Skuespilleres Skyld. De spille ganske og godt i Stykkets Aand.

I William Fabers 1-andliv«, en meget livlig, inen lidt tynd Vaudeville, er det atter Hr. K'olling, der ved sin fortræffelige Kanceliiraad lægger Beslag paa Hovedinteressen. Dog koketterer denne udmærkede Kanceliiraad lidt vel meget med Publikums Latterljrst. Hr. C'. Hansen, Digteren', er noget for modbydelig. Agenten og Fruen (Hr. Zinck og Fru f. Hansen) er glimrende.

J. M.

literatur

Holger Drachmann: Smaa Fortællinger. Ældre og nyere. (Den Gyldendalske Boghandels Forlag). — En nv Kække Billeder af <den daglige Dont ved de tjærede Baade», en ny Række Portrætter af «de hærdede Gutter saa seje og vaade», for at bruge et Par Linjer af et af Drachmanns egne Digte. En udmærket Bog, en af Digterens allerbedste. De fleste af Fortællingerne have tidligere været trykte, men paa saa spredte og til Dels lidet tilgængelige Steder, at det ene af Samlingens Stykker vil være nyt for den ene Læser, det andet for den anden. Men naar man lader Øjnene lobe ned ad Indholdsfortegnelsen, vil dog sikkert det bedste være kjendt af enhver, der har lidt iner end almindelig literær Interesse. Del gjælder vel nærmest saadanne Stykker som Toldassistentens Historier om Beskøjterne eller det vestindiske Shawl, soin de naturalistiske Skildringer af, hvorledes baade han» og), eller med - De S5 Snese Torsk», «Syndflodssagn og Dreven af (i Vildt og Temmet»), det er nti med denne ny Tilvæxt allerede en lille Literatur for sig, et lille nationalt Galleri af Naturstudier og Folkelivsbilleder, der indtager en særlig Hædersplads saavel i Drachmanns egen Forfattervirksomhed som i de sidste 10—12 Aars hjemlige literære Produktion overhovedet. Som Blicher i sin Tid skildrede den Natur og de Mennesker, han selv levede i og færdedes med og, til en Begyndelse uden mange literære Bagtanker, kun stræbte efter at være saa sand og simpel i sin Skildring som muligt, saaledes har Drachmann ogsaa fra først af kun givet, hvad han fra sit daglige Liv ved Stranden og paa Søen var fortrolig med og havde lært al holde af. En Dag ombyttede den unge Marinemaler blot sin Tegnomappe og sil Blyant med et Ark I'apir og en Pen, og lians Skildringer fik derfor Udkastets og Studiets hele Friskhed og Naturlighed. Senere er ganske visl en ikke ringe Kunst traadt til. Digteren kjender nu fuldt ud sine Midler og kan beregne deres Virkning, men i sine

Fiskerhistorier gaar han nødig udenfor de gainle Spor. Ilan, der ellers i sin Produktion er en Experimentator, fuld af nye Planer og nye Begyndelser, har her en Kjærlighed af gammel Dato. Og soiu han Aar efter Aar selv er vendt tilbage til de kjendte Fiskerlejer langs Oresund eller ved Skagen, fornøjer det ham stadig at opfriske et eller andet af sine mange Minder fra dette I.iv. Hans Hukommelse synes at være uudtømmelig, og de unge Kunstnere, der have ilet med at opsøge de Steder, som de til Dels først har lært at kjende gjennem hans Skildringer, maatte ofte ønske sig hans Rigdom paa Motiver. Intet Under derfor, at disse hans Fiskerhistorier ere blevne et særlig nationalt og folkeligt Element i det sidste Tiaars ny Literatur. Ikkun Schandorphs Skildringer fra Bondens og Smaakjøbstadsborgercns I.iv kan i saa Henseende stilles ved Siden tif dem. Medens J. P. Jacobsen og Villi. Topsøe — hvor indbyrdes forskjellige de end ellers var — fortrinsvis gik de af de ny literære Theorier anviste og lovpriste Veje, snart til den historiske Roman og snart til deres eget Samfundslags Nutidsliv, gjengav Drachmann uinidtlelbart sine egne Indtryk og Oplevelser fra sin Ungdoms Friluftsliv, og det Held, der fulgte ham, vakte ligesom ogsaa Schandorphs Mod til ogsaa at udbytte sine Erfaringsværdier i Literaturen. Med et pludseligt Sæt skød Schandorph Ham. Hun havde ligesom sjn yngre Fælle ogsaa rige personlige 1 iplevelser at bearbejde,

/'. Mariager: Den sidste I.amia og andre antike Fortællinger. Fra Hellas. Anden Række. (P.. G. Philipsens Forlag).

— Den samme Lærdom og Fortrolighed med Antikens Aand, den samme fine Taktfuldhed og poetiske Smag, den samme Evne til af inange smaa Enkelthe«ler al kunne sammenstille et broget og tiltalende Mosaikbillede, alt dette, som udmærkede Forfatterens første helleniske Skildringer, gjenfindes i rigt Maal i den ny Samling. Uden Tvivl rører Digteren sig tilmed her friere. Selv i den største af Fortællingerne, «Dødsdømt», hvor Skildringen af de isthmiske læge oprindelig synes al have været Hovedopgaven for Forfatteren, er Rammen omkring de antike Livsbilleder en i og for sig smuk fortalt Novelle. Endnu højere staa dog de to sidste Historier, «To Tunger i en Mund» og «Den sidste Lamia», ikke mindst fordi Forfatteren her ganske har ladet del lærde Apparat underordne sig den rent menneskelige i>g psykologiske Skildring. I en af Schack Staffeldts mest berømte Romancer Vnglingen fra Megæra» ejer vor Literatur for øvrigt en anden Bearbejdelse af den antike Overtro paa Lainier eller Empuser. I'. Mariager hører til de saakaldte »lærde Digtere», «ler rundt om i Evropa spille en ikke ringe Rolle for Tiden. Han indiager allerede en smuk Plads imellem disse sine Fæller, og man vil utvivlsomt ogsaa kunne spaa den ny Bog den samme opmærksomme og velvillige Modtagelse, der saa vel her hjemme som i Udlandet blev hans förste antike Fortællinger til Del.

O. B.

Kr. 3.

Folketheatret har indstuderet ;•> ældre Stykker: »Onkels Penge« efter T>arriere og Carfenilti ved Fritt Holst og Fabers Vaudeville • I. a n d 1 i v «. Det er en god Ide, naar inan dommer efter l'ublikums Lattersalver og livlige Bifald. »Onkels Penge- behandler det ikke mere ganske nye Æmne om en gammel enfoldig Millionæronkel, der ved gode Mennesker, Hjælp bliver frelst fra skurkagtige Slægtninges Plyndringsforsøg. Per er smurt paa med lidt vel tykke Karver. Skurkene er for tydelige og de gixle Mennesker for »go'e« men i det hele er Stykket interessant helt igjennem, og Hr. A'ollings mesterlige Udforelse af Hovedrollen gjor det til en Fornøjelse at si det. Hr Zinks Prokurator er ogsaa fortræffelig, Fru J. Hansen kostelig som allid, og de andre Skuespillere gjöre deres til at præsentere Stykket i en smuk Fonn. 1 >e rorende gainle Oberster er næsten ikke til at holde ud, saa brave er de; men maaske der gaves saadanne herlige gamle Krigsfyre i de gode gamle Dage; nu til Dags antager Bravheden i Almindelighed andre, mindre sentimentale Former. Dog dette er ikke de udforende Skuespilleres Skyld. De spille ganske og godt i Stykkets Aand.

I William Fabers 1-andliv«, en meget livlig, inen lidt tynd Vaudeville, er det atter Hr. K'olling, der ved sin fortræffelige Kanceliiraad lægger Beslag paa Hovedinteressen. Dog koketterer denne udmærkede Kanceliiraad lidt vel meget med Publikums Latterljrst. Hr. C'. Hansen, Digteren', er noget for modbydelig. Agenten og Fruen (Hr. Zinck og Fru f. Hansen) er glimrende.

J. M.

literatur

Holger Drachmann: Smaa Fortællinger. Ældre og nyere. (Den Gyldendalske Boghandels Forlag). — En nv Kække Billeder af <den daglige Dont ved de tjærede Baade», en ny Række Portrætter af «de hærdede Gutter saa seje og vaade», for at bruge et Par Linjer af et af Drachmanns egne Digte. En udmærket Bog, en af Digterens allerbedste. De fleste af Fortællingerne have tidligere været trykte, men paa saa spredte og til Dels lidet tilgængelige Steder, at det ene af Samlingens Stykker vil være nyt for den ene Læser, det andet for den anden. Men naar man lader Øjnene lobe ned ad Indholdsfortegnelsen, vil dog sikkert det bedste være kjendt af enhver, der har lidt iner end almindelig literær Interesse. Del gjælder vel nærmest saadanne Stykker som Toldassistentens Historier om Beskøjterne eller det vestindiske Shawl, soin de naturalistiske Skildringer af, hvorledes baade han» og), eller med - De S5 Snese Torsk», «Syndflodssagn og Dreven af (i Vildt og Temmet»), det er nti med denne ny Tilvæxt allerede en lille Literatur for sig, et lille nationalt Galleri af Naturstudier og Folkelivsbilleder, der

indtager en særlig Hædersplads saavel i Drachmanns egen Forfattervirksomhed som i de sidste 10—12 Aars hjemlige literære Produktion overhovedet. Som Blicher i sin Tid skildrede den Natur og de Mennesker, han selv levede i og færdedes med og, til en Begyndelse uden mange literære Bagtanker, kun stræbte efter at være saa sand og simpel i sin Skildring som muligt, saaledes har Drachmann ogsaa fra først af kun givet, hvad han fra sit daglige Liv ved Stranden og paa Søen var fortrolig med og havde lært al holde af. En Dag ombyttede den unge Marinemaler blot sin Tegnomappe og sil Blyant med et Ark I'apir og en Pen, og lians Skildringer fik derfor Udkastets og Studiets hele Friskhed og Naturlighed. Senere er ganske visl en ikke ringe Kunst traadt til. Digteren kjender nu fuldt ud sine Midler og kan beregne deres Virkning, men i sine

Fiskerhistorier gaar han nødig udenfor de gainle Spor. Ilan, der ellers i sin Produktion er en Experimentator, fuld af nye Planer og nye Begyndelser, har her en Kjærlighed af gammel Dato. Og soiu han Aar efter Aar selv er vendt tilbage til de kjendte Fiskerlejer langs Oresund eller ved Skagen, fornøjer det ham stadig at opfriske et eller andet af sine mange Minder fra dette I.iv. Hans Hukommelse synes at være uudtømmelig, og de unge Kunstnere, der have ilet med at opsøge de Steder, som de til Dels først har lært at kjende gjennem hans Skildringer, maatte ofte ønske sig hans Rigdom paa Motiver. Intet Under derfor, at disse hans Fiskerhistorier ere blevne et særlig nationalt og folkeligt Element i det sidste Tiaars ny Literatur. Ikkun Schandorphs Skildringer fra Bondens og Smaakjøbstadsborgercns I.iv kan i saa Henseende stilles ved Siden tif dem. Medens J. P. Jacobsen og Villi. Topsøe — hvor indbyrdes forskjellige de end ellers var — fortrinsvis gik de af de ny literære Theorier anviste og lovpriste Veje, snart til den historiske Roman og snart til deres eget Samfundslags Nutidsliv, gjengav Drachmann uinidtlelbart sine egne Indtryk og Oplevelser fra sin Ungdoms Friluftsliv, og det Held, der fulgte ham, vakte ligesom ogsaa Schandorphs Mod til ogsaa at udbytte sine Erfaringsværdier i Literaturen. Med et pludseligt Sæt skød Schandorph Ham. Hun havde ligesom sjn yngre Fælle ogsaa rige personlige 1 iplevelser at bearbejde,

/'. Mariager: Den sidste I.amia og andre antike Fortællinger. Fra Hellas. Anden Række. (P.. G. Philipsens Forlag). — Den samme Lærdom og Fortrolighed med Antikens Aand, den samme fine Taktfuldhed og poetiske Smag, den samme Evne til af inange smaa Enkelthe«ler al kunne sammenstille et broget og tiltalende Mosaikbillede, alt dette, som udmærkede Forfatterens første helleniske Skildringer, gjenfindes i rigt Maal i den ny Samling. Uden Tvivl rører Digteren sig tilmed her friere. Selv i den største af Fortællingerne, «Dødsdømt», hvor Skildringen af de isthmiske læge oprindelig synes al have været Hovedopgaven for Forfatteren, er Rammen omkring de antike Livsbilleder en i og for sig smuk fortalt Novelle. Endnu højere staa dog de to sidste Historier, «To Tunger i en Mund» og «Den sidste Lamia», ikke mindst fordi Forfatteren her ganske har ladet del lærde Apparat underordne sig den rent menneskelige i>g psykologiske Skildring. I en af Schack Staffeldts mest berømte Romancer Vnglingen fra Megæra» ejer vor Literatur for øvrigt en anden Bearbejdelse af den antike Overtro paa Lainier eller Empuser. I'. Mariager hører til de saakaldte »lærde Digtere», «ler rundt om i Evropa spille en ikke ringe Rolle for Tiden. Han indiager allerede en smuk Plads imellem disse sine Fæller, og man vil utvivlsomt ogsaa kunne spaa den ny Bog den samme opmærksomme og velvillige Modtagelse, der saa vel her hjemme som i Udlandet blev hans förste antike Fortællinger til Del.

O. B.

Ahdr&edBøsi&iøn.

G0THERSGADE49.

Moderne Klavermusik

for 2 og 4 Hænder.

Adolf Jensen: Hochzeitsmusik for 4 Hænder:

I. Kestzug.........100 Øre.

II. Brautgesang.......100 Øre.

III. Reigen..........100 Øre.

IV. Notturno.........150 Øre.

Adolf Jensen: Iündliche Festmusik for 2 og 4 Ilænder:

L Liebeswerben........... | 75 Øre. g lioo Øre.

II. Marsch..............g J 50 Øre. "f 1100 Øre.

III. Krautlied............| j 75 Øre. ^ 100 Øre.

IV. Schäfertanz...........T. '150 Øre. ~ 1200 Øre.

Dvorak: I egenden t'. 4. H., H. I • 10 ii 75-1500. Dvorak: Slaviske Dandse f. 4. II., II. 18 ä

125150 Øre. Dvorak: Valse, H. 1-2 ä 200 Øre. Brahms: To Rapsodier Op. 79. 250 Øre. Zarembski: 3 Danses galiciennes f. 4 II.

Op. 2. 210 Øre. Zarembski: Etude. Op. 3. 100 Øre. Zarembski: Danses polonaises f. 4 li., II. 1-2,

Op. 4. 150-250 Øre. Zarembski: Deux morceaux en forme de Mazurka f. 4. H. Op. 5. I. Réverie. H.« Passion. 200. 250 Øre. Scharwenka: «Nordisches» f. 4 H. 60,900. Scharwenka: Menuet. Op. I S. 150 Øre. Scharwenka: Oondoliern. Op. 20, II. 50 0. Moszkowskl: Fem Valse f. 2 og 4 II. Op. 8

ä 200 Øre. Moszkowskl Polonaise f. 4. H. Op. 11. 150 0. Moszkowskl: Serenade. Op. 15. 70 Øre.

Moszkowskl: Menuet f. 2 og 4 H. Op. 17.

175, 250 Øre. Moszkowskl: Melodie Op. 18. 75 Øre. Moszkowskl: Album espagnol f. 4 H. Op. 21.

H. 1-4. 150, 175 Øre. Moszkowskl: Aus aller Herren Liinder f. 4 H. Op. 25. I.Spanien. II. Rusland.|. III. Ungarn. IV.Italien. V.Polen.|a

VI. Tyskland..........\20°0'

Moszkowskl: Deutsche Reigen f 4. II. Op. 25.

H. 1-3. 75, 125 Øre. Huber: Ved Kaminen. Op. 37. 150 Øre. Huber : Albumblätter. Op. 34. 100 Øre. Huber: Gedenkblätter. Op. 26. 200 Øre. 0. Malling: Fantasibilleder (prisbeløn.). 350 0. Neruda: Fem Klaverstykker. 250 Øre. Neruda: Variationer over et Orlginaltlicina.

250 øre. (Tilegnet Edv. Grieg). Siögren: E rot ikon •, Fem Klaverstykker (prisbelønnede). 250 Øre.

Kgl. Hofmusiklianflel,

Østergade 9.

Paa Brodr. Salmonsens Forlag er i

Dag udkommet

Folkelivsbilleder

forlæggere: BRDR. SALMONSEN.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING.

 NORDISK UGEBLAD

G) ©

26. Oktober 1884.

3 Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sandag,

Nr. 4.

Hans Makar t.

Af Karl Madsen.

Et Fænomen, omtalt og omstridt over hele Verden, et stort Talent, en større Forfængelighed, en rig og rodløs Fantasi, en dekorauv Kraft af høj Rang, et Kunstnersyn uden Kunstnerfølelse, en Hjærne i Ild og en Sjad uden Varme har ved Makarts Død ophørt at virke.

Den brogede Maskerade er forbi. Der var Kostumer fra mange Egne og mange Tider. En Wiener-Dames mørke Øjne funklede under Saskias store I lat; en rumænsk Prinsesse bar med Anstand Helena Four-mcnts fine Kniplinger; Grev Zichy agerede polsk Adelsmand fra Renæssancen med zobelbræmmet Kaabe og en strunk Fjer i sin laadne Hue. Begyndelsen var et Orgie, hundredfold værre end Dekame-rons, en Sanselighedens Nedværdigelse, en Liderlighedens Forherligelse. Saa fulgte der Optog efter Optog. Først Caterina Cornaro mellem Skarlagen og Purpur, omringet af blomstrende Skjønheder, af stolte Krigere, af satte Borgerfolk, af Gondolierer, Negre og Gadedrenge. Saa Kleopatra sejlende opad Nilen i en Baad, belastet med Orientens Æventyrpragt. Saa Karl den femte, det store Indtog i Antwerpen, atter halvt Historie, halvt Æventyr, et glimrende Optog med Heste, Rustninger, Fløjl, Guld, Silke og nøgne Piger. Saa Dianas Nymfer. Endeligt Tableauer af de fem Sanser, de fire Aarets og de fire Dagens Tider.

Alle har ikke moret sig lige godt paa dette Karneval. Wienerne har fundet det storartet og været ellevilde af Henrykkelse; Franskmændene nøjedes tncd at give Fest-Arrangøren en kølig Kompliment. Tamme og kritisk fornuftige, som vi Nordboer er,

har vi set nøgternt og udeltagende paa hele Stadsen; begyndte en enkelt at klappe i Hænderne og spjætte tned Benene, standsedes han strax af almindelig Hyssen.

At det var et Karneval, derom tror jeg de fleste vil naa til Enighed. Men Makart havde spændt Buen mod et højere", fjærnere Maal. Han har villet skabe en Kunst, der med klingrende Spil og straalende Faner skulde gaa højt triumferende hen over Samtidskunstens beskedne Maal og beskedne Midler, træde den ned under glimrende Processioners tætte Stimmel og feje dens Rester væk med Silkeslørs Flagren og Atlaskes Robers Slæben. Han har stampet Legioner frem af Jorden for at kæmpe for et Rige, hvor han skulde krones til Konge, et Rige med Farver og Fester, som det Paolo Veronese havde arvet fra Tizian. Men Venedigs Glans var længst gaaet ind i den store Nat, Riget var ikke længer paa Jorden, det levede ene i Makarts af veronesiske Reminiscenser befrugtede Fantasi og fik kun en ann Skygge af Realitet i de berømte Maskerader i Malerens Atelier. Der, i den ham af Kejseren skjænkede Villa med dens utroligt overdaadig^ Udstyr, mellem store graa Tidsler og tropiske Planter, orientalske Tæpper, Vaaben, gamle Kostbarheder og mægtige, skidne Paletter til dekorativt Brug, paraderede talrige Medlemmer af det højeste Aristokrati, selv Prinser og Prinsesser, i Dragter fra det i6de og 17de Aarhundrede. Selv sad Makart gjærne, med sin Dværgekrop stukket ind i en rød Fløjels Renæssancedragt, paa Toppen af en høj Stige, hvorfra han saa ud over Salen og noterede brugbare Farvesammenstillinger.Nr. 2.

Ærbødigt, som til en Gjenløser, skottede Selskabet dernede op til ham; han skulde jo atter hæve den fine Verdens Rigdom og Skjønhed forherliget op for Samtids og Eftertids Beundring. Men al denne Glans var løjet Skin, ikke Udtryk for Sandhed, men Fornægtelse af Sandhed Naar Morgenen brød frem, vendte Selskabet træt og gabende tilbage til sorte Frakker og hvide Flipper og moderne byrdefuld Livsgjerning. Dette Gjengangerslot laa ene, som i en Ørken, midt i det 19de Aarhundrede med dets Sandhedskærlighed, dets tunge Alvor, dets dybe demokratiske Tendenser. Makart har forgjæves stampet imod Braaden.

Skjønt han i sin fortumlede Forfængelighed saa saa foragtende ned paa sin farvefattige Tid, at han end ikke vilde male et Portræt i den Dragt, Originalen i Livet bar, tyede han dog til det mest radikale moderne Middel til at gjøre sig gjældende, til Reklamen. Han var her forud for alle. At arbejde stille og ubemærket var for ham det samme som at være levende død. Hans Billeder er ikke malte for at glæde, men for at imponere, ikke for at nydes, men for at vække Sensation. For at naa dette, skyede han selv ikke uheldige, uhæderlige Midler. Om de nøgne Kvinder, der gik foran Karl den femte — i Kraft af en gammel historisk Anekdote, sagde nogle, i Kraft af

et Makarts Falsum, sagde andre,— fik man hurtigt at vide, at Maleren havde tilladt sig den Frihed at sætte Grevinde A.s og Baronesse B.s Hoveder paa de nøgne Kroppe. Publikum, der altid er lækkersulten efter pikante Skandaler, tystede vel forarget paa Hovedet, men jublede i Hjærtet. Makarts Billeder er malede for Spekulationen, kaprede af Spekulationen, førte af denne fra By til By og udstillede i dem alle under Trompetfanfarer og stort Spektakel. Overalt har de vakt megen Forargelse og uhyre Opsigt; overalt har Spekulanterne tjent Sølv og Makart Guld. Ideligt opspændte paa Blændrammerne for efter 14 Dages Forløb atter at afrulles og sendes videre, har Billederne været udsatte for al tænkelig Overlast. Allerede nu siges de til Hobe at være halvt eller helt ødelagte. De har faaet Skæbne efter Værd.

Ingen bor nægte dette store, balstyrige Talent Anerkjendelse for dets Kjækhed, dets Fantasi rigdom, dets Virkningssans og dets utrættelige Arbejdskraft. Virkningssansen var Makarts mest reelle kunstneriske Egenskab. Jeg har paa anden Haand en Historie fra Lenbach, der ikke var nogen stærk Beundrer af Makart, men dog gjærne søgte dennes gode Raad for sine Portrætters dekorative Virkning. Denne forekom Lenbach selv meget mager i et Dameportræt, uden at han vidste, hvorledes der lettest kunde raades Bod paa Skaden; saa søgte han Makarts Hjælp. Makart kom, gik i fem Minutter frem og tilbage foran det uden at sige et Ord, tog saa et Stykke Kridt og tegnede tre Streger paa den ene Side af Hovedet, mumlede Sort », og gik sin Vej. Lenbach lo, men

erkendte, at et sort Slør paa det angivne Sted frelste Virkningen.

Virkningsfulde er Makarts Motiver, virkningsfulde hans Kompositioner, og virkningsfulde hans Farver. Men i intet af det alt er den venetianske sundheds-sikre Ro, dette velgjørende, kraftbevidste Maadehold, der ikke behøver og ikke vil benytte de yderste Virkemidler, der ikke til sin Maestoso vedvarende baiger det stærkeste Fortissimo. Makart vilde gjærne stable Pelion over Ossa. Hans Talent var en Paafugl, der altid gik med vidtudspilet Hale.

Var han Kolorist, saa var han Kolorist af en egen, nymodens Art. Legemets fine Lød, de store Koloristers ømme Kjærlighed, har han behandlet forsømmeligere end alt andet. Han nøjedes gjærne med en sauset brun Tone som almindelig Basis, og lod den skaffe en Harmoni til en billig Penge. Saa kolorerede han med vel beregnede og vel sammenstillede Farver, glimrende rene, skingrende stærke, ofte vammelt søde. Der var Pragt uden Finhed, Glans uden Skjønhed. Man mindedes tit Metakromatypiernes Farvegivning, som man mindedes de gjennem denne Kunstart forherligede, ideale Kvindehoveder, disse afskyelige, evindeligt smilende Modejournal-Typer med sminkede Læber og malede Bryn. Hans Foredrag var bravurmæssigt, paa Malersvende-Manér dekorativt, lians Tegning flot, ukorrekt og temmelig karaktérlos.

Saaledes var hans Kunsts ydre Egenskaber. Var end deres Fortrin flere og større, vilde de næppe have kunnet bøde paa de indre Figenskabers Intethed. Bag denne forgyldte Skal var der ingen Kjærne. Selv om cn Arm, en Krop, en Skulder var svagt tegnede, om Farvens Glimmer ogsaa tit var noget forloren, det vilde sige saa lidt, 0111 der gjennem Billederne gik en Strøm af varmt Livsmod, betaget Glæde, brusende Jubel over Ungdom og Skjønhed, om Festen var i Menneskene selv og ikke i Menneskenes Dragter. Men Makarts Billeder minder om de romantiske Æventyrs Skildringer af onde Aanders Huler under Jorden, hvor al den fristende Pragt er gjækkende falsk og selve den døde Lighed med Menneskene i den kjære, lyse Virkelighed isnende Rædsel. 1 Makarts store, fantastisk-historiske Panoptikon er der ikke et svulmende Bryst, ikke en glødende Kind, ikke en bævende Læbe, ikke et leende Øje. Vox-dukkerne har faaet deres Plads, deres Stilling, deres brogede Pynt, men Livsens Aande er ikke bleven blæst paa en eneste af dem alle.

Kun hvor Livet er, vil Livet blive. Stilfærdigt begraves det døde i Glemsel.

Makarts Liv har været opsigtsvækkende som lians Kunst. Der er næppe nogen anden Kunstner, hvis private Forhold saa ofte har været omtalte i Dagspressen. Fra de sidste Aar mindes vi Meddelelserne om Branden i Makarts storartede Atelier,2 7

om hans Ledelse af Festoptoget ved det østerrigske Kejserpars Sølvbryllup 1879 — uden TvivI hans ypperste Værk — om det famøse Giftermaal med Danserinden Bertha Linda, 0111 Malerens uhelbredelige Melankoli og den forfærdelige Sindssygdom, der har forberedt og fremmet hans pludselige Dod.

Hamburger Nachrichten har paa den mest hensynsløse M«-iade af Verden meddelt, at Makart er faldet som et Offer for Venus Vulgivaga, at han bar paa en Rygmarvstæring fra de Bakkanaler, som har været Forbilleder for hans første store, berømte Billede: Pesten i Florentz , senere omdøbt til »De 7 Dødssynder og En udsvævendes Drøm . Officielt meddeles der, at Makarts Sygdom er fremkaldt ved hans alt for rastløse Produktivitet, og denne har virkeligt været kolossal. En tredje Version vil vide, at Makart gjennem lange Tider havde lidt af Storhedsvanvid, og at denne kun skiftede Fonn og blev til almindeligt Vanvid, fordi hverken Makarts Billeder eller Makarts Person i Paris fik den begejstrede Modtagelse, som han havde ventet for dem.

Hvorledes dette end forholder sig, saa er det sikkert, at Makarts Sindssygdom antog en Form, som synes bestemt af en straffende Nemesis' bitre Spot. Vilde en Romanforfatter have skildret en Kunstnerkarakter som Makarts og slutteligt have ladet ham blive sindssyg paa denne Maade, saa vilde man have sagt, at det var ufint og umuligt. Virkeligheden er dristigere end Romanerne. Den ulykkelige Mand, hvis Kunst er saa prangende og saa tom, led under den fixe Idé, at hans Hoved var — en Malerkasse.

Hans Makart er fodt i Salzburg 1840. Han var oprindeligt Elev af Piloty, men brod hurtigt med al akademisk Tvang og samtidig med alt ærbødigt og omhyggeligt Studium efter Naturen. Han gjorde Kopier efter de store Venetianere og tog sig for at fortsætte disse Malere. Tidlig berømt, udnævntes han til Professor i Wien, fik store Bestillinger, tjente en kolossal Formue og uddannede Elever, der er kommen Glansbilledernes Stil endnu nærmere end selve »Mesteren*. Makart har rejst meget, han har besøgt

Ægypten og ogsaa opholdt sig i Kjøbenhavn, hvorfra han siges at have medført en Kopi af den rigt broderede Dragt, som Frederik den tredje skal have baaret ved Prinsesse Frederike Amalies Daab.

Alle officielle Æresbevisninger blev Makart til Del. Paa Verdensudstillingen 1878 tiikjendtes han enstemmigt den store Hædersmedaille. Alligevel hed det sig, at en berømt Kritiker, der efter Makarts Ønske havde indbudt de franske Kunstnere, med hvem denne ønskede at stifte Bekjendtskab, fik Afslag af flere, og de, der var mødte, gjorde nok ikke paa langt nær tilstrækkeligt Væsen af det tyske Geni. Som en ret karakteristisk Prøve paa den Maade, paa hvilken de fleste af de franske Kritikere under mange forbindtlige Buk affærdigede sig med Makart, kan anføres Charles Blancs Dom om Makarts Portræter: »Man har paastaaet, at der var lagt fuld saa megen Vægt paa Dragten, som paa Hovedet. Det er sandt, har jeg svaret, men er en Verdensdames Toilette ikke Halvdelen af hende selv?«

1 Wien var Makart ansét for en Halvgud. Hans Begravelse fandt Sted Mandagen den sjette Oktober Kl. 3. »Længe før havde der rundt om i Gaderne samlet sig en umaadelig Menneskemasse, og hele Vejen fra hans Hus til Karlskirken, hvortil Liget skulde bringes, dannede Folk af alle Stænder Spalier trods det kolde, regnfulde Vejr. To Hundrede Politibetjente var opstillede for at holde Orden. I Gaderne, hvor Toget skulde gaa, var alle Gaslamperne floromvundne. Ti unge Kunstnere bar Kisten ned paa den med 8 Heste forspændte Ligvogn, medens Enken strittede imod og skreg som en afsindig, at hun vilde beholde Liget. Efter Ligvognen kom tre Vogne med Kranse og et umaadeligt Følge til Vogns og til Fods. Den foreløbige Jordefærd fandt Sted paa en af Kirkegaardene; senere vil Liget blive bragt til det Pantheon, som Wiens Kommune har ladet bygge for berømte Mænd.

Med denne Begravelse vilde Makart selv have været tilfreds.

En Rekognoscering.

Fortælling af Leo Tolstoy. Fra Russisk ved Thor Lange. i.Sluitei).

V.

Klokken syv om Aftenen rykkede vi trætte og støvede ind ad den brede forskansede Port i Fæstningen N. Solen

gik ned og kastede røde, skraat-faldende Straaler paa de maleriske Bastioner, hen over Haverne med høje Lavrbærpopler, der omgav Fæstningen, ud over de gullige Marker og op over de hvide Skyer, som flokkende sig rundt om Snebjærgene og ligesom efterlignende dem, dannede en ikke mindre fantastisk og Synet bedaarende Alpe-

kjæde. Den unge Halvmaane traadte som engjenncm-sigtig Taageplet frem i Horisonten. I den tartariske Aul, der med låve Huse bredte sig ud til begge Sider foran Fæstningen, kaldte Mullaen oppe fra Taget af en Sakla de rettroende sammen til Bøn. Forsangerne istemmede deres lystigste Vise.

Efter at have hvilet mig ud og bragt mit Toilette lidt i Orden, begav jeg mig hen til en Adjutant af mit Bekjendtskab for at bede ham melde mig hos Generalen. Paa Vejen fra Forstaden, hvor jeg havde2 7

om hans Ledelse af Festoptoget ved det østerrigske Kejserpars Sølvbryllup 1879 — uden TvivI hans ypperste Værk — om det famøse Giftermaal med Danserinden Bertha Linda, 0111 Malerens uhelbredelige Melankoli og den forfærdelige Sindssygdom, der har forberedt og fremmet hans pludselige Dod.

Hamburger Nachrichten har paa den mest hensynsløse M«-iade af Verden meddelt, at Makart er faldet som et Offer for Venus Vulgivaga, at han bar paa en Rygmarvstæring fra de Bakkanaler, som har været Forbilleder for hans første store, berømte Billede: Pesten i Florentz , senere omdøbt til »De 7 Dødssynder og En udsvævendes Drøm . Officielt meddeles der, at Makarts Sygdom er fremkaldt ved hans alt for rastløse Produktivitet, og denne har virkeligt været kolossal. En tredje Version vil vide, at Makart gjennem lange Tider havde lidt af Storhedsvanvid, og at denne kun skiftede Fonn og blev til almindeligt Vanvid, fordi hverken Makarts Billeder eller Makarts Person i Paris fik den begejstrede Modtagelse, som han havde ventet for dem.

Hvorledes dette end forholder sig, saa er det sikkert, at Makarts Sindssygdom antog en Form, som synes bestemt af en straffende Nemesis' bitre Spot. Vilde en Romanforfatter have skildret en Kunstnerkarakter som Makarts og slutteligt have ladet ham blive sindssyg paa denne Maade, saa vilde man have sagt, at det var ufint og umuligt. Virkeligheden er dristigere end Romanerne. Den ulykkelige Mand, hvis Kunst er saa prangende og saa tom, led under den fixe Idé, at hans Hoved var — en Malerkasse.

Hans Makart er fodt i Salzburg 1840. Han var oprindeligt Elev af Piloty, men brod hurtigt med al akademisk Tvang og samtidig med alt ærbødigt og omhyggeligt Studium efter Naturen. Han gjorde Kopier efter de store Venetianere og tog sig for at fortsætte disse Malere. Tidlig berømt, udnævntes han til Professor i Wien, fik store Bestillinger, tjente en kolossal Formue og uddannede Elever, der er kommen Glansbilledernes Stil endnu nærmere end selve »Mesteren*. Makart har rejst meget, han har besøgt

Ægypten og ogsaa opholdt sig i Kjøbenhavn, hvorfra han siges at have medført en Kopi af den rigt broderede Dragt, som Frederik den tredje skal have baaret ved Prinsesse Frederike Amalies Daab.

Alle officielle Æresbevisninger blev Makart til Del. Paa Verdensudstillingen 1878 tiikjendtes han enstemmigt den store Hædersmedaille. Alligevel hed det sig, at en berømt Kritiker, der efter Makarts Ønske havde indbudt de franske Kunstnere, med hvem denne ønskede at stifte Bekjendtskab, fik Afslag af flere, og de, der var mødte, gjorde nok ikke paa langt nær tilstrækkeligt Væsen af det tyske Geni. Som en ret karakteristisk Prøve paa den Maade, paa hvilken de fleste af de franske Kritikere under mange forbindtlige Buk affærdigede sig med Makart, kan anføres Charles Blancs Dom om Makarts Portræter: »Man har paastaaet, at der var lagt fuld saa megen Vægt paa Dragten, som paa Hovedet. Det er sandt, har jeg svaret, men er en Verdensdames Toilette ikke Halvdelen af hende selv?«

1 Wien var Makart ansét for en Halvgud. Hans Begravelse fandt Sted Mandagen den sjette Oktober Kl. 3. »Længe før havde der rundt om i Gaderne samlet sig en umaadelig Menneskemasse, og hele Vejen fra hans Hus til Karlskirken, hvortil Liget skulde bringes, dannede Folk af alle Stænder Spalier trods det kolde, regnfulde Vejr.

To Hundrede Politibetjente var opstillede for at holde Orden. I Gaderne, hvor Toget skulde gaa, var alle Gaslamperne floromvundne. Ti unge Kunstnere bar Kisten ned paa den med 8 Heste forspændte Ligvogn, medens Enken strittede imod og skreg som en afsindig, at hun vilde beholde Liget. Efter Ligvognen kom tre Vogne med Kranse og et umaadeligt Følge til Vogns og til Fods. Den foreløbige Jordefærd fandt Sted paa en af Kirkegaardene; senere vil Liget blive bragt til det Pantheon, som Wiens Kommune har ladet bygge for berømte Mænd.

Med denne Begravelse vilde Makart selv have været tilfreds.

En Rekognoscering.

Fortælling af Leo Tolstoy. Fra Russisk ved Thor Lange. i.Sluitei).

V.

Klokken syv om Aftenen rykkede vi trætte og støvede ind ad den brede forskansede Port i Fæstningen N. Solen gik ned og kastede røde, skraat-faldende Straaler paa de maleriske Bastioner, hen over Haverne med høje Lavrbærpopler, der omgav Fæstningen, ud over de gullige Marker og op over de hvide Skyer, som flokkende sig rundt om Snebjærgene og ligesom efterlignende dem, dannede en ikke mindre fantastisk og Synet bedaarende Alpe-

kjæde. Den unge Halvmaane traadte som engjenncm-sigtig Taageplet frem i Horisonten. I den tartariske Aul, der med låve Huse bredte sig ud til begge Sider foran Fæstningen, kaldte Mullaen oppe fra Taget af en Sakla de rettroende sammen til Bøn. Forsangerne istemmede deres lystigste Vise.

Efter at have hvilet mig ud og bragt mit Toilette lidt i Orden, begav jeg mig hen til en Adjutant af mit Bekjendtskab for at bede ham melde mig hos Generalen. Paa Vejen fra Forstaden, hvor jeg havdeNr. 2.

faaet Kvarter, havde jeg Lejlighed til i Fæstningen N. at opdage adskillige Ting, som jeg ingenlunde havde ventet at finde. En elegant Kareth, inde i hvilken en Hat efter nyeste Mode kom til Syne, rullede mig forbi. Fra et aabent Vindue i Kommandant-boligen klang mig i Mode Tonerne af en eller anden Lisa- eller Katja Polka hakkende spillet paa et forstemt Klaver. En krumrygget Jøde i lang, luvslidt Frakke og med sygelig Ansigtsfarve slæbte paa en hvæsende Lirekasse, og hen over hele Forstaden rungede Finalen af Lucia di Lammermora. To Kvindeskikkelser i raslende Kjoler og med lyse Parasoller i Hænderne gik svajende forbi paa Bræddefortovet. To sminkede Damer, den ene klædt i rosenrødt, den anden i blaat og med ubedækkede Hoveder, lænede sig ud over Vindueskarmen i et lille, lavt Hus og tvang sig til at le med en tynd og skærende Latter, øjensynligt for at tiltrække sig de forbigaaende Officerers Opmærksomhed. Officerer i nye Uniformsfrakker, hvide Handsker og glimrende Epauletter, spaserede hist og her paa Gaderne eller langs med Boulevarden.

Jeg traf min Bekjendt i Stueetagen af Generalens Hus. Næppe havde jeg faaet fremsat mit Ønske for ham og han svaret derpaa, at det skulde han med Fornojelse, for den ovenfor omtalte, elegante Kareth rullede lige forbi Vinduet, hvor vi sad, og kjorte frem for Trappen. Ud af Karcthen traadte en hoj, rank Herre i Infanteriuniform med Majorsepauletter og satte Foden paa det første Trin af Stentrappen.

i Om Forladelse, undskyld venligst, sagde Adjutanten og rejste sig hurtigt. -Jeg maa strax melde det til Generalen.

Hvem er det, der kom kjørende ? spurgte jeg. -Grevinden!» svarede han og sprang, tilknappende sin Uniform, skyndsomst op ad Trapperne.

Faa Minutter efter viste sig paa Trappen en ikke høj, men overordenlig soigneret og fornemt udseende Herre i Lobefrakke uden Epauletter og med et hvidt Ridderkors i Knaphullet. Efter ham fulgte Majoren, Adjutanten samt endnu et Par andre Officerer. I Generalens Gang, Stemme og smaa rolige Bevægelser saå man strax en Mand, der

fuldstændigt er paa det rene med sit eget høje Værd.

► Bonsoir, madame la comtesse, sagde han, ræk-kende Haanden ind ad det aabne Karethvindue.

En lille Haand i Glacéehandske gjengjældte Hilsenen, og et smilende, ganske smukt, ungdommeligt Ansigt i bleggul Hat couleur de creme kom til Syne ved Vinduet.

Af Samtalen, der fortsattes nogle Minutter, hørte jeg kun i forbigaaende, at Generalen smilende bemærkede :

»Vous savez, que j'ai fait væu de combattre les infidéles; prenez garde, comtesse, de le devenirU

Inde fra Karethen lød klingende Latter.

»Adieu, adieu, cher général.

»Non, ä revoir, svarede Generalen. »N'oubliez pas, que je m'invite pour la soirée de dentain.i

Karethen rullede bort.

»Ja saa,« tænkte jeg, idet jeg gik hjem til mit Logi, »det er en Mand, som besidder alt, hvad en Russer ønsker sig. Navn, Rang og Rigdom. Og lige umiddelbart før Slaget, hvis Udfald ene er Vor-Herre bekjendt, spøger denne Mand sorgløst med den første den bedste Dame og lover at drikke Té hos hende den næste Dag, ligesom om han mødte hende paa et Bal I «

Ud paa Aftenen var jeg atter et Øjeblik hos Adjutanten og traf dér et Menneske, som forbavsede mig endnu mere end Generalen. Det var en ung Løjtnant, der stod ved det kurske Regiment og udmærkede sig ved sin næsten kvindelige Blyhed i Optræden. Denne Gang var han kommet til Adjutanten, for at udøse for ham sin Harme mod Folk, der efter hans Mening intrigerede mod ham og havde faaet Sagen drejet saaledes, at han ikke kom til at tage Del i den forestaaende Expedition. Han talte om, at det var lavt at bære sig saaledes ad, at det var æreløst og Tegn paa daarlig Forstaaelse af Kammeratskab, og at han ved Lejlighed nok skulde huske vedkommende osv. osv. Hvor meget jeg end iagttog Udtrykket af hans Ansigt eller lyttede til Klangen af hans Stemme, kunde jeg ikke andet end komme til den Overbevisning, at han ikke i fjærneste Maade forstilte sig, men var dybt oprørt og nedslaaet over ikke at have faaet Lov til at skyde paa Tscherkes-serne og selv tjene som Skive for deres Skud. Han var rigtig ulykkelig derover, ganske paa samme Maade som et Barn er ulykkeligt, naar det med Urette har faaet Smæk. — Jeg forstod ikke et Ord af det hele.

VI.

Klokken ti om Aftenen skulde Tropperne atter rykke ud. Klokken halv ni sadlede jeg min Hest og red op til Kommandantboligen, talte nogen Tid med Adjutanten, men fik ikke Lejlighed til at forestille mig for Generalen, der i Øjeblikket var optaget. Efter at have bundet min Hest ved et Plankeværk, satte jeg mig ned udenfor og ventede i den Hensigt at indhente Generalen, naar han red ud.

Solheden og den stærke Glans vare afløste af kolig Natteluft og et flimrende Skjær af den unge Maane, der, beskrivende omkring sig en bleg, lysende Halvkreds paa Stjærnehimlens mørke Bund, stod lavt mod Vest, nærmende sig sin Nedgang. 1 Husenes Vinduer og gjennem Fugerne af de lukkede Skodder skinnede Lys. De høje Lavrbærpopler, som strakte sig op mod Horisonten bag ved hvidtede, maane-belyste Lerhytter med Straatag, tog sig endnu højere og mørkere ud.

Lange Skygger af Huse, Træer og Plankeværker lagde sig med skarpe Omrids ud over den hvide, støvede Vej. Nede ved Floden kvækkede Klokkefrøerne uafladeligt; hist og her paa Gaderne hørte man hurtige Skridt, Tilraab eller Hestetramp. Ude45

Nr. 4.

fra Forstaden klang endnu Tonerne af Lirekassen, spillende snart en lillerussisk Folkemelodi, snart en saakaldet Aurora-Vals.

Jeg skal ikke omtale her, hvorledes jeg sad og faldt i Tanker, først og fremmest fordi jeg maatte skamme mig

over at tilstaa for andre de mørke, tunge Tanker, som mod min Vilje uophørligt løb mig ind i Hovedet, medens jeg rundt om hos alle andre kun bemærkede godt Mod og glad Forventning; dernæst ogsaa, fordi dette ikke griber ind i Fortællingens Gang. Jeg faldt saadan hen, at jeg ikke engang bemærkede, at Klokken slog elleve, og at Generalen med sit Følge red forbi mig.

Arrieregarden var endnu ikke kommet uden for Fæstningens Volde. Med nogen Besvær banede jeg mig Vej frem gjennem Mylret af Kanoner, Am-munitionskasser, Rustvogne og højrøstet kommanderende Officerer. Efter at være sluppen ud af Porten satte jeg i skarpt Trav forbi Linjen af den i Længden af over en Verst udstrakte, stille gjennem Morket sig bevægende Troppemasse og indhentede Generalen. Ridende forbi Artilleriparken med sine en for en efter hinanden kjørende Feltstykker, hist og her fulgte af Officerer til Hest, traf mig som en skærende Dissonans midt i Nattemarschens alvorsfulde Stilhed Lyden af en Stemme, der med afskyelig tysk Akcent raabte; »Artillerist hid med Lunten!« En Soldat i Nærheden sagde skyndsomt: Schewtjénko, rap dig, Løjtnanten vil tænde sin Cigar!

Største Delen af Himlen var bedækket med lange morkegraa Skystrimer, mellem hvilke spredt og enkeltvis matte Stjærner blinkede frem. Maanen var allerede sunket ned bag Rækken af de sorte Bjærge til højre og kastede hen over deres Tinder et svagt, skjælvende Halvlys, der stod i skarp Modsætning til det uigjennemtrængelige Mørke, som rugede ved deres Fod. I Luften var det varmt og saa stille, at det syntes, som om intet Græsstraa, ikke mindste Skytrevl rørte sig. Saa tæt laa Mørket, at det paa ganske kort Afstand ikke var muligt at skjelne én Gjenstand fra en anden. Paa Siderne af Vejen viste sig for mig snart Klipper, snart Dyreskikkelser, snart underlige, fantastiske Menneskefigurer; og først da saa jeg, at det var Buske, da jeg hørte dem rasle og opfangede de friske Perler af Dug, hvormed de vare overstænkede. Lige foran øjnede jeg en uafbrudt, sagte vaklende, mørk Mur, bag ved hvilken fulgte nogle bevæglige Pletter; det var Fortroppen af Rytteri og Generalen med sin Suite. Rundtom mig rørte sig ogsaa en mørk, ubestemmelig Masse, kun noget lavere end den forreste; det var Fodfolket. Over hele Afdelingen hvilede en saa dyb Stilhed, at man tydeligt fornam alle Nattens sammensmeltende, af hemmelighedsfuld Ynde gjcnnembævede Stemmer, Schakalens Ijærne snart som fortvivlet Graad, snart som Skoggerlatter lydende Hyl, den skingrende, ensformige Sang af Cikaderne, Frøernes Kvækken og Vagtlens Slag sammen med en sælsom, stadigt nærmere kommende Rullen, hvis Aarsag jeg paa ingen

Maade kunde forklare mig, og gjennem alt dette en Mangfoldighed af Naturens søvndrukne, næppe mærkelige, lyssky Bevægelser, som ingen rigtig forstaar eller kan bestemme, og som i Forening vække den susende, fulde Akkord, der har faaet Navn af Nattens Stilhed. Denne Stilhed afbrødes af eller blandede sig rettere med den dumpe Larm af Hovslag og Raslen gjennem det høje Græs, hvori Afdelingen bevægede sig frem.

En sjælden Gang hørtes inde fra Rækkerne Klang af Broncen i en Kanon, Klirren af et Par Bajonetter, som stødte sammen, dæmpede Menneskestemmer eller Prusten af en Hest.

Naturen aandede roligt og fredelig stemt i Følelsen af Skjønhed og Styrke.

»Herre Gud, : tænkte jeg, er der ikke Plads nok for alle Skabninger paa denne dejlige Jord, under denne umaalelige, stjærnebesaaede Himmel? Kan virkelig Foleisen af Had, Hævn eller Stræben efter at tilintetgjøre andre i samme Lignelse skabte Væsener endnu holde sig i Menneskehjærtet midt under Paavirkningen af denne fortryllende Natur. Det mørke, det ophidsende derinde synes at maatte forsvinde ved at komme i Berøring med den storartede Natur, som er det mest umiddelbare Udtryk for alt godt og skjønt.«

VII.

Vi havde allerede været over et Par Timer undervejs. Jeg følte Kuldegysninger og begyndte at blive søvnig. Ubestemt i Mørket fremstillede sig for mig de samme, i vage Omrids fremtrædende Gjenstande, forrest den morke, vaklende Mur, derefter Pletterne, som stadigt skiftede Plads; lige ved Siden af mig den bageste Halvdel af en Hest, der viftende med Halen satte Benene vidt ud fra hinanden, en Ryg i hvid tscherkessisk Burnus og tværs over den en langløbet Riftel i sort Overtræk, Ilden af en Cigaret, belysende et Par blonde Knebelsbarter, en Pelskrave af Bæverskind og en Haand i hvid Vaskeskindshandske. Jeg bøjede mig ned over Halsen af Hesten og

faldt hen for nogle Minutter; saa for jeg atter op ved Lyden af en Bevægelse, jeg syntes at skulle kjende. Jeg saa tnig om, og det forekom mig, at jeg stod stille, og at den sorte Mur, jeg havde foran, rykkede ind paa mig, eller at Muren pludselig var bleven staaende, og jeg var ved at ride ind paa den. Samtidigt dermed hørte jeg tydeligere end før denne stadigt sig nærmende uafladelige Susen og Rullen, Aarsagen til hvilken jeg ikke havde kunnet forklare mig. Det var Lyden af rindende Vand. Vi vare komne ind i et snævert Pas og nænnede os til en Bjærgflod, som for Øjeblikket var traadt ud over sine Bredder. Den skvulpende Susen hørtes stærkere og stærkere, det fugtige Græs blev tættere og højere. Buskene rykkede sig nærmere sammen, og Horisonten snævredes ind. Fra Tid til anden flammede paaNr. 2.

forskjellige Punkter op mod den morke Baggrund af Fjældryggen glimtende Blus, der gnistrende spruttede og hurtigt igjen forsvandt.

Hvad er det for Blink der oppe?« spurgte jeg halvhojt en af Tartarerne, som red ved Siden af mig.

»Véd du kanske ikke det?< svarede han.

Nej, jeg véd ikke.c

»Det er Bjærgfolkene, som have stukket Halmviske paa Stænger og svide dem af.

»Hvad skal det betyde?'.

» Det betyder, at Russerne komme. Hillemænd, tilføjede han leende, ej, ej, sikken et Spektakel, der nu bliver oppe hos dem. Alt deres Krimskrams og Pakkenilliker faa de slæbt sammen i en Fart og lobe med det.

i Véd de da mon virkeligt allerede der oppe, at vi komme? spurgte jeg videre.

»Aha! om de véd det! Ja det véd de godt. Vore Folk ere klogere end de fleste.'

Maaske Schejk Schamyl selv rykker ud imod os, fortsatte jeg.

»Nej,< svarede Tartaren og bøjede Hovedet langsomt tilbage som Tegn paa Nægtelse. -Den store Schamyl kommer ikke selv. Han sender en Nai'b (Anfører) ud mod Russerne, og selv staar han højt oppe, langt borte og ser i en Kikkert.«

»Bor han selv langt herfra ?'-

Nej, ikke meget langt. Der henne ved Skraa-ningen til venstre og endnu ti Verster længere borte.

Hvor véd du det fra? sagde jeg. Har du kanske selv været der?

Det har jeg nok. Vore Folk have været alle Vegne i Bjærgene.«

Saa har du maaske ogsaa set Schamyl ?<

Yok (nej)! Den store Schamyl kan man ikke se. Hundrede, eller tre Hundrede eller tusende Mu-rider (Krigere) staa udenom, og Schamyl staar inden for dem alle! sagde han med Udtrykket af ejendommelig næsten hellig Ærefrygt.

Ved at løfte Hovedet kunde man se, at Himlen begyndte at blive klarere, og at blege Strimer Lys, kommende fra et under Horisonten mod Øst usynligt liggende Punkt, vifteformet skod op over den. Men i Sænkningen, hvor vi befandt os, var der endnu fugtigt og skummelt.

Pludselig tændte sig foran os i Mørket paa et Hundrede Skridts Afstand en Flok smaa røde Lys; i samme Sekund peb nogle Kugler ind gjennem Passet, og midt i den dybe Stilhed omkring os drønede Skraldet af Skuddene i Gjenlyd bort fra Klippe til Klippe, fulgt af et vildt, gjennemtrængende Hyl. Det var den förste fjendtlige Forpost. Tartarerne, som vare stillede der, fyrede paa maa og faa, udstødte Krigsskriget og løb fra hinanden.

Alt blev atter stille. Generalen gav Ordre til at kalde paa 1 olken. Tartaren i den hvide Burnus, jeg kort i Forvejen havde lagt Mærke til, red hen til ham og talte temmeligt længe med ham, hviskende og gestikulerende.

> Oberst Chasänow, behag at sende Folkene ud i Kjæde, sagde Generalen med dæmpet, noget syngende, men meget tydelig Stemme.

Afdelingen rykkede hen til Floden; de mørke Højder af Klippepasset bleve staaende i Baggrunden. Himlen nede mod Syd, hvor Stjærnerne begyndte at blegne, syntes at være bleven højere. Morgenskjæret dæmrede klarere og klarere mod Øst. Vesterfra rejste sig en kold, gjennemisnende Trækvind, og hvide Taager dampede lavt hen over Skumfladen af den stride, uroligt forbistrømmende Flod.

VIII.

En af Tartarerne anviste et Vadested, og Kavalleriet samt Generalen med hans Følge begyndte Overgangen over Floden. Vandet gik Hestene til Bringen, vred sig med ualmindelig Styrke ind mellem de hvide Stenblokke, som paa enkelte Steder naaede op til Overfladen, og frembragte om Hestenes Ben dybe, skummende Strømfurer. Hestene studsede ved den stærke Skvulpen, løftede Hovederne og lagde Ørerne tilbage, men gik for Resten stødt og forsigtigt paa den ujævne Bund op imod Strømmen. Rytterne trak Benene og de lange Sabler op under sig; Fodfolket, der havde klædt sig af lige til Skjorten, loftede Geværerne, til hvilke de havde fastgjort Bylter af Tøj, op over Vandet og stræbte i hele Klynger paa tyve Mand eller mere med en Møje, der udtrykte sig paa Ansigterne, holdende hinanden i Hænderne at overvinde Modstanden af Strømmen. Trænkuskene ved Artilleriet jog med hoje Tilraab Hestene ud i Floden; Kanonerne og de grør.tmalede Ammunitions-kasser, op over hvilke Vandet imellem Stunder plaskede, klirrede mod Stenbunden, men de raske smaa Sortehavsheste trak til, saa det skummede omkring dem, og slåp med vaade Manker og dryppende Haler op paa den modsatte Bred.

Da Overgangen var tilendebragt, kom der pludselig paa Generalens Ansigt et Udtryk frem, som om han grublede over noget; deqjaa vendte han Hesten og satte i Trav, fulgt af Rytteriet, ind over den paa tre Sider af Skov omgivne Slette, der aabnede sig foran os. Kosakkerne formerede Kjæde og svingede op langs Brynet af Skoven til venstre. Det var blevet helt lyst.

Inde mellem Træerne blinker en hvid Kappe, derefter én til og endnu en tredje. En Officer raaber: Der have vi Tartarerne! Saa kommer der en Klump Røg frem bag ved et Træ, fulgt af et Knald. Det knalder igjen. En hel Salve fra vor Side overdover de fjendtlige Skud. Alligevel viser nu og da en Kugle, der med langtrukken Syngen ligesom Summen af en Gedehams flyver forbi, at ikke alle Skuddene ere vore. Der løber Fodfolket, fulgt af et Par, i skarpt Trav kjørende, Feltstykker, ud i Skytte-kjæde. Et Kanonskud dundrer løs; raslende med Metalklang spreder sig Karteschen, Raketterne futte.2 7

og ned ad Linjen knitrer det af Geværskud Slag i Slag. Krudtrøgen jager ud i lange, hvide Søjler, sænker sig til Jorden og trækker som Taage langsomt ud over det dugvaade Græs. Oberst Chasanow gal-loperer hen til Generalen og holder i fuld Fart Hesten an lige paa Stedet.

»Befaler Deres Excellence at gjøre Indhug med Kavalleriet? siger han med Haanden til Kasketskyggen og Albuen i Linje med Skulderen, pegende med venstre Haand paa en Flok beredne Tartarer, i Spidsen for hvilke to Dhigitaer paa hvide Heste tumle sig, udfordrende svingende de med røde og blaa Tøjstumper behængte Lanser.

Ja, gjor det, Iwån Michåilowitsch. Gud være med Dem. Obersten vender Hesten bråt, trækker blank og raaber: Hurra!

»Hurra, Hurra, Hurra, runger det ned over Geledderne, og Rytteriet flyver af Sted efter ham.

Alle følge dem med Øjnene. Den ene flagsmykkede Lanse efter den anden kommer frem ovre paa den modsatte Side.

Fjenden afventer for Resten ikke Indhugget, men trækker sig tilbage til Skoven og aabner en heftig Geværild. Kuglerne flyve tættere.

Quel charmant coup d'æil, bemærker Generalen, behændigt manøvrerende et Par Skridt side-længs paa sin sorte, smalbenede Blodhest.

»Charmant! < svarer Majoren forbindligt og holder Trit med Generalen, klappende Hesten ned ad Siden med strakt Ridepidsk. »C'est un vrai plaisir, que la guerre dans un si beau pays,<. tilføjer han.

Et surtout en bonne compagnie, fortsætter Generalen elskværdigt.

Majoren bukker, bojende sig over Saddelknappen.

I samme Øjeblik for et fjendtlig Projektil med modbydelig Hvæsen forbi og smækkede ned i noget. Bagved hørtes Stønnen af en saaret. Denne Stønnen virkede saa ubehageligt paa mig, at det farverige Krigsbillede strax tabte hele sin Tiltrækningskraft over for mig; men ingen, uden jeg, syntes at have bemærket, hvad der var indtruffet. Majoren ler tilsyneladende af ganske Hjærte; en anden Officer fortsætter uanfægtet den Sætning, lian havde begyndt, og Generalen ser til den modsatte Side, gjørende en eller anden Bemærkning paa Fransk med den største Sindsro af Verden.

Befaler De at besvare Ilden der ovre fra ? spørger Artillerichefen, gjørende Front for Generalen.

»Aa, ja, plaf lidt paa dem,« siger Excellencen skjødesløst, idet han tænder sig en Cigar.

Batteriet kjører op, og Beskydningen begynder, Jorden ryster underSkuddene. Røde Ildtunger spille uafladeligt, og Røgen, gjennem hvilken man næppe kan skjelne Betjeningen, der er sysselsat omkring Feltstykkerne, slører Udsigten til.

Den fjendtlige Aul er beskudt. Atter kommer Oberst Chasanow sprængende og styrter, efter at have indhentet Generalens Samtykke, løs paa Aulen. Hurra-

raabene runge paa ny, og Kavalleriet forsvinder i Støvskyen, det lofter omkring sig.

Skuespillet var i Sandhed imponerende. Kun ét svækkede Indtrykket noget og forekom mig, der ikke umiddelbart tog Del i hvad der foregik, temmeligt overflødigt, nemlig de alt for stærke Bevægelser og den bestandige Raaben og Skrigen. Man kom uvilkaarligt til at tænke paa en Mand, der af alle Kræfter hugger løs med en Øxe paa den blotte Luft.

IX.

Aulen var allerede besat af vore Tropper, og ikke en eneste fjendtlig Sjæl var tilbage deri, da Generalen og hans Følge, til hvilket ogsaa jeg sluttede mig, red ind deri.

Lange, omhyggeligt hvidtede Jordhytter med fladt Tag, og høje, smukke Skorstene laa rundt om paa de ulige store, stenede Smaaliøje, mellem hvilke en lille Flod slyngede sig frem. Fra den ene Side kom de af det fulde Solskin belyste, grønnende Haver med store Kvæde- og Blommetræer til Syne, paa den anden steg nogle besynderlige Skygger op af Jorden, lodretstillede, langagtige Stene og spinkle Lanseskafter med øverst oppe befæstede, brogede Vimpler. Det var Dhigitaernes Begravelsesplads.

Tropperne stode opstillede uden for Aulen. Et Par Minutter efter styrtede Dragoner, Kosakker og Infanterister med synlig Fornøjelse ind gjennem de krumme Gyder af den forladte TartarlancLsby, hvor der hurtigt blev livligt. Et Sted ramlede et Tag ned, eller en Øxe dundrede mod en aflaaset Dør og brød den op; et andet Sted gik der Ild i en Høstak, i et Plankeværk eller i en af Hytterne, og en tyk Røgsøjle løftede sig lodret op i den stille, klare Luft. Der kommer en Kosak, slæbende paa en Sæk Mel og et gammelt støvet Tæppe; en Linje-Soldat viser sig med glædestraalende Ansigt i Døren til en af Hytterne, holdende et Tinfad i den ene og en Klud i den anden Haand. F2n af hans Kammerater spærrer begge Armene ud fra hinanden og anstrænger sig for at fange to Hons, der med fortvivlet Kaglen og Klukken flagrede op og ned i Hjørnet af en Indhegning. En Dragon havde fundet sig en sort Lerkrukke med Mælk; han drikker af Krukken alt, hvad han kan orke, og kaster den saa fra sig, saa

Bunden flyver ud af den.

Batailloner^ med hvilken jeg var rykket ud, stod ogsaa inde i Aulen. Kaptejnen sad oppe paa et af de flade Tage med Benene hængende ud over Muren og blæste den ene Mundfuld blaa Rog efter den anden ud i Luften med en saa hverdagsagtig Mine, at jeg ved at se paa ham øjeblikkeligt glemte, at jeg befandt mig i en fjendtlig Aul, og kom til at føie mig fuldstændig hjemme.

»God Dag, god Dag, sagde han, da han fik Øje paa mig. »Er De ogsaa kommet med?«Nr. 2.

Løitnant Rosenkrantz's høje Skikkelse kom ti) Syne snart paa det ene, snart paa det andet Sted i Aulen. Han kommanderede uophørligt til højre og venstre og saa ud som en Mand, der har yderligt meget at tage Vare paa. Jeg lagde Mærke til, hvorledes han, med et triumferende Blik omkring sig, traadte frem fra en Sakla; efter ham trak to Soldater en gammel Tartar med Hænderne bundne bag paa Ryggen. Den gamle, hvis hele Dragt bestod i en broget forreven Skjorte og et Par lappede Benklæder, var til den Grad mager og udtæret, at det saa ud, som om hans Knokkelarme havde ondt ved at blive hængende ved Skuldrene. Ansigtet og tilmed en Del af hans ragede Isse var gjennemfuret af dybe Rynker; den tandløse, fordrejede Mund, indfattet af graat, studset Skjæg, bevægede sig uafladeligt, som om han tyggede paa noget, men i de rode, indfaldne Øjne glimtede endnu en Gnist af fordums Ild og Foragt for Farer og Fjender.

Rosenkrantz lod ham ved Tolken spørge, hvorfor han ikke havde fjærnet sig tillige med de andre.

Hvor skulde jeg gaa hen ?« svarede han roligt, betragtende Officeren.

Derhen, hvor alle de andre gik, sagde en af de omstaaende.

De unge Dhigitaer gik bort for at overfalde Russerne, men jeg er en Olding.«

»Er du da ikke bange for Russerne?«

Hvad skulde Russerne vel gjøre mig ? Jeg er en Oldinge gjentog han og kastede et ligegyldigt Blik hen over Kredsen, der samlede sig om ham.

Paa Tilbagevejen saa jeg denne gamle Mand uden Hue og med Hænderne stramt surrede sammen paa Ryggen dingle i Sadlen bagved en Linjekosak. Man behøvede ham til Udvexling af Fangerne.

Jeg krøb op paa Taget og satte mig ved Siden af Kaptejnen.

Fjender var der nok ikke mange af,« begyndte jeg. for at faa hans Mening at vide om Dysten, vi havde bestaaet.

Fjender, t gjentog han og saa paa mig, »nej, det skal De have Ret i, for der var slet ingen. Det kan man ikke kalde Fjender. Vent til i Aften, naar vi begynde at trække os tilbage, saa skal De blot se, hvor de følge os paa Vej. Saa mylre de i Tu-sendevis ud der henne fra,« tilføjede han, pegende med Pibespidsen over paa den snævre Kløft, som vi tidligt om Morgenen havde passeret.

.Men hvad er det dér?« spurgte jeg med nogen Uro, afbrydende Kaptejnen og pegende paa en Hob Kosakker, der stimlede sammen ikke langt fra os.

Inde i Flokken lød det som Graad af et Barn, og en Stemme sagde:

Vent lidt, vent, ellers se de os. Kom med en Kniv.<

De ere ved at dele et eller andet, de Slubberter.« sagde Kaptejnen koldblodigt.

Men i det samme sprang omme fra et Hjørne den smukke Fændrik med opspilede Øjne og Ansigtet

blussende af Sindsbevægelse ind paa Kosakkerne og huggede med begge Hænder los i Ryggen paa de nærmeste:

Af Vejen med jer, fordømte Røverpak! Prøv paa at røre ham! t skreg han lige saa højt, han kunde, med sin Barnestemme.

Ved Synet af Officeren for Kosakkerne til Side og slåp ud af Hænderne et hvidt Gedekid, der gal-loperede bort mellem Benene paa dem. Fændrikken tabte fuldstændigt Hovedet, stammede et Par usammenhængende Ord og blev i stor Forlegenhed staaende stiile. Opdagende Kaptejnen og mig oppe paa Taget, blev han endnu rodere i Hovedet og kom hen til os.

»Jeg troede, at det var et Barn.« bemærkede han undseligt.

X-

Generalen red i Forvejen med Kavalleriet. Den Bataillon, med hvilken jeg var kommen, dannede Arrieregarden. Kaptejn Chlopows Kompagni og Delingen, som førtes af Løjtnant Rosenkrantz, holdt sig sammen paa Tilbagetoget.

Hvad Kaptejnen havde forudsagt, slog ogsaa til. Næppe vare vi komne ind i Hulvejen, han havde omtalt, før Bjærgboerne i Massevis mylrede frem paa begge Side af Skraaninger nogle af dem paa saa nært Hold, at jeg tydeligt kunde se, hvorledes de forreste af dem, krybende sammen, smuttede med deres langløbede Geværer fra det ene Træ til det andet.

Kaptejnen tog langsomt Uniformshuen at" og korsede sig; nogle af de ældre Soldater fulgte hans Exempel. Oppe paa Skraaningen mellem Træerne begyndte en øredøvende Hujen og Skrigen, i-ai, gaur! Ums, i-ai!« Korte, skrattende Riftelskud fulgte Slag i Slag paa hinanden, og Kuglerne hvinede fra begge Sider af Vejen. Soldaterne svarede paa Tiltale ved at fyre saa tæt og hurtigt som muligt, men tav for Resten. Kun hørte man somme Tider inde fra Rækkerne en enkelt Bemærkning som for Exempel : Han kan sagtens der oppe, han ligger bag ved Træerne og skyder. Havde man bare en Kanon til at lette ham af Vejen med.«

Nogle Feltstykker kjørte op, og efter et Par Salver med Karteschcr syntes det, at Fjendens Ild betydeligt stillede af. Men det varede kun et Øjeblik, saa dundrede det los igjen fra alle Kanter om os, og den samme Hujen og Skrigen begyndte forfra, endnu stærkere end før.

I en tre Hundrede Favnes Aistand fra Aulen kom nogle Kanonkugler susende ind over os. Jeg saa en Soldat blive reven midt over af en af dem; men hvorfor skulde jeg skildre denne Scene i sine Enkeltheder, naar jeg selv vilde give meget for at glemme, hvad jeg saa.

Løjtnant Rosenkrantz skod selv med Riffel, skreg og kommanderede ualbrudt og galloperede i fuldt Firspring op og ned ad Linjen frem og tilbage. En2 7

svag Bleghed, der var udbredt over hans Ansigt, klædte ham godt og passede til hele hans- ridderligt krigeriske Holdning og Ydre.

Den lille smukke Fændrik var aldeles henrykt, ude af sig selv af Glæde. Hans dejlige brune Ojne straalede af Kamplyst; han smilede over hele Ansigtet og red den ene Gang efter den anden hen til Kaptejnen, for at faa Lov til at raabe Hurra og lobe Storm.

»Det skal ikke vare længe, inden de komme af Vejen,« sagde han med Overbevisning. -Vi skal blot tage dem med Bajonetten.

>Hvorfor det? svarede Kaptejnen godmodigt. Nu skal vi netop trække os tilbage.

Kaptejnens Folk havde besat Udkanten af Skoven og søgte liggende i deres hele Længde paa Jorden at holde sig Fjenden fra Livet med Riffelskud. Han selv i sin luvslidte Uniformsfrakke med den krammede Kasket paa Hovedet havde lagt Tøjlerne ned om Halsen paa sin lille, hvide Hest og holdt med krumme Knæ i de korte

Stigbøjler stille lige midt paa Vejen uden at sige noget. Soldaterne vare saa vante til -den Slags Fægtning og gjorde deres Sager saa godt, at der ingen Anledning var til at kommandere. Kun en Gang imellem løftede han Stemmen og raabte dygtigt til dem, der vare uforsigtige og løftede Hovedet, naar de ladede. Kaptejnens Figur var lidet krigerisk at se til; kun bar den et saadant Præg af Enfold og Sandhed, at den gjorde et ualmindeligt Indtryk paa mig. »Ja, sagde jeg til mig selv, han dér, han er tapper!

Han var ganske den samme, som han altid var: de samme rolige Bevægelser, samme klare Stemme, .samme jævne Udtryk i hans slet ikke smukke, men aabne og ærlige Ansigt; kun paa det maaske mere end almindeligt stærke Lys i de fredelige Øjne kjendte man en Mand, der opmærksomt var beskæftiget med sin Gjerning. Det er let at sige: den samme som han altid var, men hvor mange forskjellige Afskygninger har jeg ikke i Farens Øjeblik bemærket hos andre. En vil tage sig roligere ud end sædvanligt, en anden mere bister, en tredje overvættes fornøjet. Paa Kaptejnens Ansigt saa man tydeligt, at han end ikke havde fjærneste Anelse om, hvad det vil sige at tage sig ud som noget som helst.

Den Franskmand, der ved Waterloo raabte: la garde meurt, mais elie ne se rend pas! - og andre, i Særdeleshed franske Helte, som udtalte mindeværdige Ord, vare ubestrideligt tapre og udtalte virkeligt mindeværdige Ord; dog, mellem deres og Kaptejnens Maade at være tapper paa er der den væsenlige Forskjel, at om ogsaa et betydningsfuldt Ord ved en betydningsfuld Lejlighed havde formet sig for Bevidstheden af min Helt, er jeg overbevist om, at han alligevel aldrig vilde have udtalt det; for det første, fordi han ved at udtale et mærkeligt Ord vilde have frygtet for at ødelægge en mærkelig Daad, og for det andet af den Grund, at naar et Menneske foler i sig selv Kraften til at udføre noget stort, bliver

ethvert nok saa klingende Ord ham udtryksløst og unødvendigt. Dette er efter min Mening et særegent og udmærket Træk i Nordboens Tapperhed. Saa meget desto mere skurrende lyder det i et russisk-Øre mellem vore yngre Officerer at høre hule, forskruede Fraser, som skulle efterligne et svundet halvt Aarhundredes forældede Chevalerie.

Pludselig hortes fra den Kant, hvor den unge Fændrik stod, et usikkert, ikke kraftigt klingende Hurraraab. Jeg vendte mig om efter Lyden og saa en fem og tyve til tredive Mand, der med fældet Gevær og Oppakning paa Ryggen møjsommeligt stormede op ad den ujævne Skraaning. De snublede ved hvert andet Skridt, men entrede alligevel opad under gjentagne Hurraraab. I Spidsen for dem gal-loperede den unge Fændrik, pegende med Sablen fremad.

De blev borte mellem Træerne.

Efter nogle Minutters Knitren af Skud og højrøstet Hujen der inde, kom ud over Vejen springende en sk)- Hest med tom Saddel, og i Udkanten af Skoven viste sig Soldater, som bare døde og saarede tilbage; blandt de sidste var ogsaa den unge Fændrik. To Soldater støttede ham under Armene. Han var bleg som et Lagen, og det smukke Hoved, paa hvilket kun en mat Afglans af den krigeriske Ild, som for et Par Minutter siden havde opflammet ham, endnu var synlig, sank uhyggeligt ned mellem Skuldrene og hældede forover. Paa Skjorten under den opknappede Uniform kom en lille blodig Plet til Syne.

O, det var en Ulykke! raabte jeg uvilkaarligt og vendte Ansigtet om til den anden Side.

Javel er det en Ulykke!« svarede en gammel Soldat, der med misfornøjet Mine stod ved Siden af og lænede sig til sit Gevær. Han er ikke bange for noget! — Tovlig er lian,« tilføjede han; han har ikke faaet Forstand endnu. Saa tog han sig ikke i Vare.

»Er Du da kanske bange for noget! spurgte jeg.

»Nej, hvorfor det!

XI.

Fire Soldater bare Fændrikken videre paa en Bærebør, bagefter hvilken en Trænkusk trak en gammel, mager Hest, belæsset med to gronne Kasser, der indesluttede Feltapotheket. Man ventede paa Doktoren. Fra Tid til

anden red Officererne hen til Bærebøren og søgte at opmuntre den saarede.

Nu, gode Alånin, bemærkede Rosenkrantz, som ogsaa var kommen til, der bliver nok ikke noget af at danse Trepaka i den første Maaneds Tid.<

Han troede vist, at disse Ord skulde hjælpe meget paa Stemningen hos den stakkels Fændrik, men at dømme efter det matte, ængstelige Udtryk i Øjnene paa den sidste, gjorde Bemærkningen ikke dfen tilsigtede Virkning.

Kaptejnen nærmede sig ogsaa. Han betragtede

den saarede opmærksomt, og paa hans ellers saa ligegyldigt rolige Ansigt udtrykte sig oprigtig Beklagelse.

Ja, lille kjære Anatolij hvänowitch, • sagde han med en Stemme, hvis Klang var saa mild og blød, som jeg aldrig havde troet den kunde blive, saadan vilde nu Vor-Herre have det. «

Den saarede slog Øjnene op. Paa hans blege Ansigt kom et svagt, smerteligt Smil frem.

Ja, jeg skulde have lystret Dem! < —

Sig hellere, saadan var det Vor-Herre, der vilde have det, gjentog Kaptejnen.

Doktoren, som imidlertid var ankommen, tog Forbindtasken med Sonder og andre lignende Redskaber ud af Hænderne paa Feltskæren og nærmede sig med et opmuntrende Smil til den saarede.

Ja saa? De har ogsaa faaet Dem slaaet Hul paa et Sted, der for var helt, henkastede han behageligt spøgende. Lad os sé, hvor det erie

Fændrikken gjorde ingen Indvendinger, men det forundrede Øjekast, han sendte Doktoren, udtrykte en Bebrejdelse, som denne ikke forstod. Han gav sig til at sondere Saaret og trykkede det i Kanten fra alle Sider, indtil Staklen tabte Taalmodigheden og med et tungt Suk stødte Haanden bort.

Lad mig ligge,« sagde lian næppe horligt, jeg dør alligevel.

Med disse Ord lod han sig falde tilbage, og da

jeg nogle Minutter senere atter nærmede mig til Gruppen, der havde dannet sig omkring ham, og spurgte en Soldat: Hvordan gaar det saa med Fændrikken ? fik jeg til Svar: Nu har han faaet Fred.« —

XII.

Det var allerede silde, da Tropperne, formerede i bred Kolonne med Forsangerne i Spidsen, nærmede sig til Fæstningen. Solen var bleven borte bag Kjæden af Snebjærgene og kastede sine sidste rosenrode Straaler hen over en lang, smal Skystrimmel, der stod stille midt paa den blanke, glasagtige Horisont. Snebjærgenes Omrids viskedes ud i lillablaa Taage; kun den øverste Linje af dem tonede sig med ualmindelig Klarhed frem mod den ildrøde Solnedgang. Maanen, der ubestemt og gjennemsigtig for længst var kommen op, fæstede sig skarpere og hvidere paa den dunkle Himmel foroven. Det susede ensformigt og summende fra de mørke Masser, som over Engbundens lange Græs bevægede sig frem. Stundum lod en Trommehvirvel eller Omkvædet af en Vise. Højest over alle fra et ungt og kraftigt Bryst klang inde i sjette Deling Stemmen, som jeg kjendte. De friske, følelsesfulde Toner af en ren og stærk Tenor svang sig vidt og frit ud gjennem den i gyldne Skygger hensmeltende Aftenluft.

Mindre Historier.

IV. Horace Creeiey's Kjøretur til Placerville.

Af Artemus Ward. Ved /. S.

Da Horace Greeley kom til Kalifornien, blev der i alle Byerne beredt ham store Ovationer. Han havde skrevet

udmærkede ledende Artikler i et mægtigt Organ til Gunst for Pacific-Banen og var i den Anledning 1 hoj Grad forgudet af de gode Borgere i den gyldne Ståt. Intet Under derfor, at de gjorde saa megen Stads af ham, da han kom for at besøge dem.

I én By sonderrev den begejstrede Befolkning hans beromte hvide Stovfrakke og bragte Stumperne hjem til Minde om ham. Indbyggerne i Placerville havde arrangeret en Fest for den berømte Journalist, og det kaliforniske Diligence-Kompagni beordrede en extra Vogn med frisk Forspænd for at kjøre ham fra Kolsom til Placerville — en Afstand af fyrretyve Mil. Extradiligencen blev noget forsinket og kom ikke fra Folsom forend sent paa Eftermiddagen. Festen i Placerville skulde begynde Kl. 7, og det var altsaa nødvendig, at Horace Greeley maatte være der til den Tid. - Henrik, ; siger Diligence-Kompagniet til Henrik Monk, Kusken, denne store Mand maa være der Kl. 7 i Aften, og Henrik svarer: »Den store Mand skal være der Kl. 7.«

Vejene var i en frygtelig Forfatning, og de første Mil fra Folsom sneglede de sig langsomt af Sted.

Kusk,« raabte Horace, »véd De, at jeg nødvendigvis maa være i Placerville Kl. 7 i Aften.»

>Jeg har faaet mine Ordrer,* svarede Henrik Monk lakonisk.

Lige langsomt gik det.

- Kusk,« raabte Horace, .•dette er ikke til at spøge med, jeg skal være der Kl. 7.«

Det «.amme lakoniske Svar: Jeg har faiet mine Ordrer.*

Men de kom ikke raskere af Sted lor det, og Hr. Greeley rasede forgjæves inde i Vognen. Pludselig, ligesom han igjen vil til at gjøre Kusken Forestillinger, farer Hestene af Sted, og alle Slags opmuntrende Hyl fra Henrik Monks Strube fylder Luften.

»Saadan skal det være, min gode Ven, raabte Horace. Du skal faa ti Dollars, hvis vi er i rette Tid i Placerville. Del kan man kalde at komme af Sted.«

Ja, af Sted kom de og det i en forfærdelig Fart. Pisken susede om Hestenes ören og »hyp hyp I af Sted med dig! hyp hyp U gik det uafladelig.

Af Sted fo'r de over Stok og Sten, op ad Bakke og ned ad Bakke, med en saa rasende Hurtighed, som Diligenceheste aldrig for har været med til.

Det lykkedes endelig Horace, der blev kastet omkring inde i Vognen, fra den ene Side til den anden, ligesom en Gummibold, at faa Hovedet ud af Vinduet og raabe:

»Tro — tror De ik — ke, vi kan naa — aa det, u — uden at kjø — kjore saa hur — tig.«

Jeg har faaet mine Ordrer,. var alt, hvad Henrik Monk svarede. Og af Sted gik det.

Det begyndte at sé alvorligt ud. Journalisten var allerede ganske om af den forfærdelige Kasten omkring. Hans Hoved blev atter synligt i Vinduet:

. Kusk, < sagde han, det ka — n være det sa - mme, om vi er — r der til 7!«

Jeg har faaet mine Ordrer!« Friske Heste. Af Sted igjen, endnu hurtigere end før, over Stene og Klippestykker, saa Vognen var nær ved at slaa en Kolbøtte.

Holdt!, brølte Horace, jeg vil — slet ik — ikke til Placer-vil — le!«

sJeg har faaet mine Ordrer! Jeg arbejder for det kaliforniske Nr. 2.

den saarede opmærksomt, og paa hans ellers saa ligegyldigt rolige Ansigt udtrykte sig oprigtig Beklagelse.

Ja, lille kjære Anatolij hvänowitch, • sagde han med en Stemme, hvis Klang var saa mild og blød, som jeg aldrig

havde troet den kunde blive, saadan vilde nu Vor-Herre have det. «

Den saarede slog Øjnene op. Paa hans blege Ansigt kom et svagt, smerteligt Smil frem.

Ja, jeg skulde have lystret Dem! < —

Sig hellere, saadan var det Vor-Herre, der vilde have det, gjentog Kaptejnen.

Doktoren, som imidlertid var ankommen, tog Forbindtasken med Sonder og andre lignende Redskaber ud af Hænderne paa Feltskæren og nærmede sig med et opmuntrende Smil til den saarede.

Ja saa? De har ogsaa faaet Dem slaaet Hul paa et Sted, der for var helt, henkastede han behageligt spøgende. Lad os sé, hvor det erie

Fændrikken gjorde ingen Indvendinger, men det forundrede Øjekast, han sendte Doktoren, udtrykte en Bebrejdelse, som denne ikke forstod. Han gav sig til at sondere Saaret og trykkede det i Kanten fra alle Sider, indtil Staklen tabte Taalmodigheden og med et tungt Suk stødte Haanden bort.

Lad mig ligge,« sagde lian næppe horligt, jeg dør alligevel.

Med disse Ord lod han sig falde tilbage, og da

jeg nogle Minutter senere atter nærmede mig til Gruppen, der havde dannet sig omkring ham, og spurgte en Soldat: Hvordan gaar det saa med Fændrikken ? fik jeg til Svar: Nu har han faaet Fred.« —

XII.

Det var allerede silde, da Tropperne, formerede i bred Kolonne med Forsangerne i Spidsen, nærmede sig til Fæstningen. Solen var bleven borte bag Kjæden af Snebjærgene og kastede sine sidste rosenrode Straaler hen over en lang, smal Skystrimmel, der stod stille midt paa den blanke, glasagtige Horisont. Snebjærgenes Omrids viskedes ud i lillablaa Taage; kun den øverste Linje af dem tonede sig med ualmindelig Klarhed frem mod den ildrøde Solnedgang. Maanen, der ubestemt og gjennemsigtig for længst var kommen op, fæstede sig skarpere og hvidere paa den dunkle Himmel foroven. Det susede ensformigt og summende fra de mørke Masser, som over Engbundens lange Græs bevægede sig frem. Stundum lod en Trommehvirvel eller Omkvædet af en Vise. Højest over alle fra et ungt og kraftigt Bryst klang inde i sjette Deling Stemmen, som jeg kjendte. De friske, følelsesfulde Toner af en ren og stærk Tenor svang sig vidt og frit ud gjennem den i gyldne Skygger hensmeltende Aftenluft.

Mindre Historier.

IV. Horace Creeiey's Kjøretur til Placerville.

Af Artemus Ward. Ved /. S.

Da Horace Greeley kom til Kalifornien, blev der i alle Byerne beredt ham store Ovationer. Han havde skrevet udmærkede ledende Artikler i et mægtigt Organ til Gunst for Pacific-Banen og var i den Anledning 1 hoj Grad forgudet af de gode Borgere i den gyldne Ståt. Intet Under derfor, at de gjorde saa megen Stads af ham, da han kom for at besøge dem.

I én By sonderrev den begejstrede Befolkning hans beromte hvide Stovfrakke og bragte Stumperne hjem til Minde om ham. Indbyggerne i Placerville havde arrangeret en Fest for den berømte Journalist, og det kaliforniske Diligence-Kompagni beordrede en extra Vogn med frisk Forspænd for at kjøre ham fra Kolsom til Placerville — en Afstand af fyrretyve Mil. Extradiligencen blev noget forsinket og kom ikke fra Folsom forend sent paa Eftermiddagen. Festen i Placerville skulde begynde Kl. 7, og det var altsaa nødvendig, at Horace Greeley maatte være der til den Tid. - Henrik, ; siger Diligence-Kompagniet til Henrik Monk, Kusken, denne store Mand maa være der Kl. 7 i Aften, og Henrik svarer: »Den store Mand skal være der Kl. 7.«

Vejene var i en frygtelig Forfatning, og de første Mil fra Folsom sneglede de sig langsomt af Sted.

Kusk,« raabte Horace, »véd De, at jeg nødvendigvis maa være i Placerville Kl. 7 i Aften.»

>Jeg har faaet mine Ordrer,* svarede Henrik Monk lakonisk.

Lige langsomt gik det.

- Kusk,« raabte Horace, .•dette er ikke til at spøge med, jeg skal være der Kl. 7.«

Det «.amme lakoniske Svar: Jeg har faiet mine Ordrer.*

Men de kom ikke raskere af Sted lor det, og Hr. Greeley rasede forgjæves inde i Vognen. Pludselig, ligesom han igjen vil til at gjøre Kusken Forestillinger, farer Hestene af Sted, og alle Slags opmuntrende Hyl fra Henrik Monks Strube fylder Luften.

»Saadan skal det være, min gode Ven, raabte Horace. Du skal faa ti Dollars, hvis vi er i rette Tid i Placerville. Del kan man kalde at komme af Sted.«

Ja, af Sted kom de og det i en forfærdelig Fart. Pisken susede om Hestenes ören og »hyp hyp I af Sted med dig! hyp hyp U gik det uafladelig.

Af Sted fo'r de over Stok og Sten, op ad Bakke og ned ad Bakke, med en saa rasende Hurtighed, som Diligenceheste aldrig for har været med til.

Det lykkedes endelig Horace, der blev kastet omkring inde i Vognen, fra den ene Side til den anden, ligesom en Gummibold, at faa Hovedet ud af Vinduet og raabe:

»Tro — tror De ik — ke, vi kan naa — aa det, u — uden at kjø — kjore saa hur — tig.«

Jeg har faaet mine Ordrer,. var alt, hvad Henrik Monk svarede. Og af Sted gik det.

Det begyndte at sé alvorligt ud. Journalisten var allerede ganske om af den forfærdelige Kasten omkring. Hans Hoved blev atter synligt i Vinduet:

. Kusk, < sagde han, det ka — n være det sa - mme, om vi er — r der til 7!«

Jeg har faaet mine Ordrer!« Friske Heste. Af Sted igjen, endnu hurtigere end før, over Stene og Klippestykker, saa Vognen var nær ved at slaa en Kolbøtte.

Holdt!, brølte Horace, jeg vil — slet ik — ikke til Placer-vil — le!«

sJeg har faaet mine Ordrer! Jeg arbejder for det kaliforniske2 7

Diligence Kompagni, forstaar De det: Det er derfor, jeg arbejder. De sagde til mig: > Bring denne Mand ti! Placerville Kl. 7, og denne Mand skal være i Placerville Kl. 7, kan De bande paa! Af Sted med jer! Hyp!«

Igjen et forfærdelig Bumps! Horace Greeleys skallede Hoved ståk pludselig op gjennem Taget paa Vognen i en Glorie af Splinter og Trævler af Voxdugen.

»For Satan! saa hold dog, forrykte Fyr!« brolte han.

»Sæt Dem rolig ned, Horace. Jeg har faaet mine Ordrer,« lød Svaret.

I en lille Landsby, nogle faa Mit fra deres Bestemmelsessted, modte de en stor Deputation af Borgere fra Placerville, der var draget ud for at mode den berømte Mand og eskortere ham ind i Byen. Der var en Afdeling Militær, et Musikkorps og en med sex Heste forspændt Vogn fuld af smukke, unge Damer i snehvide Dragter, der skulde forestille de forskjellige Stater i Unionen. Det var næsten blevet mørkt, men Deputationen var rigelig forsynet med Fakler, og der brændte Blus langs hele Vejen lige til Placerville.

Borgerne mødte Diligencen ved Udkanten af Landsbyen, og Henrik Monk standsede de sveddryppende og

skummende Heste.

Har De Horace Greeley med Dem r spurgte Formanden for Komitéen.

-Han var der da for lidt siden! svarede Monk. *Jo,« tilføjede han og kiggede ned gjennem Hullet i Taget paa Vognen — »jeg kan sé haml han er der da endnu!«

»Hr. Horace Greeley,' sagde Formanden og bøjede sig ind ad Vognvinduet. - Hr. Horace Greeley! Højstærede! Vi ere komne for

paa det hjærteligste at byde Dem velkommen, vi — — men, hvad er det, for Himlens Skyld! Blodet strømmer jo ud af Næsen paa Deml

»Jeg har faaet mine Ordrer!« raabte Monk; »mine Ordrer lyder saaledes: bring denne Mand til Placerville Kl. 7! Af Vejen med jer, den mangler kun et Kvarter i 7.«

»Men min gode Mand,« udbrød Komitéformanden og greb den nærmeste Hest i Hovedet, »vi ere komne for at ledsage ham ind til Byen! Kan De da ikke sé Processionen, og Musikkorpset, og alle disse mange Folk og de unge Damer i hvidt!«

»Jeg har mine Ordrer!« skreg Monk, »i mine Ordrer siges der ikke noget om Musik og unge Damer i hvidt. Mine Ordrer lyder: brin^ ham derhen Kl. 7! Slip den Tømme dér! Af Vejen! Hyp! Sid fast, Horace! — og Vognen fo'r vildt midt ind i Processionen, vælted-en Del af Hornblæserne og gav et voldsomt Puf til Vognen med de smukke unge Damer i hvidt.

Om mange, mange Aar, naar de, der er smaa Drenge nu, er blevet gamle Mænd, vil de fortælle deres Børnebørn om, hvorledes denne Diligence hvirvlede af Sted, og om Horace Greeleys skallede Hoved, der nu og da som en vild Aabenbaring kom til Syne over Vogntaget.

Henrik Monk kom i rette Tid. Der fortælles, at Horace Greeley i Begyndelsen var vred, senere lo ad hele Historien og til sidst forærede Monk et Sæt ganske ny Klæder.

Henrik Monk er endnu ansat i det kaliforniske Diligence-Kompagni, og han kan nok lide selv at fortælle denne Historie, som har gjort ham berømt over hele Pacific-Kysten. Men han siger, at han viger ikke tilbage for nogen Mand i sin Beundring for Horace Greeley.

theatrene

Det kongelige Theater har opført Méhuls evigunge Josef» i ny Indstudering. Hr. lirandts Debut som Jakob var særdeles vellykket; hans smukke sympathiske Stemme vandt meget Biiald, kun syrnes den at være noget for svag i de dybe Toner. lir. Jerndorffs Josef er god i dramatisk, inen for spinkel i vokal Henseende. At Hr. Foss med Hensyn til Stetnmefylden ikke kan erstatte Hr. Simonsen er indlysende; men hans Præstation var i det hele god. Orkestret gjør sine Sager fortræffeligt, men Totalindtrykket af Operaen er noget blegt og farveløst.

literatur

Judith Ftlrste. En Fortælling af Adda Ravnkilde. Med et Forord af G. Arandes. 2det Oplag. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Denne interessante lille Bog har vakt berettiget Opsigt. At den udkommer i andet Oplag er dog mindre et Tegn paa dens æsthetiske Værd end paa Publikums Interesse for den ulykkelige unge Forfatterinde. G. Brandes har i sit sympathiske Forord givet en smuk Vurdering af den nitlenaarige Piges Værk med dets Mangler og Fortrin. Forfatterindens Ønske oin. at hendes Navn maatte blive bekjendt, er opnaaet; men man kan ikke andet end føie lidt Vemod ved Tanken 0111, at det ikke faldt i hendes Lod, at Publikums Bifald kastede en lille Solstraale ind i hendes melankolske Liv. Det havde været mere værd end den største Anerkjendelse efter Døden.

En Digters Hustru. Af John Paulsen. (Gyldendalske Boghandels Forlag),

I »En Digters Hustrut skildres et daarligt Ægteskab, et Slags »Dukkehjem-, Den unge romantiske Lea, som har

opdraget sig selv ved Romanlæsning og derigjennem faaet nogle blandt umodne og udannede Mennesker hyppigt forekommende fantastiske Fore-

stillinger om, hvilken en herlig Person en »Digter« maa være, gifter sig med Digteren Eilif Stadt, der har skrevet Værker fulde af »Renhed og Noblesse, ædle Tanker og fine Følelser«, i den Tro, at alle disse skjonne Ting kun er »en svag Aabenbaring af al den Rigdom, hans Hjærte slutter inde. Hun tager imidlertid fejl: han er en Pjalt, hvis Liv staar i Modsætning til hans Lære. I Begyn delsen gaar alt herligt; men da Ægteskabet er barnløst, og Digteren ikke tjener nok, desuden i sin Forfængelighed ikke føier sig tilstrækkelig anerkjendt, sker der Sceneforvandling. Det gamle Ord om, at »naar Krybben er tom. saa bides Hestene«, slaar godt til her; det »Dukkehjem-, der var etableret fra Begyndelsen af, antager mindre behagelige Former, den unge Frue har ingen af en saadan Anstalts smaa Hyggeligheder, derimod alt det ubehagelige. Da nu den stakkels Kone er bleven saa godt som fuldstændig knust, træffer hun en brav og frisindet gammel Tante — en romantisk Epikuræer i Emancipationsko5tuine — hvis daglige Brod er Mill og Spencer. Omgangen med denne brave Dame, og Iagttagelsen af et andet Ægtepars Forhold kurerer Lea, der tager Skeen i den anden Haand, faar Øjet op for sin Mands hele Ynkelighed og til sidst behandler hain med samme Overlegenhet! som den, hun hidtil har været Gjenstand for. Efter at hun ved Omgang meel en dydig Engel af en Missionær har lært. hvad virkelig Kjærlighed er, beslutter hun at hæve sit Ægteskab og at hellige sig til Forfattervirksomhe«lcn. En »beramt nordisk Kritiker' bestyrker hende i dette Forsæt, da hun har sendt ham en »liden Artikel om Kvindesagen«. Sin Opgjørelse med Eilif slutter hun saaledes; »Hidtil har kun Mænd, der blot paa anden Haand kjender os, skildret vort Tankeliv og baaret frem vore Krav. Nu vil jeg forsoge at fortælle Kvinden lidt om Kvinden.«

Dette er omtrent Indholdet, og det er ingenlunde uinteressant; men Udførelsen er uheldig. Det er en daarlig Bog; naar man har læst den, er Indtrykket saa svagt, at man næppe vil bevare noget af Indholdet længe, og der er ikke en eneste af Karaktererne, der staar levende for en. Original er Ideen jo ikke; I.igheden med Henrik Ibsens »Et Dukkehjem« er saa stærkt fremtrædende, at der hos John Paulsen findes Steder, der tager sig ud, som om de var hentet lige ud af det nævnte Drama. Da f. Ex. Manden faar at vide, at Konen har laant Penge af Tjenestepigen, leverer han førstnævnte en Scene, i hvilken han bruser op akkurat paa samme Maade som Ægtemanden i Ibsens Stykke, da han har opdaget Vexelhistorien. Og2 7

Diligence Kompagni, forstaar De det: Det er derfor, jeg arbejder. De sagde til mig: > Bring denne Mand ti! Placerville Kl. 7, og denne Mand skal være i Placerville Kl. 7, kan De bande paa! Af Sted med jer! Hyp!«

Igjen et forfærdelig Bumps! Horace Greeleys skallede Hoved ståk pludselig op gjennem Taget paa Vognen i en Glorie af Splinter og Trævler af Voxdugen.

»For Satan! saa hold dog, forrykte Fyr!« brolte han.

»Sæt Dem rolig ned, Horace. Jeg har faaet mine Ordrer,« lød Svaret.

I en lille Landsby, nogle faa Mit fra deres Bestemmelsessted, modte de en stor Deputation af Borgere fra Placerville, der var draget ud for at mode den berømte Mand og eskortere ham ind i Byen. Der var en Afdeling Militær, et Musikkorps og en med sex Heste forspændt Vogn fuld af smukke, unge Damer i snehvide Dragter, der skulde forestille de forskjellige Stater i Unionen. Det var næsten blevet mørkt, men Deputationen var rigelig forsynet med Fakler, og der brændte Blus langs hele Vejen lige til Placerville.

Borgerne mødte Diligencen ved Udkanten af Landsbyen, og Henrik Monk standsede de sveddryppende og skummende Heste.

Har De Horace Greeley med Dem r spurgte Formanden for Komitéen.

-Han var der da for lidt siden! svarede Monk. *Jo,« tilføjede han og kiggede ned gjennem Hullet i Taget paa Vognen — »jeg kan sé haml han er der da endnu!«

»Hr. Horace Greeley,' sagde Formanden og bøjede sig ind ad Vognvinduet. - Hr. Horace Greeley! Højstærede! Vi ere komne for

paa det hjærteligste at byde Dem velkommen, vi — — men, hvad er det, for Himlens Skyld! Blodet strømmer jo ud af Næsen paa Deml

»Jeg har faaet mine Ordrer!« raabte Monk; »mine Ordrer lyder saaledes: bring denne Mand til Placerville Kl. 7! Af Vejen med jer, den mangler kun et Kvarter i 7.«

»Men min gode Mand,« udbrød Komitéformanden og greb den nærmeste Hest i Hovedet, »vi ere komne for at ledsage ham ind til Byen! Kan De da ikke sé Processionen, og Musikkorpset, og alle disse mange Folk og de unge Damer i hvidt!«

»Jeg har mine Ordrer!« skreg Monk, »i mine Ordrer siges der ikke noget om Musik og unge Damer i hvidt. Mine Ordrer lyder: brin^ ham derhen Kl. 7! Slip den Tømme dér! Af Vejen! Hyp! Sid fast, Horace! — og Vognen fo'r vildt midt ind i Processionen, vælted-en Del af Hornblæserne og gav et voldsomt Puf til Vognen med de smukke unge Damer i hvidt.

Om mange, mange Aar, naar de, der er smaa Drenge nu, er blevet gamle Mænd, vil de fortælle deres Børnebørn om, hvorledes denne Diligence hvirvlede af Sted, og om Horace Greeleys skallede Hoved, der nu og da som en vild Aabenbaring kom til Syne over Vogntaget.

Henrik Monk kom i rette Tid. Der fortælles, at Horace Greeley i Begyndelsen var vred, senere lo ad hele Historien og til sidst forærede Monk et Sæt ganske ny Klæder.

Henrik Monk er endnu ansat i det kaliforniske Diligence-Kompagni, og han kan nok lide selv at fortælle denne Historie, som har gjort ham berømt over hele Pacific-Kysten. Men han siger, at han viger ikke tilbage for nogen Mand i sin Beundring for Horace Greeley.

theatrene

Det kongelige Theater har opført Méhuls evigunge Josef» i ny Indstudering. Hr. lirandts Debut som Jakob var særdeles vellykket; hans smukke sympathiske Stemme vandt meget Biiald, kun syrnes den at være noget for svag i de dybe Toner. lir. Jerndorffs Josef er god i dramatisk, inen for spinkel i vokal Henseende. At Hr. Foss med Hensyn til Stetnmefylden ikke kan erstatte Hr. Simonsen er indlysende; men hans Præstation var i det hele god. Orkestret gjør sine Sager fortræffeligt, men Totalindtrykket af Operaen er noget blegt og farveløst.

literatur

Judith Ftlrste. En Fortælling af Adda Ravnkilde. Med et Forord af G. Arandes. 2det Oplag. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Denne interessante lille Bog har vakt berettiget Opsigt. At den udkommer i andet Oplag er dog mindre et Tegn paa dens æsthetiske Værd end paa Publikums Interesse for den ulykkelige unge Forfatterinde. G. Brandes har i sit sympathiske Forord givet en smuk Vurdering af den nitlenaarige Piges Værk med dets Mangler og Fortrin. Forfatterindens Ønske oin. at hendes Navn maatte blive bekjendt, er opnaaet; men man kan ikke andet end føie lidt Vemod ved Tanken 0111, at det ikke faldt i hendes Lod, at Publikums Bifald kastede en lille Solstraale ind i hendes melankolske Liv. Det havde været mere værd end den største Anerkjendelse efter Døden.

En Digters Hustru. Af John Paulsen. (Gyldendalske Boghandels Forlag),

I »En Digters Hustrut skildres et daarligt Ægteskab, et Slags »Dukkehjem-, Den unge romantiske Lea, som har opdraget sig selv ved Romanlæsning og derigjennem faaet nogle blandt umodne og udannede Mennesker hyppigt forekommende fantastiske Fore-

stillinger om, hvilken en herlig Person en »Digter« maa være, gifter sig med Digteren Eilif Stadt, der har skrevet Værker fulde af »Renhed og Noblesse, ædle Tanker og fine Følelser«, i den Tro, at alle disse skjonne Ting kun er »en svag Aabenbaring af al den Rigdom, hans Hjærte slutter inde. Hun tager imidlertid fejl: han er en Pjalt, hvis Liv staar i Modsætning til hans Lære. I Begyn delsen gaar alt herligt; men da Ægteskabet er barnløst, og Digteren ikke tjener nok, desuden i sin Forfængelighed ikke føier sig tilstrækkelig anerkjendt, sker der Sceneforvandling. Det gamle Ord om, at »naar Krybben er tom. saa bides Hestene«, slaar godt til her; det »Dukkehjem-, der var etableret fra Begyndelsen af, antager mindre behagelige Former, den unge Frue har ingen af en saadan Anstalts smaa Hyggeligheder, derimod alt det ubehagelige. Da nu den stakkels Kone er bleven saa godt som fuldstændig knust, træffer hun en brav og frisindet gammel Tante — en romantisk Epikuræer i Emancipationsko5tuine — hvis daglige Brod er Mill og Spencer. Omgangen med denne brave Dame, og Iagttagelsen af et andet Ægtepars Forhold kurerer Lea, der tager Skeen i den anden Haand, faar Øjet op for sin Mands hele Ynkelighed og til sidst behandler hain med samme Overlegenhet! som den, hun hidtil har været Gjenstand for. Efter at hun ved Omgang meel en dydig Engel af en Missionær har lært. hvad virkelig Kjærlighed er, beslutter hun at hæve sit Ægteskab og at hellige sig til Forfattervirksomhe«lcn. En »beramt nordisk Kritiker' bestyrker hende i dette Forsæt, da hun har sendt ham en »liden Artikel om Kvindesagen«. Sin Opgjørelse med Eilif slutter hun saaledes; »Hidtil har kun Mænd, der blot paa anden Haand kjender os, skildret vort Tankeliv og baaret frem vore Krav. Nu vil jeg forsoge at fortælle Kvinden lidt om Kvinden.«

Dette er omtrent Indholdet, og det er ingenlunde uinteressant; men Udførelsen er uheldig. Det er en daarlig Bog; naar man har læst den, er Indtrykket saa svagt, at man næppe vil bevare noget af Indholdet længe, og der er ikke en eneste af Karaktererne, der staar levende for en. Original er Ideen jo ikke; I.igheden med Henrik Ibsens »Et Dukkehjem« er saa stærkt fremtrædende, at der hos John Paulsen findes Steder, der tager sig ud, som om de var hentet lige ud af det nævnte Drama. Da f. Ex. Manden faar at vide, at Konen har laant Penge af Tjenestepigen, leverer han førstnævnte en Scene, i hvilken han bruser op akkurat paa samme Maade som Ægtemanden i Ibsens Stykke, da han har opdaget Vexelhistorien. Og2 7

Diligence Kompagni, forstaar De det: Det er derfor, jeg arbejder. De sagde til mig: > Bring denne Mand ti! Placerville Kl. 7, og denne Mand skal være i Placerville Kl. 7, kan De bande paa! Af Sted med jer! Hyp!«

Igjen et forfærdelig Bumps! Horace Greeleys skallede Hoved ståk pludselig op gjennem Taget paa Vognen i en Glorie af Splinter og Trævler af Voxdugen.

»For Satan! saa hold dog, forrykte Fyr!« brolte han.

»Sæt Dem rolig ned, Horace. Jeg har faaet mine Ordrer,« lød Svaret.

I en lille Landsby, nogle faa Mit fra deres Bestemmelsessted, modte de en stor Deputation af Borgere fra Placerville, der var draget ud for at mode den berømte Mand og eskortere ham ind i Byen. Der var en Afdeling Militær, et Musikkorps og en med sex Heste forspændt Vogn fuld af smukke, unge Damer i snehvide Dragter, der skulde forestille de forskjellige Stater i Unionen. Det var næsten blevet mørkt, men Deputationen var rigelig forsynet med Fakler, og der brændte Blus langs hele Vejen lige til Placerville.

Borgerne mødte Diligencen ved Udkanten af Landsbyen, og Henrik Monk standsede de sveddryppende og skummende Heste.

Har De Horace Greeley med Dem r spurgte Formanden for Komitéen.

-Han var der da for lidt siden! svarede Monk. *Jo,« tilføjede han og kiggede ned gjennem Hullet i Taget paa Vognen — »jeg kan sé haml han er der da endnu!«

»Hr. Horace Greeley,' sagde Formanden og bøjede sig ind ad Vognvinduet. - Hr. Horace Greeley! Højstærede! Vi ere komne for

paa det hjærteligste at byde Dem velkommen, vi — — men, hvad er det, for Himlens Skyld! Blodet strømmer jo ud af Næsen paa Deml

»Jeg har faaet mine Ordrer!« raabte Monk; »mine Ordrer lyder saaledes: bring denne Mand til Placerville Kl. 7! Af Vejen med jer, den mangler kun et Kvarter i 7.«

»Men min gode Mand,« udbrød Komitéformanden og greb den nærmeste Hest i Hovedet, »vi ere komne for at ledsage ham ind til Byen! Kan De da ikke sé Processionen, og Musikkorpset, og alle disse mange Folk og de unge Damer i hvidt!«

»Jeg har mine Ordrer!« skreg Monk, »i mine Ordrer siges der ikke noget om Musik og unge Damer i hvidt. Mine Ordrer lyder: brin^ ham derhen Kl. 7! Slip den Tømme dér! Af Vejen! Hyp! Sid fast, Horace! — og Vognen fo'r vildt midt ind i Processionen, vælted-en Del af Hornblæserne og gav et voldsomt Puf til Vognen med de smukke unge Damer i hvidt.

Om mange, mange Aar, naar de, der er smaa Drenge nu, er blevet gamle Mænd, vil de fortælle deres Børnebørn om, hvorledes denne Diligence hvirvlede af Sted, og om Horace Greeleys skallede Hoved, der nu og da som en vild Aabenbaring kom til Syne over Vogntaget.

Henrik Monk kom i rette Tid. Der fortælles, at Horace Greeley i Begyndelsen var vred, senere lo ad hele Historien og til sidst forærede Monk et Sæt ganske ny Klæder.

Henrik Monk er endnu ansat i det kaliforniske Diligence-Kompagni, og han kan nok lide selv at fortælle denne Historie, som har gjort ham berømt over hele Pacific-Kysten. Men han siger, at han viger ikke tilbage for nogen Mand i sin Beundring for Horace Greeley.

theatrene

Det kongelige Theater har opført Méhuls evigunge Josef» i ny Indstudering. Hr. lirandts Debut som Jakob var særdeles vellykket; hans smukke sympathiske Stemme vandt meget Biiald, kun syrnes den at være noget for svag i de dybe Toner. lir. Jerndorffs Josef er god i dramatisk, inen for spinkel i vokal Henseende. At Hr. Foss med Hensyn til Stetnmefylden ikke kan erstatte Hr. Simonsen er indlysende; men hans Præstation var i det hele god. Orkestret gjør sine Sager fortræffeligt, men Totalindtrykket af Operaen er noget blegt og farveløst.

literatur

Judith Ftlrste. En Fortælling af Adda Ravnkilde. Med et Forord af G. Arandes. 2det Oplag. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Denne interessante lille Bog har vakt berettiget Opsigt. At den udkommer i andet Oplag er dog mindre et Tegn paa dens æsthetiske Værd end paa Publikums Interesse for den ulykkelige unge Forfatterinde. G. Brandes har i sit sympathiske Forord givet en smuk Vurdering af den nitlenaarige Piges Værk med dets Mangler og Fortrin. Forfatterindens Ønske oin. at hendes Navn maatte blive bekjendt, er opnaaet; men man kan ikke andet end føie lidt Vemod ved Tanken 0111, at det ikke faldt i hendes Lod, at Publikums Bifald kastede en lille Solstraale ind i hendes melankolske Liv. Det havde været mere værd end den største Anerkjendelse efter Døden.

En Digters Hustru. Af John Paulsen. (Gyldendalske Boghandels Forlag),

I »En Digters Hustrut skildres et daarligt Ægteskab, et Slags »Dukkehjem-, Den unge romantiske Lea, som har opdraget sig selv ved Romanlæsning og derigjennem faaet nogle blandt umodne og udannede Mennesker hyppigt forekommende fantastiske Fore-

stillinger om, hvilken en herlig Person en »Digter« maa være, gifter sig med Digteren Eilif Stadt, der har skrevet Værker fulde af »Renhed og Noblesse, ædle Tanker og fine Følelser«, i den Tro, at alle disse skjonne Ting kun er »en svag Aabenbaring af al den Rigdom, hans Hjærte slutter inde. Hun tager imidlertid fejl: han er en Pjalt, hvis

Liv staar i Modsætning til hans Lære. I Begyn delsen gaar alt herligt; men da Ægteskabet er barnløst, og Digteren ikke tjener nok, desuden i sin Forfængelighed ikke føier sig tilstrækkelig anerkjendt, sker der Sceneforvandling. Det gamle Ord om, at »naar Krybben er tom. saa bides Hestene«, slaar godt til her; det »Dukkehjem-, der var etableret fra Begyndelsen af, antager mindre behagelige Former, den unge Frue har ingen af en saadan Anstalts smaa Hyggeligheder, derimod alt det ubehagelige. Da nu den stakkels Kone er bleven saa godt som fuldstændig knust, træffer hun en brav og frisindet gammel Tante — en romantisk Epikuræer i Emancipationsko5tuine — hvis daglige Brod er Mill og Spencer. Omgangen med denne brave Dame, og Iagttagelsen af et andet Ægtepars Forhold kurerer Lea, der tager Skeen i den anden Haand, faar Øjet op for sin Mands hele Ynkelighed og til sidst behandler hain med samme Overlegenhet! som den, hun hidtil har været Gjenstand for. Efter at hun ved Omgang meel en dydig Engel af en Missionær har lært. hvad virkelig Kjærlighed er, beslutter hun at hæve sit Ægteskab og at hellige sig til Forfattervirksomhe«lcn. En »beramt nordisk Kritiker' bestyrker hende i dette Forsæt, da hun har sendt ham en »liden Artikel om Kvindesagen«. Sin Opgjørelse med Eilif slutter hun saaledes; »Hidtil har kun Mænd, der blot paa anden Haand kjender os, skildret vort Tankeliv og baaret frem vore Krav. Nu vil jeg forsoge at fortælle Kvinden lidt om Kvinden.«

Dette er omtrent Indholdet, og det er ingenlunde uinteressant; men Udførelsen er uheldig. Det er en daarlig Bog; naar man har læst den, er Indtrykket saa svagt, at man næppe vil bevare noget af Indholdet længe, og der er ikke en eneste af Karaktererne, der staar levende for en. Original er Ideen jo ikke; I.igheden med Henrik Ibsens »Et Dukkehjem« er saa stærkt fremtrædende, at der hos John Paulsen findes Steder, der tager sig ud, som om de var hentet lige ud af det nævnte Drama. Da f. Ex. Manden faar at vide, at Konen har laant Penge af Tjenestepigen, leverer han førstnævnte en Scene, i hvilken han bruser op akkurat paa samme Maade som Ægtemanden i Ibsens Stykke, da han har opdaget Vexelhistorien. OgNr. 4-

Ytringer som denne: »Har De ikke et eget personligt Liv st fore? Var De ikke Lea I-assen, inden De blev Eilif Stadt: Hustru?« minde altfor meget om Noras Repliker. End ikke Ægtemandens Anfald af erotiske Følelser under en Rus mangler. Det er naturligvis ikke min Mening at beskylde John Paulsen for Plagiat eller bebrejde ham, at han har valgt dette Æmne, det kan maaske trenge til at blive drøftet en hel Del endnu, skjønt vi har da allerede faaet meget ont det; men jeg bebrejder ham den Mangel paa Originalitet, hans Behandling lider af. Det er Digterens Opgave at fremstille Sagen, saa den forekommer os som set fra en ny -Side. Men det gjør John Paulsen sjældent. Han mangler ikke ubetinget Begavelse, man finder hist og her gode Ting i hans mange Romaner; men Totalindtrykket er altid tymlt. Skjønt sjældent originale, er hans Ideer undertiden gode, men Udførelsen er altid mangelfuld. Man liar ilen Kølelse, at der kunde gjøres nugei ud af det Stof, J. Paulsen behandler, men at han ikke er Manden for det. Der er noget kraftløst, umandigt i hans Produktion. Jeg mener ikke dermed, at han hengiver sig til romantiske Drømmerier, nej, baade Stoffet og Apparatet er moderne; men han er ikke solid; hans Billeder er for farveløse eller for klattede, Farverne ere for vandetic eller for tykt smurt paa. Kretnstillingen er kjedelig eller rig paa Overdrivelser: Overdrivelsen skal agere Kraft. Man faar ikke Indtrykket af, at det skildrede er oplevet. Det maa dog være indlysende, at det rigtige Indtryk kun naas ved en simpel, samvittighedsfuld Fremstilling at Kjendsgjerningerne. Et E\em|>el paa Overdrivelse og Affektation har vi i følgende. Forfatteren vil skildre Forskjellen mellem Arten al Eilifs og Leas Menneskekærlighed og gjør dette ved at vise deres Opførsel lige over for -en gammel Krøbling, der havde blottet sine Saar, hvoraf der randt en gul, stinkende Vædske, for paa denne Vis at appellere til Publikums Barmhjærtiglied«. Del er dog ligefrem latterligt at bebrejde Eilif, at han føler Væmmelse ved dette Syn, det maa ethvert civiliseret Menneske gjøre. Muligvis vilde Eilif gjøre Manden en daarlig Tjeneste ved at optræde som barmhjærtig Sameritan, da det vel er den andens Levevej at fremvise sil Saar; men del er i ethvert Tilfælde skrækkelig affekteret at opholde sig over, at Eilif føler Væmmelse ved et modbydeligt Syn, og det viser Mangel paa Evne til at finde tilstrækkelig gode Enkeltheder til Karakteristiken. Episoden med Familien Gran er godt fortalt, men med vel stærke Farver, et Uhyre som Hr. Gran og hans Optræden lige over for Konen er næsten utrolig; men Sandhed er der naturligvis paa Bunden. I en

moderne Komun burde man ikke finde Henvendelser fra Forfatteren til Læserne.

Bemærkninger som denne: 1 Dette skulde senere faa stor Indflydelse paa den og dens Liv« er ikke blot uinteressante, men i hej Grad irriterende.

Det ufordelagtige, der er sagt om denne Bog. maa i det hele siges at gjælde oin alle John Paulsens Romaner. Man tager aldrig fat paa en af hans Bøger med Glæde, »g man lægger den i Keglen ærgerlig fra sig, fordi Udbyttet er tarveligt. Om del er Mangel paa Evner eller Studium, der altid træder hindrende i Vejen for denne Forfatter, skal jeg ikke afgjøre; nok er det, al hans Romaner efterlader et flovt Indtryk, man føler intet bankende Hjærte bag dem.

Den lille llertug. Historisk Fortælling af Miss Vonge. f Iversat fra Engelsk ved /. A'orntfius. (Hagerups Forlag

En lille uskyldig Fortælling for Børn og barnlige Sjæle. Oversættelsen er ogsaa ganske uskyldig og Oversætterens eller Oversætterinden« Noter, S. 5, højst naive, hvad der endelig ogsaa gjælder om Gjengivelsen af det engelske servanis« ved . Tjenere af begge Kjøn».

Paa 11. Hagerups Forlag er begyndt at udkomme et Tidsskrift Fra Land og By. Noveller og Fortællinger Ira mange I .ande. Der vil foreløbigt udkomme ét Hæfte om Maaneden. Det udkomne Hæfte indeholder: Nino og Maso, Fortælling fra Siena af Paul Heyse, En l'lagiar, mexikansk Fortælling al' Fr. Gerstäcker og Carlin (efter >All the year round.).

Paa Vilh. Hansens Forlag er udkommet de to förste Numre al": Musikbladet, Ugereviic for Musik og Theater, redigeret af //. V. Schytte. De tidligere Forjog paa at udgive et musikalsk Tidsskrift har ikke været heldige. Med den store Interesse, hvormed for Tiden alle musikalske Begivenheder følges her til 1 .ands, maa man imidlertid haabe, at dette Foretagende vil lykkes. Indholdet af de foreliggende Numre er afvexlende og interessant, og Redaktøren, lir. II. V. Schytte, iler er fordelagtig bekjendt som Musikanmelder, borger lor, at Bladet vil byde sine I.æsere virkelig kyndig Kritik.

1. M.

Brevkasse.

Til • Cajus'. Deres Skizze kan ikke lienyttes.

Indhold: Ha ni Makart. Af Kort Mruheu. — Eb Rekognoscering. Fortælling af Lro Tohtoy. Fra Russisk ved Thor Ijtngr. (Sluttet!. - Mindre Historier. IV. Horace Grcetey'f Kjøretur til Plicerville. Artttum Word. Ved 1. S. — Theairene. — Literatnr. Af J. .)/. — Bekjendtgjørelser.

Fuldstændigt Klaverudtog m. Text.............3.85.

do. do. u. Text.............2.20.

Spindler, Stor Fantasi over Spindesangen. Sentas Ballade etc. t.50.

Spindler, Fantasi (lettere Udg.). . ...1.00.

Spindler, Spindesiingen, Transkraption............0.50.

Wollenhaupt, Spindesangen, Salon Transkrbtion.......1.00.

Jungmann. Spindesangen, let Fantasi for 4 Hænder.....0.30.

Kgl. Hofmusikhandel.

Sammensat Kina-Bitter

Roboransdraaber

'/2 Pægl.................0.40.

'/i Pægl..................0.76.

Bout..................2.00.

J. Fisker & Co.

Cand. pharm.

20, Frederiksberggade 20.

Med dette Nr. følger fra Hr. Stockholms Kunsthandel Subskriptions-Indbydelse paa Holbergs Peder Paars med Illustrationer af Hans Xicolai Hansen.

forlæggere: BRDR. SALMONSEN.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING.Nr. 4-

Ytringer som denne: »Har De ikke et eget personligt Liv st fore? Var De ikke Lea I-assen, inden De blev Eilif Stadt: Hustru?« minde altfor meget om Noras Repliker. End ikke Ægtemandens Anfald af erotiske Følelser under en Rus mangler. Det er naturligvis ikke min Mening at beskylde John Paulsen for Plagiat eller bebrejde ham, at han har valgt dette Æmne, det kan maaske trenge til at blive drøftet en hel Del endnu, skjønt vi har da allerede faaet meget ont det; men jeg bebrejder ham den Mangel paa Originalitet, hans Behandling lider af. Det er Digterens Opgave at fremstille Sagen, saa den forekommer os som set fra en ny -Side. Men det gjør John Paulsen sjældent. Han mangler ikke ubetinget Begavelse, man finder hist og her gode Ting i hans mange Romaner; men Totalindtrykket er altid tymlt. Skjønt sjældent originale, er hans Ideer undertiden gode, men Udførelsen er altid mangelfuld. Man liar ilen Kølelse, at der kunde gjøres nugei ud af det Stof, J. Paulsen behandler, men at han ikke er Manden for det. Der er noget kraftløst, umandigt i hans Produktion. Jeg mener ikke dermed, at han hengiver sig til romantiske Drømmerier, nej, baade Stoffet og Apparatet er moderne; men han er ikke solid; hans Billeder er for farveløse eller for klattede, Farverne ere for vandetic eller for tykt smurt paa. Kretnstillingen er kjedelig eller rig paa Overdrivelser: Overdrivelsen skal agere Kraft. Man faar ikke Indtrykket af, at det skildrede er oplevet. Det maa dog være indlysende, at det rigtige Indtryk kun naas ved en simpel, samvittighedsfuld Fremstilling at Kjendsgjerningerne. Et E\em|>el paa Overdrivelse og Affektation har vi i følgende. Forfatteren vil skildre Forskjellen mellem Arten al Eilifs og Leas Menneskekærlighed og gjør dette ved

at vise deres Opførsel lige over for -en gammel Krøbling, der havde blottet sine Saar, hvoraf der randt en gul, stinkende Vædske, for paa denne Vis at appellere til Publikums Barmhjærtiglied«. Del er dog ligefrem latterligt at bebrejde Eilif, at han føler Væmmelse ved dette Syn, det maa ethvert civiliseret Menneske gjøre. Muligvis vilde Eilif gjøre Manden en daarlig Tjeneste ved at optræde som barmhjærtig Sameritan, da det vel er den andens Levevej at fremvise sil Saar; men del er i ethvert Tilfælde skrækkelig affekteret at opholde sig over, at Eilif føler Væmmelse ved et modbydeligt Syn, og det viser Mangel paa Evne til at finde tilstrækkelig gode Enkeltheder til Karakteristiken. Episoden med Familien Gran er godt fortalt, men med vel stærke Farver, et Uhyre som Hr. Gran og hans Optræden lige over for Konen er næsten utrolig; men Sandhed er der naturligvis paa Bunden. I en moderne Komun burde man ikke finde Henvendelser fra Forfatteren til Læserne.

Bemærkninger som denne: 1 Dette skulde senere faa stor Indflydelse paa den og dens Liv« er ikke blot uinteressante, men i hej Grad irriterende.

Det ufordelagtige, der er sagt om denne Bog. maa i det hele siges at gjælde oin alle John Paulsens Romaner. Man tager aldrig fat paa en af hans Bøger med Glæde, »g man lægger den i Keglen ærgerlig fra sig, fordi Udbyttet er tarveligt. Om del er Mangel paa Evner eller Studium, der altid træder hindrende i Vejen for denne Forfatter, skal jeg ikke afgjøre; nok er det, al hans Romaner efterlader et flovt Indtryk, man føler intet bankende Hjærte bag dem.

Den lille llertug. Historisk Fortælling af Miss Vonge. f Iversat fra Engelsk ved /. A'orntfius. (Hagerups Forlag

En lille uskyldig Fortælling for Børn og barnlige Sjæle. Oversættelsen er ogsaa ganske uskyldig og Oversætterens eller Oversætterinden« Noter, S. 5, højst naive, hvad der endelig ogsaa gjælder om Gjengivelsen af det engelske servanis« ved . Tjenere af begge Kjøn».

Paa 11. Hagerups Forlag er begyndt at udkomme et Tidsskrift Fra Land og By. Noveller og Fortællinger Ira mange I .ande. Der vil foreløbigt udkomme ét Hæfte om Maaneden. Det udkomne Hæfte indeholder: Nino og Maso, Fortælling fra Siena af Paul Heyse, En l'lagiar, mexikansk Fortælling al' Fr. Gerstäcker og Carlin (efter >All the year round.).

Paa Vilh. Hansens Forlag er udkommet de to förste Numre al": Musikbladet, Ugereviic for Musik og Theater, redigeret af //. V. Schytte. De tidligere Forjog paa at udgive et musikalsk Tidsskrift har ikke været heldige. Med den store Interesse, hvormed for Tiden alle musikalske Begivenheder følges her til 1 .ands, maa man imidlertid haabe, at dette Foretagende vil lykkes. Indholdet af de foreliggende Numre er afvexlende og interessant, og Redaktøren, lir. II. V. Schytte, iler er fordelagtig bekjendt som Musikanmelder, borger lor, at Bladet vil byde sine I.æsere virkelig kyndig Kritik.

1. M.

Brevkasse.

Til • Cajus'. Deres Skizze kan ikke lienyttes.

Indhold: Ha ni Makart. Af Kort Mruheu. — Eb Rekognoscering. Fortælling af Lro Tohtoy. Fra Russisk ved Thor Ijtngr. (Sluttet!. - Mindre Historier. IV. Horace Grcetey'f Kjøretur til Plicerville. Artttum Word. Ved 1. S. — Theairene. — Literatnr. Af J. .)/. — Bekjendtgjørelser.

forlæggere: BRDR. SALMONSEN.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING. Nr. 5.

Et Par Blade af

Christian Hviid Bredahls Bondekrønnike.

Literær Skizze af Otto Borchsenius.

Den 30te Oktober 1784 fodtes den mærkelige Personlighed, til hvis Livshistorie jeg her — til Dels efter hidtil utrykte Kilder — skal meddele en Række karakteristiske Bidrag. Det er en Hitndredaarsdag, der har sin uomtvistelige Plads iblandt de bedstes Mindefester her hjemme, og hvor meget end det forestaaende store Holbergsjubilæum nu allerede begynder at tage alle Sind fangne og at skygge over alle andre literære Begivenheder, har Christian Hviid Bredahl, hans Dramatiske Scener og hans sorgelige Livsskæbne i disse Dage dog forst Krav paa vor Ihukommelse. Det er ingen lystelig Historie. Paa dette Liv faldt Lykkens og Ærens Solskin kun med faa og vintermatte Straaler. Det er en Næringssorgernes Saga som selve Sten Blichers, cn

Fortælling om en enlig Aand, der fjærnt fra Hovedstadens aandelige Lys- og Varmekilde gik sin Vej alene i Literaturen som i Livet, en Fortælling om en fattig Mand, der kun ved offenlig sammentiggede eller privat sammenskudte Gaver, og saa endda kun med Nød og næppe, holdtes tilbage fra den Undergang, ved hvis Rand han atter og atter stod. men det er tillige en Fortælling om en mandig Aand, en fri Aand. en — trods al ydre Afhængighed — uafhængig og stolt Karakter, en Personlighed med sit eget Præg, usleben men lodig, en Mand, der aldrig opgav noget af sit, hverken af sine aandelige Anskuelser eller sine borgerlige Rettigheder, der var ejendommelig lige til Sær-

»Ilan cr baade Bonde og Poet, og har altsaa to Levebrod, af hvilke ethvert for sig, cæteris paribus, er tilstrækkeligt til at odelægge sin Mand.«

Brev fra Itrcdahl til Ingemann, Nuvhr. 1336.

hed, men ædel, hjærtevarm, letrørt og barnlig-uaiv; en Bonde i Træsko paa sin Pløjemark og en Digterfyrste i Panser og Plade — hamret Tankemalm — paa sin fantastiske kyhlamske Kejsertrone.

Hvor staar han ikke levende for mig — som sikkert for mange Soranere — den høje, gamle Olding fra Barneaarene der nede i den lille stille By! Jeg ser ham endnu med sin noget forover ludende Skikkelse med lange Skridt gaa ned ad Sorø Storgade, midt ude paa Gaden, i de graa, grove, øjensynlig hjemmegjorte Klæder. Vermehren har malet ham saaledes — alle ville kjende Billedet fra Liebenbergs Udgave af de Dramatiske Scener — og Ingemann har senere i sit Mindedigt fastholdt det samme Indtryk:

l Bondegaarden tned den sprukne Væg. hvor Bogen stod til Skjænn mot! Hudens Ridse, drog strængt- Vintre over Skjaldens Isse, ug dybt inod Brystet sank det hvide Skjæg.

Ingemann og Bredahl! Mindst drømte vi Drenge den Gang om, at et saa smukt og uegennyttigt Venskab knyttede dem til hinanden. Selv for vort lidet gjennemskuende Blik var der Modsætninger nok. Medens Ingemann levede ganske saaledes, som en romantisk Drengefantasi kunde tænke sig en Digters Hjem, i det lille, gamle Hus ved Søen med den tilgroede Have under den lange Række mægtige Lindetræer, og medens han selv — Gjenstand for alles

Kjærlighed og Taknemmelighed — saa godt som daglig var at træffe i Akademihaven eller i Filosofgangen, altid venlig hilsende og smilende, saa var det sjældent at mode den halvt ukjendte, ingen hilsende og ned for sig seende Bredahl, han, der levede som en slet og ret Bonde ovre paa den anden Side af Soen, og kom han paa éns Vej, veg man næsten skv til Side og med et uvilkaarligt Indtryk af noget mørkt og truende, eller i alt Fald noget, der endnu laa udenfor éns Synskreds. Det var Livets Alvor, Livets Sorg og Smerte, der strog Barnesjælen forbi. Vi havde nok hort tale om hans Fattigdom og den blodige Ironi, der havde lagt Parnasbanken ind under hans Arvefæste, som for at Parnasset, selv i denne Skikkelse, skulde være ham dyrekjobt og smertedobt, men for os var Parnasset den Gang dog kun den smukke skyggefulde Skovskrænt, hvortil vi roede over med vore Baade, ligesom de Dramatiske Scener kun var os en kjær Læsning som saa meget andet, hvis klangfulde Pathos og grovkornede Komik betog og morede os — som Oehlenschläger og Holberg betog og morede os — men uden at vi nærmere grublede over det Livssyn, der havde fodt de stærke Ord, eller anede den Verdensforagt, Harme og Smerte, der vaandende gav sig Luft i disse sælsomt formummede Skikkelser med de underlige kyhlamske

Navne. Men Aar efter, da Digterens Livshistorie blev os bekjendt, dukkede Barndomsindtrykket op igjen, og vor nv Viden smeltede sorgelig godt sammen med Mindet om den duknakkede gamle med det sænkede Blik, som han skridtede dér ene, mork og indesluttet ned ad den brede Gade.

Bredahls Ungdomshistorie er saa ofte fortalt, at der næppe nu er synderligt nyt at fremdrage. Jeg skal særlig henvise til Kr. Arentzens smukke Skildring i Dansk Maanedsskrift 1864 eller i 7de Bind af hans Baggesen og Oehlenschläger , S. 444—479, hvor den samme Artikel i alt væsentligt er optrykt. Da Faderen var Forpagter af Hellestrup-Gaarden i Soro Amt, var det naturligt, at Drengen blev sat i Slagelse lærde Skole, og det er 0111 denne Skolegang, der varede fra 1796 til 1801, at Ingemann i sin efterladte ufuldendte Levnedsbog giver den bekjendte, af alle senere Biografer benyttede Skildring. Det er et i høj Grad tiltalende Billede, han giver os af den sextenaarige, stærke og bredskuldrede Mesterlektianer, i hvis tnorkeblaa Øjne der laa en besynderlig Alvor og Kraft, og hvis ikke hoje, men brede og stærke Pande var omsnoet af brune, tætkrøllede Lokker. Allerede den Gang vandrede Bredahl som oftest ene, tavs og indesluttet om paa Kirkegaarden, der tjente Skolen til Legeplads, og man vil mindes de karakteristiske Træk, Ingemann fortæller om ham, og hvori saa meget af den senere Mands Væsen og Skæbne ligesom symbolsk afspejler sig. Han var en Beskytter af de smaa mod de størres Tyranni, og en Original som Ringerkællingen med Mandshatten over det rode, koparrede Ansigt og Karletrøjen over Bondekvinde-dragten ovede allerede da en stærk Tiltrækning paa

Ynglingen. Ingemann ser i Ringer-Lisbeth Forbilledet paa hans »gamle Gumba«, den hexeagtige Sand-sigerinde, der blev hans Musa, og som hvis Famu-lus han optraadte i sine Fremstillinger af Kejserdømmet Kyhlam i Maanen. I Skolen var der for stor Aldersforskjel mellem de to tilkommende Digtere, og de lærte først hinanden at kjende over en Snes Aar senere i Sorø. 1801 blev Bredahl Student, tog to Aar efter anden Examen og gav sig derpaa til at studere Theologi. Til en Embedsexamen drev han det imidlertid aldrig, og Ingemann siger med Rette, at Bredahl var og blev en stræng og temmelig mork Deist, der med det attende Aarhundredes Forsyns-og Udødelighedstro og med dvb Agtelse for den kristelige Sædelære — han var konfirmeret af Chr. Bastholm — lod al anden Dogmatik staa hen med et mørkt Blik til Præsterne. Lige saa lidt blev han nogen Sinde Romantiker. Middelalderen og hele dens Aandsretning var ham forhadt. Paa en Aandeverdens Indgriben i dette Liv — siger Ingemann — var han saa vis som paa Sjælens Udødelighed; paa den almægtiges Kjærlighed og Visdom ligeledes; incn al menneskelig Lærdom var ham tvivlsom; det mulig aabenbarede troede han som oftest misforstaaet og forvansket; den evige Sandhed, mente han, maatte dog være den samme, hvorledes den saa blev opfattet, og hvad man ikke nu kunde se, fik man vel at se, naar det var betimeligt.

Kr. Arentzen anfører en Række andre Træk fra hans Ungdomsliv. »Med min Ungdom , hedder det i et Brev fra Bredahl, var jeg kun altfor odsel -, og en ulykkelig Kjærlighed synes en Tid lang at have kastet lange Skygger ind over hans Sjæl. Han synes for en stor Del at have opholdt sig hos sin Fader, der levede som Partikulier i Soro, ligesom han ogsaa nogle Aar boede paa Oldebjerggaard i Nærheden deraf. Hemmelig syslede han med Poesi, skrev under Tylvtestriden en skarp Satire mod den i hans Øjne hovmoddrukne Oehlenschläger, men intet af disse hans Ungdomsarbejder blev offenliggjort eller blot vist til andre. Der maatte hænde noget, som greb dybere ned i hans Væsen, for at drive ham ud af hans Skjul. Først da hans Had mod ethvert Slags Tyranni, hans flammede Uvilje mod ethvert af Overklassens Overgreb mod Underklassen , blev vakt, slog hans Indignation ud i lys Lue, og nu optraadte han som Digter, det vil i hans Øjne sige som Talsmand for de undertrykte, som Protestant imod Samfundets Uretfærdighed, Dumhed og Lavhed. Hele hans Digtning er, trods alle dens Personers og Lokaliteters maskerede Navne, paa sin Vis Indlæg i Tidens Spørgsmaal eller har i alt Fald Tidens Tilstande til Baggrund. I et Klapefter af Oversætteren« til Røver Thurno« forsvarer han sig selv imod, at de dramatiske Scener« kun skulde indeholde lutter opdigtet Tøj, som er vævet i Luften og ingensteds har hjemme . En af hans samtidige Anmeldere har forøvrigt og saa allerede Blikket aabent for, at Bredahl har malet ad vivum , om end mangen Gang karikeret. Inge-55

mann — siger Bredahl i et Brev fra 1833 — mente endogsaa, at Vennens dramatiske Stikpiller i de sidste Bind af

»Dram. Scener mulig kunde foraar-sage Regeringen Ulejlighed. Man behøver jo saaledes kun at læse Kejser Glomer , for at faa et Indtryk af, hvorledes Napoleons Skæbne og den hellige Alliance her danner Udgangspunktet for Skildringen af Glomers Kamp med Glar og Gormall, medens Frederik VI. er let kjendelig under den ejegode, fredsmæglende Kong (Thurms Maske. Digteren har Ret, naar han i et Brev siger, at der ligger lige saa megen Sandsynlighed og Sandhed til Grund for »Dram. Scener som for et og andet dramatisk Stykke, fuldt af Personer med historiske Navne«. Hvis man var meget øvet i at tolke Anagrammer, kunde man mulig ogsaa stundum faa et og andet mere menneskeligt Navn ud af disse kyhlamske Paafund som Tisisusev, Tisong, Tufertafer o. s. fr., hvoraf det vrimler hos Bredahl. Naar han i en Artikel i

Kjøbenhavnsposten Nr. 33, 1835, saaledes underskriver sig Lahmky , Skifteforv alter i Gumbas Stervbo, er dette Navn jo kun en ny Omsætning af Bogstaverne i Kyhlam.

Selv fortæller han i »Et Par Ord om Skriftet Dramatiske Scener (Kjobenhavnsposten Nr. 235— 36, 29. og 30. Novbr. 1833), hvad der endelig, altsaa henimod 1819, drev ham frem for Offenligheden.

Den Gang« — siger han — levede jeg efter mit eget Hoved og brød mig hverken om Per eller Povl. Jeg var, som endnu, langt fra Hovedstaden og uden literære Forbindelser; men jeg var Naturens Son, for saa vidt et Adamsbarn kan være det i vort 19. Aarhundrede, og i visse Henseender var jeg mindre for-k%aklet end nu. Jeg var en vældig Jæger og farlig Mand for Markens og Skovens vilde Dyr og Himlens Fugle, og tilbragte mangen Vinternat under aaben Himmel, naar Dagen tyktes mig for kort til min Færd. Stundum indtraf ogsaa et og andet, som, tilbørlig udsmykket, kunde taget sig godt ud i en Levnedsbeskrivelse, i Fald jeg havde yndet den biografiske Kunst og vilde gjort mig selv til Helten i en Fortælling og ladet den øvrige Verden drejet sig efter mig paa Papiret; men min Person var for ubekjendt til en saadan Helterolle og vilde, saa jeg siden, heller spille med som Biperson hist og her i Dramatiske Scener, Den Gang saa jeg min Næstes dumme Streger; min Næste saa sagtens ligeledes mine bedre end sine egne, men vi kundgjorde ikke vore Iagttagelser paa Prent, før et Tilfælde med en gammel Kælling fik min Musa til at stemme sit Instrument, hvilket jeg nok vidste var til, men brod mig ikke synderlig om. I en Skov samlede bemeldte Kælling sig noget Pindebrænde, der vel sagtens i Forbund med noget Mosevand skulde kogt hende en Ret Kartofler og siden opvarmet hendes gamle Skrog under Maaltidet. Til Straf for denne Samlen Pindebrænde løsnede Skovfogden et Skud paa hende, og dette gav den förste Anledning til Dram. Scener. Heraf ser man, at meget kan udspringe af lidet, det vil sige

stort af smaat, eller som nogle ville sige: smaat af stort. Nok, jeg skulde have truttet Stormskjoldbulder lige saa godt som Sotto traf ham (skjønt Simber var en Stump af mig selv) i förste Del af Dram. Scener.

— Ogsaa om den ædle Rover Thurno siger Bredahl, at han har meget tilfælles med mig.

Bredahl var 35 Aar gammel, da han i Slutningen af 1819 udgav den første Del af Dramatiske Scener. < Anden Del kom tidlig næste Foraar. Rahbek var

— i sit Ugeskrift Tilskueren — den første, der tog imod ham i Literaturen. Hans Anmeldelse indledes med et træffende Citat af Goethe:

Da steilt das liebe Publikum und sieht erstaunend auf und um, was all der tollen Rciterei fUr Anfang. Will' und Ende scy,

og alle Efterretninger fra Datiden gaa ud paa det samme. »En vis Originalitet — siger en Veninde af Digteren, til hvem vi nedenfor skulle komme tilbage — -gjorde Mængden usikker; det var ikke gangbar Mont, bar ikke det vante Præg, ikke et kjendt Navn — og man tav«. En forholdsvis anerkjendende Anmeldelse af Jens Møller fremkom dog i Begyndelsen af 1821 i »Dansk Literaturtidende<. Ogsaa denne Anmelder undrer sig over Henlæggelsen af Scenerne til Maanen, skjønt han i de lunariske Personer gjenkjender Kjød af vort Kjød og Ben af vore Ben. I et »Postscriptum af Oversætteren til förste Del af Værket havde Bredahl forøvrigt skildret, hvorledes han en Maaneskinsnat paa l'indi Overdrev træffer en gammel Kvinde, hvis Navn var Gumba, og som kaldte sig Musernes Kammerjomfru. Det er hende, der giver ham det fra Maanen nedblæste, »stormslagne' , originale Haandskrift, hvilket han saa som hendes Famulus oversætter. Det hele Postscriptum er imidlertid som

de fleste af Bredahls Avisartikler, Smaapjecer og lignende mindre Indlæg alt andet end klart og ofte bizart og barokt, samt næsten »bondsk i sin Komik. Det var ikke ganske med Urette, at man undertiden opholdt sig over hans uhøviske Platheder, og Gumba siger i en af disse Pjecer træffende til sin Famulus: Det gaar dig, som det gik salig Gert Vestfaler; naar han kom paa visse Materier, forfaldt han udi vidtloftig og sælsom Snak.

Det eneste maaske af disse Smaaarbejder, der gjennemgaaende ejer poetisk Værd, er hans »Fra gammel Gumba », et versificeret Indlæg i Gjenganger-striden< fra 1832. Vi kunne derfor allerede her et Øjeblik dvæle ved Pjecen, saa meget mere som den, ved at give Bredahls Syn paa Bondens daværende Stilling og hans Betydning for Samfundet et smukt Udtryk, kan staa som en Slags Prolog til de Blade af Digterens Bondekrønnike, det skulde være denne Skizzes nærmeste Formaal at bringe. Som Bredahls Livsskæbne overhovedet frembyder talrige Sammen-ligningspunkter med Blichers, delte han ogsaa i mange Stykker sin jyske Lidelsesfælles Meninger. Romantiker var han ikke, og Realist vilde han ikke være, ligesom han forøvrigt bestandig angriber al Navne-Nr. 8.

værdi og blind Avtoritetstro. Over for Formskjærer-lavet , saaledes som Blicher i et Brev til Ingemann kaldte Heiberg, Hertz o. s. fr., stod lian ligesaa fjendtlig som Blicher selv. (Se Breve til og fra Ingemann« og mine Fra Fyrrerne , II, bl. a. S. 138). Maalt med denne Maalestok, blev Oehlenschläger, hvem Bredahl ellers nok kunde hakke lidt paa, en ideal Heros. I Rhythmerne fra »Thors Rejse til Jotunheim .-skildres nu i den nævnte Pjece, hvorledes den gamle Gumba en regnfuld og stormende Nat vandrer med sin Famulus og moder Asathor. Tordenguden klager over, at for var her en Kæmpeslægt, medens nu kun Dværge kravle for hans Fodder:

Uonder med Pind ved Siden, krogede Ympeskud, hver som en Tommeliden krybe her ind og ud. Knap voxer dem Skj;eg paa Ilage, Kroppen er uden Aand. Bonden i fordums Dage var skaaren for Tungebaand.

Kring Ilandets Droi paa Thinge, fulde al* Marv og Mod, i Jrern og l'anserringe langskjreggede Uonder siod. Fribaarne greb de Horne:, drak liv al 01 og Mjod; nu faa de Finkel for Kornet og svælge Sot og Dt>d.

Men Famulussen tager Mod til sig og giver Svar paa Tiltale:

Bomlen ej gaar paa Voven, omgjordet med Vikingssværd, nu Krummer lmn Ryg bag Ploven, det tykkes mig ærlig Færd. Daaren ined Spid ved Hoften haanlig end skuer ned paa Manden i Vadmelskoften; lever dog af hans Sved.

Men Kand til Skj.vg paa Ilage end Bondemanden har; let er: sig ej at rage, hvis det gjur Sagen klar. Kring landets Drot paa Thinge tor Bondemanden staa, om ej i l'anserringe, dog med sin Kofte pan.

Thi med den gyldne Krone (det skal I hore nu) sidder paa Danmarks Trone en Drot ined Fmlerhu. Dg dem, som Jorden dyrke, har Danerkongen kjær; ej I .Andets mindste Styrke i Bondemarven er.

Det er, lige til den sønlige Fortrøstning til den landsfaderlige Patriark, i ét og alt Blichers Syn paa Bonden Ira de samme Aar.

Thor spørger dernæst om, hvo blandt de danske Drenge der nu slaar Guldharpen og tyder Mimers Bog, eller drikker mest af Mjøden i Bragurs gyldne Skaal:

Knd vil vel Hertha lytte til Klang af Tankeraalm, ej Liv og Varme bytte for Kog af .Krtehalm?

Han har nok i Thrudvanger hort, at Drauger og Gjengangere vil slukke Bragurs Lys:

Med Ingenting i Sigte aandløs igjen at gaa: er (let, monstro, at digte og Harpens Guld at slaa?

Han venter sig intet godt fra Hverdagslivets Slud« eller af de nye Forsøg paa at stemme sig op paa Fransk«:

Thor lider ingen Flegel og ingen Tanketom, om end med Kuml og Regel fra Paradis han kom.

Derpaa følger en varm Ros over Oehlenschläger, især som nordisk Digter:

Vil Sot og Sorg og Alder min ædle Skjald ej fly, jeg pan Ydunna kalder, hun gjor ham ung pan ny.

Men en Pennekrig, som det trækker op til, huer Tordenguden grumme lidt.

Saaledes giver Bredahl i et Brev fra Jan. 1832 ogsaa Ingemann det Raad, jo før, jo hellere at kaste Pansersærken og kalde Sanggudinden tilbage til sin Side . Man kan af hans Brev til Vennen (Samlingen, bl. a. S. 256—267) se, med hvilken Opmærksomhed han havde fulgt dennes idealistisk-orthodoxe Gjoren Front i »Huldregaverne* mod den empirisk-rationali-stiske Aandsretning her hjemme, saa vel som hans Protest i »Renegaten mod Despotiet i Ultra-Libe-ralismen og Indflydelsen fra det unge Tysklands« da opdukkende politiske Skribetitskole. men hvor meget han end holdt af Ingemann, og hvor højt han end satte hans Arbejder, ikke mindst hans lustoriske Romaner, maatte han i mange Ting selvfølgelig være uenig med Vennen. Han kommer saaledes ogsaa ind paa Spørgsmaalet om religiøs Fordragelighed, idet Tvedragt, saavel politisk som religiøs, synes ham at være bleven Tidens Løsen. Han ser to fjendtlige 1 lovedkorpser: Orthodoxiens og Rationalismens, samle sig i just ikke fredelige Hensigter og dadler begge Partiers Færd. »Jeg for min Part — erklærer han — slaar mig ikke til noget af disse Partier. Men gives der et Parti, som tillader Fornuft og Tro at slutte Forbund med hinanden, saa kan det i mig faa en Tilvæxt af en Mand, der i det mindste ikke svækker sit Parti enten ved Udskejelser fra, eller Fordrejelse af, det, han erkjender far Sandhed. Vi ville -enere faa Lejlighed til at lære andre lignende Udtalelser af Bredahl at kjende.

1 en paa det store kgl. Bibliothek opbevaret Brevvexling imellem Bredahl og en Datter af hans Slagelse-Rektor, YVöldike, Fru Maria Benedicte Ro-senstand-Goiske — gift med den den Gang sinds-_57

svage, i 1812 afskedigede General - Avditør R.-G.

— har man den bedste Kilde til Digterens Liv i Tyverne, hvortil vi nu atter komme tilbage. Kr. Arentzen har imidlertid i sin Skildring allerede fremdraget det mest karakteristiske heraf. 1 et ßrev fra Oldebjerggaard 1821 skildrer Bredahl saaledes selv, hvorledes han ægtede sin afdode Broders 2/aarige Enke, der med sit vanfore Barn fra Kjøbenhavn var tyet ud paa Landet til en Slægtning, hvor hun vel nok lik Foden til sig og sin sexaarige Krøbling af en Søn, men altfor ofte maatte fole sin Afhængighed og Hjælpeloshed. »Hun var vorden mig meget kjær , skriver Digteren, og da han en Dag traf hende grædende over Sotto og Lorma-, blev hun hans. »Nu blev der udrettet mangfoldige Ting; det indvendige besørgede hun; jeg pløjede, saaede, høstede — og spilte alt imellem paa Liren. Min Søster, som en troløs Elsker har gjort ulykkelig, tog vi i Huset og spøgte, lo og sang saaledes, at al Slags Sorg skulde frygte for at komme os nær. Hvilke Drømme! Samtidig fik nemlig Bredahl Vished for, at Resten af hans Fædrearv, 3000 Rdr., i vore Tider en stor Sum for en ringe Mand, der hverken har forsvoret at arbejde eller at være nøjsom<, var gaaet tabt. Han havde mistet hele sin Formue paa nogle faa Hundrede Daler nær, og hans Haabs hele Bygning laa i Gruset«. Det havde været »hans kjæreste Ønske som Oversætter for den Kyhlamske Muse at forene Landlivets Sysler med Lirespillet«, men Afsætningen paa de to förste Dele af Dramatiske Scener var aldeles standset, og de to næste Bind, der kom i 1821 og 22, havde om muligt endnu mindre Held med sig. Hans ovenfor omtalte trofaste Veninde, der nogle Aar efter, som vi skulle se, i en afgjørende Krise paakaldte Offenlighedens Sympathi for den under Næringssorger segnende Digter, skildrer Ægteskabet og dets Følger lidt afvigende, og skjønt Bredahl baade i en Artikel i »Kjøbenhavnsposten og — som vi nedenfor skulle komme tilbage til — i private Breve erklærer, »at der med Hensyn til Angivelsen af en og anden, dog mindre væsenlig. Omstændighed , har indsneget sig nogle Fejltagelser«, har denne Venindens Skildring alligevel sin Interesse. Hun vil vise, hvorledes Bredahl uden Skyld er kommen i den ulykkelige Stilling. Han var Ejer

— siger hun — af en lille Kapital, som han betroede til en Ven, der kjøbte en Landejendom, forbeholdt sig sin Underholdning hos ham og delte sin Tid imellem Venskab, Naturen og Muserne. En yngre Broder, der ubesindig havde giftet sig — han var Skriver i det danske Kancelli — anraabte ham døende om Hjælp for sin Kone og Barn. Da besluttede Bredahl at fremdrage nogle af sine gjemte Skatte og udgav to Bind. Han kom paa den Tid til Kjøbenhavn, mødte venlig Anerkjendelse - Jens Møllers Anmeldelse — og Livet smilede til ham paa ny. Af de ædleste Grunde blev han Familiefader. Men ved Vennens Undergang gik hans Formue tabt.

Nr. 5.

Kun en liden Rest beholdt han, hvorved han skaffede sig Arvefæste paa en Gaard, kun en halv Bonde-gaard, i Nærheden af Sorø. Endnu udkom to Bind. men nu vilde Forlæggeren ikke udgive mere, da Afsætningen var saa ringe. Nu maatte han da indskrænke sig til at være Bonde, og dette har han været, som han burde, har ikke afholdt sig fra selv at kjøre Ploven, og har knapt og trangt ernæret sig med sin tilvoxende Familie. — Det er i alt Fald en Venindes og et Øjenvidnes Beretning om hans Forhold.

Det var i 1824 — to Aar efter at Ingemann var bleven Lektor i dansk Sprog og Literatur ved det fornyede Sorø Akademi — at Bredahl bosatte sig paa Parcelgaarden Damsgaard paa Soro Akademis Gods*). Kr. Arentzen anfører forskjellige interes-

*) Til Oplysning af Datidens Fæstevilkoar, kan det maaske interessere at se følgende Uddrag af

> Udskrift af Soro Bys og Birks Skjødt* og Panteprotokol E. 543-

.... Og da Hr. I.iteratus Christian Bredahl i Overensstemmelse med forestaaende Konditioner er bleven højstbydende med den Summa 5 K. Sedl., skriver Kem Rigsdaler Sedler, hvilket Blid af Rekvirenten Forvalter Povelsen paa Vedkommende Udlægshavers Vegne er approberet, saa bliver i Kraft af Frdn. af 19de Decbr. 1093 om Avktionsvrerket Hovedparcellen af Arvefæstergaarden Damsgaard, beliggende i Boerod By, Pedersborg Sogn, S ora Birk, og som staar for Hartkorn Jordskyld 4 Tdr., 3 Skpr., 2' - Alb. ined dens Tilhørende og Tilliggende i Følge førbemeldte Konditioners Indhold herved af mig skjødet og overdraget til bemeldte Literatus Christian Bredahl og hans Arvinger som hans og disses fremtidige, retmæssige Ejendom, fri og frelst for hver .Mands Krav og Tiltale.

I Henhold til Valget af del stemplede Papir er given følgende Beregning.

a) Kjøbesummen. .--... 5 Rdl. - Mk. > Sk. Sedl.

b) Rekognition........ 16 — 5 — 4 —

c) Restance for Aaret 1823 119 — 5 — 5

d) Kgl. Skatter for Jan.

Kvartal 1S24....... 11 — , — li'A

e) Brandpenge........ 2 — 3 - 13'/- - f) Fn>t Afgift til Mart* 1S24 '3 — 1 - S Vi - g) Skoleholderens I.øn . . . > — 5 — i — h) Tienderefusion...... 5 — 2 — 4 er . . . 234 Rd. 5 Mk. 15'* Sk.

eller Sølv ... 202 Rd. 5 Mk. 15 Sk.

Det til Bekræftelse under min Haand og Segl. Sorø II. Marts 1824.

//. II. Oyldeiifeldt.

lit andet Sted længere nede:

Til I Iplysning i Fremtiden anmærkes herved, l) At Arvefæsteren af den i dette Skjøde omhandlede llovedparcel, i Følge en af forhenværende Arvefæster .11"Oaarden, nu afdøde Branddirektør Thorsen, under 16. April 1S02 afgivne Erklæring er pligtig til før bestandig at skatte og skylde af del Hartkorn Jordskyld I Skp., 3 l'dkr., */•* Alb., som hviler paa en Jordstrimmel langs Sorø Sø, uf Indhold 3 Tdr., 5 Skpr., 3 Fdkr. I .and, som reduceret til Ta.xten 24 udgjør 1 Td., 2 Skpr., 2 Vs Alb. I .and,

og 2) at det rette Hartkorn, som hviler paa selve Hoved-parcellen, er i Følge den under 12. Sept. 1812 nf landinspektør Voigt forfattede Udsiykningsberegning 4 Tdr., 3 Skpr-, 2'/i Alb. Jordskyld.

Sorø 8. April 1824.

Povelsen. c. Bredahl.

— Skjødet er endnu i Gaardens nuværende Kjers. Søren Jen-ens. Svigersønnens, Besiddelse. —

santc Uddrag af lians Breve fra samme Aar. »Den .Musa eller Medusa« — skriver han — som forforte mig til at agere Poet, har jeg nu givet Afsked. Famulussen har kastet sin Lire bort og taget fat paa Møggreb, Spade og Makke. Nu gaar det altsaa løs paa Legemet, medens Sjælen har sine gode, magelige Dage. Hovedet brager jeg nu slet ikke, og maa stundum spejle mig, for at faa at vide, om jeg ikke er hovedlos. Hvad skal en Bonde ogsaa med Hoved ? Han skildrer derpaa nærmere sin Herregaard med dens 36 Tønder Land god Jord, 7 Tønder Land Tørvemose, Humlehaver, Frugthave, Granskov, Ellemose, Jagt og Fiskeri. Bopælen, siger han, er for fornemme Folk som jeg og mine Lige, nemlig tom og øde. Hans Formand efterlod sig intet uden Rotter og Mus, en Pige og en Karl med tilgodehavende Løn og en Bindehund, dog uden Lænke. Hans Formand igjen, min Pungs Banemand , havde ladet alt henfalde og paadraget sig Gjæld og Restancer. Jeg maa nu betale for dem begge, thi

Akademiet vil intet tabe.---Den sorgelige Rest

af min Formue, som andre have forodt, har jeg nu sat paa Spil i denne Gaard. Af Gaarden kan jeg ikke leve i disse Tider, hvor vidt jeg end driver Økonomien; men jeg haaber at sætte mindre til aarlig nu end forhen, da jeg maatte kjøbe alt til min Husholdning. Hvorfra Tilsatsen skal komme, ved jeg ikke. Brevet berører endvidere det snurrige i, at han maa betale Skat af Parnasset, Banken ved Soro Sø, den i Skjødet nævnte Jordstrimmel . »Banken med dens Træer har Akademiet tilegnet sig, men Afgiften hviler paa mig — formodenlig en Straf, fordi jeg en Gang vilde kravlet op paa den literære Banke af samme Navn. Dette har saaledes forøget mit Had til Muserne, at det vist vilde bekomme dem ilde, hvis jeg fik Ram til dem med min Hakke eller Møgtyv.« Imidlertid, fortæller han, har dog en af deres Yndlinge, Ingemann, besøgt ham, og i et andet Brev fra samme Sommer meddeler han, at som han just sad og grublede over, hvorfra han skulde tage Skatterne til det forfaldne Kvartal, fik han en Skrivelse fra Direktionen for Fonden ad usus publicos med clen Efterretning, at Kongen havde skjænket ham 150 Rdr. til Fortsættelse og Fuldførelse af literære Arbejder. Först og fornemmelig — siger han — »maa jeg nu se at faa fat paa Pengene, dernæst maa jeg have fat paa den bortlobnc Musa. •

Den Gang fik han imidlertid ikke fat paa hende, og der gik en Del Aar, for han kom til at fortsætte sine 'Dramatiske Scener«. I den ovenfor nævnte Artikel fra 1833 i Kjobenhavnsposten kaster han saaledes følgende Tilbageblik paa disse sine første Trængsel saar som Bonde: Nu fulgte en Række af mørke og tunge Dage, som min Erindring hverken velsigner eller forbander. Jeg mistede min hele Formue. men fik paa samme Tid en Kone og et Barn at forsørge, hvilket just ikke var Plaster til Saaret. Jeg var paa Knæerne, blev Bonde — og dette var

ikke Vejen til at komme paa Benene igjen. Strængene brast paa min Lire — eller hvad man vil kalde Instrumentet — og alt var mørkt og ode. Min Musas Tavshed var henved 10 Aar gammel, da en venlig Stemme fik hende til at begynde, hvor hun slåp sidst.« Og, tilføjer han, det var ingen Kunstdommer, men en Kunstdommcrindcs venlige Paamindelser, han skylder sin optagne digteriske Virksomhed.

Man kan se af Ingemanns Brevvexling med Fru I. C. v. Rosenørn, at selv under de forholdsvis lykkelige Forhold, der vare blevne ham til Del her i Verden, faldt Livet i Sorø ham ofte tungt og trægt nok. Vel er han vred paa H. C. Ørsted, naar denne i Anledning af Forslaget om en landøkonomisk Dan nelsesantalt advarer imod Sorø, fordi Byen med sin gamle Moradsgrund, sin lavtliggende Sø og sin Skovomgivelse har en fugtig, indesluttet Luft og derfor udover en nedstemmende Virkning paa mange, tnen selv savner Ingemann dog ikke blot en hyppigere personlig Kommunikation med Hovedstaden«; han kommer gjentagne Gange tilbage til, at naar man i en Snes Aar har levet dernede, saa mærker man bedst, at Menneskeliv mere nærer Digter livet end en stille fredelig og skjøn Natur , og han sysler endogsaa med Tanken om en mulig Forflyt -tel.se til Kjøbenhavn . Slige Ønsker nærede nu ganske vist Bredahl ikke. For ham stod Friluftslivet paa Landet og i Skoven utvivlsomt over alt, naar han kun havde haft det tarvelige daglige Brod, men Bonden var jo ogsaa Poet, og han havde bygget sin ny Existens paa Haabet 0111, at ogsaa hans Skrifter skulde forskaffe ham nogen Indtægt. Da denne Kilde nu tilstoppedes, nærmede han sig ogsaa hurtig til Undergangens Rand. Saa lidt som Blicher (se Fra Fyrrerne II, S. 131 og 141) havde han nogen Sinde været knyttet til Hovedstadens literære og æsthetiske Kredse, og der var ingen af Dagens indflydelsesrige Magter, der var interesseret i at tage sig af ham. Det kunde den Gang være

vanskeligt nok at bjærge sig i selve Kjøbenhavn, og end ikke de største af Datidens Digtere dansede paa Roser derinde, men uden for Hovedstaden var ethvert Haab forbi, enhver Udsigt lukket. Som Blicher skulde ogsaa- Bredahl tømme den offenlige Indsamlings bitre Kalk. Det var uden Tvivl den nævnte Fru Rosen-stand-Goiske, som var den venlige »Kunstdommer-inde . Bredahl sigter til. hvad enten hun nu selv har skrevet eller kun foranlediget det paagjældende Opraab i Dagen« for 1. Novbr. 1831 (Nr. 260) om at komme Digteren til Hjælp. Den anonyme Indsender minder om Molbechs nys udkomne Skildring af Ewalds sidste sørgelige Aar og siger, at enhver I-æser har skammet sig over hans Tidsalder og onsket sig hensat i den, for at kunne bringe ham Hjælp, Lindring og Trøst. Men i dette Øjeblik — fortsættes der — »lever en Digterbroder af Ewald i lige saa trykkende og kummerfuld Stilling, og foraden at være ligesaa værdig til Deltagelse, end mere behover den. da en Families Forsorg hviler paa ham. Endnu lever59

han og kan reddes, men han vil og maa gaa til Grunde, hvis intet sker for at hindre det. Hans Navn nævne vi ikke her, men -Dagens Redaktør (Etatsraad Er. Thaarup) har lovet at nævne ham for dem, der deltagende og med hjælpsom Aand ønske at vide det.« Derpaa folger den allerede anførte Skildring af, hvorledes Bredahl uden egen Skyld er kommen i den ulykkelige Stillling. Det er paa Holbergs (irund — hedder det videre — at dette Digtergeni trues med at kvæles og slukkes under det groveste materielle Tryk. Man bor give ham en Bondes Lod — han havde jo kun en halv Bondelod — fri og uden Byrder, tilbagegive ham hans Afgifter til Akademiet eller sørge for fri Trykning af hvad han endnu har henliggende eller endnu kunde frembringe.

Men — sluttes der — Hjælpen maa søge ham. Han lider tavs og vil uden Klage synke i sin Grav. Skulde disse Linjer komme ham for Øje, tilgive han, at en anden har gjort, hvad han ikke lod sig overtale til.« I et følgende Nummer af Bladet (Nr. 272 for 15. Novbr.) oplyser Redaktøren, at han allerede har modtaget mange Beviser paa den Redebonhed, hvormed et oplyst Publikum imødekommer Opfordringen, men et hidtil utrykt Brev fra Ingemann til daværende Kandidat E. Collin*), Søn af alle de stakkels danske Digteres Tilflugt og Forsyn, Konferensraad og Finansdeputeret Jonas Collin, røber unægtelig, at det til en Begyndelse ikke var store Summer, det drejede sig om. Med Ageposten« — skriver Ingemann fra Sorø d. 4de Decbr. 1831 — har jeg i Dag modtaget de af Dem og Deres Venner veldædig samlede 46 Rdlr. til Understøttelse for Digteren Bredahl, og jeg skal med Fornøjelse paa bedste Maade besørge ham denne Understøttelse tilstillet enten i Forbindelse med livad her bliver samlet til ham, eller særskilt, hvis det, man har tegnet sig for, ikke snart indsendes. I Forbindelse med Direktør Estrup har jeg nemlig efter Etatsraad Taarups Opfordring foranstaltet en Subskription her i denne Anledning. Angaaende Maaden, hvorpaa det indsamlede hensigtsmæssigst kan anvendes til Fordel for Br. agte vi at indhente Etatsraad Taarups Mening for om muligt ved Foreningen af flere Bidrag at gjøre Understøttelsen virksommere og varigere. Ærbødigst B. S. Ingemann. En Efterskrift, lyder: Da jeg véd, Deres Hr. Fader interesserer sig for Bredahl og tager velvillig Del j hvad der foretages for ham, vilde det være Estrup og mig kjært at erfare hans Mening i denne Henseende, og om man har nogen I'lan til i Forening at

*) Det er nuværende Hr. Etatsraad E. Collin, hvis Velvilje jeg saavel skylder Adgangen til dette Itrev som til alle de efter-felgende hidtil utrykte Breve fra Bredahl selv.

anvende hvad der paa forskjellige Steder samles (f. Ex. til Forøgelsen af den halve Bondegaards Jorder, som Br. her besidder som Akademiets Arvefæster). Hvad man her har tegnet sig for, vil omtrent beløbe sig til en 250 Rdr., hvoraf en Del Bidrag dog forst komme sukcessivt i flere Aar. Subskriptionslisten er endnu ikke kommen tilbage fra Landet, og for end til Nytaar vil næppe Bidragene her kunne være samlede. I et Brev fra Novbr, samme Aar til H. C. Andersen (se Brevene til denne, S. 262—64) udvikler Ingemann nærmere Bredahls sørgelige Stilling og overvejer, om ikke et indbringende Toldembede eller Postmesterembede vilde være ham allergavnligst, hvis nogen kunde skafte ham et saadant. Med et Sideblik til sine egne literære Modstandere siger Ingemann, at det dog er ret glædeligt, at man i vor Tid ikke vil paadrage sig den Anklage, at man ligegyldig lader Digterne sulte ihjel, om end den samme Tidsalder og dens Ordførere ikke fole stort Samvittighedstryk ved at flaa

eller radbrække dem ved aandelige Bødler. Hvad Bredahl angaar, siger Ingemann, at han i den senere Tid synes at have opgivet enhver Tanke om fortsat Skribentvirksomhed.

Det var vistnok allerede godt — slutter han — »kunde Bredahl blive en nogenlunde velhavende Bonde; men vil man vente videnskabelige Frugter af hans øvrige Liv, maatte han kunne tilbringe ilet i en sorgløs Stilling blandt dannede Mennesker. I samtidige Breve fra Andersen (S. 92—95) kan man nærmere følge Collins og Andersens varmhjærtede Bestræbelser for at faa det mest mulige ud af Indsamlingen. Fra nu af kom ogsaa Bredahl selv i Brevvexling med E. Collin, og vi skulle strax nedenfor komme til hans første Breve til denne utrættelige nye Ven. Forinden kun folgende. Bredahl var foreløbig reddet, om end det snart skulde vise sig, at Krisen ikke havde været akut, men var og blev kronisk, og i de følgende Aar, 1832 og 33, udkomme de to sidste, 5te og 6te, Bind af Dramatiske Scener . I et Brev fra Juli 1832 skriver H. C. Andersen til en Veninde, at han med Ingemann har gjort en Tur til Parnasset og besøgt Digteren Bredahl; han var ganske bondeklædt, havde store Støvler og et Skjæg, tykt og sort; paafaldende var det, hvorledes han lignede Shakespeare. Dagen efter gjorde han mig en Gjenvisit, men da var han vasket og raget og saa ud som et andet Menneske. Han var vred paa

Gjengangeren og ansaa ham ikke for synderligt.« — Det trøster aabenbart den i Hertz s Digt selv ilde behandlede Andersen, at ogsaa Hauch, Ingemann, Oehlenschläger, Wilster o. s. fr. i saa Henseende dele Bredahls Mening. Nr. 5-

Introduktion.

Af Henrik Pontoppidan.

(iste Kapitel af en Novelle, der om nogen Tid vil udkomme paa den (»yldendalske Boghandels Korlag).

I.

Den Dag, Kanceliiraad Byberg festligholdt sin tresindstyvende Fødselsdag, overraskede han ved den sædvanlige I Iojtidsmiddag sine Venner med den Meddelelse. at han havde solgt sit Apothek, frasagt sig alle sine offentlige Tillidshverv og agtede at trække sig tilbage fra Verden, — ud til en fjærn og afsides Skrænt ved Havet, for dér i uforstyrret Ensomhed og Glemsel at henleve Resten af sine Dage i Samkvem med Naturen og sine to unge Dotre.

Som De véd, mine Herrer!« havde den lille Mandsling sagt, idet han med Værdighed forte Haanden op til sine Guklbrillcr, og derpaa kjækt ståk den ind paa Brystet bag sin broderede Silkevest.

Som det næppe er Dem ubekjendt, nærer jeg og har jeg altid næret, en —jeg tror at turde sige ikke helt ulykkelig Kjærlighed til vore Fædres mandige Idrætter. Fra jeg ikke var større end som saa, har der i mit Blod været nedlagt en ubetvingelig Drift

ud imod Naturlivets ubundne Glæder..... Denne

Farernes Spænding og Musklernes Anspændelse, hele

denne frie, friske Færden paa Vang og Vove.....

Mine Herrer! Den, der blot én Gang har fornummet Jægerens Æventyrrus eller i Ensomhed lyttet til Naturens store Alvorsstemme, vil sikkert forstaa mine Følelser og tilgive mig min Beslutning.:

Nu forholdt det sig virkelig saa, at Kanceliiraad Byberg var en uforbederlig Nimrod. Paa smukke Sommer- og Vinterdage havde den fredelige Smaaby i snart tredive Aar kunnet glæde sig ved Synet af denne lille sirlige Mand, naar han iført gul Xan-kinsfrakke, med Myggeslor om Hatten og Guldknap i Skjortelinningen, eller indbunden . Knæ-Gamascher, Sømsko og et Uhyre af en Hovedhætte, hvorfra kun Guldbrillcrne morderisk ståk frem — med Uforfærdet-hedcns taktfaste Skridt vandrede gjennem Gaden op i Bymarkerne eller ned til den fiskerige Aa, — i fem Skridts Afstand fulgt af sin tro Sancho Pansa, den tykke Apotlieker-Søren , og begge belæssede med et Apparat af Stænger, Snører, Bøsser og Spande som til en hel Hvalfiskefangst.

Saa snart det vat begyndt at plaffe ude i Vængerne, havde hver Mand i Byen samlet sine Børn, Katte, Høns, og hvad andet af kjært han ejede, omkring sig. Belært af Erfaring holdt ogsaa Bundtmageren skarpt Øje med sine Muffer og lodne Kraver, der laa til Udluftning paa et Stykke Grønsvær bag hans Have. Men inde i Apotheket besvimede Kan-celliraadinden paa sin Sofa, skjønt hun vidste, at Sancho-Pansa i Følge hendes eget udtrykkelige Forlangende var ved Haanden for det Tilfælde, at der skulde ind-træffe noget usædvanligt.

Alligevel havde han næppe anrettet større Ødelæggelser hverken paa sig selv eller sine Omgivelser.

Hændte det imidlertid, at han kunde gjøre sit Indtog med en død Skade eller to magre Skaller i sin Taske, saa han sig i lykkelig Triumf rundt til alle Vinduerne; og kommen hjem til sin Kone, havde han endnu ikke faaet sig helt omklædt, før han med stor Stemme og vandrende frem og tilbage gjennem Sovekammerdøren begyndte at fortælle om sine Bedrifter, mens den lille svagelige Dame hovedrystende, men med lettet Hjærte, fulgte ham med Øjnene fra sin Lænestol.

Lykkeligvis havde Kanceliiraad Byberg dog ogsaa andre og mere fredelige Tilbøjeligheder; og navnlig elskede han, men i Hemmelighed, Blomster.

Skjønt han paa ingen Maade vilde tilstaa det for sig selv, end sige andre, turde disse i Virkeligheden være Gjenstand for hans Livs egentlige og dybeste Lidenskab.

Ofte talte han med højtidelig Foragt om disse »Civilisationens Misfostre og »Kulturens Koketter ; men i Stilhed kunde et fuldt udsprungen Rosenflor eller en vel tilklippet Buxbomhæk faa hans Hjærte til at banke. — Og, Sandheden at sige. saa var den tilsyneladende saa pludseligt fattede Beslutning om at fly Bylivets Uro og Lartn egentlig kun Virkeliggjørelsen af et helt langt Livs hemmelige Drøm, i hvilken han havde set sig selv som en fredelig Urtegaards-mand i en Paradisets Have, syslende mellem Agurker og Tulipaner, Mistbænke og Jordbærbede.

Han havde da heller næppe slugt den sidste Rest af al den megen festlige Mad og bevægede Skaalen, der som en af Byens Bedsteborgere var bleven ham til Del, før han skyndsomst forsvandt ud paa den anden Side af de store Nordskove. Her havde han nemlig i al Stilhed ladet sig sit Eden indrette i Fonn af et hyggeligt lille Landsted, hvori han nu virkelig i fire Aar havde levet et Liv fuldt af lutter Salighed.

Stedet laa under en stor, grøn Skrænt tæt ved Hovedlandevejen, og var, som rimeligt, en ægte Jægerbolig, bygget i en Slags gammeldags Schweizerstil. med Hjortetakker over Dørene og bredt nedfaldende Tag-skjæg. Men skjønt saa ungt af Aar var det allerede altsammen dækket med et tæt Væv af Ranker og Slyngløv, hele Huset skjult under et frodigt Xet af Kaprifolier og Roser en sand lille paradisisk Blom ster-klyl. Symbolet paa den huslige Lykke, som den overskyggede.

Indkjørselsporten laa lige vetf Landevejen og dannedes af to kalkede Murpiller, der foroven endte i gule Terrakotta-Vaser med Kaktus. Mellem høje Piletræer gik herfra Vejen op til Bygningen langs med Siden af Forhaven. Bag Landevejsgrøften var der anbragt et højt, hvidmalet Staaltraadsgitter, gjennem hvis Masker man saa ind over en lysegrøn Græsplæne med et forgyldt Sol-t'r i Midten og omgiven af smalle, grusede Gange, der skinnede kridhvide i6!

Nr. 5.

Middagssolen, — over en lille Skraaning med spraglede Blomsterbede, en grøn Trappe og en halvskjult Veranda, bag h\is gule Slyngroser man gjærne skimtede Kjolerne af de to unge, nu begge helt voxne Dotre paa hver sin Side af et lille Bord med en Sykurv.

Det hele saa saa pynteligt, næsten dukkeagtigt ud. Kancelliraaden selv puslede nede bag Lindelysthusene og Syrenhækkene med en stor Solhat ned over Øjnene og en mægtig Havesax. Han var i Aktivitet Ira den tidlige Morgen, og var bleven mindst fire Aar yngre. Selv Sorgen over Tabet af hans kjære Nathalia var efterhaanden som sporlost forsvunden fra hans lykkelige Guttaperka-Ansigt.

Ofte sank han rigtignok hen i dybe Selvbebrejdelser og Anfald af Selvforagt. Og for ligesom at bøde paa sin

Svaghed, lod han Sancho Pansa, der var fulgt med dem herud, daglig skure og pudse hele Vaabenkamrets Indhold og hænge det op paa Plankeværket ud mod Vejen.

Undertiden stillede han sig da ogsaa med Snører og Stænger hen ved en Mergelgrav et Stykke fra Huset eller forskrækkede Beboerne i den nærliggende Landsby ved at vandre igjennem den med Hovedet puttet ind i sin Hætte og et langt Mordvaaben over Ryggen; men iøvrigt havde herude en hel ny og underholdende Sport, bestaaende af lange .-eventyrlige Spasereturc, hvori ogsaa Dotrene deltog, mere og mere optaget hele Familjens Interesser.

Hver Dag, naar Vejret blot var nogenlunde taaleligt, bandt Kamma og Betty deres silkeforede Kyser eller brede Sommerhatte under Hagen; Kancelliraaden tog sin spigrede Stok, ståk et Kompas og et Vej kort i den ene Baglomme, et Par Støvbriller og en Afstandsmaaler i den anden, anbragte et lille Rejsethermometer i Hattebaandet, en Kikkert i Rem over Skuldren samt en Taske med Gummibægre, For-bindingssager og et Taagehorn paa Maven, og saa-sedes udrustede begav de sig paa Strejftog rundt i Egnen.

Mens Kancelliraaden hvert Øjeblik standsede for at tage en Observation med Thermometer og Kompas eller »bestemme Linjen paa Kortet, løb de unge 0111 og plukkede Blomster, sprang over Grofter og talte med Bønderne. Og alle Vegne, hvor de kom frem, vakte de to smukke, friske, trods deres store Aldersforskjel dog ganske ens klædte Pigebørn megen smigrende Opmærksomhed.

Selve Egnen frembød ellers ikke meget interessant. Den var flad, bar. ensformig. Men i Syd og Vest adlede Skovene alvorsfuldt deres mørke Masser ud mod Horisonten, og i Nord blaanede Havet.

I Øst laa et lille idyllisk Herresæde, Gudersløv-holm, halvt dækket af en mørkegrøn Lund, saa kun et fladt Tag med nogle Stenvaser og Statuer ståk frem over Kronerne. Kom man nærmere, traadte Hovedbygningen frem i en lys, venlig Façade, der med sine grønne Vinduesskodder og høje, runde Flisetrappe havde noget over sig som af en Fyrstes Jagt-

slot. Men navnlig var der en stor, pragtfuldt anlagt Have, hvortil Ejeren — en ung Mand paa tredive Aar — liberalt havde tilbudt ham Adgang. Her sad de da ofte paa stille Sommeraftener i et hojt Lysthus ved den yderste Ende af Parken og saa ud over det store, blanke Hav, der skyllede sit Guld og Purpur ind imod dem paa Stranden.

Til andre Tider vendte de sig ud imod Skoven, hoppede over et Stykke brun, knoldet Mose, fyldt med Kjæruld og Dunhammere, og fortsatte op igjennem en Sandgrav til et dybt, mørkt Indhug i Skovbrynet. Her inde laa nemlig Egnens anden Mærkværdighed: en stor, rød Borg med tunge Taarne, favnetykke Mure, udtørrede Grave og en mosgroet Æblegaard, der gik i ét med Storskoven, — en rigtig gammel musegnavet Ridderborg, der helt spøgelse-agtig. som et forglemt Stykke Middelalder, traadte frem af Stilheden, med Skovenes morke Sus over sit Tag som et Kor af henfarne Aander.

Man vilde ikke være bleven forbavset. 0111 man havde set en Riddersmand med højrød Fjerbusk og guldklingrende Sporer træde frem over Vindebroen, eller en Dame med Atlask-Skulderpufler og Sølvmors-Ærmer læne sig ud over Karmen af et af de mange smaarudede Vinduer. Betty, som kun var atten Aar, holdt i det hele slet ikke af at komme her.

I daglig Tale kaldtes den — man havde glemt hvorfor — aldrig andet end Klosteret , skjont den i Virkeligheden havde et stateligt Navn, der klirrede med Sværd og buldrede med Skjolde. I gamle Dage havde den nemlig været Sædet for en af vore gamle danske Adelsslægter, der imidlertid en Gang i Begyndelsen af Aarhundredet paa Grund af Skatterestancer maatte lægge den under Hammeren. Herved splittedes og spredtes de Store Jordegodser for alle Vinde, og Klosteret med tilliggende Skove kom i Hænderne paa en stenrig, holstensk Studehandler, hvis Ætling endnu havde det i sin Besiddelse.

Om denne — Klosterbamsen kaldte de ham — var Egnen fyldt med foninderlige Historier. Enkelte af dem var ogsaa sluppet ind i Kancelliraadens ellers vel tillukkede Hjem. Det fortaltes, at han levede et halvt Vildmandsliv, delt mellem Jæger-I lallo i Skovene og støjende Drikkelag i Klostrets forgyldte Sale. Saa meget havde de i alle Fald hort for vist, at han, selv om Natten, skulde jage gjennem Tykningerne med Kobler af Hunde og Klappere;

og de blev derfor meget forbavsede, da de en Dag, de sad og hvilte sig i en Bøgeskygge, overraskedes ved Synet af en — ganske vist noget kæmpemæssig — men ung og elegant Skikkelse med et stort, smukt gult Skjæg ned over Brystet, der hofligt hilste dem, idet han nærmede sig.

Som man kan forstaa, spillede i det hele disse to Herregaarde saavel soin deres Besiddere en væsenlig Rolle i Egnens Liv. Men en særlig Interesse fik de paa visse Steder derved, at begge de to unge Herrer endnu var ugifte.

I de sidste ti Aar havde man rundt om i deNr. 8.

bedre Familier bogstavelig ikke talt om andet end disse unge Mænds Fremtidsplaner. Et Spil al'lntriger og Forstillelse, Bagtalelse af formodede Rivalinder, ømme Øjekast og ivrige Modres Smiger havde spundet sit hemmelige, men virksomme Net omkring dem i hele Miles Omkreds.

Snart hviskedes der med Skadefryd om én, snart om en anden, som skulde have trukket Garnet til sig i den Tro, at en af Fuglene endelig var fangen. Der gik næppe en Dag, uden man horte om, at nu brændte Tampen her, nu slukkedes den dér.

Men ingen tænkte paa det lille Kancelliraads-hjem eller de to stilfærdige Piger, der saa beskedent skjulte sig i deres silkeforede Kyser.

Og dog sad der snart ogsaa her én, der blev rød, hver Gang hun hørte Skud rulle ud fra Klosterskoven, — og en anden, der blev hvid, blot hun horte Lyden af Hovslag ude fra Vejen.

Og som nu Skæbnen underligt kan spille selv med vore snedigste Anslag og Beregninger, saa blev det netop disse to unge Hjærters Banken, den denne Gang lyttede til. — En skjøn Dag forbløffedes Verden ved den Meddelelse, at først den ene, og strax efter den anden af de saa meget omstridte Personer havde været med hvide Handsker hos Kancelli raaden.

Nu traf det sig saa passende, at det just blev Kamma, den ældste, der kom til Klostret. Der var nemlig noget over hele hendes Skikkelse og stolte Blik, der ligesom paa Forhaand bestemte hende til en Borgfrues Værdighed. Dette høje, unge og dog fuldmodne Legeme var som skabt til at bære Silke og Brokade over bonede Gulve, disse runde, marmorhvide Skuldre til at lyse over mørkt Fløjl i festligt oplyste Sale.

Betty derimod var, trods sine atten Aar, endnu lille og bly. med noget af Barnets ubevidste Ynde. Rødmende og blegnende, som Mælk og Blod, holdt hun sig helst ligesom i Skjærm bag sin ældre Søster, og saa halvt frygtsom op bag Øjcfrynsernes buede Silkegilter.

Man kom ved at sé hende til at tænke paa disse -kjønne, rørende Smaaknopper, der ængsteligt skjæl-vende staar og gjemmer sig bag Græsset; . . . indtil en Dag den rette Solstraale hegger sig for dens Fod. Thi da aabner den i Løndom en blændende F'avn, fuld af berusende Sødme.

Ved Søsterens Bryllup, der ved Sankt Hansdags l id blev fejret med fyrstelig Pragt i selve Klosterets nypudsede Sale, havde hun sét saa bedaarende ud med sin nye, sølvblanke Atlaskkjole, sine violblaa Ojne og enlige lille Rose i det mørkebrune Haar. Og ved denne Lejlighed var det nok ogsaa, at den unge Herre til Gudersløvholm til sidst kastede sig for hende i et af Sidekabinetterne.

Denne nye Sejr for de før saa ganske oversete Kancelliraadsfrokner gjorde i den saa sørgeligt skuffede Verdens Øjne Formastelsen komplet. 1 Virkeligheden var det ogsaa et Slag, bitrere end det første.

Ganske vist havde Klosterbaronen baade tungere Kister og et vægtigere Navn, end Ejeren af Gudersløvholm nogen Sinde kunde vente sig. Men paa den anden Side ejede denne i sig selv Egenskaber, der uvilkaarlig trak Kvinderne til ham.

Det var noget vist tavst eller diskret lidenskabeligt, der dannede ligesom Understrømmen i hans forovrigt

fuldendt ridderlige og formrette Optræden. Han var dertil ejendommelig smuk; velvoxen, rank, med et regelret ovalt, næsten kvindeagtigt ovalt Ansigt; Panden høj, hvælvet, men halvvejs dækket af et Krus af lysbrune Lokker. Under den brændte de blaa, lidt sværmeriske Øjne og gav, sammen med Mundens lint tegnede Linje og en tynd, opadvoxende Moustache, Ansigtet dets Udtryk af Ildfuldhed og Intelligens.

Et Par smaabitte Rynker mellem Brynene og to graa Haar i Tindingen skulde, efter hvad Damerne hviskede, være de interessante Mindelser om forrige Tiders Kvindegunst, — et Kapitel, i hvilket han nok — følgende sin Slægts Traditioner — havde levet baade rigt og forceret.

Men nu hørtes der kun om den ærlige, mandige Alvor, der prægede al hans Færd mod smaa og store, og som uden Undtagelse vandt alle for ham. Han lignede slet ikke sine støjende, drikkende og kortspillende Standsfæller, hvis Interesser han ikke delte, og hvis Selskab han hverken søgte eller skyede. Han elskede Kunst, men Musik over alt. Han nævntes i sin Tid som Hovedstadens graciøseste Danser; og paa sine mange og vidtløftige Rejser havde han erhvervet sig en Indsigt og Dannelse, der ikke var almindelig.

1 enkelte Øjeblikke, maaske gjennem Erindringen, kunde lians Blik laa et pludseligt Udtryk af Barskhed eller Tungsind, men ikke saa snart traf det Bettys rene, barnlige Skjønhed, før det smeltede lien i den unævneligste Hengivenhed. Og naar han sad ene hos hende og saa ind i Øjnenes dybe Uskyldsblaat, kunde han trykke hendes lille hvide, blode, skjæl-vende Haand med en saa lidenskabelig, skjønt ærbødig Ømhed, at hun, halvt ængstelig, maatte smile.

Betty var over al Maade lykkelig; blot forstod hun slet ikke, hvor det kunde tilkomme hende. Livet laa med ét for hendes Fod som et rosengyldent Æventyr, hvori hun, saa ganske uforskyldt, var kommen til at spille Prinsessens Rolle.

Nu, da hun laa alene i Kammeret, kunde hun hver Morgen usét liste sig hen bag Gardinet, for at se Solen staa op over Gundersløvholm. Hver Middag sprængte en Rytter paa en gul Hest ind mod de hvide Murpiller, hvor Betty stod med bankende Hjærte og spejdede. Om Aftenen vendte Rytteren tilbage; men da gik den gule Hoppe Skridt for Skridt henne langs Grøftekanten, pustede og stampede, og saa utaalmodig omkring paa den lyst klædte Dame, der lænet ud imod den, med nedslagne Øjne og blussende Kinder, fulgte dem ved Siden. For Enden af et Dige. hvor Vejen drejede, skiltes de i Tavshed. Men saa63

længe Støvet af dens Hov skimtedes imod Havets sorte Blaa derude, stod hun paa Diget med sit viftende Slor og en Taare skjælvende i Øjet.

Noget mere ellevildt af Henrykkelse end Kan-celliraad Ryberg, skulde man derimod lede efter i en god Kikkert. Selv ikke Tanken om. at der nu snart vilde blive tomt i hans Hjem, og han selv trippe om i de tavse Stuer, havde kunnet faa Bugt med Smilet i hans Guttaperka-Ansigt; — dette lykkelige Smil. der efterhaanden syntes saa fastgroet i sine Gruber, at det, selv naar han sodeligt sov, uforstyrret laa og bævede omkring hans Læber.

I Egenskab af Sportsmand havde han navnlig helt forelsket sig i Klosterbamsen, der i alle Maader forekom ham som et Monster paa et Medmenneske. Denne imponerende Storhed, som mindede om de gamle Jættekæmper, — dette smukke Skjæg. hele den mægtige Skikkelse, der forte med sig ligesom et Pust af Vildt og frisk Skovluft, betog ham med den allerhojeste Beundring. 1 Følelsen af Fællesskabet imellem dem, rettede han sig uvilkaarlig selv i Vejret, luer Gang han i Afstand betragtede hans mandige Holdning. Og han lovede just sig selv for Alvor at samle sig sammen og bekjæmpe en kvindagtig Svaghed, da en stor og forfærdelig Begivenhed som et Lyn splintrede den lille Lykke under Skrænten.

Den ramte saa meget des mere lammende, som den kom saa aldeles uventet. Betty gik just og havde stundesløst travlt med sit Udstyr; Bryllupet var bestemt til en Gang i Begyndelsen af Avgust, og strax efter skulde de rejse til Schweiz og Italien for at blive borte hele Vinteren. Saa lykkelig som en ung Fugl hoppede hun Dagen igjennem

op og ned ad Trapperne og kiggede hvert andet Minut varsomt ind i Kammas gamle Værelse, hvor to Syjomfruer sad i uafbrudt Virksomhed mellem Stabler og Bjærge af hvidt Tøj — dette en Jomfrus fine Brudelinned, der altid synes renere og hemmelighedsfuldere end alt andet.

En Morgen, luin kvidrende kom ned fra sit Sove-

værelse, traf hun mod Sædvane ingen i Spisestuen. Inde i Faderens Værelse saa hun derimod til sin Forbavselse Kamma, Søsteren, gaa op og ned ad Gulvet, bleg, i hæftig Bevægelse og med Haaret i Uorden.

I Krogen sad Kancelliraaden paa en lav Taburet og saa fortumlet, fortabt og forgrædt ned mod Gulvet. Lampen stod endnu og brændte midt paa Bordet mellem Shawler, Handsker, Hat og flere Ting, der i Forvirring laa henkastet over det;...., og med en underlig Isnen gjennem Hjærtet huskede nu Betty, at luin en Gang om Natten, som i Drømme, havde hort Lyden af Stemmer og Tummel nede fra Stuerne.

Hvad der egentlig var sket, blev vel aldrig helt oplyst udenfor Prokuratorers og Retsbetjentes snævre Kreds. Men da Kamma ikke vendte tilbage, og navnlig da man en Dag havde set en Vogn, fyldt med hendes Ejendele, kjore bort fra Klosteret, forstod man, at det maatte være det allerforfærdeligste, hvorefter ingen Forsoning er tænkelig.

For Resten manglede det ikke paa Rygter og Kommentarer med nærmere Detailler. Og rundt i Egnens bedre Familier tænkte man i sit stille Sind, at det jo kun var, hvad man havde kunnet vente: Retfærdighedens Finger — eller, som de yndede at udtrykke sig, den straffende Nemesis.

Men fra denne Dag var Solen ligesom gaaet bort fra den lille Jægerbolig under Skrænten. Man behøvede blot at gaa forbi paa Vejen for at fole, at her havde Livets store Skygge lagt sig hen. Gule og rode Blade sank stille ned paa Plænerne og de grusede Gange, men ingen samlede dem op. Blomsterne hang og raadnede paa Stilkene, men ingen skar dem bort. Ingen lille smilende Kancelliraad med Solhat og Havesax puslede omkring bag Syrenhækkene, men en gammel, bojet Mand, der smaasnakkende og hovedrystende vandrede frem og tilbage ved en hoj, alvorlig og sortklædt Kvindes Ann. Selv Sancho Pansa syntes at have forladt sit Vaabenkammer og saås at sidde henfalden i sorgmodige Betragtninger over Verdens Utroskab og Daarlighed.

Stakkels Thea.

I ands by billede af Bertel Elmgaard.

Hver Aarstid har jo sine Minder. En Aprilsdag med Solglimt og Byger over halvgrønne Marker og Hegn sætter Sindet paa anden Maade i Svingninger end Septemberdagen, vække Minder af anden Tone og anden Art.

Saaledes ser jeg da stakkels Thea for mig. lu er Gang Hosten lukker af for Sommerens rigt nydende Liv, og Efteraaret glider ind paa stille, kølige Dage. Og nu paa saadan en Dag, lydhor og klar, med høj. ren Himmel og vid Horisont, en vemodig skjon Dag, da Luften vifter mild hen over afredte Marker og

bærer ind til mig gjennem det aabne Havevindue en Duft af Blomster og vejret Hor, vil jeg fortælle hendes Historie.

Der nede ligger Landsbyen med sine grønne Tage og grønne Træer, den stille, hjemlige Landsby, der saa hendes unge Liv udfolde sig og atter visne. Oppe i Luften, højt oppe i det perleklare Blaa kredse hvide Duer om, som skinnende Sølv; ude i Haven, under Ellekrattets Grene flojter en Solsort i Mosset.

Stakkels Thea var kommen til Byen som Høst pige, langt ude vest fra. der hvor Østboen forestiller 63

længe Støvet af dens Hov skimtedes imod Havets sorte Blaa derude, stod hun paa Diget med sit viftende Slor og en Taare skjælvende i Øjet.

Noget mere ellevildt af Henrykkelse end Kan-celliraad Ryberg, skulde man derimod lede efter i en god Kikkert. Selv ikke Tanken om. at der nu snart vilde blive tomt i hans Hjem, og han selv trippe om i de tavse Stuer, havde

kunnet faa Bugt med Smilet i hans Guttaperka-Ansigt; — dette lykkelige Smil. der efterhaanden syntes saa fastgroet i sine Gruber, at det, selv naar han sodeligt sov, uforstyrret laa og bævede omkring hans Læber.

I Egenskab af Sportsmand havde han navnlig helt forelsket sig i Klosterbamsen, der i alle Maader forekom ham som et Monster paa et Medmenneske. Denne imponerende Storhed, som mindede om de gamle Jættekæmper, — dette smukke Skjæg. hele den mægtige Skikkelse, der forte med sig ligesom et Pust af Vildt og frisk Skovluft, betog ham med den allerhojeste Beundring. 1 Følelsen af Fællesskabet imellem dem, rettede han sig uvilkaarlig selv i Vejret, luer Gang han i Afstand betragtede hans mandige Holdning. Og han lovede just sig selv for Alvor at samle sig sammen og bekjæmpe en kvindagtig Svaghed, da en stor og forfærdelig Begivenhed som et Lyn splintrede den lille Lykke under Skrænten.

Den ramte saa meget des mere lammende, som den kom saa aldeles uventet. Betty gik just og havde stundesløst travlt med sit Udstyr; Bryllupet var bestemt til en Gang i Begyndelsen af Avgust, og strax efter skulde de rejse til Schweiz og Italien for at blive borte hele Vinteren. Saa lykkelig som en ung Fugl hoppede hun Dagen igjennem op og ned ad Trapperne og kiggede hvert andet Minut varsomt ind i Kammas gamle Værelse, hvor to Syjomfruer sad i uafbrudt Virksomhed mellem Stabler og Bjærge af hvidt Tøj — dette en Jomfrus fine Brudelinned, der altid synes renere og hemmelighedsfuldere end alt andet.

En Morgen, luin kvidrende kom ned fra sit Sove-

værelse, traf hun mod Sædvane ingen i Spisestuen. Inde i Faderens Værelse saa hun derimod til sin Forbavselse Kamma, Søsteren, gaa op og ned ad Gulvet, bleg, i hæftig Bevægelse og med Haaret i Uorden.

I Krogen sad Kancelliraaden paa en lav Taburet og saa fortumlet, fortabt og forgrædt ned mod Gulvet. Lampen stod endnu og brændte midt paa Bordet mellem Shawler, Handsker, Hat og flere Ting, der i Forvirring laa henkastet over det;...., og med en underlig Isnen gjennem Hjærtet huskede nu Betty, at luin en Gang om Natten, som i Drømme, havde hort Lyden af Stemmer og Tummel nede fra Stuerne.

Hvad der egentlig var sket, blev vel aldrig helt oplyst udenfor Prokuratorers og Retsbetjentes snævre Kreds. Men da Kamma ikke vendte tilbage, og navnlig da man en Dag havde set en Vogn, fyldt med hendes Ejendele, kjore bort fra Klosteret, forstod man, at det maatte være det allerforfærdeligste, hvorefter ingen Forsoning er tænkelig.

For Resten manglede det ikke paa Rygter og Kommentarer med nærmere Detailler. Og rundt i Egnens bedre Familier tænkte man i sit stille Sind, at det jo kun var, hvad man havde kunnet vente: Retfærdighedens Finger — eller, som de yndede at udtrykke sig, den straffende Nemesis.

Men fra denne Dag var Solen ligesom gaaet bort fra den lille Jægerbolig under Skrænten. Man behøvede blot at gaa forbi paa Vejen for at fole, at her havde Livets store Skygge lagt sig hen. Gule og rode Blade sank stille ned paa Plænerne og de grusede Gange, men ingen samlede dem op. Blomsterne hang og raadnede paa Stilkene, men ingen skar dem bort. Ingen lille smilende Kancelliraad med Solhat og Havesax puslede omkring bag Syrenhækkene, men en gammel, bojet Mand, der smaasnakkende og hovedrystende vandrede frem og tilbage ved en hoj, alvorlig og sortklædt Kvindes Ann. Selv Sancho Pansa syntes at have forladt sit Vaabenkammer og saås at sidde henfalden i sorgmodige Betragtninger over Verdens Utroskab og Daarlighed.

Stakkels Thea.

I ands by billede af Bertel Elmgaard.

Hver Aarstid har jo sine Minder. En Aprilsdag med Solglimt og Byger over halvgrønne Marker og Hegn sætter Sindet paa anden Maade i Svingninger end Septemberdagen, vækker Minder af anden Tone og anden Art.

Saaledes ser jeg da stakkels Thea for mig. lu er Gang Hosten lukker af for Sommerens rigt nydende Liv, og Efteraaret glider ind paa stille, kølige Dage. Og nu paa saadan en Dag, lydhor og klar, med høj. ren Himmel og vid Horisont, en vemodig skjon Dag, da Luften vifter mild hen over afredte Marker og

bærer ind til mig gjennem det aabne Havevindue en Duft af Blomster og vejret Hor, vil jeg fortælle hendes

Historie.

Der nede ligger Landsbyen med sine grønne Tage og grønne Træer, den stille, hjemlige Landsby, der saa hendes unge Liv udfolde sig og atter visne. Oppe i Luften, højt oppe i det perleklare Blaa kredse hvide Duer om, som skinnende Sølv; ude i Haven, under Ellekrattets Grene flojter en Solsort i Mosset.

Stakkels Thea var kommen til Byen som Høst pige, langt ude vest fra. der hvor Østboen forestillerNr. 8.

HJEMME

OG UDE.

ioo

sig, at smaa rundryggede Mennesker drive omkring i endeløse Lyng- og Sandmarker med Flokke af graa, skjævbenede Faar, og hvor Folk, naar de bliver gamle, gror ned i Lyngen. Ene og ukjendt var hun kommen, og hun holdt sig stedse afsides, som laa Hedens Ensomhed endnu om hende. Hvor jeg mindes hende levende, naar hun under Maaltidet trak sig tilbage med sin Mellemmad paa Skjødet og sad og spiste henne i Krogen under Messing- og Bliktøjet, medens de andre, Karle og Piger, lo og larmede om Bordet, hvinede og skreg op, brodes paa Skrømt, i sprudlende, hostklædt Kaadhed, som i en gammel Lejrscene.

Hun sad der saa lydløs, med det lille, solbrændte Ansigt dybt nede under Flagrehattens Skygge, stirrende forundret og sky paa Høstfolkene — cle sagde spottende, at hun aldrig før havde set saa mange Mennesker samlede — og somme Tider glemte hun helt at tygge af bare Forundring, og en Mundfuld kunde da blive liggende og mnde ud paa den ene Kind.

. . . Eller jeg ser hende en stille Eftermiddag, da alle Byens Folk under Sang og Støj, drillende Munterhed og sladrende Elskov er dragne i Marken, gaa hjemme ved Dammen og sanke det slagne Hø. Hun gaar i Stunthoser, og Solen har — paa kjærtegnende Vis synes det én — lagt en let Bronce-glans op over hendes Ben ligesom over Haand og Kind. Nu og da gaar hun og sopper i Vandkanten eller støtter sig til Riven, mens hun trækker et Par kæmpestore Siv op eller samler en hel Haandfuld Blomster, hvortil hun ude i sin Hede aldrig har set Mage, og med Øjnene begjær]igt drikker det blinkende Farvemylr ind.

Og for hun atter tager fat paa Arbejdet, kan hun se op, blændet af de samme Farvers gyldne Liv ikke i smaa Gnister og Stænk som hos Skræntens Blomster, men i brede Bølgers Glimt over Luft og Mark, og under en hemmelighedsfuld Sitren fanger hendes Øren Klangen af glade Skarers Jubel.

Hun staar altid ene.

Midt i Sommertiden var hun kommen til Landsbyen, og her hvor Folk voxer sammen fra Skiftedag til Skiftedag, er det ikke altid let at faa Plads i Ungdommens Lav for den, der dukker op paa usædvanlig Tid. Saa var hun tillige ude vest fra, bar sine Stunthoser og sin Vesterbodragt.

Pigerne oversaa hende en Smule, og Karlene gav ikke Agt paa hende. Hendes Skjønhed var ogsaa af en egen stilfærdig Art, der sky gjemte sig i det støjende Høstliv, som de første Uger førte hende ind i. Der skulde en kirkefredet Plet med tryg Stilhed til, for ret at lokke den frem. Men saa kunde det ogsaa hænde, naar enkelte af Gaardens Folk tilbragte en Søndag Eftermiddag hjemme i stille Ensomhed, at de til egen Overraskelse blev aldeles indtaget i den blide Vesterbopige.

. . . Høsten med dens rullende, skiftende Liv og hundrede larmende Glæder var forbi; men midt i det rolige Geled af Dage, som derpaa følger, dæm-

pede, blege, med den tilbagevendende Ensformighed i Bondens Gaard, kan der springe en Dag frem med hvide dirrende Skjorteærmer, skummende Øldunke og glad raslende Arbejde under blaa Himmel og hed Septembersol. Og der er da ikke saa forslidt en Stymper, at han ikke har levnet Humor nok til at tomme den sidste Slurk, Sommeren rækker ham.

En saadan Dag var det, da de hos Theas Husbonds brod Hør. Ude i Toften stod syv-otte Karle i en vid Rundkreds

og arbejdede med Horbryderne. Sveden dryppede fra det filtrede Haar, alle var i Skjorteærmer, et Par havde kastet Vest og Halsklæde, saa Lemmernes og Musklernes fine Spil under det grove, dirrende Lærred blev synligt. Brydernes klaprende Slag blandede sig fornøjelig ind i de livlige Smaahistorier og Latterudbrud, der lig kaade, jublende Fugle steg op over den sollyse Toft.

Ved en firkantet, langagtig Kule stod to af Pigerne og torrede Hørren, idet de bredte den ud paa Lægter, tværs over Kulens Munding, medens en lystig knitrende Iki holdtes vedlige nede paa Bunden, hvorfra Røgen som et Munterhedens Flag bølgede hen over Marken.

Pigerne stod med bart I loved og Hals, blussende røde af Arbejdet og Varmen fra Ilden, nu og da besvarende Mandfolkenes spøgende Tilraab, snart ved direkte Skyts, snart ved æskende Hvisken og Knist-latter indbyrdes.

Hen imod Aften flokkedes Byens Ungdom og ældste omkring Arbejdsstedet. Gamle Mænd — Byens Bedstefædre — sad og røg en fredsommelig Aftenpibe, Huskonerne laa og solede sig og førte Sladder i Græsset, medens Pattebørnene kravlede fra og til Brysterne, der hang bag det aabentstaaende Kjoleliv. Drengene boltrede sig i Horskæverne, og nogle Piger, der halvvejs var i Pynten, trak leende og snakkende omkring med hverandre under Armen, men holdt dog mest til ved Brydekulen.

Da lidt før Solfaldstid den egentlige Brydning var til Ende, kom efter gammel Skik Gaardens fire Piger hver. med sit Hørknippe og stillede sig op hos de forladte Brydere. Nu var det ligeledes gammel Skik, at de Karle, der troede sig i Gunst hos Pigerne, traadte hen og bod sig til at bryde for dem, og hver Pige kaarede da sin ved at række ham Knippet. 1 Vinterens Lob besørgede de Hørrens videre Tilberedning to eller flere Piger slog sig sammen — og næste Sommer kunde Karlene hjælpe dem at trække et Stykke af deres Udstyr paa Bleg.

Oftest var Horbrydningen en Tjeneste, som Karlene viste mod flere, men enhver Pige regnede det dog for en Ære, naar der var mange om Budet, ligesom de smaa Scener, der kunde opstaa, stundum siden gav Anledning til Elskov og Drilleri.

En halv Snes Karle stimlede ogsaa nu sammen om Pigerne, skubbedes, mundhuggedes, medens lystige Ord og Blik som glade Budsvende søgte Pigernes Yndest. Og Pigerne selv stod og lænede sig op til deres brune Hørknipper, én med Sejrsbevidstheden_75 HJEMME OG UDE.

Nr. 5.

spillende i Smilehullerne, en anden maaske en lille bitte Smule forvirret mellem de fangende Hænder, men kjække, glade alle tre — den ljerde, stakkels Thea, stod ganske alene.

Hun var ligefrem overset, glemt i den förste stimlende Travlhed, og da hun nu en Gang ligesom var flyttet udenfor, stod afsondret fra de glade Grupper, kunde ingen strax bekvemme sig til de tolv Skridt hen til hende.

Og som hun stod der — paa denne muntre Dag — svigtet af Ungdommen og med alle Landsbyens nyfigne Øjne over sig, folte hun sig mere ene end paa ensom I lede, men paa en ond og skrækkelig Maade . . . Hun blev hed op over Ryg og Hals og kunde ikke faa Øjnene i Vejret.

)Men her staar jo lille Thea! Ikke en eneste

byder sig til at bryde for hende ... Ja, I er nogle kønne Hanfisk til Hobe!

Stemmen lod som en Opsang for hendes Øren. 1 det samme folte hun sig bagfra grebet om Livet, en Haand strog let hen over hendes, og hun stirrede op i et dygtig solbrændt Mandfolkeansigt, skægdunet, fyldigt, med smaa graa Øjne, hvori der funklede en egen lysten Kjækhed, og et mørkt, tæt krøllet Haar, der groede dybt ned i Panden.

Det er nok bedst, vi to slaar os sammen, bitte Thea . . . Lad du mig komme til, saa blæser vi de andre et Stykke. Med disse Ord skød han hende med et kjærtegnende Tryk tilbage og tog haandlet fat paa Arbtfjdet, medens hun stammede et Par forvirrede Ord til Tak.

jSluttuj.

Feuilleton. Sir Moses Montefiore.

24. Oktober 1784. — 24. Oktober 1SS4.

Gjennem Hjemme og Ude s Forlægger have vi fm Paris modtaget et stort Billede, der foruden et Portræt af Sir Moses Montefiore indeholder Fremstillinger af forskjellige Episoder i denne ædle Jødes Liv. Vi benytte denne ydre Anledning til at henlede vore Læseres Opmærksomhed paa en af vort Aarhundredes smukkeste Skikkelser.

Det er sjældent, et Menneske bliver hundrede Aar, men endnu sjældnere har et Menneske saa smukt et Liv liggende bag sig som Montefiore. Han fødtes den 24. Okt. 1784 og kom i 1812 ved sit Ægteskab i Slægt med Familien Roth-schild. Han indtog snart en anset Stilling i det borgerlige Samfund, havde blandt andet stor Fortjeneste af Gasbelysningens Indførelse i London, valgtes af sine Trosfæller til Præsident for deres Board of Deputies og udnævntes af Medborgere til Medlem af Royal Society. Efter at være bleven valgt til Sheriff foretog han i Aaret iS?8 sin 2den Rejse til Palæstina, hvor han understøttede Befolkningen, der havde lidt ved ei Jordskjælv, og anlagde tiere velgjørende Stiftelser. To Aar efter foretog han atter, sammen med den berømte franske Jøde Crémieux, en Rejse til Orienten, ved hvilken Lejlighed han hos Sultanen udvirkede et Firman, der forbød Jødeforfølgelsen. Og nu følger der Rejser Slag i Slag. Förѕt til Rusland, hvor han bevæger Kejser Nikolaus til foreløbig at suspendere sin strænge Ukas mod Jøderne, og dernæst efter Kejserens Ønske gjør en Rejse til Polen for at iagttage Trosfællers Stilling dér og gjøre Forslag ti! Gunst for dem; saa atter til Palæstina, hvor han skaffer sig Tilladelse til at kjøbe store Landstrækninger, paa hvilke han anlægger Fattighuse og Skoler og stifter industrielle Foretagender. Mindre Held havde han hos Paven, til hvem han gjorde en Rejse for at faa udleveret en jødisk Dreng, som nogle Kristne havde bemægtiget sig. Utrættelig fortsatte han dette opofrende og

anstrængende Liv. Han flk Jødernes Kaar paa de joniske Øer forbedret; han samlede store Pengesummer til de nødlidende Kristne i Syrien, og da der i 186; udbrød en Jødeforfølgelse i Marokko, stillede den engelske Regering et Krigsskib til hans Raadighed, hvormed han sejlede til Afrika for gjennem Ørkenen at tage til Marokkos Hovedstad. Her modtog Kejseren ham med store Æresbevisninger, og Resultatet af hans Besøg blev de marokkanske Jøders Ligestilling med Mohammedanerne. I 1866 foretog han sin 6te Rejse til Palæstina for at bringe sine Trosfæller Hjælp og anlagde ved samme Lejlighed en Vandledning til Jerusalem. Hvor der var noget at udrette for den lidende Menneskehed, gik han strax i Spidsen. I 1867 tog han ti! Rumænien for at standse Jødeforfølgelsen dér, og i 71 indsamlede han 18000 Pund Sterling til de hungerlidende Persere. Paa sin 7de Rejse til Jerusalem udfoldede han atter en storartet Gavmildhed og oprettede nye velgjørende Anstalter. Den sidste russiske Jødeforfølgelse fandt ham igjen paa sin Post. Han samlede store Summer til de ulykkelige forfulgte og opmuntrede dem til Udvandring.

Denne Opramsning af Rejser og Aarstal er noget tor; men den er talende tillige. Disse Ofre er blevet lettere for Sir Moses Montefiore, fordi han indtog saa begunstiget en Stilling i Samfundet; men der er faa, som har vist den utrættelige, energiske Virkelyst og denne aldrig svigtende Menneske-kjærlighed, og det er derfor ikke underligt, at han er elsket og æret i sit Fædreland, og at hele Verden kjender hans Navn. Den 24de Oktober i Fjor, da han traadte ind i sit 100de Aar, var en sand Festdag i England. Alle forenede sig om at bringe ham deres Hyldest. De Deputationer, der lykønskede ham, bestod af mere end 5000 Personer, alle Londons Korporationer mødte med deres Bannere. Skolerne sendte deres Elever, en Mængde Foreninger, de forskjellige kirkelige Sekter, Pressen o. s. v., alle mødte de med deres Repræsentanter, og fra hele Verden strømmede der Lykønskninger og Gaver ind til den store Meneskeven. I disse Dage er atter hans Navn paa Millioners Læber. Nu har han, der stadig er aandsfrisk, jo næppe nogen længere Virksomhedsperiode tilbage; men hans store Arbejde i Mennekjærlighedens Tjeneste har sat sine Spor, og hans Navn vil lyse i Historien til følgeværdigt Exempel. j iyj _75 HJEMME OG UDE.

Nr. 5.

spillende i Smilehullerne, en anden maaske en lille bitte Smule forvirret mellem de fangende Hænder, men kjække, glade alle tre — den ljerde, stakkels Thea, stod ganske alene.

Hun var ligefrem overset, glemt i den förste stimlende Travlhed, og da hun nu en Gang ligesom var flyttet udenfor, stod afsondret fra de glade Grupper, kunde ingen strax bekvemme sig til de tolv Skridt hen til hende.

Og som hun stod der — paa denne muntre Dag — svigtet af Ungdommen og med alle Landsbyens nyfigne Øjne over sig, folte hun sig mere ene end paa ensom I lede, men paa en ond og skrækkelig Maade . . . Hun blev hed op over Ryg og Hals og kunde ikke faa Øjnene i Vejret.

)Men her staar jo lille Thea! Ikke en eneste

byder sig til at bryde for hende ... Ja, I er nogle kønne Hanfisk til Hobe!

Stemmen lod som en Opsang for hendes Øren. 1 det samme folte hun sig bagfra grebet om Livet, en Haand strog let hen over hendes, og hun stirrede op i et dygtig solbrændt Mandfolkeansigt, skægdunet, fyldigt, med smaa graa Øjne, hvori der funklede en egen lysten Kjækhed, og et mørkt, tæt krøllet Haar, der groede dybt ned i Panden.

Det er nok bedst, vi to slaar os sammen, bitte Thea . . . Lad du mig komme til, saa blæser vi de andre et Stykke. Med disse Ord skød han hende med et kjærtegnende Tryk tilbage og tog haandlet fat paa Arbtfjdet, medens hun stammede et Par forvirrede Ord til Tak.

jSluttuj.

Feuilleton. Sir Moses Montefiore.

24. Oktober 1784. — 24. Oktober 1SS4.

Gjennem Hjemme og Ude s Forlægger have vi fm Paris modtaget et stort Billede, der foruden et Portræt af Sir Moses Montefiore indeholder Fremstillinger af forskjellige Episoder i denne ædle Jødes Liv. Vi benytte denne ydre Anledning til at henlede vore Læseres Opmærksomhed paa en af vort Aarhundredes smukkeste Skikkelser.

Det er sjældent, et Menneske bliver hundrede Aar, men endnu sjældnere har et Menneske saa smukt et Liv liggende bag sig som Montefiore. Han fødtes den 24. Okt. 1784 og kom i 1812 ved sit Ægteskab i Slægt med Familien Roth-schild. Han indtog snart en anset Stilling i det borgerlige Samfund, havde blandt andet stor Fortjeneste af Gasbelysningens Indførelse i London, valgtes af sine Trosfæller til Præsident for deres Board of Deputies og udnævntes af Medborgere til Medlem af Royal Society. Efter at være bleven valgt til Sheriff foretog han i Aaret iS?8 sin 2den Rejse til Palæstina, hvor han understøttede Befolkningen, der havde lidt ved ei Jordskjælv, og anlagde tiere velgjørende Stiftelser. To Aar efter foretog han atter, sammen med den berømte franske Jøde Crémieux, en Rejse til Orienten, ved hvilken Lejlighed han hos Sultanen udvirkede et Firman, der forbød Jødeforfølgelsen. Og nu følger der Rejser Slag i Slag. Först til Rusland, hvor han bevæger Kejser Nikolaus til foreløbig at suspendere sin strænge Ukas mod Jøderne, og dernæst efter Kejserens Ønske gjør en Rejse til Polen for at iagttage Trosfællers Stilling dér og gjøre Forslag ti! Gunst for dem; saa atter til Palæstina, hvor han skaffer sig Tilladelse til at kjøbe store Landstrækninger, paa hvilke han anlægger Fattighuse og Skoler og stifter industrielle Foretagender. Mindre Held havde han hos Paven, til hvem han gjorde en Rejse for at faa udleveret en jødisk Dreng, som nogle Kristne havde bemægtiget sig. Utrættelig fortsatte han dette opofrende og

anstrængende Liv. Han flk Jødernes Kaar paa de joniske Øer forbedret; han samlede store Pengesummer til de nødlidende Kristne i Syrien, og da der i 186; udbrød en Jødeforfølgelse i Marokko, stillede den engelske Regering et Krigsskib til hans Raadighed, hvormed han sejlede til Afrika for gjennem Ørkenen at tage til Marokkos Hovedstad. Her modtog Kejseren ham med store Æresbevisninger, og Resultatet af hans Besøg blev de marokkanske Jøders Ligestilling med Mohammedanerne. I 1866 foretog han sin 6te Rejse til Palæstina for at bringe sine Trosfæller Hjælp og anlagde ved samme Lejlighed en Vandledning til Jerusalem. Hvor der var noget at udrette for den lidende Menneskehed, gik han strax i Spidsen. I 1867 tog han ti! Rumænien for at standse Jødeforfølgelsen dér, og i 71 indsamlede han 18000 Pund Sterling til de hungerlidende Persere. Paa sin 7de Rejse til Jerusalem udfoldede han atter en storartet Gavmildhed og oprettede nye velgjørende Anstalter. Den sidste russiske Jødeforfølgelse fandt ham igjen paa sin Post. Han samlede store Summer til de ulykkelige forfulgte og opmuntrede dem til Udvandring.

Denne Opramsning af Rejser og Aarstal er noget tor; men den er talende tillige. Disse Ofre er blevet lettere for Sir Moses Montefiore, fordi han indtog saa begunstiget en Stilling i Samfundet; men der er faa, som har vist den utrættelige, energiske Virkelyst og denne aldrig svigtende Menneske-kjærlighed, og det er derfor ikke underligt, at han er elsket og æret i sit Fædreland, og at hele Verden kjender hans Navn. Den 24de Oktober i Fjor, da han traadte ind i sit 100de Aar, var en sand Festdag i England. Alle forenede sig om at bringe ham deres Hyldest. De Deputationer, der lykønskede ham, bestod af mere end 5000 Personer, alle Londons Korporationer mødte med deres Bannere. Skolerne sendte deres Elever, en Mængde Foreninger, de forskjellige kirkelige Sekter, Pressen o. s. v., alle mødte de med deres Repræsentanter, og fra hele Verden strømmede der Lykønskninger og Gaver ind til den store Meneskeven. I disse Dage er atter hans Navn paa Millioners Læber. Nu har han, der stadig er aandsfrisk, jo næppe nogen længere Virksomhedsperiode tilbage; men hans store Arbejde i Mennekjærlighedens Tjeneste har sat sine Spor, og hans Navn vil lyse i Historien til følgeværdigt Exempel. j iyjNr. 8.

HJEMME

OG UDE.

ioo

THEATRENE

Vi lykønske oprigtigt Kasino til den Triumf, det liar fejret ved 1 Donna Juanitas Opforelse, og haabe, at det dermed er fastslaaet, at Operetten faar stadig Bolig paa dette Theater; thi det har vist sig, at Kasino kan præsentere denne lette og underholdende Kunstart i en værdig Skikkelse. Direktor Rasmussen har gjort alt for at gjöre Opforeisen af > Donna Juanitac mønsterværdig. Dekorationerne ere smukke. Dragterne glimrende, det hele har tilbørlig Afvexling og broget Liv. Texten er der jo ikke saa overdreven megen Mening i, men der er nok, den er morsom, og Hr. Ch. Kjerulf synes at være kommet meget godt fra sin Oversættelse. Musiken er, efter den ene Opførelse at dømme, fortræffelig, smuk og velklingende, og livfuld i allerhøjeste Grad. Den guddommelige Offenbach er det ikke; men det kan man ikke forlange af en Tysker; den er god i sin Slags, og det er interessant ved denne Lejlighed at iagttage Forskjellen mellem fransk og germansk Kaadhed. Det spanske Snit. som nogle af Sagerne har faaet, er meget vellykket. Hvad nu Udførelsen angaar, saa er det først og fremmest en stor Glæde at se Kru SrlrmtrfaNielsen, ja, ogsaa at høre hende, for hun synger udmærket, men især at se hende. Det maatte være en underlig Kjøbenhavner, der ikke jublede denne fortræffelige Kunstnerinde i Mode. Hun er saa typisk kjøbenhavnsk, og man glæder sig over, at hun kan være kjølienhavnsk der nede i Spanien, for saadan maa man nu endelig se hende. De andre rollehavende gjør deres Sager gjennemgaaende meget godt; vi maa særlig fremhæve Frk. Holther, hvis mægtige Stemme og imponerende Skikkelse gjør udmærket Virkning, og Hr. Aagaard, der synger og spiller med stort Liv og Lune. Hr. Bruns Stemme er blevet kraftigere og tog sig godt ud; han spiller derimod mindre heldigt; lian stiller sig saa underligt op og afleverer sine Sange; men maaske han med Tiden lærer at slaa Gjækken inere løs. De Herrer Neumann og Helsengreen og Fru A'eeke-Mat/sen give deres stærkt karikerede Roller med tilbørligt I v. Koret og Orkestret arbejde som oftest godt sammen, og alt i alt er det en Fornøjelse at se denne brogede, livlige Forestilling. J. M.

,, IV

LITERATUR

_MM._

Intermezzoer af Johannes Korman 'Reitzels Forlag).

Den unge Forfatter af disse Smaating er meget vred paa Nutiden og hører til dem, der kaste vemodige Blikke till>age paa de gode gamle Dage. Han er bedst, naar han er polemisk, det er den gamle Historie med Indignationen, der gjør Folk til Poeter. I sit første "Intermezzo« fortæller han os den højst interessante Nyhed, al theoretiske Demokrater kan være Tyranner. , Hvorfor han kalder denne Skizze »Frihed«, er ikke let at forstaa, hvis det ikke er en uforstaaelig Spydighed; thi Friheden kan da ikke gjøre for, at der er tyranniske Gjæstgivere til, som plager stakkels ruinerede Adelsfrokener; der findes vist lige saa mange af dem, hvor der ingen Frihed er.

Men det er cu slemt, naar det er en adelig Dame (Frk. Ehrnsporre), som Ulykken rammer, og det maa jo komme af den Éele Frihed. Et andet Intermezzo er rettet mod de vantro Den er ret flot i formel Henseende og begynder meget pikant saaledes: --Man havde afsat Gud. De vantro repræsenteres ved en Mok Vrøvlehoveder, der slaa om sig med alle Slags Fraser, de skikkelige og overlegne ved en skjælmsk og elskv-ærdig Højesteretsassessor. der fortæller det letsindige Kompagni oin, hvorledes en Barnemorderskes Samvittighed blev vakt, men ikke vil anvende sin Fabels Moral rigtig; nej, en Højesteretsassessor kan ikke nedlade sig til at disputere, han dommer blot. og saa lader lian dem løbe med et ikke videre originalt Argument; det lyder i det daglige Liv saaledes: »Ja, vent 1 blot, til I har haft Sorg og er blevet gamle, saa skal I se, saa tænker og tror I nok, som det sig hor og bør.« Her er der sat lidt Pynt paa det. Da Sneen lagde sit Ligklæde

over det myrdede Barns Grav, vaagnede Morderskens Samvittighed. »Jeg vil slet ikke disputere med Dem om det,« siger Assessoren, iilet han gaar sin Vej. < Vent bare, til der falder Sne — i Haaret I • Del er ret effektfuldt! — I »den kloge Fylax« har Forfatteren gjort Fremskridt. Dér mener han, at alle Mennesker er lige gale og Dyrene med. 1 »Hvorfor Frøkenen døde« har vi atter et Suk over. at del kan gaa saa galt med adelige Damer i disse fæle Tider. Frøkenen dør, fordi hendes Fædres gamle Herresæde er blevet ødelagt af en af disse nymodens Indretninger — en Fabrik. Ja, hun dør af Skræk, fordi hun hører nogle Arbejdere -laa«. »Theori og Praxis« indeholder Angreb paa »Ej Dukkehjem-, -den viden-sknl>elige Poesi«, Kvinder, der frakker Mændene til og ikke selv duer, og tiere andre Ting. Resten af Bogen er meget uskyldig og net. Der findes en Sætning, som er mig for dyb. Broder og Søster lever sammen, der beskrives, hvor gammel og affældig hun er, da Broderen dør. Saa staar der De syv og sexti Aar havde tæret mere paa hain, end de fire og sexti paa hende. Det er dug egentlig ret naturligt! Stilen er let og flydende, og Talent mangler Hr, Norman sikkert ikke; det vilde være interessant at se ham skære lidt dybere; dette gjør et noget overfladisk Indtryk.

' J. M.

Ludvig Holberg: Peder Paars Illustreret af Han Nikolai liansen. (]. C. Stochholms Forlag). — Næst efter Komedierne var det en Selvfølge, at Turen maatte komme til Peder Paars, naar tnan til den nu forestaaende 200 Aars Fest vilde udsende Fødsels dngsbnrnets ypperste Arbejder i illustrerede Pragtudgaver. Hans Tegners Billeder til Komedierne, der med hvert nvt Hæfte synes at vinde i forstaaende Karakteristik, intelligent Opfattelse og komisk Kraft, har lagt ethvert tidligere Forsøg paa at illustrere disse vor danske Skueplads' førstefødte og endnu hidtil urokkede Grundpiller langt bag sig — Marstrands Malerier ene undtagne — og den betlste Kos, inan kan give Hans Nie. Hansens her paabegyndte Værk, er uden Tvivl derfor, at det paa en smuk Maade lover at gaa i Forgængerens Fodspor. Der er ikke blot en rig Opfindsomhed og træffende Karakteristik i alle de Indlednings- og Udgangs-vignetter, Sideindramninger og deslige, der strax ved det förste Øjekast paatrykker Værket den rige ydre Ustyrelses festlige Pragt. Ogsaa de større Billeder vidne om Kunstnerens Fortrolighed med Digterværkets Aand, saa vel som 0111 et Mod til paa sin Vis at fure Holbergs Tanker videre og ikke blot slaa sig til Ro ved at v ere en illustrerende Pegepind og Vejviser. Vi ville dog sætte Gudinden Avinds liesog hos Æolus højere end Venus' strax efterfølgende Besøg hos Neptun. Paryktidens Kostumer var bedre paa sin Plads i den samme Kunstners geniale Illustration til Wessels »Gaffelen , fordi Guderne her virkelig vandrede paa Jonlen. Ogsaa det store lærde Slag, hvor den sølvbeslagne Homerus bruges som Projektil, er et morsomt Billede. Af de mindre Ting er særlig Uvejret paa Søen, hvor Principal og Svend ere lige ilde farne, en fornøjelig Komposition. Det første Hæfte af dette Pragtærk lover saalede- 1 alle Henseender særdeles godt. Det er en .Ere for vor Boghandel, at den endelig er begyndt med nt hædre vore klassiske Hove«lværker paa denne Maade, og netop nu, hvor en talentfulil Skare unge Kunstnere har vist saa afgjorte Evner for Illustration, burde Tiden tages vel 1 Agt. De to Forlæggere af Komedierne og Peder Paars have ydet værdifulde Bidrag til Holbergsfesten. Komedierne ere imidlertid et lige saa omfangsrigt som kostbart Foretagende. Peder Paars, hvortil I.iebenbergs Textudgave er benyttet, er langt lettere tilgængeligt, idet Værket vil udkomme i S Hæfter å I Kr. 50 Øre. Forlæggeren haaber, at det skal være sluttet inden Festdagen, den 3dje December.

Af lettere Art er det andel Billedværk, der samtidig er begyndt at udkomme, men enhver kan jo være god for sig, og Emst Bojesen vil ogsaa nok faa Fornøjelse af sit »Oberlænder-Albums I>et er den bekjendte Illustrator fra

.Fliegende Blätter-, der her søges introduceret hos os, ligesom hans Smagsfælle Moritz Busch for nogle Aar tilbage. Selv har Kunstneren paa Forhaand tegnet sit Billed menageris triumferende Indtog ind ad Kjøbenhavns Vesterbro, og skjønt der næppe er en eneste dansk Type i det tilstimlende Pul» likum, ville hans Billeder sikkert slaa an her hjemme. >Fliegen<!e Blätter« er godt kjendt, og vi ere alle fortrolige med disse burleskeNr. 8.

HJEMME

OG UDE.

ioo

THEATRENE

Vi lykønske oprigtigt Kasino til den Triumf, det liar fejret ved 1 Donna Juanitas Opforelse, og haabe, at det dermed er fastslaaet, at Operetten faar stadig Bolig paa dette Theater; thi det har vist sig, at Kasino kan præsentere denne lette og underholdende Kunstart i en værdig Skikkelse. Direktor Rasmussen har gjort alt for at gjöre Opforeisen af > Donna Juanitac mønsterværdig. Dekorationerne ere smukke. Dragterne glimrende, det hele har tilbørlig Afvexling og broget Liv. Texten er der jo ikke saa overdreven megen Mening i, men der er nok, den er morsom, og Hr. Ch. Kjerulf synes at være kommet meget godt fra sin Oversættelse. Musiken er, efter den ene Opførelse at dømme, fortræffelig, smuk og velklingende, og livfuld i allerhøjeste Grad. Den guddommelige Offenbach er det ikke; men det kan man ikke forlange af en Tysker; den er god i sin Slags, og det er interessant ved denne Lejlighed at iagttage Forskjellen mellem fransk og germansk Kaadhed. Det spanske Snit. som nogle af Sagerne har faaet, er meget vellykket. Hvad nu Udførelsen angaar, saa er det først og fremmest en stor Glæde at se Kru SrlrmtrfaNielsen, ja, ogsaa at høre hende, for hun synger udmærket, men især at se hende. Det maatte være en underlig Kjøbenhavner, der ikke jublede denne fortræffelige Kunstnerinde i Mode. Hun er saa typisk kjøbenhavnsk, og man glæder sig over, at hun kan være kjølienhavnsk der nede i Spanien, for saadan maa man nu endelig se hende. De andre rollehavende gjør deres Sager gjennemgaaende meget godt; vi maa særlig fremhæve Frk. Holther, hvis mægtige Stemme og imponerende Skikkelse gjør udmærket Virkning, og Hr. Aagaard, der synger og spiller med stort Liv og Lune. Hr. Bruns Stemme er blevet kraftigere og tog sig godt ud; han spiller derimod mindre heldigt; lian stiller sig saa underligt op og afleverer sine Sange; men maaske han med Tiden lærer at slaa Gjækken inere løs. De Herrer Neumann og Helsengreen og Fru A'eeke-Mat/sen give deres stærkt karikerede Roller med tilbørligt I v. Koret og Orkestret arbejde som oftest godt sammen, og alt i alt er det en Fornøjelse at se denne brogede, livlige Forestilling. J. M.

,, IV

LITERATUR

_MM._

Intermezzoer af Johannes Korman 'Reitzels Forlag).

Den unge Forfatter af disse Smaating er meget vred paa Nutiden og hører til dem, der kaste vemodige Blikke till>age paa de gode gamle Dage. Han er bedst, naar han er polemisk, det er den gamle Historie med Indignationen, der gjør Folk til Poeter. I sit første "Intermezzo« fortæller han os den højst interessante Nyhed, al theoretiske Demokrater kan være Tyranner. , Hvorfor han kalder denne Skizze »Frihed«, er ikke let at forstaa, hvis det ikke er en uforstaaelig Spydighed; thi Friheden kan da ikke gjøre for, at der er tyranniske Gjæstgivere til, som plager stakkels ruinerede Adelsfrokener; der findes vist lige saa mange af dem, hvor der ingen Frihed er. Men det er cu slemt, naar det er en adelig Dame (Frk. Ehrnsporre), som Ulykken rammer, og det maa jo komme af den Éele Frihed. Et andet Intermezzo er rettet mod de vantro Den er ret flot i formel Henseende og begynder meget pikant saaledes: --Man havde afsat Gud. De vantro repræsenteres ved en Mok Vrøvlehoveder, der slaa om sig med alle Slags Fraser, de skikkelige og overlegne ved en skjælmsk og elskv-ærdig Højesteretsassessor. der fortæller det letsindige Kompagni oin, hvorledes en Barnemorderskes Samvittighed blev vakt, men ikke vil anvende sin Fabels Moral rigtig; nej, en Højesteretsassessor kan ikke nedlade sig til at disputere, han dommer blot. og saa lader lian dem løbe med et ikke videre originalt Argument; det lyder i det daglige Liv saaledes: »Ja,

vent 1 blot, til I har haft Sorg og er blevet gamle, saa skal I se, saa tænker og tror I nok, som det sig hor og bør.« Her er der sat lidt Pynt paa det. Da Sneen lagde sit Ligklæde

over det myrdede Barns Grav, vaagnede Morderskens Samvittighed. »Jeg vil slet ikke disputere med Dem om det,« siger Assessoren, iilet han gaar sin Vej. < Vent bare, til der falder Sne — i Haaret I • Del er ret effektfuldt! — I »den kloge Fylax« har Forfatteren gjort Fremskridt. Dér mener han, at alle Mennesker er lige gale og Dyrene med. 1 »Hvorfor Frøkenen døde« har vi atter et Suk over. at del kan gaa saa galt med adelige Damer i disse fæle Tider. Frøkenen dør, fordi hendes Fædres gamle Herresæde er blevet ødelagt af en af disse nymodens Indretninger — en Fabrik. Ja, hun dør af Skræk, fordi hun hører nogle Arbejdere -laa«. »Theori og Praxis« indeholder Angreb paa »Ej Dukkehjem-, -den viden-sknl>elige Poesi«, Kvinder, der frakker Mændene til og ikke selv duer, og tiere andre Ting. Resten af Bogen er meget uskyldig og net. Der findes en Sætning, som er mig for dyb. Broder og Søster lever sammen, der beskrives, hvor gammel og affældig hun er, da Broderen dør. Saa staar der De syv og sexti Aar havde tæret mere paa hain, end de fire og sexti paa hende. Det er dug egentlig ret naturligt! Stilen er let og flydende, og Talent mangler Hr, Norman sikkert ikke; det vilde være interessant at se ham skære lidt dybere; dette gjør et noget overfladisk Indtryk.

' J. M.

Ludvig Holberg: Peder Paars Illustreret af Han Nikolai liansen. (]. C. Stochholms Forlag). — Næst efter Komedierne var det en Selvfølge, at Turen maatte komme til Peder Paars, naar tnan til den nu forestaaende 200 Aars Fest vilde udsende Fødsels dngsbnrnets ypperste Arbejder i illustrerede Pragtudgaver. Hans Tegners Billeder til Komedierne, der med hvert nvt Hæfte synes at vinde i forstaaende Karakteristik, intelligent Opfattelse og komisk Kraft, har lagt ethvert tidligere Forsøg paa at illustrere disse vor danske Skueplads' førstefødte og endnu hidtil urokkede Grundpiller langt bag sig — Marstrands Malerier ene undtagne — og den betlste Kos, inan kan give Hans Nie. Hansens her paabegyndte Værk, er uden Tvivl derfor, at det paa en smuk Maade lover at gaa i Forgængerens Fodspor. Der er ikke blot en rig Opfindsomhed og træffende Karakteristik i alle de Indlednings- og Udgangs-vignetter, Sideindramninger og deslige, der strax ved det förste Øjekast paatrykker Værket den rige ydre Ustyrelses festlige Pragt. Ogsaa de større Billeder vidne om Kunstnerens Fortrolighed med Digterværkets Aand, saa vel som 0111 et Mod til paa sin Vis at fure Holbergs Tanker videre og ikke blot slaa sig til Ro ved at v ere en illustrerende Pegepind og Vejviser. Vi ville dog sætte Gudinden Avinds liesog hos Æolus højere end Venus' strax efterfølgende Besøg hos Neptun. Paryktidens Kostumer var bedre paa sin Plads i den samme Kunstners geniale Illustration til Wessels »Gaffelen , fordi Guderne her virkelig vandrede paa Jonlen. Ogsaa det store lærde Slag, hvor den sølvbeslagne Homerus bruges som Projektil, er et morsomt Billede. Af de mindre Ting er særlig Uvejret paa Søen, hvor Principal og Svend ere lige ilde farne, en fornøjelig Komposition. Det første Hæfte af dette Pragtærk lover saalede- 1 alle Henseender særdeles godt. Det er en .Ere for vor Boghandel, at den endelig er begyndt med nt hædre vore klassiske Hove«lværker paa denne Maade, og netop nu, hvor en talentfulil Skare unge Kunstnere har vist saa afgjorte Evner for Illustration, burde Tiden tages vel 1 Agt. De to Forlæggere af Komedierne og Peder Paars have ydet værdifulde Bidrag til Holbergsfesten. Komedierne ere imidlertid et lige saa omfangsrigt som kostbart Foretagende. Peder Paars, hvortil I.iebenbergs Textudgave er benyttet, er langt lettere tilgængeligt, idet Værket vil udkomme i S Hæfter å I Kr. 50 Øre. Forlæggeren haaber, at det skal være sluttet inden Festdagen, den 3dje December.

Af lettere Art er det andel Billedværk, der samtidig er begyndt at udkomme, men enhver kan jo være god for sig, og Emst Bojesen vil ogsaa nok faa Fornøjelse af sit »Oberlænder-Albums I>et er den bekjendte Illustrator fra .Fliegende Blätter-, der her søges introduceret hos os, ligesom hans Smagsfælle Moritz Busch for nogle Aar tilbage. Selv har Kunstneren paa Forhaand tegnet sit Billed menageris triumferende Indtog ind ad Kjøbenhavns Vesterbro, og skjønt der næppe er en eneste dansk Type i det tilstimlende Pul» likum, ville hans Billeder sikkert slaa an her hjemme. >Fliegen<!e Blätter« er godt kjendt, og vi ere alle fortrolige med disse burleske_77

Overdrivelser, der mere høre hjemme i en komisk Fantasiverden, end de — som f. Ex. Fritz J(irgensens Tegninger — afspejle virkelige Mennesker og lokale Eorhold. Der er imidlertid virkelig et frodigt I,une i Oberlænders Kv.egmarkcd i Timbuktu, ligesom nu og da ret pudsige Indfald i de smaa Genrebilleder med tilhørende Text. Det hele Arbejde vil komme til at udgjøre S II.efter å 1 Kr., og den paafundssnilde Forlægger vil upaatvivlelig sørge for, at intet Menneske i det ganske I .and vil laa Ro, før ogsaa han har taget Del i det store Indtogsoptog.

Bret Harte: Era Argonavternes Tog. Billeder fra Kali-fornien. Oversat af Robert Watt. (Forlagsbureauet.) - Originalen saa vel som Oversættelsen er ofte nok omtalt, og det turde være tilstrækkeligt at bevidne den glædelige Kjendsgjerning, at disse tortræffelige Fortællinger fremdeles læses og skattes saaledes her hjemme, at en ny — den tredje — L'dgave her kan foreligge. Oversætteren paaberaaber sig i sit Forord med fuld Køje, at hans eget Kjendskab til Livet i Minernes og Bagskovenes Teltbver er kommet ham til Gode under Forsøget paa at gjengive Forfatterens karakteristiske Sprog, og hans Gjengivelse er overalt frisk og oprindelig, som det sømmer sig lor disse Skildringer fra en ny Jord og af ny Typer. Nu er Bret Harte oversat paa mange Sprog, og den første < >verraskelse ved at træffe al denne primitive Poesi pau »Civilisationens t Iverdrev < og under saa tøjlesløse og vilde Forhold har alle Vegne for længe siden lagt sig, men naar de kaliforniske Fortællinger endnu den Dag i Dag gril>e os med hele deres rorende og enfoldige Ynde, der træder saa meget des stærkere frem under det skildrede Livs ydre Raahed og burleske Scener, saa taler dette tilstrækkeligt for, at det ikke blot var Nyheden, der overall strax fængslede Læserne, men at denne Digtning i sig selv tillige ejer blivende Værd.

Leo Tohtoy: Krig og Fred. Roman fra Napoleonstiden. Paa Dansk ved EdiHtrd Bmndes. Første lavering. (P. G. Philipsens Forlag). — >Hjemtne og Ude s Læsere ville fra den i de sidste Numre optagne Novelle »Rekognosceringen« være fortrolige med den russiske Digter, iler ligesom Dostojewskij fra først af er indført i vor Literatur af Thor I.angc. Naar Tolstoy — siger I .ange — holder sig indenfor sit eget Omraade som Iagttager og Fortæller, staar denne med Turgjénjew nær beslægtede, kun stærkere realistiske og langt mere s]>ecielt russiske Natur højt i Rangen blandt -it Fædrelands Forfattere. (Se Thor Langes biografiske Skizze at Grev Leo Tolstoy i Ude og Hjemme« Nr. 342). Krig og Fred« Ira 1S72 er Digterens omfangsrigeste og i Enkelthederne mest gjennemførte Værk. Meget rost af Dostojewskij og paa en mere tilbageholdende Maade anerkjendt af Turgjénjew, betragte* det almindeligt soin en af Perlerne i den russiske Literatur og befæstede fuldstændigt Tolstoj's store Navn. Det er denne historiske Roman, «ler nu i Hæfter vil udkomme »paa Dansk«; Oversætteren betegner ikke nærmere, fra hvilkel Sprog (Fransk?) han har foretaget Omplantningen. Med Tiden vil Turen forhaabenlig ogsaa komme til Tolstoys anden store Roman: .Anna Karénin , fra 1S75—76, som Thor I-ange sætter endnu højere end »Krig og Fred« og nævner som noget nær det l>edste af alt, hvad den russiske Romanliteratur har frembragt.

Viktor Rydberg: Romerske Dage. Oversat af Otto Borchsenius. Anden l'dgave. (Andr. Schous Forlag.) — Vi skulle her kun henlede Opmærksomheden paa, at «lette Arbejde, der indtager en høj Rang blnndt Viktor Rydbergs hele Forfatterskab, nu fore-liggcr i en ny Udgave, samt at denne er forsynet med Billeder i Lystryk af de paagjældende romerske Kejsere, saa vel som af den meliske Afrodite og Antinous. Forøvrigt er Samlingens Indhold uforandret. Det ny Oplag er et Vidnesbyrd om, at man dog ogsaa kan gjøre vor Læseverden Uret, naar man paastaar, at «len kun skulde være modtagelig for Romaner og lignende blot underholdende I-ekture.

Hans Hoffmann: Hexepræsten og andre Noveller. Avtoriseret Oversættelse ved Johannes Magnussen. (Brødrene Salmonsens Forlag.) — Det er heller ikke Stedet her nærmere at dvæle ved denne Samling af fire af den bekjendte tyske Forfatters nyere Noveller. Vi skulle kun minde om ilen Opsigt, den første af Novellerne. »Hexepræsten« vakte, da den i samme Oversættelse offenliggjordes i »Ude og Hjemme«. Hvad Blicher i • En landsby-

degns Dagbog« har givet af Tidsfarve og Tidsstemning, vilde mulig være det rette Udgangspunkt for en indgaaende Omtale af »Hexepræsten'. Vi skulle imidlertid overlade denne Sammenstilling til andre og kun

anbefale den udmærkede Fortælling med samt dens Fæller til vore Læsere. O. B.

MUSIK

Tua-Koncert. Et lille bitte Orkester under Ledelse af Hr. Balduin Dahl udfører Gades Mariotta-Ouverture, der lyder saa tyndt, som om man hørte den gjennem Telefon. Et ensomt Haa.id-klask paa lialkonen af én, der ikke synes, man kan være bekjendt at lade være at klappe, inen strax bliver (lov, da ingen følgjrmed. Derpaa forventningsfuld Tavshed. Et lille fortryllende Væsen kommer trippende ind; hun er meget ung og meget lille ved Siden af den velvoxne Orkesterdirigent, som ledsager hende, men den fine Skikkelse i den lyse Atlaskes Dragt og det indtagende Smil henriver strax Publikum til en hjærtelig Bifaldsliilsen. Frøken Teresina Tua er et nydeligt Barn, og hendes Kunst svarer godt til hendes Person. Man venter ingen ærefrygtsfuld Fortolkning af klassiske Mestre og ingen Lidenskabsstorm, der faar Hjærtet til at dirre, men den Tilforladelighed, hvormed hun tager paa sit Instrument, og det Sejrssmil, der kaster Lys paa hendes Kinder, siger, at man vil faa noget højst tiltalende at høre. Hendes første Stykke, en Ballade og Polonaise af Vieuxtemps tager da ogsaa strax Publikum med Storm. Hendes Tone er lidt spæd, men gjennemgaaende rén, og hun er saa go«lt med. Hun smiler ad sine smaa vellykkede Finesser, ad det tynde Orkester og ad Publikum, der strax lader sig vinde til at betragte hende soin sit forkjælede Barn. Bifaldet bruser gjennem Salen, overalt hører man; »Hvor hun er sød! Hvor hun er yndig!« og det regner allerede med Fremkaldelser og Buketter. Derefter spiller Hr. Carl J'ohlig Liszts Fantasi over Sommernatsdrømmen. lian falder igjennem ved Siden af det foregaaende gratiøse Fænomen. Men lian er heller ikke nogen fremragende Kunstner, hans Spil er dygtigt, men uden Liv, noget seliwer-fallig«. Publikum er imidlertid i godt Humør og kalder liam frem. Saa følger den yndede Koncertsanger Hr. Bielefeld! med tre Sange, som han synger smagfuldt; men noget koldt. Stemningen naar en stadig højere Begejstringsgrad, mens Frk. Tua foredrager de to næste Numre, en Transkription at en chopinsk Nokturne og en »Zapateailo« al" Sarnsate; sidstnævnte spiller hun saa livfuldt og koket, at hun maa give den da capo. Hr. l'ohlig spiller atter et Stykke af Liszt, den bekjendte Don-Juan-Fantasi, sont er meget godt lavet, men kjeder vore moderne Øren, hvad der snarest maa tilskrives Kompositionen selv end Kunstnerens noget tunge Udforelse. Endelig kommer Frk. Tua med Slutningsnumret, Wieniawskis berømte »Faust-Fantasi« (i Følge Programmel komponeret af >Wieniawski-Faust<). Efter denne Præstation, der maaske ogsaa er «len bedste, vil Begejstringen ingen Ende tage. Man kan slet ikke tælle Fremkaldelserne. Den unge Kunstnerinde maa spille et lille Dacaponumer, alt er idel Henrykkelse; denne »nydelige Apparition« (saadan hedder det nok i Kunstsproget) har fuldstændig erobret Kjøbenliavnemes Hjærte. »Nu er hun gjort!« var der en Herre, der sagde bag mig. — Saaledes var Indtrykket af Frk. Tuas første Koncert. r. M.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, j>. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 2 og 3 Studiestræde 16, 3. Siri.

Overdrivelser, der mere høre hjemme i en komisk Fantasiverden, end de — som f. Ex. Fritz J(irgensens Tegninger — afspejle virkelige Mennesker og lokale Eorhold. Der er imidlertid virkelig et frodigt I,une i Oberlænders Kv.egmarkcd i Timbuktu, ligesom nu og da ret pudsige Indfald i de smaa Genrebilleder med tilhørende Text. Det hele Arbejde vil komme til at udgjøre S II.efter å 1 Kr., og den paafundssnilde Forlægger vil

upaatvivlelig sørge for, at intet Menneske i det ganske I .and vil laa Ro, før ogsaa han har taget Del i det store Indtogsoptog.

Bret Harte: Era Argonavternes Tog. Billeder fra Kali-fornien. Oversat af Robert Watt. (Forlagsbureauet.) - Originalen saa vel som Oversættelsen er ofte nok omtalt, og det turde være tilstrækkeligt at bevidne den glædelige Kjendsgjerning, at disse tortræffelige Fortællinger fremdeles læses og skattes saaledes her hjemme, at en ny — den tredje — L'dgave her kan foreligge. Oversætteren paaberaaber sig i sit Forord med fuld Køje, at hans eget Kjendskab til Livet i Minernes og Bagskovenes Teltbver er kommet ham til Gode under Forsøget paa at gjengive Forfatterens karakteristiske Sprog, og hans Gjengivelse er overalt frisk og oprindelig, som det sømmer sig lor disse Skildringer fra en ny Jord og af ny Typer. Nu er Bret Harte oversat paa mange Sprog, og den første < >verraskelse ved at træffe al denne primitive Poesi pau »Civilisationens t Iverdrev < og under saa tøjlesløse og vilde Forhold har alle Vegne for længe siden lagt sig, men naar de kaliforniske Fortællinger endnu den Dag i Dag gril>e os med hele deres rorende og enfoldige Ynde, der træder saa meget des stærkere frem under det skildrede Livs ydre Raahed og burleske Scener, saa taler dette tilstrækkeligt for, at det ikke blot var Nyheden, der overall strax fængslede Læserne, men at denne Digtning i sig selv tillige ejer blivende Værd.

Leo Tohtoy: Krig og Fred. Roman fra Napoleonstiden. Paa Dansk ved EdiHtrd Bmndes. Første lavering. (P. G. Philipsens Forlag). — >Hjemtne og Ude s Læsere ville fra den i de sidste Numre optagne Novelle »Rekognosceringen« være fortrolige med den russiske Digter, iler ligesom Dostojewskij fra først af er indført i vor Literatur af Thor I.angc. Naar Tolstoy — siger I .ange — holder sig indenfor sit eget Omraade som Iagttager og Fortæller, staar denne med Turgjénjew nær beslægtede, kun stærkere realistiske og langt mere s]>ecielt russiske Natur højt i Rangen blandt -it Fædrelands Forfattere. (Se Thor Langes biografiske Skizze at Grev Leo Tolstoy i Ude og Hjemme« Nr. 342). Krig og Fred« Ira 1S72 er Digterens omfangsrigeste og i Enkelthederne mest gjennemførte Værk. Meget rost af Dostojewskij og paa en mere tilbageholdende Maade anerkjendt af Turgjénjew, betragte* det almindeligt soin en af Perlerne i den russiske Literatur og befæstede fuldstændigt Tolstoj's store Navn. Det er denne historiske Roman, «ler nu i Hæfter vil udkomme »paa Dansk«; Oversætteren betegner ikke nærmere, fra hvilkel Sprog (Fransk?) han har foretaget Omplantningen. Med Tiden vil Turen forhaabenlig ogsaa komme til Tolstoys anden store Roman: .Anna Karénin , fra 1S75—76, som Thor I-ange sætter endnu højere end »Krig og Fred« og nævner som noget nær det l>edste af alt, hvad den russiske Romanliteratur har frembragt.

Viktor Rydberg: Romerske Dage. Oversat af Otto Borchsenius. Anden l'dgave. (Andr. Schous Forlag.) — Vi skulle her kun henlede Opmærksomheden paa, at «lette Arbejde, der indtager en høj Rang blnndt Viktor Rydbergs hele Forfatterskab, nu fore-liggcr i en ny Udgave, samt at denne er forsynet med Billeder i Lystryk af de paagjældende romerske Kejsere, saa vel som af den meliske Afrodite og Antinous. Forøvrigt er Samlingens Indhold uforandret. Det ny Oplag er et Vidnesbyrd om, at man dog ogsaa kan gjøre vor Læseverden Uret, naar man paastaar, at «len kun skulde være modtagelig for Romaner og lignende blot underholdende I-ekture.

Hans Hoffmann: Hexepræsten og andre Noveller. Avtoriseret Oversættelse ved Johannes Magnussen. (Brødrene Salmonsens Forlag.) — Det er heller ikke Stedet her nærmere at dvæle ved denne Samling af fire af den bekjendte tyske Forfatters nyere Noveller. Vi skulle kun minde om ilen Opsigt, den første af Novellerne. »Hexepræsten« vakte, da den i samme Oversættelse offenliggjordes i »Ude og Hjemme«. Hvad Blicher i • En landsby-

degns Dagbog« har givet af Tidsfarve og Tidsstemning, vilde mulig være det rette Udgangspunkt for en indgaaende Omtale af »Hexepræsten'. Vi skulle imidlertid overlade denne Sammenstilling til andre og kun anbefale den udmærkede Fortælling med samt dens Fæller til vore Læsere. O. B.

MUSIK

Tua-Koncert. Et lille bitte Orkester under Ledelse af Hr. Balduin Dahl udfører Gades Mariotta-Ouverture, der lyder saa tyndt, som om man hørte den gjennem Telefon. Et ensomt Haa.id-klask paa lialkonen af én, der ikke synes, man kan være bekjendt at lade være at klappe, inen strax bliver (lov, da ingen følgjrmed. Derpaa

forventningsfuld Tavshed. Et lille fortryllende Væsen kommer trippende ind; hun er meget ung og meget lille ved Siden af den velvoxne Orkesterdirigent, som ledsager hende, men den fine Skikkelse i den lyse Atlaskes Dragt og det indtagende Smil henriver strax Publikum til en hjærtelig Bifaldsliilsen. Frøken Teresina Tua er et nydeligt Barn, og hendes Kunst svarer godt til hendes Person. Man venter ingen ærefrygtsfuld Fortolkning af klassiske Mestre og ingen Lidenskabsstorm, der faar Hjærtet til at dirre, men den Tilforladelighed, hvormed hun tager paa sit Instrument, og det Sejrssmil, der kaster Lys paa hendes Kinder, siger, at man vil faa noget højst tiltalende at høre. Hendes første Stykke, en Ballade og Polonaise af Vieuxtemps tager da ogsaa strax Publikum med Storm. Hendes Tone er lidt spæd, men gjennemgaaende rén, og hun er saa go«lt med. Hun smiler ad sine smaa vellykkede Finesser, ad det tynde Orkester og ad Publikum, der strax lader sig vinde til at betragte hende soin sit forkjælede Barn. Bifaldet bruser gjennem Salen, overalt hører man; »Hvor hun er sød! Hvor hun er yndig!« og det regner allerede med Fremkaldelser og Buketter. Derefter spiller Hr. Carl J'ohlig Liszts Fantasi over Sommernatsdrømmen. lian falder igjennem ved Siden af det foregaaende gratiøse Fænomen. Men lian er heller ikke nogen fremragende Kunstner, hans Spil er dygtigt, men uden Liv, noget seliwer-fallig«. Publikum er imidlertid i godt Humør og kalder liam frem. Saa følger den yndede Koncertsanger Hr. Bielefeld! med tre Sange, som han synger smagfuldt; men noget koldt. Stemningen naar en stadig højere Begejstringsgrad, mens Frk. Tua foredrager de to næste Numre, en Transkription at en chopinsk Nokturne og en »Zapateailo« al" Sarnsate; sidstnævnte spiller hun saa livfuldt og koket, at hun maa give den da capo. Hr. l'ohlig spiller atter et Stykke af Liszt, den bekjendte Don-Juan-Fantasi, sont er meget godt lavet, men kjeder vore moderne Øren, hvad der snarest maa tilskrives Kompositionen selv end Kunstnerens noget tunge Udforelse. Endelig kommer Frk. Tua med Slutningsnumret, Wieniawskis berømte »Faust-Fantasi« (i Følge Programmel komponeret af >Wieniawski-Faust<). Efter denne Præstation, der maaske ogsaa er «len bedste, vil Begejstringen ingen Ende tage. Man kan slet ikke tælle Fremkaldelserne. Den unge Kunstnerinde maa spille et lille Dacaponumer, alt er idel Henrykkelse; denne »nydelige Apparition« (saadan hedder det nok i Kunstsproget) har fuldstændig erobret Kjøbenliavnemes Hjærte. »Nu er hun gjort!« var der en Herre, der sagde bag mig. — Saaledes var Indtrykket af Frk. Tuas første Koncert. r. M.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, j>. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 2 og 3 Studiestræde 16, 3. Siri.

BEKJENDTGJØRELSER.

FORLÆGGERE: BRDR. SALMONSEN.

REDAKTORER : OTTO BORCHSENIUS OG 10HANNES MAGNUSSEN.

Kjøbenhavn. Udkommer hver Sondag. Nr. 6. 9. November 1884. j Kr. Kvartalet.

Bekjenclelse.

tilade Fejl, men ej Personer.«

Wtuel.

P^vor meget ondt, hvor meget dumt, — og dog, hvor meget skjønt paa Jord! Der kjævles blindt, der rases grumt, der dræbes selv med Ord.

Uløst fra Verdens første Tid den store Livets Gaade staar, og Kajn endnu med samme Nid sin Broder Abel slaar.

Der raabes trindt mig: »Tag Parti!; mens hver kun sér sin egen Sag. For mig er det: at være fri, som Livets Aandedrag.

For mig er det: at være fri, at agte andres Ret som min, og aldrig blande Galde i min Friheds ædle Vin.

Ensidighed gjør stærk maaske — dog, hvor jeg kan, jeg helst slaar Bro; med begge Øjne vil jeg sé, saa længe jeg har to.

Min Sjæl blev ikke skabt til Had, jeg bløder ved hvert Slag, jeg slaar, og lægger helst et Rosenblad selv paa min Uvens Saar.

Thi gribes jeg af mægtig Trang til, for mit Jordliv er forbi, at aande ud endnu i Sang mit Væsens Harmoni.

Ja, før med mangt et indre Syn min Aand gaar hjem herfra til Gud, lad mig endnu et Tankelyn i Verden kaste ud!

Det ulmer skjult, det trænger paa, hvad der var længe indelukt. — O, maatte det tilsidst dog faa sin Frihed først og Flugt!

Bestraal mig, Sol! Tø op, tø op i dette Bryst hvert Svagheds Spori Udfold min Sjæl som Blomstens Knop i Gjerning som i Ordl

Du evige, som har mig skabt, fra dig jeg hented alt mit Mod; jeg foler dybt: jeg var fortabt, i Fald du mig forlod!

Selv naar du proved tungt min Aand og bojed mig i Smerte ned, du holdt mig med din stærke Haand og greb mig, naar jeg gled.

Tak for hvert Aandedrag af Luft! Tak for hver Straale lvs og varm! Tak for den evige Fornuft, hvis Gnist faldt i min Barm!

Af Sandhedstrang til Tvivlen fort, saa mangen Sjæl forvilder sig — Tak for, du gav mig en, som rort kan ydmyg takke dig! Oktober 1SS4. H. V. Kaalund.

Et Par Blade af

Christian Hviid Bredahls Bondekrønnike.

Literær Skizze af Otto Borchsenius.

II.

Bredahls förste Brev til E. Collin — dateret Damsgaard pr. Sorø d. 23. December 1831 —bærer Udskriften Til Konferensraad Collins Son, den Kyhlamske Musas, hende personlig ubekjendte, Velgjørere og lyder saaledes:

Ædle Landsmand! Jeg skriver til en Mand, hvis borgerlige Titel og Stilling ere mig lige ubekjendte : en Mand, der vinker mig til sig ved Velgjerninger. saa store, og en Velvilje, saa sjælden og højst elskelig, at et taknemmeligt Hjærte ser sig sat i Forlegenhed for Ord til sin Tak og i en, med Smerte (som det dog velsigner) blandet, Glæde over den dybe Gjæld, uforskyldt Godhed lod det synke i. Se: derfor kalder jeg Dem: ædle Landsmand«; thi jeg foler til fulde, at jeg her ikke tager fejl af Deres Titel. — Hvis en Mand, hvem mindre egen, end fremmed. Brøde har sat i en. kun lidet ønskelig, Stilling i Livet og beredt mange kummerfulde Dage, som, maaske for tidligen, havde begyndt at graane hans Haar og skulde, maaske ogsaa for tidligen. have bragt ham i sin Grav og saaledes have fuldfort deres Dagværk, dersom nogle ædle ikke havde grebet ham under Armene; hvis en saadan Mand stedse, uden foregaaende Varsel, vakte sine Landsmænds Medlidenhed med sig lige saa let, og dersom den vakte Medlidenhed ytrede sig paa en saa skaansom Maade som Deres, da vilde mangen Mand onske sig hins Stilling i Livet. Men saaledes gaar det nu ikke; Medlidenhedens blide Vaar sejrer ej altid over Egennyttens (og andre Døgnets Afguders) kolde Vinter, og derfor segner mangen Blomst — som med en ringe Pleje af en venlig Haand maaske kunde tjent til mere end blot til et Øjebliks Pryd, eller en kort Forlystelse for et Sanseredskab — før Tiden i Dodens kolde Arme. — Et venligt Vink, for kort Tid siden givet

mig af en ædel Kvinde, vakte min Musa af sin dybe Slummer. Den opvaagnende Sangerske greb, under saare ublide Kaar, i Strængene — ikke i Guldharpens, som hun aldrig har formaaet at slaa. Men desuagtet kvæler hun ikke, af Kaadhed drevet, den nyfødte Taare, der ligger i Svobet, saa at sige, i sin kry-stalne Vugge. Hun vandrer endnu, som forhen, hellere i Naturens frugtbare Herlighed, end i en Unaturs golde Ørk; horer hellere Tordenens Stemme end en, om Gjøglerier lallende, Tunges, og ser hellere Skyens herlige Straale, end et fantastisk Sumpblus i et uaandeligt Mulm. Endnu, som forhen, bekymrer hun sig mere om de levende, end om de for længst hensmuldrede, men mindst om dem. som, uædle, kun knæle for Døgnets Afguder og slumre ind paa Lykkens

blode Bolster. — Det er denne Musa, hvis Sag én, eller flere, har talet i Nr. 260 af Bladet Dagen. Hun kjender ikke sin Talsmand eller Talsmænd; aldrig har hun anraabt nogen dodelig om at tale sin Sag paa denne Maade. Men lige saa foragtelig som hun maatte være, hvis hun ikke, med den inderligste Taknemmeligheds Følelse, havde lyttet til hins, eller hines, venlige Stemme, lige saa ivrig havde hun onsket, at en og anden fejlagtig Angivelse (en Folge af Mangel paa bedre Underretning, dog det mindre væsenlige betræffende) af visse Omstændigheder ikke ha%de indsneget sig i dette, for flere end hende gavnlige Varsel. Om det Værd, hin venlige Stemme tillægger hende, har hun intet videre at sige, end Smiger er det ikke. Men drukken af Hovmod maatte hun være, hvis hun vilde skyde de Hænder tilbage, ædle udstrække mod hende, fyldte med milde Gaver. — Mig og min Musa har Deres venlige Haand, ved Professor Ingemann, rakt en Gave af 56 Rdr. Senere har Ingemann meddelt mig Indholdet af Deres Brev til ham. I dette tilbyder De at ville, uden nogenNr. 8.

Du evige, som har mig skabt, fra dig jeg hented alt mit Mod; jeg foler dybt: jeg var fortabt, i Fald du mig forlod!

Selv naar du proved tungt min Aand og bojed mig i Smerte ned, du holdt mig med din stærke Haand og greb mig, naar jeg gled.

Tak for hvert Aandedrag af Luft! Tak for hver Straale lvs og varm! Tak for den evige Fornuft, hvis Gnist faldt i min Barm!

Af Sandhedstrang til Tvivlen fort, saa mangen Sjæl forvilder sig — Tak for, du gav mig en, som rort kan ydmyg takke dig! Oktober 1SS4. H. V. Kaalund.

Et Par Blade af

Christian Hviid Bredahls Bondekrønnike.

Literær Skizze af Otto Borchsenius.

II.

Bredahls förste Brev til E. Collin — dateret Damsgaard pr. Sorø d. 23. December 1831 —bærer Udskriften Til Konferensraad Collins Son, den Kyhlamske Musas, hende personlig ubekjendte, Velgjørere og lyder saaledes:

Ædle Landsmand! Jeg skriver til en Mand, hvis borgerlige Titel og Stilling ere mig lige ubekjendte : en Mand, der vinker mig til sig ved Velgjerninger. saa store, og en Velvilje, saa sjælden og højst elskelig, at et taknemmeligt Hjærte ser sig sat i Forlegenhed for Ord til sin Tak og i en, med Smerte (som det dog velsigner) blandet, Glæde over den dybe Gjæld, uforskyldt Godhed lod det synke i. Se: derfor kalder jeg Dem: ædle Landsmand«; thi jeg foler til fulde, at jeg her ikke tager fejl af Deres Titel. — Hvis en Mand, hvem mindre egen, end fremmed. Brøde har sat i en. kun lidet ønskelig, Stilling i Livet og beredt mange kummerfulde Dage, som, maaske for tidligen, havde begyndt at graane hans Haar og skulde, maaske ogsaa for tidligen. have bragt ham i sin Grav og saaledes have fuldfort deres Dagværk, dersom nogle ædle ikke havde grebet ham under Armene; hvis en saadan Mand stedse, uden foregaaende Varsel, vakte sine Landsmænds Medlidenhed med sig lige saa let, og dersom den vakte Medlidenhed ytrede sig paa en saa skaansom Maade som Deres, da vilde mangen Mand onske sig hins Stilling i Livet. Men saaledes gaar det nu ikke; Medlidenhedens blide Vaar sejrer ej altid over Egennyttens (og andre Døgnets Afguders) kolde Vinter, og derfor segner mangen Blomst — som med en ringe Pleje af en venlig Haand maaske kunde tjent til mere end blot til et Øjebliks Pryd, eller en kort Forlystelse for et Sanseredskab — før Tiden i Dodens kolde Arme. — Et venligt Vink, for kort Tid siden givet

mig af en ædel Kvinde, vakte min Musa af sin dybe Slummer. Den opvaagnende Sangerske greb, under saare ublide Kaar, i Strængene — ikke i Guldharpens, som hun aldrig har formaaet at slaa. Men desuagtet kvæler hun ikke, af Kaadhed drevet, den nyfødte Taare, der ligger i Svobet, saa at sige, i sin kry-stalne Vugge. Hun vandrer endnu, som forhen, hellere i Naturens frugtbare Herlighed, end i en Unaturs golde Ørk; horer hellere Tordenens

Stemme end en, om Gjøglerier lallende, Tunges, og ser hellere Skyens herlige Straale, end et fantastisk Sumpblus i et uaandeligt Mulm. Endnu, som forhen, bekymrer hun sig mere om de levende, end om de for længst hensmuldrede, men mindst om dem. som, uædle, kun knæle for Døgnets Afguder og slumre ind paa Lykkens blode Bolster. — Det er denne Musa, hvis Sag én, eller flere, har talet i Nr. 260 af Bladet Dagen. Hun kjender ikke sin Talsmand eller Talsmænd; aldrig har hun anraabt nogen dodelig om at tale sin Sag paa denne Maade. Men lige saa foragtelig som hun maatte være, hvis hun ikke, med den inderligste Taknemmeligheds Følelse, havde lyttet til hins, eller hines, venlige Stemme, lige saa ivrig havde hun onsket, at en og anden fejlagtig Angivelse (en Folge af Mangel paa bedre Underretning, dog det mindre væsenlige betræffende) af visse Omstændigheder ikke ha%de indsneget sig i dette, for flere end hende gavnlige Varsel. Om det Værd, hin venlige Stemme tillægger hende, har hun intet videre at sige, end Smiger er det ikke. Men drukken af Hovmod maatte hun være, hvis hun vilde skyde de Hænder tilbage, ædle udstrække mod hende, fyldte med milde Gaver. — Mig og min Musa har Deres venlige Haand, ved Professor Ingemann, rakt en Gave af 56 Rdr. Senere har Ingemann meddelt mig Indholdet af Deres Brev til ham. I dette tilbyder De at ville, uden nogen_81

Udgift for mig, besørge, hvad der kan fremme mit pekuniære Tarv, med Hensyn til den mig af Direktør Schultz skjænkede Rest af Oplaget af de første fire Dele af Dram. Scener. Ingemann (i denne Tid indviklet, maaske forviklet, i en Strid, som, efter nogles Mening, er mindre en religiøs Strid, end en blot Strid om Ord) har anmodet mig om, selv at besvare Deres Brev. Denne Anmodning har forskaffet mig en Glæde, som ikke er blandet med Frygt for, at dette Brev fra mig skulde vare længer, end De maaske ønskede; thi Deres Hjærte har jeg set fra dets kjærlige Side, og Deres velgjørende Haand har De rakt mig paa en Maade, saa ædel og saa skaansom, at enhver Skygge af en saadan Frygt forsvinder. Deres Tilbud er mig saa meget mere kjærkomment, som jeg, efter en fleraarig Fraværelse fra Hovedstaden, ikke dér har en eneste mandlig Bekjendt, jeg turde bebyrde med en saadan Kommission. Den Udgift, Deres Velvilje imod mig her paa ny vil paaføre Dem, er et Offer, jeg nok tør modtage af en saadan Haand, uden at bebrejde mig selv en lav Egennytte. — Min Uvidenhed om Deres borgerlige Titel, Stilling, Adresse, kan Ingemann, siger han, ikke afhjælpe. Jeg kan kalde Dem, siger han, Candidatus juris* eller Assessor — og jeg formoder, at alt sligt er Dem temmelig ligegyldigt. — Af et Brev fra Sjællands Biskop til mig ser jeg, at Deres ædle Fader, med flere Hædersmænd, have samlet en betydelig Pengegave til mig og vist mig en Opmærksomhed og en Velvilje, som ere des mere hædrende og kjære for mig, jo ædlere de Mænd ere, som have vist mig dem. Naar min Helbred, der nu er maadelig nok, tillader det, vil det være mig en kjær Pligt at gjøre mine Velgjørere min Opvartning, men en Glæde, om De, ædle Landsmand! maatte finde mig saa værdig til Deres Venskab, som De har fundet mig værdig til Deres Understøttelse. Deres med Højagtelse og Taknemmelighed hengivne C. Bredahl, c — En Efterskrift tilføjer følgende Linjer: Bønfald Deres ædle Fader, paa mine Vegne, om Tilgivelse, fordi jeg har adresseret dette Brev til ham. Min Forlegenhed med Deres Adresse har forført mig til dette Vovestykke. Saaledes gjorde jeg, forleden Dag, paa egen Haand min Biskop til Kommandør af Danebroge; men det er saa en egen Sag, naar en ringe Mand saaledes paa egen Haand holder Hus med dette Kapitel, om hvis Indhold en Bonde rigtignok er slagen med tyk Uvidenhed.

Dette Brev, hvis kantede og stive, om end nok saa tydelige, Bogstaver næsten synes at tale om en Haand, der ikke længer til Stadighed tumler med saa let en Gjenstand som en Pen, er i alle Maader karakteristisk for Bredahl. Han gav sig god Tid, naar han skrev, og han er ikke bange for nu og da at gjøre sig et Svinkeærende til andre Sager, end de nærmest foreliggende, men det er ham dog øjensynlig forst og fremmest en Lettelse at faa talt ud om sig selv. Han, der ikke havde en eneste mandlig Bekjendt i Hovedstaden, som han kunde bede om en Tjeneste,

levede saa ensomt og saa overladt til sine egne Tanker, at ingen kan undre sig over, at han her med begge Hænder greb til, da en ung Mand kom ham venligt og hjælpsomt i Møde. Derfor blev han ogsaa nu en særdeles ivrig Brevskriver, og hans Breve fra de følgende Aar sætte os i Stand til Skridt for Skridt at følge ham et godt

Stykke paa hans knudrede Livsvej. Hans ejendommelige Pathos, der i de Dram. Scener« kunde forme Repliker, hvis Ordpragt, Klang og Styrke give ham Plads imellem vore største Lyrikere, fremtræder i Brevene mere dæmpet og gravitetisk, men hvor naiv og gammeldags hele denne hans Brevstil nu forekommer os, er den dog overalt et tro og sandt Udtryk for en Personlighed, som det lønner Umagen at betragte paa nært Hold, og som ikke blot har sine kummerfulde Livsforhold, men ogsaa sit Menneskeværd at takke for den Interesse, den vækker hos os.

I et Brev af 4. Jan. 1832 kommer Bredahl tilbage til, hvad Collin har gjort for ham. Ilan skriver, at han med Hensyn til enhver Ytring i sit første Brev kan sige med Pilatus: Det, jeg skrev, det skrev jeg, samt at Ingemann i en god Hensigt overlod det til ham, at besvare Collins Brev. Han vidste ret godt, at jeg, for at kunne misforstaa Dem, maatte være af et slettere Metal, end jeg er.« — »Jeg har«, fortsætter han, kaldt Dem: min Velgjører, og saaledes kalder jeg Dem endnu. Jeg kalder Deres Gave stor, og nu siger jeg Dem, at den er den største, jeg saa vidt mig vitterligt, har modtaget fra nogen enkelts Haand, En trængende behøver ej, synes mig, at være blandt de nojsomste, for at kunne kalde en saadan Gave sstor ; men han maatte, mener jeg, være foragtelig, om han tiltroede Giveren en Bevæggrund, som ikke med Sandhed kunde kaldes: ædel.« Bredahl gaar ud fra, at den Interesse, der er vist h;un, staar i nøje Forbund med Interesse for Forfatteren, da det ellers vilde være ham smerteligt at modtage Gaven. »Give Gud, hedder det senere i Brevet, »jeg ikke behovede Spillemandspenge; da skulde jeg ingen forlange, men Plutus har aldrig været inin Dørtærskel saa nær. som Penia. Han overlægger endvidere med sin nys vundne Ven, hvad Priser de skulle sætte paa hans Skrifter, og han ender derpaa Brevet saaledes: Der var en Tid, da jeg kunde række andre en hjælpsom Haand, og Erfaring lærer mig, at det er saligere at give end tage . Min Bevæggrund var ædel, den: at ville hjælpe, men jeg brugte just ej altid den fornødne Skjønsomhed, uden hvilken det: at give, ikke altid er: at gjøre vel. Jeg traf da stundum paa én og anden, der ansaa det, Velvilje gav, ikke for en Gave, men for en Afbetaling paa en Gjæld, der ikke finder Sted udenfor en unøjsom og utaknemmelig trængendes Indbildning. En saadan Krabat er jeg nu ikke, og derfor tænker jeg, som jeg siger, naar jeg kalder mig Deres til Højagtelse og Taknemmelighed forpligtede C. Bredahl.«

Det næste Brev følger faa Dage efter. Han sender en Artikel til eventuel Optagelse i »Dagen«Nr. 8.

eller et andet af Hovedstadens Blade med Tak til Ofteniigheden for den ydede Hjælp, samt en Redegjørelse for sin Stilling til de Storheder, den anonyme Opfording i Dagen havde nævnet i Forbindelse med hans Navn, nemlig Ewald, Holberg og Shakespeare*). Ogsaa i selve det med Artiklen følgende Brev hedder det herom saaledes: »Idet hin Anmeldelse, som saa venlig tog sig af mig, i denne Forbindelse henledte Opmærksomheden til Ewald, Holberg og Shakespeare, saa jeg min, blandt disse store Aander, dværgagtige Musa, pusle om, forst bleg som et Spøgelse, men siden rod op til begge Orer. — Fjærn fra mig var enhver Mistanke om Smiger; men desto smerteligere folte jeg den uhyre Afstand imellem mig og hine — saå det forfærdelige Gab, udhulet af hine vældige, med Trusel udspile sine Kæver, for at sluge mig, som en formastelig — Myre, hvis jeg glemte min Tue — saa en uoverskuelig Rubicon, men ingen Casar, og raabte forfærdet- jacta est alea! og krøb tilbage i mit Musehul. Noget skulde her gjøres; tie kunde jeg ikke, thi den, der tier, samtykker. Saa gik jeg da den Vej, De ser. Men jeg er paa en Maade som Sal. Gunilds Kat, som, naar den ingen anden havde at klore, klorede sig selv, idet den klorede Gammel Gunild. thi hun og Katten vare ét. Jeg horer til intet Parti i den vide Verden, som Partigænger; jeg er ikke engang Partigænger paa mit eget Parti, som bestaar af mig og den Kyhlatnske Famulus, og vi to vide ret godt, kan De tro, at vurdere hinanden. Vistnok ere vi to Oversættere, der ikke voxe paa Træer: men aldrig faa vi Ewalds Lyra, eller Holbergs Vittighed, eller Shakespeares Tankelyn, der, som en elektrisk, men ej fortærende Udstrøm udgyder sig igjennem hans Harpe. Ja! han slog Guldharpen , som saa mange tillægge sig selv, og som virkelig komme Sandheden nærmere, end de selv ville, naar de fortælle os, hvorlunde de 'famle i Guldet

Saa Bredahl saaledes skarpt nok paa adskillige af sine samtidige, dulgte han i det mindste ikke for sig selv —

som det hedder i er Brev af 18. Jan. s. A. — at de Varer, vi have at falbyde, høre til de Luxusartikler, som hverken Smag, Mode, Vane og vilkaarligt Magtsprog have paatrykt deres Stempler, eller gjort nødvendige for den. der vil gaa og gjælde

•) Artiklen, der b.irer Overskriften >Den 17. December«, blev trykt i »Københavnsposten . Nr. 19. Jan. 1832. Han omtaler ogsaa lier de ovenfor nævnte, dog mindre væsenlige, Fejltagelser i den for ham »saa velgjørende Anmeldelse< og siger: »En nøjagtigere Oplysning kunde kun været at finde hc.s tnig; men dette kunde ikke bestaaet med min ædle Talsmands eller Talsmænds Hensigt: at være og forblive ubekjendte, seiv for den, hvi* Sag de talte. Det er ikke inin Hensigt, her at give omtalte nojagtigere Oplysning, og det er ganske vist, at den, som skilte mig ved min Formue (3000 Rdr.), ikke er ilde tjent med min Tavshed. For at forebygge en mulig Udtydning, sotn kunde smerte en ærlig Mand, bemærkes blot lier al den gamle, ærlige Jtrgcn Voigt, i hvis Hus jeg i lang Tid opholdt mig som Kostgænger, er aldeles uskyldig i mit Tab.

for en ægte Borger i den aandelige Republik'. Han skriver, at endskjønt alle formodenlig ere enige i at antage, at den, som skal kunne skrive, maa kunne leve, ere dog nok mange ogsaa enige i at antage, at der just ikke ligger stort Værd paa. om en Skribent, der — som den Kyhlaniske Oversætter — kun byder Folk lutter opdigtede Sager, kan leve for at skrive eller ikke. Han foreslaar at trykke 500 Exemplarer af det ny, femte, Bind af de Dram. Scener og ender Brevet saaledes: Blandt de Spøgelser, vor Tids Vanvid (thi aandeligt Hovmod er Vanvid) har manet op af Graven, er Fanatismens et blandt de værste. Med Kæmpeskridt skrider dette Spøgelse frem i vort oplyste* Aarhundrede, og nogle blandt Jordens mægtige tage det venlig under Armen. Hist og her i mine Skrifter har jeg skelet til dette Spøgelse, som alt viste sig for mig, da en og anden troede, at det sov nok saa sødt. Min Evne formaar ej, at mane det ned i sin skumle Grav: men i femte Del af Dram. Scener har jeg stræbt at lægge en Hindring i Vejen for dets Fremskriden. og jeg skal visselig ikke lade mig skræmme af dets Koglerier. Jeg vil mode det med Spogeri paa min Vis. Det er da naturligt, at jeg maa agte den højt, der, som De. uanmodet her kommer mig venlig i Mode. Ogsaa af andre Breve kan man se, at Bredahl i sin Kejser Glomer« med Tutertafer har villet rette et Slag imod det Grundtvig-Lindbergske kirkelige Rore.

Det næste Brev, af 10. Marts s. A., begynder i en vis Sammenhæng hermed paa følgende Maade: »Siden jeg begyndte at tigge, har mine Indtiegter oversteget mine Udgifter, saa at jeg maa tilstaa, at Tiggeri er en indbringende Næringsvej. Siden Kongen fritog mig for Skatter og Afgift, har min storste Udgift været til Tiende af mine 36 Tønder I-and, saasom: 7 Rdr. 34 S. til min Sjælesorger, som ikke. Gud være lovet, har haft mindste Ulejlighed med min Sjæl; 10 Rdr. til Dr. theol. Sommer i Soro og 11 Rdr. til Klosteret i Roskilde, alt paa Grund af en allerhøjeste Plakat fra det himmelske Tiendekollegium, tilsendt Moses i Ørken Sinai, saa at Plakaten har Skjæg paa Hagen; senere publiceret her i Landet af Absalon, der var med at slaa nogle Tiendetagere til Søs og svang saa sin blodige Krumstav over sit Fædrelands Hytter, hvorfor vi Bønder skulle ringe for hans Ører i Paradis.'.

Brevet gaar dern;est over til at gjøre Rede for hans finansielle Status, nu da han altsaa fra en Tigger er forvandlet til en Kapitalist, som har Penge paa Rente. Den samlede Kapital, som jeg vi-tnok ikke har fortjent i mit Ansigts Sved, udgjør 867 Rdr. Sedler*), og naar han har afgjort sin Gjæld

*)Se ogsaa Referatet af Generalforsamlingen i Samfundet til den danske Lit.'s Fremme i >Dagen Nr. 39 for 15. Febr. 1S32. Under 13. Decbr. 1S31 havde Kongen eftergivet Bredahl hans S katte-Restancer til Sorø Akademi til Belob 145 Rdr. 34' 1 Sk. (I) og fritaget ham for fremdeles at svare Afgift til Akademiets Kasse, Samfundet skjænkede ham too Rdr., og hans Forlægger, Direktør Schulz forærede ham. sotn omtalt.73

o. s. fr., haaber han paa et Overskud af 255 Rdr. Man vil se, at han ikke giver Blicher noget efter i sangvinske Forhaabninger. Resten af Brevet er særlig interessant med Hensyn til de Oplysninger, det giver om Bredahls Bondeliv. »Kunde jeg nu — skriver han om de 255 Rdr. — lade disse henstaa urørte, indtil noget var indkommet

ved Salg af mine Skrifter, saa turde jeg maaske haabe at kunne forbedre min til Dels forfaldne Gaard (ikke fuldelig, thi da maatte Stuehuset opbygges fra Grunden) og faa dens Jorder tilbørlig udgravede og indhegnede i det mindste. Min Formand, Oberst Krebs, drev Økonomien saa vidt, at han afbrod Panelet i Værelserne, brændte Bjælkerne i den ene Lade og 1500 Humlestænger; derpaa lob han sin Vej og forglemte at saa Vintersæd, og jeg, som ikke kunde se mig for i Tide, kjøbte hele Herligheden med den i Jorden nedlagte Vintersæd t for 5 Rdr. Sedler, hvoraf man kan slutte sig til, hvorledes Herligheden var. Saa vidt som Krebs har jeg nu ikke drevet det, endskjønt min Evne kun har tilladt mig at gjøre faa Forbedringer, især ved at faa Tag paa Husene og en Slump Stene skudte og bortforte af Jorden. I Almindelighed hænge vi Bønder ved det gamle, og Slendrian er en af vore Trosartikler. Det er bedrøveligt at se, hvor langt vi ere tiltage i vor Dont; som oftest ligger Skylden hos os selv; thi noget kan enhver Bonde tilegne sig af den nyere, langt fortrinligere Theori, og noget kan han udfore, hvor arm han end for Resten kan være. Hertil regner jeg blandt andet Sommerstaldforingen, hvis store Fordele absolut maa være enhver Bonde indlysende, men: Det gi'er saa farlig megen Ulejlighed,« hedder det. Ja, vi ere træge, dovne og dorske. Det har kostet mig mangen drøj Ed, at faa mine Tjenestefolk til at lystre i Staldforingskapitlet, hvilket jeg, saa vidt jeg har kunnet, hidtil selv har besørget. Vexeldrift — ja, hvem der kunde drive det saa vidt ved egen Hjælp, (thi at gjøre Pengelaan duer ikke), men det har lange Udsigter med enkelt Mand, længere med mange. Landhusholdningsselskabet arbejder trolig nok, uden at lade sig trætte af vor Dorskhed, Træghed, Dovenskab og Dumhed,

som vise sig virksomme ved enhver Lejlighed--

Men jeg vilde blot bede Dem indtil videre at beholde de Penge, der maatte indkomme til mig, i Deres Værge; men saa kom jeg ind i ct Kapitel, som maaske har mindre Interesse for Dem end for mig, der holder meget af en god Modding. — Har Modtageren vist dette Brev til sin Fader, har det dog sikkert ikke undladt at vække Interesse. Baade Ionas Collin og Frederik VI. fulgte enhver landøkonomisk Oplysning med udelt Opmærksomhed.

I et følgende Brev fra April s. A. tilsiger han sit Bidrag til Bibliotheket for Danske i Rom, skjønt »vidste Hs. Hellighed, hvilken Kjætter jeg er, slog

det tilbageværende Oplag af de 4 første Dele af »Dram.

Scener», 274 Exemplarer, samt af . I.irmsongs Optegnelser paa

en Rejse«, 306 Exemplarer. — Disse Skrifter have dog nreppe

indbragt Digteren storre Summer.

han mig ihjel med Sankt Peders Nøgler«. Fra den Kyhlamske Famulus og sig selv skal han dernæst hilse og bede sin unge Ven, om denne vil lade et Exemplar af alle Dram. Sceners fem Dele indbinde og tillade, at de som en Erindring om Famulussen maa finde en Plads blandt hans øvrige Boger. I dette Exemplar findes foran i förste Bind følgende smukke Linjer:

Til Eduard Collin. Iler kommer en Sangfugl fra Voven: en Svane fra Bolgen blaa; men nogle vil sige: »Fra Skoven: en usselig Finke graa.« Nok: flyver min Fugl, eller flyder, en Svane, en Finkehan: erkjendtlig sin Sang den dig byder og kvidrer det bedste, den kan.

C. Bredahl.

Den 21. April har han da set 5te Del. En Slump Trykfejl har indsneget sig, men naar man kun tager én Korrektur, undgaas de sjælden. Nu maa Fuglen flyve saa langt, den vil og kan; den kommer næppe (i det mindste ikke i store Flokke) over Bæltet.«

I et andet Brev, af 29. Juni, skriver han: Imellem Parnassets vældige vil her nu nok snart ligge et Fandens Hus om Materie og Form«. Vi Smaa-djævle krybe da i vore Musehuller og sidde dér og kukkelure, indtil Oprøret i Republiken er dæmpet og Kampens Helte have omvundet Spjudstagerne med Oliegrenen. — — Naar Kampen en Gang faar Ende, vil, haabe vi, den förste Fredsartikel komme til at lyde som saa: Alt skal forblive paa samme

Fod som før Krigen, item: Enhver beholder sin Mening ubeskaaren.« Med sin ovenfor berørte Pjece »Fra gammel Gumba« tog dog Bredahl selv Del i »Gjengangerstriden«.

Vi skulle senere se, hvorledes Bredahl ved given Lejlighed kunde staa som Bonde ved sine Stands-fællers Side, men forøvrigt var det jo ikke saa underligt, om de andre Bønder nu og da skoftiserede over den sære Poet. i Forleden — hedder det saaledes i et Brev af 29. Aug. 1832 — spurgte en af mine Naboer mig, om det var sandt, at Kongen havde gjort mig til »Trompeter ved Hoppegisterne, og da jeg svarede Ja og tilføjede, at jeg derfor maatte lade mit Skjæg voxe, undrede han sig over, at jeg ikke var bleven Præst i mine Dage, da han havde hort, at jeg var boglærd. En Skjælm, kan jeg vide, maa have fortalt ham noget om mit Famulusseskab og maaske ansat mig ved Hoboisterne. Dette lettede betydelig, og naar jeg næste Gang farer ud paa Æventyr, vil jeg tage min Nabo med som min Sancho Pansa. •

Brevet ender ret fornøjeligt: «Med Penge er jeg vel forsynet; dog vil Kassen, som idelig maa give ud, nok faa Svindsot om nogen Tid; saa tage vi til vore Kapitaler og leve lystig, saa længe vi have en Skilling; dernæst tigge vi og spille op paaNr. 8.

ny, enten Folk saa vil hore Musiken eller ikke. Skam-futtelse og Skamflikker af kristiske Bussemænd lade vi drukne i deres egne Vande.»

Nogle Maaneder efter trækker et andet Uvejr op over hans Hoved. Efter alle Symptomer at domme, skriver han i Novbr., rager jeg i en Proces med en Kvinde, som i visse Henseender gjærne kan passere for Fandens Oldemoder, og i en vidtløftig Fremstilling, som han haaber kan interessere Juristen, han skriver til, gjennemgaar han nu Sagens I listorie. Det drejede sig om en Arv, han mente tilkom hans Hustru, og endskjønt Collin strax raader ham fra Proces, vedbliver han at staa stift paa sin formentlige Ret. Det er. , skriver han, stedse gaaet mig skjævt med mit timelige Arvegods i denne Verden, og det er uden Tvivl Skæbnens Vilje, at jeg ikke skal gjøre Lykke paa denne Maade. Min Fædrearv blev ødelagt af en anden, og paa min Kones Vegne drager jeg nu i Haar med en Kvinde og hendes Søn og vil, om jeg end sejrer i Kampen, sandsynlig ikke erobre andet end en Haandfuld af hendes Marclokker, som paa ingen Maade kan bruges til forlorne Krøller. Den herhenhørende Række Breve, paa hvilken vi iøvrigt ikke skal komme nærmere ind, er rig paa lignende drastiske Udtryk, og hans grovkornede Komik boltrer sig nu og da ganske artig under Skildringen af hans Kontraparters Livshistorie.

Af og til synger Livet (nervus rerum) i hans Kasse paa det sidste Vers og tmer med om stakket Tid at opgive Aanden. Han tyer da til Vennen om Forstærkning og skriver endogsaa, at al hans Gjæld nu er betalt, i Modsætning til den Vaande, han i Fjor ved denne Tid var stedt i, da han vel nok kunde have betalt Hvermand sit, men saa ogsaa ville have været aldeles arni . Collin synes, angaaende noget af hans dramatiske Liggendefæ at have søgt Reitzel paa hans Vegne. Bredahl skriver nemlig: Saa Reitzel er forfærdet og vil ikke lade sig røre. Nej, Fisken, véd jeg nok, vil ikke bide i disse Vande. Naar en MusaJil skal søbe tilsammen med en Boghandler her til Lands, gaar hun med en slunken Bug fra Fadet — Truget havde jeg nær sagt, som om min Musa rodede paa Parnasset!» — Han sukker over ikke at have hort et Muk om »Kejser Glomer, ikke saa meget som et: Under al Kritik! Men — tilføjer han — vi ere ogsaa saa mange Musasonner, at den stakkels Kritik har sin fulde Hyre med os. Endelig beder han Vennen om at sende ham nogle Exemplarer, der skal foræres bort, dog ikke noget til hans Kone, »thi sidste Gang barslede hun med Tvillinger, hvilket jeg ikke kan tilgive hende .

Ingemanns Ord om, at Bredahl lod al Dogmatik staa hen med et mørkt Blik til Præsterne, ere ingenlunde overdrevne. Bredahl kunde være voldsom i sine Udtryk om Kirkens Mænd, og det horer med til hans Karakteristik at belyse hans Standpunkt i saa Henseende. I et Brev fra Slutningen af 1832

giver han i forbigaaende et Hip til »den oxedorske |o: orthodoxe] Theolog, der kliner sin Tro fast til det dode Bogstav , og i Jan. næste Aar er han oprørt over en Præst, der forleden gav Fanden en Mængde vrangtroendes Sjæle til Juleoffer . — Ja saamænd,« skriver han, forvandler en og anden blandt vore landlige Sjælehyrder sin Skalmej til en Domsbasun, der i Hjordens Øre udbrøler srt Anatliema imod Fornuft og Verdsligvisdom,

endskjønt vi Bønder ikke pleje at mistænkes for Maskepi med saadanne Bussemænd. Hyrderne børste løs paa Bukkedjævle og Kjættere , efter Grundtvigs og lians Abekats, Lindbergs, Maade; og det er besynderligt, at de idelig ligge i Haar med Fanden og dog forøge hans Magt ved at tilkejse ham saa mange Sjæle — ikke at tale 0111, at en god Del af dem kan takke Troen paa Fanden for deres Indflydelse paa Almuen. At Fornuften maa være en Torn i deres Øjne, begriber jeg nok; men de vise sig, tykkes mig, utaknemmelige mod Fanden, der dog viser dem mange Tjenester, og gjør han det mod sin Vilje, burde de dog, naar de ville vedblive at benytte sig af hans Tjenester, ikke idelig sværte det gamle Skarn og gjøre ham sortere, end han er med mindre han, som Antikrist, for skinbarlig i deres egne Præstekjoler, og tik Faarene til at sætte sig paa Bagbenene og at fordre Troen uden Betaling. Saa meget er vist: at en og anden Hyrde kunde være Fanden lige saa tjenlig, som en og anden Buk, naar Retten skulde have sin Gang.

Var Datidens Orthodoxi saaledes ikke Bredahl tilpas, fandt han 0111 muligt dog endnu mindre Behag i den Heibergske Filosofi, cer nu begyndte at spille en Rolle. Da den ovenfor omtalte Proces var endt, som han siger, med et Forlig, sluttet imellem en Slyngel og en ærlig Mand — efter min Regning er jeg den ærlige Mand — beklager han sig i et Brev af 30. April 1833 bl. a. over den spildte Tid, han kunde have anvendt langt bedre, »med mindre jeg skulde have faaet det Indfald at anvende den til Filosofi efter det nyeste galimathiasiske System og derved fortrinligen kvalificeret mig til en Plads i Daarekisten. Og længere nede hedder det: For at fortjene mig nogle Skillinger til Salve til Vunden, Processen har slaaet min Pung, agter jeg nu at holde filosofiske Forelæsninger for mine Kammerater: Bønderne her i Egnen, Min Visdom vil jeg hente fra Talmud, Kabbala, Maren Ammes Ammestueæventyr, Kjoge Huskors, Reisers furgterlige Ildebrandshistorie og andre smukke Skrifter; alt dette vil jeg mænge sammen til en Visdomsklister og dermed besmøre mine Tilhøreres Hjerner, og haaber ieg, at jeg skal drive det saa vidt i Nonsens og Modsigelse mod almindelig Menneskeforstand, at »Guds Aand-; idet er: Menneskehedens.) lige saa lidt skal kunne forstaa min, som Hegels, Filosofi, som Hr. Professor Heibergs Individ nu vil gjøre tilgængelig for Menneskeheden. Jeg skal, faa Skam! nok bestræbe mig for75

at vaase, blande Pantheisme, Materialisme, Dualisme, kort: alle mulige og ikkemulige (f. Ex. Atheisme) v Ismer sammen o. s. fr.

Der findes dog ogsaa i Brevsamlingen mere harmløse og godmodig spøgende Udgydelser. Et Brev af 19. Juni 1833 begynder f. Ex. saaledes: Eduard Collin kjcirt forbi Damsgaard, uden at tage dens Mærkværdighed — jeg mener: S. T. Hr. Christian Bredahl — i Øjesyn? Hvilken Vej for De da ad den Gang? thi kun fra to Veje kunde De se mit Slot; af disse fører den ene lige forbi Slotsporten, og vidste jeg, at De var kjørt forbi ad denne, saa kjørte jeg ind til Hovedstaden, blot for at kjøre forbi Nr. 159 i Bredgade. Den 8. Juni indtraf jeg i Slagelse, kort før Prins Christian ankom; dog tog Byen ingen No-tice af den ene af os to. Honoratiores vare paa Benene, Borgerskabet præsenterede, i Ered til Krig parat. Jeg kunde ikke tro andet, end at alt dette skete i Respekt af min Ankomst, skod derfor Hjærtet op i Livet, rettede min krogede Skrud, satte min temmelig uanselige Kabuse paa Snur, gik med gravitetiske Skridt, satte Næsen i Sky og gav mig en Mine, som — en Mine, der — en Mine — ja, en Mine over alle Miner, der tydelig viste, at jeg vidste, hvilken Karl jeg var. Som jeg nu var i Begreb med at tilnikke vedkommende mit Bifald, raabte en Brænde-vinsmand (en af mine fordums Skolekammerater), som stod paa en Trappe: Hejda, Bredahl! kom hid, du! her kan du se Prinsen!. — Selv Prins! sagde jeg, dog saa sagtelig, at ingen kunde hore det; thi ikke enhver, skal jeg sige os, kan taale at høre Sandheden. Han fortæller dernæst, at han paa Hjemrejsen til sit Slot blev gjennemblodt og som Folge deraf af Forkølelse blev forhindret fra at komme til Væddeløbet den i o., hvor han nok tænkte, at Collin vilde komme, og hvor hans »to udmærkede Bæster (som har draget Plov i 12 samfulde Aar, og som jeg, med Hensyn til deres sjældne Venskab for hinanden, har kaldt: Orestes og Pylades) vilde gjort en smuk Figur-. Og han fortsætter saa: Siden jeg just taler om Bæster, tænker jeg med Smerte paa min dramatiske Pegasus, som forgjæves — stakkels Bæst! — gjør sine Krumspring for Publikums Øjne. Paa Bæstets Ryg gimper min Musa og sørger saare. Jeg trøster hende med: at den største Lykke, Sækken kan forlange, netop bestaar i, ikke at ænses; at hun ikke maa fortvivle, om end en og anden peger paa hendes Rozinante og raaber: Hvad den slemme Syge er det for en Rallike, der kommer bag efter, som tyndt 01? — leg bad hende betænke, at hendes Kvide er en naturlig Straf for hendes Vanart, der støder alle Partier og

Kompagnier fra sig med Mixturer, som nogle erklære for aldeles forgiftige Dosisser, andre for mere skadelige end gavnlige, og Resten for noget, der ikke rager smagfulde Folk. Hun har lovet mig herefter at holde sin Mund og beseglet Loftet med en forfærdelig Trumf.

Aaret efter fortæller dog et Brev, af 4. Maj 1834, at han har udspekuleret et Lystspil i 5 Akter med

Nr. 5.

4 Kjærester i, som han gjærne vilde have solgt til Reitzel eller en anden mulig lysthavende, da det gaar meget langt over hans Evne denne Sinde at bestride Trykkeomkostningerne. Samtidig beretter han, hvorledes det var gaaet med sidste Del af hans Hovedværk. Trykkeomkostningerne for 6te Del af Dram. Scener (13S Rdl. 72 S.) — hedder det — har jeg faaet ind — ja, naar jeg regner alt nøje ud, faar jeg endog et Par Rdl. i ren Profit, saa at jeg i Evighed kunde leve af Profiten og endda have to Rdl. tilovers, naar blot jeg, min Ægteviv og mine Born kunde leve af Luften. Overalt burde visse Poeter være maveløse og aldeles intet behøve, Luft undtagen, hvorimod andre burde have to Maver og to Skrog hver, paa det Staten ikke skulde lide noget Tab derved, at Konsumption og Industri formindskedes ved et formindsket Antal af Maver og Kroppe, thi Kjødmassen maa vedligeholdes, i alt Fald paa Hovedet nær, som en Poet meget vel kan undvære, naar han indskrænker sig til rimet Prosa, jævn og vandig, pumpet op fra enhver Post i Hverdagslivet og tilbørlig sorteret og justeret. Jeg har ellers hort fortælle, at nogle patriotiske Avisskrivere og andre Venner af Staterne her paa Planeten ville have de vilde Poeter rent udryddede som Demagoger, hvorimod de tammes poetiske Øg skulde fole og fores med Havre fra • Staternes Magasiner. Jeg tror rigtignok, at Staterne paa denne Maade vilde faa et talrigt Stutteri, men jeg tror derimod ikke, at de vilde Poeter, som ere saare faa, gjøre mindste Skade, thi skikkelige Folk i Almindelighed bryde sig i Grunden ikke om deres Vildskab, og Pøbelen kunne de ikke demagogisere, saasom den slet ikke vilde kunne forstaa dem, om de end vidste at de vare til; saa at de, efter min Mening, ere uskadelige Dvr, man saa meget mindre behøver at udrydde, som den ringe Rest, næst Kjødets Bistand! snart vil forgaa af sig selv.»

Digteren var sig altsaa vel bevidst, at hans Poesi med de vilde Fugles Flugt maatte gaa højt over den store Mængdes Hoved. Ogsaa i sit daglige Liv havde han sikkert ofte vanskeligt nok ved at komme til Rette med sine nærmeste Omgivelser, og Tidens optrækkende demagogiske« Tendenser havde i hvert Fald ikke hans Sympathi. I et Brev af 13. Dcbr. 1834 skildrer han sin Ulyst til at barbere sig, inen siger, at hans Ægteviv stedse gjør Indsigelser, naar han vil lægge sig et Gedebukkeskjæg til, og kjæpper ham til at ødelægge Plantagen. »Forleden Dag — hedder det saa — »vilde jeg bildt hende ind, at der var udkommen en Forordning, som befalede, at vi valgberettigede Bonder herefter skulde lade Skjægget voxe og tale ud af Skjægget til vore Kvinder, men den Snak mente hun var lang nok*).

*) Hvad Digterens Vdrc forøvrigt angaar, fortoller han i et Hrcv af 25. Juni 1S33, at en Kaptejn Bum har malet lians Gefjses i Pastel og foræret ham Maleriet, som han derpaa har forsynet med lueforgyldt Kamme og hsengt i sin Højsal. »Nu har han sat Gefjæset paa en Sten. — hedder det siden i Brevet — »og det skal nu litograferes. saa at bem.-eldte Geijæs nu kominer

Længere nede i det samme Brev skriver han derpaa følgende: »N11 har jeg da bekostet forsvarligt Hegn om mine Marker, men har jeg saa faaet hin dyre Markfred for al min Bekostning? Nej, saagu, har jeg ikke! og uden Markfred er enhver Stræben fremad i Agerbruget ej alene unyttig, men endog forbunden med Tab. Sent ville Markfred og et Par andre Onder ophore (gid jeg vorde en falsk Profet her!) at hærge Sjællands Sletter. Værst faren er den Mand, der skal have Alfarvej gjennem sin Mark, om han end anskaffer forsvarlige Ledde; thi hvor besat af ful Trældomsaand en Slump af os sjællandske Bønder end kan være, saa ere vi dog (især naar vor Nationaldrik Finkelen har gjort os pærefulde) saa besjælede af Frihedsaand, at vi odelægge Leddene paa vor Vej, naar vi se vort Sned. Men tøv nu

lidt, saa skulle ogsaa vi Bønder besjæles af * National-aand til di t gemenes bedste,* thi i denne Nationalaand, som vi indsuge med Modermælken, bestyrkes vi som Peblinge Dag ud og Dag ind. Jeg for min Del trøster mig ved, at jeg ikke (som jeg havde besluttet) i Aar har enten saaet Raps, eller lagt Kommen, thi da vilde det nu været ødelagt, med mindre jeg kunde vaaget over det Nat og Dag, saa længe Jorden er bar. *

Vi komme senere tilbage til Bredahls Stilling over for Tidens liberale Bevægelser. I politisk Forstand blev han aldrig Demokrat, men gjaldt det, som alt berørt og som vi nu et Øjeblik skulle dvæle ved, om ved given Lejlighed at gjøre fælles Sag med Standsfællerne i borgerlige Spørgsmaal og over for de lokale Myndigheder, var han en sikker Mand.

Fortsattes, i

Stakkels Thea.

Landsbybillede af Bertel Elmgaard. Sluttet).

Hun kjendte ham godt. Han hed Simon og havde haft Høstarbejde der i Gaarden. Ellers handlede han med Skind, Lam og sligt og fuskede om Sommeren i Murerhaandværket. Som en løs Fugl var han snart her, snart der, uden fast Ophold eller fast Fortjeneste, men enten han bar en finere Dragt end Kammeraterne, eller han lignede en Fugl i Fældetiden, saa førte han sig lige munter og rask; det var, som Laserne ikke saas paa hans ranke Lemmer.

Forst vovede Thea knap at se paa ham; men da nogle fortrolige Smaaord og Smil spredte de Skyer, der havde sanket sig over hende, og han rakte hende den første Lok af den bløde, sølvgraa Hør, kom hun nærmere, svarede og smilte igjen og betragtede skottende, hvorledes hans prægtige Bryst og Skuldre vuggede sig sejrsstolt i Arbejdet, medens Armene svang Hørren og tumlede med Bryderen. Hendes Øjne straalede af Taknemmelighed, og en stille, vibrerende Glæde steg op over hende som en ung Vaarsanger.

Fra den Dag lagde Simon Mærke til den lille, sky Vesterbopige, og hans rode Læber lo under Skjægets Dun, naar han blev vår det stilfærdig beundrende Blik, hvormed hun i ubevogtede Stunder saa paa ham. Om Vinteren tog han nu og da Tær-skearbejde der i Gaarden, og nu mødtes de jævnlig. Det var et Forhold, der voxede frem af tilfældige Møder i Stald og Foderlo, af Smaaærender i Lade og Bryggers, af ubetydelige Venskabstjenester — et Forhold, hvor der intet blev krævet og intet lovet. Under sit omstrejfende Liv havde han haft flere af den Slags, men for hende var det en Helligdom, disse Elskovsord, afbrudt af Kys, en Indvielse til en

lil Herlighed og .Ere paa sine gamle Dage. Jeg er ganske opblæst over alt dette hersens og har nu i Sinde herefter at kalde mig: litografer« Proprietær til Damsgaard.«

ny Verden, som hun lige siden Host havde stirret længselsfuldt imod fra sin fattige Hedeork.

Og udover Foraaret og Sommeren vedblev de «it modes. I de lange, lune Majdage gik alle hendes Tanker paa Rejser med den flygtige Knos, hvem Sommerens Uro jog ud før nogen anden, og i tindrende hede Middagsstunder eller svale Juniaftener smuttede hun glad, ængstelig forventningsfuld omkring nede under Krattet, hvor han plejede at komme. Det var en Elskov saa inderlig og bly i det unge Blod, at den mod alle hanshæftige, halvt uforstaaede Kjærtegn kun havde den ene hviskende Bøn: hun vilde gaa fra ham lige saa god, som hun var kommen.

Hen mod Høst blev han mindre bestemt, han kom slet ikke eller lod hende vente i Timevis og var gnaven, naar han omsider kom. Hun fandt paa de hundrede undskyldende Grunde for ham. En Søndag Middag da hun, mens alle sov, havde foretaget sin sædvanlige Udflugt til Krattet uden at mode ham, kastede hun sig en Smule mismodig ned i Grjesset bag Havcdiget . . . Nu var det længe siden, hun havde talt med ham; de kjære Steder havde set paa hende med saadanne underlige kolde Øjne i Dag. . . Hun slåp sit Bindetoj og saa med et ængstelig søgende Blik ud over Markerne, der bagedes af en tør, gnistrende Sol . . . Graaden brød en enkelt Gang i Halsen, men Øjnene holdt sig klare og blev ved gjennem Frygt og Raadvildhed «it spejde efter noget der ude i Sommeren. Saaledes sad hun Længe. En lille hvid Koter fra Gaarden fik Øje paa hende og sprang muntert op paa hendes Skjorter, men søgte forgjæves med sine stakkede Poter at naa op paa hendes Arm. Da hun saa det lille

Dyrs slikkende Tunge og taknemmelig straalende Øjne, bøjede hun sig ned over det, tog det i sine Arme og gjemte grædende sit Ansigt i dets stride Haar.Nr. 8.

Længere nede i det samme Brev skriver han derpaa følgende: »N11 har jeg da bekostet forsvarligt Hegn om mine Marker, men har jeg saa faaet hin dyre Markfred for al min Bekostning? Nej, saagu, har jeg ikke! og uden Markfred er enhver Stræben fremad i Agerbruget ej alene unyttig, men endog forbunden med Tab. Sent ville Markfred og et Par andre Onder ophore (gid jeg vorde en falsk Profet her!) at hærge Sjællands Sletter. Værst faren er den Mand, der skal have Alfarvej gjennem sin Mark, om han end anskaffer forsvarlige Ledde; thi hvor besat af ful Trældomsaand en Slump af os sjællandske Bønder end kan være, saa ere vi dog (især naar vor Nationaldrik Finkelen har gjort os pærefulde) saa besjælede af Frihedsaand, at vi odelægge Leddene paa vor Vej, naar vi se vort Sned. Men tøv nu

lidt, saa skulle ogsaa vi Bønder besjæles af * National-aand til di t gemenes bedste,* thi i denne Nationalaand, som vi indsuge med Modermælken, bestyrkes vi som Peblinge Dag ud og Dag ind. Jeg for min Del trøster mig ved, at jeg ikke (som jeg havde besluttet) i Aar har enten saaet Raps, eller lagt Kommen, thi da vilde det nu været ødelagt, med mindre jeg kunde vaaget over det Nat og Dag, saa længe Jorden er bar. *

Vi komme senere tilbage til Bredahls Stilling over for Tidens liberale Bevægelser. I politisk Forstand blev han aldrig Demokrat, men gjaldt det, som alt berørt og som vi nu et Øjeblik skulle dvæle ved, om ved given Lejlighed at gjøre fælles Sag med Standsfællerne i borgerlige Spørgsmaal og over for de lokale Myndigheder, var han en sikker Mand.

Fortsattes, i

Stakkels Thea.

Landsbybillede af Bertel Elmgaard. Sluttet).

Hun kjendte ham godt. Han hed Simon og havde haft Høstarbejde der i Gaarden. Ellers handlede han med Skind, Lam og sligt og fuskede om Sommeren i Murerhaandværket. Som en løs Fugl var han snart her, snart der, uden fast Ophold eller fast Fortjeneste, men enten han bar en finere Dragt end Kammeraterne, eller han lignede en Fugl i Fældetiden, saa førte han sig lige munter og rask; det var, som Laserne ikke saas paa hans ranke Lemmer.

Forst vovede Thea knap at se paa ham; men da nogle fortrolige Smaaord og Smil spredte de Skyer, der havde sanket sig over hende, og han rakte hende den første Lok af den bløde, sølvgraa Hør, kom hun nærmere, svarede og smilte igjen og betragtede skottende, hvorledes hans prægtige Bryst og Skuldre vuggede sig sejrsstolt i Arbejdet, medens Armene svang Hørren og tumlede med Bryderen. Hendes Øjne straalede af Taknemmelighed, og en stille, vibrerende Glæde steg op over hende som en ung Vaarsanger.

Fra den Dag lagde Simon Mærke til den lille, sky Vesterbopige, og hans rode Læber lo under Skjægets Dun, naar han blev vår det stilfærdig beundrende Blik, hvormed hun i ubevogtede Stunder saa paa ham. Om Vinteren tog han nu og da Tær-skearbejde der i Gaarden, og nu mødtes de jævnlig. Det var et Forhold, der voxede frem af tilfældige Møder i Stald og Foderlo, af Smaaærender i Lade og Bryggers, af ubetydelige Venskabstjenester — et Forhold, hvor der intet blev krævet og intet lovet. Under sit omstrejfende Liv havde han haft flere af den Slags, men for hende var det en Helligdom, disse Elskovsord, afbrudt af Kys, en Indvielse til en

lil Herlighed og .Ere paa sine gamle Dage. Jeg er ganske opblæst over alt dette hersens og har nu i Sinde herefter at kalde mig: litografer« Proprietær til Damsgaard.«

ny Verden, som hun lige siden Host havde stirret længselsfuldt imod fra sin fattige Hedeork.

Og udover Foraaret og Sommeren vedblev de «it modes. I de lange, lune Majdage gik alle hendes Tanker paa Rejser med den flygtige Knos, hvem Sommerens Uro jog ud før nogen anden, og i tindrende hede

Middagsstunder eller svale Juniaftener smuttede hun glad, ængstelig forventningsfuld omkring nede under Krattet, hvor han plejede at komme. Det var en Elskov saa inderlig og bly i det unge Blod, at den mod alle hanshæftige, halvt uforstaaede Kjærtegn kun havde den ene hviskende Bøn: hun vilde gaa fra ham lige saa god, som hun var kommen.

Hen mod Høst blev han mindre bestemt, han kom slet ikke eller lod hende vente i Timevis og var gnaven, naar han omsider kom. Hun fandt paa de hundrede undskyldende Grunde for ham. En Søndag Middag da hun, mens alle sov, havde foretaget sin sædvanlige Udflugt til Krattet uden at mode ham, kastede hun sig en Smule mismodig ned i Grjesset bag Havcdiget . . . Nu var det længe siden, hun havde talt med ham; de kjære Steder havde set paa hende med saadanne underlige kolde Øjne i Dag. . . Hun slåp sit Bindetoj og saa med et ængstelig søgende Blik ud over Markerne, der bagedes af en tør, gnistrende Sol . . . Graaden brød en enkelt Gang i Halsen, men Øjnene holdt sig klare og blev ved gjennem Frygt og Raadvildhed «it spejde efter noget der ude i Sommeren. Saaledes sad hun Længe. En lille hvid Koter fra Gaarden fik Øje paa hende og sprang muntert op paa hendes Skjorter, men søgte forgjæves med sine stakkede Poter at naa op paa hendes Arm. Da hun saa det lille Dyrs slikkende Tunge og taknemmelig straalende Øjne, bøjede hun sig ned over det, tog det i sine Arme og gjemte grædende sit Ansigt i dets stride Haar._77 HJEMME

Der lod slæbende Fodtrin i Græsset. Hun saa forskrækket op, og et lille Hvin undslap hende. Det var Simon i en let, hvid Murerdragt, der sad lost om ham og var opknappet i Halsen. Han blussede af Sundhed og var stærkt solbrændt over Nakken og den Del af det haarede Bryst, der var blottet.

Jeg tror saagar her er Kjærestesorg! < udbrod han med en Blanding af Ærgrelse og Nysgjerrighed, idet han dovent slængte sig langs Diget, med Ansigtet imod hende.

Med et slet gjemt Smil under Forvirringen, strakte hun sin lille faste Haand imod ham, men da han ikke lod til at agte paa dens Ærende, sogte den Oprejsning ved at bore sig ned i Græsset, plukke et Par Tusendfryd og kaste ham dem i Haaret.

Hvor har du været i al den Tid?

»Puh, har maaske nogen spurgt efter mig . . . Jeg har været vidt omkring, og jeg kunde have Lyst til at komme videre, det er en daarlig Egn, den her.

»Hvorfor det? spurgte hun yderst forundret. Hun vidste ikke noget smukkere end denne Egn, hvor han horte hjemme, og hun syntes næsten, han talte ilde om sig selv samtidig med Egnen.

Jeg tykkes, det er en rigtig rar Egn.

»Aa, I er nogle Dodbidere alle tilsammen,« brummede han og gjorde en Drejning med Overkroppen, saa en næsten vellystig Lysregn rislede ham ned over Hals og Bryst: Nej, saa var det noget andet, der oppe sønder paa, hvor jeg var i forrige Uge. Sikken ugudelig Morskab vi holdt! Tre, fire Nætter i Træk kunde Pigerne holde ud . . . immer en ny Melodi i Kassen. Og dér vidste Bonderne sgu ogsaa, at Skillingerne er runde, for at de skal rulle.

»Men her kan Folk da ogsaa more sig. indvendte Thea usikkert.

Det gaar sjældent paa. sagde han haanligt leende. Og hvad er der vel saa at stille op i saadant et Hundehul som vor By. Her kan én tosse omkring til sin Dødsdag og være lige vidt, nej, det er bedst at snøre Ranslen og stikke af. . . At lægge sine bedste Aar her, er tøvtløst Værk. :

Den unge Pige saa bedrovet paa ham, medens han ligegyldig begyndte at fløjte.

»Jeg har det godt her. sagde hun dæmpet, »naar blot du kommer en Gang imellem.

f Saa!« spottede han og lo, du vil maaske ogsaa tænke paa mig, naar jeg er rejst, og skrive: elsket og savnet paa min Dør.

Hun gled krybende paa Hænder og Knæ hen imod ham, greb ham om Armen og hviskede med bedende Ængstelse: Snak dog ikke saadan, Simon. Der er jo saa mange, der holder af dig . . . Hvorfor er du nu saadan i

Dag? Du véd godt, du faar mig til at græde igjen, naar du bliver saadan ved.

Han saa hurtig paa hende, rejste sig op i Sædet og sad en Stund og vippede spodsk med et Græs-straa mellem Læberne. Hun drog Vejret horligt, medens hun vedblev at holde om hans Ann. Hun-

OG UDE. Nr. 5.

den, der var bleven jaget op fra sit Leje paa Theas Skjorter, kom og snusede venligt til Karlens Ben. Pludselig greb han den i Nakken, løftede det sprællende Dyr højt i Vejret og slyngede det hen mellem en Flok Kyllinger, som just pippede frem af Græsset i Nærheden. Skrukken baskede løs paa Hunden, der hylende og hinkende søgte tilbage til Pigen, men da den paa ny fik Øje paa Ophavsmanden til sin Fortræd, blev den siddende i nogen Afstand og udstødte en svag Piben.

Thea lokkede den hen til sig og tog den op paa Skjødet; medens hun kjærtegnede den, saa hun bebrejdende paa Svenden.

Hvordan kan du nænne at gjøre saadant et sølle Kræ Fortræd?

»Aa, jeg vilde se, om du var rede til at kysse enhver Hvalp, der piber.

Han strakte sig paa Ryggen i Græsset; Hænderne havde han skubbet ind under Nakken, saaledes at han kunde se Pigen tilbage over sit Haar. Ved Synet af hendes lille bløde Ansigt med de milde, duggede Øjne og den røde Mund, der sørgmodig pludrede for Hunden, syntes en stille Anger at spire frem i hans Sind, og det lød i en hel anden Tone end for, da han sagde: For mig lader det ikke til, du har Kys tilovers i Dag.

Hun bøjede sig ned over ham og kyssede ham fast og ømt. »Er det min Skyld, du slemme Landstryger? hviskede hun og purrede spøgende op i hans Haar.

Men Karlens slette Lune var endnu ikke forbi. Med et ublidt Greb slængte han hendes Arm til Side, der var bleven liggende paa hans Bryst, idet han vrissede:

Nej, Skylden er naturligvis min. Jeg er et af de løse Kræ, som I andre saa prægtig kan læsse alting paa, som volder dit og volder dat, fordi vi ikke hver Dag nysler af Sted i den samme Skure . . .«

Han holdt inde og saa nysgjerrigt prøvende paa den unge Pige. Hendes Blik var fuldt af Bøn og Klage, det lille Ansigt sitrede som under en For-aarsbyge, og lidt efter lidt sank hun ned, klamrende sig fast til hans Skulder og Arm.

Saa vendte han smilende hendes Ansigt op imod sit og kyssede hende.

Er jeg for slem i Dag, naa ja, nu er det forbi min Tos . . . En gaar og faar saa mange Skrub-lerier, og hvordan andet i det Hundehul her, nej du, oppe sønder paa eller i Kjøbstaden! . . . Der er noget, der kan stramme Folk op.«

»Kan du ikke faa det godt nok her ? . . . Naar du rejser, aa saa , . .< Hun fuldførte ikke, men trykkede heftig sin Mund ind mod hans Kind.

Hvad kan det blive til for mig her eller for os begge to . . . Tror du, jeg har Lyst til at være Røgter, naar jeg bliver gammel ? . , . Nu er der jo ingen Kjobmandshandel her i Byen, og jeg har jo nok flere Gange tænkt paa at stille saadan noget an, men det gjør én ikke med de bare Næver.«Nr. 6.

Du siger noget,« udbrod hun glad, men det har du aldrig snakket om for.

»Nej, hvem skulde jeg vel snakke til om det... Mon der var nogen, der vilde hjælpe mig?«

Skal der mange Penge til, tror du, til saadan noget?«

»Altid en Del, men det forstaar sig jo, de kommer snart igjen. --

Kan fem og tyve Daler hjælpe noget?

Ja, naar jeg havde dem.«

Men dem véd du da, du kan faa: hele min Lon staar jo.

Han var slet ikke synderlig overrasket, men klappede hende dog en Smule rørt ned over Haaret.

Aa, om det blot kunde lykkes,« udbrød hun med Inderligheden lysende om Øje og Mund. Til Efteraar allerede! Saa faar du Butik og Kjoletoj og Kopper og Tallerkener i Vinduerne — det bliver kjønt.

Hun var ivrig efter at faa Planen drøftet; den var kommen som et pludseligt Klarvejr. Og medens Simon nu rejste sig op og satte sig ordentlig til rette ved hendes Side, taltes de ved om Laan af Smaasummer hist og her for at faa en Kjøbmands-handel i Gang.

Simon tog Høstarbejde i Landsbyen og rykkede lejlighedsvis frem med sin Plan. Den vandt jævn Stemning, og et Par Gaardmænd, deriblandt Theas Husbond, lovede at stille Sikkerhed for Varerne og kjøre ham de förste Læs hjem. Til Laans fik han kun nogle Smaasummer, naar undtages Theas Løn, som hun strax bragte ham. Pigens Husbond, en lille, halvgammel, beregnende Bonde, rystede mistænksomt paa Hovedet, da hun krævede Pengene; men hun var straalende glad og bad blot om, at han ikke vilde omtale Sagen.

Det var Theas lykkeligste Tid. Nu beholdt hun ham der i Byen, hver Dag arbejdede de sammen paa Marken, og om Aftenen traf hun ham mellem de andre unge i Toften eller Vedkastet, hvor hun da altid mødte et Blik og et Haandtryk, som hun rar sikker paa ingen andre fik.

Og saa var Vejret saa dejligt. Lange Solskinsdage med Skjæmt og Arbejde ud over alle Marker, man vuggede paa gule Kornlæs, man lejrede sig og spiste i Negenes Skygge. Og saa kom Aftenen, lun og duftende, med morkeblaa, dyb Himmel og klar Maane, der brændte som en stille, stærk og ren Flamme over det rask tumlende Liv.

En Sondag Eftermiddag var der Høstgilde i Gaarden. Efter Bestemmelsen skulde Simon om et Par Dage laane Husbondens Heste og Vogn og hente det første Læs Varer i Kjobstaden. Hans Handel var det hyppigste Samtaleæmne, den havde efterhaanden vundet alle, ja var formelig bleven en Vel-færdssag for den lille Landsby. Nogle følte det halvvejs som en Nedværdigelse, at de saa længe havde hentet deres Kaffe, Brændevin og Sukker i Nabosognet, andre glædede sig til, at der nu kom

Hold paa den løse Simon; — det var, som noget af Fortidens trygge, trofaste Enighed var vaagnet hos Folk.

Hvor man saa Simons lidt knejsende Skikkelse, var han omgivet af ivrig lyttende Husmænd og Tjenestekarle og raadgivende Gaardmænd, og efterhaanden som man rykkede frem gjennem Gildets forskjellige Stadier, blev der flere broderlige Haandklap, flere beundrende Blik og smilende Lykønskninger, lige fra Røgterdrengene til de unge Gaardmands-døtre.

Og Thea gled omkring i Husets Travlhed mellem blankt pudsede Kedler og skinnende Tallerkener, glad ved sin Hemmelighed og stolt af alt det Hensyn, som Simon mødte. Ikke en eneste anede noget om deres Kjærlighed, og dog straalede det med Kjærlighedens Festskrift fra de Iyseblaa Øjne og de bløde solbrændte Kinder: det er mig, han elsker, det er til os to, han bygger sit lille Slot.

Om Aftenen drak Husbonden paa Lykke og Held for Simon. Alle sluttede sig til. De ældre havde nu ganske glemt hans holdningsløse Fortid og saa ham i Aanden som en af Byens støtte Mænd. Der var en saa bred, solklar Stemning, et saa varmt Hjærteslag, som det kun findes i de smaa Samfund, hvor alle i en glad og højtidelig Stund endnu kan føie Slægtskabets Baand.

To Dage efter ved Daggry kjørte Simon og en gammel Husmand til Kjobstaden efter de første Varer. Man ventede dem til sent ud paa Natten, lyttede efter Vogntummelen i det fjærne, men der kom hverken Vogn eller Kusk. Og da Morgentaagen spredtes over den lille Landsby, gik der en undrende Hvisken fra Dør til Dor: nok kunde det somme Tider gaa lidt vildt til paa disse Kjobstadrejser, men ingen Bonde mindedes, at han en hel Nat havde holdt sine Heste borte fra Stalden.

Kjoretøjets Ejer gik hele Dagen omkring med knurrende Eder paa Læberne; han bandede sin Godtroenhed, da

han overlod en Landstryger som Simon Heste og Vogn, og han lo haanligt ad de velmenende Sjæle, der spaaede, at et eller andet Uheld maatte være mødt Karlen paa hans Rejse.

Henimod Aften blev en Mand sendt til Byen for at finde Heste og Vogn og bringe det hjem.

Der var to, som ikke fik Søvn i deres Øjne den Nat, Gaardmanden og hans Tjenestepige.

Endelig paa den tredje Dag, midt i den stille Middagsvarme, buldrede en tom Vogn • op ad Landsbyens Gade, og da Folk fik Fødderne rigtig vendt i Træskoene og kom ud i Døren, saa de Simon med svungen Pisk og Tømme snurre ind ad Gaardporten.

Med et Skrald, saa det smældede i alle Gaardens fire Længer, rullede han op for Storstuedøren, tilkastede den tililende Husbond Tømmerne, idet han sendte en overmodig Hilsen ud til alle de sammenstimlende Ansigter.

Den lille Gaardmand skar Tænder, da han saa sine medtagne Dyr, Hænderne rystede af indædt Harme, og de lange Øjenbryn strittede lige ud.Nr. 6.

Simon, der stod med lidt svinglende Lemmer og rod og forsviret i Hovedet, meddelte ham flot nedladende, at hans Pelikaner havde levet som Etats-raader.

Du er fuld, dit Bæst!« skreg Bonden og greb Karlen hæftigt i Armen; »gaa hen i en Baas og sov ud, saa skal vi to snakkes ved.

Men denne Haan blandt saa mange tirrede Karlen.

Fuld,« gjentog han ondskabsfuldt leende; ja, men det er sgu da hverken af Gnavenhed eller Værkelighed ... Per Nilkengryn! Har vi noget at snakke om, saa er det bedst, det bliver afgjort med det samme.

De kom ind i Kokkenet; alle Gaardens Folk-fulgte med og lejrede sig paa Dørtærskelen, paa Stole og Komfur, hvor der var Plads. Og nu begyndte Simon en storartet Beskrivelse af de sidste Dages og Nætters Morskab i Gyder og Knejper, især Nætternes, og fra hans ustyrlige Tunge flod Ting, som den skikkelige Landsby aldrig havde drømt om.

Et Par gamle Daglejere lyttede med slikkende Nysgjerrighed til disse vilde Æventyr om Drik og Spil, om Dans og lystne Pigebørn, de unge Karle saa helt fortumlede ud, og Pigerne trykkede sig sammen i grufuld Ængstelse. Men omme i Krogen paa Tørvekassen sad Thea og græd, som et Menneske kun græder én Gang i sit Liv. Hun havde bøjet sig ned og svøbt Tørklædet fast om Ansigtet for at ingen skulde høre hende.

Husbonden rykkede imidlertid nærmere hen mod Simon, og der udspandt sig snart et hidsigt Skjænderi imellem dem. Den lille, graahærdede Bondes Skikkelse sitrede spændt som en Staalfjeder, medens Næverne hamrede i Bordet, og Ord og Blik slyngedes som rasende imod hverandre og brødes. Tanken

om, hvad hans Heste havde lidt, hvad han selv havde tabt, krænket Stolthed, glødede stedse Bondens Ord op til en tændende Flamme.

Omsider, da han næsten havde skreget sig hæs, viste han Simon Døren og forbod ham at vise sig i Gaarden oftere. Karlen dinglede af Sted, og de fleste af Folkene spredtes nu ogsaa.

Idet Gaardmanden vendte sig om, stod Thea for ham, bleg af Sorg og træt, udmattet af Graad. Han havde nu saa længe tumlet sig i eget Tab og egen Krænkelse, at det næsten var ham en Trøst at blive mindet om en Lidelsesfælle.

Ja, lille Thea, du har Grund til at sørge. De fem og tyve Daler er fløjten, men hvordan . . .« Han standsede, da han ret fik se, hvor bleg og skæmmet hun var, hvor skjæl vende, sammenknuget hun stod.

Gaardmanden gik famlende med Foden et Skridt tilbage. En Følelse, som var sjælden hos ham, arbejdede sig i dette Øjeblik op gjennem hans vredefyldte Sind og mildnede hans Træk.

»Stakkels Thea, nu forstaar jeg, hængte det saadan sammen, saa var det nok værst for dig . . . hm, hm, stakkels Pige . . .c

Han søgte forvirret efter Døren, idet han endnu skottede hen til Pigen med et Blik, der i al sin Hvashed var næsten bedende ydmygt.

— Ja, det var værst for Thea. Fra den Dag var hun atter ene; hendes Sommer var forbi. Bleg og stille gik hun omkring, gjemte sig i sit Arbejde de søgne Dage. men om Søndagen kom alle det sidste Aars Minder og gjæstede hende; efterhaanden kom de tiere, og hver Gang begravede hun en Rest af sin Ungdom . . . Til sidst kunde hun ikke niere. Da Foraaret kom, drog hun syg og svag hjem til sin Hede.

THEATRENE

Det kongelige Theater synes i denne Sæson særligt a', ville lægge sig efter Operaopførelser, hvad der maa glæde Musikvennernes Hjærte, om end disse af patriotiske Hensyn kunde ønske, at der blev gjort noget mere for Skuespillet. Opførelserne af > Don Juan og »Den flyvende Hollænder« have været en Sejr for Theatret, med »Joseph' tabte man derimod et Slag trods den udmærkede Musik; men man kan virkelig ikke bebrejde Publikum, at det kjeder sig over denne Forestilling; den er alt for fersk, og del vil vist derfor være rigtigt, som ærede Kolleger i Pressen have sagt, at henvise Musiken til Koncertsalen.

Dette gjælder heldigvis ikke om »Figaros Bryllup;. der opfortes i Sondags i ny Indstudering; men paa den anden Side kan denne Forestilling heller ikke siges at være interessant, den er tværtimod jævnt kjedelig. Med al Respekt for Hr. Simonsen, der i vokal Henseende gjør udmærket Fyldest, maa man dog sige, at der ikke er Spor af nogen Figaro i ham. Man plejer heldigvis her at stille den Fordring, al der ikke blot skal synges, men ogsaa spilles i en Opera, og inan er derfor berettiget til at anke over, at en Sanger faar en Rolle, der aldeles ikke ligger for hans Natur. Det samme

gj .elder om Fru Lütken, der naturligvis ogsaa opfylder alle vokale Fordringer; men det er ikke let muligt at forestille sig noget mere inkommensurabelt end Fru I.Ulken og Susanna. Som man kunde vente, skilte Hr. Langt sig smukt ved Grevens Rolle; det var ikke noget fremragende, han præsterede; men han sang godt, og hans Spil var naturligt og tiltalende. Froken Schrøder var meget tækkelig som I'agen, noget usikker i første Akt, som om hun var lidt ængstelig: men hun spillede sig op i anden Akt og foredrog Partiet i Grevindens Toiletværelse med Liv og Smag. Af de øvrige rollehavende skulle vi nævne Fru Keller, der som sædvanlig var særdeles tiltalende, og vor gamle fortræffelige Bartolo, Hr. Schram, hvis Stemme holder sig mærkelig godt, og hvis Spil vi slet ikke behøve at omtale, da alle Danske kjende det. Dekorationerne og Bønderpigerne trænge til lidt Forgyldning.

Folketheatret har opfort et lille originalt Stykke, »En Solopgang«. som vi ikke vil dvæle videre ved, da dets Sol næppe kom op over Horisonten, for den gik ned igjen. Med »En Huslærer« er der truffet et absolut bedre Valg af et Indledningsstykke. Det er ganske morsomt, og Hovedrollen udfores meget livfuldt af Frøken West, der dog kunde spille en lille Smule mere dæmpet. Hun er for forpustet. Efter disse forskjellige Indledninger fulgte den lystige Farce »De røde Dominoer«, som med rette sætter Publikums Lattermuskler i Bevægelse. Det er morsomt helt igjennem og spilles fortræffeligt. J. M.Nr. 6.

Simon, der stod med lidt svinglende Lemmer og rod og forsviret i Hovedet, meddelte ham flot nedladende, at hans Pelikaner havde levet som Etats-raader.

Du er fuld, dit Bæst!« skreg Bonden og greb Karlen hæftigt i Armen; »gaa hen i en Baas og sov ud, saa skal vi to snakkes ved.

Men denne Haan blandt saa mange tirrede Karlen.

Fuld,« gjentog han ondskabsfuldt leende; ja, men det er sgu da hverken af Gnavenhed eller Værkelighed ... Per Nilkengryn! Har vi noget at snakke om, saa er det bedst, det bliver afgjort med det samme.

De kom ind i Kokkenet; alle Gaardens Folk-fulgte med og lejrede sig paa Dørtærskelen, paa Stole og Komfur, hvor der var Plads. Og nu begyndte Simon en storartet Beskrivelse af de sidste Dages og Nætters Morskab i Gyder og Knejper, især Nætternes, og fra hans ustyrlige Tunge flod Ting, som den skikkelige Landsby aldrig havde drømt om.

Et Par gamle Daglejere lyttede med slikkende Nysgjerrighed til disse vilde Æventyr om Drik og Spil, om Dans og lystne Pigebørn, de unge Karle saa helt fortumlede ud, og Pigerne trykkede sig sammen i grufuld Ængstelse. Men omme i Krogen paa Tørvekassen sad Thea og græd, som et Menneske kun græder én Gang i sit Liv. Hun havde bøjet sig ned og svøbt Tørklædet fast om Ansigtet for at ingen skulde høre hende.

Husbonden rykkede imidlertid nærmere hen mod Simon, og der udspandt sig snart et hidsigt Skjænderi imellem dem. Den lille, graahærdede Bondes Skikkelse sitrede spændt som en Staalfjeder, medens Næverne hamrede i Bordet, og Ord og Blik slyngedes som rasende imod hverandre og brødes. Tanken

om, hvad hans Heste havde lidt, hvad han selv havde tabt, krænket Stolthed, glødede stedse Bondens Ord op til en tændende Flamme.

Omsider, da han næsten havde skreget sig hæs, viste han Simon Døren og forbod ham at vise sig i Gaarden oftere. Karlen dinglede af Sted, og de fleste af Folkene spredtes nu ogsaa.

Idet Gaardmanden vendte sig om, stod Thea for ham, bleg af Sorg og træt, udmattet af Graad. Han havde nu saa længe tumlet sig i eget Tab og egen Krænkelse, at det næsten var ham en Trøst at blive mindet om en Lidelsesfælle.

Ja, lille Thea, du har Grund til at sørge. De fem og tyve Daler er fløjten, men hvordan . . .« Han standsede, da han ret fik se, hvor bleg og skæmmet hun var, hvor skjæl vende, sammenknuget hun stod.

Gaardmanden gik famlende med Foden et Skridt tilbage. En Følelse, som var sjælden hos ham, arbejdede sig i dette Øjeblik op gjennem hans vredefyldte Sind og mildnede hans Træk.

»Stakkels Thea, nu forstaar jeg, hængte det saadan sammen, saa var det nok værst for dig . . . hm, hm, stakkels Pige . . .c

Han søgte forvirret efter Døren, idet han endnu skottede hen til Pigen med et Blik, der i al sin Hvashed var næsten bedende ydmygt.

— Ja, det var værst for Thea. Fra den Dag var hun atter ene; hendes Sommer var forbi. Bleg og stille gik hun omkring, gjemte sig i sit Arbejde de søgne Dage. men om Søndagen kom alle det sidste Aars Minder og gjæstede hende; efterhaanden kom de tiere, og hver Gang begravede hun en Rest af sin Ungdom . . . Til sidst kunde hun ikke niere. Da Foraaret kom, drog hun syg og svag hjem til sin Hede.

THEATRENE

Det kongelige Theater synes i denne Sæson særligt a', ville lægge sig efter Operaopførelser, hvad der maa glæde Musikvennernes Hjærte, om end disse af patriotiske Hensyn kunde ønske, at der blev gjort noget mere for Skuespillet. Opførelserne af > Don Juan og »Den flyvende Hollænder« have været en Sejr for Theatret, med »Joseph' tabte man derimod et Slag trods den udmærkede Musik; men man kan virkelig ikke bebrejde Publikum, at det kjeder sig over denne Forestilling; den er alt for fersk, og del vil vist derfor være rigtigt, som ærede Kolleger i Pressen have sagt, at henvise Musiken til Koncertsalen.

Dette gjælder heldigvis ikke om »Figaros Bryllup;. der opfortes i Sondags i ny Indstudering; men paa den anden Side kan denne Forestilling heller ikke siges at være interessant, den er tværtimod jævnt kjedelig. Med al Respekt for Hr. Simonsen, der i vokal Henseende gjør udmærket Fyldest, maa man dog sige, at der ikke er Spor af nogen Figaro i ham. Man plejer heldigvis her at stille den Fordring, al der ikke blot skal synges, men ogsaa spilles i en Opera, og inan er derfor berettiget til at anke over, at en Sanger faar en Rolle, der aldeles ikke ligger for hans Natur. Det samme

gj .elder om Fru Lütken, der naturligvis ogsaa opfylder alle vokale Fordringer; men det er ikke let muligt at forestille sig noget mere inkommensurabelt end Fru I.Ulken og Susanna. Som man kunde vente, skilte Hr. Langt sig smukt ved Grevens Rolle; det var ikke noget fremragende, han præsterede; men han sang godt, og hans Spil var naturligt og tiltalende. Froken Schrøder var meget tækkelig som I'agen, noget usikker i første Akt, som om

hun var lidt ængstelig: men hun spillede sig op i anden Akt og foredrog Partiet i Grevindens Toiletværelse med Liv og Smag. Af de øvrige rollehavende skulle vi nævne Fru Keller, der som sædvanlig var særdeles tiltalende, og vor gamle fortræffelige Bartolo, Hr. Schram, hvis Stemme holder sig mærkelig godt, og hvis Spil vi slet ikke behøve at omtale, da alle Danske kjende det. Dekorationerne og Bønderpigerne trænge til lidt Forgyldning.

Folketheatret har opfort et lille originalt Stykke, »En Solopgang«. som vi ikke vil dvæle videre ved, da dets Sol næppe kom op over Horisonten, for den gik ned igjen. Med »En Huslærer« er der truffet et absolut bedre Valg af et Indledningsstykke. Det er ganske morsomt, og Hovedrollen udfores meget livfuldt af Frøken West, der dog kunde spille en lille Smule mere dæmpet. Hun er for forpustet. Efter disse forskjellige Indledninger fulgte den lystige Farce »De røde Dominoer«, som med rette sætter Publikums Lattermuskler i Bevægelse. Det er morsomt helt igjennem og spilles fortræffeligt. J. M.Nr. 8.

LITERATUR

Efteraarslev. Gave fra 40 danske og norske Forfattere til Bornehjemmet paa Vodroffsvej. Udgivet af Andreas Pontoppidan. — »Hjemme og Udes« Læsere ville, for de naa til disse Linjer, have glædet sig over det skjonne og dybtfølte Digt af IL V. Kaalund, der i Dag aabner Bladet. Det er det første Digt, Digteren efter en aarelang og livsfarlig Sygdom har skrevet og sendt ud i Verden, og naar det har formet sig halvt som en Bekjendelse, halvt som et Program, er der dobbelt Grund til at glæde sig herover, fordi det et et Vidnesbyrd om, at vi atter have Digteren lyslevende og kampfrisk imellem 05. Vi vide jo alle, i hvilken Svingning den sidste halve Snes Aars aandelige Køre her hjemme har sat denne ungdommelig modtagelige Sjæl, og hvorledes Kaalund, som -aare faa af sine samtidige, har fulgt Bevægelserne, snart advarende, snart opmuntrende, snart som Angriber og snart som Forsvarer, men altid efter sit eget fri Syn, aldrig efter et Partis, ja ikke engang sine nærmeste Venners, Parole. Derfor ville ogsaa hans Indlæg i Striden eller Diskussionen, lians Rimbrev til Drachmann ikke mindre end hans poetiske Replikskifte med Schandorph, mindes i vor Literatur, naar det meste baade af Fjendernes Ondskab og Vennernes Hyldest er gjemt ug glemt. Mar. kan have været enig med Kaalund i lidet eller i meget. Der var Personlighed i hans Digte, og et Instinkt, der ofte var sikrere end selv den mest slagfærdige Logik. Det er derfor ogsaa ret karakteristisk, at de, nogle Aar gamle, -Smaavers, han har skjænket til den ovenfor nævnte Bazargave, alle tre sysle med de samme Spørgsmaal. Vore Læsere ville sikkert have Interesse af at sammenholde dem med det Digt, »Hjemme og Ude i Dag bringer. De gjøre Indtryk af at være Udkast til større Digte, ister for det sidstes Vedkommende (»Et Smæk <), men der er i dem alle det godt pointerede »Sm.vk« og det ejendommelig Kaaltindske Standpunkt. Man har spurgt Digteren, hvorfor han er bleven saa tavs, og Forf. til »Idé og Virkelighed« giver følgende Forklaring«:

Ak, Ven ! Paa Verden hor jeg mig forslugt; det gaar mig som den «tore Kvælerslange, med «maa Kaniner kon jeg let faa Bugt, men tænlt dig: — med en Oxe, som kan stange!

Paa VerdenK!.\eii har jeg mig forslugt og faaet den i Haben — i den vrange; (il at fofdoje har alt Aar jeg brugt. — Den Mundfuld var for vældig, er jeg bange.

Den ærede Samler og Udgiver af »EfteraarsUv* er i det hele laget kommet heldigere fra sin Opgave, end det som Regel plejer at være Tilfældet med slige Bazargaver. Man har et Epigram af Paul Heyse, der lyder saaledes:

Poelifcchc milde Gaben, gedruckt linn Beste« der Armen t * — Habt mit dem armen Iitfçr Ethannen, anstatl ihn to ram Besten »1 habcn,

og man har tit nok spøgt med den ved slige Lejligheder slaaende Avisfrase: »ined Bidrag af en 10—12 af vore bedste Forfattere«, som om et Land nogen Sinde havde saa mange gode, end sige :bedste« Skribenter. Her er der oven i Kjøbet hele 40, men baade gaa adskillige for længst hensovede igjen, og af de levende er der sikkert en Slump, der ikke gjør større digteriske Fordringer. Det hele tager sig smagfuldt og tækkeligt ud, og der findes hist og her endogsaa meget gode Ting. De døde Digtere ere ikke mindst heldig repræsenterede. En I.ejlighedssang af

Henrik Hertz og et Brudstykke af et Julebrev af F. Faber, to Bidrag af Værd, trykkes saaledes, mærkeligt nok, her for første Gang. Et lille Vers af II. C. Andersen, der er saa smukt og inderligt i al sin Simpelhed, gjør vi os den Glæde at afskrive:

Et Aftenbesog. Han kom til mig den stille Aftenstund; "^m Skjunhedsdigte klang hum glade Tale; der «ad et Elskov&smil omkring hans Mund, et Udtryk, som jeg ej forstaar ut male. Den kolde Dag, «aa lang, «aa vaad og graa, ham havde bragt et Solskin uden Lige: den lykkelige! I han« Sjæl jeg saa : det var et Indblik i Guds Himmerige!

Paa nulevende Forfattere er der altsaa heller ingen MangcL En god Del af de baade mere og mindre kjendte Navne have fredelig givet Møde ved hinandens Side: C. Ploug og S. Schandorph, M. Goldschmidt og Erik Bøgh, Chr. Richardt og Herman Bang, M. Rosing og Erik Skram, men det vilde fore for langt at gaa den hele Navneliste igjennem. Til de bedste Bidrag høre Richardts, Gjellerups, Reckes og Schandorphs Digte. En Kantate af Ploug ved Hostrups Afrejse fra Hovedstaden i 1S56 fører os tilbage til svundne Tider, lige til .Fædrelandets- og .Nord og Syds« Mellemværender, for ikke at tale om Plougs og Hostrups egen indbyrdes Stilling, og »Et Raad« af Erik Bøgh giver en Lære. som ligefrem maa kaldes tidssvarende:

Tal hcl>: om det, som du triv har let, nudig om, hvad dig xetv er sket, men — enten det saa rr «maal eller stort — aldrig «»m, hvad du xeltr har gjort.

Med disse Ord anbefale vi »Efteraarsløv« ogsaa til vore I „-ese re. Skjønt Bazaren til Fordel for Børnehjemmet paa Vodroffsvej nu er sluttet, vil man ved at kjøbe denne Bog fremdeles kunne yde sit Bidrag til en god Sag.

Brevkasse.

II. Chr. C. Saa vidt vi vide, er det nævnte Blad ikke begyndt at udkomme.

Indhold. Bekjendelse. Digt af //. i'. Kaalund. — Et Par Blade af Chr. Hviid Bredahls Bondekrennike. Literær Skine ,f OU.' Stakkels Thea. Landsby-billede af Ihnhrt Elmgaard. Slutt-:. Th eat rene. Af J. M. — Literatur. Af <>, />. — Bekjendtgjørelser.

 forlæggere: BRDR. SAIMONSEN. redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN, bogtrykker: F. E. BORDINGNr. 8.

LITERATUR

Efteraarslev. Gave fra 40 danske og norske Forfattere til Bornehjemmet paa Vodroffsvej. Udgivet af Andreas Pontoppidan. — »Hjemme og Udes« Læsere ville, for de naa til disse Linjer, have glædet sig over det skjonne og dybtfølte Digt af IL V. Kaalund, der i Dag aabner Bladet. Det er det første Digt, Digteren efter en aarelang og livsfarlig Sygdom har skrevet og sendt ud i Verden, og naar det har formet sig halvt som en Bekjendelse, halvt som et Program, er der dobbelt Grund til at glæde sig herover, fordi det et et Vidnesbyrd om, at vi atter have Digteren lyslevende og kampfrisk imellem 05. Vi vide jo alle, i hvilken Svingning den sidste halve Snes Aars aandelige Køre her hjemme har sat denne ungdommelig modtagelige Sjæl, og hvorledes Kaalund, som -aare faa af sine samtidige, har fulgt Bevægelserne, snart advarende, snart opmuntrende, snart som Angriber og snart som Forsvarer, men altid efter sit eget fri Syn, aldrig efter et Partis, ja ikke engang sine nærmeste Venners, Parole. Derfor ville ogsaa hans Indlæg i Striden eller Diskussionen, lians Rimbrev til Drachmann ikke mindre end hans poetiske Replikskifte med Schandorph, mindes i vor Literatur, naar det meste baade af Fjendernes Ondskab og Vennernes Hyldest er gjemt ug glemt. Mar. kan have været enig med Kaalund i lidet eller i meget. Der var

Personlighed i hans Digte, og et Instinkt, der ofte var sikrere end selv den mest slagfærdige Logik. Det er derfor ogsaa ret karakteristisk, at de, nogle Aar gamle, -Smaavers, han har skjænket til den ovenfor nævnte Bazargave, alle tre sysle med de samme Spørgsmaal. Vore Læsere ville sikkert have Interesse af at sammenholde dem med det Digt, »Hjemme og Ude i Dag bringer. De gjøre Indtryk af at være Udkast til større Digte, ister for det sidstes Vedkommende (»Et Smæk <), men der er i dem alle det godt pointerede »Sm.vk« og det ejendommelig Kaaltindske Standpunkt. Man har spurgt Digteren, hvorfor han er bleven saa tavs, og Forf. til »Idé og Virkelighed« giver følgende Forklaring«:

Ak, Ven ! Paa Verden hor jeg mig forslugt; det gaar mig som den «tore Kvælerslange, med «maa Kaniner kon jeg let faa Bugt, men tænlt dig: — med en Oxe, som kan stange!

Paa VerdenK!.\eii har jeg mig forslugt og faaet den i Haben — i den vrange; (il at fofdoje har alt Aar jeg brugt. — Den Mundfuld var for vældig, er jeg bange.

Den ærede Samler og Udgiver af »EfteraarsUv* er i det hele laget kommet heldigere fra sin Opgave, end det som Regel plejer at være Tilfældet med slige Bazargaver. Man har et Epigram af Paul Heyse, der lyder saaledes:

Poelifcchc milde Gaben, gedruckt linn Beste« der Armen t * — Habt mit dem armen Iitfçr Ethannen, anstatl ihn to ram Besten »1 habcn,

og man har tit nok spøgt med den ved slige Lejligheder slaaende Avisfrase: »ined Bidrag af en 10—12 af vore bedste Forfattere«, som om et Land nogen Sinde havde saa mange gode, end sige :bedste« Skribenter. Her er der oven i Kjøbet hele 40, men baade gaa adskillige for længst hensovede igjen, og af de levende er der sikkert en Slump, der ikke gjør større digteriske Fordringer. Det hele tager sig smagfuldt og tækkeligt ud, og der findes hist og her endogsaa meget gode Ting. De døde Digtere ere ikke mindst heldig repræsenterede. En I.ejlighedssang af Henrik Hertz og et Brudstykke af et Julebrev af F. Faber, to Bidrag af Værd, trykkes saaledes, mærkeligt nok, her for første Gang. Et lille Vers af II. C. Andersen, der er saa smukt og inderligt i al sin Simpelhed, gjør vi os den Glæde at afskrive:

Et Aftenbesog. Han kom til mig den stille Aftenstund; "^m Skjunhedsdigte klang hum glade Tale; der «ad et Elskov&smil omkring hans Mund, et Udtryk, som jeg ej forstaar ut male. Den kolde Dag, «aa lang, «aa vaad og graa, ham havde bragt et Solskin uden Lige: den lykkelige! I han« Sjæl jeg saa : det var et Indblik i Guds Himmerige!

Paa nulevende Forfattere er der altsaa heller ingen MangcL En god Del af de baade mere og mindre kjendte Navne have fredelig givet Møde ved hinandens Side: C. Ploug og S. Schandorph, M. Goldschmidt og Erik Bøgh, Chr. Richardt og Herman Bang, M. Rosing og Erik Skram, men det vilde fore for langt at gaa den hele Navneliste igjennem. Til de bedste Bidrag høre Richardts, Gjellerups, Reckes og Schandorphs Digte. En Kantate af Ploug ved Hostrups Afrejse fra Hovedstaden i 1S56 fører os tilbage til svundne Tider, lige til .Fædrelandets- og .Nord og Syds« Mellemværender, for ikke at tale om Plougs og Hostrups egen indbyrdes Stilling, og »Et Raad« af Erik Bøgh giver en Lære. som ligefrem maa kaldes tidssvarende:

Tal hcl>: om det, som du triv har let, nudig om, hvad dig xetv er sket, men — enten det saa rr «maal eller stort — aldrig «»m, hvad du xeltr har gjort.

Med disse Ord anbefale vi »Efteraarsløv« ogsaa til vore I „-ese re. Skjønt Bazaren til Fordel for Børnehjemmet paa Vodroffsvej nu er sluttet, vil man ved at kjøbe denne Bog fremdeles kunne yde sit Bidrag til en god Sag.

Brevkasse.

II. Chr. C. Saa vidt vi vide, er det nævnte Blad ikke begyndt at udkomme.

Indhold. Bekjendelse. Digt af //. i'. Kaalund. — Et Par Blade af Chr. Hviid Bredahls Bondekrennike. Literær Skine ,f OU.' Stakkels Thea. Landsby-billede af Ihnhrt Elmgaard. Slutt-:. Th eat rene. Af J. M. — Literatur. Af <>, />. — Bekjendtgjørelser.

 forlæggere: BRDR. SAIMONSEN. redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN, bogtrykker: F. E. BORDING Nr. i

De tre Fuldmægtige.

Fortælling af S. Schandorph.

I.

tam var Fuldmægtig paa Amtmandens, Krog paa Byfogdens og Klem paa Herredsfogdens Kontor i samme Kjøbstad. De vare alle tre examinati juris, alle tre Pebersvende, lidt mere eller lidt mindre over de fyrre; der var ikke stor Forskjel paa deres pekuniære Vilkaar; de vare rigelige nok for deres Fordringer til det materielle Liv. Der var mange Embedsmænd i den lille Kjøbstad, thi foruden at den var Sæde for Amtets højeste Øvrighedsperson, havde den en Latinskole. Af sig selv havde der dannet sig mange Lag i det lille Samfund, flere end i en sædvanlig dansk Kjøbstad. I Amtmandens Hus, hvor ogsaa Omegnens Godsejere kom, optoges Byfogden, Herredsfogden, Postmesteren, som var Baron, Rektor, Distriktslægen, et Par Overlærere; en Del af de samme Folk kom vel af og til sammen med Latinskolens Adjunkter, men disse vare for fattige til at kunne holde selskabeligt Hus, og ikkun Herredsfogden og Apothekeren fandt sig i at tage 01 og Toddy til kold Aftensmad som Erstatning for de Middagsselskaber, de bod Adjunkterne og de to yngste Overlærere. Men medens der dog var en vis Transfusion mellem disse Lag indbyrdes, laa der et svælgende Dyb befæstet mellem dem og den øvrige Befolkning. Thi da Byen ikke havde synderligt Opland, fandtes der ikke i den Kjøbmænd, som ved flot Husførelse kunde skaffe sig Agtelse hos Intelligensens Bærere. Kjøbmænd og Haandværkere vare adskilte fra hinanden omtrent paa samme Maade som Embedsmændene mellem sig indbyrdes og med det samme Hang til paa Tid og Sted at flyde jævnt over i hinanden.

De tre Fuldmægtige dannede en trist lille Mellemstab for sig. Embedsmændenes Storagtighed og deres egen skinsyge Mistænkelighed dannede et fast Gærde mod de finere Dele af Byen, og deres egen Storagtighed og Borgerskabets skinsyge Mistænkelighed imod de simplere. De kom da ved Omstændighedernes Magt til at hænge sammen som et lille bitte Knippe Ærtehalm. Al deres Frihed tilbragte de sammen; hele deres Dag var inddelt paa samme Maade.

De havde fri om Middagen fra to til tire. Saa gik hver for sig ned paa Gjæstgivergaarden, Stam ad Hovedgaden, Krog og Klem ad hver sin Sidegade. De mødtes paa Torvet, tvære og ordknappe; de vare madgnavne . Den første Tallerken Formad, som den lille tykke, i et stort rødmusset Smil sammentrængte Gjæstgiver med Kalotten paa sin svedende Isse, oste op fra Bordenden, frembragte den første Blødgjøren afHjærterne og Løsning af Tungebaandene. Naar saa Gjæstgiveren opmuntrende havde sagt til dem og de tilfældige Gjæster, som spiste ved dette Tabbel d'O (saaledes kaldte man her table d'hote): Spis! spis, mine Herrer, det koster lige meget, ha, ha. ha, ha! og de havde fortæret den anden Portion Skemad, saa kom en livlig Replikvexling i Stand. De drillede da om Kap Gjæstgiveren, sagde, at hans bajerske 01 havde en Bismag fra Kongens Bryghus, paastod, at den Champagne, han serverede ved Fugleskydninger og Klubballer, nok var presset af hvide Ribs i Omegnen af Flensborg, at han tog sin Portvin fra det Vinhandlerfirma i Kjøbenhavn, der forbrugte det største Kvantum Svesker o. s. v. o. s. v. Gjæstgiveren gjorde saa Gjengjæld ved at erklære,

NORDISK UGEBLAD.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Søndag.

16. November 1884.

at Stam, Amtsfuldmægtigen. den blodigste Satiriker af de tre, nok havde sine Grunde til saa ivrig at inddrive Alimentationsbidragene for at faa vedkommende Piger til at se mildt til sig; at Krog, Byfogedfuldmægtigen, vist hjalp den gamle fordrukne Prokurator Bolle lige saa gratis: med hans Indlæg for den ene Part som Nabobyens Prokurator med dem for Modparten; og at Klem nok var Højremand i Byen, men Venstremand paa Landet o. s. v. o. s. v. Disse Themaer varieredes i det uendelige hver Dag i den lange Stue med de gammeldags, grønmalede Brædepaneler og tæt siddende Loftsbjælker. Skjønt Beskyldningerne jo vare af en temmelig nærgaaende Art, bleve de dog udslyngede, opfangede og tilbagekastede i al Velvilje; kun lo Gjæstgiveren ad sine Vittigheder, medens de tre Fuldmægtige havde en mere fornem Maade at henkaske deres paa.

De tre Fuldmægtige havde naturligvis oprindelig ikke lignet hverandre i Udseende og Temperament. Stam var lavstammet, sortsmudset, glat barberet og bar Briller, hvorvel hans svaje Næse daarlig kunde holde fast paa dem; Krog var højere, havde været slank, var endnu ret rank paa en Smule Duknakkethed nær, som var kommen af aarelangt Slid i den bojede Stilling; han bar Over- og Fipskæg ä la Kristian IV.; Skiæggets rødblonde Maar vare stærkt graasprængte: Klem var bredest og fedest, ganske blond, med et tyndt og uregelmæssigt groende Helskjæg. Stam var egenlig en hidsig Koleriker, Krog en livlig Sangviniker, Klem en lun Flegmatiker; deres aldeles ensformige, begivenhedslose, af aandløst Arbejde udfyldte Liv havde derimod hindret en Karakter at voxe ud af Temperamentet, og den nu femtenaarige daglige Omgang havde endog afslebet dettes Grundpræg, ligesom den daglige Skvulpen af Vandet driver Stenene mod hinanden og sliber dem runde.

Efter Middagen havde de endnu en god Tid til en Spaseretur, for Kontortiden begyndte igjen. Egnen om Byen var skovrig, der var en Sø tæt ved, en Del af den havde i Tidernes Lob forvandlet sig til et stort Mosedrag, hvor Vandet stod i Bunden mellem højt og vaadt Græs, smaa Elie og Piletræer, Padderokker og Siv. Over Egnen var der noget roligt hendøsende, og Byen forandrede sig heller ikke gjennem de rullende Aar. Skovene lukkede af for Stormene om Efteraaret, fangede Snefoget om Vinteren, gav bekvem Skygge om Sommeren. Over Mosedraget laa en afgrøftet Dæmning i Form af en bred Spaseresti, der begyndte lige ved Byen og udmundede i en Skov paa den anden Side Mosen. Ad denne Gangsti gik de tre Fuldmægtiges Middagstur hver evige Dag, til alle Aarstider, hvorledes end Vejret var, og standsede ufravigeligt tyve Skridt inde i Skoven. Saa gjordes efter stiltiende Overenskomst Holdt og Omkring, og Vandringen gik tilbage ad samme Vej. Jo nærmere de kom til Byen og den atter begyndende Kontortid, des mere sørgmodige blev de, des mere standsede den indholdsløse Samtales svagt rindende Strøm,

sivede i enkelte Draaber, til clen ganske hendøde, før de skiltes paa Byens Torv for at gaa hver til sit.

1 ondt Vejr, i Høstslud og Vintersne, naar Gangstien var halv ufremkommelig, mærkede man, at Amtsfuldmægtig Stam var den stærkeste. Naar Herredsfuldmægtig Klem tavs og langsomt sakkede agterud fra Tremandsgeleddet, maaske med den lumske Bagtanke at vende om, sagde Stam vredt:

— Vil du se, du kommer med i Række.

Saa lystrede Klem, smaabrummende.

Om Sommeren, naar Stam svedte om Panden, saa Baandet om hans graa Hat fik mørkebrune, flammede Pletter, og han bandede Heden, fik Klem Overtaget. Han ytrede:

— Det er noget Snak. Sommer skal være Sommer, hvis der skal være nogen Orden i Naturen. Det er heller ingen Nytte til, at rende Væddeløb, som du gjør, Stam. Lad os bare gaa jævnt.

Klem vilde helst gaa jævnt til enhver Tid; men kun paa denne Aarstid satte han sin Vilje igjennem.

Krog satte sin Vilje igjennem om Foraaret. Han var den mest romantisk anlagte af de tre danske Jurister. Han interesserede sig for Lærken, der sang sine dirrende Arier højt oppe i Luften over den blaalige Mose, for Vandet, der sivede op fra Grøftebunden helt op til Stiens Rand, for Frøerne og Tudserne, der klumpede sig sammen nede

i Vandet. Han sagde til de andre, naar de spurgte, hvorfor han stod stille, og hvad han gloede efter:

— I er, min Sæl, de to mest prosaiske Tørvetrillere, jeg har kjendt i mit Liv.

Saa meget af deres Ungdoms herskende Tone i de civiliserede Kredse havde de alle opfattet, at det at være prosaisk var noget af det værste, man kunde være. Saa var man ikke alene udannet, men lige ved at være moralsk slet. Og da de ikke havde stor Sans for den nyere Literatur, saa bestod deres æsthetiske Nydelse i at drøfte de faa Theaterstykker, de havde set i deres Ungdom, mens de læste til dansk juridisk Examen i Kjøbenhavn for nogle og tyve Aar siden; de fortalte Anekdoter om N. P. Nielsen, I li ister og gamle Rosenkilde, citerede de Vers af Studenterviser. som den Gang sivede ud i videre Kredse fra Foreningen : Rigsdagsmanden ved Kongens Taffel, den svenske Konstabel, der skød sig med en Kanon, Prins Ferdibrandt, Kejseren af Brasiliens Søn, Landmandsmødet i Kasino. Denne Botte vendtes ligesom de gamle Præsters Prædikenstabel og maatte holde ud Aaret igjennem. Klem havde mindst Sans for den Art aandelig Glæde, men i Aarenes Løb var han kommen med, hvorvel han leverede de færreste Bidrag til en saadan Underholdning.

Naar Klokken var syv 0111 Aftenen, mødtes de midt paa Byens Hovedgade, oprømte og forventningsfulde, med et stille Haab om, at den lange F'ritid fra syv til elleve absolut maatte bære noget mærkeligt i sit Skjød og gjøre denne Aften til en Festaften. De drøftede forskjellige Muligheder om83

at tilbringe den paa en usædvanlig Maade: Stam foreslog f. Ex. en lang Spaseretur helt igjennem Skoven henover Mosedraget til en Kro ved Landevejen, Krog en Rotur i Maane- eller Stjærneskin over Soen, Klem, at de skulde prøve den nye Konditor i Stedet for at gaa ned paa den evindelige Gjæstgivergaard; Diskussionen kunde endog blive temmelig hidsig for ikke at sige uvorn, men de naaede aldrig hverken til den fjærne Kro eller ud paa Soen; det endte med, at de smaa brummen de søgte ned til Gjæstgivergaarden, hvor de spiste samme Slags Smørrebrød, drak to Dramme af samme Slags Akvavit, to Karlsbergere og to Toddyer af samme Art, som de havde gjort i deres Venskabs femten Aar. Kun om Søndagen om Sommeren foretoges Roture, men de gik altid i Land ved det samme Ledvogterhus, nød altid Tykmælk og opvarmede Maven med den samme Slags Sherry, som de selv havde ført med og havde kjøbt hos samme Kjøbmand i samme lange Aarrække.

Dog deres egenlige Tumleplads havde de tre Fuldmægtige paa Gjæstgivergaarden om Vinteraftenerne, thi midt i Gjæstestuens Publikum, bestaaende af Haandværkere og mindre handlende, dannede de en aristokratisk Oase. De indlod sig kun med dette Publikum paa en fornem Maade, blinkede og smilede til hverandre, naar Kjøbmand Hansen junior sagde Polemik« i Stedet for Polemik, naar Sadelmager Kruse ytrede om Venstreforerne: »Det er de værste Bæster, Jorden existerer , eller naar Garver Lem, som var Venstremand, erklærede alle Burovkrater for no ne Avvekatte . Af og til hidsede de de disputerende ved Anerkjendelse og fik Striden til at nærme sig til Slagsmaal, mens de selv sad i stolt vederkvægende Storhedsfølelse og traadte hverandre paa Benene. De tog kun Borgerskabets Tale alvorlig, naar de revsede Embedsmændene og specielt de forsultne Adjunkters Storsnudethed, saa kom den ene eller den anden af dem med Anekdoter, der bekræftede disse Ytringers Sandhed og fortalte, hvorledes en af disse Adjunkter kun gav sine Kostgængere Svinefedt paa deres Mellemmad og lod deres aflagte Klæder sy om til sine Børn. Derefter kunde godt et gjensidigt Traktement udvexles mellem Oasen og Ørkenen. De tre Fuldmægtige vare vel ikke forfaldne, men drak sikkerlig mere, end de burde. Naar de forlod Gjæstgivergaarden, strejfede deres Tilstand en Kjende ud over det normale.

I denne Situation var det poetiske Medlem af Triumviratet den, der stadig førte sine Fæller ned i en lille Gade. Den løb lige ned til Søen og gik over i en ubrolagt Kjørevej med levende Hegn af Kaprifolier. Hyld, uvorne Klematis, der brød ud af Haverne indenfor. Brombær og Nelder i den regelløseste Blanding. Og Stam og Klem maatte om Sommeren dele Krogs Beundring af det brogede Flor, der kikkede frem gjennem det vildt slyngede grønne; om Efteraaret af Duggen, der blinkede i Gadelygtens Skin, af de lange Skygger, der løb langs Gærdet, om Vinteren af den bævende lldstribe, som

Lygten kastede ud over Vandet. Klem havde rigtignok tit en indre Protest i Form af Jeg er s'gu akkurat lige glad« svævende paa Læberne, men han kom kun enkelte Gange frem med den, naar Aftenens Nydelse havde svækket hans Selvbeherskelse, og da var Krog godmodig nok til at kalde ham en uforbederlig Humorist.

Alle tre bekjendte de, saa længe de havde omgaaedes, en dyb Foragt for Kvindekjønnet, selv Idealisten Krog blev sjofel, naar dette Æmne kom for i Samtalen.

n.

En epokegjørende Begivenhed i Byens Kulturhistorie indtraf. Den fik et Theater. Det kom netop til at ligge i Haven til højre bag det levende Hegn i Søgyden. Iøvrigt var Theatret kun Tilbehør til et større Bygningskomplex. bestemt til Gjæstelokale og Logis for Landboere og jævnere rejsende.

Theatrets og den dramatiske Kunsts Fremtid i Byen drøftedes af de tre Fuldmægtige paa deres Ture. De vare alle enige om, at Raadstuesalen for evig kunde være god nok til det Gjøgleri, de omrejsende Skuespillere præsterede; det kunde ikke en Gang blive det svageste Gjenskin af, hvad de havde set paa det kongelige Theater i Kjøbenhavn; Stam erklærede, at det var Synd for den gamle Have, der blev ødelagt ved det ny Byggeri, beklagede de gamle Frugttræers Død for den ubarmhjertige Øxe og sagde:

— Ikke sandt, Krog? Det maa du, som Poet, da være enig med mig i.

Krog mumlede noget om, at saa store Grunde ikke kunde henligge til ingen Nytte. Klem stødte til Stam, smaalo'og sagde:

— Gud véd, hvem der har skrevet Skjødet paa den Grund og besørget Handelen? — Véd du noget om det, Krog?

— Nc — ej, svarede denne og blev meget rød.

— Skulde det være den gamle Prokurator Bølle ? vedblev Klem.

— Ja det er det nok, brummede Stam og slog kjærtegnende Krog over Benet med sin Stok.

Bag efter gjorde det dem ondt, at de havde drillet Krog; det var dog for meget forlangt, at han skulde ofre sin Næring for sin Romantik. Da de ved Aftentid — det var 0111 Efteraaret — blodgjorte af Toddy, gjorde deres Slag ned ad den lille Gade, indrommede de villig Krog, at Theaterfiøjens gule Gav-I alligevel stod kjont imod det grønne. Rigtignok var det saa mørkt den Aften, og Lygten blændede saa meget, at man ingen Gjenstande kunde skjelne, endsige Farver.

Sent paa Efteraaret kom et Skuespillerselskab til Byen. Baade Stam og Krog fik i Egenskab af Amts-og Byfogedfuldmægtige Fribilletter, Klem, som var ansat ved Landjurisdiktionen, fik ingen. De to første forærede dem nedladende til deres Principalers Tjenestepiger og gottede sig om Aftenen paa Gjæstgiver-84

gaarden over nogle Handelskommis'ers Enthusiasme for Selskabets Primadonna. Froken Giovannina Hermansen.

En almindelig Ellevildhed greb Borgerskabet. Byens lille Avis erklærede, at Giovannina Hermansen vilde være en udmærket Akkvisition*, endog for Verdens förste Scene, at Selskabet »i det hele var godt, at alle, selv de mindst fremtrædende blandt dets Medlemmer havde adskillige gode Momenter« i deres Spil, at Komikeren, Hr. Sørensen, udstyrede sin Rolle med mange pudsige Smaatræk.«

Fuldmægtigene vare stadig overlegne. Deri mødtes de med højere Embedsmænd og Latinskolens Personale, vare indvendig ikke lidet smigrede over denne Overensstemmelse i idea. Kunstbetragtning, men vare udvendig alle tre enige om, at hos dem var det en virkelig Indsigt, som kom til Orde. mens det, navnlig hos Adjunkterne, var Hovenskab , og at de stakkels Djævle fandt Ronnebærrene sure, fordi de ikke kunde betale den Stige, de kunde plukke dem ned fra.

Gjæstgiveren med Kalotten nærede ogsaa den dybeste Foragt for Skuespillerne. Thi hans Gjæste-stue stod tom. Konditoren, en fodt Bonde, havde jo i Theaterbygningen sin Beværtning; derhen sogte nu baade ældre Borgere, Provisoren paa Apotheket, de förste Kjobmænds Kommis'er, for i større Nærhed af Aastedet med svælgende

Nydelse at drøfte Aftenens Kunstpræstationer.

— Jeg er vis paa, at den Sjaskeline Hermansen ikke ejer to Stykker helt Linned, paastod Gjæst-giveren. Og Direktøren Snodriksen — ja han kalder sig jo Didriksen, men jeg kalder ham Snodriksen — hva' — de Herrer? Ham kjender jeg s'gu lige til hans inderste Klædningsstykker, som han inte har. Hva ? For fem Aar siden logerede han hos mig med alle sine Kanuter. Penge fik jeg ingen af. Men da de rejste, sagde han, at der var Pant nok i en Kuftert, som han lod blive staaende. Naa — jeg lukkede jo det Hyttefad op; rigtignok tænkte jeg ikke, at der var andet end raadne Fisk i det. Hval? Der var et Par røde Knæbuxer. som han oven i Kjøbet havde stjaalet Tøjet til af et Par gamle Sirtses Gardiner i min Sal og ladet den tykke Madame sy — det var hende, der gik i Nattrøje og Skjørt til over Middag — ja saa var der to ituslaaede Porcel-lænspibehoveder, en Svineblære af en Tobakspung, en gammel graa Hat med Fjer og en rød Kappe med noget hvidt Katteskind, som de havde prikket over med Kønrøg, for at den skulde ligne Hermelin. Og Tojet — ja det havde de sprættet af Gjæstgive-rens Sofa i P —, det var noget gammelt Ulddamask. Den Rokkelurre gik Kristian den femte med i Elverhøgen, som de Bæster kaldte Elverhøjen.

De tre Fuldmægtige lo baade paa Gjæstgiverens og Skuespildirektorens Bekostning. Stam sagde pludselig meget alvorlig, efterat Latteren var stillet af:

— De skulde laae Deres Danmarks Historie om

igjen. Det var jo ikke Kristian den femte, men Kristian den syvende, der gik til Elverhøgen.

Ironien var for plump. Gjæstgiveren mærkede den strax, kunde som gammel Kortspiller ikke forsvare strax at opgive at faa Stikket hjem og svarede:

— Ja vel, ja vel, Stam; det kjender De bedre fra Deres Latin, og den har jeg glemt.

Svaret naaede sin Hensigt, for saa vidt som det fik Amtsfuldmægtigens Øjne til at sprude Edder og Forgift over Brillerne. Gjæstgiveren havde kjendt ham saa længe, at han godt vidste, hvor han skulde anbringe sin Hæl for at træffe en af Fuldmægtigens Ligtorne.

Tomheden i Gjæstestuen begyndte at kjede de tre Fuldmægtige. Den særegne Holdning, de indtog, trængte til et Publikum, en Baggrund, for at den kunde tage sig ud, for at en interessant Situation kunde komme frem. De blev gnavne og tilbragte deres Aftener i Gjæstestuen med at stikle først paa Gjæstgiveren; da de blev kjede af det. smaaskjændtes de indbyrdes; det var heller ikke tilstrækkelig morsomt i Længden. Det endte med, at al Samtale døde hen af Mangel paa Næring. Hver sad med Næsen bøjet ned over sit Toddyglas, rorte i det med Skeen, kvalte Sukkene, men gabede hojt efter Hjærtets Trang.

Saa indtraf en Aften det vidunderlige. Paa det bestemte Klokkeslet, præcis syv, mødtes Stam og Klem, men Krog kom ikke. De to ventede stiltiende i ti Minutter, saa forbavsede paa hinanden, ventede hver med sit Ur i Haanden tre Minutter til, raadslog, om de skulde gaa hen paa Byfogedkontoret og forhøre sig, om Fuldmægtigen muligvis var bleven syg, men det ommede de sig ved, da det ganske var imod deres Vane at gaa den Vej paa den Tid af Døgnet. Trods en vis Modstand i deres Indre drev den mangeaarige Praxis's Strøm dem ned til Gjæstgivergaarden. Krog var der ikke, havde ikke været der. De to andre sad en Time, vilde ikke være deres Ængstelse bekjendt, sogte at drille hinanden, men Stemningen var som en slappet Stræng, der ikke havde Kraft til at skyde de tarvelige Vittighedspile ud. Det endte med, at Stam foreslog alligevel at forhøre sig om, hvad der var i Vejen med Krog. Klem samtykkede med en langsom Brummen, og Klokken halv ni forlod de Lokalet. Gjæstgiveren fulgte dem ud af Døren med et vé-modigt Blik.

— Nu gaar de vist ogsaa paa Komedie og søger Hans Jensens Bondeknejpe under neden. Ja Menneskene har s'gu Principer nu om Stunder. Hva ?

Med ethisk Indignation drak han Resterne af de to Fuldmægtiges kun halv tømte Glas, satte sig paa en Stol i en Krog og halvsov, vækkedes en sjælden Gang, naar solide Sinkestovletrin paa Gaden udenfor syntes at forjætte Gjæster» Ankomst. Men der kom ingen. Lampen over det runde Bord blev ogsaa kjed af at vente; den osede op

Bjælker i Loftet som en uartig, søvnig Dreng, der benytter sin sidste Kraft til at række Tunge. Gjæst-giveren slukkede den og gik i Seng med Had i Hjærtet mod sin Konkurrent, Hans Jensen.

III.

1 tavs Spænding, uhyggelig til Mode, vankede Stam og Klem gjennem de af dvaske Petroleumslamper mat belyste Gader op til Byfogdens Bolig, hvor Krog i mange Aar havde havt sit Kammer paa Kvisten. Der var kun Ljs i Byfogdens Spisestue; der kunde Krog ikke være, thi dér kom han kun én Gang om Aaret til en af Principalens officielle Middage, hvor Byraadets Medlemmer og faa andre Folk uden for Embedsstanden bleve bespiste, og den Middag var altid i Juleugen.

— Lad os ringe paa og høre, om Krog er syg, sagde Stam.

— Tør du? sagde Klem____tør du..?

— Om jeg tor? Jeg skal, min S æl, vise den Byfogedtamp, at jeg er Amtmandens Fuldmægtig.

— Naa, saa du vil prætendere paa at være mere end vi andre Fuldmægtige. I hvilken Klasse i Rangforordningen staar du. Stam? S'gu ikke en Gang sammen med andre Sekretærer.

— Sludder!

— Ja, men du tor ikke ringe.

— Hvad? Det skal du, min S'æl, faa at se.

Han for hen mod Klokkestrengen, knyttede sin

Haand om dens Haandtag til et kæmpefast Greb.

Det ringer ikke, Stam, sagde Klem.

— Saadan en forbandet Klokke! Strængen maa være gaaet itu. — Prøv du ... ring! He ... hel Nu er det dig, som er bange.

— Jeg? Jeg har ikke mere med Byfogden at gjøre end med hans Kat.

Klem tog fat i Haandtaget.

— N'ej, du har Ret. Strængen maa være sprungen.

— Der kan du se! Hæ!

De saa først mistænksomt, derpaa forskende paa hinanden, humant tilgivende hinanden Misforholdet mellem deres Mod til Handling og til drabelige Ord.

De gik midt ud paa Torvet. Det skylregnede. Bag Lygteglasset gjorde Flammerne nogle løjerlige Nejninger, som om de vilde bede Himlen om godt Vejr.

Der stod Amts- og Herredsfuldmægtigen hver med sin Paraply over Hovedet. Regndraabeme dundrede imod Paraplybetrækket som Trommestikkernes dæmpede Lyd ved en militær Ligbegængelse. Ja, der stod de to Fuldmægtige, rettende ængstelige og vemodige Tanker mod den forsvundne fælles Ven. Efter nogle Minuters Tavshed sagde Stam:

— Hvad Fa'en staar vi her for?

Klem svarede:

— Det vilde jeg lige have spurgt dlg om.

— Du er et Vrøvl.

— Tak i lige Maade.

— Kom, sagde Stam.

De drev ned i hin Mellemting af Gade og Vej med de levende Hegn, hvor nu Lygteskæret til Løn for sit mandlige Koketteri fik tusende funklende Øjne mellem Spindelvævenes Slør til Tak; og stod der som en Don Juan med flere tusende og tre.

— Der kunde Krog have sagt noget kjont, hvis han havde været her, brummede Stam.

— Hold Mund! svarede Klem.

Fra den ny Theaterbygning skinnede Lys ud. Lyden af fjærne Violiner, en enlig Klarinet og et dito Valdhorn lod ud i den dødsstille Aften under sagte, ensomt Akkompagnement af den i Morke aldeles skjulte dumpt plaskende Sø ved Gydens Ende.

— Hæ — Skulde han være derinde? sagde Klem næsten hviskende,

— Sludder! sagde Stam......Men vi kan

jo se ad.

— Hm! Tør du klavre over det Gærde? For ellers skal vi gaa helt uden om og ned til den anden Ende af Sankt Olsstræde.

— Nu skal jeg vise dig. at jeg ikke er bange for den lede selv, sagde Klem og satte sin lille tykke Krop i Fart hen mod det levende Hegn. Det rummede ingen kongelig Embedsmand bag ved sig som Byfogdens Hus. Modig greb Herredsfuldmægtigen i Slyngplanternes sejge Kviste, hev sig op, uagtet han fik nogle Xeldeblade i Tilgift og brændte sine Hænder; Amts-fuldmægtigen fulgte hans Exempel. Hegnet var overskredet. Gjennem den ravnsorte Have, hvor de sank dybt i Bedenes Jord, hvor vaade Buskgrene slog dem i Ansigtet, hvor Træerne dryssede Draaber ned paa dem, hvor Tornene kom i fjendtlig Berøring med deres Paraplyer, gik de, vaade, tilsølede rundt om Bygningerne og naaede Indgangen til Theatret paa den anden Side. De strænge Kunstprinciper generede dem ikke mere, nu da der var Mulighed for, at deres æsthetiske Ven, Byfogedfuldmægtig Krog, havde kapituleret lige over for Byens offenlige Mening.

11 vad spiller de Borster i Aften ? spurgte Stam, inden han gik ind.

— Det véd jeg ikke, svarede Klem.

De vidste meget godt begge to, at det var Den skjønne Helene« , thi baade de og den forsvundne Yen læste strax om Morgenen Byens Avis fra Ende til anden, men naar en af de Gjæstgivergaarden besøgende Borgere spurgte dem om deres Mening angaaende en eller anden Udtalelse i Organet, erklærede de fornemt, at de aldrig saa det Blad, undtagen om der stod Avertissementer deri fra Amts-, Byfogedeller Herredskontoret.

Et Par Blade af

Christian Hviid Bredahls Bondekrønnike.

Literær Skizze af Otto Borchsenius.

ra.

Gjør Deres Arm 11 Mile lang —begynder et Brev til E. Collin af 24. Juli 1S35 — og lad den være stærk imod Hs. Hvlbaarenhed. Hr. Kammerherre og Amtmand von Stemann, hvis Fader er Præsident i det Hojvb. Danske

Kancelli og altsaa

Sagen var følgende. Ved en Amtsresolution havde den nævnte Amtmand befalet fire Bønder i Borøe at istandsætte og vedligeholde en Skolevej af 90 Favne. Bredahl skriver, at de heller ikke vægre sig herved, men paastaa, at hele Skoledistriktet bør deltage i denne Byrde saa vel som i enhver anden lovlig befalet Præstation til Skolen. Naar derfor Amtmanden har paalagt de fire Bønder alene den tunge Byrde, kunne disse lige saa lidt antage hans Grunde for gyldige, som hans Resolutioner i Almindelighed for ufejlbare, hvilket Prædikat kun tilkommer hin hellige Faders, Pavens, Guds og St. Peders Vicarius's apostoliske Resolutioner, hvilke de Bonder i Boroe blæse et Stykke.

Vi forlange ikke, — hedder det videre i Brevet

— at De skal slaa enten vor Amtmand eller hans Fuldmægtig ihjel; men hør kun nu: De skal som Kristenmenneske, paa vore Vegne, bede Deres Hr. Fader, at han vil staa os bi, saafremt han finder, at vor Sag ikke er uretfærdig. — — Til Dem, mærker De nok, skrive vi Bondeknolde i en befalende Tone, og hvis De ikke vil adlyde, er det os en simpel Sag at slaa Dem ihjel, naar De næste Gang kommer her i Egnen til de hippodromiske Kamplege. Deres Hr. Fader tør vi derimod ikke nærme os paa saadan republikansk Maade; men det er nødvendigt, at en ædel Mand tager sig af os ved denne Lejlighed, som, desværre! ikke er den eneste, hvor vi kunne trænge til Hjælp og Bistand, c

Nogle Dage efter sender Bredahl endvidere Vennen et vidtløftigt Brev med de fornødne Aktstykker til Sagens nærmere Oplysning. Da han heri ikke blot skildrer sit eget Liv som Bonde, men udførlig gjør Rede for sin Stands daværende Vilkaar overhovedet, har dette Brev tillige en ikke ringe Interesse som et tidshistorisk Dokument. I elleve Aar<

— skriver Bredahl bl. a. — -har jeg for min Del nu havt det Uheld at være Bonde. I den Tid har Vejarbejdet været en højst trykkende Byrde, hvis Vægt forøges derved, at man ikke forskaaner os for dette, næppe altid hensigtsmæssige, Slid og Slæb med Heste og Vogne paa den Tid af Aaret, da enhver Bonde dog burde forskaanes, jeg mener: i Pløjetid og Saatid, saa vel til Vaarsæd som Vintersæd, og i Høslet, der er vigtigere for en Bonde end Kornhøsten. Mange og forskjellige ere vore Vejstykker. Forleden Aar begyndte vi, bl. a., paa at

anlægge en ny Vej ved Siden af en gammel, altid fremkommelig. Efter Amtets Ordre skulde denne Vej indgrøftes, den opkastede Jord udjævnes med paakjort Grus. Der behøvedes kun liden Indsigt i Vejvæsenet, for at indse, at en saadan Lerælte til Efteraaret vilde blive ufremkommelig; jeg bad derfor, at det maatte tillades os, strax at stenlægge denne Vej, paa det vort Arbejde ikke skulde være aldeles spildt, men Svaret var- at vi skulde rette os efter Amtets Ordre«. Saa rettede vi os da efter Amtets Ordre, og Følgen blev, at vi næste Foraar maatte ophugge og stenlægge Vejen, og da jeg mælede om Erstatning for vort, efter Amtets Ordre, spildte, Arbejde (det kostede mig 7 Rdr. for denne ene Dumhed af Amtet), har vedkommende uden Tvivl anset tnig for et opsætsigt Dummerhoved. Ved Anlæget af den Landevej, som fører ad Nesby Bro til Nestved, behøvedes mange Læs Stene; paa disse var der Overflod i Nærheden; men. drevne af — Nationalaand«, mente de sagtens, forbød Bønderne i den Egn os Bønder fra denne Egn at tage Stene der, med mindre vi vilde betale 536 Rdr. for Kubikfavn. Følgen heraf var, at vi maatte slæbe Stenene herfra (henved 1 '/s Mil) om Nætterne, for at kunne bruge dem til Vejen om Dagene. Dette Vejarbejde maatte vi forrette i Høsletten. Jeg for min Del gjorde noget af dette uhyre Vejarbejde selv; Resten betalte jeg med 14 Rdr. og fik derved reddet 16 Læs Kløverhø. Min Gjenbo (og flere), som ikke vilde øde deres Penge saaledes, fik alt sit Kloverho aldeles fordærvet; thi da Vejarbejdet var fuldført, begyndte Regnen, som holdt ved i otte Dage Saa være da Amtets vise Resolution priset ogsaa for denne Sinde! Vejarbejdet i Sorø Stræde har vedkommende ogsaa faaet paalagt os Bønder, saasom det er bekvemmere at skubbe Byrder fra sig selv-hen paa andre. Forstvæsenet, som forhen betalte for sit Vejarbejde, har nu ogsaa faaet denne Byrde læsset paa os Bonder, og da der forleden Nat brændte et Hus i Sorø, ansaa man det bekvemmest at tilsige os Bønder, for at rydde Pladsen, skjønt der er Heste og Vogne nok i Sorø.-

Bredahl skildrer derpaa nærmere, hvorledes han, naar man saaledes tager hans to Heste og Karle til Vejarbejde, er sat ude af Stand til at foretage det mindste Markarbejde hjemme. Paa Vejene bruger han aarlig omtrent 11

Vogne, 22 Heste og 20 Karle. Et Aar, han betalte en anden for at gjøre sit Vejarbejde, slåp han med 19 Rdr. Tillige, siger han. uddeles ikke sjældent Vejstykkerne paa Slump af Sognefogden, som ikke kan befatte sig med en rigtig Beregning efter enhvers Hartkorn. Angaaende den bevidste Skolevej har han paa egne og Fællers Vegne sendt Amtmanden følgende Skrivelse:Nr. 6.

Borte d. iS. Juli 1S35.

Det er Deres Hvlbhe'd bekjendt, at en Del af de Bonder. der ligge under Skoledistriktet i Borøe, have vægret sig ved, efter Vejinspektorens Ordre, at deltage i Istandsættelsen af den Del af Boroe Gade, eier, soin Skolevej, forer til bemeldte Skole. Granden til denne Vægring er os underskrevne ubekjendt; men vi vide, at vi, tor nogle Aar siden, hver har istandsat otte Favne af bemeldte Skolevej, hvilket den Gang betragtedes soin ct Arbejd, hele Skoledistriktet var pligtigt at deltage i, saa vel som i enhver anden lovlig befalet Præstation til Skolen. Nu har det behaget Ds. Hvlbhed at fritage hine vægrende for bemeldte V'ejreparation, men derimod at paalægge os underskrevne hele Hyrden, med andre Ord: det har behaget Dem at hore og gunstig at bønhøre hine, men derimod at domi)ie os fire underskrevne uhørte. Hvor ringe og let overselige vi nu end maatte være, er det os dog ikke vitterligt, at noget os bekjendt Forbud endnu forbyder os at spørge: hvor skulle vi søge og finde den lovlige Grund til en Befaling, der paalægger os en Byrde, vi ikke anse os forpligtede til at bære-Idet Ds. Hvbhed tillige har befalet os. strax al istandsætte bemeldte Skolevej, har De ogsaa denne Sinde forkyndt os at det ikke engang er os tilladt, uforstyrrede af Vejarbejde at rogte vort Avlsbrug. L'nder saadanne Vilkaar vonler det en halvforarmet Bonde umuligt at slæbe sin Byrde, indtil han, som Almisselem, maa kaste sig i Barmhjærtighedens Skjød, 1 Fald det, alt overlæsset, ikke vægrer sig ved at tage imod ham. — Med Hensyn til Ds. Ilvbheds Befaling, bemeldte Skolevej angaaende, kunne vi underskrevne derfor ikke adlyde, for det maatte behage Ds. Hvbhed at anføre noget, os muligt ubekjendt l.ovbud, der befaler os, ene at bære denne os paalagte tunge Byrde.

C. Bredahl. Erik Knudsen. Niels yensen, Bunde i Bor tic. Bonde i Beroe. Bonde i Borne.

Hans Clausens Enke.

Amtet erklærede imidlertid de fires »Besværing for ugrundet, da bemeldte Vej ikke alene var en »Skolesti«, men tillige en almindelig Byvej , og Bredahl fik desuden en »Pro Memoria for sin egen Næse*. I et Gjensvar herpaa melder han sig ogsaa som Ordforer for de andre, »fordi jeg, blandt os lire Bonder, var den, der bedst kunde sammenføje Bogstaver til Ord , og siger han aabent, hvis disse Bogstaver derfor vare »utilbørlig sammenføjede , bor han ene staa til Ansvar. »Hvorom alting er« — ender hans Indlæg — vil en og anden Udladelse. som kunde regnes en Lykkens Søn til Brøde, maaske kunne undskyldes hos den, der er sat i den Nødvendighed, med en svækket Helbred daglig at maatte underkaste sig aandsfortærende Sysler.

I andre, ikke mindre udførlige, Breve kommer Bredahl tilbage til Bøndernes Rolle som »Statssamfundets Pakæsler« og giver sin »forgjemte Harme Luft i hvasse Ord om »Æseldriverne« og deres Hundepiske«. Han skal saaledes den samme Sommer oprense et Aaløb paa over 300 Favne inden en vis Frist og spørger nu, hvor han skal faa Folk fra til dette Arbejde, da alle Daglejere ere i Sorø, hvor Akademiet lader en ny Pragtbygning opføre til Residens for Etatsraad Estrup. » Gid Akademiet — skriver han, d. 31. Juli 1835 — »i Stedet for at opføre unødvendige Pragtbygninger, vilde anvende sine, af Bønderne udsugede, Skatte til Oprettelse af Hospitaler for de mangfoldige Almisselemmer, over

hvis usle Hytter dets Pragtbygninger knejse! Det fordums Munkebøle saa Absalon, hin gjerrige, svinge sin blodige Krumstav over Danmarks Hytter. Han slog Venderne; men Danmark slog han dybere Vunder; end blode disse; men hvor vil en smigrende Lovtaler, selv kæmpende for sin Vinding, kunne opdage det mindste Held eller den mindste Lægedom, bevirket med hans Sværd eller Krumstav? Ikke saadan skal den Mand være, hvis Minde Efterslægten med Grund skal kunne hædre og velsigne. Men, lad gejstlige og verdslige Plageaander, beskjærmede af misbrugt Magt enten med Sværd eller Krumstav, end afbøde Slaget af den velforskyldte Forbandelse; Straffen skal dog indhente dem, om end det kolde Marmor maa lyve til deres Pris — ja om end Overtroen driver Afguderi med deres mugne Ben og en spidsfindig Veltalenhed lader sig hyre til Lovsange. < — Ingemann har unægtelig Ret, naar han siger, at Bredahl ikke var Romantiker, og det er af Interesse at lægge

Mærke til, at disse Udtalelser ere saa omtrent samtidige tned Ingemanns historiske Romaner, hvilke Bredahl dog ellers, som alt berørt, satte Pris paa. Den, der imidlertid som Bredahl havde prøvet at gjøre en Bondes groveste Gjerning, lige til at kjøre Sten paa Landevejen, og saa dog ikke engang mægtede at leve af sine Hænders Arbejde, kunde nok føie Skoen trykke imellem Stunder, og Fortsættelsen af Brevet udtaler endogsaa et politisk Haab til Demokratiets Fremtid, som ikke plejer at findes hos Bredahl.

Heraf ser De, — skriver han — at jeg er et Pakaésel. der kan være baade pathetisk, profetisk og poetisk, tværtimod Pakæslers Natur i Almindelighed. Med denne Evne kan intet Pakæsel ønske sig til Lykke, og dersom den øvrige Flok misunder mig den, misunder den mig et Onde; thi for Pakæsler er Aandsslovhed en Velsignelse, der lærer dem med resignerende Tavshed at slæbe Læsset og giver dem et stort Fortrin for de knurrende — ej at tale om, at hin Evne kan forlede sin Besidder til urimelige og overspændte Fordringer. Da Undersøgelser ved Kommissioner nu ere brugelige, vilde en Kommission af retsindige Mænd, med fornøden Lokalkundskab, maaske bedst kunne dømme imellem Pakæsler og Drivere — dog jeg glemmer, at vi nu stunde til et repræsentivt System, hvis Pegefinger viser hen til gyldne Tider i den mørke Baggrund; men det, at de ßeste Repræsentanter hare til Drivernes Klasse, skygger, tykkes mig, dog lidt for Glimtet af Pakæslernes tilkommende Lyksalighed. — Han ender derpaa med at skildre Bøndernes Vilkaar i de forskjellige Distrikter. Den største Del er fattig, siger han, og af denne Del er jeg en ringe Part, der maa opgive Haandværket, hvis mine to fyrretyveaarige Heste ikke overleve mig .

Et nyt Brev, af 14. Septbr. 1835, om det samme Vejsporgsmaal, slutter saaledes: >Har De nu ikke en Medlidenheds Taare for mig, der, krumbojet af Gigt og plaget af Hovedpine etc., maa rode om iNr. 8.

saadanne Resolutioner, uden at skaffe mig Luft ved at overpumpe Hs. Hvbheds indbildte og indbildske Ufejlbarhed med min satiriske Vittigheds Fluidum?« Han er ikke engang sikker paa sine Stalbrodre. Saa længe det bliver ved Skriveriet imellem Amtmanden og ham, lure de og tie, men naar Amts-profossen kommer med Magtsprog, Mulkteren og Udpantning, frygter han for, at de ville lade ham i Stikken og skyde Skylden paa ham alene, medens de stikke Halen mellem Benene og luske bort fra Kamppladsen. .Men — troster han sig med — om tusend Aar gjalder det i Kæmpevisen:

Det var sig Amtets Basse, sit Spa'r i Luften «vang. Han vilde de Bønder kradse og gjøre dem Vejen trang.

Det var Hr. Eduard bolde, sin Mimring ud ban drog; til Trøst for de Bondeknolde han Amtets Hasse vog. t

Hvad det endelige Resultat forovrigt blev med Hensyn til Skolevejen, fremgaar ikke klart af Brevene. Det frygtede Magtsprog kom til sidst, men Bredahl synes dog alligevel ikke at have lystret, i alt Fald ikke strax. Det anførte maa imidlertid være tilstrækkeligt til at karakterisere denne hans Bondefejde.

Tn Jammerklager ere fra nu af staaende i alk-Bredahls Breve. Den ene gjælder hans Helbred, den anden hans og hans Families Udkomme. Der var en Tid, — skriver han i et Nytaarsbrev 1835 — >da jeg ikke kjendte Penges Værd. og dersom en god Fe den Gang havde tilsagt mig Opfyldelsen af mine Ønsker, vilde det næppe gaaet løs paa hendes Pengekister; men !ad hende nu tilsige mig tre Ønskers Opfyldelse! saa bliver det förste: Penge! det andet som det förste, og det tredje: Penge! Hvor føleligt har jeg dog maattet (og maa endnu) bode for min fordums Sorgløshed! — Dog, lad nu den Fugl flyve! Den er en hylende Ugle. Og han samler saa til sidst sit Nytaarsonske i følgende Ord: Sundhed, Munterhed, Tilfredshed og Penge! Penge! Penge! kort et glædeligt og lyksaligt Nytaar! Atter og atter varierer han det ulykkelige ved baade at være Bonde og Poet, idet en af Delene, som oftest, er nok ttl at gjøre en Mand ti! en Prakker. Men. hvor er det Land paa Jorden, hvor det ikke kan siges med Sandhed: Qvein Jupiter odit, facit rusticum? (Connecticut undtagen, hvor Folk faa Penge til for at fortære Jordens Grode.) Ogsaa i hans trykte Skrifter forekommer denne Tanke, f. Ex. i Mads Klisters Hverdagshistorie , hvor det hedder, at ethvert Tilbageskridt fra Trældommen under Modeaaget betegnes saa vel af de kultiverede gejstlige som af de kultiverede verdslige Jordens Herrer ved Udtrykket: at rustificeres.« — Han sender det ene

dramatiske Arbejde efter det andet*) til det kgl. Theaters Censor,

•il et Brev til Ingemann, Novb. 1836, (se Samlingen S. 337) nævner Bredahl »fem Stykker .>: fire Lystspil og ét tragisk Spil (Kong Knud)«. I ei Brev af 6 Maris tS37 til E.Collin

C. Molbech, men der skulde gaa en lang Række Aar, før et af dem kommer paa Scenen. Bredahl trøster sig med den dybe Sovn i Literaturen-, og er — ligesom de fleste af den gamle Skole den Gang — ikke utilbøjelig til at give den megen Snakken om Almenaand Skyld i Dvalen. Medens nogle slutte, at det absolute gode maa komme fra Absolutismen, holder han for. at det er ligegyldigt, hvor det gode kommer fra, naar det blot er til Stede som et almindeligt, om ikke absolut, Gode. Vil man imidlertid gjøre Almenaand til ensbetydende med Oppositionsaand«, saa er hans ForstandskrecLs alt for indskrænket og hans Dømmekraft alt for slåp, til at han kan have nogen Stemme her. men- — ender han Brevet — det forekommer mig, at det maatte være en stor Hat eller Hue, alle Hoveder skulde kunne rummes under, item: at jeg endnu ikke har set en saadan Hat eller Hue.

Fra 1832 til 1836 findes der ingen Breve fra Bredahl til Ingemann i den sidstes store Brevsamling. De her meddelte hidtil utrykte Breve have derfor dobbelt Interesse. Med Januar 1836 begynder imidlertid deres Korrespondance paa ny, og det vil være bekjendt, hvor mange mærkelige Bidrag til Bredahls Livshistorie der her tindes. Ingemann havde opfordret Vennen til at sende Kongen en Ansøgning 0111 Understøttelse, men Bredahl krympede sig længe derved og vilde nodig gaa den >saare tunge Vej, for han havde set, 0111 der ikke mulig vilde aabne sig en anden Udvej til Hjælp — en Vej, der førte til det nodtorftige i Nøjsomheds Land, om end ikke til Kanaans Druer . — Kun saare faa — skriver han — tinde Behag i mine Skrifter; blandt disse faa er næppe nogen Hofmand, og Kongen selv har visselig aldrig læst dem, om han end véd, at de ere til, hvorom jeg meget tvivler; men sæt ogsaa, at han havde bladet hist og her i en af disse Pjecer, saa kan dog hverken De eller jeg tro, at han har fundet andet, end hvad han ikke ønskede at finde. Bredahl frygter for, at hans Skrifter maa mishage Kongen og hans nærmeste Omgivelser, og tænker

vil Bredahl gjærne have en Forlægger til en 5—6 Stykker dramatiske Arbejder', lian nævner to Lystspil Kjærlighe«! blandt Daarskab og Udaad' (i 5 Akter) og -Mahtnuds Pil grinisgang (i 4 Akter), saml to Sørgespil -Knud Svendsen < hellige- (i 5 Akter) og 1 Sokrates« (i 5 Akter,. Endnu et Sorgespil Hakon Haraldsøn« (Adelsten) er kun til pan Papirlapper og Stumper. Fem af disse Stykker havde han -en.!: C. Molbech, der efter at have havt dem i 10 Maaneder til Gjennemsyn og Indet 3 af Bredahls Breve ubesvarede, sendte Stykkerne tilbage med den Erklæring, »at han havde kun læs: de 3. men at intet af dem (altsaa ogsaa de 2, han ikke havde læst) vnr brugeligt for det danske Theater • Det fremgaar af Brevet.' at Bredahl, der finder Molbechs Adfærd temmelig lumpen . har skrevet et alt ahde: ind fredeligt Gjcnsvar lier-paa til Kritikeren. — Brevet til Collin ender med .et Par "rd om, at den allestedsnærværende la Grippe, »dette Iranske Djævelskab«, dog volder mindre Plage her til lands end andre Steder, i men vi kan have nok at andre franske Mo«ler og Unoder, kan jeg tro «. Udfaldet gjælder sikkert baade den politiske Liberalisme og den Heibergske Skoles Æsthetik._89

sig endogsaa — i et senere Brev — Muligheden af, at Majestæten kunde regne ham til den Race af Poeter, som til Statens bedste bor udryddes, saa at han, naar han horer, at Digteren endnu er i Live, »befaler det fornødne:. Molbech havde aabenbart i sine Recensioner over de indsendte dramatiske Arbejder talt om det demokratiske« og -antidog-matiske« i dem, og selv 0111 Bredahl mener, at de baade ere saa loyale, som Loyaliteten vil forlange, og i hvert Fald ikke antikristelige«, kunde det jo gjærne være, at andre saa med Molbechs Øjne paa hans Forfattervirksomhed overhovedet. Kongen, mener han, kjender desuden intet til hans sørgelige Omstændigheder, og Staten, siger han, har jo ikke større Forpligtelse mod ham og hans end imod saa mangen anden brodefri Bondefamilie, der, naar den hverken kan ernære sig selv eller kastes paa Fattigvæsenet, maa tage sin Tilflugt til Tiggerstaven. Ingemann fik-ham dog endelig i November til at gjøre Alvor af Ansøgningen, og

samtidig lagde han Vennens Skæbne i den Mands Hænder, der, som alt berørt, nu engang var udset til at være alle danske Digteres frelsende Forsyn. Et hidtil utrykt Brev fra Ingemann til Konferensraad Jonas Collin taler i lige Grad til Ære for begge. Ingemann skriver fra Sorø d. 20. Novbr. 1836 saaledes: »Den velvillige Deltagelse for Digteren Bredahl, som jeg tror Hr. Konferensraaden deler med flere udmærkede Mænd i Danmark, og den Vægt, jeg tror en Anbefaling af Dem vilde give det billige Ønske, jeg nu endelig har formaaet den af Næringssorg nedtrykte Digter til at fremsætte i en formelig Ansøgning til Kongen — og endelig min Overbevisning om Deres ædle Vilje og Tænkemaade — har overvundet min Betænkelighed ved, uden foregaaende Tilladelse fra Deres Side, at tilsende Dem hoslagte Ansøgning og anbefale den til den eneste Mand af Indflydelse, af hvem jeg kunde vente den saa velvillig modtaget og saa kraftig understøttet, at et heldigt Udfald for Supplikanten kunde haabes. — Tilgiv, om min Anmodning til Dem i denne Anledning maatte synes ubeskeden, men det gjaldt at holcle et Hoved oprejst, der upaatvivlelig, med alle sine Egenheder, horer til de sjældne og geniale, og hvis Undergang af Mangel paa det nødvendige maatte anses for et Tab for Literaturen og Fædrenelandet. Hvad der hidtil af det offenlige og ved private Sammenskud er gjort for Bredahl har kun været i Stand til at forhale den økonomiske Ruin, han uden nogen fast aarlig Indtægt, med eller uden Embede, ser i Møde. De nærmere Omstændigheder vil De se af Ansøgningen selv, og jeg nærer det Haab, at den, nedlagt i Deres Haand, vil naa sit Øjemed og ikke i nogen uheldig Stund være udpresset af den kun af de stærkeste Grunde nødtvungne Supplikant.« Længere nede i Brevet beder Ingemann Collin om at bringe Andersen en Hilsen og skriver: 5 Ogsaa denne Digters usikre Stilling ligger mig paa Hjærte, men jeg glæder mig ved, at han i Dem besidder en faderlig Ven og Raadgiver. — Inden

Udgangen af Aaret fik Bredahl ogsaa en foreløbig Gratifikation paa 100 Rdr. og - Tilladelse til at komme igjen . Selv takkede Bredahl paa sine egne og sin Families Vegne i et Brev af 5. Marts 1837 J. Collin for hans Anbefaling saa vel som for hans øvrige Velgjerninger. Han tvivler ikke om, at Kongen har taget mindre Hensyn til ham som Skribent end til ' hans Families Trang, og han véd, at den bønfaldende ikke kunde have havt en bedre Talsmand end Collin.

Saaledes — ender Brevet — shar Deres Hvbhed gjort vel imod mig og mine, og dette ville vi, med hjærtelig Taknemmelighed og ærefrygtsfuld Højagtelse for vor ædle Velgjører, erkjende saa længe vi leve.«

Ingemann og Bredahl vare under alt dette komne i saa venlig Forstaaelse med hinanden, at et Du — foreslaaet af den første (se Brevsamlingen S. 352) — fra nu af afløser det tidligere »Dec. Det gjør ikke mindst et godt Indtryk at træffe denne fortrolige Tiltale i et Brev fra Jan. 1837, hvor Bredahl aabent gjør Rede for sit »Kjætteri og udtaler Ting, som han selv siger, at hverken Ingemann eller dennes ædle Hustru just i alt kunne underskrive. Han taler i varme Ord om Kristus, hvorledes denne Folkets Lærer, forfulgt, forhaanet og korsfæstet af Tidens og Sandhedens Fjender, efter fuldbragt Dagværk gik tilbage til Gud Fader i Himlen, og fortsætter derpaa: »Soin Statsreligion blev hans Lære mishandlet i Aarhundreder, indtil de mishandlendes Synd og Udaad fik gjort den ukjendelig; kun Navnet beholdt den, som Statsreligion, tilbage, og Reformatorerne fandt det ophængt paa det Golgatha, hvor Pavedømmets Udaad havde korsfæstet Læren.« Brevet, der ogsaa indeholder Udfald imod »Magister Lindbergs og Konsorters orthodoxe Brande og Bandstraaler«, er overhovedet i høj Grad karakteristisk for Bredahl. (Se ogsaa i Ingemanns Brevsamling et Brev fra 7. Novbr. s. A.) Pudsigt nok ender Bredahl et andet Brev til Vennen med en Hilsen til hans Hustru saaledes: Hun kommer sikkert i Paradis, og saa faar vel ingen af os to hende niere at se! I et andet, langt senere Brev af Jan. 1854 retter Bredahl dog denne Tvivl derhen, at naar ingen af de to Venner mer er her paa Jorden, da er Ingemann i Paradis, hvor jeg ikke maa komme, med mindre (hvad jeg haaber) Døgn-Orthodoxiens Bandstraale er kun en Lygtemand, som fanatisk Sektmani — et ildevarslende Fænomen i vort ukristelige« nittende Aarhundredes Trosrøre — maner frem som et Gjenfærd fra et forsvundet hierarkisk Munkemulm . — Af andre imellem Vennerne vexlede Breve kan man se, at Bredahl omkring 1840 er i Færd med at spille en Avto-biografs Rolle , men at »Heltens Genealogis volder

ham Vanskeligheder. • Man maa — hedder det_

sparke mig ud af Kristenheden, om jeg saa véd, hvem min Farfader var.. Ingemann opfordrer ham til alligevel

frejdig at skrive Levnedsløbet til Ende og frabeder sig i smukke Udtryk, at Bredahl sender ham flere slagtede tamme Fugle« og andre ædendes Varer«.Nr. 8.

Ogsaa en anden Soraner kom paa denne Tid Bredahl ul Hjælp. I Fædrelandet Nr. 250 for 16. Avg. 1840 skrev C. Hauch en vann og smuk Anmeldelse af de Dram. Scener (optrykt i Æsth. Afhandlinger og Recensioner 1861), der ender med at fremhæve det bedrøvelige i, at denne mandige Sjæl med en saa rig Indholdsfylde i den senere Tid, nedtrykt af Kummer og Næringssorger, har maattet forsømme at uddanne det rige Indre, hvorfra slige Toner fremstrommede -. Hauch gjør udtrykkelig opmærksom paa, at Forfatteren er ham personlig aldeles ubekjendt — mærkeligt nok iøvrigt —, og i et Brev til E. Collin skriver Bredahl ligeledes d. 13. Marts 1841: For nogen Tid siden har Prof. Hauch (mig hidtil personlig ubekjendt) i et Nr. af Bladet Fædrelandet« anmeldt bemeldte Scener. Skjønt denne Anmeldelse ikke er ufordelagtig for det anmeldte, har den dog ikke bidraget noget til dets Afsætning.

Bredahl maatte derfor atter og atter gribe til »Tiggerbrevene -, som alle gaa paa den gamle Melodi , og Ingemann trættedes aldrig ved at være Mellemmand mellem ham og Collinerne, saa lidt som ved selv at komme ham til Hjælp med øjeblikkelige Smaalaan og deslige. Et Brev fra Jan. 1842 bringer endogsaa en »Tak for de to Specier! I Morgen farer den ene i vor Degn, den anden i vor Præst — dog vil jeg ikke dermed sige, at Fanden tager begge Skillingerne.

Af et Brev fra Ingemann, Novbr. 1844, til daværende Justitsraad E. Collin fremgaar det, at Bredahl aarlig maatte ansøge Naades-Sekretariatet om sit ovennævnte Gratiale paa 100 Rdr., ligesom man ogsaa i adskillige Aar ved private Sammenskud har sendt ham en lille Understøttelse hvert Nytaar. Desuagtet er hans Stilling lige beklagelig, og man vil derfor soge at skaffe ham den saakaldte Digtergage, 300—400 Kr., som er bleven flere uformuende Digtere uden Embedsstilling til Del . Til at skrive

Ansøgninger for sig selv, siger Ingemann, er Bredahl kun at formaa, naar Trangen er størst, og det vilde derfor være en stor Velgjerning, om Collin kunde udvirke den ønskede Understøttelse som et Afdrag af Nationens Gjæld til denne nu vel kun lidet bemærkede, men i vor Literaturhistorie mærkelige Mand . — Et Brev af 20. Maj 1845 fra Bredahl selv til E. Collin melder Udfaldet: Sidstafvigte 14. April kom en Evangelist med Stav i Haand herud til min Herreborg (som desværre er gammel nok til være brøstfældig, ligesom Borgherren, men for ung til at være berømt ved sin Ælde). Evangelisten var Professor Ingemann, men Evangeliet, han forkyndte mig, kom fra Justitsraad Edvard Collin. < — En senere Optegnelse af E. Collin lyder paa, at Bredahl dog kun har 250 Rdr. om Aaret, som er anviste i 1849 med 62 Rdr. 48 S. kvartaliter paa Ringsted Amtstue. — Lige til Digterens sidste Leveaar kan man forøvrigt af bevarede Breve følge de trofaste Venners Bestræbelser for hans Ve og Vel. Se saaledes endnu i Ingemanns Brevsamling S. 455 en varm Tak fra Bredahl i Jan. 1851, eller følgende Ord fra Septbr. 1849 i et utrykt Brev til E. Collin: Spørger nogen mig: Hvem har holdt Hovedet op paa dig og din Landsbymusa, saa at 1 endnu ikke har sunget eders Svanesang og taget Bekymringen for eders efterladte med eder i Graven?« saa svarer jeg: Det har vi fornemmelig Edvard Collin og hans Fader at takke for.

Digteren havde virkelig endnu ikke sunget sin Svanesang. Fra Tid til anden stræber han ufortrøden i Fyrrerne at vriste en Smule literær Lykke ud af sin gjenstridige Skæbnes Haand, og først da Piberne en Decemberaften 1849 havde hilst ham velkommen paa den Skueplads, han i saa mange Aar havde higet efter at betræde, slukker Poeten Ilden paa sin Arne. Bonden havde endnu et tungt og trangt Stykke Livsvej at vandre.

(Sluius.j

En „Sprogmand".

Af j. m.

Hr. T. Weber har opfordret os til at meddele vore L%sere, at han i Anledning af I iolbergfesten agter at udgive en

Oversættelse af »Erasmus Montanus«, og at hele den eventuelle Brutto-Indtægt skal tilfalde Fonden for Kristiansborgs Cjenopforelse. Uden denne Opfordring fra Hr. W. til at gjöre Reklame for ham. skulde jeg tkke have ofret en Linje af • Hjemme og Ude« paa ham eller værdiget hans Oversættelse paa Engelsk af »Den politiske Kande-staber* et Ord; men da Hr. Weber tneil en virkelig beundringsværdig Energi forstaar at faa sine Makværker drøftede, ja endogsaa at faa Polemiker rejste om dem, og da han skjælder samtlige sine Anmeldere Huden ruld (især i Inserater i Dagens Nyheder- . skal dog ogsaa jeg gjöre mit til at faa Hr. Webers Ovcrsættelsesskandale standset, og skjoni det egentlig ligger under et æsthetisk Ugeblads Omraade at beskæftige sig med den Slags Produktion paa anden end humoristisk Maade, vil jeg dog af Hensyn tilde Forfattere (Ibsen, Holberg, Hostrup), hvis Værker Hr. \V. tilsoler med de elendigste Sprogfejls Uhumskheder, ganske alvorligt sige, hvilken Mening enhver, der har det allerringeste Kjendskab til det engelske Sprog, maa have om Hr. W.'s Oversættelser. Og her kan slet ikke være

Tale om forskjellige Opfattelser; her kan kun være én Mening, nemlig at denne »Sprogmand« er en Ignorant, og at hans Oversættelser er det værste Sludder, der kan præsteres paa Guds grønne Jord.

Hr. Weber er en Rcklamehelt. Man kan vanskeligt undgaa at folge hans Lobebane, og det er ganske morsomt. For nogle Aar siden hjemsøgte han Skolerne og plagede de engelske Lærere for at faa dem til at indfore en tarvelig engelsk Læsebog, til hvilken han havde forfærdiget et Glossarium, i Stedet for de meget bragelige almindelige Boger. Alle de engelske Lærere var nogle Idioter, alle Bøgerne ubrugelige, nej, haus var noget helt andet. Naa. der var kun faa, der bed paa den Krog. og de, der gjorde det, fortrød det. Dernæst flk han efter gjentagne Anmodninger*) Kultusministeriet til at anbefale cn af ham selv forfattet Bog. Folk er jo godmodige. Den nxslc Reklame var en skandaløs Oversættelse af »Et Dukkehjem c. Dernæst berigedes den engelske Literatur med Hostrups »Eva«. Nu benyttes Holbergt'estcn med en Gjengivelse af »Den politiske Kandestøber«, og til Slotsbrandens øvrige Ulykker skal føjes en Oversættelse paa webersk Engelsk af »Erasmus

•) Den ministerielle Skrivelse, med hvilken Hr. W. gjorde Reklame fer Bogen i Avertissementer, begyndte omtrent saaledes 'Paa Der« gjentagne Ansøgning undlader Ministeriet ikke o. t. V. Det var i alt Fald nojet ligw-nde. Nr. 8.

Ogsaa en anden Soraner kom paa denne Tid Bredahl ul Hjælp. I Fædrelandet Nr. 250 for 16. Avg. 1840 skrev C. Hauch en vann og smuk Anmeldelse af de Dram. Scener (optrykt i Æsth. Afhandlinger og Recensioner 1861), der ender med at fremhæve det bedrøvelige i, at denne mandige Sjæl med en saa rig Indholdsfylde i den senere Tid, nedtrykt af Kummer og Næringssorger, har maattet forsømme at uddanne det rige Indre, hvorfra slige Toner fremstrommede -. Hauch gjør udtrykkelig opmærksom paa, at Forfatteren er ham personlig aldeles ubekjendt — mærkeligt nok iøvrigt —, og i et Brev til E. Collin skriver Bredahl ligeledes d. 13. Marts 1841: For nogen Tid siden har Prof. Hauch (mig hidtil personlig ubekjendt) i et Nr. af Bladet Fædrelandet« anmeldt bemeldte Scener. Skjønt denne Anmeldelse ikke er ufordelagtig for det anmeldte, har den dog ikke bidraget noget til dets Afsætning.

Bredahl maatte derfor atter og atter gribe til »Tiggerbrevene -, som alle gaa paa den gamle Melodi , og Ingemann trættedes aldrig ved at være Mellemmand mellem ham og Collinerne, saa lidt som ved selv at komme ham til Hjælp med øjeblikkelige Smaalaan og deslige. Et Brev fra Jan. 1842 bringer endogsaa en »Tak for de to Specier! I Morgen farer den ene i vor Degn, den anden i vor Præst — dog vil jeg ikke dermed sige, at Fanden tager begge Skillingerne.

Af et Brev fra Ingemann, Novbr. 1844, til daværende Justitsraad E. Collin fremgaar det, at Bredahl aarlig maatte ansøge Naades-Sekretariatet om sit ovennævnte Gratiale paa 100 Rdr., ligesom man ogsaa i adskillige Aar ved private Sammenskud har sendt ham en lille Understøttelse hvert Nytaar. Desuagtet er hans Stilling lige beklagelig, og man vil derfor soge at skaffe ham den saakaldte Digtergage, 300—400 Kr., som er bleven flere

uformuende Digtere uden Embedsstilling til Del . Til at skrive

Ansøgninger for sig selv, siger Ingemann, er Bredahl kun at formaa, naar Trangen er størst, og det vilde derfor være en stor Velgjerning, om Collin kunde udvirke den ønskede Understøttelse som et Afdrag af Nationens Gjæld til denne nu vel kun lidet bemærkede, men i vor Literaturhistorie mærkelige Mand . — Et Brev af 20. Maj 1845 fra Bredahl selv til E. Collin melder Udfaldet: Sidstafvigte 14. April kom en Evangelist med Stav i Haand herud til min Herreborg (som desværre er gammel nok til være brøstfældig, ligesom Borgherren, men for ung til at være berømt ved sin Ælde). Evangelisten var Professor Ingemann, men Evangeliet, han forkyndte mig, kom fra Justitsraad Edvard Collin. < — En senere Optegnelse af E. Collin lyder paa, at Bredahl dog kun har 250 Rdr. om Aaret, som er anviste i 1849 med 62 Rdr. 48 S. kvartaliter paa Ringsted Amtstue. — Lige til Digterens sidste Leveaar kan man forøvrigt af bevarede Breve følge de trofaste Venners Bestræbelser for hans Ve og Vel. Se saaledes endnu i Ingemanns Brevsamling S. 455 en varm Tak fra Bredahl i Jan. 1851, eller følgende Ord fra Septbr. 1849 i et utrykt Brev til E. Collin: Spørger nogen mig: Hvem har holdt Hovedet op paa dig og din Landsbymusa, saa at 1 endnu ikke har sunget eders Svanesang og taget Bekymringen for eders efterladte med eder i Graven?« saa svarer jeg: Det har vi fornemmelig Edvard Collin og hans Fader at takke for.

Digteren havde virkelig endnu ikke sunget sin Svanesang. Fra Tid til anden stræber han ufortrøden i Fyrrerne at vriste en Smule literær Lykke ud af sin gjenstridige Skæbnes Haand, og først da Piberne en Decemberaften 1849 havde hilst ham velkommen paa den Skueplads, han i saa mange Aar havde higet efter at betræde, slukker Poeten Ilden paa sin Arne. Bonden havde endnu et tungt og trangt Stykke Livsvej at vandre.

(Sluius.j

En „Sprogmand".

Af j. m.

Hr. T. Weber har opfordret os til at meddele vore L%sere, at han i Anledning af I iolbergfesten agter at udgive en Oversættelse af »Erasmus Montanus«, og at hele den eventuelle Brutto-Indtægt skal tilfalde Fonden for Kristiansborgs Cjenopforelse. Uden denne Opfordring fra Hr. W. til at gjöre Reklame for ham. skulde jeg tkke have ofret en Linje af • Hjemme og Ude« paa ham eller værdiget hans Oversættelse paa Engelsk af »Den politiske Kande-staber* et Ord; men da Hr. Weber tneil en virkelig beundringsværdig Energi forstaar at faa sine Makværker drøftede, ja endogsaa at faa Polemiker rejste om dem, og da han skjælder samtlige sine Anmeldere Huden ruld (især i Inserater i Dagens Nyheder- . skal dog ogsaa jeg gjöre mit til at faa Hr. Webers Ovcrsættelsesskandale standset, og skjoni det egentlig ligger under et æsthetisk Ugeblads Omraade at beskæftige sig med den Slags Produktion paa anden end humoristisk Maade, vil jeg dog af Hensyn tilde Forfattere (Ibsen, Holberg, Hostrup), hvis Værker Hr. \V. tilsoler med de elendigste Sprogfejls Uhumskheder, ganske alvorligt sige, hvilken Mening enhver, der har det allerringeste Kjendskab til det engelske Sprog, maa have om Hr. W.'s Oversættelser. Og her kan slet ikke være

Tale om forskjellige Opfattelser; her kan kun være én Mening, nemlig at denne »Sprogmand« er en Ignorant, og at hans Oversættelser er det værste Sludder, der kan præsteres paa Guds grønne Jord.

Hr. Weber er en Rcklamehelt. Man kan vanskeligt undgaa at folge hans Lobebane, og det er ganske morsomt. For nogle Aar siden hjemsøgte han Skolerne og plagede de engelske Lærere for at faa dem til at indfore en tarvelig engelsk Læsebog, til hvilken han havde forfærdiget et Glossarium, i Stedet for de meget bragelige almindelige Boger. Alle de engelske Lærere var nogle Idioter, alle Bøgerne ubrugelige, nej, haus var noget helt andet. Naa. der var kun faa, der bed paa den Krog. og de, der gjorde det, fortrød det. Dernæst flk han efter gjentagne Anmodninger*) Kultusministeriet til at anbefale cn af ham selv forfattet Bog. Folk er jo godmodige. Den nxslc Reklame var en skandaløs Oversættelse af »Et Dukkehjem c. Dernæst berigedes den engelske Literatur med Hostrups »Eva«. Nu benyttes Holbergt'estcn med en Gjengivelse af »Den politiske Kandestøber«, og til Slotsbrandens øvrige Ulykker skal føjes en Oversættelse paa webersk Engelsk af »Erasmus

•) Den ministerielle Skrivelse, med hvilken Hr. W. gjorde Reklame fer Bogen i Avertissementer, begyndte

omtrent saaledes 'Paa Der« gjentagne Ansøgning undlader Ministeriet ikke o. t. V. Det var i alt Fald nojet ligwnde.91

Montanus«. Det bliver lidt for galt efterhaanden: man bliver omsider nodt til at tage Hr. W. alvorligt. Hans Oversættelse af > Den politiske Kandestøber. (Emil Flensborgs Forlag) er saa elendig, al intet normalt Menneske kan holde ud at læse den; for der er jo dog en Grænse for. hvad inan kan taale at tage ind som Kuriositet. Der er ikke en Side, paa hvilken der ikke er de groveste grammatiske Bommerter, og Konstruktionerne er saa uengelske, at man maa tro. Oversætteren aldrig har læst en engelsk Bog, ellers maatte han strax kunne se det selv. Jeg skal ikke gjöre mig den Ulejlighed at plette disse Spalter med hans Fejl, Dagspressen har gjort tilstrækkeligt i saa Henseende; men naar Hr. W. i Svar paa berettiget Kritik er saa dristig at antyde, al Anmelderne ikke kan noget, inen at hans eget latterlige Vanvid er godt. saa maa icg dog tillade mig at bemærke, at den Mand, der er saa langt tilbage, at han f. Ex. ikke kan skjelne mellem A> kam (>at læres i Betydningen: modtage Undervisning) og to teaeh (>atlære< i Betydningen: give Undervisning), ban kan ikke Engelsk, og han horer hjemme paa Skolebænken mellem Drenge, der læser Listovs I-edetraad, iste Afdeling. Der horer en fræk Tillid til, al vore Landsmænd har meget ringe Kundskaber i det engelske Sprog, for at byde dem saadant noget Pøjt, og det er en Skandale, at det kan finde en Forlægger. Hr. W. skulde opgive sit Reklame væsen, lade vore Klassikere være i Fred og sætte sig ned og lære noget Engelsk, helst begynde helt for fra, da han er -aa forkludret i det elementære. Naar en Mand bliver ved at trænge sig paa, maa man til sidst sige ham Besked ; det kan være morsomt nok at gjöre Løjer med den Slags Ting; men naar de blive for paatrængende, maa de tages alvorligt; der er altid nogle uvidende Folk. der gaa i Vanriet hos saadan en »Sprogmand •, og det er Svnd.

— "i', LITERATUR

.S'. Schandorph: »Skovfogedbornene . F.n Fonælling. (C. A. Reitzels Fot lag.) — S. Schandorph bar i den sidste Tid offenliggjort to smukke lyriske Digte, der — i Folge den gainle Regel, at al Lyrik mer eller mindre er Selvbekjendelse — give værdifulde Bidrag til hans Forfatterpersonligheds Karakteristik. 1 det ene af dem, >Gatnle Soro•, som vil være i frisk Minde hos dette Blads l„esere, gjenoplever Digteren under et Sommerophold i Sorø en Række Minder fra sin Skoletid og viser, hvilken Indflydelse den strænge Kasernetugt havde paa hans ungdommelige Sind. Naar han imidlertid nu tumler sig der med Lyst, hvor han før sky dulgte sig, saa skyldes delte ikke mindst, at han selv er en ægle Son af Sjællands fede sædbovnende Jord, hvem det fra Barnsben af har været en Fryd al snakke med Piger og Karle og svælge bredt i det midtsjællandske Maal. Vi have her den ene Side saa vel af Schandoqihs Forfattervirksomhed i Almindelighed <om ai hans ny Fortælling i Særdeleshed. Han. der trods de mange i Kjøbenhavn henlevede Aar, endnu stadig betragter -ig -elv som en Sjællænder, fandt, da han endelig — sent, men saa meget des mere modent og resolut — brød igjennem, i sine Barndoms og første l ngdoms Indtryk og Oplevelser den hidtil uudtømmelige Grube for de Skildringer af Bondens og Smaakjøbstadborgerens Liv, hvorved han fornemmelig har hævdet sin Særstilling i vor nyere Literatur. Den Fortælling, som »Hjemme og Ude i Dag paabegynder, er da ogsaa i forbigaaende bemærket ei Ivcd af den samme Kjæde. Naar Schandorph derfor skildrer Hovedstaden, er det gjærne i Modsætning til Landet, og det er let at mærke, at han ikke er den store By særlig bcvaagen. tSkovfogeHbnrrntm* kan nærmest siges at slutte sig til Smaafolk <, der ogsaa paa sin Vis fortæller, hvorledes det kan gaa en Bondepige i Kjøbenhavn, men den ny Fortælling er for saa vidt maaske endnu mere karakteristisk for Digteren, som Charlottes Ophold i Hovedstaden er indrammet i en Skildring af hendes Hjem paa Landet, som baade giver hendes Livsroman en naturlig Baggrund, og hvori der forekommer Scener, der horer til det bedste, Schandorph nogen Sinde har skrevet. Interiørerne paa Herregaarden og fra Skovfogedboligen ere saadanne Partier, særlig dog Lars

Iversens og Mette Splyds ægteskabelige Manøvrer. Derpaa følger Hovedstammen af Fortællingen, Charlottes Hændelser i Kjøbenhavn. Fra den første Nat i Cigarkjælderen i Gothersgade, gjennem det brogede og tristende Hötelliv til den brave Skrædderfamilie i Store Kongensgade, kredser nu den unge, sunde og smukke Pige

omkring Livets store Kundskabstræ paa ondt og godt, og naar baade Annette og Fuldmægtig Jespersen tabe i Kampen overfor Justitsraad Gram og Madam Hansen, glæder man sig uvilkaarlig over det optimistiske Livssyn, der ligesom med en indre Naturnødvendighed her selv trænger sejrende igjennem alle literære Dogmer og Recepter, og netop ikke virker mindst varmende og Ijefriende efter »Et Aar i Embede« med dens stærke Betoning af Livet som en eneste stor Deinoralisationsproces. Det andet Digt af Schandorph, hvortil der i Begyndelsen af denne Anmeldelse sigtedes, kan maaske give os et oplysende Fingerpeg. Det hedder »Rokkoko« og findes i den i forrige Nummer af dette Blad omtalte Bazargave >Efteraarsløv«. Digteren skildrer sig selv staaende foran en pragtfuld Bygning i en fremmed Stad. Vexlende Tider og Moder have klinet alle Haande Krimskrams uden paa Facaden, men lidt efter lidt træde dog de store og jævne Grundformer klarere og klarere frem. Saaledes have ogsaa Tider og Aar, Skuffelser og svegne Haab klinet alskens snorklct Rokkoko over Digterens eget Væsens oprindelige Linier, men en Foraarsdag, da han sammen med to jævne, troskyldige Folk staar i sit Barndomshjem, finder han ligesom sig selv igjen, og

voved at blotte mit Vassens Linjer, min Glæde ved munter og hnrmliu Spitg, min Cläcdc ved Lysets Dans over ill.idene, ved Blomsterkronerne* Farve og Duft, ved M indernet stille nynnende Sang, ved Menneskers gode og venlige Sind.

Man kan nu, som man har gjort, disputere saa meget, man lyster, om en Charlotte lier i Verden, og særlig i det slemme Kjøbenhavn, ogsaa altid virkelig i det kritiske Øjeblik træffer en Madam Hansen. Digteren mener næppe, at det altid er Tilfældet, inen hans Bog vidner for hans Tro paa, at det kan ske, og hans Skildring af Charlotte er netop lagt saaledes til Rette, at hun baade kan og bør frelses. Snarere vilde man i teknisk Henseende kunne indvende noget mod Slutningstableauet, hvor Charlotte — ligesom Frederikke i »Smaafolk« — samler sine Venner om sig. En anden Indvending kunde ogsaa gjælde, at Peter Iversen i en alt for stor Part af Bogen forsvinder, Ibr først paa ny at dukke op igjen i det smukke Møde paa Landevejen. Ingen af Indvendingerne formindsker dog i synderlig Grad det gode Indtryk af Fortællingen. Digterens Optimisme har heller ikke paa nogen Maade svækket hans Evne til malende Gjengivelse af en Situation eller til typisk Udformning af en Karakter. I begge Henseender staar Fortællingen højt. Den hele Række mer eller mindre løst forbundne Episoder opruller et Stykke levende Menneskeliv og godt karakteriseret Nutidsliv fra I.and og By. »Skovfogedbornene« er en lige saa fornøjelig som velskreven Roman, et af Digterens bedste og modneste Arbejder, en Ære for vor ny Literatur og et Vidnesbyrd om den smukke Plads, Forfatteren nu indtager i denne. O. B.

r •Iljcmmc og Ude* vil blive optaget en Oversættelse af den russiske Forfatter J'isemstijs berømte Roman »Tusend Sjæle<.

Montanus«. Det bliver lidt for galt efterhaanden: man bliver omsider nodt til at tage Hr. W. alvorligt. Hans Oversættelse af > Den politiske Kandestøber. (Emil Flensborgs Forlag) er saa elendig, al intet normalt Menneske kan holde ud at læse den; for der er jo dog en Grænse for. hvad inan kan taale at tage ind som Kuriositet. Der er ikke en Side, paa hvilken der ikke er de groveste grammatiske Bommerter, og Konstruktionerne er saa uengelske, at man maa tro. Oversætteren aldrig har læst en engelsk Bog, ellers maatte han strax kunne se det selv. Jeg skal ikke gjöre mig den Ulejlighed at plette disse Spalter med hans Fejl, Dagspressen har gjort tilstrækkeligt i saa Henseende; men naar Hr. W. i Svar paa berettiget Kritik er saa dristig at antyde, al Anmelderne ikke kan noget, inen at hans eget latterlige Vanvid er godt. saa maa icg dog tillade mig at bemærke, at den Mand, der er saa langt tilbage, at han f. Ex. ikke kan skjelne mellem A> kam (>at læres i Betydningen: modtage Undervisning) og to teaeh (>atlære< i Betydningen: give Undervisning), ban kan ikke Engelsk, og han horer hjemme paa

Skolebænken mellem Drenge, der læser Listovs I-edetraad, iste Afdeling. Der horer en fræk Tillid til, al vore Landsmænd har meget ringe Kundskaber i det engelske Sprog, for at byde dem saadant noget Pøjt, og det er en Skandale, at det kan finde en Forlægger. Hr. W. skulde opgive sit Reklame væsen, lade vore Klassikere være i Fred og sætte sig ned og lære noget Engelsk, helst begynde helt for fra, da han er -aa forkludret i det elementære. Naar en Mand bliver ved at trænge sig paa, maa man til sidst sige ham Besked ; det kan være morsomt nok at gjöre Løjer med den Slags Ting; men naar de blive for paatrængende, maa de tages alvorligt; der er altid nogle uvidende Folk. der gaa i Vanriet hos saadan en »Sprogmand •, og det er Svnd.

— "i', LITERATUR

.S'. Schandorph: »Skovfogedbornene . F.n Fonælling. (C. A. Reitzels Fot lag.) — S. Schandorph bar i den sidste Tid offenliggjort to smukke lyriske Digte, der — i Folge den gainle Regel, at al Lyrik mer eller mindre er Selvbekjendelse — give værdifulde Bidrag til hans Forfatterpersonligheds Karakteristik. 1 det ene af dem, >Gatnle Soro•, som vil være i frisk Minde hos dette Blads l„esere, gjenoplever Digteren under et Sommerophold i Sorø en Række Minder fra sin Skoletid og viser, hvilken Indflydelse den strænge Kasernetugt havde paa hans ungdommelige Sind. Naar han imidlertid nu tumler sig der med Lyst, hvor han før sky dulgte sig, saa skyldes delte ikke mindst, at han selv er en ægle Son af Sjællands fede sædbovnende Jord, hvem det fra Barnsben af har været en Fryd al snakke med Piger og Karle og svælge bredt i det midtsjællandske Maal. Vi have her den ene Side saa vel af Schandoqihs Forfattervirksomhed i Almindelighed <om ai hans ny Fortælling i Særdeleshed. Han. der trods de mange i Kjøbenhavn henlevede Aar, endnu stadig betragter -ig -elv som en Sjællænder, fandt, da han endelig — sent, men saa meget des mere modent og resolut — brød igjennem, i sine Barndoms og første l ngdoms Indtryk og Oplevelser den hidtil uudtømmelige Grube for de Skildringer af Bondens og Smaakjøbstadborgerens Liv, hvorved han fornemmelig har hævdet sin Særstilling i vor nyere Literatur. Den Fortælling, som »Hjemme og Ude i Dag paabegynder, er da ogsaa i forbigaaende bemærket ei Ivcd af den samme Kjæde. Naar Schandorph derfor skildrer Hovedstaden, er det gjærne i Modsætning til Landet, og det er let at mærke, at han ikke er den store By særlig bcvaagen. tSkovfogeHbnrrntm* kan nærmest siges at slutte sig til Smaafolk <, der ogsaa paa sin Vis fortæller, hvorledes det kan gaa en Bondepige i Kjøbenhavn, men den ny Fortælling er for saa vidt maaske endnu mere karakteristisk for Digteren, som Charlottes Ophold i Hovedstaden er indrammet i en Skildring af hendes Hjem paa Landet, som baade giver hendes Livsroman en naturlig Baggrund, og hvori der forekommer Scener, der horer til det bedste, Schandorph nogen Sinde har skrevet. Interiørerne paa Herregaarden og fra Skovfogedboligen ere saadanne Partier, særlig dog Lars

Iversens og Mette Splyds ægteskabelige Manøvrer. Derpaa følger Hovedstammen af Fortællingen, Charlottes Hændelser i Kjøbenhavn. Fra den første Nat i Cigarkjælderen i Gothersgade, gjennem det brogede og tristende Hötelliv til den brave Skrædderfamilie i Store Kongensgade, kredser nu den unge, sunde og smukke Pige omkring Livets store Kundskabstræ paa ondt og godt, og naar baade Annette og Fuldmægtig Jespersen tabe i Kampen overfor Justitsraad Gram og Madam Hansen, glæder man sig uvilkaarlig over det optimistiske Livssyn, der ligesom med en indre Naturnødvendighed her selv trænger sejrende igjennem alle literære Dogmer og Recepter, og netop ikke virker mindst varmende og Ijefriende efter »Et Aar i Embede« med dens stærke Betoning af Livet som en eneste stor Deinoralisationsproces. Det andet Digt af Schandorph, hvortil der i Begyndelsen af denne Anmeldelse sigtedes, kan maaske give os et oplysende Fingerpeg. Det hedder »Rokkoko« og findes i den i forrige Nummer af dette Blad omtalte Bazargave >Efteraarsløv«. Digteren skildrer sig selv staaende foran en pragtfuld Bygning i en fremmed Stad. Vexlende Tider og Moder have klinet alle Haande Krimskrams uden paa Facaden, men lidt efter lidt træde dog de store og jævne Grundformer klarere og klarere frem. Saaledes have ogsaa Tider og Aar, Skuffelser og svegne Haab klinet alskens snorklct Rokkoko over Digterens eget Væsens oprindelige Linier, men en Foraarsdag, da han sammen med to jævne, troskyldige Folk staar i sit Barndomshjem, finder han ligesom sig selv igjen, og

voved at blotte mit Vassens Linjer, min Glæde ved munter og hnrmliu Spitg, min Cläcdc ved Lysets Dans over ill.idene, ved Blomsterkronerne* Farve og Duft, ved M indernet stille nynnende Sang, ved Menneskers gode og venlige Sind.

Man kan nu, som man har gjort, disputere saa meget, man lyster, om en Charlotte lier i Verden, og særlig i det slemme Kjøbenhavn, ogsaa altid virkelig i det kritiske Øjeblik træffer en Madam Hansen. Digteren mener næppe, at det altid er Tilfældet, inen hans Bog vidner for hans Tro paa, at det kan ske, og hans Skildring af Charlotte er netop lagt saaledes til Rette, at hun baade kan og bør frelses. Snarere vilde man i teknisk Henseende kunne indvende noget mod Slutningstableauet, hvor Charlotte — ligesom Frederikke i »Smaafolk« — samler sine Venner om sig. En anden Indvending kunde ogsaa gjælde, at Peter Iversen i en alt for stor Part af Bogen forsvinder, Ibr først paa ny at dukke op igjen i det smukke Møde paa Landevejen. Ingen af Indvendingerne formindsker dog i synderlig Grad det gode Indtryk af Fortællingen. Digterens Optimisme har heller ikke paa nogen Maade svækket hans Evne til malende Gjengivelse af en Situation eller til typisk Udformning af en Karakter. I begge Henseender staar Fortællingen højt. Den hele Række mer eller mindre løst forbundne Episoder opruller et Stykke levende Menneskeliv og godt karakteriseret Nutidsliv fra I.and og By. »Skovfogedbornene« er en lige saa fornøjelig som velskreven Roman, et af Digterens bedste og modneste Arbejder, en Ære for vor ny Literatur og et Vidnesbyrd om den smukke Plads, Forfatteren nu indtager i denne. O. B.

r •Iljcmmc og Ude* vil blive optaget en Oversættelse af den russiske Forfatter J'isemstijs berømte Roman »Tusend Sjæle<.

Med dette Nr. følger et Bilag fra Ny Kunsthandel, Østergade Nr. 18, tste Sal, Viggo Winkel & Co.

1000 Mk. 600—700. Lavstammede pr. 100 Mk. 50—60 — pr.

1000 Mk. 400—500. Mit Rosenkatalog sendes gratis og franco.

Willi. Schmidt. Rosen Cultur.

Schleswig.

Brødr. Salmonsens Forlag.

Roser

forlæggere: BRDR. SALM0NSEN.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

Bendix, Frit:. Efter Prøven. Lystspil i en Akt..................1 .OO

Bunyans Værker, komplet m. Illustrationer 12.00

Darwin: Rejse om Jorden, m. Illustrationer ....lO.OO

Dostojevski/. Raskolnikow. 1—5.

Roman ved Arne Vendt................7.00

Enet: I Mørkningen. Proverbe i én Akt 0.5O' Hoffmann. Hexepraesten og andre

Noveller..................................2.25

Grimms Noveller, ved N. Juel-Hansen. 200.

Hopfen. Majorens Historier..............3.75

s Smaafolk..........................5.75

» Waldenbergs Ægteskab. Roman i tre Dele..............7.00

Ohnet. Fabrikanten............4.00

Serge Panine...........4.00

Shelley. Beatiice Cenci. Tragedie. Paa Dansk ved Joh. Magnussen.

Forord af Georg Brandes............1.75

Scott. Grev Robert af Paris. Historisk Roman...............

Exemplarer i alle Boglader.

bogtrykker:

F. E. BORDING.

Pris: 1 ç Øre pr. Petitlinies Plads. Indleveres senest Onsdag Kl. 1.

BEKJENDTGJØRELSER.

Indleveres til Brär. Salmens,n, Holbergsgade, 2.

Telefon Nr. 344.Nr. 8.

Et Par Blade af

Christian Hviid Bredahls Bondekrønnike.

Literær Skizze af Otto Borchsenius.

IV.

(Sidste Artikel.)

I 1842 udgav Bredahl to mindre Arbejder. Det ene hed > En Hverdagshistorie, af Mads Klister, Bogbindersvend, udgiven af C. Bredahl , og var rettet imod den Side af den Heibergske Skole, der havde fundet sit Udtryk i de saakaldte Hverdagshistorier, og hvormed Tiden nu i Bredahls Øjne drev det samme tomme Afguderi som ti Aar tidligere med Gjengangerbrevene«. Den Gang havde, som vi have set, gamle Gumba og hendes Famulus manet selve Asathor frem, og der havde været Klang og Kraft i Tordengudens Harme. Mads Klister, der som Bogbinderdreng havde læst saa mange Hverdagshistorier, at han til sidst tiltroede sig Evne til at kunne låve en selv, er ikke nær saa heldig. Parodien er bred, tung og trættende. Faa gav ogsaa Agt paa den. Den berømte navnløse Forf. til Fin Hverdagshistorie stod netop nu paa sit Hojdepunkt, og en hel novellistisk Literatur var med Carl Bernhard i Spidsen for længst i fuld Virksomhed med at udbytte den vundne ny Jord. I sit Ugeblad Den Frisindede angreb Claudius Rosenhoff Bredahl og ankede over adskilligt ihansPjece, der grænser nærtil Blasfemi, om det ellers ikke er virkelig Gudsbespottelse . Bredahl svarede i en særlig lille Brochure, og dermed sank denne Episode for evig ned i Glemselens Vande. Men ligesom allerede Rosenhoff fremhævede et smukt Digt i Mads Klisters Indlæg, ville vi ogsaa her anføre de to smaa Strofer, som Chr. Winther senere

under Overskriften Den lille Kreds med Rette gav Plads i sit Udvalg af Dansk Lyrik«*):

Den lille Kreds af mine Ønskers Kjæde stor nok jeg i min Barndom fandt j mit Hjærte slog i barnlig Glæde; jeg vidste, hvad det var: at græde, men Taaren knapt, hvorfor den randt.

Tillukket, ligt en Drøin, som snart forsvinder, mit Barudomseden for mig staar; nu blegner Sorgen mine Kinder, og Taaren véd, hvorfor den rinder, men Hjærtet knapt, hvorfor det slaar.

Af langt større Værd er den anden, 48 Sider store. Pjece fra samme Aar: Erindring om Danmarks svundne og Haab om dets kommende Dage, til sine Landsmænd og Landsmændinder fra C. Bredahl . Forf. til denne Skizze har paa et andet

•) Hvis Pladsen havde tilladt det, vilde del ikke have været uden Interesse her nt have givet endnu et Par Prover paa Bredahls Lyrik uden for de Dram. Scener«. Jeg skal saaledes bl. a. henvise til to karakteristiske Digte, »En lystig ny Vise« i det af A. P. I.iunge udgivne »Harpen«, Nr. 2, for 13. Jan. 1821, samt »Til Kancelliraad Vendelboe i Sorø ved Efterretningen om hans Sons Død« i Kjøbenhavnsposten« .Nr. 46 for 23. Febr. 1835. I -Harpen, for 1820 og 21 findes i det hele taget ikke saa ganske faa Bidrag, lmde paa Vers og Prosa, uf Bredahl. Et Par Linjer i ei Digt lyder saaledes:

Guhfakrtirittrndlnwnde ticrummel »ens Fladnui, •kal jeg leve eller do i Fordumme!«.» Blod*,?

Et Impromptu fra »Harpen«, Nr. 11, 13. Maj 1820, kan maaske anføres. Det hedder:

Sted (se »Stillestandsmændene« i Fra Fyrrerne I., S. 264—65) vist, hvorledes dette lille Skrift indgaar som et — ganske vist af selve Tiden overset — Led i den lange Kjæde af de gamle Stilstandsmænds Kontra-Opposition imod det daværende unge Danmarks politiske Opposition. Det vil ikke overraske nogen her, at saa radikal Bredahl end er i religios Henseende, saa politisk konservativ viser han sig

Hvad her er og hvad her ikke er. fugen Penge, ingen Orden, ingen Jomfrudom paa Joftlcn. Fnikcnnavn vil alle bære, ingen Mo vil Jomfru varre, ingen Muller bloi Madam, alt vil gjöre Brask og Bram. hvert et intet være

broget, bære dit "g dat paa Skroget — nok af Nykker, nok af Naader. nok af l »riller, nok af Graad, nolt af -maa og «tore Raader, nok af 11 -plotte flaader, men, de-vær', fnr lidt af T)aad.

C. B.

Jeg griljer Lejligheden til ol bemærke, at der dog saa tidlig som 1S10 findes et trykt Digt af Bredahl. Dette, der dog utvivlsomt er meget enestaaende, findes i Tillægel til den Danske Statstidende •. Nr. 104, 14. Decbr. 1S10. I)et bærer Overskriften: Ved min Faders Grav , og de 3 sidste Vers lyde saaledes:

Men ved dm Ijnvlioj vil jeg kitæ'c. om Skatte bede «kal tnin Sjæl om Kraft til Dyd det Eftermæle -at jeg som du har handlet vel .

Og ved din Gravhoj vil jeg lært at Nøjsomhed gjor lykkelig. Om ('.uld r kal cj mit Onske være en Mundfttld Jord er nok til mig.

Algodheds Stemme fru det hnjc har brudt dit Mulm med stærke Raab: .. Grav! du Slur for Stuvet» øje, men ikke Grænsen for det* Haab.

Christian Bredahl.

Følgende to hidtil utrykte Digte (der for nylig ere blevne fremdragne i Sorø Amtstidende«) bør ogsaa bevares. Det sidste er ikke mindst karakteristisk for Digteren.

Byd mig at vandre til den frosne Pol

og «likke der, hvor Zetnblas Vinde sjunge.

byd mig at «melte i den hede Sol,

hvor Brul paa Brol af Sahras l»ivcr runge,

byd, at jeg skal mig Hikke,

byd mig. Furgift at drikke.

byd, at jeg mig skal «tyrte i min Grav,

ag du skal se, der bliver intet. af. ;

Befal mig saa at sige, hvad det er, som Tanken paa tin Vej vil gjerne (inde, befal mit Hjærte dig at have kjær, at nævne dlg »in kjæreste Veninde, byd. jeg for mindste Brude med tusend Kys skal bode og altid elske dig, min Hjærtcnskjærc. saa skal du se, hvor lydig jeg skal rære.

Op, Sangu Klokker ved St. Elses Kirke! Ind. Faar, paa Sti 1 Br,»!, Oxe, i dit Klover' Op, Famiilu*' Sankt Peders Fedestlid I

Ryggen for Bigot og Tufertafcr' 1 I »ag «kal hin, i Morgen denne præke Afsted? De flojtel Sc, dit Herskab vinker! Op, Famuhiscli!! Ring Hjorilen sammen ' Op, Lus i Kirkens lune Faarcpels' Hæng Særken, Kjætter, hojt om Klerkens Skulder I Skrab ud for Kieresiet, Luscmand ' Snap Sulet, Koter! æd og tud dit: Amen! Farvel, du Kyhlams Sangfugl! Held og Lykke ! Nu har din Musa gjort sit Mener.lykke '

ogsaa. Han undersøger det paa Dagsordenen staaende Spørgsmaal, ln ilken Regeringsform der er den bedste, og skjont han snakker en Del frem og tilbage, synes han dog nærmest at ville holde paa Eneherskerstaven . Iblandt tie meget smukke Digte, der findes i Pjecen, handle ogsaa de to sidste om Frederik VI. og Christian VIII.

Der er noget rørende i at se denne enlige Aand saaledes kaste sig imod Strømmen, han. der i sit daglige Liv havde ondt nok for at holde sig selv og sine oven Vande, men ogsaa hans Kreve fra disse og de efterfølgende Aar vidne om den levende Interesse, hvormed han — skjønt i alle Henseender paa Afstand

— fulgte Tidens Bev«ægelser. I et Brev fra Novbr. 1841 til E. Collin skildrer han med levende Uvilje, hvorledes en Slump saakaldte hellige sætter Egnen Fluer i Hovedet — men dette er nu Mad for Tidsaanden Mons, og af denne Spillengudelig love mange sig et godt Udbytte, baade her og hisset — og ti Aar senere faa Mormonerne et

ikke mindre hvast Skudsmaal, idet han i et Brev til Ingemann (Samlingen S. 461) kalder dem »Bundfaldet af det væmmelige i Trosrøret i det 19de Aarhundrede efter Kristi Fødsel . Nu og da sender han ogsaa begge Venner sin politiske Trosbekjenddse. Et Far Brudstykker af de utrykte Breve til Collin ville her v.ære paa deres Plads. Paralleler findes i Ingemanns Brevsamling og i Brevene paa det kgl. Bibliothek.— Nu da , hedder det saaledes i et Brev af S. April 1S48; nu have vi da — gid jeg sige det i en god Stund! — nu have vi da faaet: Trykkefrihed, Skrivefrihed, Talefrihed, Snakkefrihed, item: nye ansvarlige Ministre og en Konstitution. Nu, i alle gode Geniers Navn da! Nu ville alle Danevangs Sangersker og Sangere — være sig fornemme eller ringe, smaa eller store, højtflyvende eller lavtfiagrende — slaa, klukke, fløjte, kvidre, kvække, kort: hver synge med sit Næb, mçn alle til sammen — selv de forhen mest antiliberale

— til Liberalismens I'ris, og Danevang skal fyldes ined huldsalig Klang fra alle mulige Harper, være sig gyldne eller ikkcgyldne, stemte eller ustemte, bestrængede eller strængeløse; men jeg, som ikke har nogen Harpe og aldrig har havt nogen, vil gnide paa Fiolen af yderste Formue — Hurra! — kun. at jeg ikke dejser af forinden; thi Udsigterne til Liv ere ikke synderlig lyse." — Før har Censuren forekom met ham strængere end til Husbehov, men nu kunne vi, enhver paa sin Vis, ramse op af vore politiske Stokfiske for alt, hvad der vil være saa skikkeligt at lade Øre til; nu kunne vi aabne for vore politiske Sluser og lade Vandstrømmene fraade, syde og skumme som Vandet af en Tonde, naar man ta'er Svikken ud. Og han fortsætter derpaa: Emanci-peres skal nu alt, baade mælende og umælende, saa sandt ske den Lov og Pris, der vilde skille vor Almue ved dens Vankundighed, som, efter et Forlob af atten kristelige Aarhundreder, er baade dybere og almindeligere, end »Almuevennen vil vide af at sige. Lad nu nogen formaste sig til at »dutte os; saa skal_95

han faa at vide, hvor David kjøbte Øllet! Nu ere vi vise og højtoplyste nok til at haand tere Statsroret, og anderledes Karle end hin kyhlamske Parykmager, som maatte erkjende: «it alt, hv«id han formaaede til at styre Staffen, var at istandsætte Statsraadets Parykker. Men, Himlen velsigne Konge. Fædreland og de end ufødte Slægter med en Konstitution under en folkelig og selvstændig Konge, vel at mærke; thi endnu staar jeg, for min atomiske Del. lige saa haardnakket som nogen Sinde forhen, fast paa det Dogma i min politiske Stokfisk: a, et absolut Demokrati er en absolut Uting, om endog et Folk, betragtet som et intelligent og moralsk Hélt, skal tillægges Prædikat af Majestæt — i Fald ellers et saadant Prædikat med Rette kan tilkomme en Masse af dødelige Væsener, hvis største Del er begavet med langt mere Kjod end Aand, om end hele Massen anser sig selv for en Samling af lutter tyske Guder. Brevet ender saa paa følgende Maade: »Sit ufordøjede og ufordøjelige Hakkemad propper Rygtet i os taabelige Bønder, som i vor Enfoldighed tage alt for gode Varer, men med særdeles Velbehag sluge alt, hvad der udelukkende er i vor Interesse, f. Ex. at Kongen vil mage det saa, at de. som nu gaa med Træsko, herefter skulle komme til at gaa med Reuserstovler«, item: >at han, naar han faar tugtet Holstenerne, först vil nedbryde sit eget Slot, dernæst: rive alle Herregaarde ned og udstykke Jorden til Bønder« o. s. v. Disse Godtfolk ere, tilforladelig, noksom destruerende, af seynsollende Statsstyrere at være! I deres L.ithani, i den ny P-Salmebog, Orthodoxien er svanger med, maa indføres : O sancte Sancho Panza, ora pro nobis!

1 et Brev fra 20. Septbr, s. A. kommer han atter tilbage til Tidens »hippodromisk-demokratiske Anskuelser«, nu da en Magt, som ikke kan styre sig selv, skal holde Styr paa Staten, hvis Ben ville komme til at gaa uendelig hurtigere end tyske Trommestikker, dersom den skal danse efter den forvirrede Lyd af Interessernes Piber. Hvis »vi Bonder«, siger han, ikke ville lade det bero ved at passe vor Dont, men, qua Cincinnater. se vore Møg-grebe forvandlede til Sceptre, hvis enhver vil styre og give Love, som ingen vil adlyde, da ville de fixe Ideer om Frihed og Lighed« — et Par spøgende Lygtemænd paa denne Side Graven — komme til at grassere og gjöre Folket elievildt i Danmarks Vang og Vænge«. Han giver derpaa følgende lille Tidsbillede fra Valgkampagnen i Efteraaret 1848: Til et Prøvevalg i Sorø indstillede sig tre Valgkandidater, nemlig Pastor Kierkegaard, Lektor Mundt og en vis (jeg tror Arvefæster) Lyder eller Lyders. De to første holdt hver sin Tale om sin Anskuelse af

det fortrinligste til Statens Tarv. Pastorens Anskuelse^ var ikke fjendtligsindet mod Tienden og Privileger, men havde et Ilorn i Siden paa Tokammersystemet; thi Manden er orthodox i højeste Potens, og en saadan Orthodoxi vil ikke vide af Opposition at sige. Imidlertid fik han de fleste

Stemmer af sine egne og en Nabopræsts Sognemænd. som (sige Kjætterne) vare stemte i Forvejen dog nogle (som ventelig gjorde sig en Slags Betænkelighed ved Talerens »Anskuelse« af Tiende og »privilegeret Hartkorn *, thi om Tokammersystemet og det absolute Veto havde de intet Begreb) listede sig bort for Afstemningen, for ikke at komme i -Filten« (Opposition) med Præsten. Mundt (som har ladet sin Anskuelse« trykke) holdt fast paa det »absolute Veto- og paa -Tokammersystemet , men vilde ikke vide af Privileger at sige. Han fik de færrestes, men dog næppe de mindre selvstændiges. Stemmer. Lyders blev borte baade med sin Person og sin Anskuelse . Han er (gaar Rygtet) en Hip-podromets Mand og har. ved Trylleri af gyldne Lofter og Finkel over en lav Sko, faaet en Slump, især Husmænd, til at hippodromisere, og ved en, efter nogles Forslag antagen, gjentagen Afstemning fik hans Parti en Tilvæxt af en Snes Jabrodre, som havde- forsinket sig ved at suppe sig fast i Kroen. Af Distriktets Vælgere mødte kun en forholdsmæssig ringe Del, saa «it dette Prøvevalg ikke har stort at betyde. — Man vil se, at Bredahl, ligesom saa mange af de andre store gamle den Gang, Sibbern f. Ex., ikke nærede særlig venlige Følelser for Tidens politiske Kandestøberi . Hans Demokratisme var af en mere abstrakt og universel Art, og han manglede øjensynlig Blikket for, at hvor mange og store Mangler det nys begyndte Arbejde i Frihedens Tjeneste end maatte have, saa gjorde Land og Folk dog nu et stort og betydningsfuldt Fremskridt. Karakteristisk for ham og hans Meningsfæller — og der var den Gang ikke saa faa af disse — ender derfor ogsaa Brevet saaledes: »Maatte kun de nye Styrere, inden de plante Friheds- og Ligheds-Banneret paa det gamles nedtrampede Grav, bekomme Evne og Vilje til at styre sig selv, udsove deres demokratiske Rus og agte, om ikke paa de henfarne Tiders, saa dog paa Nutidens advarende Exempler og lytte til de betrængtes Jammerskrig fra »Frihedens og Lighedens Pauluner, rejste med blodige Hænder paa Dynger af Landsmænds Lig!

— I sin æsthetiske Aarbog Gæa for 1846 giver P. L. Moller en smuk Skildring af Bredahls Person og Hjem fra disse Aar. Det er i den bekjendte Korpusfeuilleton F.t Besøg i Sorø-, der bl. a. lik saa afgjørende Folger for M. Goldschmidt og Korsaren (se Fra Fyrrerne 11., S. 291 (i'.), at Moller fortæller, hvorledes han, for at udtomme den soranske Berømmelse til sidste Draabe, o^saa udstrækker sin Pilgrimsvandring til Damsgaard. Ligesom baade Cincinnatus modtog Diktatorværdigheden og Kong Pjast den polske Kongekrone bag Ploven, traf Mallers Hilsen fra danske Muser Bredahl i Færd med at fodre sine Heste. Det var ingenlunde, saaledes som man havde skildret ham for Møller, en mørk Misanthrop, der unddrog sig det nærværende og fornægtede sin Ungdoms Sympathier. Tværtimod viste han sig at hylde filanthropisk-rationalistiske Anskuelser,Nr. 8.

og hans Samtale robede en klar Aand, livlig Tankebevægelse og levende Interesse for Literatur og Kunst. Moller, hvem Bredahl modtog med Landboerens Gjæstfrihed og med Digterens Aabenhed og Varme, siger, at den gamles kraftige Skikkelse vel var bøjet af Tiden og af et gammelt rhevmatisk Onde, men Panden var høj og ædel og saa nok ud til at have undfanget hine mægtige Fantasibilleder, hine grandiose og glødende Skildringer, hin mandig-djærve Veltalenhed, hvori et stort Menneskehjærte synes at omfatte Universets Glæde og Smerte«. Det hedder endvidere, at der i Bredahls Tale jænlig gnistrede Glimt af det særegne Vid og Humor, der kjendes fra hans Værker, og P. L. Møller tager heraf en velkommen Anledning til at gjøre opmærksom paa, hvorledes der gives to Arter af Vittighed, den lette zirlige og glat polerede franske og den burlesk-lune-fulde, men tunge og djærve, som er af engelsk og nordisk Oprindelse og især kjendt fra Shakespeare og Sagaerne. Det er; — siger Muller— i Princippet den samme, som gjenfindes hos Oehlenschläger, Grundtvig og Bredahl, men den forstaas og yndes i Almindelighed ikke af vor Tids sippede og raffinerede Slægt. — Naar Møller derimod udkaster en lille Landsby-Idyl af Bredahls Liv, saa er dette, som vi have set, just ikke i stor Overensstemmelse med de virkelige Forhold. De landlige Sysler i denne > Natur af formildende og rolig Skjønhed , Rosenhaven udenfor Vinduet o. s. fr. har Bredahl selv, skal man dømme efter hans Breve, næppe omtalt med synderlig Begejstring.

Det giver et sandere Billede af Digterens Liv, naar Møller derpaa skildrer, hvorledes Bredahl i sin Vinterstue har digtet og nedskrevet adskillige af de skjønneste Scener i sine Dramer, medens Børnene og Tyendet sladrede og støjede ved den modsatte Bordende. —• I »Sorø Amtstidende , Nr. 268, for 17. Novbr. 1884, har nu Bredahls Svigersøn, Søren Jensen, den ovenfor berørte nuværende Ejer af Damsgaard, fortalt adskillige karakteristiske Træk fra sit Samliv med Bredahl«. Han gik som Barn i Borød Skole, hvor han enkelte Gange saa Bredahl og hørte ham da omtale som en meget stræng Mand. Det var ogsaa kun et Par af de modigste Drenge, der turde snige sig forbi hans Gaard og tage nogle af de Æbler, der faldt fra Træerne og uden for Gærdet paa hans Mark. Senere kom Søren Jensen til Bredahl som hans Tjenestekarl, og fra denne sin Karletid fortæller han bl. a., hvorledes han om Aftenen sad inde i Stuen hos Bredahl og den øvrige Familie tillige med begge Piger og Drengen — vi havde ellers Borgestuen at spise i, hvor min og Drengens Seng stod tillige med vort Tøj. Bredahl sad og røg Tobak, drak lidt af en Kop The, som han havde staaende paa Kakkelovnen, og fortalte, hvad han havde oplevet, og sagde ofte, hvad det betød paa andre Sprog, som vi jo slet ikke forstod, nemlig Græsk og Latin. Han fortalte ofte Jagthistorier. — — Han sang enkelte Gange om Aftenen, og fortalte da, hvorledes han kunde over-

døve alle, naar han kom i Pedersborg Kirke; men det var ogsaa en stærk Røst, han havde endnu i sin høje Alder. — — Bredahl var da og vedblev for mig at være en højt elsket Mand, som var særdeles god at omgaas. Men kom han Folk i Tale, der vilde gjøre Uret eller andre Skarnsstreger, saa tog han som oftest noget strængt paa Vej mod dem. Der kom jo meget sjældent fremmede: men naar der en enkelt Gang kom nogen, selv en Bondemand, som han syntes var fornuftig at tale med. da kunde han blive helt livlig og glad derved; ikke at tale om, naar Ingemann kom, saa kunde jeg mærke, at der var noget stort paa Færde; men dette skete kun et Par Gange om Aaret. Jeg fik nu Boger at læse i, navnlig af Ingemanns, som interesserede mig meget. Undertiden maatte jeg saa læse højt, og naar jeg, som ikke var meget øvet deri, saa sagde nogle Ord rent forkert, saa morede det Bredahl, saa han lo højt deraf, og saa rettede han paa mig.*)

P. L. Møller omtaler ogsaa, hvorledes Bredahl har en betydelig Mængde Manuskripter liggende, deriblandt en Række nye Dramer, og det er ikke usandsynligt, at det var ham, der skaffede Bredahl en Forlægger til Dramaet Sultan MaJimuds Pil-griinsgang«, der udkom i 1847. Selv optog Moller i den nævnte Aargang af Gæa en Række Fragmenter af 4de og 5 te Akt af Bredahls Tragedie Sokrates«.

Bredahl skulde ogsaa erfare, at J. L. Heiberg dog ikke var saa slem, som han saa ofte havde troet. I et Brev af 18. Marts 1848 skriver han til E. Collin, at han har fulgt dennes Raad om ubetinget at gaa ind paa Prof. Heibergs Ideer angaaende Forandringer i Stykket Knud Svendsøn«, og tilføjer: Heiberg lod det ikke bero ved at slette ud, hvad han ansaa misligt for Scenens Tarv; han hjalp mig til Rette i andre Henseender, kort: jeg maa beklage, at jeg ikke har henvendt mig til ham forlængesiden.« — Knud Svendsont gik første Gang over Scenen den 29de December 1849 (anden og sidste Gang nogle Aftener efter), men gjorde efter Datidens Presse og Overskous Theaterhistorie saa ringe Lykke, at nogle Parterrister endogsaa turde tillade sig den Ubluhed, med Piben at opponere imod det tarvelige Bifald, som ved Stykkets Slutninggaves af Agtelse for den gamle Digter. —Pressen behandlede Tragedien med betydelig større Hensynsfuldhed. . Kjøbenhavnsposten glædede sig over, at Kejser Glomers Digter endelig var kommet paa Scenen, fordi det gav Haab om, at en af Ilandets genialeste og mærkværdigste Forfattere nu vilde udtræde af den uforskyldte Dunkelhed, hvori han kun

) Meddeleren af disse Optegnelser, Hr. 11. Jensen, tilføjer følgende: »Søren Jensen kom til Bredahl som hans Tjenestekarl og endte som hans Svigerson. .Kgteskabet mellem ham og Bredahls Dutter var lykkeligt, men desværre kun kortvarigt, idet Duden skilte dem fra hinanden. Søren Jensen har ikke giftet sig siden, lin Datter er traadt i Moderens Sted. Endnu er Damsgaartlen et Sted. hvor literære Interesser ikke ere glemte; og over alt, hvad der vedrører den gamle Svigerfader- Minde, vaage der med sønlig Kjærlighed.«_97

var kjendt af Literatorer og enkelte andre. >Berlingske Tidende, finder dog, at Stykket bærer alt for tydelige Spor af den seneste Tids politiske Debatter, saa at man, trods de middelalderlige Kostumer og Vaaben, ofte uvilkaarlig kom til at mindes det Program, som en Kandidat til en eller anden Folkerepræsentation i de Dage lod trykke i Aviserne eller selv paa Valgdagen udtalte.

En lignende Anke, om man vil kalde det saa, fremsattes afM. Goldschmidt i >Nord og Syd. (III., 1850, S. 24 ff.) i en Anmeldelse, som overhovedet horer tii det bedste, der er skrevet om Bredahl og hans Digtning. Goldschmidt kalder Bredahl for de danske Digteres Cincinnatus, med Undtagelse af, at han ikke sejrer, og nævner som Grunden, hvorfor han ikke sejrer, at han alt for meget er Cincinnatus. Den stolte Romer, der blev kaldet til Diktator, bevarede paa sin hoje Plads en Erindring, der skulde have forladt ham ved Dørtærskelen. Hos Bredahl — siger Goldschmidt — fremtræder det ikke som en personlig Mellemregning, han fører ind i Digtekunsten, men i hans tragiske Poesi foler man uvilkaarlig en Polemik; hans Genius, der drager frem til Tragediens sædvanlige Kamp, nemlig for det almindelige og evige, skaber sig et dobbelt Formaal og kæmper samtidig mod Tilstande i Tiden og Øjeblikket. Bredahl har altid forekommet Goldschmidt som en demokratisk Digter; men stoltere og strængere og i visse Maader langt radikalere end de demokratiske Politikere, følte han Tidens Elendighed dybere end de; i hans Misfornøjelse og Utilfredshed var det hans eneste, barske Trøst at lade dens Fejl og Synder glide med ind i hans poetiske Tankefostre, optræde mod hinanden, kæmpe og gaa til Grunde. Han er ikke, som Shakespeare og andre store Tragikere, trods sin Lighed med dem, en glad Digter. Særlig er den mørke Tragedie, nu i 1849, kommet for sent. .Nu — ender Anmeldelsen — ere Tiderne forandrede; de bære vel Lidelser og Kampe i sig, der ogsaa kjendes i Literaturen, men her er kommet frisk Luft, alle have Haab. En Byrde vil nu ogsaa være taget af den her omtalte Digters Sind r , og skjønt Befrielsen er kommen sildig, saa er han dog — haabe vi — endnu ikke for gammel til unge Sejre.

Den gamle Digter skulde virkelig i sit Livs sene Aften opleve nye Sejre, men det var rigtignok nærmest en anden, der vandt dem for ham. F. L. Liebenberg, der havde kjendt og elsket de Dram. Scener , saa længe de havde existeret, havde i sit Exemplar, der ofte brugtes af ham til Oplæsning i Vennekredse, stræbt at raade Bod paa den formlose Brede ved Indstregning af de talrige Udvæxter. I Begyndelsen af Halvtredserne lik han nu den Tanke at forsøge, 0111 han kunde faa Værket trykt i denne forkortede Skikkelse. Han gjennemgik Forkortelsen paa ny og med større Omhu. Hostrup læste og billigede den, han drog ned til Ingemann i Sorø, vandt ham for Planen og lik en skriftlig Anbefaling fra ham med over til Bredahl paa den anden Side

Soen. Da han nogle Dage efter kom der igjen, havde Bredahl læst Forkortelsen og gik ubetinget ind paa Forslaget; han glædede sig ved Tanken om at se sit Værk opnaa en større Popularitet, ligesom han ogsaa højlig trængte til den Indtægt, Liebenberg haabede at kunne skaffe ham i Honorar. Forhaab-ningeme slog ikke fejl. Samfundet til den danske Literaturs Fremme paatogsig i 1855 Forlaget, i Folge en af C. Hauch, Fr. Paludan-Müller og J. M. Thiele afgivet Komité-Betænkning, de tre Bind bleve smukt udstyrede — med sidste Bind fulgte Vermehrens Portræt af Bredahl — og den gamle Digter fik 1600 Rdl. i Honorar. Liebenberg satte ikke engang sit Navn paa Værket som Udgiver, skjønt han i et og alt besørgede hele Arbejdet alene. Den nye Udgave, der altsaa snarere er et Omtryk end et Optryk — idet det oprindelige Omfang er forkortet med en Tredjedel, fra 77l/a Ark til 54 —hørerikke til Liebenbergs mindste literære Fortjenester. For förste Gang bleve nu de Dram. Scener læste i videre Kredse, og Bredahl og hans Hovedværk kom endelig til at indtage deres berettigede Plads i vor Literatur*). — Kun en Anmeldelse i Flyveposten synes at have været uvenlig. I det mindste skriver Bredahl i det sidste foreliggende Brev fra ham til E. Collin, Novbr. 1S55, følgende: Flyveposten (ellers venligsindet mod det fuskeragtige) har udstodt sit Anathema over Dram. Scener , gjort kritisk Kaal paa hele Klatten og sparket min Musa ud i det yderste Morke til Graad og Tænders Gnidsel. Redaktørerne har svoret min Undergang — svoret ved alle Skoploke, Rokkehoveder og Toldbodrotter i Kristenheden. En saadan Dom staar fast, som Dovre-fjæld, og jeg er uden Redning forloren. Brevet, der viser, at den 71 aarige Digter endnu har bevaret sit gamle hvasse Vid, ender med, at den bedrøvelige Tidende dog ikke har gjort Kaal paa ham.

Det sidste Brev fra Bredahl til Ingemann er fra Jan. 1854. Han fortæller bl. a. deri, at hans to ovenfor omtalte gamle Heste dog ikke overlevede ham. De døde, siger han, for en Kugle, en ridderlig Dod paa en Maade . Hans

nve Ralliker har kostet ham 200 Rdl., som dog endnu ikke er betalte . Han havde villet give Prangeren sin Musa

•) I et Brev til Ingemann (sc >111. Tidende 1S69—70 S. 164) skriver Hauch: ijcg har i denne Titl hart meget at gjøre med Bredahls Digte. Liebenberg har foreslaaei ai udgive dem med nogle Forkortelser, og jeg skal da tillige med et Par andre afgive Betænkning om, hvor vidt Forkortelserne ere rigtige.

I det hele ere ile vist meget passende, men paa nogle Steder er efter mine Tanker noget al" den malmfulde Diktion laget bort, som jeg gjærne vilde frelse. Det er jo ikke ved det ydre Stof, eller ved zirlig Fonn, at Bredahl udmærker sig. men ved den aandelige Gehalt og Rigdom, ved det, der vilde gribe Sjælen, selv hvor all det tekniske var forsømt, ved det, der gjør Digteren til Digter med andre Ord, eftersom det er dei, som egenlig har sit Udspring i Sjælens Dyb. Dette maa fremfor alt skaanes, ikke et Jota maa her lages bort, og derfor tænker jeg da at kæmpe efter Evne.« — Hauch sendte imidlertid Liebenberg kun iS smaa Bemærkninger, af hvilke de 6 bleve fulgte.Nr. 8.

for Hestene, men han var ingen Tosse , sa'e han saa, der lod sig ta'e ved Næsen . Han maa have anet, siger Bredahl, at Bytte her gik ud paa Bedrag .*> Saaledes spøger Digteren til det sidste med sin Livsskæbne.

Den 16. Januar 1860 dode Bredahl paa Damsgaard. Svigersønnen skriver saaledes om hans sidste Dage Bredahl var af og til syg det sidste halve Aar, han levede. Juledags Aften spillede han tillige med Kvinderne og mig Kort om Nødder, og det samme gjorde vi ogsaa anden Juledags Aften, men da vilde han blive ved dermed til over Sengetid, da han var syg, og han, som han sagde, ikke kunde være i Sengen. Han kom sig ikke mere, men var dog lidt oppe endnu nogle Dage, indtil hans Fødder begyndte at hovne, og de sidste 5 Dage kunde han slet ikke være oppe; jeg maatte da saa godt som baade Dag og Nat være hos ham, da ingen andre ret vel kunde gjøre ham tilpas. Det var tungt for mig at se paa. hvor afmagret han var, hans Laar og Ben vare ikke tykkere end en anden Mands Haand-led, og saa vaandede og klagede han sig bestandig over, at han havde Smerter her og der, og at han ikke laa godt nok, og jeg maatte som Følge deraf stadig rette og dreje ved ham og Sengen. Og samtidig med, at han klagede sig, saa bad han ofte i disse sidste Dage og Nætter til Gud om. at han vilde være ham naadig og lukke op for ham i saadanne Udtryk: O, Herre Jesus, vær mig naadig og luk dog op for mig! . Mandagen den 16de Januar 1860 om Morgenen Kl. f> udaandede han stille og rolig. Han havde hele Tiden været ved sin fulde Samling, men sove kunde han ikke; kun enkelte Gange slumrede han lidt, men vaagnede op som af Feber-dromme. Han ytrede ogsaa mange Gange: Nu

*) Pet synes, som oin de gamle Ileste dog ikke bleve skudte. •Svigersønnen fortæller nemlig |>aa ovenanførte Sted følgende, der ogsaa vidner om Bredahls Godhed for sine Husdyr: »Han havde to stoie, fede, brune Heste, som vare langt liedre end andre Bønders. Da disse to Heste bleve gamle (inen ikke magre), var det, at han handlede med ham, han i sit Brev til Ingemann kalder • I'rangerent, og flk to dejlige sorte Heste, hvorfor han gav 200 Rdlr. i Bytte, og hvilke langt overlevede hain. men paa den bestemte Betingelse, at de gamle ikke maatte sælges eller udmagres, men skulde dræbes samme Efteraar. Men da Prangeren« — hvad han ellers ikke var, nemlig Gmd. Hans l.arsen i Nabobyen Borød-Flinterup — desuagtet lod dem gaa for henge ude om Efteraaret og de skæmmede sig for meget, saa ærgrede Bredahl sig meget herover. Hans andre Kreaturer vare ligeledes bedre end de andre Naboers. paa Grund af at han havde saa stor Omsorg for dem, men dog mest for Hestene. Hestene var han ellers meget nænsom over, og det v.r kun sjældent, at Kvinderne fik Lov at kjøre nogen Steder, saa Hestene kom jo om Vinteren næsten ikke ud uden hver 14de Dag, naar jeg skulde til Bromme Mølle, ca. 1V1 Mil, og hente Brod m. m. samt naar der skulde >koves Brænde • — Svigersønnen oplyser tillige, al Bredahls pekuniære Vilkaar vare forholdsvis gode i de sidste Leveaar. Foruden det ovenfor nævnede Honorar fra »Samfundet til den danske Literaturs Fremme«, tilfaldt der omtrent ved samme Tid Digteren cn Arv paa c. 2400 Kroner. »Heraf ejede Bredahl ved sin Død lidt over 5000 Kr. og skyldte ikke nogen noget. Heller ikke skyldte han noget i Damsgaard.

kan jeg ikke komme mig mere, og gid jeg dog snart kunde slippe, for jeg pines saa meget.

Ingemann trøster hans Hustru med nogle venlige Ord (se Brevsamlingen S. 541) og værner selv efter Vennens Dod om hans efterladte. I et Brev til H. C. Andersen, d. 24. samme Maaned skriver han følgende: Gamle Bredahl gik da bort; mon ingen kunde udvirke, at hans Enke og den ugifte Datter'1) kunde beholde den lille Digtergage, der blev ham forundt. Jeg tror, det var 250 Rdl. Kan De aande Liv i den Tanke, saa gjør det! Han maatte svare Afgift af Parnasset , uden at have Græsnirfg til et Lam derpaa — hans Kejserdømme Kyhlam laa i Maanen — lians Musa var den gamle Hex Gumba, sagde han selv — men hun var dog en Lysalf, og det Parnas, han svarede Skat for, hed i Folkets Mund Per Nassens Hanke . Men derfra saa han meget stort og herligt. Jeg har tænkt paa et Digt om ham med de Motiver; nien det vil ikke frem. — Længe maa Digtet imidlertid ikke have ladet vente paa sig, thi den 5. Februar stod det nu saa bekjendte, skjønne Mindedigt trykt i Illustreret Tidende . Et Par Aar efter lik det derpaa sin rette Plads i Ingemanns efterladte Levnedsbog sammen med den fortræffelige lille Karakteristik af Bredahl.

Bredahls Død gik iøvrigt meget ubemærket hen. Et Par af Dagbladene ofrede hans Liv og Digtning en halv Snes Linjer, og III. Tidende bragte cn Gjengivelse af Vermehrens omtalte Portræt. Heller ikke mindes jeg fra Sorø, at hans Dod eller Jordefærd vakte den ringeste Opmærksomhed, medens Ingemanns Jordefærd to Aar efter blev en Begivenhed, der aldrig vil gaa nogen tilstedeværende af Minde.

Bredahl ligger begravet paa Pedersborg Kirkegaard tæt uden for Sorø ved Kongevejen. Gravstedet er cn rektangulær Firkant, der paa den ene Led maaler 4, paa den anden 8 Alen, og er indhegnet af en lav Ligusterhæk.

8 Alen.

Fire smaa Gravtucr, bevoxede med Vinka, betegne, at her ligger Bredahl, hans Hustru og to Døtre. Bredahls Tue er den længst imod Vest. Der findes intet Alindcsnuerke, ingen Inskription, kun fire smaa numererede Træpinde. For Hoved- og Fodenden af hver Tue staar cn lille Rosenbusk. Alle otte Buske ere mer eller mindre forkrøblede, men det er øjensynligt, at Gravene den Dag i Dag blive passede og vedligeholdte. Selve Gravstedets Beliggenhed er meget smuk med fri Udsigt til alle Sider, paa det højeste Punkt af Kirke-

•) lians eneste Søn var faldet i Slaget ved Idsted 1S50.99

gaardens nordre Side. ud imod Landsbyen Bromme. En velvillig Brevskriver giver omstaaende Rids af Gravstedet. paa hvilket de smaa Rosenbuske ere angivne med et Kryds.

Vilde det ikke være smukt, om Soransk Samfund stillede sig i Spidsen for Tilvejebringelsen af et beskedent Mindesmærke paa Christian Hviid Bredal iis Grav?

De tre Fuldmægtige.

Furtælling af S. Schandorph. I .n .-n

En varm Damp slog de to Fuldmægtige i Mode ud i den smalle Forsal, hvor Værten Hans Jensens Kone stod bag Buffeten for at skjænke Drikkevarer ud i Mellemakterne. Sammen med Dampen for stærk, skrigende Sang, Strygeinstrumenternes skærende Hvin og en brutal Klappesalve lige i Ansigtet paa de tvende Alvorsmænd.

— Det er Kunstens Tempel! sagde Stam.

— En nydelig Bule! sekunderede Klem.

— En intelligent By! sagde Stam.

— Spidsborgerskab! sagde Klem.

— Men se! men se! udbrod Stam.

Den Gang svarede Klem ikke.

Oppe paa Scenen, hvis foreskrevne græske Dekoration var erstattet af Sidekulisser med gothisk-spidsbuede Yinduer paa skidengrønne Vægge, hvis Bagtæppe var bemalet med umulige Karyatider med Hovederne oppe mellem sjasket nedhængende indigo-blaa Sofitter paa begge Sider af en raat udskaaren firkantet Aabning, som i Stedet for Udsigt til et sydligt Landskab, leverede nogle grønne Klatter og en Klippe med en totaarnet Ridderborg, ikke ulig et Skrivetøj med Blæk- og Sandhus — oppe paa Scenen stod vel omtrent hele Stykkets Personale i berideragtige, pailletblinkende Dragter, tri kot beklædte Extremiteter, Kongerne med rosenkransede Fjerbaretter og Stovler a la Louis Treize. Man var naaet til Slutningen af anden Akt.

Primadonnaen den skjønne Helene markerede sin Rang ved at staa paa en med rødt guldgalonéret Sirts betrukken Skammel, klædt i en kort hvid Tunika og et karmoisinrødt. guldpailleteret Draperi. Dragten dulgte saa lidt som muligt af hendes forskjellige kraftige Yndigheder. Det vældige morkebrune Haar laa som en Manke ned ad den svære Hals og Ryg. Hun ståk en ægte kjøbenhavnsk Stumpnæse med store bevægelige Næsebor op mod Sofitternes Indigo. De store Øjne lynede ned gjennem Salen. En stærk, høi, trompetagtig Rost med bedaarende populære Gutturaltoner sang:

Ja hvis med F.t Uforberedt den Mand sig vover hjem igjen, Jeg siger, han genere kan — det lønner sig kun slet, min Ven! Thi da maaske han faar at se en Scene flov og hojst fatal —

Nej, skrev han ej: -Nu kommer jeg igjen til dig — forglem mig ej!« ham venter oftest Kvalm og Kval.

Publikum brolede Bravo som Vilddyr og klappede, som havde det Kobberhænder.

Var det den skjønne Giovannina Hermansens solidt-folkelige Yndigheder? — var det Folkets Stemme, der blev Guds Stemme —? eller hvad var det, som fik baade Stam og Klem til i opspilet Henrykkelse at rette deres Øjne som sigtende Bøssepiber op mod Scenen — ja til at nynne Korets Melodi med — til at glemme, hvorfor de var komne, til at glemme deres tidligere idealistiske Kunsttheorier ? Nok er det. at de sidste skylledes bort som tyndt Kalkpuds af en raa Mur i Hagl eller Regnstorm. De klappede som besatte, brolte som Tyre; Tungen blev tor i deres Munde, Stams Øjne lynede højt over de paa den fugtige Næse nedglidende Briller; Klem spilede sig op i al den stille, gloende Henrykkelse, en Flegmatiker kan rumme.

De vare begge drevne tilbage til deres Tyve-aarsalders Standpunkt, da de læste til dansk juridisk Examen og om Søndag Aften paa Schweizerpavillonen i Frederiksberg Allé sang deres Yndlingssangerindes Omkvæd med og samtidig rakte hende et Glas svensk Banko op paa Tribunen.

De skiltes ad, de stod hver for sig, hver med sin Henrykkelse; Giovannina Hermansens Former og Stemme, Ofifenbachs Halløjmusik, den danske Oversætters daarlige Vers gjorde med Et rent Bord med tyve Aars Dvaletilstand. Ingen af dem tænkte paa Krog, og Krog tænkte ikke paa Nogen af dem. Ingen af dem saa Krog, og dog stod Krog i aller forreste Række og vakte baade Skinsyge og Forargelse ved fra sin Plads at vexle Nik og Øjekast med den skjønne Helene, saa at endog en ung Sadelmagermester sagde op til Primadonnaen, mens han pegede paa Prins Paris.

Se paa Kjæresten. Prins Paris, Sjovanni, inte paa Byfogedfuldmægtigen!

Og da Publikum ikke ænsede eller hørte det for lutter Henrykkelse, sagde han til Krog:

Tror De kanske, at De er alene paa Komedie her iaften?^

Han kunde lige saa godt have tiltalt den til en Saltstøtte forvandlede Loths Hustru. Men da ved Aktens Slutning Helene falder om i sine Damers Anne,99

gaardens nordre Side. ud imod Landsbyen Bromme. En velvillig Brevskriver giver omstaaende Rids af Gravstedet. paa hvilket de smaa Rosenbuske ere angivne med et Kryds.

Vilde det ikke være smukt, om Soransk Samfund stillede sig i Spidsen for Tilvejebringelsen af et beskedent Mindesmærke paa Christian Hviid Bredal iis Grav?

De tre Fuldmægtige.

Furtælling af S. Schandorph. I .n .-n

En varm Damp slog de to Fuldmægtige i Mode ud i den smalle Forsal, hvor Værten Hans Jensens Kone stod bag Buffeten for at skjænke Drikkevarer ud i Mellemakterne. Sammen med Dampen for stærk, skrigende Sang, Strygeinstrumenternes skærende Hvin og en brutal Klappesalve lige i Ansigtet paa de tvende Alvorsmænd.

— Det er Kunstens Tempel! sagde Stam.

— En nydelig Bule! sekunderede Klem.

— En intelligent By! sagde Stam.

— Spidsborgerskab! sagde Klem.

— Men se! men se! udbrod Stam.

Den Gang svarede Klem ikke.

Oppe paa Scenen, hvis foreskrevne græske Dekoration var erstattet af Sidekulisser med gothisk-spidsbuede Yinduer paa skidengrønne Vægge, hvis Bagtæppe var bemalet med umulige Karyatider med Hovederne oppe mellem sjasket nedhængende indigo-blaa Sofitter paa begge Sider af en raat udskaaren firkantet Aabning, som i Stedet for Udsigt til et sydligt Landskab, leverede nogle grønne Klatter og en Klippe med en totaarnet Ridderborg, ikke ulig et Skrivetøj med Blæk- og Sandhus — oppe paa Scenen stod vel omtrent hele Stykkets Personale i berideragtige, pailletblinkende Dragter, tri kot beklædte Extremiteter, Kongerne med rosenkransede Fjerbaretter og Stovler a la Louis Treize. Man var naaet til Slutningen af anden Akt.

Primadonnaen den skjønne Helene markerede sin Rang ved at staa paa en med rødt guldgalonéret Sirts betrukken Skammel, klædt i en kort hvid Tunika og et karmoisinrødt. guldpailleteret Draperi. Dragten dulgte saa lidt som muligt af hendes forskjellige kraftige Yndigheder. Det vældige morkebrune Haar laa som en Manke ned ad den svære Hals og Ryg. Hun ståk en ægte kjøbenhavnsk Stumpnæse med store bevægelige Næsebor op mod Sofitternes Indigo. De store Øjne lynede ned gjennem Salen. En stærk, høi, trompetagtig Rost med bedaarende populære Gutturaltoner sang:

Ja hvis med F.t Uforberedt den Mand sig vover hjem igjen, Jeg siger, han genere kan — det lønner sig kun slet, min Ven! Thi da maaske han faar at se en Scene flov og hojst fatal —

Nej, skrev han ej: -Nu kommer jeg igjen til dig — forglem mig ej!« ham venter oftest Kvalm og Kval.

Publikum brolede Bravo som Vilddyr og klappede, som havde det Kobberhænder.

Var det den skjønne Giovannina Hermansens solidt-folkelige Yndigheder? — var det Folkets Stemme, der blev Guds Stemme —? eller hvad var det, som fik baade Stam og Klem til i opspilet Henrykkelse at rette deres Øjne som sigtende Bøssepiber op mod Scenen — ja til at nynne Korets Melodi med — til at glemme, hvorfor de var komne, til at glemme deres tidligere idealistiske Kunsttheorier ? Nok er det. at de sidste skylledes bort som tyndt Kalkpuds af en raa Mur i Hagl eller Regnstorm. De klappede som besatte, brolte som Tyre; Tungen blev tor i deres Munde, Stams Øjne lynede højt over de paa den fugtige Næse nedglidende Briller; Klem spilede sig op i al den stille, gloende Henrykkelse, en Flegmatiker kan rumme.

De vare begge drevne tilbage til deres Tyve-aarsalders Standpunkt, da de læste til dansk juridisk Examen og om Søndag Aften paa Schweizerpavillonen i Frederiksberg Allé sang deres Yndlingssangerindes Omkvæd med og samtidig rakte hende et Glas svensk Banko op paa Tribunen.

De skiltes ad, de stod hver for sig, hver med sin Henrykkelse; Giovannina Hermansens Former og Stemme, Ofifenbachs Halløjmusik, den danske Oversætters daarlige Vers gjorde med Et rent Bord med tyve Aars

Dvaletilstand. Ingen af dem tænkte paa Krog, og Krog tænkte ikke paa Nogen af dem. Ingen af dem saa Krog, og dog stod Krog i aller forreste Række og vakte baade Skinsyge og Forargelse ved fra sin Plads at vexle Nik og Øjekast med den skjønne Helene, saa at endog en ung Sadelmagermester sagde op til Primadonnaen, mens han pegede paa Prins Paris.

Se paa Kjæresten. Prins Paris, Sjovanni, inte paa Byfogedfuldmægtigen!

Og da Publikum ikke ænsede eller hørte det for lutter Henrykkelse, sagde han til Krog:

Tror De kanske, at De er alene paa Komedie her iaften?^

Han kunde lige saa godt have tiltalt den til en Saltstøtte forvandlede Loths Hustru. Men da ved Aktens Slutning Helene falder om i sine Damers Anne,Nr. 8. HJEMME

faldt Krog, betagen af Illusionen og i Kraft af en magnetisk Sympathi, til Siden, saa Sadelmageren maatte fange ham i Faldet og bringe ham til sig selv ved at hviske:

Husk paa, De horer til Øvrighedspersonerne, Hr. Krog! Naa, det var Ret .... Skal vi tage en Pommerans ude hos Madam Jensen i dette herre Frikvarter.

Stam og Klem havde spredt sig hver til sin Side. Krog sad midt i förste Række; Stam og Klem havde boret sig frem, den förste til hojre, den anden til venste og nu stod de hver paa sin Side yderst i Rækken. Men Ingen af de Tre tænkte paa hinanden. De tilbragte Mellemakten med Forsøg paa at fordøje de stærke Indtryk, for helt at segne under dem i tredie Akt.

Fortumlede uden Sans for Omverdenen, den, de saa som drukne Mennesker gjennem et fjærnende taaget, dirrende Medium, blev Stam og Klem instinktmæssig staaende en rum Stund, mens Publikum nynnende og trallende de ørefaldende Dansemelodier, bølgede ud af Salen, hvor Dunsterne boltrede sig om Lysekroner og Lampetter. Ogsaa Krog blev siddende. Men hans Tilværelse røbede sig forst for hans Venner, da de saa et Par lange Ben voltigere først over Orkestrets Rækværk, saa op paa Scenen, saa en Haand stryge Tæppet til Side og smutte ind paa den mørke Scene. Med det Samme erindrede ogsaa Stam og Klem deres gjensidige Tilværelse, mødtes i den halvmørke og næsten tomme Sal midt foran første Rækkes Bænk. De tog hinanden i Haanden. Stam pegede efter den forsvundne Krog og sagde med en harmdirrende, næsten rallende Rost:

— Det Bæst!

Klem nikkede og sagde dybere og lavere efter en Pavse:

— Det Bæst!

Han vilde egenlig have sagt noget stærkere eller pikantere for at overbyde Stam, men maatte give tabt, da intet mere karakteriserende Udtryk vilde give Møde for hans Tanke.

IV.

Blege, rødøjede, tilredte, som om de havde været paa Svir, i Stedet for at de havde tilbragt en søvnløs Nat i Raseri, bidt i Lagenerne, sparket mod Sengens Benende og Sider, mødtes Stam og Klem fem Minuter for to. Ellers nikkede de gemytlig til hinanden, idag saa de op og ned ad hinanden og vidste ikke ret, hvorledes de skulde té sig. Endelig brød Stam Tavsheden:

— Skal vi saa ikke have den Middagsmad ?

— Nej, sagde Klem.

Han syntes, at han blev størst, fordi han ikke havde talt først.

— Naa, sagde Stam ... ja, jeg er lige glad . . . Hvor er Krog?

Ha, ha, ha! lo Klem med en kunstig fremtvunget Latter, nærmede sig til Stam og sagde:

— Har du læst Avisen i Morges ?

— Har du? spurgte Stam.

— Nei, nej, svarede Klem.

— Hvorfor spør' du? Vi har jo i mange Aar været enige om, at vi aldrig læste det snavs Blad, sagde Stam lidt hidsig.

— Ja . . . men . . . mumlede Klem.

— Saa? . . . hvad saa? Hvad? raabte Stam.

— I Dag har jeg alligevel læst det, brummede Klem.

— Saa—aa—aa? Ja i Dag har jeg for Resten ogsaa gjort en Undtagelse, sagde Stam.

— Saa—aa—aa? Hvorfor har du det? spurgte Klem.

— Krog! brummede Stam.

— Ja, Krog! brummede Klem.

— Han skriver Vers, det Bæst! raabte Stam.

—- Det er ikke første Gang, sagde Klem sagte.

— Ja, men . . .

Stam foldede Avisen ud, knipsede vredt paa den og læste:

Til Giovannina Hermansen. Der svæver um din livide Pande. Et Glimt af Sol paa Hellas's Strande, du Kunstens Datter, Guder lig. O Giovannina! Du alene kan vorde denne »Belle Helene, som hidser hele Verden op til Krig,

Ak, da jeg Giovannina 'skued, ilen glemte Klamme alter lued, O j;g vil ofre alt for dig. Thi dine fulde Guddomsformer mit Hjertes Ocean bestormer. Jeg drukner! Holger overskylle mig.

Under Læsningen blev han hidsigere og hidsigere; Klem lo forst smørret, men blev efterhaanden smittet af sin Vens Pathos og fremsagde sammen med ham som i en Recitationsduet de to sidste Linier.

— Hold Mund, og lad mig tale, sagde Stam.

— Jeg har ikke sagt et Ord, sagde Klem.

— Klem! Skal vi taale det! Skal Krog . . . skal han have Lov til . . .? *

— Hvad!

— Til .... til ... . Hvorfor glor du saadan paa mig?

— Tak i lige Maade.

— Farvel, Klem! Jeg spiser i k k e til Middag paa Gjæstgivergaarden idag. Det er en aldeles aandløs og dræbende Manér saadan hver Dag at gnuppe sig op ad hinanden.

— Fuldkommen enig med den sidste ærede Taler.

— Ærbødigst Godmorgen!

— Ærbødigst Godaften! F<««iie-.) IOl

HJEMME OG UDE.

Kr. 8.

Lidt om Krøyerog den danske Malerkunst.

Af Emil Hannover.

Den Sensation, som vaktes ved Krøyers i 1882 udstillede Italienske Hattemageres vil endnu være i friskt Minde. Man var vant til Italiens buttede Piger, de fede Munke og sorte Svin og havde set dem saa ofte og éns, at man holdt af dem som af Landsmænd. Hvert Aar sendtes der et Antal Kunstnere derned; hvert Aar sendte de et Stykke Italien her op. Det forstodes saa godt, fordi det var saa uendelig dansk; end ikke en eneste sydlandsk Solstraale var fanget i disse Lærreder. Og dog mente man her hjemme at kjende Italien, at besidde paa Kristiansborg og i Thorvaldsens Museum et komplet Italie illustrée . Selv Galleriets Direktion delte denne Anskuelse, — derfor erhvervede den ikke Krøyers nye Illustration til sin pæne Billedbog. Og nu vilde denne Maler bilde os dette ind: at Italien, — vort eget Thorvaldsens, Marstrands, Küchlers og Meyers Italien rummede saadanne Individer som disse Hattemagere, ja endog at saadanne realistiske Væsener lavede romantiske, bredskyggede Hatte.

Saaledes var omtrent vort Publikums Betragtning, der iøvrigt kan være Kunstnerne temmelig ligegyldig. Mere Interesse turde det derimod have for Publikum at iagttage, hvorvidt dette og andre af Krøyers Billeder mellem Kunstnerne fik nogen Indflvdelse, og hvorledes denne ytrede sig. Til Belysning deraf først dette Resumé af denne Malers Kunstnerkarakter:

K røver er Maler i Ordets ensidig bogstavelige Betydning. Som saadan er hans Geni af betydelig Kraft. Hans Blik er paalidelig! som faas, hans Haand behændig som de færrestes, og hans Kritik tilstrækkelig lil at afholde den sidste fra fad Rutine. Hans Naturopfattelse er enkelt og bred. Hans hyppige Stemningsbilleder ere Udslag af en levende Interesse for Fænomenet og en mindre for Væsenet. Han elsker i Naturen Farven mere end noget andet og udskiller den ikke sjældent af Formens Hylster; endog naar han tegner, maler han. For Mennesket som Menneske interesserer han sig ikke. Hans Kvindeportræter ere blændende karnationsfulde, svulmende af Livskraft, med et stærkt pulserende, organisk Liv. Han kan forme et Hoved, han kan gjengive Haar og anbringe et Øre, som næsten ingen anden, — men at skildre en Karakter ævner han ikke. Han bryder sig om Mennesket som en malerisk Gjenstand, holder nok saa meget af dets Paaklædning som af dets Nøgenhed, holder lige meget af men forstaar dog ikke lige godt den elegante Dames fine Haand og Fiskerens barkede Næve og maler lige saa gjærne den lakrøde Robe som den skidengule Pjekkert. En saadan maler han mange Gange bedre end Michael Ancker, men hvor plumpt end denne kan tage paa Tingene, hvor formløst og forflygtiget hans Arbejde kan være, saa stikker der dog altid virkelige Fiskere i hans Klæder, medens Krøyer i den Henseende ikke formaar noget tilnærmelsesvis. List not least er det karakteristisk for den sidste, at han sjældent eller aldrig maler to Figurer, der tale med hinanden. Netop deraf fremtræder saa skarpt Begrænsningen af Krøyers Talent.

Det er nu klan, at en saa intensiv Begavelse som denne har maattet øve en betydelig Indflydelse paa Jævnaldrende og Yngre, og det er sikkert med fuld Ret, naar Krøyers Navn nævnes lige saa ofte i Forbindelse med den moderne danske

Kunst, som Brandes' med den moderne danske Literatur. Thi skjønt Forholdene endnu vanskelig lade sig overskue, er der dog ingen Tvivl om, at . Hattemagerne betegne et Vende-blad i den danske Kunsts Historie, paa hvilket deres Mester uudslettelig har skrevet sit Navn.

Hans Kunst har øvet en flersidig Virkning. Først og fremmest skyldes det den mere end nogen anden, at de helt unge, d. v. s. den Generation, som følger Krøyers, har stemt Fordringerne til den maleriske Iagttagelse og maleriske Gjengivelse saa højt til Vejrs, som skét er. Der er derved tilført vor Kunst et Kvantum af Lys, Luft, Stoflighed og Friskhed, som den ikke har kjendt før. Men paa et andet og vigtigere Omraade har den haft mindre heldige Resultater, nemlig i Valget af kunstnerisk Operationsplads. Naar Krøyer ikke maler Portræter, søger han gjærne fra Hovedstaden ud paa Landet. Han tiltrækkes af den vide Horisont, det aabne Sollys, de maleriske Dragter, de vejrslagne Ansigter og snurrige Væsener. Det er Naturen, han søger derude; Menneskene tager han kun med i Tilgift. Det landlige, det kuriøse og ikke sjældent det bizarre tiltrækker ham. Saaledes er nu en Gang hans Natur. Han kjender intet Hjem i Hjemmet, ingen lille Plet, han særlig har forelsket sig i; hans Kjærlighed er i hvert Fald platonisk, og end ikke til Skagens Fiskere er han knyttet i aandelig Forstaaelse. Men nu svnes det, som om en stor Del af den yngre Slægt ogsaa i den Retning vil følge Mesteren. Den farter Landet rundt for at finde morsomme: Motiver. Rent epidemisk er denne Jagen efter det morsomme: bleven i vor Kunstnerstand.

Hver Sommer, naar denne bryder op, bryder Epidemien ud. og hver paafølgende Foraarsudstilling bærer Vidnesbyrd derom. Alt det uciviliserede, alt det usædvanlige, ikke-hovedstadsagtige, alt det sædelig oprindelige, — d. v. s. alt det, der ligger en Hovedstadskunstner aller fjærnest, udgjør de dominerende Motiver. Man kjender disse Billeder: snart er man hos Den gamle, der karter Uld snart hos Fiskere, der trække Vaad , snart skal Nettene bødes , snart Hønsene mades , snart er vi I Grøftekanten*, snart Paa Landevejen«, snart hos Den halte Mand , snart hos Den blinde Kone . Og overalt er der lige underlig tyst. Det er, som om der paa Landet kun lortes Stilleben, som skjulte man dér sit menneskelige Væsen og kun aabenbarede Kunstnerne det maleriske. Men mon der da paa Landet kun vrikkes, drikkes og strikkes? Rører der sig da ingen Følelser dér? Hvor er Blichers Bønder, Drachmanns Fiskere og Schandorphs Kjøbstadsfolk ? Farverne er her, men Livet mangler. Lad saa være, at dette i Umiddelbarhed er sunket adskillige Procent, at Landliggeri og Badeliv har vanslægtet Oprindeligheden, at Malernes bogstavelige Koloniseringer af Hornbæk, af Fanø og Skagen mere end noget andet have forkjælet Fiskerlejernes indfødte Befolkning, — det brogede FanAiv omslutter dog endnu Menneskeliv.

Men den psykologiske Iagttagelse ligger under for den maleriske. Det er, som havde den ældre Kunstnergenerations større eller mindre, men altid uomstridelige Blik for vort Folks sjælelige Ejendommeligheder været sterilt; som om Marstrands brede Komik, som om Exners skjælmske Erotik og Dalsgaards blide Melankoli ingen Frugt havde sat. Hvor deres Kunst var skildrende, er vor Kunst malende; hvor de var karakteriserende, er vi kritiserende; hvad de kaldte Kjærlighed, er hos os Interesse. Ganske vist var deres Kunst langt fra at væreNr. 8.

fuldkommen. Den Tids Malere poetiserede oftest og ledsagede kun til Husbehov deres Poesier med Penslens Akkompagnement. Ofte gav de Kolorering i Koloriiens Sted, hyppig negligerede de Foredraget for Indholdet, stundum Formens Finhed for Formens Udtryk, men gjennem hele denne vore Fædres Kunst gaar en uvurderlig Stræben efter Fundet af det almén-lypisk-nationale. Deri er vor Kunst mange Hestehoveder bagud. Thi dens Udøvere søge Landet uden at kjende Landet, og fremstille da dette saaledes, som det for Hovedstadsbarnets eller Turistens Øjne tager sig ud. De fordybe sig i det kuriøse uden at gjøre sig dets Natur klar; de iagttage Fænomenet uden at være sig dets Aarsag bevidst, og i Virkeligheden forstaa de ikke stort mere af Bondens Oprindelighed, end han af deres Kultur. Deraf disse mange Kunstnere, udstyrede med den rigeste tekniske Erfaring, men blottede for al psykologisk. Deraf disse mange Billeder, sprudlende med malerisk Dygtighed, men blottede for Subjektivitet og sjæleligt Liv.

Det er da ogsaa betegnende for dette Koketteri med Landbefolkningen, at vore Udstillinger kun rumme overordentlig faa Scener af Hovedstadslivet. Man er og har i vor Kunstnerverden været tilbøjelig til at undervurdere dettes Egenskaber som Indehaver af kunstneriske Motiver. Man har ladet sig afskrække at Sommerens noget monotone Kolorit, af Menneskenes paaklistrede Væsen og Kostumernes umenneskelige Façons. Men netop heri bæres jo vor Tids Væsen, og det er dog det, der i første Række bør skildres. Borgerstanden i dens Hjem og i Klubben, Bal- og Soiréliv, Gade- og Theater-verdenen, Arbejdere og Arbeidsherrer, Striker og Møder, Laane-, Fæste-, og Redaktionskontorer, hvad er her ikke for et Fond af uslidte og uopslidelige Æmner? Byens Rastløshed og Flaneren, dens Slid og Magelighed, dens Splid og Snobberi, dens Videnskabelighed og Forlorenhed, - hvilke Karaktérskildringer kunne her ikke ydes r Og netop nu, da

den danske Kunst raader oVer hidtil ukjendte tekniske Midler, ligge disse Opgaver af Hovedstadens Liv for. Her er der Anledning til at experimentere og gjøre noget nyt. Thi bedre Bønder end Dalsgaards og bedre Køer end Lundbves naa vi dog aldrig at male.

Men naar det oven for blev sagt, at Krøyer mere end nogen anden for Tiden har gavnet vor Kunst ved at tilføre den noget af Udlandets fremskredne maleriske Point, maa det ikke glemmes, at ogsaa andre end han have ovet og øve en Indflydelse. Fremfor nogen maa da Johansen nævnes. Men heller ikke hans Paavirkning synes absolut heldbringende. Han, vor Kunsts største Psykolog, der som ingen anden kan skildre den unge Moders sarte Sjæl og den gamle Dames mindetunge Sind, har ved sin tine stærkt koloristisk ejendommelige Farvegivning bedaaret

mange. De gribe hos ham hans mærkelig slaaende kunstneriske Udtryksmaade, i Stedet tor at lære af ham at danne sig en selvstændig. Han er farlig for vor Kunst som Jacobsen for vor Literatur.

Det er tvivlsomt, om Julius Linge havde Ret, da han i sin smukke Bog om Vor Kunst og Udlandets< i 1879 skrev: I den sidste Tid har der i den danske Kunst hersket en vis Ebbe, og han tilføjede jo ogsaa selv, at dette maaske af mange ikke vilde blive indrømmet. Men utvivlsomt er det, at det siden da har været Flod og nu atter tegner til Ebbe. Lange ivrede den Gang mod at søge det fremmede i Udlandet. Nu ligger Faren os nærmere: at søge det, der er os fremmed, i vort eget Land. Vi maa hverken gaa i Skole hos den ene eller den anden, hverken hos Krøyer eller Johansen. Vi have kun Raad til at have én ensidig slor Begavelse som den førstes, og vi kunne i Følge Kunstens Natur kun have én som den sidstes. Vi maa overhovedet kun være os selv, ellers vil med Langes Udtryk Livet blive mattere paa den Plet af Jord, hvorpaa vi leve.«

KUNST

Den Udstilling, som > Tegneskolen for Kvinder • afvigte Uge liavdc foranstaltet, var 1 mange Maader interessant. Fra en beskeden Tilværelse har bemeldte Skole 1 Løbet at laa Aar arbejdet sig op til nu at indtage en betydelig Plads i Rækken af vore Kunstinstitutioner. Det vilde rare Synd og Skam at give Skolens Forstanderpar, Hr. Klein og Frue, «len tvivlsomme Kompliment, at ileres unge Etablissement i visse Henseender kommer paa Højde med selve det gamle Kunstakademi, men det maa dog siges, at man blandt de paa sidstnævnte malede Modelstudier sjældent eller aldrig Ser l ing saa friske og personlige, Som dem en Frk. C. S. her havde udstillet: de robede en utvivlsom Begavelse. Af andre udstiltale Snger maa man mest fremhæve de kunstindustrielle og blandt disse atter de paa Skolen forfærdigede og i Næstved brændte Majolikafade. Saavel paa disse som paa de ciselerede og mosaik-imiterede Arbeider vare Motiverne valgte med virkelig Skjønsomhed og i smuk Overensstemmelse merl Gjenstandenes ydre Form. Nogle låve Borde vare nydelige, nogle Papirknive elegante og de modellerede Sager tækkelige Prøver paa, hvad Skolen i den Henseende formaar. I det hele taget har den sin overvejende Styrke i de

kunstindustrielle Sager. Thi seK om der blandt de mange Teg ninger og Studier ogsaa fandtes mange vakre Ting. •-korter det dog gjennemgaaende paa et noget fastere elementært Grundlag, og navnlig kunde en noget udvidet Tegneundervisning være gavnlig for adskillige af dc unge Damer, forinden de begynde at mule. Men alt i all maa man være Skolens F'orstanderpar taknemmelig for de gjorte Anstrængelser og de dermed følgende smukke Resultater. »—«.

BLANDINGER

Den russiske Roman «Tusend Sjæle:, af hvilken vi i et al

• Hjemme og Udes« første Numre agte at paaliegynde en Over sættelse, tryktes i -.in Tid i et meget udbredt Tidskrift, udkom dernæst som Bog og vakte megen Opsigt. Den horer til den yngre russiske Literatur og er saaledes opstaaet i den Brydningsperiode, af hvilken Rusland endnu ikke er kommet ud, en Periode, i hvilken del civiliserede Evropas Ideer ere trængte ind i I-andei og kæmpe dels mod Tyranniet fra oven i del hele taget, dels med den mere ensidige Udvikling af det ejendommeligt nationale Væsen, soui saa igjen Regeringen i de senere Aar særligt har taget under sine Vinger. Bogens Helt repræsenterer de Ideer, som beherskede Brydningstidens Nr. 8.

102

fuldkommen. Den Tids Malere poetiserede oftest og ledsagede kun til Husbehov deres Poesier med Penslens Akkompagnement. Ofte gav de Kolorering i Koloriiens Sted, hyppig negligerede de Foredraget for Indholdet, stundum Formens Finhed for Formens Udtryk, men gjennem hele denne vore Fædres Kunst gaar en uvurderlig Stræben efter Fundet af det almén-lypisk-nationale. Deri er vor Kunst mange Hestehoveder bagud. Thi dens Udøvere søge Landet uden at kjende Landet, og fremstille da dette saaledes, som det for Hovedstadsbarnets eller Turistens Øjne tager sig ud. De fordybe sig i det kuriøse uden at gjøre sig dets Natur klar; de iagttage Fænomenet uden at være sig dets Aarsag bevidst, og i Virkeligheden forstaa de ikke stort mere af Bondens

Oprindelighed, end han af deres Kultur. Deraf disse mange Kunstnere, udstyrede med den rigeste tekniske Erfaring, men blottede for al psykologisk. Deraf disse mange Billeder, sprudlende med malerisk Dygtighed, men blottede for Subjektivitet og sjæleligt Liv.

Det er da ogsaa betegnende for dette Koketteri med Landbefolkningen, at vore Udstillinger kun rumme overordentlig faa Scener af Hovedstadslivet. Man er og har i vor Kunstnerverden været tilbøjelig til at undervurdere dettes Egenskaber som Indehaver af kunstneriske Motiver. Man har ladet sig afskrække at Sommerens noget monotone Kolorit, af Menneskenes paaklistrede Væsen og Kostumernes umenneskelige Façons. Men netop heri bæres jo vor Tids Væsen, og det er dog det, der i første Række bør skildres. Borgerstanden i dens Hjem og i Klubben, Bal- og Soiréliv, Gade- og Theater-verdenen, Arbejdere og Arbeidsherrer, Striker og Møder, Laane-, Fæste-, og Redaktionskontorer, hvad er her ikke for et Fond af uslidte og uopslidelige Æmner? Byens Rastløshed og Flaneren, dens Slid og Magelighed, dens Splid og Snobberi, dens Videnskabelighed og Forlorenhed, - hvilke Karaktérskildringer kunne her ikke ydes r Og netop nu, da

den danske Kunst raader oVer hidtil ukjendte tekniske Midler, ligge disse Opgaver af Hovedstadens Liv for. Her er der Anledning til at experimentere og gjøre noget nyt. Thi bedre Bønder end Dalsgaards og bedre Køer end Lundbves naa vi dog aldrig at male.

Men naar det oven for blev sagt, at Krøyer mere end nogen anden for Tiden har gavnet vor Kunst ved at tilføre den noget af Udlandets fremskredne maleriske Point, maa det ikke glemmes, at ogsaa andre end han have ovet og øve en Indflydelse. Fremfor nogen maa da Johansen nævnes. Men heller ikke hans Paavirkning synes absolut heldbringende. Han, vor Kunsts største Psykolog, der som ingen anden kan skildre den unge Moders sarte Sjæl og den gamle Dames mindetunge Sind, har ved sin tine stærkt koloristisk ejendommelige Farvegivning bedaaret mange. De gribe hos ham hans mærkelig slaaende kunstneriske Udtryksmaade, i Stedet tor at lære af ham at danne sig en selvstændig. Han er farlig for vor Kunst som Jacobsen for vor Literatur.

Det er tvivlsomt, om Julius Linge havde Ret, da han i sin smukke Bog om Vor Kunst og Udlandets< i 1879 skrev: I den sidste Tid har der i den danske Kunst hersket en vis Ebbe, og han tilføjede jo ogsaa selv, at dette maaske af mange ikke vilde blive indrømmet. Men utvivlsomt er det, at det siden da har været Flod og nu atter tegner til Ebbe. Lange ivrede den Gang mod at søge det fremmede i Udlandet. Nu ligger Faren os nærmere: at søge det, der er os fremmed, i vort eget Land. Vi maa hverken gaa i Skole hos den ene eller den anden, hverken hos Krøyer eller Johansen. Vi have kun Raad til at have én ensidig slor Begavelse som den førstes, og vi kunne i Følge Kunstens Natur kun have én som den sidstes. Vi maa overhovedet kun være os selv, ellers vil med Langes Udtryk Livet blive mattere paa den Plet af Jord, hvorpaa vi leve.«

KUNST

Den Udstilling, som > Tegneskolen for Kvinder • afvigte Uge liavdc foranstaltet, var 1 mange Maader interessant. Fra en beskeden Tilværelse har bemeldte Skole 1 Løbet at laa Aar arbejdet sig op til nu at indtage en betydelig Plads i Rækken af vore Kunstinstitutioner. Det vilde rare Synd og Skam at give Skolens Forstanderpar, Hr. Klein og Frue, «len tvivlsomme Kompliment, at ileres unge Etablissement i visse Henseender kommer paa Højde med selve det gamle Kunstakademi, men det maa dog siges, at man blandt de paa sidstnævnte malede Modelstudier sjældent eller aldrig Ser l ing saa friske og personlige, Som dem en Frk. C. S. her havde udstillet: de robede en utvivlsom Begavelse. Af andre udstiltale Snger maa man mest fremhæve de kunstindustrielle og blandt disse atter de paa Skolen forfærdigede og i Næstved brændte Majolikafade. Saavel paa disse som paa de ciselerede og mosaik-imiterede Arbeider vare Motiverne valgte med virkelig Skjønsomhed og i smuk Overensstemmelse merl Gjenstandenes ydre Form. Nogle låve Borde vare nydelige, nogle Papirknive elegante og de modellerede Sager tækkelige Prøver paa, hvad Skolen i den Henseende formaar. I det hele taget har den sin overvejende Styrke i de

kunstindustrielle Sager. Thi seK om der blandt de mange Teg ninger og Studier ogsaa fandtes mange vakre Ting. •-korter det dog gjennemgaaende paa et noget fastere elementært Grundlag, og navnlig kunde en noget udvidet Tegneundervisning være gavnlig for adskillige af dc unge Damer, forinden de begynde at mule. Men alt i all maa

man være Skolens F'orstanderpar taknemmelig for de gjorte Anstrængelser og de dermed følgende smukke Resultater. »—«.

BLANDINGER

Den russiske Roman «Tusend Sjæle:, af hvilken vi i et al

• Hjemme og Udes« første Numre agte at paaliegynde en Over sættelse, tryktes i -.in Tid i et meget udbredt Tidskrift, udkom dernæst som Bog og vakte megen Opsigt. Den horer til den yngre russiske Literatur og er saaledes opstaaet i den Brydningsperiode, af hvilken Rusland endnu ikke er kommet ud, en Periode, i hvilken del civiliserede Evropas Ideer ere trængte ind i I-andei og kæmpe dels mod Tyranniet fra oven i del hele taget, dels med den mere ensidige Udvikling af det ejendommeligt nationale Væsen, soui saa igjen Regeringen i de senere Aar særligt har taget under sine Vinger. Bogens Helt repræsenterer de Ideer, som beherskede Brydningstidens Nr. 8.

102

fuldkommen. Den Tids Malere poetiserede oftest og ledsagede kun til Husbehov deres Poesier med Penslens Akkompagnement. Ofte gav de Kolorering i Koloriiens Sted, hyppig negligerede de Foredraget for Indholdet, stundum Formens Finhed for Formens Udtryk, men gjennem hele denne vore Fædres Kunst gaar en uvurderlig Stræben efter Fundet af det almén-lypisk-nationale. Deri er vor Kunst mange Hestehoveder bagud. Thi dens Udøvere søge Landet uden at kjende Landet, og fremstille da dette saaledes, som det for Hovedstadsbarnets eller Turistens Øjne tager sig ud. De fordybe sig i det kuriøse uden at gjøre sig dets Natur klar; de iagttage Fænomenet uden at være sig dets Aarsag bevidst, og i Virkeligheden forstaa de ikke stort mere af Bondens Oprindelighed, end han af deres Kultur. Deraf disse mange Kunstnere, udstyrede med den rigeste tekniske Erfaring, men blottede for al psykologisk. Deraf disse mange Billeder, sprudlende med malerisk Dygtighed, men blottede for Subjektivitet og sjæleligt Liv.

Det er da ogsaa betegnende for dette Koketteri med Landbefolkningen, at vore Udstillinger kun rumme overordentlig faa Scener af Hovedstadslivet. Man er og har i vor Kunstnerverden været tilbøjelig til at undervurdere dettes Egenskaber som Indehaver af kunstneriske Motiver. Man har ladet sig afskrække at Sommerens noget monotone Kolorit, af Menneskenes paaklistrede Væsen og Kostumernes umenneskelige Façons. Men netop heri bæres jo vor Tids Væsen, og det er dog det, der i første Række bør skildres. Borgerstanden i dens Hjem og i Klubben, Bal- og Soiréliv, Gade- og Theater-verdenen, Arbejdere og Arbeidsherrer, Striker og Møder, Laane-, Fæste-, og Redaktionskontorer, hvad er her ikke for et Fond af uslidte og uopslidelige Æmner? Byens Rastløshed og Flaneren, dens Slid og Magelighed, dens Splid og Snobberi, dens Videnskabelighed og Forlorenhed, - hvilke Karaktérskildringer kunne her ikke ydes r Og netop nu, da

den danske Kunst raader oVer hidtil ukjendte tekniske Midler, ligge disse Opgaver af Hovedstadens Liv for. Her er der Anledning til at experimentere og gjøre noget nyt. Thi bedre Bønder end Dalsgaards og bedre Køer end Lundbves naa vi dog aldrig at male.

Men naar det oven for blev sagt, at Krøyer mere end nogen anden for Tiden har gavnet vor Kunst ved at tilføre den noget af Udlandets fremskredne maleriske Point, maa det ikke glemmes, at ogsaa andre end han have ovet og øve en Indflydelse. Fremfor nogen maa da Johansen nævnes. Men heller ikke hans Paavirkning synes absolut heldbringende. Han, vor Kunsts største Psykolog, der som ingen anden kan skildre den unge Moders sarte Sjæl og den gamle Dames mindetunge Sind, har ved sin tine stærkt koloristisk ejendommelige Farvegivning bedaaret mange. De gribe hos ham hans mærkelig slaaende kunstneriske Udtryksmaade, i Stedet tor at lære af ham at danne sig en selvstændig. Han er farlig for vor Kunst som Jacobsen for vor Literatur.

Det er tvivlsomt, om Julius Linge havde Ret, da han i sin smukke Bog om Vor Kunst og Udlandets< i 1879 skrev: I den sidste Tid har der i den danske Kunst hersket en vis Ebbe, og han tilføjede jo ogsaa selv, at dette maaske af mange ikke vilde blive indrømmet. Men utvivlsomt er det, at det siden da har været Flod og nu atter tegner til Ebbe. Lange ivrede den Gang mod at søge det fremmede i Udlandet. Nu ligger Faren os nærmere: at

søge det, der er os fremmed, i vort eget Land. Vi maa hverken gaa i Skole hos den ene eller den anden, hverken hos Krøyer eller Johansen. Vi have kun Raad til at have én ensidig slor Begavelse som den førstes, og vi kunne i Følge Kunstens Natur kun have én som den sidstes. Vi maa overhovedet kun være os selv, ellers vil med Langes Udtryk Livet blive mattere paa den Plet af Jord, hvorpaa vi leve.«

KUNST

Den Udstilling, som > Tegneskolen for Kvinder • afvigte Uge liavdc foranstaltet, var 1 mange Maader interessant. Fra en beskeden Tilværelse har bemeldte Skole 1 Løbet at laa Aar arbejdet sig op til nu at indtage en betydelig Plads i Rækken af vore Kunstinstitutioner. Det vilde rare Synd og Skam at give Skolens Forstanderpar, Hr. Klein og Frue, «len tvivlsomme Kompliment, at ileres unge Etablissement i visse Henseender kommer paa Højde med selve det gamle Kunstakademi, men det maa dog siges, at man blandt de paa sidstnævnte malede Modelstudier sjældent eller aldrig Ser l ing saa friske og personlige, Som dem en Frk. C. S. her havde udstillet: de robede en utvivlsom Begavelse. Af andre udstiltale Snger maa man mest fremhæve de kunstindustrielle og blandt disse atter de paa Skolen forfærdigede og i Næstved brændte Majolikafade. Saavel paa disse som paa de ciselerede og mosaik-imiterede Arbeider vare Motiverne valgte med virkelig Skjønsomhed og i smuk Overensstemmelse merl Gjenstandenes ydre Form. Nogle låve Borde vare nydelige, nogle Papirknive elegante og de modellerede Sager tækkelige Prøver paa, hvad Skolen i den Henseende formaar. I det hele taget har den sin overvejende Styrke i de

kunstindustrielle Sager. Thi seK om der blandt de mange Teg ninger og Studier ogsaa fandtes mange vakre Ting. •-korter det dog gjennemgaaende paa et noget fastere elementært Grundlag, og navnlig kunde en noget udvidet Tegneundervisning være gavnlig for adskillige af dc unge Damer, forinden de begynde at mule. Men alt i all maa man være Skolens F'orstanderpar taknemmelig for de gjorte Anstrængelser og de dermed følgende smukke Resultater. »—«.

BLANDINGER

Den russiske Roman «Tusend Sjæle:, af hvilken vi i et al

• Hjemme og Udes« første Numre agte at paaliegynde en Over sættelse, tryktes i -.in Tid i et meget udbredt Tidskrift, udkom dernæst som Bog og vakte megen Opsigt. Den horer til den yngre russiske Literatur og er saaledes opstaaet i den Brydningsperiode, af hvilken Rusland endnu ikke er kommet ud, en Periode, i hvilken del civiliserede Evropas Ideer ere trængte ind i I-andei og kæmpe dels mod Tyranniet fra oven i del hele taget, dels med den mere ensidige Udvikling af det ejendommeligt nationale Væsen, soui saa igjen Regeringen i de senere Aar særligt har taget under sine Vinger. Bogens Helt repræsenterer de Ideer, som beherskede Brydningstidens_113 HJEMME OG UDE.

Nr. 5.

Ungdom, og den skildrer hans forgjæves Forsog paa »om Embedsmand at kæmpe mod den usle Administrations Uskikke. Forfatteren, . Mexei Pissemskij. er en skarp Realist og ubønhørlig i Paavisningen of de russiske Tilstandes Kræftskader. Om hans Liv have vi kun kunnet opspore, at han er født i 1S20, altsaa er en Samtidig af Dostojewskij, horer til en gammel adelig Slægt, først var Embedsmand, men senere trak sig tilbage for at leve for sine literære Sysler, og har boel skiftevis i St. Petersborg og Moskov. Ifan har leveret baade dramatiske Værker og Romaner. »Tusend Sjæle< anses for det af hans Værker, der vil have mest varig Betydning.

Skjønt Presselovens i; 11 ingenlunde giver Hr. Weber Medhold, svare vi dog til hans neden forstaaende Opfordring: -Gjærne, min humoristiske Herre! og aftrykke følgende to Skrivelser:

Kjøbenhavn d. 17. Novbr. 1SS4, D'hrr Redaktører af Hjemme og Ude .

I Henhold til Presselovens § 11 kan jeg forlange omstaaende optaget i .Hjemme og Ude- Søndag d. 23. November d. A.

T. Weber.

Herluf Trnllesgade 19,

Til J. M. i Hjemme og Ude af 16. AVrbr. 1SS4. Da J. M.r (Johannes Magnussen, kgl. Translatør og Tolk) i et og alt hører til Wederkinch-Madsen> Skole, agter jeg ikke at svare ham.

T. Weber.

Vi henlede vore Læseres Opmærksomhed paa. at Studentersamfundet i Anledning af Holbergfesten giver en Forestilling pea Folketheatret, ved hvilken blandt andet vil blive opført: Karrig Niding« af Hieronymus Justesen Ranch (1539—'607) og nogle Akter af »Grevens og Friherrens Komedie af Mogens Skeel (omtr. 1675). Man siger, at der gjøres store Anstrængelser for en smuk Iscenesættelse, og at Hr. Inspektør Pietro Krohn assisterer ved Ordning af Dragter o. 1.

THEATRENE

Det kgl. Theater hviler tilsyneladende i idyllisk Ro i denne Tid og samler sig vel til et rigtigt Kraftspring i Anledning at Hol bergfes ten. Kasino spiller »Donna Juanita . og Dagmartheatret synes ikke at kunne faa Ende paa »Frøken Nitouche«. Paa Folketheatret har der været lidt mere Afvexling. Man har gjenoptage! to Stykker, der gjør megen Lykke. Det ene er det gamle rørende »Den sidste Nat , hvis skjønne Egenskaber trodser al Beskrivelse. Dog maa det siges, al lir. Abrahams spiller den ædle Greve saa fortræffeligt, at man næsten glemmer, hvor vammelt Stykket er. Det er jo for Resten ganske morsomt at se noget, som éns Bedsteforældre skal have grædt over. I Lad os skilles«,

MUSIK

Koncert-Foreningen aabnede den 6. ds. Sæsonen med en vellykket Koncert, hvis Program indeholdt ikke mindre end fem Nyheder. Blandt disse optog et Værk af Schumann, »Vom Pagen und iler Kiinigstochter«, 4 Ballader af Geil>el for Soli. Kor og •Orkester, Hovedinteressen. Det er en efterladt Komposition af den store Mester, og den gjør trods sine Skjonheder et noget svagt

Totalindtryk. Henrivende skjøn er Pagens og Prinsessens Dialog 1 første Afdeling. Der var en noget inat Stemning over Udførelsen, dog tog Hr. Bielcfcldts Stemme sig meget godt ud i Pagens Parti. Størst Lykke hos Publikum gjorde Brahms' yndige, gratiøse Damekor, som lik en særdeles god Udførelse. Guirauds Orkester-Suite var hverken særlig interessant eller original. Hr. Otto Mallings Koncert fantasi, hvis Violin-Solo udførtes smagfuldt af Hr. Anton Svendsen, gjorde et smukt og solidt Indtryk. Som Slutningsnumer fik man en Korsfarermarsch for Kor og Orkester af I.is/t. et meget pompøst Stykke, der er skrevet over en gammel bekjendt Pilgrimssang fra Middelalderen.

i\rcitia-Foreningen syne* for Alvor at ville lage sig af Publi ktttn« musikalske Opdragelse, hvad man i høj Grad maa paaskjønne. Et Bevis derpaa saa man i Fjor i de smukke og lærerige musikhistoriske Koncerter, og et andet giver den iste Koncert i Aar, ved hvilken man fik en Gjentagelse af Beethovens »Missa Solemni-«. Det er Skade, at dette storartede Musikværk nu skal henlægges; man kunde have godt af at høre det inange Gange endnu. Del var fortræffeligt indstuderet, og var der enkelte Mangler, havde man ondt ved at følge ined paa enkelte Steder, saa laa det i Slotskirkens uheldige akustiske Forhold; inan fik dog ei mere samlet Indtryk end 1 Fjor. Solisterne skilte sig udmærket ved deres Opgave, især havde Hr Bielefeldts Stemme en meget indtagende Klang. Violinsoloen gaves ikke saa godt som i Fjor, da havde Udførelsen af den ei langt modnere Præg.

Den første filharmoniske Koncert var en Triumf for Hr. lohan Svendsen, og det er glædeligt, al disse Koncerterer blevet realiserede saa godt trods alt det Rabalder, der harværei i Byen i den Anledning. Hele denne Fejde i Pressen har haft et meget uskjønt Præg og vidner sørgeligt oin, hvor lille en By Kjøbenhavn egentlig er. Der er ikke den Ting, vi ikke skjændes otn. Del vilde dog have været meget heldigt, om man havde undgaaet ved til slørede Beskyldninger og halvtkvædede Viser at skade sin Næstes gude Navn og Rygte. Men nu er vel heldigvis hele den Historie bragt ud af Verden.

Koncerterne var udmærkede i Fjor, og den, der gaves i Lørdags, vidner om, at de ogsaa blive udmærkede i Aar;

men man behøver slet ikke at veje. hvor der er et lille Gran mere eller mindre. Hr. Johan Svendsen er en udmærket Dirigent, hans Orkester spillede fortræffeligt, fulgte hain meil Begejstring, og Pro grammet var udsøgt godt. Man fik tre Orkesternumre, Beethovens storslaaede Eroika-Symfoni, Svendsens fine T.egende »Zorahaydar, et romantisk Stykke udført med hele den modftme Tekniks Pragt, og den straalende Oberon-Ouvcrture. Desuden var der Assistance af Fru Essipoff. Denne Kunstnerinde imponerer og lietager én i saa høj Grad ved sin glimrende færdighed, ved sine uimodstaaelige Perlesnore, at man glemmer hendes noget kølige Natur. Hun spillede en Concert af Chopin med Orkester og tre mindre Stykker for Klaver alene.

Breve, Boger, Bidrag og ovrige Forsendelser bedes sendte til ,,Hjemme og Ude"s Forlag, Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade s.

Eftertryk af 1fjernme og L~de*s Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, Sal.

Johannes Magnussen træfTes i Reglen hver Søgnedag mellem

z og 3 Studies/nede t6, J. Sat.

Indhold: Et Par Blade jf Chr. Hviid Bredahls Bondekrcnnike. IV. Sidslc Artikel Literær Skirre af OtBorchsenius. - De tre Fuldmægtige. Fortælling af .s Schandorph. Fort«.i! . — Lidt om Kr«yer og den danske Malerkunst. Af Smit Hannover. — Kann. — Blandinger. — Theatrene. — Musik. Bekjendtgjørelser._113 HJEMME OG UDE.

Nr. 5.

Ungdom, og den skildrer hans forgjæves Forsog paa »om Embedsmand at kæmpe mod den usle Administrations Uskikke. Forfatteren, . Mexei Pissemskij. er en skarp Realist og ubønhørlig i Paavisningen of de russiske Tilstandes Kræftskader. Om hans Liv have vi kun kunnet opspore, at han er født i 1S20, altsaa er en Samtidig af Dostojewskij, horer til en gammel adelig Slægt, først var Embedsmand, men senere trak sig tilbage for at leve for sine literære Sysler, og har boel skiftevis i St. Petersborg og Moskov. Ifan har leveret baade dramatiske Værker og Romaner. »Tusend Sjæle< anses for det af hans Værker, der vil have mest varig Betydning.

Skjønt Presselovens i; 11 ingenlunde giver Hr. Weber Medhold, svare vi dog til hans neden forstaaende Opfordring: -Gjærne, min humoristiske Herre! og aftrykke følgende to Skrivelser:

Kjøbenhavn d. 17. Novbr. 1SS4, D'hrr Redaktører af Hjemme og Ude .

I Henhold til Presselovens § 11 kan jeg forlange omstaaende optaget i .Hjemme og Ude- Søndag d. 23. November d. A.

T. Weber.

Herluf Trnllesgade 19,

Til J. M. i Hjemme og Ude af 16. AVrbr. 1SS4. Da J. M.r (Johannes Magnussen, kgl. Translatør og Tolk) i et og alt hører til Wederkinch-Madsen> Skole, agter jeg ikke at svare ham.

T. Weber.

Vi henlede vore Læseres Opmærksomhed paa. at Studentersamfundet i Anledning af Holbergfesten giver en Forestilling pea Folketheatret, ved hvilken blandt andet vil blive opført: Karrig Niding« af Hieronymus Justesen Ranch (1539—'607) og nogle Akter af »Grevens og Friherrens Komedie af Mogens Skeel (omtr. 1675). Man siger, at der gjøres store Anstrængelser for en smuk Iscenesættelse, og at Hr. Inspektør Pietro Krohn assisterer ved Ordning af Dragter o. 1.

THEATRENE

Det kgl. Theater hviler tilsyneladende i idyllisk Ro i denne Tid og samler sig vel til et rigtigt Kraftspring i Anledning at Hol bergfes ten. Kasino spiller »Donna Juanita . og Dagmartheatret synes ikke at kunne faa Ende paa »Frøken Nitouche«. Paa Folketheatret har der været lidt mere Afvexling. Man har gjenoptage! to Stykker,

der gjør megen Lykke. Det ene er det gamle rørende »Den sidste Nat , hvis skjønne Egenskaber trodser al Beskrivelse. Dog maa det siges, al lir. Abrahams spiller den ædle Greve saa fortræffeligt, at man næsten glemmer, hvor vammelt Stykket er. Det er jo for Resten ganske morsomt at se noget, som éns Bedsteforældre skal have grædt over. I Lad os skilles«,

MUSIK

Koncert-Foreningen aabnede den 6. ds. Sæsonen med en vellykket Koncert, hvis Program indeholdt ikke mindre end fem Nyheder. Blandt disse optog et Værk af Schumann, »Vom Pagen und iler Kiinigstochter«, 4 Ballader af Geil>el for Soli. Kor og •Orkester, Hovedinteressen. Det er en efterladt Komposition af den store Mester, og den gjør trods sine Skjonheder et noget svagt

Totalindtryk. Henrivende skjøn er Pagens og Prinsessens Dialog 1 første Afdeling. Der var en noget inat Stemning over Udførelsen, dog tog Hr. Bielcfcldts Stemme sig meget godt ud i Pagens Parti. Størst Lykke hos Publikum gjorde Brahms' yndige, gratiøse Damekor, som lik en særdeles god Udførelse. Guirauds Orkester-Suite var hverken særlig interessant eller original. Hr. Otto Mallings Koncert fantasi, hvis Violin-Solo udførtes smagfuldt af Hr. Anton Svendsen, gjorde et smukt og solidt Indtryk. Som Slutningsnumer fik man en Korsfarermarsch for Kor og Orkester af I.is/t. et meget pompøst Stykke, der er skrevet over en gammel bekjendt Pilgrimssang fra Middelalderen.

i\rcitia-Foreningen syne* for Alvor at ville lage sig af Publi ktttn« musikalske Opdragelse, hvad man i høj Grad maa paaskjønne. Et Bevis derpaa saa man i Fjor i de smukke og lærerige musikhistoriske Koncerter, og et andet giver den iste Koncert i Aar, ved hvilken man fik en Gjentagelse af Beethovens »Missa Solemni-«. Det er Skade, at dette storartede Musikværk nu skal henlægges; man kunde have godt af at høre det inange Gange endnu. Del var fortræffeligt indstuderet, og var der enkelte Mangler, havde man ondt ved at følge ined paa enkelte Steder, saa laa det i Slotskirkens uheldige akustiske Forhold; inan fik dog ei mere samlet Indtryk end 1 Fjor. Solisterne skilte sig udmærket ved deres Opgave, især havde Hr Bielefeldts Stemme en meget indtagende Klang. Violinsoloen gaves ikke saa godt som i Fjor, da havde Udførelsen af den ei langt modnere Præg.

Den første filharmoniske Koncert var en Triumf for Hr. lohan Svendsen, og det er glædeligt, al disse Koncerterer blevet realiserede saa godt trods alt det Rabalder, der har værei i Byen i den Anledning. Hele denne Fejde i Pressen har haft et meget uskjønt Præg og vidner sørgeligt oin, hvor lille en By Kjøbenhavn egentlig er. Der er ikke den Ting, vi ikke skjændes otn. Del vilde dog have været meget heldigt, om man havde undgaaet ved til slørede Beskyldninger og halvtkvædede Viser at skade sin Næstes gude Navn og Rygte. Men nu er vel heldigvis hele den Historie bragt ud af Verden.

Koncerterne var udmærkede i Fjor, og den, der gaves i Lørdags, vidner om, at de ogsaa blive udmærkede i Aar; men man behøver slet ikke at veje. hvor der er et lille Gran mere eller mindre. Hr. Johan Svendsen er en udmærket Dirigent, hans Orkester spillede fortræffeligt, fulgte hain meil Begejstring, og Pro grammet var udsøgt godt. Man fik tre Orkesternumre, Beethovens storslaaede Eroika-Symfoni, Svendsens fine T.egende »Zorahaydar, et romantisk Stykke udført med hele den modftme Tekniks Pragt, og den straalende Oberon-Ouvcrture. Desuden var der Assistance af Fru Essipoff. Denne Kunstnerinde imponerer og lietager én i saa høj Grad ved sin glimrende færdighed, ved sine uimodstaaelige Perlesnore, at man glemmer hendes noget kølige Natur. Hun spillede en Concert af Chopin med Orkester og tre mindre Stykker for Klaver alene.

Breve, Boger, Bidrag og ovrige Forsendelser bedes sendte til ,,Hjemme og Ude"s Forlag, Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade s.

Eftertryk af 1fjernme og L~de*s Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, Sal.

Johannes Magnussen træfTes i Reglen hver Søgnedag mellem

z og 3 Studies/nede t6, J. Sat.

Indhold: Et Par Blade jf Chr. Hviid Bredahls Bondekrcnnike. IV. Sidslc Artikel Literær Skirre af OtBorchsenius. - De tre Fuldmægtige. Fortælling af .s Schandorph. Fort«.i! . — Lidt om Kr«yer og den danske Malerkunst. Af Smit Hannover. — Kann. — Blandinger. — Theatrene. — Musik. Bekjendtgjørelser._113 HJEMME OG UDE.

Nr. 5.

Ungdom, og den skildrer hans forgjæves Forsog paa »om Embedsmand at kæmpe mod den usle Administrations Uskikke. Forfatteren, . Mexei Pissemskij. er en skarp Realist og ubønhørlig i Paavisningen of de russiske Tilstandes Kræftskader. Om hans Liv have vi kun kunnet opspore, at han er født i 1S20, altsaa er en Samtidig af Dostojewskij, horer til en gammel adelig Slægt, først var Embedsmand, men senere trak sig tilbage for at leve for sine literære Sysler, og har boel skiftevis i St. Petersborg og Moskov. Ifan har leveret baade dramatiske Værker og Romaner. »Tusend Sjæle< anses for det af hans Værker, der vil have mest varig Betydning.

Skjønt Presselovens i; 11 ingenlunde giver Hr. Weber Medhold, svare vi dog til hans neden forstaaende Opfordring: -Gjærne, min humoristiske Herre! og aftrykke følgende to Skrivelser:

Kjøbenhavn d. 17. Novbr. 1SS4, D'hrr Redaktører af Hjemme og Ude .

I Henhold til Presselovens § 11 kan jeg forlange omstaaende optaget i .Hjemme og Ude- Søndag d. 23. November d. A.

T. Weber.

Herluf Trnllesgade 19,

Til J. M. i Hjemme og Ude af 16. AVrbr. 1SS4. Da J. M.r (Johannes Magnussen, kgl. Translatør og Tolk) i et og alt hører til Wederkinch-Madsen> Skole, agter jeg ikke at svare ham.

T. Weber.

Vi henlede vore Læseres Opmærksomhed paa. at Studentersamfundet i Anledning af Holbergfesten giver en Forestilling pea Folketheatret, ved hvilken blandt andet vil blive opført: Karrig Niding« af Hieronymus Justesen Ranch (1539—'607) og nogle Akter af »Grevens og Friherrens Komedie af Mogens Skeel (omtr. 1675). Man siger, at der gjøres store Anstrængelser for en smuk Iscenesættelse, og at Hr. Inspektør Pietro Krohn assisterer ved Ordning af Dragter o. 1.

THEATRENE

Det kgl. Theater hviler tilsyneladende i idyllisk Ro i denne Tid og samler sig vel til et rigtigt Kraftspring i Anledning at Hol bergfes ten. Kasino spiller »Donna Juanita . og Dagmartheatret synes ikke at kunne faa Ende paa »Frøken Nitouche«. Paa Folketheatret har der været lidt mere Afvexling. Man har gjenoptage! to Stykker, der gjør megen Lykke. Det ene er det gamle rørende »Den sidste Nat , hvis skjønne Egenskaber trodser al Beskrivelse. Dog maa det siges, al lir. Abrahams spiller den ædle Greve saa fortræffeligt, at man næsten glemmer, hvor vammelt Stykket er. Det er jo for Resten ganske morsomt at se noget, som éns Bedsteforældre skal have grædt over. I Lad os skilles«,

MUSIK

Koncert-Foreningen aabnede den 6. ds. Sæsonen med en vellykket Koncert, hvis Program indeholdt ikke mindre end fem Nyheder. Blandt disse optog et Værk af Schumann, »Vom Pagen und iler Kiinigstochter«, 4 Ballader af Geil>el for Soli. Kor og •Orkester, Hovedinteressen. Det er en efterladt Komposition af den store Mester, og den gjør trods sine Skjonheder et noget svagt

Totalindtryk. Henrivende skjøn er Pagens og Prinsessens Dialog 1 første Afdeling. Der var en noget inat Stemning over Udførelsen, dog tog Hr. Bielcfcldts Stemme sig meget godt ud i Pagens Parti. Størst Lykke hos Publikum gjorde Brahms' yndige, gratiøse Damekor, som lik en særdeles god Udførelse. Guirauds Orkester-Suite var hverken særlig interessant eller original. Hr. Otto Mallings Koncert fantasi, hvis Violin-Solo udførtes smagfuldt af Hr. Anton Svendsen, gjorde et smukt og solidt Indtryk. Som Slutningsnumer fik man en

Korsfarermarsch for Kor og Orkester af I.is/t. et meget pompøst Stykke, der er skrevet over en gammel bekjendt Pilgrimssang fra Middelalderen.

i\rcitia-Foreningen syne* for Alvor at ville lage sig af Publi ktttn« musikalske Opdragelse, hvad man i høj Grad maa paaskjønne. Et Bevis derpaa saa man i Fjor i de smukke og lærerige musikhistoriske Koncerter, og et andet giver den iste Koncert i Aar, ved hvilken man fik en Gjentagelse af Beethovens »Missa Solemni-«. Det er Skade, at dette storartede Musikværk nu skal henlægges; man kunde have godt af at høre det inange Gange endnu. Del var fortræffeligt indstuderet, og var der enkelte Mangler, havde man ondt ved at følge ined paa enkelte Steder, saa laa det i Slotskirkens uheldige akustiske Forhold; inan fik dog ei mere samlet Indtryk end 1 Fjor. Solisterne skilte sig udmærket ved deres Opgave, især havde Hr Bielefeldts Stemme en meget indtagende Klang. Violinsoloen gaves ikke saa godt som i Fjor, da havde Udførelsen af den ei langt modnere Præg.

Den første filharmoniske Koncert var en Triumf for Hr. lohan Svendsen, og det er glædeligt, al disse Koncerterer blevet realiserede saa godt trods alt det Rabalder, der har værei i Byen i den Anledning. Hele denne Fejde i Pressen har haft et meget uskjønt Præg og vidner sørgeligt oin, hvor lille en By Kjøbenhavn egentlig er. Der er ikke den Ting, vi ikke skjændes otn. Del vilde dog have været meget heldigt, om man havde undgaaet ved til slørede Beskyldninger og halvtkvædede Viser at skade sin Næstes gude Navn og Rygte. Men nu er vel heldigvis hele den Historie bragt ud af Verden.

Koncerterne var udmærkede i Fjor, og den, der gaves i Lørdags, vidner om, at de ogsaa blive udmærkede i Aar; men man behøver slet ikke at veje. hvor der er et lille Gran mere eller mindre. Hr. Johan Svendsen er en udmærket Dirigent, hans Orkester spillede fortræffeligt, fulgte hain meil Begejstring, og Pro grammet var udsøgt godt. Man fik tre Orkesternumre, Beethovens storslaaede Eroika-Symfoni, Svendsens fine T.egende »Zorahaydar, et romantisk Stykke udført med hele den modftme Tekniks Pragt, og den straalende Oberon-Ouvcrture. Desuden var der Assistance af Fru Essipoff. Denne Kunstnerinde imponerer og lietager én i saa høj Grad ved sin glimrende færdighed, ved sine uimodstaaelige Perlesnore, at man glemmer hendes noget kølige Natur. Hun spillede en Concert af Chopin med Orkester og tre mindre Stykker for Klaver alene.

Breve, Boger, Bidrag og ovrige Forsendelser bedes sendte til ,,Hjemme og Ude"s Forlag, Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade s.

Eftertryk af 1fjernme og L~de*s Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, Sal.

Johannes Magnussen træfTes i Reglen hver Søgnedag mellem

z og 3 Studies/nede t6, J. Sat.

Til Hjem. Skole og Kirke

af

H. C. Frederiksen.

Forfatter til H-imdom »g Kri«tcndom.

Pris 2.25.

August Bangs Boghandel,

Vesterbrogade 57 fv. S. af den kgl. Sky.leb. Udkommen er og faas i alle Boglader:

Efteraarsløv.

Gave fra

40 danske og norske Forfattere.

Udgivet af

Andr. Pontoppidan.

Pris 2 Kr.

Sælges til Kordel fyr pMimehjcmmct paa Vodrofsvcj

August Bangs Boghandel,

Vesterbrogade 57 v. S. af d. kgl. Skydeb.)

Patenteret og prisbelønnet

Naturtro Trå'. Marmor og Parket Over-foringsbilleder i 50 forskjellige Monstre, saa vel som Træindlægning til Overforing paa Vægge, Dore, Møbler etc., og Skrift i alle Dessins leverer

Antony <$ Lichtentbaeler,

Oberwinter. Forhandlere seges! Rheinpreussen.

Paa Andr. Schous Forlag er udkommet:

Nicolai Bøgh:

Erindringer af og om

Jens Adolf Jerichau.

Med farvetrykt Portrait og Illustrationer.

6 Kr. Eleg. indb. 7 Kr. 75 Øre.

Karl Gjellerup:

BRYNHILD.

En Tragedie. 50 Øre. Eleg. indb. 5 Kr.

BRØDR. SALMONSEN

Holbergsgade 2

'ligefor Studenterforeningen).

Inden- og udenlandsk Literatur-Papir- og Fotogralihandel.

Garver-, Lakerer og* Kaskjetskyggefabrikaiit ADOLPH LANGE RFELD, l'NT HR BARMEX,

leverer alle Slags Kaskjetskygger i Læder og Pap, for Private og Militære, endvidere Stormremme i Læder og

forlæggere: BRDR. SALMONSEN.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING.

an er vor I digtnings Patriark, han var eten ny Tids Bringer, det er lians Ros paa Daners Mark. intet den mer forringer. Var han lidt tor. vor gamle Fa'r, han var saa kvægende jævn og klar. og over Fladheden hojt ham bar

Lunets bredeste Vinger.

Midt i en Slægt, der dosed træt, var lian forunderlig vaagen.

O o

og han undte den ikke ret Roen i Ravnekrogen, tændte Lys, der uden Forlov skar i Øjnene dem, der sov, gjorde lidt arrig, gjorde lidt flov, men gjorde Rift i Taagen.

NORDISK UGEBLAD.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sondag.

Nr. 9.

30. November 1884.

5 Kr. Kvartalet.Nr. 8.

HJEMME OG UDE.

ioo

Ja han det forst fornødne gav, og- fik selv hvacl han vilde, klædte det skruede yndigt af, gjorde Skryderen stille, plukked af Jean lians Skrud og Hat, slog akademisk Hovmod fladt — fik vor Tid sig en Holberg bråt,

o O

tænk, hvad han fik at bestille!

En Moralist han var for sin,

gav den Moral < alle Dage,

drypped dog helst den i Skjæmtens Vin,

saa den blev let at tage.

Nu de os byder den som Mixtur,

bittersalt og eddikesur;

la-rte de Holbergs Druekur,

o, hvor clen nu vilde smage!

Vi dog, som ej ham glemte, vi tabte ham ikke heller. Vinen, hans gift- og galdefri, har vi endnu i vor Kjælder; nu som den ældes, den adles blot, blev lian Baron, er nu han Drot, ou' i det vinsjede Lunes Slot

•7> O

ingen hojere gjælder.

Og hos det Folk, for hvem han kjæk trodsede Dumheds Harme, kjendes endnu Fa'r Holbergs Træk ogsaa i Tider arme; det vil. saa længe dets Hjærte slaar, hade, hvad der paa Skruer gaar. elske Viddet, der Gift forsmaar, det befriende, varme.

C. Hostrup.

ijHr

Holberg og Sorø.

Gt Par lirintlringer nf en Soraner.

13a jeg for et Par Dage siden gik forbi det kongelige Theater og saa Holberg sidde paa sin Sokkel snepudret og med et tykt Lag Sne i Skjødet, kom jeg til at tænke paa min Soranertid. Den Gang — det kan nu snart være en Snes Aar siden — vidste man endnu ikke, at Holberg var født den 3dje December, og Akademiet havde derfor valgt at højtideligholde sin anden Stifters Fødselsdag den iste April. Om man havde grebet denne Dag paa Lykke og Fromme eller ikke, skal jeg lade være usagt, men naar Flaget hejstes paa Plænen ud imod Søen og Fonix-Fuglen i Midten af Korset atter steg op af sit

foryngende Baal, laa der en smuk Symbolik i. at Festen var henlagt til den tidlige Foraarsdag. Som Lyset nu vendte tilbage. Lyset, der forjættede os Drenge alle Sommerens Herligheder i den smukke Skovegn, saaledes var jo ogsaa Holberg selv et (>p-standelsens Tegn i vort Aandsliv. En fornuftig Lærer havde ogsaa allerede den Gang fortalt os et og andet om, at Holberg ikke altid havde været den gamle, ziriige Herre, som vi kjendte fra Billedet paa Lærernes Læsestue, men at han ogsaa en Gang havde været en ung, livsmodig Mand, der paa sin Fod havde vandret det halve Evropa igjennem og siden Nr. 8.

Ja han det forst fornødne gav, og- fik selv hvacl han vilde, klædte det skruede yndigt af, gjorde Skryderen stille, plukked af Jean lians Skrud og Hat, slog akademisk Hovmod fladt — fik vor Tid sig en Holberg bråt,

o O

tænk, hvad han fik at bestille!

En Moralist han var for sin,

gav den Moral < alle Dage,

drypped dog helst den i Skjæmtens Vin,

saa den blev let at tage.

Nu de os byder den som Mixtur,

bittersalt og eddikesur;

la-rte de Holbergs Druekur,

o, hvor clen nu vilde smage!

Vi dog, som ej ham glemte, vi tabte ham ikke heller. Vinen, hans gift- og galdefri, har vi endnu i vor Kjælder; nu som den ældes, den adles blot, blev lian Baron, er nu han Drot, ou' i det vinsjede Lunes Slot

•7> O

ingen hojere gjælder.

Og hos det Folk, for hvem han kjæk trodsede Dumheds Harme, kjendes endnu Fa'r Holbergs Træk ogsaa i Tider arme; det vil. saa længe dets Hjærte slaar, hade, hvad der paa Skruer gaar. elske Viddet, der Gift forsmaar, det befriende, varme.

C. Hostrup.

ijHr

Holberg og Sorø.

Gt Par lirintlringer nf en Soraner.

13a jeg for et Par Dage siden gik forbi det kongelige Theater og saa Holberg sidde paa sin Sokkel snepudret og med et tykt Lag Sne i Skjødet, kom jeg til at tænke paa min Soranertid. Den Gang — det kan nu snart være en Snes Aar siden — vidste man endnu ikke, at Holberg var født den 3dje December, og Akademiet havde derfor valgt at højtideligholde sin anden Stifters Fødselsdag den iste April. Om man havde grebet denne Dag paa Lykke og Fromme eller ikke, skal jeg lade være usagt, men naar Flaget hejstes paa Plænen ud imod Søen og Fonix-Fuglen i Midten af Korset atter steg op af sit

foryngende Baal, laa der en smuk Symbolik i. at Festen var henlagt til den tidlige Foraarsdag. Som Lyset nu vendte tilbage. Lyset, der forjættede os Drenge alle Sommerens Herligheder i den smukke Skovegn, saaledes var jo ogsaa Holberg selv et (>p-standelsens Tegn i vort Aandsliv. En fornuftig Lærer havde ogsaa allerede den Gang fortalt os et og andet om, at Holberg ikke altid havde været den gamle, ziriige Herre, som vi kjendte fra Billedet paa Lærernes Læsestue, men at han ogsaa en Gang havde været en ung, livsmodig Mand, der paa sin Fod havde vandret det halve Evropa igjennem og siden_117 HJEMME

i alle sine lystige Komedier helst havde taget Ungdommens Parti mod sin Samtids Jeronimusser og Parykker. Intet Under derfor, at vi betragtede det som en Hæder at blive kaldt Holbergs Drenge , især efterhaanden som vi voxede op, og Ingemanns Romanhelte lidt efter lidt maatte give Plads for Henrikkerne og Pernillerne. Der er ingen Soraner, uden han vil mindes adskillige lykkelige Timer fra sin Fritid, hvor han med et Par Kammerater inde eller ude, alt efter Aarstiden, paa det lille tarvelig udstyrede Kammer oppe under Taget eller paa Mosbænken i Skoven, læste Peder Paars og Niels Klim, men forst og sidst dog Komedierne og atter Komedierne.

Og naar vi senere i Livet horte, at man stredes om, hvor vidt Holberg var dansk eller norsk, Kjø-benhavner eller Evropæer, saa rørte der sig altid noget inden i os, som vi dog var kloge nok til at beholde for os selv, men udtrykt i Ord omtrent vilde have lydt som saa: Vi véd bedst, at han var Soraner. Det var et Barndomsindtryk, der var groet fast i vor Sjæl, at han var en Del af os og vi en Del af ham. Men i disse Dage, hvor Holberg %il blive endt og vendt paa alle Leder og Kanter, betragtet fra alle Sider og tilegnet af alle Partier, have vi ogsaa ligesom faaet Mod til at gjøre vor Sag gjældende. Lad Geograferne holde Foredrag om Holberg som Geograf, Historikerne prise ham som Historiker, Filo-soferne som Filosof; lad samtlige Theatre kappes om at hædre den danske Skueplads' Grundlægger, og lad de baade samarbejdende og hinanden bearbejdende politiske Partier søge Citater op i Epistlernes righoldige Arsenal, for om muligt at faa det store Fødselsdagsbarn paa deres Side •— imellem alle disse Gratulanter og Kombattanter maa der ogsaa kunne findes en lille Plads til os Soranere, naar vi ville bringe vor Taknemmeligheds-Krans og lægge den paa den kjendte Kiste derinde i den gamle Kirke.

Uforglemmelige unge Aar, da Hjærtet slog stærkere, naar vi traadte hen foran Sidehvælvingen, hvor Wiedewelts blaalige Marmorsarkofag indeslutter Holbergs Støv. Der var saa meget andet i Kirken -saavel som i hele Egnen —, der kunde gribe Sindet med store Minders Magt og fylde den ungdommelige Fantasi med Billeder fra svundne Tider. Først og fremmest selvfølgelig Absalons Grav bag Alteret og alt, hvad der hørte ham og hans Dage til, da til Held for Land og Rige Valdemarers store Daad blev støttet af Absaloners Tale«. Det var, om jeg saa maa sige, den Ingemannske Domæne i Kirken, og vi kunde ogsaa alle Digterens Vers udenad:

Ved Sorø Kirken, hellig, stor,
omhvælver Heltegraven;
end staar i Sten bag høje Kor
Bisp Absalon med Staven.
Her stod hans Værk. her staar hans Grav;
gid her hans Aand sig svinge
hen over Templet, han os gav,
med lyse Konixvinge!

Et Vers, mangen en Skoledreng sikkert ogsaa

OG UDE. Nr. 5.

vil mindes paa Grund af de Vanskeligheder, det voldte ham at finde Grundordet i den förste Sætning.

Men hvis var Skylden, at Fønixvingen Aarhundreder efter igjen kunde folde sig ud r Hvem var det, der havde ejet alle disse Skove og Jorder lige ud til Bromme og Tersløse, og som, da det ridderlige Akademi hverken vidste ud eller ind, havde skjænket det hele til de kommende unge Slægter i .sit Fædreland, men dog paa den Betingelse, at »saasom der ogsaa udi Middelstanden findes mange Personer af Meriter , saa skulde det Privilegium: at blive Akademist . ogsaa extendere sig til dem, paa det jeg ikke skal synes at ville foragte min egen Stand*. Vel udelod man, som bekjendt, disse Ord i Gavebrevet, der først efter Holbergs Død blev lovformelig konfirmeret — og det, endskjønt Holberg udtrykkelig havde tilføjet, at netop dette har altid lagt mig paa Hjærtet- men hvor meget Sorø Akademi end til alle Tider har bevaret visse Mindelser fra sine ridderlige og adelige« Traditioner, saa tog dog Middelstandens Ungdom ogsaa til sidst sin Ret, og nu, da Holbergs Penge forlængst ere voxede til vældige Kapitaler, komme de jo i vid Forstand endogsaa Menigmand til gode her hjemme. Men selv vi Borgersønner vare forøvrigt som Skoledrenge aristokratiske nok. Vi vare i hine gode gamle national-liberale Dage grumme uenige med den høje Rigsdag angaaende Anvendelsen af vore Penge. Theatret fik at gaa. Det var jo ogsaa Holbergs Hus, og naar det var saa fattigt, at det endogsaa maatte laane Penge af os, for at betale Renterne af den Gjæld, det i Forvejen stod i til os, saa fandt vi, at det vilde være hojmodigere helt at stryge Gjælden. Folkehøjskolerne talte derimod de Aviser, der den Gang kom os for öje, alt andet end venligt om, og gamle Grundtvigs Attentat paa hele Anstalten havde vi ikke stærke Ord nok for. Der skulde gaa Aar, før vi lærte at indse, at det dog maaske kunde være baade tidssvarende og i selve 11 ol bergs Aand, at hans Drenge gjorde Plads for Bonden. Hvis vi nemlig have lærde Skoler nok her til Lands, vilde det vel heller ikke være den værste Anvendelse, man kunde gjøre af den rige Arv, som den store Opdrager har efterladt sit Folk, at bruge den til Nytte for den store menige Mængde, der i Folge vor Forfatning skal værge vor borgerlige Frihed, og hvis Adgang til Kundskab og Oplysning derfor aldrig kan gjøres let og nem nok.

Dér laa han altsaa, den gamle »I.iber Baro«, bag Sarkofagens Portræt-Medaljon under den lille hvide Marmorlampe med den gyldne Flamme. Han havde ogsaa maattet høre ilde for sin honette Am-biton, men som han selv tog Sladderen med Ro og trøstede sig med, at hans Baroni dog allenfals laa udi den Provins Sjælland, mens saa mange andres Grevskaber laa i Maanen, saaledes skulde da ogsaa vi være de sidste til at dadle ham, at han efter Ti-, dens Medfør søgte at faa det bedst mulige Hold paa sine Ejendomme. Dummere var det. at et Sagn ikkeNr. 8.

engang lod ham hvile i Fred. Det hed sig, at den gamle Herre gik igjen og om Natten vandrede op og ned ad en af Akademiets Gange uden for Rektors Værelse. Mere end en Aftenstund, naar man havde faaet Lov til at blive ude over almindelig Sengetid, har det knebet med at vinde velbeholden hjem. Der var forst den gamle Klosterport, saa Klosteralleens dybe Skygge under de mægtige Kastanietræer langs Kirkegaardsmuren, og endelig selve Akademigangen, hvor alt var slukket og lukket. I Begyndelsen gik det da i en Fart omkring Hjørnet og op ad den brede Trappe forbi Uhret, men Aar og Erfaring lærte dog én snart, at det Hexeri — som saa meget andet i denne Verden — ikkun var blind Aliarm. Skulde nogen ogsaa have Lov til at hvile i Fred oven paa et langt og virksomt Liv, maatte det da være Holberg.

Holbergs Ven, Kapelmester Scheibe, fortæller i sin Biografi simpelt og naivt om Bisættelsen i Soro. Lad os Soranere mindes denne Skildring, nu da vi i disse Dage paa ny ville gjæste den kjendte Grav dernede. Holberg dode, som bekjendt, her i Kjøbenhavn Natten mellem den 27. og 28. Januar 1754, men — siger Scheibe") — da han skulde begraves i Soro Kirke bag Alteret ved Siden af den berømte Biskop Absalon, og det var nødvendigt at gjöre forskjellige Forberedelser dertil, trak Tiden ud til den 22. December s. A., inden Liget blev fort bort fra Kjøbenhavn. Den 23. December ankom Liget om Aftenen til Sorø. blev modtaget paa Akademiet Kl. i o og bisat i al Stilhed i den dertil bestemte Begravelse. Kirken var ved denne Lejlighed pragtfuldt oplyst. Den 27. blev efter Foranstaltning af Akademiets Forstander, H. Exe. Hr. Gehejmeraad Juel, uddelt et af Hr. Prof. Lysholm forfattet,

velskrevet Program i Lapidarstil, hvori den hedengangne Barons Fortjenester af Videnskaben, af Fædrelandet og Ridderakademiet vare fortalte lige saa sandt som smukt, han, der var denne Højskoles anden Stifter. Tillige indeholdt Programmet en Indbydelse til alle akademiske Borgere og alle, der ærede Holbergs Navn. til at overvære en Sørgetale i Akademiets store Horesal. Den 28. om Formiddagen Kl. 11 holdt derpaa den omtalte Hr. Lysholm, den Gang

ioo

Professor i Veltalenhed og Historie, for den talrige Forsamling en i det latinske Sprog vel udarbejdet Lovtale over den afdøde. I denne Tale sammenlignede han med romersk Veltalenhed Baron Holberg som dette Akademis anden Stifter med dets første Stifter, den udødelige Biskop Absalon, og skildrede sandt, smukt og uden al Overdrivelse disse to store Mænds Karakter og deres Fortjenester af Fædrelandet. Denne højtidelige Tale fortjener den største Anerkjendelse, fordi den er viet Mindet om to store Mænd og ikke fortæller andet om dem, end hvad der i Fremtiden stedse maa hellige dem en Plads i alle Patrioters Hjærter.

Saa vidt Scheibe. Selv over Holbergs Grav maatte den Gang den romerske Veltalenhed; føre Ordet, men det Sorøske Kløverblad . Jens Schielderup Sneedorf, Jens Kraft og Andreas Schytte, skulde inden mange Aar paa det nyoprettede Akademis Grund fortsætte Holbergs nationale Værk og samle Ungdommen i en dansk Planteskole-, der med alle sine Mangler dog blev en Modvægt mod Tidens mer og mer overhaandtagende fremmede Indflydelser. Og naar nu 0111 nogle Dage atter talrige Skarer give Mode ved Holbergs Sarkofag, for med Taknemmelighed at mindes, hvad enhver Dansk i Almindelighed og enhver Soraner i Særdeleshed skylder vor nyere Literaturs Grundlægger, vort Folks Opdrager og Akademiets Velgjører, saa vil vort Modersmaal nu nok lyde frit og fuldt i Taler og Sange. Og udenfor paa Kirkegaarden ligger ogsaa han, hvis korte Livs Gjerning det blev at omplante paa Dansk de Oldtidsskjalde, som Holberg saa lystig spøgede med i Peders Paars«, men hvem det smukkeste Digt om Holberg i vor Literatur dog skyldes. Enhver Soraner kjender disse to Strofer af Chr. Wilster:

Saa længe som derfor med Liv og med Aand den Danske kan synge i Lunden, saa længe, som ikke hans Smilchaand af Moden i Knude er bunden,

saa længe cn Draabe gammeldags Blod kan Vej gjennem Aarernc finde,

saa Itrnge som Bogen red Soro staar A'od, skat teve vor Holbergs Minde.

HJEMME OG UDE.

Et og andet om Holberg i Sverige.

Af Dr. Karl Warburg.

Hr. Redaktør'. De har ønsket, at jeg skulde meddele et Par Oplysninger fra mit i disse Dage udkommende Skrift > Holberg i Sverige jämte med-delanden om kans svenske åfversättere«**), for i al

• •) Carl Ewalds Oversættelse, Kbhvn. 1SS3.

*') l'dgivet som Særtryk af -Götcborgs Kungliga Vetcnskapssam halles Handlingar«.

Korthed at angive den Betydning, Holberg har havt for mit Fædreland. Det er altid vanskeligt at vælge noget ud af hvad man selv har skrevet, thi for den. der forsker i Literaturen, faar endogsaa Bagatellen Betydning, naar han selv har syslet med den. Idet jeg imidlertid henviser de Danske og Nordmænd, som nærmere ønske at tage Rede paa deres store Nr. 8.

engang lod ham hvile i Fred. Det hed sig, at den gamle Herre gik igjen og om Natten vandrede op og ned ad en af Akademiets Gange uden for Rektors Værelse. Mere end en Aftenstund, naar man havde faaet Lov til at blive ude over almindelig Sengetid, har det knebet med at vinde velbeholden hjem. Der var forst den gamle Klosterport, saa Klosteralleens dybe Skygge under de mægtige Kastanietræer langs Kirkegaardsmuren, og endelig selve Akademigangen, hvor alt var slukket og lukket. I Begyndelsen gik det da i en Fart omkring Hjørnet og op ad den

brede Trappe forbi Uhret, men Aar og Erfaring lærte dog én snart, at det Hexeri — som saa meget andet i denne Verden — ikkun var blind Aliarm. Skulde nogen ogsaa have Lov til at hvile i Fred oven paa et langt og virksomt Liv, maatte det da være Holberg.

Holbergs Ven, Kapelmester Scheibe, fortæller i sin Biografi simpelt og naivt om Bisættelsen i Soro. Lad os Soranere mindes denne Skildring, nu da vi i disse Dage paa ny ville gjæste den kjendte Grav dernede. Holberg dode, som bekjendt, her i Kjøbenhavn Natten mellem den 27. og 28. Januar 1754, men — siger Scheibe") — da han skulde begraves i Soro Kirke bag Alteret ved Siden af den berømte Biskop Absalon, og det var nødvendigt at gjöre forskjellige Forberedelser dertil, trak Tiden ud til den 22. December s. A., inden Liget blev fort bort fra Kjøbenhavn. Den 23. December ankom Liget om Aftenen til Sorø. blev modtaget paa Akademiet Kl. i o og bisat i al Stilhed i den dertil bestemte Begravelse. Kirken var ved denne Lejlighed pragtfuldt oplyst. Den 27. blev efter Foranstaltning af Akademiets Forstander, H. Exe. Hr. Gehejmeraad Juel, uddelt et af Hr. Prof. Lysholm forfattet, velskrevet Program i Lapidarstil, hvori den hedengangne Barons Fortjenester af Videnskaben, af Fædrelandet og Ridderakademiet vare fortalte lige saa sandt som smukt, han, der var denne Højskoles anden Stifter. Tillige indeholdt Programmet en Indbydelse til alle akademiske Borgere og alle, der ærede Holbergs Navn. til at overvære en Sørgetale i Akademiets store Horesal. Den 28. om Formiddagen Kl. 11 holdt derpaa den omtalte Hr. Lysholm, den Gang

Professor i Veltalenhed og Historie, for den talrige Forsamling en i det latinske Sprog vel udarbejdet Lovtale over den afdøde. I denne Tale sammenlignede han med romersk Veltalenhed Baron Holberg som dette Akademis anden Stifter med dets første Stifter, den udødelige Biskop Absalon, og skildrede sandt, smukt og uden al Overdrivelse disse to store Mænds Karakter og deres Fortjenester af Fædrelandet. Denne højtidelige Tale fortjener den største Anerkjendelse, fordi den er viet Mindet om to store Mænd og ikke fortæller andet om dem, end hvad der i Fremtiden stedse maa hellige dem en Plads i alle Patrioters Hjærter.

Saa vidt Scheibe. Selv over Holbergs Grav maatte den Gang den romerske Veltalenhed; føre Ordet, men det Sorøske Kløverblad . Jens Schielderup Sneedorf, Jens Kraft og Andreas Schytte, skulde inden mange Aar paa det nyoprettede Akademis Grund fortsætte Holbergs nationale Værk og samle Ungdommen i en dansk Planteskole-, der med alle sine Mangler dog blev en Modvægt mod Tidens mer og mer overhaandtagende fremmede Indflydelser. Og naar nu 0111 nogle Dage atter talrige Skarer give Mode ved Holbergs Sarkofag, for med Taknemmelighed at mindes, hvad enhver Dansk i Almindelighed og enhver Soraner i Særdeleshed skylder vor nyere Literaturs Grundlægger, vort Folks Opdrager og Akademiets Velgjører, saa vil vort Modersmaal nu nok lyde frit og fuldt i Taler og Sange. Og udenfor paa Kirkegaarden ligger ogsaa han, hvis korte Livs Gjerning det blev at omplante paa Dansk de Oldtidsskjalde, som Holberg saa lystig spøgede med i Peders Paars«, men hvem det smukkeste Digt om Holberg i vor Literatur dog skyldes. Enhver Soraner kjender disse to Strofer af Chr. Wilster:

Saa længe som derfor med Liv og med Aand den Danske kan synge i Lunden, saa længe, som ikke hans Smilchaand af Moden i Knude er bunden,

saa længe cn Draabe gammeldags Blod kan Vej gjennem Aarernc finde,

saa Itrnge som Bogen red Soro staar A'od, skat teve vor Holbergs Minde.

HJEMME OG UDE.

Et og andet om Holberg i Sverige.

Af Dr. Karl Warburg.

Hr. Redaktør'. De har ønsket, at jeg skulde meddele et Par Oplysninger fra mit i disse Dage udkommende Skrift > Holberg i Sverige jämte med-delanden om kans svenske åfversättere«**), for i al

• •) Carl Ewalds Oversættelse, Kbhvn. 1SS3.

*') l'dgivet som Særtryk af -Götcborgs Kungliga Vetcnskapssam halles Handlingar«.

Korthed at angive den Betydning, Holberg har havt for mit Fædreland. Det er altid vanskeligt at vælge noget ud af hvad man selv har skrevet, thi for den. der forsker i Literaturen, faar endogsaa Bagatellen Betydning, naar han selv har syslet med den. Idet jeg imidlertid henviser de Danske og Nordmænd, som nærmere ønske at tage Rede paa deres store109

Forfatters Indflydelse i det svenske Broderland, til det ovennævnte udførligere Arbejde, skal lier blot følgende nævnes.

Holberg er uden Tvivl den udenlandske Forfatter, som fraset de rent religiøse Skribenter har været den mest kjendte, mest læste, mest elskede i Sverige. Og dette tilmed niere i Samfundets Dale end paa dets 1 løjder. Typisk er i saa Henseende en .Anekdote, der læses hos Scheibe i lians Holbergs-biografi om den svenske Skomager, der i 1754 klagede for en dansk lærd, som var i Stockholm, over, at Holberg var død, og paa Spørgsmaalet, hvorfra han kjendte noget til denne, svarede, at han havde alle hans Skrifter hjemme hos sig og læste i dem Morgen og Aften. Dette Faktum er ikke enestaaende.

Holberg skriver selv allerede 1727, at lians Digt Peder Paars kjendes saa godt Som udenad af Svenske og l yske, der af Begjærlighed efter at læse dette Digt have lagt sig efter det danske Sprog , og i sin 447 Epistel taler han om sin Respekt og Taknemmelighed mod den svenske Nation, hos hvilken mine Skrifter have fundet stor Yndest». Faa flere andre Steder omtaler han Svenskerne med Velvilje og Taknemmelighed og det ikke mindst, naar han med Hensyn til sin Historie maa forsvare sig mod Beskyldningen for Partiskhed imod Svenskerne, en Beskyldning, som det er ham højst magtpaaliggende at frigjøre sig for.

En yderligere Udtalelse om hans Folkeyndest i Sverige ejer man al* den norske Patriot Carl Deie/ima nn, som skriver:

De fremmede, som til den Tid næppe havde lugget i en dansk liog eller kunde tese Dansk, bleve begjærlige efter at vide Indholdet. Adskillige begyndte da at kere Sproget. Jeg kan vidne, at nogle, som tilforn nappe forstod ret Dansk eller læste noget dansk Skrift, ikke alene ined stor Begjærlighed læste Skriftet, men endog næsten kunde Bogen udenad. I Særdeleshed vandt Skriftet megen Yndest hos vore Naboer de Svenske — — Der har været ligesom et nationalt Mad og "Misundelse mellem v«>re Naboer <>g os Ira lang Tid af, endog mellem de lærde paa !>egge Sider, og næppe tror jeg, at noget dansk Skrift dér tilforn havde vundet noget Bifald. Men hvo véd ikke, hvorledes Peder Paars ug de danske Kømedier bleve modtagne, og hvilken .Kre Manden erhvervede sig; en Dulln fik Navn af den svenske Jlolherg, en Ære for begge; og erindrer jeg, da jeg 1773 rejste gjennem Sverige, at en Magistrats Person, som havde været Deputeret til Rigsdagen, og vnr hjemkommen, fortalte, hvorledes de dnnske Komedier bleve opførte 1 Stockholm og under saadant Tillob al Tilskuere, at de fortrængte hinanden, og hvorledes Nationen var indtagen deraf, samt tilstod, at man havde liegyndt paa svenske Komedier, men at dette ikke vilde lykkes. Peder Paars kunde hon udenad, og udfrittede inig 0111 alt, hvad jeg kunde vide om Holberg, saa l>egjærlig var han for at kjende denne Mand.»

For Holberg havde næppe andre Danske end Saxo. Arreboe og Kingo været en Smule kjendte i vort Land. Med Holberg er Forholdet et helt andet. Han har været .Yationalskribeiit ikke blot for Dan-mark-Norge, men ogsaa for Sverige, og hertil bidrog uden al Tvivl, foruden hans storartede Forfatterskab, den Omstændighed, at netop ved hans Fremtræden

tog den lange Fredstid imellem Nordens Lande sin Begyndelse, og at saaledes en fredelig Udvexling af Aandens Skatte kunde træde i Stedet for Sværdenes Hug. For saa vidt er Holberg Forgængeren for vore Dages Skandinavisme.

Af hans Komedier har man hidtil antaget, at Den politiske Kandestøber har været den, der forst blev oversat. I

Aaret 1729 udkom ogsaa meget rigtigt i Stockholm Den politiske kannstoperen. uti en Comedia pit Danska forestiilld och nu för dess behagelighets skull af Danskan försvenskad . Men det er en Fejltagelse at tro, at dette er I lolbergs Stykke, saaledes som baade vore svenske Forskere og de danske, der have skrevet 0111 Æmnet, have antaget. Det viser sig nemlig ved nærmere Undersøgelse — ejendommeligt nok at det er J. R. Paullis Omstøbning , der skulde være en forbedret« Udgave af Holbergs Stykke (med Geske som Svigermoder, Elskeren som Doktor juris, første Akt bortskaaret. Intrigen bygget paa Forvexlinger, o. s. v.), der her er bleven oversat, og som opførtes i Stockholm i Løbet af forrige Aarhundrede, og som er den eneste Form, hvori Kandestøberen er bleven trykt paa Svensk, oven i Kjøbet i to Udgaver. (En Oversættelse af det ægte Stykke af I lolberg er blevet spillet i vor l id.) Medens Paullis Stykke i Originalen er totalt forsvundet i Danmark (jvnfr. Rahbek, Werlauff, N. M. Petersen), og kun bevaret i et Exemplar i Norge (udgivet af F. Bætzmann, Kbhvn. 1867), er derimod den svenske Oversættelse (som paa ny blev oplagt 1736) endnu at træffe i vore Bibliotheker og forekommer nu og da paa vore Bogavktioner.

Oversætteren af Holbergs-Paullis Stykke var en udmærket Mand, Magnus Lagers trom, i høj Grad fortjent af vor naturvidenskabelige Udvikling under Frihedstiden og ogsaa i literær 1 lenseende fremstaa-ende (født 1691, Direktør ved det Ostindiske Kompagni i Gøteborg, dod 1759). Han har imidlertid bedre Fortjenester af Holberg end at have oversat Paullis Forfuskning af Kandestøberen, idet han ogsaa har oversat Jeppe (1735), Den vægelsindede (Madam aprilväder , 1736), Gert Westphaler i 5 Akter (1737) og Jean de France (1744). Det er fortræffelige Oversættelser, og særlig er hans Gjengivelse af Jeppe paa Bjierget udkommet i over halvtredsindstyve Oplag, af hvilke mindst 16 i det attende Aarhundrede og 34 i vort Sekel. Jeppe er i Sverige bleven en Folkebog, og næppe er noget som helst udenlandsk profant Skrift udkommet i saa mange Oplag. Den er, saa vidt jeg véd, mere spredt i Sverige end i Danmark, og den efterlignedes i et svensk Stykke (Amman , 1756), ligesom ogsaa flere andre Exempler paa dens Popularitet kunde fremdrages^). Foruden Lagerströms Oversættelse komme

*) spilledes i Stockholm allerede 1733 af ei lyst Selskab

(Kreultcr-M tillet) under Titlen »Jeppe pa Berget, eljes kallad de onda Kvinnors Envlshet sa ock MSnnernes Tnchteskola.« tigsaa »Then politiske Knnnegjutaren. opførtes af dette SelskabNr. 9

to nye til i Halvtredserne i dette Aarhundrede, hvoraf den ene er et Sammendrag for Skyggespil (!).

Af Holbergs øvrige Komedier synes følgende to at have gjort mest Virkning: Don Ranudo (der udkom i tire forskjellige Oversættelser og i otte Oplag), samt Dtdcrik Meusehenschreek, der vel aldrig blev trykt, men spilledes i Aarene 1795—1816 ikke mindre end 64 Gange, og som er oversat af en af det attende Aarhundredes mest fremragende svenske Skuespillere. Anders U'iderberg. der bl. a. var den første Nordbo, som spillede 1 famlet (i Firserne i forrige .Aarhundrede i Goteborg).

Holbergs Stykker vare iøvrigt hyppige Repertoirestykker, dels under den største Part af Friheds-tiden (1737 -1772) og dels under Gustaf lll's Tid, paa den kom i sk a tentern , hvorimod det kongelige Theater i Almindelighed holdt sig for fornem til at give han> Stykker, der mest slog an hos den Store Masse*).

Af Holbergs 33 Komedier ere, saa vidt jeg véd, 2 5 oversatte paa Svensk, og af disse ere 15 trykte, nogle i flere Oversættelser. Ikke oversatte ere Hysses, Melampe, Uden Hoved og Hale. I lexeri. Pernilles korte Frøkenstand, Philosophie udi egen Indbildning, samt Republiquen.

Bemærkes maa, at Den forvandlede Brudgom-, som forst i den allernyeste Tid er bleven opfort i Danmark (Efteraaret 1882), derimod er spillet i Stockholm 1770—1775. samt ogsaa omtrent samtidigt i Goteborg.

Paa vor svenske dramatiske Literatur har I lolberg indvirket under Frihedstiden (Dalin, Modée, Stagnell 111. fl.), men næppe senere. Ogsaa hans øvrige Forfattervirksomhed har havt Indflydelse paa det attende Aarhundredes

Bogverden; i Oversættelse spredtes hans Skrifter blandt Mængden, Originalerne læstes af de mere dannede, og vore Forfattere — særlig Prosaisterne — modtog mange Indtryk fra den store danske Mester. Det er imidlertid ikke Stedet her at paavise hans Indflydelse i det enkelte.

Nævnes maa, at Peder Paars oversattes meget heldigt 1750 af I-.. /.. Plantin, at Metamorf>hoserne. Fablerne, -Vie/s Klims Rejse, samt et Par af de mindre historiske Arbejder foreligge i svenske Gjengivelser. Holbergs Moralske Tanker blev det først

forbudt at oversætte, hvorimod det tillodes at indføre Originalen, men i Firserne i forrige Aarhundrede var Oplysningen steget saa vidt. at en Oversættelse kunde udgives med kong!. Majest.s Privilegium .

Det Arbejde af Holberg, som i Sverige vakte flest Indvendinger, var naturligvis hans Historie, öm hvilken flere kritiske Bemærkninger forekomme hos vore forfattere: selv kom Holberg, som bekjendt, i en literær Fejde med Johan Archenholtz om Dronning Kristina.

Efter Holbergs Dod førtes lier i Sverige en Strid om lians Karakter og Virksomhed imellem den fremragende Samler og Tidsskriftudgiver Gjørwell (Hern-huter og stræng mod alle Humorister), som angreb Holberg, samt Forfattermærket »Florentinus (uden Tvivl en Fysiker Palmqvist), en Strid, der bl. a. afhandlede Spørgsmaalet, 0111 I lolberg var Halv Ariatv m. m.

Talrige ere de Domme, som vore mere bekjendte Forfattere i det attende Aarhundrede have fældet om deres store danske Konfrater og Forbillede. Varmest har vel Kru Nordenflyclit udtalt sig, som i Qvinligt Tankespel (1744). bar optaget en versificeret I fyldning, som hun har helliget »en lærd i Danmark , samt Spørgsmaal, som hun under sine religiøse Tvivlsmaal har rettet til ham; hun giver ogsaa en versificeret Oversættelse af Holbergs kloge og sunde Svar. Disse Vers findes ligeledes optagne i den danske Oversættelse, Kvindeligt Tankespil af en Hyrdinde i Norden . Hun har forøvrigt ogsaa skrevet en lille fransk Quatrain ved hans Død. Ogsaa He//man har helliget ham et lille Gravdigt, og 'Thorild. Rousseauisten. har ytret nogle sympathi ske Ord om den gudomlige norrbaggen. Ke/lgren. vor Oplysningstids mest fremstaaende Mand, fik sin förste literære Næring af Holbergs Komedier og af Da-lins Argus, og han er i saa I lenseende kun én af tusende Svenske, som i Ungdomsdagene have ejet 1 Holberg en kjær Ven og Opdrager.

Da det nu er faldet'i en svensk Mands Lod at udføre ilen .Frestotte, som i disse Dage rejses i I lol-bergs Fødeby, giver hans Mejsel altsaa hermed l'd tryk for en Taknemmelighedsgjæld fra Sverige til Danmark-Norges store Komediedigter.

De tre Fuldmægtige.

Kurtælling af S. Schandorph. iK«.rtwr.

De vare begge to nær ved at græde. Men Æren fordrede, at de gik hver til sin Side. og det gjorde de. Klem gik ud ad Stien mod Skoven, Stam ind mod Byen.

\llcrwle 1754 skriveren forfransket Svensk (Kiihler), at »Holbergs grove Hxpressioner, vulgære Tanker, platte Inventioner ikki kunne behage en eleveret Smag, og at ile paa det franske Theater vilde blive udpebne. Man sammenligne hermed Holbergs Udtalelse i en af han« Kpistler, ai hans Komedier l>egynde ai blive »usmagelige« paa Grund af den nye mere lækre Smag udefra.

Klem gik en halv Times Tid, overvældet, ikke af Afskeden, men for hans Øje stod bestandig Helenes Ben og bengalsk belyste Nakke, da hun mod Slutningen af Stykket gaar om Bord paa Galejen med Paris. Han skjældte Helenes Fremstillerinde Halsen fuld, gav hende de sjofleste Betegnelser, han kunde opdage, sagde til sidst:

— Jo længer jeg spaserer. desto mere tosset bliver jeg.Nr. 9

to nye til i Halvtredserne i dette Aarhundrede, hvoraf den ene er et Sammendrag for Skyggespil (!).

Af Holbergs øvrige Komedier synes følgende to at have gjort mest Virkning: Don Ranudo (der udkom i tire forskjellige Oversættelser og i otte Oplag), samt Dtdcrik Meusehenschreek, der vel aldrig blev trykt, men spilledes i Aarene 1795—1816 ikke mindre end 64 Gange, og som er oversat af en af det attende Aarhundredes mest fremragende svenske Skuespillere. Anders U'iderberg. der bl. a. var den første Nordbo, som spillede 1 famlet (i Firserne i forrige .Aarhundrede i Goteborg).

Holbergs Stykker vare iøvrigt hyppige Repertoirestykker, dels under den største Part af Friheds-tiden (1737 -1772) og dels under Gustaf lll's Tid, paa den kom i sk a tentern , hvorimod det kongelige Theater i Almindelighed holdt sig for fornem til at give han> Stykker, der mest slog an hos den Store Masse*).

Af Holbergs 33 Komedier ere, saa vidt jeg véd, 2 5 oversatte paa Svensk, og af disse ere 15 trykte, nogle i flere Oversættelser. Ikke oversatte ere Hysses, Melampe, Uden Hoved og Hale. I lexeri. Pernilles korte Frøkenstand, Philosophie udi egen Indbildning, samt Republiquen.

Bemærkes maa, at Den forvandlede Brudgom-, som forst i den allernyeste Tid er bleven opfort i Danmark (Efteraaret 1882), derimod er spillet i Stockholm 1770—1775. samt ogsaa omtrent samtidigt i Goteborg.

Paa vor svenske dramatiske Literatur har I lolberg indvirket under Frihedstiden (Dalin, Modée, Stagnell 111. fl.), men næppe senere. Ogsaa hans øvrige Forfattervirksomhed har havt Indflydelse paa det attende Aarhundredes Bogverden; i Oversættelse spredtes hans Skrifter blandt Mængden, Originalerne læstes af de mere dannede, og vore Forfattere — særlig Prosaisterne — modtog mange Indtryk fra den store danske Mester. Det er imidlertid ikke Stedet her at paavise hans Indflydelse i det enkelte.

Nævnes maa, at Peder Paars oversattes meget heldigt 1750 af I-.. /.. Plantin, at Metamorf>hoserne. Fablerne, -Vie/s Klims Rejse, samt et Par af de mindre historiske Arbejder foreligge i svenske Gjengivelser. Holbergs Moralske Tanker blev det først

forbudt at oversætte, hvorimod det tillodes at indføre Originalen, men i Firserne i forrige Aarhundrede var Oplysningen steget saa vidt. at en Oversættelse kunde udgives med kong!. Majest.s Privilegium .

Det Arbejde af Holberg, som i Sverige vakte flest Indvendinger, var naturligvis hans Historie, öm hvilken flere kritiske Bemærkninger forekomme hos vore forfattere: selv kom Holberg, som bekjendt, i en literær Fejde med Johan Archenholtz om Dronning Kristina.

Efter Holbergs Dod førtes lier i Sverige en Strid om lians Karakter og Virksomhed imellem den fremragende Samler og Tidsskriftudgiver Gjørwell (Hern-huter og stræng mod alle Humorister), som angreb Holberg, samt Forfattermærket »Florentinus (uden Tvivl en Fysiker Palmqvist), en Strid, der bl. a. afhandlede Spørgsmaalet, 0111 I lolberg var Halv Ariatv m. m.

Talrige ere de Domme, som vore mere bekjendte Forfattere i det attende Aarhundrede have fældet om deres store danske Konfrater og Forbillede. Varmest har vel Kru Nordenflyclit udtalt sig, som i Qvinligt Tankespel (1744). bar optaget en versificeret I fyldning, som hun har helliget »en lærd i Danmark , samt Spørgsmaal, som hun under sine religiøse Tvivlsmaal har rettet til ham; hun giver ogsaa en versificeret Oversættelse af Holbergs kloge og sunde Svar. Disse Vers findes ligeledes optagne i den danske Oversættelse, Kvindeligt Tankespil af en Hyrdinde i Norden . Hun har forøvrigt ogsaa skrevet en lille fransk Quatrain ved hans Død. Ogsaa He//man har helliget ham et lille Gravdigt, og 'Thorild. Rousseauisten. har ytret nogle sympathi ske Ord om den gudomlige norrbaggen. Ke/lgren. vor Oplysningstids mest fremstaaende Mand, fik sin förste literære Næring af Holbergs Komedier og af Da-lins Argus, og han er i saa I lenseende kun én af tusende Svenske, som i Ungdomsdagene have ejet 1 Holberg en kjær Ven og Opdrager.

Da det nu er faldet'i en svensk Mands Lod at udføre ilen .Frestotte, som i disse Dage rejses i I lol-bergs Fødeby, giver hans Mejsel altsaa hermed l'd tryk for en Taknemmelighedsgjæld fra Sverige til Danmark-Norges store Komediedigter.

De tre Fuldmægtige.

Kurtælling af S. Schandorph. iK«.rtwr.

De vare begge to nær ved at græde. Men Æren fordrede, at de gik hver til sin Side. og det gjorde de. Klem gik ud ad Stien mod Skoven, Stam ind mod Byen.

\llcrwle 1754 skriveren forfransket Svensk (Kiihler), at »Holbergs grove Hxpressioner, vulgære Tanker, platte Inventioner ikki kunne behage en eleveret Smag, og at ile paa det franske Theater vilde blive udpebne. Man sammenligne hermed Holbergs Udtalelse i en af han« Kpistler, ai hans Komedier l>egynde ai blive »usmagelige« paa Grund af den nye mere lækre Smag udefra.

Klem gik en halv Times Tid, overvældet, ikke af Afskeden, men for hans Øje stod bestandig Helenes Ben og bengalsk belyste Nakke, da hun mod Slutningen af Stykket gaar om Bord paa Galejen med Paris. Han skjældte Helenes Fremstillerinde Halsen fuld, gav hende de sjofleste Betegnelser, han kunde opdage, sagde til sidst:

— Jo længer jeg spaserer. desto mere tosset bliver jeg.HJEMME OG UDE.

Nr. g.

I Ian kunde ikke blive fri for denne Nakke og disse trikot beklædte Smalben med Tilbehør, spyttede forgjæves ud i Grøfterne paa begge Sider af Spaserestien; intet kunde bortmane den Djævelinde, som havde besat ham. Pludselig gjorde han Holdt med et 'l ramp med Hælen som en Soldat paa Kommando, gjorde helt omkring og vendte tilbage.

Han saa omkring paa Skovens brogede, tynde Lov, hvorigjennem tie brunviolette Kviste og Grene mere og mere borede sig frem, paa Hyens rodbrune fugtige I lustage det saa altsammen saa underlig fremmed, næsten fjendtligt ud. Naar han tidligere havde ofret slige Fænomener et flygtigt Blik, havde tie forekommet ham som gamle Bekjendte, som han ikke stod i nærmere Korhold til, men som ilet var hyggeligt at affærdige med en los-gemytlig Hilsen. Men nu, da han var ene . . . .! Det var, som om Skoven rykkede frem mod ham til Flankeangreb fra begge Sider, som om Byens Tage, lig rode Fodfolk fra før 1848, marcherede mod ham i I-Vonten. Uvilkaarlig vendte han sig 0111. Der var jo ogsaa Skov, som faldt ham i Ryggen.

Den midaldrende Flegmatiker stod et Øjeblik stille.

Det er T.ogn altsammen, sagde han. Det er den tossede Tøses Skyld.

Man kommanderede sig selv frem; og det røde Fodfolk blev atter til Teglstenstage. De loftede sig mere og mere. Der var ikke Tale 0111, at de kunde eller vilde hindre hans Indgang i Byen.

Men hvor saa Byen fremmed ud! For første Gang i sit Liv opdagede han, at Distriktslægens Hus var overmalet med brun Oliefarve.

Han længtes efter Stam og Krog. Men han vilde ikke være ene med nogen af dem. Det paa-stod han for sig selv. Men bag Paastanden laa noget, som var stærkere end han. Han vidste ikke, hvad ilet var, eller vilde ikke vide det. Han oversnakkede ilet ved at fortælle sig selv, at han ikke vilde gaa ned paa Gjæstgivergaarden, for der var Stam naturligvis alligevel gaaet ned, eftersom saadan en Grovæder ikke for nogen Pris i Verden vilde undvære sin Middagsmad. Klem overdøvede den Protest, der rørte sig i hans allerinderste: den, som paastod, at Stam ikke var paa Gjæstgivergaarden. Klem gik til Hans Jensen.

Det første, han saa i Spisestuen lige efter sin Indtrædelse, var Stam. Han spiste Beafsteak med Spejlæg med en mork, uheldvarslende Mine ved et Bord i Stuens mørkeste Hjørne. Han sad med Ryggen mod Indgangen og opdagede ikke den indtrædende.

Klem folte Frysefornemmelser i dette ganske ny store Lokale, fyldt af Os fra fugtige Mure, fra Lim-og Oliefarve, med de mange tonmie, vidt spredte, af Maling glinsende Smaaborde. Hvor langt hyggeligere var dog den gammeldags varme Stue paa Gjæstgivergaarden. Det sværtede Loft var et ærværdigt Minde om Generationer af brave Borgeres Pibe- og Cigarrøg. Sofaen og Stolene havde oplevet maaske

hundrede Aar af Byens Historie og stivet saa mangen Skatteborgers Rus af. Men Hans Jensens store Sal syntes

bestemt til Folkemøder, Valgforsamlinger o. des!., bestaaende af Bønder, der tilbrølte en agiterendi.-Taler dundrende Bifaldsraab.

Og hvor tog Aratsfuldmægtigcns brede Ryg sig trist ud som et ensomt tilbageblevet gammelt Træ-midt paa en ode Mark!

Efter nogen Betænkning gik Klem nærmere hen mod S tams Bord med tunge Skridt. De gjenlød i det store tomme Rum.

Stam vendte sig halvt 0111, saa paa Klem med samme Blik som det, hvormed en Hund moder en Kollega, naar den nærmer sig dens Kjodben. Det var dog ikke, fordi Stam frygtede, at Klem skulde gjøre ham den Beafsteak stridig, som han for Øjeblikket styrkede sig ved til hemmelige, i en sort, søvnløs Nat udrugede Planers Virkeliggjørelse.

— Hvad vil du herr mumlede han med indædt Harme.

— Ja, hvad vil du? lød Svaret.

— Kommer det nogen ved?

— Naa, om Forladelse .... Hej, hej . . . . Opvarter! Naa, der skal vel ringes paa dette Sted . . .

Og Klem trak i Klokkestrængen, saa Metalknæet oppe under Loftet sukkede, bævede og smaahvinede.

— En Boeuf med Spejlæg! raabte lian den indtrædende Opvarter i Møde. Strax efter ærgrede det ham ikke at have haft en fra Stams forskjellig Idé om, hvad han skulde vælge.

Stam blev færdig en god Stund, for Klem var halv færdig. Han ringede, betalte, vexlede et Par hviskende Ord med Opvarteren og forsvandt i en lav Dør under det i Salen anbragte Orkestergaleri.

— Nej holdt! holdt! raabte Klem, smed sin Gaffel, saa den klirrede mod Tallerkenen og var i et Par lange Spring henne i Døren, men Stam vendte sig 0111. Klem havde aldrig set hans store brune Øjne se saa glubske ud. De vare som en uvane Tyrs, det hvide blev rødt, og Brillerne faldt langt ned paa Næsen. Han skjød Panden og Overkroppen frem, som vilde han stange. Klem veg uvilkaarlig tilbage, Stam for gjennem Doren og smækkede den i efter sig.

Klem saa paa Opvarteren, Opvarteren igjen paa ham. Klem havde stor Lyst til at være grov imod ham, søgte efter en Anledning, men fandt ingen. Resigneret gik han hen til sin forrige Plads og gav sig i Færd med den sidste afkølede Halvdel af sin Beafsteak.

Men han kunde ikke tilkæmpe sig den tilstrækkelige Sindsro til at spise den, uagtet dens Sejghed lovede ham en for bevægede Lidenskaber heldbringende legemlig Anstrængelse. Gjennem den ny Bygnings tynde Mure og Mellemvægge lød Sang og Pianofortespil lydt ned til ham. Og det var Toner, han havde hort hele Natten omsuse sig, mens han sovnløs laa i sin Seng og sloges med Dyne og Lagen,Nr. 9. HJEMME

Vild som en Hjort om Efteraaret lynede Klein hen over det gyngende Gulvs tynde, nyvaskede Bræder. lige bus paa den Dør, Stam nys var forsvunden igjennem. Tonerne klang nu tydeligere og stærkere ned ad en temmelig smal Trappe, der viste sig lige for hans Øjne. l'den Plan tog han tre Trin ad Gangen og mere sprang end lob op ad den. Han naaede en halvmork Korridor, som ved den bratte Overgang fra det stærke Lys nede i Spisesalen blev helmork. Gjennem utætte Dørfyldninger paa begge Sider tittede hvide Lysstriber ud. De gjorde Klem end mere fortumlet. Klaveret larmede som en Tromme, mens en Mands- og Kvindestemme afvexlende sang:

llun

Nit vel, lal du kun frit.

Han:

Den Skulder har ej sin Lige nej — og dog —

I Inn:

Og dog-

I tan:

Dog maa jeg .sige,

endskjønt maaske du ler.

Gudinden, kort og godt — jeg dog beiindred mer.

Hun:

Saa Venus overtraf mig"-

Han:

O nej!

Men Skjønhed er ikke nok, der maa lidt Omhed til.

Se, det forstoti hun godt.

Gudinden saa lage;

hun tillod mig at tnge tre, firv Kys.

f lun:

Pilt Kys?

Iler afbrødes Sangen af Latter og en materiel Illustration til Texten.

Klem havde hidtil lyttet med Henrykkelse. Han gjenkjendte fra Gaarsaftenen denne klarinetsnøvlende Bilyd i Sopranstemmen og den sagte Snorken i Pavscrne. Hvad Prins Paris sang. forekom ham noget fremmed, men han havde ikke Tid eller Lyst til at tænke videre derover.

Men sig selv ubevidst var han rykket Døren nærmere med faa og forsigtige Skridt, delt mellem erotisk Lidenskab og sin naturlige Rationalisme. Og medens han lyttede til Duetten:

Maanen sig h.ever, Dagen .-lutter,

stødte lutn paa noget, der var for blodt til at være en Dørfyldning, og Udbrudet fra dette noget:

— Ih saa gid dog ogsaa . . .

UDE.

overbeviste ham 0111, at hans Ven Stam var uundgaaelig, og han udbrød:

— Hvad staar du her og glor efter?

Stam svarede:

Du kan faa Klø, hvad Øjeblik du vil. Hvad vil du her?

Vi banker paa Døren, .sagde Klem.

Vil snærrede Stam.

— Ja, for du er ogsaa ... Du er ogsaa . . .

Ilold Mund! Jeg er ingen Ting. og du er

et Fæ.

— Ja. men jeg banker.

— Ja, men saa bliver du banket.

Nu lød det atter:

Maanen sig hæver, Dagen slutter.

Natten er skjøn, gjør Sjælen øm.

Nyder da llu\ de glade Minutter.

Lykken er kun en stakket Drøm.

Døren gik op med Brag: om det var Stam eller Klem, som havde brudt paa, kan ingen, ikke engang Stam eller Klem selv sige. Men de kom ind gjennem Doren med en saa uceremoniel Fart, at det saa ud, som 0111 de vare ved at falde paa Næsen; dog var Farten ikke stærkere, end at de kunde faa rejst sig og bukke.

I det ret rummelige Værelse, med de raa, endnu ikke afpudsede Mure, stod en stor Tospænderseng, et Bord, et Klaver og faa Rørstole. Krog og den skjønne Giovannina Hermansen sad foran Klaveret. 1 lun havde en blomsterbroget Kattuns Slaabrok om sine bedaarende Former, en hæklet Tingest, nærmest lignende en Antimakassar 0111 sit brune, balstyrige I Iaar. blodrøde Strømper stukne i et Par røde Saffiansslæber. Lige foran hende paa Klaviaturets Diskantsidc, oven paa den gjennembrudte Træhylde laa et halvt spist Stykke Surbrød med ()xetunge og Senneji.

Krog sad i Skjorteærmer med opknappet Vest, men havde en Gaiaskjorte paa, en kalvekrøsagtig Strimmel lob langs det stramt stivede Bryststykke og mægtige N'eglemanchetter løb midt ned paa de rode Hænder.

De Følelser, der vare i Færd med at gjennemlyne de to andre Fuldmægtige, bleve fangne af en Afleder i Fonn af en fed Madam, som sad bagved den store Sengs I Ioveclgjærde foran Vinduet og stoppede paa et Par lange kjødfarvede Trikothoser. I det ubarm hjærtige Dagslys saa dette romantisk-intime Kostume-stykke ikke mere poetisk ud end en sædvanlig Skaftestrømpe.

— God Morgen! sagde Stan».

— God Morgen! sagde Klem.

(FoasÄtte«, 113 HJEMMI

Holberg i Tyskland.

Man har i den senere Tid i Bladene set Meddelelser om, at Holbergs Tohundredeaars-Fest ogsaa vil blive fejret ved Theaterforestillinger hist og her i Tyskland, et tilstrækkeligt Bevis paa, hvilken Anerkjendelse han nyder i vort store Naboland. Flere bekjendte Tidsskrifter, som f. Ex. Das Magazin für die Literatur des In- und Auslandes og Lindaus Nord und Süd , have i Anledning af vore forestaaende Festligheder bragt svmpathiske Artikler om vor største Komedieforfatter med enstemmige Udtalelser om hans store Indflydelse paa det tyske Kulturliv. De have været enige om at fremhæve Holbergs store Egenskaber, om at opfordre den snærpede Del af Publikum til at se venligt paa ham trods hans drastiske Sprog og endelig om at give en Snært til den moderne franske Komedie og Roman, hvad der for Resten var overflødigt. Men naar Nutidens tvske Kritikere og Dramaturger forene sig med os Nordboer i at forherlige den store Mester, da kunne vi ganske særligt takke én Tvsker derfor, nemlig den berømte Frihedsmand, Digter og Literaturhistoriker Rabrrt Prut: 1816- 1872 ; thi hans Fortjeneste er det, at Holberg, efter i mange Decennier at have været kastel i Pulterkammeret, alter er kommet til .Ere og Anseelse i Tyskland. Det er særligt Prut/., vi skylde de efterfølgende Oplysninger Hos ham tinder man en fortræffelig Vurdering af Holbergs Betydning og en udmærket Oversættelse af et l'dvalg af Komedierne. Han har endogsaa af Hensvn til sit Publikum maattet levere et Omrids af den danske Literaturs Historie før Holberg, hvad der ikke var nogen let Opgave for ham, da hans Hjælpekilder vare saa tarvelige og selve Adgangen til den danske Literatur i sin Tid saa vanskelig i Tyskland, at han siger: I mange Bibliotheker finder man lettere et kinesisk Manuskript end en dansk Bog. Prutz tog første Gang lil Orde for Holberg i en Afhandling i den af ham udgivne Litterarisches Taschenbuch for 1884. Denne Afhandling har han senere gjennemarbejde! og udgivet V18i 7

under Titlen Ludwig Holberg, soin Leben und seine Schriften sammen med en Oversættelse af Komedierne: Den politiske Kandestøber. Jean de France, Jeppe, Den ellevte Juni, Barselstuen og Ulysses von Ithacia.

Holberg, siger Prutz i denne Bog, har haft en mærkelig Skæbne i Tyskland. I Midten af forrige Aarhundrede hørte hans Navn til de mest bekjendte i Tyskland. Historieskrivernesaå i ham en agtet Medarbejder, i mange Henseender endogsaa en Rival og et Mønster; men fremfor alt v;ir han ubetinget Hersker paa den komiske Scene, Publikums Glæde, Skuespillernes Stolthed, de tyske Komedieskriveres Forbillede. Han blev oversat utallige Gange. I 1741 optog allerede Kritikeren Gottsched Oversættelser af Den politiske Kandestøber , Jean de France og Jacob von Tvboe i sin Deutsche Schaubühne , og det var ham, der ved sin rosende Omtale af Holberg lagde Grunden lil dennes Anerkjendelse i Tyskland. Gottscheds Exempel fulgtes af ansete lærde Tidsskrifter og tyske Digtere; særligt var Hagedorn, en af Datidens mest yndede Poeter, begejstret for den danske Plautus , og hans Epigram AVer nicht beim Holberg lacht, kann beim Goldoni «einen var almindelig bekjendt. Men del store Publikum lærte først Holberg at kjende, da de omkringstrejfende Skuespillertrupper spillede hans Komedier. Hvor populære disse blev, kan man

f. Ex. se deraf, at omtrent en Fjerdedel af de Stykker, der fandtes paa Hamburger Repertoiret i Aarel 1742- t74>, var af Holberg. Og som det gik i Hamburg, saaledes gik del rundt omkring i Nordtyskland; hans Stykker spilledes ikke blot paa Theatrene, men ogsaa ved Skolerne, og deres Indhold gik endog igjen som Børnehistorier. Oversættelsernes Antal var som sagt overordentlig stort. Den første fuldstændige tyske Gjengivelse besørgedes 1746 17501 af Augsburgeren Laub, der levede i Kjøbenhavn. Senere 1719- 1778 udkom der en langt bedre Oversættelse i Kjøbenhavn og Leipzig.

Men Holbergs Stjærne dalede lige saa dybt, som den tidligere var steget; i Halvfjerdserne forsvandt hans Indflydelse næsten fuldstændigt. Den sentimentale Retning i Literaturen spillede en fremtrædende Rolle; man væmmedes ved Holbergs Djærvhed, han blev betragtet som en plump Gjøgler og en uanstændig Clown, han blev saa godt som bandlyst fra den tyske Scene og kun sjældent, og det endda i Forklædning listet ind paa den. Selv en Digler som Schiller mangler al Sans for Holbergs Muse og taler om den Sump, ud i hvilken han fører sine Læsere . og Goethe omtaler ham aldrig i sine Skrifter. Sidstnævnte bragte rigtignok i 1808 Den politiske Kandestøber paa Scenen i Weimar, men det var kun en Bearbejdelse i Form af et Sangspil, og dog gjorde selv dette Misfoster Lykke. Ogsaa Kotzebue leverede Bearbejdelser af Holberg, som bleve modtagne med Bifald, et Bifald, der gjaldt Kotzebue og ikke Holberg.

Det var først Romantikerne, der atter gjorde opmærksom paa Holbergs Betydning og vandt Anerkjendelse for ham i snævrere Kredse; men det førte ikke til nogen videregaaende Beskæftigelse med ham. Tirik læste hans Stykker op i sin Kreds og bibragte sine Venner Interesse for ham; men for det store Publikum gjorde disse Bestræbelser ham ikke tilgængelig, tvært imod, disse berømte Oplæsningers Gjenstand blev snarest ansete for ene og alene at kunne interessere en mere e.xklusiv Kreds. Del var dog ikke del eneste, der blev gjort. Man omtalte Holberg i Afhandlinger hist og her og udbredte sig over hans Betydning for den komiske Literatur i Almindelighed og for den tyske Scene i Særdeleshed. Men da denne Drøftelse af hans Betydning var temmelig overfladisk og i Reglen henviste til en senere, mere indgaaende Behandling, som ikke kom. saa svækkedes snart Interessen. Romantikerne gik dog videre endnu. De efterlignede Holberg. Men. siger Prutz, man spændte des værre Hesten bag Vognen og efterlignede ikke Holberg i det, hvori han virkelig er sig selv. altsaa i hans sunde, djærve Komik, hans levende Karakteristik, hans varme Nationalfølelse, hans hyggelige Borgerlighed, men man efterlignede derimod de fremmede, romanske Elementer i den danske Komedie, de ironiske Capricer og Underligheder, som "Holberg selv havde laant fra det italienske og franske Theater disse Ting efterlignede man, i dem søgte man del særligt karakteriserende for Holbergs Muse, som for den komiske Muse i det hele taget. Og disse Misfostre lod man ikke en Gang komme frem for Dagens Lys som et selvstændigt Hele, nej, man klistrede dem som enkelte manbra disjrcta til den nve Art Literaturkomedie. som nogle kritiske Mennesker, og de: ikke med Urette, allerede i og for sig ikke betragtede som det sundeste Produkt. Men da saa bagefter disse Rariteter

ikke rigtig smagte det tyske Publikum, saa sukkede og spottede man over de grovhudede Hyperboræere> Smat; o*Nr. 8.

erklærede, al man i Fremtiden vilde overlade del tvske Theater til dets Skæbne.

Romantikernes Forsøg kulminerede i en ny Holbergoversættelse, besørget at Oehlenschläger; men denne Oversættelse var i enhver Henseende mislykket, og Resultatet af deres Anstrængelser blev det modsatte af, hvad de ønskede, nemlig, at Holberg forsvandt fuldstændig fra Skutpladsen i Tyskland, især efter at Hegel havde udtalt sig imod ham. Interessen for ham var død, og saaledes vedblev det at være, indtil Prutz fremtraadte med sin Afhandling 1844 og den gjennemsete Afhandling med Oversættelserne 11857 . Han siger, at det jo selvfølgelig ikke var romantiske Sympathier, der drev ham til at minde om Holberg, men simpelt hen Retfærdighedsfølelse og et Ønske om at fremstille Sammenhængen mellem den tyske og de andre nordisk-germanske Literaturer, desuden Overbevisningen om Holbergs fremragende Plads blandt alle Landes og alle Tiders komiske Skribenter. Endelig mente han, at det var af Vigtighed for Datidens dramatiske Literatur at pege paa det Punkt, ud over hvilket den tydske Komedie ikke var naaet, for at man derfra kunde naa videre.

Der er nogen Forskjel paa Slutningsstederne i de forskjellige Udgaver af Robert Prutz's Afhandling; man mærker i den sidste, at hans Ord ikke helt har været en Røst i Ørkenen. Hvor stor Betydning hans Optræden har haft, kan ses deraf, at en moderne tvsk Dramaturg slutter en Afhandling om Holberg med at fastslaa en Ytring af Prut/., nemlig, at: • med Hensyn til Udviklingen af det tyske Lystspil i det attende Aarhundrede har ingen tysk Digter nogen Sinde haft den Indflydelse og øvet den Virksomhed som Danskeren Holberg.

J. M.

Skrifter af og om Holberg.

Det er øjensynligt, at man fra alle Sider i Tide har truffet sine Forberedelser til paa bedste Vis at fejre 200 Aarsdagen for Ludvig Holbergs Fødsel. Det kongelige Theater har endogsaa været saa optaget af sine Planer, at dets øvrige Virksomhed nu og da næsten har truet med at gaa rent i Staa, men des større Nydelser venter der os forhaabenlig til Gjengjæld. I hvert Fald vil J. L. Filisters Jubelspil som Oldfux i Den stundesløse jo være en Begivenhed af allerførste Rang i Nationalscenens nvere Historie. Den af Holberg saa højt fortjente Kunstner vil paa Onsdag Aften blive Festens Midtpunkt. Skade, at vi ikke samtidig kunne faa Fru Sødring at se som Magdalone, for ikke .11 tale om Fru Heiberg som Den vægelsindede eller Hultmann f. Ex. som Leonard i Maskeraden . Kun Fru Phister staar endnu tilbage af de gamle klassiske holbergske Veteraner.

H.ndnu travlere Virksomhed har der hersket i Literaturen. Allerede for Aar og Dag siden gjorde Ernst Bojesen Begyndelsen, og det en ualmindelig god Begyndelse, med den omstaaende nærmere omtalte - af Hans Tegner illustrerede Jubel-udgave- af Komedierne, og naar Forlæggeren i disse Dage aabner en ny Subskription paa Pragtværket, turde det være uden for al Tvivl, at ethvert nogenlunde velhavende Hjem vil gribe Lejligheden til at anskaffe sig denne gode danske Hus-skat. F. L. L 'b"H: 'rgs Navn paa Titelbladet som Besørger af

Texten borger for Udgavens literære Værd og minder os tillige om, at vi i disse Dage ogsaa have en Tak at bringe til denne ihærdige Forsker og Udgiver af saa meget af vor Literaturs dyreste Eje for alt, hvad han i Forening med de mange andre, ældre og nyere, Holbergs-Forskere har virket for, at Holbergs vigtigste Skrifter nu foreligge i kritiske Udgaver og have fundet saa vid en Spredning overalt. Det nys udkomne Hæfte af Jubeludgaven af Komedierne vil yderligere vække Interesse for dette i virkelig stor Stil anlagte Foretagende. Hæftet bringer nemlig Begvndelsesarkene til tre af de bebudede musik- og theaterhistoriske Bilag, af Axel Grandjean. Otto Zinck og Edgar Collin, alt rigt udstyret med Illustrationer, Ornamenter, Gjengivelser af gamle og nye Lokaliteter, Theater-plakater o. s. fr. Vi skulle ved Leilighed komme tilbage til dette Arbejde.

Den paa J. C. Stochhoims Forlag af Hans Xic. Hamen illustrerede Peder Paars er allerede tidligere omtalt i dette Blad, og det kan ikke nægtes, at Forlagsbureauets nye Subskription paa dets stereotyperede Udgave af Komedierne falder dvgtig igjennem over for disse Pragtværker. Det har ikke været vore største

Boghandlertirmaer, der have bidraget mest til at fejre Holbergs Jubelfest. Et værdifuldt kulturhistorisk Arbejde er imidlertid begyndt at udkomme hos Forlagsbureauet. Det er Dr. O. Nielsens paa omfattende og dvgtige Studier byggede Kjobenhavn paa Holbergs Ti,l , en Række kulturhistoriske Billeder fra Begyndelsen af det 18. Aarh. , og udstyret med en Del Afbildninger, af hvilke dog nogle uden Skade kunde have været bedre. Nævnes maa ogsaa her, at P. Hansen i den nys udkomne ille Levering af sin store Illustreret dansk Literaturhistorie« P. G. Philipsens Forlag netop lige er naaet lil Holberg og hans Samtid . Hæftet, der skildrer Holbergs Ungdom, Rejser og første Forfatterperiode indtil Peder Paars , bringer foruden et Par Faksimiler en Gjengivelse af del ældste Portræt af Holberg.

Bebudede men endnu ikke udkomne, da disse Linjer skrives, er et større Festskrift om Holberg af Dr. Georg Brandes samt et Udvalg af Holbergs Epistler ved Dr. Fr. Winkel Horn. Fra den sidstnævnte Forfatter foreligger derimod allerede paa Karl Schønbergs Forlag en populær Levnedsskildring af Ludvig Holberg . Den lille, kun Sider store, Bog giver en let læselig Fremstillig af Holbergs Liv og Virksomhed. Det er i Følge et Forord Forf.'s Haab, at den vil kunne trænge ud i Kredse, hvor større literaturhistoriske Værker ikke kunne ventes at ville finde Indgang, men hvor man dog kunde ønske at faa en paalidelig og let tilgængelig Redegjørelse for Holberg og hans Livsgjerning. Del lille Skrift slutter sig saaledes nærmest til de af Folkeskriftsselskabet udgivne lignende Arbejder.

Fremdeles kunne vi her nævne Kr. Arentzens ogsaa for nylig paa den Gyldendalske Boghandels Forlas udkomne Skrift Fra det iS'de Aarhundrede , i hvilket en af Afhandlingerne særlig er helliget Ludvig Holbergs Ungdom .

Vi tro hermed at have nævnet det vigtigste af hvad nyt der foreligger og kan ventes i Anledning af Holbergdagen. Men vor Literatur er jo iøvrigt rig paa værdifulde Arbejder om Holberg, og skulle vi her minde om Hovedværkerne blot, vilde det blive en lang Liste. Del har altid været og vil altid blive en .Ere for enhver dansk og norsk Literaturhistoriker at bringe et Bidrag ti', den store Fællesdigiers Historie. I Nr. 8.

erklærede, al man i Fremtiden vilde overlade del tvske Theater til dets Skæbne.

Romantikernes Forsøg kulminerede i en ny Holbergoversættelse, besørget at Oehlenschläger; men denne Oversættelse var i enhver Henseende mislykket, og Resultatet af deres Anstrængelser blev det modsatte af, hvad de ønskede, nemlig, at Holberg forsvandt fuldstændig fra Skutpladsen i Tyskland, især efter at Hegel havde udtalt sig imod ham. Interessen for ham var død, og saaledes vedblev det at være, indtil Prutz fremtraadte med sin Afhandling 1844 og den gjennemsete Afhandling med Oversættelserne 11857 . Han siger, at det jo selvfølgelig ikke var romantiske Sympathier, der drev ham til at minde om Holberg, men simpelt hen Retfærdighedsfølelse og et Ønske om at fremstille Sammenhængen mellem den tyske og de andre nordisk-germanske Literaturer, desuden Overbevisningen om Holbergs fremragende Plads blandt alle Landes og alle Tiders komiske Skribenter. Endelig mente han, at det var af Vigtighed for Datidens dramatiske Literatur at pege paa det Punkt, ud over hvilket den tydske Komedie ikke var naaet, for at man derfra kunde naa videre.

Der er nogen Forskjel paa Slutningsstederne i de forskjellige Udgaver af Robert Prutz's Afhandling; man mærker i den sidste, at hans Ord ikke helt har været en Røst i Ørkenen. Hvor stor Betydning hans Optræden har haft, kan ses deraf, at en moderne tvsk Dramaturg slutter en Afhandling om Holberg med at fastslaa en Ytring af Prut/., nemlig, at: • med Hensyn til Udviklingen af det tyske Lystspil i det attende Aarhundrede har ingen tysk Digter nogen Sinde haft den Indflydelse og øvet den Virksomhed som Danskeren Holberg.

J. M.

Skrifter af og om Holberg.

Det er øjensynligt, at man fra alle Sider i Tide har truffet sine Forberedelser til paa bedste Vis at fejre 200 Aarsdagen for Ludvig Holbergs Fødsel. Det kongelige Theater har endogsaa været saa optaget af sine Planer, at dets øvrige Virksomhed nu og da næsten har truet med at gaa rent i Staa, men des større Nydelser venter der os forhaabenlig til Gjengjæld. I hvert Fald vil J. L. Filisters Jubelspil som Oldfux i Den stundesløse jo være en

Begivenhed af allerførste Rang i Nationalscenens nvere Historie. Den af Holberg saa højt fortjente Kunstner vil paa Onsdag Aften blive Festens Midtpunkt. Skade, at vi ikke samtidig kunne faa Fru Sødring at se som Magdalone, for ikke .11 tale om Fru Heiberg som Den vægelsindede eller Hultmann f. Ex. som Leonard i Maskeraden . Kun Fru Phister staar endnu tilbage af de gamle klassiske holbergske Veteraner.

H.ndnu travlere Virksomhed har der hersket i Literaturen. Allerede for Aar og Dag siden gjorde Ernst Bojesen Begyndelsen, og det en ualmindelig god Begyndelse, med den omstaaende nærmere omtalte - af Hans Tegner illustrerede Jubel-udgave- af Komedierne, og naar Forlæggeren i disse Dage aabner en ny Subskription paa Pragtværket, turde det være uden for al Tvivl, at ethvert nogenlunde velhavende Hjem vil gribe Lejligheden til at anskaffe sig denne gode danske Hus-skat. F. L. L 'b''H: 'rgs Navn paa Titelbladet som Besørger af

Texten borger for Udgavens literære Værd og minder os tillige om, at vi i disse Dage ogsaa have en Tak at bringe til denne ihærdige Forsker og Udgiver af saa meget af vor Literaturs dyreste Eje for alt, hvad han i Forening med de mange andre, ældre og nyere, Holbergs-Forskere har virket for, at Holbergs vigtigste Skrifter nu foreligge i kritiske Udgaver og have fundet saa vid en Spredning overalt. Det nys udkomne Hæfte af Jubeludgaven af Komedierne vil yderligere vække Interesse for dette i virkelig stor Stil anlagte Foretagende. Hæftet bringer nemlig Begvndelsesarkene til tre af de bebudede musik- og theaterhistoriske Bilag, af Axel Grandjean. Otto Zinck og Edgar Collin, alt rigt udstyret med Illustrationer, Ornamenter, Gjengivelser af gamle og nye Lokaliteter, Theater-plakater o. s. fr. Vi skulle ved Leilighed komme tilbage til dette Arbejde.

Den paa J. C. Stochhoims Forlag af Hans Xic. Hamen illustrerede Peder Paars er allerede tidligere omtalt i dette Blad, og det kan ikke nægtes, at Forlagsbureauets nye Subskription paa dets stereotyperede Udgave af Komedierne falder dvgtig igjennem over for disse Pragtværker. Det har ikke været vore største Boghandlertirmaer, der have bidraget mest til at fejre Holbergs Jubelfest. Et værdifuldt kulturhistorisk Arbejde er imidlertid begyndt at udkomme hos Forlagsbureauet. Det er Dr. O. Nielsens paa omfattende og dvgtige Studier byggede Kjobenhavn paa Holbergs Ti,l , en Række kulturhistoriske Billeder fra Begyndelsen af det 18. Aarh. , og udstyret med en Del Afbildninger, af hvilke dog nogle uden Skade kunde have været bedre. Nævnes maa ogsaa her, at P. Hansen i den nys udkomne ille Levering af sin store Illustreret dansk Literaturhistorie« P. G. Philipsens Forlag netop lige er naaet lil Holberg og hans Samtid . Hæftet, der skildrer Holbergs Ungdom, Rejser og første Forfatterperiode indtil Peder Paars , bringer foruden et Par Faksimiler en Gjengivelse af del ældste Portræt af Holberg.

Bebudede men endnu ikke udkomne, da disse Linjer skrives, er et større Festskrift om Holberg af Dr. Georg Brandes samt et Udvalg af Holbergs Epistler ved Dr. Fr. Winkel Horn. Fra den sidstnævnte Forfatter foreligger derimod allerede paa Karl Schønbergs Forlag en populær Levnedsskildring af Ludvig Holberg . Den lille, kun Sider store, Bog giver en let læselig Fremstillig af Holbergs Liv og Virksomhed. Det er i Følge et Forord Forf.'s Haab, at den vil kunne trænge ud i Kredse, hvor større literaturhistoriske Værker ikke kunne ventes at ville finde Indgang, men hvor man dog kunde ønske at faa en paalidelig og let tilgængelig Redegjørelse for Holberg og hans Livsgjerning. Del lille Skrift slutter sig saaledes nærmest til de af Folkeskriftsselskabet udgivne lignende Arbejder.

Fremdeles kunne vi her nævne Kr. Arentzens ogsaa for nylig paa den Gyldendalske Boghandels Forlas udkomne Skrift Fra det iS'de Aarhundrede , i hvilket en af Afhandlingerne særlig er helliget Ludvig Holbergs Ungdom .

Vi tro hermed at have nævnet det vigtigste af hvad nyt der foreligger og kan ventes i Anledning af Holbergdagen. Men vor Literatur er jo iøvrigt rig paa værdifulde Arbejder om Holberg, og skulle vi her minde om Hovedværkerne blot, vilde det blive en lang Liste. Del har altid været og vil altid blive en .Ere for enhver dansk og norsk Literaturhistoriker at bringe et Bidrag ti', den store Fællesdigiers Historie. I''7 HJEMME OG UDE.

Nr. 9.

C. W. Smiths Om Høibergs Levned og populxreSkrifter fra i8;8 have vi saaledes en. vel ikke længer paa alle Punkter tilfredsstillende. men velskreven og folkelig Livsskildring, men særlig kunde vi dog i disse Dage ønske

at minde vore Læsere om den norske Literærhistoriker Olaf Skavlans fortræffelige Arbejde fra 1872, >Holberg som Komedieforfatter-. En Dansk vil næppe i enhver Henseende underskrive den norske Forfatters Resultater og Standpunkter, men Arbejdet er en Frugt af en saa betydelig Lærdom og aabner saa mange ny Udsigter vide omkring, baade med Hensyn til Forbilleder og Eftervirkninger , at det med Rette strax ved sin Fremkomst tik anvist en meget hoj Pl«ds i den hele Holbergs-Literatur. Det er et instruktivt og overlegent Arbejde af blivende Værd.

Men for Billeder til Holbergs Værker og for Skrifter om Holberg selv bor dog ikke Digterens egne Arbejder træde i Skyggen. Det er næppe en af de mindst betydningsfulde Sider ved disse Minde-og Jubelfester i Anledning af Hundred-aarene for vore store Aanders Mærkedage, at de knytte Baandet imellem Fortid og Nutid og vække Interesse i videre og videre Kredse for meget, der maaske ellers fik Lov til at hvile i Fred. For Holberg er der vel næppe nogen Fare i saa Henseende. Han horer stadig til de Forfattere, der virkelig læses. Vi henlede imidlertid med Glæde Opmærksomheden paa omstaaende Bekjendtgjørelse fra Samfundet til den danske Literaturs Fremme, hvoraf man vil se, at man for en meget billig Penge nu kan blive Ejer af en lang Række af Holbergs be-tydeligste Arbejder, som C. Bruuns Udgave af Epistlerne, Werlauffs Antegnelser, Liebenbergs Udgaver af de mindre poetiske Skrifter, Heltehistorierne, Kirkehistorien o. s. f.. Arbejder, hvis Bogladepris tilsammen er 41 Kr., men som nu kunne kjobes for 20.

Dagblade, Ugeblade og Tidsskrifter ville i den kommende Uge kappes om at hædre Holbergs Minde. Ogsaa Hjemme o-g Ude har med dette Nummer stræbt at bringe sit Bidrag til Festen. O. B.

Hans Tegners Holbergillustrationer.

Ikke alt, hvad Holbergfesten har kaldt frem af Kunst, er lige godt. Virkelig holbergsk er kun den mindre Del deraf. Den merkantile Driftighed og de merkantile Interesser benytte sig af Øjeblikket og forglemme ofte Pieteten. Der er overhovedet ikke lidet usandt og usundt i denne pludselige Holberg-mani, ikke saaledes, at den skulde være overdreven i sit Maal, thi Begejstringen for Holberg kan aldrig blive tilstrækkelig stor, men det maa erindres, at den store Komedie-forfatter oftere findes i vort Publikums Bogskab end i dets Bevidsthed og ude i Almuen mest kjendes af Navn. Stemningen i Byen er derfor rejst noget for meget ved kunstige, eller man kunde mere bogstavelig sige ved kunstneriske Midler, og har derved ikke faaet den Karakter, den burde have haft, om den i det hele existerede. Ikke i disse Dage, men for halve eller hele Aar siden, burde alle de Holbergudgaver, som nu udbydes, været strøede Landet over, saa var Stemningen bleven af en solidere Karakter end den, som denne Uges noget hæseblæsende Holbergiana røber. Der var derfor noget heldigt i den Maade, hvorpaa Hr. Ernst Bojesen undtagelsesvis allerede for

længere Tid siden begvndte saa al sige ut forberede Stemningen med sin af Hans Tegner illustrerede Jubeludgave af Holbergs Komedier. Selv om man næppe kan nægte, at Bojesens Driftighed undertiden kan udarte en Del i det ferske og vandede, maa man dog sige, at de kunstneriske Interesser som oftest ere godt anbragte i hans Hænder og sjældent tilsidesættes i hans Etablissement. Han har da ogsaa anvendt ethvert tjenligt Middel for at gjøre dette Værk saa jubilerende som muligt. Nutidens forskjellige raffinerede Reproduktionsmetoder ere benyttede til Gjengivelsen af Hr.Tegners i Behandlingen af Midlerne lige saa forskjellige Tegninger, og dog paa en saadan Maade, at den indre Overensstemmelse ingenlunde mangler. Derimod er det blaa Omslag med Holbergs Segl, hvor morsomt det ellers kan være, slet ikke i Harmoni med den indvendige Udstyrelse. Heller ikke de store allegoriske Indledningsbilleder ere Ivkkedes: Ideerne ere temmelig haartrukne og Farverne anvendte uden synderlig Diskretion. Kun Fama< til Barsel-stuen gjør i saa Henseende en Undtagelse.

Tegner er bleven en populær Mand efter disse Illustrationer. Allerede ved sine geniale Billeder til nogle af Andersens Æventyr lagde han Grunden til denne Popularitet. Derfor var Tilsynekomsten af hans nye, store Værk imødeset med stor Forventning,men ogsaa med nogen .Engstelse,og de første Hæfter af Holbergudgaven skuffede den første og bragte den sidste til at voxe. Det syntes, som om hans stærkt moderne, noget uskolede og stilløse Talent ikke ret kunde bøje sig smidigt i Rokokoens snørklede Pompøsitet, og hans Lune forekom ikke at være ganske af rette Art. Man mødte hans Tegninger med megen Beundring for Kostumernes af Bernh. Olsen

garanterede.) Nøjagtighed og Interiørernes minutiøse Udtegning, men savnede noget den ægte Komik, hvormed Marstrand i sine i Udstvrelsen simplere Holbergbilleder havde forvænt os. Men med Udgi velsen af 6te og yde Hæfte Barselstuen1 forstummede den slemme Kritik og gav Plads for en næsten udelt Anerkjendelse. I Jeppe var Tegner hélt god; i Barselstuen er han lige ved at være mesterlig. Han har sikkert i hele sit Galleri af holbergske Figurer ikke én saa himmelkostelig som Else Skolemesters. I den er virkelig ined et noget banalt Udtryk Kunstneren paa Hojde med Forfatteren . Det er umuligt andet end at lé, hver Gang man paa ny tager dette Hæfte frem og ser paa denne lille knæsjokkende, selvglade Dame med den vaklende høje Hovedbedækning, hun, der gratulerer, forsikrer, vidner, contesterer, at det er en af mine største Plaisirs, Fornøjelser og Glæder at se hendes Velstands Contentement . Den er rent ud guddommelig morsom. Ogsaa de øvrige Barselgratulanter ere fortræffelige.

I Anne Kandstabers er den Rokoko, soin ellers savnes i mange af Illustrationerne, forfulgt lige ud i den toppede Haar-pynt, lige som Øjne, Næse og Mund tilsammen danne et hélt Rokokoornament; selv Hunden er stilfuld. Tegner forstaar overhovedet bfdst den enkelte Figur. I den arbejder han friest Kostumerne sammen med Legemels Bevægelse og undgaar at frembringe Paaklædningsdukker. Faren for saadanne undgaar han derimod ikke altid i de større Kompositioner. Da Tegner har sat sig til Opgave ikke at give os en Theaterudgave, men helt at forlade Scenens snævre Ramme 01, derfor ofte henlægger Situationerne til smukke, men usceniske Lokaliteter (Jeppe). gjaldt del jo netop fremfor alt at præstere noget ikke blot ethnogratisk præcist, men ogsaa noget "7
HJEMME OG UDE.

Nr. 9.

C. W. Smiths Om Høibergs Levned og populxreSkrifter fra i8;8 have vi saaledes en. vel ikke længer paa alle Punkter tilfredsstillende. men velskreven og folkelig Livsskildring, men særlig kunde vi dog i disse Dage ønske at minde vore Læsere om den norske Literærhistoriker Olaf Skavlans fortræffelige Arbejde fra 1872, >Holberg som Komedieforfatter-. En Dansk vil næppe i enhver Henseende underskrive den norske Forfatters Resultater og Standpunkter, men Arbejdet er en Frugt af en saa betydelig Lærdom og aabner saa mange ny Udsigter vide omkring, baade med Hensyn til Forbilleder og Eftervirkninger , at det med Rette strax ved sin Fremkomst tik anvist en meget hoj Pl«ds i den hele Holbergs-Literatur. Det er et instruktivt og overlegent Arbejde af blivende Værd.

Men for Billeder til Holbergs Værker og for Skrifter om Holberg selv bor dog ikke Digterens egne Arbejder træde i Skyggen. Det er næppe en af de mindst betydningsfulde Sider ved disse Minde-og Jubelfester i Anledning af Hundred-aarene for vore store Aanders Mærkedage, at de knytte Baandet imellem Fortid og Nutid og vække Interesse i videre og videre Kredse for meget, der maaske ellers fik Lov til at hvile i Fred. For Holberg er der vel næppe nogen Fare i saa Henseende. Han horer stadig til de Forfattere, der virkelig læses. Vi henlede imidlertid med Glæde Opmærksomheden paa omstaaende Bekjendtgjørelse fra Samfundet til den danske Literaturs Fremme, hvoraf man vil se, at man for en meget billig Penge nu kan blive Ejer af en lang Række af Holbergs be-tydeligste Arbejder, som C. Bruuns Udgave af Epistlerne, Werlauffs Antegnelser, Liebenbergs Udgaver af de mindre poetiske Skrifter, Heltehistorierne, Kirkehistorien o. s. f.. Arbejder, hvis Bogladepris tilsammen er 41 Kr., men som nu kunne kjobes for 20.

Dagblade, Ugeblade og Tidsskrifter ville i den kommende Uge kappes om at hædre Holbergs Minde. Ogsaa Hjemme o-g Ude har med dette Nummer stræbt at bringe sit Bidrag til Festen. O. B.

Hans Tegners Holbergillustrationer.

Ikke alt, hvad Holbergfesten har kaldt frem af Kunst, er lige godt. Virkelig holbergsk er kun den mindre Del deraf. Den merkantile Driftighed og de merkantile Interesser benytte sig af Øjeblikket og forglemme ofte Pieteten. Der er overhovedet ikke lidet usandt og usundt i denne pludselige Holberg-mani, ikke saaledes, at den skulde være overdreven i sit Maal, thi Begejstringen for Holberg kan aldrig blive tilstrækkelig stor, men det maa erindres, at den store Komedie-forfatter oftere findes i vort Publikums Bogskab end i dets Bevidsthed og ude i Almuen mest kjendes af Navn. Stemningen i Byen er derfor rejst noget for meget ved kunstige, eller man kunde

mere bogstavelig sige ved kunstneriske Midler, og har derved ikke faaet den Karakter, den burde have haft, om den i det hele existerede. Ikke i disse Dage, men for halve eller hele Aar siden, burde alle de Holbergudgaver, som nu udbydes, været strøede Landet over, saa var Stemningen bleven af en solidere Karakter end den, som denne Uges noget hæseblæsende Holbergiana røber. Der var derfor noget heldigt i den Maade, hvorpaa Hr. Ernst Bojesen undtagelsesvis allerede for

længere Tid siden begvndte saa al sige ut forberede Stemningen med sin af Hans Tegner illustrerede Jubeludgave af Holbergs Komedier. Selv om man næppe kan nægte, at Bojesens Driftighed undertiden kan udarte en Del i det ferske og vandede, maa man dog sige, at de kunstneriske Interesser som oftest ere godt anbragte i hans Hænder og sjældent tilsidesættes i hans Etablissement. Han har da ogsaa anvendt ethvert tjenligt Middel for at gjøre dette Værk saa jubilerende som muligt. Nutidens forskjellige raffinerede Reproduktionsmetoder ere benyttede til Gjengivelsen af Hr.Tegners i Behandlingen af Midlerne lige saa forskjellige Tegninger, og dog paa en saadan Maade, at den indre Overensstemmelse ingenlunde mangler. Derimod er det blaa Omslag med Holbergs Segl, hvor morsomt det ellers kan være, slet ikke i Harmoni med den indvendige Udstyrelse. Heller ikke de store allegoriske Indledningsbilleder ere Ivkkedes: Ideerne ere temmelig haartrukne og Farverne anvendte uden synderlig Diskretion. Kun Fama< til Barsel-stuen gjør i saa Henseende en Undtagelse.

Tegner er bleven en populær Mand efter disse Illustrationer. Allerede ved sine geniale Billeder til nogle af Andersens Æventyr lagde han Grunden til denne Popularitet. Derfor var Tilsynekomsten af hans nye, store Værk imødeset med stor Forventning,men ogsaa med nogen .Engstelse,og de første Hæfter af Holbergudgaven skuffede den første og bragte den sidste til at voxe. Det syntes, som om hans stærkt moderne, noget uskolede og stilløse Talent ikke ret kunde bøje sig smidigt i Rokokoens snørklede Pompøsitet, og hans Lune forekom ikke at være ganske af rette Art. Man mødte hans Tegninger med megen Beundring for Kostumernes af Bernh. Olsen garanterede.) Nøjagtighed og Interiørernes minutiøse Udtegning, men savnede noget den ægte Komik, hvormed Marstrand i sine i Udstvrelsen simplere Holbergbilleder havde forvænt os. Men med Udgi velsen af 6te og yde Hæfte Barselstuen1 forstummede den slemme Kritik og gav Plads for en næsten udelt Anerkjendelse. I Jeppe var Tegner hélt god; i Barselstuen er han lige ved at være mesterlig. Han har sikkert i hele sit Galleri af holbergske Figurer ikke én saa himmelkostelig som Else Skolemesters. I den er virkelig ined et noget banalt Udtryk Kunstneren paa Hojde med Forfatteren . Det er umuligt andet end at lé, hver Gang man paa ny tager dette Hæfte frem og ser paa denne lille knæsjokkende, selvglade Dame med den vaklende høje Hovedbedækning, hun, der gratulerer, forsikrer, vidner, contesterer, at det er en af mine største Plaisirs, Fornøjelser og Glæder at se hendes Velstands Contentement . Den er rent ud guddommelig morsom. Ogsaa de øvrige Barselgratulanter ere fortræffelige.

I Anne Kandstabers er den Rokoko, soin ellers savnes i mange af Illustrationerne, forfulgt lige ud i den toppede Haar-pynt, lige som Øjne, Næse og Mund tilsammen danne et hélt Rokokoornament; selv Hunden er stilfuld. Tegner forstaar overhovedet bfdst den enkelte Figur. I den arbejder han friest Kostumerne sammen med Legemels Bevægelse og undgaar at frembringe Paaklædningsdukker. Faren for saadanne undgaar han derimod ikke altid i de større Kompositioner. Da Tegner har sat sig til Opgave ikke at give os en Theaterudgave, men helt at forlade Scenens snævre Ramme 01, derfor ofte henlægger Situationerne til smukke, men usceniske Lokaliteter (Jeppe). gjaldt del jo netop fremfor alt at præstere noget ikke blot ethnogratisk præcist, men ogsaa nogetNr. lo.

virkelig kulturhistorisk typisk. Dette har Tegner imidlertid ikke altid naaet. Grunden hertil det beviser Else Skole-muters er ikke Mangel paa .Evnen til psykologisk Iagttagelse, men det byrdefulde i de fremmedartede Kostumer.

Nærmest hans Skildringer af den enkelte Figur kommer de smaa To- eller Tremandsforhandlinger; i saadanne er Samtalens Art fortræffelig givet, og man er næsten aldrig i Tvivl om, til hvilke Repliker Billederne knytte sig. 1 Scener af storre Omfang er hans Komposition umaadelig llot, og den maleriske Virkning somme Tider mesterlig

Illustrationen p.

. Hans Tegning er yderst forskjelligartet: undertiden formfast og intelligent, til andre Tider los og uskolet, oftest

elegant og tøjlet, stundum urén og kaad. Han former en Næse, et Par Læber, en Haand med betydelig Sikkerhed, men har en mærkelig Vanskelighed med at faa sine Figurer til at staa paa Benene; de ligesom mangle Vægt , d. v. s. korporlig Fyldest. Ex. Illustr, p. 1 o} .

Men over for et saadant Værk bor smaalige Indvendinger ikke komme til Orde. Man maa kun være Tegner taknemmelig, fordi han har haft Mod nok til at indlade sig paa et saadant Foretagende. Om det i sin Helhed er lykkedes ham at give det bedste, der kunde ydes, er tvivlsomt, at han har ydet det bedste, han ævnede, er uden for Tvivl. Saa har Kritiken ingen revsende Opgave. Emil Hannover.

Smaa biografiske Notitser om nogle Personer fra Holbergs Tid.

Efterfølgende personalhistoriske Sinaanutitser om Personer her hjemme, som levede paa den ældste danske Skuepladses Tid, til Dels vare knyttede til denne, og som omtales eller til hvem der hen-tyde-- i Holbergs Skrifter, særlig Komedierne, ere .hentede fra meget forskjellige Kilder. Af disse Kilder ere følgende de vigtigste : l.engnicks haandskrevne Samlinger i Gehejmearkivet (I-.), Overskous 'l healerhistorie (O.), Werlauffs Antegnelser lil Uoll>ergs I.vstspil (VV.) og lor-kjellige Dokumenter i Gehejmearkivet (G. A.)

I »Jean de Er.« III. 1, »d. d. Kom. I.igb.« 5 (sml. W. 65., o. a.) nævnes adskillige kjøbenhavnske Traktorer etter SpisevaHet trå begyndelsen af forrige Aarhundrede : Cabo, Peche, Tyon o. s. v. En /'terre Cabot, mulig Holbergs franske Kok Cabo, ægtede 1714 i Frederiksberg Kirke Musene (?) EUs, Greven (I..). Ftienue Teche, Florsvæver, ventelig Broder til den franske Traktor Peche. ejede i 1728 Huset Matr. Nr. 71 i Pilestræde, -kraas for Silkegade. Hos ham indlogeredes etter den store Brand, som det nævnte Aar lagde Halvdelen af Byen i Aske. David Courtaud, brandlidt Vintapjwr, Enkemand (G. A.) »iden 1716 efter Margr. Rosset de la Roche, formodentlig af den Kossetske Familie, om hvilken mere -iden. En Birgitte Marie Courtaud (død 17S2) og efter hende en Marie-Elis. Courtaud (død iSlt) ægtede den i iSot afdøde kgl. Skuespiller Jakob .treus (1..). Mathieu Tujon eller Tuyon ejede og i boede 1728 Huset Nr. 77 i Pilestræde, lige l'or Silkegade. Han nævnes, som l*kjendt, i »d. d. Kom. I.igb.«, som er fra 1727. Naar det hus O. 1. 224 i Omtalen af dette Stykke hedder, at Mathieu Tuyon boede paa Ostergade, da er dette næppe korrekt, han holdt, M>m sagt. Restauration i Pilestræde, allerede i 1722, og l»oede, ogsaa efter den store Brand, der med Hustru og Borti og med lire Karle og fein Piger, uf hvilket talrige Tyendehold fremlyser, at han har siddet i en stor Bedrift. Ho» ham logerede den ugifte kongl. Musikdirektør og Kapelmester /tern,ir,ti (G. A.). En Tuyon. hvis Fornavn ikke nævnes i vedkommende Kirkeltog. men som turde være en Son af den francke »Kok < fra Pilestræde, ægtede 173Ö Sara Lovise Fabritius, Datter (?) af Hofvinhandler Fabritius, fc-n anden Mathieu Tuyon ægtede 1758 Mane Kristine Jompiicres »« dwle 1785 (L.).

Byens Største Vinhandlere nævnes 1 »D. Vægels.< II. 2 (sml. W - 3"/. »Bech«. 3: Johan />V.i. maa være Unit omtrent 1688. Han døde 1734 (ikke 1724, som hos W.). Ilans et Aar ældre Broder (og Kompagnon?) C/aas Bex ægtede 1714 Kristine Magd. I >ecker, -o.n døde samme Aar. og aigik selv ved Døden 1721. Søsteren luna /fer var gift med Vinhandleren Joh. Ackermann (død 1725) og blev gjennem .in yngre Datter Anna Bedstemoder til Olfert /-irriter. Helten fra .len anden April tSoi. Denne Gren af Familien udsluktes med Olfert Fischer »g hans syv Søskende, som .ille døde ugifte. — »Biil«, n C/au, RUM. var død før 1749. Han var gift med Elis. Murtensdatter Mauriuen, som endnu levede 1751. og var Svoger til den rige kgl. Kjaddermester Wigandt

Michelbccker. efter hvem Wigandtsgaden (Ny Vestergade) lik Navn. ('km- Biehls ældste -Son var Kristian . Entilius Biehl, |Kunstakadeiniets torste Sekretær ug Faderen til Charlotte Dorothea Biehl. - tAiesteem, a: Abbestée, en vidtforgrenet ug velhavende Vinhandleriaintlie. fetler .7.. Vinhandler i Hojbrosir.vde 63, døde 1737, 70 Aar gammel. I 172S var lian barnløs Enkemand (G. A.) Mathia ,/.. Vinhandler, døde 17 to, 42 Aar gl. lians Enke kom i Huset hos (Sønnen?) Heh'ig . /., VintappCr og Ejer af Pilestræde Nr. 91 og Antonistræde Nr. 254 ; han var gift, havde to Børn og maa have siddet i en -tor Bedrift, da han (172S) holdt sex Karle og fire Piger <G. A.). I 1723 havde han ægtet Marie Barbara Fabritius, Datter af ovenfor nævnte Hofvinhandler (I..). Denne,

Hermann Fabritius, som boede paa Amagertorv Nr. 2, døde 1729. ITan havde i 169b ægtet E1U. Marie Abbestée, deres Sun var den rige Holagent og Direktør for asiatisk Kompagni, Justitsraad F„ (død 1746 i, og (lerc- Sønnesøn drev det endog til Konferensraad og blev i 177S adlet under Navnet Fabritius de Tengnagel. Michael .1.. Vinhandler, døde 1726. 28 Aar gammel. Johan Ludvig .-/., Vinhandler i lløjbrustræde, æglede 1722 i Petri Kirke Anna Birgitte Hannen (L. 1. Del er denne Abbestée, W. anser for Holliergs »Aliesteen« . der l.an dog lige saa vel tænkes paa Helvig og paa Peder A.

Tobakshandlerskeh Lovise (Barselst. II. 8) er efter NV.'s Gisning (Pag. 151), hvis Rigtighed næppe kan betvivles. Lovise Fosset, Moderen til'St. Hans Hospitals tørste og -.tørste Velgjører. Lovise Johanne Rosset og hendes Ægtefælle Claudi Rosset I., »Skjærsliber«, (død 1705) Ule 1694 i Nikolaj Kirke døbe Datteren Sofie Hedevig (død 1703). En anden Datter, Lovise, var gift med llcnrik Frinkntann. Dansemester ved den Iranske Hoftrup i 1715 ff., og havde ved hain (fra 1707) liere Børn. Brinktnanns boede paa østergade Nr. 43 og var paa den store Ildebrands lid 172S velsignede med syv Børn (G. A.). Claudi Rosset l.'s Son. Claudi Rosset II.. Galanterihandler, var gift med Marie Therese Philippine (de) la Vigne og havde (fra 171S) mindst fem B«rn, al hvilke de tleste døde i en ung Alder. Ved Branden 172S ndelagdes lian-Hus i Pilestræde 98, hvorpaa han med Hustru og lire Bom dyttede ind i Joden Josef Meyer Levins Ejendom ved Stranden Nr. 13 (G. A.). Den Gang levede Claudi Rosset' l.'s Enke, den omtalte Tobakshandlerne Lovise, i -in Ejendom. Kjøbmagergade Nr. 9, som fortæredes af Luerne (G. A.). Rosset II. var en velhavende Mand, inen, som det synes, en streng Kreditor (Meier: Fredenslmrg S. 30;. Han døde den 9. Septbr. 1767, 80' r Aar gamme!. Mme. Claudi Rosset døde 1733. I'eter K., Kræmmer, ded for 1719. og Hustru Saine Nonon (død 1719) lode 1709 deres Sun Claudi dobe i Nikolaj Kirke (I..). Kristian Rosset døde 170S; Therese Philippine R. og .Egtctælle Joh. Vilh. Holzhausen lode i 1747 deres Søn Claudi Henricus døbe i Petri Kirke.

Franske Marie (Barselst. II. 8) var efter \V. 151 Enken etter Dansemester Choouet. Samuel Chot/uet ansøger 1676 om kongelig Konfirmation paa Frederik III.s til hain givne Privilegier, »formeldende, at hand med sin førende Krain Vare maa følge Hofstaten, sotn dend, der udj Kongl. tienniste befindes Virkelig oc nyde hvi» frihed andre Kongl. Tiennere hafvei, hvilkel bevilgede-- d. tt. Nr. lo.

virkelig kulturhistorisk typisk. Dette har Tegner imidlertid ikke altid naaet. Grunden hertil det beviser Else Skole-muters er ikke Mangel paa .Evnen til psykologisk Iagttagelse, men det byrdefulde i de fremmedartede Kostumer.

Nærmest hans Skildringer af den enkelte Figur kommer de smaa To- eller Tremandsforhandlinger; i saadanne er Samtalens Art fortræffelig givet, og man er næsten aldrig i Tvivl om, til hvilke Repliker Billederne knytte sig. 1 Scener af storre Omfang er hans Komposition umaadelig llot, og den maleriske Virkning somme Tider mesterlig Illustrationen p.

. Hans Tegning er yderst forskjelligartet: undertiden formfast og intelligent, til andre Tider los og uskolet, oftest

elegant og tøjlet, stundum urén og kaad. Han former en Næse, et Par Læber, en Haand med betydelig Sikkerhed, men har en mærkelig Vanskelighed med at faa sine Figurer til at staa paa Benene; de ligesom mangle Vægt , d. v. s. korporlig Fyldest. Ex. Illustr, p. 1 o} .

Men over for et saadant Værk bor smaalige Indvendinger ikke komme til Orde. Man maa kun være Tegner taknemmelig, fordi han har haft Mod nok til at indlade sig paa et saadant Foretagende. Om det i sin Helhed er lykkedes ham at give det bedste, der kunde ydes, er tvivlsomt, at han har ydet det bedste, han ævnede, er uden for Tvivl. Saa har Kritiken ingen revsende Opgave. Emil Hannover.

Smaa biografiske Notitser om nogle Personer fra Holbergs Tid.

Efterfølgende personalhistoriske Sinaanutitser om Personer her hjemme, som levede paa den ældste danske

Skuepladses Tid, til Dels vare knyttede til denne, og som omtales eller til hvem der hen-tyde-- i Holbergs Skrifter, særlig Komedierne, ere .hentede fra meget forskjellige Kilder. Af disse Kilder ere følgende de vigtigste : l.engnicks haandskrevne Samlinger i Gehejmearkivet (I-.), Overskous 'l healerhistorie (O.), Werlauffs Antegnelser lil Uoll>ergs I.vstspil (VV.) og lor-kjellige Dokumenter i Gehejmearkivet (G. A.)

I »Jean de Er.« III. 1, »d. d. Kom. I.igb.« 5 (sml. W. 65., o. a.) nævnes adskillige kjøbenhavnske Traktorer etter SpisevaHet trå begyndelsen af forrige Aarhundrede : Cabo, Peche, Tyon o. s. v. En /'terre Cabot, mulig Holbergs franske Kok Cabo, ægtede 1714 i Frederiksberg Kirke Musene (?) EUs, Greven (I..). Ftienue Teche, Florsvæver, ventelig Broder til den franske Traktor Peche. ejede i 1728 Huset Matr. Nr. 71 i Pilestræde, -kraas for Silkegade. Hos ham indlogeredes etter den store Brand, som det nævnte Aar lagde Halvdelen af Byen i Aske. David Courtaud, brandlidt Vintapjwr, Enkemand (G. A.) »iden 1716 efter Margr. Rosset de la Roche, formodentlig af den Kossetske Familie, om hvilken mere -iden. En Birgitte Marie Courtaud (død 17S2) og efter hende en Marie-Elis. Courtaud (død iSlt) ægtede den i iSot afdøde kgl. Skuespiller Jakob .treus (1..). Mathieu Tujon eller Tuyon ejede og i boede 1728 Huset Nr. 77 i Pilestræde, lige l'or Silkegade. Han nævnes, som l*kjendt, i »d. d. Kom. I.igb.«, som er fra 1727. Naar det hus O. 1. 224 i Omtalen af dette Stykke hedder, at Mathieu Tuyon boede paa Ostergade, da er dette næppe korrekt, han holdt, M>m sagt. Restauration i Pilestræde, allerede i 1722, og l»oede, ogsaa efter den store Brand, der med Hustru og Borti og med lire Karle og fein Piger, uf hvilket talrige Tyendehold fremlyser, at han har siddet i en stor Bedrift. Ho» ham logerede den ugifte kongl. Musikdirektør og Kapelmester /tern,ir,ti (G. A.). En Tuyon. hvis Fornavn ikke nævnes i vedkommende Kirkeltog. men som turde være en Son af den francke »Kok < fra Pilestræde, ægtede 173Ö Sara Lovise Fabritius, Datter (?) af Hofvinhandler Fabritius, fc-n anden Mathieu Tuyon ægtede 1758 Mane Kristine Jompiicres »« dwle 1785 (L.).

Byens Største Vinhandlere nævnes 1 »D. Vægels.< II. 2 (sml. W - 3"/. »Bech«. 3: Johan />V.i. maa være Unit omtrent 1688. Han døde 1734 (ikke 1724, som hos W.). Ilans et Aar ældre Broder (og Kompagnon?) C/aas Bex ægtede 1714 Kristine Magd. I >ecker, -o.n døde samme Aar. og aigik selv ved Døden 1721. Søsteren luna /fer var gift med Vinhandleren Joh. Ackermann (død 1725) og blev gjennem .in yngre Datter Anna Bedstemoder til Olfert /-irriter. Helten fra .len anden April tSoi. Denne Gren af Familien udsluktes med Olfert Fischer »g hans syv Søskende, som .ille døde ugifte. — »Biil«, n C/au, RUM. var død før 1749. Han var gift med Elis. Murtensdatter Mauriuen, som endnu levede 1751. og var Svoger til den rige kgl. Kjaddermester Wigandt

Michelbccker. efter hvem Wigandtsgaden (Ny Vestergade) lik Navn. ('km- Biehls ældste -Son var Kristian . Entilius Biehl, |Kunstakadeiniets torste Sekretær ug Faderen til Charlotte Dorothea Biehl. - tAiesteem, a: Abbestée, en vidtforgrenet ug velhavende Vinhandleriaintlie. fetler .7.. Vinhandler i Hojbrosir.vde 63, døde 1737, 70 Aar gammel. I 172S var lian barnløs Enkemand (G. A.) Mathia ,/.. Vinhandler, døde 17 to, 42 Aar gl. lians Enke kom i Huset hos (Sønnen?) Heh'ig . /., VintappCr og Ejer af Pilestræde Nr. 91 og Antonistræde Nr. 254 ; han var gift, havde to Børn og maa have siddet i en -tor Bedrift, da han (172S) holdt sex Karle og fire Piger <G. A.). I 1723 havde han ægtet Marie Barbara Fabritius, Datter af ovenfor nævnte Hofvinhandler (I..). Denne, Hermann Fabritius, som boede paa Amagertorv Nr. 2, døde 1729. ITan havde i 169b ægtet E1U. Marie Abbestée, deres Sun var den rige Holagent og Direktør for asiatisk Kompagni, Justitsraad F,, (død 1746 i, og (lerc- Sønnesøn drev det endog til Konferensraad og blev i 177S adlet under Navnet Fabritius de Tengnagel. Michael .1.. Vinhandler, døde 1726. 28 Aar gammel. Johan Ludvig .-/., Vinhandler i lløjbrustræde, æglede 1722 i Petri Kirke Anna Birgitte Hannen (L. 1. Del er denne Abbestée, W. anser for Holliergs »Aliesteen« . der l.an dog lige saa vel tænkes paa Helvig og paa Peder A.

Tobakshandlerskeh Lovise (Barselst. II. 8) er efter NV.'s Gisning (Pag. 151), hvis Rigtighed næppe kan betvivles. Lovise Fosset, Moderen til'St. Hans Hospitals tørste og -.tørste Velgjører. Lovise Johanne Rosset og hendes Ægtefælle Claudi Rosset I., »Skjærsliber«, (død 1705) Ule 1694 i Nikolaj Kirke døbe Datteren Sofie Hedevig (død 1703). En anden Datter, Lovise, var gift med llcnrik Frinkntann. Dansemester ved den Iranske Hoftrup i 1715 ff., og havde ved hain (fra 1707) liere Børn. Brinktnanns boede paa østergade Nr. 43 og var paa den store Ildebrands lid 172S velsignede med syv Børn (G. A.). Claudi Rosset l.'s Son. Claudi Rosset II.. Galanterihandler, var gift med Marie Therese Philippine (de) la Vigne og havde (fra 171S) mindst fem B«rn, al

hvilke de tleste døde i en ung Alder. Ved Branden 172S ndelagdes lian-Hus i Pilestræde 98, hvorpaa han med Hustru og lire Bom dyttede ind i Joden Josef Meyer Levins Ejendom ved Stranden Nr. 13 (G. A.). Den Gang levede Claudi Rosset' l.'s Enke, den omtalte Tobakshandlerne Lovise, i -in Ejendom. Kjøbmagergade Nr. 9, som fortæredes af Luerne (G. A.). Rosset II. var en velhavende Mand, inen, som det synes, en streng Kreditor (Meier: Fredenslmrg S. 30;. Han døde den 9. Septbr. 1767, 80' r Aar gamme!. Mme. Claudi Rosset døde 1733. I'eter K., Kræmmer, ded for 1719. og Hustru Saine Nonon (død 1719) lode 1709 deres Sun Claudi dobe i Nikolaj Kirke (I..). Kristian Rosset døde 170S; Therese Philippine R. og .Egtctælle Joh. Vilh. Holzhausen lode i 1747 deres Søn Claudi Henricus døbe i Petri Kirke.

Franske Marie (Barselst. II. 8) var efter \V. 151 Enken etter Dansemester Choouet. Samuel Chot/uet ansøger 1676 om kongelig Konfirmation paa Frederik III.s til hain givne Privilegier, »formeldende, at hand med sin førende Krain Vare maa følge Hofstaten, sotn dend, der udj Kongl. tienniste befindes Virkelig oc nyde hvi» frihed andre Kongl. Tiennere hafvei, hvilkel bevilgede-- d. tt."7

Murts s. A. (G. A.). — I Begyndelsen af 167S forlanger Samuel C. Ret over Staldmester Merlou. der skyldte liam mange Penge, 1 over hvem lian havde Højesteretsdom, men som havde faaet kgl ^Moratorium »at være fri for sine creditorer intil bedre tider«. Nu Ihavde Merlou til Staldmester Hans Buchwald solgt en Gaard i 'Søndre-Ditmarsken, og Choquet forlanger nu sine Penge af Kjøbe-summen. Kancellikollcgiet indstiller i den Anledning til Kristian V. >os synis allerunderd. at bein« .Vertov ey Burde sit gods al szelge oc afhende sine creditorer til største præjudice oc shade.« (G. A.). Om Choquet og Franske Marie se i øvrigt W. ant'. Sted.

Tyske Jokum, over hvem Holl>erg satiriserer i »Petler Paars«, skaj, som bekjendt, være Jokum Wielandt, Bogtrykker. -Sekretær og Kanceliiraad. Han var en Kjobenhavner og ægtede 1713 Inger Hansdatter Windekilde. Han døde 1730 (Lm). En anden af den Tids Bogtrykkere var Poul Johansen (ikke Johannes, W Phoenix-berg, hvortil iøvrigt henvises) P/i.mix/ien,'. Han boede, da den store Brand udbrød I72S. endnu paa Skræddernes Laugshiis i Brolægger stræde (dette til W: Phænixb. I'. 25) og llyttede for Ilden med Kone og Barn til Sergent Søren Petersen i Ulvegade Nr. 21, Nybotier. Han »agtede sig videre med Bogtrykkeriet« (G. A.), inen døde kort efter, den S. Avgust 1729. Hans Enke kom i Hamborger Sjælebtxlerne (Fechtels Stiftelse) og døde der. (W.)

Om von Quoten, Fader og Søn, Skuespilentreprenørcr, Okulister, Tandbrækkere og »Bruksnidere«, henvises til SV., O. og a. St. Johanne Susanne von Quoten, uden Tvivl Datter af den ældre von O., blev gift med Kristian Frederik Bohm og lod 1739 i tysk Garnisons Kirke døbe Datteren Lovise og i 1742 Charlotte Amalie (L.).

En antlen Skuespilentreprenor var fhv. Organist Karl August Thielo, Fader til Skuespillerinden »den dejlige« hvad inan ikke skulde tro, naar man ser hendes af Bernigeroth stukne Billede — Karoline Thielo. Han ægtede 1733 i Garnison- Kirke Judithe Kielsen og lod i 1751 s. St. døbe Sønnen Karl August ri..).

Stadsmusikant Andreas Berg paa hvis Hus i Læderstræde der ageredes Komedie, var en ret velhavende Mand og ejede torader. Bergs IIus« ogsaa Ejendommen Nr. 61 i Silkegade, som gik til Grunde i Branden 172S (G. A.) Hans Hustru heil Marie RuncheL Foruden sine to syngende og komediespillende, 1 1751 eller 52 nys konfirmerede Døttre (om disse se O.) havde han en Søn, Just Henrik, døbt i Nikolaj Kirke i 1736 (I..).

Om de ældste Kunstnere ved Skuepladsen (og ved Hoftruppen og Kapellet) have vi kun forefundet saare lidet udenfor det fra O., W. o. a. bekjendte at meddele. Dansemester Brinkmann og Kapelmester Bernard: ere nævnte foran. Den sidste døde omtrent 1732. Kapelmester Joh. Ad. Scheibe, Holltergs personlige Ven, døde 1776 , en Alder af 68 Aar og blev jordet paa Petri Kirkes Urtegaard. Violon. siden Koncertmester Joh. Erasmus Iversen ægtede i 1747 en Datter af en F'uldmægtig ved den kgl. Vinkjælder, Antoinette Dahlmann; hun opnaaede en overmaade høj Alder og døde først i tSt2. Deres Søn Kristian Henrik blev døbt 174S i Nikolaj Kirke (L.). Peder Sparkjicr, der komponerede Musiken til »Nvtaarj-prologen« 1723, Sørgeiuusiken over Dronning Sofie Magdalenes Moder (Meier: Fr. 93), og som iøvrigt ogsaa ved andre Lejligheder, rærlig ved Hoffester o. 1.,

optraadte som Komponist, var en velhavende og agtet Mand, Søn uf Kantoren ved Holmens Kirke, Kristen S. (død 1738, 73 Aar gammel) og Hustru Kirsten Hans Normanns (dod 1752, 84 Aar gl.) Kristen Kantor ejede Større-stræde Nr. 340, her fandt Prof. Ramus Optagelse efter Branden 172S (G. A.). Samme Kantor lod 1703 i Holmens Kirke døbe en Son, Just, hvis Faddere vare (Kantorens Svoger"-) den velhavende Juvelerer Andreas Normann paa Ulfeldtsplads og Hustru Anne Margrethe, og siden ticre andre. Peder Sparkjær blev Organist ved Holmens Kirke og agtede Agnete Kath. Lindemann (død 1760, 62 Aar gl.) Ved Branden 172S boede han i Lille Kongensgade 5S »paa den mellemste Sal«. Ilan havde den Gang ét Barn, fik -iden flere. (G. A.) Hans Datter Anne Sofie (døbt 1727) ægtede i 1753 Kantoren i Kastellet, Ole Lund. Deres Son Peder Spar-kjær Lund, Kateket, begravedes i JS05 paa Holmens Kirkegaard. Peder Sparkjærs to Søstre Johanne og Kristiane Sofie bleve gifte med Materialforvalter Jens Mølholm og Kabinetskurer Meyer og efterlode sig Børn. Petler Sparkjær døde 1762. 68 Aar gl. (L.). —

Henrik Breitendich. Organist ved Nikolaj Kirke, ægtede 1695 Kath. Schlvtters og havde adskillige Børn. deriblandt Tr. A 'r. BreiUndich llofviolon (o: Kapelmusikus), født 1703. Ved Branden 1728 boede Breitendichs paa Nikolaj Kirkegaard ved Lille Kongensgade (G. A) Fr Kr B. var en anset Musiker og Lærer for Frederik V.'s Børn, i hvilken Egenskab han ligesom Danselæreren Laurent. Skrive mesteren Stein o. a. f Meier: Fr. 120) honoreredes med 4 Daler Kurant (nu i Værdi mindst 23 Kroner) Timen, en adskillig generøsere Betaling, end Konger og Prinser nu i lignende Tilfælde yde. Fr. Kr. B. døde den 25. Oktbr. 1775, hans Enke, Katharine Marie Schumacher, først 179S; hun var da 95 Aar gl. Deres Datter Susanne Kathrine var gift med Klokker Haaber (død 17S6) ved Nikolaj Kirke fl..). — Violon I- oui> Bretenil (O. 1. 134 f.) var gift ined Antoinette ile la Koche-Vdlarctte og lod i 1714 døbe en Datter, Antoinette Lovise, og siden liere (I..), — Violon Hans Andersen //elholm (cfr. O. 1. P. 134 f.) var i andel .-Egteskab gift (1718) med Ingelxirg Friis og havde paa den store Brands Tid tre Børn. Han boede den Gang i V.-.ndmøllestræde 46 i Elsebet salig Anders Hansens (Moderens?) IIus (G. A.). Han døde kort efter, 1729, 43 Aar gl. (L.) og Frederik IV. skjænkede tredive Daler til hans Begravelse (G. A.) — Violon Kristian Gottvmld ejede paa den >tore Brands Tid Huset Nr. 268 i Stormgade (G. A.). Han var gift og havde sex Born. llofviolon G., som døde 1799, S3 Aar gammel (I..), var is^jfcdig hans Søn. Violon Joh. Kr. Storch maatte under def« Æore Brand 172S flytte med Kone og tre Børn fra sin Bolig i Store Kannikestræde til St. Anncgade 78 paa Kristianshavn fG. A.). Violon Joh. Foltmar, Organist, død 26. April 1794, So Aat gl., var Urotier til Maleren og Tapetvirkeren af s- N. (Meier: Fr. 17S f.). — Violon Buchholtz, Fr. Kr., døde I 781, 82 Aar gl. Violon /.orens Hartmann maatte under Branden flytte med Kone og fire Børn fra sin Bolig i Gothersgade til Adelgade 2S7 (G. A.). — Job. Franciscus Darhes d. æ., llofviolon, tidligere Medlem af Scalabrinis Bande, døde 1768, 63 Aar gammel (L.)

Hvad nu Aktorerne angaar, da var der først Montaigu. René Magiion de Montaigu, »Comediantspiller«. Han var gift med Mari-.-Magd. Craix (Croix? de la Croix? Se under Pilloy og Capion) og lod 1719 i Nikolaj Kirke døbe Sønnen L'lric René og 1720 l'lric Adolphe Bernardin de Magnon. Om hans Datter >/«; petit,•. Frederika;-Sophie , se O. 1. 144. Jl'r. Kristine Sophie M., som døde 1790, 65 Aar gl., har uden Tvivl været hans Datter. I »d. d. Kom. I.igb.«, spillet 25. Febr. 1727, 4de Scene, hedder det, »atSeigneur Montaigu boede hos en Bilthugger paa Kongens Nye Torv«; denne Billedhugger maa have været //eim/nodt (om denne se Meier: Fr. passim), som endnu det følgende Aar boede paa del nævnte Torv Nr. 60 (G. A.). Samme Komedie Sc. 5 »alle Montaigus Bom«, han havde den Gang fem (G. A.). Paa den store Brands Tid : 728 boede. M. — og den fra Theatrets ældste Historie vel bekjendte General Arno/d — i Etatsraad Buchwalds Gaard paa »Kongens (Ny) Torv« Nr. I. Aldeles fattig kan han ikke have været, da han holdt to Tjenestepiger (G. A.).

Af Navnet ta Croix var der paa Holbergs Tid adskillige 1 Kjøbenhavn. Frederik de ta C. var Ridsemester (s: Tegnelærer) for Sokadelterne i 1734, Theskjænker Jean-Bapt. de ta C. var gift med Marthe Pilloy, uden Tvivl en l'aster til Skuespilleren, og lod 1 1700 en Søn Johan Bendix døbe; Montaigu var, som nys anført, gift med en »Craix«, (uden Tvivl »la Croix«), Capion, om hvem strax skal meldes, havde ægtet en »le Creux« (ligeledes uden Tvivl »la Croix«); der er saaledes en ikke ringe Sandsynlighed for, at det ældste Theaters tre mest fremtrædende Navne, Montaigu, Capion og Pilloy, have været indbyrdes besvogrede. Personer af Familien la

Croix dnkkc endnu længe op: i 1763 døde Skildreren Joh. Otto la Croix' Enke Anne Malene, 48 Aar gl., i 1765 Marthe la Croix, i 1809 Gunild la Croix, 79 Aar gammel (L.)

Etienne Capion var, som sagt, gift med Susanne »le Creux« og havde mange Borti, saaledes Døttrene Susanne (født 1701) og Marie (født 1704), Sønnerne Benjamin (født 1702) og Pierre (født 1703). Margrethe C., som i 1716 ægtede Jakob Sejoux, og Anne C., som s. A. ægtede David Beugné, vare ventelig ligeledes hans Døttre. — Pilloy kan ikke, som O. I. 109 og 172 formoder, være Søn al Dansemesteren Daniel Pilloy, som optraadte her i Kristian V. s Tid,Nr. 9.

thi denne Dansemester var allerede forlængst død, da Skuespilleren Pilloy blev født. I 1685 sager Nkolte Piilou (3: Pilloy) »at maatte faa fornyet een beviis paa 50 Kd. af Erich Bilde til hendis Sal. Mand /)aniet Pillou . . .«, hvilket allernaadigst bevilgedes d. 5. Decbr. s. A., og i t6S7 ansøgte tPUloi Encke at faa stemplet een Skrift som hendis atgangne Marni halver undershrefvet«, hvilket ligeledes bevilgedes (29. Juni s. A.). (G. A.) Det er heller næppe Holbeigs Pilloy, der i 1715 var Dansemester (3: Solodanser) i den franske Hoftrup, hvad O. anf. St. mener, thi han var den Gang endnu kun et Uarn paa 13 Aar. Disse to Dansemestre, han fra Krijtian V.'s Tid og han fra 1715, have uden Tvivl været henholdsvis Bedstefader og Fader td Fr. Daniel Pilloy. r 172S »logerede Er. de Pilloy Dansk Actcnn i Kommissionær Peter Chr. Reiiz'Hus, Dybensgade 241. (G. A.) Efter Skuespillenes Ophor ægtede han i 1741 Anna Floren, indtraadte som bekjendt i Vin tapperlavet, blev en velstaaende Mand, en kort Tid endog Medlem af Skuepladsens Direktion og dode d. 13. Febr. 1755, 53 Aar gl.

Om de andre gamle Aktorer have vi lidet eller intet forefundet at berette. I 1728 logerede hos Elias Green »Malmorerer« (cfr. Meier: Fr. 69), Store Regnegade 153, bl. a. • joh. U/soe een Dandsk Actcur' (G. A.). Paa samme Tid boede i Visiterer Jørgen Madsens Hus i Grønnegade 206 »lians t.indorf dansk Acteur« (G. A.) I Skifteskriver under Admiralitetet Peder Sengeløses Gaard, Størres-træde 340, logerede 172S »Johannes Schumacher kongl. dansk Acteur« (G. A.), og i Blikkenslager Weis' Hits i Kristenbernikov-stræde 233 • Peter From dansk Acteur* (G. A.). - Naar Skuespillerinden Sofie Hjort i >d. d. Kom. I.igb.« 4de Scene klager over den Nød, der venter kende efter Skuespillenes Ophør, da antegne vi, at hun synes al have fundet, i det mindste foreløbigt, Tilhold i den dygtige og ansete Skildrer Nikolaj Wichmanns Hus, i det mindste logerede »een af de Danske Artister Nafnl. Sophia Hiort« i 172S 1 den nævnte Kunstners Hus i I.ille Kongensgade 65. (G. A.)

Den af NV. 473 omtalte Sebastian de Seid, »en navnkundig Skuespil- og Ballet-Entrepreneur, der i Slutningen af det 17de Aarhundrede optraadte i Berlin«, dukkede cgsaa op her i Kbhvn., som i Comoediant«, og lod den 28. April 1694 sin Søn Kristian døbe i Nikolaj Kirke.

Dr. F. I. Meier.

MUSIK

Musikforeningens første store Koncert var fortræffelig 1« Publikums Stemning usædvanlig animeret. Det er rart at se denne gamle akademiske Forening komme lidt ud af sin »Finhed« og klappe paa andre Sleder end efter den velbekjendte Scherzo, der altid skal gives da capo. og dobbelt rart. naar det gjælder en Ovation for vor udmærkede Mester, .V. W. iJade. Denne Hyldest, som ogsaa Orkestret med en Fanfare sluttede sig td, maa enhver af fuldeste Hjærte være med til. Men Bifaldet kunde gjærne komme

noget kraftigere efter den udmærkede Musik; der var man tnere sparsom med det; men det er vel, fordi det ikke er »fint« at klappe, undtagen, som sagt, naar man tror, at nu har man (aael den Scherzo, som o. s. v. Koncerten begyndte med Mendelssohns dejlige Ouverture »Meeresstille und gluckliclie Kurt . som blev spillet fortræffeligt, Gade ligefrem kjælede for den. Dernæst fulgte et interessant og lyst Gloria af Sudermann. Men Indtrykket heraf fordunkledes fuldstændigt af den herlige gamle .Mester 1 findels Koncert for Strygeorkester. Denne Musik er saa mægtig, at Tilhøreren næppe under Indtrykket af den kan undlade at lænke: Ja, men dette er dog det prægtigste og det mest ægte, der er til. Saadan gaar del ham, om han end elsker den nyere Musik nok saa højt. Men saa kom

Schumann med hele en farvestraalende Romantiks inderlige I dengsel efter det ukjendte. Hans Musik til Slutnings-Scenen af Goethes Faust er fuldstændig betagende. I sin Ekstase bringer han ligesom Klarhed i denne Mysticisme. Fremstillingen al den højeste Sfære er et Hav af Tonelys og -Klarhed, og det dejlige Kor

l)ir, fler Uiibcriihrbarcn. Ut c« nichl bcnommcu, «lu» 'lie Icicht Vcrfiåhrharen tnuilich zii dir kommen

blander paa den skjønneste, inderligste Maade den menneskelige Stemme i al denne 1 liinmclharinoni.

Udførelsen var i mange Henseender fortræffelig, dog burde ikke pater pro/utukts være bleven givet til lir. Harald Jensen, hvis Slemme ikke slog til i de dybe Toner, og soin i det hele ikke var tiltalende; tielle svækkede Totalindtrykket, der ellers vilde have været pletfrit.

Paa Wilhelm Hansens Forlag har Edvard Gric„- udgivet en Suite i gammel Stil, »Fra Holbergs Tid-. Det er liere fortræffelige Klaverstykker, fine og stilfulde, som kunde de være af en gammel Mester fra den Tid, men dog prægede af den udmærkede Komponist«. Ejendommelighed. Da de desuden ere forholdsvis let spillelige, vil de sikkert vinde den Interesse, de fortjene.

Brevkasse.

Til Marios. Deres Festdigt lil >Johan« Ludvig Holberg kan ikke benyttes. Vi advare mod Rim som iStik« og »Komik«.

Til En hentende I.itser. Som Svar paa Deres Spørgsmaal liemærker J. M., at naar Forfatteren pludselig henvender sig lil Læserne med en Bemærkning om, hvad der en Gang i Tiden vil forefalde med en af Personerne, saa river han Læseren fuldstændig ud af Illusionen. Dette Spøgsmaal er ofte tidligere debatteret, og det citerede Exempel fra John Paulsens Bog formenes at give en tydelig Illustration.

thi denne Dansemester var allerede forlængst død, da Skuespilleren Pilloy blev født. I 1685 sager Nkolte Piilou

(3: Pilloy) »at maatte faa fornyet een beviis paa 50 Kd. af Erich Bilde til hendis Sal. Mand /)aniet Pillou . . .«, hvilket allernaadigst bevilgedes d. 5. Decbr. s. A., og i t6S7 ansøgte tPUloi Encke at faa stemplet een Skrift som hendis atgangne Marni halver undershrefvet«, hvilket ligeledes bevilgedes (29. Juni s. A.). (G. A.) Det er heller næppe Holbeigs Pilloy, der i 1715 var Dansemester (3: Solodanser) i den franske Hoftrup, hvad O. anf. St. mener, thi han var den Gang endnu kun et Uarn paa 13 Aar. Disse to Dansemestre, han fra Krijtian V.'s Tid og han fra 1715, have uden Tvivl været henholdsvis Bedstefader og Fader td Fr. Daniel Pilloy. r 172S »logerede Er. de Pilloy Dansk Actcnn i Kommissionær Peter Chr. Reiiz'Hus, Dybensgade 241. (G. A.) Efter Skuespillenes Ophor ægtede han i 1741 Anna Floren, indtraadte som bekjendt i Vin tapperlavet, blev en velstaaende Mand, en kort Tid endog Medlem af Skuepladsens Direktion og dode d. 13. Febr. 1755, 53 Aar gl.

Om de andre gamle Aktorer have vi lidet eller intet forefundet at berette. I 1728 logerede hos Elias Green »Malmorerer« (cfr. Meier: Fr. 69), Store Regnegade 153, bl. a. • joh. U/soe een Dandsk Actcur' (G. A.). Paa samme Tid boede i Visiterer Jørgen Madsens Hus i Grønnegade 206 »lians t.indorf dansk Acteur« (G. A.) I Skifteskriver under Admiralitetet Peder Sengeløses Gaard, Størres-træde 340, logerede 172S »Johannes Schumacher kongl. dansk Acteur« (G. A.), og i Blikkenslager Weis' Hits i Kristenbernikov-stræde 233 • Peter From dansk Acteur* (G. A.). - Naar Skuespillerinden Sofie Hjort i >d. d. Kom. I.igb.« 4de Scene klager over den Nød, der venter kende efter Skuespillenes Ophør, da antegne vi, at hun synes al have fundet, i det mindste foreløbigt, Tilhold i den dygtige og ansete Skildrer Nikolaj Wichmanns Hus, i det mindste logerede »een af de Danske Artister Nafnl. Sophia Hiort« i 172S 1 den nævnte Kunstners Hus i I.ille Kongensgade 65. (G. A.)

Den af NV. 473 omtalte Sebastian de Seid, »en navnkundig Skuespil- og Ballet-Entrepreneur, der i Slutningen af det 17de Aarhundrede optraadte i Berlin«, dukkede cgsaa op her i Kbhvn., som i Comoediant«, og lod den 28. April 1694 sin Søn Kristian døbe i Nikolaj Kirke.

Dr. F. I. Meier.

MUSIK

Musikforeningens første store Koncert var fortræffelig 1« Publikums Stemning usædvanlig animeret. Det er rart at se denne gamle akademiske Forening komme lidt ud af sin »Finhed« og klappe paa andre Sleder end efter den velbekjendte Scherzo, der altid skal gives da capo. og dobbelt rart. naar det gjælder en Ovation for vor udmærkede Mester, .V. W. iJade. Denne Hyldest, som ogsaa Orkestret med en Fanfare sluttede sig td, maa enhver af fuldeste Hjærte være med til. Men Bifaldet kunde gjærne komme

noget kraftigere efter den udmærkede Musik; der var man tnere sparsom med det; men det er vel, fordi det ikke er »fint« at klappe, undtagen, som sagt, naar man tror, at nu har man (aael den Scherzo, som o. s. v. Koncerten begyndte med Mendelssohns dejlige Ouverture »Meeresstille und gluckliclie Kurt . som blev spillet fortræffeligt, Gade ligefrem kjælede for den. Dernæst fulgte et interessant og lyst Gloria af Sudermann. Men Indtrykket heraf fordunkledes fuldstændigt af den herlige gamle .Mester 1 findels Koncert for Strygeorkester. Denne Musik er saa mægtig, at Tilhøreren næppe under Indtrykket af den kan undlade at lænke: Ja, men dette er dog det prægtigste og det mest ægte, der er til. Saadan gaar del ham, om han end elsker den nyere Musik nok saa højt. Men saa kom Schumann med hele en farvestraalende Romantiks inderlige I dengsel efter det ukjendte. Hans Musik til Slutnings-Scenen af Goethes Faust er fuldstændig betagende. I sin Ekstase bringer han ligesom Klarhed i denne Mysticisme. Fremstillingen al den højeste Sfære er et Hav af Tonelys og -Klarhed, og det dejlige Kor

l)ir, fler Uiibcriihrbarcn. Ut c« nichl bcnommcu, «lu» 'lie Icicht Vcrfiåhrharen tnuilich zii dir kommen

blander paa den skjønneste, inderligste Maade den menneskelige Stemme i al denne 1 liinmclharinoni.

Udførelsen var i mange Henseender fortræffelig, dog burde ikke pater pro/utukts være bleven givet til lir. Harald Jensen, hvis Slemme ikke slog til i de dybe Toner, og soin i det hele ikke var tiltalende; tielle svækkede Totalindtrykket, der ellers vilde have været pletfrit.

Paa Wilhelm Hansens Forlag har Edvard Gric„- udgivet en Suite i gammel Stil, »Fra Holbergs Tid-. Det er liere fortræffelige Klaverstykker, fine og stilfulde, som kunde de være af en gammel Mester fra den Tid, men dog

prægede af den udmærkede Komponist«. Ejendommelighed. Da de desuden ere forholdsvis let spillelige, vil de sikkert vinde den Interesse, de fortjene.

Brevkasse.

Til Marios. Deres Festdigt lil >Johan« Ludvig Holberg kan ikke benyttes. Vi advare mod Rim som iStik« og »Komik«.

Til En hentende I.itser. Som Svar paa Deres Spørgsmaal liemærker J. M., at naar Forfatteren pludselig henvender sig lil Læserne med en Bemærkning om, hvad der en Gang i Tiden vil forefalde med en af Personerne, saa river han Læseren fuldstændig ud af Illusionen. Dette Spøgsmaal er ofte tidligere debatteret, og det citerede Exempel fra John Paulsens Bog formenes at give en tydelig Illustration.

Ildhold: Holberg. Digt af C. Hollrup. Holberg og Sor«. KtParErin dringcr af cn Soraner. Et og andet om Holberg i Sverige. Af ti: A'.. .' IKtrinrg. De tre Fuldmægtige. Kornelling af S. Sckandorfik. Fermat — Holberg i Tyikland. Af % M. — Skrifter »f og om Holberg. Af O S — Hans Tegners Holbergillustrationer. Af Emil Homunrr — Smaa biografiske Notitser om nogle Personer fra Holbergs Tii. Af Dr. /•'. /. Meier. — Munk. Bekjendtgjørelser.

Pr-«: 15 Øre pr. Petitlim« Pljd». Indleveres ,enesl Onsdag Kl. z.

Bekj endtgj ørelser.

thi denne Dansemester var allerede forlængst død, da Skuespilleren Pilloy blev født. I 1685 sager Nkolte Piilou (3: Pilloy) »at maatte faa fornyet een beviis paa 50 Kd. af Erich Bilde til hendis Sal. Mand /)aniet Pillou . . .«, hvilket allernaadigst bevilgedes d. 5. Decbr. s. A., og i t6S7 ansøgte tPUloi Encke at faa stemplet een Skrift som hendis atgangne Marni halver undershrefvet«, hvilket ligeledes bevilgedes (29. Juni s. A.). (G. A.) Det er heller næppe Holbeigs Pilloy, der i 1715 var Dansemester (3: Solodanser) i den franske Hoftrup, hvad O. anf. St. mener, thi han var den Gang endnu kun et Uarn paa 13 Aar. Disse to Dansemestre, han fra Krijtian V.'s Tid og han fra 1715, have uden Tvivl været henholdsvis Bedstefader og Fader td Fr. Daniel Pilloy. r 172S »logerede Er. de Pilloy Dansk Actcnn i Kommissionær Peter Chr. Reiiz'Hus, Dybensgade 241. (G. A.) Efter Skuespillenes Ophor ægtede han i 1741 Anna Floren, indtraadte som bekjendt i Vin tapperlavet, blev en velstaaende Mand, en kort Tid endog Medlem af Skuepladsens Direktion og dode d. 13. Febr. 1755, 53 Aar gl.

Om de andre gamle Aktorer have vi lidet eller intet forefundet at berette. I 1728 logerede hos Elias Green »Malmorerer« (cfr. Meier: Fr. 69), Store Regnegade 153, bl. a. • joh. U/soe een Dandsk Actcur' (G. A.). Paa

samme Tid boede i Visiterer Jørgen Madsens Hus i Grønnegade 206 »lians t.indorf dansk Acteur« (G. A.) I Skifteskriver under Admiralitetet Peder Sengeløses Gaard, Størres-træde 340, logerede 172S »Johannes Schumacher kongl. dansk Acteur« (G. A.), og i Blikkenslager Weis' Hits i Kristenbernikov-stræde 233 • Peter From dansk Acteur* (G. A.). - Naar Skuespillerinden Sofie Hjort i >d. d. Kom. I.igb.« 4de Scene klager over den Nød, der venter kende efter Skuespillenes Ophør, da antegne vi, at hun synes al have fundet, i det mindste foreløbigt, Tilhold i den dygtige og ansete Skildrer Nikolaj Wichmanns Hus, i det mindste logerede »een af de Danske Artister Nafnl. Sophia Hiort« i 172S 1 den nævnte Kunstners Hus i I.ille Kongensgade 65. (G. A.)

Den af NV. 473 omtalte Sebastian de Seid, »en navnkundig Skuespil- og Ballet-Entrepreneur, der i Slutningen af det 17de Aarhundrede optraadte i Berlin«, dukkede cgsaa op her i Kbhvn., som i Comoediant«, og lod den 28. April 1694 sin Søn Kristian døbe i Nikolaj Kirke.

Dr. F. I. Meier.

MUSIK

Musikforeningens første store Koncert var fortræffelig 1« Publikums Stemning usædvanlig animeret. Det er rart at se denne gamle akademiske Forening komme lidt ud af sin »Finhed« og klappe paa andre Sleder end efter den velbekjendte Scherzo, der altid skal gives da capo. og dobbelt rart. naar det gjælder en Ovation for vor udmærkede Mester, .V. W. iJade. Denne Hyldest, som ogsaa Orkestret med en Fanfare sluttede sig td, maa enhver af fuldeste Hjærte være med til. Men Bifaldet kunde gjærne komme

noget kraftigere efter den udmærkede Musik; der var man tnere sparsom med det; men det er vel, fordi det ikke er »fint« at klappe, undtagen, som sagt, naar man tror, at nu har man (aael den Scherzo, som o. s. v. Koncerten begyndte med Mendelssohns dejlige Ouverture »Meeresstille und gluckliclie Kurt . som blev spillet fortræffeligt, Gade ligefrem kjælede for den. Dernæst fulgte et interessant og lyst Gloria af Sudermann. Men Indtrykket heraf fordunkledes fuldstændigt af den herlige gamle .Mester 1 findels Koncert for Strygeorkester. Denne Musik er saa mægtig, at Tilhøreren næppe under Indtrykket af den kan undlade at lænke: Ja, men dette er dog det prægtigste og det mest ægte, der er til. Saadan gaar del ham, om han end elsker den nyere Musik nok saa højt. Men saa kom Schumann med hele en farvestraalende Romantiks inderlige I dengsel efter det ukjendte. Hans Musik til Slutnings-Scenen af Goethes Faust er fuldstændig betagende. I sin Ekstase bringer han ligesom Klarhed i denne Mysticisme. Fremstillingen al den højeste Sfære er et Hav af Tonelys og -Klarhed, og det dejlige Kor

l)ir, fler Uiibcriihrbarcn. Ut c« nichl bcnommcu, «lu» 'lie Icicht Vcrfiåhrharen tnuilich zii dir kommen

blander paa den skjønneste, inderligste Maade den menneskelige Stemme i al denne 1 liinmclharinoni.

Udførelsen var i mange Henseender fortræffelig, dog burde ikke pater pro/utukts være bleven givet til lir. Harald Jensen, hvis Slemme ikke slog til i de dybe Toner, og soin i det hele ikke var tiltalende; tielle svækkede Totalindtrykket, der ellers vilde have været pletfrit.

Paa Wilhelm Hansens Forlag har Edvard Gric„- udgivet en Suite i gammel Stil, »Fra Holbergs Tid-. Det er liere fortræffelige Klaverstykker, fine og stilfulde, som kunde de være af en gammel Mester fra den Tid, men dog prægede af den udmærkede Komponist«. Ejendommelighed. Da de desuden ere forholdsvis let spillelige, vil de sikkert vinde den Interesse, de fortjene.

Brevkasse.

Til Marios. Deres Festdigt lil >Johan« Ludvig Holberg kan ikke benyttes. Vi advare mod Rim som iStik« og »Komik«.

Til En hentende I.itser. Som Svar paa Deres Spørgsmaal liemærker J. M., at naar Forfatteren pludselig henvender sig lil Læserne med en Bemærkning om, hvad der en Gang i Tiden vil forefalde med en af Personerne, saa river han Læseren fuldstændig ud af Illusionen. Dette Spøgsmaal er ofte tidligere debatteret, og det citerede Exempel fra John Paulsens Bog formenes at give en tydelig Illustration.

Ildhold: Holberg. Digt af C. Hollrup. Holberg og Sor«. KtParErin dringcr af cn Soraner. Et og andet om Holberg i Sverige. Af ti: A'.. .' IKtrinrg. De tre Fuldmægtige. Kornelling af S. Sckandorfik. Fermat — Holberg i Tyikland. Af % M. — Skrifter »f og om Holberg. Af O S — Hans Tegners Holbergillustrationer. Af Emil Homunrr — Smaa biografiske Notitser om nogle Personer fra Holbergs Tii. Af Dr. /•'. /. Meier. — Munk. Bekjendtgjørelser.

Pr-«: 15 Øre pr. Petitlim« Pljd». Indleveres ,enesl Onsdag Kl. z.

Bekj endtgj ørelser.

Indleveres til Btii. Salmonst*. Holbergsgade 1. Telefon Nr. 34^_____

Oversat efter den latinske Original af Jens Baggesen.

Med 16 Kobbere. Udgivet af J. Levin.

Værket, der vil udkomme i 6 hurtig paa hinanden følgende Leveringer a i Kr., hver paa 3 å 4 Ark, vil være sluttet inden Aarets Udgang. Komplette Exemplarer kunne faas strax. Subskription modtages i alle Boglader samt hos Forlæggeren,

J. H, Schubothes Boghandel,

Silkegade 13. K.

Billige og bestemte Priser

~ Ti'

Gl. Guld og Sølv kjøbes og tages i Bytte.

Paa P. G. Philipsens Forlag er udkommet:

Ludvig Holberg:

PEDER PAARS.

Udgivet af F. L. Liebenberg.

Tredie Udgave.

Pris heftet i Omslag med Tegning af Carl Thomsen 2 Kr. 75 Øre, elegant indbunden 4 Kr.

»Det er overflødigt at sige Noget til Anbefaling for F. I-Liebenbergs Udgave al T'eder Paars;. Ved den Omhu, som er anvendt paa Texten, og den kyndige Kritik, livoroin de talrige oplysende Anmærkninger vidne, staa hans Udgaver højt over de allerfleste lignende Arbejder. — Paa Omslagat findes et af Carl Thomsen tegnet morsomt og karakteristisk Titelblad. < („Fædrelandet".)Nr. 9.

HJEMME OG UDE.

120

LUDVIG HOLBERG:

Peder Paars.

Me

Udkommen er:

Niels Klims underjordiske Rejse.

Oversat l'ra den latinske Original af Jens Baggesen.

Pris: 1 Kr. 65 Øre. I Pragtbind: 2 Kr. 50 Øre.

Exemplarer faas i enhver Boglade.

Forlagskonsortiet. Kjøbenhavn.

Paa vort. Forlag er udkommen:

UDVALGTE EPISTLER

af

Ludvig Holberg.

Udgivne af Fr. Winkel Horn.

3 Kr. 25 Øre. — Eleg. indb. 4 Kr. 75 Øre.

korlæggere : BRDR. SALMONSEN.

bogtrykker:

f. 1. bording

redaktorer:

otto borchsenius og 10hannes magnussen.

Folkevandring,

Al Holger Drachmann.

Tarvis i Sotnmcrin i88‡.

(Ved Tarvis begynder den vilde Dalsænkning gjennem Karrntner-Alperne, ad hvilken Vej Folkevandringens slore Bolge — Gother og langobarder — væltede sig syd)iaa ned over Italien.)

Dy

bt gjennem Klotten en Klang, som af Tusenders trampende Trin, medens Skjoldene

klirrer;

saa kommer Granernes Sang,

som naar Luften sig lukker bag Pile. der susende

svirrer;

øverst staar Alpernes Vold,

som en Høvding-Forsamling, hvis Hjælmsmykker

blinkende luer: Vælskland, som raadner i Sol, og som fraadser i

Kys og i Druer,

hvi blir din Pande saa kold? hvor er dit Sværd og dit Skjold? — Vogt dig! Fra Tarvis en Rølge paa Livet dig truer.

Og de kommer dernede, hvor Klipperne nærmes, som vilde mod Bølgen liver Sten danne Vagt; for Bugen af Oxernes Huder de skjærmes, for Resten er Haardførhed Krigerens Dragt:

ved Lænden et Sværd, over Axlen en Bue, paa Hagen et Skjold og i Haanden et Spyd, som Ulve, som Bjørne, som Vilddyr at skue, de kommer til Storm-Sangens gjaldende Lyd.

I Ivad agter de Klippen, som søger at standse, hvad rager dem Muren, om aldrig saa stejl? har Knæet ej Sener, har Haanden ej Lanse, har Kniven ej Klinge, har Næven ej Negl? De synes som Fluer paa Væggen at kravle med pustende Lunger, men leende Mund, de vader i lilven til Lysk og til Navle, de svømmer som I.axen, hvor ej der er Rund.

Sveddrivende, blodig om Albu og Knæled, de hviler en Stund under Høj-Skovens Telt; de tænder et Baai af det splintrede Gran-Ved og koger sig Grød af den nærende Spelt; en Vildso de jager og slaar den og flaar den og drejer paa Spydet den dryppende Rov, og rundt om i Kredsen blandt Ulvene gaar den —• de griber med Klo den, foruden: Forlov!

Af Elven de slubrer, af Kilden de laber; end kjender de Druernes Drik kun af Navn, den Sejd, som af Ulve og Bjørne gjør Aber — de foler ej Metamorfosernes Savn; fra skj æggede Munde de visker sig Draaben, den funkler som Perler, men ikke som Blod; de torrer med Omhu de kostbare Vaaben, men ikke det gabende Saar under Fod.

Paa Huk omkring Baalet til Barden de lytter i Tavshed, men knap har han nævnet et Ord, et eneste kort — før, saa rapt som en Rytter i Sadlen, de svinger med Gny sig fra Jord; de syntes for nyligt saa isnende kolde, nu kjendes, at Flammer i Vilddyret bor: det gnistrer fra Klinger, som slaas imod Skjolde, med luende Blikke de broler: Gud Thor!

Ham er det, de ligner, ham er det, de folger: hver rødskjægget Helt er jo selv som en Gud, og vælter de frem nu som Stormflodens Bølger, det er for hans Ære, det er paa hans Bud ; saa tapper, som han, er hver Kæmper i Skaren, saa trofast i Venskab, saa grusom i Had, et Barn, som blir mandvoxen, stor under Faren, en Elsker af Æventyr, Rigdom og Mad.

Hist sidder de myndige, barmbrede Kvinder med Poden paa Skjød og med Glutten ved Bryst, ej Svøb eller Lojert de sprællende binder, af Vorten de suger med Vild-Grisens Lyst; der brænder i Blikket, som Moderens søger, en Ild, som Naturfolkets Adel kun har: vi Tose blir aldrig for Vellysten Skjøger, vi Knøse blir Helte som Thor og som Far!

Men yderst staar Drotten, hvor Vindfælden luder, med rolig Foragt ved det gabende Svælg, om Pansret er slynget de øgede Huder: af Bamsen en Pels og af Ulven en Bælg; fra Hjælmhuen viser en Ræv sine Tænder — den Latter er lige saa farlig som lun, og Høvdingen leger med Spydstang i Hænder, og Haanden er lille, men jærnhaard og brun.

Saa svinger han Spydet i Luften og vinker; fra Skoven en Lanseskov losner sig bråt, og hen over Aasen det bølger og blinker; hvor Smaaskaren slipper, ta'er Storflokken fat; de stiger langs Alpernes hældende Skrænter, de mørkner deroppe den evige Sne, som Krager i Flokke, som enlige Glenter — til sidst er der Ikke en Smaaprik at se.

Men hist, hvor i truende Trodsiglied troner — som Øer, der dukker af Skybølgens Hav — de højeste Toppe, hvis tindrende Kroner i Solgløden flammer som gyidenrødf Rav:

der trænger sig Menneske-Stormflodens Bolger i Jubel om Drottens ned-pegende Spyd, de hilser det Land, som i Disen sig dølger, med Lurers og Skjoldes vidtgjaldende Lyd.

Der er ikke Hvile for Natten, som kommer; lad Sneskræntens Stjærneskin vise dem Vej! det gaar imod Syd, mod den evige Sommer, mod Blodbad, mod Bytte — hej, holla, hop, hej! Og som en Lavine, der rivende ruller med Fygen og tordnende Brag i sit Spor, de styrter sig nedover. Skulder ved Skulder, et Stormlob mod Vælskland med Stammen fra Nord.

Hvor magelig hviler du, Vælskland, paa Natten, der var, ak desværre, for kort for din Lyst! Her kommer Klienterne — hor deres Pjatten: Hvor gaar det med Mave, med Hals og med Bryst? ••Lidt svulden er Milten!« — Saa maa du laxere! ... Hvad, fabler I ? Tarmene trænger til Ro; for mig kan I hænge Jer — eller purgere; jeg spiser Muræner, og spiser for to!

Bring Frokosten, Slaver! og kald paa Fri.sorcn, hold Badet parat, og kom Ambra deri!

0 ve, hvor det trækker! hæng Tæpper for Doren... ej, hvem er den Frue, som bæres forbi?

ni nubiske Slaver! jeg tror, at jeg frier; folg efter og bring mig paa Stand hendes Svar. Du løfter, Klient, paa din Skulder og tier: — Man siger, hun har et privat Lupanar!

»Hvad blev der af Lucius? — Styrtet med Hesten; jeg saa selv, hvorledes han Linerne slåp, men spædlemmet var han og halvraadden natten — hvorfor vil den Dumrian kjøre om Kap? »Ak, hvem skal nu borge mig hundred Talenter? Hos Grækeren faar jeg umuligt den Sum, og faar jeg den, fordrer han blodige Renter — nej, Lucicus var dog saa elskelig dum!

»Naa! Vinen i Kummen og Bægre paa Bordet ; men ræk mig først Paafuglens oliede Fjer! den Nattedrik falder mig stadig i Ordet, og Maven er fyldt som med boblende Gjær; et Offer til Guderne! gid de maa føie, hvad Rigdom paa Fliserne for dem er spildt . . . saa Bud efter Piger! at Kysse kan køle den Brand, der fortærer mig Lever og Milt! —

— Der ligger en doven, en lummervarm Morgen hen over det rige, det yppige Land, den udmarver Prætor deroppe paa Borgen, den matter i Knæ selv den menige Mand;

1 Templer og Thermer de sveder og stønner: for Sjæl og for Legeme søger de Tvæt;

men hvad hjælper Bade, og hvad hjælper Bonner, naar Hjærtet er vissent og Hjærnen er træt?123

OG UDE.

Nr. 10.

Foragtet som Badehusslaven er Præsten, der Sportler som Kobler og Kvaksalver h?.r, foragtet er Templet, hvis Porticus næsten, som Thermen, er blevet en Skjøge-Bazar; til Skive for vrængende Vitser er blevet de Myther, som Fædrene hædred saa hojt. Lad Farcen blot ende, naar blot der blir levet ! — Om Resten man bryder sig ikke en Døjt.

I Skyggen, ad Marmorets brolagte Gader, med Øjet mod Solens Reflexer paa Klem, med fremskudte Hofter de salvede Sprader i vuggende Taktslag bevæger sig frem; kan d, bære Sværdet? nej Viften de bærer, den fører de stridsvant ved Nat og ved Dag; af Kjøn er de Mandfolk — at se til: Hetærer, og sminkede — naa! en selvfølgelig Sag.

Ja, magelig hviler du, Vælskland, paa Natten, der fulgte den lange, den daadrige Dag; du vælter paa Guld dig, du tærer paa Skatten, som Fædrene hæved ved Vaabnenes Brag; kan være: det var en for stor Aareladning, som aarlig de gamle sig bibringe lod; forgjæves er nu Stimulanser og Badning — den Skat, som du savner, o Vælskland. er Blod!

Men tys! — det var Lyd af en Tuba? Vist ikke; det klang saa barbarisk — et Kohorn — en Lur! Hvad vil Primuspilus sin Fanestang stikke som Nød-Tegn derop paa den nordlige Mur? Vi har jo dog Fred med de

grimme Barbarer, vor Kejser har kjøbt dem fra Grænserne væk . . . Ve, ve! hvilke Skrig; hvilke fremmede Skarer paa Muren — paa Torvet! —Jeg daaner af Skræk.

Og de kommer, de kommer, som brølende Vande fra Sletten derude med Stormflodens Hast, med Hjælmskyggen klemt om den brunrode Pande, med Næverne nittet til Spydskaftet fast; de bider af Galskab i Skjolde med Tænder, der synes at kunne med Marmor faa Bugt: saa sprøjter det rødt over Spyd, over Hænder — i Slagtning faar Norden sin Stridsbrynde slukt.

Det Blod er det sidste, som Vælskland kan yde; — de vasker det af sig, de fremmede Mænd, og renser for Ligene Gade og Gyde og klasker saa. leende, Haand imod Lænd. — Den Slægt eller Race, som ser sit Behov kun i Raffinement — ja, den maa gjöre Bod! Er Kuren brutal end: der gjælder én Lov kun — Foryngelsens Stormflod, Fornyeisens Blod!

De tre Fuldmægtige.

Fortælling af S. Schandorph. Kott««).

Men saa blev de staaende, blussende røde, inderlig forlegne. De to Minuters Pavse, som opstod, benyttede Stam til sagte at betro Klem, at han vaiet Fæ. Men der blev ikke Tid for Klem til Ripost. Thi Krog var faret op fra Stolen og sendte forbitret udfordrende Blikke til sine to Venner. Primadonnaen borede sin Hals ned i Slaabrokken og søgte at trække sine Ben op under den. Kun den fede Madam lod sig ikke forstyrre, hun havde nikket gnavent ad de to indfaldende Fuldmægtige og blev ved at stoppe paa de lange Hoser.

— 1 bryder ind . . . og . . . sagde Krog, men Resten af, hvad han vilde sige, døde i hans Hals.

— Ja, for du gaar her ... og prostituerer dig, sagde Stam.

Under denne langsomme Repiikvexel trak Klem i Klokkestrengen som et galt Menneske. Hans Ringning maa have været usædvanlig energisk, thi mod god Provinssædvane paa Gjæstgiversteder, mødte en Pige strax.

— En ... to ... tre . . . fire . . . fem, talte Klem i en Fart . . . Fem Dusin Østers og to Flasker Enkechampagne*).

Den korpulente Madam saa anerkjendende ud over sit Arbejde paa den sidst talende. Hun rejste sig endog op og fejede Klaveret rent for de Klædningsstykker, som laa ophobede paa det.

— Er den Herre Musikker? spurgte hun, mens hun blidt afdæmpede sin skrattende kjøbenhavnske Mundart.

— Jeg er det, jeg skal være. svarede Klem med dvask Fornemhed.

— Naa saadan? sagde den korpulente og nikkede mildt til ham.

Primadonnaen saa sig om fra den ene ti! den anden. Krog, hvis Frakke under Madammens Op-rydningsproces var gleden ned paa Gulvet, tog den op og trak den langsomt paa. Saa faldt det ham ind, at han ogsaa burde ringe.

•) Veuve Cliquot.123

OG UDE.

Nr. 10.

Foragtet som Badehusslaven er Præsten, der Sportler som Kobler og Kvaksalver h?.r, foragtet er Templet, hvis Porticus næsten, som Thermen, er blevet en Skjøge-Bazar; til Skive for vrængende Vitser er blevet de Myther, som Fædrene hædred saa hojt. Lad Farcen blot ende, naar blot der blir levet ! — Om Resten man bryder sig ikke en Døjt.

I Skyggen, ad Marmorets brolagte Gader, med Øjet mod Solens Reflexer paa Klem, med fremskudte Hofter de salvede Sprader i vuggende Taktslag bevæger sig frem; kan d, bære Sværdet? nej Viften de bærer, den fører de stridsvant ved Nat og ved Dag; af Kjøn er de Mandfolk — at se til: Hetærer, og sminkede — naa! en selvfølgelig Sag.

Ja, magelig hviler du, Vælskland, paa Natten, der fulgte den lange, den daadrige Dag; du vælter paa Guld dig, du

tærer paa Skatten, som Fædrene hæved ved Vaabnenes Brag; kan være: det var en for stor Aareladning, som aarlig de gamle sig bibringe lod; forgjæves er nu Stimulanser og Badning — den Skat, som du savner, o Vælskland. er Blod!

Men tys! — det var Lyd af en Tuba? Vist ikke; det klang saa barbarisk — et Kohorn — en Lur! Hvad vil Primuspilus sin Fanestang stikke som Nød-Tegn derop paa den nordlige Mur? Vi har jo dog Fred med de grimme Barbarer, vor Kejser har kjøbt dem fra Grænserne væk . . . Ve, ve! hvilke Skrig; hvilke fremmede Skarer paa Muren — paa Torvet! —Jeg daaner af Skræk.

Og de kommer, de kommer, som brølende Vande fra Sletten derude med Stormflodens Hast, med Hjælmskyggen klemt om den brunrode Pande, med Næverne nittet til Spydskaftet fast; de bider af Galskab i Skjolde med Tænder, der synes at kunne med Marmor faa Bugt: saa sprøjter det rødt over Spyd, over Hænder — i Slagtning faar Norden sin Stridsbrynde slukt.

Det Blod er det sidste, som Vælskland kan yde; — de vasker det af sig, de fremmede Mænd, og renser for Ligene Gade og Gyde og klasker saa. leende, Haand imod Lænd. — Den Slægt eller Race, som ser sit Behov kun i Raffinement — ja, den maa gjöre Bod! Er Kuren brutal end: der gjælder én Lov kun — Foryngelsens Stormflod, Fornyeisens Blod!

De tre Fuldmægtige.

Fortælling af S. Schandorph. Kott««).

Men saa blev de staaende, blussende røde, inderlig forlegne. De to Minuters Pavse, som opstod, benyttede Stam til sagte at betro Klem, at han vaiet Fæ. Men der blev ikke Tid for Klem til Ripost. Thi Krog var faret op fra Stolen og sendte forbitret udfordrende Blikke til sine to Venner. Primadonnaen borede sin Hals ned i Slaabrokken og søgte at trække sine Ben op under den. Kun den fede Madam lod sig ikke forstyrre, hun havde nikket gnavent ad de to indfaldende Fuldmægtige og blev ved at stoppe paa de lange Hoser.

— 1 bryder ind . . . og . . . sagde Krog, men Resten af, hvad han vilde sige, døde i hans Hals.

— Ja, for du gaar her ... og prostituerer dig, sagde Stam.

Under denne langsomme Repiikvexel trak Klem i Klokkestrengen som et galt Menneske. Hans Ringning maa have været usædvanlig energisk, thi mod god Provinssædvane paa Gjæstgiversteder, mødte en Pige strax.

— En ... to ... tre . . . fire . . . fem, talte Klem i en Fart . . . Fem Dusin Østers og to Flasker Enkechampagne*).

Den korpulente Madam saa anerkjendende ud over sit Arbejde paa den sidst talende. Hun rejste sig endog op og fejede Klaveret rent for de Klædningsstykker, som laa ophobede paa det.

— Er den Herre Musikker? spurgte hun, mens hun blidt afdæmpede sin skrattende kjøbenhavnske Mundart.

— Jeg er det, jeg skal være. svarede Klem med dvask Fornemhed.

— Naa saadan? sagde den korpulente og nikkede mildt til ham.

Primadonnaen saa sig om fra den ene ti! den anden. Krog, hvis Frakke under Madammens Op-rydningsproces var gleden ned paa Gulvet, tog den op og trak den langsomt paa. Saa faldt det ham ind, at han ogsaa burde ringe.

•) Veuve Cliquot.Nr. lo.

— Hvad vil Du bestille? spurgte Stam.

— Det .... det .... Agerhons! raabte han.

— Det findes ikke paa denne Beværtning, bemærkede Stam.

Krog sænkede Hovedet resigneret og mumlede:

— Nej, desværre! . . . Giovannina! Gid jeg sad paa en vild Hest paa en af Ruslands Stepper, havde Dem foran mig . . . og . . .

— Saa blev du Græsrytter, sagde Klem.

Krog for op:

- Nu faar du Prygl, Klem.

— Det vil jeg sé, forend jeg tror det, bemærkede Herredsfuldmægtigen.

— Ja, men du faar dem. Stam, raabte Krog rasende, da han saa Amtsfuldmægtigens Arm nænne sig den brogede Kattunsslaabrok.

I det samme rejste Slaabrokken med samt dens Indhold sig op i en Fart, flyede hen i Vinduet mod den korpulente Dame. Ud gjennem Tøjet og Vatteringen, som holdtes op for Ansigtet, lød:

— Gud! . . . Jeg synes aldrig, at jeg giver Anledning til Slagsmaal.

Madamen rejste sig op igjen og stillede sig foran Stridens Gjenstand og sagde uden at sætte Dæmper paa den kjøbenhavnske Trompet, hun ejede i sine Lunger:

— Maa jeg spörge de Herrer hvems Datter er Hanne? Og jeg siger, lige som det er, at hvis ingen af de Herrer mener noget meel det hele, og hvis ingen af de Herrer er Musiklære, saa har jeg set saa mange Slags Herrer, at jeg nok skal vise dem, at de er det, de er. For den Slags Musikkere som den Herre, (hun pegede paa Krog) skal jeg ikke have mere af, om ogsaa han gjør det gratisk, for han siger, at Hanne barestens skal lægge mere Følelse i sin Sang, og det er noget Sludder i ile mere nymodens Tider. For min salig Mand — han var kuns Bendrejersvend, da han fik sin fø'ste Charmering i mig — han sang for mig: Du, som svøbt i Skjøn-heds Rosenkjæder, gaar i himmelsk Dragt en jordisk Aand — nej — Sludder, gaar i jordisk Dragt en himmelsk Aand — for, jeg siger, at det var den Tids Genre, men nu skal det være pikant, og den Herre hun pegede atter paa Krog) han vil bare have hende til at synge saadan, som hendes salig Fader sang, og det kalder jeg ikke at følge med Tiden. Maa jeg spørge Dem dér (hun pegede med Albuen hen mod Krog) — hvorfor tror De, at Hanne spiller Komedie? Hva'? Ja værsartig, De skal inte genere Dem! For hvad tror De, at Hanne spiller Komedie?

I det samme kom Pigen og hilste fra Hr. Jensen og Madammen, »at Østerser havde de ikke, men de kunde faa dejlige henkogte Muslinger .

— Nej, lad os saa faa noget Kjodmad, raabte Stam.

— Vi har jo nylig spist Boeuf, svarede Klem.

— Hvad vil De have. Froken ? spurgte Krog.

— Tag du Flæskesteg, min Pige, sagde Madamen.

Fem Svinekoteletter, raabte Stam. Saftige

og gode og med mange Rodbeder til!

Madamen lønnede Stam med et endnu dybere Nik. end hun havde ofret Klem, da han bestilte Østers. Men hun havde ikke sluppet sin Tankegangs Traad. Hun spurgte atter, mens hun henvendte sig til Krog:

— De der, med Følelsen! Hvad tror De, Hanne spiller Komedie for, hva'?

— For Kunstens Skyld, sagde Krog.

— Naa, saa det tror De? Tror De, salig Hermansen drejede for Benets eller Hornets Skyld? Hva'?

— Madam Hermansen! Der er stor Forskjel paa Kunst og Haandværk.

— Ja det synes jeg da med, sagde Stam.

— Forskjellen er . . . .hm! .... væsenlig, sagde Klem.

— Gu' er' en ej, sagde Madammen. Det er lige ét og ét. Alt, hvad man gjør, gjør man for at tjene først til Føden og saa til Klæderne og saa til det, man ellers har Lyst til.

— Materialisme, mumlede Krog.

— Ja, det siger jeg ikke noget imod, sagde Madamen; i de senere Aar er der mange Materialister, som tjener godt, og det er, fordi Apothekerne vil tjene for meget. Men Hermansen er død for over ti Aar siden, og han var ikke andet end Svend, for i sin Tid vilde han deklamere i Kalkeballen i Stedet for at gjøre Mesterstykke og blive det, hau kunde blive til. Og saa sad jeg med salig afdode Julius og hende dér paa en Kvist i et Baghus i Adelgade. Da hun dér voxede til, saa jeg jo, at Hænderne sad snavs paa hende, men hørte hende gaa og tralle og agere for de andre Unger i Gaarden. Og da hun blev konfirmeret, saa raadede Urtekræmmersvenden i Forhuset mig til at lade hende synge paa en Sangerindebeværtning. Saadant Noget drives man til, naar éns Øjne bliver daarlige, og man ikke kan taale at låve fint Sytøj, og naar éns Datter er en Dovne-malene. Naa, det Stads maa hun vel have Talanger til, for Direktør Didriksen har jo nu i et Aar givet hende et halvt Hundrede Kroner om Maaneder, men han skylder os for tre Maaneder ... og her kan De se, hvad for noget Tøj han leverer.

Madamen ståk tre Fingre gjennem Hullerne paa et unævneligt Sted paa de Trikots Unævnelige . . . Naa. der kommer Maden. Jeg er, ved Gud, sulten . . Hanne, du kunde gjærne ta' dig lidt af Tingene.

Primadonnaen var sur og blev siddende henne i Vindueskrogen. Moderen maatte sen ere. Trods den nylig indtagne Kjodret, lod baade Stam og Klem den vederfares al Retfærdighed. Giovannina fik sin Humørsyge overstaaet, og da den første Flaske Champagne var drukket, og en Afløser havde bragt Glæden til I Iøjdepunktet, sang hun, akkompagnerende sig med én Finger paa Klaveret:

Hver Kvinde Iro sin Mand beskytter og ser at vogte hans Honnør, men al vor Omhu intet nytter, naar Skæbnen vil en Mands Malheur. Men Moder selv er et Exempel125

— Aa Vrævl, Tos, sagde Madam Hermansen og lo.

Datteren gik videre:

Den Gang hun saä den Svane hist, der nærined sig ined Uskylds .Stempel,

— Ja, Hennansen var i sin Tid en rigtig durkdreven Rad, sagde Madamen nikkende hen for sig, med Glædens Blus paa de tykke Kinder og i de smaa Øjne. Men det næste ... ti stille Hanne! .. .

Saa sang Madam Hermansen med en vældig, skingrende Rost; de hoje Toner lod som en Lokomo-tivpibes Hyl :

Hvad nytter det, vi Troskab sværge, vor Skjonhed volder vor Fortrød, mod Mennesker vi maa os v.vrge og vierge os mod Guder med. Jeg kæmper vældigt, ser jo Alle, men Guderne vil min Ruin, jeg foler godt, at jeg maa falde, men saa er Skylden ikke min.

— Ja en Kone i min Alder og med min Erfaring kan synge saadant noget, men jeg har altid ærgret mig, naar Hanne sang ilet. Lærerigt er det, men en ung Pige burde aldrig lære saadant noget.

Stam saa paa sit Uhr.

— Kontortid, sagde han.

Hans to Venner rejste sig. Klem gik sidst ud. Madam Hermansen kneb ham let i Armen og sagde:

— Dem kan jeg bedst lide af de tre. De sidder saa rolig paa Stolen. Det er Tegn paa en solid Mand.

V.

Det gode Forhold mellem de tre Fuldmægtige var blevet gjenoprettet. Champagnestemningen var stærk nok til at bringe dem ind i en Tilstand, der kunde rumme alle tres Kjærlighed til Giovannina Hermansen og deres gamle

Venskab. De gik end-

ogsaa Arm i Arm gjennem Hovedgaden, hvad de ellers aldrig plejede.

De gik i Theatret sammen, saa atter Den skjonne Helene«, trakterede Primadonnaen og hendes Moder med Aftensmad og fulgtes atter ad langt efter Midnat.

Aftenen havde nu egenlig ikke været morsom, thi midt under Maaltidet var den Fejrede bleven søvnig og havde lagt sig paa Sengen; Madam Hermansen havde snakket Fanden et Øre af, var endog bleven gyselig fornærmet, da det bankede paa Doren, og Direktoren, Ménelaos's Fremstiller, havde sagt med sin smørbelagte Basstemme:

— Bedste Madam! De maa virkelig faa Ina« i Lullen; husk paa, at hun odelægger sin Stemme ved at synge saadan i Privatum. Det kan ingen af os være tjent med.

— Det skal man ha' til, foruden den Gage man ikke faar, og det naar Tosen endda sover, sagde Madam Hermansen.

Skjønt de tre Fuldmægtige vare hede af Vin, og Vinen udklækkede mange Drømme og Planer, der tumlede sig i deres Sind som Morgentaager i en Fjældkløft, gik de længe tavse ved Siden af hverandre ned ad Gyden mod Soen. De gik instinktmæssig den Vej. Ingen af dem havde foreslaaet den.

Gaslygten var slukket; der var ingen Planter, ingen Dug at se paa Hegnet. Soen var ogsaa usynlig, men den klukkede hult op mod dem.

Hans Jensens store Bygning inde i Haven stod kun som en mørkere Sky i det øvrige Mørke. Kun et enligt Lys glimtede gult ned fra förste Sal. Krog kunde ikke tie længere. Af hans bespændte Bryst arbejdede følgende Ørd sig frem:

— Der oppe . . . der oppe! . . . Hun er ved at gaa i Seng.

En hæs gryntende Latter, mere dreven frem paa Trods end af Lyst til at le, var Svaret paa hans lyriske Udbmd. Saa blev alt dødsstille i den mørke Gyde. (si«n«.i

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski.

Første Kapitel.

I Civildepartementets Tidende stod blandt andet: Re-geringsinspektøren ved Distriktsskolen i En—sk, Kollegie-assessor Godniev entlediges med den ham tilkommende Uniform og Pension«, og fremdeles: Til Inspektør for Distriktsskolen i En sk udnævnes Kandidat Kalinovitsch •.

Da Forfatteren havde læst disse Bestemmelser, blev han uvilkaarlig tankefuld. Ak, sagde han til sig selv, der gives dog intet bestandigt i Verden. Peter Mikailovitsch Godniev er altsaa heller ikke mere Inspektør, skjønt han dog akkurat har haft dette Embede i fem og tyve Aar. Hvad mon den gamle Herre nu vil tage sig til? Mon han ikke vil forandre

Levevis, og hvor sidder han nu hver Formiddag fra otte til to i Stedet for som hidtil i sit Inspektionsværelse?

I En—sk ejede Godniev sit eget Hus med Have, og udenfor Byen havde han et selverhvervet Gods paa tredive Sjæle. Han var Enkemand, havde en Datter, Nastenka, og en Husholderske, Pelagia Jevgralfovna, en Frøken paa fem og fyrretyve Aar og alt andet end smuk. Og dog sagde Fru Kreds-Amtmandinden, en Dame, der var megei uforsigtig med sin Tunge, at han vilde gjøre bedre i at ægte sin smukke Kokkepige for at dække sin Synd. Men andre, som var mere moderate i deres Dom, mente, at hvordan skulde saadan to gamle Mennesker kunne synde, og hvorfor skulde de gifte sig. 125

— Aa Vrævl, Tos, sagde Madam Hermansen og lo.

Datteren gik videre:

Den Gang hun saä den Svane hist, der nærined sig ined Uskylds .Stempel,

— Ja, Hennansen var i sin Tid en rigtig durkdreven Rad, sagde Madamen nikkende hen for sig, med Glædens Blus paa de tykke Kinder og i de smaa Øjne. Men det næste ... ti stille Hanne! .. .

Saa sang Madam Hermansen med en vældig, skingrende Rost; de hoje Toner lod som en Lokomo-tivpibes Hyl :

Hvad nytter det, vi Troskab sværge, vor Skjonhed volder vor Fortrød, mod Mennesker vi maa os v.vrge og vierge os mod Guder med. Jeg kæmper vældigt, ser jo Alle, men Guderne vil min Ruin, jeg foler godt, at jeg maa falde, men saa er Skylden ikke min.

— Ja en Kone i min Alder og med min Erfaring kan synge saadant noget, men jeg har altid ærgret mig, naar Hanne sang ilet. Lærerigt er det, men en ung Pige burde aldrig lære saadant noget.

Stam saa paa sit Uhr.

— Kontortid, sagde han.

Hans to Venner rejste sig. Klem gik sidst ud. Madam Hermansen kneb ham let i Armen og sagde:

— Dem kan jeg bedst lide af de tre. De sidder saa rolig paa Stolen. Det er Tegn paa en solid Mand.

V.

Det gode Forhold mellem de tre Fuldmægtige var blevet gjenoprettet. Champagnestemningen var stærk nok til at bringe dem ind i en Tilstand, der kunde rumme alle tres Kjærlighed til Giovannina Hermansen og deres gamle Venskab. De gik end-

ogsaa Arm i Arm gjennem Hovedgaden, hvad de ellers aldrig plejede.

De gik i Theatret sammen, saa atter Den skjonne Helene«, trakterede Primadonnaen og hendes Moder med Aftensmad og fulgtes atter ad langt efter Midnat.

Aftenen havde nu egenlig ikke været morsom, thi midt under Maaltidet var den Fejrede bleven søvnig og havde lagt sig paa Sengen; Madam Hermansen havde snakket Fanden et Øre af, var endog bleven gyselig fornærmet, da det bankede paa Doren, og Direktoren, Ménelaos's Fremstiller, havde sagt med sin smørbelagte Basstemme:

— Bedste Madam! De maa virkelig faa Ina« i Lullen; husk paa, at hun odelægger sin Stemme ved at synge saadan i Privatum. Det kan ingen af os være tjent med.

— Det skal man ha' til, foruden den Gage man ikke faar, og det naar Tosen endda sover, sagde Madam Hermansen.

Skjønt de tre Fuldmægtige vare hede af Vin, og Vinen udklækkede mange Drømme og Planer, der tumlede sig i deres Sind som Morgentaager i en Fjældkløft, gik de længe tavse ved Siden af hverandre ned ad Gyden mod Soen. De gik instinktmæssig den Vej. Ingen af dem havde foreslaaet den.

Gaslygten var slukket; der var ingen Planter, ingen Dug at se paa Hegnet. Soen var ogsaa usynlig, men den klukkede hult op mod dem.

Hans Jensens store Bygning inde i Haven stod kun som en mørkere Sky i det øvrige Mørke. Kun et enligt Lys glimtede gult ned fra förste Sal. Krog kunde ikke tie længere. Af hans bespændte Bryst arbejdede følgende Ørd sig frem:

— Der oppe . . . der oppe! . . . Hun er ved at gaa i Seng.

En hæs gryntende Latter, mere dreven frem paa Trods end af Lyst til at le, var Svaret paa hans lyriske Udbmd. Saa blev alt dødsstille i den mørke Gyde. (si«n«.i

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski.

Første Kapitel.

I Civildepartementets Tidende stod blandt andet: Re-geringsinspektøren ved Distriktsskolen i En—sk, Kollegie-assessor Godniev entlediges med den ham tilkommende Uniform og Pension«, og fremdeles: Til Inspektør for Distriktsskolen i En sk udnævnes Kandidat Kalinovitsch •.

Da Forfatteren havde læst disse Bestemmelser, blev han uvilkaarlig tankefuld. Ak, sagde han til sig selv, der gives dog intet bestandigt i Verden. Peter Mikailovitsch Godniev er altsaa heller ikke mere Inspektør, skjønt han dog akkurat har haft dette Embede i fem og tyve Aar. Hvad mon den gamle Herre nu vil tage sig til? Mon han ikke vil forandre

Levevis, og hvor sidder han nu hver Formiddag fra otte til to i Stedet for som hidtil i sit Inspektionsværelse?

I En—sk ejede Godniev sit eget Hus med Have, og udenfor Byen havde han et selverhvervet Gods paa tredive Sjæle. Han var Enkemand, havde en Datter, Nastenka, og en Husholderske, Pelagia Jevgralfovna, en Frøken paa fem og fyrretyve Aar og alt andet end smuk. Og dog sagde Fru Kreds-Amtmandinden, en Dame, der var megei uforsigtig med sin Tunge, at han vilde gjøre bedre i at ægte sin smukke Kokkepige for at dække sin Synd. Men andre, som var mere moderate i deres Dom, mente, at hvordan skulde saadan to gamle Mennesker kunne synde, og hvorfor skulde de gifte sig.Nr. lo. HJEMME

Peter Mikailovitsch var ikke blot kjendt i Bven og i Distriktet, men jeg tror endogsaa i det halve Gouvernement. Hver Morgen Kl. 7 gik han ud for at gjøre Indkjøb paa Torvet og havde saa for Skik at tale med alle og enhver, som mødte ham.

Naar Peter Mikailovitsch var kommet hjem, gik han lige ud i Køkkenet, hvor Kokkepigen allerede gjorde Ild paa under Pelagias personlige Opsvn.

'Dér, Kommandørinde, har du noget af Jordens Afgrøde og Frugter, sagde han, idet han gav Husholdersken Bastposen, hvorpaa hun tog Indholdet ud af den. Samtidig hermed rystede hun paa Hovedet og udstødte allé Slags Lvd: Æh . eh . hø . hø . ., hø .

Hvad behager? Knurrer du? Du knurrer altid, Madame! Er det maaske daarlige Ting, jeg har kjøbt?

Det er meget godt., svarede Pelagia Jevgratfovna i en spotsk Tone.

Hun var aldrig tilfreds med Peter Mikailovitschs Indkjøb, og det havde hun Ret i; thi snart snød hans gode Venner Kjøbmændene ham med Vægten, snart solgte de ham raadne Sager i Stedet for friske, medens økonomi og Pænhed var umættelige Lidenskaber hos Pelagia Jevgratfovna. Af Fødsel var hun tvsk; men hun kunde for Resten kun snakke Russisk. Gud véd, hvorledes og hvorfor hun var kommet til den lille By. I Begyndelsen var hun lige ved at dø af Sult; saa kom hun paa Hospitalet. Her saa Peter Mikailovitsch tilfældigvis den syge, fremmede Dame, underholdt sig efter Sædvane med hende, og da han netop lige havde mistet sin Kone, saa tog han hende i Huset som Bonne for den lille Nastenka. Men Pelagia, der begyndte som Bonne, bemægtigede sig efterhaanden Ledelsen af hele Husholdningen. Fra ganske tidligt om Morgenen til langt ud paa Natten var hun snart hist, snart her i Huset. Saa klatrede hun op paa Høloftet efter et eller andet, saa løb hun ned i Kjælderen eller rodede i Haven; hvor det paa nogen Maade var muligt, der fejede og tørrede hun af; endelig var hun fra KL 8 om Morgenen, saa snart hun havde smøget sine Ærmer op og taget sit Forklæde paa, i Færd med at koge, og det maatte man sige til hendes Ære: mange Retter forstod hun at låve som en sand Mester; den Lax f. Ex., som hun kogte hen for den store Fastes Skyld, var saa dejlig, at Peter Mikailovitsch, naar han i den varme Sommertid spiste den med Kvassuppe, plejede at sige:

Mine Herrer, selv Lukullus fik aldrig saadan en Fisk!«

Pelagia vaskede altid selv Peter Mikailovitschs Flipper og Halstørklæder og Nastenkas Kraver, Ærmer og Livstykker, og havde hun haft Kræfter dertil, vilde hun vel ogsaa have vasket alt det andet, fordi, som hun selv sagde, hendes Hjærte blødte, naar hun saä paa den Vask, som Vaskerkonerne afleverede.

Det var vanskeligt at sige, naar Pelagia sov og spiste, og hun holdt selv ikke meget af, at man mindede hende om det. Sin Te drak hun i en Fart Slurk for Slurk; til Bords satte hun sig kun et Øjeblik, skjønt der altid laa en Kuvert til hende; saa snart Suppen var øst op, sprang hun pludselig op og gik ud i Kokkenet efter et eller andet. Naar saa Peter Mikailovitsch sagde: »Men spiser du da aldrig selv noget, Kommandørinde? saa smilede hun blot og svarede: »Hvis jeg ikke spiste, kunde jeg jo ikke leve«, og gik saa igjen ud i Køkkenet.

Hun maatte altid nødes til at modtage sin Løn ,120 Rubler om Aaret i Papirpenge . I Slutningen af hver Maaned bragte Peter Mikailovitsch hende sædvanlig ti Rubler.

»Hvad er det? spurgte Husholdersken.

»Det er din Løn. Penge er en god Ting. Tag dem og kvittér for dem! svarede han.

»Aa, hold dog op med Deres Dumheder,« sagde Husholdersken og saå ud ad Vinduet.

»Det er saadan, som det skal være og ingen Dumhed, kjære Kommandørinde; naa, vær nu saa god at modtage dem, sagde Godniev med mere Eftertryk.

Saa modtog Pelagia ærgerlig Pengene og kastede dem skjødesløst i sit Syskrin.

Trods sin misfornøjede Mine fik hun altid Taarer i Øjnene under denne Scene. Han tog mig op fra Gaden som Tiggerske, han lod mig ikke sulte ihjel, og saa giver han mig oven i Kjøbet Løn, det Skarn! brummede hun i Skjægget.

Naar Peter Mikailovitsch havde afleveret de Ting, han havde kjøbt paa Torvet, til Husholdersken, gik han ind i Dagligstuen og drak Te sammen med Nastenka.

Samtalen mellem Fader og Datter var næsten hver Morgen følgende:

•Nu har du igjen siddet oppe lige til Daggry, Nastasia Petrovna. Det er ikke pænt, min kjære, det er virkelig ikke pænt . . . Arbejdet har sin Tid, Hvilen og Søvnen maa ogsaa have deres Tid.«

Jeg læste lidt for længe, lille Fa'r. Jeg er allerede færdig med den Novelle, vi begyndte paa i Gaar.

»Det er ikke pænt af dig; hvad skal vi nu læse i Dag? Skal der gaa en Aften, uden at vi læser noget?

»Nej, nej! Jeg skal læse den ud for Dem. Jeg vil gjærne læse den endnu en Gang. Tænk Dem bare, det viser sig, at Valentin er et slet Menneske.«

Saa skiltes de sædvanligt. Nastenka læste eller skrev noget, eller hun spaserede i Haven. Hun gav sig hverken af med Husholdningssager eller med Haandarbejde. Peter Mikailovitsch tog sin Tjenesteuniform paa og gik hen paa Skolen.

I Forstuen traf han sædvanlig Pedellen Gavrilytsch, en fordums Soldat, hvem Eleverne paa Grund af hans ualmindelig koparrede Ansigt kaldte Rivejern. Man maatte være i Besiddelse af Peter Mikailovitschs virkelig kristelige Taalmodighed fer i hele ti Aar at beholde Gavrilytsch som Pedel ved Skolen; thi Invaliden var paa sine gamle Dage blevet dum, doven og grov. Han gjorde næsten aldrig rent, saa at Peter Mikailovitsch i det mindste en Gang om Maaneden maatte tage et Par Skurekoner paa hans Regning for at holde Skolebygningen i tilbørlig Orden. Desuden havde Pedellen den Yndlingsvane at spise varm Kaalsuppe til Frokost om Morgenen, hvilken han sædvanlig om Aftenen stillede ind i Kakkelovnen i Inspektørens Stue og lod staa der Natten over. Peter Mikailovitsch sagde næsten hver Morgen:

»Grenadér, nu har du igjen kogt Kaal her. Hvad er det for en Stank? Man kan jo ikke trække Vejret«.

»Hvad behager? Kogt Kaal? De siger altid, jeg har kogt Kaal,i svarede Gavrilytsch.

> Har du maaske ikke gjort det? Nægter du det endnu? Du lyver altsaa paa dine gamle Dage!;

»De kan jo selv se ind i Kakkelovnen, saa skal De se, at der ingen Ting er.«"7 HJEMME OG UDE.

Nr. 9.

Nej, nu er der ingen Ting. Du har ædt det, og du har ikke en Gang endnu torret Fedtet at Snuden. Din Æsel! Han undskylder sig oven i Kjøbet. Jeg jager dig væk, saa kan du rende omkring med Tiggerposen! -

Ja, gjør hare det! Man kan vel nok leve endda!, svarede Rivejærn og gik sin Vej.

Din Æsel! gjentog Mikailovitsch, mens han gik.

Herved blev det for øvrigt.

Naar Peter Mikailovitsch var færdig med sine Regninger og Beretninger i Inspektørværelset, gik han omkring og inspicerede Skolen i Frikvarteret og begyndte, som rimeligt var, med første Klasse, hvor han selvfølgelig traadte ind i en uigjennemtrængelig Støvsky.

Aa, I Æthiopere! I Tartabande! Naa! Stille! . . . Silentium! Der maa være saa stille, saa man kan høre en Flue summe,- sagde den gamle og paatog sig en stræng Mine.

Der blev lidt mere stille i Klassen.

Prøv paa igjen at gjøre saadan en Støj! Saa skal 1 bare se, allesammen — jeg piller hver tiende af jer ud paa Lykke og Fromme! saaledes endte han højtidelig og gik sin Vej. I Koridoren för et ungt Brushoved ham i Mode og var lige ved at vælte ham.

Naa, naa, sagde Peter Mikailovitsch, idet han holdt ham tilbage med Armene. »Se en Gang til den Steppehest. Dig skal jeg nok lægge Bidsel paa. Vent du bare!'

Peter Mikailovitsch! Jeg har ikke faaet Middagsmad, jeg er ganske uskyldig, sagde Elev i tredje Klasse Kalaschni-kolf, en Knægt paa atten Aar med sund Ansigtsfarve, uvasket, ukæmmet og med en kort Jakke.

Du fortjente, at jeg beholdt dig her,« sagde Peter Mikailovitsch.

Jeg har virkelig ikke gjort noget. Spørg alle de andre. De véd, at alle kaster sig over mig. Jeg kommer ikke i Dag; det er Torvedag, og Fader har ingen til at passe Butiken.*

Saa meget desto bedre, naar du ikke kommer, saa angrer du desto mere og forstaar, at man ikke maa gjøre Narrestreger og være uopdragen, sagde Peter Mikailovitsch og gik hurtig sin Vej.

Kalaschnikoff vrængede ad den gamle, saa han hørte det.

Gjøre Narrestreger og være uopdragen. Gamle Fugleskræmsel! Jeg render min Vej uden Hue. Du skulde ogsaa kunne gjøre mig noget!- sagde han og brækkede ærgerlig Kanten af Skolebænken.

I Almindelighed laa Strænghed og haarde Forholdsregler slet ikke for Peter Mikailovitschs Karaktér. Han gjorde kun faa Omstændigheder med Disciplene, og de fik kun Bank i

yderste Nødstilfælde. Dette overlod han imidlertid uden personlig at være til Stede til Gavrilytsch og befalede hver Gang denne ikke at slaa saa meget for Smertens som for Skammens Skyld. Gavrilytsch nærede imidlertid et dybt Had til Eleverne, og naar Forbryderen ikke var ham for stærk, forstod han at indrette det saaledes, at den ulykkelige endnu hylede to Timer, efter at han havde forladt I nspektionsværelset. Men den gamle var i stor Forlegenhed, naar han skulde komme med en Bemærkning eller en Irettesættelse til Lærerne. Det hændtes ham imidlertid kun lige over for Historielæreren, Exarkatoff, en ganske flink Mand, der var akademisk dannet. Hele Maaneden igjennem var han meget stille, melankolsk og flittig og meget godt inde i sine Sager. Men saa snart han havde faaet sin Gage, viste han sig let beruset i Klassen: han spøger med Eleverne, gaar ud paa Gaden og spaserer med Hatten paa Siden af Hovedet og Cigaren mellem Tænderne; naar der gives Lejlighed til det, er han ogsaa rede til at yppe Kiv. Han føler stor Tilbøjelighed for det smukke Kjøn og gaar derfor ned til Tommertlaaderne ved Floden, hvor Vaskerpigerne vaske, og dér morer han sig . . . Men hvad han faar fat i hjemme: Tallerkener, Vinduer ... det ødelægger han. Naar han har sovet Rusen ud, er han igjen den roligste Mand, man kan tænke sig. Mens han endnu var i Moskov, havde han ægtet en Enke med fem Børn, en dum,

kivagtig Kvinde, hvem han kunde takke for, som man siger, at han var begyndt at drikke. Mens Manden rasede, var hun hos Naboerne; men naar han kom til sig selv igjen, tog hun fat paa ham og fortærede ham, som Rust fortærer Jærnet, og naar han sagde et eneste Ord, saa kastede hun alt, hvad hun kunde faa Fingre i, i Hovedet paa ham, rev sig i Haaret og i Klæderne og løb hen til Peter Mikailovitsch for at klage ham sin Nød. Hun styrter ind i Inspektionsstuen og raaber: Farlille, Peter Mikailovitsch. For Guds Skyld, hav Medynk med mig, Farlille!

»Hvad er der i Vejen? Hvad ønsker De?« sagde Godniev, skjønt han meget godt vidste, hvad der var i Vejen.

»Det véd De jo godt. Han har drukket i to Gange fire og tyve Timer. Gjør, hvad De vil. Det gaar over mine Kræfter. Der er ikke en hel Ske i Huset. Han har slaaet alt i Stykker; selv er jeg næppe sluppet levende fra det. I de sidste tre Nætter har jeg sovet med Bomene i Badekamret.«

>Min Gud, min Gud,« sagde Peter Mikailovitsch og trak paa Skuldren. »Vær dog rolig; jeg skal tale med ham, og jeg haaber, det bliver sidste Gang.'.

»Men tag et ordentligt Tag i ham; kan De ikke . . . hvis De lod ham faa nogle Prygl!« (Furu*««.)

Jakobinernes Førere.

(Af //. Taines «I.es origines de la France contemporaine < 3dje Del ved S. Schandorph.) •)

I. Marat.

Tre Mænd: Marat, Danton og Robespierre have gjort sig fortjente til de mest fremragende Pladser og besiddet Av-toriteten blandt Jakobinerne. Det er fordi de ved deres Aands

* En Del Citater ere udeladte og Forkortninger foretagne i det lærde Apparat.

og Hjærtes Forkerthed eller Misdannelse have opfyldt de forlangte Betingelser.

Af de tre er Marat den mest uhyrelignende; han ere lige ved at være vanvittig; han har en Gals Hovedtræk: den rasende Exaltation, den stadige Overophidselse, den feberagtige Travlhed; den uudtørrelige Pennediarrhoe, det avtomatiske i Tanken og det krampagtige i Villien, stadig under den fixe Idees Trang og Ledelse; desforuden de sædvanlige fysiske Symptomer: Søvnløshed, blyfarvet Hud, glohedt Blod, Skidenhed paa Klæder og Krop, endelig i de fem sidste Maaneder, "7 HJEMME OG UDE.

Nr. 9.

Nej, nu er der ingen Ting. Du har ædt det, og du har ikke en Gang endnu torret Fedtet at Snuden. Din Æsel! Han undskylder sig oven i Kjøbet. Jeg jager dig væk, saa kan du rende omkring med Tiggerposen! -

Ja, gjør hare det! Man kan vel nok leve endda!, svarede Rivejærn og gik sin Vej.

Din Æsel! gjentog Mikailovitsch, mens han gik.

Herved blev det for øvrigt.

Naar Peter Mikailovitsch var færdig med sine Regninger og Beretninger i Inspektørværelset, gik han omkring og inspicerede Skolen i Frikvarteret og begyndte, som rimeligt var, med første Klasse, hvor han selvfølgelig traadte ind i en uigjennemtrængelig Støvsky.

Aa, I Æthiopere! I Tartabande! Naa! Stille! . . . Silentium! Der maa være saa stille, saa man kan høre en Flue summe,- sagde den gamle og paatog sig en stræng Mine.

Der blev lidt mere stille i Klassen.

Prøv paa igjen at gjøre saadan en Støj! Saa skal 1 bare se, allesammen — jeg piller hver tiende af jer ud paa Lykke og Fromme! saaledes endte han højtidelig og gik sin Vej. I Koridoren för et ungt Brushoved ham i Mode og var lige ved at vælte ham.

Naa, naa, sagde Peter Mikailovitsch, idet han holdt ham tilbage med Armene. »Se en Gang til den Steppehest. Dig skal jeg nok lægge Bidsel paa. Vent du bare!'

Peter Mikailovitsch! Jeg har ikke faaet Middagsmad, jeg er ganske uskyldig, sagde Elev i tredje Klasse Kalaschni-kolf, en Knægt paa atten Aar med sund Ansigtsfarve, uvasket, ukæmmet og med en kort Jakke.

Du fortjente, at jeg beholdt dig her,« sagde Peter Mikailovitsch.

Jeg har virkelig ikke gjort noget. Spørg alle de andre. De véd, at alle kaster sig over mig. Jeg kommer ikke i Dag; det er Torvedag, og Fader har ingen til at passe Butiken.*

Saa meget desto bedre, naar du ikke kommer, saa angrer du desto mere og forstaar, at man ikke maa gjøre Narrestreger og være uopdragen, sagde Peter Mikailovitsch og gik hurtig sin Vej.

Kalaschnikoff vrængede ad den gamle, saa han hørte det.

Gjøre Narrestreger og være uopdragen. Gamle Fugleskræmsel! Jeg render min Vej uden Hue. Du skulde ogsaa kunne gjøre mig noget!- sagde han og brækkede ærgerlig Kanten af Skolebænken.

I Almindelighed laa Strænghed og haarde Forholdsregler slet ikke for Peter Mikailovitschs Karaktér. Han gjorde kun faa Omstændigheder med Disciplene, og de fik kun Bank i

yderste Nødstilfælde. Dette overlod han imidlertid uden personlig at være til Stede til Gavrilytsch og befalede hver Gang denne ikke at slaa saa meget for Smertens som for Skammens Skyld. Gavrilytsch nærede imidlertid et dybt Had til Eleverne, og naar Forbryderen ikke var ham for stærk, forstod han at indrette det saaledes, at den ulykkelige endnu hylede to Timer, efter at han havde forladt I nspektionsværelset. Men den gamle var i stor Forlegenhed, naar han skulde komme med en Bemærkning eller en Irettesættelse til Lærerne. Det hændtes ham imidlertid kun lige over for Historielæreren, Exarkatoff, en ganske flink Mand, der var akademisk dannet. Hele Maaneden igjennem var han meget stille, melankolsk og flittig og meget godt inde i sine Sager. Men saa snart han havde faaet sin Gage, viste han sig let beruset i Klassen: han spøger med Eleverne, gaar ud paa Gaden og spaserer med Hatten paa Siden af Hovedet og Cigaren mellem Tænderne; naar der gives Lejlighed til det, er han ogsaa rede til at yppe Kiv. Han føler stor Tilbøjelighed for det smukke Kjøn og gaar derfor ned til Tommertlaaderne ved Floden, hvor Vaskerpigerne vaske, og dér morer han sig . . . Men hvad han faar fat i hjemme: Tallerkener, Vinduer ... det ødelægger han. Naar han har sovet Rusen ud, er han igjen den roligste Mand, man kan tænke sig. Mens han endnu var i Moskov, havde han ægtet en Enke med fem Børn, en dum, kivagtig Kvinde, hvem han kunde takke for, som man siger, at han var begyndt at drikke. Mens Manden rasede, var hun hos Naboerne; men naar han kom til sig selv igjen, tog hun fat paa ham og fortærede ham, som Rust fortærer Jærnet, og naar han sagde et eneste Ord, saa kastede hun alt, hvad hun kunde faa Fingre i, i Hovedet paa ham, rev sig i Haaret og i Klæderne og løb hen til Peter Mikailovitsch for at klage ham sin Nød. Hun styrter ind i Inspektionsstuen og raaber: Farlille, Peter Mikailovitsch. For Guds Skyld, hav Medynk med mig, Farlille!

»Hvad er der i Vejen? Hvad ønsker De?« sagde Godniev, skjønt han meget godt vidste, hvad der var i Vejen.

»Det véd De jo godt. Han har drukket i to Gange fire og tyve Timer. Gjør, hvad De vil. Det gaar over mine Kræfter. Der er ikke en hel Ske i Huset. Han har slaaet alt i Stykker; selv er jeg næppe sluppet levende fra det. I de sidste tre Nætter har jeg sovet med Bomene i Badekamret.«

>Min Gud, min Gud,« sagde Peter Mikailovitsch og trak paa Skuldren. »Vær dog rolig; jeg skal tale med ham, og jeg haaber, det bliver sidste Gang.'.

»Men tag et ordentligt Tag i ham; kan De ikke . . . hvis De lod ham faa nogle Prygl!« (Furu*««.)

Jakobinernes Førere.

(Af //. Taines «I.es origines de la France contemporaine < 3dje Del ved S. Schandorph.) •)

I. Marat.

Tre Mænd: Marat, Danton og Robespierre have gjort sig fortjente til de mest fremragende Pladser og besiddet Av-toriteten blandt Jakobinerne. Det er fordi de ved deres Aands

* En Del Citater ere udeladte og Forkortninger foretagne i det lærde Apparat.

og Hjærtes Forkerthed eller Misdannelse have opfyldt de forlangte Betingelser.

Af de tre er Marat den mest uhyrelignende; han ere lige ved at være vanvittig; han har en Gals Hovedtræk: den rasende Exaltation, den stadige Overophidselse, den feberagtige Travlhed; den uudtørrelige Pennediarrhoe, det avtomatiske i Tanken og det krampagtige i Villien, stadig under den fixe Idees Trang og Ledelse; desforuden de sædvanlige fysiske Symptomer: Søvnløshed, blyfarvet Hud, glohedt Blod, Skidenhed paa Klæder og Krop, endelig i de fem sidste Maaneder,OG UDE.

han levede, Udslet og Kloe over hele Legemet. Han stammede fra uensartede Racer; hans Blod var blandet og forstyrret ved dvbe aandelige Revolutioner*), i sig selv bærer han den underlige Spire dertil. Legemlig er han et Misfoster, aandelig en Prætendent, som gjor Fordring paa Hovedrollen i Livet. Fra hans tidlige Barndom bestemte hans Fader, der var Læge, ham til lærd Syssel; hans idiotiske Moder forberedte ham til at blive Filantrop, og selv gik han bestandig frem med dette dobbelte Maal. Han siger: Da jeg var fem Aar gammel, vilde jeg være Skolelærer, da jeg var femten Aar Professor, Forfatter, da jeg var atten, og skabende Geni, da jeg var tyve« . , . endelig til syvende og sidst Apostel og Martyr for Menneskeheden. - -Ligefra min tidligste Alder fortæredes jeg af Kjærlighed til Berømmelse; den Lidenskab skiftede Gjenstand under mit Livs forskjellige Perioder, men den har ikke et eneste öjeblik forladt mig. I hele tredive Aar strejfede han om i Evropa eller vegeterede i Paris, som Nomade eller i underordnede sociale Stillinger, som udhysset Skribent, som tvivlsom Lærd, som ukjendt Filosof, som Publicist af tredie Rang, higende efter alle Aner af Berømmelse og Storhed, en stadig Kandidat og stadig uheldig Kandidat. Misforholdet mellem hans Ærgjerrighed og hans Evner var altfor stærkt. Blottet for poetisk Talent**;, for Selvkritik, et middelmaadig! Hoved, var han kun skikket til at undervise eller praktisere, til at være Adjunkt eller simpel Læge og som saadan mer eller mindre tvivlsom eller heldig, til at folge med visse Sidespring en forud banet Vej. Men han siger: Jeg har altid forkastet ethvert Emne, i hvilket jeg ikke kunde love mig selv at naa til store Resultater og at være original, thi jeg kan ikke tvinge mig til at behandle et én Gang vel behandlet Stof eller at sigte andres Arbejder.» Men selvfølgelig naar han forsøger paa at opfinde, enten kopierer han eller skuffer sig selv. Hans Afhandling Om Mennesket < er en Ruskomsnusk af fysiologiske og moralske Trivialiteter, af slet fordøjet Læsning, af en Rad af Navne, opramsede paa Maa og Faa, af usammenhængende Godtkjöbshvpotheser, hvor Læresætninger fra det 17de og 18de Aarhundrede ere parrede sammen uden at frembringe andet end hule Fraser. »Legemet og Sjælen ere adskilte Substanser, uden noget nodvendigt indbyrdes Forhold og kun indbyrdes forbundne ved det nervøse Fluidum.« — Dette Fluidum er ikke géléeformigt; thi de Spirituosa, som forny det, indeholde ikke Gelatine; Sjælen sættes i Bevægelse ved sig selv og bevæger dette Fluidum; derfor har den sit Sæde i Hjernehinderne. Hans »Optik« er det stik modsatte af den store Sandhed, som allerede Newton fandt et Aarhundrede forud, og som blev bekræftet ved et Aarhundredes Forsøg og Beregninger. — Om Varme og Elektricitet fremsætter han kun overfladiske Hypotheser og literære Almensætninger. En Gang, da Kritikken satte ham til Vægs, lægger

Paa ædrene Side var hans Familie spansk, men den havde boet Ixnge paa Sardinien. Hans Fader Dr. Jean Mara opgav Katholicismen. drog tii Genf, ægtede en der indfødt Kvinde og nedsatte sig derpaa i Kanton Neufchåtel. " Se folgende Fraser af hans Roman Den unge Grev Potowskis Historie«, Brev fra F.lskerinden Lucile: Jeg tænker kun paa Potowski; antændt ved min Elskovs Fakkel, frembyder min Fantasi mig uden Ophor hans sode Billede*. Brev fra Potowski efter Brylluppet: Nu indrammer Lucile Elskoven alt, hvad Kyskheden tillader ... I min Henrykkelsens Rus tror jeg, at Guderne ere skinsyge paa min Lod«.

han en Magnetnaal ind i en harpi xet Stok for at gjøre den til en Leder, og Tyskeren Charles griber ham paa fersk Gjerning i videnskabeligt Bedrageri. Han er ikke en Gang i Stand til at forstaa de store samtidige Opfindere: Laplace, Monge, Lavoisier, Fourcroy; tværtimod, han skjælder dem ud, som en Oprører, som en Usurpator af laveste Art, som uden retmæssig Adkomst vil indtage de lovlige Myndigheders Plads. — I Politik opsamler han fra Gaden den Dumhed, som staar paa Dagsordenen, »/f contr.it sociol , grundet paa den naturlige Ret; han gjør

den dummere endnu, ved for egen Regning at gjentage de plumpeste Socialisters, de i Moralen rent vejvilde Fysiologers Ræsonnement, jeg mener: han grunder Resten paa den rent fysiske Fornødenhed. Alene af Menneskets Fornødenheder afledes alle hans Rettigheder . . . Naar et Menneske mangler Alt, har han Ret til at frarane et andet den Overflod han fylder sig med. Hvad siger jeg? Han har Ret til at frarane ham det nødvendige, og før han skal dø af Sult. har han Ret til at kvæle den Anden og æde hans bævende Kjøddele . . . For at bevare sit Liv har Mennesket Ret til at angribe sin Næstes Ejendom, Frihed, ja endog hans Liv. For at unddrage sig Undertrykkelsen har han Ret til at undertrykke, at lænke-binde, at hugge ned. For at sikre sig sin Lykke har han Ret til at gjøre Alt. — Her ser man Konsekvenserne. Men hvilke disse end ere, hvad han end skriver og gjør, altid beundrer han sig selv og altid rent meningsløst, ligesaa forfængelig af sin encyklopædiske Afmagt som af sit sociale Ugjernings-værk. Naar man hører ham tale, skulde man tro, at han havde gjort udødelige Opdagelser i Fysiken. De gaa ud paa intet mindre end paa at faa Optiken til at skifte Udseende... Indtil min Tid var de virkelige Grundfarver ubekjendte. Han er cn Newton og mere endda. Far ham var man uvidende om den Stilling, som det elektriske Fluidum indtager i Naturen, betragtet som universelt virkende Kraft ... Jeg har bevist det paa en Maade, at ingen Tvivl kan være tilbage. Angaaende det ildagtige Fluidum, var dette Væsen ukjendt for min Tid, men jeg befrier Theorien for enhver Hypothese, for enhver Gisning, for ethvert opskruet Ræsonnement; jeg renser Theorien for Vildfarelser, jeg gjør den selvindlysende, jeg nedlægger den i et lille Bind, som dømmer til Glemsel Alt, hvad de lærde Selskaber nogen Sinde have offenliggjort angaaende det Emne.- Før hans Afhandling Om Mennesket* var Forholdet mellem Legeme og Sjæl ubegribelig. Descartes, Helvetius, Haller, Lecat, Hume, Voltaire, Bonnet gjorde det til en uudgrundelig Hemmelighed, en Gaade. — Han Marat) har løst Gaaden, fastslaaet, hvor Sjælen har sit Sæde, paavist det Mellemled, hvorigjennem Sjæl og Legeme staar i Forbindelse. — I Aandsvidenskaberne, som handle om Naturen i Almindelighed eller om det menneskelige Samfund, er han trængt til Bunds. Jeg tror paa lidt nær at have udtømt alle den menneskelige Aands Kombinationer om Moral, Filosofi og Politik.« Ikke alene har han fundet den sande Statstheori, men han er Statsmand, en øvet Praktiker, i Stand til baade at forudse og skabe Fremtiden. Hans Forudsigelser ere altid rigtige, og to Gange om Ugen i Gjennemsnit forudsiger han; i Konventets første Dage fører han sig allerede til Bogs tre hundrede Forudsigelser angaaende Revolutionens Begivenheder, alle retfærddiggjorte ved det indtrufne. — Lige overfor den konstituerende Forsamling, som saa langsomt river ned og bygger op, gjør han sig til af at kunne nedrive, omgjøre og«35 HJEMME

fuldføre i et Minut. Hvis jeg var Folketribun og var støttet af nogle tusend resolute Mænd, saa indestaar je.; for, at i Løbei af sex Uger skulde Konstitutionen blive fuldkommen, Statsmaskineriet arbejde aldeles udmærket, Nationen være fri og Ivkkelig, at den paa mindre end et Aar skulde blive blomstrende og frygtelig, og at den skulde blive det, saa længe jeg lever. I fornødent Fald vilde han være Hærens Overgeneral og en sejrende General. Se blot to Gange paa den Maade, de slaas paa i Vendéen! Han vilde finde Middel til at ende Krigen ved første Sammenstød med Fjenden - Hvis jeg kunde taale Rejsen, vilde jeg fremstille mig for at sætte mine Planer i Værk; i Spidsen for et lille Korps sikre Tropper er det let paa en eneste Dag at begrave Rebellerne fra den første til den sidste. Jeg er ikke ukjendt med Krigskunsten, og jeg kunde uden Praleri indestaa for det heldige Udfald. Opstaar der Vanskeligheder, er det, fordi man ikke har lyttet til hans Raad. Han er den store politiske Læge; lige fra Revolutionens Begyndelse har hans Diagnose altid været sikker, hans Prognose ufejlbarlig, hans Behandlingsmaade virksom, human og heldbringende. Han medbringer Universalmidlet, lad ham blot komme til at bruge det, kun maa han selv anvende det, for at det skal virke rigtigt. Giv ham bare Lancetten i Haand, at han kan udføre den menneskevenlige Aare-ladning. Saaledes er min Mening, og jeg har ladet den trykke i mine Skrifter; jeg har sat mit Navn derunder, og jeg rødmer ikke derover. Ere 1 ikke naaede saa højt, at I forstaa mig, saa meget desto værre for Eder. Med andre Ord: i Marats Øjne er Marat, enestaaende ved sit Geni og sin Karakters Overlegenhed, den eneste Frelser.

Paa slige Tegn vilde en Læge øjeblikkelig gjenkjende en af disse Sindssyge med lyse Ojeblikke, som man ikke indespærrer, men som derfor ere desto farligere; ja han vilde kunne sige os det tekniske Navn paa Sygdommen: Storhedsiumvid, der er saa vel bekjendt i Anstalterne. To forud givne Anlæg: Dømmeevnens stadige Forskruelse

og Selvfølelsens kolossale Overmaal ere Kilderne dertil, og intet Steds have disse Kilder flydt rigeligere end i Marat. Aldrig har et Menneske efter en saa uensartet Dannelse faaet en mere inkurabel gal Aandsretning. Aldrig har et Menneske efter saa mange Misfostre i sin Spekulation, saa mange Misgjerninger i sin Praxis, fattet og bevaret saa høj en Mening om sig selv. Hos ham kommer enhver af de to Kilder og faar den anden til at voxe, da han besidder Evnen til ikke at se Tingene, som de ere, kan han tillægge sig selv Dyd og Geni; overbevist om, at han er dydig og genial, antager han sine Voldsgjerninger for fortjenstfulde Handlinger og sine Galmandsindfald for Sandheden. Fra nu af bliver Sygdommen, af egen Drift, under sit eget Løb, mere sammensat; til Storhedsvanvidet slutter sig Forføtgelsesmanien. Ja — de aabenbare eller beviste Sandheder, som dem, Marat fremfører, de maatte jo ved første Slag explodere for Alverdens Øjne; hvis Ilden brænder døsig eller slukkes, ja saa er det, fordi Fjender eller Misundere have traadt paa Flammen; det er klart, man har sammensvoret sig mod ham, og ingensinde have Komplotterne mod ham ophørt at existere. Først var der Filosofernes Komplot. Da Afhandlingen >Om Mennesket-var besørget fra Amsterdam til Paris, saa følte de det Slag, jeg rettede mod deres Principer, og tik Bogen konffskeret ved Toldgrænsen. Saa var der Lægernes Komplot. De udregnede med Sorg, hvor meget jeg kunde tjene. Hvis det

var nødvendigt, skulde jeg bevise, at de have holdt hyppige Forsamlinger for at raadslaa om de virksomste Midler til at sværte mig. Endelig var der Akademikernes Komplot: "den uværdige Forfølgelse, som Videnskabernes Akademi ikke har ophørt at drive imod mig i sex Aar, da det havde forvisset sig om, at mine Opdagelser om Lyset vilde omstøde dets Arbejder gjennem Aarhundreder, og at jeg brød mig saare lidet om at blive Medlem af det. Skulde man tro, at dette videnskabelige Lavs Charlataner have formaaet at faa mine Arbejder miskjendte i hele Evropa, faaet rejst alle lærde Selskaber mod mig, faaet lukket alle Aviser for mig. — Det er naturligt, at den i egen Indbildning forfulgte forsvarer sig, det vil sige, at han angriber. Det er ogsaa naturligt, at man, da han er Angriber, støder ham bort og trænger ham tilbage, og at han, efter at have lavet sig indbildte Fjender, skaber sig virkelige Fjender, især i Politiken, hvor han principmæssig, hver Dag, præker Oprør og Mord. Endelig er det ogsaa naturligt, at han bliver forfulgt, dømt af Politiretten, sporet af Politiet, bliver nødt til at (lygte og liste sig fra Skjul til Skjul og leve Maaneder igjennem som en Flagermus, i en Kjælder, en underjordisk Hvælving, et mørkt Hul. En Gang, siger hans Ven Panis, tilbragte han sex Uger siddende paa den ene Halvdel af sin Bag,< som en Vanvittig i en Daarekiste, muttersene med sit Drømmeri. Der er intet forbavsende i, om ved en saadan Diæt hans Drømmerier bleve tykkere og tungere, om de forvandlede sig til et kronisk Mireridt, om i hans paa Hovedet vendte Tanker ogsaa Gjenstandene vendte sig paa Hovedet, om han selv ved højlys Dag kun ser Mennesker og Ting i et forstørrende og forvrængende Spejl, om undertiden, naar han ser altfor rødt, og den kroniske Sygdom bliver akut. Lægen da kommer og aarelader ham for at standse Anfaldet og uberegnelige Muligheder.

Men Sygdommen maa have sin Gang. For Fremtiden skyder Alt, hvad der er modsat det Virkelige, op i hans Hjærne som i en hjemlig Jordbund; han har sat sig fast i Urimeligheder, han dyrker det Absurde, selv i mathematisk og fysisk Forstand. Naar man gaar dybere til Bunds, siger han, maa det patriotiske Bidrag af en Fjerdedel af Hvers Indtægt ud gjøre 4860 Millioner, og maaske kunde den udgjøre det dobbelte; med denne Sum vil Necker kunne rejse 500,000 Mand, og Necker regner paa dem for at bringe Frankrig i Trældom.«

— Siden Bastillens Indtagelse » løb alene Muncipalitetets Forødeise op til mere end 200 Millioner; hvad Bailly har stukket i sin Lomme, ansættes til over 2 Millioner; hvad Mottié i j: Lafayette) har stukket i sin i de sidste to Aar, er uberegneligt.«

— 1 Politiken, hvor Debatterne ere Kampe, er det værre endnu. Marats Blad -CAmi du pruple kan kun have Forbrydere til Modstandere. At rose Lafayettes Mod og Uegennyttighed — hvilken Taabelighed! Han er taget til Amerika

— ja vel — men af ulykkelig Kjærlighed, forstødt af en Messalina. har han der passet paa en Artilleripark som Sjovere passe paa Bagagen . . . det er alle hans Bedrifter. Bailly er ogsaa en Tyv ogMalouet en Bajas-.. Necker

har fattet den skrækkelige Plan at udhungre og forgive Folket, han har for evig gjort sig til en Forbandelse for Franskmændene, til en Skjændsel for Menneskeslægten. Han tiltaler den konstituerende Forsamling: Infame Lovgivere, usle Skurke, Uhyrer, som tørste efter Guld og Blod, I høkre med Monarken om vore Formuer, vore Rettigheder, vore Friheder, vore Liv!«Nr. lo. HJEMMI

Naar et galt Menneske ser overalt omkring sig •- paa Gulv, Vægge, Loft — Skorpioner, Edderkopper, en Myldren af stinkende og giftigt Utøj, tænker han ikke paa Andet end paa at knuse det, og den mentale Sygdom indtræder i sin sidste Periode: efter Hojhedsvanvidet, Forfelgelsesmanien og det kroniske Mareridt er Mordermonomanien brudt ud.

Allerede fra de første Maaneder under Revolutionen brød den ud hos Marat. Det er fordi, den var ham medfødt, var indpodet i hans Blod, og med fuldt Vidende og principmæssig havde han taget den paa sig; aldrig har et ræsonnerende Vanvid vist sig i et klarere Tilfælde. Naar han paa den ene Side har udledet Menneskets Rettigheder af den fysiske Fornoden-hed, slutter han: at Samfundet skylder dem af sine Medlemmer, som ingen Ejendom have, og hvis Arbejde næppe er tilstrækkeligt til deres Fornødenheder, en sikret Tilværelse, passende Føde, Husly og Klæder, hvad de behøve til Pleje i Sygdomstilfælde og i deres Alderdom, samt hvad de behøve til at opdrage deres Børn for. De, som svulme af Overflod, bør altsaa bidrage til deres Fornødenhed, som mangle det nødvendige. Endnu er han kun Socialist, men han gaar videre: Der er en evig Sandhed, som det er vigtigt at overbevise Menneskene om, det er, at den dødeligste Fjende, Folket har at frygte, er Regeringen.- — Enhver Minister, som to Gange fire og tyve Timer har været i Embede, naar Kabinettet ikke er sat uden for Muligheden at intrigere mod Fædrelandet, er mistænkelig.« — Nationalkonventet maa uden Ophør være under Folkets Opsigt, for at det kan stene det, hvis det glemmer sine Pligter. • Gaa aldrig til Forsamlingen uden at have eders Lommer fulde af Flintesten, bestemte til at stene de Skurke, som have den Skamløshed at prædike de monarkiske Grundsætninger.«

Det er ikke Ministrenes Afsked, det er deres Hoveder vi vil have; det er alle Forsamlingens ministerielle Medlemmers Hoveder, eders Maires, eders Generals, natten hele Generalstabens, de tleste Muncipalembedsmænds; de fornemste Agenters for den udøvende Magt i Kongeriget. I Begyndelsen vilde han nøjes med et ringe Antal Liv, efter Bastillens Erobring vilde efter hans Mening 500 Hoveder have været tilstrækkelige, men jo mere Ondet udbreder sig, desto mere maa Amputationen blive storartet. Med Kirurgens sikre Øje tager Marat Maal af den; han har gjort sine Beregninger forud. I September 1792 anslaar han tilnærmelsesvis Tabet paa de Hoveder, som skulle falde, til 40,000. Sex Uger senere er den sociale Byld saaledes voxet, at Tallet svulmer op i samme Forhold; nu forlanger han 270,000 Hoveder. Fra først til sidst har han været lige midt i Revolutionens Strømlinie, klar i Kraft af sin Forblindelse, i Kraft af sin Galmandslogik, i Kraft af Overensstemmelsen mellem hans private og den offenlige Sygdom, af det tidlige Udbrud af hans fuldstændige Vanvid blandt de andre ufuldstændige og sendrægtige Vanvittige, har han ene været urokkelig, uden Samvittighedsskrupler, triumferende, ved förste Spring ragende oprejst paa den spidse Top, som hans Medbejlere ikke tor klavre op paa, i al Fald kun famlende.

Festdagene.

Onsdag J. j. December.

En Ikke-Kjøbenhavner, der øser sin Visdom om kjøbenhavnske Forhold af Aviserne, maa absolut tro, at Hovedstaden i denne Tid lever i en dithyrambisk Holberg-Rus, og skulde man dømme efter det Ydre, maatte man glæde sig over det sydlandske Liv, der tilsyneladende er kommet over Nationen i Anledning af den gamle Satirikers 200 Aars Fest. Hans Landsmænd er imidlertid som bekjendt noget nøgterne, og man kan med god Samvittighed skrive en meget stor Del af Staa-hejen paa Reklamens Regning - des værre! Naar man nu f. Ex. i Dag gjør en Tur gjennem Byen, saa vil man tinde, at den omtrent ser ud som ellers, der flages kun meget tyndt, mens fyrstelige Personers Fødselsdage eller høje Nærværelse dog altid kan fremlokke en hel Del Flag; de eneste, der har noget i Form af Dekoration, er Boghandlerne, men det er jo ikke af ideelle Grunde alene; ikke en Gang Guldæblerne paa Gammeltorv springe; men det har vel Vejret forbudt. Byen ser slet ikke ud til Karneval; der er

ikke Spor af folkefestagtigt ved den, og Lyster af den Slags kunde vel ikke den Smule Snevejr dæmpe. Men naar saaledes Begejstringen ikke har været saa mægtig, at den har kunnet give Byen et festligt Præg, saa lindes der dog sikkert en hel Del af den inden fire Vægge og det megen ægte Begejstring.

Festen tog sin Begyndelse i Lørdags med Studentersam-fundets Holberg-Forestilling«, der var vellykket i alle Henseender. Det var ikke blot en morsom Forestilling, men den var tillige belærende. Valget af Stykkerne var fortræffeligt. Perlen var Hieronymus Justesen Ranchs gamle Stykke Karrig Niding . Dets gode Udførelse og den udmærkede iscenesættelse gjorde dette lystige Stykke til et højst fængslende Kulturbilled. Særdeles interessant var ogsaa det Brudstykke, man gav af Grevens og Friherrens Komedie;; men hverken det eller Slutningsstykket, Sgnanarels Rejse til det filosofiske Land«, som for øvrigt tik en forholdsvis fortræffelig Udforelse, kunde udviske det stærke Indtryk af noget virkelig stilfuldt, som Karrig Niding gav Tilskuerne. Det er paaskjønnelses-værdigt, at Studentersamfundet paa saa smuk en Maade har forstaaet at forene det gavnlige med det fornøjelige, og man bør særligt være de Herrer Dr. Edvard Brandei og Inspektør Pietro Krulm taknemmelig for den Andel, de har i det lykkelige Udfald.

Ved Direktør Abrahams Velvilje var vi i Gaar sat i Stand til at se Generalprøven paa Foikrtheatrets Festforestilling, der er sammensat med megen Smag. Efter en kraftig Prolog af Dr. Schandorph fulgte et Brudstykke af Plautus' Mostdiaria , Forbilledet til Holbergs Abracadabra . herefter Den indbildte syge< at" Moliere, hvis Hovedrolle spilledes fortræffeligt af Hr. Zinck, og endelig Holbergs Julestuen . Forestillingen blev modtaget med stormende Bifald baade af voxne og af Børn, hvoraf der var Masser til Stede.

Festdagens Glanspunkt skulde være Forestillingen i da kongelig; Theater, ved hvilken den gamle Holberg-Spiller Professor Phister vilde optræde for sidste Gang. I Dagens Anledning opførtes der en Kantate af Holger Drachmann med Musik af Kapelmester Johan Svendsen. Da Tæppet gik op, saa man Vilhelm Bissens smukke Holbergstatue, omgivet af hde Theatrets Personale, mens et Kor afsang Kantatens første, Nr. lo. HJEMMI

Naar et galt Menneske ser overalt omkring sig •- paa Gulv, Vægge, Loft — Skorpioner, Edderkopper, en Myldren af stinkende og giftigt Utøj, tænker han ikke paa Andet end paa at knuse det, og den mentale Sygdom indtræder i sin sidste Periode: efter Hojhedsvanvidet, Forfelgelsesmanien og det kroniske Mareridt er Mordermonomanien brudt ud.

Allerede fra de første Maaneder under Revolutionen brød den ud hos Marat. Det er fordi, den var ham medfødt, var indpodet i hans Blod, og med fuldt Vidende og principmæssig havde han taget den paa sig; aldrig har et ræsonnerende Vanvid vist sig i et klarere Tilfælde. Naar han paa den ene Side har udledet Menneskets Rettigheder af den fysiske Fornoden-hed, slutter han: at Samfundet skylder dem af sine Medlemmer, som ingen Ejendom have, og hvis Arbejde næppe er tilstrækkeligt til deres Fornødenheder, en sikret Tilværelse, passende Føde, Husly og Klæder, hvad de behøve til Pleje i Sygdomstilfælde og i deres Alderdom, samt hvad de behøve til at opdrage deres Børn for. De, som svulme af Overflod, bør altsaa bidrage til deres Fornødenhed, som mangle det nødvendige. Endnu er han kun Socialist, men han gaar videre: Der er en evig Sandhed, som det er vigtigt at overbevise Menneskene om, det er, at den dødeligste Fjende, Folket har at frygte, er Regeringen.- — Enhver Minister, som to Gange fire og tyve Timer har været i Embede, naar Kabinettet ikke er sat uden for Muligheden at intrigere mod Fædrelandet, er mistænkelig.« — Nationalkonventet maa uden Ophør være under Folkets Opsigt, for at det kan stene det, hvis det glemmer sine Pligter. • Gaa aldrig til Forsamlingen uden at have eders Lommer fulde af Flintesten, bestemte til at stene de Skurke, som have den Skamløshed at prædike de monarkiske Grundsætninger.«

Det er ikke Ministrenes Afsked, det er deres Hoveder vi vil have; det er alle Forsamlingens ministerielle Medlemmers Hoveder, eders Maires, eders Generals, natten hele Generalstabens, de tleste Muncipalembedsmænds; de fornemste Agenters for den udøvende Magt i Kongeriget. I Begyndelsen vilde han nøjes med et ringe Antal Liv, efter Bastillens Erobring vilde efter hans Mening 500 Hoveder have været tilstrækkelige, men jo mere Ondet udbreder sig, desto mere maa Amputationen blive storartet. Med Kirurgens sikre Øje tager Marat Maal af den; han har gjort sine Beregninger forud. I September 1792 anslaar han

tilnærmelsesvis Tabet paa de Hoveder, som skulle falde, til 40,000. Sex Uger senere er den sociale Byld saaledes voxet, at Tallet svulmer op i samme Forhold; nu forlanger han 270,000 Hoveder. Fra først til sidst har han været lige midt i Revolutionens Strømlinie, klar i Kraft af sin Forblindelse, i Kraft af sin Galmandslogik, i Kraft af Overensstemmelsen mellem hans private og den offenlige Sygdom, af det tidlige Udbrud af hans fuldstændige Vanvid blandt de andre ufuldstændige og sendrægtige Vanvittige, har han ene været urokkelig, uden Samvittighedsskrupler, triumferende, ved förste Spring ragende oprejst paa den spidse Top, som hans Medbejlere ikke tor klavre op paa, i al Fald kun famlende.

Festdagene.

Onsdag J. j. December.

En Ikke-Kjøbenhavner, der øser sin Visdom om kjøbenhavnske Forhold af Aviserne, maa absolut tro, at Hovedstaden i denne Tid lever i en dithyrambisk Holberg-Rus, og skulde man dømme efter det Ydre, maatte man glæde sig over det sydlandske Liv, der tilsyneladende er kommet over Nationen i Anledning af den gamle Satirikers 200 Aars Fest. Hans Landsmænd er imidlertid som bekjendt noget nøgterne, og man kan med god Samvittighed skrive en meget stor Del af Staa-hejen paa Reklamens Regning - des værre! Naar man nu f. Ex. i Dag gjør en Tur gjennem Byen, saa vil man tinde, at den omtrent ser ud som ellers, der flages kun meget tyndt, mens fyrstelige Personers Fødselsdage eller høje Nærværelse dog altid kan fremlokke en hel Del Flag; de eneste, der har noget i Form af Dekoration, er Boghandlerne, men det er jo ikke af ideelle Grunde alene; ikke en Gang Guldæblerne paa Gammeltorv springe; men det har vel Vejret forbudt. Byen ser slet ikke ud til Karneval; der er ikke Spor af folkefestagtigt ved den, og Lyster af den Slags kunde vel ikke den Smule Snevejr dæmpe. Men naar saaledes Begejstringen ikke har været saa mægtig, at den har kunnet give Byen et festligt Præg, saa lindes der dog sikkert en hel Del af den inden fire Vægge og det megen ægte Begejstring.

Festen tog sin Begyndelse i Lørdags med Studentersam-fundets Holberg-Forestilling«, der var vellykket i alle Henseender. Det var ikke blot en morsom Forestilling, men den var tillige belærende. Valget af Stykkerne var fortræffeligt. Perlen var Hieronymus Justesen Ranchs gamle Stykke Karrig Niding . Dets gode Udførelse og den udmærkede iscenesættelse gjorde dette lystige Stykke til et højst fængslende Kulturbilled. Særdeles interessant var ogsaa det Brudstykke, man gav af Grevens og Friherrens Komedie;; men hverken det eller Slutningsstykket, Sgnanarels Rejse til det filosofiske Land«, som for øvrigt tik en forholdsvis fortræffelig Udforelse, kunde udviske det stærke Indtryk af noget virkelig stilfuldt, som Karrig Niding gav Tilskuerne. Det er paaskjønnelses-værdigt, at Studentersamfundet paa saa smuk en Maade har forstaaet at forene det gavnlige med det fornøjelige, og man bør særligt være de Herrer Dr. Edvard Brandei og Inspektør Pietro Krulm taknemmelig for den Andel, de har i det lykkelige Udfald.

Ved Direktør Abrahams Velvilje var vi i Gaar sat i Stand til at se Generalprøven paa Foikrtheatrets Festforestilling, der er sammensat med megen Smag. Efter en kraftig Prolog af Dr. Schandorph fulgte et Brudstykke af Plautus' Mostdiaria , Forbilledet til Holbergs Abracadabra . herefter Den indbildte syge< at" Moliere, hvis Hovedrolle spilledes fortræffeligt af Hr. Zinck, og endelig Holbergs Julestuen . Forestillingen blev modtaget med stormende Bifald baade af voxne og af Børn, hvoraf der var Masser til Stede.

Festdagens Glanspunkt skulde være Forestillingen i da kongelig; Theater, ved hvilken den gamle Holberg-Spiller Professor Phister vilde optræde for sidste Gang. I Dagens Anledning opførtes der en Kantate af Holger Drachmann med Musik af Kapelmester Johan Svendsen. Da Tæppet gik op, saa man Vilhelm Bissens smukke Holbergstatue, omgivet af hde Theatrets Personale, mens et Kor afsang Kantatens første,141

meget pompost klingende, Del. Højtideligt var det Øjeblik, da Phister med ædelt Foredrag reciterede den Replik, der var lagt ham i Munden som den ældre Holbergfremstiller . Han hilstes med endeløs Jubel af det elegante Publikum. At dette Bifald vedblev at følge ham under hans Udførelse af Oldfux i Den Stundesløse er naturligt,

vel mærkede man, at den udmærkede Veteran var tynget af Alderens Tryk; men der var dog saa meget friskt og ungdommeligt i hans Fremstilling, og den vakte saa mange glade Minder. Hans Hustru fik som Pernille ogsaa sin Del af den stormende Jubel og det velfortjent. Hr. Mantzius udførte Vielgeschreys Rolle med Dygtighed; men han formaaede ikke at vække nogen særlig Interesse for sig. Fru Hennings var en fin og gratiøs Leonora. Hr. Olaf Poulsen havde lavet en lidt stærkt farvet, men uhyre pudsig Bogholder. Han var uimodstaaelig. Men Publikums Hovedinteresse var som naturligt koncentreret om Ægteparret Phister, og den Hyldest, de lik, var berettiget, naar man ser hen paa, hvad de har gjort for at fortolke Holberg.

Efter Forestillingen var Kongens Nytorv sort af Mennesker, der ikke lod sig afskrække af Regnen og det højst miserable Føre. Man vadede i en stor Sø, belyst af de bengalske Flammer og del elektriske Blus fra Theatret. Saa mødte Studenterne, Kunstnerne og Polyteknikerne med deres Fakler. Der blev sunget en smuk Sang af Herman Trier, Qir. Richardt holdt en Tale, der blev dannet et Baal af Faklerne, Begejstringen kulminerede indtil den slukkedes i Vand; Vand var der des værre nok af, men glædelig var den Energi, hvormed man trodsede det ubehagelige Element.

1 KUNST

=T=J=T=I=f

Kra iste Novbr, har et nyt Firma l'iggo //'/«/v/é- Cv., etableret en Kunsthandel paa Hj. af Østergade og Ny-Østergade. Skjønt man ikke skulde tro, at en saadan var savnet, da Byen jo tæller ikke ganske faa Forretninger af den Art, have vi dog hidtil manglet en Kunsthandel, der indskrænkede sig til udelukkende at forhandle Kunst, det vil sige gode Originalværker og gode Reproduktioner efter saadanne. Denne Opgave synes det unge Firma at have sat sig. Vi tinde der ved et flygtigt Overblik et ypperligt Skovexteriør

af Th. Niss, samt Arbejder af Kabell o. a. Overvejende stærkest repræsenterede ere dog de reproducerende Kunstarter. Kopierne af de smaa i den seneste Tid fundne Tanagrafigurer frembyde stor Interesse og publiceres her for förste Gang i landet. Det samme gjælder om den overvejende Del af Forretningens saavel kopierende stim originale udenlandske Raderinger, hvorimellem særlig bemærkes Max. Klingers geniale Intermezzoer og nogle fortræffelige engelske Landskaber. Endvidere findes her Fotografier efter Antik-Renais-sance- og Nutidskunst, samt italienske Arkitekturprospekter saa ypperlige som de kun kunne gjøres under en sydlandsk Sol. I jtgerel er altsaa righoldigt og interessant, og man maa kun ønske, at Hr. H'inkel ö-> Ca. vedblivende maa stille lige store Fordringer til de kunstneriske Interesser uden at skade deres egne merkantile.

Den 16de i denne Maaned lader Grosserer Hornemann afholde Avktion over sin Malerisamling, en af de betydeligste i Byen. Saa godt som alt, hvad den indeholder, er god Kunst, mange af Billederne endogsaa Arbejder af ualmindelig høj Værd. saaledes hvad der findes af Eckersberg. Skovgaard, Lundbye, Rump, Marstrand, Aug. Krafft, Fr. Sørensen og Anton Melbye; af denne sidste er der en hel Række Billeder, deriblandt flere al Kunstnerens ypperste.

Holbergiana. Paa den kgl. Hofmusikhandels Forlag er udkommet: • Holbergske Situationer i Billeder og Musik. Musiken samlet af Fr. Kutsg. 6 Illustrationer af Ar. It'koel.t Det er en kjøn lille Samling af gamle Melodier. Hr. Fr. Rung her har udgivet, og de passe godt til de valgte Situationer. Ikke blot de Ting, der findes af de gamle Mestre Gluck, Handel og Haydn, men ogsaa Bidragene af Rung Fader og Søn ere holdte godt i Stilen. Hr. N. Wiwels tilsvarende Tegninger er nette, af størst kunstnerisk Værd forekomme Scenerne af -Den Vægelsindede- og «Jeppe < os at være.

Brr.'e, Bøger, Bidrag og øvrige Forsendelser bedes sendte til „Hjemme og Ude"s Forlag. Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade 2.

Eftertryk af 'Hjemme og Ude's Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, j. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem

2 og 3 Shuliestnede 16, s. Sat.

Indhold Folkevandring. Digl .,t Jfotç,-r Drachmmttt. — De tre Fuld-tnxgtige. Fortælling at S. Scltandtrpk. Koru.it — Tusend Sjæle. Roman af Alexis l'ittmski- Jakobinernes F»rere. Ved 5. Schandorph. — Festdagene. — Kunst. Bekjendtgjarelser.

meget pompost klingende, Del. Højtideligt var det Øjeblik, da Phister med ædelt Foredrag reciterede den Replik, der var lagt ham i Munden som den ældre Holbergfremstiller . Han hilstes med endeløs Jubel af det elegante Publikum. At dette Bifald vedblev at følge ham under hans Udførelse af Oldfux i Den Stundesløse er naturligt, vel mærkede man, at den udmærkede Veteran var tynget af Alderens Tryk; men der var dog saa meget friskt og ungdommeligt i hans Fremstilling, og den vakte saa mange glade Minder. Hans Hustru fik som Pernille ogsaa sin Del af den stormende Jubel og det velfortjent. Hr. Mantzius udførte Vielgeschreys Rolle med Dygtighed; men han formaaede ikke at vække nogen særlig Interesse for sig. Fru Hennings var en fin og gratiøs Leonora. Hr. Olaf Poulsen havde lavet en lidt stærkt farvet, men uhyre pudsig Bogholder. Han var uimodstaaelig. Men Publikums Hovedinteresse var som naturligt koncentreret om Ægteparret Phister, og den Hyldest, de lik, var berettiget, naar

man ser hen paa, hvad de har gjort for at fortolke Holberg.

Efter Forestillingen var Kongens Nytorv sort af Mennesker, der ikke lod sig afskrække af Regnen og det højst miserable Føre. Man vadede i en stor Sø, belyst af de bengalske Flammer og del elektriske Blus fra Theatret. Saa mødte Studenterne, Kunstnerne og Polyteknikerne med deres Fakler. Der blev sunget en smuk Sang af Herman Trier, Qir. Richardt holdt en Tale, der blev dannet et Baal af Faklerne, Begejstringen kulminerede indtil den slukkedes i Vand; Vand var der des værre nok af, men glædelig var den Energi, hvormed man trodsede det ubehagelige Element.

1 KUNST

=T=J=T=I=f

Kra iste Novbr, har et nyt Firma l'iggo //'/«/v/é- Cv., etableret en Kunsthandel paa Hj. af Østergade og Ny-Østergade. Skjønt man ikke skulde tro, at en saadan var savnet, da Byen jo tæller ikke ganske faa Forretninger af den Art, have vi dog hidtil manglet en Kunsthandel, der indskrænkede sig til udelukkende at forhandle Kunst, det vil sige gode Originalværker og gode Reproduktioner efter saadanne. Denne Opgave synes det unge Firma at have sat sig. Vi tinde der ved et flygtigt Overblik et ypperligt Skovexteriør

af Th. Niss, samt Arbejder af Kabell o. a. Overvejende stærkest repræsenterede ere dog de reproducerende Kunstarter. Kopierne af de smaa i den seneste Tid fundne Tanagrafigurer frembyde stor Interesse og publiceres her for förste Gang i landet. Det samme gjælder om den overvejende Del af Forretningens saavel kopierende stim originale udenlandske Raderinger, hvorimellem særlig bemærkes Max. Klingers geniale Intermezzoer og nogle fortræffelige engelske Landskaber. Endvidere findes her Fotografier efter Antik-Renais-sance- og Nutidskunst, samt italienske Arkitekturprospekter saa ypperlige som de kun kunne gjøres under en sydlandsk Sol. I jtgerel er altsaa righoldigt og interessant, og man maa kun ønske, at Hr. H'inkel ö-> Ca. vedblivende maa stille lige store Fordringer til de kunstneriske Interesser uden at skade deres egne merkantile.

Den 16de i denne Maaned lader Grosserer Hornemann afholde Avktion over sin Malerisamling, en af de betydeligste i Byen. Saa godt som alt, hvad den indeholder, er god Kunst, mange af Billederne endogsaa Arbejder af ualmindelig høj Værd. saaledes hvad der findes af Eckersberg. Skovgaard, Lundbye, Rump, Marstrand, Aug. Krafft, Fr. Sørensen og Anton Melbye; af denne sidste er der en hel Række Billeder, deriblandt flere al Kunstnerens ypperste.

Holbergiana. Paa den kgl. Hofmusikhandels Forlag er udkommet: • Holbergske Situationer i Billeder og Musik. Musiken samlet af Fr. Kutsg. 6 Illustrationer af Ar. It'koel.t Det er en kjøn lille Samling af gamle Melodier. Hr. Fr. Rung her har udgivet, og de passe godt til de valgte Situationer. Ikke blot de Ting, der findes af de gamle Mestre Gluck, Handel og Haydn, men ogsaa Bidragene af Rung Fader og Søn ere holdte godt i Stilen. Hr. N. Wiwels tilsvarende Tegninger er nette, af størst kunstnerisk Værd forekomme Scenerne af -Den Vægelsindede- og «Jeppe < os at være.

Brr.'e, Bøger, Bidrag og øvrige Forsendelser bedes sendte til „Hjemme og Ude"s Forlag. Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade 2.

Eftertryk af 'Hjemme og Ude's Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, j. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem

2 og 3 Shuliestnede 16, s. Sat.

Indhold Folkevandring. Digl .,t Jfotç,-r Drachmmttt. — De tre Fuld-tnxgtige. Fortælling at S. Scltandtrpk. Koru.it — Tusend Sjæle. Roman af Alexis l'ittmski- Jakobinernes F»rere. Ved 5. Schandorph. — Festdagene. — Kunst. Bekjendtgjarelser.

meget pompost klingende, Del. Højtideligt var det Øjeblik, da Phister med ædelt Foredrag reciterede den Replik, der var lagt ham i Munden som den ældre Holbergfremstiller . Han hilstes med endeløs Jubel af det elegante Publikum. At dette Bifald vedblev at følge ham under hans Udførelse af Oldfux i Den Stundesløse er naturligt, vel mærkede man, at den udmærkede Veteran var tynget af Alderens Tryk; men der var dog saa meget friskt og ungdommeligt i hans Fremstilling, og den vakte saa mange glade Minder. Hans Hustru fik som Pernille ogsaa sin Del af den stormende Jubel og det velfortjent. Hr. Mantzius udførte Vielgeschreys Rolle med Dygtighed; men han formaaede ikke at vække nogen særlig Interesse for sig. Fru Hennings var en fin og gratiøs Leonora. Hr. Olaf Poulsen havde lavet en lidt stærkt farvet, men uhyre pudsig Bogholder. Han var uimodstaaelig. Men Publikums Hovedinteresse var som naturligt koncentreret om Ægteparret Phister, og den Hyldest, de lik, var berettiget, naar man ser hen paa, hvad de har gjort for at fortolke Holberg.

Efter Forestillingen var Kongens Nytorv sort af Mennesker, der ikke lod sig afskrække af Regnen og det højst miserable Føre. Man vadede i en stor Sø, belyst af de bengalske Flammer og del elektriske Blus fra Theatret. Saa mødte Studenterne, Kunstnerne og Polyteknikerne med deres Fakler. Der blev sunget en smuk Sang af Herman Trier, Qir. Richardt holdt en Tale, der blev dannet et Baal af Faklerne, Begejstringen kulminerede indtil den slukkedes i Vand; Vand var der des værre nok af, men glædelig var den Energi, hvormed man trodsede det

ubehagelige Element.

1 KUNST

=T=J=T=I=f

Kra iste Novbr, har et nyt Firma l'iggo //'/«/v/é- Cv., etableret en Kunsthandel paa Hj. af Østergade og Ny-Østergade. Skjønt man ikke skulde tro, at en saadan var savnet, da Byen jo tæller ikke ganske faa Forretninger af den Art, have vi dog hidtil manglet en Kunsthandel, der indskrænkede sig til udelukkende at forhandle Kunst, det vil sige gode Originalværker og gode Reproduktioner efter saadanne. Denne Opgave synes det unge Firma at have sat sig. Vi tinde der ved et flygtigt Overblik et ypperligt Skovexteriør

af Th. Niss, samt Arbejder af Kabell o. a. Overvejende stærkest repræsenterede ere dog de reproducerende Kunstarter. Kopierne af de smaa i den seneste Tid fundne Tanagrafigurer frembyde stor Interesse og publiceres her for förste Gang i landet. Det samme gjælder om den overvejende Del af Forretningens saavel kopierende stim originale udenlandske Raderinger, hvorimellem særlig bemærkes Max. Klingers geniale Intermezzoer og nogle fortræffelige engelske Landskaber. Endvidere findes her Fotografier efter Antik-Renais-sance- og Nutidskunst, samt italienske Arkitekturprospekter saa ypperlige som de kun kunne gjøres under en sydlandsk Sol. I jtgerel er altsaa righoldigt og interessant, og man maa kun ønske, at Hr. H'inkel ö-> Ca. vedblivende maa stille lige store Fordringer til de kunstneriske Interesser uden at skade deres egne merkantile.

Den 16de i denne Maaned lader Grosserer Hornemann afholde Avktion over sin Malerisamling, en af de betydeligste i Byen. Saa godt som alt, hvad den indeholder, er god Kunst, mange af Billederne endogsaa Arbejder af ualmindelig høj Værd. saaledes hvad der findes af Eckersberg. Skovgaard, Lundbye, Rump, Marstrand, Aug. Krafft, Fr. Sørensen og Anton Melbye; af denne sidste er der en hel Række Billeder, deriblandt flere al Kunstnerens ypperste.

Holbergiana. Paa den kgl. Hofmusikhandels Forlag er udkommet: • Holbergske Situationer i Billeder og Musik. Musiken samlet af Fr. Kutsg. 6 Illustrationer af Ar. It'koel.t Det er en kjøn lille Samling af gamle Melodier. Hr. Fr. Rung her har udgivet, og de passe godt til de valgte Situationer. Ikke blot de Ting, der findes af de gamle Mestre Gluck, Handel og Haydn, men ogsaa Bidragene af Rung Fader og Søn ere holdte godt i Stilen. Hr. N. Wiwels tilsvarende Tegninger er nette, af størst kunstnerisk Værd forekomme Scenerne af -Den Vægelsindede- og «Jeppe < os at være.

Brr.'e, Bøger, Bidrag og øvrige Forsendelser bedes sendte til „Hjemme og Ude"s Forlag. Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade 2.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, j. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem

2 og 3 Shuliestnede 16, s. Sat.

I Anledning af Darwins Død skriver »Times :

Det er ikke for meget at sige. at Darwin paa denne Rejse har gjort mere for Naturvidenskaben i dens forskjellige Afdelinger, end nogensomhelst anden Expcdition har gjort siden, der er ikke en Side, som ikke kan læses med Interesse at enhver dannet Mand og der findes mange Sider, som endog ville fængsle dem, der kun have Sans for {eventyrlige Fortællinger.

Expl. i alle Boglader.

I Dag er udkommet og faas i alle Boglader:

STEPPENS FYRSTE.

En Fortælling fra Indianerkrigen inod de hvide. Pris 3 Kr.

Indhold: y,egerne: lejr. — Et opdaget Spor. — Nybyggerne. — Den graa Bjørn. — En sælsom Gj,est. — Lejren forsvares.

— Indianerhøvdingen. — Den banlvste. — De hvides l'ndergang. — Det store Raad. — Amerikansk Gjestfrihed. — Præriens Ulvinde.

— Indianerlandsbyen. — Indtoget. — Hvide. — Bøffel. — Spionen.

— Tors N ackenzie. — En Moders Lidelser. — Jagten. — Indiansk Diplomati. — Joon. — Sortføddernes I.ejr. — For Angrebet. — Røde Ulv. — Angrebet. — Slutning.

I Udlandet har Steppens Fyrste vundet stor Udbredelse.

Brødr. Salmonsen,

Holbergsgade 2. Telefon Nr. 344.HJEMME OG UDE.

132

Paa Undertegnedes Forlag er udkommen:

HOLBERGIANA.

ROKOKO,

Six morceaux caractéristii(ues i par

L. Sehütte, op. 45,

meil Tiielblllcde »g Randtegninger al Niels Wiwel. Pragtudgave. Pris 2 Kr.

HOLBERGSKE SITUATIONER,

6 Tegninger af

Niels Wiwei,

1. Julestuen.

2. Den Vwgelsindede.

3. Jeppe /,,v; Bjerget.

4. Jean de France. 5- Maskeraden.

6. Henrik og Pernille.

Pris 4 Kr.

HOLBERGSKE SITUATIONER,

i Musik, samlet af

FR. RUNG,

8 Musikstykker, hvoriblandt:

H. Rung: Serenade at t Den Vægelsindede <, Fr. Rung: Menuet, spilles som Ouverture til 3 Maskeraden >.

Pragtudgave Pris 2 Kr.

RC ET I '»«"agt i „Jeppe paa L_ L_ I_ Bjærget"

af Fr. Rung. Pris 50 Ore.

HOLBERG DANSE.

Fire lette Danse, tilegnede

„ULYSSES VON ITACIA"

at

T. H. PØCKEL

1. Prins Paris Polka.
2. Helene Vals.
3. Oiilian Polka-Mazurka.
4. I tysses Marsch.

Pri- 50 Ore.

Om nogle Dage udkommer:

Emil Hartmann:

Sarabande af „Jean de France"

Pris 50 Ore.

Kgl. Hof-Musikhandel.

Østergade 9.

H. C. ANDERSEN:

F V R TØJ E T

Med 8 farvetrykte Billeder af Hans Tegner.

I Papbind 1 Kr. 25 Øre.

SVINEDRENGEN

Med 6 farvetrykte Billeder af Hans Tegner.

I Papbind 1 Krone.

C. A. Reitzel, Lovstræde 7.

Paa Brødr. Salmonsens og Andr. Schous Forlag er udkommet:

ORIENTEN.

Rejseskildringer fra Grækenland, Macedonien, Slambul, Mesopotamien, den arabiske Halve, Syrien, Palæstina. Tunis o. s. v.

Paa Dansk ved Johannes Magnussen.

Med 200 Illustrationer i Træsnit, Initialer og Vignetter.

Pris 16 Kr. 50 Øre. Eleg. indb. 21 Kr.

Af Pressens rosende Udtalelser skulle vi kun hidsætte følgende: „ Orienten fremtræder baade i Indhold og Udstyrelse som en Bog, der i fuldt Maal har Krav paa den dannede Læseverdens Opmærksomhed. 1 leit igjennem i en interessant, livlig og tiltalende Fortn gjøres den maleriske Rejse gjennem Orienten. Forfatteren er en baade livlig og kundskabsrig Fortæller, og den Rejse, paa hvilken Læseren folger ham, bliver derved ligesaa underholdende som berigende for ens Kendskab til hine fjærne, klassiske Egne. Orienten , der med sine 290 smagfulde Illustrationer foreligger som et Pragtværk, der kan stilles ved Siden af det Bedste i lignende Retning, fortjener saaledes den videst mulige Udbredelse, og ikke mindst vil Sognebibliotheker og Bogsamlinger have Ære af at besidde en Bog, af hvilken der i saa fortrinlig Grad kan høstes baade belærende og fornøjeligt Udbytte."

Exemplarer findes i alle Nordens Boglader.

Tanrllcorrn Lorer's Detlefsen,

-L ailUlCC^U >Rcl< Jiu-K-udc s,

Konsult. I'. 9 3. S.vrlig omhyggelig og lemfældig Behandling al alle Tandsygdomme.

Smertefri Indsætning at elegante og godt passende Tandsæt.

M. BARTRUMSEN'S

Lædervarefabrik og Calanterihntidcl,

PILESTRÆDE 4, ved Ørtcrgade) anbefaler sit store og righoldige Lager af udsøgte Lædervarer af eget Fabrikat, tillige med cl stort Udvalg i fine franske og østerrigske Galanterivarer passende til Julepræsenler.

Kyl. Hof Broderi- og idrimap,

Ny Østergade 7, 1ste Sal. anlwfalcr som -ærlig passende til Julegaver et stort Og nyt Udvalg ar riytls' Tæpper, Putler o. s. v., Kunstbn«lorier, malede Sager o. s. v. I'.mtegninger, br. Navn, udføres hurtig. Faner og Kirketæpper arrangeres kunstnerisk.

Kristiane Nielsen.

Brødr. Salmonsén, I lolliergsgade 2, er til Julen forsynet med et righoldigt /.ager af elegant indbundne Koger, Pragt-nerier. Horne- og Billedboger, I.uxus-Papir

i Karton, Lykønskningskort o. s. v. o. s. v.

Paa Brødr. Salmonsens Forlag er udkommet:

Folkelivsbilleder

Skitser og Studier

af

Vilhelm Østergaard.

Pris 2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 75 Øre.

Denne Bog fortjener at læses! Der er et ikke almindeligt Talent i «len. et virkeligt satirisk Blik paa Samfundsforholdene og en varm Følelse for de tortryktc og tilsidesatte. Forfatteren er Ironiker; med bidende Persiflage gaar han i de beiste Partier af Bogen løs paa Samfundet, og i de ligefrem fortællende Stykker har en sund og vnrin Følelse Overvægten. Følilse er der for Resten i hele Bogen: men ilen skjuler sig undertiden bag Ironiens Maske; og her ei Lune og Fantasi. > l'ers Kjæreste» er en rorende lille F'ortælling om ei Par Kjærestefolk paa I .andel. l-ars Geihe« og en 'Strandvaskerhistorie ere og*aa sande og grillende i al deres Simpelhed. «Bro'er Thomas og Søster Gitte« er en udmærket Skildring af et I'ar Søskende, der leve sammen, Dag ud og Dag ind smaaskjændes, men dog ikke kunne undvære hinanden. Der er i denne Bog meget af ilet

Overraskende, tier skyldes Talentet, og af disse Ting, som aabne nye Syn for Læserne, og om hvilke man maa -ige: Det er noget Nyt. det har jeg ikke læst før.c Exemplarer i alle Boglader.

bogtrykker:

f. e. bording

FORLÆGGERE: BROR. SALMONSÉN.

redaktører:

otto borchsenius og johannes magnussen.

Lighed.

Skizze af A. Ch. Edgren-Leffler.

I3e nygiftes Lejlighed var oplyst. Alt stod der saa nyt og smukt og moderne, og alt var saa komplet, som havde ilet været Resultatet af mange Aars Anstrengelser.

Det var det ogsaa paa sin Vis; men Bruden, som dette 1 Ijem stod og ventede paa, hun vidste intet om disse Anstrengelser eller om nogle Anstrengelser overhovedet.

Forældrenes Hjem var just ikke rigt, men Faderen havde store Indtægter, og Familien havde kostbare Livsvaner. Og ikke gik det an at byde en Pige med saadanne Vaner et tarveligt eller halvfærdigt I Ijem. Derfor var hele den Sum, Faderen gav til Udstyr, blevet kjobt op strax, endskjønt det havde været nok saa godt at have haft lidt tilovers til extra Udgifter, saasom Mandens Gage just ikke var til Overflod stor.

Men for den unge l'ige syntes det saa selvindlysende, at naar hun kom fra det ene smukke Hjem, der blev baaret oppe af Faderens Arbejde, saa skulde det ny Hjem, der blev baaret oppe af Mandens Arbejde, ikke staa tilbage for det gamle. Færre og mindre Værelser, naturligvis — det var jo netop det, som var saa nysseligt og morsomt — men alting komplet.

Og da den lykkelige lille Brud satte sin hvide Silkesko paa Brüsselertæppet i sin egen Dagligstue, var hun ganske visl henrykt over sit smukke Hjem, men hun fandt det dog aldeles i sin Orden, at hun skulde have alt dette til Foræring og for intet, ligesom hun hidtil i hele sit Liv havde faaet alting til

Foræring, uden at hun nogen Sinde havde behøvet at gjöre noget derfor.

Hun reflekterede ikke engang over, af hvem hun havde faaet alle disse (Javer. Hun troede, at det var af hendes Fader, og dermed var den Sag klar. Og at hvert eneste Møbel, hver eneste lille Gjenstand i hendes Hjem havde en Historie, derpaa tænkte hun aldeles ikke. Ejler rettere, hun tænkte, at det var just det morsomme ved dette lille ny Hjem, at det laa dér som en blank Tavle, paa hvilke <h\ hun og han. skulde skrive deres Historie.

Han havde Smag for Antikviteter og havde en Gang foreslaaet, at de skulde kjøbe en Del gamle Møbler. Jeg synes om gamle Sager, havde han sagt. »De er interessante de har en Historie.

»Men jeg vil ikke have, at vore Møbler skal have nogen anden Historie end vor, havde hun svaret med et Smil, som med ét gjorde denne kommende Historie fuld af de rigeste Løfter. Saa kjøbte han de ny, en Smule banale, moderne Møbler med den største Tilfredshed, thi han vidste jo, at de vilde faa Stil og Karakter ved den Historie, hvis første Blad nu ristedes af to i hinanden krystede I lænder.

Skade blot, at hele denne smukke Droin var en Illusion; thi skjønt hverken han eller hun tænkte derpaa, saa havde virkelig Møblerne en Historie og det just ikke den allergladeste.

Tæppet fortalte om en Mængde fattige Vævere nede i Frankrig, der sled og slæbte fra Morgen til Aften for en ussel Lon med næsten ingen Glæder eller Adspredelser. Det udskaarne Bnrd fortalte om

NORDISK UGEBLAD.

Kjebenha vn.

Udkommer hver Soiwiae.

en duelig Ex-Kunstner, der havde drømt om at blive Billedhugger og en Gang havde vundet en IVis i Akademiets Modellérskole, men af Mangel paa Midler havde maattet blive Haandværker hos en Mester, der ikke gav ham en Fjerdedel af, hvad hans dygtige Arbejde havde indbragt. Endogsaa Bøgerne i Bogskabet fortalte kjedsommelige Historier om bleggule, rundryggede Sættere — ja om det saa var Jönkö-pings-Tændstikkeme havde de noget ubehageligt at tale om — om unge Piger med Benedder i Kjæ-verne. foraarsaget af Fosfor-Forgiftning.

Hele det smukke, jomfruelig uberørte, forv entningsfuldt straalende i det lille Hjem var en Øjenforblindelse; i Virkeligheden hviskede det i alle Hjørner og Kroge om Sorger, Nod, Uretfærdighed, Undertrykkelse og forkuede Existensen

Men som en svunden Tids Herskerinde tog den unge Brud glad og sikker paa sin ubestridelige Ret dette Hjem i Besiddelse — uden saa meget som at ofre en eneste Tanke paa alle de usynlige Slaver, hvis Arbejde og Forsagelse hun havde at takke for hver eneste af de Gjenstande, som vare samlede omkring hende, for at gjøre hendes Liv behageligt og komfortabelt.

Hun havde dog en vis uklar Følelse af — ikke af, at man ikke har Ret til at leve af andres Arbejde, thi det troede hun ikke, at hun gjorde, men af sin Mands, og han skulde naturligvis forsorge sin Hustru — men af, at det dog er en Pligt for et voxent Menneske at bestille noget andet end at more sig. Hun vilde være nyttig. Som ung Pige havde hun just ikke havt noget at gjøre, med Undtagelse af, at hun havde taget en Smule Undervisning i Sprog og Musik, samt været med i en Syforening for fattige Børn, hvor der læstes højt i en eller anden dan-nendec Bog, det vil sige en Roman, thi anden mere direkte belærende Læsning ansaas for tung.«

Men nu var hun gift. og havde hun nu og da som ung Pige følt en vis hemmelig Utilfredshed ved at leve saa uvirksom, medens Brødrene arbejdede saa godt som hele Dagen, saa forsvandt denne Følelse nu helt og holdent, thi nu vidste hun, at hun havde Ret til at blive betragtet som et nyttigt Medlem af Samfundet, og hun begyndte med en vis Beklagelse at tale om en stakkels ung Piges unyttige Tilværelse.

Nu lever hun altsaa ikke længer af andres Arbejde. Det er sandt, andre Hænder end hendes slagte Kjødet, bage Brødet og kjærne Smørret, som kommer paa hendes Bord, inen til Erstatning for dette Arbejde, som andre hver Dag og hver Time udføre for hende, gjør hun vel noget, som de andre-fir deres Vedkommende nyde godt af? Hendes Mand er hele Dagen paa sit Kontor;' efterhaanden som Familen voxer, maa han skafte sig forøgede Extra-Indtægter, og det begynder at blive mere og mere sjældent, at han har en ledig Time. Men hvad bestiller hun imedens?

Saadan Klokken otte om Morgenen vaagner

Fruen — for saa vidt hun ikke har været ude om Aftenen forud og er kommet sent hjem, i hvilket Fald hun naturligvis sover ud, endskjønt Tjenestepigen, som kom og hentede hende, eller sad oppe og ventede efter hende, maa være vaagen ved sædvanlig Tid.

Hun staar op, klæder sig selv paa, forlader sit Sovekammer og gaar igjennem Lejligheden, som .--kal være Opvarmet og gjort ren, og ind i Spisestuen, hvor Frokostbordet skal være dækket, og hvor hun tager Plads med sin Mand og Børnene, der allerede have været inde i Sovekamret og sagt god Morgen, efterat de vare blevne vaskede og klædte paa af fremmede Hænder.

Efter Frokosten sendes de større Born til Skolen, efter at Mama selv har smurt deres Frokostsmørrebrød, de smaa sendes ind i Barnekammeret, Manden tager sin Frakke for at gaa til sit Kontor, Konen borster hans Hat.

Tak. min Ven, nu er det godt.«

»Nej, vent - her er den ikke rigtig blank.

Aa jo — giv mig den blot — jeg har ikke Tid til at vente længer.

Men Fruen bliver ved at borste.

Hør, det er sandt, < siger hun, som om det just nu fløj igjennem hendes Hoved, ..vil du give mig lidt Husholdningspenge, inden du gaar?

Hvad for noget? Nu igjen! Du fik jo forrige Uge. Det kan virkelig ikke gaa paa den Maade. Pengene løber jo som igjennem et Sold. Nu maa jeg snart rejse et Laan igjen. Og saa et nyt Laan for at betale det med.

Men hvad vil du, at jeg skal gjøre? Jeg sparer jo saa godt, jeg kan.«

Ja, det forstaar sig — saadan hedder det

altid.

Vil du se min Husholdningsbog ? - spørger Fruen med den forurettede Uskyldigheds blussende Kinder.

-Nej. Tak! Hvad hjælper det mig, om Udgifter og Indtægter stemmer i din Husholdnings-bog. naar de i ethvert Fald ikke gjor det i Virkeligheden. Det er nok for mig at vide, at jeg ikke fortjener saa meget, som du bruger.

»Som jeg bruger! Taarer! To Tikronesedler indtil videre.

I Sporvognen træffer Manden en af sin Hustrus Veninder, som spørger ham. hvorfor hans Frue har svaret Nej paa Indbydelsen til at blive Medlem af Foreningen for gift Kvindes Ejendomsret.

Oprigtig talt — fordi jeg ikke er nogen Ven af disse Emancipationsbestræbelser. Al Poesi i .Egte-skabet gaar tabt, hvis Hustruen er aldeles uafhængig af Manden.

Dette siger han med fuld Overbevisning ti Minutter efter Scenen i Entreen.

Fruen gaar imidlertid ud i Kokkenet og giver Kokkepigen Ordre til Indkjob af Mad for Dagen, .sætter selv en Smule Frugt og Vin til Side, som er«35

blevet staaende fra i Gaar, da der var et Tar Herrer til Middag, udtrykker med en ejendommelig Betoning sin Forundring over, at der er saa lidet tilbage i den ene Karaffel jeg synes saa vist, at den var halv fuld i Gaar hvorover Kokkepigen, som véd med sig selv, at hun er ærlig, foler sig saa krænket, at hun ikke værdiges at forsvare sig, men siger med et Kast med Nakken: Ja, Fruen kan tro, hvad Fruen vil,« hvorpaa hun snapper sin Kurv og slaar Doren i efter sig med et Smeld. Fruen gaar nu ind i Værelserne og skjælder Husjomfruen ud. fordi hun ikke har støvet ordenlig af og stiller sig selv op for at se hende gjøre det om, taber imedens sit Lommetørklæde paa Gulvet, men modstaar sit naturlige Instinkt til strax at bukke sig ned og gribe det i Faldet. Hvorfor skulde hun hjælpe sig selv, naar der findes andre, hvis Pligt det er at opvarte hende ? Jomfruen tager Lommetørklædet op, og nu gaar Fruen og vander sine Blomster, ser Børnenes Tøj igjennem og skjænder paa Barnepigen for hvad der ikke er ordenlig stoppet, leger lidt med de smaa, i Fald de ere muntre og artige, men sender dem til Barnekamret, hvis de ere gnavne og trættende, sætter sig ned for at læse Dagbladet , men ikke blot Avertissementerne og Feuilletonen, thi hun er en intelligent Dame og interesserer sig baade for Rigs-dagsmandsvalget i Hovedstaden og for den sidste Trykkefrihedsanklage. Saa bliver Klokken et, og det er paa Tide at klæde sig paa for at gaa »et Par Ærender , det vil sige gaa en Smule i Butikerne og kjøbe nogle aldeles nødvendige Smaating til sig selv og Bomene — Kokkepigen lik kun den ene Tikrone samt besvare et Par Visitter eller takke for sidst.

Og under hele denne virksomme Formiddag har Fruen uafladelig grublet over, hvorledes hun skal bære sig ad med at gjøre nogle Besparelser i Husholdningen. Paa en af Visitterne taler hun med en Veninde herom — den samme, som traf Manden i Sporvognen.

»At du har saa liden Indflydelse paa din Mand, siger Veninden, saa at han kan komme med en saa latterlig gammel Frase, som at det bidrager til Poesien i Ægteskabet, at Hustruen skal tigge sin Mand om Penge.

Poesien! sagde han det f Jo, jeg takker, det er Poesi, det, naar han bestandig bebrejder mig, at der gaar for meget med. Jeg tror, at han ogsaa syntes, det vilde være poetisk, om jeg stod i Kokkenet selv. Ja, en Gang henkastede han, at jeg maaske kunde hjælpe mig uden Barnepige nu, da den mindste er saa stor og de ældre gaar i Skole. Synes du, at jeg burde forsøge det?

Nej, det synes jeg paa ingen Maade, sagde Emancipations-Veninden. Kvinden skal ikke nedlade sig til blot at være Mandens Husholderske, hun skal fremfor alt sørge for sin Dannelse og udvikle sin Individualitet.«

F.fter Visitterne blev der en Times Tid tilovers, og saa gik Fruen op i Læseforeningen og bladede de nyeste Revner igjennem, thi hun var en Kvinde med Interesser og vilde have noget at tale om, naar hun tog Del i Selskabslivet.

Derpaa gik hun hjem og satte sig med sin Mand ved det dækkede Bord og lod den velsmagende Mad anrette; eller hvis den ikke var velsmagende, gik hun ud i Kokkenet efter Middagen og bebrejdede Kokkepigen dette, men uden at vide, hvori Fejlen ståk.

Kokkepigen, der naturligvis som alle af hendes Haandtering var ødelagt af bestandig at staa foran det glohede Komfur og låve Mad til andre, og der, som Følge heraf og af det sædvanlige Klassehad til dem, som blot befale uden at gjöre noget selv, led af et kronisk Arrigskab, blev rasende og svarede uhofligt. Fruen tog sin allerfornemste Mine paa og spurgte, om hun glemte, hvem hun var, og hvem Fruen var — hvorpaa Kokkepigen svarede, at det glemte hun aldeles ikke, thi hun vidste meget vel. at Fruen ikke begreb, hvad hun talte om, og hun gad se, hvorledes Fruen vilde klare sig, om liim skulde låve en eneste Middag selv.

»Men saadan gaar det, de, som ingen Ting selv bestiller, de skal altid sætte ud paa andre.

Ingen Ting bestiller! Nej, nu gik Næsvisheden næsten for langt. Troede hun, at det blot var dem, der arbejdede med deres Hænder, som bestilte noget. Men det var den sædvanlige, dumme Misforstaaelse blandt udannede Folk, at de troede, at kun det legemlige Arbejde var et Arbejde.

Aa nej, svarede Kokkepigen. Hun var ikke saa dum, som Fruen troede. Hun begreb meget vel. at Herren arbejdede, skjønt han bare skrev, thi hun saa, hvor træt han var, naar han kom hjem om Middagene, og det var jo ham, der maatte fortjene alt til Huset. Men hvad Fruen bestilte, det kunde hun aldeles ikke begribe, for det saa hun aldrig noget til.

Fruen vilde have givet meget til, om hun i dette Øjeblik havde kunnet komme med et eneste Bevis for, at hun virkelig arbejdede. Men hendes sædvanlige Sikkerhed var aldeles borte ved denne Lejlighed. Passede hun ikke Husholdningen? Men det var jo Kokkepigen, som baade kjøbte Maden og lavede den. Holdt hun ikke sit Hjem tint og i Ørden? Men det var jo I lusjomfruen, som støvede af og gjorde rent. Passede hun ikke sine Børn? Men det var jo Lærere og Lærerinder, som læste med dem, og ilet var jo Barnepigen, som syede og holdt deres Klæder i Stand.

Men hendes Mand passede jo heller ikke Husholdningen eller Bomene. Hvorfor var det hendes Pligt mere end hans? Skulde hun være hans Husholderske? Var hun ikke hans Liger

Ja, men kunde tnan virkelig sige, at der var Lighed imellem to Personer, hvoraf den ene levede af den andens Arbejder

(Oversat eller Forfatterindens Manuskript af O. 14.)Nr. lo.

HJEMME OG UDE.

De tre Fuldmægtige.

Fortælling af S. Schandorph, (sluttet.:

Hvorfor stod de tre Fuldmægtige der? Ja, de forelagde sig selv det Spørgsmaal og kunde ikke besvare det. Der var noget ved den Gyde. de boldt af. Der havde de i mange Aar endt deres Aften-promenade. Gyden fik noget af en Kirkes, et Kapels, et Bedekammers Karakter. I Aften tyede de vist derhen, fordi de slet ikke havde det godt. Men der var ingen Leg mellem Lygteskjær og Regndraaber. Der var ingen Stjærner paa Himlen. Der var ingen glad Sympathi, ingen spidsborgerlig Tryghed. De burde gaa hjem, helst lu er for sig, og det lige strax. Det følte de alle tre, at de burde, men de gjorde det ikke.

En tør, klanglos Lyd hørtes. Stam havde med sin Fod sparket mod en lang Granstamme, der laa langs Groften.

— I)er ligger den endnu, brummede han.

— Det gior den, sagde Krog.

I .ad os sætte os paa den, sagde Klem.

Saa satte de sig alle tre. dodstavse. forover bøjede med Hænderne for Ansigtet og — tænkte, hvis man kan kalde den smertelige Proces, som foregik i deres Indre, saaledes. Thi de følte en legemlig, en materiel Smerte: Stam nærmest i Høvedet, Krog nærmest i Hjærtet, Klem nærmest i Underlivet.

De havde nu i en lang Aarrække tænkt eller arbejdet med deres Tænkeorganer som en I lest, der gaar i Møllegang. Det, at Tænkningens vante Cirkellinie var sprængt, at de blev tvungne ind i Stemninger og Tilstande, helt forskjellige fra de sædvanlige, pinte og plagede dem.

De kunde ikke se hverandre. Hvis de havde kunnet det. vilde kvalte Suk, Vridninger med Overkroppen, en urolig flytten sig i Sædet, krampagtige Trækninger i Arme og Ben have forraadt dem for hinanden, vakt den indbyrdes Ironi og hver enkelts Selvironi. Nu blev der kun den sidste tilbage som kontrolerende Magt, men den var saare svag, sløvet, som den var, af Vindunsternes og Erotikens Forening. Selvironien kunde egenlig kun sige:

— Det er grinagtigt, at saadan en gammel Karl som jeg kan . . .

Men saa kom den ikke videre.

De sad og rokkede og gned og væltede sig paa den lange Stamme, som var bestemt til Møllevinge, Pumpetræ, eller (hid véd hvad. Men i den uhyggelige Nat tjente den til Hjælp for de tre Fuldmægtige.

Stam følte sin Tilværelse sortest. En saadan Kvinde! Det var den förste Kvinde, som . . . Det var for Resten Krogs Skyld med sit Kunstsludder . . . ined de Former . . . Stam havde nok . . . det huskede han . . . sét saadant noget, men at der kunde gjøres saa meget ud af det . . . det var noget Vrovl . . . Hold Mund, Krog!

I h ad faler? sagde Krog. Skal dette ende med Slagsmaal?

I Krogs Sind læt der en lang Lysstribe. Han havde gaaet i Latinskole, havde faaet et Skær af klassisk« Dannelse, men var aldrig bleven Student og havde tierfor en Slags Forpligtelse til at hade den klassiske Dannelse. 1 hans Indre brummede det: Giovannina parodierer det hele Vrøvl og de forbandede Adjunkter, som foragter alle andre dannede Mennesker. Naar jeg er forelsket i Giovannina, saa er det en Protest i Aandens Navn mod Formen ... og mod Lavsvæsen . . . mod ... ja videre kunde han ikke formulere Protesten.

Klem var den mest rationelle. 1 Ian mindedes Primadonnaens Moder, som hans Venner rent glemte. I lende vilde han nødig have med i Tilgift.

— Det Fruentimmer er ikke saa tosset. For. . . jeg kan ogsaa nok lide Idealer og saadant noget Tøjeri ... for siger man, at man ikke bryder sig om det, saa bliver man jo sat i samme Lag som Slagtere ... og Fedtekræmmere og Skomagere . . . Sludder med deres Kunst og deres Idealer! . . . Naa, rent sjofelt skal man jo ikke tage Tingene. Men jeg vil nok sige, naar saadant et dejligt Fruentimmer vil forlade hele det Gøgleri ... og jeg kan blive min

egen Mand . . . jeg véd nok, hvad jeg vil, og Herredsfogden har lovet mig ....

I Ian maa has e sagt, i det mindste sine sidste Tanker, højt, thi han horteen tostemmig Opfordring: Hold Mund. Klem!

Han svarede:

Jeg har ikke sagt noget. Det er jer andre, som vrøvler.

Hans Fæller vare maaske ikke sikre i deres Sag. De svarede ikke. De blev siddende paa det lange Stykke Træ, grundende og lidende.

Stam slog i Træstammen. Han havde havt til 1 lensigt at slaa haardt og imponerende, men der var tyk og ru Bark paa Stammen, og det gik ud over hans Knoer. I Ians i Fantasien anlagte myndige Opfordring blev ganske jævn. da han sagde: Nu gaar jeg hjem.

Den gjorde ingen Virkning, thi baade Krog og Klem følte sig forpligtede til ikke at lystre. Et Kvarter eller tyve Minuter maatte gaa, for de to andre rejste sig, og saa gik de uden Kommando. De fulgtes op til Torvet. Først da spredte de sig til hver sin Side.

Lyset var for længst slukket i den øverste Etage i Hans Jensens høje Beværtningsbygning.

Formodenlig sov Giovannina Hermansen, mens hendes tre Tilbedere vaagede.

De skiltes ad paa Torvet, gik hver til sit med Ryggen krummet under den for dem uvante Byrde, som den buttede Primadonnas fulde Former, ubevidst137

kaade Spil og skikkelig-borgerlige, bestandig-borger-lige Væsen i hendes Stue under den forstandige Moders Opsigt havde lagt paa dem.

Næste Aften sad Krog som sædvanlig midt paa förste Hænk, Stam paa samme Bænk yderst til højre. Klem var der ikke.

Om Middagen havde Stam og Krog søgt Primadonnaen paa Hotellet, eller hvad man nu skal kalde Hans Jensens Etablissement, med den noble Hensigt at give et nyt Traktement, men Madam I lennansen havde vist forst sin Kartoffelnæse, dernæst sin store Haand med Forlovelsesring paa Langfingeren i Dor-aabningen, tysset og hvisket:

— Hanne maa sove, hun kan te taale at være saa længe oppe om Aftningen, som hun var i Gaar. (jod Morgen!

— Der er vinket af, sagde Stam.

— Det er der, sagde Krog.

Tæppet gik op. Stam og Krog havde lonligt spejdet hen mod venstre Side til Klems Plads. Han var ikke kommen, kom heller ikke.

lifter Forestillingens Slutning gik Krog og Stam ad hver sin Side Rygningen rundt, modtes i I lotel-korridoren, saa et Øjeblik noget fjendtlig paa hinanden under Gasblusset, fandt dog, at foreløbig var bevæbnet Nevtralitet den eneste mulige Situation og bankede endrægtig med liver sin Langfingerkno paa Giovanninas Dor.

Madam Hermansen viste sig igjen og var den samme ubojelige Moder som i Middags.

— Hvor mon Klem er? spurgte Krog, da han og Stam gik ned ad Trappen.

— For mig maa han gjeme være i I telvede, svarede Stam.

De skiltes ad ved Udgangsdoren og gik tilbage hver sin Vej, Bygningen rundt.

Dagen efter vakte en Meddelelse i det lokale Blad stor Opsigt. Skuespildircktøren meddelte, at paa Grund af

Frøken Giovannina Hermansens pludselige Upasselighed, kunde Den skjønne Helene forelobig ikke gives.

Endnu inden de gik paa Kontoret, vare Krog og Stam ved Hans Jensens Hotel for at spörge til den skjønnes Befindende.

Døren til hendes Værelse stod paa vid Gab. Ingen Kuffert! Kun den endnu uredte Seng havde efterladt et Aftryk af Madam I lermansen i dybere Og af Datteren i fladere Relief. Vinden fejede ind ad de aabne Vinduer; Gardinerne vajede afvexlende langt ind i Stuen og langt ud af Vinduet. Da ile gjorde den förste Bevægelse, forekom det de to Fuldmægtige, som rakte Gardinerne Tunge ad dem.

Paa Trappen mødte de Hr. Sørensen, Fremstilleren af Kalkas, ham, om hvem Byens Avis altid sagde, at han udstyrede sin Rolle med mange pudsige Smaatræk. Det var en lille, fedladen Mand.

Over sin skaldede Isse bar lian en Mellemting af en Hue og Kalot af falmet sort Fløjl, som næsten hang helt ned i Øjnene. Han saa surøjet og morgengnaven ud.

— Hvor er Giovani . . . Hvor er Froken Hermansen? spurgte Krog ham.

Hr. Sørensen tog lidt i Kalothuens Overdel og mumlede:

Abgestochen! Kan De erindre Visen om Kiitchen Ren/. ?

Han søgte at undgaa videre Forhandling. Krog betvang I Ijærtet, som bankede helt op i hans Hals, Og spurgte videre:

— Men hvorfor?

Ved et inte. Vilde vel have flere Penge. Det vil jo alle saadanne raa Tøse, som bare bliver engagerede for deres Bentøjs Skyld. Men det er detn, som trækker Hus.

Hor véd De hvad? sagde Stam med en truende Mine.

— Ja, jeg skal ikke disputere om den Ting, brummede I Ir. Sørensen, for jeg er akkurat lige glad, naar jeg faar, hvad jeg skal have.

Og De er Kunstner! sagde Krog.

Har jeg sagt det? sagde Sorensen. Men jeg har to Born at holde i Skole inde i Kjøbenhavn.

Og De er endda Komiker.

— Man maa være, hvad man har lært. Det maa De vel ogsaa. Jeg har nu lært at vride Ansigter.

— De er ikke lykkelig.

— Har jeg sagt det?

— De har aldrig troet paa Kunsten?

Hvad . . . om Forladelse . . . men hvad rager det Dem? Jeg kunde i mine unge Dage være bleven en Elsker, som der var noget at tjene paa, hvis jeg bare havcle været tre Tommer højere og ikke havde havt Opstoppernæse . . .

Ilm! De véd ikke, hvor Frøken Hermansen er rejst hen.

Jeg er lige glad . . . Nej Gu' véd jeg ej.

Direktøren maa vel vide det.

I Ian! Nej, naar han ikke kan tjene mere ved hende, saa véd han saamænd ikke, om hun er paa Bloksbjerg eller om hun har hængt sig. Ja undskyld, jeg villie gjærne forbi paa Trappen. God Morgen!

Stam og Krog gik paa Kontoret. Enhver kan gætte, med hvilken Andagt de arbejdede.

Ved Middagstid stod de uvisse midt paa Hovedgaden. Hvor skulde de gaa hen? Til Hans Jensen eller til den gamle Gjæstgivergaard ?

Saa opdagede de Klem. I Ian skraaede ganske ugenert over Gaden, rakte Haanden ud imod dem som i gamle Dage. Klem blev Fører, Stam og Krog fulgte ham. De gik ned paa den gamle Gjæstgivergaard.

Fra da af syntes Forholdet mellem de tre I-'uld-mægtige at være det gamle ud ad til. Men de spaserede ikke sammen mere; de mødtes kun MiddagNr. 11.

og Aften paa Gjæstgivergaarden. Og de saa saa alvorsmandige ud, at Gjæstestueits Borgerskab ikke turde indlade sig med dem. Selv Gjæstgiveren skulede mistænkelig til dem og vovede ikke at rive en Brander, naar han leverede dem deres Aftentoddy.

Han sukkede, naar de gik. Thi denne Toddy blev aldrig dubleret, tridupleret eller kvadruplerct som i de gode gamle Dage.

— I ler er ingen Gemytlighed mere i Gjæste-stuen, sagde Gjestgiveren, naar han havde slukket den sidste Petroleumslampe. — Naa, ja . . . ja . . . men se Gemytligheden, den bringer Fortering; for ellers . . . saa mener jeg. at Gemytligheden . . . muligen ... er en gammeldags Ting. Aa ... ja, saaniænd . . .ja! Jeg bliver aldrig gemytlig mere!

Saaledes sneg nogle Maaneder sig hen.

En Morgen læste Stam og Krog som sædvanlig det lokale Organ paa Sengen. Blandt Udnævnelser fandt de, at Exam. jur. Herredsfuldmægtig M. E. V. Klem var bleven udnævnt til Branddirektør i Æ.....

Som de siden fortalte hinanden, var de komne op af Sengen i en rygende Fart. De ilede begge ned til Herredskontoret for at lykønske deres gamle Ven. Han var der ikke. Han var afrejst Aftenen forud.

Derefter kunde Stam og Krog ikke udholde at se hinanden. Stam spiste paa Gjæstgivergaarden, Krog hos Hans Jensen.

Et Aar efter blev Stam Forvalter paa Universitetets Godser og Krog Prokurator i en Kjøbstad, og Krog fik i Tilgift Bestilling som Kæmner i samme By.

VI.

Fem Aar efter! Der er intet at fortælle derom. Folk som de tre Fuldmægtige udvikle sig ikke. De var nu omkring de halvhundrede Aar.

Klem var kommen videst. Han var bleven gift med Johanne alias Giovannina Hermansen havde fire Born og var af Hs. Majestæt bleven udnævnt til virkelig Kancelliraad. Han var desuden bleven Godsforvalter paa et lille Gods, hvor der endnu var nogle Fæstegaarde at sælge til Arvefæste.

De tre Fuldmægtige vare nu spredte som Stumperne af en sprungen Granat, men dog ikke længere end, at Stam og Krog hver havde to Mil til Klem og fire til hinanden indbyrdes. De to gik for de særeste gamle Pebersvende i By og Omegn; de passede deres Sager, omgikkes ingen, havde kun de flygtige Berøringer indbyrdes, dem, som Sammentræf i Forretningssager en enkelt sjælden Gang kunde foranledige. De lod, som de ikke kjendte videre til hverandre og undgik med Omhu at betjene sig af du« i Tiltale.

Naar de skiltes, sukkede de lonlig hver for sig, men skjældte ogsaa hver for sig hverandre ud indvendig. Klem flk naturligvis de skarpeste Salver,

thi ham mente hans forhenværende Venner — maatte Lykken absolut have gjort overmodig.

Klem var ogsaa lykkelig, i alt Fald forlangte han ikke mere af Livet, end det havde givet ham. Den forhenværende Primadonna, mellem hvis italienske Nom de guerre og kjøbenhavnske borgerlige Navn Johanne,

han havde valgt en engelsk Mellempropor tional Jenny tabte ved sit förste Svangerskab alle Kunstnerindenykker. Moderen gjorde desuden alt for pille dem ud af hende. Madam, nu Fru Hennansen, svælgede i I lusvæsen; det var hende en sand Nydelse at nedsalte hele Sider l-'læsk, mens Lagen bed i hendes Hænder og Arme; at stoppe en Gaas proj>-fuld med Æbler og Svesker; hun var selv finit pan Landet, og nu fandt hun, at al den megen Mad i Kjøkken og Kjælder, var en Belønning, Vorherre gav hende, fordi hun i saa mange Aar havde levet paa smal Kost med sin Mand Drejeren og sin Datter i en Kvistlejlighed i Adelgade.

Den unge Frue havde i fire Aar faaet tre Pigebørn og var gaaet op i deres Røgt og Pleje. Kancelliraad Klem passede sit, nød Livet, og naaede endogsaa til at blive inviteret til Middag paa nogle l Ierregaarde i sit Branddistrikt. Kun vilde han gjerne have en Son. Ogsaa dette Ønske bevilgede Skæbnen ham. Nr. 4 blev en Dreng, sund, stærk og stor; den lille tætbyggede Frue satte Bom i Verden med en Virtuositet og Lethed, at det var en Fornøjelse. Men Fruens permanente Svangerskab forhindrede Selskabelighed i Huset.

Kancelliraad Klem blev rørt. Han tænkte paa for og nu. Stam og Krog! . . . Aa, de stakkels gamle Pebersvende! Han var jo bleven Sejerherre i Elskovsdysten. Det sømmer sig en Sejerherre at være ædelmodig. Han bandte en mild Ed paa, at Stam og Krog skulde staa Fadder til Drengen. I Ian skrev en kort motiveret Indbydelse til dem. Stam svarede:

Idet jeg erkjender Modtagelsen af æret Skrivelse af 23. ds., skal det være mig en Ære at modtage det mig i den paalagte 1 Iværv.

H. l'. Stam.

l'nivcrsiteuforvaller.

Krog skrev:

I Gjensvar paa kjærkommen Skrivelse af 23, dennes, undlader jeg ikke at tilmælde. at gamle, bløde Folelser atter ere fremkomne i mit individuelle Liv, og foler jeg mig virkelig behagelig bevæget ved det skete og glæder mig til at nyde, hvad denne glædelige Begivenhed muligvis videre maatte kunne føre i sit Skjød.

Med uforandret Venskab

Chr. Krog.

Prokurator.

Klem boede i et pænt nyt Hus lige uden for Byen. Haven var endnu meget aaben, thi Buskene og Træerne vare unge. Det var i Lovspringstiden, og nu stod de med de smaa Blade, gjennemskinnede af Lyset, med dirrende Smaablink i den lyseblaa139 HJEMME

Luft. Tulipanerne robede tydelig dere> Farver i de store Knophylstre. Hist og lier v uggede en Hyazinth sine blaa eller rode Klokker paa den saftfulde og smidige Stilk. Det var den Dag usædvanlig varmt. Havestuedøren stod aaben; Solen spaserede mageligt ind og skænkede den sundhedstruttende Fru Jenny fuldt Lys, som luin sad der med Drengen paa Skjødet, en Madonna i den bredeste hollandske Stil.

Fra de vinfyldte Glas lob rosenrøde Reflexstriber ud over den hvide Dug.

Paa Madam — eller Fru Hermansens Pande idealiseredes de af Anstrængelse ved Madlavning og Opvartning frembragte Sveddraaber til Dugperler paa en oliemalet Blikplade.

Der havde været en stille, lidt forlegen Stemning under Festen. Kammertonen fra gamle Dage havde ingen af de forhenværende tre Fuldmægtige kunnet finde. Der var hos Stam og Krog en lille Smule Misundelse tilbage; den virrede rundt i deres Sind som Smaagnister i sortbrændt Papir, ug hos Klem lagde Følelsen af Medlidenhed med sine ensomme gamle Fæller et dækkende Flor over Trangen til at give sig hen. Han var af Naturen undselig for, hvad han kaldte at koge Roræg«.

Ingen havde udbragt Barnets Skaal. Og det var endda døbt: Martin (Faderens Fornavn) Stam Krog Klem. Stam

havde flere Gange traadt Krog paa Benene, men uden Frugt. Tilsidst traadte han saa haardt, at Krog af Smerte for op fra Stolen, og da han nu en Gang havde rejst sig op. slog han med en Art fortvivlet Mod sin Kniv mod Glasset og udbragte med et Forsøg paa at blande Humor med Rørelse den ny Verdensborgers Skaal. Han vikle slutte med en Aandrighed og sagde:

Gid da den unge Fædrelandsforsvarers Liv maa blive en skjon Roman, undfanget i Hjemmet, der tegnede til at blive dramatisk, men endte . . . endte elegisk.

Han vilde sagt idyllisk, men clet var saa længe siden han havde tumlet med de gamle æsthetiske Kategorier, som han havde opsnappet fra sin Ung-domslæsning, at Kunstordene ikke laa paa rede Haand for ham. Han følte, lige idet han udtalte det sidste Ord. at han havde begaaet en Bommert, men han kunde ikke rette den, og. skjønt han havde Ret til at forudsætte, at ingen af Selskabet kunde gribe ham i den, tog lians onde Samvittighed et Tag i hans løftede Yinger, og Skaalen endte mat. Stam foreslog et I lurra for den nydøbte, det kom i Gang, men den nydøbte tog paa at skrige ganske forfærdeligt op og lod til at finde sig yderst ubehagelig berørt ved Honnøren. Han blev ved under Desserten, der blev spist i en stor Fart. Da Bordet var hævet, sagde I-"ru Hermansen:

— Klem tag Barnet! De har taget saa godt paa de forrige saa skal jeg hente Vuggen — for sulten kan han ikke være, det er bare Søvnighed.

Svigersønnen adlød, tog Barnet let i sine Anne, gik op og ned ad Gulvet et Par Gange, tyssede paa

det. lagde det ned i Vuggen, og, ubevidst, af gammel Vane satte han sig ned, vuggede og nynnede med en hæs Bas ganske mekanisk Menelaos's Sang af Operetten :

Ak, jeg er gift ined Helene, gifl med Helene, Menelaos Drot.

\ ei er der somme, som mene, somme, stiln mene, jeg er en . . .

Pludselig standser han. Da Ordet l'er Tot kom ham paa Tungen, smagte han det. inden han fik det udsagt og holdt det tilbage. Men hans gamle Venner kunde Den skjønne Helene uden ad, og Virkningen af Klems pludselige l'avse var saa uimodstaaelig, at de kom til at le himmelhøjt. Barne-skriget blev overdøvet af den rullende Torden. Fruen stemmede i med. Dukkede Minder om de lystige Dage i I Ians Jensens Hotel med alle de tre Fuldmægtige op i hende? Hun gav sig til at synge hele Sangen alene, syngende tog hun en Bakke, satte en Portvinskarafi'e og Glas paa den, dansede med den hen mod sin Mand og hans Venner, de tømte Glassene, og Haand i Haand dansede de Kjæde Stuen rundt og ud i Haven, bestandig syngende:

Ak, jeg er gift med Helene, gift ined Helene.

Saa opfriskedes Resten af Dagen gamle Minder, gjenfortaltes gamle Anekdoter, gjenkaldtes Billeder af alle de Spidsborgere, Fuldmægtigene tidligere saa ned paa; Fruen gav et sandt Offenbachs Potpourri til Bedste; Vennerne bleve Natten over i Klems Hus og sang og dansede mere, end de sov. De maatte tage Frokosten med næste Morgen.

De rejste bort, platonisk forelskede i Klems svære Ægtehalvdel. Siden besøgte de ham hver Søndag i mange Aar.

Da den lille Martin holdt Tiaars Fødselsdag, mødte-Onklerne med rigtig store Præsenter. Inden de tog hjem. søgte Stam at faa Krog i Tale alene. Det lykkedes. Stam sagde:

— Du har vel ikke spist og drukket op Alt, hvad du ejer og har?

— Hvad . . . hvorfor?

Vi bliver gamle, du. 1 lar du gjort Testament ?

— Ja—a—a!

Til hvem? . . . Ungerne . . . derinde? Klems

Hvalpe?

-Ja!

— Det har jeg med. Ja. s:ui er alt godt. Saa gjør vi dog noget, naar vi er døde. Saa kan de Born dog lære noget og behøver ikke at blive saadan nogle Fæhoveder og Vrøvlehoveder som . . . nok sagt. Ilm! . . . det er forbandet, saa Brillerne dugger i fugtigt Vejr. Saa kan vi vel lade spænde for? Hører du?

— Ja . . . Peter . . . spænd for!

To Enspændervogne rullede hver til sin Side, saa Hjulskinnerne sprudede Gnister mod Makadamisert ngens Smaasten.Nr. ir.

140

Tusend Sjæle.

Koman af Alexis Pisemski. Pon«u).

?Hvor kun det falde Dem ind? Hvor kan De sige saadant noget r svarede Peter Mikailovitsch.

-Gavrilytsch! raabte han. Hent Hr. Exarkatotf.« Exarkatotf viste sig, noget bøjet, i luvslidt Uniform, mat i Ansigtet, med et blaat Oje kort sagt, en meget bedrøvelig Skikkelse.

Nikolai Ivanytsch, nu har De igjen hengivet Dem til Deres ulyksalige Lidenskab. De kjender selv, tror jeg, del græske Ord: Drukkenskab er et mildt Vanvid. Og hvor kan man ønske at være halv forrykt! Med Deres Forstand, med Deres Dannelse ... det er ikke pænt af Dem, det er virkelig ikke pænt.

Jeg har fejlet, Peter Mikailovitsch, det føler jeg selv meget godt, svarede Exarkatotf og bøjede Hovedet endnu dybere.

Aa, du med dit forvrængede Fjæs, sagde nu Konen uden al lade sig genere af Inspektørens Nærværelse. Du zngrer med Munden, men i dit Hjærte føler du ingen Ting. Du har fem Børn, det kan nok hænde sig, du sørger dejligt for dem Stjæle og tigge kunde jeg, hvis det kom an paa dig!

Ja, ja, sagde Godniev og rystede paa Hovedet.

Jeg har fejlet, Peter Mikailovitsch, gjentog Exarkatotf.

Jeg tror paa Deres Anger og haaber, at De for Alvor forbedrer Dem. Gaa nu til Deres Arbejde, sagde Peter Mikailovitsch. De ser. Madame, tilføjede han, da Exarkatotf var gaaet, De ser, at jeg ikke skaanede ham; jeg holdt en ordentlig StrafTepræken for ham; nu maa De heller ikke være vred længer.'

Men Fru Exarkatoff var ikke tilfreds.

Skulde jeg ikke ærgre mig længere? Hvad har De da egentlig gjort ham? De har kløet ham i Hovedet, den Køter!
<

Naa. naa! Synes De, det er passende for en Dame at sige saadant noget? svarede Peter Mikailovitsch, Ægtefolk maa søge at raadv Bod paa hinandens Fejl ved Kjærlighed og Sagtmodighed, men ikke ved at gjøre Skandale.

Naa, saa jeg skulde bryde mig om hans Kjærlighed det fordømte skjæve Fjæs, svarede Fru Exarkatotf, og, idet hun gik sin Vej, tilføjede hun: Hvis jeg havde vidst det, var jeg sikkert ikke kommet her hen. Disse JabrødreN

Foruden de Gjæster, der lejlighedsvis mødte, havde Peter Mikailovitsch ogsaa en daglig, nemlig sin kjødelige Broder, pensioneret Kaptejn Fiegont Mikailovitsch Godniev. Kaptejnen var Pebersvend, havde 100 Sølvrubler 1 Pension og boede til Leje i to smaa Værelser et Hus fra Peter Mikaiiovitschs Bolig. I Modsætning til sin snakkesalige og omgængelige Broder var

Kaptejnen meget tavs, han talte kun, naar han blev spurgt og saa endda kun saa faa Ord som muligt. Han holdt meget af Fugle, hvoraf han havde hen imod hundrede, af de forskjelligste Arter. Desuden var han Jæger og Fisker; men Gjenstand for hans allerommeste Tilbøjelighed var Hønsehunden Diana. Den sov hos ham, han vaskede den, havde den altid hos sig, betragtede den i Timevis, naar den laa lige saa lang den var under Bordet,

og lo saa.

Hvad ler I af. Kaptejn? spurgte Peter Mikailovitsch. Han kaldte altid sin Broder Kaptejn. Diana sover, svarede denne.

Naar det var Helligdag, havde Familien Godnicvs Liv vn lidt anden Karakter. Sædvanligt gik Peter Mikailovitsch i sin gamle, daglige Pekesche og med sin gamle Hue til Morgenmessen, hvor Kaptejnen ogsaa mødte. Efter Gudstjenesten gik de to Brødre hver til sit Hus. Til Aftensangen gik Peter Mikailovitsch med Nastenka. Saa bar han sin nye Kappe og Hat og var i halv Gaia.

Kaptejnen mødte ogsaa til Aftensangen. Naar Brødrene havde hørt Liturgien, knælede de ved Korset, saa kyssedes de og ønskede hinanden en lykkelig Fest. Desuden gik Kaptejnen hen til Nastenka, spurgte, som sædvanlig, hvorledes hun befandt sig, og ønskede hende til Lykke. Fra Kirken gik hele Familien hjem, hvor Pelagia havde Katfen færdig til dem. Paa Festdage var Peter Mikailovitsch endnu mere rolig og fornøjet end ellers.

Vil du ikke gjøre mig den Tjeneste at give mig en Pibe, kjære Broder? sagde han. naar han drak Katfe, hvad der kun skete én Gang om Ugen, ved hvilken Lejlighed han saa altid røg en Pibe Tobak.

Denne Opfordring voldte altid Kaptejnen særlig Fornøjelse. Han pustede omhyggeligt Røret ud, stoppede Piben med Akkuratesse, og naar han havde lagt et Stykke brændende Fvrsvamp paa den, rakte han den til Peter, som kyssede ham til Gjengjæld.

Godnievs Afskedigelse overraskede hele Byen. Naa, saa De har taget Deres Afsked? sagde man til ham.

Ja, Herre, svarede han. Hvor kunde det falde Dem ind: Aa! Jeg har faaet nok af det; jeg har været længe i Tjenesten. <

Men De kunde have ventet, til De lik dobbelt saa meget i Pension !«

Hvorfor skulde jeg det? Jeg har. Gud være lovet, saa meget, saa jeg kan leve, og jeg slaar mig nok igjennem.

Formen«.)

Festdagene.

Et Ugeblads Skæbne er haard. Naar Dagbladene har drøftet og gennemtygget et Æmne til det yderste, skal Ugebladet tage det op og helst se at tinde noget nyt ved det, der kan ægge den slappede Interesse. Det kan være vanskeligt nok, især i dette Tilfælde, hvor alle Sluser har været aabne

for brede Vehalenhedsstrømme, mens det heller ikke har skortet paa pikant Fontænerislen. Men med skal man være, hvordan det end gaar, og vi maa derfor fortsætte vore Meddelelser om det almindelige Indtryk, vi har faaet af Festdagene.

Vi sluttede sidst med hin Onsdag Nat, da elektriske Lys, bengalske Blus og rødgult Fakkelskjær kappedes om at oplyseNr. ir.

140

Tusend Sjæle.

Koman af Alexis Pisemski. Pon«u).

?Hvor kun det falde Dem ind? Hvor kan De sige saadant noget r svarede Peter Mikailovitsch.

-Gavrilytsch! raabte han. Hent Hr. Exarkatotf.« Exarkatotf viste sig, noget bøjet, i luvslidt Uniform, mat i Ansigtet, med et blaat Oje kort sagt, en meget bedrøvelig Skikkelse.

Nikolai Ivanytsch, nu har De igjen hengivet Dem til Deres ulyksalige Lidenskab. De kjender selv, tror jeg, del græske Ord: Drukkenskab er et mildt Vanvid. Og hvor kan man ønske at være halv forrykt! Med Deres Forstand, med Deres Dannelse ... det er ikke pænt af Dem, det er virkelig ikke pænt.

Jeg har fejlet, Peter Mikailovitsch, det føler jeg selv meget godt, svarede Exarkatotf og bøjede Hovedet endnu dybere.

Aa, du med dit forvrængede Fjæs, sagde nu Konen uden al lade sig genere af Inspektørens Nærværelse. Du zngrer med Munden, men i dit Hjærte føler du ingen Ting. Du har fem Børn, det kan nok hænde sig, du sørger dejligt for dem Stjæle og tigge kunde jeg, hvis det kom an paa dig!

Ja, ja, sagde Godniev og rystede paa Hovedet.

Jeg har fejlet, Peter Mikailovitsch, gjentog Exarkatotf.

Jeg tror paa Deres Anger og haaber, at De for Alvor forbedrer Dem. Gaa nu til Deres Arbejde, sagde Peter Mikailovitsch. De ser. Madame, tilføjede han, da Exarkatotf var gaaet, De ser, at jeg ikke skaanede ham; jeg holdt en ordentlig StrafTepræken for ham; nu maa De heller ikke være vred længer.'

Men Fru Exarkatoff var ikke tilfreds.

Skulde jeg ikke ærgre mig længere? Hvad har De da egentlig gjort ham? De har kløet ham i Hovedet, den Køter! <

Naa. naa! Synes De, det er passende for en Dame at sige saadant noget? svarede Peter Mikailovitsch, Ægtefolk maa søge at raadv Bod paa hinandens Fejl ved Kjærlighed og Sagtmodighed, men ikke ved at gjøre Skandale.

Naa, saa jeg skulde bryde mig om hans Kjærlighed det fordømte skjæve Fjæs, svarede Fru Exarkatotf, og, idet hun gik sin Vej, tilføjede hun: Hvis jeg havde vidst det, var jeg sikkert ikke kommet her hen. Disse JabrødreN

Foruden de Gjæster, der lejlighedsvis mødte, havde Peter Mikailovitsch ogsaa en daglig, nemlig sin kjødelige Broder, pensioneret Kaptejn Fiegont Mikailovitsch Godniev. Kaptejnen var Pebersvend, havde 100 Sølvrubler 1 Pension og boede til Leje i to smaa Værelser et Hus fra Peter Mikaiiovitschs Bolig. I Modsætning til sin snakkesalige og omgængelige Broder var

Kaptejnen meget tavs, han talte kun, naar han blev spurgt og saa endda kun saa faa Ord som muligt. Han holdt meget af Fugle, hvoraf han havde hen imod hundrede, af de forskjelligste Arter. Desuden var han Jæger og Fisker; men Gjenstand for hans allerommeste Tilbøjelighed var Hønsehunden Diana. Den sov hos ham, han vaskede den, havde den altid hos sig, betragtede den i Timevis, naar den laa lige saa lang den var under Bordet, og lo saa.

Hvad ler I af. Kaptejn? spurgte Peter Mikailovitsch. Han kaldte altid sin Broder Kaptejn. Diana sover, svarede denne.

Naar det var Helligdag, havde Familien Godnicvs Liv vn lidt anden Karakter. Sædvanligt gik Peter Mikailovitsch i sin gamle, daglige Pekesche og med sin gamle Hue til Morgenmessen, hvor Kaptejnen ogsaa mødte. Efter Gudstjenesten gik de to Brødre hver til sit Hus. Til Aftensangen gik Peter Mikailovitsch med Nastenka. Saa bar han sin nye Kappe og Hat og var i halv Gaia.

Kaptejnen mødte ogsaa til Aftensangen. Naar Brødrene havde hørt Liturgien, knælede de ved Korset, saa kyssedes de og ønskede hinanden en lykkelig Fest. Desuden gik Kaptejnen hen til Nastenka, spurgte, som sædvanlig, hvorledes hun befandt sig, og ønskede hende til Lykke. Fra Kirken gik hele Familien hjem, hvor Pelagia havde Katfen færdig til dem. Paa Festdage var Peter Mikailovitsch endnu mere rolig og fornøjet end ellers.

Vil du ikke gjøre mig den Tjeneste at give mig en Pibe, kjære Broder? sagde han. naar han drak Katfe, hvad der kun skete én Gang om Ugen, ved hvilken Lejlighed han saa altid røg en Pibe Tobak.

Denne Opfordring voldte altid Kaptejnen særlig Fornøjelse. Han pustede omhyggeligt Røret ud, stoppede Piben med Akkuratesse, og naar han havde lagt et Stykke brændende Fvrsvamp paa den, rakte han den til Peter, som kyssede ham til Gjengjæld.

Godnievs Afskedigelse overraskede hele Byen. Naa, saa De har taget Deres Afsked? sagde man til ham.

Ja, Herre, svarede han. Hvor kunde det falde Dem ind: Aa! Jeg har faaet nok af det; jeg har været længe i Tjenesten. <

Men De kunde have ventet, til De lik dobbelt saa meget i Pension !«

Hvorfor skulde jeg det? Jeg har. Gud være lovet, saa meget, saa jeg kan leve, og jeg slaar mig nok igjennem.

Formen«.)

Festdagene.

Et Ugeblads Skæbne er haard. Naar Dagbladene har drøftet og gennemtygget et Æmne til det yderste, skal Ugebladet tage det op og helst se at tinde noget nyt ved det, der kan ægge den slappede Interesse. Det kan være vanskeligt nok, især i dette Tilfælde, hvor alle Sluser har været aabne

for brede Vehalenhedsstrømme, mens det heller ikke har skortet paa pikant Fontænerislen. Men med skal man være, hvordan det end gaar, og vi maa derfor fortsætte vore Meddelelser om det almindelige Indtryk, vi har faaet af Festdagene.

Vi sluttede sidst med hin Onsdag Nat, da elektriske Lys, bengalske Blus og rødgult Fakkelskjær kappedes om at oplyseNr. lo. HJEMME

don Menneskemylr, der vadede omkring i Moradsel Kongens Nytorv. Vand forneden og Vand fra oven. Man skulde tro, der var Væde nok, og der var derfor noget harmeligt og uhyggeligt i at se Brandvæsenet slukke det Baal. som Studenter og Kunstnere havde dannet med deres Fakler udenfor Theatret. Flammen blusser højt, pjask, dér kommer Vandstraalen og slukker den. Det er ikke morsomt, men det kan jo være nyttigt i dette Tilfælde, ellers havde vi maaske paa Kongens Nvtorv faaet et Pendant til Slotsbranden; hvis det ikke er det. man har frygtet, véd vi ikke. hvorfor man berøvede de stakkels omkringstaaende den Smule Lys og Varme. Der var noget symbolsk i denne Slukning med Brandsprøjter paa en Tid, da Himlen ikke sparede paa sit Vand. Det var ligesom en efter-trvkkelig Opfordring til al slaa koldt Vand i Blodet. Som det gik med Fakkelbaalet, gik det ogsaa med Begejstringen. Man har skrevet Spalte op og Spalte ned en Spøgefugl regnede ud, hvor meget det var i Alen, nu kunde han sikkert beregne det i Mile . Man lavede et kolossalt Begejstringsbaal; men en Del af dets Materiale var temmelig let, blussede op og døde hen. Kjøbenhavn ståk et Par Flag ud og sagde: Aa, jeg er i Grunden lige glad! Men Bladene, de flammede, indtil de begyndte at komme med Sprøjterne. Nu mener de, at der i Grunden ikke har været noget rigtig ved del hele, én siger Dit, en anden Dat, og nogle siger, at del er Venstres Skyld. Naar vi nu lider under den Mangel at komme sent med vor Mening, har vi paa den anden Side den Fordel at kunne betænke os, inden vi siger noget. Og vi mene, som allerede sagt i forrige Numer, at der er blevet gjort alt for megen Reklame, at der har været meget forlorent i Begejstringen, at nogle Vandstraaler kunde være meget hensigtsmæssige; men vi vil ikke være saa dristige at give hverken det ene eller det andet Parti Skylden for, at Festen ikke blev, hvad den kunde have været; vi vil derimod glæde os over det virkelige positive Udbyt le, den har givet i aandelig Henseende, og dette ser vi i de mange Holberg-Forestillinger.

Det kongelige Theaters anden Holberg-Dag bragte som Indledning til Den politiske Kandestøber et originalt Festspil, En Avdiens paa Slottet 1747 , af en anonym Forfatter. Den Slags Stykker er en Uting. Tilskueren kan ikke andet end betragte den berømte Person, der fremstilles, med skeptiske Øjne. Vi har en Gang i Tyskland set et Stykke, hvori Bismarck optraadte som en Slags Deus ex machina og modtoges med uhyre Jubel, fordi Skuespillerens Maske var udmærket, og fordi Forfatteren havde lagt den store Statsmand lutter Slagord, som Nach Canossa gehen wir nicht o. a., i Munden. Men det var altsaa slet ikke Forfatteren, det var Bismarck, man hvidede. Og nu Holberg. Ham kjende vi alle for godt, haas Liv egner sig saare lidet til dramatisk Behandling; skulde dette gjøres, maatte man vel stille ham mellem et Galleri af hans egne dramatiske Personer. Den her skildrede Hof-Episode var absolut uheldig. Skjønt Hr. O. Poulsens Maske var god, lod man sig ikke illudere. Replikerne faldt meget net i en løjerlig Jargon, og Fru Eckardt saä nydelig ud. Det var det hele. Dernæst kom Den politiske Kandestøber . Glanspunktet i denne Forestilling var Hr. O. Poulsens Udførelse af

Kandestøberdrengen. Allerede da man hørte hans klaprende

Tøfler, glædede man sig til den Fornøjelse, der ventede én, og Jubelen begyndte, da han viste sig ædende paa et Smørrebrød . Og han holdt ved sit udmærkede Spil og sit uudtømmelige Lune Munterheden vedlige hele Stvkket igjennem; uden ham vilde man kjede sig. I Nærheden af hans Præstation stod Fru Phisters som Geske. Ogsaa hun var overordentlig morsom; men Overgangen fra den fornuftige, dvgtige Kandestøberkone til den latterlige, hovmodige Borgmesterfrue var for bråt og næppe sandsynlig. Hr. E. Poulsen leverede som Herman von Bremen noget dygtigt, men ikke noget fremragende. Han var lidt for dum og for nervøs og voldsom. Birollerne udførtes i det hele særdeles godt.

Den tredje Aften indlededes med samme Forspil. Efter en ret kjøn Menuet af Pr. Rung fulgte derpaa Holbergs Mascarade . Dette lystige Stykke gik fortræffeligt over Scenen i en udmærket Udstyrelse. Det var atter Hr. O. Poulsen, der bar det hele. P'ru Phi s ter var kostelig som den dansegale Magdelone, Hr. Kolling som Arv usædvanlig god, Elskerparret tog sig godt ud, og Fru Hilnier var en rask Pernille. Derimod tog Hr. Schram for tungt paa Jeronimus. At Hr. Kolling lader Arvs Bekjendelse forsvinde i Skraal er urimeligt, hvad skal det Snerperi til? Desuden var det unyt tigt, da Hr. O. Poulsen er en alt for munter og fornuftig Skuespiller til at lade lystige Ting gaa fra sig. Skulde man ikke kunne komme saa vidt, at man spiller Holberg, som han er? Intermediet var meget morsomt og smagfuldt arrangeret, og alt i alt var det en fornøjelig Aften.

Perlen blandt Holbergforestillingerne var Opførelsen af Ulysses von Ithacia, om Lørdagen. Den indledede s med en smuk og kraftig IntroJuzione marziale. af A'. M'. Gide, der dog ikke satte én i parodisk Stemning.

Tæppets Opgang hilstes med stormfuld Latter, og denne vedblev med større og mindre Mellemrum hele Stykket igjennem. Iscenesættelsen var nu ogsaa fortræffelig. Allerede Prologen satte én i den tilbørlige Stemning. Fru Hennings var en nvdelig Iris, og Hr. Jerndorffs Paris var kostelig. Ikke mindre morsomme var de tre Gudinder, af hvilke Fru Nyrop med rette fortjente Æblet. Personerne i Komedien havde saa godt som alle fundet den rigtige Toneart. Dog opfyldte Hr. Schram ikke de Forventninger, man havde næret. Han var den sødlige Prins af Arragonien fra Kjøbmanden i Venedig og i Længden noget kjedelig. Vi skal ikke opregne alle Morsomhederne, som endda kan være vanskelige nok at huske efter én Opførelse, men fremhæve Hr. O. Poulsens udmærkede Chilian. Denne Kunstner lider for meget under, at han har haft store Forgængere; om Chilians Rolle kan man heldigvis ikke sige andet, end at han har skabt den selv, og at hans Udførelse er mesterlig. Naar Ulysses- gjorde saa stor Virkning, da er det væsentlig Hr. O. Poulsens Fortjeneste; han er i det hele Betingelsen for, at Theatret kan spille Holberg. Kostumeringen og Dekorationerne vare højst komiske og til stor Ære for vedkommendes Smag. Man havde beklippet Dialogen lidt, heldigvis kun lidt. Ved denne Forestilling fejredes Holbergs Minde paa den smukkeste Maade.

(Om l'rivathealrcnc se nedenfor!) J. M. Nr. lo.

En Aften hos Frøken Rachel.

At Alfred de Musset. Oversat at Carl Michelsen.

>Tancréde vnr bleven spillet om Altenen paa TheaircFran-çais. og jeg var mellem Akterne gaaet op lor at sige Rachel, hvor godt jeg syntes om den Dragt, hun bar. I femte Akt havde hun livst sit Brev med et mere rorende og inderligt Tonefald end nogen Sinde. Ilun har selv fortalt inig, at hun i det Djeblik havde grædt «•g følt sig saa betaget, at hun havde været bange t'or, hun skulde blive midi til at standse. Da jeg Klokken ti gik fra Theatret, mødte jeg hende tilfældigvis i et af Galerierne i Palais- Royal ined Felix Bon nai re under Armen og fulgt al en Flok unge Skuespillerindeelever, Frøken Rabut, Froken Dubois og liere fra Konservatoriet. Jeg hilser hende, hun

siger: »Gaa med hjem og spis til Aften.«

Vi kommer hjem i Passage Vérot-Dodat, hvor hun den Uang boede. Uonnaire fordufter, gnaven og ærgerlig over vort Møde, Rachel smiler over den -olle Kyrs Bortgang. Vi gaar op og tager Plads, hver af Herrerne hos >in Dame, jeg ved Siden af del kjære Pigebarn. Kiler at have vexlet nogle ligegyldige Repliker med os, lægger Rachel Mærke til, at hun oppe paa Scenen har gleint sine Ringe og Armbaand, og sender sin l'ige hen at hente dem. Nu var iler altsaa ingen, der kunde liesørgo Aftensmaden. Men Rachel rejser sig op, gaar hen og klæder sig om og lober ud i Kokkenet. Et Kvarters Tid efter kommer hun ind i Slobrok med Kappe paa Hovedet og et Torklæde ned om l 'rerne, skjøn som en Kngel. med en Tallerken i Haanden, hvorpaa 3 Stykker ltofsieg, som liun selv har stegt. Hun sætter Tallerkenen midt paa Bordet og siger til os: -Tog nu for jer af Retterne, hvorefter hun gaar ud igjen i Kokkenet og lidt efter kommer tilbage med en Terrin-I -ld dain]ien

Der er ju Tinskeer ude i Kokkenet, siger Moderen, der er sulten. Rachel gaar ud at hente dem, bringer ileni og uddeler dem ' ld lijæsterne. ' I ler l>egynder følgende Samtale, som man snart vil kunne indse, jeg gjengiver uforandret.

Maderen. Kjære Barn, din Bøf er lor meget stegt.

Rachel. Det er sandt, den er saa haard som en Sten. Da jeg i sin Tid lavede Mad til os. var jeg ellers en dygtig Kokkepige. Det Talent har jeg da mistet; men hvad skal man sige til ilet, hvad jeg har tabt 1 den ene Ende. har jeg vundet i den anden. Hvorfor spiser du ikke, Sarah.5

Setreth. Nej, jeg spiser ikke med Tinskeer.

Rachel. Ja -aa. Er del fordi jeg har kjiilu el Dusin Sølvskeer tor mine Sparepenge, ai du ikke længer kan najes med Tin? Hvis jeg bliver endnu rigere, maa du vel snart have en Tjener bag din Stol og en foran. Aldrig -killer jeg mig ved disse gamle Tinskeer, dertil har vi haft dem for længe. Vel, Moder?

Moderen mol Munden fuld af Mad). Hvor du er barnagtig.

Rtteltel id) mi»). Tænk Dem blot: da jeg spillede paa Moliere Theatret, havde jeg kun to Par Stroin]>er, og hver Morgen . . .

Her giver hendes Søster Sarah sig til at pludre tysk for at faa hemle til at lie.

Rathtl bliver ved . Lad være med dit tysk! — Der er ingen Skam i del. — Jeg havde kun 10 Par Strømper og var nodt til liver Morgen at vaske del ene Par for a: kunne spille med det 0111 Aftenen. Dot hang saa i min Stue og red paa en Seglgarns Snor, mens eg havde det andel Par paa.

fig* '»g saa holdt De Huset i Orden?

Rachel. Jeg stod op hver Morgen Klokken sex, og Klokken otte var alle Sengene redte. Derefter plejede ieg at gaa paa Torvet for at kjøbe Middagsmad.

Jeg. Tog De noget paa Kurven?

Rachel. Nej. Jeg var en ærlig Kokkepige, var jeg ikke, Moder:

Mcderm s>i»eiidir Jo, det er sandt.

Rachel. Kun én (Jang smid jeg i en Maaned for lidt hver Dag. Naar jeg havde kjøbt lor 4 Sous, regnede jeg det t'or 5. og naar jeg havde lagt 6 ud, skrev jeg 12. Da Maaneden var gaaet, ejede jeg 3 Franks.

7.:;' i en <tnoiR I 'om- . Og hvad brugte De -aa de 3 Franks til, om jeg maa spørge?

Moderen, der mærker, at Kachd li« For dem kjøbte hun sig saa-mænd Moliéres Værker, Hr. Musset.

Jeg. Nej virkelig!

Rachel. Ja, det er virkelig sandt. Jeg havde allerede en Corneille og en Racine. men jeg maatte have en Moliere. Den kjøbte jeg saa for mine 3 Franks og tilstod min Brøde. — Hvorfor gaar dog Frøken Rabut sin Vej? — (jod

Nat, Frøken Kabut.

De fleste af de tilstedeværende kjedsommelige Personer kjeder sig naturligvis og gjør som Krøken Rabut. Pigen kommer tilbage ined Kingene og Armbaandcne og lægger dem paa Bordet. De er meget kostbare, alene Annbaandene, hvorved der hænger en < »uld-krone, har en Værdi til' en 5—<>000 Kranks. Alt det ligger der og roder paa Bordet mellem Salaten, Spinaten og Tinskeeme. Imidlertid kaster jeg ei Blik paa Rachels Ilænder, fordi jeg er kommen til at Uenke paa, al al den Rengjøring og Madlavning og Sengeredning og andel husligt Arbejde har maattet sætte sine Mærker paa dem og gjort dem stygge. Men nej, ile er nysscljge. hvide, buttefie og ganske smalle og spidse, rene Prinsessehænder. Sarah vil fremdeles ikke spise noget, men sidder og giver ondt af sig paa lysk. Del maa bemærkes, at hun samme Morgen paa egen Haand havde gjort en lille Udtlugt temmelig langt bort ira ile moderlige Vinger, og at det kun var paa Søsterens udtrykkelige Forbøn, at liun havde faaet Tilgivelse og l.ov til at sidde med ved Bordet.

Rachel «vart» |u.i hend» ty-,kc Surmuleri). Nu er jeg kjed al al høre paa dig. Jeg har faaet Lyst til al lortælle otn min Ungdom. Jeg minde», at jeg en 'Jang prøvede paa at lnve I'unsch 1 en af de Tinskeer. Jeg holdt den hen over l.yset, men den smeltede i Haanden paa mig. Hør engang, Sofie, tag mig noget Kir»ebærrxim, saa kan vi låve Punsch. Naa, nu -iger jeg Velbekomme! l'.-m

bringer cu Fliwke!»

Moderen. Sofie bar lagei en fejl Klaske. Del er Absint.

Jeg- Aa, giv mig lidt.

Rachel. Det skal glæde mig, om De vil nyde noget i vort Hus.

Moderen. Absint skal være en meget -und Drik.

Jeg. Nej, tværtimod. Det er noget usundt og afskyeligt noget.

Sarah. Hvorfor vil De da drikke del?

Jeg. Kor at kunne sige, al jeg har nydt noget 1 Deres Hus.

Rachel. Saa vil jeg ogsaa have noget.

Hun skjænker sig et Olas Absint og drikker det. Man bringer hende en Solvskaal, hvori hun kommer Sukker og Kom. Derefter stikker hun Ild paa Piinselien og lader den brænde.

Rachel. Hvilken dejlig blaa Klamme!

Jeg. Det lager sig endnu l>edre ud i Mørke.

Rachel. Sofie, tag Lysene borti

Moderen. Nej vist ikke nej. Hvad er dog del for et Indfald' Nu har jeg aldrig hort Magen!

Rachel. Aa, det er ikke til ut holde ud. Vær nu ikke vred, lille Minier, saa er du rigtig sød. Kysser lien.:. Jeg vil saa gj erne have, at Sofie skal tage Lysene l>ort.

En eller anden Herre tager de to Lys og s.etler dem under Mordet, saa at der bliver Tusmørke i Stuen. Moderen bliver afvexlende grøn og blaa, eftersom Skjæret fra den brændende Pun-ch falder paa hende, og vender bele Tiden sine Ojne mod mig for ai kunne iagttage mine Bevægelser. - Lysene kommer op igjen.

F.n Smigrer, (•'røken Rabut log sig ikke godt ud i Aften.

Jeg. De maa være noget kræsen. Jeg fandt hende kjøn.

.Vok en Smigrer. Hun mangler Intelligens.

Rachel. Hvor kan De dog sige det? Der er saamænd mange, der ikke har hendes Forstand, og for øv rigi er hun en rar Pige. I „td hende være. Jeg kan ikke lide, at man laler ilde «111 mine Kammerater.

Ptmschen er lavet. Rachel fylder Olassene og -ætter dem rundt til Selskal>et. liun hælder det, der bliver tilbage, ned i en'43

dyb Tallerken og giver sig til at søbe ilet med en Ske. Derefter tager hun min Stok. trækker den Dolk frem, soin er i den, og stanger sine Tænder med Spidsen. — Dermed ender Barnagtighederne og den dagligdags Passiar. Et eneste Ord er nok til at forandre hele Situationens Karakter og fore Poesien og Kunstnerinstinktet ind paa Scenen.

J/g. Hvor De heste det Brev i Aften! De var meget bevæget !

Rachel. Ja. Jeg havde en Fornemmelse, som om noget skulde gaa itu inden i mig . . . Men det er del saminc. jeg holder ikke synderlig af det Stykke (Tancrede). I »et er ikke rigtig sandt.

Jeg. De holder vel mere af Corneille! og Racines Stykker?

Rachel. Ja, jeg holder meget af Corneille. Og dog er han undertiden ensformig, til andre Tider svulstig. Nej, alt det er endnu ikke Sandheden.

Jeg. Saa sagte, Kroken1

Rachel. 1 lor nu en Gang. Naar for Exempel Sabine i -1 lom-tiernes siger:

»Man skifter stundum Elsker, man skifter aldrig Mand« saa kan jeg ikke lide det. Det er plumpt.

Jeg. Men De maa dog i alt Fald indrømme, at det er sandt.

Rui-hel. Ja vel, men er ilet Corneille værdigt- Nej, maa jeg saa bede oin Racine. Ilam tilbeder jeg. Alt hvad'han siger er saa sandt, saa skjønt, saa ædelt.

jeg. Siden vi taler om Racine, kan De huske. De for nogen Tid siden fik et Brev uden Underskrift med et Kaad angaaende den sidste Scene i Mitridates

Rachel.\ Ja rigtig. Jeg fulgte ogsaa Kaadet, og siden den Tid har Publikum altid klappet ad mig i den Scene. Skulde 1 'e vide. hvem del var, der skrev?

Jeg. Ja, jeg gjør. Det var den Dante, der har den største Sjæl og de mindste Fødder i hele Paris. — Hvilken Rolle indstuderer De lor Øjeblikket?

Rachel. Til Sommer skal vi »pille »Mane Stuart:, og saa > Polyeucte t, og saa maaske . . .

fig. Nu da?

Rachel (slaar ! Burdet . Ja, jeg vil spille .Kædrai. lie siger nok, at ieg er for ung. og at jeg er for mager og en Mængde andre Dumheder. Men jeg svarer blot: Det er Racines skjønneste kolle, jeg forlanger at spille den.

Sarah. Kjære Soster. deri gjør du maaske l'ret.

Rachel. I .ad mig være i Fred. Hvis nogen finder, at jeg er for ung, og at Rollen ikke er passende, saa siger jeg blot: Jeg har ved Gud sagt meget værre Ting, da jeg spillede > Roxelane«, og hvad kommer det mig ved? Hvis nogen finder, at jeg er for mager, saa paastaar jeg. al det er dumt sagt. En Kvinde, der nærer en skiændig Elskov i sit Bryst, men hellere vil do end give efter for denne Følelse, en Kvinde, der fortæres i sin l.idenskab og smelter hen i Taarer, en saadan Kvinde kan ikke have en Barm som Fru ParadoL Det villie være meningsløst, Jeg har i de sidste otte Dage læst Rollen li Gange igjennem. Jeg véd endnu ikke, hvorledes ieg vil spille den, men jeg vil blot sige Dem, at jeg kan føie den. Pyt med Uladene! Det skal ikke lykkes dem at gjøre mig kjed deraf. I >e véd ikke, livad de skal finde paa for at skade mig i Stedet for at hjælpe mig og opmuntre mig. Men jeg skal spille for fire, om det gjøres fornødent. i Vmulcr »ijj om imedmlg.' Ja, jeg har læst nogle oprigtige Artikler, samvittighedsfuldt skrevne, noget af det bedste og nyttigste, jeg ved. Men der er saa mange Folk, der bruger deres IVn til at lyve og

rive ned. lien Slag- er værre end Røvere og Mordere. De dræber al Aand med Knappe naalsstik. O, jeg iror gjærne, jeg kunde forgive dem.

Moderen. Kjære liarn. du taler for meget, du bliver træt. I Morges var clu oppe Klokken sex. Gud maa vide, hvad der ståk dig, saadan soin du for ud og ind. Nu har du ladt Munden løbe hele Dagen og spillet i Aften. Du bliver tilsidst syg.

Rachel. livlig Nej, lad mig blot have Lov til at tale. Det er en I.ivsltetingel.se for mig. (Vender am imen) mig Maa jeg gaa ind at hente Bogen, -aa kan vi læse Rollen -ammen.

Jeg. Heller end gjærne. De kan ikke gjøre mig en større Glæde.

Sarah. Men Søster dog. Klokken er halv tolv.

Rachel. Du har l.ov at gaa i Seng, hvis du ikke vil blive længer opjie.

Sarah gaar ganske rigtig hen og lægger sig til Ro. Rachel staar op og gaar ud af Stuen. Et Øjeblik efter kommer hun tilbage tned et Bind af Racine i Haanden. Der er noget vist højtideligt og religiøst i hendes Mine og O ang, næsten som en Præst, der begiver sig hen til Alteret med tie hellige Kar i Haanden. Hun sætter sig ned ved min Side og pudser Lyset. Mimeren blunder smilende,

Rachel (aabner Bogen med cn ejendommelig .KrWiglied r.j hujer sis far den Hvor jeg elsker den Mand! Naar jeg ser i den Bog, kunde jeg gjærne blive siddende to Dage i Træk uden at spise eller drikke.

Rachel og jeg begynde nu at læse i > Fædra• med Bt.igen lig gendc paa Bordet imellem os. Alle de andre gaa deres Vej. Ra chel hilser med ei lille Nik enhver, der fjærner sig, og bliver ved at ltese. I Begyndelsen fremsiger hun Versene med ei ensformigt Tonefald som en, der læser en Bøn op, men efterhaanden kommer tier Liv i hende. Vi udvexle vore Bemærkninger og 'Tanker om hvert Sted. Endelig kommer hun til den Scene, hvor Fædra er kla-rer sig. Da strækker hun -.in højre Arm ud over Bordet, lægger Panden mod den venstre Haand og støtter den med Albuen og giver sig fuldstændig ben. Dog taler hun endnu kun med halv Stemme. Pludselig funkle hendes Øjne, Racines Geni opklarer hendes Ansigt, hun blegner og rødmer. Aldrig har jeg set noget saa skjønt og saa interessant, aldrig har hun paa Scenen gjort saa stærkt ei Indtryk paa mig.

Ilendes Trælhed, lidt Hæshed, Punschen, den sildige Time, cn næsten feberagtig Livligbed paa de smaa Kinder med Natkappen om, et vist uhørt Trylleri over hendes Væsen, de straalende Blikke, der spörge mig lil Raads, et barnligt Smil. der finder Lejlighed til at snige sig ind midt i alt det. ja om det saa er del uordentlige llord, 'Tællelyset meel den flimrende F'lamme, Moderen, der blunder ved Siden af os, alt tiet forener sig til cl Rembrandtsk Billede, et Komankapitel i Smag ined Wilhelm Meister og et Minde Om Kunst nerliv, (ler aldrig skal udslettes af min Erindring.

Vi naa saaledes hen til en halv Time over Midnat. Hendes Fader kommer nu hjem fra Operaen, hvor han har set F røken Na than optræde første Gang i Jødinden . Næppe har han sst sig ned, før han med et Par hensynsløse Ord befaler Datteren at holde op at læse. Rachel lukker Bogen og siger: »Det er oprørende! Men jeg skal selv kjøbe mig nogle Ly- og l:ese ene, naar ieg er kommen i Seng. Jeg sau paa hende; der trillede to store 'Taarer ned ad hendes Kinder.

Det var virkelig oprørende al st et saadant N æsen blive behandlet paa den Maade. Jeg rejste mig op og gik min Vej fuld af Beundring og Ærbødighed og ganske rørt i min Sjæl. Og da jeg koin hjem, skyndte jeg mig med stenografisk Nøjagtighed at nedskrive alle Enkelthederne ved denne besynderlige Alten, for at man en Gang kan finde dem efter min Død.

THEÅTRENE

Ogsaa Privatiheairene har med |iaaskjønnelsesværdig Iver søgt at højtideligholde Nationalfesten. Højest i Rang slaar Folke-theatrets Forestilling, som vi allerede omtalte forrige Gang. Valget af Stykker. Iscenesættelse og Udførelse viilner om en skjønsout Smag.

Casino aabnede sin Festforestilling med ei smukt Potpourri over gamle Melodier, indrettet af .-Ixel Grandjean. I fertil havde Hr. Ham Tegner arrangeret en Del smagfulde Tableaux, i hvilke Frk. Olsen (Musiken) og Frk. Bodilsen (Penia) tog sig prægtigt ud. Saa opførte man et meget sentimentalt Stykke, »Et Solglimt«, hvis anonyme Forfatter lader en ung Pige. der viser sig at være en Datter af llollicrgs Ungdomselskede, kaste et Solglimt over den store Digters sidste Dage. Det var lavet, men ikke godt lavet. Endelig gav man • Kilderejsen i. Ilr. A'euwann, der spillede Jeroni-'43

dyb Tallerken og giver sig til at søbe ilet med en Ske. Derefter tager hun min Stok. trækker den Dolk frem, soin er i den, og stanger sine Tænder med Spidsen. — Dermed ender Barnagtighederne og den dagligdags Passiar. Et eneste Ord er nok til at forandre hele Situationens Karakter og fore Poesien og Kunstnerinstinktet ind paa Scenen.

J/g. Hvor De heste det Brev i Aften! De var meget bevæget !

Rachel. Ja. Jeg havde en Fornemmelse, som om noget skulde gaa itu inden i mig . . . Men det er del saminc. jeg holder ikke synderlig af det Stykke (Tancrede). I »et er ikke rigtig sandt.

Jeg. De holder vel mere af Corneille! og Racines Stykker?

Rachel. Ja, jeg holder meget af Corneille. Og dog er han undertiden ensformig, til andre Tider svulstig. Nej, alt det er endnu ikke Sandheden.

Jeg. Saa sagte, Kroken1

Rachel. 1 lor nu en Gang. Naar for Exempel Sabine i -1 lom-tiernes siger:

»Man skifter stundum Elsker, man skifter aldrig Mand« saa kan jeg ikke lide det. Det er plumpt.

Jeg. Men De maa dog i alt Fald indrømme, at det er sandt.

Rui-hel. Ja vel, men er ilet Corneille værdigt- Nej, maa jeg saa bede oin Racine. Ilam tilbeder jeg. Alt hvad'han siger er saa sandt, saa skjønt, saa ædelt.

jeg. Siden vi taler om Racine, kan De huske. De for nogen Tid siden fik et Brev uden Underskrift med et Kaad angaaende den sidste Scene i Mitridates

Rachel.\ Ja rigtig. Jeg fulgte ogsaa Kaadet, og siden den Tid har Publikum altid klappet ad mig i den Scene. Skulde 1 'e vide. hvem del var, der skrev?

Jeg. Ja, jeg gjør. Det var den Dante, der har den største Sjæl og de mindste Fødder i hele Paris. — Hvilken Rolle indstuderer De lor Øjeblikket?

Rachel. Til Sommer skal vi »pille »Mane Stuart:, og saa > Polyeucte t, og saa maaske . . .

fig. Nu da?

Rachel (slaar ! Burdet . Ja, jeg vil spille .Kædrai. lie siger nok, at ieg er for ung. og at jeg er for mager og en Mængde andre Dumheder. Men jeg svarer blot: Det er Racines skjønneste kolle, jeg forlanger at spille den.

Sarah. Kjære Soster. deri gjør du maaske l'ret.

Rachel. I .ad mig være i Fred. Hvis nogen finder, at jeg er for ung, og at Rollen ikke er passende, saa siger jeg blot: Jeg har ved Gud sagt meget værre Ting, da jeg spillede > Roxelane«, og hvad kommer det mig ved? Hvis nogen finder, at jeg er for mager, saa paastaar jeg. al det er dumt sagt. En Kvinde, der nærer en skiændig Elskov i sit Bryst, men hellere vil do end give efter for denne Følelse, en Kvinde, der fortæres i sin l.idenskab og smelter hen i Taarer, en saadan Kvinde kan ikke have en Barm som Fru ParadoL Det villie være meningsløst, Jeg har i de sidste otte Dage læst Rollen li Gange igjennem. Jeg véd endnu ikke, hvorledes ieg vil spille den, men jeg vil blot

sige Dem, at jeg kan føie den. Pyt med Uladene! Det skal ikke lykkes dem at gjøre mig kjed deraf. I >e véd ikke, livad de skal finde paa for at skade mig i Stedet for at hjælpe mig og opmuntre mig. Men jeg skal spille for fire, om det gjøres fornødent. i Vmulcr »ijj om imedmlg.' Ja, jeg har læst nogle oprigtige Artikler, samvittighedsfuldt skrevne, noget af det bedste og nyttigste, jeg ved. Men der er saa mange Folk, der bruger deres IVn til at lyve og rive ned. lien Slag- er værre end Røvere og Mordere. De dræber al Aand med Knappe naalsstik. O, jeg iror gjærne, jeg kunde forgive dem.

Moderen. Kjære liarn. du taler for meget, du bliver træt. I Morges var clu oppe Klokken sex. Gud maa vide, hvad der ståk dig, saadan soin du for ud og ind. Nu har du ladt Munden løbe hele Dagen og spillet i Aften. Du bliver tilsidst syg.

Rachel. livlig Nej, lad mig blot have Lov til at tale. Det er en I.ivsltetingel.se for mig. (Vender am imen) mig Maa jeg gaa ind at hente Bogen, -aa kan vi læse Rollen -ammen.

Jeg. Heller end gjærne. De kan ikke gjøre mig en større Glæde.

Sarah. Men Søster dog. Klokken er halv tolv.

Rachel. Du har l.ov at gaa i Seng, hvis du ikke vil blive længer opjie.

Sarah gaar ganske rigtig hen og lægger sig til Ro. Rachel staar op og gaar ud af Stuen. Et Øjeblik efter kommer hun tilbage tned et Bind af Racine i Haanden. Der er noget vist højtideligt og religiøst i hendes Mine og O ang, næsten som en Præst, der begiver sig hen til Alteret med tie hellige Kar i Haanden. Hun sætter sig ned ved min Side og pudser Lyset. Mimeren blunder smilende,

Rachel (aabner Bogen med cn ejendommelig .KrWiglied r.j hujer sis far den Hvor jeg elsker den Mand! Naar jeg ser i den Bog, kunde jeg gjærne blive siddende to Dage i Træk uden at spise eller drikke.

Rachel og jeg begynde nu at læse i > Fædra• med Bt.igen lig gendc paa Bordet imellem os. Alle de andre gaa deres Vej. Ra chel hilser med ei lille Nik enhver, der fjærner sig, og bliver ved at ltese. I Begyndelsen fremsiger hun Versene med ei ensformigt Tonefald som en, der læser en Bøn op, men efterhaanden kommer tier Liv i hende. Vi udvexle vore Bemærkninger og 'Tanker om hvert Sted. Endelig kommer hun til den Scene, hvor Fædra er kla-rer sig. Da strækker hun -.in højre Arm ud over Bordet, lægger Panden mod den venstre Haand og støtter den med Albuen og giver sig fuldstændig ben. Dog taler hun endnu kun med halv Stemme. Pludselig funkle hendes Øjne, Racines Geni opklarer hendes Ansigt, hun blegner og rødmer. Aldrig har jeg set noget saa skjønt og saa interessant, aldrig har hun paa Scenen gjort saa stærkt ei Indtryk paa mig.

Ilendes Trælhed, lidt Hæshed, Punschen, den sildige Time, cn næsten feberagtig Livligbed paa de smaa Kinder med Natkappen om, et vist uhørt Trylleri over hendes Væsen, de straalende Blikke, der spörge mig lil Raads, et barnligt Smil. der finder Lejlighed til at snige sig ind midt i alt det. ja om det saa er del uordentlige llord, 'Tællelyset meel den flimrende F'lamme, Moderen, der blunder ved Siden af os, alt tiet forener sig til cl Rembrandtsk Billede, et Komankapitel i Smag ined Wilhelm Meister og et Minde Om Kunst nerliv, (ler aldrig skal udslettes af min Erindring.

Vi naa saaledes hen til en halv Time over Midnat. Hendes Fader kommer nu hjem fra Operaen, hvor han har set F røken Na than optræde første Gang i Jødinden . Næppe har han sst sig ned, før han med et Par hensynsløse Ord befaler Datteren at holde op at læse. Rachel lukker Bogen og siger: »Det er oprørende! Men jeg skal selv kjøbe mig nogle Ly- og l:ese ene, naar ieg er kommen i Seng. Jeg sau paa hende; der trillede to store 'Taarer ned ad hendes Kinder.

Det var virkelig oprørende al st et saadant N æsen blive behandlet paa den Maade. Jeg rejste mig op og gik min Vej fuld af Beundring og Ærbødighed og ganske rørt i min Sjæl. Og da jeg koin hjem, skyndte jeg mig med stenografisk Nøjagtighed at nedskrive alle Enkelthederne ved denne besynderlige Alten, for at man en Gang kan finde dem efter min Død.

THEÅTRENE

Ogsaa Privatiheairene har med |iaaskjønnelsesværdig Iver søgt at højtideligholde Nationalfesten. Højest i Rang slaar Folke-theatrets Forestilling, som vi allerede omtalte forrige Gang. Valget af Stykker. Iscenesættelse og Udførelse viilner om en skjønsout Smag.

Casino aabnede sin Festforestilling med ei smukt Potpourri over gamle Melodier, indrettet af .-Ixel Grandjean. I fertil havde Hr. Ham Tegner arrangeret en Del smagfulde Tableaux, i hvilke Frk. Olsen (Musiken) og Frk. Bodilsen (Penia) tog sig prægtigt ud. Saa opførte man et meget sentimentalt Stykke, »Et Solglimt«, hvis anonyme Forfatter lader en ung Pige. der viser sig at være en Datter af llollicrgs Ungdomselskede, kaste et Solglimt over den store Digters sidste Dage. Det var lavet, men ikke godt lavet. Endelig gav man • Kilderejsen i. Ilr. A'euwann, der spillede Jeroni-Kr. il. HJEMME

mus, maa være for ung lil den Slags Koller; der er i alt Kald noget kunstlet ved lian- Spil. Frk. Hrøtk var en net Leonora og Fru S'i foiuu-tz-Xu tscn en kvik Pernille. Fru fktty Smi,Hh optraadte som Gj.est i Magdelones Kolle; men denne er «aa lille, at man ikke havde nogen rigtig Glæde af at gjense Kunstnerinden. Henrik ligger ikke tor lir. J/eistngreen ; vel var der morsomme Ting i hans Spil; men han var øjensynlig ikke paa sin rette Boldgade, og lians Bevægelser mindede undertiden alt for meget om den engelske Officer i • Donna Juanita-. Han var bedst soin den falske Dr. Bomlr.ftus. De andre rollehavende var respektable. Hr. li. Xirisen (som I-eonard) umulig.

Paa Dagmartheatret blev Forestillingen indledet med Chr. II ilslers Digt »Ludvig Holberg., fremsagt med klangluld Stemme, men uden synderlig mærkeligt Foredrag af Hr. Cetti. Saa fremtraadte i en Bageskov I-ru Oda Xielsesi, klædt, som man tænkte sig Thalia klædt i 1722, og deklamerede Rostgaards snurrige Prolog, da den förste danske Komedie blev spillet, den 23. Sept. 1722 . Man spillede dernæst Diderich Menschcn-Skræk• .særdeles net; men Stykket selv er ikke videre morsomt med sin liarokke Blanding af holbergsk Tale og sydlandsk Sceneri. Hr. Wulff var meget god som Joden, lians Manerer var morsomme, og en Del af hans

OG UDE.

Repliker kon» med stor komisk Kraft. Derimod var Hr. Xeumtnu mindre heldig. Hele denne Skuespillers Person er en Protest mod Pudsenmageren Henriks gemytlige Rolle. Som forklædt lode var lian ligefrem afskyelig. Atter saa man Fru Oda Xie/sen i Skoven, forklædt som en kjon ung Pige, der *ang ire Slutniigssange til Holbergske Komedier — en snurrig Ide. Til Slutning gaves: : Besøg hos Efterkommerne«. Billeder lil Holbergsfestcn 1SS4 af Krik Hi'gh. Dette -Besøg« indeholdt et Hjærtesuk over Nutidens Øaarsknb, et Længselssuk efter Holbergs l id og endelig et befriende Trøstens Suk ved Tanken 0111 Studenterfnkkeltoget paa Kongen* Nytorv; men dec var meget kjedeligt.

Der er altsaa i det hele i Festdagene blevet opførte syv holbergske Komedier; man har paa denne Maade udbredt Kjendskab til vor store Digter, en Kjendskab, der mangler mere. en-I man tror. Gid nu denne Sæd maa spire hist og her; da vil hans Jubelfest være blevet lejret paa en værdig Maade. J. M.

<♀>

_ JL____ Bordopsatser......Ira 12 Kr.

Brodkurve.......fra 6 Kr.

Frokost- Pl a t dem e nage r fra 5 Kr.

Platdemenager, store . fra 9 Kr.

Stager, pr. Par .... fra 7 Kr.

Bakker.........fra 6 Kr.

Vinkander.......fra 10 Kr.

Sukkerspande.....fra 2 Kr.

Reparationer laves smukt, solidt og billigt; navnlig blive Skeer og Gafler som nye.

Paa Undertegnede- Forlag er udkommet og (aas i alle Koglader:

P. A. Heiberg8 "

udvalgte Skrifter,

mlgivnc af

Otto Borchsenius og Fr. Winkel Horn.

8de Hæfte 1 Kr., komplet haltet S Kr. elegant indbunden 10 Kroner.

Otto B. Wroblewskys Forlag.

forlæggere; BRDR, SAIMONSEN,

Indlevere* til ßnir. Sulmvnun, Holbergsgade j.

I clefoii Nr. .144.

rein ri lcnma Lorens Detleföeu,

1 ClilUICCgjC Mel. Jiiclrøde Konsult. 1. o j. Særlig omhyggelig og lemfældig Behandling af alle Tandsygdomine.

Smertefri Indsætning af elegante og godt paasende Tandsæt.

M. BARTRUMSEN'S

lædervarefabrik og Galanterihandel,

PILESTRÆDE 4, >-1 n«^

nnl>el'aler sit store og righoldige Lager af udsøgte Lædervarer af eget Fabrikat, tillige med et -torl Udvalg i line franske og oster-rigske Galanterivarer passende til Julepraesenter.

redaktører:

otto borchsenius og johannes magnussen.

Paa Otto B. Wroblewskys Forlag

er udkommet og at faa i alle Boglader:

Under Oesarernes Aag:.

Kulturliisiorixk Fortælling fra Kejser Hadrians Tid ai Oskar Höcker. Med Illustrationer. Avtoriseret Oversættelse ved P. Ra> mussen.

bogtrykker:

f. e. BORDINGKr. il. HJEMME

mus, maa være for ung lil den Slags Koller; der er i alt Kald noget kunstlet ved lian- Spil. Frk. Hrøtk var en net Leonora og Fru S'i foiuu-tz-Xu tscn en kvik Pernille. Fru fktty Smi,Hh optraadte som Gj.est i Magdelones Kolle; men denne er «aa lille, at man ikke havde nogen rigtig Glæde af at gjense Kunstnerinden. Henrik ligger ikke tor lir. J/eistngreen ; vel var der morsomme Ting i hans Spil; men han var øjensynlig ikke paa sin rette Boldgade, og lians Bevægelser mindede undertiden alt for meget om den engelske Officer i • Donna Juanita-. Han var bedst soin den falske Dr. Bomlr.ftus. De andre rollehavende var respektable. Hr. li. Xirisen (som I-eonard) umulig.

Paa Dagmartheatret blev Forestillingen indledet med Chr. II ilslers Digt »Ludvig Holberg., fremsagt med klangluld Stemme, men uden synderlig mærkeligt Foredrag af Hr. Cetti. Saa fremtraadte i en Bageskov I-ru Oda Xielsesi, klædt, som man tænkte sig Thalia klædt i 1722, og deklamerede Rostgaards snurrige Prolog, da den förste danske Komedie blev spillet, den 23. Sept. 1722 . Man spillede dernæst Diderich Menschcn-Skræk• .særdeles net; men Stykket selv er ikke videre morsomt med sin liarokke Blanding af holbergsk Tale og sydlandsk Sceneri. Hr. Wulff var meget god som Joden, lians Manerer var morsomme, og en Del af hans

OG UDE.

Repliker kon» med stor komisk Kraft. Derimod var Hr. Xeumtnu mindre heldig. Hele denne Skuespillers Person er en Protest mod Pudsenmageren Henriks gemytlige Rolle. Som forklædt lode var lian ligefrem afskyelig. Atter saa man Fru Oda Xie/sen i Skoven, forklædt som en kjon ung Pige, der *ang ire Slutniiigssange til Holbergske Komedier — en snurrig Ide. Til Slutning gaves: : Besøg hos Efterkommerne«. Billeder lil Holbergsfestcn 1SS4 af Krik Hi'gh. Dette -Besøg« indeholdt et Hjærtesuk over Nutidens Øaarsknb, et Længselssuk efter Holbergs l id og endelig et befriende Trøstens Suk ved Tanken 0111 Studenterfnkkeltoget paa Kongen* Nytorv; men dec var meget kjedeligt.

Der er altsaa i det hele i Festdagene blevet opførte syv holbergske Komedier; man har paa denne Maade udbredt

Kjendskab til vor store Digter, en Kjendskab, der mangler mere. en-I man tror. Gid nu denne Sæd maa spire hist og her; da vil hans Jubelfest være blevet lejret paa en værdig Maade. J. M.

Indhold: Lighed, ski«.: af J. C/,. MgrtH-U-Jßrr. De tre Fuldmægtige. I. .i-tjdliiij: af V. .v handarf». iSlultu . Tusend Sjæle. K af Uexit Pimnski. FortMt). Festdagene. Af 7. .1/ En Aften hos Froken Rachel. Af .U/n;/./. Mmt"! «H-.tx.i- af Carl .Mi •/.,-,/. Theatrene. Bekjendtgjørelser.

Indleveres *me« ,.d<n Onsü Kl Bekj eildtgj ØTelSGf.

Til Jule- og Festgaver anbefales fra Østergade, 24 H. C. DREWSEN3 Østergade, 24

Elektroplet-Fabriks Udsalg

ancrkjendte, holdbare Fabrikata til billige Priser i nye, .smukke Former og alt af haardt Metal, at skælne fra Britannia eller fra Metal.

Storste Udvalg af alle Slags Varer, saavel Brugs- som Luxus-genstande, hvoraf en stor Del, passende til Julegaver fra i Kr., f. Ex.

anbefales

<♀>

_ JL____ Bordopsatser......Ira 12 Kr.

Brodkurve.......fra 6 Kr.

Frokost- Pl a t dem e nage r fra 5 Kr.

Platdemenager, store . fra 9 Kr.

Stager, pr. Par .... fra 7 Kr.

Bakker.........fra 6 Kr.

Vinkander.......fra 10 Kr.

Sukkerspande.....fra 2 Kr.

Reparationer laves smukt, solidt og billigt; navnlig blive Skeer og Gafler som nye.

Paa Undertegnede- Forlag er udkommet og (aas i alle Koglader:

P. A. Heiberg8 "

udvalgte Skrifter,

mlgivnc af

Otto Borchsenius og Fr. Winkel Horn.

8de Hæfte 1 Kr., komplet haltet S Kr. elegant indbunden 10 Kroner.

Otto B. Wroblewskys Forlag.

forlæggere; BRDR, SAIMONSEN,

Indlevere* til ßnir. Sulmvnun, Holbergsgade j.

I clefoii Nr. .144.

rein ri lcnma Lorens Detleföeu,

1 ClilUICCgjC Mel. Jiiclrøde Konsult. 1. o j. Særlig omhyggelig og lemfældig Behandling af alle Tandsygdomine.

Smertefri Indsætning af elegante og godt paasende Tandsæt.

redaktører:

otto borchsenius og johannes magnussen.

bogtrykker:

f. e. BORDING Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sondag.

21. December 1884

3 Kr. Kvartalet.

Nr. 12.

Breve fra Turgjenjew til Grev Leo Tolstöy.

Fra Russisk ve

I.

/ii'iigh'it/, /«•> Ftinc,. «len l. ' Htwber 1S7S.

huskværdige Leo Nikolajewitsch! Siden min Ankomst hertil har jeg flere Gange været ved at skulle skrive til Dem, lor at bede Dent om at lade mig vide, hvorledes det staar til i Deres Familie; Omstændighederne vare jo ikke saa gode, som man kunde ønske det, den Gang vi skiltes. Skjont jeg er overbevist om, at Hornene for længe siden have overstaaet Sygdommen, vilde det alligevel være mig en Fornøjelse at hore noget nærmere derom af Dem selv.

Her er alt ved det gamle; paa mit Helbred har jeg foreløbigt heller ingen Grund til at klage.

Sandsynligvis har De allerede lra min gode Ven W'. Rollstone, en Englænder, som er ualmindelig vel bevandret i vor hjemlige Litteratur, faaet et Brev med Bøn om enkelte Oplysninger og nogle Bidrag til Deres Biografi. Jeg haaber trygt paa, at De venligt ikke vil undlade at sende ham et Par Ord til Svar; han er virkelig et ubetinget dygtigt Menneske og meget alvorlig; det er ikke en eller anden tilfældig Bladskribler eller Feuilletonist. Formodentlig har De allerede hort, at Deres Novelle Kosakkerne« er udkommet i engelsk Oversættelse (samtidigt i I-ondon og i Amerika) og efter alt, hvad jeg har bragt i Erfaring, gjør den ualmindelig Lykke. Rollstone tænker ogsaa paa at skrive en længere Afhandling om Krig og Fred». Hvad mig angaar, sendte jeg ham en kort Oversigt over tie væsenligste mig bekjendte Fakta af Deres Liv som Forfatter og

som Menneske; jeg stoler paa, at De ikke vil tage mig det ilde op. Kosakkerne se nu ogsaa Dagens Lys i fransk Oversættelse som Feuilleton i Journal de St. Pétersbourg«. Det ærgrer mig i Grunden lidt. efter som jeg sammen med Fru Viardot havde haft i Sinde at oversætte den i Løbet af Efteraaret. For Resten er der jo ingen Grund til at ærgre sig, om blot Oversættelsen bliver god. Det er mig ikke bekjendt, om De har taget nogen Bestemmelse angaaende en Separatudgave af Bogen lier i Paris (jeg véd ikke en Gang, hvorvidt Oversættelsen er foretaget med Deres Tilladelse); i ethvert Tilfælde anbefaler jeg mig som Mellemmand mellem Dem og Forlæggeren. Det vil være mig en Glæde at virke for at gjöre det franske Publikum bekjendt med den bedste Novelle, som er skrevet paa vort Modersmaal.

Jeg beder Dem sende mig Deres Svar under Adresse: Paris, 50, rue de Douai. Vi tage snart ind til Staden igjen; Vejret begynder at blive daarligt.

Min bedste Hilsen til alle Deres. Hjærteligt og paa Vennevis trykker jeg Deres Haand.

I. T.

II.

Faris, .len 28. December IS 79.

Kjæreste Leo Nikolåjewitschl Kort efter at jeg havde modtaget Deres Brev, kom Tschaikow skij og meddelte mig Deres Ønske. Jeg udbetalte ham strax 260 Francs (100 Rubler). Han er sikkert nok et godt og elskværdigt Menneske: Skade, at jeg har

haft saa liden Lejlighed til at stifte nærmere Bekjendtskab med ham. da han til Stadighed opholder sig et Steds ude paa Landet temmelig langt fra Paris.

Meget rorte mig den Medfølelse. De udtrykte for mig i Anledning af Artiklen i »Moskowskija Wjædomosti ; jeg kunde næsten være tilbøjelig til at glæde mig over den onde Medfart, fordi den indbragte mig saa gode og hjærtelige Ord fra Dem. Den Gang jeg fratraadte som Medarbejder for Russkij Wjæstnik-, udstedte Katkow Befaling til at forkynde mig, at jeg øjensynligt ikke vidste, hvad det vilde sige. at have ham til f jende. — Det viser han mig nu. Men Vor-Herre være med ham! Over min Sjæl har han dog ingen Magt.

Fyrstinde I'., Oversætterinden äf Deres Krig og Fred , sendte langt om længe fem Hundrede Exemplarer hertil, af hvilke jeg lagde Beslag paa ti. Dem fordelte jeg saa mellem de mest indflydelsesrige herværende Kritikere: blandt andre fik ogsaa Taine og About et Exemplar. Man maa haabe, at de ville være i Stand til at forstaa den store Skjønhed og Styrke i Deres Heltesaga. Oversættelsen er rigtignok noget tynd; alligevel er den foretaget med Omhu og Kjærlighed. I de sidste Dage har jeg fem eller sex Gange med stadig større Fornøjelse gjennemlæst Deres i Sandhed storartede Arbejde. Bogen staar jo ganske vist i Anlæg og Retning temmelig fjærnt fra det. som Franskmændene i Almindelighed sætte I'ris paa og stræbe at finde i Bøger. Ikke desto mindre kommer dog til syvende og sidst det gode altid til sin Ret, og jeg haaber derfor om ikke just paa en glimrende Sejr, saa i ethvert Tilfælde paa en sikker, skjønt i Begyndelsen noget langsom Erobring.

De skriver slet intet om Deres sidste literære Foretagender: Rygtet gaar imidlertid, at De arbejder flittigt. Jeg tænker mig Dem siddende ved Skrivebordet i det lille, ensomme Bondehus, De en Gang viste mig der hjemme. Dog om alt dette skal jeg snart faa nærmere Underretning — paa förste Haand.

Jeg glæder mig over de gode Nyheder om I)eres Familie og beder Dem overbringe min hjærteligste Hilsen. De har Ret i, at det er tunge og mørke Tider, Rusland for Øjeblikket gjennemlevet; saa meget desto mere skammer jeg mig over at leve som fremmed Mand i fremmed Land. Følelsen heraf bliver med hver Dag stærkere og stærkere; for første Gang rejser jeg nu hjem til Fædrelandet uden at tænke paa. hvornaar jeg atter skal forlade det og uden at ønske hurtigt at vende tilbage.

Jeg rækker Dem min Haand med Tak for. at De har nærmet Dem til mig; vær overbevist om, at jeg gjengjælder Dem det. Hav det godt — og paa Gjensyn! Deres

I. T'.

III.

l/røfav. (len ly. April 1880.

Kjæreste Leo Nikolaiewitsch! Jeg tilstiller Dem herved cn med samvittighedsfuld Nøjagtighed foretagen Afskrift af nogle Linier i et Brev fra Flaubert til mig i Anledning af Krig og Fred», som jeg havde sendt ham i Oversættelsen, der desværre er temmelig farvelos:

Merd de m'avoir fait lire le roman de Tolstoj. C'est de premier ordre! Quel peintre et quel psychologue! Les deux premiers volumes sont sublimes, mais le troisiéme dégringole affreusement. 11 se répéte et il phitoSophise!! Enfin on voit le monsieur, l'auteur et le Kusse — tandis que jusque la on n'avait vu que la Nature et I'Humanité. II me seinble. qu'il y ä parfois des choses ä la Shakespeare! Je poussais des cris d'admiration pendant cette lecture et elie est longue' Oui c'est fort, bien fort! *)

Jeg antager, at De — en somme vil være fornøjet med Udtalelsen.

Krig og Fred er af mig blevet sendt til alle bety deligere Kritikere her i Staden. Nogen Anmeldelse er endnu ikke kommen, men tre Hundrede Exemplarer har jeg faaet solgt (i alt fik jeg fem I lundrede).

Vexelen til Tschaikowskij har jeg modtaget.

Næste Onsdag tiltræder jeg min Afreise og haaber at være i Petersborg 0111 en halvanden Uges Tid. Da jeg bliver nødt til at tage til Moskwa og derfra ud paa Godset, følger det af sig selv, at jeg faar Dem at se.

Foreløbigt ønsker jeg Dem alt muligt godt og trykker Deres Haand med Hilsen til Dem og alle Deres.

I. T.

/'. .S'. Indlagt er et Udklip af »XIX Siede».

IV.

jift>rk,eA, Jcn i<>. April 1880.

Kjære Leo NikolajewitSch! I Gaar ankom jeg til Moskwa og tager om en Uges Tid igjen her fra ud paa min Ejendom. 11 vis jeg kunde stole paa Søndagen efter Paaske at træffe Dem hjemme ijasna Pol i ana**), vilde jeg den Dag gjøre en Sviptur ind til Dem fra Tula. Glad skulde jeg være for at se

•) »Tak fur, at De fik mig lii al Utse Tolstoj's kuinan. Del er et Arbvjile* af förste Kang. Hvilken Maler og hvilken Psyk.. log! De to förste Bind ere aldeles udmærkede; i del tredje dumper han rigtignok slemt' lian gjentager sig og giver *ig til at filosofere!! Med ét Ord baade den pæne Mand nelv og Forfatteren i>g Russeren komme til Syne deri, medens man hidtil kun havde -c! Naturen og det alment menneskelige. — •Somme Steder forekommer det mig, at der er Shakespearske Ting deri. Jeg maatte liere Gange lydeligt udbryde i lie-lindring under l.æsningen og den er langvarig, la, det er godt, det er rigtig godt'c »») Grev Tolstöys Gods i Nærheden af Tula.«35

Dem og tale udførligere med Dem. Send mig to Linjer til Svar. Mange Hilsener til Dem og Deres fra I. T.

V.

St/o Sphssto/i-. den 2|. Juni 1SS1.

Kjære Leo Nikolajewitsch! Jeg haaber, at De i god Behold er vendt hjem fra Deres Pilgrimsgang til Optin-Klosteret og ikke er alt for træt, saa jeg kan gjøre Regning paa, at De opfylder Deres Løfte og besøger mig. For en Uge siden kom jeg tilbage hertil fra Moskwa, Stuehuset er restavreret og fuldstændig bragt i Orden. Nu bliver jeg siddende her for det første uden at røre mig af Pletten. Glem ikke at tage de Bøger med. De lovede mig.

Hilsen til alle Deres og et Haandtryk til Dem fra

1. T.

VI.

.Ss/i) Sfiitihyt, den 4. Juli 1881.

Elskværdigste Leo Nikolajewitsch! I tiaar mod-tog jeg Deres Brev og blev meget, meget glad baade for Ueres nær forestaaende Besøg og tillige over alt, hvad De siger angaaende Deres Venskab for mig. Det er netop det gode ved Sagen, at Følelsen er gjensidig, lige saa stærk fra Deres Side som fra min! Jeg haaber, at Grevinden maa faa Fornøjelse af sin Rejse, og at De selv snart maa komme fuldstændig til Kræfter igjen. Lad mig vide, hvad Tid paa Dagen De ankommer til Mzensk, at Vognen kan

vente Dem paa Banegaarden, (ilem ikke at tage Bogerne med. Kjærlig Hilsen fra

__I. T.

VII.

(Brevet er skrevet med Blyant. Underskrift mangler. Poststempel: '/'uli, den 3. Juli 18S3).

Rougha! («len 27. eller 28. Juni 1SS3).

Kjæreste, bedste Leo Nikolajewitsch! Længe har jeg ikke skrevet til Dem. Jeg har ikke kunnet, thi sandt at sige, jeg ligger paa det sidste. Komme mig kan jeg ikke; det lønner sig ikke at tænke derpaa. Nu skriver jeg til Dem nærmest for at sige l)em, hvor glad jeg er for at have været Deres samtidige, og dernæst for at udtrykke Dem min sidste, inderlige Bøn. Kjære Ven, læg det andet til Side og vend tilbage til Skjonliteraturen! Deres store Gaver høre jo ogsaa hjemme dér, hvorfra alt godt bestandig kommer. Hvor jeg vilde være lykkelig, om jeg kunde tro, at

min Bøn var i Stand til at gjøre Indtryk paa Dem og bevæge Dem dertil. Med mig er det forbi. Doktorerne kjende ikke en Gang Navnet paa min Sygdom og kalde den nevralgie stomacale goutteuse. Hverken røre si<r eller spise eller sove, og hvad hjælper det saa alt sammen! Jeg er led af at tale derom. Kjære, kjære Ven! Store Forfatter, som mit Fædreland har, — opfyld min Bøn! — Skriv ogsaa til mig, 0111 denne Lap Papir kommer Dem i Hænde, og tillad mig endnu én Gang fast og af al Magt at omfavne Dem, Deres 1 lustru og alle Deres der hjemme. Nu kan jeg daarligt mere. Jeg er træt.

Jeg vilde gjærne dø.

Af L. M. Cognetti.

Kfter I1.1I ...il S. Schandorph.

Jeg vilde gjærne do den Tid paa Aaret. naar Vaaren ud de lune Stromme gyder, naar Svalerne til Reder Fyld har baaret. naar Engen sig med nye Blomster pryder.

Jeg vilde gjærne do, imens Violen i Slummer sagte synker hen med Solen, at Sjælen kunde til sin Hjemstavn komme en Foraarsaftenstund, naar Dag er omme.

Men naar i Luften Vintren.» Storme gjalde. naar sorte Skyer over Himlen rulle, naar alle Blade ned fra Grenen falde, saa bliver jey saa angst for Dødens Kulde. «35

Dem og tale udførligere med Dem. Send mig to Linjer til Svar. Mange Hilsener til Dem og Deres fra I. T.

V.

St/o Sphssto/i-. den 2|. Juni 1SS1.

Kjære Leo Nikolajewitsch! Jeg haaber, at De i god Behold er vendt hjem fra Deres Pilgrimsgang til Optin-Klosteret og ikke er alt for træt, saa jeg kan gjøre Regning paa, at De opfylder Deres Løfte og besøger mig. For en Uge siden kom jeg tilbage hertil fra Moskwa, Stuehuset er restavreret og fuldstændig bragt i Orden. Nu bliver jeg siddende her for det første uden at røre mig af Pletten. Glem ikke at tage de Bøger med. De lovede mig.

Hilsen til alle Deres og et Haandtryk til Dem fra

1. T.

VI.

.Ss/i) Sfiitihyt, den 4. Juli 1881.

Elskværdigste Leo Nikolajewitsch! I tiaar mod-tog jeg Deres Brev og blev meget, meget glad baade for Ueres nær forestaaende Besøg og tillige over alt, hvad De siger angaaende Deres Venskab for mig. Det er netop det gode ved Sagen, at Følelsen er gjensidig, lige saa stærk fra Deres Side som fra min! Jeg haaber, at Grevinden maa faa Fornøjelse af sin Rejse, og at De selv snart maa komme fuldstændig til Kræfter igjen. Lad mig vide, hvad Tid paa Dagen De ankommer til Mzensk, at Vognen kan

vente Dem paa Banegaarden, (ilem ikke at tage Bogerne med. Kjærlig Hilsen fra

__I. T.

VII.

(Brevet er skrevet med Blyant. Underskrift mangler. Poststempel: '/'uli, den 3. Juli 18S3).

Rougha! («len 27. eller 28. Juni 1SS3).

Kjæreste, bedste Leo Nikolajewitsch! Længe har jeg ikke skrevet til Dem. Jeg har ikke kunnet, thi sandt at sige, jeg ligger paa det sidste. Komme mig kan jeg ikke; det lønner sig ikke at tænke derpaa. Nu skriver jeg til Dem

nærmest for at sige l)em, hvor glad jeg er for at have været Deres samtidige, og dernæst for at udtrykke Dem min sidste, inderlige Bøn. Kjære Ven, læg det andet til Side og vend tilbage til Skjonliteraturen! Deres store Gaver høre jo ogsaa hjemme dér, hvorfra alt godt bestandig kommer. Hvor jeg vilde være lykkelig, om jeg kunde tro, at min Bøn var i Stand til at gjøre Indtryk paa Dem og bevæge Dem dertil. Med mig er det forbi. Doktorerne kjende ikke en Gang Navnet paa min Sygdom og kalde den nevralgie stomacale goutteuse. Hverken røre si<r eller spise eller sove, og hvad hjælper det saa alt sammen! Jeg er led af at tale derom. Kjære, kjære Ven! Store Forfatter, som mit Fædreland har, — opfyld min Bøn! — Skriv ogsaa til mig, 0111 denne Lap Papir kommer Dem i Hænde, og tillad mig endnu én Gang fast og af al Magt at omfavne Dem, Deres 1 lustru og alle Deres der hjemme. Nu kan jeg daarligt mere. Jeg er træt.

Jeg vilde gjærne dø.

Af L. M. Cognetti.

Kfter I1.1I ...il S. Schandorph.

Jeg vilde gjærne do den Tid paa Aaret. naar Vaaren ud de lune Stromme gyder, naar Svalerne til Reder Fyld har baaret. naar Engen sig med nye Blomster pryder.

Jeg vilde gjærne do, imens Violen i Slummer sagte synker hen med Solen, at Sjælen kunde til sin Hjemstavn komme en Foraarsaftenstund, naar Dag er omme.

Men naar i Luften Vintren.» Storme gjalde. naar sorte Skyer over Himlen rulle, naar alle Blade ned fra Grenen falde, saa bliver jey saa angst for Dødens Kulde. Nr. lo.

Natur og Kunst.

Prolog til Tableauerne paa Grefsen Bade-Anstalt den iSde Juni 18S1.

Natur pg Kunst de er og var et uadskilleligt, et ægte Par!

Men her paa Grifs en! ved vort stille Had,

hvor intet gaar tæftens, fordi vi har en Drot som Henrik Steffens* *) her hvor vi smiler ad daraussen og holder os til Giebelhausen**) — her i Naturens Skjød, hvor man er glad

ved Mælk og Myse (at sige, naar vi ikke fryse), her hvor vi kvæges under Solens Brand med Kjærlighed og Kildevand, her i vort eget lille Rige med Udsigt til de solbelyste Vige, i denne skovomkranste Ring, hvor man gaar Jorden rundt

som ingen Ting —• her er med Kunsten det lidt smalt, her dyrker vi Naturen fremfor alt: ej Fremtids-Kunsten å la Wagner!

Og naar vi daglig gjør Tableau. drappere vi os gjærne saa som saa i vore velbekjendte Lagner! Den Kunst vi drive til Fuldkommenhed, og Lagnerne — de drive med!

Alligevel, saa har vi vovet os i Kvæld

imod vor Vane lidt længer ad Drapperings-Kunstens Bane, i mere brogede Gevandter, dem vi har samlet os fra mange Kanter. Tag da til Takke — kort og godt — med nogle Billeder fra Kunstens Slot — og falder det lidt tort, saa vil jeg raade

Dem til at huske paa, at vi til daglig Dags jo faa saa overmaade meget af det vaade! 1-ad fare for et lille Øjeblik

Kritik —

men med at klappe

skal De aldeles ikke være knappe!

Chr. R.

Moderglæde.

Fortælling af Axel Steenbuch

Hun var en fattig Pige, en Arbejdsmands Datter. Da hun var tyve Aar gammel, blev hun forført, lik et Barn og blev forladt af dets Fader.

Det krævedes ikke af god Tone i det Samfundslag, som hun tilhørte, at Forældre forskød deres Børn for et enkelt Fejltrins Skyld. De tog hende derfor hjem til sig, plejede hende, til hun var bleven rask, hyggede i det næste halve Aars Tid 0111 hende og Barnet, som de kunde, og delte med dem det Brod, der blev kjøbt for Mandens Dagløn, og de Smaaskillinger, som Konen tjente ved at gaa til Haande hos nogle halvrige Familier. Men det kneb. thi der var andre, som der ogsaa skulde deles med. Og Barnet var en Byrde; hun kunde for dets Skyld ikke tage ud at tjene; hvis hun var taget ud, maatte hendes Moder være bleven hjemme for at passe det.

•) Hen daværende Badelæge.

Badets Inspelanr.

En Dag kom hendes 1-ader til Skade ved sit Arbejde, og. saa blev Fattigdommen til Nød.

Netop paa samme Tid stod der averteret i Avisen, at en velhavende Familie, sotn selv ingen Børn havde, ønskede at antage cn velskabt lille Pige som sin egen. Og der stod tilfojet en Tid og et Sted, hvor man skulde melde sig.

Barnets Bedstemoder læste det forst; Barnets Moder læste det bagefter. Den ene vidste, at den anden havde læst det, og de undgik at se paa hinanden og talte ikke sammen om det.

Bedstemoderen sad med den Lille paa Skjodet, men Moderen gik hen og tog Barnet fra hende, satte sig hen i en Krog af Stuen, trykkede det ind til sig, saa hun næsten helt gjemte det, og begyndte at græde.

Den gamle sagde intet, men gik ud i Kokkenet.

Pigen lagde sit Barn paa Skjødet, saa ned paa Nr. lo.

Natur og Kunst.

Prolog til Tableauerne paa Grefsen Bade-Anstalt den iSde Juni 18S1.

Natur pg Kunst de er og var et uadskilleligt, et ægte Par!

Men her paa Grifs en! ved vort stille Had,

hvor intet gaar tæftens, fordi vi har en Drot som Henrik Steffens* *) her hvor vi smiler ad daraussen og holder os til Giebelhausen**) — her i Naturens Skjød, hvor man er glad

ved Mælk og Myse (at sige, naar vi ikke fryse), her hvor vi kvæges under Solens Brand med Kjærlighed og Kildevand, her i vort eget lille Rige med Udsigt til de solbelyste Vige, i denne skovomkranste Ring, hvor man gaar Jorden rundt

som ingen Ting —• her er med Kunsten det lidt smalt, her dyrker vi Naturen fremfor alt: ej Fremtids-Kunsten å la Wagner!

Og naar vi daglig gjør Tableau. drappere vi os gjærne saa som saa i vore velbekjendte Lagner! Den Kunst vi drive til Fuldkommenhed, og Lagnerne — de drive med!

Alligevel, saa har vi vovet os i Kvæld

imod vor Vane lidt længer ad Drapperings-Kunstens Bane, i mere brogede Gevandter, dem vi har samlet os fra mange Kanter. Tag da til Takke — kort og godt — med nogle Billeder fra Kunstens Slot — og falder det lidt tort, saa vil jeg raade

Dem til at huske paa, at vi til daglig Dags jo faa saa overmaade meget af det vaade! 1-ad fare for et lille Øjeblik

Kritik —

men med at klappe

skal De aldeles ikke være knappe!

Chr. R.

Moderglæde.

Fortælling af Axel Steenbuch

Hun var en fattig Pige, en Arbejdsmands Datter. Da hun var tyve Aar gammel, blev hun forført, lik et Barn og blev forladt af dets Fader.

Det krævedes ikke af god Tone i det Samfundslag, som hun tilhørte, at Forældre forskød deres Børn for et enkelt Fejltrins Skyld. De tog hende derfor hjem til sig, plejede hende, til hun var bleven rask, hyggede i det næste halve Aars Tid 0111 hende og Barnet, som de kunde, og delte med dem det Brod, der blev kjøbt for Mandens Dagløn, og de Smaaskillinger, som Konen tjente ved at gaa til Haande hos nogle halvrige Familier. Men det kneb. thi der var andre, som der ogsaa skulde deles med. Og Barnet var en Byrde; hun kunde for dets Skyld ikke tage ud at tjene; hvis hun var taget ud, maatte hendes Moder være bleven hjemme for at passe det.

•) Hen daværende Badelæge.

Badets Inspelanr.

En Dag kom hendes 1-ader til Skade ved sit Arbejde, og. saa blev Fattigdommen til Nød.

Netop paa samme Tid stod der averteret i Avisen, at en velhavende Familie, sotn selv ingen Børn havde, ønskede at antage cn velskabt lille Pige som sin egen. Og der stod tilfojet en Tid og et Sted, hvor man skulde melde sig.

Barnets Bedstemoder læste det forst; Barnets Moder læste det bagefter. Den ene vidste, at den anden havde læst det, og de undgik at se paa hinanden og talte ikke sammen om det.

Bedstemoderen sad med den Lille paa Skjodet, men Moderen gik hen og tog Barnet fra hende, satte sig hen i en Krog af Stuen, trykkede det ind til sig, saa hun næsten helt gjemte det, og begyndte at græde.

Den gamle sagde intet, men gik ud i Kokkenet.

Pigen lagde sit Barn paa Skjødet, saa ned paa149

det, kyssede det den ene Gang efter den anden og lod Taarerne falde ned paa dets lille Ansigt.

Nej! hun kunde ikke, lnin kunde ikke give det Ira sig! sagde hun.

Hun rejste sig og kigde det hen paa Sengen. Den var smaat udstyret; der var ikke mange Sengklæder tilbage. 1 lun saa sig om i Stuen; der var allerede begyndt at blive tomt; et efter andet var bragt paa Laanekontoret. Ilun blev bleg og trak Vejret hurtig og saa igjen paa Karnet.

Nej, hun kunde ikke! hun kunde ikke!

Hun sank paa Knæ ved Sengen og hulkede.

Noget efter kom den gamle ind igjen; hun havde kastet et Tørklæde om Skuldrene.

Skal du ud. Moder? spurgte Datteren.

Jeg skal hen paa Hospitalet for at se til din Fader .

Men — skal du ikke have noget at spise forst?

Spise? — vi har jo ikke noget.« Den gamle gik hen til Døren, blev staaende med Haanden paa Dorhaandtaget og saa tilbage.

Datteren vidste, at hendes Moder saa paa hende; men hun turde ikke vende sig om og mode Klikket.

Det varede lidt, men saa sagde den gamle endelig: »Vi kan jo taale det, men — den Lille, hun maa ogsaa lære det, og hun kan ikke taale det«.

Saa gik hun.

Datteren vendte sig ligbleg og saa paa den lukkede Dør. Da Barnet begyndte at græde, gjorde hun en Kevægelse hen imod det, men standsede halvvejs. Det saa næsten ud til, at hun var bange Ibr at se paa det. Hun lagde begge Hænder over .Ansigtet og gik eller snarere lob frem og tilbage i Stuen, mens den Lilles Graad blev stærkere og stærkere.

Tilsidst gik hun ud i Køkkenet og lukkede Døren efter sig. I lun vilde søge at bilde sig ind, at hun ikke havde Barnet mere, og prøve, hvordan det var at holde ud at være det foruden. Men det gik ikke med Prøven, Ibr hun kunde jo hore det græde.

Hun gik da ud paa Køkkentrappen og lukkede ogsaa Døren til Kokkenet. Nu var der to Døre imellem, men hun horte det alligevel, og hun greb sig endog tilsidst i at tænke, at det ikke var rigtigt af hende at gaa saa langt bort, og i at lægge Øret til Nøglehullet for rigtig at høre.

Da blev hun fortvivlet og vilde ind til Barnet igjen og kysse det og fortælle det, at hun ikke kunde give det fra sig. Men i det samme faldt den gamles Ord hende i Tankerne, og hun standsede i Kokkenet.

Der var ingen Ild paa; det var flere Dage siden, der var bleven kogt noget derude. Dorene i Kokkenskabet stod aabne; der var ikke saa meget som en Brodskorpe at se.

Og hun mumlede for sig selv: Den Lille maa jo ogsaa lære det, og hun kan ikke taale det«.

Hun lænede sig mod Doren. Benene kunde næsten ikke bære hende. Og mens hun stod dér, saa lnin i Tankerne ilet lille Ansigt blive mere og mere magert og indfalden, Øjnene, de kjære, klare,

smaa Øjne blive mere og mere fremstaaende, det lille Legeme ryste af Feber; og hun saa sig selv sidde med saadan et lille sygt Væsen paa sit Skjød og sige, at hun ikke kunde hjælpe det, og sidde og se paa det i Angst og vente paa, at det skulde do.

Hun rev Døren op til Stuen, tog Barnet og pakkede det ind, og undgik under dette at se paa dets .Ansigt. Det holdt op at græde, og hun tog det paa Armen og gik ud med det, løb næsten med det hen ad Gaden, hurtigere og hurtigere, som var hun bange for at komme til at tænke paa, hvad del var, hun havde for.

Det var en af Hovedstadens rigeste, yngre Grosserere eller rettere hans Frue, som havde faaet Lyst til det velskabte lille Pigebarn. Men Fruen vilde ikke have det förste, det bedste; hun vilde fremfor alt have et smukt Barn og vilde derfor have Lejlighed til at vælge og vrage. Efter mange Overvejelser valgte hun saa at avertere derom og opgive en Tid, til hvilken man havde at henvende sig i hendes Hjem.

Dagen kom og med den et Par andre Fruer, som vare indbudte til at bistaa den vordende Adoptivmoder i Valget. Indbydelsen lod paa nogle Timer tidligere end den Tid, der var nævnt i Avertissementet, thi en hyggelig og delikat lille Frokost forst kunde jo ikke skade. Der blev akkurat drukket saa meget, at Grossereren fik Lyst til at ofre lidt nær-gaaende Galanterier paa de fremmede unge Fruer, og at disse tog imod dem smilende, som om det var fine Komplimenter. Og der blev spist netop det Kvantum, som var tilstrækkeligt til at lade Damerne længes

efter smaa Lænestole, der vare saa låve, at det lille Slæb paa Silkekjolerne kunde naa Gulvtæppet, og havde saa høje Rygge, at Nakken kunde lægges tilbage paa Kanten.

Portneren havde Ordre til at vise mulig kommende Kvinder med Børn til Køkkentrappen. I en større Stue, som i -Almindelighed blev benyttet til Dansesal ved Baller og Soiréer, vare alle Gjenstande, som besøgende kunde medtage uden altfor stort Besvær, omhyggelig borttagne; Gardinerne vare hæftede op, saa de ikke kunde naas af Mødre af almindelig Højde; og de Møbler, hvis Størrelse sikrede dem imod at blive stjaalne, vare dækkede over med Iligner for ikke at blive tilsmudsede.

Inde i Kabinettet, hvor Damerne havde placeret sig, var der lagt Voxdug paa Gulvtæppet fra Døren hen til Gulvets Midte. Gardinerne vare trukne til Side for at give bedre Lys. Der var rigeligt med Eau-de-CoIogne-Plasker; og paa Bordet, som Damerne sad omkring, var der anbragt en lille Kakke med Likorkaraffe og smaa Glas samt kandiserede Frugter.

Ved Døren til Dagligstuen stod Husjomfruen; ved Doren ud til Forstuen Tjeneren. Stuepigen var anbragt i et Sideværelse for at være ved Haanden, og alt var saaledes i Orden.

Damerne vare ikke meget talende; der var noget højtideligt over dem, men det faar staa hen, om detHJEMLE OG UDE.

skrev sig fra en Følelse af Øjeblikkets Betydning eller fra en naturlig Trang til Magelighed efter Frokosten.

De saa hen paa Uhret, en efter anden. Der manglede endnu et Kvarter. De begyndte at gabe.

»Mon der ikke skulde være kommen nogen?, spurgte Fruen.

Gid der var! lød det i Kor.

Tjeneren traadte ærbødig et Skridt nærmere. »Det cr allerede en halv Time siden, at de første kom, sagde han i en hviskende Tone, som han fandt passende til Situationen.

Aall! — alle Damerne rettede sig lidt i Vejret — saa lad os begynde!. —

Ja, det var mere end en halv Time siden, at de første var komne. Og paa det Gulv, som der saa tidt var bleven kælet for af Kniplinger og Silke-pliséer, og som var bleven forvænt med Kjærtegn af smaa Fødder i hvide Silkesko og fortrolige Hilsner af elegant Herrefodtøj, mens det over sig havde en Luftsøjle, gjennemtrængt af Parfume og gjennem-krydset af galante Ord og Blink fra smukke Øjne, samledes lidt efter lidt et Selskab, som Gulvet, hvis det havde kunnet drømme, aldrig vilde have drømt om at skulle bære. Her var maaske ogsaa et Silkeslæb, men det kom i Følge med store Fødder og altfor spidse Hæle. Og saa var der tarvelige lange Kjoler, som havde maattet slikke Gadesmudset op. fordi deres Bestemmelse var at skjule. Og der var Skjorter uden Kjole ox er. lige saa lasede og smudsige, som hvad hine Kjoler skulde skjule.

Og enhver af disse Kvinder, som kom ind. var Moder og havde sit Barn med, ved Haanden eller paa Armen, eftersom det var gammelt til. En og anden kom halv forskræmt ind, blev staaende nær ved Doren og trykkede sig op i en Krog eller mod Væggen. Andre gik strax længere ind i Værelset, saa sig om og loftede nysgjerrigt Lagnerne, der laa over Moblerne. Hist og her dannede der sig Klynger, som kom i Snak sammen, ét Sted hviskende, et andet højrøstet og leende.

Og ind i dette Selskab kom da ogsaa hun med sin lille l'ige paa Armen; aabnede Døren og kiggede men trak sig igjen tilbage; aabnede den saa paany og traadte ind. Hun saa fra den ene til den anden, rystede og var bleg. Siden bed hun Læberne sammen og stod stiv op imod Væggen, med Barnet paa Armen, saa ikke paa det eller paa de andre men lige ned for sig, saa man kunde tro, hun havde lukket Øjnene.

Inde i Kabinettet havde imidlertid Damerne begyndt deres Virksomhed. Tjeneren hentede Modrene, en efter en. Naar hun saa var spurgt ud. og hun og Barnet taget i Øjesyn, skrev Husjomfruen Navn og Adresse op, og Damerne hviskede lidt sammen, hvorefter Fruen sagde til Moderen, at man vilde betænke sig. Og saa lukkede Tjeneren Moder og Barn ud til Hovedtrappen. Det var Forretningsgangen.

Da den første Moder kom ind, var hendes Dom

afsagt i samme Øjeblik, som hun viste sig. Thi hun var meget styg, og Barnet lignede hende paafaldende.

Den næste kom med en ung, tjortenaarig Pige, en hel lille Dame med lang Kjole og Pisk ned ad Nakken. Men dette var jo slet ikke Meningen; hendes høje Alder gjorde hende aldeles umulig.

Saa kom Damen med Silkeslæbet, og hun havde ved Haanden et lille udpyntet Væsen, der vel kunde være en fire Aar gammel, og som havde Parasol og havde Forliaaret redt som Manke ned over Panden.

Damerne blev lidt forlegne overfor al denne Pragt og vidste ikke strax, hvad de skulde sige.

Hvorfor vil De dog skille Dem ved Barnet?: spurgte en af dem tilsidst. »De synes jo at have Raad til at beholde det.

Aall! jeg er bleven ked af Ungen! lod Svaret.

Er det maaske ikke Deres egen? spurgte en anden.

Jo, det ved Gud, det er!

Er De gift? spurgte en tredje.

Gift?« — der lød en lille Latter — næh, jeg er ikke gift.

Damerne blev pludselig urolige, saa raadvilde paa hinanden og maalte Moder og Barn med Øjekast. der vare en Blanding af Forfærdelse og Nys-gjerrighed.

Vil De lukke den Dame ud!* sagde endelig Friten i I fuset til Tjeneren og drejede sin Stol til den anden Side.

Arbejdet fortsattes.

En Kone med fire Pigebørn i en Alder af fra to til otte Aar satte alle Damerne i Forbavselse. Hun stillede sig op og nejede med to ved hver Side. Alle fire havde de I laaret hængende frit ned ad Nakken for at gjøre Effekt.

Er det Deres alle fire? var det förste Udraab.

Moderen nejede igjen. Mine alle de fire dejlige Børn!« sagde lntn.

»Er De Enke? blev der videre spurgt.

»Forladt! lød Svaret; og atter nejede hun. Hun puffede den ældste lidt frem foran sig.

»Maa jeg forestille Damerne min lille Angelica.« sagde hun, en ganske dejlig lille Pige!«

Da hun erfarede, at Barnet var for gammelt, halede hun hende tilbage ved Haaret og skjød den næste frem.

Min lille velskabte Nanny! kun sex Aar gammel! ualmindelig velskabt!

Og saaledes puffede hun dem frem og halede dem tilbage ved Haaret, en efter en, anbefalende dem paa det bedste, og med en Mine, som 0111 hun vilde sælge dem pundevis.

Men de større tørte sig om Næsen med Fingrene, og alle havde de simple Ansigter, saa der var ingen Udsigter for dem.

Den næste, der kom ind, syntes derimod strax at skulle have Held med sig. Barnet var ganske vist næsten fire Aar og saaledes betydelig ældre, end«5'

Fruen havde tænkt sig, at hendes Plejebarn skulde være at begynde med. Men det var en smuk lille Pige, som stod og saa paa sine Dommere paa en lidt mut og ganske pudsig Maade.

Saa vilde imidlertid Damerne tale til Harnet og kjæle lidt for det. Men det strittede imod, da Moderen vilde puffe det hen til dem; og da endelig en af dem fik fat i det og spurgte det, hvad det hed, aabnede det sin lille Mund og sagde: Hold Tæft!

Alle Damerne slog Hænderne sammen af Forfærdelse, og det ugudelige lille Væsen blev ojeblikke-lig med sin Moder lukket ud af Tjeneren og fik Prygl af Moderen ude paa Trappen, saa man kunde hore det skrige.

Og Arbejdet fortsattes; og Damerne begyndte at blive trætte, nippede til Likøren for at oplive sig og blev endnu mere døsige.

Og saa kom endelig hun.

Da Tjeneren slog Doren op for hende, saa det ud til, at hun blev bange, og hun blev staaende paa Dørtrinet og maatte have et Vink af Tjeneren for at komme videre, og atter et Vink af Husets Frue for at naa midt ind paa Gulvet.

Damerne bøjede sig uvilkaarlig lidt forover og lagde Armene paa Bordet foran sig, som for rigtig at tage hende i Øjesyn. Og som hun stod dér med

Nr. 9.

Barnet paa Armen, og det alvorlige, blege Ansigt vendt imod dem, saa hun kjøn, næsten smuk ud, uagtet hun slet ikke var nogen Skjønhed.

Hvad hedder De?«

i Marie!

Efternavn r

1 lansen!

Hendes Svar lod sagte, men ikke forknyt; deres Lyd var en Blanding af Beskedenhed og Bestemthed.

Hvor gammelt er Barnet?:

Lidt over et halvt Aar!«

Ah! forsaavidt passede det altsaa. Damerne rykkede nærmere.

Maa vi sé det!«

Den Lille var falden i Sovn. Moderen viklede det Tørklæde, som hun havde lagt over dets Hoved, til Side, forsigtig, som om hun var bange for at vække det.

Damerne rejste sig og bøjede Hovederne sammen over dets lille Ansigt.

Aall, hvor hun er sod! lod det i en hviskende Tone, og de tog Torklædet mere til Side for rigtig at se. De fik et mildt Udtryk i deres Ansigter, som klædte dem, og en Stund var der ingen af dem, der talte.

(Kort.*«Ue>.

"7 HJEMME OG UDE.

Jakobinernes Førere.

(Af H. Taines < I.es origines de la france conlemjioraihe« 3<ije Del ved S. Schandorph ,

11. Danton.

Hos ham er der ikke Spor af Sindsforvirring. Tværtimod, han har ikke alene den sundeste Aand, men han har politisk Dygtighed, og det i en fremragende Grad, i en saadan Grad, at ingen af hans Medarbejdere eller Modstandere kommer ham nær i den Henseende, og at alene Mirabeau blandt alle Revolutionens Mænd har naaet eller overgaaet ham. — Det er en original Genius, en förste Haands Begavelse, ikke som de fleste af hans Samtidige en ræsonnerende og skrivesyg Theore-tiker, det vil sige en pedantisk Fanatiker, ei andet Haands Produkt, lavet til af Bogen, en Møllehest, som gaar med Skyklapper, og, uden at kunne slippe til Siden, lober rundt i en én Gang slaaet Cirkel. Hans frie Sk jon er ikke hindret af abstrakte Fordomme; han kommer ikke som Rousseau med en ContTiU 'Hi,il, eller en social Kunst som Sieyes med Principer eller Studerekammerdoktriner;

han har af Instinkt, maaske af Foragt, tjærnet sig derfra; han sagde: Jeg skriver aldrig. Til sligt trængte han ikke, han vilde ikke have vidst, hvad han skulde gjöre dermed. Systemer ere Krykker til Brug for afmægtige, og han er bomstærk; Formler ere Briller til Brug for nærsynede, og han har gode Øjne. En samtidig Literat og Filosof siger om ham: Han havde læst og gransket saare lidet, han kunde næsten ingen Ting, han satte sin Stolthed i at gætte ikke ved Intuition, nej, han saA sig om og saa. Hans af Naturen overordenlige Dygtighed, og som ikke

var fyldt med noget, spærrede sig naturlig af mod uklare, sammensatte og falske Begreber, men aabnede sig af sig selv for alle Erfaringsbegreber, hvis Sandhed hnvde vist sig i Praxis. . . . Hans Syn paa Mennesker og Ting, der var hurtigt, klart, upartisk og sandt, havde en solid og praktisk Klogskab. At forestille sig nojagtig de forskjellige Partiers og 26 Millioner Sjæles Ira hinanden eller sammen lobende, overfladiske eller dybt bundende, virkelige eller mulige Viljer, al vurdere rigtig Betydningen af den sandsynlige Modstand og af de forhaandenværende Kræfter til at mode den med, at opdage og gribe det afgjørende Øjeblik, som aldrig kommer igjen, at sammensætte Midler til Udforeisen, at finde Handlingens Mænd, at maale den frembragte Virkning, at forudse de nære og fjærne Eftervirkninger, ikke at angre, ikke at blive stædig, at akcep-tere Fortrydelser i Forhold til deres politiske Virkeevne, at krydse for altfor stærke Hindringer, at standse eller gaa Omveje selv til Trods for de Grundsætninger, man offenlig udstiller, kun at betragte Mennesker og Ting paa samme Maade som en Mekaniker, en Maskinbygger, en Beregner af Kræfter, det er saadanne Egenskaber, han gav Bevis paa den 10de Avgust, den 2den September, under det faktiske Diktatur. som han tilrev sig mellem 1 ode August og 2 1 de September; siden i Konventet, i den förste Velfærdskomité, har man set ham i Virksomhed. Lige til del sidste har han, til Trods for sine Partifæller, sögt at formindske eller dog ikke forhøje den Modstand, Regeringen maatte overvinde. Næsten lige til det sidste har han, til Trods for sine Modstandere, sögt at forøge eller dog ikke at odelægge de Magtmidler, Regeringen kunde anvende. Midt mellem Klubbernes Raaben paa, at man «5'

Fruen havde tænkt sig, at hendes Plejebarn skulde være at begynde med. Men det var en smuk lille Pige, som stod og saa paa sine Dommere paa en lidt mut og ganske pudsig Maade.

Saa vilde imidlertid Damerne tale til Harnet og kjæle lidt for det. Men det strittede imod, da Moderen vilde puffe det hen til dem; og da endelig en af dem fik fat i det og spurgte det, hvad det hed, aabnede det sin lille Mund og sagde: Hold Tæft!

Alle Damerne slog Hænderne sammen af Forfærdelse, og det ugudelige lille Væsen blev ojeblikke-lig med sin Moder lukket ud af Tjeneren og fik Prygl af Moderen ude paa Trappen, saa man kunde hore det skrige.

Og Arbejdet fortsattes; og Damerne begyndte at blive trætte, nippede til Likøren for at oplive sig og blev endnu mere døsige.

Og saa kom endelig hun.

Da Tjeneren slog Doren op for hende, saa det ud til, at hun blev bange, og hun blev staaende paa Dørtrinet og maatte have et Vink af Tjeneren for at komme videre, og atter et Vink af Husets Frue for at naa midt ind paa Gulvet.

Damerne bøjede sig uvilkaarlig lidt forover og lagde Armene paa Bordet foran sig, som for rigtig at tage hende i Øjesyn. Og som hun stod dér med

Nr. 9.

Barnet paa Armen, og det alvorlige, blege Ansigt vendt imod dem, saa hun kjøn, næsten smuk ud, uagtet hun slet ikke var nogen Skjønhed.

Hvad hedder De?«

i Marie!

Efternavn r

1 lansen!

Hendes Svar lod sagte, men ikke forknyt; deres Lyd var en Blanding af Beskedenhed og Bestemthed.

Hvor gammelt er Barnet?:

Lidt over et halvt Aar!«

Ah! forsaavidt passede det altsaa. Damerne rykkede nærmere.

Maa vi sé det!«

Den Lille var falden i Sovn. Moderen viklede det Tørklæde, som hun havde lagt over dets Hoved, til Side, forsigtig, som om hun var bange for at vække det.

Damerne rejste sig og bøjede Hovederne sammen over dets lille Ansigt.

Aall, hvor hun er sod! lod det i en hviskende Tone, og de tog Torklædet mere til Side for rigtig at se. De fik et mildt Udtryk i deres Ansigter, som klædte dem, og en Stund var der ingen af dem, der talte.

(Kort.*«Ue>.

"7 HJEMME OG UDE.

Jakobinernes Førere.

(Af H. Taines < I.es origines de la france conlemjioraihe« 3<ije Del ved S. Schandorph ,

11. Danton.

Hos ham er der ikke Spor af Sindsforvirring. Tværtimod, han har ikke alene den sundeste Aand, men han har politisk Dygtighed, og det i en fremragende Grad, i en saadan Grad, at ingen af hans Medarbejdere eller Modstandere kommer ham nær i den Henseende, og at alene Mirabeau blandt alle Revolutionens Mænd har naaet eller overgaaet ham. — Det er en original Genius, en förste Haands Begavelse, ikke som de fleste af hans Samtidige en ræsonnerende og skrivesyg Theore-tiker, det vil sige en pedantisk Fanatiker, ei andet Haands Produkt, lavet til af Bogen, en Møllehest, som gaar med Skyklapper, og, uden at kunne slippe til Siden, lober rundt i en én Gang slaaet Cirkel. Hans frie Sk jon er ikke hindret af abstrakte Fordomme; han kommer ikke som Rousseau med en ContTiU 'Hi,il, eller en social Kunst som Sieyes med Principer eller Studerekammerdoktriner; han har af Instinkt, maaske af Foragt, tjærnet sig derfra; han sagde: Jeg skriver aldrig. Til sligt trængte han ikke, han vilde ikke have vidst, hvad han skulde gjöre dermed. Systemer ere Krykker til Brug for afmægtige, og han er bomstærk; Formler ere Briller til Brug for nærsynede, og han har gode Øjne. En samtidig Literat og Filosof siger om ham: Han havde læst og gransket saare lidet, han kunde næsten ingen Ting, han satte sin Stolthed i at gætte ikke ved Intuition, nej, han saA sig om og saa. Hans af Naturen overordenlige Dygtighed, og som ikke

var fyldt med noget, spærrede sig naturlig af mod uklare, sammensatte og falske Begreber, men aabnede sig af sig selv for alle Erfaringsbegreber, hvis Sandhed hnvde vist sig i Praxis. . . . Hans Syn paa Mennesker og Ting, der var hurtigt, klart, upartisk og sandt, havde en solid og praktisk Klogskab. At forestille sig nojagtig de forskjellige Partiers og 26 Millioner Sjæles Ira hinanden eller sammen lobende, overfladiske eller dybt bundende, virkelige eller mulige Viljer, al vurdere rigtig Betydningen af den sandsynlige Modstand og af de forhaandenværende Kræfter til at mode den med, at opdage og gribe det afgjørende Øjeblik, som aldrig kommer igjen, at sammensætte Midler til Udforeisen, at finde Handlingens Mænd, at maale den frembragte Virkning, at forudse de nære og fjærne Eftervirkninger, ikke at angre, ikke at blive stædig, at akcep-tere Fortrydelser i Forhold til deres politiske Virkeevne, at krydse for altfor stærke Hindringer, at standse eller gaa Omveje selv til Trods for de Grundsætninger, man offenlig udstiller, kun at betragte Mennesker og Ting paa samme Maade som en Mekaniker, en Maskinbygger, en Beregner af Kræfter, det er saadanne Egenskaber, han gav Bevis paa den 10de Avgust, den 2den September, under det faktiske Diktatur. som han tilrev sig mellem 1 ode August og 2 1 de September; siden i Konventet, i den förste Velfærdskomité, har man set ham i Virksomhed. Lige til del sidste har han, til Trods for sine Partifæller, sögt at formindske eller dog ikke forhøje den Modstand, Regeringen maatte overvinde. Næsten lige til det sidste har han, til Trods for sine Modstandere, sögt at forøge eller dog ikke at

odelægge de Magtmidler, Regeringen kunde anvende. Midt mellem Klubbernes Raaben paa, at manNr. 12.

skulde udrydde Preusserne, som fordrede, at man skulde tage den preussiske Konge til Fange, at man skulde vælte alle Troner og mvrde Ludvig XVI., har han forhandlet om Hertugen af Brunsvigs næsten fredelige Tilbagetog, har arbejdet paa at skille Preussen fra Koalitionen, har villet forandre Propagandakrigen til en Krig for Interesser, har faaet Konventet til at dekretere, at Frankrig ikke paa nogen Maade vilde indblande sig i de andre Magters Regeringsform , han har opnaaet Alliancen med Sverrig, har forud lagt Grundvolden til Baselertraktaten, har tænkt paa at frelse Kongen. Den ældste af de tire Brodre Lameth, Theodor, havde kjendt Danton godt under den lovgivende Forsamling; efter Septembermyrderierne var han flygtet til Schweiz, og stod indskreven paa Emigrantlisten. Omtrent eu Maaned for Kongens Dod besluttede han at foretage en sidste Anstrængelse og tog til Paris. Han fortæller: Jeg gik lige til Danton, og uden al nævne mig, forlangte jeg bestemt at blive fort til ham lige strax. Tilsidst lod man mig komme ind. og jeg fandt Danton i Bad. De her: raabte han; men véd De, at jeg med ét Ord kan faa Dem guillotineret? — Danton, sagde jeg til ham. De er en stor Forbryder, men der er Lumpenheder, som De ikke er i Stand til at begaa, blandt andre den, at angive mig. De kommer for at frelse Kongen? Ja. — Derpaa begyndte en meget venskabelig og fortrolig Samtale. Danton sagde: Jeg gaar ind paa at forsøge at frelse Kongen, men jeg maa have en Million til at vinde de nødvendige Stemmer, og jeg maa have dem i Dag otte Dage. Jeg siger Dem forud, at kan jeg ikke sikre hans Liv, vil jeg stemme for hans Død . Den spanske Gesandt bragte Pitt Forslaget, men denne vilde ikke. Danton stemte for Kongens Død, saa lettede eller saä han gjennem Fingre med Grev Lameths Tilbagerejse til Schweiz. Midt imellem Girondinernes Mistro og Angreb, som gaa ud paa at vanære og ødelægge ham, bliver han haardnakket ved at strække Haanden ud imod dem; han erklærer dem kun Krig, fordi de nægte at slutte Fred med ham, og han bestræber sig for al redde deres Liv. da de ere fældede. Midt imellem saa mange Vrøvlere og Skriblere, hvis Logik er en Ordlogik, eller hvis Raseri er blindt, som ere Frasespilledaaser eller Mordmaskiner, gaar hans altid brede og smidige Intelligens lige løs paa Kjendsgjerningerne, ikke for at omdanne og forvride dem, men for at underkaste sig dem, læmpe sig efter dem, og forstaa dem. Med en Aand af den Art kommer man langt, lige meget ad hvilken Vej.

Der er en dyb Lighed mellem Demagogen og Røveren. Begge ere de Høvdinger for en Bande, begge behøve de en Lejlighed til at danne denne Bande; Danton behøvede Revolutionen for at danne sin. Af simpel Herkomst, uden Beskyttere, uden Formue, fandt han alle Pladser besatte og Paris's Rets-skranke utilgængelig for sig; da han efter store Anstrengelser var bleven Advokat, strejfede han længe om og ventede paa Stenbroen eller paa Kaféerne, som hans lige nu gjør det paa Olhallerne. I Café de l'École vimsede Værten, en trivelig Borger, om mellem Bordene, med en lille blond Paryk og en graa Dragt, med sin Serviet under Armen og et Smil; hans Datter sad i Baggrunden som Kassererske ved Disken. Danton passiarede med hende, friede saa til hende; for at faa hende, maatte han blive ordenlig, kjøbe en Advokatbestalling ved Consi-il du og skaffe sig i sin lille Fødeby Kavtioni-ster og Pengelaan. Da han saa blev gift og boede i den

I $2

triste Passage du Commerce, betynget af Gjæld mere end af Sager, naglet til en stillesiddende Haandiering, hvor Flid, Korrekthed, moderat Væsen, sømmelig Stil og ulastelig Påklædning, vare strængt fornødne, indskrænket til en lille Husholdning, som vilde være gaaet i Stykker, hvis ikke Svider faderen, Kafêværten, hver Uge havde forstrakt dem med en Louisdor forud, da oprørte sig Dantons flotte Tilbøjeligheder, hans vexlende Trang til Voldsomhed og Dvaskhed, hans Graa-dighed efter at nyde og herske, hans raa og voldsomme Instinkt til at udfolde sig, til Initiativ og Handling. Han duer ikke til vore civile Embeders fredelige Slendrian; hvad der passer for ham er ikke den regelmæssige Disciplin i et gammelt Samfund, som varer ved, men den larmende Brutalitet i et Samfund, som er i Opløsning eller i Nydannelse. Af Temperament og Karakter er han en Barbar, og en Barbar, færdig til al herske over sine Lige som en Leude paa Mero-vingernes, en Baron paa Karolingernes Tid. En Kolos med et Tartarhoved, oversyet med Kopar, af en tragisk og frvgtelig Hæslighed, en fortrukken Maske som en knurrende Buldog, smaa Øjne, der ligger dybt under en truende, bevægelig Pande, en tordnende Røst, Gestus som en Mand, der slaas, et rigeligt og kogende Blod, en Overflod af Vrede og Energi, en Kraft, der i sin Ubegrænsethed som selve Naturens altid strømmer over, en tøjlesløs Deklamation, lig en Tyrs Brøl, og hvis

Buldren trænger gjennem de lukkede Vincuer et ha I vi hundrede Skridt ud paa Gaden, Billeder, der overskride al Maal. en oprigtig ment Svulst. Bæven og Skrig af Forbitrelse, Hævn, Patriotisme, i Stand til at vække de vilde Drifter i den fredeligste Sjæl og de ædle Drifter i den mest fordummede. Eder og sjofle Ord, en Cynisme, ikke ensformig og fremtvungen som hos Hébert, men sprudlende, umiddelbar, kildespringsagtig, enorme Raa-heder, en Rabelais værdig, et Fond af munter Sanselighed og godmodig Drillevornhed. gemytlige og fortrolige Manerer, en aaben kammeratlig Tone, kort: med et Indre og Ydre lige skikkede til at fange en gallisk gaulois) og parisisk Plebs's Tillid og Sympathi; alt virker sammen til at sammensætte hans dybt rodfæstede og praktiske Popularitet og gjøre ham til Sans-Culotteriels grand Seigprur*. Med saadanne Anlæy til at spille en Rolle er man stærkt fristet til at spille den, saa snart Theatret aabnes, hvad det saa end er for ei Theater, tvetydigt eller smudsigt; hvilke end Skuespillerne ere, Gadedrenge, Landstrygere, faldne Kvinder; hvilken end Rollen er, uædel, tilsidst morderisk og endelig bringende Døden for den, som overtager den. For at modstaa en saadan Fristelse vilde der behøves den Væmmelse, som en tin eller grundig Dannelse udvikler i Sanserne og i Sjælen; men sligt mangler hos Danton. Han væmmes ikke ved noget, hverken fysisk eller moralsk; han kan kvsse Marat, være Kammerat med Drukkenbolte, lykønske Septemberinorderne, svare paa Gadekjællingers Skjældsord i Droschkekuskestil, leve paa lige Fod som Kammerat med Skjælmer, Tvve og straffede Personer, med overbeviste Forbrvdere, som han sender som Embedsmænd til Departementerne efter den 2den September . . . For F— i H , mener I, man skal sende Frøkener derhen: Man maa være smudsig, for at arbejde i Smuds, man maa ikke stoppe sin Næse til, naar de Folk kommer og kræver deres Dagløn; man er nødt til at betale dem godt og sige dem et opmuntrende Ord og lade dem have frit Albuerum. Danton gaar ind paa at lade Ilden blusse og læmper sig efter lasterne; han lader

Folk rapse og røve. Selv har han rovet, lige saa meget for at give bort som for at beholde, lige saa meget for at holde sig i Kollen, som for at nyde den, at udgive Hoffets egne Penge mod Hoffet — det gaar lige op; sagtens har han gjort det med en indvendig haanende Latter, den latter, som man aner hos den bluseklædte Bonde, naar han snyder den kjole-klædte Godsejer, den Latter, som de gamle Historieskrivere skildre hos Frankeren, naar han ståk det romerske Guld i sin Lomme for bedre at kunne føre Krig mod Rom. Podekvisten har ikke faaet Tag i den plebejske Vildmands Stamme; i vor moderne Have er den den samme som i den gamle Skov; dens uberørte Saft har bevaret den oprindelige Skarphed og frembringer ikke vor Civilisations fine Frugter: moralsk Sans, Æresfølelse, Samvittighedsfuldhed. Danton har hverken Respekt for sig selv eller for andre; de tydelige og fine Grænselinjer, som omskrive den menneskelige Personlighed, synes ham at være et aftalt Spil af Retsfortolkning og Salonpænhed, som en Klodevig træder han paa dem, og med lignende Evner, med tilsvarende Udveje, med en endnu værre Bande styrter han sig tværs gjennem det vaklende Samfund for at rive det ned og bygge det op til sin Fordel.

Lige fra først af har han forstaaet Revolutionens ejendommelige Karakter og normale Løb, det vil sige Anvendelsen af den raa Folkemagt. Allerede i 1788 var han med i Opløb. Lige fra først af har han forstaaet Revolutionens Endemaal og endelige Udfald, det vil sige det lovbrydende Mindretals Diktatur. Dagen efter den 14de Juli 1789 grundede han i sit Kvarter en lille uafhængig, agressiv og herskende Republik, Midtpunkt for Partiet, Tilflugtsted for alle forsorne Karle, Mødested for alle besatte Mennesker, et Pandæmonium for alle med Ildebrand i Hjærnen og for alle disponible Slyngler, for dem, der have Syner, for Slagsbrødre, for Avis- og Gade-skraalere, for Stue- og Torvemordere: Camille Desmoulins, Fréron, Hébert, Chaumette, Clootz, Theroigne, Marat; og i denne mer end jakobinske Ståt, et Forbillede for den, han senere skal oprette, regerer han, som han senere skal regere, som en stadig Præsident for Distriktet, en Bataiilonschef, en Klubtaler, en Arrangør af Overrumplingen. Dér er Usurpationen det regelmæssige; man anerkjender ingen lovlig Myndighed; man trodser Konge, Ministre, Dommere, Folkerepræsentation, Municipalitet. Maire, Nationalgardens Kommandant. I Kraft af Naturen og Principerne har man stillet sig over Lovene; Distriktet tager Marat under sin Beskyttelse, stiller to Skildvagter ved hans Dør, for at beskytte ham mod Forfølgelsen og sætter sig med bevæbnet Magt imod Politiet, som skal udføre Arrestordren. Bedre endnu: I Paris's, Nationens første Skildvagts Navn, gjør man Paastand paa at

regere Frankrig. Danton erklærer Nationalforsamlingen, at Paris's Borgere ere de 8; Departementers naturlige Repræsentanter, og opfordrer den i Kraft af disse Borgeres Paalæg til at kalde en fattet Beslutning tilbage. — Her har vi hele den jakobinske Tankegang; ved sit overlegne Storsyn har Danton trap-ngt til Bunds i den og har proklameret den i korrekte Udtryk, for at anvende den i det store, behøver han kun at gaa fra den lille Skueplads til den store, fra Cordeliererne til Kommunen, til Ministeriet, til Veifærdskomiteen, og paa alle disse Scener spiller han den samme Rolle med det samme Maal og de samme Virkninger. Et Despoti, oprettet ved Erobring og opretholdt ved Frygten; den jakobinske og parisiske Pøbels

Despoti, det er hans Maal og hans Midler; det er ham, som tilpasser Maal og Midler indbyrdes, som fører an paa de store Slagdage og fremkalder Revolutionens afgjørende Forholds regler, den 10de August, den 2den September, den 2 ide Maj, den 2den Juni, Dekretet, som udskriver i enhver stor By en Hær af lønnede Sansculotter for at holde Aristokraterne fast med deres Spyd , det Dekret, som i hver Kommune, hvor Kornet staar i hoj Pris, beskatter de rige for at gjøre Prisen overkommelig for de fattige, Dekretet, som anviser Arbejderne 4u Sous for hver Gang de give Møde ved Sektionens For samlinger. Oprettelsen af Revolutionstribunalet o. s. v. o. s. v. Det er ham, der ejer de flammende Ord, der driver hele Ungdommen ud til Grænserne, han gjør de forstandige Forslag, som begrænse Masseudskrivningen til Folk mellem 18 og 25 Aar, ham, som gjør Ende paa den skandaløse Sang og Dans af Carmagnolen, som Pøbelen har udført i selve Konventets Sal. - For at bygge Maskinen, ryddede han Terrænet, han smeltede Metallet, han smeddede de store Stykker, han tilede, hvad der gik uden om det, der skulde bruges, han tegnede Drivhjulenes Omrids, han læmpede Bihjulene derefter, han gav det første Tryk og det sidste Stød, han fabrikerede det Panser, som beskytter det hele Væsen mod Tryk uden- Og indenfra. Maskinen er gjort af ham hvorfor gider han ikke manøvrere den?

Det kommer af, at saa udmærket han duer til at konstruere den, saa lidt duer han til at manøvrere den. Er der en Krise, ja saa kan han sætte Skulderen imod, saa kan han faa alle Viljer i en Forsamling eller i en Hob til at gaa med, han kan lede med høj Haand nogle Uger igjennem en Komité, der skal handle. Men det regelmæssige, stadige Arbejde er ham en Gru; han er ikke skabt til Skriverier, til at mase med Dynger af Papirer, til hele det administrative Slid. Han er ingen Politi- eller Kontormand som Robespierre og Billaud, ingen omhyggelig Gjennemlæser af daglige Indberetninger, ingen Optegner af Dødslister, ingen Docent af dekorative Almensætninger, ingen kold Løgner, ingen flittig og troende Inkvisitor; han er det ikke, kan ikke blive det; først og fremmest, han er ingen methodisk Bøddel. Pia den ene Side ligger Theoriens graa Flor ikke foran hans Øjne, han ser paa Menneskene, ikke gjennem Roussaaus »Contrat social *, som paa en Sum af arithmetiske Enere, nej, han ser paa dem, som de virkelig er: levende, lidende, blødende, især ser han dem, han kjender, hver med sit Fysiognomi, hver med sine Gestus. Og ved et saadant Syn kommer ens Hjærte i Bevægelse, hvis man ellers har et Hjærte, og det har Danton. Han har en bred og livlig Ømfindtlighed, han er et Menneske med meget Kjød og meget Blod. i ham leve alle Urdrifterne, de gode lige op ad de slette, de, som Kulturen hverken har udtørret eller forbenet. Derfor har han kunnet ordne og taale Septembermyrderierne, men har ikke gidet udføre egenhændig det systematiske og ubegrænsede Myrderi. Allerede i September har han bedækket sin Medlidenhed under sine Brøl ., men dog unddraget eller befriet flere Berømtheder for at blive mvrdede. Da Øxen nærmer sig Girondinerne, er han »syg af Sorg og Fortvivlelse. — -Jeg kan jo dog ikke redde dem«., raabte han -og store Taarer randt ned ad hans Kinder.c Paa den anden Sidt har han ikke Udygtighedens og Uforudseenhedens tvkke Bind for Øjnene. Han har skjønnet Systemets indre Kræftskade, Revolutionens uundgaaelige og nær forestaaendeNr. lo.

Selvmord. - Girondinerne have tvunget os til at kaste os ud i Sansculottismen, som har fortæret dem, som har fortæret os alle, og tilsidst vil fonære sig selv. . — Lad Robespierre og Saint-Just om Tingene, og snart vil der ikke blive mere tilbage af Frankrig end en ægyptisk Ork med en Snes politiske Trappistmunke.* Han ser endnu klarere tilsidst: — Ja der var den Dag, da jeg tik Revolutionstribunalet oprettet jeg beder Guder og Mennesker om Forladelse derfor . . . < Det er bedre at være en fattig Fisker, end at regere Mennesker. — Men Danton har

villet regere dem, han har konstrueret den nye Regeringsmaskine, og hans Maskine virker, dov for hans Skrig, i fuld Overensstemmelse med den Konstruktion og den Drivkraft, han har givet den. Den staar lige over for ham, denne uhyggelige Maskine, med sit uhyre Hjul, som tynger paa hele Frankrig, med alle de smaa Tandhjul af Jærn, med

alle de mangfoldige Tænder, som betvinge enhver lille Del at ethvert Liv, med sin store Staalkniv, som uafladelig gaar op og ned, med hele sit Spil, soin bestandig gaar hurtigere og hver Dag kræver Menneskeliv — og dens Leverandører ere nødte til at være lige saa ufølsomme, lige saa dumme som den. - Det kan og vil Danton ikke være. Han fjærner sig fra den. morer sig, nyder, glemmer, gifter sig anden Gang med en sextenaarig Dejlighed; forudsætter, at Halshuggerne ex professo maaske ville gaa ind paa al glemme ham. aa nej... de ville ikke give sig i Kast med ham. Det tør de ikke ... Man rører ikke ved mig, jeg er Hovedbuen. I værste Fald vil han hellere guillotineres end være Guillotinør.

Men da han havde sagt eller tænkt det, var han moden til Skafotiet.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. f.irtwt).

Andet Kapitel.

Af det foregaaende kunde Læseren med rette slutte, at Fred og Harmoni og Guds Velsignelse raadede i denne Familie, og at de alle var saa lykkelige som muligt. Det saå ud dertil, og det vilde virkelig ogsaa have været Tilfældet, hvis ikke et ungdommeligt Væsen, min fremtidige Heltinde, Nastenka, havde bragt Forvirring ind i det. Den samme Kreds-Amtmandinde, der fortolkede Peter Mikailovitschs Forhold til Pelagia saa uheldigt, sagde om Nastenka:

Herre, du min Gud! Kan der i denne Verden gives saadan en Nar som denne ulykkelige Nastenka Godniev?.<

Hvad særligt naragtigt er der da ved hende? Jeg synes tværi imod, det er en rigtig sød Pige.- vovede hendes Mand dygtigt at henkaste.

Riglig sød! svarede Amtmandinden med Eftertryk og opfarende, som om hun havde lidt en haard Krænkelse.

Hvad mener du: sagde Manden ligesom for sig selv.

Rigtig sød. gjentog Kreds-Anitmandinden (hendes Slemme lod pibende*, danse kan hun ikke, og hun taler Fransk: schæ næ væ pa, schæ næ pæ pa!

Det er fattige Folk; de har ikke haft Raad til at holde Gouvernante, vovede Manden endnu en Gang at bemærke.

Amtmandinden ser ham et Par Minuter lige ind i Ansigtet, som om hun vilde maale det, og derpaa siger hun med synlig dæmpet Vrede:

Hvad vil De her i Salonen? Gaa Deres Vej og sid hele Dagen i Deres Værelse og vov ikke at vise Deres smudsige Næse her!

Kreds-Amtmanden trækker paa Skuldren og gaar sin Vej.

Det er næppe nødvendigt at sige, at Kreds-Amtmand-indens ufordelagtige Udtalelser var fuldstændig uretfærdige. Nastenka var slet ikke hæslig, tvært imou; hun var ikke høj, noget mager; hun var en decideret Brunette, havde tykt sort Haar og et Par Øjne, sorte som Kirsebær og kun halvt aabnede, hvad der gav Ansigtet et noget sentimentalt Udtryk — med ét Ord: hun havde et meget smukt Hoved.

I Anledning af Spørgsmaalet om hendes Dannelse maa der gjøres en lille Digression. Nastenka var i fuldeste Forstand, hvad man kalder en Provinsfrøken. Men tro for Guds

Skvld ikke, at hun var en Provinsfrøken, som de er nu til Dags! Der er en uhyre stor Forskjel. Jeg er t'. Ex. ingen gammel Mand og træder nu først ind i den solide Fyrretyve-aarsalder; men ak, trods alle mine frugtesløse Efterforskninger har jeg i de sidste femten Aar ikke fundet en eneste af hine kjære Provinsfrøkener, hvem jeg en

Gang viede min første Kjærlighed, med hvem jeg udgød bitre Taarer under Læsningen af Amalat-Beck , sammen med hvem jeg bombarderede mig med Fraser af Eugen Onægin , og i hvis Album jeg skrev:

Nej, aldrig, aldrig vil jeg robe

mit Hj.ertes evig dybe Londoni.

Den Gang, i min Tid, blev der næsten i liver lille By, hver lille Flække fortalt smaa Historier af den Slags, at en vis Annotschka Savinovna havde forelsket sig vanvittigt — ak i Ananin, en gift Mand, saa Moderen maatte bringe hende til Moskov for at helbrede hende for denne blinde Lidenskab; og Katenka Makarovna var saa lidt ligegyldig over for en Kavalleri-Løjtnant, at hun ikke en Gang kunde skjule det paa Ballet og ikke vendte Øjnene fra ham hele Aftenen. Den Gang havde næsten enhver Frøken det er jeg overbevist om i det hemmeligste Rum i sin Kommode et Par Hefter Vers, der riglig nok indeholdt grammatiske Fejl. men dog var afskrevne omhyggeligt og egenhændigt. Under uendelige Mazurkaer talte Damerne i Reglen med deres Kavalerer om Følelser, og de lod sig i den Grad rive med, at de ikke en Gang mærkede, at Mazurkaen var forbi og alle de andre allerede gaaet til Bords. Det er der ikke mere Tale om hos vore nuværende Provinsfrøkener.

Min Gud, hvor de nu er forstandige og forsigtige, hvor meget mere er de ikke nu, sammenlignet med de tidligere Damer, vante til at gaa med Korset! Med hvor megen Virtuositet, om det end skorter paa Opfattelse, spille de ikke Klavér, hvor korrekt tale de ikke Fransk, hvor gratiøst danse de ikke! Men til Gjengjæld behøver De ikke at være bange for, at de skal forglemme sig under Dansen. Naar man taler med dem om Følelser (hvad Forfatteren forsætlig har gjort, saa kan De være vis paa, at de slet ikke gaar ind paa Samtalen, enten fordi de simpelthen ikke forstaa den, eller fordi de anser den for upassende. Naar De spørger en Nutids-Nr. lo.

Selvmord. - Girondinerne have tvunget os til at kaste os ud i Sansculottismen, som har fortæret dem, som har fortæret os alle, og tilsidst vil fonære sig selv. . — Lad Robespierre og Saint-Just om Tingene, og snart vil der ikke blive mere tilbage af Frankrig end en ægyptisk Ork med en Snes politiske Trappistmunke.* Han ser endnu klarere tilsidst: — Ja der var den Dag, da jeg tik Revolutionstribunalet oprettet jeg beder Guder og Mennesker om Forladelse derfor . . . < Det er bedre at være en fattig Fisker, end at regere Mennesker. — Men Danton har villet regere dem, han har konstrueret den nye Regeringsmaskine, og hans Maskine virker, dov for hans Skrig, i fuld Overensstemmelse med den Konstruktion og den Drivkraft, han har givet den. Den staar lige over for ham, denne uhyggelige Maskine, med sit uhyre Hjul, som tynger paa hele Frankrig, med alle de smaa Tandhjul af Jærn, med

alle de mangfoldige Tænder, som betvinge enhver lille Del at ethvert Liv, med sin store Staalkniv, som uafladelig gaar op og ned, med hele sit Spil, soin bestandig gaar hurtigere og hver Dag kræver Menneskeliv — og dens Leverandører ere nødte til at være lige saa ufølsomme, lige saa dumme som den. - Det kan og vil Danton ikke være. Han fjærner sig fra den. morer sig, nyder, glemmer, gifter sig anden Gang med en sextenaarig Dejlighed; forudsætter, at Halshuggerne ex professo maaske ville gaa ind paa al glemme ham. aa nej... de ville ikke give sig i Kast med ham. Det tør de ikke ... Man rører ikke ved mig, jeg er Hovedbuen. I værste Fald vil han hellere guillotineres end være Guillotinør.

Men da han havde sagt eller tænkt det, var han moden til Skafotiet.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. f.irtwt).

Andet Kapitel.

Af det foregaaende kunde Læseren med rette slutte, at Fred og Harmoni og Guds Velsignelse raadede i denne Familie, og at de alle var saa lykkelige som muligt. Det saå ud dertil, og det vilde virkelig ogsaa have været

Tilfældet, hvis ikke et ungdommeligt Væsen, min fremtidige Heltinde, Nastenka, havde bragt Forvirring ind i det. Den samme Kreds-Amtmandinde, der fortolkede Peter Mikailovitschs Forhold til Pelagia saa uheldigt, sagde om Nastenka:

Herre, du min Gud! Kan der i denne Verden gives saadan en Nar som denne ulykkelige Nastenka Godniev?.<

Hvad særligt naragtigt er der da ved hende? Jeg synes tværi imod, det er en rigtig sød Pige.- vovede hendes Mand dygtigt at henkaste.

Riglig sød! svarede Amtmandinden med Eftertryk og opfarende, som om hun havde lidt en haard Krænkelse.

Hvad mener du: sagde Manden ligesom for sig selv.

Rigtig sød. gjentog Kreds-Anitmandinden (hendes Slemme lod pibende*, danse kan hun ikke, og hun taler Fransk: schæ næ væ pa, schæ næ pæ pa!

Det er fattige Folk; de har ikke haft Raad til at holde Gouvernante, vovede Manden endnu en Gang at bemærke.

Amtmandinden ser ham et Par Minuter lige ind i Ansigtet, som om hun vilde maale det, og derpaa siger hun med synlig dæmpet Vrede:

Hvad vil De her i Salonen? Gaa Deres Vej og sid hele Dagen i Deres Værelse og vov ikke at vise Deres smudsige Næse her!

Kreds-Amtmanden trækker paa Skuldren og gaar sin Vej.

Det er næppe nødvendigt at sige, at Kreds-Amtmand-indens ufordelagtige Udtalelser var fuldstændig uretfærdige. Nastenka var slet ikke hæslig, tvært imou; hun var ikke høj, noget mager; hun var en decideret Brunette, havde tykt sort Haar og et Par Øjne, sorte som Kirsebær og kun halvt aabnede, hvad der gav Ansigtet et noget sentimentalt Udtryk — med ét Ord: hun havde et meget smukt Hoved.

I Anledning af Spørgsmaalet om hendes Dannelse maa der gjøres en lille Digression. Nastenka var i fuldeste Forstand, hvad man kalder en Provinsfrøken. Men tro for Guds

Skvld ikke, at hun var en Provinsfrøken, som de er nu til Dags! Der er en uhyre stor Forskjel. Jeg er t'. Ex. ingen gammel Mand og træder nu først ind i den solide Fyrretyve-aarsalder; men ak, trods alle mine frugtesløse Efterforskninger har jeg i de sidste femten Aar ikke fundet en eneste af hine kjære Provinsfrøkener, hvem jeg en Gang viede min første Kjærlighed, med hvem jeg udgød bitre Taarer under Læsningen af Amalat-Beck , sammen med hvem jeg bombarderede mig med Fraser af Eugen Onægin , og i hvis Album jeg skrev:

Nej, aldrig, aldrig vil jeg robe

mit Hj.ertes evig dybe Londoni.

Den Gang, i min Tid, blev der næsten i liver lille By, hver lille Flække fortalt smaa Historier af den Slags, at en vis Annotschka Savinovna havde forelsket sig vanvittigt — ak i Ananin, en gift Mand, saa Moderen maatte bringe hende til Moskov for at helbrede hende for denne blinde Lidenskab; og Katenka Makarovna var saa lidt ligegyldig over for en Kavalleri-Løjtnant, at hun ikke en Gang kunde skjule det paa Ballet og ikke vendte Øjnene fra ham hele Aftenen. Den Gang havde næsten enhver Frøken det er jeg overbevist om i det hemmeligste Rum i sin Kommode et Par Hefter Vers, der riglig nok indeholdt grammatiske Fejl. men dog var afskrevne omhyggeligt og egenhændigt. Under uendelige Mazurkaer talte Damerne i Reglen med deres Kavalerer om Følelser, og de lod sig i den Grad rive med, at de ikke en Gang mærkede, at Mazurkaen var forbi og alle de andre allerede gaaet til Bords. Det er der ikke mere Tale om hos vore nuværende Provinsfrøkener.

Min Gud, hvor de nu er forstandige og forsigtige, hvor meget mere er de ikke nu, sammenlignet med de tidligere Damer, vante til at gaa med Korset! Med hvor megen Virtuositet, om det end skorter paa Opfattelse, spille de ikke Klavér, hvor korrekt tale de ikke Fransk, hvor gratiøst danse de ikke! Men til Gjengjæld behøver De ikke at være bange for, at de skal forglemme sig under Dansen. Naar man taler med dem om Følelser (hvad Forfatteren

forsætlig har gjort, saa kan De være vis paa, at de slet ikke gaar ind paa Samtalen, enten fordi de simpelthen ikke forstaa den, eller fordi de anser den for upassende. Naar De spørger en Nutids-155

Frøken, om hun holder af Musik, siger hun Ja og spiller et Par Polkaer for Dem. En anden synger maaske noget af Norma •; men naar De beder hende om at synge en eller anden russisk Melodi eller en Romance, der ikke er ganske ny, men hvis Melodi gaar Dem til Hjærtet, saa vrænger man ad Dem og gaar bort fra Flygelet. Forfatteren sagde en Gang i et Selskab af unge Damer fra Lindet, at det efter hans Anskuelse tjente til Anbefaling for en ung Piges Hjærte, naar hun dromte i Maaneskin saa lo de alle og sagde ligesom med én Mund: Hvilket Vrøvl, at drømme.1 Vor store Puschkin, der synes kaldet til at være Damernes Yndling til alle Tider, Puschkin, hvem min Tids Piger næsten kunde udenad, hvis Tatjana var deres Weal — denne Puschkin har

Nutidens unge Piger næppe læst; derimod har de slugt Hundreder af Bind af Alexandre Dumas og Paul Féval. Tidligere var en ung Pige rede til at løbe bort med en fattig, men ædel Mand; nu forekommer sligt slet ikke mere; men til Gjengjæld har Forfatteren set Snese af Exempler paa, at en svttenaarig Pige anvendte alt sit Koketti paa at fiske en rig Olding. Tidligere var den højtelskede en Halvgud — nu er han General ilt spe eller Ejer af fem hundrede Sjæle. Om Drømmeri og Følsomhed er der nu slet ikke længer Tale; Forfængelighed og atter Forfængelighed, ydre Glans og indre Tomhed har ødelagt de unge Hjærter. For en Vogn paa Springfjedre, for en Fløjels-Mantille med Svanedun, for ei Halsbaand af Brillanter ere Nutidens Damer rede til alle mulige ægteskabelige Pinsler.

CFomæiie».}

LITERATUR

her var cn Række af Aar,

Nævnte Forlægger har tillige samtidig gjort et nyt Forsng, idel han med forst. Aargang af den af J. Krohn redigerede •Hornenes Juleroser» ogsaa byder de smaa tieres særtige Festgave. l'orsøgct vil upaatvivlelig falde ligesaa heldigt ud. J. Krohn har cl saa godt Navn paa sig som Borneven og l'.orneskril>ent. at ingen liedre kunde findes til Udgiver, og selv otn ogsaa han gjærne kunde have været lidt alsidigere i Valget af Text, ville vi dog være villige lil al indrømme, at Hensynet til Bomenes Tarv her først og fremmest maatte være ilet afgjorendc. De kunstneriske Bidrag ere da ogsaa her langt vægtigere end de literære, .og del cr en hel Række af vore bedste yngre Malere og Illustratorer, s,,m findes lier. Otti. Bache. Erik Henningsen, Jerndorff. Thomsen, Haslund. Ildsted, Han» Nic. Hansen o. in. 11. Nogle Kartoner og Anvisninger til l ege og Spil udgjøre gode Bilag. Kn følgende Aargang vil næppe handle ufornuftigt i at optage endnu mere af denne Slngs. «Barnenes Julerosert siges og «aa al være irykte i et serdeles betydeligt Antal F^xemplarer — 10,000 — og det er altsaa ikke

just to smaa Foretagender, Ernst Bojesens Forlag her har sat i Scene.

Men ogsaa lo andre Julekalendere foreligge i Aar. Begge folge væsenlig de gamle Spor. I sin paa Schubothes Forlag udkomne • l'.u JtiM'og' har Signnl Moller dog kun optaget saadanne Bidrag, der paa en eller anden Maade have Hensyn lil Julen. Det er imidlertid vistnok en god Idé, og det er lykkedes Udgiveren at samle ikke faa værdifulde Bidrag. I>cr cr I>igte af C. Hostrup, Chr. Richardt, Drachmann, Thor I .ange. I. Fibiger o. 11.. Fortæl linger eller Skildringer af Tluimas I .ange. Bergsøe. Carstensen og Magdalene Thoresen, Prædikener og Afhandlinger af Skat Rordam, C. J. Brandt, C. Rosenlierg og Evald Tang Kristensen o. s. fr. Samlingen har selvfølgelig et overvejende kirkeligt l'ræg, lige til den medfølgende smukke Pennetegning af Lundbye, Ved Betlile-hems Kryblien . men der er ikke des mindre god Afvexling i Indholdet. Kn Oversættelse — ved Thor I .anges sikre og fine Haand — af en lille Fortælling eller Skizze af Feodor Dostojevskij har særlig Interesse for os Danske, idet den er et formeligt Sidestykke til 11. C. Andersens Den lille Pige med Svovlstikkerne Del er en overordenlig smuk og rørende lille Historie. Ved sit hele Tilsnit vil >Kn Julebog være velkommen i mange Hjem.

»Jilll-KalemUr- kalder ogsaa Skuespillet Elith Bcumeri sin paa Hagerups Forlag udgivne Samling, inen denne bringer dog væsenlig kun profane Bidrag. Kalenderen er af < Imfang nogel mindre (og billigere) end Julebogen, men i ydre Henseende langt rigere udstyret. Fra det smukke I imslag til det tykke Papir og Sidernes blaa Indfatninger er det en i høj Uråd pyntelig Bog. Indholdet er overraskende godt. En lille Bondehistorie, »Et Glimt«, af S. Schandorph lager vel ubetinget l'nsen — ligesom den sikkert staar højt i hele Schandorphs Produktion — inen ogsaa Samlingens tre andre Fortællinger af Bergsøe, Thomas 1 .unge og Rud. Schmidt ere al . Kre værd. Et l'ar smukke Digte af E. v. d. Recke bor ogsaa n.evnes. Nogle utrykte Digte af afdøde F'orfattere og et Par Uddrag af Kammersanger Schrams og Overskous Stambøger have derimod mindre Betydning. Selvfølgelig findes her ogsaa en Kalen der med Tegninger af Fred. Hartvig og Vers af Chr. Boeck. Samlingen melder sig udtrykkelig sort» förste Aargang.

Endnu skulle vi lier nævne en nydelig udstyret Kalender, der er udkommen paa IIofinusikhandclcn< Forlag. Den bærer Titlen En Xyloiirsilrom • og bestaar af en Række Smaavcrs af A', v. ri. A'eeke med tilhørende Vignet for hver Maaned af Åltis ll'rtel. Der er en smuk Stemning i den simple og naturlige Text. Vi skal f. Ex. anføre, hvud Majs og Dccemliers smaa Genier have at melde oin sig og deres Bedrifter.

Jes Maj — jeg holder furu. hvad Mart» hnr lovci, hjemf.irer Siork og Svaler ovct Have«, op vxkker nlle Blnnmcr. »om har »ovct.

•

Knstmaanrii er mit Ni VII 1 Sneen traaler min Kod: men*over mig en Stjasnc spreder -in Glans paa Minder og paa Barnesæder.

Mi/x O'A'ell: John Bull og hans O. Oversat af Donaht Loieäaat. (Gyldendal).

I sit Forord mener Oversætteren, at enhver vist vil indrømme, »at Bogen afgiver en baade underholdende, behagelig og lil en vis155

Frøken, om hun holder af Musik, siger hun Ja og spiller et Par Polkaer for Dem. En anden synger maaske noget af Norma •; men naar De beder hende om at synge en eller anden russisk Melodi eller en Romance, der ikke er ganske ny, men hvis Melodi gaar Dem til Hjærtet, saa vrænger man ad Dem og gaar bort fra Flygelet. Forfatteren sagde en Gang i et Selskab af unge Damer fra Lindet, at det efter hans Anskuelse tjente til Anbefaling for en ung Piges Hjærte, naar hun dromte i Maaneskin saa lo de alle og sagde ligesom med én Mund: Hvilket Vrøvl, at drømme.1 Vor store Puschkin, der synes kaldet til at være Damernes Yndling til alle Tider, Puschkin, hvem min Tids Piger næsten kunde udenad, hvis Tatjana var deres Weal — denne Puschkin har

Nutidens unge Piger næppe læst; derimod har de slugt Hundreder af Bind af Alexandre Dumas og Paul Féval. Tidligere var en ung Pige rede til at løbe bort med en fattig, men ædel Mand; nu forekommer sligt slet ikke mere; men til Gjengjæld har Forfatteren set Snese af Exempler paa, at en svttenaarig Pige anvendte alt sit Koketti paa at fiske en rig Olding. Tidligere var den højtelskede en Halvgud — nu er han General ilt spe eller Ejer af fem hundrede Sjæle. Om Drømmeri og Følsomhed er der nu slet ikke længer Tale; Forfængelighed og atter Forfængelighed, ydre Glans og indre Tomhed har ødelagt de unge Hjærter. For en Vogn paa Springfjedre, for en Fløjels-Mantille med Svanedun, for ei Halsbaand af Brillanter ere Nutidens Damer rede til alle mulige ægteskabelige Pinsler.

CFomæiie».}

LITERATUR

her var cn Række af Aar,

Nævnte Forlægger har tillige samtidig gjort et nyt Forsng, idel han med forst. Aargang af den af J. Krohn

redigerede •Hornenes Juleroser» ogsaa byder de smaa tieres særtige Festgave. l'orsøgct vil upaatvivlelig falde ligesaa heldigt ud. J. Krohn har cl saa godt Navn paa sig som Borneven og l'.orneskril>ent. at ingen liedre kunde findes til Udgiver, og selv otn ogsaa han gjærne kunde have været lidt alsidigere i Valget af Text, ville vi dog være villige lil al indrømme, at Hensynet til Bomenes Tarv her først og fremmest maatte være ilet afgjorendc. De kunstneriske Bidrag ere da ogsaa her langt vægtigere end de literære, .og del cr en hel Række af vore bedste yngre Malere og Illustratorer, s,,m findes lier. Otti. Bache. Erik Henningsen, Jerndorff. Thomsen, Haslund. Ildsted, Han» Nic. Hansen o. in. 11. Nogle Kartoner og Anvisninger til l ege og Spil udgjøre gode Bilag. Kn følgende Aargang vil næppe handle ufornuftigt i at optage endnu mere af denne Slngs. «Barnenes Julerosert siges og «aa al være irykte i et serdeles betydeligt Antal F^xemplarer — 10,000 — og det er altsaa ikke

just to smaa Foretagender, Ernst Bojesens Forlag her har sat i Scene.

Men ogsaa lo andre Julekalendere foreligge i Aar. Begge folge væsenlig de gamle Spor. I sin paa Schubothes Forlag udkomne • l'.u JtiM'og' har Signnl Moller dog kun optaget saadanne Bidrag, der paa en eller anden Maade have Hensyn lil Julen. Det er imidlertid vistnok en god Idé, og det er lykkedes Udgiveren at samle ikke faa værdifulde Bidrag. I>cr cr I>igte af C. Hostrup, Chr. Richardt, Drachmann, Thor I .ange. I. Fibiger o. 11.. Fortæl linger eller Skildringer af Tluimas I .ange. Bergsøe. Carstensen og Magdalene Thoresen, Prædikener og Afhandlinger af Skat Rordam, C. J. Brandt, C. Rosenlierg og Evald Tang Kristensen o. s. fr. Samlingen har selvfølgelig et overvejende kirkeligt l'ræg, lige til den medfølgende smukke Pennetegning af Lundbye, Ved Betlile-hems Kryblien . men der er ikke des mindre god Afvexling i Indholdet. Kn Oversættelse — ved Thor I .anges sikre og fine Haand — af en lille Fortælling eller Skizze af Feodor Dostojevskij har særlig Interesse for os Danske, idet den er et formeligt Sidestykke til 11. C. Andersens Den lille Pige med Svovlstikkerne Del er en overordenlig smuk og rørende lille Historie. Ved sit hele Tilsnit vil >Kn Julebog være velkommen i mange Hjem.

»Jilll-KalemUr- kalder ogsaa Skuespillet Elith Bcumeri sin paa Hagerups Forlag udgivne Samling, inen denne bringer dog væsenlig kun profane Bidrag. Kalenderen er af < Imfang nogel mindre (og billigere) end Julebogen, men i ydre Henseende langt rigere udstyret. Fra det smukke I imslag til det tykke Papir og Sidernes blaa Indfatninger er det en i høj Uråd pyntelig Bog. Indholdet er overraskende godt. En lille Bondehistorie, »Et Glimt«, af S. Schandorph lager vel ubetinget l'nsen — ligesom den sikkert staar højt i hele Schandorphs Produktion — inen ogsaa Samlingens tre andre Fortællinger af Bergsøe, Thomas 1 .unge og Rud. Schmidt ere al . Kre værd. Et l'ar smukke Digte af E. v. d. Recke bor ogsaa n.evnes. Nogle utrykte Digte af afdøde F'orfattere og et Par Uddrag af Kammersanger Schrams og Overskous Stambøger have derimod mindre Betydning. Selvfølgelig findes her ogsaa en Kalen der med Tegninger af Fred. Hartvig og Vers af Chr. Boeck. Samlingen melder sig udtrykkelig sort» förste Aargang.

Endnu skulle vi lier nævne en nydelig udstyret Kalender, der er udkommen paa IIofinusikhandclcn< Forlag. Den bærer Titlen En Xyloiirsilrom • og bestaar af en Række Smaavcrs af A', v. ri. A'eeke med tilhørende Vignet for hver Maaned af Åltis ll'rtel. Der er en smuk Stemning i den simple og naturlige Text. Vi skal f. Ex. anføre, hvud Majs og Dccemliers smaa Genier have at melde oin sig og deres Bedrifter.

Jes Maj — jeg holder furu. hvad Mart» hnr lovci, hjemf.irer Siork og Svaler ovct Have«, op vxkker nlle Blnnmcr. »om har »ovct.

•

Knstmaanrii er mit Ni VII 1 Sneen traaler min Kod: men*over mig en Stjasnc spreder -in Glans paa Minder og paa Barnesæder.

Mi/x O'A'ell: John Bull og hans O. Oversat af Donaht Loieäaat. (Gyldendal).

I sit Forord mener Oversætteren, at enhver vist vil indrømme, »at Bogen afgiver en baade underholdende, behagelig og lil en visNr. lo.

HJEMME OG UDE.

Grad lærerig Lekture, og den store Opsigt, Skriftet har vakt paa '»egge Sider al Kanalen, er 1 ethvert Kald tilstrækkelig til at berettige Fremkomsten af en dansk Oversættelse. Ja, i förste Del af denne Udtalelse har Oversætteren «til en vis Grad' Ret. Bogen er skrevet meget livligt og underholdende i man kan heller ikke frakjende en Oversættelse sin Berettigelse; for hvad er tiet i det hele uberettiget af oversætte? Men det er ikke let at se, hvad vi skal medden Bog. Stykket ml i Dagbladsartikler kan den glide ned meel saa meget andet, men som den er, i Bogform, har den meget lidt Værdi, incst som givende ei Billede af. hvorledes en Franskmand ser paa udenlandske Ting, mindst som givende et Begreb om, hvorledes disse Ting i Virkeligheden er; thi man behover ikke, som lir. Max O'Rell, at have tilbragt .over ti Aar 1 England• for ai se, hvor mange kolossale Overdrivelser og vrange Opfattelser denne Bog indeholder. Kor en Udlænding er det meget komisk at se Franskmænd og Englændere bedoinine hinanden; thi de er (naturligvis med Undtagelser), hvor vidl forskjellige de end ellers kan synes, to Alen af ét Stykke i 1 lenseende lil Uvidenhed om, hvad der ligger uden for deres respektive 1 Jinde. Men en virkelig fortjenstfuld Bog 0111 England fonirer et langt dybere Studium, end Hr. Max O'Rell trods sine ti Aar liar gjort. At Bogen har gjort l.ykke i Frankrig er slet ikke underligt; den Nytie, ilen kan gjöre her, er meget tvivlsom; gjor den l.ykke er det dens livlige Stils Skyld. 1 Kersættelsen er let og llydende. Hr. I/jtie-danz bruger lidt vel mange Fremmedord og undertiden nogle underlige forældede Adverbier, 1. Ex. » hæder 1 igen , hvad der har Klang af Bedemandsstil.

Vilhelm Østergaard: Folkelivsbilleder. (Brodrene Salmon-sen). Disse »Skitser og Studier vidne oin Talent, men ogsaa 0111 fremmed Paavirkning. De ere let læselige og underholdende, Tendensen er human, og Forfatteren er ikke bange for at slaa los. Men skal lem drive det til noget betydningsfuldt, maa han rive sig los fra sine Forbilleder; der er for meget ai fremmed Indflydelse, særlig af drachmannsk; om «let saa er Titlerne, saa minde de alt for meget om Drachmanns Eiskerhistorier. llujest staar «Ukrudt«. En Snurrighed findes S. 146, hvor der er Tale 0111 et Værelse, som kan indeholde Seng. Bord og to voxne Mennesker, og dog kun er 1 knap fire Alen i Omkreds..

Matthew Arno!ti: Balders Dod. Oversættelsen al .-Ufred Ipsen. (Milo, Odense).

Forfatteren er én af del moderne Englands mest Iremrngende Digtere og Essayister, hvis Produktion udmærker sig i lige Grad ved Formfuldendthed og Tankedybde. »Balders Død«, som her præsenteres i en god Oversættelse, er for øvrigt et af hans mindre interessante Digte, men kan maaske, som Oversætteren mener, særligt tiltale skandinaviske I .æsere paa Grund af Æmnet. Idet vi anlielale Publikum at gjöre sig bckjeiidt med denne Forfatter. skulle vi henlede Opmærksomheden |wia, at Oversætteren ledsager Digtet med en I .evnedstegning af Forfatteren, og tillige henvise til Adolf Hansens Afhandling om ham med Oversættelse af nogle smukke Digte i Tidsskriftet »Tilskueren«.

Paa Farten. Kjobenhavnske Billeder i Blendr.iimne af Carl Miller. (Emil Bergmanns Forlag).

En ung Jyde med en gammel Kjobenhaviier, der har boet i Provinsen i mange -Var, som Cicerone farter vort nuværende Kjoben-liavn rundt. Ideen minder noget om »Anders Tikjob«; Bogen er en Slags gemytlig liædeker over Kjuljenhavn; den indeholder en l>el mere og mindre gode Brandere, er 1 ilet hele ganske underholdende, men alt for bred. Der horer god Tid til at læse de 521 tæt trykte Sider.

Skolehistorier af Ernst Eeisteiu. f)versal med Forfatterens Tilladelse ai Charles Kjerulf. (Hagerup).

Eckstein- Skolehistorier er meget yndede i Tyskland, og det Udvalg, iler foreligger her i en god Oversættelse, vil sikkert ogsaa finde en Del, s erlig ungdommelige 1-vsere hos os.

Steppens Fyrste af Aimar.i (Brødr. Salmonseii).

Denne »Fortælling fra lndinanerkaui|>ene mod ile hvide«, er rig paa .Eventyr og sælsomme Situationer og vil mange Steder være en kjærkommen Julegave for »den modnere Ungdom«.

Æventyr af Wilhelm Hauff. Oversatte af Er. Winiel Horn. (Chr. Steen Son).

IlaulTs .Eventyr ere verdensberømte og behøve ikke nogen særlig Anbefaling til danske I.æsere, da vist tiere af dem har været oversat tidligere. Forovrigt er del jo gi>di ai faa dem i en god tidssvarende Oversættelse som den, Dr. Winkel Hom har besørget 1 ilet foreliggende Udvalg. Maleren Carl Thomsen har komponeret et nydeligt Titelbillede til Bogen.

Paul Aaby: Tikronen. Eller det franske. (A. Giese).

En pæn lille Fortælling for Born, om hvordan en fattig Dreng svang sig op til at blive en rig Kjøbmand ved Hjælp af en Tikrone, som lian fandt paa en Skarndynge i Faris. Da Oversætteren har lokaliseret Mønten, burde han ikke hist og her tale om Francs.

Douglas Jerrold: Mrs. Cam/les Gardinprædikener. Fjerde Udgave. Med 24 Illustrationer af II. Tegner. (J. I.. Widffs Forlag).

Den engelske Humorist Douglas Jerrold (1803—1S57) har udenfor England vundet Berammelse ved Mrs. Caudles Gardinprædikener, iler først saå Dagens l.ys i Vittighedsbladet 1 Punch«. At ile ogsaa have faaet et stort Publikum her til Lands, derom vidner den foreliggende fjerde Udgave med Illustrationer af H. Tegner.

Under Titel: Sullorbogen har lir. ('art Marx paa J. I.. Wulffs Forlag udgivet en Samling Monologer, Prologer, humoristiske Foredrag og andre Ting, der egne sig til Deklamation, med Forfatternavne fra J. I.. Heiberg lige ned til Sophus Neumann.

Paa samme Forlag er udkommet sjette Udgave af den beromle Republikaner og Kamferdoktor RaSpails Bog »Husl.t'gen«, hvori gives Anvisning til selv at tilberede og anvende de vigtigste Lægemidler. Hans Katnfertheori har altsaa fundet mange Tilhængere her i 1.andel.

I.yse l.ivsbilleder i Sort, tegnede af Wilhelm larsen. Sde Række. (Cammernieyer, Kristiania).

Disse Skyggebilleder kunne ikke paa nogen Maade maale sig med Konevkas, hverken i Henseende til Poesi eller I,une; men nogle ere ret morsomme; delte kan man imidlertid ikke sige om Texten.

Efter Indbydelse Ira Englænderen lir. Rotert Wintle har vi været lii Steile veil én af huns engelske ' Oplæsninger paa Borchs Kollegium. Disse Oplæsninger linde Sted hver Mandag og bestaa i Keglen at mindre Stykker af nyere engelske Forfattere, og der er ingen 'Tvivl om, at Folk, der har nogenlunde ordentlige Forudsætninger, kan have eu Del Gavn af a: hore Hr. Wintle, da han læser særdeles tydeligt og i ilet hele udirykker sig som en dannet Englænder. Vi kan derfor anbefale disse Oplægninger paa del bedste. Derimod vil vi henstille til lir. Wintle, om det ikke vildt-være mere smagfuldt, hvis hnn undlod i sin Indbydelse at omtale den engelske Literatur som farefri i Modsætning til andre Literaturer, for at fati Folk til al besøge sine Oplæsninger. Den engelske Literatur er ikke mere -farefri« end andre Literaturer. Det kunde nok hænde sig, at Folk som Fielding og Smollet, for slet ikke al lale 1111 de gamle Lystspil-Digtere, var mindre »farefri« end alle Nutidens Ntttiinilisler tilsammen. Ve altsaa de ulykkelige, der gaar paa lien Limpind og senere hen 1 Livet træffer slige Forfattere, som Hr. Wintle har lært dem at forstaa.

MUSIK

Musikforeningens iste Abonnementskonccrt havde et særdeles interessant Program. Indleilningsnimiret, J. Brahms' Akademiske Fest-Ouverture, satte strax Publikum i den tilbørlige Stemning ved sin snart imponerende, snart humoristiske, men altid værdige Stil. Denne Stemning skulde være festlig, man skulde mindes Holberg-Dagene med deres Blanding al" Alvor og Skjemt. Den tungeste Del af Koncerten var en Koncert for Piano og Orkester at Vi. tor E. Rem/ir. Ved »tung« maa her paa ingen Maade forstaas noget ufordelagtigt. Vi inene kun, at dette indholdsrige Stykke krævedeNr. lo.

Grad lærerig Lekture, og den store Opsigt, Skriftet har vakt paa '»egge Sider al Kanalen, er 1 ethvert Kald

tilstrækkelig til at berettige Fremkomsten af en dansk Oversættelse. Ja, i förste Del af denne Udtalelse har Oversætteren «til en vis Grad' Ret. Bogen er skrevet meget livligt og underholdende i man kan heller ikke frakjende en Oversættelse sin Berettigelse; for hvad er tiet i det hele uberettiget af oversætte? Men det er ikke let at se, hvad vi skal medden Bog. Stykket ml i Dagbladsartikler kan den glide ned meel saa meget andet, men som den er, i Bogform, har den meget lidt Værdi, incst som givende ei Billede af. hvorledes en Franskmand ser paa udenlandske Ting, mindst som givende et Begreb om, hvorledes disse Ting i Virkeligheden er; thi man behover ikke, som lir. Max O'Rell, at have tilbragt .over ti Aar 1 England• for ai se, hvor mange kolossale Overdrivelser og vrange Opfattelser denne Bog indeholder. Kor en Udlænding er det meget komisk at se Franskmænd og Englændere bedoinine hinanden; thi de er (naturligvis med Undtagelser), hvor vidl forskjellige de end ellers kan synes, to Alen af ét Stykke i 1 lenseende lil Uvidenhed om, hvad der ligger uden for deres respektive 1 Jinde. Men en virkelig fortjenstfuld Bog 0111 England fonirer et langt dybere Studium, end Hr. Max O'Rell trods sine ti Aar liar gjort. At Bogen har gjort l.ykke i Frankrig er slet ikke underligt; den Nytie, ilen kan gjöre her, er meget tvivlsom; gjor den l.ykke er det dens livlige Stils Skyld. 1 Kersættelsen er let og llydende. Hr. I/jtie-danz bruger lidt vel mange Fremmedord og undertiden nogle underlige forældede Adverbier, 1. Ex. » hæder 1 igen , hvad der har Klang af Bedemandsstil.

Vilhelm Østergaard: Folkelivsbilleder. (Brodrene Salmon-sen). Disse »Skitser og Studier vidne oin Talent, men ogsaa 0111 fremmed Paavirkning. De ere let læselige og underholdende, Tendensen er human, og Forfatteren er ikke bange for at slaa los. Men skal lem drive det til noget betydningsfuldt, maa han rive sig los fra sine Forbilleder; der er for meget ai fremmed Indflydelse, særlig af drachmannsk; om «let saa er Titlerne, saa minde de alt for meget om Drachmanns Eiskerhistorier. llujest staar «Ukrudt«. En Snurrighed findes S. 146, hvor der er Tale 0111 et Værelse, som kan indeholde Seng. Bord og to voxne Mennesker, og dog kun er 1 knap fire Alen i Omkreds..

Matthew Arno!ti: Balders Dod. Oversættelsen al .-Ufred Ipsen. (Milo, Odense).

Forfatteren er én af del moderne Englands mest Iremrngende Digtere og Essayister, hvis Produktion udmærker sig i lige Grad ved Formfuldendthed og Tankedybde. »Balders Død«, som her præsenteres i en god Oversættelse, er for øvrigt et af hans mindre interessante Digte, men kan maaske, som Oversætteren mener, særligt tiltale skandinaviske I .æsere paa Grund af Æmnet. Idet vi anlielale Publikum at gjöre sig bckjeiidt med denne Forfatter. skulle vi henlede Opmærksomheden |wia, at Oversætteren ledsager Digtet med en I .evnedstegning af Forfatteren, og tillige henvise til Adolf Hansens Afhandling om ham med Oversættelse af nogle smukke Digte i Tidsskriftet »Tilskueren«.

Paa Farten. Kjobenhavnske Billeder i Blendr.iimne af Carl Miller. (Emil Bergmanns Forlag).

En ung Jyde med en gammel Kjobenhaviier, der har boet i Provinsen i mange -Var, som Cicerone farter vort nuværende Kjoben-liavn rundt. Ideen minder noget om »Anders Tikjob«; Bogen er en Slags gemytlig liædeker over Kjuljenhavn; den indeholder en l>el mere og mindre gode Brandere, er 1 ilet hele ganske underholdende, men alt for bred. Der horer god Tid til at læse de 521 tæt trykte Sider.

Skolehistorier af Ernst Eeisteiu. f)versal med Forfatterens Tilladelse ai Charles Kjerulf. (Hagerup).

Eckstein- Skolehistorier er meget yndede i Tyskland, og det Udvalg, iler foreligger her i en god Oversættelse, vil sikkert ogsaa finde en Del, s erlig ungdommelige 1-vsere hos os.

Steppens Fyrste af Aimar.i (Brødr. Salmonseii).

Denne »Fortælling fra lndinanerkaui|>ene mod ile hvide«, er rig paa .Eventyr og sælsomme Situationer og vil mange Steder være en kjærkommen Julegave for »den modnere Ungdom«.

Æventyr af Wilhelm Hauff. Oversatte af Er. Winiel Horn. (Chr. Steen Son).

IlaulTs .Eventyr ere verdensberømte og behøve ikke nogen særlig Anbefaling til danske I.æsere, da vist tiere af dem har været oversat tidligere. Forovrigt er del jo gi>di ai faa dem i en god tidssvarende Oversættelse som den,

Dr. Winkel Hom har besørget 1 ilet foreliggende Udvalg. Maleren Carl Thomsen har komponeret et nydeligt Titelbillede til Bogen.

Paul Aaby: Tikronen. Eller det franske. (A. Giese).

En pæn lille Fortælling for Born, om hvordan en fattig Dreng svang sig op til at blive en rig Kjøbmand ved Hjælp af en Tikrone, som lian fandt paa en Skarndynge i Faris. Da Oversætteren har lokaliseret Mønten, burde han ikke hist og her tale om Francs.

Douglas Jerrold: Mrs. Cam/les Gardinprædikener. Fjerde Udgave. Med 24 Illustrationer af II. Tegner. (J. I.. Widffs Forlag).

Den engelske Humorist Douglas Jerrold (1803—1S57) har udenfor England vundet Berammelse ved Mrs. Caudles Gardinprædikener, iler først saå Dagens l.ys i Vittighedsbladet 1 Punch«. At ile ogsaa have faaet et stort Publikum her til Lands, derom vidner den foreliggende fjerde Udgave med Illustrationer af H. Tegner.

Under Titel: Sullorbogen har lir. ('art Marx paa J. I.. Wulffs Forlag udgivet en Samling Monologer, Prologer, humoristiske Foredrag og andre Ting, der egne sig til Deklamation, med Forfatternavne fra J. I.. Heiberg lige ned til Sophus Neumann.

Paa samme Forlag er udkommet sjette Udgave af den beromle Republikaner og Kamferdoktor RaSpails Bog »Husl.t'gen«, hvori gives Anvisning til selv at tilberede og anvende de vigtigste Lægemidler. Hans Katnfertheori har altsaa fundet mange Tilhængere her i 1.andel.

I.yse l.ivsbilleder i Sort, tegnede af Wilhelm larsen. Sde Række. (Cammernieyer, Kristiania).

Disse Skyggebilleder kunne ikke paa nogen Maade maale sig med Konevkas, hverken i Henseende til Poesi eller I,une; men nogle ere ret morsomme; delte kan man imidlertid ikke sige om Texten.

Efter Indbydelse Ira Englænderen lir. Rotert Wintle har vi været lii Steile veil én af huns engelske ' Oplæsninger paa Borchs Kollegium. Disse Oplæsninger linde Sted hver Mandag og bestaa i Keglen at mindre Stykker af nyere engelske Forfattere, og der er ingen 'Tvivl om, at Folk, der har nogenlunde ordentlige Forudsætninger, kan have eu Del Gavn af a: hore Hr. Wintle, da han læser særdeles tydeligt og i ilet hele udirykker sig som en dannet Englænder. Vi kan derfor anbefale disse Oplægninger paa del bedste. Derimod vil vi henstille til lir. Wintle, om det ikke vildt-være mere smagfuldt, hvis hnn undlod i sin Indbydelse at omtale den engelske Literatur som farefri i Modsætning til andre Literaturer, for at fati Folk til al besøge sine Oplæsninger. Den engelske Literatur er ikke mere -farefri« end andre Literaturer. Det kunde nok hænde sig, at Folk som Fielding og Smollet, for slet ikke al lale 1111 de gamle Lystspil-Digtere, var mindre »farefri« end alle Nutidens Ntttiinilisler tilsammen. Ve altsaa de ulykkelige, der gaar paa lien Limpind og senere hen 1 Livet træffer slige Forfattere, som Hr. Wintle har lært dem at forstaa.

MUSIK

Musikforeningens iste Abonnementskonccrt havde et særdeles interessant Program. Indleilningsnimiret, J. Brahms' Akademiske Fest-Ouverture, satte strax Publikum i den tilbørlige Stemning ved sin snart imponerende, snart humoristiske, men altid værdige Stil. Denne Stemning skulde være festlig, man skulde mindes Holberg-Dagene med deres Blanding al" Alvor og Skjemt. Den tungeste Del af Koncerten var en Koncert for Piano og Orkester at Vi. tor E. Rem/ir. Ved »tung« maa her paa ingen Maade forstaas noget ufordelagtigt. Vi inene kun, at dette indholdsrige Stykke krævede"7 HJEMME OG UDE.

Nr. 9.

Tilhøreren» mest sp.tHÄié Opuiærksomhttd, og dog var vanskeligt at lolge helt igjennem. Men hvad man opfattede klart, «fet var overordentlig smukt og værdifuldt. Komponisten spillede selv Klaverstemmen. Maaske var han ikke fuldt Herre over de tekniske Vanskeligheder, uten lian spillede utcd den utest udsøgte Smag, og «fer var Steder, som f. Ex. i förste Afdelings Begyndelse, der ikke kunde faa nogen inderligere og skjennet«

Udførelse. Herefter fulgte en Kvintet af Mozarts Opera >Cosi fan tutte«, ren og klar som Sollys. I)en elektriserede da ogsaa Publikum. satt ile forlangte «g fik den da capo. Ogsaa Finalen af samme Opera tog sig godt ud, og begge disse Stykker lik en fortræffelig Udførelse af Fniknetne Diderichsen, Marie X is hat og Marie Jensen og Herrerne fiie/efcldt. Simonsen og frederiksen. Slutningsnumret. »Holbergiana af A'. li'. Gade, vakte ogsaa stor Begejstring. Det er prægtige Ting. fulde afr.tme og T.iv, og man maa glæde sig over, at Professor Gude endnu kan skrive saa ungdomsfrisk. At de maaske ikke alle fire passede godt td de Navne, han havde gh'et dem. er temmelig ligegyldig. Basunen som von Tyboe var meget god. men man havde rigtig nok vanskeligt vet! al se den utaalelige Gert West-plrnler i den kvikke Musik, der skulde karakterisere denne Person. Slutningen af det »i«lste Stykke, en festlig Allegro, endte med ei »Vivat Holberg- fra Korpersonalet i Salen, og efterfulgte- af en begejstret O vation for Professor G,td:.

KUNST

Det har regnet med Virak i denne Tid paa Hans Tegner. Som det blev sagt i et tiilligerv Nummer af dette Blail. er han bleven en folkeyndet Mand. Det er jo ogsaa Folkets Kjæledægger, hans Kunstnerhaand forherliger: först Hollierg og nn sidst H. C". Andersen. Det er de to mesterlige Æventyr l-yrtojet« og • Svine-t/rengen , «ler her foreligge i en typografisk overordentlig smagfuld Udstyrelse, ledsaget med farvede Illustrationer. Allerede i 1S82 havde Tegner Billederne til > lyrto/ct færdige. og den megen Beundring, hans Arbejder den Gang vakle, har vel ansjairet baade liam og Forlæggeren Hr. Reitzel til at begynde en Udgivelse af flere af Æventyrene, hvortil vi haabe, at de tvende udkomne Hæfter kun danne en Begyndelse. — men det en meget gini. Selv om de originale Akvareller ved den litografiske Gjengivelse have tabt en Del af deres Duft, er der dog saa meget tilbage af Tegners ejen dommelige Behandlingsmaade, al man kan være glad ogsaa veri det. •Tyrtojel• er illustreret i de Situationer, hvor Soldaten l«giver sig ned gjennem det vidunderlige Træ, medens den gamle Hex og hendes sorte, gnistrende Kat sidde ved dettes Fod rn ed hemmelighedsfulde Miner. Derefter (olger den noksom bekjendte Hund >mcd Ojne -na store som Thckoppcr , — ct randt Pragtværk af forsoren barnlig Fanta>i; endvidere Scenen i Værtshuset og Prinsessens Besøg hos Soldaten, »der slet ikke kunde lade være. men maatte kysse hende, for det varen rigtig Soldat». Paa næste Billede »es Prinsessen bortfurt paa 1 lunden. < >g saaledes illustreres efterhaanden de vigtigste Scener i delle og det andet Æventyr. Baade Frøhlich og Wilh. Petersen have for Tegner illustreret Andersen. Den første udmær-ke«le sig navnlig ved sine Børneskikkelser, og den sidste var en sjælden zarl Kunstnernatur, «ler med stor Nænsomhed havde forstaaet de »eventyrlige Poesier, lian var maaske ikke den Kunstner, der ret kunde tilfredsstille Bomenes Krav, dertil var han en noget for melankolsk og dyb Natur, men desto mere kan han gouteres af de ældre, fordi han saa smukt illustrerede, hvad der for dem er Tiltrækningen ved Andersen: den store Originalitet og ejendommelige Stil. Vegners Billetler ere derfor «Kg det er kun en rosende Bemærkning — som skabte for Ilom. De ere med deres smukke, friske Farver mere anskuelige og mere virkelig siiuationsforklarende end «len afdøde Kunstners, samt ogsaa mere rimelige i Fantasien. Wilh. Petersen strandede undertiden paa Sentimentaliteten» Skjær, hvad Tegner ikke gjør, og dennes Billeder ruinme mere af Æven tyrverflenens ideale Kolorit end den tidligere Illustrators mere

borgerlige, ganske vist hyggeligere, men undertiden noget forfinede Arbeider. Men begge Kunstnere i Forening supplere hinanden for irseftelig, og med Haabet om snart at se flere af Æventyrene liear-bejdede af Hr. Tegner,- Haand, skulle vi anliefale Svinedrengen« ug Fyrtøjet« som nydelige Julegaver for ældre og yngre.

Udleder i Tnesnit af Joh. Th. I.ttn.lby; med Digte af //olger Drachmann og et Omriils af Kunstnerens l.jv af Emil /Voe/t. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Hver Gang Lejlighed byde- til at forny Bekjendtskabet med 1 .undbyes Kunst, vaagner atter hos den, der elsker Kunsten, Sorgen over den ulykkelige Skæbne, der d. 26de April 1S4S ,kidde blive en af Danmarks bedste Sønner til Del. Man ved. at ct Vaadeskud paa «len Dag gjorde Ende paa Joh. Th. I .und bv es Liv, uden at han endnu som frivillig Kriger havde faaet Lejlighed til direkte at lægge sin Fætlrelandskjærlighed for Dagen. Der foreligger endnu ikke nogen udførlig Karakteristik af Lundbye som Menneske og Kunstner, men baade Høyer, Frøhlich, Lange og nu sidst Bloch have i mindre Artikler skildret hain smukt og »yuipatheii.»k. Det var en

Kunstnersjæl med en sjælden Umiddelbarhed, en hedblodei Naturelskov og broget Tankerigdom, der den Gang udaandede. Det var en Kunstnerhaand med en ilter Produktivitet og mærkelig Lethed, der her afbrødes. Han var soin Menneske en Melankoliker, en Naturfilosof med en Rousseausk Naturtilbedelse og uden dybere Sans for Stadliv og Civilisation; en Sjæl, der rugede over- Livets som over Kunstens Gaade. Han var en stille Aand uden en Reformators Bevidsthed, men med en Reformators kunstneriske .livner. Han var en Natur, snart 1 »pillende Solblink, snart i truende Uvejrsstemning, snart overstadig kaail 1 Venners I .ag og snart menneskesky og pirrelig. Som Kunstner var han en mærkværdig harmonisk og enkelt Aand: altid Naturen og Kunsten tro, altid paa sin Post. altid søgende, olie opgivende, — alilrig stille-staaende. Størst er han, naar hans]K>esisvangre Pen forfølger Træernes Kroner ved «len spejlblanke Sø. eller hans yndefulde Pensel skililrer Koen» langsomme Betragtninger, — mindre naar han viser os Saxo ved Arliejdet. Som Tegner er han Aandrigheden selv. lian fatter en Bevægelse, et Minespil med lykkeligt Greb og fæster det med sit lange Pennestrøg med Lethed paa Papiret.

Den nvs udkomne Samling af Tegninger kan derfor gjøre sikker Regning paa mange Venner, og Interessen forøges ved Drachmanns smukke Ver» og Emil Blochs usædvanlig jævne, sympathetisk forstaaende Skildring af Kunstnerens Liv. Der gaar en Varme og Følelse gjennem dette Omrids, som er l.undbyes store, elskede Navn værdigt. »•—«.

Vi henlede Opmærksomheden paa de talrige Kunstværker, der for Tiden ere udstillede i Hr. Stockholms •Dansk Kunsthandel«:, Forretniugen fører næsten udelukkende originale danske- Malerier, i Modsætning til D'hrr IVinkel Co., 1 hvis Etablissement der, som omtalt, baade forhandles originale Raderinger, Reproduktioner og Billetler af danske Kunstnere.

/Irere, fitger, ßidrag og øvrige Forsendelser liedes sendte til „Hjemme og Ude"- Forlag. firvdrene Salmonsens lioghandel,

ltolbergsgade 3.

Rfltrlryk af •///emme og ('de-s Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Keglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig. Amaliegade 14. jt. Sat.

Johannes Magnussen tr effe» i Keglen hver Søgnedag mellem 2 ug 3 Stndiestnede 16, 3. Stil.

Næste Nr. af »Hjemme og Ude« vil paa Grund al'Helligdagene næpjHr komme udenbys Abonnenter i I lænde førend midt i næste Uge.

Tilhøreren» mest sp.tHÄié Opuiærksomhttd, og dog var vanskeligt at lolge helt igjennem. Men hvad man opfattede klart, «fet var overordentlig smukt og værdifuldt. Komponisten spillede selv Klaverstemmen. Maaske var han ikke fuldt Herre over de tekniske Vanskeligheder, uten lian spillede utcd den utest udsøgte Smag, og «fer var Steder, som f. Ex. i förste Afdelings Begyndelse, der ikke kunde faa nogen inderligere og skjennet« Udførelse. Herefter fulgte en Kvintet af Mozarts Opera >Cosi fan tutte«, ren og klar som Sollys. I)en elektriserede da ogsaa Publikum. satt ile forlangte «g fik den da capo. Ogsaa Finalen af samme Opera tog sig godt ud, og begge disse Stykker lik en fortræffelig Udførelse af Fniknetne Diderichsen, Marie X is hat og Marie Jensen og Herrerne fiie/efcldt. Simonsen og frederiksen. Slutningsnumret. »Holbergiana af A'. li'. Gade, vakte ogsaa stor Begejstring. Det er prægtige Ting. fulde afr.tme og T.iv, og man maa glæde sig over, at Professor Gude endnu kan skrive saa ungdomsfrisk. At de maaske ikke alle fire passede godt td de Navne, han havde gh'et

dem. er temmelig ligegyldig. Basunen som von Tyboe var meget god. men man havde rigtig nok vanskeligt vet! al se den utaalelige Gert West-plrnler i den kvikke Musik, der skulde karakterisere denne Person. Slutningen af det »i«lste Stykke, en festlig Allegro, endte med ei »Vivat Holberg- fra Korpersonalet i Salen, og efterfulgte- af en begejstret O vation for Professor G,td:.

KUNST

Det har regnet med Virak i denne Tid paa Hans Tegner. Som det blev sagt i et tiilligerv Nummer af dette Blail. er han bleven en folkeyndet Mand. Det er jo ogsaa Folkets Kjæledægger, hans Kunstnerhaand forherliger: först Hollierg og nn sidst H. C". Andersen. Det er de to mesterlige Æventyr l-yrtojet« og • Svine-t/rengen , «ler her foreligge i en typografisk overordentlig smagfuld Udstyrelse, ledsaget med farvede Illustrationer. Allerede i 1S82 havde Tegner Billederne til > lyrto/ct færdige. og den megen Beundring, hans Arbejder den Gang vakle, har vel ansjairet baade liam og Forlæggeren Hr. Reitzel til at begynde en Udgivelse af flere af Æventyrene, hvortil vi haabe, at de tvende udkomne Hæfter kun danne en Begyndelse. — men det en meget gini. Selv om de originale Akvareller ved den litografiske Gjengivelse have tabt en Del af deres Duft, er der dog saa meget tilbage af Tegners ejen dommelige Behandlingsmaade, al man kan være glad ogsaa veri det. •Tyrtojel• er illustreret i de Situationer, hvor Soldaten l«giver sig ned gjennem det vidunderlige Træ, medens den gamle Hex og hendes sorte, gnistrende Kat sidde ved dettes Fod rn ed hemmelighedsfulde Miner. Derefter (olger den noksom bekjendte Hund >mcd Ojne -na store som Thckoppcr , — ct randt Pragtværk af forsoren barnlig Fanta>i; endvidere Scenen i Værtshuset og Prinsessens Besøg hos Soldaten, »der slet ikke kunde lade være. men maatte kysse hende, for det varen rigtig Soldat». Paa næste Billede »es Prinsessen bortfurt paa 1 lunden. < >g saaledes illustreres efterhaanden de vigtigste Scener i delle og det andet Æventyr. Baade Frøhlich og Wilh. Petersen have for Tegner illustreret Andersen. Den første udmær-ke«le sig navnlig ved sine Børneskikkelser, og den sidste var en sjælden zarl Kunstnernatur, «ler med stor Nænsomhed havde forstaaet de »eventyrlige Poesier, lian var maaske ikke den Kunstner, der ret kunde tilfredsstille Bomenes Krav, dertil var han en noget for melankolsk og dyb Natur, men desto mere kan han gouteres af de ældre, fordi han saa smukt illustrerede, hvad der for dem er Tiltrækningen ved Andersen: den store Originalitet og ejendommelige Stil. Vegners Billetler ere derfor «Kg det er kun en rosende Bemærkning — som skabte for Ilom. De ere med deres smukke, friske Farver mere anskuelige og mere virkelig siiuationsforklarende end «len afdøde Kunstners, samt ogsaa mere rimelige i Fantasien. Wilh. Petersen strandede undertiden paa Sentimentaliteten» Skjær, hvad Tegner ikke gjør, og dennes Billeder ruinme mere af Æven tyrverflenens ideale Kolorit end den tidligere Illustrators mere

borgerlige, ganske vist hyggeligere, men undertiden noget forfinede Arbeider. Men begge Kunstnere i Forening supplere hinanden for irseftelig, og med Haabet om snart at se flere af Æventyrene liear-bejdede af Hr. Tegner,- Haand, skulle vi anliefale Svinedrengen« ug Fyrtøjet« som nydelige Julegaver for ældre og yngre.

Udleder i Tnesnit af Joh. Th. I.ttn.lby; med Digte af //olger Drachmann og et Omriils af Kunstnerens l.jv af Emil /Voe/t. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Hver Gang Lejlighed byde- til at forny Bekjendtskabet med 1 .undbyes Kunst, vaagner atter hos den, der elsker Kunsten, Sorgen over den ulykkelige Skæbne, der d. 26de April 1S4S ,kidde blive en af Danmarks bedste Sønner til Del. Man ved. at ct Vaadeskud paa «len Dag gjorde Ende paa Joh. Th. I .und bv es Liv, uden at han endnu som frivillig Kriger havde faaet Lejlighed til direkte at lægge sin Fætlrelandskjærlighed for Dagen. Der foreligger endnu ikke nogen udførlig Karakteristik af Lundbye som Menneske og Kunstner, men baade Høyer, Frøhlich, Lange og nu sidst Bloch have i mindre Artikler skildret hain smukt og »yuipatheii.»k. Det var en Kunstnersjæl med en sjælden Umiddelbarhed, en hedblodei Naturelskov og broget Tankerigdom, der den Gang udaandede. Det var en Kunstnerhaand med en ilter Produktivitet og mærkelig Lethed, der her afbrødes. Han var soin Menneske en Melankoliker, en Naturfilosof med en Rousseausk Naturtilbedelse og uden dybere Sans for Stadliv og Civilisation; en Sjæl, der rugede over- Livets som over Kunstens Gaade. Han var en stille Aand uden en Reformators Bevidsthed, men med en Reformators kunstneriske .livner. Han var en Natur, snart 1 »pillende Solblink, snart i truende Uvejrsstemning, snart overstadig kaail 1 Venners I .ag og snart menneskesky og pirrelig.

Som Kunstner var han en mærkværdig harmonisk og enkelt Aand: altid Naturen og Kunsten tro, altid paa sin Post. altid søgende, olie opgivende, — alilrig stille-staaende. Størst er han, naar hans]K>esisvangre Pen forfølger Træernes Kroner ved «len spejlblanke Sø. eller hans yndefulde Pensel skililrer Koen» langsomme Betragtninger, — mindre naar han viser os Saxo ved Arliejdet. Som Tegner er han Aandrigheden selv. lian fatter en Bevægelse, et Minespil med lykkeligt Greb og fæster det med sit lange Pennestrøg med Lethed paa Papiret.

Den nvs udkomne Samling af Tegninger kan derfor gjøre sikker Regning paa mange Venner, og Interessen forøges ved Drachmanns smukke Ver» og Emil Blochs usædvanlig jævne, sympathetisk forstaaende Skildring af Kunstnerens Liv. Der gaar en Varme og Følelse gjennem dette Omrids, som er l.undbyes store, elskede Navn værdigt. »•—«.

Vi henlede Opmærksomheden paa de talrige Kunstværker, der for Tiden ere udstillede i Hr. Stockholms •Dansk Kunsthandel«:, Forretniugen fører næsten udelukkende originale danske- Malerier, i Modsætning til D'hrr IVinkel Co., 1 hvis Etablissement der, som omtalt, baade forhandles originale Raderinger, Reproduktioner og Billetler af danske Kunstnere.

/Irere, fitger, ßidrag og øvrige Forsendelser liedes sendte til „Hjemme og Ude"- Forlag. firvdrene Salmonsens lioghandel,

ltolbergsgade 3.

Rfltrlryk af •///emme og ('de-s Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Keglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig. Amaliegade 14. jt. Sat.

Johannes Magnussen tr effe» i Keglen hver Søgnedag mellem 2 ug 3 Stndiestnede 16, 3. Stil.

Næste Nr. af »Hjemme og Ude« vil paa Grund al'Helligdagene næpjHr komme udenbys Abonnenter i I lænde førend midt i næste Uge.

Indhold: Breve fra Ivan Turgjénjew til Grev Leo Tolstöy. Ff» Rusiitk ved /'/;-.- Lou.;,)"} vilde gjærne da. \f /.. .]/. CogneUl (Klier italictuk ved .S S.kandorfh. Natar og Kunst. l>n>l«g til Tableauerne val Gréftem Iladc-An*ialt «tat tSile Juni 1SS1 Af Chr. A'. Moderglæde. FonxUing af AxH Stceuhach — Jakobinernes Farere. Af //. 'J nittet -I Æt origincs de la Foiilx- Coiitcmparainc jilie Del ved S, Schandorph. II. IJ.ni ton. — Tusend Sjæle. Roman af AUx:t /V- tf. Kortm Literatur. Musik.

Kunst. Bekjendtgjørelser.Nr. lo.

Tidligere udkom og faas i alle Boglader:"

„E11 XyaarsdronV4,

Kalender

for Store og Smaa, illustreret i Text og Billeder af

Ernst v. d. Recke Niels Wiwel.

Elegant udstyret Pris 50 øre.

„Amoriner",

24 Korrespondancekort og 24 Konvolutter med Titelvignetter af

Niels Wiwel.

Pris i Æske 1.50.

IW Den ny Katalog udleveres gratis.

Kgl, Hofmusikhandel,

Østergade 9.

Til Jule- o $ Festira ver anbefales fra

Østergade, 24 H. C. DREWSEN3 Østergade, 24

Elektroplet-Fabriks Udsalg

anerkjendte, holdbare Fabrikata til billige Priser i nye, smukke Former og alt af haardt Metal, at skælne fra Britannia eller Tin Underlag.

Største Udvalg af alle Slags Varer, saavel Brugs- som t.uxus-genstande, hvoraf en stor Del, passende til Julegaver fra i Kr., f. Ex. anbefales

Bordopsatser......fra 12 Kr.

Brodkurve.......fra 6 Kr.

Frokost-Platdemenager Ira 5 Kr.

Platdemenager, store . fra y Kr.

Stager, pr. Par .... fra 7 Kr.

Bakker.........fra 6 Kr.

Vinkander.......fra 10 Kr.

Sukkerspande.....fra 2 Kr.

MWMWAWMWAWAA

Reparationer laves smukt, solidt og billigt; navnlig blive Skeer og Gafler ved Opforsolvning som nye.

RaskolnikoY.

Roman i tre Bind a:

Dostojewskij.

Faa Dansk ved Arne Vendt, lorlagt al Brødr. Salmonsen

lass i alle Nordens Boglader.

Kgl. Hof Broderi- 09 lodiistrimagasio,

Mjo> ut hki.-.ick 'l'k\-r kk af Mk. PaSTOR V1I.H. BECK. Komplet 15 Kr. — I komponeret Bind 22 Kr. 50 0.

Faas i alle Boglader og hos Forlæggeren i Kjøbenhavn. Itogluindier V. Pio, Skindergade Nr. 24.

Paa C. A. Reitzels Forlag er udkommen:

S. SCHANDORPH:

Skovfogedbørnene. En Fortælling. Pris s Kr. Indb. 6 Kr. io 0.

F. C. van der BURGH:

Skizzer, j Kr. 2;. 0. Indb. 4 Kr. 75 0.

JOHANNES NORMAN:

Intermezzoer. 1 Kr. 7? 0. Indb. 2 Kr. 75 0.

Fra Forlovelsestiden.

Fortælling af Forf. til Skæbner 01} Viljer . ; Kr. Indb. 4 Kr. 2; 0.

Fra Vej og Sti.

Skizzer af J., Forf. til En ung Piges Historie . 2 Kr. Indb 5 Kr 25 0.

KRISTIAN GLO KRS EN:

Fra Nord til Syd. Fortællinger og Skizzer. 2 Kr. 2? 0. Indb. ? Kr. 50 0.

H. P. HOLST:

Lejlighedsdigte. 1849—18S4. ? Kr. Indb. 4 Kr. 50 0.

INC VOR BONDESEN:

Rettergang og Skriftegang. Tre Fortællinger. 4 Kr. Indb. 5 Kr. 25 0.

Tanrllctirro Lorens Detlefeen, 1 CXilUiCCgjC n»:: -J"i . s

Konsult. f. 9 — 3. s.erlig omhyggelig

og lemfældig Behandling al alle

Tnntlsygdomme.

Smertefri Indsætning af elegante og

godt passende Tandsæt.

M. BARTRUMSEIT

Lædervarefabrik og Galanterihandel,

PILESTRÆDE 4, (ved «Uen^lc

anbefaler sit stone og righoldige I-'iger af udsøgte Lædervarer af eget Fabrikat, tillige med et sturt Udvalg i fine francke og «sternske Galanterivjrer passende til luleprasenter.

Brodr. Salmonsen, Holbergsgade 2. er til Julen forsynet med et righoldigt lager af elegant indbundne Søger, Pragtværker, Kørne- eg Billedbøger, Luxus-Papir i Karton, I.ykonskningskort o. s. v. o. s. V.

Nye Musikalier.

Emil Hartmann:

»Jean uk France«. Sarabande for Piano. Pris 50 Øre.

Ff. RliflQ. Menuet, med stort Bifald spillet paa det kgl. Theater foran Opførelsen af Maskeraden .

Finde- optagen i Samlingen

„HOLBERGSKE SITUATIONER".

PUAGTUDOAYF.. Pris 2 Kr.

Kgl. Hofmusikhandel.HJEMME OG UDE.

160

BRØDRENE SALMONSENS FORLAG.

Til Julen anbefales fölgende Boger, som faas i alle Nordens Boglader:

Steppens Fyrste.

En Korfcrilinu fr» Indijntrkampene mod de hude. Pris 3 Kr., Indb. 4 Kr. 25.

BØGER kok UNGDOMMEN.

Lodsen af Cooper.

En Fortælling fra Såen. Pris 2 Kr. 50, indb. 3 Kr. 50.

Præsten fra \ Yakefield.

En Fortælling at

Oliver Goldsmith.

Pris 3 Kr.. Indb. 4 Kr 25 lire.

Grev Robert af Paris.

Historisk Koiuan af

Walter Scott.

Oversat af Gjjt/furt. Pris 3 Kr., indb. 4 Kr. 25.

Blandt de Vilde.

Mei! S ! tilleier ved -V. Juel-llau :u. Pris 3 Kr. 50.

K a t e.

En Fortælling for unge Piger

uf Forfatteren til • Arvmptii til Reitelyfc Hjertefred .1. fl.

ved /•• AiW'Vi. Pris 3 Kr.. Indb. 4 Kr. 50.

REISEBESKRIVELSER.

ORIENTEN.

Rejseskildringer trå Grækenland, Macedonien, Stainhul. Mesopotamien, den arabiske Halvø, Syrieu, Palæstina, Tunis o. s. v. I*,la I t.tii-l ved

Johannes Magnussen.

Med 200 Illustrationer, i Træsnit, tniiialer, og Vignetter. Pri< 16 Kr. 50 Øre. Eleq. indb. 21 Kr.

CHARLES DARWIN5

REJSE OM JORDEN.

Populære Skildringer med 111 ustrationer, Kort og Portræt. • Pris 10 Kr. — Eleg. indb. 14 Kr.

ROMANER, FORTÆLLINGER oc NOVELLER.

Raskolnikov.

Roman i tre Hind ai Dostojewskij.

Paa Dansk veil Fru Ernn Juel- Han en. Pris 7 Kr.

Serge Pan ine.

Roman af George Ohnet.

Etter Originalens 6 lde Oplag. Pris 4 Kr., indb. 5 Kr 25.

Majorens Historier

af

Hans Hopfen.

Indhold: Den fortabte Kammerat. — »Hasses« Vasddemaal. — Hunden Paplétte. Pris 3 Kr. 75.

S m a a f o 1 k

af

Hans Hopfen.

Indh old: Paa cn Engels Forbon. — Torden nm Foraaret. — En Boldt* Historie.

Pris 3 Kr. 75.

I Mørkningfen.

o

Proverbe 1 en Akt af En ei.

Pris 50 Øre.

Jødiske Fortællinger.

af

Sacher-Masoch

ved Al f rui Ipsen, Pris 2 Kr.

Noveller

uf

Hermann Grimm.

Paa Dansk ved A'. Juel-Hansen. Indhold: Cajctan. — llarnet. — Sangerinden. — Landskabsmaleren. Pr i» 2 Kr.

Hexepræsten

og andre Noveller

nf

Hans Hoffmann.

Avtoriseret Oversættelse ved Joh. Magnussen.

Indhold: Hexepræsten. — Erkeenglen Mikael. — Eot.nissa. — Peerke fra Helgoland.

Pris 2 Kr. 25, Indb. 3 Kr. 50.

Fabrikanten.

Roman al Georges Ohnet

forlæggere: BROR. SALMONSEN.

redaktører:

OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDINGNORDISK UGEBLAD

28. December 1884.

3 Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sondag.

Nr. 13.

Moderglæde.

Fortælling ni Axel Steenbuch. Tottrai).

Maa jeg lofte det?« sagde Fruen saa.

Moderen får sammen og trykkede Barnet fastere ind til sig, og derved vaagnede det; græd ikke, men saa op med store, klare Øjne.

Aall! sikke dejlige Øjne! de bragte deres Ansigter endnu nærmere ned til Barnets.

Lad mig faa det et Øjeblik!« sagde Fruen

igjen.

Moderen gav hende det. og Fruen satte sig, lagde det paa sit Skjod og lod sine Fingre glide hen over dets Kinder.

De andre Damer lagde sig paa Knæ omkring hende og følte paa dets Hænder og Arme.

Hun er slet ikke rod som andre fattige Børn 1 sagde den ene.

»Og hun har en fin Hud!« sagde den anden.

Hun har maaske en fin Fader r —de saa alle paa Moderen, men hun saa ned for sig og lod, som om hun ikke havde hort det.

De vare tavse et Øjeblik, men saa spurgte én af dem halv højt: Hvad er Faderen?«

Moderen betænkte sig lidt: >Grosserer! - svarede hun saa.

Der kom en vis l ro over Damerne. De saa paa hinanden, vilde sige noget, men kastede et Blik hen paa Tjeneren og tav stille. De kjærtegnede igjen Barnet, men gjorde det paa en Maade, som viste, at de havde andet end dets smaa buttede Anne og smaa bløde Kinder i Tankerne. Deres Ansigter fik paany det tidligere Udtryk. En af dem rejste sig og bed i en kandiseret Pære; det var øjensyn-

ligt, at hun gjorde det for at faa Beskæftigelse, lige som hun i Theatret vilde give sig til at lege med sin Vifte eller i en Vogn vilde slaa sin Parasol halvt op og lukke den i igjen, naar hendes Ledsager spurgte hende om noget, som hun ikke vilde svare paa. Husets Frue lod Barnet ligge paa sit Skjød men saa ud til at være forlegen over ikke at kunne lægge det fra sig og rejse sig.

Gaa et Øjeblik ud!« sagde hun endelig til Tjeneren og Husjomfruen.

Derefter vinkede hun ad Barnets Moder, som adlød Vinket og nærmede sig, og alle trængte de sig sammen i en tæt Klynge.

Hvad hedder han?- blev der hviskende spurgt.

Men Svaret lød sikkert og bestemt: Det siger jeg ikke!«

De saa alle overraskede op, og strax efter gled Overraskelsen over i andre Spor: en ærgerlig Mine hos en, Rødme hos en anden og Dirren i Læberne hos en tredje, eller ogsaa disse Spor gled bort uden at blive til Tale. De vinkede Moderen tilbage til Midten af Gulvet og begyndte igjen at kjærtegne Barnet og se paa det, mens de talte hviskende sammen.

Mens hun stod dér og saa sit Barn ligge paa den fremmede Frues Skød og de andre kjærtegne det, forstod hun, at de nu vare i Færd med at stjæle det fra hende. Hun hørte, de hviskede til hinanden, men kunde ikke forstaa, hvad de sagde. Hun lagde ogsaa Mærke til, at de saa hen paa hende, men vidste ikke, at- de sammenlignede den Lilles TrækNr. lo.

med hendes og regnede ud, om der var Udsigt til, at Barnet vilde blive smukt, naar det voxede til, og en Skjønhed, naar det blev voxen. Hun spejdede i Fruens Miner med en Spænding, som flk hende til at holde Aandedrættet tilbage, og hun knyttede Hænderne mod Brvstet o? maatte stemme Tænderne

* o

mod hinanden for ikke at skrige, da hun endelig saa Fruen bøje sig ned over Barnet og kysse det paa Panden.

Hun følte, at nu blev det helt taget fra hende.

I det samme saå Damerne op paa hende og studsede. Og da lod hun træt Armene synke og bøjede Hovedet.

Hvad hedder hun?« spurgte Fruen.

»Theodora!«

>Det betyder Guds Gave! sagde én af Damerne. De blev alle med ét religiøst bevægede og vare enige om, at Navnet var et godt Varsel. Det Barn vilde blive Fruen til Velsignelse.

Guds Gave! — den fattige Moder formede de samme Ord med sin Mund, men uden at lade dem faa Lyd. Og hun satte et Spørgsmaalstegn efter; det betød, hvem egentlig det Barn havde været en Guds Gave til.

Fruen gav Tjeneren Ordre til at bede Grossereren komme ind.

Og strax efter kom han, tændende sin Cigaret paa Dørtrinet, med døsige Øjne, som om han nys havde sovet, og med Mønstret af en Sofapude trykket af paa den ene Kind mellem Bakkenbarterne og Næsen.

Fruen løftede triumferende Barnet i Vejret. 3Hvad synes du? spurgte hun.

Aah! — hvad synes Damerne ?

>flun er sodK

Vel! — han bukkede — »hun er sød!

Fruen saa op paa ham. s Saa beholde vi hende altsaa?«

Som du vil, min elskede! Han saa hen paa Moderen. »Er det —r

»Ja, det er Moderen!

Ja, min gode Kone!' sagde han, men føjede spørgende til: eller Pige?«

Hun gjorde en lille Bøjning med Hovedet.

Altsaa, min gode Pige! vi beholde Barnet, men naturligvis kun paa den Betingelse, at De aldrig nogen Sinde lader det vide, at De er Moder til det.«

Naturligvis!« gjentog alle Damerne.

Hun saa overrasket op paa ham og blev ved at se, som om hun ikke forstod ham.

Herregud! hvad gaar der af Pigen? spurgte han. Saa gik han tæt hen til hende og sagde: Kan De ikke forstaa det: enten er De Moder til Barnet, og saa tager De det med Dem igjen; eller ogsaa er Fruen dér Moder til det, og saa bliver det her. Et og samme Barn kan da ikke have mere end én Moder, véd jeg.

Nej, nej! skreg hun forfærdet og gjorde et Skridt frem.

Fruen tog uvilkaarlig fastere om Barnet og strakte sin anden Haand afværgende ud.

Nej, lad hende bare tage det igjen!« sagde Grossereren. Tigge Folk om deres Børn, vil vi dog ikke.

Fruen løftede nølende Barnet op, men saa fattede Moderen sig, traadte tilbage igjen, sogte et Øjeblik at bekæmpe sig og sank derefter ned paa Gulvet, hulkende og rokkende med Hovedet.

Damerne blev blege; en og anden af dem bevæget. De rejste sig og vilde hen til hende; men Grossereren vinkede til dem, at de skulde blive, hvor de var. Han bøjede sig ned over hende og spurgte: Sig mig, min Pige! kan De ernære Barnet?

Hun saå ikke op men rystede paa Hovedet.

»Vil De beholde det alligevel? spurgte han videre.

Hun gav intet Tegn til Svar, og han gjentog Spørgsmaalet flere Gange. Hun hulkede stærkere og stærkere, men tilsidst rystede hun atter paa Hovedet.

Da betydede han Fruen, at Barnet skylde bringes bort, og hun gav det til Husjomfruen og hviskede til hende, at den Lille strax skulde i varmt Bad.

Moderen mærkede ikke, hvad der gik for sig, men blev liggende og rokkede frem og tilbage.

Grossereren tog sin Tegnebog frem: »Lad os se! sagde han. »Hvor gammel er Barnet?

Damerne sagde ham det.

Naa! halvtreds i Pleje- og Kostpenge for hver Maaned og hundrede extra — det bliver fire hundrede. Han bød nogle Sedler hen til hende, men hun strakte ikke Haanden ud efter dem, og han puttede dent tilsidst i hendes Lomme.

Damerne nikkede rørt hen til ham. TIvor det er smukt af Dem!« sagde de.

Bagatel!« — han slog ud med Haanden — naa! ja, saa er den Sag altsaa i Orden.

Pigen blev imidlertid liggende, og Fruen gik da lien til hende og hviskede: De maa ikke være saa bedrøvet! jeg skal virkelig nok være god imod Barnet.«

Ved Lyden saa Pigen op, skjød derpaa Fruen til Side og saa sig om, rejste sig heftig og kastede hurtige Blik Værelset rundt. Og saa blev hun staaende, med stive Træk og Hænderne sammen-vredne. Men med ét slappedes hendes Legeme, og hun næsten krøb, langsomt og udmattet ud ad Døren, som Tjeneren aabnede for hende.

Hun gik hjem i en egen dump, sløv, ureflekteret Sindsstemning.

Inden hun naaede Hjemmet, var hendes Moder kommen tilbage fra Hospitalet. Den gamle spurgte ikke, da hun kom, men forstod strax, hvad der var hændet, og gik lidt omkring fra et Hjørne i Stuen til et andet uden at tale.

..Din Fader er død!« sagde hun endelig.«35

Datteren saa op, men sagde intet.

»Nu maa vi tage fat hver for sig! lagde den gamle lidt efter til med et alvorligt Nik og gik saa ud af Stuen.

Marie sad den Dag hjemme og sad stille hen, uden at tage sig noget til. Henad Aften kom hun til at græde, faldt saa i Sovn og sov længe.

De næste Par Dage gik hun ud for at soge Plads, men gik forgjæves. Folk vare glade; det var lige i Foraarstiden, de vilde have en glad og fornøjet Pige, og hun saa ikke livlig ud.

Saa kom Søndagen.

Hun gik ud om Formiddagen uden at have bestemt. hvor hun vilde hen, og hun kom til den Gade, i hvilken Grossererens boede, standsede ved Begyndelsen af Gaden og kiggede til det store Hus. Siden listede hun sig nærmere, saa hun kunde kaste et Blik ind i Porten.

Der var Jerngitter yderst. Indenfor det stod en Posejdon, en mager, gammel Fyr, der slet ikke saa ud til at tænke paa at rore Havbølger med den Trefork, han støttede sig til, men aabenbart kun prætenderede at være Gud over Vandpytter. Lige over for ham stod en Hermes, der lod til at være højst generet af de Vinger, som han havde paa Fødderne, og vistnok, dersom han skulde løbe, vilde falde over dem som en Rytterrekrut over Sporerne. Bag ved disse to Herrer var en svær Mahognitræs-Port med udskaarne Englehoveder og matte Glasruder.

Det faldt hende ind, at hun slet ikke havde lagt Mærke til alt dette, da hun var her sidst. Nu saå hun paa hver Smule saa nøje, at det aldrig gik ud af hendes Minde.

Da det forekom hende, at der var nogen indenfor Porten, trak hun sig hurtig tilbage, men kunde dog ikke lade være længere henne i (jaden paany at vende sig om og se derhen.

Og da saa hun en Barnevogn, skudt frem af en Amme, en rigtig pyntelig Amme i sort Kjole med Fløjl forneden, stort, hvidt, broderet Forklæde, bare Arme med Knipling for Pufærmerne, og gyldent Nakkestykke i den sorte Hue med den store, rode Silkesløjfe.

Marie blev staaende og stirrede paa dette Syn. Ammen kom forbi hende med Barnet, og inde bag de fine Gardiner i Vognen saa hun et lille Ansigt, som hun aldrig vilde have taget feil af.

Hun gik langsomt bagefter.

Vejen gik til et Anlæg i Nærheden. Der opsøgte Ammen sig en solbeskinnet Bænk, paa hvilken hun lod sin trivelige Person synke ned, efter at hun først havde stillet Vognen saaledes, at hun kunde se Barnet.

Marie holdt sig lidt i Afstand, men gik tilsidst hen og .satte sig paa samme Bænk i det yderste Hjørne.

Barnet saå hende ikke. Det saå paa Ammen og slog med de smaa Hænder ud i Luften, saa

uanfægtet af den Pragt, det var kommen i, som om det altid havde haft Silkehat paa sit lille Hoved og altid var bleven kjort i en magelig Vogn med kostbare Kniplinger om Puderne.

Marie greb sig i at smile ad dette, og en vis Stolthed over, at det var hendes Barn, som var bleven saa fint, stredes i hendes Sind med det forfærdelige Savn at være Barnet saa nær uden at kunne tage det paa sin Arm og trykke det ind til sig.

Hun saå hen paa Ammen, som sad og pustede i Foraarsvarmen, med stærk Farve i de tykke Kinder og med de fede, røde Arme foldede over Brystet. Hun blev misundelig paa denne Amme, kom næsten til at hade hende, men følte samtidig en hemmelig Stolthed over, at saadan et levende Pragtstykke alene var til for at varte hendes Barn op.

Da hun havde siddet en Stund, kom der et Par Damer forbi, en ældre og en yngre, rigt klædte og med nogle Smaapiger, af hvilke den ældste vel næsten var halvvoxen, mens den yngste blev kjort i en fin Barnevogn, Mage til den, der stod foran Bænken. Marie saå paa dem, da de gik forbi, saå efter dem og fulgte dem med Ojnene, saa længe hun kunde; begyndte med at se paa den mindre, gik saa til den yngste af de smaa trippende Skikkelser og saa til den næste. Da de vare forsvundne, lod hun Øjet glide hen til sin egen lille Guds Gave i Vognen, og hun hlev betaget af en uklaret, men overvældende Følelse af, at al denne Pragt, som hun nys havde følt sig stolt af, var Sporet af en Kløft, voxende, bestandig dybere Kløft mellem hende og hendes Barn.

Hun kunde ikke taale at blive siddende. Hun følte, at hun vilde rive Barnet op af Vognen og lobe bort med det, hvis hun dvælede længere, og hun rejste sig og flygtede.

Og saa begyndte hun det sælsomme Liv, som hun i de næste tredive Aar forte uden Afbrydelse og uden væsentlige Forandringer.

Ude paa Kristianshavn i et gammelt Hus var der et lille Kammer inde under Trappen. Det havde nok oprindelig været brugt til Opbevaringssted for Værktøj, senere for Brændsel og Sand, og tilsidt stod det ledigt, med kalkede Vægge og et enkelt lille Vindu, der sad noget højt oppe og vendte ud imod Gaarden. Det lejede hun, flyttede en gammel Seng, et lille Skab, en Stol og et Bord derind; og der boede hun saa.

I Begyndelsen gav hun sig af med at vaske Trapper her, feje Gade hist og besørge Ærinder; men det hørte hun efterhaanden op med. Hun fandt andre Erhvervskilder, som det lønnede sig at anvende hele sin Tid paa.

De kunde have set hende som Kludesamlerske gaa om i Gaardene eller ransage Gaderne paa Flyttedage. Hun lod intet gaa til Spilde; i sin Sæk-fyldte hun baade Klude, gammelt Jern, Ben og Glasstumper.Nr. lo.

Gik De i den Tid ned langs Havnen forbi Kulskibene, kunde De have set hende gaa med sin Sæk og pille op, hvad der faldt til jorden, naar Kulmaa-lerne gik hen ad Brættet meu Tonden og hældte Indholdet ud paa Vognene. Hun gik der imellem de gamle Koner med deres Kurve og Poser og samlede op, som en Spurv pikker Frøkorn op paa Marken eller Kagesmuler ved Konditorierne. Og der falder ikke saa lidt af ved Kulskibene, Maalerne have Medlidenhed med de gamle Spurve.

Kom De forbi en Byggeplads eller en Tommerplads, kunde De let have truffet at se hende ogsaa der. Der var Smaastumper af Brædder at finde det ene Sted og Spaaner det andet.

Naar hun saa hen ad Aften havde bragt sin Høst hjem, tog hun fat paa Sorteringen. Kludene kom for sig og gik til

Papirfabriken. Træet kløvede hun smaat. Hver Ting blev lagt for sig og gik hvert sit Sted hen.

Hun havde faste Kunder ude i Bven. I Pensionaterne, hvis Værtinder ere saa økonomiske, solgte hun Pindebrændet, Spaanerne og Kullene. Og foruden Pengene fulgte der ofte lidt med i Kjøbet, et gammelt Klædningsstykke, en Bunke Aviser, som jo kunde sælges anden Steds, eller en Ret Mad. Hun lærte snart at komme til Spisetiderne, saa det blev til Regel, at der blev budt hende et Maaltid.

Mens hun endnu var ung og saa godt ud, kunde det af og til hænde om Aftenen, at en Mand kunde nærme sig hende paa Gaden, maaske se fristende paa hende, lokke hende med en velklingende, indsmigrende Stemme eller slaa sin Ann om hendes Liv. Og da mærkede hun, at hun var ung, men hun tænkte paa Barnet og rev sig løs.

Hendes Udgifter vare faa, næsten ingen, og hendes Indtægter voxede, saa det var ikke lidt, hun efterhaanden kunde sætte ind i Sparekassen. Grund-fondet dannede de Sedler, som Grossereren havde stukket i hendes Lomme. Hun havde aldrig omtalt dem til nogen, og der blev aldrig bragt noget af dem; de Penge vare Barnets; ingen skulde faa Grund til at sige, at hun havde solgt det.

Der gik ikke mange Aar hen, inden de Smaa-folk, soin hun boede i Hus sammen med, vilde have kaldt hende rig, hvis de havde anet, hvad hun ejede; og tilsidst vilde vel en jævnt velhavende Handelsmand en gros have erkjendt, at hun havde en Smule Formue.

Det var ikke Gjerrighed, som ansporede hende. Hun samlede ikke til sig selv, og hun var saa fjærnt som vel mulig fra Gnierens mystiske Glæde over Mynterne, der bringer ham til Raseri, naar , han tænker paa, at andre skal eje dem efter hans Dud. Det var til sit Barn, hun samlede.

Hun fulgte dette Barn gjennem de mange Aar. Al den Tid, hun kunde afse, ofrede hun paa at faa et Glimt af det at se. Og det trøstede hende, da Barnet begyndte at stavre omkring paa sine smaa Ben, at se paa det og sige ved sig selv: Jeg kunde

have kjøbt dig en Dukkevogn med Voxdukke i Silkekjole, men du har vist saa meget Legetøi, og smaa Børn maa ikke forvænnes; du kan have mere Glæde af mine Penge, naar du bliver større.

Da den lille Theodora voxede til, morede det hendes Moder at gaa nogle Skridt hen ad Gaden efter hende og hviske hen for sig: Det er en meget smuk Parasol, du har, min Pige! har du Lyst til en, der er endnu smukkere? Sig blot til! Du véd jo, at vi have Raad nok.

Da hendes Barn blev voxen, og hun en Aften saa hende med Haaret i Krolier og den yndefulde, ungdommelige Skikkelse i en brasende, let, kniplings-besat Dragt, stige ind i en lukket Vogn, nejede hun og mumlede: Ja, nu kjore vi til Bal! Du skammer dig vel ikke over din Moder, fordi hun er lidt tarveligt klædt? Det er ogsaa dumt: havde jeg tænkt paa det, kunde jeg have anskaffet mig en Fløjlsdragt til denne Lejlighed.

Og den unge Pige blev forlovet, kunde hun forstaa; thi hun mødte hende en Dag med en meget sirlig klædt ung Herre under Armen. Hun tænkte sig, han var Grosserer, men for ikke at stode ham, kaldte hun ham Baron. De véd, Hr. Baron! — hviskede hun, idet hun stod stille og saa efter dein — at De faar en stor Medgift. Jeg haaber da ikke, at De har taget min Datter for Pengenes Skyld!

Og saaledes blev hun ved at snakke til dem, da hun forstod, at de vare blevne gifte og boede i det samme store Hus under Beskyttelse af den svagelige Poseidon og den klodsede Hermes. Og hun holdt paa samme Maade smaa Taler til Børnebørnene, efterhaanden som cle, et efter andet, i en fin lille Vogn blev trillede ud under Opsigt af en pyntet Amme og senere begyndte at kunne trippe om uden at have nogen ved Haanden.

Og bag alle disse Trøstemidler laa den stolte Tanke, som holdt hende oppe bestandig, at dette Barn, som Skjæbnen havde taget fra hende, og som den havde forsøgt gjennem Rigdom at fjerne fra hende, en Gang ved hendes Dod skulde faa at vide, at tiet havde haft en Moder, som intet Rigdommens Barn havde Grund til at skamme sig over.

Hun gjorde aldrig Testamente. Hvad behovedes det? hun vidste jo da, at det var Lov og Ret i Landet, at et Barn

altid arvede sin Moder! Havde hun nogen Sinde huset Antydning af en Tanke om. at særlige Foranstaltninger kunde være nødvendige, var den i det mindste aldrig naaet at blive til videre men var gleden bort igjen under Indflydelsen af hendes rastløse, sløvende Liv; og det faldt hende ikke ind, at maaske, naar hun en Gang døde, ingen vilde vide, at hun havde haft noget Barn, eller hvor dette Barn var i Verden.

Hun holdt sig meget for sig selv. De faa Slægtninge, hun havde, kom hun sjældent sammen med, og efter at hendes Moder var dod, ophørte det helt; det var, som om hun selv dode ud af Familjen med det samme.175

Da hun nænnede sig de firti, begyndte hun forst at se gammel ud. Folk, som ikke havde kjendt hende tidligere, kaldte hende Kone og ansaa hende for Kone. Naar de talte om hende, lagde de gjærne

til, at hun var noget indskrænket. Og der var noget i det. Hun var helt optaget af Tanken om ét, og det tærede paa de andre Evner. Hun lignede i saa Henseende de moderne Specialister. g,,,,,.

Jakobinernes Førere.

(Af H. Taines <Les origincs de la France contemporaine« 3dje Del ved S. Schandorph.

III. Robespierre.

Selv om Danton havde været nok saa fast besluttet paa at vedblive at være Overhalshugger, kunde han ikke blive den jakobinske Revolutions fuldkomne Repræsentant. Denne Revolution er et Rovertog, men et filosofisk; Tyveri og Snigmord ligge i dens Dogmer sorn en Kniv i sit Futeral; det er dette glimrende og blanke Futeral, som skal lægges frem for Offentligheden, ikke den skarpe og blodige Kniv. Lige som Marat viser Danton Kniven altfor aabenlyst frem. Blot ved at se .Marat, snavset og usømmelig klædt, med hans Ansigt som en svulden Skrubtuse, med hans runde, blanke og store Øjne, med hans hallucinerede Selvtillid og stadige Paroxvsmes ensformige Raseri, oprøres den sunde Sans; man lager ikke en vanvittig Drabsmand til Forer. Blot ved at høre og se Danton med hans plumpe Lastdragertalemaader og hans Stemme med dens Stormklokkeskrald, med hans Kvklopansigt og hans Nedsablingsbevægelser, skræmmes Menneskefølelsen, man betror sig ikke uden Modbydelighed til en politisk Slagter. Revolutionen trænger til en anden Tolk, pyntet som den med et sirligt Ydre, og saadan én er Robespierre med sin ulastelige Paaklædning, sit vel pudrede Haar, sin renbørstede Kjole, sine korrekte Sæder, sin dogmatiske Tone, sin udstuderede og glansløse Stil. Ingen Aand har ved sin Middelmaadighed og sin Uduelighed befundet sig i en saadan Overensstemmelse med Tidens Aand; lige det modsatte af, hvad en Statsmand skal, svæver han i det tomme Rum, mellem Abstraktioner, som en evig Principrytter, ude af Stand til at komme ned af denne Hest og sætte Foden i Praxis. »Den —y sagde Danton, duer ikke en Gang saa meget som til at koge et .Eg«. En anden samtidig skriver: Hans Prædikens taagede Almindeligheder udmundede i Regelen ikke i nogen Forholdsregel, ikke i noget Lovforslag. Han bekæmpede alt, foreslog intet, og Hemmeligheden i hans Politik stemmede heldigt overens med hans Aands Afmagt og hans lovgivende Tankers Intethed.; Naar han har afhaspet sin revolutionære Skolastiks Garn. saa er han færdig. Af Finans- og Krigsvidenskab véd han intet og vover sig ikke ind paa dem, undtagen tor at sværte eller bagvaske Carnot og Cambon, som véd og vove noget. Med Hensyn til den ydre Politik er hans Tale om Evropas Tilstand en Skoledrengeslil. naar han fremsætter det engelske Ministeriums Planer, naar han paa én Gang den blødhjærnede Taabeligheds højeste Top; tag Forfatterfraserne bort, og det er ikke mere cn Regerings Chef, det er Jakobinerklubbens Portner, som taler. Enhver rigtig og klar Opfattelse af det samtidige, det levende Frankrig mangler ham: i Stedet for Mennesker, opdager han 26 Millioner simple Avtomater, som det er nok at omramme godt, for at de skulle fungere endræg-

tig og uden Stød i Maskineriet; de er jo "gode af Naturen«, og efter den lille nødvendige Udrensning ville de alle atter blive gode; deres kollektive Vilje er jo Fornuftens og den oifentlige Interesses Røst- Derfor er de artige, lige saa snart de ere samlede. Hvis det var muligt, burde Folkets udvalgte raadslaa i hele Folkets Nærværelse -, i det mindste burde den lovgivende Forsamling have sit Sæde 1 i en mægtig majestætisk Bygning, aaben for tolv tusend Tilhørere. Læg saa Mærke til, at i Løbet af fire Aar. i den konstituerende, i den lovgivende Forsamling, i

Konventet, i Hotel de ville, hos Jakobinerne, over alt, hvor Robespierre har befundet sig, have Tribunerne aldrig hørt op med at raabe og skrige: ved at støde paa cn saa haandgribelig, saa nænærende Erfaring, vilde enhver anden Tanke aabne sig; nej, hans bliver ved at være tilstoppet, af Fordom eller Egennytte; Sandheden, selv den fysiske har ingen Adgang til denne Hjærne, hvad enten fordi denne Hjærne er ude af Stand til at forstaa den, eller fordi den trænger til at lukke den ude. Han er da afstumpet paa Forstanden eller en Charlatan, ja, han er begge Dele; thi begge Dele sammensmelte sig til at danne Pedanten, det vil sige: den hule og oppustede Aand, som, fordi han er fyldt med Ord, tror sig fyldt med Tanker, nyder sine Fraser og narrer sig selv for at skolemesterere Andre.

Det er hans Navn, hans Karakter og hans Rolle. I Revolutionen, som cr en kunstig og deklamatorisk Tragedie, er denne Rolle den første. For Pedanten maa Galmanden og Barbaren rykke tilbage i andet Plan; tilsidst blive Marat og Danton viskede ud og viske sig selv ud; Robespierre staar alene paa Scenen og drager alles Blik paa sig. En langt senere panegyrisk Biograf siger, at han ligner Jesus Kristus. Aa ja, som Pascals Jesuiter ligne Evangeliets Jesus.

Naar man rigtig vil forstaa Robespierre, maa man se ham paa hans Plads mellem hans Omgivelser. Paa det sidste Stadium af en aandelig Vegetation, som lakker mod sin Ende, paa det 18de Aarhundredes Efterkviste er Robespierre den sidste vantrevne Knop og den klassiske Aands tørre Frugt. Af den udtømte Filosofi har han kun beholdt det døde Bundfald, tillærte Formler, Rousseaus, Mablys, Raynals Formler om Folket . Naturen*, Fornuften , Friheden-, Tyrannerne , Oprørerne, Dyden, Moralen, et helt færdigt Ordforraad, altfor rummelige Udtryk, hvis allerede uklare Mening hos Mestrene bliver til bar Taage i Disciplens Hænder. Aldrig forsøger han paa at fæstne denne Mening; hans Skrifter og Taler ere kun lange Ramser at" abstrakte og uklare Sen tenser; ikke en bestemt og fuld Kjendsgjerning, ikke en individuel eller karakteristisk Enkelthed, intet, som taler til Øjnene eller kalder en levende Skikkelse frem, ingen personlig eller ejendommelig Iagttagelse, intet simpelt, frimodigt, første-haands Udtryk. Man skulde virkelig tro, at han intet har set med egne Øjne, at han ikke kan eller ikke vil se, at der stadig mellem ham og Gjenstanden har lagt sig Lag af efter- 175

Da hun nænnede sig de firti, begyndte hun forst at se gammel ud. Folk, som ikke havde kjendt hende tidligere, kaldte hende Kone og ansaa hende for Kone. Naar de talte om hende, lagde de gjærne

til, at hun var noget indskrænket. Og der var noget i det. Hun var helt optaget af Tanken om ét, og det tærede paa de andre Evner. Hun lignede i saa Henseende de moderne Specialister. g,,,,,.

Jakobinernes Førere.

(Af H. Taines <Les origincs de la France contemporaine« 3dje Del ved S. Schandorph.

III. Robespierre.

Selv om Danton havde været nok saa fast besluttet paa at vedblive at være Overhalshugger, kunde han ikke blive den jakobinske Revolutions fuldkomne Repræsentant. Denne Revolution er et Rovertog, men et filosofisk; Tyveri og Snigmord ligge i dens Dogmer sorn en Kniv i sit Futeral; det er dette glimrende og blanke Futeral, som skal lægges frem for Offentligheden, ikke den skarpe og blodige Kniv. Lige som Marat viser Danton Kniven altfor aabenlyst frem. Blot ved at se .Marat, snavset og usømmelig klædt, med hans Ansigt som en svulden Skrubtuse, med hans runde, blanke og store Øjne, med hans hallucinerede Selvtillid og stadige Paroxvsmes ensformige Raseri, oprøres den sunde Sans; man lager ikke en vanvittig Drabsmand til Forer. Blot ved at høre og se Danton med hans plumpe Lastdragertalemaader og hans Stemme med dens Stormklokkeskrald, med hans Kvklopansigt og hans Nedsablingsbevægelser, skræmmes Menneskefølelsen, man betror sig ikke uden Modbydelighed til en politisk Slagter. Revolutionen trænger til en anden Tolk, pyntet som den med et sirligt Ydre, og saadan én er Robespierre med sin ulastelige Paaklædning, sit vel pudrede Haar, sin renbørstede Kjole, sine korrekte Sæder, sin dogmatiske Tone, sin udstuderede og glansløse Stil. Ingen Aand har ved sin Middelmaadighed og sin

Uduelighed befundet sig i en saadan Overensstemmelse med Tidens Aand; lige det modsatte af, hvad en Statsmand skal, svæver han i det tomme Rum, mellem Abstraktioner, som en evig Principrytter, ude af Stand til at komme ned af denne Hest og sætte Foden i Praxis. »Den —y sagde Danton, duer ikke en Gang saa meget som til at koge et .Eg«. En anden samtidig skriver: Hans Prædikens taagede Almindeligheder udmundede i Regelen ikke i nogen Forholdsregel, ikke i noget Lovforslag. Han bekæmpede alt, foreslog intet, og Hemmeligheden i hans Politik stemmede heldigt overens med hans Aands Afmagt og hans lovgivende Tankers Intethed.; Naar han har afhaspet sin revolutionære Skolastiks Garn. saa er han færdig. Af Finans- og Krigsvidenskab véd han intet og vover sig ikke ind paa dem, undtagen tor at sværte eller bagvaske Carnot og Cambon, som véd og vove noget. Med Hensyn til den ydre Politik er hans Tale om Evropas Tilstand en Skoledrengeslil. naar han fremsætter det engelske Ministeriums Planer, naar han paa én Gang den blødhjærnede Taabeligheds højeste Top; tag Forfatterfraserne bort, og det er ikke mere cn Regerings Chef, det er Jakobinerklubbens Portner, som taler. Enhver rigtig og klar Opfattelse af det samtidige, det levende Frankrig mangler ham: i Stedet for Mennesker, opdager han 26 Millioner simple Avtomater, som det er nok at omramme godt, for at de skulle fungere endræg-

tig og uden Stød i Maskineriet; de er jo "gode af Naturen«, og efter den lille nødvendige Udrensning ville de alle atter blive gode; deres kollektive Vilje er jo Fornuftens og den oifentlige Interesses Røst- Derfor er de artige, lige saa snart de ere samlede. Hvis det var muligt, burde Folkets udvalgte raadslaa i hele Folkets Nærværelse -, i det mindste burde den lovgivende Forsamling have sit Sæde 1 i en mægtig majestætisk Bygning, aaben for tolv tusend Tilhørere. Læg saa Mærke til, at i Løbet af fire Aar. i den konstituerende, i den lovgivende Forsamling, i Konventet, i Hotel de ville, hos Jakobinerne, over alt, hvor Robespierre har befundet sig, have Tribunerne aldrig hørt op med at raabe og skrige: ved at støde paa cn saa haandgribelig, saa nænærende Erfaring, vilde enhver anden Tanke aabne sig; nej, hans bliver ved at være tilstoppet, af Fordom eller Egennytte; Sandheden, selv den fysiske har ingen Adgang til denne Hjærne, hvad enten fordi denne Hjærne er ude af Stand til at forstaa den, eller fordi den trænger til at lukke den ude. Han er da afstumpet paa Forstanden eller en Charlatan, ja, han er begge Dele; thi begge Dele sammensmelte sig til at danne Pedanten, det vil sige: den hule og oppustede Aand, som, fordi han er fyldt med Ord, tror sig fyldt med Tanker, nyder sine Fraser og narrer sig selv for at skolemesterere Andre.

Det er hans Navn, hans Karakter og hans Rolle. I Revolutionen, som cr en kunstig og deklamatorisk Tragedie, er denne Rolle den første. For Pedanten maa Galmanden og Barbaren rykke tilbage i andet Plan; tilsidst blive Marat og Danton viskede ud og viske sig selv ud; Robespierre staar alene paa Scenen og drager alles Blik paa sig. En langt senere panegyrisk Biograf siger, at han ligner Jesus Kristus. Aa ja, som Pascals Jesuiter ligne Evangeliets Jesus.

Naar man rigtig vil forstaa Robespierre, maa man se ham paa hans Plads mellem hans Omgivelser. Paa det sidste Stadium af en aandelig Vegetation, som lakker mod sin Ende, paa det 18de Aarhundredes Efterkviste er Robespierre den sidste vantrevne Knop og den klassiske Aands tørre Frugt. Af den udtømte Filosofi har han kun beholdt det døde Bundfald, tillærte Formler, Rousseaus, Mablys, Raynals Formler om Folket . Naturen*, Fornuften , Friheden-, Tyrannerne , Oprørerne, Dyden, Moralen, et helt færdigt Ordforraad, altfor rummelige Udtryk, hvis allerede uklare Mening hos Mestrene bliver til bar Taage i Disciplens Hænder. Aldrig forsøger han paa at fæstne denne Mening; hans Skrifter og Taler ere kun lange Ramser at" abstrakte og uklare Sen tenser; ikke en bestemt og fuld Kjendsgjerning, ikke en individuel eller karakteristisk Enkelthed, intet, som taler til Øjnene eller kalder en levende Skikkelse frem, ingen personlig eller ejendommelig Iagttagelse, intet simpelt, frimodigt, første-haands Udtryk. Man skulde virkelig tro, at han intet har set med egne Øjne, at han ikke kan eller ikke vil se, at der stadig mellem ham og Gjenstanden har lagt sig Lag af efter-Nr. 13.

snakkede Ideer —' han sætter dem sammen efter en logisk Fremgangsmaade og eftergjør den ikke tilstedeværende Mening ved en laant Jargon, intet derud over! Ved Siden af ham tale ogsaa de andre Jakobinere denne Skolejargon; men ingen udkrammer den saa langt eller breder sig saa vidt og saa selvbehageligt i den som

han. Hele Timer igjennem famler man bag efter ham mellem den spekulative Politiks ubegrænsede Skygger, i de didaktiske Almensætningers kolde og klamme Taage, gjennem farveløse Tirader; man soger forgjæves at gribe ét eller andet — intet bliver tilbage mellem Fingrene. Saa spørger man forundret sig selv, hvad han har sagt, og hvorfor han taler. Svaret bliver, at han ingen Ting har sagt, og at han taler for at tale som en Sekterer for Sekterere. Hverken Prædikanten eller hans Tilhørere blive nogen sinde trætte af, han af at dreje, disse af at se ham dreje Haandtaget paa Dogmespilleværket. Er det tomt, saa meget desto lettere og raskere drejer Tingesten. Men hvad der er værre, er, at han i det tomme Ord lægger den modsatte Mening; hvad han forstaar ved sine store Ord: Retfærdighed, Menneskelighed, det er Hovedafhugning. Det samme gjorde en Inkvisitor, naar han opdagede i en evangelisk Text Befaling til at brænde Kættere. Ved denne yderlige Fordrejelse naar Pedanten at forfalske sit eget aandelige Instrument; for Fremtiden kan han bruge det, som han vil, som hans Lidenskaber vil, og naar han tjener dem, tro at tjene Sandheden.

Hans aller — allerførste Lidenskab er literær Forfængelighed. Aldrig har en Hovding for et Parti, en Sekt eller en Regering været, selv i det afgjørende Øjeblik, en saa inkurabel Rhetor og en saa slet, sat, svulstig og flad Rhetor. Dagen for den 9de Thermidor, da det gjælder om Sejr eller Død for ham, bringer han op paa Tribunen en højtidelig Tale, skrevet og skrevet om, poleret og poleret om, beslaaet med tillavede Prvdelser og Etfektsteder, overstrøget under stor Anvendelse af Tid og Flid med akademisk Fernis, med den obligate Puds af symmeiriske Antitheser, langt spundne Perioder, Udbrud, beregnede, udhævende Fortielser og andre Figurer, som høre til Haandværket. Hør en Gang: O Dag, for evig Ivkkelige Dag, da det franske Folk helt og holdent forsamlede sig for at yde Naturens Ophavsmand den eneste ham værdige Hyldest! Hvilken gribende Samling af alle de Gjenstande, som kunne fortrylle Menneskenes Øje og Hjerte! O, hædrede Alderdom! O, ædle Varme hos Fædrelandets Børn! O, unge Borgeres naive og rene Fryd! O, yndige Taarer hos de dvbt bevægede Mødre! O, Uskyldigheds og Skjønheds guddommelige Ynde! O. Majestæt hos et stort Folk, lykkeligt ved den blotte Følelse af sin Styrke, sin Hæder, sin Dyd! i .... Nej, Chaumene nej. Døden er ikke en evig Søvn .... Hvis jeg skal dølge disse Sandheder nuvel — saa bring mig Skarntydebægeret!- I den berømteste og vigtigste af hans Taler har jeg talt firsindstyve Prosopopeer, efterlignede efter Rousseau og Klassikerne, flere trukne meget langt ud, nogle henvendte til de Døde, til Brutus, til den unge Barra. andre til fraværende Personer, til Præsterne, til Aristokraterne, til de ulykkelige, til de franske Kvinder; nogle endog til et abstrakt Substantiv som Friheden eller Venskabet. Med en urokkelig Overbevisning, med en inderlig Selvtilfredshed anser han sig for Taler, fordi han ved enhver Lejlighed trækker i det gamle Sejlgarn paa den gamle Maskine. Ikke en sand Tone i hans flittige Veltalenhed, ikke andet end Opskrifter,

Opskrifter fra en opbrugt Kunst, paa græske og latinske Trivialiteter, Sokrates og hans Skarntyde, Brutus og hans Dolk, klassiske Omskrivninger, Tvedragtens Fakler og Statens Skib, Ordforbindelser og Stilkunster, som en Skolediscipel opleder paa sin Skolebænk, under Tiden et stort Bravour-nummor, som der skal til ved en offentlig Paradeforestilling, ofte en lille Fløjtemelodi, thi paa den Tid krævedes der et følsomt Hjærte af Folk; kort sagt Marmontels Methode i hans Btlisaire eller Thomas's i hans Lovtaler«, alt laant fra Rousseau, men af simplere Kvalitet, som en skarp og tynd Røst, som spænder sig an for at efterabe en fuld og stærk Røst, en Slags ufrivillig Parodi, og saa meget mere frastødende, som Ordet her munder ud i Handling, som den sentimentait-deklamerende Trissotin*) er Statens Chef, som hans i Studereværelset udarbejdede Stilkunster ere Pistolskud rettede mod levende Menneskers Bryst, og som han ved et behændigt anbragt Tillægsord faar et Menneske guillotineret. — Misforholdet mellem hans Rolle og hans Talen: er altfor stort. Med dette Talent, der er lurvet og forlorent som hans Forstand, passede ingen Bestilling slettere for ham, end at regere Mennesker; desuden havde han en anden, som han under roligere Forhold vilde være bleven ved. Tag Revolutionen bort, og Marat vilde sandsynligvis have endt i en Sindssygeanstalt; der var Muligheder for, at Danton kunde blive en juridisk Fribytter, en Røver-kaptejn, en Bravo i en eller anden Smuglersag, tilsidst mættet eller maaske hængt. Robespierre derimod vilde have vedblevet, som han havde begyndt: en flittig, beskæftiget, vel agtet Advokat, Medlem af Arras's, sin Fødebys Akademi, prisbelønnet for en Konkurrenceafhandling, Forfatter til literære Lovtaler, moralske Afhandlinger og filanthropiske Smaabøger hans lille Lampe, der, som saa mange andres af

lignende Kaliber var tændt ved den ny Filosofis Arne, vilde have skinnet moderat, uden at brænde nogen, og udbredt over en Provinsklub sit trivielle, blege Lys, svarende til den ringe Mængde Olie, som dens snævre Beholder rummede.

Men Revolutionen bar ham ind i den konstituerende Forsamling, og paa denne store Skueplads har hans Forfængelighed, Pedantens ømmeste Stræng, lidt grusomt. Ja, fra hans første Ungdom havde den lidt, og da den allerede var saaret, var den saa meget desto ømfindtligere. Forældreløs, fattig, beskyttet af sin Fødebys Biskop, Gratist i Latinskolen Louis-le-Grand , derpaa, sammen med Brissot, Forretningsfører i den revolutionære Advokatklub, strandet tilsidst i den triste Rue des Rapporteurs . paa Vinkelskriveriets Aktdynger, levende sammen med en arrig Søster, tog han til Lærer i Filosofi, i Politik, i Stil — Rousseau. Haii havde set ham én Gang, og han studerede ham uafladelig. Som saa mange andre unge Mennesker af samme Alder og samme Vilkaar har han tiltænkt sig selv en lignende Rolle, og for at komme ud fra sin mørke Krog, udgav han effektfulde Procesindlæg, konkurrerede til akademiske Prisbelønninger, læste Afhandlinger for sine Kolleger i Arras. Han gjorde kun tvnd Lykke: en af hans Taler blev lige nævnet i Arras's Almanak; Akademiet i Metz gav ham kun anden Prisbelønning, Akademiet i Amiens gav ham slet ingen; en Anmelder i Mercure lod ham forstaa, at hans Stil lugtede af Provinsen. Overskygget af de

* Den latterlige Poet i Molieres Dc lærde Damer .

store og umiddelbare Talenter i Nationalforsamlingen, var han længe ubekjendt, og mere end én Gang gjorde han sig latterlig ved Paatrængenhed eller Mangel paa Takt. Hans kantede og torre Lommeprokuratoransigt, hans klangløse, ensformige, hasse Stemme, hans trættende Foredrag, hans artesiske Dialekt, hans forlegne Mine, hans faste Beslutning altid at trænge sig frem og udvikle Almensandheder, hans egen synlige Vilje til at paatvinge dannede Folk og endnu intelligente Tilhørere den utaalelige Kjedsommelighed, som han paalægger dem, kunde ikke gjøre Forsamlingen overbærende imod de Forsyndelser, han begik imod sund Sans og Smag. En Dag sagde han i Anledning af et Dekret i Statsraadet: Der udkræves en ædel og simpel Form, som hævder den nationale Ret og bærer Agtelsen for Loven ind i Folkets Hjærte,' derfor bør man i de udstedte Love efter de Ord: Ludvig af Guds Naade 0. s. v., 0. s. v., 0. s. v. sætte: Folk, se her er Loven, som er paalagt dig: lad denne Lov være hellig og ukrænkelig for alle!« Derpaa rejser en Deputeret fra Gascogne sig op og siger med sin sydlandske Dialekt: Mine Herrer, den Formular duer ikke; vi skal da ikke synge Psalmer her. Almindelig Latter. Robespierre tier og bløder indvendig; to eller tre saadanne Uheld tiaar et Menneske som ham fra Top til Taa.

Ikke at hans Bommert synes ham en Bommert, nej, aldrig vil en Pedant, greben i Pedanteri paa fersk Gjerning, tilstaa at han fortjente at pibes ud; tværtimod, han er overbevist om, at han har talt som en Lovgiver, en Filosof, en Moralist; det er kun de bornerede Aander og de fordærvede Hjærter, som ikke have forstaaet ham. Hans smertelig ramte Forfængelighed, som nu er drevet ind i ham, søger Mættelse udadtil; tager eller finder den i, hvad jeg vil kalde i hans borgerlige Moderations golde Regelrethed. Robespierre har ikke alle Dantons Fornødenheder; han er ædruelig, hans Sanser plage ham ikke, naar han giver efter for dem, er det lige netop og meget fortrædeligt. Da han boede i Rue de Sain-tonge i Paris, fortæller hans Sekretær, har jeg kun set én Kvinde hos ham, og hende behandlede han temmelig ilde. Meget ofte lod han Døren lukke for hende. Naar han arbejder, maa man ikke forstyrre ham; han er af Naturen ordenlig, arbejdsom, et Stuemenneske, en Mønsterdiscipel i Skolen, en korrekt Advokat i sin Provinsby, en stadig mødende Deputeret i Forsamlingen, over alt fri for Fristelser og Udskejelser. »Ulastelig! . Det er Ordet, som en indre Stemme

ganske sagte har gjentaget for ham lige fra hans første Ungdom for at trøste ham over hans ubekjendte Tilværelse og lange Ventetid; ulastelig har han været, er det og vil være det; det siger han til sig selv, til andre, og helt og holdent, i ét Stykke bygger hans Karakter sig op paa dette Grundlag. Ham skal man ikke forføre ved

Middagsgilder som Desmoulins, ved Behageligheder som Barnave, ved Penge som Mirabeau og Danton, ved den gammeldags Høfligheds og det udvalgte Selskabs Tillokkelser som Girondinerne, ved et flot og fuldstændig tøjlesløst Livs Lokkemad som Dantonisterne - nej, Robespierre er ubestikkelig. Ham skal man ikke stanse eller faa til Side fra hans Vej som Feuillanterne, Girondinerne, Dantonisterne, Statsmændene, Fagmændene, af anden Rangs Hensyn, af Imødekommen mod Interesser, af Respekt for en Gang fuldbyrdede Situationer, af Frygt for at foretage for meget paa én Gang, af Nødvendigheden af ikke at desorganisere de daglige Embedsforretninger altfor meget, af at lade de menneskelige Lidenskaber et vist Spillerum, af Nyttes- og Bekvemmelighedshensyn: nej, han er Rettens intransigente Forkæmper. Ene, eller næsten ene lader jeg mig ej bestikke; ene, eller næsten ene gaar jeg ikke paa Akkord med Retfærdigheden, og disse to Førsterangsegenskaber dem besidder jeg i højeste Grad. Andre kunne være sædelige, men de bekæmpe eller torraade Principerne, andre bekjende Principerne med deres Læber, men de ere ikke sædelige. Ingen er saa tro mod Principerne med saa rene Sæder. Ingen forbinder en saa stræng Dyrkelse af Sandheden med en saa nøjagtig Udøvelse af Dyden; jeg er enestaaende. — Kan man tænke sig noget sødere end denne tavse Enetale? Lige fra den første Dag hører man den, spillet med Sourdine, i Robespierres Adresser til den tredje Stand i Arras1); den sidste Dag hører man den med Pedal i hans store Tale i Konventet, naar han siger: Hvo er jeg, mig, som man anklager? En Frihedens Slave, en levende Martyr for Republiken, lige saa meget et Offer for som en Fjende af Forbrydelsen.« Ja, man hører det samme i det mellemliggende Tidsrum, i hvert af hans Skrifter, i hver af hans Taler, i hvert af hans Ordførerforedrag, man hører det i Indledninger, i Parentheser, i Epiloger, det ruller gjennem Fraserne som en stadig Bas. Han glæder sig saa meget derved, at han ikke kan høre andet, — ja, og saa kommer just Ekkoet udenfra og støtter med sit Akkompagnement den indvendige Kantate, han synger til sig selv.

(Futtkctlcv)

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. .Kurt»! .

Min Heltinde var ikke af denne Slags; hun var ret forstandig, god, til Dels sentimental og følsom, hun holdt sig ikke rigtig rank, kunde ikke danse Vals, spillede daarligt Klaver og talte Fransk: schæ næ væ pa, schæ næ pæ pa. Hvad var der at gjøre ved det? Hun havde ingen Gouvernante, som kunde indvi hende i den gode franske Udtales Hemmeligheder, hun havde ikke i en Pension lært at sidde og staa, ja, hun havde ikke en Gang haft en praktisk Tante eller Søster, der, for at tale med Gogol, kunde proppe hende med alt Fruentimmervæsen.

Da Peter Mikailovitsch havde mistet sin Kone, var det ham umuligt at skille sig fra Nastenka, og han opdrog hende hjemme. Som Barn var hun meget kaad, løb hele Dage om-

*. .Jeg har et retskaffent Hjærte, en fast Sjæl, jeg har aldrig vidst at bøje mig under Lavhedens og Bestikkelsens Aag.« Han har allerede sin Grædetone og sine Martyrattituder. > De tænke paa at forvandle Folkets Forsvarere til Martyrer. Vare de endog mægtige nok til at fratage mig alle de Goder, som man misunder mig. kunne de saa berøve mig min Sjæl og det gode. jeg har villet udretter«167

store og umiddelbare Talenter i Nationalforsamlingen, var han længe ubekjendt, og mere end én Gang gjorde han sig latterlig ved Paatrængenhed eller Mangel paa Takt. Hans kantede og torre Lommeprokuratoransigt, hans klangløse, ensformige, hasse Stemme, hans trættende Foredrag, hans artesiske Dialekt, hans forlegne Mine, hans faste Beslutning altid at trænge sig frem og udvikle Almensandheder, hans egen synlige Vilje til at paatvinge dannede Folk og endnu intelligente Tilhørere den utaalelige Kjedsommelighed, som han paalægger dem, kunde ikke gjøre Forsamlingen overbærende imod de Forsyndelser, han begik imod sund Sans og Smag. En Dag sagde han i Anledning af et Dekret i Statsraadet: Der udkræves en ædel og simpel Form, som hævder den nationale Ret og bærer Agtelsen for Loven ind i Folkets Hjærte,' derfor bør man i de udstedte Love efter de Ord: Ludvig af Guds Naade 0. s. v., 0. s. v., 0. s. v. sætte: Folk, se her er Loven, som er paalagt dig: lad denne Lov være hellig

og ukrænkelig for alle!« Derpaa rejser en Deputeret fra Gascogne sig op og siger med sin sydlandske Dialekt: Mine Herrer, den Formular duer ikke; vi skal da ikke synge Psalmer her. Almindelig Latter. Robespierre tier og bløder indvendig; to eller tre saadanne Uheld tiaar et Menneske som ham fra Top til Taa.

Ikke at hans Bommert synes ham en Bommert, nej, aldrig vil en Pedant, greben i Pedanteri paa fersk Gjerning, tilstaa at han fortjente at pibes ud; tværtimod, han er overbevist om, at han har talt som en Lovgiver, en Filosof, en Moralist; det er kun de bornerede Aander og de fordærvede Hjærter, som ikke have forstaaet ham. Hans smertelig ramte Forfængelighed, som nu er drevet ind i ham, søger Mættelse udadtil; tager eller finder den i, hvad jeg vil kalde i hans borgerlige Moderations golde Regelrethed. Robespierre har ikke alle Dantons Fornødenheder; han er ædruelig, hans Sanser plage ham ikke, naar han giver efter for dem, er det lige netop og meget fortrædeligt. Da han boede i Rue de Sain-tonge i Paris, fortæller hans Sekretær, har jeg kun set én Kvinde hos ham, og hende behandlede han temmelig ilde. Meget ofte lod han Døren lukke for hende. Naar han arbejder, maa man ikke forstyrre ham; han er af Naturen ordenlig, arbejdsom, et Stuemenneske, en Mønsterdiscipel i Skolen, en korrekt Advokat i sin Provinsby, en stadig mødende Deputeret i Forsamlingen, over alt fri for Fristelser og Udskejelser. »Ulastelig! . Det er Ordet, som en indre Stemme

ganske sagte har gjentaget for ham lige fra hans første Ungdom for at trøste ham over hans ubekjendte Tilværelse og lange Ventetid; ulastelig har han været, er det og vil være det; det siger han til sig selv, til andre, og helt og holdent, i ét Stykke bygger hans Karakter sig op paa dette Grundlag. Ham skal man ikke forføre ved Middagsgilder som Desmoulins, ved Behageligheder som Barnave, ved Penge som Mirabeau og Danton, ved den gammeldags Høfligheds og det udvalgte Selskabs Tillokkelser som Girondinerne, ved et flot og fuldstændig tøjlesløst Livs Lokkemad som Dantonisterne - nej, Robespierre er ubestikkelig. Ham skal man ikke stanse eller faa til Side fra hans Vej som Feuillanterne, Girondinerne, Dantonisterne, Statsmændene, Fagmændene, af anden Rangs Hensyn, af Imødekommen mod Interesser, af Respekt for en Gang fuldbyrdede Situationer, af Frygt for at foretage for meget paa én Gang, af Nødvendigheden af ikke at desorganisere de daglige Embedsforretninger altfor meget, af at lade de menneskelige Lidenskaber et vist Spillerum, af Nyttes- og Bekvemmelighedshensyn: nej, han er Rettens intransigente Forkæmper. Ene, eller næsten ene lader jeg mig ej bestikke; ene, eller næsten ene gaar jeg ikke paa Akkord med Retfærdigheden, og disse to Førsterangsegenskaber dem besidder jeg i højeste Grad. Andre kunne være sædelige, men de bekæmpe eller torraade Principerne, andre bekjende Principerne med deres Læber, men de ere ikke sædelige. Ingen er saa tro mod Principerne med saa rene Sæder. Ingen forbinder en saa stræng Dyrkelse af Sandheden med en saa nøjagtig Udøvelse af Dyden; jeg er enestaaende. — Kan man tænke sig noget sødere end denne tavse Enetale? Lige fra den første Dag hører man den, spillet med Sourdine, i Robespierres Adresser til den tredje Stand i Arras1); den sidste Dag hører man den med Pedal i hans store Tale i Konventet, naar han siger: Hvo er jeg, mig, som man anklager? En Frihedens Slave, en levende Martyr for Republiken, lige saa meget et Offer for som en Fjende af Forbrydelsen.« Ja, man hører det samme i det mellemliggende Tidsrum, i hvert af hans Skrifter, i hver af hans Taler, i hvert af hans Ordførerforedrag, man hører det i Indledninger, i Parentheser, i Epiloger, det ruller gjennem Fraserne som en stadig Bas. Han glæder sig saa meget derved, at han ikke kan høre andet, — ja, og saa kommer just Ekkoet udenfra og støtter med sit Akkompagnement den indvendige Kantate, han synger til sig selv.

(Futtkctlcv)

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. .Kurt»! .

Min Heltinde var ikke af denne Slags; hun var ret forstandig, god, til Dels sentimental og følsom, hun holdt sig ikke rigtig rank, kunde ikke danse Vals, spillede daarligt Klaver og talte Fransk: schæ næ væ pa, schæ næ pæ pa. Hvad var der at gjøre ved det? Hun havde ingen Gouvernante, som kunde indvi hende i den gode franske Udtales Hemmeligheder, hun havde ikke i en Pension lært at sidde og staa, ja, hun havde ikke en Gang haft en praktisk Tante eller Søster, der, for at tale med Gogol, kunde proppe hende med alt Fruentimmervæsen.

Da Peter Mikailovitsch havde mistet sin Kone, var det ham umuligt at skille sig fra Nastenka, og han opdrog

hende hjemme. Som Barn var hun meget kaad, løb hele Dage om-

*. .Jeg har et retskaffent Hjærte, en fast Sjæl, jeg har aldrig vidst at bøje mig under Lavhedens og Bestikkelsens Aag.« Han har allerede sin Grædetone og sine Martyrattituder. > De tænke paa at forvandle Folkets Forsvarere til Martyrer. Vare de endog mægtige nok til at fratage mig alle de Goder, som man misunder mig. kunne de saa berøve mig min Sjæl og det gode. jeg har villet udretter«Nr. 13-

kring i Haven, gravede i Sandet, blev solbrændt, som kun en Brunette kan blive solbrændt, passede Gæssene ved Aaen og legede Hest med Bonderdrengene.

Da Nastenka havde fyldt t]onen Aar, holdt hun op med at løbe omkring i Haven, ja, endog med at lege med Dukker, skammede sig ved at give sin Onkel, Kaptejnen, der var gaaet af med Pension, et Kvs og rodmede, naar hendes Fader befalede hende at kysse ham; paa den anden Side blev ogsaa han ganske rød i Hovedet. Hvormed og hvorledes skulde Peter Mikailovitsch beskæftige sin vilde Pige under det ensformige Liv, de førte? Uden at vide det, vænte han hende til sin Yndlingsbeskæftigelse. Der udkom den Gang en uhyre Mængde Romaner, oversatte og original-russiske Romaner af enhver Art, historiske, moralske, Roverromaner, Revuer, Almanaker og endelig Blade. Af alle disse Ting blev der hver Aften læst noget højt. Nastenka horte i Begyndelsen efter med et Barns ubevidste Nysgjerrighed, saa begyndte hun at læse for Faderen og til sidst blev hun en lidenskabelig Læser.

Hendes Debut i den lille Provinsverden var ikke heldig. Hun var allerede atten Aar, da Generalinde Schuvaloff, en meget moderne og stolt Dame. bosatte sig i Byen. Om Sommeren havde denne tidligere boet paa sin Landejendom, om Vinteren i St. Petersborg eller Moskov; men nu tog hun til en Kredsstad for personlig at have Opsyn med en vigtig Proces, der stod i Forbindelse med hendes Formueanliggender. Hun havde kun én Datter, Mademoiselle Pauline, der, som man sagde, var en meget velopdragen og dannet ung Dame, men havde en sygelig Ansigtsfarve og i Folge et Rygte manglede to Ribbén i den ene Side, en Legemsfejl, som for Resten næppe var synlig i hendes Ydre. Generalinden var meget rig og utrolig gjerrig; hun tik saa meget ud af sit Gods som der paa nogen Maade kunde faas ud af det, ledede selv sin Husholdning og førte strængt Regnskab med hver eneste Kopek, hun gav ud. Man sagde, at hendes Gjerrighed var saa stor, at hun ikke blot kneb paa Maden til sine Folk, men ogsaa til sig selv og Datteren, og naar der ikke var Gjæster, lik de kun saa meget, at de lige kunde stille deres Sult; men naar det kom an paa den ydre Glans, saa sparede Generalinden ikke i nogen Henseende. Da hun var flyttet til Byen, lejede hun den bedste Bolig, Møblerne var betrukket med Flojl og Trip; i alle Værelser hang der Malerier med forgyldte Rammer, og rundt omkring stod der en Mængde Broncesager. Naar hun var i Byen kjørte hun altid i en Karét med Forrider, skjønt de fire Heste saå meget forsultne ud. Hun havde en maitre ifhotel, og Lakajerne bar altid Livrée. Endelig erklærede hun, at hun hele Vinteren igjennem hver Torsdag vilde holde the dansant.

I den lille By bojede alle sig for hendes Storhed, og det saa meget mere, som hun viste sig at være meget stolt, og, skjønt hun kjendte alle Embedsmænd i Byen. dog næppe stod paa nogen mere venskabelig Fod med en eneste af dem og ganske aabent erklærede, at hun først da vilde befinde sig vel, naar hun var sammen med Fyrst Ivan og hans kjære Familie. Fyrst Ivan var en rig Godsejer i Nærheden af Byen og stod i fjærnt Slægtskabsforhold til hende.

Med Peter Mikailovitsch havde Generalinden egentlig ganske tilfældig gjort Bekjendtskab. Hun havde henvendt sig til ham med en Bon om, at han vilde forsvne hende med

Bøger fra Distriktsskolen, og da han erklærede sig rede til det, indbod hun ham, som om hun saaledes vilde takke ham, :il den første Torsdag, og det udtrykkelig med Datter. Nastasia blev lidt bange, da Peter Mikailovitsch sagde til hende, at de skulde paa Bal hos Generalinden, men hun havde for øvrigt Lyst dertil. Med al sin Uerfarenhed i Sager vedrørende Baller fattede Godniev dog, at han ved Datterens første Fremtræden i Verden maatte præsentere hende saa statelig paaklædt som muligt, og han raadførte sig derfor med Pelagia. Resultatet af

denne Raadslagning var, at de skulde kjøbe det bedst Gaze til Kjolen og det bedste Atlask til Underkjole. Husholdersken gjorde utrolige Ansirængelser; hun byttede syv Gange det Stof, hun havde kjøbt; snart, bemærkede hun, at der i Gazet var et lille Hul, som var storre end de andre, snart fandt hun en lille Plet paa Atlasket. Hun vilde ikke selv sy Kjolen, men lod Fru Kassererinden anbefale hende en livegen Sypige, der maatte arbejde henne hos Godnievs, saa hun kunde kontrollere hvert Sting. Om Halsen skulde Nastenka bære sin salig Moders Perlesnor med Brillantlaas, og Perlerne blev i den Anledning flyttede om, rensede, vaskede, til hvilket Arrangement de brugte halve Dage. Som ægte tysk Kvinde forstod Pelagia mesterligt at koge, men hun forstod sig ikke paa Klæder. Det Gaze, hun havde kjøbt, var udmærket, kun dets rode Fan-e var ordinær. Sypigen gjorde Kunster ved Tilskæringen og lod Kjolespidsen gaa ualmindelig langt ned. Endelig var den istandsatte Perlesnor meget værdifuld; men den var plump og kunde maaske være efter en Kjøbmands-frues Smag. Alle disse Mangler bemærkedes hverken af Nastenka, som endnu bestandig følte en ubestemt Frygt, eller af Pelagia, der udstafferede sin Protegé saa godt, hun formaaede, eller af Peter Mikailovitsch, der ikke forstod sig paa Finesserne ved et kvindeligt Toilette. Selv tog han sin nve Uniform paa, en hvid Vest med blanke Knapper og hvidt Halstørklæde, den samme Dragt i hvilken han gik lil Eftermiddagsgudstjeneste Paaskesøndag.

Peter Mikailovitsch traadte med sin Datter ved Armen ind i Generalindens oplyste Sal. hvor der allerede landtes nogle Gjæster. Det var sørgeligt og opmuntrende tillige, men ogsaa lidt latterligt at se ham i dette Øjeblik; han kom spankulerende meget stolt med synlig Bevidsthed om, at hans Datter vilde overraske alle. Paa hans rolige og selvtilfredse Ansigtsudtryk kunde man se, hvor fjærn han var fra den Tanke, at den lille, magre Nastenka ved det første Skridt var fuldstændig knust ved Siden af Fyrst Ivans ældste Datter, en atienaars Pige af imponerende og betagende Skjønhed, og at den arrige Amtmandinde sagde til sin Mand, der saA meget trist ud: > Naa, jeg gratulerer; nu moder der ogsaa Kakelakker i Tranebærsauce paa de fine Baller!«

Peter Mikailovitsch gik hen til Husets Frue, som sad i halvt liggende Stilling paa en Hjørnedivan.

Tillader Deres Naade, at jeg forestiller Dem min Daner? sagde han med et Buk.

Charmée, svarede Generalinden, idet hun saä op med en lille Hovedbevægelse.

Nastenka havde sat sig paa en Stol langt borte. Generalinden drejede dovent sit Hoved hen imod hende og betragtede hende et Øjeblik med sine matte, graa Øjne. Nastenka troede, at hun vilde spørge hende om noget; men Generalinden sagde

ikke et Ord; hun drejede Hovedet til den anden Side, hvor Brændevinsforpagterens Kone sad med stiv Holdning og bedækket med Diamanter.

Aa, hvor Deres Armbaand er smukt, sagde Generalinden. Combien fave: vous pjyéU

Det véd jeg ikke Deres Naade, det er en Gave fra min Mand, svarede Fruen, idet hun rodmede af Glæde over, at man lagde Mærke til hende.

Frøken Pauline, der forst lige nu var blevet færdig med sit Toilette, traadte ind. Hun gik lige hen til sin Moder, greb hendes Haand og kyssede den.

Qiii est cette jeune personnespurgte hun, idet hun saå paa Nastenka og glippede med Øjnene.

Moderen svarede ikke, men lukkede blot sine Øjne og smilte.

Nastenka var forstandig og stolt; hun havde lagt Mærke til alt og blussede op. Dansen begyndte. Der var faa Kavalerer, og de dansede alle med Husets Datter eller med andre Damer, som de kjendte. Der var ingen, som engagerede Nastenka; men det var endnu ingen Ting, en større Ubehagelighed truede hende. Blandt Gjæsterne fandtes en vis Sekretær Medio-kritski, som var særligt begunstiget af Amtmandinden, der havde anbefalet ham til Generalinden som Koncipist og som den, der egnede sig til at tage sig af hendes Proces. Husets Frue havde

derfor bidt i det sure Æble og givet ham Adgang til sine Soiréer, hvor han sædvanlig beskæftigede sig med at glatte sine Sems-Læder-Hansker og at trække i sin Vest. Men denne Aften, da Mediokritski saå, at Frøken Godniev stadig blev siddende og ikke dansede med nogen, fandt han, at hun var en meget tiltalende Dame, og efter at han havde besluttet sig til at danse med Nastenka, nærmede han sig hende og engagerede hende til en Kvadrille. Hun fattede, at en saadan Kavalérs Indbydelse i og for sig var en ny Krænkelse for hende. Men hun lod sig ikke mærke med noget og fulgte ham. Ved det første Skridt viste det sig, at Mediokritski ikke havde tænkt paa at skaffe sig en vis-a-vis; Frøken Pauline mærkede og rettede for øvrigt strax dette, hun stillede sig lige overfor dem med sin Kavalér, en fordums Husarofficer, til hvem hun havde sagt noget halvt højt, og agerede derpaa som deres vis-å-vis. Kavaleren trak blot paa Skuldren og sagde: O mon Dieu, mon Dicu! Den unge Sekretær, der kun havde lært den franske Kvadrille som Avtodidakt og næsten kun ved at se til, var ikke rigtig stiv i den, gjorde stadig Fejl og stod endelig ganske stille i den femte Tur, som var den vanskeligste. Han talte ikke et Ord med sin Dame og sendte hende kun af og til et gratiøst Smil. Da Kvadrillen var til Ende, sagde han pludselig: Maa jeg bede om den næste? « Det blev sort for Nastenkas Øjne; hun vilde helst græde; men hun overvandt sig og sagde Ja. Da de saa stod stillet op igjen, var der spotske Smil paa manges Ansigt. Mediokritski var lige som før. Han tav, mens de dansede, og sagde saa til Slutning: »Maa jeg bede om den næste!. Da han ikke forstod sig paa Baller, saa tænkte han ikke paa, at det ikke er Skik i det gode Selskab at danse hele Aftenen med den samme Dame.

Nastenka kunde ikke beherske sig længer; hun foregav, at hun havde Hovedpine, og styrtede af Sted, ind til sin Fader, der med tilfredst og godmodigt Ansigt sad ved sit Spillebord, men blev bange, da han saå paa hende, saa bleg var hun.

Hvad er der i Vejen med dig, mit Barn?« spurgte han bekymret.

Lad os gaa hjem; jeg har ondt, svarede Nastenka.

Kom, kom; aa, hvor du er skrøbelig! sagde den gamle, idel lian rejste sig. »Undskyld, Deres Naade, sagde han til Generalinden, da han gik gjennem Salen; > hun er blevet syg.

Da Nastenka var kommet hjem, tog hun ikke sin Kjole af, nej, hun rev den formelig af og kastede sig paa Sengen. Næste Dag vaagnede hun med graadsvulne Øjne og lovede sig selv, at hun aldrig mere vilde komme dér. Læsning var hendes eneste Rekreation. Hun læste alt, hvad hun fik fat i. Endelig begyndte der at blive Mangel paa russiske Bøger. Nastenka erklærede sin Fader, at hun vilde lære Fransk. Den gamle, som var godt inde i delte Sprog, men havde en daarlig Udtale, paatog sig at undervise hende i det. Nastenka arbejdede Dag og Nat, og efter et halvt Aars Forløb kunde hun næsten læse det ganske flydende. Alt dette dannede og udviklede hende jo rigtig nok i aandelig Henseende; men det æggede ogsaa hendes Fantasi. Hun begyndte at leve i en lille Verden for sig, der var fyldt med Aander som Homer, Horaz, Onægin og den franske Revolutions Helte. En Kvindes Kjærlighed forestillede hun sig som en Følelse, paa hvis Bund kun Selvopofrelsen kunde ligge, Selskabslivet — som en Kval, det gode Selskabs Dom som noget Vanvid, det ikke var Umagen værdi at ænse. Den Sfære, i hvilken hun levede, blev hende utaalelig. Den godmodige og altid tilfredse Peter Mikailovitsch kunde oprøre hende, især naar han roste nogen af Byens Folk eller fortalte om, hvad der var passeret i Byen, ja, selv naar han spiste med Velbehag — kort sagt, hun blev en lille Tyran for sig selv, for sin Fader og for de andre Kvinder i Huset og viste Dag for Dag flere Særheder.

Saaledes gik Tiden. Nastenka var allerede tyve Aar. Friere havde hun ikke haft, paa én Undtagelse nær. Efter Generalindens Bal begyndte den utaalelige Mediokritski pludselig hver Søndag Aften at møde hos Peter Mikailovitsch med sin Gitar, og naar han havde siddet der en Tid lang, saa udbad han sig hver Gang Tilladelse til at foredrage noget. Den gamle Mand, som ikke kunde være uhøflig imod nogen som helst, modtog ham og hørte paa ham. Saa kastede Mediokritski et ømt Blik paa Nastenka og begyndte:

I dybe Taager svseved jeg til Klippens Kant, Mit Hoved hvilte dér, og ingen Taare randt!

Historien endte med, at Kreds-Amtmandinden en Morgenstund ganske uventet viste sig hos Peter Mikailovitsch

og paa sin Yndlings Vegne friede til Nastenka. Peter Mikailovitsch smilte.

»Vi takke ærbødigst Dem, Marja Ivanovna, for Deres Ulejlighed og Mediokritski for den .Ere, han viser os. Men min Datter er endnu for ung.

Kreds-Amtmandinden krummede sine Læber; hun holdt i det hele ikke af at blive sagt imod, og i dette Tilfælde havde hun ikke ventet det.

Det bruger man sædvanlig som et tomt Paaskud, Peter Mikailovitsch,« svarede hun; >jeg véd ikke, men efter min Mening er denne unge Mand et meget godt Parti for NastasiaNr. 13-

Petrovna. Om han ogsaa er fattig, saa er Fattigdom da ingen Skjændsel.«

Peter Mikailovitsch blev allerede ærgerlig.

Fattigdom er ingen Skjændsel, < gjentog han. Vi afstaa heller ikke Hr. Mediokritskis Tilbud, fordi han er fattig, men fordi han er en ganske udannet Mand og, efter hvad jeg horer har meget daarlige moralske Inklinationer.

Jeg skulde mene, at Manden er lige saa dannet som Kvinden i dette Tilfælde, svarede Kreds-Amtmandinden haanligt.

Nu kunde Nastenka, som selv havde været Vidne til denne Scene, ikke holde det ud mere.

De har jo selv en Datter, Marja Ivanovna,- sagde hun; naar De synes saa godt om Mediokritski, saa skulde De hellere give ham hende. '.

Nej, han kan ikke ægte min Datter, < svarede Kreds-Amtmandinden med Eftertryk.

Og hvorfor tror De da, at han kan ægte mig?« spurgte Nastenka stolt og iltert.

Aa, min Gud, sagde Kreds-Amtmandinden, jeg tror slet ingen Ting; men jeg har kun opfyldt den unge Mands stadige Bon; han maa vel have en vis Ret dertil, og man maa vel have givet ham et vist Haab — men hvad véd jeg:

Nastenka var ganske ude af sig selv og tik Taarer i Øjnene.

De har sandsynligvis givet ham Haab; det har jeg ikke, og jeg beder Dem om ikke at bekymre Dem om min Skæbne og at forskaane mig for Deres Tilbud, hvem de saa kommer fra, sagde hun irriteret og gik hurtigt sin Vej.

Kreds-Amtmandinden saå spotsk efter hende.

Giver De samme Svar, Peter Mikailovitsch?

Ja, akkurat det samme, Marja Ivanovna,-- svarede Peter Mikailovitsch; og det gjor mig ondt, at De har paataget Dem at besørge dette .Erinde, der er saarende for os.

Det gjør mig endnu mere ondt, fordi man netop i saadanne Siger maa være meget forsigtig og vide, hvad det er for en Slags Folk, man har at gjøre med, sagde Kredsamt-mandinden, idet hun hurtigt bandt sine Hattebaand og tog sin farvede Boa om Halsen, hvorpaa hun gik sin Vej. Peter Mikailovitsch ledsagede hende ud i Forstuen og kom saa tilbage til sin Datter, der sad og græd.

Hvad er der i Vejen, Nastenka? Hvorfor græder du?

Hvad skal det til, skammer du dig da ikke? Hvor du er modløs af dig! i

Det er jo skrækkeligt, Fader. Det ender med, at hun kommer og frier til mig for sin Tjener. .

-Aa Snak, hold nu op! Du er saa hidsig; du ærgrer dig over hver Smule Vrøvl. Lad os hellere lasse, sagde den gamle.

Men Nastenka kunde ikke læse.

Denne Begivenhed bragte hende fuldstændig paa Kant med Byens lille Verden; hun gik ingen Steder og traf kun sine bekjendte i Kirken eller paa Volden, hvor hun undertiden spaserede med sin Fader om Lørdagen, eller hjemme hos sig selv; hun hilste aldrig nogen først, og selv naar hun blev spurgt, tav hun eller svarede uvenligt og med Enstavelsesord.

Tredje Kapitel.

Tre Uger efter at Peter Mikailovitsch havde faaet sin Afsked, læste han en Aften til stor Nydelse for Kaptejnen hojt i Danilewskis Aaret 1812's Historie, og Nastenka sad ved Vinduet og saä tankefuldt ud paa det blaa Maaneskin, der bredte sig over Engen. Gavrilytsch traadte ind i Forstuen og gav sig til at tale med Tjenestepigen, som sad dér.

Hov, Grenader, hvad har du paa Samvittigheden? raabte Peter Mikailovitsch.

Jeg skulde tale med Dem,- svarede Rivejærn, idet han ståk sit koparrede Ansigt ind ad den halvaabne Dor. Den unge Inspektør er kommet. Lærerne skal møde i hans Logis Kl. ni i Morgen tidlig, og de maa endelig have Uniform paa.«

Ja saa, ser man det! Han forstaar at kommandere. Kaptejn, det er jo ganske efter Deres Façon, ganske militærisk, ikke sandt u sagde Peter Mikailovitsch, idet han henvendte sig til sin Broder.

Ja vel, svarede denne tankefuld.

Hvor er den nye Inspektør taget ind?* vedblev Peter Mikailovitsch.

I Gjæstgivergaarden, hos den forkrøblede Afonka,« svarede Rivejærn gnavent.

»Har du selv været hos Lærerne?« <Tor«*n«,

Indtryk fra „Juleudstillingen".

Den Udstilling, som i denne Maaned staar aaben paa Charlottenborg er i mange Maader interessant. jJuleudstil-Iingen' er de yngste Maleres Haab. Censuren er mindre cerberusagtig og Faren for at blive overset er formindsket ved de ældres som oftest saavel i Dimensioner som i Kunstværdi mindre Arbejder; de spare jo den bedste Kraft til For-aarets store Konkurrence. Decemberudstillingen vrimler derfor ogsaa i Aar som de foregaaende Aar af Debuter og kun gjennem kortere Tid kjendte Udstillere. Mellem de første kan man fremhæve Sofus St,iris dygtige, men i Farven noget for saftigt svedende Kostald, Gottschalks friske, men noget forflygtigede, forsøgsoverlegne Oktoberbillede og Ole Pedersens

flittigt iagttagne Staldinteriør. Derimod er Adolf Hansens Havesalen paa Fredensborg- umodent og vidner om en uheldig, faderlig formanende Vejledning. Blandt Udstillere, som ere kjendte fra de nærmest foregaaende Udstillinger, bør i første Række nævnes Joh. Wildenradt og Chr. Clausen. Den førstes hvide Bøgestammer ere gjorte med en energisk Flid og udmærket klarede, og i de ovrige Billeder viser han sig som en af den yngste Generations mest selvsøgende og originale Begavelser. Af Clausens fire, under ét indrammede Studier ere de tre fortræffelige, navnlig Landsbygyden. Viggo P. Hansen kolorerer for meget, hvad der ogsaa gjælder den iøvrigt saa begavede Fr. Winther, som synes helt at have ban-lyst Lufttoner fra sine Landskaber. Dorphs (jun. Studie af en ung Moder med et diende Barn er et nydelig opfattet, i Nr. 13-

Petrovna. Om han ogsaa er fattig, saa er Fattigdom da ingen Skjændsel.«

Peter Mikailovitsch blev allerede ærgerlig.

Fattigdom er ingen Skjændsel, < gjentog han. Vi afstaa heller ikke Hr. Mediokritskis Tilbud, fordi han er fattig, men fordi han er en ganske udannet Mand og, efter hvad jeg horer har meget daarlige moralske Inklinationer.

Jeg skulde mene, at Manden er lige saa dannet som Kvinden i dette Tilfælde, svarede Kreds-Amtmandinden haanligt.

Nu kunde Nastenka, som selv havde været Vidne til denne Scene, ikke holde det ud mere.

De har jo selv en Datter, Marja Ivanovna,- sagde hun; naar De synes saa godt om Mediokritski, saa skulde De hellere give ham hende. '.

Nej, han kan ikke ægte min Datter, < svarede Kreds-Amtmandinden med Eftertryk.

Og hvorfor tror De da, at han kan ægte mig?« spurgte Nastenka stolt og iltert.

Aa, min Gud, sagde Kreds-Amtmandinden, jeg tror slet ingen Ting; men jeg har kun opfyldt den unge Mands stadige Bon; han maa vel have en vis Ret dertil, og man maa vel have givet ham et vist Haab — men hvad véd jeg:

Nastenka var ganske ude af sig selv og tik Taarer i Øjnene.

De har sandsynligvis givet ham Haab; det har jeg ikke, og jeg beder Dem om ikke at bekymre Dem om min Skæbne og at forskaane mig for Deres Tilbud, hvem de saa kommer fra, sagde hun irriteret og gik hurtigt sin Vej.

Kreds-Amtmandinden saå spotsk efter hende.

Giver De samme Svar, Peter Mikailovitsch?

Ja, akkurat det samme, Marja Ivanovna,-- svarede Peter Mikailovitsch; og det gjor mig ondt, at De har paataget Dem at besørge dette .Erinde, der er saarende for os.

Det gjør mig endnu mere ondt, fordi man netop i saadanne Siger maa være meget forsigtig og vide, hvad det er for en Slags Folk, man har at gjøre med, sagde Kredsamt-mandinden, idet hun hurtigt bandt sine Hattebaand og tog sin farvede Boa om Halsen, hvorpaa hun gik sin Vej. Peter Mikailovitsch ledsagede hende ud i Forstuen og kom saa tilbage til sin Datter, der sad og græd.

Hvad er der i Vejen, Nastenka? Hvorfor græder du?

Hvad skal det til, skammer du dig da ikke? Hvor du er modløs af dig! i

Det er jo skrækkeligt, Fader. Det ender med, at hun kommer og frier til mig for sin Tjener. .

-Aa Snak, hold nu op! Du er saa hidsig; du ærgrer dig over hver Smule Vrøvl. Lad os hellere lasse, sagde den gamle.

Men Nastenka kunde ikke læse.

Denne Begivenhed bragte hende fuldstændig paa Kant med Byens lille Verden; hun gik ingen Steder og traf kun sine bekjendte i Kirken eller paa Volden, hvor hun undertiden spaserede med sin Fader om Lørdagen, eller hjemme hos sig selv; hun hilste aldrig nogen først, og selv naar hun blev spurgt, tav hun eller svarede uvenligt og med Enstavelsesord.

Tredje Kapitel.

Tre Uger efter at Peter Mikailovitsch havde faaet sin Afsked, læste han en Aften til stor Nydelse for Kaptejnen hojt i Danilewskis Aaret 1812's Historie, og Nastenka sad ved Vinduet og saä tankefuldt ud paa det blaa Maaneskin, der bredte sig over Engen. Gavrilytsch traadte ind i Forstuen og gav sig til at tale med Tjenestepigen, som sad dér.

Hov, Grenader, hvad har du paa Samvittigheden? raabte Peter Mikailovitsch.

Jeg skulde tale med Dem,- svarede Rivejærn, idet han ståk sit koparrede Ansigt ind ad den halvaabne Dor. Den unge Inspektør er kommet. Lærerne skal møde i hans Logis Kl. ni i Morgen tidlig, og de maa endelig have Uniform paa.«

Ja saa, ser man det! Han forstaar at kommandere. Kaptejn, det er jo ganske efter Deres Façon, ganske militærisk,

ikke sandt u sagde Peter Mikailovitsch, idet han henvendte sig til sin Broder.

Ja vel, svarede denne tankefuld.

Hvor er den nye Inspektør taget ind?* vedblev Peter Mikailovitsch.

I Gjæstgivergaarden, hos den forkrøblede Afonka,« svarede Rivejærn gnavent.

»Har du selv været hos Lærerne?« <Tor«*n«,

Indtryk fra „Juleudstillingen".

Den Udstilling, som i denne Maaned staar aaben paa Charlottenborg er i mange Maader interessant. jJuleudstil-Iingen' er de yngste Maleres Haab. Censuren er mindre cerberusagtig og Faren for at blive overset er formindsket ved de ældres som oftest saavel i Dimensioner som i Kunstværdi mindre Arbejder; de spare jo den bedste Kraft til For-aarets store Konkurrence. Decemberudstillingen vrimler derfor ogsaa i Aar som de foregaaende Aar af Debuter og kun gjennem kortere Tid kjendte Udstillere. Mellem de første kan man fremhæve Sofus St,iris dygtige, men i Farven noget for saftigt svedende Kostald, Gottschalks friske, men noget forflygtigede, forsøgsoverlegne Oktoberbillede og Ole Pedersens

flittigt iagttagne Staldinteriør. Derimod er Adolf Hansens Havesalen paa Fredensborg- umodent og vidner om en uheldig, faderlig formanende Vejledning. Blandt Udstillere, som ere kjendte fra de nærmest foregaaende Udstillinger, bør i første Række nævnes Joh. Wildenradt og Chr. Clausen. Den førstes hvide Bøgestammer ere gjorte med en energisk Flid og udmærket klarede, og i de ovrige Billeder viser han sig som en af den yngste Generations mest selvsøgende og originale Begavelser. Af Clausens fire, under ét indrammede Studier ere de tre fortræffelige, navnlig Landsbygyden. Viggo P. Hansen kolorerer for meget, hvad der ogsaa gjælder den iøvrigt saa begavede Fr. Winther, som synes helt at have ban-lyst Lufttoner fra sine Landskaber. Dorphs (jun. Studie af en ung Moder med et diende Barn er et nydelig opfattet, i181

koloristisk Henseende lødigt, men dog lidt uselvstændigt Livsbillede; Christiansens Skinnevej er sundt set og godt malet. Wandahis Gaard ligesaa. TersLms Skizzer ere ejendommelige og morsomme trods deres temmelig barokke, impressionistiske Næsen*). Achen er en flittig Landskabsmaler, hvis Stille Regn« er et stemningsfuldt, smukt og konsekvent gjennemført Billede. Bremlekilde og Ring ere i glædelig Fremgang; navnlig den sidste besidder i sin Kunst en Del ægte, tung Poesi. Paulsens Portræter høre som sædvanlig til Udstillingens fineste Menneskeskildringer. Frk. Hulten raader over et ejendommeligt, nobelt Syn paa Farven.

Blandt de noget ældre træffer man med størst Glæde Viggo Johansen. Han har i et Stillebensbillede malet et Metalkar, som er et rent Vidunder af intelligent og behændig Kunst, og hans to Studiehoveder ere saa psykologisk interessante og dybe Arbejder, som kun han kan gjøre dem. Han dokumenterer sig atter og atter som vort største Talent i Retning af Sjæleskildring og som en ejendommelig heltsluttet Begavelse.

s Hr. Emil Bonnesen skriver i «-Politiken af 14de December . . .

Mere Held harTerslose haft med sig i sin Valgdag i Soro, hvor han har fremstillet en Menneskemængde i skarpt Sollys; men Billedet er ikke ganske originalt Det indeholder Reminiscenser fra Edelfelts spanske Skizzer, der var udstillet i Kunstforeningen i Efteraaret! ... o. s. v. Hr. Bonnesen begaar en lidt graverende dobbelt Fejltagelse: Begge Tersloses Skizzer ere som Data udvise udforte inden Edelfeltudstillingen i Kunstforeningen fandt Sted; — hvordan er saa Paavisningen sket ? Og dernæst viser Terslose os ganske vist Soro Marked i skarpt Sollys«, men Sorø Valghandling i tyk og plumret Regnvejrsstemning!

Det minder i sin Paalidelighed lidt om et andet herværende Blad. hvor der tales om den debuterende Hr. L. som for Resten hedder J.) H. Brandt, — der har udstillet i samfulde 14 Aar!

Michael Anchers Kunstnerfysiognomi bliver derimod under hans lunefulde og forskjelligartede Produktion mere

og mere uklart. Der trække ofte Skyer over Anchers Pande; sjældnere ere de Solglimt, hvorunder hans Faareklipperske er malet. Det er et ypperligt lille Arbejdsbillede. Hans Hustru, Fru Anna A/icher havde udstillet to, nu desværre borttagne, Drengeportræter i Pastel. Der var en Kjærnesundhed og robust Karakteristik i disse Hoveder, som er Fru Anna Anchers demokratiske Pensel egen. Krøyers Skagenbilleder ere fornøjelige; Zachos lille Parkparti Kunstneren helt uværdigt. Niss's Tilbøjelighed til det konventionelle brune er i betænkelig Udvikling; hans Billede fra Kullen kan om 50 Aar meget godt gaa for at være malet af den gamle Nordmand og ; Fossemaler- F. C. Dahl. De ældste repræsenteres hæderligt af Kyhn og Aagaard.

Mellem de smaa modellerede Skizzer findes enkelte vakre Ting. Smiths . Høstpige^ er en idealiseret, men plastisk heldig Figur, og Gelerts Kulturkamp er en smukt afvejet Komposition. Hoghs Buste af Fru Eckardt er derimod daarlig og næppe modelleret efter Fruen selv. Holms Falstaff saa misforstaaet, som om Kunstneren aldrig havde læst »Henrik den Fjerde^.

Men ellers rummer Udstillingen foruden det her nævnte ssa meget andet godt og smukt, saa megen Stræben og Sundhed, at den giver gode Lofter for Foraarskampagnen. Selv-er den jo en Plads, hvor de uprøvede trænere.

»—«.

Indhold: Moderglæde. Fortælling af Axrl Steenbuch. F. rtsat .—Jakobinernes Farere. Af 11. Taines i /ss origino* do la France Contcniporabe jdic l'iel ved S. Schandorph. III. R< bcspicrre. Tusend Sjæle. Roman af Alsi'ic Kttmtli. (Foru.ni. — Indtryk fra ..Juleadstillingen" —Bekjendt-gjsrelxr.

koloristisk Henseende lødigt, men dog lidt uselvstændigt Livsbillede; Christiansens Skinnevej er sundt set og godt malet. Wandahis Gaard ligesaa. TersLms Skizzer ere ejendommelige og morsomme trods deres temmelig barokke, impressionistiske Næsen*). Achen er en flittig Landskabsmaler, hvis Stille Regn« er et stemningsfuldt, smukt og konsekvent gjennemført Billede. Bremlekilde og Ring ere i glædelig Fremgang; navnlig den sidste besidder i sin Kunst en Del ægte, tung Poesi. Paulsens Portræter høre som sædvanlig til Udstillingens fineste Menneskeskildringer. Frk. Hulten raader over et ejendommeligt, nobelt Syn paa Farven.

Blandt de noget ældre træffer man med størst Glæde Viggo Johansen. Han har i et Stillebensbillede malet et Metalkar, som er et rent Vidunder af intelligent og behændig Kunst, og hans to Studiehoveder ere saa psykologisk interessante og dybe Arbejder, som kun han kan gjøre dem. Han dokumenterer sig atter og atter som vort største Talent i Retning af Sjæleskildring og som en ejendommelig heltsluttet Begavelse.

s Hr. Emil Bonnesen skriver i «-Politiken af 14de December . . .

Mere Held harTerslose haft med sig i sin Valgdag i Soro, hvor han har fremstillet en Menneskemængde i skarpt Sollys; men Billedet er ikke ganske originalt Det indeholder Reminiscenser fra Edelfelts spanske Skizzer, der var udstillet i Kunstforeningen i Efteraaret! ... o. s. v. Hr. Bonnesen begaar en lidt graverende dobbelt Fejltagelse: Begge Tersloses Skizzer ere som Data udvise udforte inden Edelfeltudstillingen i Kunstforeningen fandt Sted; — hvordan er saa Paavisningen sket ? Og dernæst viser Terslose os ganske vist Soro Marked i skarpt Sollys«, men Sorø Valghandling i tyk og plumret Regnvejrsstemning!

Det minder i sin Paalidelighed lidt om et andet herværende Blad. hvor der tales om den debuterende Hr. L. som for Resten hedder J.) H. Brandt, — der har udstillet i samfulde 14 Aar!

Michael Anchers Kunstnerfysiognomi bliver derimod under hans lunefulde og forskjelligartede Produktion mere og mere uklart. Der trækker ofte Skyer over Anchers Pande; sjældnere ere de Solglimt, hvorunder hans Faareklipperske er malet. Det er et ypperligt lille Arbejdsbillede. Hans Hustru, Fru Anna A/icher havde udstillet to, nu desværre borttagne, Drengeportræter i Pastel. Der var en Kjærnesundhed og robust Karakteristik i disse

Hoveder, som er Fru Anna Anchers demokratiske Pensel egen. Krøyers Skagenbilleder ere fornøjelige; Zachos lille Parkparti Kunstneren helt uværdigt. Niss's Tilbøjelighed til det konventionelle brune er i betænkelig Udvikling; hans Billede fra Kullen kan om 50 Aar meget godt gaa for at være malet af den gamle Nordmand og ; Fossemaler- F. C. Dahl. De ældste repræsenteres hæderligt af Kyhn og Aagaard.

Mellem de smaa modellerede Skizzer findes enkelte vakre Ting. Smiths . Høstpige^ er en idealiseret, men plastisk heldig Figur, og Gelerts Kulturkamp er en smukt afvejet Komposition. Hoghs Buste af Fru Eckardt er derimod daarlig og næppe modelleret efter Fruen selv. Holms Falstaff saa misforstaaet, som om Kunstneren aldrig havde læst »Henrik den Fjerde^.

Men ellers rummer Udstillingen foruden det her nævnte ssa meget andet godt og smukt, saa megen Stræben og Sundhed, at den giver gode Lofter for Foraarskampagnen. Selv-er den jo en Plads, hvor de uprøvede trænere.

»—«.

Indhold: Moderglæde. Fortælling af Axrl Steenbuch. F. rtsat .—Jakobinernes Farere. Af 11. Taines i /ss origino* do la France Contcniporabe jdic l'iel ved S. Schandorph. III. R< bcspicrre. Tusend Sjæle. Roman af Alsi'ic Kttmtli. (Foru.ni. — Indtryk fra ..Juleadstillingen" —Bekjendt-gjsrelxr.

M. BARTRUMSEN'5

lædervarefabrik og Galanterihandel,

PILESTRÆDE 4, (ved Ø«ergade,

anbefaler sit store og righoldige Lager af udsøgte Lædervarer af eget Fabrikat, tillige med et stort Udvalg i fine franske og østerrigske Galanterivarer passende til luleprasenter.

Kgl. Hof Broderi- 09 Ifidustrimagasio,

Ny Østergade 7, 1ste Sal. anliefaler som særlig passende til Julegaver et stort og nyt Udvalg af Plyds Tæpper, l'uder o. s. v„ Kunstbroderier, malede Sager o. s. v. Paategninger, br. Navn, udfores hurtig. Faner og Kirketæpper arrangeres kunstnerisk.

Kristiane Nielsen.

Musik-Literatur.

ANT. REE:

„Musikhistoriske Momenter". „Bidrag til Pianofortespillets Teknik".

Kgl. Hofmusikhandel.Nr. 13.

172

BRØDRENE SALMONSENS FORLAG.

Til Julen anbefales følgende Bøger, som faas i alle Nordens Boglader:

BOGER for UNGDOMMEN.

Steppens Fyrste.

En Fonalling fra Indiarwrkamptne mod de hvide. Pris 3 Kr., Indb. 4 Kr. 25.

Lodsen af Cooper.

En Fortælling fra Soen. Pris 2 Kr. 50, Indb. 3 Kr. 50.

Blandt de Vilde.

Med S Billeder ved A'. Juel-Hansen. Pris 3 Kr. 50.

Præsten fra Wakefield. Grev Robert af Paris.

En Fortælling af Oliver Goldsmith.

Pris 3 Kr., Indb, 4 Kr 25 Øre.

Historisk Roman af

Walter Scott.

Oversat af Gjsntoad. Pris 3 Kr.. Indb. 4 Kr. 25.

Kate.

En Fortælling for unge Piger

af Forfatteren dl • Arvingen til Redclyffe , .Hjertefred' Q» fl.

ved A. Bauditz. Pris 3 Kr., indb. 4 Kr. 50.

REISEBESKRIVELSER.

ORIENTEN.

Rejseskildringer fra Grækenland, Macedonien, Stambul, Mesopotamien, den arabiske Halvo, Syrien, Palæstina, Tunis o. s. v. Paa Dansk ved

Johannes Magnussen.

Med 200 Illustrationer, i Træsnit, Initialer, og Vignetter. Pris 16 Kr. 50 Øre. Eleg. indb. 21 Kr.

CHARLES DARWIN5

REJSE OM JORDEN.

Populære Skildringer med Illustrationer, Kort og Portræt. Pris 10 Kr. — Eleg. indb. 14 Kr.

ROMANER, FORTÆLLINGER og NOVELLER.

Raskolnikov.

Roman i tre Bind ai Dostojewskij.

Paa Dansk ved Fru Erna Juel-Hansen. Pris 7 Kr.

Serge Panine.

Roman af George Ohnet.

Efter Originalens 61de Oplag. Pris 4 Kr.. Indb. 5 Kr 25.

Majorens Historier

af

Hans Hopfen.

Indhold: Den fortabte Kammerat. — >Basses« Væddemaal. — Hunden Paillette. Pris 3 Kr. 75.

S m a a f o 1 k

af

Hans Hopfen.

Indhold: Paa en Engels Forbon. — Torden om Foraaret. — En Boldts Historie.

Pris 3 Kr. 75.

I Mørkningen.

Proverbe i en Akt af En ei.

Pris 50 Øre.

Jødiske Fortællinger.

Af

Sacher-Masoch

ved Alfred Ipsen. Pris 2 Kr.

Noveller

af

Hermann Grimm.

Paa Dansk ved JV. Juel-Hansen. Indhold: Cajetan. — Barnet. — Sangerinden. — I.andskabs maleren. Pris 2 Kr.

HeNepræsten og andre Noveller

af

forlæggere: BROR. SALMONSEN,

redaktører:

otto borchsenius og johannes magnussen.

bogtrykker:

f. e. boroing NORDISK UGEBLAD

4. Januar 1885,

} Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Søndag.

Nr. 14.

Breve fra Turgjénjew til Mårja Miljütin.*)

i.

Raden BaJen (Januar- 1868).

Kjære Mårja Agéjewna!

Jeg er Dem meget taknemlig for det tilsendte fjerde Bind af Tolstöys »Krig og Fred i. Om Rigtigheden af Deres Dom derover tvivler jeg ingenlunde; selv tager jeg ufortovet fat paa Læsningen.

I Gaar flyttede jeg ind i mit nye Hus*) og spaserer nu omkring deri med en underlig Fornemmelse, der maa ligne de Følelser, en ung Dame har umiddelbart efter sit Bryllup. Nogen Beklemthed blander sig i Stemningen,

øjebliksvis Glimt af Længsel efter det gamle og forst og fremmest stor Ubehjælpelighed. Det forekommer mig hele Tiden, at jeg absolut maa slumpe til at falde over mine egne Ben. vælte Borde og Stole eller overhovedet slaa noget itu.

Saa meget desto mere glæder jeg mig til at besoge Dem i Dag og spise til Middag hos Dem. Indtil da et Kys paa Haanden fra Deres hjærteligt hengivne Iw. Turgjaijcxo.

II.

ß,it/en Hilden, den 22. Juli 1S69.

Kjæreste Mårja Agéjewna.

Jeg skulde for længe siden have svaret paa Deres venlige Brev**), om et haardt Slag af Skæbnen

•) I Vinteren 1867—68, da Familjen Miljütin opholdt sig illaden Baden sammen med Turgjénjew, var Digteren, som nylig havde fuldemit Romanen »Røg«, meget optaget af, som Hvile efter Arbejdet, at opfnre sig en lille Villa ved Siden af det Hus, Fru Viardot beboede.

••) Fra Vevev.

ikke havde ramt mig. Et Anfald af den Podagra, der nu, som det lader til, hvert Aar vil hjemsoge mig, tvang mig til at holde Sengen. Stødet, jeg fik, var temmelig stærkt; alligevel synes det snart at skulle gaa over; jeg begynder at kunne støtte paa Foden. Om nogle Dage haaber jeg helt at blive fri derfor og slippe med — en Hjærtesygdom, som Dr. Heiligenthal har opdaget i mig og Friedreich godkjendt med Navns Underskrift. Jeg lider altsaa af en Hjærtesygdom! Det er ikke fornøjeligt, men hvad skal man sige dertil? Værst er det, at man til evige Tider forbyder mig at gaa paa Jagt. Dog herom en anden Gang. Det glædede mig meget at høre, at Deres kjære Mand har det bedre. Jeg sender ham et Par Ord i Dag, og saa snart det bliver muligt, kommer jeg selv og ser til ham. ITvor længe tænker De at blive i Naunheim, og hvilke Planer lægger De for den fjærnere Fremtid? Skriv til mig derom. Selv kommer jeg nok til at blive siddende her det første Fjerdingaar eller mere.

P. S. Heiligenthal, hvis Familie i Gaar er bleven forøget med en Son, lader fra Tid til anden forespørge hos mig om Deres Befindende. Sig mig ærligt: er De fornøjet med ham?

(Underskrift mangler).

III.

Patlen /fa,ten, den 5. Januar 1870. Elskværdigste Mårja Agéjewna! Deres lille Brev var mig inderlig velkomment. For Resten haaber jeg snart personlig at kunne takke

*) Gift med den bekjendte Gehejmeraad X. Miljütin, personlig Ven af Kejser Alexander II. og virksom Medlem for Livegenskabets Ophævelse. — Brevene ere oversatte efter Maanedsskriftet Russkaja Siarinå 1SS4.Nr. lo.

Dem derfor; i Overmorgen rejser jeg nemlig herfra, og allerede paa Tirsdag er jeg hos Dem og Nikolaj Alexéjewitsch*). Maaske lykkes det mig endogsaa at tilbringe den russiske Nytaarsaften **) sammen med Dem. For at muliggjøre dette, beder jeg Dem strax sende ct Kort til Hotel Byron, rue Lafitte, med nojagtig Opgivelse af Deres Adresse, som De — undskyld venligst! — paa Damevis har glemt at tilføje i Deres Brev, saa jeg nu maa sende Dem denne Billet gjennem Chanikow, hvis Bopæl er mig bekjendt.

Alle vidtløftigere Beretninger og Meningsudviklin-ger opsætter jeg, til vi ses. Kun falder det mig vanskeligt ikke strax at hviske Dem et Ord i Øret om, hvor lidet det smigrede mig, at De kunde antage den russiske Oversættelse af min »Underlige Historie , som »Golos bragte, for at være min Text. En vis Mand, som baade De og jeg kjender, og som har et Horn i Siden paa mig, vilde hævne sig paa Wjæstnik Jewröpy«, hvor Fortællingen skulde

udkomme i min Gjengivelse paa Russisk, — og spillede mig et Puds, der hidtil er enestaaende i vor Literatur. Han lod mit stakkels, lille Arbejde oversætte af en eller anden tykhovedet Seminarist. Og De! Hvad troede De? Eller er jeg maaske blot hovmodig, og er der, naar det kommer til Stykket, ingen Forskjel i Værdi mellem denne Herres Oversættelse og min egen? Det kan saamænd gjærne være!

Paa snarligt Gjensyn! Deres hengivne

ho. Turgjhijeiv.

IV.

4. Bentmck Street, Manchester Squnre. London, 26. Decbr. 1S70.

(7. Januar 71).

Kjæreste Marja Agéjewna!

Deres Brev voldte mig megen Glæde, takket være først og fremmest de gode Efterretninger, det bragte mig, baade om Dem selv, Deres Husbond og hele Deres Familie, og dernæst ogsaa ved de venlige Ord angaaende min Kong Lear . Vær overbevist om, at jeg sætter stor Pris paa Deres Mening. De er altid oprigtig og upartisk; tilmed er jeg ingenlunde forvænt med Ros, navnlig da ikke i den sidste Tid. Det glæder mig, at alt det Arbejde, jeg har anvendt paa denne Novelle, som jeg flere Gange har omarbejdet og renskrevet, ikke helt har været spildt.

Om to Uger haaber jeg at kunne tiltræde min Afrejse, og en Maanedstid efter kommer jeg til Moskwa***). Hjærtelig, oprigtig Tak for Deres udmærket gjæstfri Tilbud om at laane mig Hus, men nu har jeg snart i femten Aar stadig plejet at tage

•)I Paris.

••) Efter nv Stil den 12. Januar.

**♦) I Midten af Februar ankom Turgjénjcw til Moskwa, hvor han opholdt sig omtrent tre Uger, beste hojt ved en Aftenunderholdning i Adelsklttbben og som Gjocst var til Stede ved et Par halvt officielle og til Ære for ham arrangerede Middagsselskaber.

ind til min gamle Ven, Chefen for Distriktsdeparte-mentet i Moskwa I. P. Måslow, og ham vilde jeg ikke gjærne støde. For hans Skyld har jeg ogsaa flere Gange maattet afslaa lignende Tilbud fra min Broder, som ligeledes ejer et Hus i Moskwa. Men i ethvert Tilfælde er jeg Dem inderlig taknemlig for Deres venlige Tanke og gode Vilje.

Saa Fyrst Tscherkåsskij underskrev virkelig Adressen!*) Je lui dois une amende honorable. Jeg troede hidtil, at Ærgjerrigheden var stærkere i ham end alle andre Følelser; det viser sig nu ikke at være Tilfældet.

Hils ham fra mig, hils ogsaa Fyrstinden og alle øvrige Bekjendte i Moskwa

Et trofast Haandtryk til Nikolai Alexéjewitsch og Dem selv, og dermed paa Gjensyn!

Deres lille Jürij er en Gut. Fremad med de unge 1

Den bedste Tak og Hilsen fra Deres

Iw. Turgjinjeiv.

V.

(London, Midlen af April 1S71).

Elskværdige Marja Agéjewna!

Forleden Dag fik jeg Deres Brev af 1. (13.) April, og i Gaar kom Tschaiköwskijs Romancer. Fru Viardot spillede dem strax igjennem og syntes rigtig godt om de tre sidste, navnlig om den allersidste til Text af Goethe (ikke Heine, som der staar over den russiske Oversættelse): »Nur wer die Sehn-sucht kennt . Denne Romance vil blive sunget af Fru Viardot ved en af de førstkommende 1 Lørdags-soireer . Hun paalægger mig at overbringe Hr.

Tschaikowskij en forbindtlig Tak; alle de af hende komponerede Sange skulle blive ham tilsendte. Jeg selv personligt takker Dem for Deres hurtige og elskværdige Opfyldelse af min Bøn. Mine Venner i Rusland pleje ikke at forkjæle mig i denne Henseende.

Selskabet i Moskwa gjør mig megen Ære ved at beskæftige sig med mig og mine Anliggender endogsaa efter min Afrejse. Bedst var det alligevel, om man lod væte med at fordreje mine Ord. Jeg har aldrig udtalt noget, der kunde ligne den Sætning, der tilskrives mig.**) Jeg husker blot, at jeg paa en Bemærkning i en Slcaaltale om, at der er ét eller andet, jeg foragter (hvad det er, jeg foragter, husker jeg ikke mere; i ethvert Tilfælde er det ikke det russiske Folk) ret stilfærdigt svarede, at jeg over-

*) Med Adressen menes vistnok en af Moskwas Magistrat lil Rigskansleren Fyrst Gortschakow indgiven Petition, der, om vi ikke tage fejl, blev leveret Overbringerne tilbage med en Reprimande.

••) Man paastod 1 flere Aviser, al Turgjénjew ved en for ham given Festmiddag skulde have sagt: »Jeg foragter det russiske Folk lige saa dybt, som jeg foragter mig selv.« Fru Miljutm forespurgte sig i ct Urev til Digteren om, hvad der kunde

have givet Anledning til dette Rygte.«

hovedet sjældent gav mig af med at foragte, og hvis jeg skulde foragte noget eller nogen, vilde jeg rimeligvis begynde med at foragte mig selv. De ser, hvilken forvansket Tolkning denne min oprigtige Tilstaaelse har faaet. Det kan for Resten være det samme. Mit eget Jeg har for længe siden ophort at interessere mig. Hvor skulde det saa kunne interessere mig, at andre tale om dette mit Jeg og gjöre det til Gjenstand for Bedommelse? Det forhindrer mig alligevel ingenlunde i at være alle dem taknemlig, der maatte tænke paa mig med Venlighed.

Min Hilsen til Dem, Deres Familie og alle Bekjendte i Moskwa. Jeg trykker Deres Haand paa Afstand. Deres hengivne

he. Turgjénjew.

VI.

/.!>«//<>« 16, Beaumont Street, den 5.(17.) Maj 1871.

Bedste Märja Agéjewna!

Jeg fik begge Deres kjære Breve paa én Gang og er Dem inderlig taknemlig for Deres varme, kvindelige Deltagelse. Den beholder uafhængigt af alt sit eget rige Værd. Men hvad den ydre Aarsag angaar, som fremkaldte den, véd De sikkert allerede nu, at Historien, Aviserne fortalte*), Gud ske Lov fuldstændig var greben ud af Luften. I modsat Tilfælde sad jeg ikke her og skrev til Dem. Hjærtelig Tak endnu en Gang; jeg rækker Dem min Haand.

Hvad De skrev om Nikolaj Alexéjewitsch, bevægede mig stærkt. Hans Stilling er virkelig tragisk; ophøjet og trosteslos paa samme Tid. Og der er ingen Mulighed for at hjælpe ham. Det gjælder om at holde ud til det sidste og ikke glemme, at en Skæbne som hans bliver de færreste til Del og kun de allerbedste:

Wer filr die Werke seiner Zeit gelebt — Der hat gelebt flir alle Zeiten!

— Naar jeg skriver, at jeg er bleven koligere overfor min Gjerning, da vær vis paa, at Tilstaaelsen er sand. Gjærne vil jeg tro, at den Begavelse, jeg fik af Naturen, ikke har tabt sig. Men jeg har intet at bruge den til. Stemmen har jeg bevaret; kun har jeg intet at synge 0111. Saa er det bedst, at jeg tier stille. Af den Grund har jeg intet at synge om, at jeg lever uden for Rusland; men ophore at leve uden for Rusland kan jeg ikke i Følge Omstændighedernes Magt. Drag saa selv Slutningen om, hvad det skal blive til med min Digtning.

Det gjorde mig meget ondt at erfare, at De er syg; jeg haaber, at De maa være kommet noget til Kræfter igjen,

siden den Gang De skrev. Her i England er Foraaret aldeles afskyeligt, barsk og raa-koldt, værre end den koldeste Vinter. Men er det egentligt bedre i Moskwa?

•) Om at Turgjénjew paa ei Jagtparti var bleven haardt saaret ved et Vaadeskud.

Bring min Hilsen til alle Deres kjære der hjemme, og vær overbevist om, at De har en trofast Ven i Deres Iw. Turgjtotjew.

VII.

rans 4S. Rue de Douai, 6. (iS.) Decbr. 1S71.

Kjære, venlige Märja Agéjewna!

For et Øjeblik siden bragte Chanikow mig Deres Brev, som jeg ufortovet afsendte til mine Slægtninge i Vert-Bois. Dette gjorde jeg først og fremmest for at fjærne den Misforstaaelse, som De i Deres Skrivelse berører, og dernæst ogsaa, fordi Brevet som Helhed indeholder mangt og meget, der utvivlsomt vil glæde og rore hele den turgjénjewske Familie. Jeg har set til dem to Gange i de sidste Dage; de ere alle meget nedslaaede over Nikolaj Iwanowitsch's Død*) og synes ikke for det første at skulle kunne forsone sig med Tanken om at have mistet ham, navnlig da ikke de to Damer. Det viser sig, at han som Menneske og Familiefader var ualmindelig blød af Karakter, stilfærdig og fordringsløs; dette sidste er næsten den bedste Egenskab, et Menneske kan have. Han var i et og alt en god og hæderlig Mand. Deres Telegram kom rigtigt til sit Bestemmelsessted, det véd jeg med Vished; jeg husker, at Familien var Dem meget taknemlig derfor. Artiklen om ham i Moskauertidenden har jeg ikke læst; de andre have heller ikke set noget til den. Formodenlig er det Numer, hvori den stod, paa en eller anden Maade gaaet tabt.

Siden jeg skiltes fra Dem, har jeg været først i England, derefter i Skotland og til sidst i Baden-Baden, til hvilket jeg nu for stedse har sagt Farvel; det lille Hus, jeg dér havde bygget mig, har jeg solgt. Foreløbigt opholder jeg mig i Paris, der slet ikke ligner det forrige Paris, uden derfor egenlig at være blevet et nyt og bedre. AI Ting befinder sig her i en mærkelig Overgangstilstand.

Henimod Slutningen af Januar rejser jeg til Rusland, og en Gang i Februar eller Marts gjør jeg en Afstikker til Moskwa. Saa ses vi. Selv har jeg i den senere Tid været nogenlunde rask og arbejdet en Del. I Januarhæftet af < Wjæstnik Jewrdpyc kommer en Novelle af mig. Jeg nærer ikke store For-

•) Nikolaj Iwånowitsch Turgjénjew, Onkel til Digteren, blev som Medlem af den saakaldte »Decemberforening« i Begyndelsen af Kejser Nikolajs Regering ved Krigsretsdom forvist til Sibirien og efter Kejser Alexander II.'s Tronbestigelse benaadet tilligemed alle de ovrige Deltagere, som endnu vare i Live. Største Delen af de tilbagevendte bleve ivrige Tilhængere af det konservative Parti, blandt dem ogsaa N. I. Turgjénjew, over hvem -Moskauertidenden« (»Mosköwskija W'jædomosti«), den gnmmelrussiske Retnings af Katkow redigerede Organ, bragte en rosende Nekrolog. En anden endnu levende »Dekabrist«, den Slaa rige Sawalischin, en kraftig og rorig, meget virksom og ret begavet Forfatter, der bl. a. har skrevet en lille Bog »Erindringer fra Danmark i Frederik den VT.'s Tid«, hvori han skildrer et Besøg, han som ung Søofficer inden sin Forvisning til Sibirien aflagde i vort Fædreland, er til Dato en af Katkows ivrigsie og heldigste Medarbejdere.Nr. lo.

haabninger om, at den vil falde i Deres Smag; Damerne i Moskwå ere lidt strænge. Om Fyrstinde Tscherkasskij og Fru Aksakow tor jeg slet ikke tale; jeg kryber allerede i et Musehul blot ved at tænke paa disse ubonhorlige Gudinder omgivne af Torden og Lynild. Bring dem for Resten min bedste Hilsen;

hils mange Gange Deres Mand og alle andre, som ikke have glemt mig og ikke ere mig fjendske. Med de venligste Ønsker for Dem og Nikolaj Alexéje-vitsch bliver jeg stedse Deres hengivne

Iw. Turgjhijew.

Modderglæde.

Fortælling al Axel Steenbuch. (Sluttet].

Det var hen ad Sommer en Gang, at hun kom forbi Huset, det store Hus med Guderne i Porten. Paa hver Side af denne var der paa Muren klistret en Plakat, og hun maatte staa stille og læse. Det kneb for hende. Bedst gik det med Overskriften: Gives herved Alle og Enhver tilkjende* stod der med store Bogstaver; men det var jo ikke synderlig oplysende, saa hun blev nodt til at give sig i Lag med de mindre Typer underneden Saa stodte hendes Øje paa Ordet »Auktion ; det kjendte hun. Under det læste hun Navne paa alle mulige Ting, Mobler, Sølvtøj o. s. v.

Det var da underligt! Hun rystede lidt paa Hovedet. Hvad kunde det betyde?

At Mobler blev flyttede bort fra Huset, var hun vant til hver Sommer, naar Familjen tog paa Landet. Men at de blev solgte — det var dog underligt!

Hoho! nu havde hun fundet det! hun vidste dog heldigvis lidt Besked med rige Folks Skik. De kjære Mennesker vilde maaske flytte fra Byen for bestandig, havde maaske kjobt en Herregaard! eller de vilde rejse udenlands paa længere Tid!

Hun rokkede videre henad Gaden. Hun blev lidt vemodig stemt: Saa kunde det jo være, at det vilde vare længe, inden hun saa dem igjen! maaske saa hun aldrig sit Barn mere!

En kort Tid bragte disse Tanker hende ud af Ligevagten. Men saa greb hun til sit gamle Trøstemiddel ; hun holdt smaa Taler til de fraværende kjære.

Hr. Baron !> sagde hun, jeg har kjobt Dem en lille Herregaard! — ingen Tak, min kjære! det er jo kun en Bagatel! betragt det som et lille Forskud paa, hvad De ellers vilde faa ved min Dod! Jeg kom til at tænke paa, at min Datter Baronessen og de smaa kunde have godt af Landlivet.

Eller hun gjorde et lille Knix og mumlede med et Smil: Folk af vor Stand maa udenlands; det hører sig til. Jeg skylder min Datter en lille Fødselsdagsgave: her er Billetterne til JærnbanenL

Hun mærkede, at der flyttede fremmede ind i det store Hus, og hun gik en Dag forbi det og syntes, at det egentlig slet ikke var saa stort og flot, som det for havde forekommet hende at være. Hun stillede sig op foran Porten og haanede Guderne. »Vi ere flyttede* — sagde hun til dem — det blev

os for smaat her. I ere ikke synderlig fine, gode Karle! og I begynder at blive gamle.' — Saa slog hun ud med Haanden, som om hun vilde betyde dem, at de nu kun vare Pensionister; og fra den Dag lod hun, som hun ikke saa dem, naar hendes Vej gik dér forbi.

Men trods denne selvlavede Trost gik det ikke for hende som før med at faa Tiden til at gaa og med at besorge sit Arbejde. Hun savnede saa forfærdelig den Lykke af og til at kunne sé et Glimt af den smukke, yndefulde Datter og de nydelige, smaa pyntede Bornebørn. Og i Løbet af Sommeren og Efteraaret ældedes hun stærkt, taalte mindre end før og blev hyppig træt. Hun søgte at holde fast ved Haabet om, at de kjære snart kom tilbage igjen, men det hændte dog stundum, at hun tabte Modet.

En Dag i Begyndelsen afVinteren var hun gaaet ud ad Amager. Der var en Tommerplads derude, som hun en Gang imellem besogte. Og hun vendte nu tilbage med sin Sæk godt fyldt og derfor tung at bære.

Det var allerede blevet morkt, og som hun gik dér, saa hun et oplyst Vindue i et Mus, der laa lidt indenfor Vejen, og hun skimtede et Barnehoved.

Born var hendes svage Side. De voxne brod hun sig ikke om; de kunde tit gaa hende forbi, uden at hun lagde Mærke til dem; men modte hun et Barn, blev hun ofte staaende og kiggede efter det.

Hun standsede ogsaa nu, men saa saa hun intet mere. Imidlertid havde hun nok Lyst til at sé, hvad det var for en lille En, hvis Hoved hun havde skimtet, og hun satte derfor Sækken ved Vejkanten og nærmede sig Huset.

Det var et fattigt Værelse, hun saa ind i. Der var Nød, det saa hun strax. Faa og tarvelige Mobler, men over det hele et vist Præg af Forsøg paa at holde lidt Sirlighed vedlige; hist og her dog ogsaa Spor af, at disse Forsøg vare paa Veje til at blive opgivne. Ved Vinduet en Symaskine, der nvs havde været i Virksomhed; noget Linned hang endnu lænket til den ved Traaden.

I cn Krog af Værelset sad en lille Dreng kroben sammen paa Gulvet.

Paa Sengekanten sad en Kvinde, mager, bleg og fattig klædt; og hun havde paa sitSkjod liggendeNr. lo.

haabninger om, at den vil falde i Deres Smag; Damerne i Moskwå ere lidt strænge. Om Fyrstinde Tscherkasskij og Fru Aksakow tor jeg slet ikke tale; jeg kryber allerede i et Musehul blot ved at tænke paa disse ubonhorlige Gudinder omgivne af Torden og Lynild. Bring dem for Resten min bedste Hilsen;

hils mange Gange Deres Mand og alle andre, som ikke have glemt mig og ikke ere mig fjendske. Med de venligste Ønsker for Dem og Nikolaj Alexéje-vitsch bliver jeg stedse Deres hengivne

Iw. Turgjhijew.

Moderglæde.

Fortælling al Axel Steenbuch. (Sluttet].

Det var hen ad Sommer en Gang, at hun kom forbi Huset, det store Hus med Guderne i Porten. Paa hver Side af denne var der paa Muren klistret en Plakat, og hun maatte staa stille og læse. Det kneb for hende. Bedst gik det med Overskriften: Gives herved Alle og Enhver tilkjende* stod der med store Bogstaver; men det var jo ikke synderlig oplysende, saa hun blev nodt til at give sig i Lag med de mindre Typer underneden Saa stodte hendes Øje paa Ordet »Auktion ; det kjendte hun. Under det læste hun Navne paa alle mulige Ting, Mobler, Sølvtøj o. s. v.

Det var da underligt! Hun rystede lidt paa Hovedet. Hvad kunde det betyde?

At Mobler blev flyttede bort fra Huset, var hun vant til hver Sommer, naar Familjen tog paa Landet. Men at de blev solgte — det var dog underligt!

Hoho! nu havde hun fundet det! hun vidste dog heldigvis lidt Besked med rige Folks Skik. De kjære Mennesker vilde maaske flytte fra Byen for bestandig, havde maaske kjobt en Herregaard! eller de vilde rejse udenlands paa længere Tid!

Hun rokkede videre henad Gaden. Hun blev lidt vemodig stemt: Saa kunde det jo være, at det vilde vare længe, inden hun saa dem igjen! maaske saa hun aldrig sit Barn mere!

En kort Tid bragte disse Tanker hende ud af Ligevagten. Men saa greb hun til sit gamle Trøstemiddel ; hun holdt smaa Taler til de fraværende kjære.

Hr. Baron !> sagde hun, jeg har kjobt Dem en lille Herregaard! — ingen Tak, min kjære! det er jo kun en Bagatel! betragt det som et lille Forskud paa, hvad De ellers vilde faa ved min Dod! Jeg kom til at tænke paa, at min Datter Baronessen og de smaa kunde have godt af Landlivet.

Eller hun gjorde et lille Knix og mumlede med et Smil: Folk af vor Stand maa udenlands; det hører sig til. Jeg skylder min Datter en lille Fødselsdagsgave: her er Billetterne til JærnbanenL

Hun mærkede, at der flyttede fremmede ind i det store Hus, og hun gik en Dag forbi det og syntes, at det egentlig slet ikke var saa stort og flot, som det for havde forekommet hende at være. Hun stillede sig op foran Porten og haanede Guderne. »Vi ere flyttede* — sagde hun til dem — det blev

os for smaat her. I ere ikke synderlig fine, gode Karle! og I begynder at blive gamle.' — Saa slog hun ud med

Haanden, som om hun vilde betyde dem, at de nu kun vare Pensionister; og fra den Dag lod hun, som hun ikke saa dem, naar hendes Vej gik dér forbi.

Men trods denne selvlavede Trost gik det ikke for hende som før med at faa Tiden til at gaa og med at besorge sit Arbejde. Hun savnede saa forfærdelig den Lykke af og til at kunne sé et Glimt af den smukke, yndefulde Datter og de nydelige, smaa pyntede Bornebørn. Og i Løbet af Sommeren og Efteraaret ældedes hun stærkt, taalte mindre end før og blev hyppig træt. Hun søgte at holde fast ved Haabet om, at de kjære snart kom tilbage igjen, men det hændte dog stundum, at hun tabte Modet.

En Dag i Begyndelsen afVinteren var hun gaaet ud ad Amager. Der var en Tommerplads derude, som hun en Gang imellem besogte. Og hun vendte nu tilbage med sin Sæk godt fyldt og derfor tung at bære.

Det var allerede blevet morkt, og som hun gik dér, saa hun et oplyst Vindue i et Mus, der laa lidt indenfor Vejen, og hun skimtede et Barnehoved.

Born var hendes svage Side. De voxne brod hun sig ikke om; de kunde tit gaa hende forbi, uden at hun lagde Mærke til dem; men modte hun et Barn, blev hun ofte staaende og kiggede efter det.

Hun standsede ogsaa nu, men saa saa hun intet mere. Imidlertid havde hun nok Lyst til at sé, hvad det var for en lille En, hvis Hoved hun havde skimtet, og hun satte derfor Sækken ved Vejkanten og nærmede sig Huset.

Det var et fattigt Værelse, hun saa ind i. Der var Nød, det saa hun strax. Faa og tarvelige Mobler, men over det hele et vist Præg af Forsøg paa at holde lidt Sirlighed vedlige; hist og her dog ogsaa Spor af, at disse Forsøg vare paa Veje til at blive opgivne. Ved Vinduet en Symaskine, der nvs havde været i Virksomhed; noget Linned hang endnu lænket til den ved Traaden.

I cn Krog af Værelset sad en lille Dreng kroben sammen paa Gulvet.

Paa Sengekanten sad en Kvinde, mager, bleg og fattig klædt; og hun havde paa sitSkjod liggende187

OG UDE.

Nr. 10.

en lille Pige, vel et Par Aar gammel, som hun saa ned paa og trykkede ind til sig.

Barnet var sygt. Det havde ingen Farve i de smaa indfaldne Kinder, dets Øjne vare lukkede, og dets lille Legeme rystede.

Drengen rystede ogsaa, og Bomene vare dog pakkede ind, som 0111 de skulde ud i Vinterkulden. Der var altsaa ikke Ild i Kakkelovnen.

De Stakler! Marie rystede medlidende paa Hovedet: Den stakkels Moder! tænkte hun og saa ind paa hende. Denne Kvinde saa ud, som om Angsten for Bomene havde holdt hende vaagen i talløse Nætter og ikke levnet hende et Øjebliks Hvile i lige saa mange Dage.

Den gamle Marie blev bevæget. Thi der var noget, ja ikke saa lidt, der mindede hende om Datteren. Havde hun ikke vidst saa sikkert, at hendes Barn var en rig, ung Frue med fyldige Kinder og friske Øjne, en fin Dame, som gik i Silkekjoler og ikke i fattig, falmet, sort, ulden Kjole som den, denne Kvinde havde paa, og at hun var en lykkelig Moder, som havde sunde Born, vilde hun maaské have tænkt et Øjeblik, om dette ikke skulde være Theodora. Nu faldt det hende slet ikke ind. Hun vidste jo ogsaa, at hendes Datter havde et Barn mere, end her var, en lille Stump, der vel knap havde naaet det ene Aar endnu. Men Ligheden gjorde hende dobbelt bevæget og gav hende endnu mere Medynk.

Hun kom til at tænke paa, at hun jo havde Brændsel i Sækken, og gik hen for at hente den. Men hun loftede den dog ikke strax. Det skulde jo sælges, det der var i den, og Pengene skulde lægges hen til de andre og sættes i Sparekassen.

Hun lod Sækken staa og gik hen imod Huset, men da hun igjen saa Børnene ryste derinde, skyndte hun sig

tilbage. Og lidt efter bankede hun paa den Dor, som hun kunde tænke, forte ind til det oplyste Værelse.

Halvt flov var hun, da hun stod i Doren og skod Sækken ind. Børnenes Moder, som sad med den lille Pige paa Skjødet, saa forundret op og vilde rejse sig.

Bliv bare siddende! vinkede den Gamle, *det er blot en Smule Pinde, jeg har samlet.« Og saa lagde hun sig ned foran Kakkelovnen og gjorde Ild paa.

Kvinden, som sad paa Sengekanten, vilde sige noget, men fik ikke noget Ord frem og kom til at græde.

Saa saa 1 sagde den Gamle mildt, vær ikke forknyt! det bliver nok bedre.

Hun saa siet ikke paa den anden.

Se saa! sagde hun og rejste sig, nu blusser det! Jeg tommer det andet af her ved Siden; pas saa at lægge til!«

Og hun skyndte sig ud ad Doren med sin tomme Sæk og havde stadig ikke set paa Moderen eller Børnene.

Hjemme tog hun en Pakke frem, knyttet ind i

et stort Torklæde; deri gjemtes Sparekassebogen og de Penge, som ikke vare satte ind endnu; og dér lagde hun nu ogsaa, hvad hun havde tjent den Dag.

Hun begyndte at ville gjöre Hr. Baronen en Undskyldning, fordi hun havde foræret Brændet bort, og give ham Anvisning paa, at der jo var nok i Skovene ved Herregaarden. Men hun standsede midt i det ved Synet af de Skillinger, hun tog op af sin Lomme.

Herregud! tænkte hun, hvor havde jeg mine Tanker? disse Penge kunde jeg da gjærne have givet hende! Bornene vare naturligvis ogsaa sultne!«

Hun holdt Pengene lidt i Haanden, men pludselig skyndte hun sig at gemme dem og Sparekassebogen.

Hun gik til Ro men kunde ikke falde i Søvn. Billedet af den fattige, bekymrede Moder med de syge Born havde sat sig saa fast for hendes Øjne, at det ikke vilde bort igjen.

Og det kom igjen, dette Billede, som hun hin Dag, da hun stod i sin Moders tomme Kokken med rystende Knæ og sammenvredne Hænder, og mens hun horte sit eget lille Barn græde inde i Stuen ved Siden af, havde set for de lukkede Øjne. Hun saå sig selv sidde med det lille syge Væsen paa sit Skjød og ikke kunne hjælpe det og bare vente i Angst paa, at det skulde do.

Og de kom igjen gjennem hendes Minde, alle de kvalfulde Timer, som havde været fyldte af det forfærdelige Savn; og alle de urolige og fredlose Tanker, som der havde maattet stadigt, rastløst Arbejde til for at berolige og binde.

Hun rejste sig halvt op og lukkede Øjnene. Den Kvinde, hun nys havde sét, havde hun saa levende for sig, og hun blev ved at sidde og se paa hende og tænke, at denne Stakkel nu led, ligesom hun selv havde lidt, og maaske skulde lide alt det samme.

»Lille Stakkel! mumlede hun og klappede hende i Tankerne paa Kinden. Hun fik hende saa kjær for hendes Lidelses Skyld.

Et Øjeblik jog den Tanke igjennem hende, at hun jo var rig og saaledes havde i sin Magt at spare denne Kvinde for Lidelsen. Men hun blev næsten forskrækket over sig selv, lagde sig ned, krob ind under Tæppet og mumlede: Om Forladelse, Hr. Baroni — nej, mit Barn! Du skal nok faa det! det er jo dit, og jeg vil ikke stjæle fra dig! — Tanken blev dog ved at komme igjen, lokkende paa en egen Maade som et smukt Billede men samtidig skræmmende som kuldkastende et helt Livs Arbejde.

Hun havde ingen Ro paa sig næste Dag. Da det var bleven morkt, gik hun ud til Huset. Der var rullet ned, men forsigtig listede hun sig nær hen til og kunde kigge ind ved Siden af Gardinet.

Moderen sad ved Symaskinen, men forlod hvert Øjeblik sit Arbejde for at se til den mindste, som laa paa Sengen

og saå ud mere dod end levende. Hun bojede sig ned over Barnet, rejste sig saa igjen,Nr. 15.

saa sig fortvivlet om og holdt Haanden mod Tindingen. Derefter gik hun atter tiJ sit Arbejde.

Gamle Marie listede sig bort. Hun flakkede lidt om og gik deqiaa op til en Læge og bad ham se hen til Harnet.

Jeg giver mig ikke af med Fattigpraxis, sagde han.

Hun lagde ti Kroner paa Rordet og gik. Og igjen flakkede hun om i flere Timer. Sent lien paa Aftenen maatte hun derud paa ny.

Hun kunde se, at Lægen stod i Stuen, men netop var i Færd med at gaa.

Nu kommer jeg ikke mere i Aften, horte hun ham sige. Han vendte sig om i Døren: Ja, De véd vel nok. hvad Sygdommen hedder: den hedder Sult.«

Saa gik han.

Moderen bøjede sig over Barnet, da Doren var lukket, lagde sin Haand kjærtegnende paa dets lille Kind, rejste sig saa og lob Gulvet op og ned, vridende Hænderne, og til sidst kastede hun sig ned ved Sengen og hulkede.

Gamle Marie stod der ude og holdt Aandedrættet tilbage; følte ikke, at hun blev kold; glemte rent, at det sneede stærkt, Tøsne ovenikjobet, den der bloder igjennem Tojet foroven og siver ind i Skoene forneden.

Siden gik hun ganske langsomt ind til Byen.

Da kun kom ind i sit lille Kammer, tændte hun en Stump Lys og tog Pakken i Torklædet frem. Hun lukkede Sparekassebogen op og talte, hvor meget der var. Og derefter sad hun længe og saa paa den, inden hun pakkede den ind. Hun slukkede Lyset og satte sig fuldt paaklædt paa Sengekanten.

^Theodora! hviskede hun. Du maa finde dig i, at din Moder er en fattig Kone. Jeg kan ikke holde det ud, du! Naar jeg er død, og du faar Bogen, kan du se, at jeg en Gang har været meget rig; saa du skal ikke skamme dig over mig alligevel!

Hun nikkede og smilte ud i det mørke Værelse, rejste sig saa og stillede sig højtidelig op ved den ene Væg, gik nogle Skridt frem og nejede: Hr. Baron! det bliver grumme lidt. De faar nu. Men De trænger jo ikke til mere; og De glemmer vel ikke alt det, jeg har ofret paa Dem, Herregaarden og alt det andet!«

Næste Morgen gik hun til Sparekassen, efter at hun havde pyntet sig, saa vidt hun kunde. Hun forlangte udbetalt alt, hvad der stod paa hendes Bog, med Undtagelse af de forst indsatte fire hundrede Kroner.

Vi De ogsaa have Renterne?« blev der spurgt.

Renterne? — ja, vist! ogsaa Renterne! men ikke af de fire hundrede Kroner!

Da hun havde faaet Pengene, gik hun ud paa Amager og traadte for første Gang Huset nær ved Dagslyset. I Dag saa hun ikke ind ad Vinduet, men bankede strax paa Døren og traadte ind.

Den udtærede, blege Moder laa paa Knæ ved Sengen og spejdede ængstelig ind i sit syge Barns

Ansigt. Nu saa hun op, da Marie kom ind. Hun kjendte hende strax og vilde have rejst sig og takket for sidst, men blev liggende med et forundret Udtryk i Ansigtet. Den gamle Kone var pyntet, og ikke blot det, men hun søgte øjensynlig at lægge et Skjær af Fornemhed over sit Væsen, var næsten vigtig, syntes hun.

Gamle Marie satte sig knejsende paa en af Stuens faa Stole, rømmede sig nogle Gange og begyndte saa.

Jeg er meget rig, sagde hun, jeg har en meget stor Formue, saa jeg kan faa. hvad jeg har Lyst til. Nu har jeg faaet Lyst til en velskabt lille Pige,

Moderen drejede sig halvt om imod hende med opspilede Øjne.

-Jeg har Lyst til at faa saadan en lille En — blev Marie ved — »som jeg kan lade spasere ud med en Amme med

hvidt Forklæde, og som jeg kan give Silkehat paa Hovedet og kjøre rundt i en fin Barnevogn med broderede Puders

Moderen blev liggende paa Knæ, men vendte sig endnu mere om.

Marie saa ikke paa hende; hun lænede sig magelig og fornem tilbage.

Naar hun bliver større, faar hun Parasol, og . hun kommer til at gaa i Silkekjoler og bliver kjort til Bal, naar hun er voxen.

Moderen laa nu næsten helt hen ad Gulvet.

Marie saa pludselig paa hende, pegede paa Sengen og spurgte: Hvor gammel er hun dér?

Mit Barn?« — Moderen saa forskræmt paa hende.

Hun er vel nok et Par Aar, blev Marie ved, da hun intet Svar fik. »Det var bedre, om hun havde været yngre; saadan et halvt Aar vilde have passet. Men det kan nu endda være det samme.

Hun rejste sig og gik hen til Sengen.

Maa jeg se det? sagde hun.

Men Moderen standsede hende, slog sine Anne om hendes Ben og raabte vildt: »Hvad vil De? hvad vil De?

Marie saå ned paa hende.

Giv mig Barnet! sagde hun, »jeg vil antage det som mit eget.«

»Nej! nej!« Moderen sprang op og næsten kastede sig hen over Barnet for at dække det.

Den lille begyndte at græde og græd stærkt.

Gamle Marie lukkede Øjnene og lyttede.

Lidt efter sagde .hun langsomt: *De kan maaske nok taale at sulte; men den Lille maa ogsaa lære det, og hun kan ikke taale det.

Moderen udstødte et Skrig, som gik over i Hulken.

Da aabnede Marie Øjnene og stod en Stund og saå paa hende uden at tale.

»Lad mig løfte det!« sagde hun derefter.

Moderen rorte sig først ikke, men tilsidst lod hun dog Marie tage Barnet, og den Gamle satte sig paa en Stol, lagde det paa sit Skjød, klappede dets smaa Kinder og følte paa dets smaa Arme.179

Nr. 14.

-Det er slet ikke rødt, som Fattigfolks Børn ellers plejer at være. — Hun tænkte sig lidt om og føjede saa til: Det har ogsaa en fin Hud.

Moderen havde igjen vendt sig om, græd ikke mere, men saa paa Marie med stive Øjne.

Den Gamle bøjede sig ned og kyssede Barnet paa Panden; og strax efter saa hun hen paa Moderen og spurgte: Saa De ikke, at jeg kyssede Barnet? <

Moderen hulkede igjen.

Hvad hedder det?

Theodora!

Marie kom til at ryste, rejste sig med Barnet paa Armen, gik nærmere hen til Moderen og saa hende ind "i Ansigtet. Men saa virrede hun med Hovedet. Hvad var det for Griller, hun fik; hendes Datter Baronessen var jo sund og smuk, var ikke udtæret, fattig, ældet som denne Kvinde!

Hendes Ansigt hk igjen sit gamle Udtryk, og hun sagde langsomt og dæmpet, ligesom for sig selv: Det betyder Guds Gave! det Barn vil blive mig til Velsignelse.«

Nej! nej! Moderen strakte Armene ud efter det.

Den gamle gik ganske tæt hen til hende.

•Kan De ernære Barnet?« spurgte hun.

Den anden sank sammen og rystede paa Hovedet.

Vil De alligevel beholde det?«

Ja! ja!-

Marie studsede: Alligevel beholde Barnet?

»Ja ! ja! c

Der var Tavshed et Minut eller to. Saa lagde Marie Barnet i Moderens Arme og vendte sig bort i stærk Bevægelse. Lidt efter gik hun hen og strøg kjærtegnende Haaret fra den fattige Kvindes Tinding. Lille Stakkel! lille Stakkel!« blev hun ved at sige.

Hun trippede om i Værelset men nærmede sig saa igjen.

Jeg vil ikke tage smaa Born fra deres Mødre, sagde hun, men jeg vil gjøre lidt for den lille dér. Og hun lagde en Pakke i Moderens Haand. Jeg havde en Gang selv saadan et lille Barn; det har jeg samlet disse Penge til, men det behøver ikke noget, for •— her smilte hun hemmelighedsfuld — det cr Baronesse og rejser i Udlandet.

Moderen vilde give Pakken tilbage, men Marie slog ud med Haanden. Det er ikke Deres, sagde hun, det er Barnets, saa De har ikke Lov til at lade være at tage det! Hun smilte igjen — Det er jo ogsaa kun en Bagatel!- lagde hun flot til.

Moderen tog hendes Haand; der faldt Taarer ned paa den. Et Øjeblik holdt hun den i sin; saa kyssede hun den gamle.

Da skyndte Marie sig ud ad Døren.

Da hun kom hjem, var hun syg. Tøsneen havde paa sin snigende Maade listet Feber i hendes Blod; hun var træt, og hed og tung i Hovedet.

Men hun gik ikke i Seng strax. Hun tog Sparekassebogen frem, lukkede den op og sad og saa paa det store Tal, som sidst var skrevet ind i den.

Hun kan dog se, hvor meget jeg har taget ud i Dag, mumlede hun, saa hun faar alligevel at vide, at jeg har været meget rig.

Efter at hun var kommen i Seng, var hun ikke længere Herre over sine Tanker.

Hr. Baron! sagde hun strængt, hvorfor er De ikke længere hos Baronessen, hvorfor lader De hende sidde alene og blive syg? og lader hendes Børn dø af Sult?-:

Og hun mumlede: Jeg skylder ikke Dem noget, Hr. Baron! det er min Datter, som Pengene hører til; og hun har faaet dem, og saa er alt i Orden!3

Og hun Jaa og klagede sig, døsig, næsten bedøvet, og hviskede ganske sagte: Min lille Guds Gave har faaet det altsammen.

I et Par Dage var der ingen, der havde set hende, og Døren til hendes Kammer blev ved at være lukket. Saa blev den brudt op, og da var hun død.

Skifterettens Folk kom kjørende i Droske og gjennemsøgte Kammeret og skrev op, hvad der var. Og blandt andet fandtes en Sparekassebog, hvorpaa der endnu indestod fire hundrede Kroner, som havde trukket Renter i

tredive Aar. Hendes Bo blev da taget under Behandling, og der blev udstedt Indkaldelse til Arvingerne efter Enken Marie Hansen«. Men ingen meldte sig, og saa gik Pengene ind i Statskassen.

Jakobinernes Førere.

(At H. Taines -I.es origines tie la France cantetnporainet, 3<lie Del ved S. Schandorph.;

111. Robespierre.

Sluttet.)

Hen imod Slutningen af den konstituerende Forsamling da de nogenlunde dygtige og kompetente Mænd trække sig tilbage eller tvinges bort, bliver han en af de fremtrædende Tenorer paa den politiske Scene, og i Jakobinerklubben er han afgjort Tenoren en vogue. Filialklubben i Marseille skriver til ham: 0, Romeren Fabricius's eneste Medbejler!« — den i

Bourges: Folkets Rettigheders udodelige Forsvarer.« Paa Udstillingen 1790 er der to Portræter af ham, det ene med Indskriften: Den ubestikkelige. Paa TliéJtre Maliere spilles der et Lejlighedsstykke, hvor han nedlyner Rohan og Condé med sin Logik og sin Dyd.«- 1 Bapaume kommer Patrioterne, Nationalgarden og Avtoriteterne en corps og hilse paa den store Mand, mens han drager forbi. Hans Fødeby Arras illuminerer i Anledning af hans Ankomst. Da den konstituerende Forsamling er sluttet, raaber Folket Hurra for ham paa Gaden; der sættes en Egekrans paa hans Hoved, Folk trækker hans Droske og kjører ham i Triumf hen til Rue Saint-Honoré til Snedker Duplay, som han logerer hos. Dér,179

Nr. 14.

-Det er slet ikke rødt, som Fattigfolks Børn ellers plejer at være. — Hun tænkte sig lidt om og føjede saa til: Det har ogsaa en fin Hud.

Moderen havde igjen vendt sig om, græd ikke mere, men saa paa Marie med stive Øjne.

Den Gamle bøjede sig ned og kyssede Barnet paa Panden; og strax efter saa hun hen paa Moderen og spurgte: Saa De ikke, at jeg kyssede Barnet? <

Moderen hulkede igjen.

Hvad hedder det?

Theodora!

Marie kom til at ryste, rejste sig med Barnet paa Armen, gik nærmere hen til Moderen og saa hende ind "i Ansigtet. Men saa virrede hun med Hovedet. Hvad var det for Griller, hun fik; hendes Datter Baronessen var jo sund og smuk, var ikke udtæret, fattig, ældet som denne Kvinde!

Hendes Ansigt hk igjen sit gamle Udtryk, og hun sagde langsomt og dæmpet, ligesom for sig selv: Det betyder Guds Gave! det Barn vil blive mig til Velsignelse.«

Nej! nej! Moderen strakte Armene ud efter det.

Den gamle gik ganske tæt hen til hende.

•Kan De ernære Barnet?« spurgte hun.

Den anden sank sammen og rystede paa Hovedet.

Vil De alligevel beholde det?«

Ja! ja!-

Marie studsede: Alligevel beholde Barnet?

»Ja ! ja! c

Der var Tavshed et Minut eller to. Saa lagde Marie Barnet i Moderens Arme og vendte sig bort i stærk

Bevægelse. Lidt efter gik hun hen og strøg kjærtegnende Haaret fra den fattige Kvindes Tinding. Lille Stakkel! lille Stakkel!« blev hun ved at sige.

Hun trippede om i Værelset men nærmede sig saa igjen.

Jeg vil ikke tage smaa Born fra deres Mødre, sagde hun, men jeg vil gjøre lidt for den lille dér. Og hun lagde en Pakke i Moderens Haand. Jeg havde en Gang selv saadan et lille Barn; det har jeg samlet disse Penge til, men det behøver ikke noget, for •— her smilte hun hemmelighedsfuld — det cr Baronesse og rejser i Udlandet.

Moderen vilde give Pakken tilbage, men Marie slog ud med Haanden. Det er ikke Deres, sagde hun, det er Barnets, saa De har ikke Lov til at lade være at tage det! Hun smilte igjen — Det er jo ogsaa kun en Bagatel!- lagde hun flot til.

Moderen tog hendes Haand; der faldt Taarer ned paa den. Et Øjeblik holdt hun den i sin; saa kyssede hun den gamle.

Da skyndte Marie sig ud ad Døren.

Da hun kom hjem, var hun syg. Tøsneen havde paa sin snigende Maade listet Feber i hendes Blod; hun var træt, og hed og tung i Hovedet.

Men hun gik ikke i Seng strax. Hun tog Sparekassebogen frem, lukkede den op og sad og saa paa det store Tal, som sidst var skrevet ind i den.

Hun kan dog se, hvor meget jeg har taget ud i Dag, mumlede hun, saa hun faar alligevel at vide, at jeg har været meget rig.

Efter at hun var kommen i Seng, var hun ikke længere Herre over sine Tanker.

Hr. Baron! sagde hun strængt, hvorfor er De ikke længere hos Baronessen, hvorfor lader De hende sidde alene og blive syg? og lader hendes Børn dø af Sult?-:

Og hun mumlede: Jeg skylder ikke Dem noget, Hr. Baron! det er min Datter, som Pengene hører til; og hun har faaet dem, og saa er alt i Orden!3

Og hun Jaa og klagede sig, døsig, næsten bedøvet, og hviskede ganske sagte: Min lille Guds Gave har faaet det altsammen.

I et Par Dage var der ingen, der havde set hende, og Døren til hendes Kammer blev ved at være lukket. Saa blev den brudt op, og da var hun død.

Skifterettens Folk kom kjørende i Droske og gjennemsøgte Kammeret og skrev op, hvad der var. Og blandt andet fandtes en Sparekassebog, hvorpaa der endnu indestod fire hundrede Kroner, som havde trukket Renter i tredive Aar. Hendes Bo blev da taget under Behandling, og der blev udstedt Indkaldelse til Arvingerne efter Enken Marie Hansen«. Men ingen meldte sig, og saa gik Pengene ind i Statskassen.

Jakobinernes Førere.

(At H. Taines -I.es origines tie la France cantetnporainet, 3<lie Del ved S. Schandorph.;

111. Robespierre.

Sluttet.)

Hen imod Slutningen af den konstituerende Forsamling da de nogenlunde dygtige og kompetente Mænd trække sig tilbage eller tvinges bort, bliver han en af de fremtrædende Tenorer paa den politiske Scene, og i Jakobinerklubben er han afgjort Tenoren en vogue. Filialklubben i Marseille skriver til ham: 0, Romeren Fabricius's eneste Medbejler!« — den i

Bourges: Folkets Rettigheders udodelige Forsvarer.« Paa Udstillingen 1790 er der to Portræter af ham, det ene med Indskriften: Den ubestikkelige. Paa TliéJtre Maliere spilles der et Lejlighedsstykke, hvor han nedlyner

Rohan og Condé med sin Logik og sin Dyd.«- 1 Bapaume kommer Patrioterne, Nationalgarden og Avtoriteterne en corps og hilse paa den store Mand, mens han drager forbi. Hans Fødeby Arras illuminerer i Anledning af hans Ankomst. Da den konstituerende Forsamling er sluttet, raaber Folket Hurra for ham paa Gaden; der sættes en Egekrans paa hans Hoved, Folk trækker hans Droske og kjører ham i Triumf hen til Rue Saint-Honoré til Snedker Duplay, som han logerer hos. Dér,X r. 18.

i en af disse Familier, hvor del laveste Bourgeoisi grænser op til Almuen, mellem ganske uvidende Siæle, i hvilke de abstrakte Ideer og de oratoriske Tirader saa let faa fuldt Tag, har han fundet sine Beundrere, dér drikker man hans Ord; dtsr har man faaet den samme Mening om ham, som han har om sig selv; for alle Husets Folk: Mand, Kone og Døtre, er han den store Patriot, den ufejlbarlige Vismand; Morgen og Aften afgiver han sine Orakelsvar, indaander en Sky af Røgelse, han er en Stuegud. For at komme til ham stiller de troende sig i Række i Gaarden; og naar de en for en ere indladte i Dagligstuen, staa de andægtige over for hans Portræter i Blyant, i stuperet Tegning, i Tusch, i Akvarel, foran hans smaa røde eller hvide Buster; saa paa et Vink af hans Haand trænge de gjennem Glasdøren ind i Helligdommen, hvor har. troner, i hans egen Studerestue, hvor den største Buste af ham, forsynet med Vers og Deviser, maa erstatte ham, naar han er fraværende. Hans troende ligge paa Knæ for ham, Kvinderne især. Dagen, da han holder sin Forsvarstale for Konventet ere alle Gange tilstoppede af Kvinder. .. der er syv, otte hundrede paa Tribunerne, men højst to hundrede Mandfolk — Og hvor de Kvinder beklappe ham i Henrykkelse! Det er en Præst, som har sine forelskede Skriftebørn. Naar han i Jakobinerklubben vaaser op ad Vægge og ned ad Stolper, hører man Hulken af Rørelse, Skrig og Trampen, som Salen skulde ramle sammen. Staar en Tilhører kold, ser man paa ham, mumler; han er nødt til at liste sig bort som en Kætter, der har forvildet sig ind i et Kapel, hvor der er Altergang. Efterhaanden som Revolutionens Lyn falder tættere paa andre Hoveder, stiger Robespierre højere i sin Apotheoses Glans. Man skriver til ham, at han er Republikens Grundlægger, det ubestikkelige Geni, som sér Alt, forudsér Alt, rydder Alt til Side, som man hverken kan bedrage eller forføre, at han har en Spartaners Energi og en Atheniensers Veltalenhed, at han kan dække Republiken med sin Veltalenheds Ægide, at han oplyser Verden ved sine Skrifter, at han fylder Verden med sin Berømmelse, at han her paa Jorden gjenføder Menneskeslægten, at hans Navn holdes og vil holdes i Ære gjennem alle nærværende og tilkommende Aarhundreder, at han er den Messias, som det evige Væsen har forjættet, og som skal reformere Alt. — En umaadelig Popularitet , siger Billaud-Yarennes, en Popularitet, der var grundlagt under den konstituerende Forsamling, voxede under den lovgivende, senere endnu mere, saa at han i Nationalkonventet snart var den eneste, som fæstede alle Blikke paa sig . . . Med dette Herredømme over den offentlige Mening . . . med denne uimodstaaelige Overvægt, var han allerede, da han kom ind i Velfærdskomitéen, den vigtigste Person i Frankrig.: I Løbet af tre Aar gjentager et Kor, som han har dannet, og som han fører an, unisont, med tusende Stemmer, utrætteligt hans Litani, hans dybt indgroede Trosartikel, den Hymne i tre Artikler, som han har digtet til Ære for sig selv, som han hver Dag oplæser for sig selv med dæmpet, ja stundum ogsaa med fuld Stemme: Robespierre alene har fundet den ideale Form for Borgeren. Robespierre alene udfylder den nøjagtig, uden at gaa ud over den, og uden at efterlade tomme Rum i den. Robespierre alene er værdig til at lede Revolutionen . --I den Grad naår den kolde Selvforgabelse op mod den hede Feber; Robespierre näar næsten Marats Ideer og Syner.

Først er han ligesom Marat, i sine egne Øjne en forfulgt Mand, som Marat sætter han sig i Martyrposition, men med et klogere og mere behersket Udstillingsapparat, med en resigneret, rørt Mine som et Slagtoffer, frit for enhver Lyde, som ofrer sig og stiger til Himlen, mens han testamenterer Menneskene det uforgængelige Minde om sine Dyder. Jeg ægger imod mig alle Forfængeligheder, jeg sliber tusende Dolke, jeg vier mig til alles Had ... Jeg er sikker paa at betale med mit Hoved de Sandheder, jeg nylig har sagt, ja, jeg har bragt mit Liv som Offer; jeg vil modtage Døden næsten som en Velgjerning. Himlen kalder mig maaske til at betegne med mit Blod den Vej, som skal føre mit Land til Lykke og Frihed; jeg modtager med Begejstring denne søde og berømmelige Lod . . . >>Det er ikke for at leve, at man erklærer alle Tyranner, og hvad der er endnu farligere, alle Skurke Krig . . .!

Jo mere de skynde sig med at ende min Bane her paa Jorden, desto mere vil jeg ile med at fylde den med nyttige Handlinger til Bedste for mine Medmennesker . . . .» Alle Skurke forhaane mig; de mest uskyldige, de mest lovlige Handlinger fra andres Side, ere Forbrydelser for mig. Saa snart et Menneske har lært mig at kjende, bliver han bagtalt. Man tilgiver andre deres Lykke, man gjør mig en Forbrydelse af min Iver. Tag min Samvittighed fra mig, og jeg er det ulykkeligste af alle Mennesker. Jeg nyder ikke en Gang en Borgers Rettigheder; det er mig ikke en Gang tilladt at opfylde en Folkerepræsentants Pligter'-, osv. osv. I Følge en naturlig Lov ser han kun som Marat bestandig omkring sig fordærvede Mennesker, Rænkesmede, Forrædere. I Følge en naturlig Lov er hos ham som hos Marat den sunde Menneskeforstand vendt om paa Vrangen, og som Marat tror han paa Varsler. Han siger til Marat: Jeg behøver ikke at reflektere, jeg holder mig altid til mine første Indtryk.: For ham ere de bedste Grunde hans Mistankes Indgivelser,- og mod disse kan Intet veje op, selv ikke den haandgribeligste Øjensynlighed. I Følge en naturlig Lov digter han endelig, lige som Marat, en Hoben sort Romantik, men Romanerne ere mindre improviserede, af en mindre plump Urimelighed, mere langsomt udarbejdede og mere flittigt lavede sammen i hans Ræsonnør-og Politibetjenthjæme.

Hans Selvsikkerhed er ligesaa frygtelig, men af en endnu værre Virkning end Marats. Listen paa de sammensvorne er længere hos Robespierre end hos Marat. I Marats Tanke er den kun politisk og social, indebefatter kun de adelige og rige; i Robespierres Tanke er den theologisk og ethisk; den indbefatter end ydermere Atheister og umoralske Mennesker: det vil sige næsten hele Robespierres Parti. I denne snævre Hjærne, der er helt voldgiven Abstraktionen, og som er vant til at ordne Menneskene i to Kategorier som i to Faarefolde, paaklistrede med modsatte Etiketter, er enhver, som ikke er med ham i de godes Baas, mod ham i de ondes, og naturligvis hersker der i de ondes Baas en inderlig Forstaaelse mellem Oprørerne under enhver Fane og Slynglerne i alle Grader. Enhver Aristokrat er fordærvet, og enhver fordærvet er en. Aristokrat, thi den republikanske Regering er lig den offenlige Moral. Man stifter Komplot mod Staten blot ved at bekjende Materialismen, blot ved at prædike Overbærenhed, naar man viser en forargelig Opførsel, naar man er liderlig i sin Vandel, naar man driver Jobberi, naar man spiser altfor flot til Middag, naar man er lastefuld, intrigant, overdreven modig eller frygtsom, naar man181 I

agiterer iblandt Folket, naar man forforer Folket, naar man bedrager Folket, naar man dadler Folket, naar man mistror Folket, kort sagt, naar man ikke gaar lige ud ad den foreskrevne Vej, ad den smalle Sti, som Robespierre har banet i Kraft af sine Principer. Hvem, der snubler paa den eller fjærner sig fra den, er en Forbryder, en Forræder. Altsaa, for ikke at tale om Royalisterne, Feuillanterne, Dantons og Héberts Tilhængere og andre, som alt ere halshuggede eller indespærrede i Forhold til, hvad de have fortjent, hvor mange Forrædere er der endnu i Konventet og i hele Frankrig? Læg nu alt dette Utøj til det Utøj, Marat vilde knække — nu kan de skyldige og de, hvis Hoveder skulle hugges af, ikke mere tælles i Hundredevis, nu løbe de op i Millionvis. Og alle disse Hoveder maa Robespierre i Følge sine Grundsætninger hugge af Han véd det; saa fjendtlig end hans Aand er mod klare Tanker, saa ser han dog i sit Studereværelse, naar han er ene med sig selv, under Tiden klart, ja lige saa klart som Marat. Ved første Spring havde Marals Hallucination i ét kraftigt Vingeslag ført sin vanvittige Rytter lige ind i det Benhus, hvor alle skal ende; Robespierres Pegasus begynder med smaa Sæt, med hinkende Trin, men naaer dog derhen; den vil græsse paa Vejen, og Rytteren, Periodearrangoren, Dogmeprædikanten, begynder at maale det ækle Udyrs Graadighed, mens han rider paa det. Lang sommere end Marats Pegasus, tilsyneladende mindre kjødædende end denne, er den endnu mere forslugen; den har samme Slags Klør og Tænder, men en endnu mere glubende Appetit. I Løbet af tre Aar har Robespierre naaet Marat paa den Yderpost, hvor Marat stillede sig op fra først af, og den docerende Pedant tilegner sig den gale Mands Politik, Maal, Midler, Arbejde, ja næsten hans Ordforraad: Bvpøbelens bevæbnede Diktatur, de lejede Sjoveres systematiske Ophidselse, Krig mod Borgerskabet, Udryddelse af de rige, Skribenterne, Embedsmændenes og de opponerende deputeredes

Banlysning. De to Uhvrer behøve samme Slags Foder, men Robespierre giver sit Bestie en Extraration i de lastefulde Mennesker , som en speciel Livret. Fra nu af hjælper det ikke, at han abstraherer sig bort fra, hvad der virkelig sker, at han indhyller sig i Fraser, at han stopper sine kyske Øren til, at han løfter sine Øjne paa Prædikantvis mod Himlen; han kan ikke undgaa at høre eller se omkring sig, ja under sine ubesmittede Fødder, Ben, som knage, Blod, rom risler, det umættelig gabende Svælg paa det Uhyre, som han har formet, og som han rider paa. Dette Svælg, som stadig er mere og mere forslugent, vil hver Dag have et rigere og rigere Gjæstebud af Menneskekjød, og han er ikke alene nødt til at lade Uhyret æde, men endogsaa til at forsyne det med Føde, ofte endog egenhændig, ja han maa jo vaske Hænderne bagefter og sige, ja endog tro, at aldrig har et Blodstænk plettet hans dydige Hænder. Til daglig Brug nøjes han med at snakke godt og med at kjæle for Bestiet, at undskylde, at bifalde det, at lade del gjøre, hvad det vil. Dog allerede mere end én Gang har han, fristet af Lejligheden, hidset det i Fart ved at pege paa dets Bytte. Nu gaar han selv hen og udsøger det et levende Rov; og det svøber han ind i sin Rhetorik, lægger det helt bundet ned i det aabne Gab; bortfejer med en Herskermine Venners, Hustruers, Mødres oprakte Arme, de bedende Hænder, som udstrække sig for at bevare de dyrebare Liv; omkring Halsen paa de ulykkelige, som kæmpe for Lisret, kaster han pludselig

en Snøre og kvæler dem forud af Frygt for, at de skulle undslippe. Ved dette Slagterhaandværk rejser Ødelæggelses driften, som længe var holdt nede af Civilisationen, sig igjen. Hans Fysiognomi, som først lignede »en tam Kats, uroligt, men ret mildt, har nu antaget en vild Kats sky, og derpaa en Tigerkats blodtørstige Udtryk ... I den konstituerende Forsamling akkompagnerede Suk, i Nationalkonventet Fraade hans Tale. Denne monotone, opblæste Skolemesterstemme faar nu en personlig Klang af rasende Lidenskab; man hører den pibe og hvine, under Tiden lader den med en tydelig Forandring, som om den græder: men dens skarpeste Skrald ere mindre skrækkelige end dens kommanderende Rorelse. Et uhyre, længe gjemt Oplag af gammelt Had, af gnavende Misundelse, af opkogt Ærgrelse har dynget sig op i dette Sind; Galdeblæren er overfyldt, og den overstrømmende Galde vælter endog ud over de døde. Aldrig bliver han træt af paany at dræbe sine guillotinerede Modstandere: Girondinerne, Chaumette, Hébert, frem for alle Danton, sagtens fordi Danton har været Revolutionens aktive Arbejder, mens Robespirre var den unyttige Pædagog; paa det endnu lunkne Lig udspyr hans overlevende Had omhyggelig tillavede Bagvaskelser, haandgribelige Usandheder. Saaledes indvendig gnavet af den Gift, det destillerer, kommer hele hans fysiske Maskineri ud af Låve — ligesom Marats - men med andre Symptomer. Naar han taler paa Tribunen, knytter han Hænderne i en Slags Nervekrampe«, bratte Ryk fare ned i Hals og Skulder, som han bevæger konvulsivisk til hojre og venstre. Hans Hudfarve er galdegul, gusten; hans Øjne blinke under Brillerne — og hvilket Blik! — »Hør , sagde et Medlem af Bjærget , De vilde have stemt som vi den 9de Thermidor, hvis De havde set hans grønne Øjne. Fysisk og aandeligt bliver han Marat Nr. 2.

Men det er en pæn Marat, af et frygtsomt, uroligt og dog behersket Temperament, skabt til at undervise og plædere, ikke til at tage Initiativ og regere, som handler mod sin Vilje, og som hellere vil være Revolutionens Pave end dens Diktator. Frem for alt holder han paa at forblive en politisk Dydshelt; lige til det sidste, og det ikke alene offenligt og i andres Nærværelse, men for sig selv, ene med sin Samvittighed, beholder han Masken paa. Derfor har ogsaa hans Maske klistret sig fast til hans Hud; han kan ikke skjælne Masken fra Huden; aldrig har en Humbugsmager mere omhyggelig lagt Sofismen ud over sine Hensigter og Handlinger, for at faa sig selv til at tro, at hans Maske er hans Ansigt, og at han siger sandt, naar han lyver. Naar Naturen og Historien træffe Aftale om at låve en Figur, saa have de mere Held med sig end den menneskelige Fantasi. Hverken Moliére i sin Tartufe eller Shakespeare i sin Richard 111. have vovet at bringe paa Scenen Hykleren, der er overbevist om sin Oprigtighed, eller Kain, som tror sig en Abel. Her har vi Figuren paa en kolossal Scene, ligeoverfor 10,000 Tilskuere, den 8de Juni 1794, paa Robespierres mest glimrende Sejers-dag, paa denne Fesl for del højeste Væsen, som er det rungende Ekko af hans Doktrin og den officielle Indvielse af hans Pavedømme. Der er to Personer i ham som i den Revolution, han repræsenterer, den ene tilsyneladende, udfoldet, udvortes; den anden uindrømmet, dulgt, indvortes; den anden tilvirket af den førsle. Den første helt anlagt paa Udstilling, smeddet af den ræsonnerende Hjærne, er et lige saa stortNr. 14.

Kunstprodukt som den højtidelige Farce, der udfolder sig omkring den. Overensstemmende med Maleren Davids Program, gjør den Masse Figuranter, som defilerer forbi et allegorisk Bjærg, de foreskrevne Bevægelser, udstøder de befalede Skrig under Henriots og hans Gendarmers Øjne, og føler paa det foreskrevne Klokkeslet de foreskrevne Sindsbevægelser. Klokken fem om Morgenen -kysse Venner, Brødre, Ægtefæller, Forældre, Bom hverandre . . . Med Øjne vædede af Glædestaarer føler Oldingen sin Sjæl forynges. ; Klokken to bliver paa det hellige Bjærgs Græstørvsestrade : alle dybt rørte; her trykke Mødre Bomene til det diegivende Bryst; hist gribe de de yngste af deres mandlige Afkom og byde dem frem som Hyldest til Naturens Ophav; samtidig, i samme Øjeblik, paa en Gang, løfte Sonnerne, brændende af krigerisk Glød, deres Sværd og lægge dem i deres alderstegne Fædres Hænder o. s. v., o. s. v., o. s. v.t Hvad er skjønnere for Robespierre, denne Parademoralist, end denne Idvl, anført af en Taktstok foran moralske Symboler og Guddomme af malet Pap — han, som aldrig har kunnet skiælne Sandhed fra Logn, og hvis overfladiske Følsomhed er laant fra følsomme Skribenter. I Repræsentantens Gaiadragt, i Nankins Knæbenklæder, i kornblomstfarvet Kjole, Hat med Fjerbusk, med en Bouket Ax og Blomster i Haanden, gaar han først, i Spidsen for Konventet, og oppe paa Estraden holder han Gudstjeneste: Han stikker Ild paa Sløret af det Afgudsbillede, som forestiller Atheismen, og i dens Sted lader han paa én Gang ved en sindrig Mekanisme Visdommens ophøjede Statue komme frem. Saa taler han og taler igjen, formaner, prædiker, løfter sin Sjæl til det højeste Væsen — og med hvilke oratoriske Sammenføjninger! Med hvilken akademisk Udkrammen af sindrig sammensyede Smaasætninger til Forberedelse for bedre

at udslynge Tiraden! Hvilken snild Ligevægt mellem Adjektiv og Substantiv! Af disse Perioder, som ere flettede sammen som til en Prisbelønnings Uddeling eller en Ligtale, af alle disse visne Blomster staar en Duft af et Sakristi eller en Skolestue; han aander den med Velbehag, han beruser sig deri. Og i dette Øjeblik tror han uden Tvivl paa sig selv.. Men se lidt under Masken . . eller rettere vent lidt! Bag ham har der vist sig Utaalmodighed og Antipathi. Lecointre har trodset ham aabenbart; Mumlen, Skjældsord, ja, hvad værre er, Spottegloser ere naaede til hans Øren. Paa en saadan Dag, paa et saadant Sted! Imod Sandhedens Ypperstepræst, mod Dydens Apostel' — Lad koste, hvad det koste vil, de vantro skal omkomme, og det strax! 1 sin forsigtige og dog klodsede Iver forlangte han dog for meget, da han lik Konventet til at gaa ind paa Prairialloven, som stillede alles Liv til hans Raadighed. Han maa gjøre et Tilbageskridt og undtage Repræsentanternes Liv. Men han venter, han har Mordermaskinen i sin Haand, han kommanderer den mere og mere ugenert. At odelægge sine Modstandere ved de Mord, der begaas, som man faar dem til at begaa, og som man tillægger dem, med samme Penselstrøg at male sig hvid og dem sorte, del er en Vellyst. Hv:s, i enkelte Øjeblikke, den naturlige Samvittighed forsoger paa at knurre ganske sagte, saa kommer den erhværvede og ovenpaa lagte Samvittighed strax og befaler den at tie og for at dække det private Had under Paaskud af politisk Nødvendighed . . . naar all kommer til alt, var de guillotinerede Mennesker jo Aristokrater, og Folk, der skulle guillotineres, ere umoralske Mennesker; saaledes er Midlet godt, og Maalet endnu bedre, saavel ved al bruge hint, som ved at forfølge dette, udover man en hellig Præstetjeneste.

Tusend Sjæle.

Koman af Alexis Pisemski. (Fortw).

Nej!«

Ja, gaa saa og gjør, hvad du skal.

Det skal jeg nok; men det er for sent nu, det maa være i Morgen tidlig.«

Denne Gang udførte Gavrilytsch det Hverv, han havde faaet, med ualmindelig Punktlighed og gik før Daggry omkring lil Lærerne, der forsamlede sig hos Peier Mikailovitsch henad Kl. 7. De havde alle, mere eller mindre, en vis Følelse af Frvgt og Usikkerhed. Staben var ikke fuldtallig; men der var: Læreren i Historie, Exarkatoff, som vi allerede kjender; Læreren i Mathematik Lebedieff, en Mand, der var elleve Tommer over Jævnmaal, næsten altid ukæmmet, sjælden barberet, og som altid talte med den dybeste Bas. Til hans vilde \ dre svarede hans uovervindelige Lidenskab for Jagten. Han var den förste Skytte i hele Gouvernementet og havde Ry som Bjørnejæger, af hvilke Dyr han efterhaanden havde nedlagt mere end tredive med egen Haand. Til Kaptejnen

stod Lebedieff paa Jagtens Vegne i et meget venskabeligt Forhold. Den tredje Lærer var Docenten i Rhetorik Rumian/.off. Han var i Modsætning til Lebedieff en lille, noget mager ung Mand af frygtsom og derfor til Sledskeri tilbøjelig Karaktér;

tillige meget snakkesalig og med stærk Tilbøjelighed til Lapseri; han havde altid en drejet Haartjavs i Panden og S:dekroller. Han var ogsaa ved denne Lejlighed mødt i en efter hans Mening meget moderne Overfrakke og med en broget Halsklud, der var bundet i en uhyre stor Sløjfe; men han skyndte sig efter Peter Mikailovitschs Raad hjem og tog en anstændig Uniform paa.

Nu er vi i Gaia. Hvad behager? Jeg skulde mene, vi kan lade os se! - sagde han, idet han betragtede sig selv og de andre. Det er kun kjedeligt, at De, Vladimir Anti-pytsch, ikke har ladet Deres Haar klippe lidt. Det staar saa ækelt i Vejret,' sagde han til Mathematiklæreren.

Ja, Fanden véd, hvad der stikker det fordømte Haar; det voxer saa utrolig hurtigt; jeg kan ikke forstaa det. Jeg har jo rigtig nok ligget og luret paa Høns i Nat og er derfor ikke kommet til at frisere mig.- svarede Lebedieff og strøg sig i Haaret.

Ja, ja, saadan er det godt,« sagde Peter Mikailovitsch opmuntrende og vendte sig derpaa til Rumianzoff.

Naa, og du, kjære Ivan Petrovistch, hvad mener du?

Ingen Ting! Mama sagde blot: Du, sagde hun, Vani-Nr. 14.

Kunstprodukt som den højtidelige Farce, der udfolder sig omkring den. Overensstemmende med Maleren Davids Program, gjør den Masse Figuranter, som defilerer forbi et allegorisk Bjærg, de foreskrevne Bevægelser, udstøder de befalede Skrig under Henriots og hans Gendarmers Øjne, og føler paa det foreskrevne Klokkeslet de foreskrevne Sindsbevægelser. Klokken fem om Morgenen -kysse Venner, Brødre, Ægtefæller, Forældre, Bom hverandre . . . Med Øjne vædede af Glædestaarer føler Oldingen sin Sjæl forynges. ; Klokken to bliver paa det hellige Bjærgs Græstørvsestrade : alle dybt rørte; her trykke Mødre Bomene til det diegivende Bryst; hist gribe de de yngste af deres mandlige Afkom og byde dem frem som Hyldest til Naturens Ophav; samtidig, i samme Øjeblik, paa en Gang, løfte Sonnerne, brændende af krigerisk Glød, deres Sværd og lægge dem i deres alderstegne Fædres Hænder o. s. v., o. s. v., o. s. v.t Hvad er skjønnere for Robespierre, denne Parademoralist, end denne Idvl, anført af en Taktstok foran moralske Symboler og Guddomme af malet Pap — han, som aldrig har kunnet skiælne Sandhed fra Logn, og hvis overfladiske Følsomhed er laant fra følsomme Skribenter. I Repræsentantens Gaiadragt, i Nankins Knæbenklæder, i kornblomstfarvet Kjole, Hat med Fjerbusk, med en Bouket Ax og Blomster i Haanden, gaar han først, i Spidsen for Konventet, og oppe paa Estraden holder han Gudstjeneste: Han stikker Ild paa Sløret af det Afgudsbillede, som forestiller Atheismen, og i dens Sted lader han paa én Gang ved en sindrig Mekanisme Visdommens ophøjede Statue komme frem. Saa taler han og taler igjen, formaner, prædiker, løfter sin Sjæl til det højeste Væsen — og med hvilke oratoriske Sammenføjninger! Med hvilken akademisk Udkrammen af sindrig sammensyede Smaasætninger til Forberedelse for bedre

at udslynge Tiraden! Hvilken snild Ligevægt mellem Adjektiv og Substantiv! Af disse Perioder, som ere flettede sammen som til en Prisbelønnings Uddeling eller en Ligtale, af alle disse visne Blomster staar en Duft af et Sakristi eller en Skolestue; han aander den med Velbehag, han beruser sig deri. Og i dette Øjeblik tror han uden Tvivl paa sig selv.. Men se lidt under Masken . . eller rettere vent lidt! Bag ham har der vist sig Utaalmodighed og Antipathi. Lecointre har trodset ham aabenbart; Mumlen, Skjældsord, ja, hvad værre er, Spottegloser ere naaede til hans Øren. Paa en saadan Dag, paa et saadant Sted! Imod Sandhedens Ypperstepræst, mod Dydens Apostel' — Lad koste, hvad det koste vil, de vantro skal omkomme, og det strax! 1 sin forsigtige og dog klodsede Iver forlangte han dog for meget, da han lik Konventet til at gaa ind paa Prairialloven, som stillede alles Liv til hans Raadighed. Han maa gjøre et Tilbageskridt og undtage Repræsentanternes Liv. Men han venter, han har Mordermaskinen i sin Haand, han kommanderer den mere og mere ugenert. At odelægge sine Modstandere ved de Mord, der begaas, som man faar dem til at begaa, og som man tillægger dem, med samme Penselstrøg at male sig hvid og dem sorte, del er en Vellyst. Hv:s, i enkelte Øjeblikke, den naturlige Samvittighed forsoger paa

at knurre ganske sagte, saa kommer den erhværvede og ovenpaa lagte Samvittighed strax og befaler den at tie og for at dække det private Had under Paaskud af politisk Nødvendighed . . . naar all kommer til alt, var de guillotinerede Mennesker jo Aristokrater, og Folk, der skulle guillotineres, ere umoralske Mennesker; saaledes er Midlet godt, og Maalet endnu bedre, saavel ved al bruge hint, som ved at forfølge dette, udover man en hellig Præstetjeneste.

Tusend Sjæle.

Koman af Alexis Pisemski. (Fortw).

Nej!«

Ja, gaa saa og gjør, hvad du skal.

Det skal jeg nok; men det er for sent nu, det maa være i Morgen tidlig.«

Denne Gang udførte Gavrilytsch det Hverv, han havde faaet, med ualmindelig Punktlighed og gik før Daggry omkring lil Lærerne, der forsamlede sig hos Peier Mikailovitsch henad Kl. 7. De havde alle, mere eller mindre, en vis Følelse af Frvgt og Usikkerhed. Staben var ikke fuldtallig; men der var: Læreren i Historie, Exarkatoff, som vi allerede kjender; Læreren i Mathematik Lebedieff, en Mand, der var elleve Tommer over Jævnmaal, næsten altid ukæmmet, sjælden barberet, og som altid talte med den dybeste Bas. Til hans vilde \ dre svarede hans uovervindelige Lidenskab for Jagten. Han var den förste Skytte i hele Gouvernementet og havde Ry som Bjørnejæger, af hvilke Dyr han efterhaanden havde nedlagt mere end tredive med egen Haand. Til Kaptejnen stod Lebedieff paa Jagtens Vegne i et meget venskabeligt Forhold. Den tredje Lærer var Docenten i Rhetorik Rumian/.off. Han var i Modsætning til Lebedieff en lille, noget mager ung Mand af frygtsom og derfor til Sledskeri tilbøjelig Karaktér;

tillige meget snakkesalig og med stærk Tilbøjelighed til Lapseri; han havde altid en drejet Haartjavs i Panden og S:dekroller. Han var ogsaa ved denne Lejlighed mødt i en efter hans Mening meget moderne Overfrakke og med en broget Halsklud, der var bundet i en uhyre stor Sløjfe; men han skyndte sig efter Peter Mikailovitschs Raad hjem og tog en anstændig Uniform paa.

Nu er vi i Gaia. Hvad behager? Jeg skulde mene, vi kan lade os se! - sagde han, idet han betragtede sig selv og de andre. Det er kun kjedeligt, at De, Vladimir Anti-pytsch, ikke har ladet Deres Haar klippe lidt. Det staar saa ækelt i Vejret,' sagde han til Mathematiklæreren.

Ja, Fanden véd, hvad der stikker det fordømte Haar; det voxer saa utrolig hurtigt; jeg kan ikke forstaa det. Jeg har jo rigtig nok ligget og luret paa Høns i Nat og er derfor ikke kommet til at frisere mig.- svarede Lebedieff og strøg sig i Haaret.

Ja, ja, saadan er det godt,« sagde Peter Mikailovitsch opmuntrende og vendte sig derpaa til Rumianzoff.

Naa, og du, kjære Ivan Petrovistch, hvad mener du?

Ingen Ting! Mama sagde blot: Du, sagde hun, Vani-183 I

uschka, sig ikke meget til den nye foresatte, før du véd, hvordan han synes om det, eftersom han ikke kjender dig; naar der en Gang er faldet et uheldigt Ord, saa kan man ikke lage det tilbage igjen,« sagde Læreren i Rhetorik naivt.

Nej, det er ganske vist, svarede Peter Mikailovitsch og efter at have intoneret i en halv spøgefuld Tone: - Skilsmissens Time er slaaet, vedblev han med en lidt bevæget Røst: /Mine Herrer, jeg ønsker Dem alle af ganske Hjærte, at den nye Chef maa komme til at holde af Dem; jeg for mit Vedkommende har været meget tilfreds med

Dem og skal anbefale Dem paa det bedste.

;>Vi vilde gjærne have tjent under Dem hele vort Liv igjennem, Peter Mikailovitsch, sagde Lebedieff.

Ja, hele Livet igjennem. Jeg har endnu ikke været længe i Tjenesten; men jeg siger til alle, at da jeg kom hertil, havde jeg hverken saa meget, at jeg kunde betale Kusken, eller nogen ordentlig Frakke, og jeg kan takke Deres Velgjerninger for alt, erklærede Rumianzoff med himmelvendte Øjne.

Exarkatoff sagde ingen Ting, men sukkede dybt.

Alle Lærernes Ytringer var aabenbart behagelige for den gamle Mand.

Jeg takker Dem, fordi De har opfattet mig saaledes,-sagde han. -For Resten har jeg ogsaa undertiden gjort Staahej og knurret for ingen Ting; det kan være, at jeg uden Grund har fornærmet én eller anden; men bær i saa Tilfælde ikke Nag til mig!«

Vi har kun gode Minder om Dem, sagde Lebedieff.

Deres Irettesættelser har kun været faderlige Formaninger, sagde Rumianzoff.

Peter Mikailovitsh blev ganske sentimental.

Jeg er Dem meget taknemmelig, mine Venner; tro mig, jeg kan for Øjeblikket ikke udtrykke, hvad jeg føier. Gud give, at alt maa gaa lige saa jævnt og glat under den nye Chef!: Medens han sagde det, søgte han at undertrykke de Taarer, som traadte ham i Øjnene.

Exarkatotf, der hang dybere og dybere med Hovedel, hulkede paa én Gang, saa man kunde høre det i hele Huset, og listede sig hen i en Krog.

Det er nok, det er nok! Hvad skal det sige? Skammer De Dem ikke? Mig gamle Mand kan man tilgive saadant noget. Hold dog op,- udbrod Peter Mikailovitsch og kunde selv næppe lade være med at hulke. - Lad os saa i Guds Navn gaa, sagde han og gik i Spidsen for sine underordnede.

Peter Mikailovitsch og Lærerne traadte ind i et Værelse og fandt Døren til Alkoven fast tillukket. De ventede et Kvartérstid; endelig gik Døren op, og Kalinovitsch viste sig. Det var en høj, ung Mand, meget mager, med et intelligent, gulblegt Ansigt. Han var iført en splinterny Uniform af ikke ganske tint Klæde, bar en dadelfri hvid Piqué-Vest, en Kaarde og i Haanden en lille trekantet Hat.

Peter Mikailovitsch begyndte:

Jeg har den Ære at hilse paa Dem. Jeg er Deres Formand, Kollegie-Assessor Godniev.

Kalinovitsch gav ham tre Fingerspidser.

Tillader De, at jeg præsenterer de Herrer Lærere?» fortsatte den gamle.

Kalinovitsch bøjede Hovedet lidt.

»Hr. Exarkatotf, Lærer i Historie.«

»Fra hvilket Institut? spurgte Kalinovitsch.

•Fra det rhetoriske Fakultet ved Universitetet i Mosko v,« svarede Exarkatotf med sin melankolske Stemme.

Har De gjennemgaaet hele Kursus?

Kun anden Afdeling.:

> De er fortræffeligt inde i Deres Fag; efter Deres Kundskaber at dømme var De værdig til et Professorembede, sagde Godniev. Maaske de Herrer endog kjende hinanden fra Universitetet? Efter Alderen at dømme kan De have været der paa samme Tid.

Der er saa mange,: indvendte Kalinovitsch.

Exarkatoff sendte ham et Blik, saa slog han Øjnene ned igjen.

Han kjendte meget godt Kalinovitsch fra Universitetet, da de havde taget Del i et Kursus sammen og siddet paa samme Bænk i to Aar; men denne fandt det aabenbart bekvemmere at fornægte sin fordums Kollega.

»Hr. Lebedieff, Lærer i Mathematik, fortsatte Godniev.

Fra hvilken Anstalt? gjentog atter Kalinovitsch.

• Forhen frit praktiserende Landmaaler, svarede Lebedieff lakonisk.

Kalinovitsch vendte sine Øjne hen imod Rumianzoff, som ikke afventede hans Spørgsmaal, men holdt Hænderne paa Buxesømmen og svarede uden at gaa i Staa:

Elev af Opfostringshuset i Moskov. Først dimitteret som privat Musiklærer; men da jeg har Familje, ønskede jeg at træde i Statens Tjeneste, a

Alle de herværende Lærere udmærke sig ved Kundskaber, Sædelighed og Iver, sagde Peter Mikailovitsch.

Kalinovitsch smilede lidt, hvad der ikke undgik den gamles Opmærksomhed.

Jeg siger det, vedblev han derfor, ikke af Hensyn til mig selv; min Sang er sunget ud; jeg er ingen Lykkejæger; jeg taler kun for dem, for at udbede mig Deres Protektion for dem. De er en ung Mand; Deres Anbefaling hos Avtori-teterne vil være værdifuld for Lærerne. .

Det skal være mig en behagelig Pligt,« sagde Kalinovitsch, og saa tilføjede han, idet han henvendte sig til Peter Mikailovitsch: »Vil De ikke tage Plads? — og han hilste paa Lærerne med det Buk, hvormed foresatte sædvanlig lade deres underordnede vide: Nu kan De gaa, men disse forstod det ikke strax og rørte sig ikke af Stedet.

Jeg vil ikke opholde Dem længere, mine Herrer, « sagde Kalinovitsch.

Exarkatotf gik først, og de andre fulgte ham. Rumianzoff blev staaende i Døren og gjorde det dybeste Buk. Peter Mikailovitsch satte et mørkt Ansigt op. Det var ham ube hageiigt, at hans Efterfølger ikke blot ikke var kommet Lærerne venligt i Møde, men at han ikke en Gang havde bedt dem om at sætte sig. Han vilde selv gaa; men Kalinovitsch bad ham igjen om at sidde ned og gav ham en Stol.

»De er alle meget, meget rare Mennesker,« begyndte den gamle igjen, efter at han havde sat sig.

Kalinovitsch syntes ikke at høre det. Efter et Øjebliks Tavshed spurgte han:

Ær her et behageligt Selskabsliv?«

i-Ja; Embedsmændene her er fortræffelige Mennesker,Nr. 14.

og de harmonere godt med hverandre; her er slet ikke Tale om Kiv og Bagvaskelse; Byen har fra gammel Tid af kunnet rose sig for sin Humanitet.

Og holder man af at more sigr

Ja! Man besøger gjensidigt hverandre og morer sig.«

Kan De nævne mig nogle Personer ?«

Ja naturligvis! Men hvem ønsker De at vide noget om?«

Findes her en Politimester?

Ja. Feofilakt Semenvtsch Kutscheroff, en Veteran fra Anno 12, en meget agtet Olding.;

Har han Familie?«

Ja, og det oven i Kjøbet en stor Familie.«

Videre.«

Naa ja, videre! Saa er der f. Ex. Kreds-Amtmanden og hans Frue; Advokaten, en ung, endnu ugift Mand; men han ægter snart Politimesterens Datter.

Og Postmesteren:

Jo, her er ogsaa en Postmester; men det er en gammel Mand som jeg, og han sidder meget hjemme.

Det er allesammen Embedsmænd; men er der ingen Godsejere?

Af Godsejere, som altid opholde sig her. findes kun Genera linde Schuvaloff.

Er hun rig?«

Ja, hun er velhavende. Rygtet gjør hende til Millionær. Hun er for øvrigt virkelig Generalinde, hvorfor man ogsaa her kalder hende Gouvernorinde.

Er hun ung endnu?«

Nej, hun er gammel. Hun har en voxen, ugift Datter.

Naa; vil De saa være saa venlig at sige mig,« sagde Kalinovitsch efter en kon Pavse, cm der er Kjoretøjer at faa her i Byen r

184

De mener vel offentlige Kjøretøjer, som man kan faa til Leje? svarede Peter Mikailovitsch. Nej, det findes her ikke. Og hvad skulde det gjøre godt for? De kjender vist ogsaa den Sætning i Statsøkonomien, at hvor der ingen Efterspørgsel er, der er heller ingen Tilbud.

Kalinovitsch var blevet tankefuld.

»Det er ærgerligt,< sagde han. Jeg vilde gjøre nogle Visiter i Dag.«

Aa, det skal De ikke bryde Dem onv svarede Peter Mikailovitsch. Skjønt vi kjender hinanden saa lidt, tillader De mig vel nok at tilbyde Dem min Vogn. Jeg har en smuk Hest og en god, om end ikke nymodens Enspændervogn. Mange Godsejere benytte den, naar de komme til Byen.

De vilde gjøre mig en stor Tjeneste; men det er alt for meget !-<

Det har intet at sige, de: er mig en Glæde at kunne tjene Dem.

Jeg takker!«

Jeg beder! Men jeg har en lille Betingelse at stille, min ærede Herre. Den, der bruger min Hest, maa ogsaa nyde af mit Salt og Brod; han maa spise til Middag hos mig; det er min Hyreløn.

En højst behagelig Betaling, < svarede Kalinovitsch smilende; jeg er kun bange for, at jeg kommer til at opholde Dem.

Ret Dem kun efter Deres Lejlighed, ganske som De vil, svarede Peter Milailovitsch, idet han rejste sig. Paa behageligt Gjensyn, tilføjede han.

Kalinovitsch gav ham hele sin Haand og fulgte ham til Døren.

: Fortættet. J

HJEMME OG UDE.

BLANDINGER

Ritzaus Bureau. — Der er sikkert mange, som har spekuleret paa, hvail Meningen kunde være med et Telegram, som Ritzaus Bureau forleden bragte fra Tyskland, og sotn følgelig stod i alle kjøbenhavnske Blade. Det gik nemlig ud pan, at nogle af de tyske Anarkister vare blevne domle til Duden eller Tugthusstraf. Det ser jo besynderligt ud, at man altsaa stiller de Herrer Delinkventer Valget mellem Dod og Tugthus. Ved nærmere

Eftertanke vil man finde, at Telegrammet maa være galt. .Sagen forholder sig saaledes, at de omtalte Anarkister have gjort sig skyldige i flere Forbrydelser og have faaet Dom for hver enkelt, hvad der ofte finder Sted; men Livsstraffen, der exekveres strax, absorberer folgelig Tugthusstraffen, hvis Ikjendelse bliver en ren Formsag. I den foreliggende Anarkist-proces var Gjerningsmændene anklagede for Attentat paa Kejseren og andre Attentater; derfor lod Dommen paa I.ivsstraf cg Tugthus. Meningen af en saadan Dom kunde selv et mindre skarpsindigt Hoved have gættet; den findes ogsaa saaledes 1 tyske Blade. Det er altsaa Ritzaus Bureau, der har oversat Telegrammet galt eller rettet paa det. Moralen heraf synes at være, at Bureauet hellere burde sende Telegrammerne til Bladene i Originalsproget, saa blev de vel i alt Fald i nogle oversat rigtigt.

Fra den unge, begavede landskabsmaler .Yiels Storgaards Haand er der udgaaet en Radering, som er Kunstnerens förste, publicerede Forsog i den Retning. Den er heldig i Valget af

Motivet, og enkelte Ting, navnlig Baggrunden <taar smukt og fint. Tegningen 1 Træstammerne er om end lidt spæd dog elegant og ren, hvorimod Lovpartierne lide af nogen Formloshed. Navnlig Forgrunden er i saa Henseende ikke heldig, ligesom Terrænet i det hele taget er mindre forstaaeligt. Men ellers varsler Raderingen godt for Skovgaards eventuelle Arbejder i denne Kunstart. (I Kommission hos l'iggo l Vin kel Co.).

Breze, Heger, Bidrog og ovrige Forsendelser bedes sendte til . Hjemme og Ude"s Forlag. Brodrene Salmen lem Boghandel, Holbergsgade 3.

Eftertryk af *Hjemme og Ude* 3 Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Sognedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14. j. Sal.

Johannes Magnussen træfies i Reglen hver Sognedag mellem

2 og 3 Studiestræde 16, 3. Sal.

Uregelmæssigheder i »Hjemme og Ude'S Forsendelse bedes godhedsfuldt paatalte for at Bladet strax kan komme Dem i Hænde.

Indhold: Breve fra Turgjénjew til Marja Miljütin. — Moderglæde. Fortælling nf Axel Steenbuch. (Sluuci). — Jakobinerne« Farere. Af //. Taiuei •Ijs origines dc la France Contcmporaine- 3<lie Del ved .V. Setutnderrfk. III. Robespierre (Sluttet.) — Tusend Sjæle. Reman af AUxit Piumtki. Fortsat'. Blandinger. - Tillscg, indeholdere!'. From A Regular Scandal by Otto ltenzou, trandnted by Robert IVIhUc. — Bekjendtgjørelser.Nr. 14.

og de harmonere godt med hverandre; her er slet ikke Tale om Kiv og Bagvaskelse; Byen har fra gammel Tid af kunnet rose sig for sin Humanitet.

Og holder man af at more sigr

Ja! Man besøger gjensidigt hverandre og morer sig.«

Kan De nævne mig nogle Personer ?«

Ja naturligvis! Men hvem ønsker De at vide noget om?«

Findes her en Politimester?

Ja. Feofilakt Semenvtsch Kutscheroff, en Veteran fra Anno 12, en meget agtet Olding.;

Har han Familie?«

Ja, og det oven i Kjøbet en stor Familie.«

Videre.«

Naa ja, videre! Saa er der f. Ex. Kreds-Amtmanden og hans Frue; Advokaten, en ung, endnu ugift Mand; men han ægter snart Politimesterens Datter.

Og Postmesteren:

Jo, her er ogsaa en Postmester; men det er en gammel Mand som jeg, og han sidder meget hjemme.

Det er allesammen Embedsmænd; men er der ingen Godsejere?

Af Godsejere, som altid opholde sig her. findes kun Genera linde Schuvaloff.

Er hun rig?«

Ja, hun er velhavende. Rygtet gjør hende til Millionær. Hun er for øvrigt virkelig Generalinde, hvorfor man ogsaa her kalder hende Gouvernorinde.

Er hun ung endnu?«

Nej, hun er gammel. Hun har en voxen, ugift Datter.

Naa; vil De saa være saa venlig at sige mig,« sagde Kalinovitsch efter en kon Pavse, cm der er Kjoretøjer at faa her i Byen r

184

De mener vel offentlige Kjøretøjer, som man kan faa til Leje? svarede Peter Mikailovitsch. Nej, det findes her ikke. Og hvad skulde det gjøre godt for? De kjender vist ogsaa den Sætning i Statsøkonomien, at hvor der ingen Efterspørgsel er, der er heller ingen Tilbud.

Kalinovitsch var blevet tankefuld.

»Det er ærgerligt,< sagde han. Jeg vilde gjøre nogle Visiter i Dag.«

Aa, det skal De ikke bryde Dem onv svarede Peter Mikailovitsch. Skjønt vi kjender hinanden saa lidt, tillader De mig vel nok at tilbyde Dem min Vogn. Jeg har en smuk Hest og en god, om end ikke nymodens Enspændervogn. Mange Godsejere benytte den, naar de komme til Byen.

De vilde gjøre mig en stor Tjeneste; men det er alt for meget !-<

Det har intet at sige, de: er mig en Glæde at kunne tjene Dem.

Jeg takker!«

Jeg beder! Men jeg har en lille Betingelse at stille, min ærede Herre. Den, der bruger min Hest, maa ogsaa nyde af mit Salt og Brod; han maa spise til Middag hos mig; det er min Hyreløn.

En højst behagelig Betaling, < svarede Kalinovitsch smilende; jeg er kun bange for, at jeg kommer til at opholde Dem.

Ret Dem kun efter Deres Lejlighed, ganske som De vil, svarede Peter Milailovitsch, idet han rejste sig. Paa behageligt Gjensyn, tilføjede han.

Kalinovitsch gav ham hele sin Haand og fulgte ham til Døren.

: Fortættet. J

HJEMME OG UDE.

BLANDINGER

Ritzaus Bureau. — Der er sikkert mange, som har spekuleret paa, hvail Meningen kunde være med et Telegram, som Ritzaus Bureau forleden bragte fra Tyskland, og sotn følgelig stod i alle kjøbenhavnske Blade. Det gik nemlig ud pan, at nogle af de tyske Anarkister vare blevne domle til Duden eller Tugthusstraf. Det ser jo besynderligt ud, at man altsaa stiller de Herrer Delinkventer Valget mellem Dod og Tugthus. Ved nærmere Eftertanke vil man finde, at Telegrammet maa være galt. .Sagen forholder sig saaledes, at de omtalte Anarkister have gjort sig skyldige i flere Forbrydelser og have faaet Dom for hver enkelt, hvad der ofte finder Sted; men Livsstraffen, der exekveres strax, absorberer folgelig Tugthusstraffen, hvis Ikjendelse bliver en ren Formsag. I den foreliggende Anarkist-proces var Gjerningsmændene anklagede for Attentat paa Kejseren og andre

Attentater; derfor lod Dommen paa I.ivsstraf cg Tugthus. Meningen af en saadan Dom kunde selv et mindre skarpsindigt Hoved have gættet; den findes ogsaa saaledes 1 tyske Blade. Det er altsaa Ritzaus Bureau, der har oversat Telegrammet galt eller rettet paa det. Moralen heraf synes at være, at Bureauet hellere burde sende Telegrammerne til Bladene i Originalsproget, saa blev de vel i alt Fald i nogle oversat rigtigt.

Fra den unge, begavede landskabsmaler .Yiels Storgaards Haand er der udgaaet en Radering, som er Kunstnerens förste, publicerede Forsog i den Retning. Den er heldig i Valget af

Motivet, og enkelte Ting, navnlig Baggrunden <taar smukt og fint. Tegningen 1 Træstammerne er om end lidt spæd dog elegant og ren, hvorimod Lovpartierne lide af nogen Formloshed. Navnlig Forgrunden er i saa Henseende ikke heldig, ligesom Terrænet i det hele taget er mindre forstaaeligt. Men ellers varsler Raderingen godt for Skovgaards eventuelle Arbejder i denne Kunstart. (I Kommission hos l'iggo l Vin kel Co.).

Breze, Heger, Bidrog og ovrige Forsendelser bedes sendte til . Hjemme og Ude"s Forlag. Brodrene Salmen lem Boghandel, Holbergsgade 3.

Eftertryk af *Hjemme og Ude* 3 Artikler forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Sognedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14. j. Sal.

Johannes Magnussen træfies i Reglen hver Sognedag mellem

2 og 3 Studiestræde 16, 3. Sal.

Uregelmæssigheder i »Hjemme og Ude'S Forsendelse bedes godhedsfuldt paatalte for at Bladet strax kan komme Dem i Hænde.

A REGULAR SCAN DAL.*)

A COMEDY IN FOUR ACTS

BY

OTTO BENZON,

TRANSLATED BY ROBERT WINTLE.

Dramatis Personal:

Counsellor of state C. \V. Hansen, merchant and manufacturer, Kniglii of the Order of the Danebrog etc. etc. Mrs. Hansen, the Counsellor's consort and stronger-half. Arthur and Fanny Hansen, (dieir childrcn .

Paul Hansen, a young doctor, assistant to a physician at one of the hospitals, (Son of thc Counjcllor by a former marmge . Karen Vahl, Ladyhelp in Counsellor's house.

The Hon. I-L v. Åhnskjold, a somewhat dissipated and weak-minded young nobleman; aspires to Hand of Counsellor's daughter, and is — at first — favourably regarded by her. Peter and a maid, Servants at the Counsellor's. Thc wrac iä laid in our limo, at thc Counactlor'f horne in Copenhagen B'l«'"n Aen i and i and 3 and 4, an inlervat nr «ime day« is «iipposed tn clap«.-.

SCENE IV.

FANNY. KAREN.

Fanny.

It seemed to me tliat Papa and Mama were håving a little bit of squabble.

Karen.

They said more than they really meant, I think.

Fanny.

Yes, that is often the case. Do you think it was about the balt?

Karen.

Perhaps so; but I really don't know.

Fanny.

Are you looking fonvard with pleasure to the ball.5 Karen.

II?

Fanny.

Yes, you! For you will of course dance the whole evening. Karen.

Do you really mean it? Has Mrs. Hansen said so? Fanny.

No, but I say so — and it is my ball; besides it is of course Mama's wish. also. Did you not think so?

Karen (smiling). No I can't say I did.

Fanny.

Yes, but now when you do know it, do you not look forward to it with longing.

Karen Muwly).

Yes—s.

Fanny.

Not more than >yes—st. I think of nothing else, botli day and night. Oh! how I shall dance! Are you not awfully fond of dancing?

Karen.

I have scarcely ever had any opportunity.

Fanny.

You don't say so? Was there really never any dancing in the piaces you lived at before ?

Karen.

Yes there was certainly, but — it is not every body who is so kind and fricndly- as you are, Miss Fanny.

Fanny.

Well but, when you lived at horne?

Karen.

I was only 15 years old, when falher was shipwrecked and we lost all that wc had in the world.

Fanny.

Was your papa a sailor?

Karen.

Fatlier was a ship's captain and owned the vessel that lie sailed. He was run down in the Channel, his ship sank and he himself was drowned. And they would not let us have the insu-rance-tnoney because thc mate, who had had the command on board when the disasier occurred, hade made a mistake and neglected something about the lanterns, I believe. So we were poor and I was obliged to go out into the world to gain my daily bread.

Fanny.

Poor little Karen! And your Mama? What becarae of her'

Karen.

She died about a year after father.

Fanny.

So you have no olher home than ihis..... Yes, bul you

don't however feel as it" you were amongst strangers here, do you? We are all so fond of you. Yes, indeed, we are. Mama is certainly — somewhat striel and a trifle — hm — but for all that she values you highly — yes, upon my word, she does. It so often happens, when there is something or other which I can't succeed in, or don't feel inclined to undertake, thai she holds you up for me as a shining instance of cleverness, and — all that kind of thing.

Karen.

Really?

Fanny.

Yes — and Papa is also so glad to have you here — and Arthur and then Paul. — Yes Paul is such an odd fellow. For at first lie was always lauding your countless virtues to the skies, but for the last two or three monlhs he has been so strangely reserved when we have talked about you. (Karen gcts embarrasscd). Yes but you need not trouble your head about that, for it is not because he has any objection to you. — No, that I am quite sure of. But he is such an odd cliap. That's to say, lie is, believe me, a regular trump of a fellow-——

Karen.

Yes, that he certainly is.

Fanny.

Iiut, he is so — singular. He is nearly always of an exactly opposite opinion to evcrybody else, and he doesn't care a bit about what others take the greatesi interest in. Now, for instance, the ball. I feel sure that he does not look forward to it in the least. — — By the bye, do you know any of the gentlemen who are coming?

Karen.

No, I don't think so.

Fanny.

Do you know what I think is tiresome?

Karen.

No. what?

Fanny.

That one mayn't dance more than once in an evening with the same gentleman.

Karen.

There is porhaps somebody coming, with whom Miss Fanny would like to dance several times?

• Hr. Robekt Wiwtus har anmodet os om at optage nogle Scener af hans engelske OversartteWe af -En Skandale- i .Hjemme og Udo. Yi tillade os henlede vore Læsere* Opmærksomhed paa disse Pruvcr paa ei» 1 det hele ret heldig Gjengivelse af det yndede Lystspil.X r. 18.

Fanny.

No there's not. But for all that, one can otten find these short dances very tcdious. Just as onc has reached that point where llie conversation begins to get a little more — interesting, you know — ihen the inusic stops suddenly, and one gets a new partner, arni has to begin again from the beginning about the weather and the theatres and so on. Ugh! «oes to the piano). No, 1 cenainly prefer a masquerade-ball i'plays a sraltz aoftly).

Karen.

You don't seem to be able to forget that masquerade ball.

Fanny.

Oh! I enjoyed mvself so thoroughly. 1 After a little pausej Tell me. Karen, have you ever been in love?

Karen.

I?

Fanny.

Yes, — you have of course.

Karen.

Why do you think so?

Fanny.

Oh! I suppose, that even- body is attacked by that weakness, when they reach a certain age. (Turns mind on the piano-stool) Do you know what stands in a book I read the other day? »It is first throngh love for a man. that woman learns to know herself«. Do you think there is any sense in that?

Karen.

Well, I scarcely know. It may be quite as often the fault of love, that she is mistaken in herself, as that she learns to know herself. And it can also be the reason why she docs not learn to know him.

Fanny.

\Yhat Jo you mean by that? One can't surely fall in love with a inan that one doesn't know.

Karen.

Yes ihat is just exactly what one can.

Fanny.

Well — perhaps so, in a way. To know is certainly an elastic expression.

Karen.

And when one then sees, that one has been mis—taken--

Fanny.

Yes, but why sliould one be mistaken?

Karen.

Oh, that verv easily happens, when one is young and full of confidence. A man's mere outward appearance and bearing have a great power over us.

Fanny.

Yes, but I would never let tnyself be conqucred by mere outward attractions alone. To be able to love a man, I must also be able to see up to him; he must be in pos session of all the good qualities that — — — — —

Karen.

That you claim of your ideal, and which you therefore ascribe to him. if lie hasn't them, or at any rate acts as if he had tliem.

Fanny.

Acts as if--— —?

Karen.

Yes, people do not willingly show themselves as they really are, when it is in their interests to show themselves otherwise. And that it is, but far too often.

Fanny.

\ es, but one doesn't go and get engaged to a man before one knows him.

- Karen.

Not before one thinks one knows him. And if one then, after håving bound oneself — sees, that one has been mistaken?

Fanny.

Then onc breaks off the match. That is what 1 would do. I would never marry a man whom I could not respect.

ACT II. SCENE IX.

THE COUNSELLOR AND ARTHUR.

Arthur (without looking np from his newspaper).

Maternal love is a beautiful sentiment; so free from vanity or egoism.

The Counsellor.

Well, you are sitting there, are you. I thought I tnight be pretty sure of finding you here. l've been looking for you up in the ofTice.

Arthur.

Why did you look for me in the office, when you thought that you would sure enough find tnc here?

The Counsellor.

Because it was nevertheless possible that you mighl for once be, where you ought to be.

Arthur.

Yes it really happens now and then.

The Counsellor.

Yes, now and then. But generally you are where you ought not to be.

Arthur.

Is not the bosom of one's family the place where a young unprotected fellow ought to be.

Thf. Counsellor.

Oh! Fiddlestick with your family's bosom. The society that you usually patronize is none of the best.

Arthur.

The best — no, I won't go so far as to assert so much. But one must not be too difficult to please — otherwise one gets so easily disappointed.

The Counsellor.

But one can also be too modest in one's pretensions, and that I am afraid you are.

Arthur.

Modesty is the most beautiful virtue of youth.

The Counsellor.

Virtue! Yes, dilate upon virtue — it becomes you so well.

Arthur.

(Pats familiarly the Counsellor an his hack and stomach at the same time).

Well my dear Counsellor, what is it that you have on your mind? For I feel sure that there is something that is worrying you. Come, unbosom yourself like a man.

Tiie Counsellor.

May I beg you to desist in this unseemly familiarity.

Arthur.

I had never thought that fami'.iarity between father and son was unseemly.

The Counsellor

(draws himsclf up with a ser kms look, exactly opposite Arthuri.

What kind of company is that, you are keeping?

Arthur.

\Yhat kind of company? It is composed of young men of the best — — —

Thf. Counsellor.

I ain not speaking of young men. Perhaps, however, you mean to say that you only associatc with young men?

Arthur.

Yes, of course.

The Counsellor.

Yes, of course. I lm! (Suddcnly «tretchcs the letter he has hmd in his hand all thc time, out towards Arthur). You don't perhaps know a young man of the natne of — Theodora?

Arthur (is on Ule point of bursting out into lattghtcr.)

The Counsellor.

Eh? Eh ?

Arthur.

Don't you think it is more probably a lady?

The Counsellor.

It is no lady.87 I

HJEMME OG UDE.

. Nr. 16.

Serge Panine.

Roman af George Ohnet.

Efter Originalens 61de Oplag. Pris 4 Kr., Indb. 5 Kr 25.

Majorens Historier

af

Hans Hopfen.

Indhold: Den fortabte Kammerat. — »Basses« Væddemaal. — Hunden Paillctte. Pris 3 Kr. 75.

S m a a f o 1 k

ar

Hans Hopfen.

Indhold: Paa en Engels Forbon. — Torden om Foraaret. — En Boldts Historie.

Pris 3 Kr. 75.

I Mørkningen.

Proverbe 1 en Akt af Enel. Pris 50 Øre.

Jødiske Fortællinger.

Af

Sacher-Masoch

ved Alfred Ipsen. Pris 2 Kr.

Noveller

af

Hermann Grimm.

Paa Dansk ved A*. Juel-Hansen. Indhold: Cajetan. — Barnet. — Sangerinden. — Landskabsmaleren. Pris 2 Kr.

Hexepræsten

og andre Noveller

«r

Hans Hoffmann.

Avtoriseret Oversættelse ved Joh. Magnussen.

Indhold: Hexepræsten. — Erkeenglen Mikael. — Fotinissa. — Peerke fra Helgoland. Pris 2 Kr. 25, Indb. 3 Kr. 50.

Fabrikanten.

Roman at

Georges Ohnet ved Gfrdvad.

Pris 4 Kr., Indb. 5 Kr. 25.

Waldenbergs Ægteskab.

Roman i tre Dele af Hans Hopfen.

Pris 7 Kr.

Beatrice Ce nei.

Tragedie af

Percy Bysshe Schelley.

Paa dansk ved Johannes Magnussen. Forord af Georg Brandes. Portræt efter Guido Beni. Pris i Kr. 75.

Folkelivsbilleder.

Skizzer og Studier af Vilhelm Østergaard.

Indhold: En stridig Rad. — Pers Kjæreste. — Af en fattig Drengs Historie. — Bro'er Thomas og Suiter Gitte. — Da det slog fejl med Sildene. — 1'krudt. — I .ars Geihe. — En Strand-vaskcrhistoric. Pris 2 Kr. 50, Indb. 3 Kr. 75.Nr. 14.

HJEMME OG UDE.

188

»Hjemme og Ude«, som nu beg-ynder sit andet Kvartal, har i den korte Tid, hvori Bladet har bestaaet, bl. a. bragt følgende Bidrag:

Tolstöy. Hertus: Knud ved Thor Lange.

O o

En Rekognoscering (Kosakkerne) ved Thor Lange. Gjellerup. Det sorte Thermopyle. Hostrup. Til den danske Sonderjyde.

Holberg. Schandorph. Pierre Corneille.

Gamle Soro. » De tre Fuldmægtige.

Rustjcus. Fra Landet. Drachmann'. Tyrkisk Rokoko.

» Folkevandring.

Dostojewskij. Mindre Historier. Urbanus. Fra Byen. Karl Madsen. Hans Makart. Borchsenius. Et Par Blade af Chr. Hviid

Bredahls Bondekronike. Pontoppidan. Introduktion.

Elmgaard. Stakkels Thea. Kaalund. Bekjendelse.

Hannover. Lidt om Krøyer og den danske Malerkunst.

Hans Tegners Holbergillustrationer. Warburg, Carl. Et og andet om Holberg i Sverig.

Meier. Biografiske Notitser om nogle Personer

paa Holbergs Tid. Taine. Jacobinerne. Marat, Danton, Robespierre ved Schandorph. Breve fra Turgj'enjew til Tolstoy. Richardt, Chr. Natur og Kunst. Steenbuch. Moderglæde. Fru Edgreen. Lighed.

Musset. En Aften hos Frk. Rachel ved

Carl Michelsen. Pi semsk i. Tusend Sjæle.

Udgiverne mene saaledes at have opfyldt de Løfter, som gaves ved Bladets Stiftelse, og agte at fortsætte det i samme Aand. Foruden fra ovenfor nævnte Medarbejdere have vi modtaget Lofte om Bidrag bl. a. fra Bjørnstjerne Bjørnson, Jonas Lie, August Strindberg, Harald Høffding, Erna Juel-Hansen o. fl.

Tiltrædende Abonnenter ville gratis faa de Numre, hvori Pisemski's berømte Roman „Tusend Sjæle" er paabegyndt.

Abonnement (3 Kr. Kvartalet) modtages i alle Nordens Boglader, paa Postkontorerne og Brevsamlingssteder

samt hos Bladets Forlægger

Brødr. Salmonsen,

2, holbergsgade. KJØBENHAVN. holbergsgade 2. Telefon Nr. 344.

forlæggere:

BRDR. SALMONSEN.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

r. e. bording NORDISK UGEBLAD

11. Januar 1885.

} Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Søndag.

Nr. 15.

Foraar.

Novellette at C. Verga. Oversat fra italiensk af S. Schandorph.

I_igesom Paolo var ankommen til Milano med sine Noder under Armen — paa den Tid, da Solen straalede for ham hver Dag, og alle Kvinder var saa skjønne — havde han mødt Prinsessen. Pigerne i Magasinet gav hende denne Titel, fordi lutn havde et kjønt Ansigt og tine Hænder, men især fordi hun var lidt snorsnudet. Om Aftenen, naar hendes Kammerater brod ind i Galleriet"") som en Sværm Spurve, foretrak hun at gaa ganske alene, med stiv Holdning under sit hvide Overstykke lige til Garibaldi-porten. Saaledes havde hun truffet Paolo, mens han strejfede om, rugende paa musikalske Tanker og paa ungdommelige Drømme om Berømmelse, en af hine lyksalige Aftener, da han folte sig let nok til at klavre op mod Skyer og Stjærner, eftersom Maven og Pungen tyngede ham saa lidt. Det morede ham at følge baade de behagelige Tanker, som han havde i sig, og dette nydelige lille Pigebarn, som gik saa slank foran ham, medens hun loftede paa sin graa Kjole, naar hun var nodt til at gaa ned ad Trappetrinene paa Taaspidserne i sine lidt tilsmudsede Stovler. Saaledes gjensaa han hende to eller tre Gange, og det endte med, at de kom til at gaa ved Siden af hinanden. Hun brast i Latter ved de förste Ord. hun horte fra ham, saa lo hun bestandig, hver Gang hun modte ham, og trak Latteren langt ud. Hvis hun strax ligefrem havde indladt sig med ham, vilde han ikke mere have søgt hende.

*) Det pragtfulde Galleria Vittorio Eimnanuele, en »tor med Glas bedækket llal i Korstorm, fuld af prægtige Butiker ogKestavra-tioner. soin forbinder Domkirkepladsen med Madsen foran la Scalatheatret i Milano. O. A.

Kndelig en Aften, da det regnede — paa den Tid havde Paolo endnu en Paraply — befandt de sig Arni i Arm paa Gaden, der begyndte at blive ode.

Hun fortalte ham, at hun hed Prinsessen, thi som det tidt sker, dulgte hendes Undseelse sig i hendes virkelige Navn, og han fulgte hende til hendes Dor, et halvt hundrede Skridt fra Porten. Hun vilde ikke have, at nogen, og han mindre end nogen, skulde kunne se i hvilket Slot — til 30 Lire om Maaneden — Prinsessens Forældre levede.

Saaledes henrandt en to, tre Uger. Paolo ventede hende i Galleriet ud imod Silvio Pellicogaden, ind-svøbt i sin tyndslidte Sommeroverfrakke, som Januarvinden klistrede om hans Ben; hun kom let som en Fjer, mens hun holdt Muffen op for det af Kulde rode Ansigt, hun ståk sin Arm ind under hans, og nu morede de sig med at tælle Brostenene under deres langsomme Gang i én, to, tre Graders Kulde. Paolo snakkede vidt og bredt om Fugaer og Kanoner; Pigen troede, det var højitaliensk og bad ham forklare hende de Dele« paa milanesisk. Den første Gang

hun kom op paa hans lille Kammer paa fjerde Sal og horte ham spille paa Klaveret en af disse Romancer, som han saa tidt havde fortalt hende, at han tænkte paa, dukkede en, rigtignok uklar, Forstaaelse op, alt mens hun saa omkring sig, halv nysgjerrig, halv forskrækket; hun mærkede, at hun fik-Vand i Øjnene og udtænkte et rigtigt varmt Kys til ham — men det fik han forst længe efter.

1 Modemagasinet gik Sladderen halv højt bag Papæskerne og Dyngerne af Blomster og Baand, som laa spredte over det store .Arbejdsbord, omNr. 15.

Prinsessens nye Fyr. og de lo meget af denne Numer to, som havde en Overfrakke, der syntes at være skjænket ham al Vor-Herres Barmhjærtighed, og som aldrig gav sin Kjæreste saa meget som en Pjalt Tøj. Prinsessen lod, som om hun ikke forstod det. trak Skuldrene i Vejret og syede tavs og stolt videre.

Den stakkels store Kunstner in spe havde talt saa meget til hende om sin kommende Berømmelse og om alle de skjønne Ting. der skulde vinde denne Gudindes Hjærte, at hun ikke kunde beskylde ham for at have givet sig ud for russisk Fyrste eller en siciliansk Baron, som saa mange Herrer gjorde. En Gang vilde han forære hende en lille Ring, en simpel, glat Guldring, hvori der var indfattet en uægte Perle — det var i de förste Dage i Maaneden. Hun blev rart og takkede ham helt bevæget, og for förste Gang trykkede hun stærkt begge hans Hænder, men vilde ikke modtage Foræringen; maaske havde hun gættet, hvor mange Savn det stakkels Smykke maatte koste den fremtidige Verdi, og dog havde hun taget meget af ham, den anden, uden saa mange Skrupler, ja endog uden synderlig Taknemmelighed. For at gjöre sin Elsker Ære, indlod hun sig paa store Udgifter, hun tog en Dragt paa Kredit hos Corclusio; hun kjobte et Overstykke til tyve Lire paa Corso di Porta Ticinese og Glasperler, som solgtes i Galleria Vecchia. Han, den anden, havde givet hende Smag for og Lyst ti! den Slags Elegance. Paolo vidste det ikke; ej heller vidste han, at hun havde sat sig i Gjæld, og han sagde til hende: Hvor det klæder dig godt! Hun glædede sig ved at hore det, for förste Gang var hun glad oxer ikke at skylde sin Elsker noget af sin Stads.

Om Søndagen, naar Vejret var godt, gik de uden for Konsumtionsgrænsen, eller paa Voldene, eller til Lsola Bella eller til Isola Botta, en af disse Fastlandsøer, der ligge kvalte i Stov. Det var de flotte Dage; saa naar Fortæringen skulde betales, angrede Prinsessen de Daarskaber, de havde gjort i Dagens Løb; hun folte sit Hjærte snore sig sammen og gik hen og støttede Albuerne mod Karmen i Vinduet ud til Haven. Han kom saa hen til hende, satte sig ved Siden af hende. Skulder mod Skulder, og med Øjnene fæstede ud paa det lille Stykke Gront, mens Solen gik ned bag Arco del Scinpione*), folte de en stor og tungsindig Sødme i Sindet. Naar det regnede, fordrev de Tiden paa anden Maade; de kjørte i Omnibus fra Porta Nuova til Porta Ticinese og fra Porta Ticinese til Porta Vittoria; det kostede dem tredive Soldi og saa kjorte de 0111 i to Timer som fornemme Folk. Prinsessen hæklede Blonder og satte Tøjblomster paa Messingstilke i sex Dage, med Tanken paa hin Sondagsglæde; tit spiste den unge Mand ikke til Middag den foregaaende eller den efterfølgende Dag.

Saadan tilbragte de Vinteren og Sommeren, legende Kjærester som Born lege Krig eller Proces-

•) Den pragtfulde af Napoleon I. opforte Triumfbue.

sion. Hun tilstod ham ikke noget ud over dette, og den forelskede unge Mand følte sig alt for fattig til at turde forlange andet. Og dog »holdt hun virkelig saa meget af ham , men hun havde grædt alt for meget for lians, den andens« Skyld, og nu troede hun at være bleven fornuftig.

Oktober kom. Han folte Efteraarets store Melankoli. Han havde foregaaet hende at tage paa Landet, til Soen. De valgte en Dag, da hendes Fader var borte, for at gjöre en Rejse, og det en stor Rejse, som kostede 50 Lire, og de tog til Como, en hel Dags Tur. Da de kom til Værtshuset, spurgte Værten dem, om de vilde tilbage med Aftentoget. Paa Rejsen derhen havde Paolo spurgt Prinsessen, hvorledes hun vilde bære sig ad, hvis hun blev nødt til at blive hjemme fra om Natten; hun havde svaret leende:

- Saa vilde jeg sige, at jeg havde tilbragt Natten i Magasinet med et Arbejde, som hastede.

Nu saa Paolo forvirret paa hende og paa Værten og turde ikke sige noget. Hun bøjede Hovedet og sagde, at de vilde rejse den næste Morgen. Da de var ene, aabnede hun sine Arme imod ham.

Det var skjønne Dage! De spaserede Arm i Arm under de blomstrende Hestekastanier, uden at skjule sig, uden at se paa de skjønne Silkekjoler, som for forbi i firspændige Kareter, eller paa de skinnende nye Hatte paa de unge Kavallerer, som galoperede forbi med Cigar i Munden. Det var prægtige Søndage, naar de soldede for fem Lire; det var yndige Aftener, naar de stod en Time foran Døren, for de skiltes, og alt i alt kun udvexlede en Snes Ord, Haand i Haand, mens ilsomme Vandrere strog forbi. Da de lærte hinanden at kjende, troede de ikke, at de saadan for Alvor skulde komme til at holde af hinanden, nu da de havde Beviser paa det, folte de andre Bekymringer.

Paolo havde aldrig talt til hende om ham, »den anden«, hvis Tilværelse han dog havde gættet lige fra den förste Gang, Prinsessen havde indvilliget i at gaa under hans Paraply. Han havde sluttet det af hundrede Ubetydeligheder, af hundrede intetsigende Smaatræk, af en vis Maade at te sig paa, af Klangen i visse Ord. Nu kom en usund Nysgjerrighed over ham. Paa Bunden af sit Hjærte var hun meget ærlig, og hun betroede ham alt. Paolo sagde intet.

De vidste, at denne Fest en skjøn Dag vilde ende; de vidste det begge, men de gjorde ikke stort ut: af denne Tanke — maaske fordi de endnu havde en lang Ungdoms Fest for sig. Han folte sig endog ligesom lettet ved denne Bekjendelse, som Pigebarnet havde gjort ham, ligesom om den fritog ham paa én Gang for enhver Skrupel og gjorde ham det Ojeblik lettere, naar han engang maatte sige hende Farvel. 1 dette Øjeblik tænkte de begge to derpaa, rolig, som paa noget uundgaaeligt, med en vis forudfattet, ildevarslende Resignation. Men endnu elskede de hinanden og holdt hinanden i Favn.i9i HJEMME

Det blev en helt anden Historie, da den Dag endelig kom.

Den stakkels Djævel trængte haardt til Skotoj og til Smaaskillinger. Hans Sko vare blevne slidte helt op under hans Lob efter at fange sine Kunstnerdrømme og sin ungdommelige Forfængeligheds Fantasterier — disse skæbnesvangre Drømme, som skarevis komme fra alle Italiens Hjørner for at blegne og fordampe under Galleriets funklende Glaskupler, i de kolde Nattetimer eller i de uhyggelige Eftermiddagstimer. Hans smaa Kjærlighedsdaarskaber vare ham for dyre. Naar man i sit fem og tyvende Aar ikke ejer andet end Hjærte og Forstand, har man ikke Lov til at elske, ikke en Gang en Prinsesse; man har ikke Lov til at vende Blikket bort, om det saa kun var for et Øjeblik, under Straf at styrte i Afgrunden, fra den straalende Illusion, som har fortryllet en, og som kan blive ens Fremtids Stjærne"» man maa gaa frem, bestandig frem, med Øjnene hæftede paa dette Fyrtaarn, med begjærlige, med stive Blikke, med lukket Hjærte, med dove Øren, med utrættelig og ubønhørlig Fod maa man træde paa selve Hjærtet.

Paolo blev syg; i tre Dage vidste ingen, ikke en Gang Prinsessen, noget om ham. De vare begyndte, de lange, blege Dage, da man gaar ud at spasere paa de støvede Veje uden for Portene, ud at betragte Juvelerernes Skabe, ud at læse Aviserne, der er klistrede paa Skodderne, de Dage, da Vandet under Flydebroerne gjør en svimmel, og da man ved at se opad, stadig faar Øje paa Domkirkens sylspidse Spir, som gjør en fortumlet. Den Aften, hun stod og ventede i Silvio Pellicogaden var koldere end sædvanlig, Timerne vare længere, og Prinsessen havde ikke mere den sædvanlige ranke og yndefulde Rejsning.

Paa den Tid tilfaldt der ham en kolossal Formue, noget som 4000 Lire om Aaret, mod at han skulde gaa hen og hamre paa Klaveret i Kaféer og ved

amerikanske Koncerter. Han modtog denne Lod med en Glæde, som om han selv havde havt Ret til at vælge den; derefter tænkte han paa Prinsessen. Om Aftenen inviterede han hende til at spise i et reserveret Kabinet hos Bijjt*), ligesom en rig Ødeland. Han havde faaet et Forskud af hundrede Lire, og gav en god Del af dem ud. Den stakkels Pige gjorde store Øjne til dette sardanapalske Gilde, og efter Kaffen, støttede hun, noget tung i Hovedet, Ryggen mod Væggen, mens hun sad paa Divanen. Hun var lidt bleg, lidt bedrovet, men kjonnere end nogen Sinde. Paolo trykkede hyppig sine Læber mod hendes Hals, tæt ved Nakken; hun lod ham gjöre, hvad han vilde,

og saa paa ham med skræmmede Øjne, som havde hun Forudfølelsen af en Ulykke. Han følte sit Hjærte klemt i en Skruestikke, og for at sige hende, at han holdt meget af hende, spurgte han hende, hvad hun vilde gjöre, hvis de aldrig mere lik hinanden at se.

') o en fin Restavration i Galleria Viltorio Emmanuele.

Prinsessen sad ganske stille med lukkede Øjne og rorte sig ikke for at dølge nogle store, blinkende Taarer, som stadig randt ned ad hendes Kinder. Da den unge Mand blev del var, blev han overrasket, Det var förste Gang, han saa hende græde.

— Hvad fejler dig? spurgte han.

Hun svarede ikke eller svarede med kvalt Stemme:

— Ingen Ting.

Hun var lidet meddelsom af Naturen og havde sine smaa barnagtig trodsige Indfald.

— Tænker du paa ham — den anden? spurgte Paolo for förste Gang.

Hun nikkede et Ja.

Og det var sandt. Saa gav hun sig til at hulke.

Den anden! Det vilde sige: Fortiden; det vilde sige: skjønne Dage med Glæde og Sol; Ungdommens Foraar, og saa . . . hendes stakkels Kjærlighed, der var bestemt til at slæbes om, fra en Paolo til en anden, uden at hun kunde græde synderlig, naar hun var bedrovet, uden at gjøre alt for megen Stoj, naar hun var glad. Det vilde sige Nutiden, som var ved at svinde; den unge Mand, der havde en Del af hendes Hjærte, vilde om en Maaned, 0111 et Aar, om to Aar være en fremmed for hende. Maaske Paolo i dette Øjeblik rugede over de samme Tanker i uklar Form, men ikke havde Mod til at aabne Munden. Men han favnede hende tættere og gav sig ogsaa til at græde. De havde begyndt med at le.

— Tager du fra mig? spurgte Prinsessen.

— Hvem har sagt dig det?

— Ingen, men jeg véd det alligevel, jeg gætter det. Vil du rejse?

Han bojede Hovedet. Hun stirrede endnu et Øjeblik paa ham med Øjnene fulde af Taarer, saa vendte hun sig bort og græd ganske stille.

Maaske fordi hun ikke var ganske klar i Hovedet, eller havde Hjærtet alt for fuldt — derefter begyndte hun at lade Munden Iobe og fortalte ham, hvad hun stedse havde skjult for ham af Frygtsomhed eller Selvfølelse; hun fortalte ham, hvorledes det var gaaet hende med »ham, den anden . Hendes Forældre havde, rent ud sagt, ingen Ting; Faderen havde et lille Embede under Jærnbanevæsenet, og Moderen broderede, men havde længe haft svage Øjne, og saa havde Prinsessen taget en Plads i et Modemagasin for at hjælpe lidt paa Familien. Saa havde de kjonne Klæder, hun saa, gjort lidt til det; de smukke Ord, de sagde til hende, havde ogsaa gjort lidt, Exemplet, Forfængeligheden, Letsindigheden, hendes Kammerater, hver havde gjort lidt ... og den unge Fyr, som hun altid fandt paa sin Vej, havde gjort Resten. Hun havde ikke forstaaet, at hun havde gjort noget ondt, før da hun havde mærket, at det var nødvendigt at skjule det for sine Forældre; Faderen var en Gentleman, Moderen var en magelos Kone; de vilde være dode af Sorg, hvis de havde anet noget om det; de vilde aldrig have troet det muligt, at de havde udsat Datteren for Fristelsen. Det var hendes192

egen Skyld . . . eller det var egenlig talt slet ikke hendes Skyld ... ja, men hvis Skyld var det? Hun vilde rigtignok ønske, at hutl aldrig havde gjort den andens Bekjendtskab, nu da hun havde gjort sin Paolos Bekjendtskab, og naar Paolo havde forladt hende, vilde hun ikke mere gjöre nogens Bekjendtskab.

Hun talte med lav Stemme som halvt i Søvne, og støttede Hovedet til hans Skulder.

Da de gik ud fra Biffi dvælede de paa Vejen, idet de gjennemgik hele deres kjære og bedrøvede Minders

sørgelige vio emeis: Hjørnet, hvor de havde mødt hinanden; Trappetrinet, hvor de vare blevne staaende for förste Gang at vexie Ord.

— Du. sagde de, her er det! Nej, det er længere henne.

De gik og drev om, tankeløse; da de skiltes, sagde de begge to: I Morgen.

Dagen efter stod Paolo og pakkede ind. Prinsessen laa paa Knæ foran den gamle Kuffert med de leddelose Hængsler, hjalp ham med at ordne i den de faa Klæder, Bøgerne, Nodehefterne, som han i gainle Dage havde kradset over med hendes Navn. Hun havde saa mange Gange set ham med de Klæder paa. Nu skjulte det ene Stykke det andet, og det skar hende i Hjærtet at se dem forsvinde saaledes, ét efter ét. Paolo rakte hende ét for ét de Klædningsstykker, som han gik hen og tog ud af Kommoden eller Skabet; hun saa et Ojeblik paa dem, vendte og drejede dem, saa lagde luin dem pænt sammen, uden at de slog en Fold, ned mellem Strømper og Lommetørklæder. De sagde ikke mange Ord og lod, som havde de stor Hast.

Pigebarnet havde lagt en gammel Almanak til Side, i hvilken Paolo plejede at gjøre Notitser.

— Vil du lade mig beholde den? spurgte hun.

Han nikkede uden at vende sig om.

Da Kufferten var fuld, var der endnu tilbage hist og her paa Stolene og Knagerækken nogle slidte Klæder og den gamle Overfrakke.

— Paa det Toj vil jeg tænke i Morgen, sagde Paolo.

Pigebarnet stemte Knæet mod Kuffertlaaget, mens hun strammede Remmene ind i Spænderne; saa gik hun hen og tog sit Slør og sin Parasol, som hun havde ladet ligge paa Sengen, og satte sig sørgende paa Kanten. Væggene vare øde og uhyggelige. Der var intet tilbage i Værelset uden denne store Kasse, og Paolo, soin gik frem og tilbage, søgte i Skufferne og samlede det øvrige Tøj i en stor Bylt.

Om Aftenen gik de for sidste Gang ud at spasere. Hun støttede sig frygtsomt til hans Arm, som om hendes Kjæreste begyndte at blive en Fremmed for hende. De gik ind hos Fossati ligesom paa Helligdagene, men de gik tidlig igjen, og de morede sig ikke synderlig. Paolo tænkte paa, at alle disse Folk for Fremtiden vilde vende sig om og finde

Prinsessen — hende, som aldrig tnere skulde faa Paolo at se blandt disse Folk.

De plejede at drikke deres Ol i en tarvelig Kafé paa Foro Bonaparte. Paolo holdt meget af denne store Plads, over hvilken han saa mange Gange havde spaseret om Sommeraftenerne med sin Prinsesse under Armen.

Langt borte fra kunde de hore Musiken fra Café Gnocchi, og de saa de runde Vinduer i Teatro Dal Verme oplyste. Af og til, langs den mørke Gade tuylrede Lys og Folk foran Kaféerne og Ølhallerne. Stjærnernc saa ud, som de skjælvede i en dump og dyb Azur; hist og her i Gadernes Mulm og mellem Træerne glimtede en spids Gasflamme, og foran den strøg sorte og tavse Skygger forbi, to og to. Paolo tænkte: Se, det er den sidste Aften!

De havde sat sig langt fra Mængden paa Hjørnet, der var mindre oplyst, med Ryggen mod en Række vantrevne Buskvæxter, plantede i gamle Petroleumsfonder; Prinsessen rev to halvvisne Blade af og rakte Paolo det ene — forhen vilde hun have givet sig til at le ad, hvad hun gjorde. En blind Mand kom gaaende; han klimprede et helt Repertoire paa sin Guitar; Paolo gav ham al den Skillemynt, han havde i Lommen.

De saas for sidste Gang paa Jærnbanestationen, lige i Afrejsens Øjeblik; i det skyndsomme Farvels bitre, adspredte Stund, et Øjeblik uden Blyhed, uden Aabenhjærtighed, uden Poesi, midt under Afrejsens Pressen paa, Ligegyldighed, Larm og Mylder. Prinsessen fulgte Paolo som en Skygge fra Bagage-expeditionen til Billethullet. Hun gjorde akkurat lige saa mange Trin som han, uden at aabne Munden, med sin Parasol under Armen. Hun var blot saa hvid som et Lin. Han var derimod helt fraværende og saa meget travl ud. Da de skulde træde ind i Ventesalen, forlangte en Betjent at se Billetterne; Paolo viste sin frem, den stakkels Pige havde ingen. Der trykkede de altsaa i en Fart hinandens Haand i Nærværelse af en Masse Mennesker, som trængte paa for at

komme ind, og af Betjenten, som klippede Billetten.

Hun var bleven staaende tæt ved Døren med sin Parasol mellem sine Hænder, som hun endnu ventede paa nogen, betragtende de store Plakater, som vare klistrede paa Væggene, de Rejsende, som gik fra Billetkontoret til Ventesalen; hun ledsagede dem med det samme fortumlede Blik ind i Salen, saa gav hun sig igjen til at se paa de andre, som kom.

Endelig efter en ti Minuters Dødsangst ringede Klokken og Lokomotivpiben hørtes. Pigebarnet knugede sin Parasol stærkt; hun gik saare langsomt bort, en Smule vaklende. Udenfor Stationsbygningen satte hun sig ned paa en Stenbænk.

Farvel du, som gaar fra mig; mit Hjærte har levet med dig! Farvel du, som er gaaet fra mig før193 I

ham! Farvel du, som kommer efter ham! Du vil gaa fra mig, som han er gaaet fra mig, Farvel! — Stakkels Pige!

Og du, du stakkel« store Ølknejpekunstner, gaa du kun og slæb din Lænke med dig; gaa og klæd dig bedre paa og spis bedre hver Dag, gaa du hen og berus disse Drømme fra gamle Dage med Dunst af Tobak og Gin i de fjærne Lande, hvor ingen kjender dig og ingen bryder sig om dig; gaa du kun hen og glem Prinsessen for de andre Prinsesser derovre. naar de Penge, der er samlet ved Kafédoren,

har bortjaget det sorgmodige Billede af det sidste Farvel, I udvexlede i den uhyggelige Ventesal.

Og saa — hvis du kommer tilbage, hverken rig eller fattig, eller dum, eller begejstret, eller synsk soin den Gang — hvis du skulde træffe Prinsessen, saa maa du ikke tale til hende om den skjønne, svundne Tid, om hin Latter og hine Taarer, thi ogsaa hun er bleven fed, hun tager ikke mere Klæder paa Kredit hos Cordusio, hun vil ikke forstaa dig mere.

Og det e." — under Tiden — endnu sørgeligere.

Guiseppe Ribera meel Tilnavnet Spagnoletto.

En Levnetsskildring.

(lifter Robert Dohmes Kunst und Künstler; — ved E. H.

Lie Kur.nner-Biogratier og Karakterisuker, som Kejser Wilhelms Bibliothekar Dr. ÅW-er/ Dohmc har samlet fra Tysklands mest ansete Kunsthistorikere under Titlen < Kunst und Kunstler< (Leipzig 1S79) udgjøre trods det kolossale Værks forskjelligartede Pr.vg et overordentlig interessant Hele. Nedenstaaende I.evnets--kildring af Guiseppe Ribera er forfattet af O. Eheniittinn og tortjener Opmærksomhed paa Grund af sin jævne, upartiske Karakter. Ribera er i og for sig en for vor Tid let tilgængelig Kunstnernatur. Ingen, der har besogt vor kgl. Malerisamling, vil glemme hans ypperlige, hedende Eremit (vistnok fejlagtig benævnt > N'ebucadnezar«), som Galleriet besidder. I dette som i andre af Riberas Billeder beundre vi i lige hoj Grad det energiske, men aldrig raa i Opfattelsen, det inderlige, men aldrig sentimentale i Udtrykket, det virtuosmæssig«-, men aldrig rutincagtige i Behandlingen. Som Maler er han i hoj Grad moderne-. Hans Karnation er aldeles mesterlig, og hans Billeder eje et Lys og en Varme, som var han udgaaet fra en eller anden fransk Nutidsskole. Hans Liv ng Naturel har givet Anledning til en Mængde mere eller mindre romanagtige Biografier. Men man maa modtage Datidens Beretninger med den varsomste Kritik; thi Ribera var en uomtvistelig Partimand og som saadan udsat for at sværtes af sine Modstandere, der i den Henseende ogsaa udrettede alt, hvad de a vnede. Eaenmmtn har da ogsaa undladt at medtage andre Anekdoter end saadanne, der kunne bidrage til at belyse Riberas uhyggelige Samtid i Italien.

Italienske Lokalforfattere som Signorelli. Galanti og Dominici have angivet Gallipoli i Provinsen Lecce, det nuværende Terra d'Otranto, som Riberas Fødested, uden at tage i Betænkning, at Tilnavnet i/o Spagnoletto (den lille Spanier) næppe var opstaaet, hvis det var i Italien, at han förste Gang havde set Dagens Lys. Selv 0111 vel

denne Angivelse kun har fundet ringe Anklang, er det dog forst efter at Iier/nudss*) paa Grundlag af et Daabsregister har paavist, at Ribera er født d. 12teJanuar 1588 i Xativa (Jativa). Valencias nuværende San Felipe, at man er naaet til fuld Vished 0111 denne Malers Hjemstavn. Selv har han tilstrækkelig nøjagtig dokumenteret sin Herkomst paa et Billede af den hellige Mattæus:

') Forfatter af et spansk Kunstnerlexikon.

7ns ep e de Ribeta espanol <h la eiutad de Xativa. r eg/tø de Valencia, Aeaden/ico Romano anno 16jo.

Om hans Ungdom ved man kitn dette, at hans Fader oprindelig bestemte ham for Videnskaben og sendte ham til Universitetet i Valencia. Men Sønnen foretrak dér at lære Maleriet af Francisco Ribalta1). Naar han er udvandret til Italien er ubekjendt, men hans Faders Forflyttelse dertil skal have givet Anledningen. Nogle antage, at han forst har opholdt sig i Neapel og her i Aaret 1606 nydt Caravaggios Undervisning; andre mene, at dette er foregaaet noget tidligere og ikke i Neapel, men i Rom. Palo-mino:1) fortæller, at Ribera, medens han studerede ved Roms Akademi, var saa fattig, at han fristede Livet med de andre Disciples Levninger, og at Lykken i den Grad havde glemt ham, at han endog manglede de nødvendige Lapper til at dække sin Nogenhed med. Men da han tilsidst indsaa, at lian i Rom ikke kunde trives jævnsides med de mange Konkurrenter, skal lian have forladt den evige Stad endog uden sin Prakke, som han i et Værtshus havde maattet efterlade i Pant. En anden Overlevering lyder derimod paa, at en fornem, romersk Prælat skal have interesseret sig for ham, understøttet ham og endog optaget ham i sit Hus, hvor dog Afhængighedens og Taknemmelighedens Lænker i den Grad trykkede den unge. frihedselskende Kunstner, at han skyndte sig med atter at unddrage sig Gjæsteven-skabet. Ganske sikker synes dog kun den Efterretning at være. at han forst har uddannet sig gjennem Studiet af ældre Forbilleder i Rom og Parma, navnlig efter Correggio, og derpaa har han, efter at have udviklet sig videre i Venedig, sluttet sig til den Retning, der bedst maatte stemme med hans Naturel, nemlig Caravaggios. Dette sidste bekræftes simpelt hen gjennem hans Arbejder, men om han og hvor

*j t'. i Castcllnno deila Plana 1551. f sammest. 1628, Valenciaskolens Hoved, uddannede sig efter Seiat/mno ,/et I'iomho.

) Maler og Forfatter, iden spanske Vaxnrr, f. 1655, udgav 1(1. a. en Række Kunstnerbiografier (Madrid 1724).

ham! Farvel du, som kommer efter ham! Du vil gaa fra mig, som han er gaaet fra mig, Farvel! — Stakkels Pige!

Og du, du stakkel« store Ølknejpekunstner, gaa du kun og slæb din Lænke med dig; gaa og klæd dig bedre paa og spis bedre hver Dag, gaa du hen og berus disse Drømme fra gamle Dage med Dunst af Tobak og Gin i de fjærne Lande, hvor ingen kjender dig og ingen bryder sig om dig; gaa du kun hen og glem Prinsessen for de andre Prinsesser derovre. naar de Penge, der er samlet ved Kafédoren,

har bortjaget det sorgmodige Billede af det sidste Farvel, I udvexlede i den uhyggelige Ventesal.

Og saa — hvis du kommer tilbage, hverken rig eller fattig, eller dum, eller begejstret, eller synsk soin den Gang — hvis du skulde træffe Prinsessen, saa maa du ikke tale til hende om den skjønne, svundne Tid, om hin Latter og hine Taarer, thi ogsaa hun er bleven fed, hun tager ikke mere Klæder paa Kredit hos Cordusio, hun vil ikke forstaa dig mere.

Og det e." — under Tiden — endnu sørgeligere.

Guiseppe Ribera meel Tilnavnet Spagnoletto.

En Levnetsskildring.

(lifter Robert Dohmes Kunst und Künstler; — ved E. H.

Lie Kur.nner-Biogratier og Karakterisuker, som Kejser Wilhelms Bibliothekar Dr. ÅW-er/ Dohmc har samlet fra Tysklands mest ansete Kunsthistorikere under Titlen < Kunst und Kunstler< (Leipzig 1S79) udgjøre trods det kolossale Værks forskjelligartede Pr.vg et overordentlig interessant Hele. Nedenstaaende I.evnets--kildring af Guiseppe Ribera er forfattet af O. Eheniittinn og tortjener Opmærksomhed paa Grund af sin jævne, upartiske Karakter. Ribera er i og for sig en for vor Tid let tilgængelig Kunstnernatur. Ingen, der har besogt vor kgl. Malerisamling, vil glemme hans ypperlige, hedende Eremit (vistnok fejlagtig benævnt > N'ebucadnezar«), som Galleriet besidder. I dette som i andre af Riberas Billeder beundre vi i lige hoj Grad det energiske, men aldrig raa i Opfattelsen, det inderlige, men aldrig sentimentale i Udtrykket, det virtuosmæssig«-, men aldrig rutincagtige i Behandlingen. Som Maler er han i hoj Grad moderne-. Hans Karnation er aldeles mesterlig, og hans Billeder eje et Lys og en Varme, som var han udgaaet fra en eller anden fransk Nutidsskole. Hans Liv ng Naturel har givet Anledning til en Mængde mere eller mindre romanagtige Biografier. Men man maa modtage Datidens Beretninger med den varsomste Kritik; thi Ribera var en uomtvistelig Partimand og som saadan udsat for at sværtes af sine Modstandere, der i den Henseende ogsaa udrettede alt, hvad de a vnede. Eaenmmtn har da ogsaa undladt at medtage andre Anekdoter end saadanne, der kunne bidrage til at belyse Riberas uhyggelige Samtid i Italien.

Italienske Lokalforfattere som Signorelli. Galanti og Dominici have angivet Gallipoli i Provinsen Lecce, det nuværende Terra d'Otranto, som Riberas Fødested, uden at tage i Betænkning, at Tilnavnet i/o Spagnoletto (den lille Spanier) næppe var opstaaet, hvis det var i Italien, at han förste Gang havde set Dagens Lys. Selv 0111 vel denne Angivelse kun har fundet ringe Anklang, er det dog forst efter at Iier/nudss*) paa Grundlag af et Daabsregister har paavist, at Ribera er født d. 12teJanuar 1588 i Xativa (Jativa). Valencias nuværende San Felipe, at man er naaet til fuld Vished 0111 denne Malers Hjemstavn. Selv har han tilstrækkelig nøjagtig dokumenteret sin Herkomst paa et Billede af den hellige Mattæus:

') Forfatter af et spansk Kunstnerlexikon.

7ns ep e de Ribeta espanol <h la eiutad de Xativa. r eg/tø de Valencia, Aeaden/ico Romano anno 16jo.

Om hans Ungdom ved man kitn dette, at hans Fader oprindelig bestemte ham for Videnskaben og sendte ham til Universitetet i Valencia. Men Sønnen foretrak dér at lære Maleriet af Francisco Ribalta1). Naar han er udvandret til Italien er ubekjendt, men hans Faders Forflyttelse dertil skal have givet Anledningen. Nogle antage, at han forst har opholdt sig i Neapel og her i Aaret 1606 nydt Caravaggios Undervisning; andre mene, at dette er foregaaet noget tidligere og ikke i Neapel, men i Rom. Palo-mino:1) fortæller, at Ribera, medens han studerede ved Roms Akademi, var saa fattig, at han fristede Livet med de andre Disciples Levninger, og at Lykken i den Grad havde glemt ham, at han endog manglede de nødvendige Lapper til at dække sin Nogenhed med. Men da han tilsidst indsaa, at lian i Rom ikke kunde trives jævnsides med de mange Konkurrenter, skal lian have forladt den evige Stad endog uden sin Prakke, som han i et Værtshus havde maattet efterlade i Pant. En anden Overlevering lyder derimod paa, at en fornem, romersk Prælat skal have interesseret sig for ham, understøttet ham og endog optaget ham i sit Hus, hvor dog Afhængighedens og Taknemmelighedens Lænker i den Grad trykkede den unge. frihedselskende Kunstner, at han skyndte sig med atter at unddrage sig Gjæsteven-skabet. Ganske sikker synes dog kun den Efterretning at være. at han forst har uddannet sig gjennem Studiet af ældre Forbilleder i Rom og Parma, navnlig efter Correggio, og derpaa har han, efter at have udviklet sig videre i Venedig, sluttet sig til den Retning, der bedst maatte stemme med hans Naturel, nemlig Caravaggios. Dette sidste bekræftes simpelt hen gjennem hans Arbejder, men om han og hvor

*j t'. i Castcllnno deila Plana 1551. f sammest. 1628, Valenciaskolens Hoved, uddannede sig efter Seiat/mno ,/et I'iomho.

) Maler og Forfatter, iden spanske Vaxnrr, f. 1655, udgav 1(1. a. en Række Kunstnerbiografier (Madrid 1724).Nr. 15.

han er kommen i personlig Berøring tned ham, er uvist. Hans Ejendommeligheder tale ikke for et direkte Elevforhold. Rigtignok har han den almindelige Retning tilfælles med Caravaggio: den skarpe Iagttagelse og hensynsløse Gjengivelse af den menneskelige Naturs lidenskabelige og dæmoniske Side, og i Behandlingen benytter ogsaa han de dybe Skygger jævnsides med de klare, skarpe Lys. Men paa den anden Side besidder han mange Særegenheder, et saa egent Syn og Gjengivelse af det sete, at man snarere maa kalde ham en Fortsætter end en Elev af Caravaggios Kunst. Følelsen af en Eman-cipationsnodvendighed fra de udlevede Skoler i Rom og Florens med deres skematiske Idealisme og kolde Manér laa i Luften; den store italienske Naturforsker anslog Tonen, og den fandt Gjenklang i den beslægtede Spaniers Sjæl.

Imidlertid lykkedes det ham i Begyndelsen ikke ret at gjøre sig gjældende. Og dog kunde han netop paa denne Tid mest have trængt til en Understøttelse, idet hans Fader, der tjente under de spanske Garnisonstropper, dengang lige var død. Der var i Neapel i Forvejen en Samling af dels indfødte, dels indvandrede, ingenlunde ubetydelige Kræfter, som stod ham i Vejen. Da lykkedes det ham i en rig Kunsthandler ved Navn Cortese at finde en Befordrer af sine Bestræbelser og en Kjøber af sine Malerier, og nu stod hans Stjærnc i Begreb med at stige. Samtidig forstod han at vinde Kunsthandlerens Datter, Leonoras Kjærlighed; han ægtede hende og indtraadte som lykkegjort Mand i Neapels Selskab og erhvervede kort Tid efter endnu ved et Tilfælde den spanske Vicekonges særdeles Gunst. Ribera havde næmlig en Gang stillet et af sine Arbejder til Torre i Solen uden for sin Gadedør, og da det var et af hans særlig karakteristiske, vakte det snart i høj Grad de forbigaaendes Opmærksomhed, og alle blev staaende ved det. Man betragtede det, forbavsedes, diskuterede, gjorde tilsidst Spektakel, og der opstod et formeligt Opløb. Dette gik for sig i Nærheden af det vicekongelige Palads, hvor man naturligvis ogsaa blev nysgjerrig. Statholderen, Hertugen af Ossuna, erkyndigede sig om Aarsagen til Ophidselsen og indbød Kunstneren med samt hans Billede til sig. Dette gjorde et saadant Indtryk paa ham, at han afkjøbte Ribera det og udnævnte denne til sin Hofmaler med en anselig Aarpenge.

Fra dette Øjeblik af havde han slaaet alle sine Rivaler af Marken. Thi han vidste at sætte sig saa fast i den høje Herres Gunst, at denne indsatte ham som opsynshavende ined alle Neapels kunstneriske Foretagender. Denne Magtstilling hidsede yderligere Riberas Ærgjerrighed til Herskesyge, og, understøttet af sit overlegne Talent gjorde han sig snart alle Neapels Malere underdanige. Hvis man tør fæste Lid til Angivelser fra hin Tid, sluttede en Del under hans Ledelse, eller i hvert Fald med hans. Bifald, et Forbund, der gik ud paa, ved ethvert Middel — endog ved lejede Morderes Gift og Dolk — at holde

al fremmed Konkurrence ude. Sammensværgelsens Hovedmænd skal have været Grækeren Bciisario Corencio og Neapolitaneren Giambattista Caracciolo. Den første havde oprindelig uddannet sig efter Tinto-retto, men, praktisk og letbevægelig havde han i Overensstemmelse med Moden bevæget sig ind i Cavalicre d'Arp inos') Manér. Men saa frugtbar han end var, var hans Talent dog langt fra gjennem-trængende, og hans Værker vare uden blivende Betydning. Caracciolo indtager en lignende Plads i Kunsthistorien. Han uddannede sig under sit Ophold i Neapel efter Caravaggio og rejste derpaa til Rom, hvor han med Held uddannede sin Tegning efter Annibal Caraccis Fresker i Palazzo Farnese. Hvad disse to Individer vare i Stand til at begaa, fremgaar f. Ex. deraf, at Corenzio forsøgte at forgive en af sine Elever, Lnigi Rod c r i go -), hvis Dygtighed var begyndt at blive ham mindre bekvem.

Det var ikke blot andre indfødte Kunstnere, — ofte betydelige og overlegne Talenter som Santafede og Massimo Stanzioni, — hvem dette Komplot bragte til at skjælve; da en Katedralkommission havde ladet Cavaliere d'Arpino og Caraccisterne hente fra Rom for at smykke den hellige Januarius' Kapel med Malerier, maatte ogsaa de vige Pladsen. Kun den seige og uforfærdede Giov. LanfrancoÄ) holdt ud til det sidste, hvorimod denne Rivaliseren kostede den blode Dominichino*) Livet. Han døde paa den Tid, sandsynligvis af Gift.

Et uhyggeligt Stykke Kunst- og Kulturhistorie!

Man har givet Ribera Medskyld for disse Begivenheder og navnlig paasagt ham at have været utrættelig i at nedsætte og krænke Dominichino. Ribera skal saaledes have bevæget Vicekongen til at lade Dominichino fuldføre de af ham bestilte Billeder under hans (Riberas) Opsigt, idet han foregav, at Dominichino kun kunde

gjøre noget godt i Anlæget, men derimod ved Fuldførelsen altid ødelagde sine Malerier.

Man gjør imidlertid vel i ikke at fæste Lid til alle disse Historier og navnlig i ikke at tillægge Riberas slette Hensigter Skylden for disse Handlinger. Mod ovennævnte Anekdote er med Rette gjort gjældende, at hvis Neapolitaneren virkelig var Bolog-neseren fjendsk, saa har han nok ladet ham selv forvanske sine godt anlagte Billeder, i Stedet for at stille ham under eget Opsyn i anden Mands Interesse.

Overhovedet er det ikke let at fatte, hvorfor Ribera — rent bortset fra den urokkelige Gunst, hvori han stod og vedblev at staa til Vicekongen — skulde have frygtet Dominichinos Frembringelser saa meget, da dog han selv var den ejendommeligste af de to Naturer.

l) I", i Rom 1570, † sammest. 164.0 eller 42. lians oprindelige

Navn var Joseph Cesari.

*) Fodt i Messuna 15S5. i) Fodt i Parma 15S1, † 1647.

4) Fadt i Bologna 1581, † i Neapel 1641, uddannede sig efter Camcci.95 I

Og Mistilliden til disse Fortællinger paatrænger sig ogsaa, naar man horer hvilken Misgjerning, der tillægges Ribera mod Massimo Stanzioni'). Denne Kunstner, der, udgaaet fra den naturalistiske Skole, søgte at hæve denne til en ideal Forklaring, havde til den hellige Brunos Kapel i St. Martino i Xeapel malet »Christi Lig begrædt . Munkene, der satte stor Pris paa Billedet, vilde en Gang rense det. Da skal Ribera atter ledet af Misundelse have givet dem det ondskabsfulde Raad at benytte et ætsende Pudse-vand. Klosterbrødrene gik i Fælden og overlod ham Maleriet til Restavration, hvorpaa han skal have fordærvet det helt. Nu er ganske vist Billedet, der endnu hænger paa sin Plads, meget angrebet, men det synes langt sandsynligere, at Munkenes eget Klodscri, eller i hvert Fald kun et lost og misforstaaet Raad af Ribera har foraarsaget Skaden. Thi hvorfor skulde ikke Munkene have henvendt sig til Stanzioni, naar denne baade var i Live og nærværende? Saa stor end den ikke uberettigede Ros er, som Kugler yder Stanzioni i disse Ord: 1 Malerierne i St. Martino viser der sig en storartet Skjønhed og Ro, en ædel Simpelhed og Klarhed i Linierne, forbundet med en Fane saa skjøn som den ellers sjældent findes i de Tider, — har Ribera dog ogsaa over for ham i Hovedsagen ingen Grund til en Misundelse, der kunde begaa slige Nederdrægtigheder.

Kort sagt, vi maa tænke os hans Karakter «ærgjerrig og lidenskabelig, men ikke lav. I hvert Fald er det absolut utilladeligt, saaledes som det oftere er sket, at slutte sig til Kunstnerens Karakter af de af ham behandlede Æmner og erklære den for grusom, blodtørstig og ryggeslos. Han har ganske vist malet de forskjelligste Martyrier med ubarmhjærtig Sandhed, men det lader sig dog ingenlunde deraf slutte, at han har været en personlig Ven af slige Slagterier. Og til en saadan have hans Bagvaskere

gjort ham. I hin kirkeligt saa ophidsede Tid, hvor det spanske Hierarkis morke og jesuitiske Aand ogsaa havde Overhaand i Italien, forlangte ikke blot Gejstligheden den Art Midler til at virke paa Gemytterne, men Mængden opfattede dem ogsaa med Begejstring eller i det mindste med Andagt. Ribera var saaledes kun sin Tidsaands bestaltede Tolk.

Og i Sammenhæng med denne skjæve Bedømmelse af hans Personlighed har vel ogsaa Legenden om hans Livs sorgelige Endeligt udviklet sig. Det blev tydet som en Straf for hans talrige Misgjærninger, som maatte Skæbnen nødvendigvis tilsidst revse en Mand som ham. Disse Beretninger skildre først hans Lykke, hans Gunst hos de fornemme med de derfra tilflydende Bestillinger og Rigdomme; endvidere hans smukke og fortræffelige Hustru og hans tvende endnu smukkere Døttre, — og deqiaa følger Reversen. Paa Grund af Masaniellos Opstand kom Don Juan d'Austria til Neapel, og Ribera lagde an paa at vinde hans Gunst. Det varede ikke længe før Prindsen fik Indpas i Malerens Familie, og det paa en saa intim Maade, at han en skjon Dag var forsvunden tilligemed Maria Rosa, den ene af Riberas Døttre. Sagnet fortsætter med at fortælle, at denne Krænkelse af Familieæren

ramte Riberas stolte Faderhjærte saaledes, at han, formorket af Tungsind, frasagde sig Udøvelsen af sin Kunst, trak sig tilbage fra Neapel til et afsides Sted, tilsidst forsvandt og sandsynligvis med egen Vilje druknede i Havet.

Det lyder jo sørgeligt og romantisk nok. Men simple og uimodsigelige Kjendsgjærninger tale derimod, idet nemlig et af hans smukkeste og glædeligste Billeder, Hyrdernes Tilbedelse (i Louvre) er dateret fra 1650, og desuden kjender man to fra 1651 daterede Billeder af ham, medens hin Skæbnetragedie skal være spillet i Aaret 1647 eller senest 48.

(Sluttes).

En Rundrejse.

Af' Émile Zola. Ved I. S.

Lucien Bérard og Hortense Lariviere har været gift i otte I)age. Enkefru Lariviere, Horlenses Moder, har i tredive Aar haft en Legetøjsforretning i Chaussée-d'Antin Gade. Hun er en vindtør, spids Kone med en despotisk Karakter, som ikke har kunnet bringe over sit Hjerte at ,-ifslaa Luciens Frieri — Lucien er eneste Søn af Isenkræmmeren i Kvarteret — men som er fast bestemt paa at have et vaagent Øje med i de unges Hus. I /Egteskabskontrakten har hun afstaaet Legetøjs-butiken til Hortense, men dog forbeholdt sig selv et Værelse i Lejligheden, og i Virkeligheden er det hende, der bliver ved nt styre det hele under Paaskud af at sætte Børnene ind i Tingene.

Det er i Avgust Maaned, Varmen er uhyre, Forretningen

') t'. i Neapel 15S5, † sammest. 1656, kaldet »den neapolitanske

Guiäct.

gaar meget daarligt, og Mme. Lariviere er endnu mere sur end ellers. Hun taaler ikke, at Lucien er et eneste Øjeblik sammen med Hortense. Overraskede hun dem ikke en Morgen i Færd med at omfavne hinanden i Butiken! og det otte Dage efter Brylluppet! Er det passende, og skal det give Forretningen et godt Ry paa sig! Aldrig nogen Sinde tillod hun sin Mand blot saa meget som at rore med en Finger ved sig i Butiken — noget som imidlertid ogsaa sjældent faldt ham ind - og saadan havde de grundet deres Forretning.

Lucien drister sig endnu ikke til at gjøre Oprør, men kysser hemmelig paa Fingeren til sin Kone, naar Svigermoderen vender Ryggen til. Ikke destomindre tillader han sig en Dag at erindre om, at Familien før Brylluppet lovede al betale en Bryllupsrejse for dem. Mme. Lariviere kniber sine Læber sammen.

»Naa ja!- siger hun, I kan tage ud i Vincennes Skoven en Eftermiddag.

De nygifte se forbløffede paa hinanden. Hortense begynder 95 I

Og Mistilliden til disse Fortællinger paatrænger sig ogsaa, naar man horer hvilken Misgjerning, der tillægges Ribera mod Massimo Stanzioni'). Denne Kunstner, der, udgaaet fra den naturalistiske Skole, søgte at hæve denne til en ideal Forklaring, havde til den hellige Brunos Kapel i St. Martino i Xeapel malet »Christi Lig begrædt . Munkene, der satte stor Pris paa Billedet, vilde en Gang rense det. Da skal Ribera atter ledet af Misundelse have givet dem det ondskabsfulde Raad at benytte et ætsende Pudse-vand. Klosterbrødrene gik i Fælden og overlod ham Maleriet til Restavration, hvorpaa han skal have fordærvet det helt. Nu er ganske vist Billedet, der endnu hænger paa sin Plads, meget angrebet, men det synes langt sandsynligere, at Munkenes eget Klodscri, eller i hvert Fald kun et lost og misforstaaet Raad af Ribera har foraarsaget Skaden. Thi hvorfor skulde ikke Munkene have henvendt sig til Stanzioni, naar denne baade var i Live og nærværende? Saa stor end den ikke uberettigede Ros er, som Kugler yder Stanzioni i disse Ord: 1 Malerierne i St. Martino viser der sig en storartet Skjønhed og Ro, en ædel Simpelhed og Klarhed i Linierne, forbundet med en Fane saa skjøn som den ellers sjældent findes i de Tider, — har Ribera dog ogsaa over for ham i Hovedsagen ingen Grund til en Misundelse, der kunde begaa

slige Nederdrægtigheder.

Kort sagt, vi maa tænke os hans Karakter «ærgjerrig og lidenskabelig, men ikke lav. I hvert Fald er det absolut utilladeligt, saaledes som det oftere er sket, at slutte sig til Kunstnerens Karakter af de af ham behandlede Æmner og erklære den for grusom, blodtørstig og ryggeslos. Han har ganske vist malet de forskjelligste Martyrier med ubarmhjærtig Sandhed, men det lader sig dog ingenlunde deraf slutte, at han har været en personlig Ven af slige Slagterier. Og til en saadan have hans Bagvaskere

gjort ham. I hin kirkeligt saa ophidsede Tid, hvor det spanske Hierarkis morke og jesuitiske Aand ogsaa havde Overhaand i Italien, forlangte ikke blot Gejstligheden den Art Midler til at virke paa Gemytterne, men Mængden opfattede dem ogsaa med Begejstring eller i det mindste med Andagt. Ribera var saaledes kun sin Tidsaands bestaltede Tolk.

Og i Sammenhæng med denne skjæve Bedømmelse af hans Personlighed har vel ogsaa Legenden om hans Livs sorgelige Endeligt udviklet sig. Det blev tydet som en Straf for hans talrige Misgjærninger, som maatte Skæbnen nødvendigvis tilsidst revse en Mand som ham. Disse Beretninger skildre først hans Lykke, hans Gunst hos de fornemme med de derfra tilflydende Bestillinger og Rigdomme; endvidere hans smukke og fortræffelige Hustru og hans tvende endnu smukkere Døttre, — og deqiaa følger Reversen. Paa Grund af Masaniellos Opstand kom Don Juan d'Austria til Neapel, og Ribera lagde an paa at vinde hans Gunst. Det varede ikke længe før Prindsen fik Indpas i Malerens Familie, og det paa en saa intim Maade, at han en skjon Dag var forsvunden tilligemed Maria Rosa, den ene af Riberas Døttre. Sagnet fortsætter med at fortælle, at denne Krænkelse af Familieæren ramte Riberas stolte Faderhjærte saaledes, at han, formorket af Tungsind, frasagde sig Udøvelsen af sin Kunst, trak sig tilbage fra Neapel til et afsides Sted, tilsidst forsvandt og sandsynligvis med egen Vilje druknede i Havet.

Det lyder jo sørgeligt og romantisk nok. Men simple og uimodsigelige Kjendsgjærninger tale derimod, idet nemlig et af hans smukkeste og glædeligste Billeder, Hyrdernes Tilbedelse (i Louvre) er dateret fra 1650, og desuden kjender man to fra 1651 daterede Billeder af ham, medens hin Skæbnetragedie skal være spillet i Aaret 1647 eller senest 48.

(Sluttes).

En Rundrejse.

Af' Émile Zola. Ved I. S.

Lucien Bérard og Hortense Lariviere har været gift i otte I)age. Enkefru Lariviere, Horlenses Moder, har i tredive Aar haft en Legetøjsforretning i Chaussée-d'Antin Gade. Hun er en vindtør, spids Kone med en despotisk Karakter, som ikke har kunnet bringe over sit Hjerte at ,-ifslaa Luciens Frieri — Lucien er eneste Søn af Isenkræmmeren i Kvarteret — men som er fast bestemt paa at have et vaagent Øje med i de unges Hus. I /Egteskabskontrakten har hun afstaaet Legetøjs-butiken til Hortense, men dog forbeholdt sig selv et Værelse i Lejligheden, og i Virkeligheden er det hende, der bliver ved nt styre det hele under Paaskud af at sætte Børnene ind i Tingene.

Det er i Avgust Maaned, Varmen er uhyre, Forretningen

') t'. i Neapel 15S5, † sammest. 1656, kaldet »den neapolitanske

Guiäct.

gaar meget daarligt, og Mme. Lariviere er endnu mere sur end ellers. Hun taaler ikke, at Lucien er et eneste Øjeblik sammen med Hortense. Overraskede hun dem ikke en Morgen i Færd med at omfavne hinanden i Butiken! og det otte Dage efter Brylluppet! Er det passende, og skal det give Forretningen et godt Ry paa sig! Aldrig nogen Sinde tillod hun sin Mand blot saa meget som at rore med en Finger ved sig i Butiken — noget som imidlertid ogsaa sjældent faldt ham ind - og saadan havde de grundet deres Forretning.

Lucien drister sig endnu ikke til at gjøre Oprør, men kysser hemmelig paa Fingeren til sin Kone, naar

Svigermoderen vender Ryggen til. Ikke destomindre tillader han sig en Dag at erindre om, at Familien før Brylluppet lovede al betale en Bryllupsrejse for dem. Mme. Lariviere kniber sine Læber sammen.

»Naa ja!- siger hun, I kan tage ud i Vincennes Skoven en Eftermiddag.

De nygifte se forbløffede paa hinanden. Hortense begynder

virkelig at finde sin Moder latterlig. Det er næppe, hun en Gang faar Lov at være ene med sin Mand om Natten. Ved den mindste Stoj kommer Mme. Lariviére paa hare Fodder og banker paa deres Dor for at spørge, om nogen er syg, og naar de saa svarer hende, al de har det udmærket, raaber hun:

Saa gjorde I bedre i at sove — i Morgen sidder I og falder i Sovn i Butiken.

De: er ikke til at holde ud mere. Lucien opregner alle de handlende i Kvarteret, som gjør Lystrejser, medens deres Forældre eller en betroet Kommis passer Forretningen. Der er Handskemageren paa Hjørnet af La Favette Gade, han er i Dieppe; der er Knivsmeden i St. Nicolas Gade, som nvlig er rejst til Luchon, og Guldsmeden paa Boulevarden, som har taget sin Kone med iil Schweiz; alle Mennesker tager sig en Maaneds Ferie.

Du ødelægger Forretningen, forstaar du det! skriger Mme. Lariviére. I salig Larivieres Tid tog vi en Gang om Aaret til Vincennes, og det var anden Paaskedag, og vi befandt os saamænd udmærket. Nu skal jeg sige dig noget, og det er: du odelægger Forretningen ved denne Lyst til at lobe omkring i Verden. Ja, Forretningen er ødelagt!«

Men, det var dog dejligt for os at gjøre en Rejsen-vover Hortense at sige. Husk paa, Moder, du gav selv dit Samtykke.-

Maaske, men det var før Brylluppet. For Brylluppet siger man alle Slags Dumheder — ikke? Men nu skal vi være alvorlige.«

Luden gaar sin Vej for at undgaa Strid. Han har en rasende Lyst til at kvæle sin Svigermoder. Da han efter to Timers Forlob kommer tilbage, er han aldeles forandret, han taler med blid Røst til Mine. Lariviére, og et lille Smil lurer i Mundvigen

Om Aftenen spørger han sin Kone:

Har du været i Normandietr

Det véd du jo godt, jeg ikke har, svarer Hortense. Jeg har aldrig været længer end i Vincennes Skoven. <

Den næste Dag slaar der som et Lyn ned i Legetøjs-butiken. Luciens Fader, Faer Bérard, som han bliver kaldt i Kvarteret, hvor han er bekjendt som en stor Bonvivant, melder sig til Frokost. Ved Kaffen udbryder han: . Jeg har en Present med til vore Børn.'

Han trækker triumferende to Jærnbanebilletter op af Lommen.

Hvad er det. De har dér, spørger Svigermoderen med halvkvalt Stemme.

Dét r det er to første Klasses Billetter til en Rundrejse i Normandiet. Naa, mine kjære Børn, saadan en Maaned i den friske Luft vil gjöre godt, hvad? I kommer hjem igjen saa friske som to Roser.

Mme. Lariviére er tilintetgjort. Hun vil protestere, men i sit inderste Hjerte skotter hun ikke om at komme i Strid med Fa'er Bérard, som altid beholder det sidste Ord. Hun bliver fuldstændig bestyrtet, da Isenkræmmeren taler om strax at ledsage de rejsende til Banegaarden. Han vil ikke slippe dem, før han ser dem vel inde i Koupeen.

Det er godt. erklærer hun med undertrykt Raseri, jbortfor kun min Datter. Jeg har ikke noget derimod, saa kysses de da ikke mere i Butikken, og jeg skal nok vogte paa Husets Ære.«

Endelig er de nygifte da paa Saint-l^azare Banegaarden. Svigerfaderen, der akkurat har givet dem Tid til at kaste nogle Klæder og Linned i en Kuffert, følger dem dertil. Han giver dem et rigtigt Smækkys paa Kinderne og anbefaler dem at se alting, saa de kan fortælle ham om det. Det vil more ham.

Lucien og Hortense skynde sig ud paa Perronen for at søge en tom Koupé. De ere saa heldige at tinde en, stige ind og belave sig paa endelig at være ene, da en Herre med Briller til deres store Sorg gjør dem Selskab. Toget sættes just da i Gang, Herren betragter dem med en alvorlig Mine, og Hortense, fortvivlet, — drejer Hovedet og lader, som om hun ser ud paa Landskabet: hun faar Taarer i Øjnene, og kan ikke en Gang se Træerne. Lucien forsøger paa en snild Maade at blive af med den gamle Herre, og det lykkes ham ikke. Et Øjeblik haaber han, at deres Rejsekammerat vil staa ud i Mantes eller Vernon. Forgjæves Haab, Herren skal med lige til Havre.

Forbitret tager endelig Lucien Mod til sig og griber sin Kones Haand. Naar alt kommer til alt, saa er de gifte oc har Lov til at vise deres Kjærlighed. Men den gamle H<.rres Blik bliver mere og mere strængt, og det er saa øjensynligt, at han misbilliger deres Opførsel, at den unge Kone rødmende tager sin Haand til sig. Rejsen fortsættes under en trykkende Tavshed. Rindelig ere de lykkeligvis i Rouen.

Før Lucien forlod Paris, havde han kjøbt en Rejsebog.

De tage ind i et anbefalet Hotel og er strax et Bytte for Opvarterne. Ved Table d'höte vove de næppe at tale sammen alle Mennesker se paa dem. De gaa tidlig i Seng; men Skillevæggene er saa tynde, at deres Naboer baade til hoire og venstre ikke kunne gjøre en Bevægelse, uden at de hore den. De vove selvfølgelig ikke at røre sig, næppe at hoste i Sengen.

Lad os nu se Byen, siger Lucien, da de staa op om Morgenen, og saa rask videre til Havre.

Hele Dagen er de paa Benene. De se Domkirken, hvor man viser dem Smørtaarnet et Taarn, der blev bygget for en Afgift, som Gejstligheden havde lagt paa Smørret der i Omegnen. De besøge de gamle normandiske Hertugers Palads, de gamle Kirker, hvor der nu er Kornmagasins, Jeanne d'Arcs Plads, Museet, ja endogsaa Kirkegaarden. Det er som en Pligt, de udføre, de skaane sig ikke for et eneste historisk Hus. Hortense især kjeder sig næsten til Døde, og hun er saa træt, at hun den næste Dag sover i Koupeen.

I Havre venter der dem en ny Gjenvordighed. Sengene i det Hotel, hvor de tage ind, ere saa smalle, at man maa give dem et Værelse med to Senge. Hortense sér en Fornærmelse heri og giver sig til at græde. Lucien stiller hende tilfreds med at forsikre hende om, at de kun skulle blive der, til de faa Byen set. Og saa begynde de igjen deres taabelige Løben omkring.

Og de tage bort fra Havre, og de standse nogle Dage i alle de vigtigste Byer, som Rejsebogen giver Anvisning paa. I deres Hoveder er der et Virvar af Gader og Monumenter blandet med Kirker, og de ere gjort sløve ved denne hurtige Vexlen af Udsigter, som de ingen Interesse have for. Intel Sted have de endnu fundet en Lykkens og Fredens Krog, hvor de langt fra nysgjerrige Mennesker kunne kysses i Fred. De ere komne dertil, at de ikke mere se paa noget, men fortsætte deres Rejse som et Hoveriarbejde, de ikke kunne blive197

Nr. 14.

fri for. Siden de nu en Gang er rejst ud, maa de ogsaa hjem igjen. En Aften i Cherbourg undslipper der Lucien disse alvorlige Ord: Nej, saa tror jeg, at jeg dog foretrækker din Moder.

Næste Dag rejse de til Granville. Lucien er tungsindig og stirrer barsk ud paa Landskabet, hvis Marker strække sig vifteformigt paa begge Sider af Vejen. Pludselig, idet Toget standser ved en lille Station, hvis Navn de knap hore, et vndigt lille Stykke Grønsvær omgivet af Træer, raaber Lucien:

Lad os komme ud her, min elskede, skynd dig!<

Men denne Station er slet ikke omtalt i Rejsebogen, siger Hortense forbavset.

Rejsebogen! Rejsebogen! gjentager han, du skal faa at se, hvad jeg vil gjøre med den:

Men vor Bagage.3

Jeg bryder mig Pokker om vor Bagage!.

Hortense stiger ud. Toget kjører videre og lader dem tilbage paa den yndige gronne Eng. Saa snart de træde ud af

den lille Station, ere de midt ude paa Landet. Ingen Støj! Fuglene synge i Træerne, og en klar Bæk løber gjennem en lille Dal. Det første, Lucien gjør, er at kaste Rejsebogen ud i en Vandpyt. Nu er det gjort, nu er de endelig fri!

Tre hundrede Skridt derfra er der et isoleret Gjæst-giversted. Værtinden giver dem et stort Værelse, saa hvidt som Sne, saa yndig foraarsfriskt. Murene ere halvanden Alen tykke; desuden findes der ingen andre rejsende, og det er kun Hønsene, som nysgjerrig se paa dem.

Vore Billetter gjælde endnu en Uge, siger Lucien, »godt, vi ville tilbringe vore otte Dage her.

Hvilken henrivende Uge! Fra den tidlige Morgenstund vandre de omkring, tinde skjulte Stier, fordybe sig i en Skov, hvile paa Skraaningen af en Høj, og saadan leve de Dagene hen, skjulte i det høje Græs, som skjærmer deres unge

Kjærlighed. Eller ogsaa følge de Bækken; Hortense løber af Sted som en Skolepige, der er sluppet fri, saa tager hun Støvler og Strømper af og sopper ud i Vandet. Lucien gjør hende forskrækket ved pludselig at kysse hende paa Nakken, og hun skriger højt. Deres Mangel paa Tøj, dette, at de mangle det nødvendige, morer dem usigeligt. De ere henrykte over at være ene i en Udørk, hvor ingen Mennesker aner, de er. Hortense har laant noget af Værtindens Linned, Lærreds Chemiser saa grove, at de kradse hendes Hud og faa hende til at le. Deres Værelse er saa muntert! I otte Timer af Døgnet, naar den mørke og tavse Natur ikke frister dem mere, lukke de sig inde her, og de give Ordre til, at man ikke maa vække dem. Lucien gaar ned paa Morgensko og bringer selv Frokosten op, .Eg og Koteletter, og ingen faar Lov til at komme ind i deres Værelse Det er fortryllende Maaltider, indtagne paa Sengekanten, og de synes ikke at faa Ende, takket være alle de mange Kys.

Den syvende Dag blive de overraskede og fortvivlede over, at Tiden er gaaet saa hurtigt. De rejse bort uden saa meget som at ville vide Navnet paa det Sted, hvor de have elsket hinanden. De have der nydt en Fjerdedel af deres Honningmaaned! Først i Paris faa de deres Bagage igjen.

Da Fa'r Bérard spørger dem ud, blive de forvirrede. De have set Havet ved Caen, og de tlvtter Smortaarnet fra Rouen til Havre.

Men for Pokker!» raaber Isenkræmmeren, 1 fortæller slet ikke noget om Cherbourg — og Tøjhuset?

Aa! svarer Lucien ganske rolig, «alt for lille et Tøjhus, det mangler Træer.

Mme. Lariviére, som er vred endnu, trækker paa Skuldrene og mumler: Er det Umagen værdt at rejse! De véd ikke en Gang Besked med Monumenterne. Se saa, Hortense, nu har vi haft Narrestreger nok, nu til Forretningen!«

T li send Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Kort ut

Paa Hjemvejen var den gamle Mand mere tankefuld end ellers, og af og til udbrød han:

Ak, den Ungdom, den Ungdom! — Forstand har den maaske mere af end vi gamle; men med Hjærtet er det daarligt bevendt! tilføjede han, da han var kommet op ad Trappen, hvorpaa han underrettede Pebgia om, at de havde en Gjast til Middag.

Det véd jeg nok, sagde hun og løb ned i Kjælderen.

Efter at Peter Mikailovitsch havde klædt sig om og befalet, at Vognen skulde sendes hen til Kalinovitsch, gik han ind i Salen lii sin Dalter, kyssede hende, satte sig og gav sig igjen til at spekulere.

Fader, har De sét den nye Inspektør?

Ja, mit Barn, jeg var saa heldig at gjøre hans Bekjendtskab,- svarede Peter Mikailovitsch med et svagt Smil.

»Er han ung?-

»Ja! — En elegant — og aabenbart en forstandig Mand, kun synes jeg, han er noget stolt. Han modtog vore

brave

Folk, som om han var Guvernør — saadan fra oven. Det er ikke pænt; det gjør ham ingen .-Ere.

Hvorfor ikke? Naar det er i Bevidstheden om sin egen Værdighed?; svarede Nastenka. Deres Lærere er rare Mennesker, men ikke andet.

Hvad det nu ogsaa er for Mennesker, • indvendte Peter Mikailovitsch, saa behøvede han ikke at stikke Næsen saadan i Vejret. -

»Hvorfor bad De ham til Middag, naar han er saa arrogant spurgte Nastenka.

Fordi jeg vil tale med ham om Lærerne; man maa faa ham til at tage dem paa den rigtige Maade,, sagde Peter Mikailovitsch.

Jeg havde i alt Fald ikke sendt ham Vognen; lad ham dog komme til Fods, sagde Nastenka.

Hold op med den dumme Snak, svarede Peter Mikailovitsch, der allerede var blevet ærgerlig. Hvad skulde det skade Vognen. Han æder den da ikke. Han197

Nr. 14.

fri for. Siden de nu en Gang er rejst ud, maa de ogsaa hjem igjen. En Aften i Cherbourg undslipper der Lucien disse alvorlige Ord: Nej, saa tror jeg, at jeg dog foretrækker din Moder.

Næste Dag rejse de til Granville. Lucien er tungsindig og stirrer barsk ud paa Landskabet, hvis Marker strække sig vifteformigt paa begge Sider af Vejen. Pludselig, idet Toget standser ved en lille Station, hvis Navn de knap hore, et vndigt lille Stykke Grønsvær omgivet af Træer, raaber Lucien:

Lad os komme ud her, min elskede, skynd dig!<

Men denne Station er slet ikke omtalt i Rejsebogen, siger Hortense forbavset.

Rejsebogen! Rejsebogen! gjentager han, du skal faa at se, hvad jeg vil gjøre med den:

Men vor Bagage.3

Jeg bryder mig Pokker om vor Bagage!.

Hortense stiger ud. Toget kjører videre og lader dem tilbage paa den yndige gronne Eng. Saa snart de træde ud af den lille Station, ere de midt ude paa Landet. Ingen Støj! Fuglene synge i Træerne, og en klar Bæk løber gjennem en lille Dal. Det første, Lucien gjør, er at kaste Rejsebogen ud i en Vandpyt. Nu er det gjort, nu er de endelig fri!

Tre hundrede Skridt derfra er der et isoleret Gjæst-giversted. Værtinden giver dem et stort Værelse, saa hvidt som Sne, saa yndig foraarsfriskt. Murene ere halvanden Alen tykke; desuden findes der ingen andre rejsende, og det er kun Hønsene, som nysgjerrig se paa dem.

Vore Billetter gjælde endnu en Uge, siger Lucien, »godt, vi ville tilbringe vore otte Dage her.

Hvilken henrivende Uge! Fra den tidlige Morgenstund vandre de omkring, tinde skjulte Stier, fordybe sig i en Skov, hvile paa Skraaningen af en Høj, og saadan leve de Dagene hen, skjulte i det høje Græs, som skjærmer deres unge

Kjærlighed. Eller ogsaa følge de Bækken; Hortense løber af Sted som en Skolepige, der er sluppet fri, saa tager hun Støvler og Strømper af og sopper ud i Vandet. Lucien gjør hende forskrækket ved pludselig at kysse hende paa Nakken, og hun skriger højt. Deres Mangel paa Tøj, dette, at de mangle det nødvendige, morer dem usigeligt. De ere henrykte over at være ene i en Udørk, hvor ingen Mennesker aner, de er. Hortense har laant noget af Værtindens Linned, Lærreds Chemiser saa grove, at de kradse hendes Hud og faa hende til at le. Deres Værelse er saa muntert! I otte Timer af Døgnet, naar den mørke og tavse Natur ikke frister dem mere, lukke de sig inde her, og de give Ordre til, at man ikke maa vække dem. Lucien gaar ned paa Morgensko og bringer selv Frokosten op, .Eg og Koteletter, og ingen faar Lov til at komme ind i deres Værelse Det er fortryllende Maaltider, indtagne

paa Sengekanten, og de synes ikke at faa Ende, takket være alle de mange Kys.

Den syvende Dag blive de overraskede og fortvivlede over, at Tiden er gaaet saa hurtigt. De rejse bort uden saa meget som at ville vide Navnet paa det Sted, hvor de have elsket hinanden. De have der nydt en Fjerdedel af deres Honningmaaned! Først i Paris faa de deres Bagage igjen.

Da Fa'r Bérard spørger dem ud, blive de forvirrede. De have set Havet ved Caen, og de tlvtter Smortaarnet fra Rouen til Havre.

Men for Pokker!» raaber Isenkræmmeren, 1 fortæller slet ikke noget om Cherbourg — og Tøjhuset?

Aa! svarer Lucien ganske rolig, «alt for lille et Tøjhus, det mangler Træer.

Mme. Lariviére, som er vred endnu, trækker paa Skuldrene og mumler: Er det Umagen værdt at rejse! De véd ikke en Gang Besked med Monumenterne. Se saa, Hortense, nu har vi haft Narrestreger nok, nu til Forretningen!«

T li send Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Kort ut

Paa Hjemvejen var den gamle Mand mere tankefuld end ellers, og af og til udbrød han:

Ak, den Ungdom, den Ungdom! — Forstand har den maaske mere af end vi gamle; men med Hjærtet er det daarligt bevendt! tilføjede han, da han var kommet op ad Trappen, hvorpaa han underrettede Pebgia om, at de havde en Gjast til Middag.

Det véd jeg nok, sagde hun og løb ned i Kjælderen.

Efter at Peter Mikailovitsch havde klædt sig om og befalet, at Vognen skulde sendes hen til Kalinovitsch, gik han ind i Salen lii sin Dalter, kyssede hende, satte sig og gav sig igjen til at spekulere.

Fader, har De sét den nye Inspektør?

Ja, mit Barn, jeg var saa heldig at gjøre hans Bekjendtskab,- svarede Peter Mikailovitsch med et svagt Smil.

»Er han ung?-

»Ja! — En elegant — og aabenbart en forstandig Mand, kun synes jeg, han er noget stolt. Han modtog vore brave

Folk, som om han var Guvernør — saadan fra oven. Det er ikke pænt; det gjør ham ingen .-Ere.

Hvorfor ikke? Naar det er i Bevidstheden om sin egen Værdighed?; svarede Nastenka. Deres Lærere er rare Mennesker, men ikke andet.

Hvad det nu ogsaa er for Mennesker, • indvendte Peter Mikailovitsch, saa behøvede han ikke at stikke Næsen saadan i Vejret. -

»Hvorfor bad De ham til Middag, naar han er saa arrogant spurgte Nastenka.

Fordi jeg vil tale med ham om Lærerne; man maa faa ham til at tage dem paa den rigtige Maade,, sagde Peter Mikailovitsch.

Jeg havde i alt Fald ikke sendt ham Vognen; lad ham dog komme til Fods, sagde Nastenka.

Hold op med den dumme Snak, svarede Peter Mikailovitsch, der allerede var blevet ærgerlig. Hvad skulde det skade Vognen. Han æder den da ikke. HanNr. 18.

vil gjöre Visiter og kan da ikke farte hele Bven igjennem til Fods. -

»Gjöre Visiter! Han kom forst i Gaar og vil allerede gjöre Visiter i Dag! udbrod Nastenka spotsk.

Er det nogef at blive forundret over? Det er jo ganske rigtigt.^

Lige over for Lærerne er han vigtig, og de andre løber han hen og gjør sig lækker for, skjønt han lige er kommet. Saa er han altsaa simpelthen dum.

Det var en rask Slutning. Vær dog ikke saa hurtig med din Dom. Jeg kan ikke se noget dumt i det. Han skal leve her i Byen og vil kjende alle.

Det er ogsaa Umagen værdt! — naar han blot er et fornuftigt Menneske!«

Hvorfor er det ikke Umagen værdt? Folk her ere meget agtværdige . . . Det er ikke pænt af dig, og jeg synes aldeles ikke om, sagde Peter Mikailovitsch og bankede paa Bordet med Fingeren, at du slet ikke har nogen Kjærlighed til Folk. Hvad har de gjort dig?

Jeg antager ikke, der er nogen, som trænger til min Kjærlighed.

Gud og Menneskets eget Hjærte trænger til Kjærlighed. At leve paa Jorden uden Kjærlighed til sine Medmennesker er tungt og syndigt, sagde den gamle alvorligt.

Nastenka svarede med et halvt foragteligt Smil.

Peter Mikailovitsch og hans Datter stredes ofte og varmt om dette Thema.

Fjerde Kapitel,

Kl. 12 var Kalinovitsch, der havde taget sin Uniform af og derpaa ifort sig sort Kjole, sort Atlaskes Halstørklæde og en sort Flojelsvest og desuden en nv Overfrakke, rede til at gjøre Visiter; men da han saå den Ekvipage, man havde sendt ham, traadte han forskrækket tilbage. Hesten, om hvilken Peter Mikailovitsch havde talt i saa smigrende Udtryk, var rigtig nok paa Grund af den utrættelige Pelagias Anstrængelser særdeles velnæret; men det store, fede Hoved, de hængende Øren og de tykke, langhaarede Bén vidnede tydelig nok om dens solide Alder, dens lymfatiske Konstitution og fromme Karakter. Seletøjet, som Husholdersken ogsaa selv havde kjøbt, udmærkede sig mere ved Soliditet end ved Elegance. Vognen havde kolossale Hjul, høje Springfjedre og et klodset Kuskesæde. Og endelig, som Kronen paa Værket, paa Bukken sad Uhyret Gavrilytsch, indhyllet i en graa Armjak, som maatte have tilhørt en lang Bonde, med en sammentrykket, graa, med Lammeskind kantet Hue, under hvilken kun saas et lille Stykke af hans Ansigt og den stride Knebelsbart. Da Kalinovitsch viste sig, tog Rivejærn Huen af og bukkede.

Den unge Inspektør var en Tid lang i Tvivl, om han skulde kjøre i denne Ekvipage eller ikke? Men der varingen Ting at gjøre, han kunde ikke faa nogen anden. Han satte en spotsk Mine op og steg ind i Vognen efter at have befalet at kjøre ham til Politimesteren, som boede paa Raadhuset.

Da Kalinovitsch traadte ind i det første Værelse, saå han gjennem den aabne Dør en Dame med opløst Haar, i kort Trøje og Skjørt, som, da hun lik Øje paa ham, udbrød:

Herre Gud, her kommer ogsaa alle Slags Mennesker rendende! Og som en Paafugl svævede hun ud af Værelset.

Kalinovitsch var alene: han begyndte at stampe med Foden. Saa viste der sig en tyk Tjenestepige, barfodet og i en hjemmevævet Kjole.

Hvad vil De?« spurgte hun.

Tager Herskabet imod? sagde Kalinovitsch.

Pigen saå paa ham med store Øjne.

Olgunta . . . Fruentimmer! Hvem er det, du snakker med? Det var Politimesterens Røst, man hørte.

Pigen gik ind til sin Herre.

Der er nogen der inde; jeg har aldrig sét ham før; eg véd ikke, hvem det er, sagde hun.

Naa, hvem er det ? <

Jeg véd det ikke, Herre.

Gaa ind og sig til ham, at hvis der er noget, han vil, saa kan han komme hen paa Kontoret. Jeg har ingen Tid. sagde Politimesteren bestemt.

Herren har ingen Tid, De kan komme op paa Politikontoret siden, ! sagde Pigen, da hun kom ud igjen.

Kalinovitsch smilede.

Vær saa venlig og aflever mit Kort. sagde han, idet han gav hende to Visitkort med ombøjede Hjørner.

Er det til Herren? spurgte hun.

Ja, svarede Kalinovitsch, idet han gik sin Vej.

Det er Dyr og ikke Mennesker, sagde han, idet han steg op i Vognen, og han foresatte sig ikke at gjøre Bekjendtskab med flere Embedsmænd.

Men da han indsaa, at det endnu var for tidligt til en Stadsvisit hos Generalinden, og han bemærkede Postskiltet paa det næste Hus, saa lod han sig kjore hen til den Trappe, der førte ned paa Gaden. Postmesteren var øjensynlig Sikker-hedskommissær. Hans Gadedør var den eneste i hele Byen, som var atlaaset, og der var en Klokkestræng ved Siden af. Kalinovitsch ringede i det mindste fem Gange. Endelig lød der langsomme Trin paa Trappen, det gav et Knæk i Laasen, og i Doren viste der sig en lang, mager Mand med Drankeransigt, en hvid, vævet Nathue, runde Brilleglas og en lang luvslidt, graa Overfrakke.

Er Postmesteren hjemme? spurgte Kalinovitsch.

Det er mig. Hvad staar til Tjeneste? • svarede den gamle med en drævende, monoton og h;es Stemme.

Kalinovitsch forklarede, at lian vilde gjøre ham en Visit.

.la saa!... Mange Tak, mange Tak, Herre. Værsartig!« sagde Postmesteren og forte sin Gjæst gjennem en lang, kold Sal, paa hvis Vægge der hang Oliemalerier, som imidlertid var blevet saa mørke og sværtede, at det var umuligt ved første Blik at se, hvad de forestillede. Næsten alle Vinduer var fulde af Geranier, som udbredte en stærk, bedøvende Lugt. I det næste Værelse hang der ligeledes Billeder af samme Kolorit; næsten hele det forreste Hjørne optoges af et Skab med Helgenbilleder, paa et Bord af umalet Egetræ laa der en aaben Bog i Pergamentbind med Ryggen op ad. Paa Væggen ved Bordet hang der en meget fint udført Fremstilling i Elfenbén af Kristus' Nedtagelse fra Korset, Stolene var af umalet Egetræ, høje og forsynede med grove Lædersæder. Efter at Postmesteren havde bedi Kalinovitsch om at sætte sig, betragtede han ham gjennem sine Briller og lav. Kalinovitsch sagde heller ingen Ting.

De er altsaa kommet i Hr. Godnievs Sted? spurgte endelig Oldingen.99 I_

Ja, svarede Kalinovitsch.

Ja, ja! Del er et godt Embede. Deres Formand har ført et luxuriost Liv og dog tjent sig en Formue. Det er et godt Embede! sagde han drævende.

Kalinovitsch gjorde en Grimace.

Naa, hvor har De saa været ansat tidligere? spurgte Postmesteren efter en Pavse.

Det er først to Aar, siden jeg forlod Universitetet i Moskov, og jeg har endnu slet ikke haft nogen Ansættelse.^

Universitetet i Moskov? Naa ja, naa ja, Herre. Dér har mange lærde Mænd faaet deres Opdragelse. Aa, Herre

Gud, aa, Herre Gud! sagde Postmesteren og vendte Øjnene mod Himlen.

Der opstod igjen en længere Pavse. »Er det længe siden, De tog fra Moskov? spurgte han saa igjen.

i Jeg kommer lige derfra..

»Ja, ja saamænd, det er ikke lang Tid. Jeg gad nok vidst, hvad man dér mener om, al en Komet vil gaa over vor Horisont.

Kalinovitsch betragtede nvsgjerrigt den gamle.

(Fons»!!«).

£

THEATREME

Privattheatrene have nu udspillet deres Ilolbergforestillinger. Dagmartheatret opforer en lille Nyhed, »Borgruinen , der er ganske net trods .'Emnets Usandsynlighed og enkelte sodladne Steder, der have for »tysk et Præg til at kunne gouteres af" mere adruelige Nordboer. Den moderne Poesi har haft den heldige Virkning paa os, at vor Sans for ilet .egte er bleven skærpet, og og »lerfor modtager Publikum kun forloren Romantik med et Sinil, hvad da ogsaa forleden viste sig ved et lille Stykkes Opforelse paa l'olketheatret. Korøvrigt er lir. Caros Borgruinen < trods sine Svagheder ganske morsom og gives ret godt, især er Frøken Lerche god. lir. Cetti spiller ret livfuldt; men hans Sprog er højst besynderligt. Vi véd ikke, orn det skal være stytt söutenu at sige »aavcrtale< og

• Kjøbbinand-, i alt Kald passer det daarligt sammen med »Tro baclur ! Skulde denne rutinerede Skuespiller ikke kunne beherske sit Sprog bedre? Afvexlende med den uopslidelige • Kroken Nitouche • gives dernæst Sardous morsomme gamle Stykke >Den forbudne Fiugt', der fremkalder -aa ustandselig en Latter, at man har ondt ved at folge med hele Tiden. Stykket er urimeligt, men friskt og fornøjeligt. Man følger med Glæde den solle Advokat, der endelig vil smage den forbudne Frugt, paa alle hans halsbrækkende Van dringer og under gjærne denne filistrøse Fyr, at han kommer saa galt fra det. lians Rolle spilles godt af Hr. S. Neumann. Fru Krum ser brillant ud som den forklædte Korsikanerinde og optræder med tilborlig Flothed. Af Hr. Hagens Udførelse soin Kroværten er det vanskeligt at bedømme denne Debutant, da han smører meget tykt paa.

l'äa Folketheatret opføres lin Ilrud bag Kulisserne ai Meilhac og Halévy, en overordentlig lystig Farce, som faar en fortræffelig Udforelse. Hovedlæsset hviler nu ogsaa paa solide Skuldre. Den udmærkede Kunstner Hr. Aoll/ng har skabt en mageløs Figur i sin »Grev Escarbonier og gjennemfwrer den i hver lille Bevægelse. Ikke mindre fortræffelig er Hr. Zinek i sin dobbelte Egenskab af Øvrighedsperson og Theaterdirektor, og Fru J. Hansen giver en kostelig Fremstilling af Kru Capitaine«, som ikke formaar at træffe Valget for sin Niece mellem det respektable og det mindre res|>ek-table, da hun selv har prøvet og fundet Hehag i begge Dele. Vi skidlc ikke give de enkelte Skuespillere Karakterer, men nøjes med at sige. at de alle Inde til nt være fuldt ud med til Lystigheden, og at Sammenspillet gjør det til en Fornøjelse at se denne Forestilling. Sangene ere kjedelige. Foran denne kaade Farce, der modtages med Latterjubel, gives en lille alvorsfuld dramatisk Situation, »l Tide«, iler lærer unge Koner, hvordan de skal bære dem ad, naar de er paa Veje til at blive deres Mænd utro. Det kan jo være godt og nyttigt; tnen rier er ikke noget nyt i denne »Situation , som opfordrer Konen

til at »tale« med sin Mand. Sligt behover virkelig ikke at siges. Denne evige Brug eller Misbrug af Sætninger fra »Et Dukkehjem« bliver lidt kjedelig i Længden. I Ibsens Stykke foler tnan, at der kan og bør tales paa vedkommende

Sted; det kan ogsr.a være meget godt her; men efter al den Tale i >1 Tide« har mar. ikke Indtrykket af, at Situationen er synderlig forandret; vi kan jo ikke tru det, fordi den unge Kone forsikrer det; vi maa selv fole det. Tilmed er det saa temmelig grovkornet at lade Forlovelseskort fra den farlige bedaarende Mand møde paa Scenen, ligesom for at sige til Publikum: Nu kan I gaa hjem og lægge jer, nu er hun garderet. I>et er højst uinteressant. Flere Steder falder Dialogen meget godt; tnen det bele er kjedeligt, og vi have kun dvælet lidt ved det for at opfordre den unge Forfatter eller Forfatterinde til al tage kraftigere fat. Udførelsen er i det hele god fra Hr. Reumert. Side, noget for klynkende fra Frk. Lydia Sørensens.

Casino gjør prisværdige Anstrengelser for at h.evde sit Ry 50111 de Hotte Udstyrelsesstykkers Hjem. Med sit fantastisk-})urieske Sangspil-, /)/,.-,etens Datter, liar det .spillet en god Trumf ud. det vil ubetinget vise sig at være et Kassestvkke. Delle Sangspil bestaar af ni Tableauer, hvoral" de otte tilfredsstille Kjøbenhavnerne» Ynil-lingstilbojeligfced: at se deres egne Vinduer. Alle disse Tableauer ere fortræffelige, og Virkningen af denne Øjenlyst paa Publikum er saa stor, at man næppe kan hore Ørelyd af, hvad der siges paa Scenen. Herved gaar der vel en Del Vittigheder tabte, men man opfatter dog nok til at kunne sige, at ogsaa Dialogen er ganske morsom. Tonen i Stykket er i det hele ret fri og behagelig; der er jo nok Brandere, som mødes med et: • Au-aa -; men for Resten er der mange kvikke Ting. Satiren over Pigeskoleforhold er saaledes meget vellykket og Gymnastikscenen merl Sangakkompagnement ligefrem kostelig. Udforeisen er i ilet hele heldig. Saaledes er Hr .Stephensen, som plejer at tage for groft fat. særdeles god som Kong Satan, og de Herrer Neumann og Hdsengreen gjøre i deres mange Forklædninger det mest mulige ud af tieres vigtige Roller. Ogsaa Fru Schwartz-,\'teisen er meget god og vandt stormende Bifald, da hun meldte sig som Kjøbenhavnerinde i Helvede. Hele Personalet er i Aktivitet og viser sig i de mangfoldigste Skikkelser 1 dei bro-getle Kaos i Helvede og i kjølienhavnske Lokaliteteter. Udstyrelsen er komplet og ofte overordenlig smagfuld. Helvedes Korgemak med sine kvindelige Karyatider, sin Pragt af Ild. Guld, nøgne Skuhlre og funklende Kjortler er overordentlig effektfuld. Øjet bliver næsten slovet af al den brogede Glans. Melodierne ere heldigt valgte. Det er en Korestilling, som Kasino har .Ere af.

Rettelse.

Ved en Fejltagelse er i sidste Nr. glemt, at Turgjénjews Breve ere oversatte fra Russisk ved Prof. Tkfr Lange.

Ja, svarede Kalinovitsch.

Ja, ja! Del er et godt Embede. Deres Formand har ført et luxuriost Liv og dog tjent sig en Formue. Det er et godt Embede! sagde han drævende.

Kalinovitsch gjorde en Grimace.

Naa, hvor har De saa været ansat tidligere? spurgte Postmesteren efter en Pavse.

Det er først to Aar, siden jeg forlod Universitetet i Moskov, og jeg har endnu slet ikke haft nogen Ansættelse.^

Universitetet i Moskov? Naa ja, naa ja, Herre. Dér har mange lærde Mænd faaet deres Opdragelse. Aa, Herre

Gud, aa, Herre Gud! sagde Postmesteren og vendte Øjnene mod Himlen.

Der opstod igjen en længere Pavse. »Er det længe siden, De tog fra Moskov? spurgte han saa igjen.

i Jeg kommer lige derfra..

»Ja, ja saamænd, det er ikke lang Tid. Jeg gad nok vidst, hvad man dér mener om, al en Komet vil gaa over vor Horisont.

Kalinovitsch betragtede nvsgjerrigt den gamle.

(Fons»!!«).

£

THEATREME

Privattheatrene have nu udspillet deres Ilolbergforestillinger. Dagmartheatret opforer en lille Nyhed, »Borgruinen , der er ganske net trods .'Emnets Usandsynlighed og enkelte sodladne Steder, der have for »tysk et Præg til at kunne gouteres af" mere adruelige Nordboer. Den moderne Poesi har haft den heldige Virkning paa os, at vor Sans for ilet .egte er bleven skærpet, og og »lerfor modtager Publikum kun forloren Romantik med et Sinil, hvad da ogsaa forleden viste sig ved et lille Stykkes Opforelse paa l'olketheatret. Korøvrigt er lir. Caros Borgruinen < trods sine Svagheder ganske morsom og gives ret godt, især er Frøken Lerche god. lir. Cetti spiller ret livfuldt; men hans Sprog er højst besynderligt. Vi véd ikke, orn det skal være stytt söutenu at sige »aavcrtale< og

• Kjøbbinand-, i alt Kald passer det daarligt sammen med »Tro baclur ! Skulde denne rutinerede Skuespiller ikke kunne beherske sit Sprog bedre? Afvexlende med den uopslidelige • Kroken Nitouche • gives dernæst Sardous morsomme gamle Stykke >Den forbudne Fiugt', der fremkalder -aa ustandselig en Latter, at man har ondt ved at folge med hele Tiden. Stykket er urimeligt, men friskt og fornøjeligt. Man følger med Glæde den solle Advokat, der endelig vil smage den forbudne Frugt, paa alle hans halsbrækkende Van dringer og under gjærne denne filistrøse Fyr, at han kommer saa galt fra det. lians Rolle spilles godt af Hr. S. Neumann. Fru Krum ser brillant ud som den forklædte Korsikanerinde og optræder med tilborlig Flothed. Af Hr. Hagens Udførelse soin Kroværten er det vanskeligt at bedømme denne Debutant, da han smører meget tykt paa.

l'äa Folketheatret opføres lin Ilrud bag Kulisserne ai Meilhac og Halévy, en overordentlig lystig Farce, som faar en fortræffelig Udforelse. Hovedlæsset hviler nu ogsaa paa solide Skuldre. Den udmærkede Kunstner Hr. Aoll/ng har skabt en mageløs Figur i sin »Grev Escarbonier og gjennemfwrer den i hver lille Bevægelse. Ikke mindre fortræffelig er Hr. Zinek i sin dobbelte Egenskab af Øvrighedsperson og Theaterdirektor, og Fru J. Hansen giver en kostelig Fremstilling af Kru Capitaine«, som ikke formaar at træffe Valget for sin Niece mellem det respektable og det mindre res|>ek-table, da hun selv har prøvet og fundet Hehag i begge Dele. Vi skidlc ikke give de enkelte Skuespillere Karakterer, men nøjes med at sige. at de alle Inde til nt være fuldt ud med til Lystigheden, og at Sammenspillet gjør det til en Fornøjelse at se denne Forestilling. Sangene ere kjedelige. Foran denne kaade Farce, der modtages med Latterjubel, gives en lille alvorsfuld dramatisk Situation, »l Tide«, iler lærer unge Koner, hvordan de skal bære dem ad, naar de er paa Veje til at blive deres Mænd utro. Det kan jo være godt og nyttigt; tnen rier er ikke noget nyt i denne »Situation , som opfordrer Konen

til at »tale« med sin Mand. Sligt behover virkelig ikke at siges. Denne evige Brug eller Misbrug af Sætninger fra »Et Dukkehjem« bliver lidt kjedelig i Længden. I Ibsens Stykke foler tnan, at der kan og bør tales paa vedkommende

Sted; det kan ogsr.a være meget godt her; men efter al den Tale i >1 Tide« har mar. ikke Indtrykket af, at Situationen er synderlig forandret; vi kan jo ikke tru det, fordi den unge Kone forsikrer det; vi maa selv fole det. Tilmed er det saa temmelig grovkornet at lade Forlovelseskort fra den farlige bedaarende Mand møde paa Scenen, ligesom for at sige til Publikum: Nu kan I gaa hjem og lægge jer, nu er hun garderet. I>et er højst uinteressant. Flere Steder falder Dialogen meget godt; tnen det bele er kjedeligt, og vi have kun dvælet lidt ved det for at opfordre den unge Forfatter eller Forfatterinde til al tage kraftigere fat. Udførelsen er i det hele god fra Hr. Reumert. Side, noget for klynkende fra Frk. Lydia Sørensens.

Casino gjør prisværdige Anstrengelser for at h.evde sit Ry 50111 de Hotte Udstyrelsesstykkers Hjem. Med sit fantastisk-})urieske Sangspil-, /)/,.-,etens Datter, liar det .spillet en god Trumf ud. det vil ubetinget vise sig at være et Kassestvkke. Delle Sangspil bestaar af ni Tableauer, hvoral" de otte tilfredsstille Kjøbenhavnerne» Ynil-lingstilbojeligfced: at se deres egne Vinduer. Alle disse Tableauer ere fortræffelige, og Virkningen af denne Øjenlyst paa Publikum er saa stor, at man næppe kan hore Ørelyd af, hvad der siges paa Scenen. Herved gaar der vel en Del Vittigheder tabte, men man opfatter dog nok til at kunne sige, at ogsaa Dialogen er ganske morsom. Tonen i Stykket er i det hele ret fri og behagelig; der er jo nok Brandere, som mødes med et: • Au-aa -; men for Resten er der mange kvikke Ting. Satiren over Pigeskoleforhold er saaledes meget vellykket og

Gymnastikscenen merl Sangakkompagnement ligefrem kostelig. Udforeisen er i ilet hele heldig. Saaledes er Hr .Stephensen, som plejer at tage for groft fat. særdeles god som Kong Satan, og de Herrer Neumann og Hdsengreen gjøre i deres mange Forklædninger det mest mulige ud af tieres vigtige Roller. Ogsaa Fru Schwartz-,\'teisen er meget god og vandt stormende Bifald, da hun meldte sig som Kjøbenhavnerinde i Helvede. Hele Personalet er i Aktivitet og viser sig i de mangfoldigste Skikkelser 1 dei bro-getle Kaos i Helvede og i kjølienhavnske Lokaliteteter. Udstyrelsen er komplet og ofte overordenlig smagfuld. Helvedes Korgemak med sine kvindelige Karyatider, sin Pragt af Ild. Guld, nøgne Skuhlre og funklende Kjortler er overordentlig effektfuld. Øjet bliver næsten slovet af al den brogede Glans. Melodierne ere heldigt valgte. Det er en Korestilling, som Kasino har .Ere af.

Rettelse.

Ved en Fejltagelse er i sidste Nr. glemt, at Turgjénjews Breve ere oversatte fra Russisk ved Prof. Tkfr Lange.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Sagnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig. Amaliegade l‡, ♂ Sat.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 2 og 3 Studiestmde 16, 3. Sal.

Indhold; Foraar. Novellette af G. trerg,i. Overalt fra ballende »f S. Sc/unt ,torph. — Coiseppe Ribera med Tilnavnet Spagnoletto. En lxrnei;-'.:ilnmri Kun.t und Kinuilcr « I //.) — En Rundrejse. Ar Kulür /.-ta. Ved t. S. — Tnsend Sjaele. Roman af Alex:V t':irs-:.« (Fortsat). Theatrene. — Bekjendtgjørelser.

Provehæftei udleveres paa Forlangende til Eftersyn at enhver Boghandel i Danmark,

Sverig og Norge.

Abonnement paa Fi.aro. modtages i enhver Bog- og Musikhandel paa alle Postkontorer samt i

Kgl. Hofmusikhandel,

Østergade 9, Kjøbenhavn.

PERLEMOR

til Symaskiner, Luxuspapir, Mansketknapper. Paraplystokke og Meultelfabriker leverer Perlemor-Fabriken J. REULAND.

Ci'iA v. KHIJirs.

Prisliste gratis og france.

Hofmusikliaiidelens Forlag.

„En Nytaarsdrøm",

Kalender for Store og Smaa; illustreret i Vers og Billeder af Ernst v. d. Recke og Niels Wiwel.

Pr. O.SO.

Nytaarskort „AMORINER",

24 Korres]>ondancekort me<l tilhørende Konvolutter i Æske.

Smukt udstyret Pris 1,30. Elegant udstyret Pris 2,00.

Mr Robert Wintle

TKACHF.lt (from South England) of

ENGLISH.

Hovedvagtsgade 2,

Hj. af Kungens Nytorv.

Nye Musikalier.

C. Gottschalksen:

„VALSE-SU OMI",

med Portræt af HERMAN BANG. Pris 38 Ore.

„FINLANDS BLOMSTER",

Potpouri over finske Folkesange. Pris 50 Øre.

Endvidere kan nu erholdes:

ar- kort

til Valg at Musikalier, gjældende for 1 til 5 Kroner.

Kgl. Hoimusikhandel,

Østergade 9.

RaskolnikoY.

Roman i tre Bind al

Dostojewskij.

FORLÆGGERE: BRDR. SALMONSEN.

REDAKTØRER: OTTO BORCHSENIUS 06 JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING NORDISK UGEBLAD

18.Januar 1885

3 Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Søndag.

Nr. 16.

Religion.

Et Tilbageblik og et Fremblik. *)

At Herbert Spencer. Oversitt af Dr. phil. Ad. Hansen. ♦*)

lig den almindelige Bevidsthed beskæftiger den religiøse Bevidsthed sig med det, som ligger hinsides Sanseomraadet. Et Dyr tænker kun paa Ting, der kan berøres, ses, hores, smages o. s. v., og det samme gjælder om det uoplærte Barn, den døvstumme og den laveste vilde. Men det udviklingsdygtige Menneske har Tanker om Existensen som han anser for sædvanligvis at være uhaandgribelige, uhørlige, usynlige, og som han dog betragter som virkende paa sig. Hvad indgiver os denne Forestilling om Virksomheder, der ligge over vor Iagttagelse? Hvorledes udvikle disse Idéer om det overnaturlige sig af Idéer om det naturlige? Overgangen kan ikke være pludselig; og en Beretning om Religionens Tilblivelse maa begynd«? med at beskrive de Trin, gjennem hvilke Overgangen finder Sted.

Aande-Thcorien fremviser disse Trin aldeles klart. Vi se af den, at Intelligensens Sondring af usynlige og uhaandgribelige Væsener fra synlige og haandgribelige Væsener skrider langsomt og jævnt frem. I den Kjendsgjerning, at det andet Jeg, der antages at færdes omkring i Drømme, tros virkelig at have gjort og set det, der blev drømt, — i den Kjendsgjerning, at det andet Jeg, naar det gaar bort ved Døden, men dog ventes snart efter at ville vende tilbage, opfattes som en Dobbeltgænger, der er Uge saa materiel som det oprindelige, se vi, at den overnaturlige Yirksomhcdsudøver i sin primitive Form er

meget lidt forskjellig fra den naturlige Virksomheds-udøver, — simpelt hen er det oprindelige Menneske med de yderligere Evner at kunne gaa skjult omkring og gjøre godt eller ondt. Og den Kjendsgjerning, at naar der ikke længere drømmes om den dode Mands Dobbeltgænger af dem, der kjendte ham, at saa lians Forsvinden fra Drommene anses for at betyde, at lian nu endelig er dod, — denne Kjendsgjerning viser, at disse tidligste overnaturlige Virksomheds-udøvere opfattes som kun havende en midlertidig Tilværelse: de første Tendenser til en varig Bevidsthed otn det overnaturlige vise sig at være ulevedygtige.

I mange Tilfælde naas der ikke til nogen højere Grad af Udvikling. Aande-Befolkningen, som paa den ene Side rekruteres ved Dødsfald, men paa den anden Side mister sine Medlemmer, naar de ikke længere erindres, og der ikke længere drømmes om dem, voxer ikke, og ingen af de Individer, der indlemmes i den, naa gjennem Slægternes Række til at blive anerkjendt som varig overnaturlig Magt. Saaledes betragtes Zuluernes Unkulunkulu eller »æld gamle , Slægtens Fader, som endelig eller fuldstændig dod; og der foretages kun Forsoning af Aander af nyere Datum. Men hvor Omstændighederne begunstige fortsatte Ofringer ved Grave, overværede af Medlemmer af hver ny Slægt, sont høre om de dode og fore Traditionen videre, dér opstaar tilsidst Forestillingen om en stadig existerende Aand. Saaledes grundes

•) Angivelserne om Kjendsgjerninger i del første Afsnit af denne Artikel stetter sig lil Indholdet af Par! /. af Thc VrinctpUs ofSøtMtçy.

••) Kfter Jnnuarhreftct 18S4 af «The Ninrteenth Century .Nr. 15.

der en mere udpræget Modsætning i Tanken mellem overnaturlige Væsener og naturlige Væsener. Samtidig opstaar der en stærk Stigning i Antallet af disse formodede overnaturlige Væsener, idet deres Masse nu stadig foroges; og der er en voxende Tilbøjelighed til at tænke sig dem som værende overalt rundt om og som foraarsagende alle usædvanlige Hændelser.

Der opstaar snart Forskjelligheder mellem de Magt-Evner, der tilskrives Aander. De udgaa ganske naturligt fra de Forskjelligheder, som bemærkes blandt levende Individers Magt-Evner. Heraf bliver Følgen, at medens Forsoning af almindelige Aander kun foretages af disses Efterkommere, kan det af og til blive anset for klogt ogsaa at forsone de mere frygtede Individers Aander, selv om de ingen slægtskabs-grundede Fordringer have. Meget tidlig begynde saaledes de Grader blandt overnaturlige Væsener, som tilsidst blive saa stærkt udprægede.

Stadige Krige, der mere end alle andre Aarsager medføre disse förste Sondringer, medføre stadig flere og mere afgjorte. Thi idet Krigen bevirker Sammensmeltninger af smaa Samfund til større og atter Sammensmeltning af disse til endnu større, opstaar der naturligvis ved Siden af de voxende Trinrækker af Magt blandt levende Mennesker en Forestilling 0111 voxende Trinrækker af Magt blandt deres Aander. Saaledes dannes i Tidens Lob

Forestillingerne om de store Aander eller Guder, de mere talrige underordnede Aander eller Halvguder og saaledes videre nedefter, — et helt Pantheon: dog er der stadig ingen væsentlig Artsforskjcl, som det kan ses deraf, at de almindelige Aander af Romerne kaldtes ;//rty/< j-Guder og af Hebræerne élohim. Fremdeles, da det andet Liv i den anden Verden gjentager Livet i denne Verden i dets Behov, Beskæftigelser og sociale Indretning, opstaar der blandt overnaturlige Væsener en Forskjellighed af Grader ikke blot med Hensyn til deres Magt, men ogsaa med Hensyn til deres Karakter og Virkemaade. Der bliver stedlige Guder og Guder, som raade over denne eller hin Klasse af Fænomener; der bliver gode og onde Aander med forskjellige Egenskaber; og hvor ved Erobring det ene Samfund har aflagret sig paa det andet, medens hvert har sit eget Tros-System, udsprunget af Troen paa Aander, dér bliver Resultatet en indviklet Blanding af saadanne Tros-Systemer, som saa danner en Mythologi.

Da nu Aander oprindelig ere Dobbeltgængere, der ligne Originalerne i alt, og da Guder (naar de ikke ere de levende Medlemmer af en sejrende Race) ere Dobbeltgængere af de mere kraftige Mennesker, bliver Folgen naturligvis, at heller ikke de oprindelig ere mindre menneskelige end andre Aander i deres fysiske Ejendommeligheder, deres Lidenskaber og deres Intelligens. Ligesom Dobbeltgængerne af de almindelige dode, antages de at fortære det Kjød, Blod, Brod og Vin, der gives dem: først bogstavelig og senere paa en mere aandelig Vis ved at fortære disse Stoflers Grundvæsen. De ikke alene optræde

som synlige og haandgribelige Personer, men de indlade sig i Strid med Mennesker, saares og lide Smerte, idet den eneste Forskjel er den, at de have mirakuløse Evner til at helbrede og paafølgende Udødelighed. Her maa der dog tages et Forbehold; thi ikke alene tro forskjellige Folkeslag, at Guderne dø en förste Dod (saaledes som det ganske naturligt sker, hvor de ere Medlemmer af en sejrende Race og kaldes Guder paa Grund af deres Overlegenhed), men det antages (som ved Pan), selv blandt de civiliserede, at en Gud er underkastet en anden og endelig Død, ligesom hin anden og endelige Død, som et Menneske blandt existerende vilde Folkeslag antages at være underkastet. Med den fremadskridende Civilisation bliver det overnaturlige Væsens Afvigelse fra det naturlige Væsen mere udpræget. Der er intet, der kan standse Aandens og Gudens gradvise Aandeliggjorelse, og denne Aandeliggjorelse fremmes umærkeligt under Bestræbelsen for at naa til indbyrdes sammenhængende Forestillinger om overnaturlig Handling: Guden ophører at være haandgribelig, og senere ophorer han at være synlig eller horlig. Sammen med denne Udvikling af Forskjelligheder i de fysiske Egenskaber fra Menneskeverdenens foregaar der mere langsomt en Udvikling af Forskjelligheder i de intellektuelle Egenskaber. Den vildes Gud, som fremstilles med en Intelligens, der næppe — om overhovedet — er større end det levende Menneskes, skuffes med Lethed. Selv de halv-civiliseredes Guder skufles, gjøre Fejltagelser, angre deres Planer; og forst i Tidens Løb opstaar Forestillingen om ubegrænset Svn og altomfattende Viden. Følelses-omraadet undergaar samtidig en tilsvarende Omdannelse. De grovere Lidenskaber, der oprindelig ere fremtrædende, og for hvis Tilfredsstillelse de fromme omhyggelig sørge, svinde efterhaanden bort og lade kun de Lidenskaber tilbage, der ere mindre knyttede til legemlig Tilfredsstillelse; og tilsidst hore ogsaa disse til Dels op at være af menneskelig Art.

Disse Ejendommeligheder, der tilskrives Guddommene. afpasses stadig væk og atter og atter efter Samfundstilstandens Behov. Under den krigerske Virksomhedsform opfattes I lovedguden som holdende Ulydighed for den største Forbrydelse, som uforsonlig i Vrede og som ubarmhjærtig i Straf, og de Egenskaber af mildere Art, der anføres, optage kun ringe Plads i Samfundsbevidstheden. Men hvor Militarismen aftager, og den haarde, despotiske Regeringsform, der passer for den, efterhaanden modificeres af den Form, der passer for Industrialismen, dér fyldes Forgrunden af den religiøse Bevidsthed i stigende Grad med saadanne Træk i den guddommelige Natur, som stemme med Fredens Moral, guddommelig Kjærlighed, guddommelig Tilgivelse, guddommelig Barmhjærtighed ere nu de Egenskaber, der dvæles ved.

For klart at se Virkningerne af intellektuel Fremskridt og skiftende Samfundsliv, der her ere fremstillede abstrakt, maa vi kaste et Blik paa dem203 I

i konkrete Tilfælde. Dersom vi uden forudfattede Meninger betragte Ægypternes Traditioner, Beretninger og

Monumenter, se vi, at der ud af deres oprindelige Forestillinger om Guder, dyriske eller menneskelige, udviklede sig aandeliggjorte Forestillinger om Guder og tilsidst om en Gud, indtil saa senere Tiders Præster forkastede disse en tidligere Tids Forestillinger og betegnede dem som Forvanskninger, idet de beherskedes af en almindelig Tendens til at betragte den förste Tilstand soin den højeste, — en Tendens, der kan spores lige ned til nulevende Theologers og Mythologers Theorier. 1 .igeledes, hvis vi fjærne alle Spekulationer og ikke spörge, hvad historisk Værdi Iliaden kan have, men simpelt hen tage den som betegnende den tidlige græske Forestilling om Zeus og sammenligne denne med den Forestilling om ham, der findes i Platos Dialoger, se vi, at græsk-Kultur i boj Grad (i det mindste hos de bedre Aander) havde modificeret den rent anthropoinorfiske Forestilling om ham, idet de lavere menneskelige Fgenskaber ere blevne kastede bort og de hojere gjorte endnu hojere. Paa lignende Maade, hvis vi sammenstille den hebraiske Gud, der beskrives i primitive Traditioner, menneskelignende i Udseende, Lyster og Følelser, med den hebraiske Gud, som han karakteriseres af Profeterne, viser der sig et voxende Magtomraade sammen med en Natur, der i stigende Grad fjærner sig fra Menneskets. Og naar vi komme til de Forestillinger om ham, der nu næres, blive vi opmærksomme paa en overordentlig Omdannelse til det højere. Ved en bekvem Glemsomhed sker det, at en Guddom, der i tidlige Tider fremstilles som hærdende Menneskenes Hjærter, saa at de kunne begaa strafværdige Handlinger, og som benyttende en lognagtig Aand til at skuffe dem. af de fleste bliver opfattet som en Forening af Dyder, der overgaa de højeste, vi kunne tænke os.

Saaledes finde vi, idet vi anerkjende det Faktum, at der i den primitive menneskelige Aand hverken existerer religiøs Forestilling eller religiøs Følelse, at der i Løbet af Samfundets Udvikling og den Udvikling af Intelligensen, der ledsager den, frembringes baade Forestillinger og Følelser, som vi opfatte som religiøse, og at de gjennem en Aarsagsproces, der klart kan paavises, gjennemvandre de Trin, som blandt civiliserede Racer have bragt dem til deres nuværende Former.

Og hvad kunne vi nu slutte om Udviklingen af religiøse Forestillinger og Følelser i Fremtiden? Paa den ene Side er det urimeligt at antage, at de Forandringer, der have bragt den religkise Bevidsthed til dens nuværende Form, pludselig ville hore op. Paa den anden Side er det urimeligt at antage, at den religiose Bevidsthed, der er frembragt paa naturlig Vis, som vi have set, vil forsvinde og efterlade et tomt Rum. Aabenbart maa den undergaa yderligere Forandringer, og hvor meget den end forandres.

. Nr. 16.

maa den vedblive at existere. Hvilke Omdannelser ere da at vente? Hvis vi reducere den ovenfor skildrede Proces til dens laveste Vilkaar, ville vi finde Vej til et Svar.

Som paavist i »First Principles«*), § 96, modificeres al Udvikling under hele sit Forlob til Stadighed af den Oplosning, som tilsidst tilintetgjør den, idet de Forandringer, som vise sig, sædvanligvis kun ere Forskjels-Resultater af modstridende Tendenser til Samlen og Adskillelse. For rigtig at forstaa religiose Systemers Opstaaen og Forfald og de nu bestaaendes sandsynlige Fremtid maa vi tage denne Sandhed i Betragtning. Under hine tidligere Forandringer, ved hvilke der skabes et Hierarki af Guder, Halvguder, Manes-Guder og Aander af forskjellig Art og Rang, gaar Udviklingen sin Gang med kun liden Modifikation. Naar den faste Mythologi er frembragt, antager den, medens Massen af de overnaturlige Væsener, der danner den, voxer, i Ordningen af dens Dele og dens Medlemmers Egenskaber en stigende Forskelligartethed sammen med en stigende Bestemthed. Men den modarbejdende Oplosning vinder tilsidst Overhaand. Den voxende Erkjendelse af naturlig Aarsagsforbindelse kommer i Strid med denne mythologiske Udvikling og svækker umærkelig de Troslær-domme i den, som ere mest i Strid med den fremadskridende Kundskab. Der tænkes mindre paa Dæmoner og de underordnede Guddomme, der styre Naturens Omraader, efterhaanden som det mere almindelig iagttages, at de Fænomener, der tilskrives dem, følge en stadig Orden; og derfor smelte disse underordnede Bestanddele af Mythologien langsomt bort. Paa samme Tid, jævnsides med, at den store Guds Overherredomme, der staar i Spidsen for Hierarkiet, voxer, tilskrives der ham i stigende Grad I Iandlinger, som tidligere vare fordelte imellem talrige overnaturlige Væsener: der er en Samlen af Magten. Og i samme Forhold, som Forestillingen om en

almægtig og allestedsnærværende Guddom gradvis opstaar heraf, svinde efterhaanden de menneskelige Egenskaber, der tillægges ham, bort: Oplosning begynder at paavirke den øverste Personlighed med Hensyn til den Form og Natur, der tillægges ham.

Allerede er, som vi have set, denne Proces i de mere fremskredne Samfund og især blandt deres hojere Medlemmer naaet saa vidt, at alle underordnede overnaturlige Kræfter ere gaaede op i en overnaturlig Kraft, og allerede har denne ene overnaturlige Kraft tabt de grovere menneskelige Egenskaber. Hvis Tingene i Fremtiden skulle følge samme almindelige Gang som hidtil, maa vi slutte, at denne Forsvinden af menneskelige Egenskaber vil vedblive. Lad os spörge, hvilke positive Forandringer der heraf ere at vente.

To Faktorer maa forene sig om at frembringe

•J Et af Spencers Hovedværker.

dem. Der er Udviklingen af hine højere Følelser, som ikke længere taale, at der tillægges en Guddom ringere Følelser; og der er den intellektuelle Udvikling, som bevirker Utilfredshed med de tidligere antagne grove Fortolkninger. Naturligvis maa jeg

ved at paapege de Virkninger, som disse Faktorer have, nævne nogle, som ere bekjendte; men det er nødvendigt at kaste et Blik paa dem sammen med andre. (siutt«>.

Guiseppe Ribera med Tilnavnet Spagnoletto.

En Levnetsskildring.

(Efter Robert Dohmes Kunst und Kitnstler; — ved E. H.) (Sluttet).

Men naar man bliver paa Historiens Grund, er der mange Træk, der vidne om Riberas høje Anerkjendelse af sine Samtidige. Han steg ikke blot i for omtalte Vicekonges Gunst, men indtog en lignende hos dennes Efterfølger, Greven af Monterey. I 1630 blev han Medlem af Akademiet St. Luca i Rom og erholdt i 1644 den største Udmærkelse, der kunde tildeles ham af Pavens Haand, Kristusordenens Ridderkors. Men ogsaa ud over Italiens Grænser var hans Ry forlængst trængt, og han modtog fra mange Hoffer, navnlig Spaniens, store Bestillinger. Endnu den Dag i Dag træffer man dér et meget betydeligt Antal af hans Billeder; Musæet i Madrid ejer alene 58 Arbejder fra hans Haand.

Ved Siden deraf levede han paa en stor Fod og lod mange af sine Bestillinger udføre af sine talrige Elever efter sine egne Udkast, medens han selv kun arbejdede nogle faa Timer af Dagen.

Ikke desto mindre tog han sig det stedse alvorlig med Kunsten, og hans Elever have ikke fra ham arvet det virtuosmæssige Fa presto. Fast og sikker er Sammenføjningen i hans i anatomisk Henseende fortræffelig skolede Tegning, i hvilken han viser en større Bevægelighed og Mangfoldighed end lians For-billed Caravaggio. Den ædle og uædle Fanatismes Psykologi har hos ham en rig Skala, igjennem hvilken han lader sine Skikkelser passere. Han skildrer os i sine Martyrier ikke blot Boddelens kolde Ondskab og Pøbelens afsindige Raseri, men ogsaa Ofrets troes-stærke Dødsmod. Han legemliggjør os i sine yndede Halvfigurer en Diogenes' Kynisme, en Arkimedes' Skarpsind og lader os se den hellige Hieronymus' sønderknuste, verdensforsagende og med Synden sejrrigt kæmpende Sjæl; — denne hans Yndlings-figur, som han har skjænket Liv i vel mere end et halvt Hundred Billeder. Ogsaa Apostlene have beskæftiget ham, som de have beskæftiget Caravaggio, og ligeledes har han følt sig tiltrukken af meget i Kristi Lidelseshistorie. Baade Guds Moder, den bodfærdige Magdalena og den ægyptiske Marias rorende Skikkelse har han skildret. Med en til det menneskelige Legemes fineste Enkeltheder indtrængende Iagttagelse viser han os sine Figurer i høj Grad illusoriske med den livlige Bevægelse, han ynder. Hvad Hudens Struktur angaar, efterligner han med brede Træk de fine Linier og Flader og rammer i

Almindelighed Kjødets Farve paa saa slaaende en Maade, at Annibal Caraccis Ord om Caravaggio, at denne vist rev Kjød til Kjødmaleri,« endnu mere træffende lod sig anvende paa Ribera. Dertil kommer endnu hans Lysvirkning, som han uddannede efter sit Forbillede, overensstemmende med dettes Princip om de stærke Modsætninger mellem Lys og Skygger. Desværre ere de sidste i Tidens Løb blevne en Del eftermørknede og derfor noget tunge. Hans Op-findelsesævne er ikke betydelig, men han nuancerer sine Yndlingsthemaer paa det fineste.

Aandrigst er han maaske i sine Raderinger med den drukne Silén og den piskede Satyr, samt i de to Fremstillinger af den dommedagsbasunende Hieronymus. Han har i Folge Bart sch raderet 18 Blade; Nutiden tror at kjende 26.

I hans Malerier vil man kunne skjælne mellem to forskjellige Perioder: den förste, i hvilken han fulgte Correggio og Venetianerne, betegnes ved en større Maadeholdenhed i Valget og Betragtningen af Æmnet, en rigere og blødere Fane og en større Gjennemsigtighed i Skyggerne. Den anden, da han fulgte sine egne Indskydelser, betegnes ved hans særegne ovenfor antydede Teknik og mere lidenskabelig dramatiske Virkning. Dog er det tvivlsomt, om Overgangen lader sig bestemme ved en skarp Tidsgrænse. Ganske i Correggios og Caraccis Aand skal han i Følge Angivelse af Scaramuccias (Lettere pitturiche) paa Bestilling af Hertug Ranuccio have smykket Sta. Maria Biancas Kapel med Malerier. Nogle Beretninger gaa ud derpaa, at Ribera har ladet sig raade af sine Misundere til at forlade sin tidligere Retning, efter at et Par i denne udførte Billeder vare lykkedes ham udmærket. Men dette stemmer kun daarlig overens med hans faste, maalsikre Væsen. Til denne Klasse af hans Arbejder henregnes endvidere Nadveren i Koret i St. Martino i Neapel, der i ikke ringe Grad minder om Paolo

Veronese, men som ikke desto mindre er et af hans •

seneste Billeder, malet i 1651, samt den hellige Januarius, der ufortæret kommer ud af den brændende Ovn, en Fremstilling, som Laust1) kalder næsten

') L.udw. Land: Geseh. d. Maleret in Italien vom WieJeraufleben der Kunst bis Ende des achtzehnten Jahrhunderts; übers. v. L Qnandt. vol. I. p- SSo-X r. 18.

dem. Der er Udviklingen af hine højere Følelser, som ikke længere taale, at der tillægges en Guddom ringere Følelser; og der er den intellektuelle Udvikling, som bevirker Utilfredshed med de tidligere antagne grove Fortolkninger. Naturligvis maa jeg

ved at paapege de Virkninger, som disse Faktorer have, nævne nogle, som ere bekjendte; men det er nødvendigt at kaste et Blik paa dem sammen med andre. (siutt«>.

Guiseppe Ribera med Tilnavnet Spagnoletto.

En Levnetsskildring.

(Efter Robert Dohmes Kunst und Kitnstler; — ved E. H.) (Sluttet).

Men naar man bliver paa Historiens Grund, er der mange Træk, der vidne om Riberas høje Anerkjendelse af sine Samtidige. Han steg ikke blot i for omtalte Vicekonges Gunst, men indtog en lignende hos dennes Efterfølger, Greven af Monterey. I 1630 blev han Medlem af Akademiet St. Luca i Rom og erholdt i 1644 den største Udmærkelse, der kunde tildeles ham af Pavens Haand, Kristusordenens Ridderkors. Men ogsaa ud over Italiens Grænser var hans Ry forlængst trængt, og han modtog fra mange Hoffer, navnlig Spaniens, store Bestillinger. Endnu den Dag i Dag træffer man dér et meget betydeligt Antal af hans Billeder; Musæet i Madrid ejer alene 58 Arbejder fra hans Haand.

Ved Siden deraf levede han paa en stor Fod og lod mange af sine Bestillinger udføre af sine talrige Elever efter sine egne Udkast, medens han selv kun arbejdede nogle faa Timer af Dagen.

Ikke desto mindre tog han sig det stedse alvorlig med Kunsten, og hans Elever have ikke fra ham arvet det virtuosmæssige Fa presto. Fast og sikker er Sammenføjningen i hans i anatomisk Henseende fortræffelig skolede Tegning, i hvilken han viser en større Bevægelighed og Mangfoldighed end lians For-billed Caravaggio. Den ædle og uædle Fanatismes Psykologi har hos ham en rig Skala, igjennem hvilken han lader sine Skikkelser passere. Han skildrer os i sine Martyrier ikke blot Boddelens kolde Ondskab og Pøbelens afsindige Raseri, men ogsaa Ofrets troes-stærke Dødsmod. Han legemliggjør os i sine yndede Halvfigurer en Diogenes' Kynisme, en Arkimedes' Skarpsind og lader os se den hellige Hieronymus' sønderknuste, verdensforsagende og med Synden sejrrigt kæmpende Sjæl; — denne hans Yndlings-figur, som han har skjænket Liv i vel mere end et halvt Hundred Billeder. Ogsaa Apostlene have beskæftiget ham, som de have beskæftiget Caravaggio, og ligeledes har han følt sig tiltrukken af meget i Kristi Lidelseshistorie. Baade Guds Moder, den bodfærdige Magdalena og den ægyptiske Marias rorende Skikkelse har han skildret. Med en til det menneskelige Legemes fineste Enkeltheder indtrængende Iagttagelse viser han os sine Figurer i høj Grad illusoriske med den livlige Bevægelse, han ynder. Hvad Hudens Struktur angaar, efterligner han med brede Træk de fine Linier og Flader og rammer i

Almindelighed Kjødets Farve paa saa slaaende en Maade, at Annibal Caraccis Ord om Caravaggio, at denne vist rev Kjød til Kjødmaleri,« endnu mere træffende lod sig anvende paa Ribera. Dertil kommer endnu hans Lysvirkning, som han uddannede efter sit Forbillede, overensstemmende med dettes Princip om de stærke Modsætninger mellem Lys og Skygger. Desværre ere de sidste i Tidens Løb blevne en Del eftermørknede og derfor noget tunge. Hans Op-findelsesævne er ikke betydelig, men han nuancerer sine Yndlingsthemaer paa det fineste.

Aandrigst er han maaske i sine Raderinger med den drukne Silén og den piskede Satyr, samt i de to Fremstillinger af den dommedagsbasunende Hieronymus. Han har i Folge Bart sch raderet 18 Blade; Nutiden tror at kjende 26.

I hans Malerier vil man kunne skjælne mellem to forskjellige Perioder: den förste, i hvilken han fulgte Correggio og Venetianerne, betegnes ved en større Maadeholdenhed i Valget og Betragtningen af Æmnet, en rigere og blødere Fane og en større Gjennemsigtighed i Skyggerne. Den anden, da han fulgte sine egne Indskydelser, betegnes ved hans særegne ovenfor antydede Teknik og mere lidenskabelig dramatiske Virkning. Dog er det tvivlsomt, om Overgangen lader sig bestemme ved en skarp Tidsgrænse. Ganske i Correggios og Caraccis Aand skal han i Følge Angivelse af Scaramuccias (Lettere pitturiche) paa Bestilling af Hertug Ranuccio have smykket Sta. Maria Biancas Kapel med Malerier. Nogle Beretninger gaa ud derpaa, at Ribera har ladet sig raade af sine Misundere til at forlade sin tidligere Retning, efter at et Par i denne udførte Billeder vare lykkedes ham udmærket. Men dette stemmer kun daarlig overens med hans faste, maalsikre Væsen. Til denne Klasse af hans Arbejder henregnes endvidere Nadveren i Koret i St. Martino i Neapel, der i ikke ringe Grad minder om Paolo

Veronese, men som ikke desto mindre er et af hans •

seneste Billeder, malet i 1651, samt den hellige Januarius, der ufortæret kommer ud af den brændende Ovn, en Fremstilling, som Laust1) kalder næsten

') L.udw. Land: Geseh. d. Maleret in Italien vom WieJeraufleben der Kunst bis Ende des achtzehnten Jahrhunderts; übers. v. L Qnandt. vol. I. p- SSo-205 I

tiziansk , men som ogsaa stammer fra et senere Tidspunkt. Endelig henregnes ogsaa hertil Hyrdernes Tilbedelse (i Louvre). Sidstnævnte Billede er et af hans allerskjønneste, lige udmærket ved en livfuld, genreagtig Udforelse af Hyrderne med deres Gaver og en usædvanlig nobel Opfattelse af Maria og Barnet, som ved en fortræffelig koloristisk Helhedsvirkning. MeSt i Overensstemmelse med alles Smag er maaske den bekjendte - Maria fra Ægypten, bedende ved sin Grav< (i Dresden). Med uforlignelig Ynde er her Marias vemodige og begejstrede Udtryk skildret, og den, der kalder dette Billedes Mester følelsesløs, maa være blind. Ogsaa Kasselergalleriets

Mater dolorosa, med dets sande, dybe Smerte, der synes inspireret af Tizians lignende Fremstilling i Madridermusæet, fortjener alles Beundring.

Berømte og udmærkede i deres Art ere de forskjellige Fremstillinger af den hl. Bartholomæus' Martyrium. Med den förste af disse havde han i sin Tid vundet Hertugen af Ossunas Gunst, og da Kompositionen aabenbart faldt i hans Samtidiges Smag, fandt han Anledning til i senere Gjentagelser at skildre Begivenheden paa dens forskjelligste Stadier. I Dresdenergalleriet se vi Bartholomæus i den egentlige Flaanings frygtelige Øjeblik. Mindre frastødende er det forudgaaende Moment, saaledes som Berlinermusæets Maleri viser det, hvori man er i Stand til at beundre den til Hojdemaal spændte legemlige og aandelige Krafts gribende Udtryk, saa vel som den virtuosmæssige Gjengivelse af den ophidsede Legemsbevægelse. Efter Berlinerkatalogets Angivelse er det dog sandsynligt, at dette Billede kun er en med Elevers Hjælp udført Gjentagelse af den Original, som findes i Madrids Museo del Prado.

Ved Betragtningen af saadanne Martyrier, baade dem, Ribera selv har skabt med en saa vidunderlig Energi, og de talrige andre, som de kirkelige Tilstande baade før og efter ham affødte, maa man ikke glemme, at de virkede helt anderledes paa hin Tids Aand end paa vor. De vare ypperlige Midler til at vække og styrke den katholske Mængdes Troes- og

Kampiver, og netop i den Henseende ere Riberas Værker prototypiske.

Til hans fortrinligste Arbejder henregnes yderligere :

I Madridergalleriet: Jakobsstigen, Isak, der velsigner Jakob, den hl. Roehus, en Maria Magdalena, enPietksamt en Prometheus. I Musæet i Valencia: den hl. Sebastians Martyrium og i Salamancas Augustinerkirke: Conceptionen. I St. Martino i Neapel: den korsnedtagne Kristus, — Riberas bedste Billede i Italien. I Nationalmusæet samme Steds den noget tørt opfattede Silén med sine lystige Kammerater. I Vatikanet: den hl. Laurentius' Martyrium, i Galleri Borghese den hl. Stanislaus med Jesusbarnet paa Armen, hvorom Jacob Burckhardt1) skriver: Helgenen er en simpel, ung Abbate, hvem man har givet et Barn paa Armen, og som nu godmodig mærker, at den lille griber ham i Kraven. I Uffkierne i Florens hans Selvportræt og et interessant Exemplar af den hl. Hieronymus. Blandt Billederne i Dresden nævnes Petrus' Befrielse, den hl. Franciscus' Vision, Laurentius' Martyrium og en Diogenes, i hvilken man har troet at kjende Malerens eget Portræt. Endelig i München en døende Seneca.

I øvrigt maa man ikke anse alt for ægte, som passerer under Riberas Navn. Thi han har haft raffinerede Efterlignere, som paa skuffende Maade kopierede hans Penselforing; den farligste deriblandt er Litca Giordano*) med Tilnavnet Fa presto. Blandt hans talrige Elever og Efterfølgere er Salvator Rosa den originaleste og Luca Giordano den behændigste. Mindre betydelige ere Aniello Falconc3), F. Fracan-satti*), Rart. Passaiite, Giov. Do:') og andre, der hovedsagelig lode sig r.oje med slavisk at efterligne Mesteren. Af hans Datter Maria Blanca, der ligeledes skal have Vieret en taalelig Kunstnerinde, er, saa vidt vides, intet kommet til Efterverdenens Kundskab.

Ribera døde, i Følge den troværdigste Overlevering, i Neapel 1656, velsignet med Livets Goder og i usvækket Anseelse.

Ungdomsminder.

Novelle af Camillo Boito. Oversat fra Italiensk.

Det var i Gaar Formiddags inde i min lille gule Salon, at den unge Advokat Gino med en grim, hæs Stemme mumlede: : Hav dog lidt Medlidenhed med mig, Deres Naade, jag mig kun bort, forbyd Deres Portner at lukke mig ind, men sig mig for Guds Skyld: kan jeg, tør |eg haabe paa Fremtiden, eller er det for stedse, at De støder mig bort.«

Medens den stakkels unge Fyr kastede sig ned for mine Fødder, sad jeg og spejlede mig. Jeg undersøgte, om jeg kunde opdage en Rynke i mit Ansigt. Min Pande, som bløde Krøller falder ned over, er lige saa ren og glat som et

Barns; ved mine buede Næsebor og ved mine tykke, røde Læber er

der ikke den mindste Fold at se. Jeg har aldrig fundet et hvidt Stænk i mit lange, kulsorte, krøllede Haar.

Jeg er 59 Aar! ... min Haand ryster ved at skrive dette forfærdelige Tal.

Med mine lange Fingre gav jeg den lille Advokat et let Slag og rejste mig saa for at gaa ud. Pludselig blev jeg greben af, Gud véd, hvad for en Følelse, maaske var det en mild Medlidenhed eller Venlighed, jeg vendte mig om og hviskede:

»Haab kun.«

Jeg trænger til at kue min Forfængelighed lidt. Sjæleligt

') Der Cif trone; dr. Aufl. herausg. v. A. f. Za/in ; vol. III. p. 1154.

*) F. i Neapel 1632, † saminest. 1705.

») F. i Neapel (1600—1665).

*') F. i Neapel, † forgivet i Fængsel 1657.

"j Begge samtidige med Ribera, fodte i Neapel. 205 I

tiziansk , men som ogsaa stammer fra et senere Tidspunkt. Endelig henregnes ogsaa hertil Hyrdernes Tilbedelse (i Louvre). Sidstnævnte Billede er et af hans allerskjønneste, lige udmærket ved en livfuld, genreagtig Udforelse af Hyrderne med deres Gaver og en usædvanlig nobel Opfattelse af Maria og Barnet, som ved en fortræffelig koloristisk Helhedsvirkning. MeSt i Overensstemmelse med alles Smag er maaske den bekjendte - Maria fra Ægypten, bedende ved sin Grav< (i Dresden). Med uforlignelig Ynde er her Marias vemodige og begejstrede Udtryk skildret, og den, der kalder dette Billedes Mester følelsesløs, maa være blind. Ogsaa Kasselergalleriets Mater dolorosa, med dets sande, dybe Smerte, der synes inspireret af Tizians lignende Fremstilling i Madrider-musæet, fortjener alles Beundring.

Berømte og udmærkede i deres Art ere de forskjellige Fremstillinger af den hl. Bartholomæus' Martyrium. Med den förste af disse havde han i sin Tid vundet Hertugen af Ossunas Gunst, og da Kompositionen aabenbart faldt i hans Samtidiges Smag, fandt han Anledning til i senere Gjentagelser at skildre Begivenheden paa dens forskjelligste Stadier. I Dresdenergalleriet se vi Bartholomæus i den egentlige Flaanings frygtelige Øjeblik. Mindre frastødende er det forudgaaende Moment, saaledes som Berlinermusæets Maleri viser det, hvori man er i Stand til at beundre den til Hojdemaal spændte legemlige og aandelige Krafts gribende Udtryk, saa vel som den virtuosmæssige Gjengivelse af den ophidsede Legemsbevægelse. Efter Berlinerkatalogets Angivelse er det dog sandsynligt, at dette Billede kun er en med Elevers Hjælp udført Gjentagelse af den Original, som findes i Madrids Museo del Prado.

Ved Betragtningen af saadanne Martyrier, baade dem, Ribera selv har skabt med en saa vidunderlig Energi, og de talrige andre, som de kirkelige Tilstande baade før og efter ham affødte, maa man ikke glemme, at de virkede helt anderledes paa hin Tids Aand end paa vor. De vare ypperlige Midler til at vække og styrke den katholske Mængdes Troes- og

Kampiver, og netop i den Henseende ere Riberas Værker prototypiske.

Til hans fortrinligste Arbejder henregnes yderligere :

I Madridergalleriet: Jakobsstigen, Isak, der velsigner Jakob, den hl. Roehus, en Maria Magdalena, enPietksamt en Prometheus. I Musæet i Valencia: den hl. Sebastians Martyrium og i Salamancas Augustinerkirke: Conceptionen. I St. Martino i Neapel: den korsnedtagne Kristus, — Riberas bedste Billede i Italien. I Nationalmusæet samme Steds den noget tørt opfattede Silén med sine lystige Kammerater. I Vatikanet: den hl. Laurentius'

Martyrium, i Galleri Borghese den hl. Stanislaus med Jesusbarnet paa Armen, hvorom Jacob Burckhardt1) skriver: Helgenen er en simpel, ung Abbate, hvem man har givet et Barn paa Armen, og som nu godmodig mærker, at den lille griber ham i Kraven. I Uffkierne i Florens hans Selvportræt og et interessant Exemplar af den hl. Hieronymus. Blandt Billederne i Dresden nævnes Petrus' Befrielse, den hl. Franciscus' Vision, Laurentius' Martyrium og en Diogenes, i hvilken man har troet at kjende Malerens eget Portræt. Endelig i München en døende Seneca.

I øvrigt maa man ikke anse alt for ægte, som passerer under Riberas Navn. Thi han har haft raffinerede Efterlignere, som paa skuffende Maade kopierede hans Penselforing; den farligste deriblandt er Litca Giordano*) med Tilnavnet Fa presto. Blandt hans talrige Elever og Efterfølgere er Salvator Rosa den originaleste og Luca Giordano den behændigste. Mindre betydelige ere Aniello Falconc3), F. Fracan-satti*), Rart. Passaiite, Giov. Do:') og andre, der hovedsagelig lode sig r.oje med slavisk at efterligne Mesteren. Af hans Datter Maria Blanca, der ligeledes skal have Vieret en taalelig Kunstnerinde, er, saa vidt vides, intet kommet til Efterverdenens Kundskab.

Ribera døde, i Følge den troværdigste Overlevering, i Neapel 1656, velsignet med Livets Goder og i usvækket Anseelse.

Ungdomsminder.

Novelle af Camillo Boito. Oversat fra Italiensk.

Det var i Gaar Formiddags inde i min lille gule Salon, at den unge Advokat Gino med en grim, hæs Stemme mumlede: : Hav dog lidt Medlidenhed med mig, Deres Naade, jag mig kun bort, forbyd Deres Portner at lukke mig ind, men sig mig for Guds Skyld: kan jeg, tør |eg haabe paa Fremtiden, eller er det for stedse, at De støder mig bort.«

Medens den stakkels unge Fyr kastede sig ned for mine Fødder, sad jeg og spejlede mig. Jeg undersøgte, om jeg kunde opdage en Rynke i mit Ansigt. Min Pande, som bløde Krøller falder ned over, er lige saa ren og glat som et Barns; ved mine buede Næsebor og ved mine tykke, røde Læber er

der ikke den mindste Fold at se. Jeg har aldrig fundet et hvidt Stænk i mit lange, kulsorte, krøllede Haar.

Jeg er 59 Aar! ... min Haand ryster ved at skrive dette forfærdelige Tal.

Med mine lange Fingre gav jeg den lille Advokat et let Slag og rejste mig saa for at gaa ud. Pludselig blev jeg greben af, Gud véd, hvad for en Følelse, maaske var det en mild Medlidenhed eller Venlighed, jeg vendte mig om og hviskede:

»Haab kun.«

Jeg trænger til at kue min Forfængelighed lidt. Sjæleligt

') Der Cif trone; dr. Aufl. herausg. v. A. f. Za/in ; vol. III. p. 1154.

*) F. i Neapel 1632, † saminest. 1705.

») F. i Neapel (1600—1665).

*') F. i Neapel, † forgivet i Fængsel 1657.

"j Begge samtidige med Ribera, fodte i Neapel.X r. 18.

lider jeg meget, men disse Lidelser angriber mig ikke fysisk; min eneste Glæde er mit Spejl.

Jeg haaber at finde en ny Glæde ved at nedskrive, hvad jeg for 16 Aar siden oplevede; jeg tænker altid paa den Tid med et vist sanseligt Velbehag. Denne Mappe bliver lukket af med tre Nøgler og puttet ned i min atlaasede

Pult, saa der er ikke en Moders Sjæl, der kan opdage den; naar jeg er færdig med at skrive, brænder jeg det hele. Jeg kan ikke iro andet, end at det maa hjælpe, naar jeg gjenoplever det altsammen. Alt, hver Handling, hvert Ord og især hver Lavhed har prentet sig ind i min Hukommelse; stadig maa jeg flænge i det endnu ulægte Saar; men jeg kan aldrig rigtig blive klog paa, om det er ny Smerte eller Lindring, jeg føier ved det.

Hvor det er en Nydelse at betro sig til sig selv alene, fri for Skrupler, Forbehold og Fortielser at kunne holde sig til Sandheden i all, ogsaa paa det Punkt, hvor ellers de dumme sociale Vedtægter gjør det saa vanskeligt, nemlig lige over for éns egne Handlinger. Jeg har en Gang læst om de fromme Anakoreter, at de levede mellem Orme og Raaddenskab; men at de mente at hæve sig til det fuldkomne ved saadan at vælte sig i Skarnet. Jeg føler mig ogsaa opløftet ved at ydmyge mig. Jeg er stolt over at vide mig saa forskjellig fra alle andre Kvinder; jeg viger ikke tilbage for noget Syn; midt i al min Usselhed er jeg dog stærk.

Hvis det ikke var, at jeg pines af de levende Minder og af Angst for Alderdommen, saa kunde jeg være fuldstændig lykkelig. Min Mand er gammel og svagelig, han stoler fuldt ud paa mig, lader mig bruge saa mange Penge, som jeg vil, og giver mig fuld Frihed til at gjøre og lade som det behager mig; jeg er en af de første Damer i Trento og er omgiven af Tilbedere, inine kjære Veninders Misundelse er stadig tiltagende.

For 20 Aar siden var jeg naturligvis smukkere. Mine Ansigtstræk ere ikke forandrede, og min Figur er ikke mindre slank og smidig; men den Gang havde jeg som en Ildgnist i Øjet, og den er ved at slukkes. Jeg synes næsten, at Pupillens mørke Farve er ligesom falmet. Det hedder sig jo, at det, at kjende sig selv, er Filosofiens højeste Trin; jeg har nu i en lang Aarrække Time for Time, Minut efter Minut studeret mig selv, og jeg kjender mig selv saadan ud og ind, at jeg uden Overdrivelse kan kalde mig en stor Filosof.

Jeg var, hvad jeg vil kalde i min Skjønhedsblomst, da jeg, ligesom jeg havde fyldt 22 Aar, kom til Venedig. Det var i Juli 1865. Jeg var nylig bleven gift og var paa Bryllupsrejse. Min Mand kunde mageligt have været min Bedstefader; mine Følelser for ham var vel nærmest Ligegyldighed, blandet med lidt Medlidenhed; han bar sine 62 og sin tykke Mave med tilsyneladende Energi; han farvede sit tynde Haar og Skjæg med en stinkende Vædske, som satte store gullige Pletter paa hans Kinder.

For Resten var han en rigtig rar gammel Mand, yderst opmærksom mod sin unge Kone, nedladende mod Pøbelen, uforskammet, naar det var nødvendigt, utrættelig Tobaksrøger, forfængelig af sin Adel; han holdt meget af at fortælle slibrige Historier, som han ofte gjentog, endelig var han hverken ødsel eller gjerrig. Han kroede sig ved at gaa med mig under Armen, nien kunde dog ikke lade være med at blinke til

Demiinonde-Damerne, som spaserede paa Markuspladsen; paa den ene Side havde jeg haft Lyst til at puffe ham over i Armene paa én af dem, men paa den anden Side ærgrede det mig.

Jeg havde taget ham pludselig, ja, jeg havde endogsaa villet haft ham. Min Familie var imod Partiet paa Grund af den store Forskjel i vor Alder, og naar jeg skal være ganske ærlig, saa havde han, det gamle Skind, heller ikke stor Lyst til at anholde om min Haand. Men jeg kjedede mig i min Jomfrustand; jeg længtes efter at faa Heste og Vogne, Diamanter, Kniplinger, en Titel, og fremfor alt efter Friheden. Der maatte en god Del Øjekast til, for at faa Fyr i det Hjærte, som sad inde i Grevens tykke Mave. Men da det saa var kommet i Flamme, gav han sig ikke tilfreds, før han havde faaet mig; han tænkte hverken paa den lille Medgift eller paa Fremtiden. Jeg sagde mit > Ja* foran Alteret med en høj og bestemt Stemme. Jeg var tilfreds med, hvad jeg havde gjort, og endnu i Dag, efter saa mange Aars Forløb, fortryder jeg det ikke.

Jeg var over 22 Aar, og jeg havde aldrig elsket. Mine Veninder misundte og beundrede mig for det. 1 en Alder af 16 Aar havde jeg allerede indlagt mig Berømmelse ved først at more mig over et smukt, ungt Menneskes Kjærlighed og saa at vise ham bort; han prøvede paa at tage Livet af sig, det mislykkedes; men saa snart han var bleven rask, tog han til Trento og lod sig indskrive som Frivillig; han faldt i et af Slagene i 59, jeg kan ikke huske, hvilket det var. DenGan^; var jeg for ung til at føie Anger over min Opførsel; min Familie og vore Bekjendte var alle østerrigsksindede, saa den eneste Bemærkning, de gjorde ved hans Død, var, at det var gaaet ham efter Fortjeneste.

I Venedig levede jeg op. Min Skjønhed udfoldede sig i hele sin Glans. Naar Mændene saa paa mig, kom der et Glimt af Attraa i deres Blik; uden at se paa dem, kunde jeg mærke, naar de stirrede paa mig. Endogsaa Kvinderne maalte mig fra Isse lil Fod, og der var Beundring i deres Ansigts Udiryk. Jeg smilede som en Dronning eller en Gudinde. I min Glæde blev jeg venlig, overbærende, indladende og munter; jeg gjorde mig Umage for midt i min store Triumf at synes beskeden.

Min Mand havde i sin Tid haft en Stilling ved det østerrigske Hof, og vi blev derfor ofte indbudte hos den kejserlige Gesandt.

Naar jeg kom i en mørk Silke- og Kniplingskjole med et meget langt Slæb, nedringet og med bare Arme, kunde jeg mærke, at der gik et Pust af Beundring gjennem Salen. Jeg rødmede af Glæde, og gik et Par Skridt frem uden at se mig om; medens Fruen i Huset kom hen for at hilse paa mig og bede mig om at sætte mig ved Siden af sig, holdt jet: Viften op for Ansigtet, som for at skjule mig for de nysgjerriges Stirren.

Om Aftenen var vi i Reglen nede paa Markuspladsen; vi sad inde paa Café Quadri, og jeg var omgiven af en Hær af Drabanter; jeg var Solen i e: nyt Planetsystem. Jeg lo, spøgte, gjorde Nar af dem, der prøvede paa at erobre mig ined Vers eller Suk; jeg viste mig uovervindelig, men var alligevel ikke uvenlig, for at de dog ikke helt skulde tabe217 I

Modet. Mit Hof bestod for største Delen af Officerer og Embedsmænd, de fleste var dumme og indbildske, de bedste af dem var de mest udsvævende, for de havde dog faaet et vist flot Præg. Blandt disse sidste var der én, som af to Grunde ikke lignede de andre. Han var i moralsk Henseende saa bundfordærvet, at hans Venner paastod, det eneste, han veg tilbage for, var Krigsretten. Og saa var han ualmindelig smuk og kraftig. Han havde blond, krøllet Haar, en lys Teint og de nydeligste smaa Øren, store, urolige, blaa Øjne. Hovedet sad frit, hans kraftige Skuldre skraanede lidt; den hvide østerrigske Uniform sluttede stramt om hans prægtige Legeme.

Denne Løjtnant, der kun var 24 Aar gammel, havde allerede ødelagt sin store Fædrenearv, men blev ved at spille og at underholde adskillige Damer; der var ingen, der vidste, hvor han lik Pengene fra; han var Hærens bedste Svømmer og Bryder.

Han havde aldrig været i Krig og hadede Dueller; tiere Gange havde han taget imod de groveste Fornærmelser. Kraftig, smuk, ødelagt og raa som han var, kom jeg til at holde af ham. Men jeg lod ham ikke mærke det, det morede mig at drille saadan en Herkules.

Tiden gik hurtig og behagelig i Venedig, min Mand røg, snorkede, skjældte Piemonleserne ud, kjøbte Haarfarve og Pomade; men jeg trængte til at elske. Min voldsomme og forfærdelige Lidenskab for den uniformerede Adonis, der for Resten hed Remigio, begvndte saaledes. Jeg gik hver Morgen i Bad i den Badeanstalt, der ligger foran den lille Slotshave. Jeg havde lejet et af de store Bassiner fra 7—8, min Kammerjomfru fulgte mig der ned; men ellers var der ingen til Stede; derfor gjorde jeg mig ikke den Ulejlighed at tage Badedragt paa. Da Vandet var meget dybt, var der lagt et Plankegulv i Bassinet; smaa Damer kunde lige bunde, men mig gik Vandet kun til Skuldrene. Jeg morede mig ved at svømme og pjaske i det klare, grønlige Vand; jeg tog Dukkerter og prøvede paa at flyde, oversprøjtede min Pige med Vand, saa hun maatte flygte ind i Badehuset.

Der var store Sprækker i de Plankevægge, der lukkede for Bassinet; jeg kunde se San Giorgios røde Klokketaarn, lidt af Lagunerne og den militære Badeanstalt, der flød i Nærheden.

Jeg vidste, at Løjtnant Remigio ogsaa plejede at bade sig hver Morgen Kl. 7. Det hed sig, at han svømmede som en Fisk, han sprang ud paa Hovedet, dykkede til Bunds og henlede en Flaske op, han svømmede dybt under Vandet, under Plankerne og dukkede op langt ude. Jeg vilde have givet meget lil al kunne se ham. Smidighed og fysisk Styrke havde altid tiltalt mig.

En Morgen hørte jeg, medens jeg laa og plaskede, en Lyd, som naar nogen svømmer hurtigt. Vandet kom i Bevægelse, det friske Bølgeslag tik mig til at gyse; pludselig

stod der en Mand inde i Bassinet. Jeg skreg ikke og blev ikke angst. Han saa ud, som om han var hugget i Marmor; hans hvælvede Bryst hævede sig og sank ved det dybe Aandedræt; hans blaa Øjne straalede, og i det blonde Haar tindrede Vanddraaberne som tusende, skinnende Perler. Halvt skjult af Vandet og sitrende af Anstrængelse løftede han sine smidige, svulmende Arme mod Himmelen, som vilde han takke Guderne, og udbrød: Endelig!

Saadan begyndte vort Forhold. Fra den Dag af saä jeg ham daglig paa Spasereturen, paa Kaféen og i Hotellet; min Mand syntes godt om ham og inviterede ham ofte. Jeg saä ham ogsaa i Smug; efterhaanden blev vore hemmelige Møder daglige. Tit var vi alene i Timevis; naar Greven sov mellem Frokost og Middag, spaserede vi sammen og trykkede hemmeligt hinandens Hænder; naar vi spiste sammen, og der altsaa var andre til Stede, pressede han sin Fod mod min saa stærkt, at jeg kunde have skreget af Smerte, men Smerten var mig en Nydelse. Aldrig havde jeg set saa smuk og sund ud som i de Dage, hvor jeg var glad ved Livet, ved alt og ved alle.

Stedet for vore Stævnemøder var ikke altid det samme. Under Tiden ventede Remigio mig i Gondol i en eller anden ækel, mørk Kanal; til andre Tider trodsede vi Faren og gik om Bord ved Piazzettaen, hvor der var fuldt af Mennesker. Jeg besøgte ham ogsaa i et lille Hus, der laa tæt ved Kasernen; naar jeg gik derhen med et tæt Slør for Ansigtet, blev jeg altid tiltalt af de Officerer og Soldater, som jeg mødte paa den smalle Trappe. Vi sad i et lille, fugtigt, skummelt Værelse, hvor der lugtede af gammel Tobak.

Han kjeder mig virkelig den Advokat. Han har en Maade at se paa mig, som tit faar mig til at le, men som under Tiden bringer mig til at gyse; han siger, at han ikke kan leve, uden at faa et venligt Ord af mig; han trygler, græder, hulker og gjentager: Aa, Deres Naade, kan De ikke huske den Dag, De sagde til mig der henne paa Dørtærskelen: i.Haab kun*.« Og saa bliver han ved med at bede og klage sig. Jeg kan snart ikke holde ham ud. For et Par Dage siden rakte jeg ham Haanden, saa kyssede og trykkede han den saa stærkt, at jeg endnu har blaa Pielter paa den. I Gaar tabte jeg rent Taalmodigheden; jeg sagde, at han skulde gaa sin Vej, og at jeg vilde lade Tjeneren sætte ham paa Døren, hvis han kom igjen. Han blev ligbleg, hans Øjne lignede to mørke Huller i et Gibsansigt, han rejste sig og vaklede ud ad Døren. Han kommer nok igjen, det tør jeg holde meget paa. Det er egentlig skrækkeligt, at det eneste, der kan oplive mig, er at mindes en Mand, som jeg, skjønt jeg kjendte al hans Usselhed, vedblev at elske (Foiwbiks).X r. 18.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. Fortsat

De læser vel meget?- sagde han.

Nej, Herre, meget lidt; nu synes jeg kun, der er meget faa gode Bøger, og mit Helbred er kun daarligt. Jeg har allerede i syv Aar lidt af Vatersot i Brystet. Det er Sorg, der har gjort mig saa elendig, Herre. Min egen Sen bekyldte mig for, at jeg skaffede hans Moders Formue af Vejen og snød ham for den. Aa, Herre Gud, aa, Herre Gud! sagde Postmesteren og hensank i Grublerier.

Kalinovitsch rejste sig og gjorde Mine til at anbefale sig.

Far vel, Herre, far vel,« sagde den gamle, idet han ligeledes rejste sig. Mange Tak! Deres Formand forsynede mig med Bøger af et alvorligt Indhold, glem De mig heller ikke,< vedblev han og bukkede.

Kalinovitsch erklærede sig rede hertil og gik.

Far vel. Herre, far vel; mange Tak! sagde Oldingen, idet han fulgte ham ud. Saa slog han Døren i og laasede den med det samme.

Generalindens Bolig var, som allerede bemærket, den første i Byen. Rundt om Huset var der lagt et Fortov af Kampesten, hvilket hele Vinteren igjennem blev renset for Sne og bestrøet med Sand, for at Generalinden og hendes Datter kunde spasere der mellem to og fire, eftersom der ikke fandtes noget passende Sted til Vinterpromenader i Bven. Der hang store, stribede Markiser for Vinduerne. Den indre Udstyrelse svarede til den ydre. Fra den store Entré førte en bred, egemalet Trappe, tæppebelagt og med Blomster paa Siderne, op til den næste Etage. Da Kalinovitsch traadte ind, stillede en Lakaj, der saft dum ud, men var puttet i et Livrée med Tresser, sig i Positur, og paa Spørgsmaalet: Tager Herskabet imod?« svarede han hurtig: Værs'artig! og lob rask op ad Trappen for at melde ham. Kalinovitsch blev imidlertid staaende foran Spejlet, ordnede sit Haar og sine Flipper, knappede endnu en Knap i Frakken og traadte derpaa ind.

Generalinden sad efter Sædvane i halvt liggende Stilling paa Divanen.

Mademoiselle Pauline sad ikke langt derfra og tegnede et Barnehoved med Blyant. Kalinovitsch introducerede sig med at tale Fransk. Generalinden fixerede ham med sine uklare Øjne, og tilsyneladende tilfreds med hans Ydre spurgte hun med et elskværdigt Smil:

Er De Godsejer her paa Egnen 'f*

Nej,« svarede Kalinovitsch og kastede et Sideblik paa Pauline, som frapperede ham ved sit sygelige Ansigt og sin underlige Figur.

Saa er De vel kommet hertil i Forretninger?« vedblev Generalinden. Hun antog, han var en Embedsmand, som man dér i Byen ventede fra St. Petersborg.

Nej, jeg er ansat her. svarede han.

Ansat? sagde Generalinden i en forbavset Tone. jHvad er det for et Embede, De har her?; tilføjede hun.

Jeg er udnævnt til Inspektør ved Distriktsskolen.«

Moder og Datter vexlede et Blik.

Hvad er det for et Embeder- spurgte førstnævnte.

Det er sandsynligvis i den gamle Mands Sted,-- bemærkede Pauline.

Ja, svarede Kalinovitsch.

Moder og Datter vexlede atter et Blik. Generalinden slog sine Øjne ned.

Pauline lukkede glippende sine og begyndte atter at tegne. Kalinovitsch gættede, at han ved at omtale sin Stilling havde skadet sig i sine nye bekjendtes Omdømme og besluttede, efter at han havde indset, hvem det var, han havde at gjöre med, at udhvæsse Skaaret.

Det er første Gang, jeg er i en Provinsby, sagde han, og jeg kjender slet ikke Provinslivet.

Her er kjedelig!, sagde Generalinden næsten uvilkaarligt.

Det gode Selskab er tilsyneladende ikke stort her. : Nej.«

i Det bestaar kun af Embedsmænd:

- Det véd jeg virkelig ikke.

Men Deres Naade bur o bestandig her, ikke sandt? sagde Kalinovitsch.

Jeg bor her paa Grund af mine Forhold og min Sygdom, for altid at have en Læge ved Haanden. Jeg ejer et Gods her i Distriktet og har mange Slægtninge og gode Venner, som jeg ogsaa kommer sammen med, sagde Generalinden og standsede pludselig, som om hun var bange for at have sagt et Ord for meget og derved sat noget til af sin Værdighed.

i-Det var med stor Beklagelse, jeg forlod Moskov,« begyndte Kalinovitsch igjen. : Netop i Aar var der saa meget

interessant. For slet ikke at tale om de levende Billeder, som udførtes særdeles smukt, gaves der saa mange gode Koncerter, og endelig var ogsaa Rubini der.«

;Han var der ikke længe, han gav kun to eller tre Koncerter,- sagde Pauline.

»Og hvad var det saa for Koncerter! Brudstykker! Moskov bliver altid fodret med Levninger. Vi hørte ham i en fuldstændig Opera i St. Petersborg, sagde Generalinden.

Han sang sine bedste Arier, og Moskov var henrykt..

-Aa, Moskov er altid henrykt!

: Akkurat som St. Petersborg. I denne Henseende er Moskov da sikkert forstandigere.»

Hvor kan man sammenligne St. Petersborg og Moskov? Petersborg er dejlig, og Moskov holder jeg siet ikke af! Vi boede der nogle Vintre og kjedede os skrækkeligt.

. Det er Deres Naades personlige Mening, som jeg ikke vover at modsige,« svarede Kalinovitsch.

: Nej, det er ikke min personlige Mening,- svarede Generalinden i rolig Tone. Min salig Mand havde været i alle Evropas Hovedstæder, og han sagde altid — det kan du vist ogsaa huske, Pauline —at der ikke gaves noget behageligere Sted end St. Petersborg.

Har De selv boet i St. Petersborg?.- spurgte Pauline Kalinovitsch.

• Nej, jeg har aldrig været der,« svarede denne.

Moder og Datter smilede.

Hvor kan De vide noget om det, naar De ikke har været der? Det begriber jeg ikke, sagde Pauline.209 I

»Jeg heller ikke,i sekunderede Moderen.

Kalinovitsch svarede ikke.

Under Resten af Visiten underholdt Moder og Datter sig med hinanden om en eller anden Kusine, fra hvem de skulde have haft Brev, men ikke havde faaet noget. Kalinovitsch kunde ikke være saa paatrængende at blande sig i denne Familiekonversation og anbefalede sig.

» H vad er det, han er?: sagde Generalinden.

»Inspektor, lille Mama, t svarede Pauline.

Hvilken Dristighed! Han møder pludselig, stifter Bekjendtskab . . . Det manglede bare!«

»Han taler ikke daarlig Fransk,- bemærkede Datteren.

»Hvem taler ikke Fransk nu til Dags? Derefter kan man ikke dømme om, hvem og hvad nogen er. Han skulde have ladet sig præsentere af én eller anden, saa véd man da i det mindste, hvem der anbefaler ham. Men saadan er vore Folk. Naar mon jeg kan faa sat Skik paa dem? sagde Generalinden og rev i Klokkestrængen.

Den magre Hushovmester traadte ind.

Hvem har du jour i Dag?« spurgte Generalinden.

-Semen«, svarede han.

Kald paa Semen.

Semen viste sig.

Du gjør altid Dumheder, lille Semen. Naar Du har saa vanskeligt ved at fatte, saa tænk lidt mere. Du modtager

alle og enhver. 1 Dag har Du ladet Gud véd, hvem, en gammel ubekjendt Herre, komme ind.

»Deres Naade, — begyndte Lakajen.

»Vær saa god at spare dine Undskyldninger. Jeg har noteret dit lange Synderegister, og du vil tvinge mig til at træffe bestemte Forholdsregler. Gaa saa og vær fornuftigere.«

Ved Ordene »bestemte Forholdsregler« blev Lakajen ildrød i Hovedet.

I alle sine personlige Erklæringer til Folkene var Generalinden stille og venlig; men naar hun brugte Frasen bestemte Forholdsregler , holdt hun ogsaa Ord.

Femte Kapitel.

Pelagia gjorde tiere Omstændigheder end ellers for den nye Gjæsts Skyld. Hun var bestemt paa at vise sin Hus-forelse i hele dens Glans. Hun tog den bedste Borddug frem, hvidere end Sne og saa smukt rullet, at den strax kunde være blevet sendt til en Udstilling; hun tog endelig de slebne Ka-raffer frem, som Peter Mikailovitschs salig Kone havde haft med i sit Udstyr, men som endnu var meget smukke. De blev kun brugt to Gange om Aaret, paa Peter Mikailovitschs og Nasienkas Navnedag, ellers gjemte Husholdersken dem altid i sit eget Skab, og ingen maatte røre ved dem. Maden var ogsaa mere luxuriøs end ellers. En stor Gaffel og Ske af Ahorntræ vakte stærk Formodning om, at der vilde vanke kold Sterlet. Pelagia kjedede Nastenka græsseligt, idet hun hele Morgenen plagede hende, for at faa hende til at tage sin sorte Silkekjole paa i Stedet for den Lærredskjole, hun gik med om Hverdagen; og hvor ærgerlig hun end blev, satte Husholdersken dog sin Vilje igjennem. Med alt dette havde den gamle Jomfru et meget bestemt Formaal. Da Peter Mikailovitsch havde faaet sin Afsked, havde han sagt: » Der er

udnævnt en ung Inspektør i Stedet for mig. Gud give, han vilde komme og gifte sig med Nastenka.

Ak ja, hvor det var dejligt! svarede Husholdersken. Hun ønskede i høj Grad snart at se Nastenka gift og det især med en Inspektør; thi hun dømte efter Peter Mikailovitsch og var fuldstændig overbevist om, at en Inspektør i alt Fald maatte være et godt Menneske.

Klokken to mødte Kaptajnen og satte sig som sædvanlig tavs i Salen. Nastenka bladede i de »Fædrelandske Annaler -; Peter Mikailovitsch gik op og ned i Salen, betragtede med Tilfredshed det statelige Bord og saå fra Tid til anden hen imod Vinduet.

Naa, Fader, Deres Inspektør kommer vel ikke? Det er kjedeligt at vente, sagde Nastenka.

»Taalmodighed, mit Barn, han kommer nok; han er sikkert blevet opholdt et eller andet Sted,: svarede Peter Mikai lovitsch. »Dér cr han, sagde han endelig.

Kalinovitsch traadte mørk ind; han havde endnu ikke afrystet det uvenlige Indtryk, han havde faaet i Generalindens Hus, hvor han var blevet modtaget saa hovmodigt.

Værsgo', værs'go', Jakov Vassilytsch.« sagde Peter Mikailovitsch, idet han gik sin Gjæst i Mode og førte ham ind i Salen.

Det er min kjødelige Broder, afskediget Kaptejn; og her er min Datter Anastasia,« tilføjede han.

Kaptejnen bukkede formelt, Nastenka rejste sig lidt; Kalinovitsch bukkede høfligt, men koldt.

Vil De ikke drikke et lille Glas?c vedblev Peter Mikailovitsch, idet han pegede paa de smaa Forretter; her er en Mavevarmer, der er hjemmelavet; dér er Champignons, her er Sild fra Archangel, de er smaa, men meget velsmagende, jeg tror nok, jeg tør anhefale dem.«

»Jeg vilde hellere ryge en lille Smule, med Deres Tilladelse, svarede Kalinovitsch.

Gudbevares! - Hr. Kaptejn, nu er det Deres Tur at agere Vært. Selv ryger jeg kun lidt; men Kaptejnen er en stor Røger og Mester i alt, hvad der angaar Tobak.; Kaptejnen gav sig til at rense sin lille Pibe.

-Mange Tak, jeg har selv,, sagde Kalinovitsch og tog en Cigaret ud af sit Etui.

»Hvor har De været? Hvem har De sét? Hvem har De gjort Bekjendtskab med? begyndte Peter Mikailovitsch.

Jeg har kun været faa Steder, men allerede det gjør mig ondt, svarede Kalinovitsch.

Hvorfor det?-- spurgte Peter Mikailovitsch forbavset.

Nastenka fixerede den unge Mand; Kaptejnen saå ligeledes paa ham.

For det første nu Deres Politimester, vedblev Kalinovitsch; — han lod mig ikke en Gang komme ind, men lod sige, jeg kunde komme hen paa Kontoret i Aften.

Ha, ha, ha, udbrød Peter Mikailovitsch med godmodig Latter; det er en snurrig Veteran! Han har misforstaaet Situationen. Hvad skal man sige? Han er optaget af Tjenesten og fattig tillige; her i Byen bliver Politimesteren ikke fed som andet Steds; han har næsten ikke andet end sin Gage; i det højeste griber en Gang imellem Brændevinsforpagteren ham under Armen med et Par hundrede Rubler.

Ved disse Ord viste der sig et foragteligt Smil paa Kali-novitschs Ansigt.Nr. 15.

2 IO

Og saa har han oven i Kjobet en stor Famile, fortsatte Peter Mikalovitsch, som ikke havde lagt Mærke til noget, to af hans Drenge gaar i min Skole; men det er sørgeligt at se, hvor uordentlige og pjaltede de. er, de ligner slet ikke adelige Børn. Hans Kone tog sig ulykkeligvis ikke i Agt, da hun sidste Gang laa i Barselseng, og jeg tror nok, at Mælken gik hende i Hovedet — hun er ikke ved sin fulde Forstand nu; man siger, at hun hverken vasker eller kæmmer sig, men blot gaar omkring i Huset som et Spøgelse og knurrer mod

alle og enhver.....højst sørgelige Forhold! sluttede Peter

Mikailovitsch med bedrøvet Stemme.

Men den unge Inspektor hørte fuldstændig ligegyldig paa det hele.

Denne Politimester har en meget smuk Datter. Hun gaar for at være en Skjønhed her, sagde Nastenka halvt spotsk.

Kalinovitsch undlod igjen at svare og saa kun paa hende.

Hvad behager? Hun er virkelig smuk!; sagde Peter Mikailovitsch. Hvor var De saa ellersr< tilføjede han, idet han henvendte sig til Kalinovitsch.

Hos Postmesteren — det er en Original!'

Ja, det er en løjerlig Snegl, sagde Peter Mikailovitsch. Han er ikke dum, den gamle, han er from; men han er altid bange for Verdens Undergang. I gamle Dage stredes jeg ofte med ham. c

Han er forfærdelig gjerrig,- bemærkede Nastenka.

Hvoraf véd du det, min kjære? svarede Peter Mikailovitsch; selv om han nu er gjerrig, saa gjor han efter min Mening sig selv mere Fortræd end andre, idet han lever med stadige Savn.»

Nastenka ledede Samtalen hen paa noget andet.

Har De været hos Generalinden?« sagde hun til Kalinovitsch.

Ja, svarede denne.

Det er vor haute vofée

• Det synes saa.

Safi De hendes Datter? ^

Det véd jeg ikke. Jeg saA en Frøken eller en Dame med skjæv Hofte eller skjæv Hals — hvad det var, kunde man

virkelig ikke blive klog paa.

Hun har slet ingen Hofte — det er skrækkeligt, sagde Nastenka; og tænk Dem bare, de giver Baller Jeg har ogsaa en Gang haft den Lykke at være der. Hun med sin Figur i Baldragt! Det kan man umuligt lade være at le af.«

Mine Herskaber! I unge Mennesker! udbrød Peter Mikailovitsch; De maa ikke le af legemlige Skrøbeligheder; det er Synd at le af syge.

Vi ler heller ikke, sagde Kalinovitsch smilende; -tværtimod, hun gjorde saa trykkende og melankolsk et Indtryk paa mig, at jeg endnu ikke er blevet fri for det.

Maden er færdig!' afbrød Peter Mikailovitsch dem, da han saa, at Terrinen allerede stod paa Bordet. »Vil De ikke drikke et lille Glas, for vi sætte os? sagde han til Kalinovitsch.

Nej Tak, svarede denne.

»Ganske som De vil! Jeg og Kaptejnen gjør det. Deres Hojvelbaarenhed, Timen har for længe siden slaaet paa Admiralitetet — ønsker De noget? Værsgod! sagde den gamle, idet han fyldte sin Sølvtumling og rakte den til Kaptejnen; men da denne vilde tage den, gav han ham den ikke, men tømte den selv. Kaptejnen smilede .... Peter Mikailovitsch tillod sig nemlig hver Dag denne Spø£.

Naa, denne Gang snyder jeg Dem ikke,« vedblev han og skjænkede i igjen.

Det véd jeg, svarede Kaptainen og tømte Bægeret i ét Drag. Saa gik de alle ind i Salen, hvor Peter Mikailovitsch præsenterede Pelagia for den nye bekjendt. Kalinovitsch gjorde et let Buk, Pelagia et affekteret Knix.

»Vi skal nok have Kraasesuppe i Dag,-- sagde Peter Mikailovitsch, idet han satte sig til Bords og indsugede Dampen af Suppen. Holder De af Kraasesuppe? spurgte han Kalinovitsch.

Ja, jeg spiser det, svarede denne med et halvt spotsk Smil; men efter at han havde prøvet Suppen, spiste han med stor Appetit. Den er udmærket, sagde han; fortræffelig tilberedt!

Mesterlig!« sagde Peter Mikailovisch. - Pelagia, Æren derfor tilkommer Dem; vi gjør Dem vor Kompliment dt-rfor og takker Dem i hele det ærede Selskabs Navn.«

Husholdersken slog Øjnene ned, skabede sig lidt og afveg denne Gang tilsyneladende fra sin Vane at rejse sig fra Bordet. Efter Suppen fulgte virkelig Sterletten, som Kalinovitsch viste den tilbørlige Opmærksomhed. Agerhønssaucen med Tilbehør roste han ligeledes; men mest af alt behagede Frugtbrænde-v.nen ham, hvoraf han bad om del tredie Glas efter at have drukket to, og om hvilken han sagde, at den var bedre end alle Likører.

Pelagia var hed i Kinderne af Glæde.

Efter Bordet gik de igjen ind i Salen.

Fortæl mig lidt om Universitetet i Moskos', Jakov Vassilytsch, sagde Peter Mikailovitsch; der skal nu for Tiden være udmærkede Professorer dér. Til hvilket Fakultet hørte Der

Til det juridiske. epona*.).

THEATREN E

Dagmartheatret. Et fransk Dramas Opførelse paa vore Scener imødeses altid med Spænding, det er jo des værre en temmelig sjælden Fugl. Og naar man véd, at Fru Otlti Nielsen optræder i et saadant Stykke, saa er Interessen dobliclt, da man har saa mange gode Minder om denne Kunstnerindes Fremstilling

af disse stakkels Kvinder Ira det moderne franske Drama, disse Kjærlighedens Ofre, tier stadig bevæge sig imellem de to Yderligheder. himmelhøjt jublende Glæde og dødbringende Fortvivlelse. Hvad enten de nu hedde Dora, Froufrou eller Diane de I.ys, tieres Skæbne er altid omtrent den samme, men Typen følges dog altid med varm Sympathi og Interesse. Diane de I.ys« af den yngre Dumas, som gives paa Dagmartheatret i en god Oversættelse af l'. Hansen, modtoges da ogsaa med stort Bifald af Publikum. Dette Skuespil (hvorfor ikke

Sørgespil?) skildrer en ung koket, men retskaffen Kvindes br,endende første Kjærlighed. Hun er bleven solgtNr. 15.

2 IO

Og saa har han oven i Kjobet en stor Famile, fortsatte Peter Mikalovitsch, som ikke havde lagt Mærke til noget, to af hans Drenge gaar i min Skole; men det er sørgeligt at se, hvor uordentlige og pjaltede de. er, de ligner slet ikke adelige Børn. Hans Kone tog sig ulykkeligvis ikke i Agt, da hun sidste Gang laa i Barselseng, og jeg tror nok, at Mælken gik hende i Hovedet — hun er ikke ved sin fulde Forstand nu; man siger, at hun hverken vasker eller kæmmer sig, men blot gaar omkring i Huset som et Spøgelse og knurrer mod

alle og enhver.....højst sørgelige Forhold! sluttede Peter

Mikailovitsch med bedrøvet Stemme.

Men den unge Inspektor hørte fuldstændig ligegyldig paa det hele.

Denne Politimester har en meget smuk Datter. Hun gaar for at være en Skjønhed her, sagde Nastenka halvt spotsk.

Kalinovitsch undlod igjen at svare og saa kun paa hende.

Hvad behager? Hun er virkelig smuk!; sagde Peter Mikailovitsch. Hvor var De saa ellersr< tilføjede han, idet han henvendte sig til Kalinovitsch.

Hos Postmesteren — det er en Original!'

Ja, det er en løjerlig Snegl, sagde Peter Mikailovitsch. Han er ikke dum, den gamle, han er from; men han er altid bange for Verdens Undergang. I gamle Dage stredes jeg ofte med ham. c

Han er forfærdelig gjerrig,- bemærkede Nastenka.

Hvoraf véd du det, min kjære? svarede Peter Mikailovitsch; selv om han nu er gjerrig, saa gjor han efter min Mening sig selv mere Fortræd end andre, idet han lever med stadige Savn.»

Nastenka ledede Samtalen hen paa noget andet.

Har De været hos Generalinden?« sagde hun til Kalinovitsch.

Ja, svarede denne.

Det er vor haute vofée

• Det synes saa.

Safi De hendes Datter? ^

Det véd jeg ikke. Jeg saA en Frøken eller en Dame med skjæv Hofte eller skjæv Hals — hvad det var, kunde man virkelig ikke blive klog paa.

Hun har slet ingen Hofte — det er skrækkeligt, sagde Nastenka; og tænk Dem bare, de giver Baller Jeg har ogsaa en Gang haft den Lykke at være der. Hun med sin Figur i Baldragt! Det kan man umuligt lade være at le af.«

Mine Herskaber! I unge Mennesker! udbrød Peter Mikailovitsch; De maa ikke le af legemlige Skrøbeligheder; det er Synd at le af syge.

Vi ler heller ikke, sagde Kalinovitsch smilende; -tværtimod, hun gjorde saa trykkende og melankolsk et Indtryk paa mig, at jeg endnu ikke er blevet fri for det.

Maden er færdig!' afbrød Peter Mikailovitsch dem, da han saa, at Terrinen allerede stod paa Bordet. »Vil De ikke drikke et lille Glas, for vi sætte os? sagde han til Kalinovitsch.

Nej Tak, svarede denne.

»Ganske som De vil! Jeg og Kaptejnen gjør det. Deres Hojvelbaarenhed, Timen har for længe siden slaaet paa Admiralitetet — ønsker De noget? Værsgod! sagde den gamle, idet han fyldte sin Sølvtumling og rakte den til Kaptejnen; men da denne vilde tage den, gav han ham den ikke, men tømte den selv. Kaptejnen smilede .... Peter Mikailovitsch tillod sig nemlig hver Dag denne Spø£.

Naa, denne Gang snyder jeg Dem ikke,« vedblev han og skjænkede i igjen.

Det véd jeg, svarede Kaptainen og tømte Bægeret i ét Drag. Saa gik de alle ind i Salen, hvor Peter Mikailovitsch præsenterede Pelagia for den nye bekjendt. Kalinovitsch gjorde et let Buk, Pelagia et affekteret Knix.

»Vi skal nok have Kraasesuppe i Dag,-- sagde Peter Mikailovitsch, idet han satte sig til Bords og indsugede Dampen af Suppen. Holder De af Kraasesuppe? spurgte han Kalinovitsch.

Ja, jeg spiser det, svarede denne med et halvt spotsk Smil; men efter at han havde prøvet Suppen, spiste han med stor Appetit. Den er udmærket, sagde han; fortræffelig tilberedt!

Mesterlig!« sagde Peter Mikailovisch. - Pelagia, Æren derfor tilkommer Dem; vi gjør Dem vor Kompliment dt-rfor og takker Dem i hele det ærede Selskabs Navn.«

Husholdersken slog Øjnene ned, skabede sig lidt og afveg denne Gang tilsyneladende fra sin Vane at rejse sig fra Bordet. Efter Suppen fulgte virkelig Sterletten, som Kalinovitsch viste den tilbørlige Opmærksomhed. Agerhønssaucen med Tilbehør roste han ligeledes; men mest af alt behagede Frugtbrænde-v.nen ham, hvoraf han bad om del tredie Glas efter at have drukket to, og om hvilken han sagde, at den var bedre end alle Likører.

Pelagia var hed i Kinderne af Glæde.

Efter Bordet gik de igjen ind i Salen.

Fortæl mig lidt om Universitetet i Moskos', Jakov Vassilytsch, sagde Peter Mikailovitsch; der skal nu for Tiden være udmærkede Professorer dér. Til hvilket Fakultet hørte Der

Til det juridiske. epona*.).

THEATREN E

Dagmartheatret. Et fransk Dramas Opførelse paa vore Scener imødeses altid med Spænding, det er jo des værre en temmelig sjælden Fugl. Og naar man véd, at Fru Otlti Nielsen optræder i et saadant Stykke, saa er Interessen dobliclt, da man har saa mange gode Minder om denne Kunstnerindes Fremstilling

af disse stakkels Kvinder Ira det moderne franske Drama, disse Kjærlighedens Ofre, tier stadig bevæge sig imellem de to Yderligheder. himmelhøjt jublende Glæde og dødbringende Fortvivlelse. Hvad enten de nu hedde Dora, Froufrou eller Diane de I.ys, tieres Skæbne er altid omtrent den samme, men Typen følges dog altid med varm Sympathi og Interesse. Diane de I.ys« af den yngre Dumas, som gives paa Dagmartheatret i en god Oversættelse af l'. Hansen, modtoges da ogsaa med stort Bifald af Publikum. Dette Skuespil (hvorfor ikke Sørgespil?) skildrer en ung koket, men retskaffen Kvindes br,endende første Kjærlighed. Hun er bleven solgt21 I

til sin Mand, hvem hun ikke elsker, og som aldrig har nærmet sig til hende. Efter at have leget med en Mængde andre Mænd, kommer hun ved et Tilfælde i Forbindelse med en ung Kunstner, »g hendes Time har slaaet. Nu er hua idel Opofrelse for sin Kjærlighed. Men Manden, som har faaet det al vide, overrumpler de elskende; han tvinger hende til at rejse hort med sig, og under Samværet med I-Iustruen synes der hos ham at vaagne en sand Ti I bojelighed for hende. Ha han saa atter finder Kunstneren og hende i hinandens Selskab, truer han med at slaa ham ihjel, hvis han atter træffer dem sammen. Ægteparret rejser, fulgt af Kunstneren, som soger at opnaa en Duel med Manden, hvad dog ikke lykkes. Han maa paa Grund af Pengemangel rejse hjem til Paris, kommer ved fejlagtige Slutninger til den Tro, at hun har glemt ham, og vil af Fortvivlelse gifte sig. Da viser pludselig Diane

sig i hans Atelier. Kfter en Forklaring styrte de i hinandens Arme; tnen Greven har passet paa; de horer ham forsoge at lukke Doren op. Trods Dianes Modstand grilier Elskeren to Kaarder og styrter ud for al udfordre Ægtemanden til Katnp; inen i Duren skyder denne ham ned. Som Slutningstableau ser man den fortvivlede Diane styrte sig ned over sin elskedes I.ig. mens Ægtemanden staar kold og bleg sotn Hævner i Baggrunden. Det er et trist, uhyggeligt Billede, der er ingen Retfærdighed og ingen Trost. I .angl hellere saa man den ulykkelige Kvinde skudt. Diane er den bedst skildrede Skikkelse i Stykket. Hende og hendes Kjærlighed har Digteren malet med varin Begejstring. Og Fru

LITERATUR

Karsten Ulv og »Paddehattene . Fortælling af Hohn Hansen. (Chr. Steen og Son).

Der er uomtvisteligt Talent i denne Bog; der er paa sine Steder en Friskhed og Oprindelighed, som bevirker, at man gjærne vilde yde Hohn Hansen en uskrømtet Tak for den; men der er Ting, der forbyde dette; den skæmmes af Pletter, som gjor megcl af den »ungeniessbar«. Hellen selv, Karsten Ulv, er en heldig Figur, en god Type paa en dygtig Bondenatur, nogle af .Paddehattene« ere meget godt skildrede, og der er Liv og Fart i Begivenheder og Sceneri — men, der er ogsaa en Del Unatur og en stor Mangel paa Begrænsning. Anmelderen mangler Kompetence til at 1 vedomme,' om Grundtvigianismens Virkninger, der spille cn stor Rolle i Bogen, ere skildrede rigtigt; meget af det serplavsihclt ud; men der er i det hele noget vildt og sønderrevet i disse Skildringer, saa at man vanskelig (aar et sikkert Indtryk. Og del er jo en stor Fejl, at selv den velvilligste I.x-ser har svært ved at holde sammen

paa Indholdet og stadig synes, det springer. I Karaktertegningen er der noget løst. Det forekommer os saaledes, at den bedaarende Ulrikka ikke er tegnet tydeligt nok til, at man ganske forstaar Karstens Opførsel lige overfor hende. Man skulde tro. at Forfatteren, der dog tilsyneladende har skildret hende med Sympathi, maatte føie mere Medlidenhed med hendes varme Blod. Vi unde hende trods hendes mulige Synder, der ikke staar klart for os. at erobre Karsten, hvis dygtige nordiske Natur vilde danne et godt Supplement til hendes sydlandske Varme og bringe noget flinkt ud af hende. Det har nu Forfatteren ikke villet, men han har ikke gjort det tilstrækkelig indlysende for os, at det ikke kunde blive saaledes. Der er en Del Energi i Bogen, og vi ville med Tak for det gode, vi finde i den, onske Holm Hansen, at han i sit næste Arbejde maa kunne tvinge alt det unaturlige og kunstlede til at vige. Han siges som Skuespiller blandt meget kunstlet undertiden at have vist Glimt af selvstændigt Talent. Som Forfatter viser han ikke saa lidt endda; men han er jo ikke længer nogen nv Mand i Literaturen, det er paa Tide, at han finder sin rette Plads, og det haabe vi, han kan, naar han vil bortskære det kunstlede og opstyltede; her er for mange vilde Skutl. Alene mod Fonnen er der ineget al indvende. Forbindelsen mellem Dialogen og den refererende Del er aldeles urimelig. Enhver Læser vil studse, naar han ser Ting som følgende: — >Bare der alligevel ikke stikker noget under,- krympede Staklen sig endnu, — »Hvor tor saadan en Drukkenbolt, soin Du, komme her og bede mig om Brud, viste han mig haanlig Døren. — Del er umuligt at se, hvad der opnaas ved slige Særheder, som findes paa hver Side. De gjor det vanske-ligt at læse Bogen, og det skal da ikke være en Fordel. Men saa-danne formelle Fejl ere jo lette at rette, og da vi fra Indholdets Side betragtet synes, at denne Bog betegner et l'"remskridt, ere vi berettigede til at haabe det bedste.

Edgar kjerulf: En bunden Mand. En Studie. (Karl Schønberg).

Forfatteren kalder sin Bog en »Studie; men det er ikke alle Studier, der er Rift om; denne burde have været gjemt i Hr. Kjerulls Skrivebordsskuffe. Titlen er htt lor det første ikke videre heldig. »En bunden Marni« kunde lige saa gjærne have været »En fjollet Mand«, for Fjollelhed er da det eneste, der binder Kammerjunkeren. Han er en stakkels Taageskikkelse, der gjærne vil være Højre- og Venstremand [Mia cn Gang, inen hvem det ikke lykkes at finde en fornuftig Centrumsstilling. Han er omgivet af nogle skurkagtige og brave Venstremænd og nogle dito Højremænd, og det hele løber i Grunden ud i Nonsens. Del er kjedeligt, at man ikke kan finde noget i Bogen, som man ubetinget kan rose. Der er dog et, soin vidner om Talent, og det er en overordentlig livlig Dialog. Men — der er ogsaa et >Men« herved — Forfatteren slaar i den Grad til Skaglerne, at den ulykkelige Læser bliver ganske hæseblæsende ved dette urimelig livlige Replikskifte. Talent er der som sagt; men Hr. Kjerulf vilde have handlet

fornuftigere i ikke at udgive denne Bog.

Vi henlede vore I-icJcres Opmærksomhed paa den af Hr. A'. C. Korns Forlogsforretning udgivne illustrerede Udgave af Manyals »Peter Simple« i Oversættelse ved \~ilhehn Os/trgaard. J. M.

Otto Borchsenius træffes i Reglen liver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin 1 tolig, Amaliegaile 14, 3. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Sognetlag mellem

2 og 3 Studies/nede tb, 2. Sal.

Rettelse.

I forrige Nr. af Bladet S. 194 første Spalte 15. 1.. 1. o. staar »Naturforsker« i Stedet for »Naturfortolker«.

Indhold: Religion. Et Tilbageblik og ti Frcinblik. Af Herbert Suttner, Oversat af Pr phil. Ad. /lunsen. — Giuseppe Ribera med Tilnavnet Spagnofetto. En t-cvner-kildring. (Efter ÅV/Vr* Pohmrs Kunst und Kunstlet; icd E. II.) (Stuttet: — Ungdomsminder. Novelle af Camitto Boit,\ Oversat fra italiensk Tusend Sjjtle. Roman aOtiuü Piumtki. (Fortsat'. — Theatreae. - Literatur. BekiendtgjsreUer.21 I

til sin Mand, hvem hun ikke elsker, og som aldrig har nærmet sig til hende. Efter at have leget med en Mængde andre Mænd, kommer hun ved et Tilfælde i Forbindelse med en ung Kunstner, »g hendes Time har slaaet. Nu er hua idel Opofrelse for sin Kjærlighed. Men Manden, som har faaet det al vide, overrumpler de elskende; han tvinger hende til at rejse hort med sig, og under Samværet med I-Iustruen synes der hos ham at vaagne en sand Ti I bojelighed for hende. Ha han saa atter finder Kunstneren og hende i hinandens Selskab, truer han med at slaa ham ihjel, hvis han atter træffer dem sammen. Ægteparret rejser, fulgt af Kunstneren, som soger at opnaa en Duel med Manden, hvad dog ikke lykkes. Han maa paa Grund af Pengemangel rejse hjem til Paris, kommer ved fejlagtige Slutninger til den Tro, at hun har glemt ham, og vil af Fortvivlelse gifte sig. Da viser pludselig Diane sig i hans Atelier. Kfter en Forklaring styrte de i hinandens Arme; tnen Greven har passet paa; de horer ham forsoge at lukke Doren op. Trods Dianes Modstand grilier Elskeren to Kaarder og styrter ud for al udfordre Ægtemanden til Katnp; inen i Duren skyder denne ham ned. Som Slutningstableau ser man den fortvivlede Diane styrte sig ned over sin elskedes I.ig. mens Ægtemanden staar kold og bleg sotn Hævner i Baggrunden. Det er et trist, uhyggeligt Billede, der er ingen Retfærdighed og ingen Trost. I .angl hellere saa man den ulykkelige Kvinde skudt. Diane er den bedst skildrede Skikkelse i Stykket. Hende og hendes Kjærlighed har Digteren malet med varin Begejstring. Og Fru

LITERATUR

Karsten Ulv og »Paddehattene . Fortælling af Hohn Hansen. (Chr. Steen og Son).

Der er uomtvisteligt Talent i denne Bog; der er paa sine Steder en Friskhed og Oprindelighed, som bevirker, at man gjærne vilde yde Hohn Hansen en uskrømtet Tak for den; men der er Ting, der forbyde dette; den skæmmes af Pletter, som gjor megcl af den »ungeniessbar«. Hellen selv, Karsten Ulv, er en heldig Figur, en god Type paa en dygtig Bondenatur, nogle af .Paddehattene« ere meget godt skildrede, og der er Liv og Fart i Begivenheder og Sceneri — men, der er ogsaa en Del Unatur og en stor Mangel paa Begrænsning. Anmelderen mangler Kompetence til at 1 vedomme,' om Grundtvigianismens Virkninger, der spille cn stor Rolle i Bogen, ere skildrede rigtigt; meget af det serplavsihclt ud; men der er i det hele noget vildt og sønderrevet i disse Skildringer, saa at man vanskelig (aar et sikkert Indtryk. Og del er jo en stor Fejl, at selv den velvilligste I.x-ser har svært ved at holde sammen

paa Indholdet og stadig synes, det springer. I Karaktertegningen er der noget løst. Det forekommer os saaledes, at den bedaarende Ulrikka ikke er tegnet tydeligt nok til, at man ganske forstaar Karstens Opførsel lige overfor hende. Man skulde tro. at Forfatteren, der dog tilsyneladende har skildret hende med Sympathi, maatte føie mere

Medlidenhed med hendes varme Blod. Vi unde hende trods hendes mulige Synder, der ikke staar klart for os. at erobre Karsten, hvis dygtige nordiske Natur vilde danne et godt Supplement til hendes sydlandske Varme og bringe noget flinkt ud af hende. Det har nu Forfatteren ikke villet, men han har ikke gjort det tilstrækkelig indlysende for os, at det ikke kunde blive saaledes. Der er en Del Energi i Bogen, og vi ville med Tak for det gode, vi finde i den, onske Holm Hansen, at han i sit næste Arbejde maa kunne tvinge alt det unaturlige og kunstlede til at vige. Han siges som Skuespiller blandt meget kunstlet undertiden at have vist Glimt af selvstændigt Talent. Som Forfatter viser han ikke saa lidt endda; men han er jo ikke længer nogen nv Mand i Literaturen, det er paa Tide, at han finder sin rette Plads, og det haabe vi, han kan, naar han vil bortskære det kunstlede og opstyltede; her er for mange vilde Skutl. Alene mod Fonnen er der ineget al indvende. Forbindelsen mellem Dialogen og den refererende Del er aldeles urimelig. Enhver Læser vil studse, naar han ser Ting som følgende: — >Bare der alligevel ikke stikker noget under,- krympede Staklen sig endnu, — »Hvor tor saadan en Drukkenbolt, soin Du, komme her og bede mig om Brud, viste han mig haanlig Døren. — Del er umuligt at se, hvad der opnaas ved slige Særheder, som findes paa hver Side. De gjor det vanske-ligt at læse Bogen, og det skal da ikke være en Fordel. Men saa-danne formelle Fejl ere jo lette at rette, og da vi fra Indholdets Side betragtet synes, at denne Bog betegner et l'"remskridt, ere vi berettigede til at haabe det bedste.

Edgar kjerulf: En bunden Mand. En Studie. (Karl Schønberg).

Forfatteren kalder sin Bog en »Studie; men det er ikke alle Studier, der er Rift om; denne burde have været gjemt i Hr. Kjerulls Skrivebordsskuffe. Titlen er htt lor det første ikke videre heldig. »En bunden Marni« kunde lige saa gjærne have været »En fjollet Mand«, for Fjollelhed er da det eneste, der binder Kammerjunkeren. Han er en stakkels Taageskikkelse, der gjærne vil være Højre- og Venstremand [Mia cn Gang, inen hvem det ikke lykkes at finde en fornuftig Centrumsstilling. Han er omgivet af nogle skurkagtige og brave Venstremænd og nogle dito Højremænd, og det hele løber i Grunden ud i Nonsens. Del er kjedeligt, at man ikke kan finde noget i Bogen, som man ubetinget kan rose. Der er dog et, soin vidner om Talent, og det er en overordentlig livlig Dialog. Men — der er ogsaa et >Men« herved — Forfatteren slaar i den Grad til Skaglerne, at den ulykkelige Læser bliver ganske hæseblæsende ved dette urimelig livlige Replikskifte. Talent er der som sagt; men Hr. Kjerulf vilde have handlet fornuftigere i ikke at udgive denne Bog.

Vi henlede vore I-icJcres Opmærksomhed paa den af Hr. A'. C. Korns Forlogsforretning udgivne illustrerede Udgave af Manyals »Peter Simple« i Oversættelse ved \~ilhehn Os/trgaard. J. M.

Otto Borchsenius træffes i Reglen liver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin 1 tolig, Amaliegaile 14, 3. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Sognetlag mellem

2 og 3 Studies/nede tb, 2. Sal.

Rettelse.

I forrige Nr. af Bladet S. 194 første Spalte 15. 1.. 1. o. staar »Naturforsker« i Stedet for »Naturfortolker«.

Romaner, i hvilke der gives Skildringer af Sømandslivet, har altid ovet en særlig Tiltrækningskraft paa Læseverdenen. Livet ombord med alle dets Farer og Æventyr vii altid frembyde et rigt og afvexlende Stof ior Romanforfatteren, men endnu har ingen anden Skribent paa dette Omraade overtruffet Kaptejn Marryats Soromaner, der kan henregnes blandt den bedste Folkelæsning, som noget Lands Literatur har at opvise.

Blandt Kaptejn Marryats talrige Skrifter er „Peter Simple" almindelig anset for at være hans bedste Værk. Forfatteren lader sine Læsere folge den unge Peters æventyr-lige Livsbane, fra han som fjorten Aars Dreng glor sit förste Togt, o« indtil han efter utallige Hændelser og Oplevelser er bleven en anset og lykkelig Mand. Marryat raader over et uimodstaaelig komisk Lune, som skinner gjennem hans Fremstilling baade af Begivenheder og Personer. Peter Simples trofaste Kammerat, O'Brien. Tømmermanden, Mr Chuck, Ægteparret Trotter o. m. fl. er Skikkelser, som ikke let gaar Læseren af Glemme.

Den paa Undertegnedes Forlag udkommende Udgave al Peter Simple er den förste illustrerede Udgave, der foreligger paa dansk af nogen af Marryats Romaner. Den vil blive ledsaget af 16 fine Træsnit, udførte efter Originaltegninger af E. R ose n -stand, og udkommer i 10 maanedlige Hæfter (hvert paa So Sider, stort Format å 50 Øre.

Subskription modtages i alle Boglader, hvor de tørste Hæfter ligge til Eftersyn.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Ny Subskription

paa

Charles Darwin: Rejse om Jorden.

Populære Skildringer.

Med Illustrationer i Tontryk, et Kort i Farvetryk og Forfatterens Portræt med Biografi.

(Paa Dansk ved Emil Chr. Hansen og Alfred Jørgensen.)

For at lette Anskaffelsen af dette beromte Værk, som af hele den nordiske Presse er bleven modtaget som en værdifuld Berigelse af vor populær naturvidenskabelige Literatur, indbyder undertegnede Forlægger til en ny Subskription.

Af Anmeldelser skulle vi kun hidsætte folgende: Fædrelandet. — Der er en saa overvættes Rigdom i denne Bog, at jeg ikke engang tilnærmelsesvis er i Stand til at antyde Indholdet; jeg kunde være tilbøjelig lil at ligne den med en højtbegavet Kunstners Skitsebog, hvor ilet ene Hilled vexler med det andet, friske, let henkastende, nogle heil, mange kun halvt udførte, men alle vækkende og belærende.«

»Drammens fi/aif«. — Vil man lære Darwin at kjende fra den elskværdige Side, saa bør man læse hans >Rejse om Jorden«, da man her ikke alene vil gjøre Bekjendtskab med Videnskabsmanden og Forskeren, tnen ined Manden med den rette Kjærlighed i Øjet, der forstaar at opfatte og fastholde de fineste Alskvgninger af Guds underfulde Natur — man kan ikke tænke sig en mere alsidig Rejsebeskrivelse end denne.< ».Von/. Kom'ersationslexikon«. — Darwins Rejsebeskrivelse horer til de i naturvidenskabelig Henseende righoldigste og interessanteste Værker af denne Art.«

Trondhjems Stifts/.' — Det tør nok siges, at meget faa Boger 1 samme Grad som nærværende, er i Stam. lil at vække Sansen for Naturen og tillige at lære én at iagttage den paa en saadan Maade, at man bærer et varigt Udbytte med sig hjem fra Betragtningen af dens brogede Fænomener. Vi tillade os derfor at anbefale Bogen paa det varmeste.«

1 Anledning af Darwins Død skriver » Times•. Det er ikke for meget al sige, at Darwin paa denne Rejse har gjort mere for Naturvidenskaben i dens forskjellige Afdelinger, end nogensomhelst anden Expedition liar gjort siden; der cr ikke en Side, som ikke kan læses med Interesse af enhver dannet Mand. og der findes mange Sider, som endog ville fængsle dem, der kun have Sans for æventyrlige Fortællinger.

forlæggere: BROR. SALMONSEN

bogtrykker:

F. E. BORDING

Indleveres «ents! Onsdag Kl. l.

BEKJENDTGJØRELSER.

Indleveres til Brdr. Salmoaun. Holbergsgade. 3.

Telefon Nr. 344.

REDAKTØRER: OTTO BORCHSENIUS OG 10HANNES MAGNUSSEN. NORDISK UGEBLAD

25. Januar 18S5

3 Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Søndag.

Nr. 17.

Under Kysten af Ithaka.

Skizze af Thor Lange.

Hvad kan være mere kvægende end varm, fugtig Søluft, der ligesom af sig selv lober ind i Lungerne, gjennemtrængende hele Organismen med Velvære og stemmende Sindet til sorgløst dolce lar niente!

Og Ilavet er blaat, usigelig blaat, af en eneste stærk Farvetone, der beroliger ved sin Renhed. Længst borte flyder Vandspejlet i blegrod Di.se sammen med Himlens Azur. over hvilken et Par smalle, fine Skyer flagre som Traade af gyldent Spindevæv.

Nede mod Syd fjærne sig efterhaanden de gullige Brinker af Zante, det skovrige Zakynthos. Solbelyst skinner over Øen den hvide Spids af Bjærget Elatos. Omme bag Skrænten, hvor Kysten slipper, trevler en liggende Røgstrime langsomt sig ud.

Fra Forenden af Skibet lyde skarpt med Klang af Glas to Klemt af en lille Klokke, fulgte af et Par Kommandoord. Saa bliver det atter stille. Vidt omkring, over alt falder Døsighed i Middagsvarmen. I len ad det sovende, violblaa Vand glider i mørkere Linjer med lilla Kanter Skyggen af Stiverne under Solsejlet.

Langt ude mod Syd-Sydvest blinker og bobler Havfladen som smeltet Sølv. Og midt i de skinnende Strømme ligger, synlig kun for det indre Øje, en lille 0 ined Skov af høje Træer, Solvpopler, gyldent-bladede Figen og strunke, sælsomt duftende Pinier, i hvis Krone brogede Fugle med Talestemme og lange, udbredte Vinger ligge paa Rede. Nær ved Kysten aabner sig en Hule, omranket af Vinløv. Udenfor paa en Fng, oversaaet med Violer, springe fire Kilder frem og risle bort hver til sin Side; men

inde i Grotten paa Arnestedet brænder et Baal af Cedertræ og Røgelse. 1 den rode Glans mod den mørke Grund staar en højtvoxen Nymfe, fin af Hud, og slaar Væven med nøgne, hvide Arme. Hun synger dertil, og ud over hele Øen klinger hendes Stemme, blandende sig med Violernes Duft og bedøvende Vellugt af brændende Ceder.

Men ude ved Havbrynet, hvor Vinden er frisk og det lugter af Saltvand, sidder Odyssevs alene. Med Haand under Kind og med Ryggen vendt til Nymfen, der paa Afstand holder Øje med ham, stirrer han ud over Bølgerne og længes. Han vilde give sit Liv, for endnu en Gang at se

Kogen, som hvirvlende stiger til Vejrs fra hans F.vdrelands Høje.

Dog, der er langt fra Kalypsos 0 til Ithaka. Rundt om, alle Vegne kun det ode, graalige Hav. Saa græder han Barnets og de homeriske Heltes Graad; den kommer fra Hjærtet og gaar til Hjærtet, og

Tungt paa mit Sind ligger Sorg for den kloglige Konning Odyssevs.

Gjærne gav jeg ham den Plads, hvor jeg nu staar, at han kunde mætte sine Øjne.

Lige foran rejse sig to ranke Bjærgspidser paa Sydkysten af Kephallenia, det homeriske Same; en halvmaaneformet Bugt, kantet med Bræm af snehvidt Sand, glider stille ind under deres Fod. Længere tide, lidt mere til højre, ovre paa den anden Side af et smalt, blaat Sund, kommer en langstrakt, jævnt afrundet Bakkeryg til Syne, graa eller rødliggraa, ligesom lyngklædt; et Steds oppe paa SkraaningenNr. 18.

I-IJEMME OG UDE.

lofter en spinkel Rogsojle sig lodret i Vejret. Bakkedraget er Forbjærget Nedton paa Ithaka. Underlig hvor bekjendt det tager sig ud med sin rodbrune Lyngfarve, blode Bølgerunding øverst oppe og en Strimmel solbelyst forneden. Røgen, som staar derover, passer ogsaa paafaldende ind i et Billede, man tror en Gang tidligere, uvist hvor og hvornaar, at skulle have sét. Højere og højere i smaa Sæt og Stod stiger den blaalige Røg, til den pludseligt bøjer til Siden, ramt af et Lufttræk, der kommer strygende ovre fra Bjærgene mod Ost og kruser Havet mellem Ithaka og Fastlandet af Akarnanien. Derude gynger et eneste stort hvidt Sejl, som for Dronningevind bevæger sig over imod Øen. Saa nær var Odyssevs en Gang sin Hjemstavn; ogsaa han saa Neritons Bølgelinjer dukke frem og Rogen af den Ild, som Hyrderne havde tændt oppe paa Bakkeskrænten. Da faldt Søvnen over hans Øjne: ni Dage og ni Nætter havde han siddet til Rors og selv holdt Skjødet af Sejlet i sin Haand, for hurtigere at komme hjem. Saa løste hans Mænd Baandet for Sækken, hvori Vindene vare gjemte, og atter rev Stormen de jamrende med sig ud over Havet tilbage til Æolos' Rige.

Vi styre op ad Sundet mellem Kephallenia og Odyssevs' Fødeø. Vandet er smult, og Skibet hölder tæt ind under Kysten af Ithaka, saa tæt, at man tror at maatte kunne række i Land med et Stenkast. Neritons runde Kuppel falder forneden bråt af mod Soen og synes at hvile paa en lav muret Grundvold af graa Granitblokke. Hist og her spalter Klippevæggen sig i Rifter; en af dem danner en spidsbuet Grotte, ud over hvilken et Far Olivenbuske bøje sig frem. Hojere oppe dækkes Skraaningen af gult, falmet Græs, isprængt med Pletter af lyserøde Stenbrækblomster, Lyng og grønne Purrer af en i Syden almindelig lavstammet Granvæxt med blode, atTaldendc Naale. Mennesker ere ikke at se; kun to eller tre Steder inde fra Landet stiger Røgen op. Den lige overfor liggende Kyst af Kephallenia gjor heller ikke Indtryk af at være tæt befolket. Store Skarer Sofugle flokke sig paa Sandet i Havstokken, og over den smalle, hvide Strand hæver sig i stejl Skraaning graat og ensomt Ænosbjærgenes takkede Kam. Kun omkring en lille Vig, som skærer en Trekant ud mellem Klipperne, er det grønt af Vinhaver og Citronplantninger. Husene, som skimtes derinde, er Landsbyen Sami, et Navn, der endnu bevarer Klangen af det homeriske Same.

Spottende al episk Digtning og slet ikke i Hexametrets Takt skratter en halv Snes hæse I K I af Damppiben, der varskoer en Baad, som har lagt sig paa tværs foran lige midt i Farvandet. Men Baaden rører sig ikke af Pletten. Folkene deri ere sysselsatte med Grækernes Yndlingssport at pilke Torsk og lade fornemt Dampskibet gaa udenom, hvad dette har vanskeligt nok ved at gjøre, da kun en snæver Rende tæt under Kysten er tilstrækkelig dyb for et større Fartoj. Kaptejnen bander dem

paa Italiensk, behændigt indflettende sit lille Forraad af udsøgte græske Talemaader, og slutter med et højrøstet: kcrata! hvilket Ord, der insinuerer en uforskammet Tvivl om Troskaben af de paagjælden-des Ægtehustruer, navnligt maa være krænkende for de gode Mænd af Ithaka, hos hvem den dydige Penelope endnu stadigt er i friskt Minde.

Skumstriben af Sølv og grønt trækker sig i Bue hen over det blaa Sund, og Skibet holder atter ind til Kysten. Hvor Neritons Runding sænker sig, kommer en snæver Dal til Syne omtrent paa Midten af Øen, der paa dette Sted næppe er over en halv Mil bred. Et Par hvide Huse med fladt Tag ligge ude ved Strandkanten bagved en Landingsbro: Pladsen har Udseende af at være en Poststation eller Færge. Det er de eneste Bygninger, vi bemærke paa Ithaka. Staden, hvor Odyssevs' Kongesal stod, maa vel søges ved en Vig paa den østlige Bred i Nærheden af Byen Vathi. Ind gjennem Dalstrøget strækker sig en lille Olivenskov, som gaar et Stykke op ad Foden paa det bratte Bjærg, der begrænser Sænkningen mod Nord. Det er maaske Homers Nei'on med de brusende Skove . Meget højere >ér det ud til at være, og langt stejlere end Bakkerne mod Syd, men Skoven er forsvundet, om den ellernogen Sinde har existeret andet Steds end i Digterens Fantasi. Den skarpe, støvgraa Bjærgkam mangler al Plantevæxt; stenede Stier, formodenligt kun Furer, som Vinterregnen har hulet ud, lobe i gule Striber, den ene ved Siden af den anden, hovedkulds ned over Skrænterne,

Den yderste Pynt af Øen er allerede synlig. Langt ude foran skinne de hvide, lodrette Klinter [)aa Santa Maura, Oldtidens leukadiske Klipper, fuldt belyste af Solen, der begynder at dale.

Hvor Kysten af Ithaka sjipper, skærer en Fjord sig et Stykke ind i Landet mod Syd. Udløbere fra Ne'ion dække den som lange Dæmninger, og inden for ligger Vandet blankt og violet spillende i varme Skygger, rødlige som Vin. Nogle Buske staa nede ved Stranden; en Trægruppe skimtes højere oppe; det grønnes over Skraaningen, hvor Vandet siver frem og danner Kildespring. Dette Sted antager man er l'horkys' Havn. Iler var det, at Phæakerne landsatte den sovende Odyssevs; varsomt bærende ham ind fra Skibet paa et Tæppe, lagde de ham ved Foden af et Olietræ nær den dunkle Hule. hvor Nymferne bo og de vilde Bier bygge Rede. Har Odysseens Sanger selv set Ithaka? Den senere Tids lærde benægte det og muligvis med Rette. Derpaa ligger i øvrigt ingen Magt. Enkelthederne af Øens Topografi lade sig ganske vist ikke bestemme efter Homer, og dette er ogsaa fuldstændig ligegyldigt. E11 pedantisk omstændelig Beskrivelse 'har Digteren aldrig villet give. Han saa paa Sagen med Talentets Øjne, der skjelne væsenligt Ira uvæsenligt og træffe det rette i Kraft af Hjærtets Begavelse, som er den fineste af alle, og uden hvilken ingen Kunst er til Underligt, hvor hans Skildring stemmer overens medNr. 14.

Virkeligheden. Han har i ethvert Tilfælde været heldig. Selv Rogen, han lader stige op overlthaka, bringer med sig en Duft af poetisk Selvsyn; ogsaa hos ham ligger den lille Bugt mellem Klippedæmningerne spejlblank og fredelig som den Dag i Dag, og de lange Stier*) løbe endnu bestandigt ned over Bjærgets Side. Paa mange Steder i Digtet slaar os en betagende Kjærlighed i Mode til den Plet afjord, >0111 er Maalet for den flakkende Konges Længsel. Odyssevs vaagner paa Strandbredden af sin Fødeø; lian kjender den ikke igjen, for Athene splitter

Taagen, der skjuler Hjemmet for ham. Saa kaster han sig ned og kysser Gruset, thi Intet er kjært for en Mand som hans Ftedrenejord og Forældre, selv om i fremmede I.and et IIus og Rigdom han ejer.

Han er til sidst vendt tilbage, medbringende hvad han vandt. Og en Sandsiger har lovet, at nu skal han, omgivet af et lykkeligt Folk, længe ved Ofre takke Guderne der hjemme, til sent en Gang i hans sølvhvide Alderdom Døden let og smertefrit kommer stille dukkende op af det langt ude blinkende Hav.

Religion.

Et Tilbageblik og et Fremblik.

Ai Herbert Spencer. Oversat af Dr. phil. Ad. Hansen. Slum.-

Den Grusomhed, som oves af en Gud paa Fidschi-Oerne, der fremstilles som fortærende de dødes Sjæle og saaledes kan antages at tilføje Pinsel under denne Proces, er ringe i Sammenligning med den Grusomhed, der oves af en Gud, som fordommer Mennesker til Pinsler, der ere evige; og skjønt denne Grusomhed stadig tillægges ham i gejstlige Fonnier og af og til i Prækener og endnu undertiden illustreres i Malerier, er den dog i Færd med at blive saa utaalelig for de mere godhjærtede, at medens nogle Theologer afgjort nægte den, udelade andre den rolig af deres Lære. Klart nok kan denne Forandring ikke standse sin Gang, for Troen paa Helvede og Fordømmelsen forsvinder. — Denne Tros Forsvinden vil blive frem-hjulpen af en stigende Uvilje mod Uretfærdighed. At Adams Efterkommere gjennem Hundreder af Slægtled hjemsøges af skrækkelige Straffe for en lille Overtrædelse, som de ikke have begaaet, at alle Mennesker fordømmes, der ikke benytte sig af en bestemt Maade at erholde Tilgivelse paa, som de fleste aldrig have hort om, og at der bevirkes en Forsoning ved at ofre en Søn, der var fuldstændig uskyldig, for at tilfredsstille den antagne Nødvendighed af et Sonoffer,

— det er Handlcmaader, som, naar de bleve tillagte en menneskelig Hersker, vilde fremkalde Udtryk af Afsky; og at tillægge Tingenes sidste Aarsag dem

— hvad der selv nu føles at være fuld af Vanskeligheder — maa blive umuligt. — Saaledes maa ogsaa den Tro dø ud, at en Magt, der er nærværende i utallige Verdener over et uendeligt Rum, og som gjennem Millioner af Aar i Jordens tidligere Tilværelse ikke havde nogen Æresbevisning af dens Beboere behov, gribes af Begjær efter Ros og efter at have skabt Menneskene bliver vred paa dem, hvis de ikke stadig fortælle ham, hvor stor han er. Saa hurtig som Menneskene slippe bort fra den Magi ved de tidlige Indtryk, der forhindrer dem fra at tænke,

•) Od. XIU., 195.

ville de vægre sig ved at godkjende et Karaktertræk, der er det modsatte af tilbedelsesværdigt.

Paa lignende Maade med de logiske Modsigelser, der blive mere og mere tydelige for den voxende Intelligens. Vi forbigaa de bekjendte Vanskeligheder, at adskillige af de tillagte guddommelige Træk staa i Modstrid med de guddommelige Egenskaber, der ellers anføres: at en Gud, som angrer, hvad han har gjort, enten maa mangle Magt eller Forudseenhed, at hans Vrede forudsætter, at noget er indtruffet, der strider mod hans Hensigt, og saaledes betegner Mangel paa Magtmidler, — og vi komme saa til den dybere Vanskelighed, at saadanne Følelser, ligesom alle andre Følelser, kun kunne existere i en Bevidsthed, der er begrænset. Enhver Følelse har sine foregaaende Forestillinger, og foregaaende Forestillinger antages sædvanlig at indtræde hos Gud: lian fremstilles som seende og horende dette eller hint og som paavirket deraf i sine Folelser. Det vil sige, Opfattelsen af en Guddom, der besidder disse Karaktertræk, vedbliver nødvendigvis at være antliropomorfisk, ikke alene i den Forstand, at de tillagte Følelser ligne de menneskelige Væseners, men ogsaa i den Forstand, at de udgjøre Dele af en Bevidsthed, der, ligesom den menneskelige Bevidsthed, dannes af paa hinanden følgende Tilstande. Og en saadan Opfattelse af den guddommelige Bevidsthed er uforenelig baade med den Uforanderlighed, der ellers hævdes, og med den Alvidenhed, der ellers hævdes. Thi en Bevidsthed, der dannes af Forestillinger og Folelser, som foraarsages af Gjenstande og Begivenheder, kan ikke samtidig optages af alle Gjenstande og alle Begivenheder hele Universet over. For at tro paa en guddommelig Bevidsthed maa Menneskene afholde sig fra at tænke, hvad der menes med Bevidsthed, maa lade sig nøje med Sætninger, der blot indeholde Ord; og Sætninger, som Menneskene ere afskaarne fra at omsætte i Tanker, ville mere og mere undlade at tilfredsstille dem. —Nr. 14.

Virkeligheden. Han har i ethvert Tilfælde været heldig. Selv Rogen, han lader stige op overlthaka, bringer med sig en Duft af poetisk Selvsyn; ogsaa hos ham ligger den lille Bugt mellem Klippedæmningerne spejlblank og fredelig som den Dag i Dag, og de lange Stier*) løbe endnu bestandigt ned over Bjærgets Side. Paa mange Steder i Digtet slaar os en betagende Kjærlighed i Mode til den Plet afjord, >0111 er Maalet for den flakkende Konges Længsel. Odyssevs vaagner paa Strandbredden af sin Fødeø; lian kjender den ikke igjen, for Athene splitter

Taagen, der skjuler Hjemmet for ham. Saa kaster han sig ned og kysser Gruset, thi Intet er kjært for en Mand som hans Ftedrenejord og Forældre, selv om i fremmede I.and et IIus og Rigdom han ejer.

Han er til sidst vendt tilbage, medbringende hvad han vandt. Og en Sandsiger har lovet, at nu skal han, omgivet af et lykkeligt Folk, længe ved Ofre takke Guderne der hjemme, til sent en Gang i hans sølvhvide Alderdom Døden let og smertefrit kommer stille dukkende op af det langt ude blinkende Hav.

Religion.

Et Tilbageblik og et Fremblik.

Ai Herbert Spencer. Oversat af Dr. phil. Ad. Hansen. Slum.-

Den Grusomhed, som oves af en Gud paa Fidschi-Oerne, der fremstilles som fortærende de dødes Sjæle og saaledes kan antages at tilføje Pinsel under denne Proces, er ringe i Sammenligning med den Grusomhed, der oves af en Gud, som fordommer Mennesker til Pinsler, der ere evige; og skjønt denne Grusomhed stadig tillægges ham i gejstlige Fonnier og af og til i Prækener og endnu undertiden illustreres i Malerier, er den dog i Færd med at blive saa utaalelig for de mere godhjærtede, at medens nogle Theologer afgjort nægte den, udelade andre den rolig af deres Lære. Klart nok kan denne Forandring ikke standse sin Gang, for Troen paa Helvede og Fordømmelsen forsvinder. — Denne Tros Forsvinden vil blive frem-hjulpen af en stigende Uvilje mod Uretfærdighed. At Adams Efterkommere gjennem Hundreder af Slægtled hjemsøges af skrækkelige Straffe for en lille Overtrædelse, som de ikke have begaaet, at alle Mennesker fordømmes, der ikke benytte sig af en bestemt Maade at erholde Tilgivelse paa, som de fleste aldrig have hort om, og at der bevirkes en Forsoning ved at ofre en Søn, der var fuldstændig uskyldig, for at tilfredsstille den antagne Nødvendighed af et Sonoffer,

— det er Handlcmaader, som, naar de bleve tillagte en menneskelig Hersker, vilde fremkalde Udtryk af Afsky; og at tillægge Tingenes sidste Aarsag dem

— hvad der selv nu føles at være fuld af Vanskeligheder — maa blive umuligt. — Saaledes maa ogsaa den Tro dø ud, at en Magt, der er nærværende i utallige Verdener over et uendeligt Rum, og som gjennem Millioner af Aar i Jordens tidligere Tilværelse ikke havde nogen Æresbevisning af dens Beboere behov, gribes af Begjær efter Ros og efter at have skabt Menneskene bliver vred paa dem, hvis de ikke stadig fortælle ham, hvor stor han er. Saa hurtig som Menneskene slippe bort fra den Magi ved de tidlige Indtryk, der forhindrer dem fra at tænke,

•) Od. XIU., 195.

ville de vægre sig ved at godkjende et Karaktertræk, der er det modsatte af tilbedelsesværdigt.

Paa lignende Maade med de logiske Modsigelser, der blive mere og mere tydelige for den voxende Intelligens. Vi forbigaa de bekjendte Vanskeligheder, at adskillige af de tillagte guddommelige Træk staa i Modstrid med de guddommelige Egenskaber, der ellers anføres: at en Gud, som angrer, hvad han har gjort, enten maa mangle Magt eller Forudseenhed, at hans Vrede forudsætter, at noget er indtruffet, der strider mod hans Hensigt, og saaledes betegner Mangel paa Magtmidler, — og vi komme saa til den dybere Vanskelighed, at saadanne Følelser, ligesom alle andre Følelser, kun kunne existere i en Bevidsthed, der er begrænset. Enhver Følelse har sine foregaaende Forestillinger, og foregaaende Forestillinger antages sædvanlig at indtræde hos Gud: lian fremstilles som seende og horende dette eller hint og som paavirket deraf i sine Folelser. Det vil sige, Opfattelsen af en Guddom, der besidder disse Karaktertræk, vedbliver nødvendigvis at være antliropomorfisk, ikke alene i den Forstand, at de tillagte Følelser ligne de menneskelige Væseners, men ogsaa i den Forstand, at de udgjøre Dele af en Bevidsthed, der, ligesom den menneskelige Bevidsthed, dannes af paa hinanden følgende Tilstande. Og en saadan Opfattelse af den guddommelige Bevidsthed er uforenelig baade med den Uforanderlighed, der ellers hævdes, og med den Alvidenhed, der ellers hævdes. Thi en Bevidsthed, der dannes af Forestillinger og Folelser, som foraarsages af Gjenstande og Begivenheder, kan ikke samtidig optages af alle Gjenstande og alle Begivenheder hele Universet over. For at tro paa en guddommelig Bevidsthed maa Menneskene afholde sig fra at tænke, hvad der menes med Bevidsthed, maa lade sig nøje med Sætninger, der blot indeholde Ord; og Sætninger, som Menneskene ere afskaarne fra at omsætte i Tanker, ville mere og mere undlade at tilfredsstille dem. —X r. 18. HJEMME

Naturligvis frembyder der sig lignende Vanskeligheder, naar der tales om Guds Vilje. Saa længe vi afholde os fra at give Ordet Vilje en bestemt Betydning, kunne vi sige, at den besiddes af alle Tings Aarsag lige saa let, som vi kunne sige, at Kjærlighed til Bifald besiddes af en Cirkel; men naar vi fra Ordene gaa til de Tanker, de repræsentere, finde vi, at vi lige saa lidt kunne forene den ene Sætnings Led i Bevidstheden som den andens. Den, der forestiller sig anden Vilje end sin egen, maa gore det i Udtryk, hentede fra hans egen Vilje, som er den eneste, der direkte er ham bekjendt: alle andre Viljer kan han kun slutte sig til. Men Vilje forudsætter, som enhver erkjender, et Motiv, et tilskyndende Ønske af en eller anden Art: fuldstændig Ligegyldighed udelukker Forestillingen om Vilje. Fremdeles betegner Vilje, som indesluttende et tilskyndende Ønske, tillige et Formaal, der skal naas, og den ophorer med Opnaaelsen af dette, idet en anden Vilje, der sigter tii et andet Formaal, indtager dens Plads. Det vil sige: Viljen forudsætter, ligesom Foleisen, nødvendigvis en Række Bevidsthedstilstande. Forestillingen om en guddommelig Vilje, afledet fra Forestillingen om den menneskelige Vilje, involverer ligesom den en Lokalisering i Rum og Tid: Viljens Retning inod hvert enkelt Formaal udelukker for en Tid fra Bevidstheden Viljens Retning mod andre Formaal og er derfor uforenelig med hin allestedsnærværende Virksomhed, som paa samme Tid udfører en Uendelighed af Formaal. — Det er det samme, naar der tillægges Gud Intelligens. Uden at dvæle ved Rækkefølgen og Begrænsningen, der komme frem her ligesom for, kunne vi bemærke, at Intelligens, saaledes som den alene kan opfattes af os, forudsætter Existenser, der ere uafhængige af den og staa udenfor den. Dens Virksomhed foregaar i Kraft af Forandringer, som oprindelig for-aarsaages af ydre Virksomheder: i Kraft af de Indtryk, der frembringes af Ting, som staa udenfor Bevidstheden, og de Forestillinger, der afledes af saadanne Indtryk. At tale om en Intelligens, der existerer, uden at nogen som helst saadan ydre Virksomhed er tilstede, er at bruge et meningsløst Ord. Hvis den Følgeslutning, at den første Aarsag, betragtet som intelligent, stadig maa paavirkes af uafhængige objektive Virksomheder, mødes med det Svar, at de ere blevne dette ved en Skabelsesakt og i Forvejen vare indbefattede i den förste Aarsag, saa

er Gjensvaret, at i det Tilfælde kunde den förste Aarsag for denne Skabelse ikke have haft noget, der kunde frembringe saadanne Forandringer i den som dem, der danne, hvad vi kalde Intelligens, og maatte derfor have været uintelligent paa den Tid, da der mest krævedes Intelligens. Heraf er det klart, at den Intelligens, der tillægges Gud, i ingen Henseende svarer til det, som vi kjende under dette Navn. Det er Intelligens, fra hvilken alle de Karakterejen-dommeligheder, der udgjøre den, ere forsvundne.

Disse og andre Vanskeligheder, af hvilke nogle

ofte diskuteres, men aldrig fjærnes, maa tvinge Menneskene til herefter at opgive de hojere anthropomorfiske Egenskaber, der tillægges den förste Aarsag, saaledes som de for længe siden have opgivet de lavere. Den Forestilling, som har været i Væxt fra Begyndelsen, maa vedblive at voxe, indtil den, naar dens Grænser forsvinde, bliver en Bevidsthed, som overskrider Formerne for den tydelige Tanke, skjønt den for bestandig vedbliver at være en Bevidsthed.

Men hvorledes kan en slig sidste Bevidsthed om det ubekjendte, der saaledes stiltiende indrømmes at være sand, naas ved paa hinanden følgende Modifikationer af en Forestilling, der var fuldstændig usand? Den vildes Aande-Theori er uden Grundvold. Den materielle Dobbeltgænger af en dod Mand, som han tror paa, har aldrig haft nogen Tilværelse. Og hvis Forestillingen om en overnaturlig Virksomhedsudover i al Almindelighed er bleven frembragt ved en gradvis Aandeliggjorelse af denne Dobbeltgænger, — hvis Forestillingen 0111 en Guddom, dannet ved at bortkaste nogle menneskelige Egenskaber og omdanne andre til højere Former, er et Resultat af Fortsættelsen af denne Proces, — er saa ikke den udviklede og udrensede Forestilling, der er naaet ved at drive Processen til dens Grænse, ogsaa en Fiktion? Klart nok, hvis den oprindelige Tro var absolut falsk, maa enhver afledet Tro ogsaa være absolut falsk.

Denne Indvending ser skæbnesvanger ud; og den vilde være skæbnesvanger, hvis dens Præmisser vare gyldige. Uventet, som det vil være for de fleste Læsere, maa Svaret her blive, at der fra Begyndelsen indeholdtes en Spire af Sandhed i den oprindelige Forestilling, — den Sandhed nemlig, at den Kraft, som aabenbarer sig i Bevidstheden, kun er en anden Form af den Kraft, som aabenbarer sig udenfor Bevidstheden.

Enhver vilkaarlig Handling afgiver for det primi tive Menneske et Bevis paa en Kilde til Energi inden i ham. Ikke saaledes, at han tænker over sine indre Erfaringer; men i disse Erfaringer ligger denne Forestilling skjult. Naar han frembringer Bevægelse i sine Lemmer og gjennem dem Bevægelse i andre Ting, er han sig den ledsagende Foleise af An.stram gelse bevidst. Og denne Folelse af Anstrængelse, som er den iagttagne Forlober for Forandringer, der frembringes af ham, bliver den tænkte Forlober for Forandringer, der ikke frembringes af ham, — forsyner ham med et Tankeudtryk, hvormed han kan fremstille disse objektive Forandringers Tilblivelse. I Begyndelsen forer denne Forestilling om Muskelkraft som gaaende forud for usædvanlige Begivenheder rundt om ham en hel'Samling af Associations-forestillinger med sig. Han tænker sig den til Grund liggende Anstrængelse som en Anstrængelse, der udoves af et Væsen, der er ganske ligesom han selv. 1 Tidens Løb modificeres Opfattelsen af disse Dobbeltgængere af de døde, der antoges at bevirke alle Forandringer undtagen de mest almindelige. Foruden at blive mindre grovt materielle, udvikles nogle af2 1 7

dem til mere omfattende Individualiteter, der raade over Klasser af Fænomener, som ere forholdsvis regelmæssige i deres Orden, og derfor vække Tro paa Væsener, der ere mere kraftige end Menneskene og mindre omskiftelige i deres Handlemaade; og saaledes kommer Forestillingen om Styrke, som den udoves af slige Væsener, til i mindre Grad at knytte sig til Forestillingen om en menneskelig Dobbeltgænger eller Aand. Yderligere Fremskridt, ved hvilke underordnede overnaturlige Virksomliedsudovere gaa op i én almindelig Yirksomhcdsudover, og ved hvilke denne almindelige Virksomhedsudøvers Individualitet bliver ubestemt, alt medens den udvider sig stærkt, bidrage endnu yderligere til at sondre Forestillingen om objektiv Kraft fra den

Kraft, der kjendes som saadan i Bevidstheden; og Sondringen naar hit højeste Punkt i Videnskabsmandens Tanker, som i Udtryk, hentede fra Kraftens Omraade, fortolker ikke alene de synlige Forandringer i haandgribelige Legemer, men enhver som helst fysisk Forandring lige op til Svingningerne i Æther-Mediet. Ikke desto mindre tænker han til det sidste paa denne Kraft (hvad enten det nu er Kraft under den statiske Fonn, ved hvilken Materien gjør Modstand, eller under den dynamiske Form, der betegnes som Energi) i Udtryk, hentede fra hin indre Energis Omraade, som han er sig bevidst som Muskelanstrængelse. Han nødes af Mangel paa noget andet Symbol til at symbolisere den objektive Kraft i Udtryk fra den subjektive Krafts Omraade.

Se nu, hvad der ligger heri. Den indre Energi, som i det primitive Menneskes Erfaringer altid var den umiddelbare Forløber for Forandringer, der bevirkedes af ham, den Energi, som han, naar han fortolkede ydre Forandringer, tænkte sig udstyret med saadanne menneskelige Egenskaber, som hos ham selv knyttede sig til den, — det er den samme Energi, som, frigjort fra anthropomorfiske Bestemmelser, nu forestilles som Aarsagen til alle ydre Fænomener. Det sidste Trin, der naas, er Erkjendelsen af den Sandhed, at Kraft, som den existerer udenfor Bevidstheden, ikke kan være Iig med det, vi kjende som Kraft indenfor Bevidstheden, og at de dog, da hver af dem er i Stand til at frembringe den anden, maa være forskjellige Former af det samme. Følgelig er det endelige Resultat af hin Overvejelse, som blev begyndt af det primitive Menneske, at den Kraft, som aabenbarer sig gjennem hele det Universum, der betegnes som materiel, er den samme Kraft, der vælder frem i os selv under Form af Bevidsthed.

Det er altsaa usandt, at den foregaaende Slut-ningsrække indlader sig paa at udlede en sand Tro af en Tro, der var helt falsk. Tværtimod, den sidste 1-" o nn af den religiøse Bevidsthed er den højeste Udvikling af en Bevidsthed, der fra Begyndelsen indeholdt en Spire af Sandhed, fordunklet af mangfoldige Vildfarelser.

De, som tro, at Videnskaben tilintetgjør religiøs Tro og Følelse, synes ikke opmærksomme paa, at hvad gaadefuldt der tages fra den gamle Fortolkning føjes til den ny. Eller rettere, vi kunne sige, at det gaadefulde voxer ved at overføres fra den ene Fortolkning til den anden, eftersom Videnskaben i Stedet for en Forklaring, der har en tilsyneladende Rimelighed, sætter en Forklaring, som kun fører os en vis Afstand tilbage og lader os staa dér overfor det aabenbart uforklarlige.

Fra én Side betragtet er det videnskabelige Fremskridt en gradvis højere Omdannelse af Naturen. Hvor den almindelige Opfattelse saa fuldstændig Simpelhed, afslører det stor Sammensathed; hvor der syntes at være ubetinget Uvirksomhed, aabenbarer det stærk Virksomhed; og i det, der synes at være fuldstændig Tomhed, finder det et vidunderligt Spil af Kræfter. Hvert Slægtled af Naturforskere opdager i den saakaldte dorske Materie Kræfter, som de lærdeste Naturforskere kun faa Aar tidligere vilde have anset for utrolige; som Exempel kan tages en blot og bar Jærnplades Evne til at optage de indviklede Luftsvingninger, der frembringes ved artikuleret Tale, hvilke overføres i mangfoldige og forskjellige elektriske Pulse, atter fores tusend Mile bort ved I Ijælp af en anden Jærnplade og igjen høres som artikuleret Tale. Naar Naturforskeren ser, at omgivende faste Legemer, skjønt de synes hvilende, saaledes ere modtagelige for Kræfter, der ere uendelig smaa i Omfang, — naar Spektroskopet beviser ham, at Molekuler paa Jorden pulsere i Harmoni med Molekuler i Stjærnerne, — naar der paatvinges ham ilen Slutning, at ethvert Punkt i Rummet bæver af en Uendelighed af Svingninger, der gaa gjennem det i alle Retninger, — saa er den Forestilling, han stiler imod, meget mindre Forestillingen om et Universum af død Materie end om et Universum, der overalt er leveriØé, — levende, om end ikke i indskrænket Betydning, saa dog i almindelig Betydning.

Denne højere Omdannelse, som Naturforskernes Undersøgelser stadig forøge, understøttes af hin anden højere Omdannelse, der fremgaar af metafysiske Undersøgelser. Subjektiv Analyse nøder os til at indrømme, at vore videnskabelige Fortolkninger af de Fænomener, som Gjenstandene frembyde, betegnes ved Udtryk, hentede fra vore egne paa forskjellig Maade sammenknyttede Fornemmelser og Forestillinger, — det vil sige: udtrykkes i Elementer, der tilhøre Bevidstheden og kun ere Symboler for det noget, der er udenfor Bevidstheden. Skjønt Analyse senere gjenindsætter vor oprindelige Tro, for saa vidt den viser, at der bag ved hver Gruppe af fænomenale Aabenbarelser altid er en Nexus, som er den Realitet, der forbliver fast midt i Fænomener, der ere

foranderlige, se »i dog, at denne Realitets-Nexus for bestandig er utilgængelig for Bevidstheden. Og naar vi atter erindre, at de Virksomheder, der udgjøre Bevidstheden, ere strængt begrænsede og der-X r. 18.

for ikke kunne bringe de Virksomheder, der ere udenfor Grænserne, ind iblandt sig selv, at derfor disse synes ubevidste, skjønt den ene Gruppes Frembringelse af den anden synes at involvere, at de væsentlig ere af samme Natur, saa giver dette, at vi nødes til at tænke paa den ydre Energi i Udtryk, hentede fra den indre Energis Omraade, snarere Universet et spiritualistisk end et materialistisk Udseende : dog tvinger yderligere Tænkning os til at erkjende den Sandhed, at en Opfattelse, der formes gjennem fænomenale Aabenbarelser af denne sidste til Grund liggende Kraft, paa ingen Maade kan vise os, hvad denne Kraft er.

Medens den Tro, hvortil den analytiske Videnskab paa denne Maade fører, er en saadan, som ikke tilintetgjør Religionens objektive Stof, men simpelt hen giver det en højere Form, udvider Videnskaben under sine konkrete Former den religiøse Følelses Sfære. Lige fra Begyndelsen har Kundskabens Fremskridt været ledsaget af en voxende Evne til at undre sig. Blandt vilde Folkeslag blive de lavest staaende mindst overraskede, naar der vises dem mærkelige Frembringelser af civiliseret Kunst, og de forbavse den rejsende ved deres Ligegyldighed. Og saa lidt mærkværdigt se de i Naturens mest storartede Fænomener, at de betragte enhver Undersøgelse angaaende dem som barnagtigt Narreværk. Denne Modsætning i intellektuel Holdning mellem de laveste menneskelige Væsener og de højere menneskelige Væsener rundt om os har et Sidestykke i Modsætningerne mellem selve disse højere Væseners enkelte Trin. Det er ikke Bonden eller Haandværkeren eller Handelsmanden, der ser noget mere end en ren selvfølgelig Ting i en Kyllings Udrugning; men det er Biologen, som, idet han driver sin Analyse af Livs-fænomenerne til det yderste, føler den højeste Grad af Forbavselse, naar en Plet Protoplasma under Mikroskopet viser ham Livet i dets simpleste Form og faar ham til at føie, at hvordan han end formulerer dets Processer, vedbliver han at være ude af Stand til at forestille sig det virkelige Spil af Kræfter. I Iverken i den almindelige Turist eller i Gemsejægeren, som klatrer i Bjærgene oven over ham, vækker en Bjærgkloft Forestillinger om højere Ting end om Jagt eller om det maleriske i Naturen; men det kan den hos Geologen og gjør det ofte. Naar han lægger Mærke til, at den af Gletschere afrundede Klippe, hvorpaa han sidder, kun af Elementerne er bleven berøvet en halv Tomme af dens Overflade siden en Tid, der er langt mere fjærn end den menneskelige Civilisations Begyndelse, og naar han saa forsøger at forestille sig den langsomme Afskalning, som har uddybet hele Dalen, saa har han Tanker om Tid og om Kraft, for hvilke de ere fremmede, — Tanker, som allerede ere fuldstændig ude af Stand til at omfatte deres Gjenstand, og som han fornemmer som endnu mere utilstrækkelige, naar han lægger Mærke til de forvredne Lejer af Gnejs rundt om, der fortæller ham

om en umaadelig fjærnere Tid, da de langt under Jordens Overflade vare i en halvt smeltet Tilstand, og saa igjen fortælle ham om en Tid, der er endnu uendelig fjærnere, da deres Bestanddele vare Sand og Dynd paa Kysterne af et ældgammelt Hav. Heller ikke er det hos de primitive Folkeslag, der antog, at Himlen hvilede paa Biærgtoppene, mere end hos de moderne Arvtagere af deres Kosmogomi. der gjentage, at Himlene fortælle Guds Ære , at vi finde den videste Opfattelse af Universet eller den højeste Grad af Forundring vakt ved Betragtningen af det. Snarere er det hos Astronomen, som i Solen ser en Masse saa uhyre, at vor Jord endogsaa kunde kastes ind i en af dens Pletter uden at berore dens Kanter, og som med hver finere Kikkert ser en voxende Mængde af saadanne Sole, mange af dem langt større.

For Fremtiden, som hidtil, vil højere Evne og dybere Indsigt snarere hæve end forringe denne Følelse. For Øjeblikket har den kraftigste og mest vidende Aand hverken den nødvendige Kundskab eller Evne til i Tanken at symbolisere Tingenen Totalitet. Beskæftiget med en eller anden Del af Naturen kjender Videnskabsmanden sædvanligvis ikke nok til de andre Dele til endog blot i grove Træk at forestille sig deres Fænomeners Udstrækning og Sammensathed, og selv om han har tilstrækkeligt Kjendskab til hver enkelt Del, er han dog ude af Stand til at tænke paa dem som et Hele. En mere omfattende og stærkere Intelligens kan maaske senere i Tiden

hjælpe ham til at danne sig en ubestemt Forestilling om dem i deres Totalitet. Vi kunne sige, at ligesom en uudviklet musikalsk Evne, der kun er i Stand til at vurdere en simpel Melodi, ikke kan opfatte en Symfonis paa forskjellig Maade sammenflettede Passager og Harmonier, der i Komponistens og Dirigentens Sind forenes til sammenslyngede musikalske Virkninger, som vække langt større Følelse, end det er muligt for den musikalsk udannede, — saaledes kan maaske ved senere, mere udviklede-Intelligenser Tingenes Gang, der nu kun kan opfattes stykkevis, opfattes i Sammenhæng, ledsaget af en Følelse, der lige saa meget overgaar det nuværende civiliserede Menneskes, som hans Følelse overgaar den vildes.

Og det er ikke sandsynligt, at denne Følelse vil aftage, men det er sandsynligt, at den vil tiltage som Følge af den Videns-Analyse, der, medens den tvinger ham til Agnosticisme, dog stadig driver ham til at forestille sig en Losning af den store Gaade, som lian ved ikke kan løses. I Særdeleshed maa dette være Tilfældet, naar han erindrer, at selve Forestillingerne Begyndelse og Ende, Aarsag og Formaal ere relative Forestillinger, som tilhore den menneskelige Tanke, og som sandsynligvis ere uanvendelige paa den sidste Realitet, der overgaar den menneskelige Tanke, — og naar han, skjønt han har en Mistanke om, at Forklaring er et Ord uden Mening, naar det anvendes paa denne sidste Realitet, dog foler219

sig tvungen til at tro. at der maa være en Forklaring.

Men midt iblandt de Gaader, der blive mere gaadefulde, jo mere der tænkes over dem, vil der

blive den ene absolute Vished tilbage, at lian stadig er i Nærværelse af en uendelig og evig Energi, fra hvilken alle Ting udgaa.

Ungdomsminder.

Novelle af Camillo Boito. Oversat fra Italiensk. • ! n

Remigio bad mig af og til om Penge. 1 Begyndelsen gik det sjældnere paa, det var en Spillegjæld eller en Middag, som han var nodt til at give i en eller anden Anledning; han skulde nok betale det tilbage om et Par Dage. Det endte med, at han bad mig snart om hundrede, snart om 200 Francs, en Gang om 1000 uden Spor af Grund. Jeg gav ham dem, og det var mig en Glæde at give. Jeg havde mange Penge mellem Hænder, min Mand gav mig dem gjærne; men en Gang gjorde han Indsigelser og sagde, at jeg var for ødsel. Jeg blev fornærmet og var vred en hel Dag.

Den Dag havde Remigio just bedet mig om 250 Francs, som han absolut maatte have strax; han var saa god og kjærlig imod mig, at jeg var glad ved at kunne give ham en stor Diamantnaal, der mindst var det dobbelte værd.

Næste Dag kom Remigio ikke til Stævnemødet. Jeg gik længe op og ned paa Rialtobroen udsat for uforskammede Blikke og Bemærkninger; jeg var fortvivlet over, at han ikke kom, og udfandt de skrækkeligste Ulykker, som kunde være hændet ham; til sidst gik jeg halvgrædende og med brændende Rinder hen til hans Bolig.

Hans Oppasser, der stod og pudsede hans Sabel, sagde mig, at Løjtnanten ikke havde været hjemme siden i Gaar.

Har han været ude hele Natten? spurgte jeg forfærdet.

Soldaten stod og fløjtede og nikkede bare med Hovedet.

Men i Himlens Navn, saa løb dog, se at faa at vide, hvad der er hændet ham; maaske er han saaret, eller dod!

Oppasseren trak grinende paa Skuldrene.

Men svar dog, hvor er Deres Herre? Jeg greb fat i hans Arm og ruskede i ham; han blev ved med at le og nærmede sit Skjæg til mit Ansigt; jeg trak mig tilbage og gjentog: Svar mig dog.»

Endelig brummede han: Til Sold med Gigia eller Gate, eller Nana eller maaske med dem alle tre paa en Gang.

I det Øjeblik forstod jeg først, at jeg kun levede for Remigio. Blodet stivnede i mine Aarer, jeg faldt næsten bevidstløs om paa hans Seng, og havde han ikke i det samme Øjeblik vist sig, tror jeg, at mit Hjærte vilde være bristet af Raseri og Skinsyge. Jeg var skinsyg indtil Vanvid; Skinsygen havde kunnet bringe mig til Forbrydelser.

Jeg tror, del var hans Ryggesløshed, der fik mig til at elske ham saa højt. Naar han sagde: Jeg sværger dig, Livia, jeg vil aldrig elske nogen anden Kvinde,1 saa troede jeg ham, og jeg kastede mig paa Knæ for ham som for en Gud.

Hvis nogen havde spurgt, om jeg ikke gjærne vilde have haft, at Remigio skulde være en Helt, saa vilde jeg have svaret Nej . Hvad brød jeg mig om en Helt? Tvært imod, den reneste Dvd vilde have forekommet mig flov og dum i Modsætning til hans Laster; hans fuldstændige Mangel paa Troskab, Ærlighed, Finfølelse og Tilbageholdenhed gjorde ham stor og mægtig i mine Øjne; jeg var henrykt ved som en Slavinde at slæbe mig i Støvet for hans Fødder. Jo mere hans Sjæl viste sig at være lav, des mere straalede hans legemlige Skjønhed.

En eneste Gang og kun ei Øjeblik blev jeg vred paa ham. Vi gik en Dag og spaserede langs med Arsenalet, det var en straalende smuk Morgen. Ude paa Fliserne ved Kanalen, hvor der næsten intet Rækværk var, løb der en ti til tolv smaa Drenge og legede; nogle af dem var ganske smaa; de raabte og sprang omkring og lo af fuld Hals. En lille halvnøgen Tyksak med Krøller over hele Hovedet og et rundt, rødmusset Ansigt løb efter de store, skubbede til dem og lob saa sin Vej.

Vi stod stille for at se paa dem; Remigio fortalte mig om sine Bedrifter. Paa en Gang høne vi et Skrig og ei Plask i Vandet: den lille tykke Fyr havde faaei saa stærk Fart paa, at haii ikke kunde standse ved Kanten, og var falden i Vandet. Alle de omkringstaaende Kvinder og Børn begyndte at jamre højt; Barnels Moder kastede sig grædende ned for Remigio, der var den eneste Mand, som var til Stede, og raabte: Frels ham, aa, for Guds Skyld frels ham.

Remigio svarede kort: Jeg kan ikke svømme.

Imidlertid var en af de store Drenge sprunget ud, havde grebet den lille i Haaret og trak ham op. Det hele var et Øjebliks Sag. Kvinder og Børn jublede højt, og Folk kom til for at se, hvad det var. Remigio førte mig med et hurtigt Tag ud af Trængselen.

I tre Maaneder har jeg ikke aabnet min Mappe; jeg turde ikke tage den med paa Rejsen, men jeg var bedrøvet over, at den var blevc-n her i Trento. Ved at gjennemleve denne svundne Tid, bliver jeg varm om Hjærtet, og der kommer som en ungdommelig Luftning hen over mig. Jeg havde lukket Mappen inde i min Pult, som staar gjemt i Alkoven; jeg havde lagt del skrevne i en stor Konvolut, sat 5 Segl paa, og uden paa havde jeg skrevet: Jeg overgiver disse Papirer i min Mands Haand og ønsker, at han efter min Død brænder dem uaabnede. - Saa var jeg ganske rolig; selv om Greven vilde have anet noget ondt, havde han dog agtet sin Hustrus Vilje.

Lige i dette Øjeblik har min Jomfru fortalt mig en Nvhed, som næsten er mig modbydelig: Advokaten Gino gifter sig.

Se, der har vi Mændenes Troskab, deres Lidenskabs Styrke! — Grevinde Livia, jeg dræber mig; kun med min219

sig tvungen til at tro. at der maa være en Forklaring.

Men midt iblandt de Gaader, der blive mere gaadefulde, jo mere der tænkes over dem, vil der

blive den ene absolute Vished tilbage, at lian stadig er i Nærværelse af en uendelig og evig Energi, fra hvilken alle Ting udgaa.

Ungdomsminder.

Novelle af Camillo Boito. Oversat fra Italiensk. • ! n

Remigio bad mig af og til om Penge. 1 Begyndelsen gik det sjældnere paa, det var en Spillegjæld eller en Middag, som han var nodt til at give i en eller anden Anledning; han skulde nok betale det tilbage om et Par Dage. Det endte med, at han bad mig snart om hundrede, snart om 200 Francs, en Gang om 1000 uden Spor af Grund. Jeg gav ham dem, og det var mig en Glæde at give. Jeg havde mange Penge mellem Hænder, min Mand gav mig dem gjærne; men en Gang gjorde han Indsigelser og sagde, at jeg var for ødsel. Jeg blev fornærmet og var vred en hel Dag.

Den Dag havde Remigio just bedet mig om 250 Francs, som han absolut maatte have strax; han var saa god og kjærlig imod mig, at jeg var glad ved at kunne give ham en stor Diamantnaal, der mindst var det dobbelte værd.

Næste Dag kom Remigio ikke til Stævnemødet. Jeg gik længe op og ned paa Rialtobroen udsat for uforskammede Blikke og Bemærkninger; jeg var fortvivlet over, at han ikke kom, og udfandt de skrækkeligste Ulykker, som kunde være hændet ham; til sidst gik jeg halvgrædende og med brændende Rinder hen til hans Bolig.

Hans Oppasser, der stod og pudsede hans Sabel, sagde mig, at Løjtnanten ikke havde været hjemme siden i Gaar.

Har han været ude hele Natten? spurgte jeg forfærdet.

Soldaten stod og fløjtede og nikkede bare med Hovedet.

Men i Himlens Navn, saa løb dog, se at faa at vide, hvad der er hændet ham; maaske er han saaret, eller dod!

Oppasseren trak grinende paa Skuldrene.

Men svar dog, hvor er Deres Herre? Jeg greb fat i hans Arm og ruskede i ham; han blev ved med at le og nærmede sit Skjæg til mit Ansigt; jeg trak mig tilbage og gjentog: Svar mig dog.»

Endelig brummede han: Til Sold med Gigia eller Gate, eller Nana eller maaske med dem alle tre paa en Gang.

I det Øjeblik forstod jeg først, at jeg kun levede for Remigio. Blodet stivnede i mine Aarer, jeg faldt næsten bevidstløs om paa hans Seng, og havde han ikke i det samme Øjeblik vist sig, tror jeg, at mit Hjærte vilde være bristet af Raseri og Skinsyge. Jeg var skinsyg indtil Vanvid; Skinsygen havde kunnet bringe mig til Forbrydelser.

Jeg tror, del var hans Ryggesløshed, der fik mig til at elske ham saa højt. Naar han sagde: Jeg sværger dig, Livia, jeg vil aldrig elske nogen anden Kvinde,1 saa troede jeg ham, og jeg kastede mig paa Knæ for ham som for en Gud.

Hvis nogen havde spurgt, om jeg ikke gjærne vilde have haft, at Remigio skulde være en Helt, saa vilde jeg have svaret Nej . Hvad brød jeg mig om en Helt? Tvært imod, den reneste Dvd vilde have forekommet mig flov og dum i Modsætning til hans Laster; hans fuldstændige Mangel paa Troskab, Ærlighed, Finfølelse og Tilbageholdenhed gjorde ham stor og mægtig i mine Øjne; jeg var henrykt ved som en Slavinde at slæbe mig i Støvet for hans Fødder. Jo mere hans Sjæl viste sig at være lav, des mere straalede hans legemlige Skjønhed.

En eneste Gang og kun ei Øjeblik blev jeg vred paa ham. Vi gik en Dag og spaserede langs med Arsenalet, det var en straalende smuk Morgen. Ude paa Fliserne ved Kanalen, hvor der næsten intet Rækværk var, løb der en ti til tolv smaa Drenge og legede; nogle af dem var ganske smaa; de raabte og sprang omkring og lo af fuld Hals. En lille halvnøgen Tyksak med Krøller over hele Hovedet og et rundt, rødmusset Ansigt løb efter de store, skubbede til dem og lob saa sin Vej.

Vi stod stille for at se paa dem; Remigio fortalte mig om sine Bedrifter. Paa en Gang høne vi et Skrig og ei Plask i Vandet: den lille tykke Fyr havde faaei saa stærk Fart paa, at haii ikke kunde standse ved Kanten, og var falden i Vandet. Alle de omkringstaaende Kvinder og Børn begyndte at jamre højt; Barnels Moder kastede sig grædende ned for Remigio, der var den eneste Mand, som var til Stede, og raabte: Frels ham, aa, for Guds Skyld frels ham.

Remigio svarede kort: Jeg kan ikke svømme.

Imidlertid var en af de store Drenge sprunget ud, havde grebet den lille i Haaret og trak ham op. Det hele var et

Øjebliks Sag. Kvinder og Børn jublede højt, og Folk kom til for at se, hvad det var. Remigio førte mig med et hurtigt Tag ud af Trængselen.

I tre Maaneder har jeg ikke aabnet min Mappe; jeg turde ikke tage den med paa Rejsen, men jeg var bedrøvet over, at den var blevc-n her i Trento. Ved at gjennemleve denne svundne Tid, bliver jeg varm om Hjærtet, og der kommer som en ungdommelig Luftning hen over mig. Jeg havde lukket Mappen inde i min Pult, som staar gjemt i Alkoven; jeg havde lagt del skrevne i en stor Konvolut, sat 5 Segl paa, og uden paa havde jeg skrevet: Jeg overgiver disse Papirer i min Mands Haand og ønsker, at han efter min Død brænder dem uaabnede. - Saa var jeg ganske rolig; selv om Greven vilde have anet noget ondt, havde han dog agtet sin Hustrus Vilje.

Lige i dette Øjeblik har min Jomfru fortalt mig en Nvhed, som næsten er mig modbydelig: Advokaten Gino gifter sig.

Se, der har vi Mændenes Troskab, deres Lidenskabs Styrke! — Grevinde Livia, jeg dræber mig; kun med minX r. 18.

sidste Blodsdraabe vil min Kjærlighed til Dem svinde; De stader mig bort, men jeg tilbeder Dem. Romanfraser! Et Par Maaneder efter er det hele sporløst forsvundet. Kjærlighed, Lidenskab, Eder, Taarer, Hulken, alt er borte. Hvor den menneskelige Natur er ussel. Naar jeg tænker paa det Lyn, der var i hans sorte Øjne, paa hans skjælvende Læber og blege Kinder, paa hele det fortvivlede Menneske, der krympede sig i Smerte ved mine Fødder. Han fortjente saa-mænd det Spark, jeg gav ham. Den Pjalt'

Og hvem gifter han sig saa med? Et stakkels lille Pjok paa i S Aar, som ikke maatte komme her, fordi jeg er saadan et skrækkeligt Menneske; en lille Dorthe med tykke, rode Kinder, korte, tykke og røde Hænder, nogle enorme Fødder og en uskyldig hellig Mine. Og det Menneske, som gifter sig med saadan en Klump, har vovet at elske mig, at sige del til mig! Jeg rodmer af Skam over det ... .

Hvis min Officer ikke var nogen stor Mand, saa var han i det mindste en ægte Mand.

Vi var dyttede til Trento, og ved min Mand havde jeg opnaaet, at Remigio ogsaa tik Tjeneste der. Krigsrygterne begyndte at dukke frem, men de blev modsagte; man væbner sig, nej, man væbner sig ikke, jo, nej. Der kom Røre blandt Militærerne; efterhaanden forplantede det sig til de civile; Tog blev forsinket, der ankom Soldater, Heste, Kasser og Kanoner; men Aviserne blev ved at benægte, at der var Udsigt til Krig. Jeu haabede, at Aviserne havde Ret, jeg gruede for Krigen. Jeg frygtede for min Elskers Liv, men især for den lange Adskillelse, der saa blev uundgaaelig. Den ^ 1 te Marts fik Remigio Ordre til at tage til Verona. Han opnaaede at faa to Dages Permission før Afrejsen; vi tilbragte dem sammen i et trist Hotelværelse paa Cavedine-Pladsen; han lovede mig at komme snart og se til mig, og jeg lovede at tage til Verona, hvis han ikke kunde faa Permission. Under det sidste Favntag kastede jeg en fyldt Pung i hans Lomme.

Da Greven en I o å 12 Dage efter Remigios Afrejse kom hjem fra Landet, fandt han, at jeg var bleven mager og saä daarlig ud. Jeg led virkelig ogsaa meget. Flere Gange var jeu bleven saa svimmel, at jeg maatte holde mig ved Stolene og Væggen for ikke at falde. Min Mand sendte Bud efter Lægen, han sagde:

Det er en Nervehistorie; De maa spasere, spise og drikke, og fremfor alt se at være glad.

Vi var midt i April, og nu lagdes der ikke mere Skjul

paa Krigstilberedelserne; Vejene oversvømmedes af Soldater. Jeg var fortvivlet ved dette Skue. Italienerne truede med at ville myrde alle Østerrigere; Garibaldi med sine røde Banditter lovede at kvæle alle dem, der kom i deres Nærhed.

I syv Uger havde jeg intet hørt fra Verona. Postforbindelsen var hørt op, man maatte betale et Bud, som saa maaske alligevel narrede én.

Jeg kunde ikke længer udholde Remigios Tavshed og havde besluttet mig til at rejse. Men hvordan skulde jeg bære mig ad, for at min Mand ikke mærkede det.

En Morgen ganske tidlig efter en uendelig søvnløs Nat var jeg falden i Søvn og blev pludselig vækket af en letStoj; jeg slog Øjnene op, Remigio sad ved min Seng. Jeg troede, det var en Drøm.

Jeg sprang ud af Sengen og trak Gardinerne tor Alkoven; jeg var bange for, at Greven, som sov i det andel Værelse, skulde høre noget; og Tjenestefolkene kunde have set ham, men han beroligede mig, der var ingen uden Kammerjomfruen, der havde set ham, og hun var inde i Forholdene.

Jeg sprang igjen ud af Sengen og løb hen og lyttede ved Grevens Dør; han snorkede.

-Nu bliver du vel her i Trento?

Jeg tror, du vil.«

»Men i nogle Dage da?;

- Nej, det er umuligt.«

»I Dag?«

Jeg tager herfra om en Time.

Et Øjeblik var jeg bleven opfyldt af de lyseste Forhaabninger, nu svandt de alle.

»Og du maa ikke prøve paa, at holde mig tilbage. I Krigstider kan man ikke spøge.

»Aa, den usalige Krig.

Ja, det har du Ret i, den skal jo være skrækkelig.-

'Men hor, kan du ikke flygte, skjule dig et Sled? Jeg skal hjælpe dig. Du maa ikke gaa med i Krigen.

»Saa vil de bare opdage mig og fange mig, for saa at skyde mig som Desertor.

Skyde dig!«

: Men du maa hjælpe mig.

Du kan faa alt, mit Liv.-

f Del behøver jeg ikke, men jeg maa have 20,000 Francs.«

Hvad skal jeg dog gribe til?

Vil du hjælpe mig, ja eller nej r

»Jo, for enhver Pris.« ivruaat».)

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Fortsat).

Det er et fortræffeligt Fakultet. Jeg har selv været ved Moskover Universitetets rethoriske Fakultet, og i min Tid var MersliakotT med Rette berømt. Jeg gad nok vide, vedblev han efter at have spekuleret lidt, om Studenterne endnu mindes MersliakotT og ære ham efter Fortjeneste.

Jo, meget, især som Professor, svarede Kalinovitsch. Det iziør den unge Generation .Ere. Saadanne Folk

bør man ikke glemme, sagde den gamle og nikkede. De Drikkevarer, han havde taget til sig ved Bordet, gjorde ham mere veltalende og hensatte ham i en behagelig, melankolsk Stemning. Nu, i min Alderdom, begyndte han, ligesom om han talte med sig selv, »gad jeg nok igjen en Gang komme til Moskov; men jeg har ikke kunnet lægge nogle Penge op. De hvide Mure vilde jeg se, jeg vilde besøge Universitetet.X r. 18.

HJEMME OG UDE.

sidste Blodsdraabe vil min Kjærlighed til Dem svinde; De stader mig bort, men jeg tilbeder Dem. Romanfraser! Et Par Maaneder efter er det hele sporløst forsvundet. Kjærlighed, Lidenskab, Eder, Taarer, Hulken, alt er borte. Hvor den menneskelige Natur er ussel. Naar jeg tænker paa det Lyn, der var i hans sorte Øjne, paa hans skjælvende Læber og blege Kinder, paa hele det fortvivlede Menneske, der krympede sig i Smerte ved mine Fødder. Han fortjente saa-mænd det Spark, jeg gav ham. Den Pjalt'

Og hvem gifter han sig saa med? Et stakkels lille Pjok paa i S Aar, som ikke maatte komme her, fordi jeg er saadan et skrækkeligt Menneske; en lille Dorthe med tykke, rode Kinder, korte, tykke og røde Hænder, nogle enorme Fødder og en uskyldig hellig Mine. Og det Menneske, som gifter sig med saadan en Klump, har vovet at elske mig, at sige del til mig! Jeg rodmer af Skam over det ... .

Hvis min Officer ikke var nogen stor Mand, saa var han i det mindste en ægte Mand.

Vi var dyttede til Trento, og ved min Mand havde jeg opnaaet, at Remigio ogsaa tik Tjeneste der. Krigsrygterne begyndte at dukke frem, men de blev modsagte; man væbner sig, nej, man væbner sig ikke, jo, nej. Der kom Røre blandt Militærerne; efterhaanden forplantede det sig til de civile; Tog blev forsinket, der ankom Soldater, Heste, Kasser og Kanoner; men Aviserne blev ved at benægte, at der var Udsigt til Krig. Jeu haabede, at Aviserne havde Ret, jeg gruede for Krigen. Jeg frygtede for min Elskers Liv, men især for den lange Adskillelse, der saa blev uundgaaelig. Den ^ 1 te Marts fik Remigio Ordre til at tage til Verona. Han opnaaede at faa to Dages Permission før Afrejsen; vi tilbragte dem sammen i et trist Hotelværelse paa Cavedine-Pladsen; han lovede mig at komme snart og se til mig, og jeg lovede at tage til Verona, hvis han ikke kunde faa Permission. Under det sidste Favntag kastede jeg en fyldt Pung i hans Lomme.

Da Greven en I o å 12 Dage efter Remigios Afrejse kom hjem fra Landet, fandt han, at jeg var bleven mager og saä daarlig ud. Jeg led virkelig ogsaa meget. Flere Gange var jeu bleven saa svimmel, at jeg maatte holde mig ved Stolene og Væggen for ikke at falde. Min Mand sendte Bud efter Lægen, han sagde:

Det er en Nervehistorie; De maa spasere, spise og drikke, og fremfor alt se at være glad.

Vi var midt i April, og nu lagdes der ikke mere Skjul

paa Krigstilberedelserne; Vejene oversvømmedes af Soldater. Jeg var fortvivlet ved dette Skue. Italienerne truede med at ville myrde alle Østerrigere; Garibaldi med sine røde Banditter lovede at kvæle alle dem, der kom i deres Nærhed.

I syv Uger havde jeg intet hørt fra Verona. Postforbindelsen var hørt op, man maatte betale et Bud, som saa maaske alligevel narrede én.

Jeg kunde ikke længer udholde Remigios Tavshed og havde besluttet mig til at rejse. Men hvordan skulde jeg bære mig ad, for at min Mand ikke mærkede det.

En Morgen ganske tidlig efter en uendelig søvnløs Nat var jeg falden i Søvn og blev pludselig vækket af en letStoj; jeg slog Øjnene op, Remigio sad ved min Seng. Jeg troede, det var en Drøm.

Jeg sprang ud af Sengen og trak Gardinerne tor Alkoven; jeg var bange for, at Greven, som sov i det andel Værelse, skulde høre noget; og Tjenestefolkene kunde have set ham, men han beroligede mig, der var ingen uden Kammerjomfruen, der havde set ham, og hun var inde i Forholdene.

Jeg sprang igjen ud af Sengen og løb hen og lyttede ved Grevens Dør; han snorkede.

-Nu bliver du vel her i Trento?

Jeg tror, du vil.«

»Men i nogle Dage da?;

- Nej, det er umuligt.«

»I Dag?«

Jeg tager herfra om en Time.

Et Øjeblik var jeg bleven opfyldt af de lyseste Forhaabninger, nu svandt de alle.

»Og du maa ikke prøve paa, at holde mig tilbage. I Krigstider kan man ikke spøge.

»Aa, den usalige Krig.

Ja, det har du Ret i, den skal jo være skrækkelig.-

'Men hor, kan du ikke flygte, skjule dig et Sled? Jeg skal hjælpe dig. Du maa ikke gaa med i Krigen.

»Saa vil de bare opdage mig og fange mig, for saa at skyde mig som Desertor.

Skyde dig!«

: Men du maa hjælpe mig.

Du kan faa alt, mit Liv.-

f Del behøver jeg ikke, men jeg maa have 20,000 Francs.«

Hvad skal jeg dog gribe til?

Vil du hjælpe mig, ja eller nej r

»Jo, for enhver Pris.« ivruaat».)

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Fortsat).

Det er et fortræffeligt Fakultet. Jeg har selv været ved Moskover Universitetets rethoriske Fakultet, og i min Tid var MersliakotT med Rette berømt. Jeg gad nok vide, vedblev han efter at have spekuleret lidt, om Studenterne endnu mindes MersliakotT og ære ham efter Fortjeneste.

Jo, meget, især som Professor, svarede Kalinovitsch. Det iziør den unge Generation .Ere. Saadanne Folk

bør man ikke glemme, sagde den gamle og nikkede. De Drikkevarer, han havde taget til sig ved Bordet, gjorde ham mere veltalende og hensatte ham i en behagelig, melankolsk Stemning. Nu, i min Alderdom, begyndte han, ligesom om han talte med sig selv, »gad jeg nok igjen en Gang komme til Moskov; men jeg har ikke kunnet lægge nogle Penge op. De hvide Mure vilde jeg se, jeg vilde besøge Universitetet.221 I

Man tillader da vel en gammel Mand i det mindste at se paa Væggene. Mange af mine fordums Kammerater ere nu bekjendte Literater og lærde; som Student var jeg gode Venner med dem, vi disputerede ofte sammen; naa, og nu har de, naar alt kommer til alt, bragt det saa vidt, og jeg er afskediget Skoleinspektør. Men jeg tænker, at de ikke vilde se ned paa mig, naar jeg kom til dem.«

Kalinovitsch hørte kun halvt, hvad Peter Mikailovitsch sagde, men saa' til Gjengjæld stift paa Nastenka, der sad og havde et Udtryk af Kjedsommelighed og Ærgrelse i Ansigtet. Det var i det mindste for hundrede Gang, at Peter Mikailovitsch i hendes Nærværelse talte om Mersliakotf og sit Ønske om at besøge Moskov. Hun vilde for øvrigt ikke lade sig mærke med det og saa' snart hen imod Vinduet, snart lod hun sine sorte Øjne glide hen over de Fædrelandske Annaler , der laa opslaaede foran hende, og i saadanne Øjeblikke var hun, sandt at sige, meget smuk.

Hvad er det, De læser? spurgte Kalinovitsch.

Aa, for Øjeblikket vender jeg kun nogle Blade.«

»Hölder De meget af at lasse?-

Ja, det er min eneste Adspredelse. Nu læser jeg mindre, men tidligere har jeg sikkert læst alt for meget!»

Hvad har De at læse? Det er vanskeligt at finde noget i vor Literatur.

»Der gives tre store Forfattere,« begyndte Nastenka: Det er de tre: Puschkin, Lermontoff og Gogol, om hvem Berlingski skriver saa meget i de tre Fædrelandske Annaler».*

Læser De ogsaa Kritiker? spurgte Kalinovitsch.

Ja,« svarede hun lidt stolt.

Foruden disse tre Forfattere er der andre, som jeg synes meget godt om, sagde hun efter en kort Pavse.

Og hvem er det i Særdeleshed? , spurgte Kalinovitsch.

F. Ex. Jagoskin, Lassetschnikoff, hvis Is-Hus jeg har læst fem Gange, Grev Sollohul, hvis »Apothekerinde -og Store Verden jeg synes overordentlig godt om; nu Ku-koluik, Weltmann, Dal.

Under denne Opramsning straalede Peter Mikailovitschs Ansigt af Fornøjelse over, at Datteren viste saadant et Kjendskab til Literaturen; men Kalinovitsch hørte paa hende med en Mine, af hvilken man let kunde gætte, at han ikke havde stor Respekt for de nævnte Forfattere.

»Der er saa mange af dem; man kan ikke nævne dem alle, sagde Kalinovitsch.

Aa, hvilken en stræng og fin Dommer De maa være!<. udbrød Peter Mikailovitsch.

Kalinovitsch svarede ikke, men slog blot Øjnene ned.

Er De ikke selv Forfatter?. spurgte pludselig Nastenka.

»Hvoraf tror De det?« svarede han, som om han blev forvirret over dette Spørgsmaal.

Jo, det forekommer mig, at De maa være Forfatter.

Muligvis,* svarede Kalinovitsch.

Peter Mikailovitsch klappede i Hænderne.

Ha-ha! Nej se en Gang til Nastenka! Du er en flink Pige, denne Gang har du ramt Centrum! sagde han. Naa ja, Herre Gud, hvorfor ikke? De er en forstandig ung og dannet Mand, hvorfor skulde De ikke være Forfatter?

»Men hvad skriver De da? spurgte Nastenka igjen.

Kalinovitsch svarede ikke.

Det er Forfatterens Hemmelighed, bemærkede Peter

Mikailovitsch, og den vove vi ikke at afsløre, saa længe han selv ikke ønsker det; om Gud vil, kommer nok den Tid, da Jakov Vassilytsch møder her af sig selv og læser for os, saa véd vi Besked og kan tale og bedømme . . . Men,« fortsatte han, idet han gabende henvendte sig til sin Broder - hvad mener De, Kaptejn, vil De ikke trække Dem tilbage til Deres Vinterkvarter ?

Nej, jeg bliver siddende her lidt endnu.«

Det var i det højeste fire, fem Gange om Aaret, at Kaptejnen ikke efter Bordet gik hjem til sit fjedrede Rige, han undlod kun dette ved ganske særlige Lejligheder. Den nye Gjæst maatte interessere ham ganske overordentligt, hvad man ogsaa saa deraf, at han opmærksomt lyttede til hvert Ord, som Kalinovitsch sagde.

Naa, det er ogsaa godt; men jeg maa bede vor ærede Gjasst om Tilladelse til at hvile mig lidt, det er jeg vant tilsagde Peter Mikailovitsch, idet han rejste sig.

»Gudbevares, gjør dog endelig ingen Omstændigheder, svarede Kalinovitsch.

»De faar for Resten ikke Lov til at gaa hjem. Hvorfor skal De sidde alene og kukkelure paa Deres Værelse i Hotellet? Her har De Selskab, den gamle Kaptejn og min unge Datter Snak med hende, hun elsker at tale om Literatur, sluttede den gamle, idet han skrabede ud med den højre Fod, bukkede, kyssede paa Fingren og gik. Et Par Minuter senere hørte man ham snorke højt i Værelset ved Siden af. Nastenka blev forlegen.

Vil De ikke spasere lidt i Haven?s sagde hun, idet hun benyttede den Omstændighed, at Kalinovitsch tit tog sig til Hovedet.

Tak, jeg vilde gjærne trække lidt frisk Luft, sagde denne. »Deres Likører er fortræffelige; men de forer for hurtigt til Maalet.«

Saa gik de alle tre der ud.

Godnievs Have, der var kjøbt sammen med Huset af den fordums Adelsmarschal, en gammel Pebersvend og stor Haveven, havde tidligere udma-rket sig ved store Anlæg. Pelagia havde altid Tilbøjelighed til at forvandle den helt til Køkkenhave. Her er en hel Skov; men Gulerødder kan man ikke saå noget Steds, brummede hun, skjønt hun meget godt vidste, at der var Plads nok til at saA Gulerødder, naar hun blot ikke tog to Bede for mange til Kaal; nieri Peter Mikailovitsch var fast, dels fordi han selv ønskede det, dels for at føje Nastenka, og han lod derfor den største Del af Haven blive i den Skikkelse, hvori den var, og sagde lil Husholdersken :

1 Man skal ikke altid ene og alene tænke paa, hvad der er nyttigt. Lad os ogsaa tænke paa det behagelige. Det gjælder om at forene utile atm Juki i Livet.

Man kunde gaa lige ud i Haven fra en lille Balkon i Dagligstuen, hvorfra en tæt Lindealleé gik lige ud og saa udvidede sig til en Plads, i hvis Midte der stod en halv forfalden kinesisk Pavillon. I forskjellig Afstand fra denne Pavillon stod der Træstatuer af olympiske Guder. Af disse olympiske Guder fandtes nu kun Minerva uden højre Haand, Venus med Halvdelen af sit Hoved og Benene af en Gud; af de øvrige fandtes kun Piedestalerne. Alle disse Levninger af Guder og Gudinder vare bemalede med grelle Farver. Peter Mikailovitsch kaldte dette Sted den forfaldne Olvmp.Nr. .7.

Jeg burde restavrere min Olymp; men man kan ikke faa fal i nogen Kunstner her, sagde han ofte, naar han gik omkring imellem sine Statuer.

Efter en Græsplæne fulgte der en meget stejl Skraaning ned imod Floden med tydelige Spor af to eller tre Fontæner o,; med Veje, som forte i forskjellige Retninger. Desuden voxede der paa hele Skrænten i bojet Stilling store Cedertræer, i hvis Skygge der stod en Indretning, halvt et Kapel, halvt en Hyrte, til hvilken i Folge gamle Folks Fortælling en Gang en gammel Mand havde trukket sig tilbage fra Verden; men andre forklarede Sagen simplere, idet de fortalte, at den tidligere Ejer, som blandt andet var en stor Spøgefugl, med Vilje havde givet denne Hytte et vildt Udseende og sat en Trædukke, der skulde foreslille en Eneboer, ind i den. Denne Dukke havde den Egenskab, at den. saa snart nogen traadte ind i Hytten, rejste sig og bukkede, hvorved den havde gjort Damer saa bange, at de besvimede, i vad der voldte Husets Herre en utrolig Fornøjelse. Den låve Flodbred lige over for hævede sig jævnt op ad og var bedækket med Granbuskads, der saa ud, som om det var studset. Det smeltede

sammen med Horisonten i en halvrund Ramme, over hvilken intet Træ hævede sig, kun i Midten traadte en fjærntliggende Landsbys høje Taarn frem. Dagen var klar og varm som hyppigt i Begyndelsen af September; fra den spejlglatte Flod begyndte en let Taage at hæve sig. Alt delte, belyst af den allerede lavt staaende Sol, som snart hisi og her trængte ind i Alléen og tegnede lyse Fletter paa Vejen, snart gav alt en vis fantastisk Karaktér, idet den fra den ene Side belyste Venus uden Hoved og Minerva uden Haand, - alt delte siger jeg, i Forbindelse med den nydelige Nastenka i sin sorte Kjole og med sine noget viltre Lokker, med Kaptejnen, der sad paa Pavillonens Trappe med den korte Pibe i Haanden, og paa hvis blankt pudsede Uniformsknapper Solen ligeledes skinnede, alt dette syntes at behage Kalinovitsch, og han sagde:

Hvor her er smukt, det er en dejlig Beliggenhed!-For den, der ser den første Gang, sagde Nastenka.

For Resten er det det eneste Sted, hvor jeg trækker Vejret lidt friere,« tilføjede hun og bad Kalinovitsch om en Cigaret, som hun tændte ved Onkelens Pibe.

(Fortutttn),

THEATRENE

Det kgl. Theater. Mefistofeles. Opera i 4 Akter med Prolog og Epilog. Ord og Musik af Arrigo Boitn. Oversat af Sophus Bauditz. Den med saa megen Spænding imødesete Opførelse af denne Opera kom da endelig i Tirsdags, og vi have at meddele vort Indtryk af denne Fursie-Fore-stilüng. Det er noget broget, forvirret. Hvor der er saa meget for Øjet og Øret er særlig Anmelderen, der har Plads yderst til højre, hvor han kun delvis kan se Scenen og faar alle Trompet- og Bækkenskrald lige ind i Øret, uheldig siillet. Boitos Musik opfattes heller ikke paa staaende Fod. Af denne var det förste Indtryk følgende: at Operaen indeholdt prægtige Steder, at der var meget genialt, men ogsaa meget barokt. Rastløsi tor det hele forbi én, næppe tik man Tid til at glæde sig over noget, før det var borte. Af det rastløse fik man særligt Indtryk i förste Akt. En Gruppe Mennesker styrter ind, synger noget og styrter ud igjen, hvorpaa andre kommer og gaa lige saa hurtigt. Betegnende for denne Aandeløshed var ogsaa den imiterede Klokkeklang. Men man kan som sagt ikke sige noget om Musiken efter kun at have hort den én Gang. Meget var storartet, meget indtagende og meget barokt. Udførelsen var efter vore Forhold god. Hr. Linge, som Mefistofeles, sang smukt og spillede fortræffeligt. Hans Piben i Fingrene og Nedfart under Rosenregnen var af stor Virkning. Hr. Jerndorf sang som Faust smagfuldt og musikalsk; men hans Slemme slog ikke til. Frk. Schrøder vandt velfortjent, stori Bifald ved sin Udførelse af Margretes Rolle. Hendes Spil og Sang i Fængselsscenen var smukt og gribende. Fru Keller som Helena sang med vanlig Smag. Udstyrelsen var udmærket; men, som sagt, den kan Anmelderen kun halv Vejs bedomme. Oversættelsen af Texten lader til i det hele at være heldig. Dog er der et Sted i første Akt, hvor Texten i Englenes Sang snarest frembringer et komisk Indtryk,

hvilket burde undgaas. Det var vist Ordet Dansen , der lød utallige Gange efter hinanden. Og trivielle Repliker som: Jeg tvinger knap min Latter! høre ikke hjemme i en Nutids-oversættelse. Som Helhed betragtet var Forestillingen højst interessant; men de lange Mellemakter virke meget trættende.

Texten til Operaen er udkommet paa den kgl. Hofmusikhandels Forlag. '

LITERATUR

Mariannes Capricer, Skuespil i to Akter af Alfred ae Stusset. Oversat af G. A. ÖM. 'Kristiania. Cammenneyer.)

I lette er ikke en 1)vers;ettelse, men en Bearbejdelse. De Tnek al Kynisme, hvormed Musset i sikker Forstaaelse af den Tidsalder, til hvilken Scenen er henlagt (Krans den förste), har udstyret sin Oktave, er viskede ud. Koblersken Ciutn er forsvunden, hendes 1-iepliker til Dels lagte Tjeneren l'ippo i Munden, og som en I-'olge deraf Stykkets virkningsfulde Begyndelse stroget. Til Cjengj.cld er der digtet ei I'ar sentimentale Kepliker til mellctn Hermia og CMio, og Scenen mellem dein henlagt lii et andet Sted i Dramaet. Til denne Text, der minder om vort kongelige Theaters I .emliestelser af Musset, har Hr. .7. Bloch fojet 4 I.ystryksbilleder, der liar netop saa meget af Kenais-ance som lir. Dahls Bearbejdelse.

Den typografiske Udstyrelse er smuk. Kogen egner sig i den foreliggende Skikkelse til fremlæggelse paa et D:vanbord i en Salon i Kristiania. Men det er ikke Musset.

Oversatte engelske Digte (Shelley, Tennyson, Matthew Arnold, Swinburne.) Véd Adolf Hansen, ((ivlden-lalske Boghandel).

Adolf Hansen har samlet ett Del Oversættelser af engelske Digte, som i Tidens Løb har været trykte paa forskjellige Steder, og tilføjet enkelte nye. Det er en smuk lille Samling af udvalgte Digte i moderne engelsk Literatur; »le ere alle meget typiske for deres Ophavsmænd, og ingen I.ileralureUker, der ikke kan l.ese detvi i Originalsproget, bør forsømme at studere dette lille Udvalg. Her findes f. Ex. noget saa verdensberømt som

Shelleys Ode til Vestenvinden og fortræffelige Prøver paa de her -aa lidet kjendte Digtere Swinburnes og Matthew \rnoMs Poesier. Oversættelsen er 1 alle Henseender paalidelig og megel smagfuld.Nr. .7.

Jeg burde restavrere min Olymp; men man kan ikke faa fal i nogen Kunstner her, sagde han ofte, naar han gik omkring imellem sine Statuer.

Efter en Græsplæne fulgte der en meget stejl Skraaning ned imod Floden med tydelige Spor af to eller tre Fontæner o,; med Veje, som forte i forskjellige Retninger. Desuden voxede der paa hele Skrænten i bojet Stilling store Cedertræer, i hvis Skygge der stod en Indretning, halvt et Kapel, halvt en Hyrte, til hvilken i Folge gamle Folks Fortælling en Gang en gammel Mand havde trukket sig tilbage fra Verden; men andre forklarede Sagen simplere, idet de fortalte, at den tidligere Ejer, som blandt andet var en stor Spøgefugl, med Vilje havde givet denne Hytte et vildt Udseende og sat en Trædukke, der skulde foreslille en Eneboer, ind i den. Denne Dukke havde den Egenskab, at den. saa snart nogen traadte ind i Hytten, rejste sig og bukkede, hvorved den havde gjort Damer saa bange, at de besvimede, i vad der voldte Husets Herre en utrolig Fornøjelse. Den låve Flodbred lige over for hævede sig jævnt op ad og var bedækket med Granbuskads, der saa ud, som om det var studset. Det smeltede

sammen med Horisonten i en halvrund Ramme, over hvilken intet Træ hævede sig, kun i Midten traadte en fjærntliggende Landsbys høje Taarn frem. Dagen var klar og varm som hyppigt i Begyndelsen af September; fra den spejlglatte Flod begyndte en let Taage at hæve sig. Alt delte, belyst af den allerede lavt staaende Sol, som snart hisi og her trængte ind i Alléen og tegnede lyse Fletter paa Vejen, snart gav alt en vis fantastisk Karaktér, idet den fra den ene Side belyste Venus uden Hoved og Minerva uden Haand, - alt delte siger jeg, i Forbindelse med den nydelige Nastenka i sin sorte Kjole og med sine noget viltre Lokker, med Kaptejnen, der sad paa Pavillonens Trappe med den korte Pibe i Haanden, og paa hvis blankt pudsede Uniformsknapper Solen ligeledes skinnede, alt dette syntes at behage Kalinovitsch, og han sagde:

Hvor her er smukt, det er en dejlig Beliggenhed!-For den, der ser den første Gang, sagde Nastenka.

For Resten er det det eneste Sted, hvor jeg trækker Vejret lidt friere,« tilføjede hun og bad Kalinovitsch om en Cigaret, som hun tændte ved Onkelens Pibe.

(Fortutttn),

THEATRENE

Det kgl. Theater. Mefistofeles. Opera i 4 Akter med Prolog og Epilog. Ord og Musik af Arrigo Boitn. Oversat af Sophus Bauditz. Den med saa megen Spænding imødesete Opførelse af denne Opera kom da endelig i Tirsdags, og vi have at meddele vort Indtryk af denne Fursie-Fore-stilüng. Det er noget broget, forvirret. Hvor der er saa meget for Øjet og Øret er særlig Anmelderen, der har Plads yderst til højre, hvor han kun delvis kan se Scenen og faar alle Trompet- og Bækkenskrald lige ind i Øret, uheldig siillet. Boitos Musik opfattes heller ikke paa staaende Fod. Af denne var det förste Indtryk følgende: at Operaen indeholdt prægtige Steder, at der var meget genialt, men ogsaa meget barokt. Rastløsi tor det hele forbi én, næppe tik man Tid til at glæde sig over noget, før det var borte. Af det rastløse fik man særligt Indtryk i förste Akt. En Gruppe Mennesker styrter ind, synger noget og styrter ud igjen, hvorpaa andre kommer og gaa lige saa hurtigt. Betegnende for denne Aandeløshed var ogsaa den imiterede Klokkeklang. Men man kan som sagt ikke sige noget om Musiken efter kun at have hort den én Gang. Meget var storartet, meget indtagende og meget barokt. Udførelsen var efter vore Forhold god. Hr. Linge, som Mefistofeles, sang smukt og spillede fortræffeligt. Hans Piben i Fingrene og Nedfart under Rosenregnen var af stor Virkning. Hr. Jerndorf sang som Faust smagfuldt og musikalsk; men hans Slemme slog ikke til. Frk. Schrøder vandt velfortjent, stori Bifald ved sin Udførelse af Margretes Rolle. Hendes Spil og Sang i Fængselsscenen var smukt og gribende. Fru Keller som Helena sang med vanlig Smag. Udstyrelsen var udmærket; men, som sagt, den kan Anmelderen kun halv Vejs bedomme. Oversættelsen af Texten lader til i det hele at være heldig. Dog er der et Sted i første Akt, hvor Texten i Englenes Sang snarest frembringer et komisk Indtryk,

hvilket burde undgaas. Det var vist Ordet Dansen , der lød utallige Gange efter hinanden. Og trivielle Repliker som: Jeg tvinger knap min Latter! høre ikke hjemme i en Nutids-oversættelse. Som Helhed betragtet var Forestillingen højst interessant; men de lange Mellemakter virke meget trættende.

Texten til Operaen er udkommet paa den kgl. Hofmusikhandels Forlag. '

LITERATUR

Mariannes Capricer, Skuespil i to Akter af Alfred ae Stusset. Oversat af G. A. ÖM. 'Kristiania. Cammenneyer.)

I lette er ikke en 1)vers;ettelse, men en Bearbejdelse. De Tnek al Kynisme, hvormed Musset i sikker Forstaaelse af den Tidsalder, til hvilken Scenen er henlagt (Krans den förste), har udstyret sin Oktave, er viskede ud. Koblersken Ciutn er forsvunden, hendes 1-iepliker til Dels lagte Tjeneren l'ippo i Munden, og som en I-'olge deraf Stykkets virkningsfulde Begyndelse stroget. Til Cjengj.cld er der digtet ei I'ar sentimentale Kepliker til mellctn Hermia og CMio, og Scenen mellem dein henlagt lii et andet Sted i Dramaet. Til denne Text, der minder om vort kongelige Theaters I .emliestelser af Musset, har Hr. .7. Bloch fojet 4 I.ystryksbilleder, der liar netop saa meget af Kenais-ance som lir. Dahls Bearbejdelse.

Den typografiske Udstyrelse er smuk. Kogen egner sig i den foreliggende Skikkelse til fremlæggelse paa et D:vanbord i en Salon i Kristiania. Men det er ikke Musset.

Oversatte engelske Digte (Shelley, Tennyson, Matthew Arnold, Swinburne.) Véd Adolf Hansen, ((ivlden-lalske Boghandel).

Adolf Hansen har samlet ett Del Oversættelser af engelske Digte, som i Tidens Løb har været trykte paa forskjellige Steder, og tilføjet enkelte nye. Det er en smuk lille Samling af udvalgte Digte i moderne engelsk Literatur; »le ere alle meget typiske for deres Ophavsmænd, og ingen I.ileralureUker, der ikke kan l.ese detvi i Originalsproget, bør forsømme at studere dette lille Udvalg. Her findes f. Ex. noget saa verdensberømt som Shelleys Ode til Vestenvinden og fortræffelige Prøver paa de her -aa lidet kjendte Digtere Swinburnes og Matthew \rnoMs Poesier. Oversættelsen er 1 alle Henseender paalidelig og megel smagfuld.Nr. .7.

Jeg burde restavrere min Olymp; men man kan ikke faa fal i nogen Kunstner her, sagde han ofte, naar han gik omkring imellem sine Statuer.

Efter en Græsplæne fulgte der en meget stejl Skraaning ned imod Floden med tydelige Spor af to eller tre Fontæner o,; med Veje, som forte i forskjellige Retninger. Desuden voxede der paa hele Skrænten i bojet Stilling store Cedertræer, i hvis Skygge der stod en Indretning, halvt et Kapel, halvt en Hyrte, til hvilken i Folge gamle Folks Fortælling en Gang en gammel Mand havde trukket sig tilbage fra Verden; men andre forklarede Sagen simplere, idet de fortalte, at den tidligere Ejer, som blandt andet var en stor Spøgefugl, med Vilje havde givet denne Hytte et vildt Udseende og sat en Trædukke, der skulde foreslille en Eneboer, ind i den. Denne Dukke havde den Egenskab, at den. saa snart nogen traadte ind i Hytten, rejste sig og bukkede, hvorved den havde gjort Damer saa bange, at de besvimede, i vad der voldte Husets Herre en utrolig Fornøjelse. Den låve Flodbred lige over for hævede sig jævnt op ad og var bedækket med Granbuskads, der saa ud, som om det var studset. Det smeltede

sammen med Horisonten i en halvrund Ramme, over hvilken intet Træ hævede sig, kun i Midten traadte en fjærntliggende Landsbys høje Taarn frem. Dagen var klar og varm som hyppigt i Begyndelsen af September; fra den spejlglatte Flod begyndte en let Taage at hæve sig. Alt delte, belyst af den allerede lavt staaende Sol, som snart hisi og her trængte ind i Alléen og tegnede lyse Fletter paa Vejen, snart gav alt en vis fantastisk Karaktér, idet den fra den ene Side belyste Venus uden Hoved og Minerva uden Haand, - alt delte siger jeg, i Forbindelse med den nydelige Nastenka i sin sorte Kjole og med sine noget viltre Lokker, med Kaptejnen, der sad paa Pavillonens Trappe med den korte Pibe i Haanden, og paa hvis blankt pudsede Uniformsknapper Solen ligeledes skinnede, alt dette syntes at behage Kalinovitsch, og han sagde:

Hvor her er smukt, det er en dejlig Beliggenhed!-For den, der ser den første Gang, sagde Nastenka.

For Resten er det det eneste Sted, hvor jeg trækker Vejret lidt friere,« tilføjede hun og bad Kalinovitsch om en Cigaret, som hun tændte ved Onkelens Pibe.

(Fortutttn),

THEATRENE

Det kgl. Theater. Mefistofeles. Opera i 4 Akter med Prolog og Epilog. Ord og Musik af Arrigo Boitn. Oversat af Sophus Bauditz. Den med saa megen Spænding imødesete Opførelse af denne Opera kom da endelig i Tirsdags, og vi have at meddele vort Indtryk af denne Fursie-Fore-stilüng. Det er noget broget, forvirret. Hvor der er saa meget for Øjet og Øret er særlig Anmelderen, der har Plads yderst til højre, hvor han kun delvis kan se Scenen og faar alle Trompet- og Bækkenskrald lige ind i Øret, uheldig siillet. Boitos Musik opfattes heller ikke paa staaende Fod. Af denne var det förste Indtryk følgende: at Operaen indeholdt prægtige Steder, at der var meget genialt, men ogsaa meget barokt. Rastløsi tor det hele forbi én, næppe tik man Tid til at glæde sig over noget, før det var borte. Af det rastløse fik man særligt Indtryk i förste Akt. En Gruppe Mennesker styrter ind, synger noget og styrter ud igjen, hvorpaa andre kommer og gaa lige saa hurtigt. Betegnende for denne Aandeløshed var ogsaa den imiterede Klokkeklang. Men man kan som sagt ikke sige noget om Musiken efter kun at have hort den én Gang. Meget var storartet, meget indtagende og meget barokt. Udførelsen var efter vore Forhold god. Hr. Linge, som Mefistofeles, sang smukt og spillede fortræffeligt. Hans Piben i Fingrene og Nedfart under Rosenregnen var af stor Virkning. Hr. Jerndorf sang som Faust smagfuldt og musikalsk; men hans Slemme slog ikke til. Frk. Schrøder vandt velfortjent, stori Bifald ved sin Udførelse af Margretes Rolle. Hendes Spil og Sang i Fængselsscenen var smukt og gribende. Fru Keller som Helena sang med vanlig Smag. Udstyrelsen var udmærket; men, som sagt, den kan Anmelderen kun halv Vejs bedomme. Oversættelsen af Texten lader til i det hele at være heldig. Dog er der et Sted i første Akt, hvor Texten i Englenes Sang snarest frembringer et komisk Indtryk,

hvilket burde undgaas. Det var vist Ordet Dansen , der lød utallige Gange efter hinanden. Og trivielle Repliker som: Jeg tvinger knap min Latter! høre ikke hjemme i en Nutids-oversættelse. Som Helhed betragtet var Forestillingen højst interessant; men de lange Mellemakter virke meget trættende.

Texten til Operaen er udkommet paa den kgl. Hofmusikhandels Forlag. '

LITERATUR

Mariannes Capricer, Skuespil i to Akter af Alfred ae Stusset. Oversat af G. A. ÖM. 'Kristiania. Cammenneyer.)

I lette er ikke en 1)vers;ettelse, men en Bearbejdelse. De Tnek al Kynisme, hvormed Musset i sikker Forstaaelse af den Tidsalder, til hvilken Scenen er henlagt (Krans den förste), har udstyret sin Oktave, er viskede ud. Koblersken Ciutn er forsvunden, hendes 1-iepliker til Dels lagte Tjeneren l'ippo i Munden, og som en I-'olge deraf Stykkets virkningsfulde Begyndelse stroget. Til Cjengj.cld er der digtet ei I'ar sentimentale Kepliker til mellctn Hermia og CMio, og Scenen mellem dein henlagt lii et andet Sted i Dramaet. Til denne Text, der minder om vort kongelige Theaters I .emliestelser af Musset, har Hr. .7. Bloch fojet 4 I.ystryksbilleder, der liar netop saa meget af Kenais-ance som lir. Dahls Bearbejdelse.

Den typografiske Udstyrelse er smuk. Kogen egner sig i den foreliggende Skikkelse til fremlæggelse paa et D:vanbord i en Salon i Kristiania. Men det er ikke Musset.

Oversatte engelske Digte (Shelley, Tennyson, Matthew Arnold, Swinburne.) Véd Adolf Hansen, ((ivlden-lalske Boghandel).

Adolf Hansen har samlet ett Del Oversættelser af engelske Digte, som i Tidens Løb har været trykte paa forskjellige Steder, og tilføjet enkelte nye. Det er en smuk lille Samling af udvalgte Digte i moderne engelsk Literatur; »le ere alle meget typiske for deres Ophavsmænd, og ingen I.ileralureUker, der ikke kan l.ese detvi i Originalsproget, bør forsømme at studere dette lille Udvalg. Her findes f. Ex. noget saa verdensberømt som Shelleys Ode til Vestenvinden og fortræffelige Prøver paa de her -aa lidet kjendte Digtere Swinburnes og

Matthew \rnoMs Poesier. Oversættelsen er 1 alle Henseender paalidelig og megel smagfuld.233 I

Sonetier og Sange af Alfred Ipsen. (Gyldendalske Boghandels Korlag.)

Flere af disse Digte have været trykte rundt omkring og gjort et noget mai Indtryk paa os. Det glæder os derfor at kunne sige. at vi have haft Fornøjelse af at gjennemlæse tielle lille Bind. Hr. Ipsens Muse er ingen straalende Gudinde, hvis glansfulde Blik tvinger os lil Begejstring; trods sin Frihedslængsel er hun en blid I'ige, godlidende, sna selv hendes hvasse Ord ikke irritere Fjenden. Noget naivt forekommer Digtet »Arv« os at være. Her dynger Hr. Ipsen Ansvaret ior Nutidens Elendighed paa den Slægt, »som fostred os«. Det cr saa nemi at give sine Fædre Skylden i Stedet for at tage fat paa sig selv. Naar vi har arvet alt det usle, har vi saa ikke arvet alt det gode, der cr i os. tilligeDen Slægt, der fostrede os, har jo netop ført en lignende Kamp for Friheden som vi; al Individer eller Partier har skuffet Forventningerne, det kan man ikke bebrejde hele Slægten, og er del ikke lovlig optimistisk at tro, at Udviklingen skrider frem med saadanne Kæmpeskridt, at vi kunne være synderlig bedre end den toregaacnde Slægi? Ak. der cr vist ikke stor Forskjel! L'nyttigi er det og nt laste Slajgten for de Frafald, der er skete, tlen kæmpede under mindre gode Vilkaar end vi; men den hjalp os til del, vi har; og lad os saa ikke se tilbage og skjænde, det cr uretfærdigt, men lad os se frem og arbejde paa, at vi kan staa fastere sammen, det er det. Udviklingen skulde føre med sig, saa vore Børn ikke en Gang skulle sige til os, hvad Hr. Ipsen siger til vor fædrene Slægt. — For øvrigt er der meget sundt og smukt i Bogen, og Naturbillederne ere malede mildt og tiltalende. 1 formel Henseende ere Versene for det tnestc vellykkede.

I'iggo l'. I f olm: Drilske S maa rim. (Giese.)

Forfatteren siger lil sin Muse;

»Tak Skæbne i saa da er her alter fer »ei af Hjærtet mig at plage.

i >m tiet er . derfor, han har kaldt sin lille Samling • Drilske Smaarim«, skal vi lade være usagt, men Læseren kan disse 36 smaa Sider i alt Fald ikke drille, hverken drille eller noget andet, de cr, som han selv siger, »harmloset Bagateller, som vel kun ere udgivne, for at deres Ophavsmand kunde tage Hævn over sin slemme Muse.

Livsbilleder. Tre Fortællinger af Flisal-cth Seiwyen. (Andr. Schou.)

Disse Fortællinger kunne hverken ved deres Indhcld eller Form lægge særlig Beslag paa Læserens Interesse. Meget fremtrædende cr ct stærkt gudeligt Element, der ikke altid er smagfuldt. Del vilde være heldigere at lade Guddommen optræde mindre hyppigt som cn deus ex machina.

Juletitlens overvældende Bogproduktion og vor begrænsede I'lads gjorde del umuligt for os at faa alle de Ting nævnte, som den Gang sendtes os og nærmest burde regnes til »Juleliteralur«. Vi skulle her søge at gjøre en Fejl god ved i alt Fald at henlede vore I „æscres < Iptnærksoiuhed paa de Smaating, vi have modtaget. Det meste maa l>efcgnes som Literatur for den »modnere Ungdom«. F'ra lir. Cammermeyeri Forlag have vi modtaget: Patz og Putz. En Fortælling 0111 lo Bjørne. (Oversat fra Engelsk), Tim og Tip af vues Otis. (Oversal fra Engelsk), Tankcsnuser Fips. Humoreske med Problemer i S Billeder af Wilhelm larsen, /lesta St: et/on. Intet Sted som Hjemmet. (Oversat fra Engelsk). Skolehistorier, fortalte af Claus, med 6 Pennetegninger; fra Hr. //. Asehehoueh Co. tre Hefter Børneliv i Billeder og Vers. Alle disse Ting svare ret godt til deres Øjemed og ere net udstyrede. J. M.

Wilkic Collins: Hjærte og Videnskab. Nutidsfortælling. Oversal at Ufred Ipsen. (Andr. Schou.)

Denne Roman har saavel i som udenfor England igjennem forskjellige Oversættelser vakl betydelig Opsigt rundt 0111 i Evropa og anses almindelig for at være fuld saa værdifuld og spændende, sotn tie bedste nf tlen berømte Forfatters tidligere Værker. Leseren vil særlig føie sig tiltalt af de mesterlig holdte Karaktertegninger. Som meget interessante Modsætninger fremhæve vi Carmin.n fintfølende, kvindelige Sjæl lige overfor Mrs. Galilæis opskruede Videnskabelighed og iskolde Gemyt. Dybest er dog den Modsæt-

ning, Forfatteren har skildret mellem Hovedpersonerne Vivisektoren Benjulia, der forgjæves søger »de vises Sten i sin hjærteløse Experimenteren med Dyr og Mennesker, og som ogsaa derfor gaar til Grunde, uden at nogen egenlig beklager det, - - og Ovid Vere, den elskværdige unge I-æge, der er lige saa begejstret for sand Humanitet som for sit Kald og sin Videnskab. Han vinder Livets l.vkkc og ved sin Kjærlighed og sin Kundskab i Forening forundes det ham at frelse den unge Pige, som var bleven et Offer for ubegrænset Experimenlerings-l.yst. Bogen er, som bekjendt, et varml Indlæg 1 Vivisektions-Striden, men begge stridende Parter kunne følge dens dygtige og beaandede Skildring med levende Interesse. I-

MUSIK

Musikforeningen aabnede sin 3die Abonnementskonsert med en Trio for Piano, Violin og Violoncel af Rubinstein, ei prægtigt Stykke, som fik cn fortræffelig Udførelse af Frøken Fernando Henriques og tie Herrer Anton Svendsen og /•'. Xeruda. Hvad de to Herrer formaa, cr saa vel bekjendt, at vi ikke behøve at dvæle ved det; nf særlig Interesse var ilet al høre Frk. Henriques udføre Klaverstemmen; denne unge Dame viste sig fuldt værdig til Sammenspil med de prøvede Kunstnere; hendes Spil var elegant og Foredraget meget smagfuldt. Derefter fulgte nogle henrivende nye I .iebeslieder af Brahms for fire Solostemmer og firehændigt Klavér. Valse kalde?, de, og Takten er der; men hvem mærker vel andet til Valsen end den svævende, lette Rhytme. tier bidrager til disse poesirige Stykkers Friskhed Udførelsen var nydelig. Frøken Diderichsens Stemme tog sig særlig gotlt ud. Koncerten sluttede med Beethovens bekjendte Strygekvartet Op. iS. Nr. 6, som fik en monsterværdig Fortolkning af de Herrer A. Svendsen, A'ie. Hansen, Chr. Petersen og Fr. Xeruda.

De filharmoniske Koncerters Program cr altid sammensat saaledes, at del vækker Tilhørernes Spænding: man véd, at man har et eller andet pikant i Vente. Dette bidrager sikkert ogsaa, rent fraset Kapelmesterens Ry og Orkestrets Dygtighed, til at fylde Salen fra øverst lil nederst. Programmet for den 2den Koncert var nu og-aa saaledes, nt man med største Interesse iinødesaa hvert enkelt Numers Udførelse. Først var dec Symfoni Nr. 4 af (Jade; man skulde ikke tro, at det : Danmark hørte til ile sjældne Nydelser at fan cn Symfoni af Gade; men det er des værre saaledes, og derfor blev da ogsaa denne Symfoni modtaget med tlen største Interesse og Begejstring, Begejstring for Musikvennernes Vedkommende; thi det store Publikum høider ikke rigtig af at binde an med Symfonier, jo, naturligvis nok med Scherzoen, og tlen maatte selvfølgelig givt-> da cnpo. Gid Folk en Gang for Afvexlingens Skyld vilde forlange Adagioen da capo! Det næste Numer var Beethovens bekjendte C-Molls Koncert for Klavér og Orkester; men det spændende Moment manglede heller ikke her; inan skulde gjøre Bekjendtskab med Pianisten Arthur Friedheim. I dette Stykke soin i sin Solo, 6 Paganini-Capricer af Liszt, viste denne unge Kunstner sig fuldt værdig til det Ry. der fra Tyskland er gaaet forud for hnin. Hans Teknik er noget af det mest bedaarende, man kan tænke sig. Der er en Sikkerhed og Styrke, en Egalitet, som er forbavsende. At sammenligne er her unyttigt og kjedeligt. Det er sikkert, at han er en udmærket Kunstner; men om hans sjælelige Rørelser kunde de valgte Stykker ikke give Tilhøreren et fyldestgjørende Begreb. For øvrigt bestod Koncerten af en symfonisk Digtning af Saint-Savns, .le rouet d'Omphale«, pikant og smukt, og af tre højst interessante »Slaviske Danse« for Orkester nf Dvorak. Publikum modtog all med stort Bifald og lønnede Hr. Friedheim med flere Fremkaldelser.

Sonetier og Sange af Alfred Ipsen. (Gyldendalske Boghandels Korlag.)

Flere af disse Digte have været trykte rundt omkring og gjort et noget mai Indtryk paa os. Det glæder os derfor at kunne sige. at vi have haft Fornøjelse af at gjennemlæse tielle lille Bind. Hr. Ipsens Muse er ingen straalende

Gudinde, hvis glansfulde Blik tvinger os lil Begejstring; trods sin Frihedslængsel er hun en blid I'ige, godlidende, sna selv hendes hvasse Ord ikke irritere Fjenden. Noget naivt forekommer Digtet »Arv« os at være. Her dynger Hr. Ipsen Ansvaret ior Nutidens Elendighed paa den Slægt, »som fostred os«. Det cr saa nemi at give sine Fædre Skylden i Stedet for at tage fat paa sig selv. Naar vi har arvet alt det usle, har vi saa ikke arvet alt det gode, der cr i os. tilligeDen Slægt, der fostrede os, har jo netop ført en lignende Kamp for Friheden som vi; al Individer eller Partier har skuffet Forventningerne, det kan man ikke bebrejde hele Slægten, og er del ikke lovlig optimistisk at tro, at Udviklingen skrider frem med saadanne Kæmpeskridt, at vi kunne være synderlig bedre end den toregaacnde Slægi? Ak. der cr vist ikke stor Forskjel! L'nyttigi er det og nt laste Slajgten for de Frafald, der er skete, tlen kæmpede under mindre gode Vilkaar end vi; men den hjalp os til del, vi har; og lad os saa ikke se tilbage og skjænde, det cr uretfærdigt, men lad os se frem og arbejde paa, at vi kan staa fastere sammen, det er det. Udviklingen skulde føre med sig, saa vore Børn ikke en Gang skulle sige til os, hvad Hr. Ipsen siger til vor fædrene Slægt. — For øvrigt er der meget sundt og smukt i Bogen, og Naturbillederne ere malede mildt og tiltalende. 1 formel Henseende ere Versene for det tnestc vellykkede.

I'iggo l'. I f olm: Drilske S maa rim. (Giese.)

Forfatteren siger lil sin Muse;

»Tak Skæbne i saa da er her alter fer »ei af Hjærtet mig at plage.

i >m tiet er . derfor, han har kaldt sin lille Samling • Drilske Smaarim«, skal vi lade være usagt, men Læseren kan disse 36 smaa Sider i alt Fald ikke drille, hverken drille eller noget andet, de cr, som han selv siger, »harmloset Bagateller, som vel kun ere udgivne, for at deres Ophavsmand kunde tage Hævn over sin slemme Muse.

Livsbilleder. Tre Fortællinger af Flisal-cth Seiwyen. (Andr. Schou.)

Disse Fortællinger kunne hverken ved deres Indhcld eller Form lægge særlig Beslag paa Læserens Interesse. Meget fremtrædende cr ct stærkt gudeligt Element, der ikke altid er smagfuldt. Del vilde være heldigere at lade Guddommen optræde mindre hyppigt som cn deus ex machina.

Juletitlens overvældende Bogproduktion og vor begrænsede I'lads gjorde del umuligt for os at faa alle de Ting nævnte, som den Gang sendtes os og nærmest burde regnes til »Juleliteralur«. Vi skulle her søge at gjøre en Fejl god ved i alt Fald at henlede vore I „æscres < Iptnærksoiuhed paa de Smaating, vi have modtaget. Det meste maa l>efcgnes som Literatur for den »modnere Ungdom«. F'ra lir. Cammermeyeri Forlag have vi modtaget: Patz og Putz. En Fortælling 0111 lo Bjørne. (Oversat fra Engelsk), Tim og Tip af vues Otis. (Oversal fra Engelsk), Tankcsnuser Fips. Humoreske med Problemer i S Billeder af Wilhelm larsen, /lesta St: et/on. Intet Sted som Hjemmet. (Oversat fra Engelsk). Skolehistorier, fortalte af Claus, med 6 Pennetegninger; fra Hr. //. Asehehoueh Co. tre Hefter Børneliv i Billeder og Vers. Alle disse Ting svare ret godt til deres Øjemed og ere net udstyrede. J. M.

Wilkic Collins: Hjærte og Videnskab. Nutidsfortælling. Oversal at Ufred Ipsen. (Andr. Schou.)

Denne Roman har saavel i som udenfor England igjennem forskjellige Oversættelser vakl betydelig Opsigt rundt 0111 i Evropa og anses almindelig for at være fuld saa værdifuld og spændende, sotn tie bedste nf tlen berømte Forfatters tidligere Værker. Leseren vil særlig føie sig tiltalt af de mesterlig holdte Karaktertegninger. Som meget interessante Modsætninger fremhæve vi Carmin.n fintfølende, kvindelige Sjæl lige overfor Mrs. Galilæis opskruede Videnskabelighed og iskolde Gemyt. Dybest er dog den Modsæt-

. Nr. 16.

ning, Forfatteren har skildret mellem Hovedpersonerne Vivisektoren Benjulia, der forgjæves søger »de vises Sten i sin hjærteløse Experimenteren med Dyr og Mennesker, og som ogsaa derfor gaar til Grunde, uden at nogen egenlig beklager det, - - og Ovid Vere, den elskværdige unge I-æge, der er lige saa begejstret for sand Humanitet som for sit Kald og sin Videnskab. Han vinder Livets l.vkkc og ved sin Kjærlighed og sin Kundskab i Forening forundes det ham at frelse den unge Pige, som var bleven et Offer for ubegrænset Experimenlerings-l.yst. Bogen

er, som bekjendt, et varml Indlæg 1 Vivisektions-Striden, men begge stridende Parter kunne følge dens dygtige og beaandede Skildring med levende Interesse. I-

MUSIK

Musikforeningen aabnede sin 3die Abonnementskonsert med en Trio for Piano, Violin og Violoncel af Rubinstein, ei prægtigt Stykke, som fik cn fortræffelig Udførelse af Frøken Fernando Henriques og tie Herrer Anton Svendsen og /•'. Xeruda. Hvad de to Herrer formaa, cr saa vel bekjendt, at vi ikke behøve at dvæle ved det; nf særlig Interesse var ilet al høre Frk. Henriques udføre Klaverstemmen; denne unge Dame viste sig fuldt værdig til Sammenspil med de prøvede Kunstnere; hendes Spil var elegant og Foredraget meget smagfuldt. Derefter fulgte nogle henrivende nye I .iebeslieder af Brahms for fire Solostemmer og firehændigt Klavér. Valse kalde?, de, og Takten er der; men hvem mærker vel andet til Valsen end den svævende, lette Rhytme. tier bidrager til disse poesirige Stykkers Friskhed Udførelsen var nydelig. Frøken Diderichsens Stemme tog sig særlig gotlt ud. Koncerten sluttede med Beethovens bekjendte Strygekvartet Op. iS. Nr. 6, som fik en monsterværdig Fortolkning af de Herrer A. Svendsen, A'ie. Hansen, Chr. Petersen og Fr. Xeruda.

De filharmoniske Koncerters Program cr altid sammensat saaledes, at del vækker Tilhørernes Spænding: man véd, at man har et eller andet pikant i Vente. Dette bidrager sikkert ogsaa, rent fraset Kapelmesterens Ry og Orkestrets Dygtighed, til at fylde Salen fra øverst lil nederst. Programmet for den 2den Koncert var nu og-aa saaledes, nt man med største Interesse iinødesaa hvert enkelt Numers Udførelse. Først var dec Symfoni Nr. 4 af (Jade; man skulde ikke tro, at det : Danmark hørte til ile sjældne Nydelser at fan cn Symfoni af Gade; men det er des værre saaledes, og derfor blev da ogsaa denne Symfoni modtaget med tlen største Interesse og Begejstring, Begejstring for Musikvennernes Vedkommende; thi det store Publikum høider ikke rigtig af at binde an med Symfonier, jo, naturligvis nok med Scherzoen, og tlen maatte selvfølgelig givt-> da cnpo. Gid Folk en Gang for Afvexlingens Skyld vilde forlange Adagioen da capo! Det næste Numer var Beethovens bekjendte C-Molls Koncert for Klavér og Orkester; men det spændende Moment manglede heller ikke her; inan skulde gjøre Bekjendtskab med Pianisten Arthur Friedheim. I dette Stykke soin i sin Solo, 6 Paganini-Capricer af Liszt, viste denne unge Kunstner sig fuldt værdig til det Ry. der fra Tyskland er gaaet forud for hnin. Hans Teknik er noget af det mest bedaarende, man kan tænke sig. Der er en Sikkerhed og Styrke, en Egalitet, som er forbavsende. At sammenligne er her unyttigt og kjedeligt. Det er sikkert, at han er en udmærket Kunstner; men om hans sjælelige Rørelser kunde de valgte Stykker ikke give Tilhøreren et fyldestgjørende Begreb. For øvrigt bestod Koncerten af en symfonisk Digtning af Saint-Savns, .le rouet d'Omphale«, pikant og smukt, og af tre højst interessante »Slaviske Danse« for Orkester nf Dvorak. Publikum modtog all med stort Bifald og lønnede Hr. Friedheim med flere Fremkaldelser.

HJEMME OG UDE.

pan

Charles Darwin: Rejse om Jorden.

Populære Skildringer.

Y'. '. Illustrationer i Tonlryk, et Kort i Farvetryk og Forfatterens Portræt med Biografi, (faa Dansk ved Emil Chr. Hansen og Alfred Jørgensen.)

10 maanedlige Leveringer a 1 Kr.

For at lette Anskaffelsen af dette berømte Værk, som af hele den nordiske Presse er bleven modtaget som en værdifuld Berigelse af vor populær naturvidenskabelige Literatur, indbyder undertegnede Forlægger til en ny Subskription.

Af Anmeldelser skulle vi kun hidsætte følgende: /,. drelandet'. - Der er en -aa overvættes Kigdom i denne Bog, at jeg ikke engang tilnærmelsesvis er i Stand til at antyde Indholdet; jeg kunde være tilbøjelig til at ligne den med en hojtbcgavei Kunstners Skitsebog, hvor det ene Billed vexler med del andet, friske, let henkastende, nogle helt, mange kun halvt udførte, men alle vækkende og belærende. <

> Drammens AV-' . — Vil man lære Darwin al kjende fra den elskværdige Side, saa bor man læse hans »Rejse om Jordens, da man her ikke alene vil gjöre Bekjendtskab med Videnskabsmanden og Forskeren, men med Manden med den rette Kjærlighed i Øjet, tier forstaar at opfatte og fastholde de fineste Afskygninger af Guds underfulde Natur — man kan ikke lænke sig en mere alsidig Rejsebeskrivelse end denne.-t.Yord. IConversationslexikon«. - Darwins Rejsebeskrivelse borer til de i nattirvidenskalielig Henseende righoldigste og interessanteste Værker af denne Art.« Trondhjems Stifts!. - — Det tor nok siges, at meget faa Boger i samme Grad som nærværende, er i Stand til at vække Sansen for Naturen og tillige at lære én at iagttage den paa en saadan Maade, at man bærer cl varigt Udbytte med sig hjem fra Betragtningen af dens brogede Fænomener. Vi tillade os tierfor at anbefale Bogen paa det varmeste.«

I Anledning af Darwins Dod skriver • Times»: Det er ikke for meget ni sige, ai Darwin paa denne Rejse har gjort inere for Naturvidenskaben i dens forskjellige Afdelinger, end nogensomhelst anden Expcdition har gjort siden; der er ikke en Side, soin ikke kan læses tnetl Interesse af enhver dannet Mand. og der findes mange Sider, som endog ville fængsle dem, der kun have Sans for æveniyrlige Fortællinger.

Værket, hvoraf 1ste Hæfte ligger til Eftersyn i enhver Boglade, vil udkomme i 10 maanedlige Leveringer ä i Krone, og vil altsaa være sluttet inden Jul.

Kjøbenhavn i Januar iSSj.

10 maanedlige Leveringer å 1 Kr.

Brødrene Salmonsen,

Holl>crgsgade Nr. 2.

VEJVISEREN

for 1885, Pris 6 Kr., er udkommen og faas i alle Boglader.

KOBBERSTIK

i stort Udvalg hos Brødr. Salmonsen, Holbergsgade 2

„MEFISTOFELES".

Fuldst. Klaverudtog med franskText 16,00

do. do. med tysk Text 12,00

do. do. uden Text. . . 8,00 Stort Arrangement for Piano.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING

forlæggere: BRDR. SALMONSEN. NORDISK UGEBLAD

1. Februar 1885

3 Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Søndag.

Nr. 18.

Leo X.

Ai Guiseppc Maffei. Fra Italiensk ved Dr. S. Schandorph.

Da Julius II. var død 1513, blev Kardinal Giovanni af Medici udvalgt til Pave. Han kaldte sig Leo X. Han var en Son af Firenzes Diktator Lorenzo den Prægtige, og var fodt den 11. Decbr. 1475. Han voxede op mellem de mange Lærde, Digtere og Kunstnere, som kom i hans Faders Hus, han blev oplært af Humanisten og Digteren Poliziano; alt i sine tidlige Aar havde han erhværvet sig en udsøgt Smag for Literatur og Kunst. Han gik ind i den gejstlige Stand, blev valgt til Kardinal, da han var tretten Aar gammel, fik Embedets Insignier tre Aar efter og indtog da sit Sæde i Rom mellem Kirkens Fyrster. Da hans Fader Lorenzo var død, blev han revet med i sin

Families Ulykker og Forvisningsdomme, og vankede landflygtig om i Tyskland, Nederlandene og Frankrig under hans Fåmilies Fjendes, Alexander VI.'s Pontifikat. Da han i Aaret 1500 var vendt tilbage til Rom, forstod han behændigt at unddrage sig Alexander VI.'s og hans Søns Cesare Borgias Had. Og da Julius II. var bleven Pave, kom Kardinalen af Medici i hans Gunst paa Grund af hans Venskab med Pavens Nevø Galeotto della Rovere, og kunde da uforstyrret hengive sig til sin Kjærlighed til Videnskab og Kunst. De berømteste Malere, Billedhuggere og Bygmestre bejlede til hans Venskab og Bifald; Lærde og Digtere havde fri Adgang til hans Palads og hans Bibliothek, der var rigt paa græske og latinske Haandskrifter, samlede af hans Fader, og for en stor Del kjobte af ham selv af Munkene i San Marco. Af en venlig, gavmild og flot Karakter vandt han alles Velvilje og lod de syv Hoje gjenlyde af elegante latinske Vers. Men Julius

II. trak ham bort fra Studierne og vilde gjøre en Kriger ud af Kardinalen af Medici. Under Titel af Legat blev Giovanni Øverstbefalende over de Tropper, som Paven rejste mod Franskmændene. Men han blev fangen i Slaget ved Ravenna og fort til Milano, for derfra at bringes til Frankrig. Medens Franskmændene, trods den vundne Sejr, mistede • Italien, lykkedes det Kardinal Giovanni at flygte midt under Tilbagetogets Forvirring ved at udstro Penge med rund Haand, og der var endnu ikke forløbet et Aar elter hans Fangenskab, for han triumferende vendte tilbage til sin Fødeby Firenze og blev Pave efter den krigerske Julius II.

Lige fra det Øjeblik, han blev udnævnt til Pave, bebudede han, at hans Regering skulde blive den gode Smags, og at Vatikanet skulde blive den mest glimrende Skueplads, som Kunst og Videnskab nogensinde have haft at raade over. Han valgte til Sekretærer Pietro Bembo og Jacopo Sadoleto, Tidens fineste latinske Skribenter; han indbod til Rom Johannes Laskaris, den lærde Græker; han overdrog Bestyrelsen af det vatikanske Bibliothek til den gjen-jnemdannede Beroaldo. Til det romerske Universitet lod han Landets berømteste Lærde kalde; fra Grækenland hentede han mange udmærkede unge Mænd, og de bleve optagne i det romerske Seminarium, for at de skulde udbrede Kjærlighed og Kundskab til græsk Literatur; der var ingen betydelig Digter, ingen udmærket Taler, ingen lærd eller tiltalende Skribent, som ikke ilede til Tiberens Bred og blev modtaget med Varme og lønnet med sjælden Gavmildhed af den ny Pave. De Breve, som denneX r. 18.

højtstaaende Mæcenas skrev til forskjellige Lærde, navnlig til Erasmus fra Rotterdam og til Pietro Bembo, vise os, hvor han var optagen af at belønne videnskabelige Arbejder og Undersøgelser. De prægtige Bygninger, han rejste, fremfor alle Peterskirken, som lian med stor Iver lod arbejde videre paa; de rige Gaver, han skjænkede de fremragende Dyrkere af de skjønne Kunster, som Rafael og Michel Angelo, oplyse os om den Iver, hvormed han fremmede de tre bildende Kunster.

Han dyrkede ogsaa Musiken, og Fabroni fortæller, at »Naturen havde givet ham en blød og behagelig Sangstemme og et meget fint Gehør. Men den Kunst, han viste den varmeste Begejstring for, var Poesien. Med den vilde han gjærne oplive sine Aftengilder. Rigtignok, siger Literaturhistorikeren Tiraboschi, vare Poeterne i Almindelighed ved slige Lejligheder mere Venner af Bakkus end af Muserne og tjente til lystig Spas for Paven og Kardinalerne ved de Løjer, de gjorde med disse Poeter.

I saa Henseende ere Navnene Querno og Bara-balli berømte.

Den første var født i Kongeriget Neapel og skildres af Giovio og Giraldi som en voldsom Slughals, der ikke havde anden Dygtighed end en sjælden Lethed og en sjælden Frækhed i at gjøre Vers. Han var kommen til Rom med et Poem paa godt og vel 20,(XXI Verslinjer, som han kaldte Alexiados«. Han fremstillede sig for Akademikerne for at vise sin Dygtighed i Improvisation. Da de saa ham, fed i Ansigtet og med en vældig Manke af Haar, antoge de ham for egnet til at more et lystigt Selskab. De samlede sig da til et muntert Gjæstebud paa en af de smaa Øer i Tiberen og indbod Querno dertil. Mens han nu udmærkede sig i lige høj Grad ved at låve Vers og ved at drikke, blev der sat paa hans Hoved en Krans af en ny Slags, flettet af Vinløv, Kaal- og Lavrbærblade,

og under gjentagne Bifalds-klap blev han udraabt til Ærkepoet.

Opblæst af saa megen Ære lod han sig fremstille for Leo N. Denne kjendte ham som en maadelig Digter, men fandt ham bekvem til Bajads ved sine Aftengilder. Han optog ham da i disse. Af og til rakte han ham en Mundfuld Mad, som den graadige Poet slugte, mens han stod ved et Vindue, stundum langede Paven ham sit eget Glas med Forpligtelse, at han i det mindste skulde låve to Verslinier; dersom de ikke vare heldige, tvang han ham til at drikke Vinen blandet med meget Vand. Da en Dag Querno havde fremsagt følgende Hexameter:

Archipoeta facit versus pro mille poetis (.-Erkepoeten gjor Vers for tusind andre Poeter),

afrundede Paven det strax til et Distikon med følgende Pentameter:

Et pro mille aliis archipoeta bihit

(Og for tusinde til drikker den /Erkepoet).

Da Querno endelig opdagede, at han var bleven hele Pavehofifets Nar, og sørgede over, at der mellem

Bifaldsklappene blandede sig Skjældsord og Hug, besøgte han sjældnere Pavens Aftenselskaber. Han drog saa tilbage til sin Fødestad og fik Ly i et Hospital , hvor han ined en Sax klippede Maven op paa sig.

. End mere komisk var det Skuespil, som Poeten Baraballo ydede Romerne.

Han havde improviseret meget slette Vers, og i sin Taabelighed indbildte han sig, at de kunde taale Sammenligning med Petrarcas. Pave Leo forstod saa godt at bestyrke ham i hans dumme Vildfarelse ved de overdrevne Lovprisninger, han plejede at odsle paa ham, at han tilsidst fik ham overtalt til at lade sig krone paa Kapitol ligesom Petrarca.

Baraballo ansøgte for Alvor om den digteriske Krone, og Paven resolverede, at den skulde gives ham paa Grund af hans store poetiske Fortjeneste.

Paa den fastsatte Dag blev den gamle Poet, iført Togaen og Tunikaen med Purpurstribe og mærket med alle Oldtidens Triumfatorers Prydelser, i stor Pomp ført til Pave Leos Bord; dér fejredes med et storartet Gjæstebud hans Families Skytspatroners, San Cosimos og San Damianos Fest. Efter at have givet en Pragtprøve paa sit Geni med de floveste Vers, besteg han en Elefant med et prægtigt Skabrak. Men da Uhyret var naaet til Ponte San Angelo viste den mere Fornuft end Menneskene. Den vilde paa ingen Maade gaa videre. Den ulykkelige Baraballo maatte vende tilbage til Fods under Pøbelens Piben og under Pavens og Kardinalernes Spot og Latter.

Giraldi anfører andre Poeter, der bleve optagne i Leo X.'s Aftengilder, som de forsøgte at opmuntre ved at improvisere latinske Vers, men de gjorde det for det meste saaledes, at de bleve offenlig bespottede og udlete. Særlig omtaler han en vis Giovanni Gazoldo, som for sine latterlige Vers hyppig af Paven blev dømt til torre Prygl og derved blev til Fabel for hele Rom. Da en Dag en anden Poet havde fremsagt nogle latinske Vers i Leos Nærværelse, nøjedes denne med at svare ham med lige saa mange Vers. Poeten, som havde ventet sig en stor Betaling, raabte vred:

Si til'i fro numeris numer os fortuna ileilisset,

Non esset capiti tanta corona tuo. (Klingende Mynt, ej klingende Vers har Sk.ebncn dig undct. ellers dit lloved ej nu pranged med Tiaraens Krans).

Paven blev ikke fornærmet derover, men aabnede sin Pung og viste sig saare gavmild mod Versemageren.

Ik'ke blot Poeterne morede Leo X. med deres Narrestreger, men det fornøjede ham ogsaa meget at have baade Skuespillere, Drukkenbolde og store Ædere med ved sine Selskaber. Han vilde altid have ved Siden af sig en vis Broder Mariano, som ved ét eneste Gjaatebud aad mange Kapuner og flere Æg, og en skrækkelig forslugen Nar, der hed Moro, som betalte Bøde for sin Umaadeholdenhed ved heftige227

Gigtsmerter. Den bidske Satiriker Pietro Aretino paastod i den Anledning, at Leo havde en sær Natur, og at det

ikke vilde være muligt for nogen at bestemme, hvad der morede ham mest: de Lærdes Dygtighed eller Narrenes Fjanterier, hvad der bevises af, at han omgikkes lige saa meget med disse som med hine og gjorde lige Stads af dem. Ofte fulgte efter Uordets Glæder Morskaber som Spille- og Jagt-partier, som Paven udelukkende hengav sig til nogle Maaneder af Aaret, eller sceniske Forestillinger, som han var saa indtaget i, at han kaldte nogle Akademikere fra Siena, som særdeles godt spillede Komedier, skrevne i deres egen Dialekt. Han bivaanede Opforeisen af Kardinal Bibbienas Calandra , et af de obskøneste Stykker, der nogen Sinde er skrevet, og af andre dramatiske Digterværker, hvori de gode Sæder vare meget lidet respekterede.

Men hvad der var til endnu mere Skade for Kirken, siger Tirabochi, var, at de alvorlige Videnskaber ikke bleve meget omhyggelig behandlede, fordi Paven var særlig interesseret for Poesi og andre morsomme Studier, og da just paa den Tid de nye Kætterier (Protestantismen i sine forskjellige Former)

opstod, var der hverken mange eller udvalgte dygtige Forsvarere af Kirken.

Midt under Festerne og Fornøjelserne glemte Leo ikke Politiken; men hans vexlende Færd tillader os ikke at faa ret Hold paa hans Politik. Han holdt afvexlende med de kejserlige og Schweizerne mod Frankrig, og med Franskmændene mod de kejserlige og Schweizerne; han aabnede en rig Kilde for Italiens Ulykke ved at puste til Krigen mellem Karl V. og Frans I. i Haab om at erholde nogle smaa Lande for sin Familie og Neapels Kongetrone for sin Broder Giuliano. Mens han ret glædede sig, fordi Franskmændene vare blevne besejrede og uddrevne af Milano, og anordnede prægtige Fester i Rom og svælgede i Nydelser i Villa Malleani, blev han syg og dode pludselig den iste December 1521, uden at kunne modtage Sakramenterne af den Kirke, hvis Hoved han var. Nogle havde Mistanke oni Gift, og Lægerne disputerede, om dette var Aarsagen til en saa bråt Død. Men Muratori taler om en Fistel, som havde ødelagt hans indre Dele. Paven blev 46 Aar gammel.

Transatlantiske Rejseerinclringer.

Al' E. Pontoppidan.

I. St. Jan.

Paa en smuk, frisk Morgen laa en Halvbaad, roet af 6 kraftige Negere, og ventede paa os ved King's Wliarf. Isen var allerede bragt om Bord, denne allerførste Nodvendighedsartikel, naar man gaar maroonirtg* i et tropisk Klima, og saa snart det var lyst nok til at kunne se at styre, fløj Baaden med raske Aareslag ud imod Mundingen af Havnen. Derude blæste det køligt og friskt imod os, og smaa, krusede Bolger brøde sig mod Baadens Forstavn. Vi roede op langs Sydkysten af St. Thomas' ode, kratbevoxede Skrænter, hvor nogle faa halvvilde Geder græsse. Solen stiger hurtigt i Troperne, og da Halvvejen var passeret, bleve vi enige om, at der kunde være Anledning til at tage en lille Hvil i Læ og Skygge under et fremspringende Forbjærg. En Morgen-Cocktail blev indtaget, medens Folkene lode en mistænkeligt udseende, firkantet Flaske passere rundt. De kunde imidlertid ogsaa nok behove en Hjærtestyrkning for at samle Kræfter, til de skulde ro os op mod den stærke Strom i Current hole, Strømhullet, en smal Passage mellem St. Thomas og den lille 0 St. James. Strømhvirvlerne her og imellem St. Thomas og St. Jan kunne være saa stærke, at de sætte Vandet i en kogende Bevægelse og kunne være farlige for smaa Baade. Vort gode Fartøj gik imidlertid glat igjennem og styrede nu Kursen mod

Cruzbay, som saas i det fjærne. Efter halvtredje Times Roning havde vi tilbagelagt de 10 engelske Mil og lob ind i den fredelige lille Bugt, hvor Hovedstaden paa St. Jan ligger.

FLn lang Koralrevle strækker sig ud og holder Vandet i Bugten saa stille som en Mølledam og saa blankt som et Spejl. Pelikaner og Maager ere ivrigt beskjæftigede med at fiske, og lade sig ikke synderligt forstyrre af vor Nærværelse.

Det vilde være vanskeligt at finde et Sted, hvor alt bærer et saa fuldt, næsten overvældende Præg af Stilhed, Ro, næsten Død eller i ethvert Fald Slummer. Man er udenfor Verden. Alt, hvad der hedder Energi, Bevægelse, synes et dødt Bogstav uden Mening. Endogsaa de urolige, krusede Smaabølger udenfor tabe deres sidste Smule Liv og Kraft ved at brydes mod Koralrevet, og forstyrre ikke Spejlbilledet af Kysten i det stille Vand i Bugten. De høje Klipper og Banker holde Passatvinden ude, og Bladene paa Kokospalmerne ved Stranden hænge ubevægelige i

den stille, varme Luft. Ruiner af en Kirke og nogle Stenhuse, samt en Snes slet vedligeholdte Træhytter danne Byen . liggende spredte mellem Bananplantninger i en Linje mellem den hvide Strandbred og Kratskoven. Der er intet Spor af Liv; nogle Smaa-grise og nøgne Negerunger sole sig mellem Hytterne, en gammel Bedstemoder sidder i sin Dør og betragter os, det er alt. Paa en isoleret Klippeknold ligger 227

Gigtsmerter. Den bidske Satiriker Pietro Aretino paastod i den Anledning, at Leo havde en sær Natur, og at det ikke vilde være muligt for nogen at bestemme, hvad der morede ham mest: de Lærdes Dygtighed eller Narrenes Fjanterier, hvad der bevises af, at han omgikkes lige saa meget med disse som med hine og gjorde lige Stads af dem. Ofte fulgte efter Uordets Glæder Morskaber som Spille- og Jagt-partier, som Paven udelukkende hengav sig til nogle Maaneder af Aaret, eller sceniske Forestillinger, som han var saa indtaget i, at han kaldte nogle Akademikere fra Siena, som særdeles godt spillede Komedier, skrevne i deres egen Dialekt. Han bivaanede Opforeisen af Kardinal Bibbienas Calandra , et af de obskøneste Stykker, der nogen Sinde er skrevet, og af andre dramatiske Digterværker, hvori de gode Sæder vare meget lidet respekterede.

Men hvad der var til endnu mere Skade for Kirken, siger Tirabochi, var, at de alvorlige Videnskaber ikke bleve meget omhyggelig behandlede, fordi Paven var særlig interesseret for Poesi og andre morsomme Studier, og da just paa den Tid de nye Kætterier (Protestantismen i sine forskjellige Former)

opstod, var der hverken mange eller udvalgte dygtige Forsvarere af Kirken.

Midt under Festerne og Fornøjelserne glemte Leo ikke Politiken; men hans vexlende Færd tillader os ikke at faa ret Hold paa hans Politik. Han holdt afvexlende med de kejserlige og Schweizerne mod Frankrig, og med Franskmændene mod de kejserlige og Schweizerne; han aabnede en rig Kilde for Italiens Ulykke ved at puste til Krigen mellem Karl V. og Frans I. i Haab om at erholde nogle smaa Lande for sin Familie og Neapels Kongetrone for sin Broder Giuliano. Mens han ret glædede sig, fordi Franskmændene vare blevne besejrede og uddrevne af Milano, og anordnede prægtige Fester i Rom og svælgede i Nydelser i Villa Malleani, blev han syg og dode pludselig den iste December 1521, uden at kunne modtage Sakramenterne af den Kirke, hvis Hoved han var. Nogle havde Mistanke oni Gift, og Lægerne disputerede, om dette var Aarsagen til en saa bråt Død. Men Muratori taler om en Fistel, som havde ødelagt hans indre Dele. Paven blev 46 Aar gammel.

Transatlantiske Rejseerinclringer.

Al' E. Pontoppidan.

I. St. Jan.

Paa en smuk, frisk Morgen laa en Halvbaad, roet af 6 kraftige Negere, og ventede paa os ved King's Wliarf. Isen var allerede bragt om Bord, denne allerførste Nodvendighedsartikel, naar man gaar maroonirtg* i et tropisk Klima, og saa snart det var lyst nok til at kunne se at styre, fløj Baaden med raske Aareslag ud imod Mundingen af Havnen. Derude blæste det køligt og friskt imod os, og smaa, krusede Bolger brøde sig mod Baadens Forstavn. Vi roede op langs Sydkysten af St. Thomas' ode, kratbevoxede Skrænter, hvor nogle faa halvvilde Geder græsse. Solen stiger hurtigt i Troperne, og da Halvvejen var passeret, bleve vi enige om, at der kunde være Anledning til at tage en lille Hvil i Læ og Skygge under et fremspringende Forbjærg. En Morgen-Cocktail blev indtaget, medens Folkene lode en mistænkeligt udseende, firkantet Flaske passere rundt. De kunde imidlertid ogsaa nok behove en Hjærtestyrkning for at samle Kræfter, til de skulde ro os op mod den stærke Strom i Current hole, Strømhullet, en smal Passage mellem St. Thomas og den lille 0 St. James. Strømhvirvlerne her og imellem St. Thomas og St. Jan kunne være saa stærke, at de sætte Vandet i en kogende Bevægelse og kunne være farlige for smaa Baade. Vort gode Fartøj gik imidlertid glat igjennem og styrede nu Kursen mod

Cruzbay, som saas i det fjærne. Efter halvtredje Times Roning havde vi tilbagelagt de 10 engelske Mil og lob ind i den fredelige lille Bugt, hvor Hovedstaden paa St. Jan ligger.

FLn lang Koralrevle strækker sig ud og holder Vandet i Bugten saa stille som en Mølledam og saa blankt som et

Spejl. Pelikaner og Maager ere ivrigt beskjæftigede med at fiske, og lade sig ikke synderligt forstyrre af vor Nærværelse.

Det vilde være vanskeligt at finde et Sted, hvor alt bærer et saa fuldt, næsten overvældende Præg af Stilhed, Ro, næsten Død eller i ethvert Fald Slummer. Man er udenfor Verden. Alt, hvad der hedder Energi, Bevægelse, synes et dødt Bogstav uden Mening. Endogsaa de urolige, krusede Smaabølger udenfor tabe deres sidste Smule Liv og Kraft ved at brydes mod Koralrevet, og forstyrre ikke Spejlbilledet af Kysten i det stille Vand i Bugten. De høje Klipper og Banker holde Passatvinden ude, og Bladene paa Kokospalmerne ved Stranden hænge ubevægelige i den stille, varme Luft. Ruiner af en Kirke og nogle Stenhuse, samt en Snes slet vedligeholdte Træhytter danne Byen . liggende spredte mellem Bananplantninger i en Linje mellem den hvide Strandbred og Kratskoven. Der er intet Spor af Liv; nogle Smaa-grise og nøgne Negerunger sole sig mellem Hytterne, en gammel Bedstemoder sidder i sin Dør og betragter os, det er alt. Paa en isoleret Klippeknold liggerX r. 18.

Landfogdens Bolig, eller, som det hedder i det officielle Sprog, det befæstede Thing- og Arresthus. Landfogden boer her, den eneste hvide Mand i Byen og Øens förste og eneste Embedsmand.

Vi gik op gjennem Gaden, skræmmende nogle sorte, magre Grise, altsammen Hoved og Ben, og passerede gjennem en efter Forholdene smuk Have op til Landfogdens Hus, hvor vi modtoges med sædvanlig vestindisk Gjæstfrihed.

Det befæstede Thing- og Arresthus er omringet af en Mur med Bastioner, rigtignok en miniature, men vel vedligeholdt og endogsaa med 2 Kanoner uden Lavetter. Bygningen selv bestaar af en nederste Etage af svært Murværk med Jærnstænger for Vinduerne og gamle, jærnbeslagne Dore, og en overste, luftig Etage af Træ, hvor Landfogden boer. Neden under er der flere rummelige Arrester, der nu saa godt som aldrig bruges; den eneste Arrestant under vort Ophold, var ude at fange Hummer. Desuden et gammelt Rustkammer, der indeholdt et Dusin Flintmusketter fra forrige Aarhundrede, de vare næsten ukjendelige af Rust, og Termiter og Kake-Iakker havde fortæret næsten alt Træet. Der fandtes desuden en Tønde fuld af Krudt fra Kristian den jdes Tid, og en Felt-Kanon med den samme Konges Navnetræk paa en ormædt, halvt sammenfalden Lavet. Alle disse Antikviteter fore én tilbage til en svunden Tid, da Kanonerne og Musketterne vare Alvor, og da Kruclt og Staal vare i fuldt Arbejde paa denne nu saa fredelige Plet. I Midten af forrige Aarhundrede var St. Jan en rig og produktiv 0, fuld af Tobaks- og Sukkerplantager. Afrikanske Negerslaver indfortes i betydeligt Antal fra vore Faktorier paa Guineakysten, og blandt andre kom til St. Jan flere hundrede Slaver af Aminastammen, en af de vildeste og mest utæmmelige Stammer paa Kysten. Det lille Fort ved Cruzbay var garnisoneret med en Snes danske Soldater, og Aminanegrene lagde en Plan om at gjöre Opstand og bemægtige sig det og Øen. En Del af dem bragte en Dag Brænde og Græs lil Fortet; de havde skjult deres Græsknive og Øxer i deres Byrde, og paa et givet Signal trak de dem frem og nedsablede den overraskede Besætning. Derefter rejste de sig over hele Øen, brændte Plantagerne og dræbte de hvide. Kun paa enkelte Plantager holdt disse sig, til der kunde komme Hjælp fra St. Thomas, og de saaledes fik Undsætning og slåp over Vandet til St. Thomas. Soldaterne herfra i Forening med bevæbnede Borgere satte sig atter i Forbindelse med Fortet, men formaaede intet mod Negrene i det Indre. Øen var i disses Besiddelse i et halvt Aar, indtil Gouvernøren sendte Bud til Martinique efter Hjælp. De hvide Regjeringer vare i de Dage solidariske lige overfor Negrene, og en Bataillon franske Soldater sendtes hurtigt til Assistance. Nu fordreves Aminanegrene efter en fortvivlet Modstand efterhaanden fra deres Tilholdssteder i Bjærgene og Skovene; omringede fra alle Sider i deres sidste Tilflugtssted, dræbte den sidste Rest, tre hundrede i

Tallet, sig selv ved at styrte sig ned fra en stejl Klippevæg i en dyb Kløft, som endnu paa Kreolsk kaldes Guinea-negers gat. Endnu den Dag i Dag er Stedet Skuepladsen for uhyggeligt Spøgeri; i mørke Nætter høres Støj og Raab i ukjendte Tunge-maal, og ingen Neger er at formaa til at komme Kløften nær ved Nattetid. Et Øjenvidne har selv fortalt mig derom. Jeg sejlede en Dag med en Dæksbaad fra Tortola, som tog mig fra Roadtown til St. Thomas. Det var en smuk, klar Morgen, og vi løb for Passatvinden tæt op langs Kysten af St. Jan. Vi passerede en fugtig, bregnegroet Kløft, der strakte sig op i Landet, omgivet af stejle Brinker og overbredende Klipper, der

holdt Solen ude og selv i den klare Morgenbelysning gav Kløften et uhyggeligt, skummelt Udseende. Det er Guinea negers gat, sagde min sorte Kaptejn. Han fortalte mig end videre, at det var et meget slemt Sted ved Nattetid. En mørk Nat, da Vind og Strøm var imod, kastede han Anker i Læ af Kysten for at vente til Dag. Det var netop ud for Kløften. Uhyggelige Lyde, som fra kæmpende og døende, kom ud derfra, og Raab i et Sprog, som ingen om Bord forstod. Støjen kom nærmere ned mod Kysten, og tilsidst hørte han, at de uhyggelige Gjæster kastede sig i Vandet og svømmede ud mod hans Baad. Hurtigst muligt halede han sit Anker ind og roede væk, og siden har han ikke holdt af at komme der i Nærheden om Natten.

Fra det skumle Rustkammer og de skumle Minder fra en blodig Fortid begave vi os op i den beboede Lejlighed, hvor alt var lyst og luftigt, og hvorfra var en særdeles smuk Udsigt over Bugten og Naboøerne, med smaa græsbevoxede Kly'er i Forgrunden og Bjærgene paa St. Thomas i det fjærne. Pelikanerne sloge ned næsten lige udenfor Vinduerne, og Fiskene kunde ses dybt nede i det klare, gjennem-sigtige Vand. Vi satte os til Frokostbordet, dækket i et Værelse lige over den ærværdige Krudtfoustage i Kjældcren, i det Haab, at den maa have tabt sine exploderende Egenskaber paa Grund af Alderdoms-svaghed.

Efter I'"rokost bestege vi Hestene, smaa og uskoede, men sikre og udholdende. Vi begave os paa Vej til en af Øens specielle Seværdigheder, Vandfaldet og de karaibiske Klipperistninger. Vejen eller rettere Stien gaar langs Øens Sydside, snart over nøgne Bjærghojder, hvor man har en pragtfuld Udsigt over Kysten med sine talrige Bugter, snart igjennem skyggefulde Dale og Kløfter med en forholdsvis frodig Vegetation. Vort Maal laa i en saadan Kloft, hvor en lille Bæk rislede paa Bunden, og Træer og Lianer voxede saa tæt, at vi maatte efterlade vore Heste og gaa videre til Fods. Tilsidst ligesom ender Kløften med en bråt Fjæld væg af en Snes Alens Højde, og her kaster en lille Cascade sin rigtignok temmelig vandfattige Straale ned i et Bassin mellem Klipperne. Det hele er meget smaastilet, men tiltalende, omgivet af tropisk Vegetation og

beskygget af hoje Træer, der voxe op langs Siderne af Slugten, og hvis Kroner modes over vore Hoveder. Stedet maa ogsaa have gjort Indtryk paa Karaiberne, medens de levede her paa Oen; thi paa de glatte Stene ved Bassinets Sider findes indhugget en Række Hieroglyfer, dels i Form som Ansigter, dels fremstillende andre mere uforklarlige Figurer; de ere i Tidens Lob blevne noget udviskede, men ses dog tydeligt, navnlig naar man stænker Vand paa Klipperne. De ere de eneste Spor af en uddød Race, som en Gang færdedes her og som muligvis havde Samlings- eller Offersted her i denne Klippeslugt.

Vi rede hjem over Nordsiden og maatte overalt beundre den smukke Natur, de maleriske Pynter, strækkende sig ud den ene bag den anden som Kulisserne i et Theater, og Havets pragtfulde Farver, smaragdgrønne over Koralsandet og langs den hvide Strandbred, mørkegrønt inde under de overskyggende Klipper, og azurblaat længere ude. Landskabet minder meget om Partierne langs Middelhavet, naar man følger la Corniche fra Genua til Nizza, og kan i Farverigdom fuldstændig maale sig med denne berømte Kyst. (siuu«.)

Ungdomsminder.

Novelle nf Camillo Boito. Oversat fra Italiensk. (F mat).

Saa hor da. Naar jeg faar de Penge, kan jeg bestikke to Hospitalslæger og to fra Lasarettet, de giver mig en Sygeattest og kommer og ser til mig. Jeg finder paa en Sygdom, som gjør mig udygtig til Krigstjeneste. Jeg beholder min Rang og min Gage, medens jeg undgaar enhver Fare og bliver hjemme i min Lejlighed, jeg bliver nødt til at halte lidt, men for Resten kan jeg være rolig og tilfreds. Jeg ser at faa fat paa nogle, som jeg kan spille Kort med, jeg spiser, drikker og sover; jeg maa jo nok holde mig hjemme om Dagen, men om Aftenen kan jeg gaa lidt ud, naar jeg stadig husker paa at halte. Synes du om det Arrangement ?«

»Jeg vilde synes om det, hvis du kunde være her i Trento, saa kunde jeg komme til dig hver Dag. Men naar du er

syg, kan du saa ikke lige saa godt være her som i Verona ?*

> Nej, Reglementet siger, at den syge Militær skal blive i sit Kvartér under stadigt Lægetilsyn. Men naar Krigen er forbi, kommer jeg her til. Det bliver en haard, men kort Krig.«

»Og vil du altid vedblive at elske mig og ikke bryde dig om nogen anden Kvinde? Lover du mig det r •

s Ja vist lover jeg det; men Tiden gaar, og jeg maa have Pengene.*

»Strax ?«

»Ja, jeg maa have dem med mig.«

»Men jeg har i det højeste 1000 Francs i min Skutfe. Jeg har ikke mange Penge i denne Tid.

»Kort og godt, skaf mig dem.

. Men hvordan skal jeg skaffe dem, jeg kan dog ikke nu paa denne Tid af Dagen uden Paaskud bede min Mand om dem.«

»Kjærligheden véd altid at finde Udveje; men du elsker mig ikke.«

. Elsker jeg dig ikke? Jeg som vilde give dig mit Liv.

»Aa, det er blot Talemaader. Har du ingen Penge, saa véd jeg da, at du har Smykker.

Jeg svarede ikke; men jeg mærkede, at jeg blev bleg. Remigio saå, hvad Indtryk hans sidste Ord havde gjort paa mig. Han greb mig i sine Arme og sagde mildt:

»Livia, du véd ikke, hvor jeg elsker dig, jeg vil elske dig til mit Livs sidste Time, men frels dette Liv, frels det for din Skyld, jeg beder dig om det?.

Han tog mine Hænder og kyssede dem.

Jeg var allerede overvunden. Jeg gik hen til Skrivebordet, og skjønt jeg var paa bare Fødder, listede jeg mig paa Taaspidsen, af Angst for at vække Greven. Remigio fulgte efter mig ind i Kabinettet, der ligger bag ved Alkoven; jeg lukkede Døren efter os og fik endelig aabnet den Æske, hvori mine Juveler laa. Jeg tog et Diamantcollier frem. Dér, tag det og se at faa det solgt.«

Remigio tog Smykket, saå paa det og sagde: Ja, der er jo Aagerkarle overalt. Det vilde være Synd at sælge det for lavt.

Det gjorde mig ondt at skille mig ved det, jeg vidste, at det klædte mig godt.

»Og de Penge, du har, lad mig faa dem, de kan altid være mig til Nytte, sagde Remigio.

I min Skrivebordsskuffe laa der en lille Bunke Guldstykker, jeg gav ham dem uden at tælle dem. Han kyssede mig flygtigt og gik hen mod Døren. Jeg holdt paa ham. Han stødte mig utaalmodig tilbage og sagde:

Hvis du bryder dig om mit Liv, saa maa du lade mig gaa.i

•Gaa sagte, hviskede jeg, dine Støvler knirker. Vent, lad mig se, om Jomfruen er der, hun maa følge dig ned.«

Pigen stod udenfor Døren og ventede.

- Husk saa at skrive strax.

»Ja, det skal jeg nok.

»Skriv hver anden Dag. <

Jeg vilde give ham et sidste Kys; men han var allerede borte.

Jeg gik hen for at aabne Skodderne og saå ned ad Vejen. Foran Porten stod Staldkarlen og Kokkedrengen og snakkede sammen. De saå op og opdagede mig. I det samme gik Remigio ud af Døren; han gik hurtig bort med

sine struttende Lommer.

Jeg gik igjen i Seng og laa og græd hele Dagen; al min Energi var borte.. Da Lægen kom den næste Dag, sagde han, at jeg havde Feber, og gav mig Kinin; jeg tog den ikke,229 I

beskygget af hoje Træer, der voxe op langs Siderne af Slugten, og hvis Kroner modes over vore Hoveder. Stedet maa ogsaa have gjort Indtryk paa Karaiberne, medens de levede her paa Oen; thi paa de glatte Stene ved Bassinets Sider findes indhugget en Række Hieroglyfer, dels i Form som Ansigter, dels fremstillende andre mere uforklarlige Figurer; de ere i Tidens Lob blevne noget udviskede, men ses dog tydeligt, navnlig naar man stænker Vand paa Klipperne. De ere de eneste Spor af en uddød Race, som en Gang færdedes her og som muligvis havde Samlings- eller Offersted her i denne Klippeslugt.

Vi rede hjem over Nordsiden og maatte overalt beundre den smukke Natur, de maleriske Pynter, strækkende sig ud den ene bag den anden som Kulisserne i et Theater, og Havets pragtfulde Farver, smaragdgrønne over Koralsandet og langs den hvide Strandbred, mørkegrønt inde under de overskyggende Klipper, og azurblaat længere ude. Landskabet minder meget om Partierne langs Middelhavet, naar man følger la Corniche fra Genua til Nizza, og kan i Farverigdom fuldstændig maale sig med denne berømte Kyst. (siuu«.)

Ungdomsminder.

Novelle nf Camillo Boito. Oversat fra Italiensk. (F mat).

Saa hor da. Naar jeg faar de Penge, kan jeg bestikke to Hospitalslæger og to fra Lasarettet, de giver mig en Sygeattest og kommer og ser til mig. Jeg finder paa en Sygdom, som gjør mig udygtig til Krigstjeneste. Jeg beholder min Rang og min Gage, medens jeg undgaar enhver Fare og bliver hjemme i min Lejlighed, jeg bliver nødt til at halte lidt, men for Resten kan jeg være rolig og tilfreds. Jeg ser at faa fat paa nogle, som jeg kan spille Kort med, jeg spiser, drikker og sover; jeg maa jo nok holde mig hjemme om Dagen, men om Aftenen kan jeg gaa lidt ud, naar jeg stadig husker paa at halte. Synes du om det Arrangement ?«

»Jeg vilde synes om det, hvis du kunde være her i Trento, saa kunde jeg komme til dig hver Dag. Men naar du er syg, kan du saa ikke lige saa godt være her som i Verona ?*

> Nej, Reglementet siger, at den syge Militær skal blive i sit Kvartér under stadigt Lægetilsyn. Men naar Krigen er forbi, kommer jeg her til. Det bliver en haard, men kort Krig.«

»Og vil du altid vedblive at elske mig og ikke bryde dig om nogen anden Kvinde? Lover du mig det r •

s Ja vist lover jeg det; men Tiden gaar, og jeg maa have Pengene.*

»Strax ?«

»Ja, jeg maa have dem med mig.«

»Men jeg har i det højeste 1000 Francs i min Skutfe. Jeg har ikke mange Penge i denne Tid.

»Kort og godt, skaf mig dem.

. Men hvordan skal jeg skaffe dem, jeg kan dog ikke nu paa denne Tid af Dagen uden Paaskud bede min Mand om dem.«

»Kjærligheden véd altid at finde Udveje; men du elsker mig ikke.«

. Elsker jeg dig ikke? Jeg som vilde give dig mit Liv.

»Aa, det er blot Talemaader. Har du ingen Penge, saa véd jeg da, at du har Smykker.

Jeg svarede ikke; men jeg mærkede, at jeg blev bleg. Remigio saå, hvad Indtryk hans sidste Ord havde gjort paa mig. Han greb mig i sine Arme og sagde mildt:

»Livia, du véd ikke, hvor jeg elsker dig, jeg vil elske dig til mit Livs sidste Time, men frels dette Liv, frels det for din Skyld, jeg beder dig om det?.

Han tog mine Hænder og kyssede dem.

Jeg var allerede overvunden. Jeg gik hen til Skrivebordet, og skjønt jeg var paa bare Fødder, listede jeg mig paa Taaspidsen, af Angst for at vække Greven. Remigio fulgte efter mig ind i Kabinettet, der ligger bag ved Alkoven; jeg lukkede Døren efter os og fik endelig aabnet den Æske, hvori mine Juveler laa. Jeg tog et Diamantcollier frem. Dér, tag det og se at faa det solgt.«

Remigio tog Smykket, saå paa det og sagde: Ja, der er jo Aagerkarle overalt. Det vilde være Synd at sælge det for lavt.

Det gjorde mig ondt at skille mig ved det, jeg vidste, at det klædte mig godt.

»Og de Penge, du har, lad mig faa dem, de kan altid være mig til Nytte, sagde Remigio.

I min Skrivebordsskuffe laa der en lille Bunke Guldstykker, jeg gav ham dem uden at tælle dem. Han kyssede mig flygtigt og gik hen mod Døren. Jeg holdt paa ham. Han stødte mig utaalmodig tilbage og sagde:

Hvis du bryder dig om mit Liv, saa maa du lade mig gaa.i

•Gaa sagte, hviskede jeg, dine Støvler knirker. Vent, lad mig se, om Jomfruen er der, hun maa følge dig ned.«

Pigen stod udenfor Døren og ventede.

- Husk saa at skrive strax.

»Ja, det skal jeg nok.

»Skriv hver anden Dag. <

Jeg vilde give ham et sidste Kys; men han var allerede borte.

Jeg gik hen for at aabne Skodderne og saå ned ad Vejen. Foran Porten stod Staldkarlen og Kokkedrengen og snakkede sammen. De saå op og opdagede mig. I det samme gik Remigio ud af Døren; han gik hurtig bort med sine struttende Lommer.

Jeg gik igjen i Seng og laa og græd hele Dagen; al min Energi var borte.. Da Lægen kom den næste Dag, sagde han, at jeg havde Feber, og gav mig Kinin; jeg tog den ikke,

jeg ønskede blot, at jeg kunde dø. En hel Uge efter Remigios Besøg bragte Jomfruen mig et Brev; hun rakte mig det med sin sædvanlige Ro. Da jeg saå det, rev jeg det fra hende; det var fra ham, del første efter hans Afrejse. Jeg læste det igjennem i stor Hast, og da jeg var færdig, maatte jeg begynde forfra: jeg havde ikke forstaaet et Ord. Jeg husker det endnu ordret, da jeg har læst det saa tit, og de følgende skrækkelige Begivenheder har aldrig bragt mig til at glemme det.

»Elskede Livia!

Du har frelst mit Liv. Jeg solgte dit Halsbaand til den første den bedste Jøde, jeg traf paa. Jeg fik ikke meget for det, og det kniber at tilfredsstille Lægerne. Førend jeg gjorde mig syg, lejede jeg et smukt Værelse med Udsigt til Adige i Santo Stefanogade Nr. 147 (skriv til mig efter den Adresse); det er stort, pænt holdt og med egen Indgang. Jeg gjorde Indkjøb af Tobak, Rom, Spillekort og alle Paul de Koks og Alexandre Dumas' Romaner. Her kommer en Masse Besøg, kun Mænd, du kan være ganske rolig, og naar undtages, at jeg maa halte og holde mig inde hele Dagen, saa er jeg det lykkeligste Menneske af Verden. Kun én Ting savner jeg: dig, min elskede Livia,

som jeg tilbeder og vilde have hos mig altid. Du ser, at du ikke behøver at ængste dig. Jeg læser Krigsefterretninger med min Cigar i Munden, og jo flere Østerrigere og Italienere, der ryger Fanden i Vold, jo mere morer det mig. Bliv ved at holde af mig, saadan som jeg holder af dig. Saa snart Krigen er endt, og jeg kan slippe ud af Kløerne paa disse fordømte Læger, kommer jeg til dig og skal saa omfavne dig kjærligere end nogen Sinde før. Din

Remigio. <

Jeg følte Væmmelse, da jeg havde læst Brevet; jeg fandt det saa raat; men lidt efter lidt kom jeg paa den Tanke, at hele den lystige og lette Tone, det var holdt i, var paatagen, at han havde gjort Vold paa sine heftige Følelser for ikke at give min Lidenskab nv Næring og for at berolige mig. Jeg gik Brevet igjennem Ord for Ord, Stavelse efter Stavelse. Alle hans andre Breve havde jeg brændt, naar jeg havde læst dem, men dette gjemte jeg i et Rum i min Portemonnaie og tog det frem, naar jeg var ene. Alt syntes at tale for, at jeg havde Ret i min Formodning. Men min ophidsede Hjærne standsede ikke derved. Maaske, tænkte jeg, er hele dette Brev et Bedrageri. Maaske er han taget af Sted og staar Ansigt til Ansigt med Fjenden; han har ikke villet sige mig det, for at jeg ikke skulde pines af Angst; af Medlidenhed med mig har han fundet paa denne Logn. Næppe var denne Tanke dukket op, førend den blev ved med at forfølge mig. Jeg kunde ikke sove, ikke spise, ikke faa Ro. Jeg hørte intet fra Remigio. Jeg udmalede mig de skrækkeligste Tilfælde; maaske havde jeg kunnet finde mig i Visheden om, at han var med i Kampen, men denne Tvivl gjorde mig vanvittig. Jeg skrev til en General i Verona, til et Par af de Officerer, som havde gjort Kur til mig i Venedig, for at faa nogle Efterretninger, men stadig intet Svar. Jeg tryglede Remigio om Breve; men jeg hørte intet fra ham.

Den 26de Juni, en trykkende varm Dag, kom Efterretretningen om et skrækkeligt Nederlag: Østerrig var overvundet, 18,000 døde, 20,000 saarede, Fanerne var tabte; Verona holdt sig endnu, men vilde ogsaa snart være nødt til at falde for de fordømte Italieneres Bajonetter.

Min Mand var taget paa Landet og blev borte en Uge. Jeg ringede som en rasende; Jomfruen kom ikke; jeg ringede igjen, endelig viste Tjeneren sig.

-Naa, I snorksover nok allesammen. Jeg vil tale med Kusken, men det skal være strax, forstaar du!

Et Øjeblik efter kom Giacomo aldeles forfærdet med halvt knappet Frakke.

»Hvor langt er der herfra til Verona?: Han stod og betænkte sig. »Naa!» vedblev jeg ærgerlig. Giacomo regnede ud.

Herfra til Roveredo er der omtrent 14 Mil; fra Roveredo til Verona er der . . . ja, jeg véd det skam ikke bestemt ... men i skarpt Trav med gode Heste tager det 10 Timer, uden at regne Opholdene med.«

»Har du aldrig kjørt her fra Trento til Verona?-»Nej, Deres Naade, jeg har kun kørt fra Roveredo til Verona.«

»Det kommer jo ud paa ét, for herfra til Roveredo tager det kun to Timer.-

»Halvtredje, med Deres Naades Tilladelse.« »To og ti er tolv Timer.

»Lad os sige tretten, Deres Naade, og saa skal det endda gaa hurtig.«

»Hvor mange af Hestene har Herren med sig?<

»Kun sin lille sorte Hest.^

»Saa er der altsaa 4 i Stalden ?«

»Ja, Deres Naade: Fanny, Candida, Lampo og Hingsten.

»Kan Du spænde dem alle 4 for?*

»Paa én Gang?«

»Ja, paa én Gang. t

Giacomo smilede medlidende.

»Deres Naade maa undskylde, men .... det kan ikke godt lade sig gjøre.«

»Naa, saa spænd da de tre for.-»Lampo halter, hun kan næsten ikke slæbe sig af Sted i Skridt.«

»Aa, i Himlens Navn, saa spænd da Fanny og Candida for,< raabte jeg ude af mig selv, og tilføjede: »i Morgen tidlig Kl. 4.«

»Det skal ske, Deres Naade. Tør jeg være saa fri at spørge, hvor vi skal hen, for at vide, hvor megen Havre jeg skal tage med.« »Til Verona.

»Til Verona! og i hvor mange Dage.' »Fra Morgen til Aften.«

»Undskyld mig, Deres Naade, men det er umuligt.: »Men jeg vil være i Verona i Morgen Aften, har du forstaaet mig?« Jeg havde sagt disse Ord i saa bydende en Tone, at den stakkels Fyr næppe vovede at mumle:

»Deres Naade maa have lidt Medlidenhed med mig. Hestene blive ødelagte, og Herren jager mig paa Porten.

»Ansvaret lager jeg paa mig. Gjør, som jeg siger og231 I

bryd dig ikke om Resten. Jeg gav ham 20 Francs. »Du skal faa det dobbelte, naar vi ere komne tilbage, paa den Betingelse, at du tier. •

»Hvad det angaar, saa kan Deres Naade være rolig, men alle de Forhindringer, der nu er paa Vejene, Kanoner, Soldater, Gendarmer.«

Det skal jeg nok sørge for.

Giacomo bøjede Hovedet med en resigneret Mine.

»Hvor naar kan vi saa være i Verona?

Naar Gud vil det, Deres Naade; det er et Mirakel, hvis vi kommer levende dertil; med mig kan det være det samme, men for Deres Naade og de stakkels Bæster gjør det mig ondt.t

»Saa er du altsaa paiat i Morgen tidlig Klokken 4. Hvis du tier, faar du de 40 Francs, hvis du taler, har du din Afsked paa staaende Fod og uden Løn. Har du nu forstaaet mig. Alle skal tro, at vi kjører til Baronesse Giulia i San Nuchele. <

Giacomo bukkede og gik sørgmodig ud af Stuen.

Veg Solopgang var vi paa Vejen til Verona. Jeg havde trukket Gardinerne for Vinduerne, men gjennem en Sprække kunde jeg se de støvede og udasede Infanterister slæbe sig hen ad Vejen; de troede vist, at der sad en eller anden fornem Person i Vognen, for de gik til Side og tog til Huen.

Til min store Fortvivlelse maatte vi ofte kjøre i Skridt eller helt holde stille, for at lade de overlæssede Kærrer komme forbi. Tingene stillede sig nu alligevel bedre end Giacomo havde spaaet. Vi blev en Gang anholdte af en Patrouille Gendarmer, men da Officeren safl, at det var en Dame, der sad i Vognen, nøjedes han med at raabe til mig: Lykke paa Rejsen! I Roveredo og i Pieve bedede vi en Stund; i Borghetto blev Hestene spændte fra, og jeg maatte blive der i tre uendelig lange Timer; jeg sad sammenkrøben i Vognen og kunde høre Soldaternes Klager og Forbandelser, de lod sig falde plat ned paa Jorden udenfor Krohuset, og i Skyggen af nogle spinkle Træer slugte de en Bid Brød og en Taar Vand. Jeg kaldte mindst 10 Gange paa Giacomo, som kom hen til Vinduet og gjorde sig al Umage for i en høflig Tone at svare: Blot 10 Minutter endnu, Deres Naade.

Tilsidst begav vi os da igjen paa Vej; vi kjørte langsmed Adige; den var fuldstændig udtørret, Markerne var

afsvedne, hele Landskabet laa badet i den brændende Sol, der var ikke en mørk Plet paa Himlen, Vognen var brændende hed, jeg var ved at kvæles af den kvalmende Varme og det tykke Støv. Sveden dryppede fra min Pande, jeg sad og hørte efter Piskeslagene. I Pescantina maatte vi igjen bede, Hestene kunde knap røre sig, og vi havde endnu over to Mil til Verona. Solen var gaaet ned. Overalt var der Soldater, Gendarmer og Støv; somme Tider brød der en skurrende Larm af Vaaben frem, lidt efter kunde man skjelne de saaredes Skrig og Klager mellem de hæse Stemmer, som skraalede en eller anden raa Sang. Vi mødte Ambulancevogne og smaa Grupper af lettere saarede, som havde Hovedet eller Armen i Bind; de saA blege, matte og pjaltede ud. Og Remigio, Remigio, hvor mon han nu var henne? Jeg raabte ud til Giacomo, at han skulde skynde paa Dyrene. Det begyndte

at blive mørkt. Omtrent Kl. 9 naaede vi til Verona; der var saadan en Støj og Forvirring ved Byens Port, at ingen lagde Mærke til min Vogn; jeg kjørte hen til Hotel Torre di Londra, men der var ikke et eneste Værelse at faa i hele Byen, forsikrede man mig, alt var taget i Brug af Officererne. Hestene var halv døde af Udmattelse, Giacomo havde nok at gjøre med dem, saa jeg fik fat paa en halvvoxen Dreng, der kunde vise mig Vejen til San Stefano-Gade Nr. 147.

Jeg maatte gaa Gaden et Par Gange op og ned, før jeg kunde finde Numret. Hvis Remigio var hjemme, vilde jeg se ham strax, men overraske ham; jeg rystede over hele Legemet af Utaalmodighed; men han kunde jo være gaaet i Seng, eller der kunde være nogen hos ham; jeg besluttede da at sende Drengen i Forvejen paa Opdagelse. Det var en klog lille Fyr, som strax forstod mig: han skulde ringe paa, spørge efter Løjtnanten og forlange at faa ham i Tale og sige, at der var en Herre, som vilde tale med ham strax. Jeg skjulte mig nede paa den mørke Trappe. Drengen ringede, en arrig Stemme raabte:

»Hvem er det?«

i Er det her, at Løjtnant Remigio Ruz boer?«

»Nej, det er den anden Dør.

Han ringede paa den anden Klokke; der var ingen, der lukkede op; Drengen ringede igjen; oppe fra anden Sal raabte en Kvinde:

»Hvem er det?«

»Boer Løjtnant Remigio Ruz her?«

»Ja, men han tager ikke imod.«

»Jeg maa absolut have fat i ham.

»Kom igjen i Morgen tidlig efter Kl. 9.«

»Nej, det maa være i Aften.

Det varede igjen lidt, endelig blev Døren aabnet. Det var Remigio! Det svimlede for mig, jeg maatte støtte mig til Muren. Et Øjeblik efter kom Drengen ned, Løjtnanten havde bedet ham gaa Fanden i Vold, men han havde ikke lukket Døren efter sig. Jeg gav Drengen nogle Penge og gik saa op ad Trappen. Da jeg var kommen op paa anden Sal, strøg jeg en Svovlstik af, paa den ene Dør sad Remigios Visitkort; jeg skubbede til Døren, den gav efter og jeg kom ind i et bælmørkt Værelse. Endelig var jeg da hos ham; jeg følte allerede, hvordan han vilde gribe mig i sine Arme, hvordan jeg vilde trykke mig tæt ind til ham, som jeg elskede over alt, for hvem jeg kunde ofre alt; en overvældende Følelse af Lykke greb mig, mine Knæ vaklede, jeg faldt om paa en Stol, der stod ude i Entréen. Døren stod paa Klem ind til det næste Værelse, jeg hørte og saå, uden at kunne gjøre mig Regnskab for nogetsomhelst. Men derinde var der nogen der lo; det var en skarp, skrattende Kvindelatter. Jeg lyttede; med tilbageholdt Aandedrag listede jeg mig hen til Døren, jeg kunde se ind i et stort Værelse, der var stærkt oplyst, selv stod jeg ude i Mørket, saa de ikke kunde se mig. Hvorfor blev jeg ikke i det Øjeblik slagen med Blindhed? Der var et Bord med Levninger fra et Aftensmaaltid, og bagved en stor grøn Sofa, paa den sad Remigio og et ungt Pigebarn, der lo og sparkede og prøvede paa al rive sig los fra ham.

Jeg kunde ikke røre mig af Pletten, jeg maatte se og høre.

Tilsidst blev han kjed af deres Narrestreger. De begyndte at snakke sammen. Jeg hørte Lyden af Stemmerne, menNr. 18.

Meningen fattede jeg ikke. Pludselig nævnede hun mil Navn.

Vis mig Grevinde Livias Portrætter.«

Dem har du jo set saa tit.«

Ja, men vis mig dem igjen. •

Remigio loftede Dugen op, trak Bordskuffen ud og tog nogle Spillekort frem. Hun ledte Fotografierne ud, saå længe tavs paa dem og sagde saa:

Er hun smuk den Grevinde Livia?«

Ja, det kan du jo se.

Forstaar du ikke, at jeg mener, om du synes, hun er smukkere end jeg?-c

Jeg finder ingen Kvinde smukkere end dig.«

Se nu paa dette her, hvor hun er i Baldragt og nedringet; finder du hendes Hals og Arme kjennere end miner«

N'ej, du er tusende Gange smukkere, sagde han og kyssede hende.

Hun nærmede sig til Lampen og saå ham ind i Øjnene, saa tog hun Portrætterne og rev dem et efter et i fire Stykker og smed dem hen mellem Levningerne og Glassene.

Han saå smilende paa hende.

»Men du siger jo dog til hende, at du holder af hende.«

»Jeg siger det saa sjældent, som muligt, men jeg kan jo ikke undvære hende; hvis hun ikke havde givet mig de Penge, du véd nok, kunde vi to ikke sidde her sammen. De forbandede Læger gjor mig Livet temmelig pebret.«

»Hvor mange har du endnu tilbage ?

»Aa, en 500 Francs, men de er jo snart færdige. Jeg maa til at skrive til Kassen i Trento; for hvert kjærligt Ord vanker der en Guldmønt.«

»Men alligevel,- sagde hun med Taarer i Øjnene, --alligevel piner hun mig.«

Han trykkede hende ind til sig og mumlede:

»Jeg vil ikke se Taarer, hører du.;

(Slut«»).

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Fonsat).

Kaptejnen rystede paa Hovedet og sagde: Tag Dem i Agt, Deres Fader ser det.

Nastenka holdt meget af at ryge, men gjorde det i Smug. Peter Mikailovitsch, der ellers forkjælede sin Datter og aldrig afslog hende noget, var ude af sig selv, naar han saå hende med en Cigaret.

Det er en Husar, Herre, Naslasja Petrovna er en Husar!«

Men Kaptejnen beskyttede sin Niece i denne Henseende og lavede undertiden i dybeste Hemmelighed Cigaretter

til hende af let tyrkisk Tobak. Da han ønskede al perfektionere sig i denne Idræt, betragtede han med stor Opmærksomhed alle Gjæsters Cigaretter og iagttog, af hvilket Papir de var lavet, og hvorledes Mundstykket var.

De unge Mennesker spaserede, indtil Tusmørket faldt paa. Deres Samtale døde ikke hen. Kalinovitsch spurgte mest og optraadte som Iagttager, medens Nastenka talte overordentlig meget. Hun sagde ganske aabent, hvor forbavset hun havde været, da hun horie, at Kalinovitsch havde gjort Visiter, og saa gav hun en karikeret Beskrivelse af hele Aristokratiet i Distriktet. Uden at skaane sig selv fortalte hun meget nydeligt og humoristisk om sit første Bal, hvordan hun dér havde været ringere end alle andre, hvordan det allerubetydeligste Menneske, Sekretær Mediokritski, havde interesseret sig for hende; endelig viste hun, hvorledes Generalinden sad, hvor langsomt og vigtigt hun drejede paa sit Hoved, og hvor drævende hun talte.

Kaptejnen, som kun lyttede til, hvad de sagde, rystede . paa Hovedet.

Dæmon! tænkte Kalinovitsch.

Imidlertid var Peter Mikailovitsch vaagnet, havde vasket og pvntet sig og sad i Dagligstuen og drak Tranebærsaft, som Pelagia havde lavet og altid rakte ham med egen Haand. Han talte just halvhøjt med hende om den nye Inspektør.

»Aa Gud, aa Gud! Man kan slet ikke ønske sig nogen bedre Mand til Nastenka,« sagde Pelagia.

Kalinovitsch havde gjort ei godt Indtryk paa hende ved sin sirlige Paaklædning, ved sin Delikatesse, men frem for alt, fordi han havde skjænket hendes Retter den tilbørlige Opmærksomhed.

»Det ligger altsammen i Guds Haand! bemærkede Peter Mikailovitsch.

Da de unge kom tilbage, forsvandt Husholdersken strax, Og Nastenka satte sig for som sædvanlig at skjænke Te.

: Hvad skal vi tilbringe Aftenen med? begyndte Peter Mikailovitsch. »Holder De ikke af at spille Kort, Jakov Vassilytsch? Skal vi spille Préférence?«

Dette Forslag gjorde Kalinovitsch forlegen.

»Ganske som De vil... for øvrigt spiller jeg ikke højt,: svarede han.

»Vi spiller rasende højt ... én Kopek. -: Med Fornøjelse.«

»Hr. Kaptejn, sagde Peter Milailovitsch lil sin Broder, »vil De arrangere Spillebordet ?«

Kaptejnen opfyldte dette Ønske med synlig Tilfredshed; han arrangerede Bordet, tørrede det af, søgte Kortene frem, lagde dem og Kridtstykkerne paa deres Plads og satte Stolene til rette.

Han holdt meget af at spille et Par Partier.

Nastenka, som ellers aldrig spillede, erklærede, at hun vilde spille med. Saa satte de sig alle fire. Skjønt det hele kun var en Bagatel, traadte de spillendes Karakter dog nogenlunde frem. Kaptejnen spillede opmærksomt og i højeste Grad forsigtigt, idel han overvejede hvert Stik. Peter Mikailovitsch blev derimod hidsig, spillede dristigt, skjændte paa Nastenka for de Fejl, hun gjorde, og gjorde selv stadig Fejl, truede ad Kaptejnen med Fingrene og sagde bebrejdende

Meningen fattede jeg ikke. Pludselig nævnede hun mil Navn.

Vis mig Grevinde Livias Portrætter.«

Dem har du jo set saa tit.«

Ja, men vis mig dem igjen. •

Remigio loftede Dugen op, trak Bordskuffen ud og tog nogle Spillekort frem. Hun ledte Fotografierne ud, saå

længe tavs paa dem og sagde saa:

Er hun smuk den Grevinde Livia?«

Ja, det kan du jo se.

Forstaar du ikke, at jeg mener, om du synes, hun er smukkere end jeg?-c

Jeg finder ingen Kvinde smukkere end dig.«

Se nu paa dette her, hvor hun er i Baldragt og nedringet; finder du hendes Hals og Arme kjennere end miner«

N'ej, du er tusende Gange smukkere, sagde han og kyssede hende.

Hun nærmede sig til Lampen og saå ham ind i Øjnene, saa tog hun Portrætterne og rev dem et efter et i fire Stykker og smed dem hen mellem Levningerne og Glassene.

Han saå smilende paa hende.

»Men du siger jo dog til hende, at du holder af hende.«

»Jeg siger det saa sjældent, som muligt, men jeg kan jo ikke undvære hende; hvis hun ikke havde givet mig de Penge, du véd nok, kunde vi to ikke sidde her sammen. De forbandede Læger gjor mig Livet temmelig pebret.«

»Hvor mange har du endnu tilbage ?

»Aa, en 500 Francs, men de er jo snart færdige. Jeg maa til at skrive til Kassen i Trento; for hvert kjærligt Ord vanker der en Guldmønt.«

»Men alligevel,- sagde hun med Taarer i Øjnene, --alligevel piner hun mig.«

Han trykkede hende ind til sig og mumlede:

»Jeg vil ikke se Taarer, hører du.;

(Slut«»).

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Fonsat).

Kaptejnen rystede paa Hovedet og sagde: Tag Dem i Agt, Deres Fader ser det.

Nastenka holdt meget af at ryge, men gjorde det i Smug. Peter Mikailovitsch, der ellers forkjælede sin Datter og aldrig afslog hende noget, var ude af sig selv, naar han saå hende med en Cigaret.

Det er en Husar, Herre, Naslasja Petrovna er en Husar!«

Men Kaptejnen beskyttede sin Niece i denne Henseende og lavede undertiden i dybeste Hemmelighed Cigaretter til hende af let tyrkisk Tobak. Da han ønskede al perfektionere sig i denne Idræt, betragtede han med stor Opmærksomhed alle Gjæsters Cigaretter og iagttog, af hvilket Papir de var lavet, og hvorledes Mundstykket var.

De unge Mennesker spaserede, indtil Tusmørket faldt paa. Deres Samtale døde ikke hen. Kalinovitsch spurgte mest og optraadte som Iagttager, medens Nastenka talte overordentlig meget. Hun sagde ganske aabent, hvor forbavset hun havde været, da hun horie, at Kalinovitsch havde gjort Visiter, og saa gav hun en karikeret Beskrivelse af hele Aristokratiet i Distriktet. Uden at skaane sig selv fortalte hun meget nydeligt og humoristisk om sit første Bal, hvordan hun dér havde været ringere end alle andre, hvordan det allerubetydeligste Menneske, Sekretær Mediokritski, havde interesseret sig for hende; endelig viste hun, hvorledes Generalinden sad, hvor langsomt og vigtigt hun drejede paa sit Hoved, og hvor drævende hun talte.

Kaptejnen, som kun lyttede til, hvad de sagde, rystede . paa Hovedet.

Dæmon! tænkte Kalinovitsch.

Imidlertid var Peter Mikailovitsch vaagnet, havde vasket og pvntet sig og sad i Dagligstuen og drak

Tranebærsaft, som Pelagia havde lavet og altid rakte ham med egen Haand. Han talte just halvhøjt med hende om den nye Inspektør.

»Aa Gud, aa Gud! Man kan slet ikke ønske sig nogen bedre Mand til Nastenka,« sagde Pelagia.

Kalinovitsch havde gjort ei godt Indtryk paa hende ved sin sirlige Paaklædning, ved sin Delikatesse, men frem for alt, fordi han havde skjænket hendes Retter den tilbørlige Opmærksomhed.

»Det ligger altsammen i Guds Haand! bemærkede Peter Mikailovitsch.

Da de unge kom tilbage, forsvandt Husholdersken strax, Og Nastenka satte sig for som sædvanlig at skjænke Te.

: Hvad skal vi tilbringe Aftenen med? begyndte Peter Mikailovitsch. »Holder De ikke af at spille Kort, Jakov Vassilytsch? Skal vi spille Préférence?«

Dette Forslag gjorde Kalinovitsch forlegen.

»Ganske som De vil... for øvrigt spiller jeg ikke højt,: svarede han.

»Vi spiller rasende højt ... én Kopek. -: Med Fornøjelse.«

»Hr. Kaptejn, sagde Peter Milailovitsch lil sin Broder, »vil De arrangere Spillebordet ?«

Kaptejnen opfyldte dette Ønske med synlig Tilfredshed; han arrangerede Bordet, tørrede det af, søgte Kortene frem, lagde dem og Kridtstykkerne paa deres Plads og satte Stolene til rette.

Han holdt meget af at spille et Par Partier.

Nastenka, som ellers aldrig spillede, erklærede, at hun vilde spille med. Saa satte de sig alle fire. Skjønt det hele kun var en Bagatel, traadte de spillendes Karakter dog nogenlunde frem. Kaptejnen spillede opmærksomt og i højeste Grad forsigtigt, idel han overvejede hvert Stik. Peter Mikailovitsch blev derimod hidsig, spillede dristigt, skjændte paa Nastenka for de Fejl, hun gjorde, og gjorde selv stadig Fejl, truede ad Kaptejnen med Fingrene og sagde bebrejdende2 1 7

til ham: -Det er ikke pænt, Deres Velbaarenhed, De lader mig blive hængende! Nastenka tænkte aabenbart paa andre Ting. Snart lod hun være at spille, snart gjorde hun det uden at have noget, og hver Gang Kalinovitsch gav og ikke selv spillede, lod hun sig hjælpe af ham. Han spillede selv meget opmærksomt og gjorde sig Umage for ikke at tabe, hvad han heller ikke gjorde. Kun Kaptejnen vandt fra Broderen og Niecen. Saa kom Aftensmaden, og da Kalinovitsch gik, spurgte Nastenka ham, om han holdt meget af at læse hojt.

s Aa ja,« svarede han.

; Naar De kommer igjen, beder vi Dem om at læse noget for os.«

Det skal være mig en Fornøjelse, sagde Kalinovitsch og anbefalede sig.

Vi venter Dem ganske bestemt,« sagde Nastenka, da Kalinovitsch allerede var ude i Forstuen.

» Det er en net ung Mand, sagde Peter Mikailovitsch, da han var gaaet.

- En meget velopdragen Mand, tilføjede Nastenka.

»Ja, og et godt Hoved,« vedblev den gamle. Nu lærer man da noget ordentligt ved Universitetet. Det bliver bedre Aar for Aar.

Beder De ham til Middag i Morgen, lille Far? spurgte Nastenka.

Ja, hvad skal han ellers gjøre med sig selv r svarede Peter Mikailovitsch og tilføjede efter at have tænkt sig lidt

om: Der er én Ting, som volder mig Bekymring, og det er, hvor man skal finde en Bolig til ham.

Der er én til Leje lige over for os,« bemærkede Nastenka.

Peter Mikailovitsch blinkede til sin Broder.

- Aahaa! udbrød han . . . Frøkenen — hvad behager? Kaptejn! Hun vil indkvartere den unge Inspektør vis-à-vis sit Vindue!

»Ja, svarede Kaptejnen.

Nastenka rødmede svagt.

»Vi maa høre os for hos Retsbudets Enke; hendes Lejere er flyttede, sagde Husholdersken bestemt, idet hun samlede Kortene og Kridtet og stillede Spillebordet og Stolene paa deres Plads.

Ja vel; det er en god Bolig,; sagde Peter Mikailovitsch. »Gaa hen til hende i Morgen, Kommandørinde, og prut ordentlig.

»Men hør, fortsatte Peter Mikailovitsch; naar han lejer dér, maa han have Møbler, og dem kan han ikke saa let strax faa her.«

»Saa kan vi søge nogle ud og give ham dem, sagde Pelagia lidt ærgerlig og gik sin Vej.

Peter Mikailovitsch talte om Ting, som hun allerede for længe siden og langt bedre end han havde betænkt.

Efter denne Samtale trak de sig alle tilbage.

Nastenka rejste sig først, og, idet hun foregav, at hun var meget træt, gik hun hen til sin Fader, der som sædvanlig slog Kors for hende, kyssede hende og bød hende hvile med Gud. Men hun hvilede ikke. Der var endnu længe Lys i hendes Værelse. Hun skrev et Digt, der begyndte saaledes: »Hvo du end er, du stolte Mand!«

Sjette Kapitel.

Det skete, som Pelagia havde foreslaaet. Kalinovitsch tog Lejligheden hos Retsbudets Enke. Den Værtinde, som han havde udvalgt sig, var en lille, tyk Kone, som holdt ganske overordentlig meget af Postejer, Kaffe og Te, men sandt at sige ogsaa havde en lille Svaghed for Brændevin. Hun havde været Enke i mange Aar, ernærede sig ved at udleje sit lille Hus og var en intim Veninde af Pelagia, det vil sige, hun besøgte hende tre Gange om Ugen, spiste og drak hos hende og betalte det med at bringe hende alt muligt Bynyt, eller hun lavede vel ogsaa noget, hvis der ingen Ting var. Den snu Husholderske havde anbragt Kalinovitsch hos hende for det förste, for at Venindens Lejlighed ikke skulde staa ledig, og for det andet, fordi hun vidste, at denne vilde udspionere og meddele hende alt, selv de mindste Enkeltheder om den unge Mand. Og Værtinden eftersporede virkelig ogsaa sin Lejer som en Hare og var i den første Tid fuldstændig henrykt over ham.

> I himmelske Hærskarer, sagde hun og gestikulerede med begge Hænder, sikken en Mand det er! Klog, beskeden ... en Perle af et Menneske!«

Og da Kalinovitsch havde faaet de Møbler, som Peter Mikailovitsch havde tilbudt ham, og stillet dem op, kom hun ligefrem i Ekstase, styrtede med glødende Kinder og flammende Øjne hen til Pelagia og rapporterede:

Du alstyrende, Pelagia Jevgraffovna, jeg kjender slet ikke min Lejlighed igjen; det er ikke mit Hus, det er slet ikke længer mine Værelser, jeg kan lige saa godt pille af strax. Før denne her boede der en Adelsmand, en Godsejer hos mig, han gjorde alle Kroge støvede og snavsede; men hos denne

smukke, unge Herre er der saa pænt og rent.....det er

cn Perle af cn Mand!

Alle disse Meddelelser hævede den nye Inspektør endnu mere i Pelagias Øjne; han høne efter alt at dømme til de beskedne, solide unge Mennesker. Da han ved sine første Visiter var stødt paa saa megen Særhed, Raahed og Mangel paa Dannelse, gjorde han ikke flere, men vilde hellere bese Byen og gjøre sig bekjendt med dens

Omgivelser. Han spaserede derfor gjennem Gaderne, saa paa de kirkelige Antikviteter i Domkirken, vandrede undertiden omkring paa Fjælde og Enge i Omegnen og drev, naar det var Torvedag, omkring paa Torvet mellem Kvinder og Bønder for at høre deres Dialekt og iagttage deres forskjellige Ansigtstyper. Men alt dette kjendte han snart grundigt. Den ene Dag lignede den anden som én Krage den anden. En Sommermorgen Klokken sex f. Ex. stod Solen allerede temmelig hojt. Man begyndte at vaagne i Smaaborgernes smaa Huse. Rogen hvirvlede op af Skorstenene og paa Gaderne udbredte der sig en gjennemtrængende Lugt af Fisk og Løg — et Tegn paa, at Husmødrene begyndte at låve Mad. Fra Forstaden gik to forsinkede Fiskere ned til • Stranden, og efter at de havde forrettet deres Bøn, vendte hen imod Kirken, satte de Baadene ud i Floden. Ud af Døren træde af og til, med Aag paa Skuldren og vraltende, rødkindede Piger, der slet ikke har nogen Taille, men kraftige Hofter, medens deres Mødre med tvnde, skingrende Stemmer skjændes med lige saa højrøstede Naboersker. Næsten i hver Gaard kagle sultne Høns. Der bliver ringet til Messe. Ved Kirken viser der sig et ube-X r. 18.

skriveligt Kjøretoj, omtrent som en lukket Droschke og forspændt med en Hest. I Vognen sidder en gammel ugift Godsejerinde, som kommer for Popen. For at være Guds Hus nærmere er hun fra sit Gods (lyttet til Byen med to tyk-kindede Tjenestepiger, som snart ere blevne forføreriske Gjenstande for de unge, ugifte Retsbetjente. Paa Træ-Fortovet, der er faldet sammen paa mange Steder, gaar der en ung Mand, en adelig, som hedder Kadnikoff og for kort Tid siden har faaet Ansættelse i Adelsmarschallens Kancelli for at gjøre Carriére. Han har Handsker paa, men ingen Halstørklæde og bærer Huen i Haanden. Han har lige været i Bad og er en stor Ynder af denne Fornøjelse. Skjønt Klokken først er syv, har han allerede badet sig tre Gange. Morgenmessen« er forbi. Kjobmændene i Butikerne drikker Te og spiser Kalatscher dertil. I Raadhusets aabne Vinduer ser man Kontorchefernes noget oppustede Ansigter, og undertiden dukker Aktuarernes friserede og pomadiserede Hoveder op. Ved den store Trappe holder forst Kassererens Vogn, dernæst Kredsøverstens, Dommerens o. s. v. Doktoren kommer forbi i sin Vogn. Det er noget nær den livligste Tid; senere, efter Klokken ét ser man næppe en Hest i Nærheden af Raadhuset. Jalousierne ere trukne ned for Vinduerne, Kommis'erne i Butikerne giver sig af Kjedsommelighed til at lokke ad de omkringspaserende Duer med Tilraabet: Lu, lu! Saa nærme disse sig i den Tro, at de skal have Foder. Man søger i Stedet for at tage én af dem i Halen; men de fare op og flyve deres Vej, forfulgte af en Hundehvalp, der pludselig, Gud véd, hvordan, moder frem paa Scenen og volder dem, der betragte Scenen, uendelig Fornøjelse. De velhavende Kjøb-mænds og Smaaborgeres Koner have imidlertid drukket sig et ordentligt Glas hjemmelavet Brændevin, spist forsvarlig og sove nu bag Sirtses-Gardinerne paa de store Dyner, som de have bragt med i deres Udstyr. Hvis deres Mænd ikke netop er fraværende, saa gjør de det samme, de sove enten i Kjælderen eller i Vognskuret. Embedsmændene er i Færd med at spise til Middag og vil ogsaa til at sove, hvis ikke en lille Uenighed med deres Koner lige efter Middag træder hindrende i Vejen. Paa Gaden er der næppe et levende Væsen at se, det skulde da være den unge Kadnikoff, der gaar ud for at tage sig et Bad. Klokken halv fem ringes der til Aftensang. Saa begynder alt at leve op igjen. Kvinderne, som have sovet ud, gaa med søvndrukne Ansigter til Bronden for at vaSke sig. Fra Disu iktsskolen og den gejstlige Skole komme Drengene styrtende, og, hvis de mødes, slaas de. Generalindens Lakajer

har dækket Bordet. Servicet er af Sølv, men Maden hestaar kun af stegt Lever, smaa Fisk og en Omelet. Lakajerne selv, der have tilfredsstillet deres Sult med Kaal, sidde i deres Livréefrakker paa Bænken ved Porten og pudse Pudlen paa de Hunde, der komme forbi, eller paa de Koer, der drives hjem fra Marken. Paa Volden møde spaserende Grupper, og de unge Damer og Frøkener straale i Solen med deres klare, brogede Kjoler og deres lyse Hatte. Naar man ser disse Grupper, undrer man sig uvilkaarligt over, st de ikke gaa hen til Træpavillonen paa Volden og danse — Cymbeljøden gaar jo netop gjennem Byen, og Dommerens Søn, Elev i ældste Klasse, og det livsvarige Medlems femtenaarige Datter vilde sikkert meget gjærne danse; de har i fjorten Dage været vanvittig forelskede i hinanden og har ikke haft Lejlighed til at tale et eneste Ord sammen. Men nej, det gaar ikke! Grupperne mødes, hilse paa hverandre, vexle nogle Fraser og skilles igjen. Imidlertid henleder Borgmesterens Søn, der kjører en sort Traver til, den almindelige Opmærksomhed paa sig. Han er en

lidenskabelig Hesteelsker og, som man siger, Faderens Sorg, fordi han holder meget af at debauchere med Adelsmændene. Solen synker. Luften bliver frisk, de spaserende gaa hjem; der glimter Lys bag Vinduerne. Den barfodede Olga dækker Bordet hos Stadthauptmanden ved et Lys, og han og hans talrige Familie sætte sig for at spise til Aften. Kreds-Amtmandinden gaar frem og tilbage i Dagligstuen med en ung Officer og lader sig gjöre svært Kur til af ham. I det lille Hus der henne har den ærgjerrige Magistrats-skriver, en fordums theologisk Student, for næste Morgen at tilfredsstille Sekretæren, denne Aften skrevet hele syv Ark fuld med sin skjønneste Skrift og synes endnu ikke at være træt; men han standser dog et Øjeblik, stopper sin Pibe med storskaaren Tobak, spytter paa Fingrene, svinger Hænderne for at sætte det træge Blod i Bevægelse igjen og begynder saa atter at skrive. Hist i Kjobmandens Hus klatrer den gamle Moder op for at bringe den Lampe i Orden, der brænder foran det pragtfulde Helgenbilled, og hun ser ærgerligt hen imod Bænken ved Ovnen, hvor den unge Svigerdatter, som Kjobmanden først nylig har hjemført fra Moskov, er faldet i Søvn. Ved Bordet i Værtshuset sidder Værten med fedtet Krave og rød Sirtses Skjorte og gjor Regnskabet op med Kusken, idet han langsomt skyder Kuglerne paa Regnebrættet frem og tilbage med sine tykke, svulne Fingre. Kusken staar foran ham i en pjaltet Halvpels, og hans sorgelige Fysiognomi synes at sige: Hvor han tiaar mig stakkels Fvr!

Fortsætte*.)

Max Klingers Raderinger.

(t.'dstitlede ho* d'Hn-. It-iuM f Ct.l

Vej Dr. Georg Brandes' Velvilje er i denne Tid hans betydelige Samling af den tyske Malerraderer Max Klingers Arbejder gjort tilgængelig for vort Publikum. Brandes lærte i Berlin Klinger at kjende i dennes tidligste Ungdom og fattede med sin indtrængende Forstaaelsesævne en levende Interesse for den den Gang snarere oversete end bekjendte Kunstners Talent. Siden da er Klingers Navn fløjet Evropa over, og ogsaa her hjemme har det været kjendt af mange. Intet Under

derfor, at vore Kunstnere i denne Tid med Beundring have fordybet sig i deres tyske Kollegas Arbejder: maatte de nu blct lære dette ene af ham: altid at være sig selv.

Hvad der i første Række gjør Klinger enestaaende i Nutidskunsten, er hans dybsindig psykologiske Sands, hans sunde, levende Fantasi og hans overordentlig brogede, men altid rationelle Tankerigdom. Hans største Egenskab er den, at sætte Beskuerens Tanke i Bevægelse. 1 saa Henseende er hans Geni noget beslægtet med Ibsens. Han ynder som denne Allegorier paa den menneskelige Skæbne og holder som han af kun at antyde dens Udgang. Klinger har i sine senere X r. 18.

skriveligt Kjøretoj, omtrent som en lukket Droschke og forspændt med en Hest. I Vognen sidder en gammel ugift Godsejerinde, som kommer for Popen. For at være Guds Hus nærmere er hun fra sit Gods (lyttet til Byen med to tyk-kindede Tjenestepiger, som snart ere blevne forføreriske Gjenstande for de unge, ugifte Retsbetjente. Paa Træ-Fortovet, der er faldet sammen paa mange Steder, gaar der en ung Mand, en adelig, som hedder Kadnikoff og for kort Tid siden har faaet Ansættelse i Adelsmarschallens Kancelli for at gjøre Carriére. Han har Handsker paa, men ingen Halstørklæde og bærer Huen i Haanden. Han har lige været i Bad og er en stor Ynder af denne Fornøjelse. Skjønt Klokken først er syv, har han allerede badet sig tre Gange. Morgenmessen« er forbi. Kjobmændene i Butikerne drikker Te og spiser Kalatscher dertil. I Raadhusets aabne Vinduer ser man Kontorchefernes noget oppustede Ansigter, og undertiden dukker Aktuarernes friserede og pomadiserede Hoveder op. Ved den store Trappe holder forst Kassererens Vogn, dernæst Kredsøverstens, Dommerens o. s. v. Doktoren kommer forbi i sin Vogn. Det er noget nær den livligste Tid; senere, efter Klokken ét ser man næppe en Hest i Nærheden af Raadhuset. Jalousierne ere trukne ned for Vinduerne, Kommis'erne i Butikerne giver sig af Kjedsommelighed til at lokke ad de omkringspaserende Duer med Tilraabet: Lu, lu! Saa nærme disse sig i den Tro, at de skal have Foder. Man søger i Stedet for at tage én af dem i Halen; men de fare op og flyve deres Vej,

forfulgte af en Hundehvalp, der pludselig, Gud véd, hvordan, moder frem paa Scenen og volder dem, der betragte Scenen, uendelig Fornøjelse. De velhavende Kjøb-mænds og Smaaborgeres Koner have imidlertid drukket sig et ordentligt Glas hjemmelavet Brændevin, spist forsvarlig og sove nu bag Sirtses-Gardinerne paa de store Dyner, som de have bragt med i deres Udstyr. Hvis deres Mænd ikke netop er fraværende, saa gjør de det samme, de sove enten i Kjælderen eller i Vognskuret. Embedsmændene er i Færd med at spise til Middag og vil ogsaa til at sove, hvis ikke en lille Uenighed med deres Koner lige efter Middag træder hindrende i Vejen. Paa Gaden er der næppe et levende Væsen at se, det skulde da være den unge Kadnikoff, der gaar ud for at tage sig et Bad. Klokken halv fem ringes der til Aftensang. Saa begynder alt at leve op igjen. Kvinderne, som have sovet ud, gaa med søvndrukne Ansigter til Bronden for at vaSke sig. Fra Disu iktsskolen og den gejstlige Skole komme Drengene styrtende, og, hvis de mødes, slaas de. Generalindens Lakajer

har dækket Bordet. Servicet er af Sølv, men Maden hestaar kun af stegt Lever, smaa Fisk og en Omelet. Lakajerne selv, der have tilfredsstillet deres Sult med Kaal, sidde i deres Livréefrakker paa Bænken ved Porten og pudse Pudlen paa de Hunde, der komme forbi, eller paa de Koer, der drives hjem fra Marken. Paa Volden møde spaserende Grupper, og de unge Damer og Frøkener straale i Solen med deres klare, brogede Kjoler og deres lyse Hatte. Naar man ser disse Grupper, undrer man sig uvilkaarligt over, st de ikke gaa hen til Træpavillonen paa Volden og danse — Cymbeljøden gaar jo netop gjennem Byen, og Dommerens Søn, Elev i ældste Klasse, og det livsvarige Medlems femtenaarige Datter vilde sikkert meget gjærne danse; de har i fjorten Dage været vanvittig forelskede i hinanden og har ikke haft Lejlighed til at tale et eneste Ord sammen. Men nej, det gaar ikke! Grupperne mødes, hilse paa hverandre, vexle nogle Fraser og skilles igjen. Imidlertid henleder Borgmesterens Søn, der kjører en sort Traver til, den almindelige Opmærksomhed paa sig. Han er en lidenskabelig Hesteelsker og, som man siger, Faderens Sorg, fordi han holder meget af at debauchere med Adelsmændene. Solen synker. Luften bliver frisk, de spaserende gaa hjem; der glimter Lys bag Vinduerne. Den barfodede Olga dækker Bordet hos Stadthauptmanden ved et Lys, og han og hans talrige Familie sætte sig for at spise til Aften. Kreds-Amtmandinden gaar frem og tilbage i Dagligstuen med en ung Officer og lader sig gjöre svært Kur til af ham. I det lille Hus der henne har den ærgjerrige Magistrats-skriver, en fordums theologisk Student, for næste Morgen at tilfredsstille Sekretæren, denne Aften skrevet hele syv Ark fuld med sin skjønneste Skrift og synes endnu ikke at være træt; men han standser dog et Øjeblik, stopper sin Pibe med storskaaren Tobak, spytter paa Fingrene, svinger Hænderne for at sætte det træge Blod i Bevægelse igjen og begynder saa atter at skrive. Hist i Kjobmandens Hus klatrer den gamle Moder op for at bringe den Lampe i Orden, der brænder foran det pragtfulde Helgenbilled, og hun ser ærgerligt hen imod Bænken ved Ovnen, hvor den unge Svigerdatter, som Kjobmanden først nylig har hjemført fra Moskov, er faldet i Søvn. Ved Bordet i Værtshuset sidder Værten med fedtet Krave og rød Sirtses Skjorte og gjor Regnskabet op med Kusken, idet han langsomt skyder Kuglerne paa Regnebrættet frem og tilbage med sine tykke, svulne Fingre. Kusken staar foran ham i en pjaltet Halvpels, og hans sorgelige Fysiognomi synes at sige: Hvor han tiaar mig stakkels Fvr!

Fortsætte*.)

Max Klingers Raderinger.

(t.'dstitlede ho* d'Hn-. It-iuM f Ct.l

Vej Dr. Georg Brandes' Velvilje er i denne Tid hans betydelige Samling af den tyske Malerraderer Max Klingers Arbejder gjort tilgængelig for vort Publikum. Brandes lærte i Berlin Klinger at kjende i dennes tidligste Ungdom og fattede med sin indtrængende Forstaaelsesævne en levende Interesse for den den Gang snarere oversete end bekjendte Kunstners Talent. Siden da er Klingers Navn fløjet Evropa over, og ogsaa her hjemme har det været kjendt af mange. Intet Under

derfor, at vore Kunstnere i denne Tid med Beundring have fordybet sig i deres tyske Kollegas Arbejder: maatte de nu blct lære dette ene af ham: altid at være sig selv.

Hvad der i første Række gjør Klinger enestaaende i Nutidskunsten, er hans dybsindig psykologiske Sands, hans sunde, levende Fantasi og hans overordentlig brogede, men altid rationelle Tankerigdom. Hans største Egenskab

er den, at sætte Beskuerens Tanke i Bevægelse. 1 saa Henseende er hans Geni noget beslægtet med Ibsens. Han ynder som denne Allegorier paa den menneskelige Skæbne og holder som han af kun at antyde dens Udgang. Klinger har i sine senere«

Arbejder løsrevet sig fra enhver Paavirkning. Han kan under Tiden minde om Holbein, under Tiden om Diirer, men er aldrig nogen anden end Max Klinger selv. Ligesom han — saaledes som han har fremstillet sig paa sine oftere gjentagne Selv-portræter — i sit Udseende med den høje, bredskuldrede Skikkelse og det kraftige, sortpurrede, skjæggede Hoved minder om en vældig Urboer, saaledes er hans Kunst præget af en uragtig Oprindelighed, skjønt den er fremstaaet i en menneskelig saavel som kunstnerisk overraffineret Tid. Han er ejendommelig uden at være sær, aparte uden at være søgt, dristig uden at være smagløs. Hans lykkeligste Besiddelse er et umaadeligt Fond af kunstnerisk Mod. Enhver Fordom om Komposition og Tegning trodser han for blot at naa dette ene: at virke paa Sindet. Og det naär han altid, selv ad de forskjelligste Veje. Snart er han hensynsløst voldsom, snart henrivende zart, snart er han ubønhørlig moraliserende, snart barnlig erotiserende. Og denne er hans anden store Egenskab: Alsidigheden. Han er Allegorilegner og Ovidfortolker, Bibel-illustrator og den fashionable, moderne Verdens Skildrer. Og lige saa alsidig, han er i Valget af Æmnet, lige saa søgende er han i Valget af Midlet, og lige saa ustadig er han som Tekniker. Hans Tegning kan (som i Skøjteselskabet paa Isen, Introduktionen til En Handske.) være formløs og mal-proportioneret, og omvendt kan den som i »Adam og Eva« være af en aldeles uforlignelig plastisk fin, skjøn og energisk Holdning. Dette Blad turde være hans allerbedste og overhovedet noget af det fortrinligste, den moderne Kunst formaar at opvise. Det forestiller Udvisningen af Edens Have, hvis storslaaede Naturindgang ses i Baggrunden, spærret af Jehovas Engel. Ned ad det skraanende Terræn komme Flygtningene, Adam bærende Eva. Det er en Gruppe, saa fin i sit Omrids, saa trælsom i sin Bevægelse, saa hjærte-skærende dyb i sit fortvivlede Indhold, at Kunsten næppe har skabt den bedre under sit møjsommelige Slid paa Æmnet. Og i ingen anden af Klingers Raderinger fremtræder tydeligere end i denne hans Kjærlighed til det storstilede Landskab Han er en Landskabskunstner af første Rang. Han holder af Naturen i dens forskjelligste Stemninger, elsker dens zarte Smil, dens dæmoniske Oprør, dens muntre Lys og tavse Nat. Og han tilbeder Sjælen i Naturen, dens talende Liv. I Klingers Landskaber hører man Naturen: Vinden, der hvisler i Træerne, Vandet, der skvulper mod Land, Fuglenes glade Kvidren og alle de mange andre Lyd, som alene Kunstnerens nervøse Sans formaar at fatte. Der er en Uro i de fleste af disse hans Landskaber, som om Egepurret sloges ned ad Bjærgenes Sider, og som kæmpede disse en fortvivlet Kamp mod Ligevægtens Princip. Han dynger Klippe paa Klippe i en svimlende Højde, det spirer, det groer og voxer i den frodige Forgrund, det raser i den sydende, maanefunklende Bjærgstrøm, — og nede i Dalen vanker et bitte Menneske som en ynkelig Staffage. Alt det masseagtig gigantiske, alt det hemmelighedsfuldt uudforskelige, alt det mystisk betagende, det er Jet, der finder den skjønneste Gjenklang hos Klinger. Og med sort og hvidt har han naaet, hvad kun de lykkeligste Malere have ævnet ved hele Palettens Brug.

Han er med sine 28 Aar en dybt reflekterende Aand, en stor og original Tænker. Ikke for Intet spiller Natten med dens Drømmesyner en saa betydelig Rolle i hans Arbejder. Hans Tanker spire af Drømmen; det er den, der indgiver ham

Inspirationen, og han er mere end nogen anden nulevende Kunstner Inspirationens Mand. Den er hans Produktions egentlige Kjærne, og det er den, der gjør ham uudtømmelig opfindsom. E. H.

THEATRENE

v

Kureren fra Lyon, som l.ar gjort og gjor stormende Lykke i Paris og samler godt Hus paa Folketheatret, er trods alle sine Rov- og Mordscener, hvis grove Effekt ikke kan tiltale alle Nerver, ei Folkeskuespil, som man helt

igjennem folger med stor Interesse. Indholdet kjendes af de fleste, og det er Synd at berove dem, der ikke kjende det, en Del af Fornøjelsen. Stykket er baserei paa en Forvexling mellem to Personer, der ligne hinanden som én Draabe Vand den anden, og 0111 man end ofte synes, at Opdagelsen ai de sande Forhold ligger haandgribelig nær, saa er det hele dog arrangeret saa godt, at man tolger det med Spænding. Stykkets Held beror paa, at det spilles godt, særlig gjælder det Dobbeltrollen Lesurques Dubosc, der gives af én Skuespiller, ined hvem det staar og falder. Udførelsen paa Folketheatret er saaledes, at man kan vente, det længe vil holde sig paa Kepertoiret. Hr. Abrahams spiller den omtalte Hovedrolle fortræffeligt; hans Gjengivelse af den vel »ædle« I.esurques og af den noget melodramatiske Skurk Dubosc er holdt godt i Stilen; der er intet at udsætte paa delte anstrængende Arbejde, meget at glæde sig over. Men ogsaa flere af de andre Roller er i gode Hænder. Det er saaledes ligefrem opbyggeligt under al den Tristhed at se Hr. Zinck vandre om som Slubberten Choppard; den Sindsro, hvormed han med Hænderne i Buxelom-merne slentrer ud for at miste sin »Kvistetage', er kostelig, og hans smaa Sidebemærkninger er befriende uden dog at rive én ud af Illusionen. Hr. IlelUmann er meget morsom som den frysende Gavtyv; man kommer næsten til at fryse ved at se paa ham. De andre Roller gives ogsaa gjennemgaaende godt. Vi gad dog henlede Hr. Haggreens Opmærksomhed paa. at hans Joliquet for meget ininder otn hans Arv i Julestuen; man ventede hvert Øjeblik at høre ham tale bondsk. Det er overflødigt at bemærke, at Hr. Kottbig spiller godt; det gjør han altid; men hans Rolle i delte Stykke er kun ubetydelig. Frk. Lydia Sørensen og Fru Secher er godt paa deres Plads, det samme gjælder om Hr. Benj. Pedersen, men egentlig Lejlighed til at vise deres Kunst have kun de først nævnte Skuespillere, — at Ensemblet falder saa godt ud, tyder saa igjen paa, at hver gjør sit. Iscenesættelsen er meget god, Tableauet ide dødsdømtes Fængsel« virkningsfuldt, men det vilde sikkert gjøre endnu tnere Indtryk, hvis man undlod at lade Borgere og Borgerinder (baade siore og smaa) strømme ind for at være Tilskuere ved de dødsdømtes Bortførelse, i alt Fald var de truende Næver noget parodiske. Gadeoplobet i sidste Tableau log sig bedre ud. Denne Løsning paa Knuden er digtet til her hjemme, en Indrømmelse til Publikum, som man nu modtager lidt tvivlende, men som del store Publikum sikkert vilde have forlangt, hvis den ikke var gjort, da det ikke holder af at se Dyden bukke under.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, S• Sal.

Johannes Magnussen træfles i Reglen hver Søgnedag mellem

2 og 3 Studiestræde 16, 2. Sal.

Arbejder løsrevet sig fra enhver Paavirkning. Han kan under Tiden minde om Holbein, under Tiden om Diirer, men er aldrig nogen anden end Max Klinger selv. Ligesom han — saaledes som han har fremstillet sig paa sine oftere gjentagne Selv-portræter — i sit Udseende med den høje, bredskuldrede Skikkelse og det kraftige, sortpurrede, skjæggede Hoved minder om en vældig Urboer, saaledes er hans Kunst præget af en uragtig Oprindelighed, skjønt den er fremstaaet i en menneskelig saavel som kunstnerisk overraffineret Tid. Han er ejendommelig uden at være sær, aparte uden at være søgt, dristig uden at være smagløs. Hans lykkeligste Besiddelse er et umaadeligt Fond af kunstnerisk Mod. Enhver Fordom om Komposition og Tegning trodser han for blot at naa dette ene: at virke paa Sindet. Og det naär han altid, selv ad de forskjelligste Veje. Snart er han

hensynsløst voldsom, snart henrivende zart, snart er han ubønhørlig moraliserende, snart barnlig erotiserende. Og denne er hans anden store Egenskab: Alsidigheden. Han er Allegorilegner og Ovidfortolker, Bibel-illustrator og den fashionable, moderne Verdens Skildrer. Og lige saa alsidig, han er i Valget af Æmnet, lige saa søgende er han i Valget af Midlet, og lige saa ustadig er han som Tekniker. Hans Tegning kan (som i Skøjteselskabet paa Isen, Introduktionen til En Handske.) være formløs og mal-proportioneret, og omvendt kan den som i »Adam og Eva« være af en aldeles uforlignelig plastisk fin, skjøn og energisk Holdning. Dette Blad turde være hans allerbedste og overhovedet noget af det fortrinligste, den moderne Kunst formaar at opvise. Det forestiller Udvisningen af Edens Have, hvis storslaaede Naturindgang ses i Baggrunden, spærret af Jehovas Engel. Ned ad det skraanende Terræn komme Flygtningene, Adam bærende Eva. Det er en Gruppe, saa fin i sit Omrids, saa trælsom i sin Bevægelse, saa hjærte-skærende dyb i sit fortvivlede Indhold, at Kunsten næppe har skabt den bedre under sit møjsommelige Slid paa Æmnet. Og i ingen anden af Klingers Raderinger fremtræder tydeligere end i denne hans Kjærlighed til det storstilede Landskab Han er en Landskabskunstner af første Rang. Han holder af Naturen i dens forskjelligste Stemninger, elsker dens zarte Smil, dens dæmoniske Oprør, dens muntre Lys og tavse Nat. Og han tilbeder Sjælen i Naturen, dens talende Liv. I Klingers Landskaber hører man Naturen: Vinden, der hvisler i Træerne, Vandet, der skvulper mod Land, Fuglenes glade Kvidren og alle de mange andre Lyd, som alene Kunstnerens nervøse Sans formaar at fatte. Der er en Uro i de fleste af disse hans Landskaber, som om Egepurret sloges ned ad Bjærgenes Sider, og som kæmpede disse en fortvivlet Kamp mod Ligevægtens Princip. Han dynger Klippe paa Klippe i en svimlende Højde, det spirer, det groer og voxer i den frodige Forgrund, det raser i den sydende, maanefunklende Bjærgstrøm, — og nede i Dalen vanker et bitte Menneske som en ynkelig Staffage. Alt det masseagtig gigantiske, alt det hemmelighedsfuldt uudforskelige, alt det mystisk betagende, det er Jet, der finder den skjønneste Gjenklang hos Klinger. Og med sort og hvidt har han naaet, hvad kun de lykkeligste Malere have ævnet ved hele Palettens Brug.

Han er med sine 28 Aar en dybt reflekterende Aand, en stor og original Tænker. Ikke for Intet spiller Natten med dens Drømmesyner en saa betydelig Rolle i hans Arbejder. Hans Tanker spire af Drømmen; det er den, der indgiver ham

Inspirationen, og han er mere end nogen anden nulevende Kunstner Inspirationens Mand. Den er hans Produktions egentlige Kjærne, og det er den, der gjør ham uudtømmelig opfindsom. E. H.

THEATRENE

v

Kureren fra Lyon, som l.ar gjort og gjor stormende Lykke i Paris og samler godt Hus paa Folketheatret, er trods alle sine Rov- og Mordscener, hvis grove Effekt ikke kan tiltale alle Nerver, ei Folkeskuespil, som man helt igjennem folger med stor Interesse. Indholdet kjendes af de fleste, og det er Synd at berove dem, der ikke kjende det, en Del af Fornøjelsen. Stykket er baserei paa en Forvexling mellem to Personer, der ligne hinanden som én Draabe Vand den anden, og 0111 man end ofte synes, at Opdagelsen ai de sande Forhold ligger haandgribelig nær, saa er det hele dog arrangeret saa godt, at man tolger det med Spænding. Stykkets Held beror paa, at det spilles godt, særlig gjælder det Dobbeltrollen Lesurques Dubosc, der gives af én Skuespiller, ined hvem det staar og falder. Udførelsen paa Folketheatret er saaledes, at man kan vente, det længe vil holde sig paa Kepertoiret. Hr. Abrahams spiller den omtalte Hovedrolle fortræffeligt; hans Gjengivelse af den vel »ædle« I.esurques og af den noget melodramatiske Skurk Dubosc er holdt godt i Stilen; der er intet at udsætte paa delte anstrængende Arbejde, meget at glæde sig over. Men ogsaa flere af de andre Roller er i gode Hænder. Det er saaledes ligefrem opbyggeligt under al den Tristhed at se Hr. Zinck vandre om som Slubberten Choppard; den Sindsro, hvormed han med Hænderne i Buxelom-merne slentrer ud for at miste sin »Kvistetage', er kostelig, og hans smaa Sidebemærkninger er befriende uden dog at rive én ud af Illusionen. Hr. IlelUmann er meget morsom som den frysende Gavtyv; man kommer næsten til at fryse ved at se paa ham. De andre Roller gives ogsaa gjennemgaaende godt. Vi gad dog henlede Hr. Haggreens Opmærksomhed paa. at hans Joliquet for meget ininder otn hans Arv i Julestuen; man ventede hvert Øjeblik at høre ham tale bondsk. Det er overflødigt at

bemærke, at Hr. Kottbig spiller godt; det gjør han altid; men hans Rolle i delte Stykke er kun ubetydelig. Frk. Lydia Sørensen og Fru Secher er godt paa deres Plads, det samme gjælder om Hr. Benj. Pedersen, men egentlig Lejlighed til at vise deres Kunst have kun de først nævnte Skuespillere, — at Ensemblet falder saa godt ud, tyder saa igjen paa, at hver gjør sit. Iscenesættelsen er meget god, Tableauet ide dødsdømtes Fængsel« virkningsfuldt, men det vilde sikkert gjøre endnu tnere Indtryk, hvis man undlod at lade Borgere og Borgerinder (baade siore og smaa) strømme ind for at være Tilskuere ved de dødsdømtes Bortførelse, i alt Fald var de truende Næver noget parodiske. Gadeoplobet i sidste Tableau log sig bedre ud. Denne Løsning paa Knuden er digtet til her hjemme, en Indrømmelse til Publikum, som man nu modtager lidt tvivlende, men som del store Publikum sikkert vilde have forlangt, hvis den ikke var gjort, da det ikke holder af at se Dyden bukke under.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, S• Sal.

Johannes Magnussen træfles i Reglen hver Søgnedag mellem

2 og 3 Studiestræde 16, 2. Sal.

Indleveres «noi .nden Omdag Kl. 2.

Bekj endtgj ørelser.

Indlevere» til Br ir. Salmonur.. Holbergsgade 3. Telefon Nr. 34.4__

Pressens Udtalelser om

HEXEPRÆSTEN.

Iblandt de talrige fra forskjellige Lande indførte Boger, der er kommet frem til dette Aars Julemarked, er der næppe nogen, der i højere Grad end Hoffmanns Noveller egner sig til al trænge igjennem i vide Kredse, heller ikke mange, som bedre fortjener at modtages med Opmærksomhed. Det er kun fire Noveller, og smaa Arbejder er de alle; hver af dem er imidlertid et virkeligt Kunstværk, sikkert komponeret over en ny og smuk Idé og gjennemført i det enkelte med overordentlig Omhu 02 med den fineste Smag. — Hexepræsten« er Bogens Hovedstykke; den behandler ei nyt og interessant Emne med en saa gribende Kraft, at man under Læsningen mindes om en af vor egen Literaturs kosteligste Perler, Blichers En Landsbydegns Dagbog , tned hvilken den ved sin Form og Stil har en Del tilfælles. 1 Form al" en Række Breve og personlige Optegnelser iiver den et Billede fra den forfærdelige Hexeforlolgelsernes Tid i Tyskland kort efter Reformationens Indforelse; den, som indirekte skildrer sig selv i disse Papirer, er en Slags Inkvisitor, en Stettiner Præst, hvis Ord har en saa sælsom Magt over de for Troldom fængslede Kvinder, at de derved tvinges til at vedgaa den Brude, de anklages for. Vidt omkring over hele Pommern breder hans Ry sig, hin kaldes snart til den ene, snart til den anden By for at bringe de forstokkede Hexe til Bekjendelse, og inden lang Tids Forlob har han fort en Mængde af dem paa Baalet. Selv lider han, som er en mild og elskelig Karakter, blod og kjærlig af Natur, under denne sin Virksomheds haarde Kvaler; han ynkes inderlig over de stakkels Kvinder, naar han sér dem i Bødlernes Hænder, men saa beder han til Gud og faar saa ny Styrke til den Gjerning han tror sig overdragen fra det hoje, til Kampen mod Djævlen og dennes Redskaber; ingen anden end den onde selv kan det jo være, der frister ham til af syndig Medlidenhed at svigte det hellige Kald. hvortil de prægtige Kræfter er ham forundte. Saa^kommer Katastrofen, hvori har, gaar til Grunde; hans Ojne aabnes paa rystende Maade — den, han har elsket højst af alle, bidrager han til at faa dømt

som Hex, men da han mødes med

hende i Fængslet, bliver hendes Uskyldighed hatn aabenbar, og--

— saa er de alle dode uskyldige! Endnu en Gang viser hans Ord da sin Magt; da han for sidste Gang taler til Folket, bekjender sin uhyre Vildfarelse og vækker sine Tilhorere til Erkjendelse af, at de dømte Kvinder er omkomne brodefri, stormer Mængden Fængslet, udfrier Fangerne, og slaar Øvrighedspersonerne ihjel; selv maa han da lide Døden som Oprørsstifter. Det er, som man vil se, ei ægle tragisk Emne, Hoffmann her har fundet, og han har behandlet det i en Stil, som er det værdig; den psykologiske Skildring er gjennemført med sjælden Styrke, og den antikverede Sprogtone fastholdt paa en Maade, der ikke lidet bidrager til den betagende Virkning, Digterværket gjør. Oversætteren har her ialt en vanskelig Opgave at løse; han har magtet den ined ualmindelig Dygtighed. — Den anden Fortælling Ærkeenglen Mikael , er et mindre storslaact, tnen ikke mindre fint og ejendommeligt Arbejde, udmærket baade sotn Vidnesbyrd om Forfatterens Kompositionsevne og fremragende Fortællekunst og ved det Lune, hvormed især den kvindelige Hovedperson ei' skildret i al sin pudserlig naive Værdighed. — Ogsaa Fotinissa.« er et helt originalt Kunstværk, i hvilket del dog maaske skorter Slutningsmomentet lidt paa Holdning ... — Peerke Ira Helgoland« er en smukt udfort, omend nogen slcizzeagtig Fortælling, hvor især Billedet afden unge Kone, der har lorekominet sin Mand saa ubetydelig, men som dog viser Kratt nok til i et afgjørende Øjeblik at frelse baade hans og andre Mænds Liv, staar klart og smukt. - Hoffmans Novellerer, om man vil, gammeldags Kunst; de har af den • moderne intet uden den gjennemførte Karakter-skildring. Men der er jo endnu et Publikum, der elsker Poesien for dennes egen Skyld, og i dette vil de sikkert linde taknemmelige Læsere.«

» Morgenbladet

Forfatteren fortæller smagfuldt og interessant og blander sin Stils Farver just saaledes, som de Tidsaldre, hvorfra han henter sit Stof, kræver. Hojst naar han dog i den Novelle, efter hvilken Samlingen har faaet Navn, Hexepræsten , der giver en tin, psykologisk Karakteristik af en fanatisk stettinsk Præst, hvis, om man saa tør sige, magnetiserende Personlighed aftvinger den ene Kvinde efter den anden Tilstaaelsen om at have staaet i Forhold til den onde, hvorefter den nidkjære Præst lader dem brænde som Heve. Gribende er Omslaget

hos den unge Præst skildret, da Sloret falder fra hans Øjne, og han indser, at det er lutter uskyldige, han har bragt paa Baalet. En egen Tiltrækningskraft har Fortællingen ved at være "meddelt i Form af Breve fra Hexepræsten selv til en Embedsbroder. Forfatteren, der i alle Fortællingerne, som alt anført, viser sig som en øvet Stilist, har her gjort et virkeligt Kunststykke ved i disse Breve til de mindste Enkeltheder at efterligne Datidens snirklede Skrivemaade uden derfor at berøve dem det Skjær af Naivitet og Troskyldighed, som trods alle Vildfarelser hviler over Hovedpersonen. Oversætteisen er god. *

j Dagbladet«.

Vi have med største Interesse gjennemlæst denne Bog oe igjennem dens fire Fortællinger stiftet Bekjendtskab med en Forfatter* af hvem, saavidt vides, intet tidligere er oversat paa dansk. Vi vide ikke, om han er ung eller gammel, om han har skrevet meget eller lidet, men hans Noveller vise, at han er en Mand med et ikke almindeligt Talent, ned en sjælden poetisk Begavelse og en udpræget Evne for fin og dyb psykologisk Skildring. — Den'förste og største Fortælling, ; "Hexepræsten«, er en gribende, i Dagbogsform affattet Skildring af en stakkels fanatisk, af Hexeforfølgelsesvanvidet besat Geistligs Sjæleliv; med stor og ægte Kunst lader Forfatteren ham i et Sprog og en Fremstilling, der tober dybtgaaende Studier i det tode Aarhundredes Literatur og et intimt Kjendskab til hin Tids hele aandelige Tilstand, aflægge sine Bekjendelser om sin forfærdelige Virksomhed som nidkjær Hexeforfølger, indtil lian faar Øjnene op for den frygtelige Vildfarelse, hvori han har svævet, og bliver til en Oprører imod den i Djævletro og Vankundighed forblindede Øvrighed, hvis tro og lydige Tjener han hidtil har været. Den hele Fortælling, der i mangt og meget minder oin Sten Blichers klassiske En Landsbydegns Dagbog 0» giver et i al sin Uhyggelighed slaaende sandt Tidsbillede fra en af de sørgeligste Perioder i den menneskelige Forvildelses Historie, er en lille Perle, der i rent æsthetisk Værd opvejer hundreder af moderne realistiske Fremstillinger. Ogsaa i de tre andre Fortællinger Ærkeengelen Mikael , Fotinissa og Peerke fra Helgoland- viser

Hoffmann sig som en Novelleforfatter af første Rang; Prisen bærer vel »Ærkeengelen Mikael«, en ualmindelig yndefuld og tned et eget Præg af gediegen, om Novellens gamle Mestre mindende Humor, fortalt Historie fra Renaissancetidcn. Oversættelsen er i enhver Henseende fortrinlig, og særlig er det lykkedes Hr. Magnussen i Hexepræsten-. at give Sproget det rette gammeldags Præg..

»Dagens Nyheder«.

forlæggere: BRDR. SALMONSEN.

redaktører: OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING. NORDISK UGEBLAD

8. Februar 1885

} Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sendag.

Nr. 19.

Indledningsforedrag

til et Filosofisk Kursus for unge studerende.

Deu I. September 1884. Af Professor, Dr. phil. Harald Høffding.

IX

'a det er den første Dag, De færdes paa Universitetet, bør mit første Ord til Dem være et: Velkommen her, og jeg vil mest passende kunne anvende vor første Time til at tale om, hvilken Betydning det har — eller burde have — at komme til Universitetet.

Et Universitet er baade en videnskabelig Højskole og en Skole for Uddannelse til praktisk Virksomhed af forskjellig Art. De Fortrin elier Fejl, et Universitet til en given Tid frembyder, bero paa den mere eller mindre heldige Maade, paa hvilken det formaar at løse disse Opgaver, hver for sig og i Forbindelse med hinanden. Man vil ikke kunne nægte, at der er en naturlig Forbindelse mellem de to Opgaver. Saa snart det menneskelige Liv har naaet en vis Grad af Udvikling, faar sammenhængende, videnskabelig Erkjendelse en større og større praktisk Betydning for det. Det er ved Erkjendelse, at vi beherske Naturen, og kun ved Erkjendelse kan det menneskelige Liv selv føres fremad.

Selv om man vilde skille de to Opgaver ad og henlægge dem til forskjellige Anstalter, vilde den samme Dobbelthed af theoretisk og praktisk interesse dog stadig gjøre sig gjældende bos de unge studerende, der komme til Universitetet.

Ved den praktiske Interesse tænker jeg her ikke paa Lysten til et materielt Udbytte, i Form af et godt Embede for Ex. Det er ganske vist ikke nok at have noget at leve for, man maa ogsaa have noget at leve af. Men hos det ideelt sindede

Menneske gaar Hovedonsket ud paa en Livsvirksomhed, i hvilken han kan udvikle og anvende sine Evner og Kræfter saaledes, at han derved tillige kan arbeide for det menneskelige Livs Fremgang i en større eller mindre Kreds. Udsigten til en praktisk Virksomhed paa Grundlag af den ved videnskabeligt Studium vundne Kundskab er et fuldt berettiget Motiv til Universitetsstudium. I det sunde Liv ere Tanker og Vilje ej isolerede Kræfter; tværtimod, det personlige Liv er des fuldkomnere, jo mere den Indsigt, Tanken har vunden, kan omsættes til Viljens Gjerning.

Men skjønt dette Motiv er fuldt berettiget, vil det dog hos den rette studerende— i hvert Tilfælde efterhaanden — underordnes et andet Motiv. Dersom Studiet dyrkes og ledes paa rette Maade, maa det, selv om det fra først af valgtes af praktiske Motiver, blive Gjenstand for Interesse og Glæde for dets egen Skyld. Dersom den studerendes egne aandelige Kræfter komme til at virke, er det umuligt andet, end at han maa lære at kjende den intellektuelle Glæde, den stille og klare Følelse, som opstaar ved Tilfredsstillelse af en af de ædleste Drifter i den menneskelige Natur: Driften til at søge Sandheden for Sandhedens egen Skyld. Ved enhver naturlig og kraftig Brug af vore Evner er der en Følelse af Tilfredsstillelse, især naar vi magte Modstand og Hindringer og føie, at vi komme det Maal nærmere, vi have sat os. Den intellektuelle Glæde faar sit særegne Præg ved den stigende Klarheds Sejr overNr. 18. I-IJEMME

Uvished og Selvmodsigelser, og ved Blikkets Udvidelse til stedse nye Horisonter, der dukke op under Tankearbejdets Fremgang.

Det skal ikke dølges, at ikke blot stor Glæde, men ogsaa stor Smærte kan opstaa ved Driften til at tænke og forske. Indre og ydre Hindringer, Modstand dels fra Sagens Vanskeligheder, dels fra egen Evnes Ufuldkommenhed kunne gjøre Arbejdet surt, og det er sikkert, at den, der føler en levende Stræben efter Sandhed og Klarhed, tillige har Kilder til Skuffelse og Sorg, som andre slippe for. Tvivl og Vildfarelse bringe os i Splid med os selv og med andre: og selv hvor vi ere paa den rette Vej, kan Miskjendelse og Modsigelseslyst fra andres Side gjøre Vejen trang. Men for en saadan Pris kjøbes nu en Gang enhver betydningsfuld Glæde, og hvo som intet vover, intet vinder.

Det er desuden ej blot for sin egen Tilfredsstillelses Skyld, den forskende bor stræbe. Den intellektuelle Glæde skal ikke være — hvad den ganske vist ofte er — en egoistisk eller dog en aandsaristokratisk Følelse. Sandheden er ingen Privatejendom. Den forskende vil ledes af den Overbevisning, at dersom det lykkes ham at naa til en ny Erkjendelse, vil den være et fadles Gode, eier mere eller mindre forøger Slægtens aandelige Kapital, og i denne Overbevisning bevarer han Sammenhængen med Livet. Midt i sin Erkjendelsesglæde glemmer han ikke, at han opfylder en social Pligt; han føler sig som en Spejder, der er sendt ud for at skaffe Kundskab om en Egn og bringe Beretning om den tilbage til dem, der ikke kunne faa den at se med egne Øjne. Denne Følelse giver Forskeren Tryghed og lader ham gaa sin ofte ensomme Gang med Tillid og Fortrøstning.

Men sætte vi ikke her Maalet for højt? At være Student og gjennemgaa et Universitetskursus er jo dog ikke det samme som at være Videnskabsmand! — Det falder ganske vist ikke i enhvers Lod at finde nye Tanker og gjøre nye Opdagelser. Men Selvstændighed i Forsken og Studium kan der være uden det. Det gjælder ved videnskabeligt Studium først og fremmest om selvstændig Tilegnelse; kun paa Grundlag af den kan videre gaaende Udfinden og Opdagen gaa for sig. I det frie, selvstændige Forhold til Videnskaben som den er, ligger Spiren til Fremtidens Videnskab. Den selvstændige Tilegnelse er umulig uden at vi arbejde med vore egne Kræfter; ogsaa den vækker Erkjendelsesglæden, idet den udvikler vor Sans og udvider vor Horisont.

Ved den større Selvstændighed i Arbejdet adskiller Studiet ved Universitetet sig fra Læsningen i Skolen. Hvor denne Forskjel ikke træder bestemt nok frem, vil det dels kunne være Universitetslærernes Skyld, dels de studerendes. Naar man i et Universitetsfag ser de fleste Studerende læse med en Manuduktør, af hvem de faa Lektie for fra Dag til Dag. lige som i Skoletiden, vil der i Reglen være en Fejl i den Maade, paa hvilken Faget foredrages; der

gjøres fra Lærerens Side ikke nok for at hjælpe Tilhoreren med Tilegnelsen af det foredragne. Men det vil ogsaa ofte skrive sig fra, at de studerende sky det Opbud af Energi, som udfordres til at arbejde paa egen Haand, og hellere gaa i Ledebaand, idet de vælte Ansvaret over paa en anden. Eller skulde det være at forklare af. at Skoleerindringerne staa i saa tiltrækkende et Lys, at man søger at gjöre Studiet saa ligt med Skolelæsningen som muligt?

Vi, som arbejde sammen her ved Universitetet. Lærere og Tilhørere, have hver fra sin Side den Pligt at bidrage til, at det videnskabelige Liv kan udfolde sig saa rigt og dygtigt som muligt. Jeg har nærmest talt om den studerendes Pligt, og jeg skal ikke her nærmere gaa ind paa den akademiske Lærers Pligter, men vil i denne Sammenhæng kun bemærke, at jo bedre den studerende fra sin Side udfylder sin Plads, med des større Frihed vil han kunne benytte den studerendes Ret til at øve Kritik over hvad der bydes ham her ved Universitetet. Ret og Pligt ere lier nøje knyttede til hinanden.

Ogsaa i en anden Henseende adskiller Universitetsstudiet sig fra Skolearbejdet. Medens Skolen tilsigter en mere eller mindre encyklopædisk Dannelse, skal der ved Universitetet vælges et specielt Fag. Overgangen fra Skolen til Universitetet har derfor ikke blot sin Vanskelighed i, at der nu skal arbejdes paa en anden, mere selvstændig Maade; men for mangen ung studerende er der en stor Vanskelighed ved at faa truffet sit Valg. Under lykkelige Vilkaar er der Harmoni mellem Lyst og Evne, og Lysten peger i en bestemt Retning. Men saaledes er det ikke altid, og kan ikke være det i en Alder, hvor man hverken kender Livet eller sig selv. Ofte kunne baade Lyst og Evne slumre og behøve Tid og særlig Paavirkning for at ytre sig. Det gjælder under saadanne Omstændigheder paa en Gang om ikke at forhaste sig og ikke at spilde Tiden. Et Valg kan blive skæbnesvangert, naar det gjøres i Blinde, men paa den anden Side sløves baade Karakter og Evner ved, at man gaar uden bestemt Maal. Det bedste vil være at stille sig en foreløbig Opgave. Vil man ikke prøve et af de forskjellige Fag foreløbig, saa anvende man Tiden til sin almindelige aandelige Uddannelse. Hovedsagen er, atman arbejder, bruger sine Kræfter; et virkeligt Arbejde er aldrig ganske spildt.

Men selv afset fra Vanskeligheden ved at vælge, er der noget misligt ved Overgangen fra Skoleundervisningen i de mange forskjellige Fag til det specielle Universitetsstudium. I Skoien staar det ene Fag ved Siden af det andet uden indre Forbindelse og Sammenhæng; og derfra skrides der saa til en Specialitet, der ofte bortdrager Sans og Interesse fra alle andre Sider af Livet og Videnskaben.

Det filosofiske Kursus, som er det eneste, der er fælles for alle studerende, har den Betydning at minde dem om, at de ogsaa bør bruge disse Studieaar til deres almindelige aandelige Uddannelse, Bidrag til en saadan Uddannelse vil den, der foler239 I

Trang i den Retning, kunne skaffe sig paa forskjellige Maader. Han vil kunne benytte den Undervisning, der gives ved Universitetet i Literatur og Kunsthistorie, i Sprog, Historie og andre Videnskaber. Naar kun et filosofisk Kursus er foreskrevet som Pligt, kommer det af det særegne Forhold, i hvilket Filosofien staar til de andre Videnskaber.

Det er et Tegn paa Videnskabens FYemskriden, at den deler sig i saa mange specielle Forgreninger, af hvilke enhver for sig er tilstrækkelig til at lægge Beslag paa et Menneskes Tid og Kraft. Men trods denne Forgrening i Specialiteter er og bliver Videnskaben dog én i sit Udspring og i sine sidste Resultater. — Én i sit Udspring: thi al videnskabelig Forsken er menneskelig Aandsvirksomhed, og de Love og Udviklingsbetingelser, der gjælde for det menneskelige Aandsliv, maa derfor ogsaa kaste Lys over Videnskabens Natur og Betydning. P-t af de Hovedproblemer, om hvilke den nyere Filosofi har koncentreret sig, er netop det om den menneskelige Erkjen-delses Udspring, Natur, Gyldighed og Rækkevidde. En Undersogelse heraf danner en passende Indledning til det specielle Studium. — Bin i sine Resultater: thi saa længe den spredte Kundskab ikke er bragt i indre Sammenhæng, er Videnskabens Maal ikke naat. Det Maal, henimod hvilket den videnskabelige Erkjendelse

styrer, er en almindelig Verdensanskuelse, hvor de specielle Videnskabers Resultater ere sammenarbejdede til et Hele. Dette Maal vil naturligvis stedse staa som et Ideal, der ikke fuldt kan virkelig-gjores; men det er Filosofiens Opgave at prove,

hvor vidt den Erkjendelse, vi til den givne Tid raader over, nærmer sig til dette Ideal. — Endelig har Filosofien den Opgave at undersoge, i hvilket Forhold vor Erkjendelse staar til de andre Sider af det aandelige Liv, — Følelsens og Viljens Liv, — hvor vidt den tilfredsstiller disses Behov, eller om helt nye Principer og Synspunkter her gjøre sig gjældende.

Det filosofiske Kursus har ikke til Øjemed at gjöre de studerende til Filosofer af Fag eller at føre dem ind i noget bestemt System. Det skal orientere dem med Hensyn til nogle af de almindelige Problemer, som ligge ved Roden af al Videnskab. Dette Maal ville vi søge at naa ved at gjennemgaa Hovedafsnit af Psykologi og Logik saa vel som af den nyere Filosofis Historie. Vi ville i Psykologien studere den Maade, paa hvilken det menneskelige Bevidsthedsliv udvikler sig fra sine første, elementære Former til de hojere Former for Tanke, Følelse og Vilje, og de almindelige Love og Betingelser, denne Udviklingsgang er underlagt. Vi ville i Logiken studere de Principer, al videnskabelig Tænken hviler paa, og de Grundformer, Tænkningen maa fyldestgjøre, dersom den skal have Gyldighed. Vi ville endelig gjöre Bekjendtskab med den nyere Tids vigtigste Forsøg paa at bestemme Erkjendelsens Grænser og Omfang og paa at forme en videnskabelig Verdensanskuelse. Ad disse forskjellige Veje ville vi søge at lose den Opgave, der er stillet os, og Forsøget vil sikkert falde heldig ud, naar vi arbejde i Fællesskab og med god Vilje fra begge Sider.

Paa Jærnbanegaarden.

Digt at' Giosué Carducci. Oversat fra Italiensk af S. Schandorph.

Giosué Can/utel. fodt 1836, er det moderne Italiens förste I.ynker. Han tilhragte sin Barndom i Maremtnerne ved Pisa, hvor lians Kader praktiserede som Land læge. 1S5S debuterede han med kritiske Afhandlinger over de store Repræsentanter for den revolutionære Poesi i Italien, f. Ex. Alfieri og Giusti. Kra 1861 har han været Professor i italiensk Literatur i Bologna. Psevdonymt udviklede Carducci sit poetiske Program i »Ilymnc til Satan», hvori lian fejrer den fornægtende mefistofeliske Aand som den. alt Fremskridt udgaar fra. Digteren vandt begejstret Tilh.tng og fanatisk Fjendskab. Efter cn Række udmærkede Afhandlinger over de gamle italienske Digtere, soin han med stor Lærdom tegnede paa en almindelig kulturhistorisk Baggrund, udgav Carducci sin Digtsamling »Barbariske Oder«, som indeholder det her oversatte Digt. Den Samling gjorde Carducci til Hovding for en hel Digter'kole. i Italien kaldes dens Retning Verisme. Digteren arbejdede i folgende

Uh — hvor dovent glor dog Lygterne bag ved den aandløse Række af Træer! Gjennem Grene, som drypper af Uegnen, gabe de ned mod hver blinkende Vandpyt.

Hvinende hæsligt fløjter Signalet presset af Dampen. Efteraarsmorgnen blytung og graa sig breder og fylder det hele Rum som en uhyre Jætte.

Samlinger videre i samme Retning. Det er ikke alene, hvad vi kalder Realisme og Naturalisme, Carducci lægger an paa. lian er ikke alene Antiromontiker i Livsanskuelse og i Kunstform i Almindelighed, han vil trodse en antikiserende klassisk Form frem i den moderne italienske Lyrik; han ser i Romantiken cn kristelig Poesi, og Kristendommen er efter Carduccis Opfattelse Livsglædens og Klarhedens Fjende. Man har kaldt ham »en Fortsætter af Leopardis Nihilisme,« tier fra at være smertelig resigneret hos I-copardi, er bleven hensynslos agressiv hos den moderne Digter. Carducci er en ubarmhjærtig Modstander; men skaansellos Haan kan han hudflette sine Kjender. Den italienske Regjering har aldrig fortrædiget den revolutionær-socialistisk-sindede Digter; ikke alene beklæder han endnu sin Lærestol i Bologna, men er for et Par Aar siden dekoreret med en italiensk Ordens Kommandørkors.

Hvad iler Mylren i Mode, som skynder sig indpakket, tavs til de dunkle Koupeer? Er det mod Riger af ukjendte Smerter? Er det mod fjerne Forhaabningers Pinsler?

Du rækker adspredt Billetten, du Kjære, hen til Betjentens klangløse Saxeklip. Minder og Glæder fra svundne

Trang i den Retning, kunne skaffe sig paa forskjellige Maader. Han vil kunne benytte den Undervisning, der gives ved Universitetet i Literatur og Kunsthistorie, i Sprog, Historie og andre Videnskaber. Naar kun et filosofisk Kursus er foreskrevet som Pligt, kommer det af det særegne Forhold, i hvilket Filosofien staar til de andre Videnskaber.

Det er et Tegn paa Videnskabens FYemskriden, at den deler sig i saa mange specielle Forgreninger, af hvilke enhver for sig er tilstrækkelig til at lægge Beslag paa et Menneskes Tid og Kraft. Men trods denne Forgrening i Specialiteter er og bliver Videnskaben dog én i sit Udspring og i sine sidste Resultater. — Én i sit Udspring: thi al videnskabelig Forsken er menneskelig Aandsvirksomhed, og de Love og Udviklingsbetingelser, der gjælde for det menneskelige Aandsliv, maa derfor ogsaa kaste Lys over Videnskabens Natur og Betydning. P-t af de Hovedproblemer, om hvilke den nyere Filosofi har koncentreret sig, er netop det om den menneskelige Erkjendelses Udspring, Natur, Gyldighed og Rækkevidde. En Undersogelse heraf danner en passende Indledning til det specielle Studium. — Bin i sine Resultater: thi saa længe den spredte Kundskab ikke er bragt i indre Sammenhæng, er Videnskabens Maal ikke naat. Det Maal, henimod hvilket den videnskabelige Erkjendelse styrer, er en almindelig Verdensanskuelse, hvor de specielle Videnskabers Resultater ere sammenarbejdede til et Hele. Dette Maal vil naturligvis stedse staa som et Ideal, der ikke fuldt kan virkelig-gjores; men det er Filosofiens Opgave at prove,

hvor vidt den Erkjendelse, vi til den givne Tid raader over, nærmer sig til dette Ideal. — Endelig har Filosofien den Opgave at undersoge, i hvilket Forhold vor Erkjendelse staar til de andre Sider af det aandelige Liv, — Følelsens og Viljens Liv, — hvor vidt den tilfredsstiller disses Behov, eller om helt nye Principer og Synspunkter her gjøre sig gjældende.

Det filosofiske Kursus har ikke til Øjemed at gjöre de studerende til Filosofer af Fag eller at føre dem ind i noget bestemt System. Det skal orientere dem med Hensyn til nogle af de almindelige Problemer, som ligge ved Roden af al Videnskab. Dette Maal ville vi søge at naa ved at gjennemgaa Hovedafsnit af Psykologi og Logik saa vel som af den nyere Filosofis Historie. Vi ville i Psykologien studere den Maade, paa hvilken det menneskelige Bevidsthedsliv udvikler sig fra sine første, elementære Former til de hojere Former for Tanke, Følelse og Vilje, og de almindelige Love og Betingelser, denne Udviklingsgang er underlagt. Vi ville i Logiken studere de Principer, al videnskabelig Tænken hviler paa, og de Grundformer, Tænkningen maa fyldestgjøre, dersom den skal have Gyldighed. Vi ville endelig gjöre Bekjendtskab med den nyere Tids vigtigste Forsøg paa at bestemme Erkjendelsens Grænser og Omfang og paa at forme en videnskabelig Verdensanskuelse. Ad disse forskjellige Veje ville vi søge at lose den Opgave, der er stillet os, og Forsøget vil sikkert falde heldig ud, naar vi arbejde i Fællesskab og med god Vilje fra begge Sider.

Paa Jærnbanegaarden.

Digt at' Giosué Carducci. Oversat fra Italiensk af S. Schandorph.

Giosué Can/utel. fodt 1836, er det moderne Italiens förste I.ynker. Han tilhragte sin Barndom i Maremtnerne ved Pisa, hvor lians Kader praktiserede som Land læge. 1S5S debuterede han med kritiske Afhandlinger over de store Repræsentanter for den revolutionære Poesi i Italien, f. Ex. Alfieri og Giusti. Kra 1861 har han været Professor i italiensk Literatur i Bologna. Psevdonymt udviklede Carducci sit poetiske Program i »Ilymnc til Satan», hvori lian fejrer den fornægtende mefistofeliske Aand som den. alt Fremskridt udgaar fra. Digteren vandt begejstret Tilh.tng og fanatisk Fjendskab. Efter cn Række udmærkede Afhandlinger over de gamle italienske Digtere, soin han med stor Lærdom tegnede paa en almindelig kulturhistorisk Baggrund, udgav Carducci sin Digtsamling »Barbariske Oder«, som indeholder det her oversatte Digt. Den Samling gjorde Carducci til Hovding for en hel Digter'kole. i Italien kaldes dens Retning Verisme. Digteren arbejdede i folgende

Uh — hvor dovent glor dog Lygterne bag ved den aandløse Række af Træer! Gjennem Grene, som drypper af Uegnen, gabe de ned mod hver blinkende Vandpyt.

Hvinende hæsligt fløjter Signalet presset af Dampen. Efteraarsmorgnen blytung og graa sig breder og fylder det hele Rum som en uhyre Jætte.

Samlinger videre i samme Retning. Det er ikke alene, hvad vi kalder Realisme og Naturalisme, Carducci lægger an paa. lian er ikke alene Antiromontiker i Livsanskuelse og i Kunstform i Almindelighed, han vil trodse en antikiserende klassisk Form frem i den moderne italienske Lyrik; han ser i Romantiken cn kristelig Poesi, og Kristendommen er efter Carduccis Opfattelse Livsglædens og Klarhedens Fjende. Man har kaldt ham »en Fortsætter af Leopardis Nihilisme,« tier fra at være smertelig resigneret hos I-copardi, er bleven hensynslos agressiv hos den moderne Digter. Carducci er en ubarmhjærtig Modstander; men skaansellos Haan kan han hudflette sine Kjender. Den italienske Regjering har aldrig fortrædiget den revolutionær-socialistisk-sindede Digter; ikke alene beklæder han endnu sin Lærestol i Bologna, men er for et Par Aar siden dekoreret med en italiensk Ordens Kommandørkors.

Hvad iler Mylren i Mode, som skynder sig indpakket, tavs til de dunkle Koupeer? Er det mod Riger af ukjendte Smerter? Er det mod fjerne Forhaabningers Pinsler?

Du rækker adspredt Billetten, du Kjære, hen til Betjentens klangløse Saxeklip. Minder og Glæder fra svundne Aar rækker du ogsaa Tiden til Klipning.Nr. 15.

2 IO

Frem og tilbage, langs med det sorte Tog, Konduktorer sort indhyllede gaa med de matte, dæmrende Lygter og Stave i Haanden. Med dem de banke

haardt mod Jærnkjæder. Dumpt de gungre. Ekko af Lede vækker det hule tonløse Drøn saa dybt i mit Sind. Det smærter som Krampe i hver en Nerve.

Den Smækken med Døre, som lukkes, mig synes at være Forhaanelse mod mig. Signalet skriger den sidste Haan mig i Øret. Stordraabet klasker Regnen mod Ruderne.

Dybt fra Metalbringen Utysket pruster, stønner og dirrer, spiler de store Ildojne op og slynger i Mørket ud sin Rummet trodsende Hylen.

Se, hvor det farer, det Udyr! . . . Det bærer paa hæslige Vinger min Elskede med! Det blege, beslørede Hoved, som hilser tavs og bedrovet, svinder i Mørket.

Søde Ansigt — blegt — dog med Rosenskjær! I milde, i fredudstraalende Øjne! Hvide, sagtelig bojede Pande mellem de krusede Lokkers Blomsterflor!

I smilede til mig, da Livet svulmed vildt og yppigt i Sommerens Hede. Det glædede Junisolen at kysse Lokkernes Fylde og se sit Billed

gjenstraale, indfattet fint i Kastaniebrunt. — Og mine Drømme fletted en Straalekrans skjønnere selv end Solguldets Funklen trindt 0111 det unge, elskede Hoved.

Nu skal jeg hjem i Regnen og Mørket. Jeg ønsker, jeg kunde i dem flyde ud. Jeg raver som drukken; befoler mig selv, om ej jeg selv er et Drømmebilled.

Bladene falde — klamme og kolde, stumme og tunge! De ramme min Sjæl! Jeg tror, den Novembertaage for evig vil ruge om Alle i hele Verden!

Den altomkyüende Taage og Slud, den skikker sig bedst for et afstumpet Liv. Jeg vil — jeg vil synke hen! Jeg vil svøbe mig ind i en evig varende Lede.

Transatlantiske Rejseerindringer.

Af E. Pontoppidan.

I. St. Jan.

(Sluttet.)

Vejen forte os ind over en Højslette, hvor Plantagen Adrian ligger, den sidste Sukkerplantage paa Oen, men som nu ogsaa opgiver det utaknemmelige Sukkerror og gaar over til Græs. Det er sørgeligt at se en smuk O, der før Emancipationen havde en Mængde Plantager og ernærede 2400 Mennesker, nu reduceret til en Befolkning af 900, der lever usselt og fattigt i Hytter omkring i the bush. Negerne foretrække dette Liv fremfor at tjene Penge ved at arbejde i Sukkermarkerne, og maaske have de Ret. I et Klima, hvor Fornødenhederne ere faa, leve de lykkeligt og tilfreds af et Par Bananer og søde Kartofler, og forlange ikke mere af Tilværelsen.

Her paa St. Jan findes endnu mange, navnlig ældre Negere, der tale det paa sin Vis interessante og nu næsten uddode Kreolsprog. Det engelske Sprog er først i en forholdsvis sen Periode bleven det herskende Sprog paa de dansk-vestindiske Øer. Da for to Hundrede Aar siden de danske, hollandske, franske og spanske Kolonister her indførte Slaver fra

Afrika, dannede disse sig et Sprog, der var sammensat af lidt af hvert af de nævnte, mest dog af Hollandsk. Det er karakteristisk ved sin Mangel paa Grammatik. Negeren har Sprogtalent, for saa vidt som han hurtigt lærer de enkelte Ord og deres Betydning; han sætter dem saa simpelthen sammen uden at bekymre sig meget om Kjøn, Tal eller Bøjninger. Me kik de cavaj paa Kreolsk kan efter Omstændighederne betyde: Jeg ser eller saå eller vil se Hesten eller Hestene. Denne Simpelhed er gjennemgaaende i Taleformen, hvorimod i det trykte eller Højkreolske er indført noget mere Grammatik for Tydeligheds Skyld, f. Ex. mi ha kik: Jeg har set, mi sal kik: Jeg skal se. Missionærer og Præster lode nemlig trykke Katekismus, Salmebøger og endog det nye Testamente paa Kreolsk, og indtil langt ind i dette Aarhundrede prækedes i den dansk-kulørte Menighed paa dette Sprog. Nu tales det kun af de gamle Negere omkring i Afkroge paa Landet; den yngre Generation kan kun Engelsk, og om en Menneskealder vil Kreolsk være et uddødt Sprog. Det udmærker sig ved en Rigdom paa originale Ord-

Frem og tilbage, langs med det sorte Tog, Konduktorer sort indhyllede gaa med de matte, dæmrende Lygter og Stave i Haanden. Med dem de banke

haardt mod Jærnkjæder. Dumpt de gungre. Ekko af Lede vækker det hule tonløse Drøn saa dybt i mit Sind. Det smærter som Krampe i hver en Nerve.

Den Smækken med Døre, som lukkes, mig synes at være Forhaanelse mod mig. Signalet skriger den sidste Haan mig i Øret. Stordraabet klasker Regnen mod Ruderne.

Dybt fra Metalbringen Utysket pruster, stønner og dirrer, spiler de store Ildojne op og slynger i Mørket ud sin Rummet trodsende Hylen.

Se, hvor det farer, det Udyr! . . . Det bærer paa hæslige Vinger min Elskede med! Det blege, beslørede Hoved, som hilser tavs og bedrovet, svinder i Mørket.

Søde Ansigt — blegt — dog med Rosenskjær! I milde, i fredudstraalende Øjne! Hvide, sagtelig bojede Pande mellem de krusede Lokkers Blomsterflor!

I smilede til mig, da Livet svulmed vildt og yppigt i Sommerens Hede. Det glædede Junisolen at kysse Lokkernes Fylde og se sit Billed

gjenstraale, indfattet fint i Kastaniebrunt. — Og mine Drømme fletted en Straalekrans skjønnere selv end Solguldets Funklen trindt 0111 det unge, elskede Hoved.

Nu skal jeg hjem i Regnen og Mørket. Jeg ønsker, jeg kunde i dem flyde ud. Jeg raver som drukken; befoler mig selv, om ej jeg selv er et Drømmebilled.

Bladene falde — klamme og kolde, stumme og tunge! De ramme min Sjæl! Jeg tror, den Novembertaage for evig vil ruge om Alle i hele Verden!

Den altomkyüende Taage og Slud, den skikker sig bedst for et afstumpet Liv. Jeg vil — jeg vil synke hen! Jeg vil svøbe mig ind i en evig varende Lede.

Transatlantiske Rejseerindringer.

Af E. Pontoppidan.

I. St. Jan.

(Sluttet.)

Vejen forte os ind over en Højslette, hvor Plantagen Adrian ligger, den sidste Sukkerplantage paa Oen, men som nu ogsaa opgiver det utaknemmelige Sukkerror og gaar over til Græs. Det er sørgeligt at se en smuk O, der før Emancipationen havde en Mængde Plantager og ernærede 2400 Mennesker, nu reduceret til en Befolkning af 900, der lever usselt og fattigt i Hytter omkring i the bush. Negerne foretrække dette Liv fremfor at tjene Penge ved at arbejde i Sukkermarkerne, og maaske have de Ret. I et Klima, hvor Fornødenhederne ere faa, leve de lykkeligt og tilfreds af et Par Bananer og søde Kartofler, og forlange ikke mere af Tilværelsen.

Her paa St. Jan findes endnu mange, navnlig ældre Negere, der tale det paa sin Vis interessante og nu næsten uddode Kreolsprog. Det engelske Sprog er først i en forholdsvis sen Periode bleven det herskende Sprog paa de dansk-vestindiske Øer. Da for to Hundrede Aar siden de danske, hollandske, franske og spanske Kolonister her indførte Slaver fra

Afrika, dannede disse sig et Sprog, der var sammensat af lidt af hvert af de nævnte, mest dog af Hollandsk. Det er karakteristisk ved sin Mangel paa Grammatik. Negeren har Sprogtalent, for saa vidt som han hurtigt lærer de enkelte Ord og deres Betydning; han sætter dem saa simpelthen sammen uden at bekymre sig meget om Kjøn, Tal eller Bøjninger. Me kik de cavaj paa Kreolsk kan efter Omstændighederne betyde: Jeg ser eller saå eller vil se Hesten eller Hestene. Denne Simpelhed er gjennemgaaende i Taleformen, hvorimod i det trykte eller Højkreolske er indført noget mere Grammatik for Tydeligheds Skyld, f. Ex. mi ha kik: Jeg har set, mi sal kik: Jeg skal se. Missionærer og Præster lode nemlig trykke Katekismus, Salmebøger og endog det nye Testamente paa Kreolsk, og indtil langt ind i dette Aarhundrede prækedes i den dansk-kulørte Menighed paa dette Sprog. Nu tales det kun af de gamle Negere omkring i Afkroge paa Landet; den yngre Generation kan kun Engelsk, og om en Menneskealder vil Kreolsk være et uddødt Sprog. Det udmærker sig ved en Rigdom paa originale Ord-

sprog og Mundheld. Det synes overhovedet, som om Ordsprog ere en Taleform, der tilhorer et lavere Kulturstadium; en uudviklet Intelligens finder det lettere at iklæde sine Tanker en stereotyp Form, og derved undgaa det Arbejde hver Gang at udforme dem med Hensyn til det specielt foreliggende. Hos Negerne ere de fleste Ordsprog hentede fra Dyreverdenen eller andre dagligdags Forhold, som de stadigt have for Øje, og de vise sig her i Besiddelse af en naturlig, skarp Iagttagelsesevne. Saaledes horer man ofte: Wanneer Jecké sji flegon ha breek, him suk fo how geseiskap mi hundu (Naar Ferlehønen har brækket sin Vinge, søger han at holde Kompagni med Hønsene). Ellers ynde nemlig Ferlehonsenc at sætte sig op i Træerne, medens de almindelige Hons holde sig ved Jorden. Ligesaa: Kakerlaker no ha bestel na hundu sji cot (Kakelakker har intet at

bestille i Hønsehuset). Hønsene æde dem nemlig begjærligt. Naar en Person er udsat for et eller andet uden at vide deraf, siger Negeren: Water kok fo fes, fes no weet (Vandet er i Kog for Fisken, men den véd det ikke). »Een finger 110 ka fang lus behøver ingen Oversættelse eller Forklaring og er karakteristisk for en Race, der ligesom Aberne venskabeligt assistere hverandre i en Virksomhed, der hos mindre uldhaarede Folkeslag

besørges af en Tættekam. Cocro no bang Slang, Slang no bang Cocro (Krokodillen er ikke bange for Slangen o. s. v.) svarer nærmest til vort: den ene Ravn hugger ikke Øjet ud paa den anden. Disse Exempler kunde let forøges med flere, til Dels mindre høviske for civiliserede Øren, men ere i alt Fald tilstrækkelige til at give en Idé om Arten og ogsaa om Sprogets barnlige Simpelhed.

Ungdomsminder.

Novelle af Camillo Boito. Oversat fra Italiensk. Sluttet;

I det Øjeblik skete der en Forandring i mit Indre, alt blev styrtet omkuld og stillet paa Hovedet; min Kjærlighed havde forvandlet sig til Modbydelighed. Jeg stod atter ude paa Gaden. Jeg gik, uden at vide hvorhen; jeg trængte mig forbi Soldater, Baarer, fra hvilke man horte en sagte Jamren eller hoje Smertenshvin, forjagede Byfolk og ængstelige Bonder; der var ingen, der lagde Mærke til mig; jeg listede mig langs med Husene; jeg var helt i sort med et tykt Slor for Ansigtet. Jeg kom ud paa en Plads, Floden løb lige der forbi, og der var helt køligt. Man kunde knap skjelne Vandet i Mørket; jeg tænkte ikke et eneste Sekund paa Selvmord. Uden at jeg has'de mærket det, var der dukket noget op inde i mig, en mørk Tanke, som endnu kun var svævende, men lidt efter lidt greb den hele min Sjæl og bredte sig ud over alle andre Tanker og Følelser; det var Tanken om Hævn. Jeg havde gjort alt for det Menneske, jeg havde levet for ham, jeg havde stolet paa ham, og han gav nu sin Kjærlighed og sine Kjærtegn til en anden. Alt, hvad jeg havde set og hort, viste sig igjen for mig; jeg saå endnu en Gang disse Lavheder. Usling! Jeg trodser alt for at komme til ham, Farer, Besværligheder; jeg udsætter mit Rygte for hans Skyld, jeg kommer for at hjælpe og trøste ham, og saa gjenfinder jeg ham smukkere end nogen Sinde før, men i en anden Kvindes Favn. Og han og hans Elskerinde, som skylder mig alt, de kappes om at for-haane mig, gjøre Nar af mig og le af mig. Det er mig, som betaler deres Orgier; og den lyshaarede Tøs gjør sig Umage for at være smukkere end jeg, og han, han erklærer selv, at hun er langt smukkere.

Jeg satte mig paa Bolværket ved Floden, men jeg kunde ikke faa Ro; jeg gik igjen ind i Gaderne, jeg var ved at falde om af Træthed, da jeg intet havde nydt i de sidste 18 Timer. Jeg stod udenfor en lille Restavration, jeg saä der ind, jeg syntes ikke der var nogen. Da jeg var kommen der ind, salte jeg mig hen i den mørkeste Krog og forlangte noget at spise. I den anden Ende af Stuen sad der to Officerer og røg og snakkede.

Lidt efter kom der to andre ind, en ganske ung Fyr og en ældre, undersætsig Mand; han havde en kort Pibe med et enormt Hovede i Munden, han pustede tykke Røgskyer ud, som kredsede om Lamperne og steg op mod Loftet, for at gjøre det endnu sortere. Den unge Officer gik strax hen for at hilse paa de to første. Jeg hørte, at han sagde:

»Nu har jeg set 42 dø under Kirurgernes Instrumenter; de kastede med Arme og Ben, som om de spillede Boldt, de forbandt og lappede paa Hovederne. '

»De skulde hellere lappe vore Generalers Hoveder, brummede han med Piben.

Der var ingen, der havde opdaget mig. En ung Pige, der saå ud som en Modehandlerinde, kom alene ind og satte sig hen hos den unge Officer, hun sagde højt: »Du giver vel en Kaffe?« En af Officererne sagde til hende: Jeg kan hilse dig fra din Ven Remigio.-»Saa, hvornaar har du set ham?« : I Dag, jeg var oppe hos ham, Giustina var der; kjender du hende?«

Jo, hende, den blonde, med de tre forlorne Tænder?« »Det har jeg aldrig vidst af.«

»Se rigtig efter næste Gang. Naa, hvordan gaar det saa med Remigio?«

»Han har stadig lidt ondt i Benet, det er stift, han halter lidt, men det er det hele. Det har saamænd været et velsignet Ildebefindende. Medens vi andre maa trække om med Fare for Liv og Lemmer, i en skrækkelig Hede, sultne og tørstige, saa nyder han Livet, spiser, drikker og har Penge nok.« »Hvor skulde han faa dem fra.« »Fra en Dame.i »En eller anden gammel Nar.«

Nej, min lille Veninde, en ung og smuk Dame, gift med en Millionær, Grevinde og dødelig forelsket i ham.« »Og hun giver ham Penge?« Ja, og det ikke saa faa.« r Det sølle Fæ.«

sprog og Mundheld. Det synes overhovedet, som om Ordsprog ere en Taleform, der tilhorer et lavere Kulturstadium; en uudviklet Intelligens finder det lettere at iklæde sine Tanker en stereotyp Form, og derved undgaa det Arbejde hver Gang at udforme dem med Hensyn til det specielt foreliggende. Hos Negerne ere de fleste Ordsprog hentede fra Dyreverdenen eller andre dagligdags Forhold, som de stadigt have for Øje, og de vise sig her i Besiddelse af en naturlig, skarp Iagttagelsesevne. Saaledes horer man ofte: Wanneer Jecké sji flegon ha breek, him suk fo how geseiskap mi hundu (Naar Ferlehønen har brækket sin Vinge, søger han at holde Kompagni med Hønsene). Ellers ynde nemlig Ferlehonsenc at sætte sig op i Træerne, medens de almindelige Hons holde sig ved Jorden. Ligesaa: Kakerlaker no ha bestel na hundu sji cot (Kakelakker har intet at

bestille i Hønsehuset). Hønsene æde dem nemlig begjærligt. Naar en Person er udsat for et eller andet uden at vide deraf, siger Negeren: Water kok fo fes, fes no weet (Vandet er i Kog for Fisken, men den véd det ikke). »Een finger 110 ka fang lus behøver ingen Oversættelse eller Forklaring og er karakteristisk for en Race, der ligesom Aberne venskabeligt assistere hverandre i en Virksomhed, der hos mindre uldhaarede Folkeslag besørges af en Tættekam. Cocro no bang Slang, Slang no bang Cocro (Krokodillen er ikke bange for Slangen o. s. v.) svarer nærmest til vort: den ene Ravn hugger ikke Øjet ud paa den anden. Disse Exempler kunde let forøges med flere, til Dels mindre høviske for civiliserede Øren, men ere i alt Fald tilstrækkelige til at give en Idé om Arten og ogsaa om Sprogets barnlige Simpelhed.

Ungdomsminder.

Novelle af Camillo Boito. Oversat fra Italiensk. Sluttet;

I det Øjeblik skete der en Forandring i mit Indre, alt blev styrtet omkuld og stillet paa Hovedet; min Kjærlighed havde forvandlet sig til Modbydelighed. Jeg stod atter ude paa Gaden. Jeg gik, uden at vide hvorhen; jeg trængte mig forbi Soldater, Baarer, fra hvilke man horte en sagte Jamren eller hoje Smertenshvin, forjagede Byfolk og ængstelige Bonder; der var ingen, der lagde Mærke til mig; jeg listede mig langs med Husene; jeg var helt i sort med et tykt Slor for Ansigtet. Jeg kom ud paa en Plads, Floden løb lige der forbi, og der var helt køligt. Man kunde knap skjelne Vandet i Mørket; jeg tænkte ikke et eneste Sekund paa Selvmord. Uden at jeg has'de mærket det, var der dukket noget op inde i mig, en mørk Tanke, som endnu kun var svævende, men lidt efter lidt greb den hele min Sjæl og bredte sig ud over alle andre Tanker og Følelser; det var Tanken om Hævn. Jeg havde gjort alt for det Menneske, jeg havde levet for ham, jeg havde stolet paa ham, og han gav nu sin Kjærlighed og sine Kjærtegn til en anden. Alt, hvad jeg havde set og hort, viste sig igjen for mig; jeg saå endnu en Gang disse Lavheder. Usling! Jeg trodser alt for at komme til ham, Farer, Besværligheder; jeg udsætter mit Rygte for hans Skyld, jeg kommer for at hjælpe og trøste ham, og saa gjenfinder jeg ham smukkere end nogen Sinde før, men i en anden Kvindes Favn. Og han og hans Elskerinde, som skylder mig alt, de kappes om at for-haane mig, gjøre Nar af mig og le af mig. Det er mig, som betaler deres Orgier; og den lyshaarede Tøs gjør sig Umage for at være smukkere end jeg, og han, han erklærer selv, at hun er langt smukkere.

Jeg satte mig paa Bolværket ved Floden, men jeg kunde ikke faa Ro; jeg gik igjen ind i Gaderne, jeg var ved at falde om af Træthed, da jeg intet havde nydt i de sidste 18 Timer. Jeg stod udenfor en lille Restavration, jeg saä der ind, jeg syntes ikke der var nogen. Da jeg var kommen der ind, salte jeg mig hen i den mørkeste Krog og forlangte noget at spise. I den anden Ende af Stuen sad der to Officerer og røg og snakkede.

Lidt efter kom der to andre ind, en ganske ung Fyr og en ældre, undersætsig Mand; han havde en kort Pibe med et enormt Hovede i Munden, han pustede tykke Røgskyer ud, som kredsede om Lamperne og steg op mod Loftet, for at gjøre det endnu sortere. Den unge Officer gik strax hen for at hilse paa de to første. Jeg hørte, at han sagde:

»Nu har jeg set 42 dø under Kirurgernes Instrumenter; de kastede med Arme og Ben, som om de spillede Boldt,

de forbandt og lappede paa Hovederne. '

»De skulde hellere lappe vore Generalers Hoveder, brummede han med Piben.

Der var ingen, der havde opdaget mig. En ung Pige, der saå ud som en Modehandlerinde, kom alene ind og satte sig hen hos den unge Officer, hun sagde højt: »Du giver vel en Kaffe?« En af Officererne sagde til hende: Jeg kan hilse dig fra din Ven Remigio.-»Saa, hvornaar har du set ham?« : I Dag, jeg var oppe hos ham, Giustina var der; kjender du hende?«

Jo, hende, den blonde, med de tre forlorne Tænder?« »Det har jeg aldrig vidst af.«

»Se rigtig efter næste Gang. Naa, hvordan gaar det saa med Remigio?«

»Han har stadig lidt ondt i Benet, det er stift, han halter lidt, men det er det hele. Det har saamænd været et velsignet Ildebefindende. Medens vi andre maa trække om med Fare for Liv og Lemmer, i en skrækkelig Hede, sultne og tørstige, saa nyder han Livet, spiser, drikker og har Penge nok.« »Hvor skulde han faa dem fra.« »Fra en Dame.i »En eller anden gammel Nar.«

Nej, min lille Veninde, en ung og smuk Dame, gift med en Millionær, Grevinde og dødelig forelsket i ham.« »Og hun giver ham Penge?« Ja, og det ikke saa faa.« r Det sølle Fæ.«

Remigio kalder hende for sin Messalina. Han har ikke"

fortalt mig hendes Efternavn, men han har sagt mig, at hun er fra Trento og hedder Livia. Er der ingen her, der er kjendt i Trento?«

Den unge Officer sagde:

Jeg skal forhøre mig om hende og fortælle eder alting. Grevinde Silvia var det jo, ikke sandt ?«

»Nej Livia, Livia, husk det nu.

Den lille Modehandlerinde begyndte igjen:

»Men hør, sig mig, er Remigio virkelig syg?.

»Ja vist er han syg. Du kan nok begribe, at man ikke kan bestikke 4 Læger: én fra Remigios Regiment, én, som Generalen har sendt fra et andet Regiment, og to fra Lasarettet. Hver tredje Dag kommer de og ser til ham, føler paa Benet, strækker det, saa at han skriger højt ved det. En Dag besvimede han. Men nu er han bedre.«

»Og naar Krigen er forbi, saa er Benet raskt,« sagde hun.

Det maa du ikke sige, ikke en Gang for Spøg,' sagde den fjerde Officer, som endnu ikke havde aabnet Munden.

Den blotte Mistanke vilde være nok til at faa Løjtnanten og de 4 Læger skudt inden 24 Timer, den ene som Desertør og de andre som medskyldige.

Og det kunde de s'gu fortjene, brummede den tykke uden at tage Piben af Munden.

Den unge Officer tilføjede:

General Hauptmann vilde næppe give sig saa lang Tid.«

I det Øjeblik brød den Tanke, som havde arbejdet i min Hjærne, frem i fuld Klarhed; nu vidste jeg, hvad jeg vilde gjøre. General Hauptmann«, gjentog jeg for mig selv.

Blodet steg mig til Hovedet, jeg maatte tage Sløret af; jeg var ved at faa ondt og forlangte et Glas Vand. Officererne tik derved Øje paa mig og kom alle hen til mig. Det var da en nydelig lille Pige!' Trænger De til

noget?- >Tør jeg byde Dem et Glas Marsala?« Maa vi ikke holde Dem med Selskab? Se de Øjne og den Mund. Det regnede ned over mig med lignende Bemærkninger. Den lille Løjtnant satte sig ved Siden af mig; som den yngste mente han at have Ret til at være den mest galante. Jeg rejste mig op for at gaa ud, men de holdt paa mig, kun den tykke saa til og røg. Jeg ver.dte mig om mod ham og sagde:

'De maa hjælpe mig og følge mig til Hotellet; som Dame beder jeg om Deres Beskyttelse.'

Han rejste sig og puffede til de andre, saa den lille Løjtnant røg hen i den anden Ende af Stuen. Ganske højtidelig ståk han Piben i Lommen og bød mig Armen.

Paa Vejen henvendte han nogle høflige Bemærkninger til mig. Jeg spurgte ham, hvem General Hauptmann var, og hvor han boede. Han sagde mig, at Generalen var Øverstkommanderende paa Fæstningen og at han boede dér.

Hotelporten stod paa vid Gab, skjønt Klokken var ét. Jeg takkede Officeren, som stank af Tobak, og satte mig, saa godt jeg kunde, til rette paa Vognhynderne. Udaset og træt som jeg var, faldt jeg strax i Søvn. Pludselig for jeg op, ved at nogen bankede paa Ruden med den knyttede Haand. Min Ledsagers hæse Rost raabte:

c Det er mig, Deres Naade, jeg vil med Deres Tilladelse sige Dem et Par Ord.

Jeg trak Vinduet ned, og han rakte mig noget: det var min Portemonnaie, som jeg havde glemt paa Bordet i Restavra-

tionen. Jeg havde nemlig været i Færd med at betale, da de faldt over mig. De havde fundet den og givet den til ham. Han sagde med sin sædvanlige Ro:

»Der mangler ikke en Soldo, ikke et Kort.: »Men der var et Brev, har De læst det?i Jeg tænkte paa Remigios Brev, som laa deri, og som jeg ikke for alt i Verden vilde have mistet.

»Nej, Deres Naade. Vi har kun set Deres Visitkort og Løjtnant Remigios Portræt; ellers intet.

Den næste Dag før Klokken 9 kjørte jeg ud til Fæst-ringskommandanten. En gammel Invalid førte mig op paa et Slags Kontor; han gik med mit Visitkort. Lidt efter kom han tilbage og bad mig følge sig over i Generalens private Lejlighed; Kommandanten skulde snart være til min Disposition. Jeg kom ind i en smuk, stor Stue. Da jeg havde siddet der lidt, kom der to smaa Piger stormende ind. Da de saä mig, blev de flove, men et Øjeblik efter kom de hen til mig. Den største sagde:

»Vil De ikke sætte Dem ned, saa skal jeg kalde paa Moder.«

»Nej, min lille Ven, jeg skal tale med din Fader. »Ham har vi slet ikke set i Dag, han har saa travlt. »Jeg vil hen til Fader, raabte den mindste; jeg hölder saa meget af ham.

Generalen traadte ind, Børnene løb ham i Møde og klyngede sig op til ham; han loftede dem op den ene efter den anden og kyssede dem; de shiaa raabte og lo af Glæde. Generalen vendte sig imod mig og sagde:

»De maa undskylde mig, Deres Naade, men hvis De selv har Børn, forstaar De mig. Han salte sig lige over for mig og tilføjede: Jeg kjender Hr. Greven af Omtale, og det er mig en Fornøjelse, hvis jeg kan være Deres Naade til nogen Nytte.« - -

Jeg gjorde et Tegn til ham, at han skulde sende Børnene bort. Han sagde kjærligt til dem:

»Gaa jeres Vej, Børn, jeg skal tale med den Dame. s Børnene gjorde et Skridt hen imod mig, som for at kysse mig, men jeg vendte mig fra dem, og lidt tlove gik de ud.

»Jeg kommer, Deres Excellence, mumlede jeg, jeg kommer for at opfylde en Pligt som Undersaat.-»Er Deres Naade tysksindet? »Nej.«

»Naa ikke,« udbrød han og saå paa mig med en noget forbavset og utaalmodig Mine.

»Vil De læse det. Jeg rakte ham Remigios Brev, som jeg havde fundet urørt i min Portemonnaie. Da Generalen havde læst det, sagde han: »Jeg forstaar ikke ret, Brevet er adresseret til Demr »Ja.«

»Saa er den Mand, der har skrevet del, altsaa Deres Elsker ?«

Jeg svarede ikke. Generalen tog en Cigar frem og tændte den, saa rejste han sig og gav sig til at gaa op og ned i Stuen. Med ét standsede han foran mig, saa stift paa mig og sagde:

»Jeg maa bede Dem om at forklare Dem, jeg har daarlig Tid?«

»Brevet er fra Løjtnant Remigio Ruz i tredje Husar-regiment.«

»Godt, og saa?«

Brevet taler klart. Løjtnanten har anstillet sig som syg og bestukket 4 Læger, og,- tilføjede jeg med dirrende Stemme, »han er altsaa Desertør

»Jeg forstaar Dem. Han er Deres Elsker, men har bedraget Dem. De vil hævne Dem, ved at lade ham og de 4 Læger skvde. Ikke sandt?«

»Lægerne er mig ligegyldige.

Generalen stod et Øjeblik tavs, saa rakte han mig Brevet og sagde.

»Frue, véd De, at det er et Mord. De begaar. De har handlet lavt. x

Jeg saå ham ind i Øjnene og sagde: »Gjør Deres Pligt.'

Den samme Aften henad Klokken 9 kom en Soldat ud til mig paa Hotellet med denne Billet:

»I Morgen tidlig Klokken 4'/* præcis vil Løjtnant Remigio Ruz og hans Regiments Læge blive skudte i Fæstningsgaarden. Denne Billet tjener som Adgangskort til Exekutionen. Undertegnede beklager meget ikke at kunne give Deres Naade Lejlighed til at ovenære de andre Lægers Skydning; men de er blevne stillede under en anden Krigsrets Tiltale.

Hauptmann,

General.-

Klokken 3'/s forlod jeg, fulgt afGiacomo, Hotellet. Ved Foden af den Høj, hvor Fæstningen laa, lod jeg ham gaa, og ene gav jeg mig til at gaa op ad den stejle Vej. Jeg var ved at kvæles af Varme, men jeg vilde ikke tage Sløret fra Ansigtet, saa knappede jeg de øverste Knapper i mit Kjoleliv op, og den friske Luft gjorde mig godt.

Stjærnerne blegnede, og ude mod Øst begyndte det at

lysne. Jeg fulgte efter nogle Soldater, som gik ind i en Gaard. Der var allerede to Rækker Husarer opstillede, de stod stive som Støtter. Der var ingen, som tog Notits af mig. En lav Dør blev aabnet, og to Mænd, hvis Hænder var bundne paa Ryggen, traadte ud i Gaarden. Den ene, et højt, mørkt Menneske, gik rolig og stift; den anden blev støttet af to Soldater, der havde Besvær med at holde ham oppe, og han slæbte sig hulkende af Sted.

Jeg véd ikke, hvad der saa fulgte paa, jeg tror, de læste noget op, saa lød der et mægtigt Knald, og jeg saå det mørke, unge Menneske falde. I samme Øjeblik saå jeg, at Remigio var nøgen ned til Livet; de Arme, de Skuldre, den Hals, alle disse Lemmer, som jeg havde elsket saa højt, saå jeg for mig. I ét Nu får Billedet af vort første Møde i Venezia igjennem mit Hovede, den Gang han inde i Bassinet for første Gang havde taget mig i sine Jæmarme. Et nyt Knald fik mig til at fare sammen. Ind til hans endnu bankende og marmorhvide Bryst havde en blond Kvinde knuget sig, og Blodet sprøjtede over paa hende.

Ved Synet af dette forstyrrede Fruentimmer brød alt mit Had frem paa ny. Jeg følte, at jeg havde Retten paa min Side. Jeg gav mig til at gaa bort, rolig som den, der har udført en vanskelig Pligt.

Ved Udgangen blev Sløret revet mig fra Ansigtet med en voldsom Kraft; jeg vendte mig om, og saå den tykke

Officer fra i Gaar tæt ved mig. Han tog Piben ud af sin Mund og ståk sit Ansigt ind imod mit: han spyttede mig paa Kinden ....

Sagde jeg det ikke, at den lille Advokat nok kom igjen. En Linje var tilstrækkelig: Kom, og lad os være Venner.« En Uge før Bryllupet har han nu forladt sin velnærede Brud Han omfavner mig næsten ligesaa ømt som Remigio og udbryder hvert Øjeblik:

»Livia, du er en Engel.'

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Piscmski. (Kon3.11

Saaledes var omtrent det Liv, som man fra Gaden kunde iagttage i den lille By, hvor Kalinovitsch var strandet; med Hensyn til den Ærlighed, Hjærtelighed og Venskabelighed, som Peter Mikailovitsch havde talt om, saa kunde det maaske have forholdt sig rigtigt i gamle Dage; men nu véd sikkert enhver, at Distriktschefen hvert Aar denuncerer Kredsøversten paa Grund af hans tyngende Expeditioner; Advokaten, en Grønskolling, chikanerer Distriktsdommeren eller lægger Snarer for ham ved hver Protokol, som er lidt fordelagtig for ham; endog den gamle Politimester førte trods al sin Godhed Krig paa Kniven med Lægen i Anledning af deres fælles Dispositionsret over Penge, der skulde bruges i sanitære Øjemed. Det var kun et Par Dage siden, at de to Brødre Maslænikov, meget rige Kjøbmænd, medens de delte deres fædrene Arv, havde ladet alle Folk se paa, hvorledes de sloges og havde hinanden

i Haarene i Anledning af en pjaltet Genotte-Pels, som deres Hr. Fader havde efterladt sig. Hvad blev det saa til med Kjærligheden? Nej, der herskede langt snarere Had, Ondskab og Misundelse, og over det hele svævede der desuden en vis dødelig Kjedsomhed, der føltes selv af de ældste Embedsmænd, som dog var vant dertil. Biindtægter var der ogsaa kun meget lidt af, og derfor var det alvorlige Kortspil holdt helt op; der var kun én Adspredelse tilbage. Assessoren fra Distriktsretten kommer undertiden til et livsvarigt Medlem, til hvem han staar i meget intimt Venskabsforhold ... og de gabe begge to.

r Naa, Semen Grigoritsch, er der noget nyt?« spørger den ene.

»Nej, jeg har ikke hørt noget, svarer den anden, og de gabe igjen begge to.243 I

»Godt, og saa?«

Brevet taler klart. Løjtnanten har anstillet sig som syg og bestukket 4 Læger, og,- tilføjede jeg med dirrende Stemme, »han er altsaa Desertør

»Jeg forstaar Dem. Han er Deres Elsker, men har bedraget Dem. De vil hævne Dem, ved at lade ham og de 4 Læger skvde. Ikke sandt?«

»Lægerne er mig ligegyldige.

Generalen stod et Øjeblik tavs, saa rakte han mig Brevet og sagde.

»Frue, véd De, at det er et Mord. De begaar. De har handlet lavt. x

Jeg saå ham ind i Øjnene og sagde: »Gjør Deres Pligt.'

Den samme Aften henad Klokken 9 kom en Soldat ud til mig paa Hotellet med denne Billet:

»I Morgen tidlig Klokken 4'/* præcis vil Løjtnant Remigio Ruz og hans Regiments Læge blive skudte i Fæstningsgaarden. Denne Billet tjener som Adgangskort til Exekutionen. Undertegnede beklager meget ikke at kunne give Deres Naade Lejlighed til at ovenære de andre Lægers Skydning; men de er blevne stillede under en anden Krigsrets Tiltale.

Hauptmann,

General.-

Klokken 3'/s forlod jeg, fulgt afGiacomo, Hotellet. Ved Foden af den Høj, hvor Fæstningen laa, lod jeg ham gaa, og ene gav jeg mig til at gaa op ad den stejle Vej. Jeg var ved at kvæles af Varme, men jeg vilde ikke tage Sløret fra Ansigtet, saa knappede jeg de øverste Knapper i mit Kjoleliv op, og den friske Luft gjorde mig godt.

Stjærnerne blegnede, og ude mod Øst begyndte det at

lysne. Jeg fulgte efter nogle Soldater, som gik ind i en Gaard. Der var allerede to Rækker Husarer opstillede, de stod stive som Støtter. Der var ingen, som tog Notits af mig. En lav Dør blev aabnet, og to Mænd, hvis Hænder var bundne paa Ryggen, traadte ud i Gaarden. Den ene, et højt, mørkt Menneske, gik rolig og stift; den anden blev støttet af to Soldater, der havde Besvær med at holde ham oppe, og han slæbte sig hulkende af Sted.

Jeg véd ikke, hvad der saa fulgte paa, jeg tror, de læste noget op, saa lød der et mægtigt Knald, og jeg saå det mørke, unge Menneske falde. I samme Øjeblik saå jeg, at Remigio var nøgen ned til Livet; de Arme, de Skuldre, den Hals, alle disse Lemmer, som jeg havde elsket saa højt, saå jeg for mig. I ét Nu får Billedet af vort første Møde i Venezia igjennem mit Hovede, den Gang han inde i Bassinet for første Gang havde taget mig i sine Jæmarme. Et nyt Knald fik mig til at fare sammen. Ind til hans endnu bankende og marmorhvide Bryst havde en blond Kvinde knuget sig, og Blodet sprøjtede over paa hende.

Ved Synet af dette forstyrrede Fruentimmer brød alt mit Had frem paa ny. Jeg følte, at jeg havde Retten paa min Side. Jeg gav mig til at gaa bort, rolig som den, der har udført en vanskelig Pligt.

Ved Udgangen blev Sløret revet mig fra Ansigtet med en voldsom Kraft; jeg vendte mig om, og saå den tykke Officer fra i Gaar tæt ved mig. Han tog Piben ud af sin Mund og ståk sit Ansigt ind imod mit: han spyttede mig paa Kinden ....

Sagde jeg det ikke, at den lille Advokat nok kom igjen. En Linje var tilstrækkelig: Kom, og lad os være Venner.« En Uge før Bryllupet har han nu forladt sin velnærede Brud Han omfavner mig næsten ligesaa ømt som Remigio og udbryder hvert Øjeblik:

»Livia, du er en Engel.'

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Piscmski. (Kon3.11

Saaledes var omtrent det Liv, som man fra Gaden kunde iagttage i den lille By, hvor Kalinovitsch var strandet; med Hensyn til den Ærlighed, Hjærtelighed og Venskabelighed, som Peter Mikailovitsch havde talt om, saa kunde det maaske have forholdt sig rigtigt i gamle Dage; men nu véd sikkert enhver, at Distriktschefen hvert Aar denuncerer Kredsøversten paa Grund af hans tyngende Expeditioner; Advokaten, en Grønskolling, chikanerer Distriktsdommeren eller lægger Snarer for ham ved hver Protokol, som er lidt fordelagtig for ham; endog den gamle Politimester førte trods al sin Godhed Krig paa Kniven med Lægen i Anledning af deres fælles Dispositionsret over Penge, der skulde bruges i sanitære Øjemed. Det var kun et Par Dage siden, at de to Brødre Maslænikov, meget rige Kjøbmænd, medens de delte deres fædrene Arv, havde ladet alle Folk se paa, hvorledes de sloges og havde hinanden

i Haarene i Anledning af en pjaltet Genotte-Pels, som deres Hr. Fader havde efterladt sig. Hvad blev det saa til med Kjærligheden? Nej, der herskede langt snarere Had, Ondskab og Misundelse, og over det hele svævede der desuden en vis dødelig Kjedsomhed, der føltes selv af de ældste Embedsmænd, som dog var vant dertil. Biindtægter var der ogsaa kun meget lidt af, og derfor var det alvorlige Kortspil holdt helt op; der var kun én Adspredelse tilbage. Assessoren fra Distriktsretten kommer undertiden til et livsvarigt Medlem, til hvem han staar i meget intimt Venskabsforhold ... og de gabe begge to.

r Naa, Semen Grigoritsch, er der noget nyt?« spørger den ene.

»Nej, jeg har ikke hørt noget, svarer den anden, og de gabe igjen begge to."Nr. 21.

Er De kommet til Fods eller til Hest?« spørger den første igjen.

Hvorfor?« svarer den anden.

Aa — vil De ikke gaa med hen til Semenoff? Der er en Bordvin, jeg gjærne vilde probere.«

Naa ja, saa lad os gaa da. s

De gaa hen til Semenoff, og der bliver strax trukket to Flasker Madeira op, og de bliver ogsaa drukket. De komme langt muntrere hjem igjen og søge forgjæves at skjule for deres Koner, hvor de har været og hvad de har gjort; men disse kunne se det paa deres Øjne og gjøre dem Bebrejdelser, der tit er ledsagede af Taarer. For at torre disse Taarer love saa Mændene aldrig at gaa til Semenoff igjen; men Konerne tro dem ikke og det med fuld Ret, da disse Løfter blive brudte meget ofte hver Uge.

Kalinovitsch var endnu for ung og for dannet til paa en Gang at styrte sig ud i slige Adspredelser, hans Karaktér syntes heller slet ikke at være tilbøjelig til det. Efter at han var blevet træt af at adsprede sig med ai lære Folk at kjende, spiste han næsten hver Dag hos Godnievs og blev der sædvanlig til Nattetid, da det var den eneste lille Plet, hvor man modtog ham venligt, og hvor han traf manérlige Mennesker. Maaske var der ogsaa en anden, mere materiel Grund, der drog ham; men medens den unge Mand tilbragte sine Aftener saaledes, skjænkede han dog sin Tjeneste den tilbørlige Opmærksomhed. Hver Morgen tilbragte han paa Skolen, hvor han, som Mathematikeren Lebedieff udtrykte sig, allerede havde vist sine Kloer. Hans förste Forholdsregel var at afskedige Rivejærn, i hvis Sted der blev engageret en statelig Vagtmester. Om Torsdagen, som var Byens Torvedag, var der mange Elever, Smaaborgeres Børn, som ikke mødte paa Skolen, men var paa Torvet; mange stod i Butiken for deres Fader, andre drev omkring. Da Kalinovitsch havde erfaret dette, lod han Fædrene møde hos sig og erklærede, at hvis deres Børn blev hjemme paa Torvedagene, saa vilde han vise dem bort fra Skolen. De troede, at den nye Inspektør kun vilde have en Foræring, skillingede sammen til et Par Sukkertoppe og nogle Pund Te og bragte ham disse Ting med en venlig Hilsen; men de blev sendt bort med Foragt, og da der næste Torsdag igjen var nogle Drenge, som undlod at møde, saa viste Kalinovitsch dem bort den næste Dag, og hverken Forældrenes Bønner eller ydmyge Adfærd formaaede at forandre hans Afgjørelse. 1 Timerne sad han snart hos den ene, snart hos den anden Lærer, aabenbart i den Hensigt at undersøge deres Undervisningsmetode. Da Lebedieff en Gang under Forklaringen af Roduddragninger vel ikke egentlig tog fejl, men standsede et Øjeblik, blev han strax efter Timen kaldt ind i Inspektørens Værelse, hvor denne med kølig Høflighed bemærkede, at en Lærer maatte være nøje inde i den Videnskab, han underviste i, og at, naar man manglede Kundskaber, saa skulde man hellere vælge en anden Carriere. Vor Nimrod gik ikke paa Jagt i en hel Maaned og mumlede den ene Gang efter den anden, idet han rystede paa sit vældige, ukæmmede Hoved:

Hæng du bare i! Jeg skulde nok faa Krammet paa dig, Grønskolling, og knalde en Kugle ud af en god Bøsse, saa du skulde glemme din Storsnudethed! *

RumianzotT krøb utroligt for den nye Chef. Han skyndte sig hver Søndag hen til ham og ønskede ham en glædelig Fest,

bukkede helt ned til Gulvet, naar han kom ind i Klassen, ja nogle Elever paastod endogsaa, at de havde bemærket, at han tog Hatten af, naar han gik forbi Inspektørens Bolig. Men alle disse Anstrængelser havde ikke det ønskede Resultat. Kalinovitsch vedblev at være tør og utilgængelig.

Det største Uvejr brod løs over Exarkatoff, der tappert havde holdt sig i fire Maaneder, men efter at have modtaget sin Gage for Januar ikke kunde udholde det længer og drak eftertrykkeligt; han kom dog stille og rolig hjem, men Konen begyndte efter Sædvane at skjænde og true med, at hun vilde gaa til Inspektøren og klage.

Saa exploderede Exarkatoff paa en Gang som Krudt.

Aa, Jakob Kalinovitsch!* raabte han, idet han knyttede Næven og gestikulerede med den som en tragisk Skuespiller, sjeg er ikke bange for nogen Jakob Kalinovitsch. Han lyver. Han vilde ikke kjende mig igjen. Han skammede sig ved at hilse paa Exarkatoff, — saa vid da, at jeg foragter ham endnu mere, den Pjalt. Jeg falder paa Knæ for Peter Mikailovitsch; men for ham bøjer jeg ikke Hovedet en Tomme. Han fornægter sine gamle Kammerater, den Pjalt. Gaa hen til ham, Slange, søg Tilflugt under Kalinovitschs beskyttende Vinge. Det ligner dig,« vedblev han, icet han traadte tæt hen til sin Kone; men denne havde allerede sat sig i Forsvarsstilling, bevæbnet sig med en Ildrage og skraalte nu:

Prøv bare at røre ved mig, prøv bare at røre ved mig! Jeg stikker begge dine Øjne ud.«

De to unge Piger, der var bange for deres Moders Skyld, begyndte at brøle. Støjen kaldte Husværten, en Smaaborger, ind; han vilde berolige Exarkatoff; men denne satte en truende Mine op og skreg:

Ud med dig, Plebejer!

Men Plebejeren gik ikke. Exarkatoff tog ham i Kraven og smed ham ud; men imidlertid tog hans Kone ham selv i Nakken, Pigebørnene brølede endnu højere; kort sagt, det var en meget ubehagelig huslig Scene, som havde til Følge, at Fru Exarkatoff sammen med Husværten gik hen for at klage til Inspektøren, fortalte ham ah om hendes Døgenigt af en Mand og for at bevise, hvilken slem Fyr han var, ogsaa gjentog de skammelige Ord, som han havde brugt om ham, hans foresatte. Værten stadfæstede hendes Ord. Kalinovitsch hørte meget opmærksomt og roligt paa hende.

Meget vel,« sagde han, - jeg skal gjøre de fornødne Skridt, og saa bad han hende pa hjem. Selv satte han sig strax og skrev til Politimesteren for at faa indledet en Undersøgelse mod Exarkatoff paa Grund af skandaløs og usømmelig Opførsel. Tillige sendte han med første Post en Indberetning til Direktøren. Da det blev bekjendt, og man havde forklaret Fru Exarkatoff, hvad hendes Mand var udsat for, styrtede hun strax hen til Inspektøren og faldt paa Knæ for ham.

Farlille,« udbrød hun bønfaldende, »bring os ikke til Tiggerstaven. Der kan somme Tider komme en Kurre paa Traaden mellem Mand og Kone; man kan ikke allesammen være enige. Vi har ofte haft saadan nogle Skærmydsler; men det er altsammen blevet godt igjen. Naade, Herre !< Værten kom ogsaa med den samme Bøn.

Jeg klager ikke, Herre,« sagde han. »Himmelske Guds Moder; jeg klager ikke. Han er et godt Menneske. Jeg vilde kun melde det til Dem; inen jeg klager ikke.«245 I

Til alle disse Bonner svarede Kalinovitsch.

»Jeg for mit Vedkommende kan ikke gjøre mere, ; og saa ænsede han ikke længere, hvad de sagde.

Fru Exarkatoff henvendte sig nu til Peter Mikailovitsch og fortalte ham alt, som det var.

Ja, ja. Madame, De er en Taabe! De kan ikke gjøre andet end Ulykker!« svarede han.

»Farlille, Peter Mikailovitsch, hvis jeg havde vidst det! Naar han bare var bleven ærgerlig, da vi kom med vor Klage; men han hørte stille og venlig paa os, og nu vil han drikke Blod — den Øgle.

Ja, ja, — og mig kaldte De en Jabroder! sagde Peter Mikailovitsch og gik hen til Kalinovitsch.

»Jakob Vassilytsch, kjære Herre og Ven,-; sagde han, da han traadte ind — »hvad er det for en Historie, De har lavet med Exarkatoff? Lad De nu det være godt! Jeg indestaar Dem for, at han aldrig gjør det mere ... Det hænder ham hvert tiende Aar . . . saadan løj den gamle Mand til Slutningen.

Jeg kan ikke længer gjøre noget ved den Sag,-: sagde Kalinovitsch og fortalte, at han allerede havde gjort Indberetning til Direktøren.

»Aa, min Gud, min Gud!- sagde Peter Mikailovitsch, »hvor I er hidsige, I unge Mennesker! Uden at undersøge Sagen . . . høre paa en gammel Kællings Snak — det er ikke pænt . . .« sagde han ærgerligt og gik hjem, hvorpaa han strax satte sig til at skrive et Brev til Direktøren, i hvilket han som den fordums Chef bad om Naade for Exarkatoff og svor paa, at denne ikke for anden Gang vilde gjøre sig skyldig i en saadan Forseelse.

Hans Mellemkomst havde det bedst mulige Resultat. Exarkatoff fik en stræng Irettesættelse og blev forsat til en anden By. Da han kom til Godniev for at tage Afsked, var denne besluttet paa at holde en alvorlig Straffepræken for ham; men da han sa5 sin Yndlings bedrøvelige Skikkelse, spurgte han uden at indlade sig paa den allermindste Formaning, om han havde Rejsepenge. Exarkatoff blev rod og sagde ingen Ting. Peter Mikailovitsch trykkede ham i Tavshed hurtigt to Sølvrubler i Haanden. I Stedet for at sige noget vilde Exarkatoff gribe hans Haand og kysse den; men det taalte Peter Mikailovitsch ikke. Fra den første By skrev den stakkels Djævel et Brev, som var ganske plettet af Taarer. Da Peter Mikailovitsch læste det, blev han rørt og græd selv, og da Nastenka spurgte ham om, hvad der var i Vejen, svarede han:

Det Brev tager jeg med mig i min Grav. For dets Skyld vil sikkert den himmelske Konge tilgive mig én af mine Synder.«

Kort efter kom Kalinovitsch, og da han bemærkede Peter Mikailovitschs Sindsbevægelse, spurgte han ligeledes, hvad der var paa Færde. Nastenka fortalte ham det.

Jeg tager Brevet med mig i Graven!« gjentog Peter Mikailovitsch ogsaa til ham.

1 Stedet for at svare vexlede Kalinovitsch kun et Blik med Nastenka, og de smilede begge to svagt.

Der opstod i det hele taget tit Strid om alle mulige Ting mellem den gamle og de to unge Mennesker. Naar f. Ex. en ung Embedsmand havde faaet sin Afsked, sagde Mikailovitsch i Almindelighed: Det er Skade, det er virkelig Skade! Men Kalinovitsch følte endog en vis Glæde derover.

Det burde han ikke være sluppet med, bemærkede han.

Ak, Jakob Vassilytsch, svarede Peter Mikailovitsch, — »han har Familie, Herre! Hvad skal han nu ernære sig og den med?«

Han har tilføjet Tusender ondt, saa nu kan man ofre ham og hans Familie til Bedste for det almene Vel,« svarede Kalinovitsch.

>Det véd jeg, udbrød Peter Mikailovitsch; »men man kunde gjærne have ladet ham slippe med Skrækken, saa havde han maaske forbedret sig!

Naar der blev truffet Anstalter til Bryllup i Byen eller nogen havde gjort sig lystig paa sin Navnedag, saa fortalte Peter Mikailovitsch det altid meget opbygget. »Jeg holder meget af, at Folk gifter sig og morer sig,« saaledes plejede han altid at slutte. Saa begyndte sædvanlig Kalinovitsch og Nastenka at gjøre Nar og at bevise, at det altsammen var meget trivielt og dumt, indtil den gamle Mand endelig blev ganske ude af sig selv og för op imod dem, især mod Datteren, der ikke generede sig for at tage Bladet fra Munden og meget dristigt modsagde ham i alle hans blødagtige Livsanskuelser. Derimod hørte hun paa Kalinovitsch som paa et Orakel og var uforbeholdent enig med ham i alle Henseender.

Trods denne Uenighed holdt Peter Mikailovitsch virkelig meget af Kalinovitsch, indbød ham daglig til Middag, og naar han ikke kom, sendte han enten Bud til ham eller gik selv hen og erkyndigede sig, om den unge Mand maaske var bleven syg.

Den gamle havde heller ikke noget imod Pelagias Fremtidsplaner, og da han lagde Mærke til, at Nastenka syntes godt om Kalinovitsch, spøgede han af og til med hende.

Hvem venter du paa? Hvem er du bekymret for? sagde han, naar hun sad ved Vinduet og saä hen imod den Retning, hvorfra den unge Inspektør maatte komme.

Det ærgrede Nastenka i høj Grad. Da hun og Kaptejnen en Gang ledsagede Kalinovitsch, spaserede hun

temmelig længe med ham, og da de kom hjem, sang Peter Mikailovitsch til hende:

. Hvor fulgtes længe hun i Gaar dog med sin Hjærtensven!.

Nastenka for op.

. Hvad er det for en Spøg, kjære Fader? Det er en Fornærmelse, sagde hun og gik ind i sit Værelse.

En halv Time senere kom Kaptejnen ind til hende.

Min Broder er bedrøvet, fordi De er vred paa ham. Gaa nu ind og bliv gode Venner med ham igjen og bed ham om Forladelse, sagde han.

Men det gjorde Nastenka ikke; hun sagde tvært imod til Kaptejnen, at han skulde lade hende i Fred. Han saä smilende paa hende og gik sin Vej.

Flegont Mikailovitsch begyndte i det hele taget i den senere Tid at opføre sig noget besynderligt. Han forlod ikke sin Niece et Øjeblik, naar Kalinovitsch var sammen med hende; naar Nastenka og Kalinovitsch sad i Dagligstuen, var han der ogsaa, gik de ind i Salen, saa tændte han sig en Pibe og fulgte dem uden at sige et Ord; men han udtalte sig paa ingen somhelst Maade.

Den unge Inspektørs hyppige Besøg hos Godnievs blev naturligvis bemærkede i Byen og, hvad der var lige saa naturligt, drøftede. Begyndelsen gjorde Retsbudets Enke, der ganske havde skiftet Mening om sin Lejer; det kom af, at"Nr. 21.

hun havde forsøgt hver Dag at aflægge ham et Besøg for at lade sig traktere af ham; men til hendes Forbavselse havde Kalinovitsch ikke blot undladt at byde hende noget, nej, han havde ikke en Gang bedt hende om at sætte sig, men køligt spurgt hende om, hvad hun ønskede.

Gode Himmel, sagde hun, man kjender virkelig ikke et Menneske, naar man ikke har spist et Pud Salt sammen med ham. Jeg syntes saa godt om min Lejer i Begyndelsen, og nu viser det sig, at han er en Ærkegnier. Ikke en Bid, evige Gud, ikke en Bid spiser han hjemme, han hjøber ikke saa meget som et Rundstykke til sin Te. Men han fylder sin Mave med det bare Vand, og naar han sidder hjemme, gaar han i Seng saa sulten som en Hund. Han spiser hos Godnievs, og man véd jo nok, hvorfor de fodrer ham. Pigebarnet. siger de, kunde gjærne klatre op ad Væggen, saa ivrig er hun efter at faa ham til Mand. Naa, gid Vor-Herre vil opfylde hendes Ønske, det maatte jo være et løjerligt Fruentimmer, der ikke ønskede saadant Noget! Og i den hellige Skrift staar der jo: Vorder frugtbare og formerer jer og opfylder Jorden.

Alle disse Rygter krænkede den endnu bestandig forelskede Mediokritskis Hjærte dybt. Hele tre Gange fire og tyve Timer sad den unge Kancellichef i Værtshuset og drak af Sorg sammen med sin Ven, Kancellisten Zvedskin, der var saadan noget som hans Favorit. Han var indviet i alle Mediokritskis ømme Hemmeligheder, og naar denne havde Penge paa Lommen, saa sad han og røg og drak paa hans Bekostning i Værtshusene. Denne Gang var Samtalen mellem de to Venner aabenbart meget fortrolig. Mediokritski havde en Gitar i Haanden. Han klimprede i Tanker paa den og blev efterhaanden mere og mere mørk og begyndte allerede nu at blive tungsindig.

Sascha, min Ven, spil lidt og kvæg min Sjæl! sagde Zvedskin, der ogsaa havde drukket svært.

I Stedet for at svare, greb Mediokritski i Strængene og sang en Sang. som han selv havde fabrikeret:

kjender du en Pigelil, som daarer med sit Ojes Ild ? Ak, hvor ? hvor ? hvor ? I Byens fine Dei.

Hvor er den hulde Pigelil r Hvem skjænked hun sit Hjærtelil? Ak, hvor? hvor r hvor? I Byens line Del.

En Knos han bejler haabefuld, men ejer Aner ej og Guld. Ak, hvor? hvor? hvor? I Byens fine Del.

Resten kan du alene fatte, sagde han, idet han strøg Haaret endnu mere i Vejret og forlangte to Glas 01.

Hør, Sascha, jeg holder af dig og véd og forstaar alt.: sagde Zvedskin.

Vent dog, vent!« afbrød Mediokritski ham, idet han slog sig for Brystet. Medens hun — jeg taler Sandhed, — hun har ogsaa haft et lille Forhold med mig . .

»Det véd jeg,« sagde Zvedskin.

Vent lidt!« sagde Mediokritski og hævede sin Haand, mit Hoved er fortvivlet, jeg har lidt saa meget, vent lidt, jeg skal blamere hende! Jeg skal blamere hende offentligt! Og saa gav han sig til at hviske noget til sin Ven.

Det er udmærket, Sascha Hør! Du kjender mig. Gjør det. Broder! Naar jeg siger dig det, saa — basta! sagde Zvedskin.

Basta, gjentog Mediokritske med en Stemme, der allerede var ganske usikker.

(Fornane).

Antike Dukker.

Af £'. **Mfth'.**

Oprindelsen til Legetojet ligger saa langt tilbage i Tiden, at det næppe lader sig paavise, hvilket Folk Opfindelsen skyldes. Man har i ægyptiske Grave fundet Dukker af Træ, Elfenben og Tøj, og man kan i Louvres ægyptiske Musæum se Leddedukker, forestillende Mænd, der ælte Brød eller beskæftige sig med anden Haandgjærning.

Allerede meget tidlig have Grækerne, der vare saa hurtige til at gribe alle Former og efterligne alle Bevægelser, forfærdiget Smaatigurer, der i Skikkelse lignede de Mennesker, Dyr og Gjenstande, hvoraf de daglig vare omgivne og betjente sig. Som omtalt vare disse Ting gjorte enten af Træ, Elfenben eller Tøj, men ogsaa Ler, ja selv Vox tjente som Materiale. Digteren Callimachus c. 250 f. Kr.) sammenligner en ulykkelig hungrende med en Voxdukke, der smelter i Solen. Vox-dukkerne ere selvfølgelig gaaede til Grunde, men vi eje endnu en Mængde af mere holdbart Materiale, fundne i de græske Byer og Kolonier: i A'.hen, Korinth, Pontus, paa Sicilien etc.

Ogsaa i italienske Barnegrave har man blandt andet Legetøj fundet Marionnettedukker. I Corneto, Fortidens Tarquinii, har man i sex udgravede Sarkofager fundet flere Dukker af brændt Ler. Nationalbibliotheket i Paris ejer i sit Antikkabinet flere Exemplarer i Elfenben. Mange af saadanne ere i høj Grad komplicerede, og Apulfjus (c. 140) fortæller om Dukker, der ligesom moderne Sprællemænd ved Hjælp af en Snor baade kunde nikke med Hovedet, rulle med Øjnene og opføre sig som levende Væsener. Og man finder hos de gamle Forfattere mér end én filosofisk Hentydning til disse Smaatigurer, der synes levende og ved en Traad modtager det tilsyneladende Liv. Plata sammenligner saaledes Menneskene med besjælede Maskiner, udgaaede fra Gudernes Hænder, og Lidenskaberne med Traade, som bevæge dem til modstridende Handlinger. Horats lader en Slave sige til sin Herre: Er ikke I, som hersker over mig, selv Slave af mange andre, der bringe Eder til at gaa, ligesom man ved en Traad sætter en Træmarionnette i Gang?« Drmosthrnrs bebrejder det atheniensiske Folk, at det skaber Feltherrer og Øvrighedspersoner med den samme Lethed, hvormed Fabrikanterne låve deres Legetøjsdukker. "Nr. 21.

hun havde forsøgt hver Dag at aflægge ham et Besøg for at lade sig traktere af ham; men til hendes Forbavselse havde Kalinovitsch ikke blot undladt at byde hende noget, nej, han havde ikke en Gang bedt hende om at sætte sig, men køligt spurgt hende om, hvad hun ønskede.

Gode Himmel, sagde hun, man kjender virkelig ikke et Menneske, naar man ikke har spist et Pud Salt sammen

med ham. Jeg syntes saa godt om min Lejer i Begyndelsen, og nu viser det sig, at han er en Ærkegnier. Ikke en Bid, evige Gud, ikke en Bid spiser han hjemme, han hjøber ikke saa meget som et Rundstykke til sin Te. Men han fylder sin Mave med det bare Vand, og naar han sidder hjemme, gaar han i Seng saa sulten som en Hund. Han spiser hos Godnievs, og man véd jo nok, hvorfor de fodrer ham. Pigebarnet. siger de, kunde gjærne klatre op ad Væggen, saa ivrig er hun efter at faa ham til Mand. Naa, gid Vor-Herre vil opfylde hendes Ønske, det maatte jo være et løjerligt Fruentimmer, der ikke ønskede saadant Noget! Og i den hellige Skrift staar der jo: Vorder frugtbare og formerer jer og opfylder Jorden.

Alle disse Rygter krænkede den endnu bestandig forelskede Mediokritskis Hjærte dybt. Hele tre Gange fire og tyve Timer sad den unge Kancellichef i Værtshuset og drak af Sorg sammen med sin Ven, Kancellisten Zvedskin, der var saadan noget som hans Favorit. Han var indviet i alle Mediokritskis ømme Hemmeligheder, og naar denne havde Penge paa Lommen, saa sad han og røg og drak paa hans Bekostning i Værtshusene. Denne Gang var Samtalen mellem de to Venner aabenbart meget fortrolig. Mediokritski havde en Gitar i Haanden. Han klimprede i Tanker paa den og blev efterhaanden mere og mere mørk og begyndte allerede nu at blive tungsindig.

Sascha, min Ven, spil lidt og kvæg min Sjæl! sagde Zvedskin, der ogsaa havde drukket svært.

I Stedet for at svare, greb Mediokritski i Strængene og sang en Sang. som han selv havde fabrikeret:

kjender du en Pigelil, som daarer med sit Ojes Ild ? Ak, hvor ? hvor ? hvor ? I Byens fine Dei.

Hvor er den hulde Pigelil r Hvem skjænked hun sit Hjærtelil? Ak, hvor? hvor r hvor? I Byens line Del.

En Knos han bejler haabefuld, men ejer Aner ej og Guld. Ak, hvor? hvor? hvor? I Byens fine Del.

Resten kan du alene fatte, sagde han, idet han strøg Haaret endnu mere i Vejret og forlangte to Glas 01.

Hør, Sascha, jeg holder af dig og véd og forstaar alt.: sagde Zvedskin.

Vent dog, vent!« afbrød Mediokritski ham, idet han slog sig for Brystet. Medens hun — jeg taler Sandhed, — hun har ogsaa haft et lille Forhold med mig . .

»Det véd jeg,« sagde Zvedskin.

Vent lidt!« sagde Mediokritski og hævede sin Haand, mit Hoved er fortvivlet, jeg har lidt saa meget, vent lidt, jeg skal blamere hende! Jeg skal blamere hende offentligt! Og saa gav han sig til at hviske noget til sin Ven.

Det er udmærket, Sascha Hør! Du kjender mig. Gjør det. Broder! Naar jeg siger dig det, saa — basta! sagde Zvedskin.

Basta, gjentog Mediokritske med en Stemme, der allerede var ganske usikker.

(Fornane).

Antike Dukker.

Af £'**. Mfth'.**

Oprindelsen til Legetojet ligger saa langt tilbage i Tiden, at det næppe lader sig paavise, hvilket Folk Opfindelsen skyldes. Man har i ægyptiske Grave fundet Dukker af Træ, Elfenben og Tøj, og man kan i Louvres ægyptiske Musæum se Leddedukker, forestillende Mænd, der ælte Brød eller beskæftige sig med anden Haandgjærning.

Allerede meget tidlig have Grækerne, der vare saa hurtige til at gribe alle Former og efterligne alle Bevægelser, forfærdiget Smaatigurer, der i Skikkelse lignede de Mennesker, Dyr og Gjenstande, hvoraf de daglig vare omgivne og betjente sig. Som omtalt vare disse Ting gjorte enten af Træ, Elfenben eller Tøj, men ogsaa Ler, ja selv Vox tjente som Materiale. Digteren Callimachus c. 250 f. Kr.) sammenligner en ulykkelig hungrende med en Voxdukke, der smelter i Solen. Vox-dukkerne ere selvfølgelig gaaede til Grunde, men vi eje endnu en Mængde af mere holdbart Materiale, fundne i de græske Byer og Kolonier: i

A'.hen, Korinth, Pontus, paa Sicilien etc.

Ogsaa i italienske Barnegrave har man blandt andet Legetøj fundet Marionnettedukker. I Corneto, Fortidens Tarquinii, har man i sex udgravede Sarkofager fundet flere Dukker af brændt Ler. Nationalbiblioteket i Paris ejer i sit Antikkabinet flere Exemplarer i Elfenben. Mange af saadanne ere i høj Grad komplicerede, og Apulfjus (c. 140) fortæller om Dukker, der ligesom moderne Sprællemænd ved Hjælp af en Snor baade kunde nikke med Hovedet, rulle med Øjnene og opføre sig som levende Væsener. Og man finder hos de gamle Forfattere mér end én filosofisk Hentydning til disse Smaatigurer, der synes levende og ved en Traad modtager det tilsyneladende Liv. Plata sammenligner saaledes Menneskene med besjælede Maskiner, udgaaede fra Gudernes Hænder, og Lidenskaberne med Traade, som bevæge dem til modstridende Handlinger. Horats lader en Slave sige til sin Herre: Er ikke I, som hersker over mig, selv Slave af mange andre, der bringe Eder til at gaa, ligesom man ved en Traad sætter en Træmarionnette i Gang?« Drmosthrnrs bebrejder det atheniensiske Folk, at det skaber Feltherrer og Øvrighedspersoner med den samme Lethed, hvormed Fabrikanterne låve deres Legetøjsdukker.247 I

Næsten alle de bevarede Dukker ere kvindelige Figurer, det var Smaapigernes. Disse bleve i Grækenland tidlig Kvinder. Barnet var næppe færdigt med at voxe. før det giftede sig. Hun ofrede da sin Dukke til Venus eller Artemis tilligemed dens smaa Klædningsstykker og Møbler, thi Dukkestuerne vare allerede den Gang opfundne. »O, Venus,« udbrvder Sapho, foragt ikke min Dukkes Purpurslør, det er mig, som indvier denne kostelige Gave til dig. ^ Og i et Epigram af Anthologien udtrykker en ukjendt Digter sig saaledes: Inden sit Giftermaal ofrer Timarete til Artemis sin Dukke, sin Bold og det Net, som bar hendes Haar.) 0, guddommelige Jomfru, udstræk Din Haand over den unge Timarete og beskyt medlidende det fromme Barn.

: äK- —

THEÅTRENE

v' • r •»T^+TTvrrr^rrT'*^

Dagmartheatret, Den förste Opførelse af Eduard Brandes' Skuespil »Ei Besøge foregik for fuldt Hus i Mandags. Det var en højst interessant Korestilling, og den fortjente trods sine Mangler det meget stærke Bifald, hvormed den modtoges. Kru Oda Kiel sen er i del hele og store taget fortræffelig som Florizel. Det er vanskeligt at sige, 0111 hun var bedst som den lykkelige unge Hustru, der i sin Kjærlighed til Mand og Barn har glemt sin Ulykke, eller som den fortvivlede Kvinde, der pludselig ?taar som Synderinde og ser hele sin Tilværelse ødelagt. Begyndelsescenen gik i hvert Tilfælde nydeligt, hendes Pludren med Manden var højst gratiøs, og hendes Karakterfremslilling saaledes, at man kunde forstaa, hvorledes Klorizels Fejltrin var sket. Saa hører man Vognen rulle, nu er Lykken forbi. Klorizels Gjenkjendelsesscene i Vinduel er ei af Stykkets mesi gribende Momenter. Fru Nielsen stod der som forstenet, sank sammen og for saa ud. Det var saa godt, at tnan maatte gyse. Og tilbage kom en helt forvandlet Kvinde, ligbleg, med grnadrode öjne, vaklende i sin Gang, naar hun ikke blev iagtiaget. Holdningen under Scenen med Repholt, hendes Samtale med Manden med al den fortvivlede Graad og Hulken, hendes blode Tale om sit søde lille Barn, alt delte var hjærtcskærende naturligt. Det var Fru Nielsens Udførelse, der bragte Skuespillet til dets Ret og gjorde F'orestillingen til en Sejr for Dagmartheatret. Hr. Wulff var overraskende god som Repholt. Dette siges naturligvis uden den mindste L'nderkjendelse af denne Kunstners store Dygtighed; inen man kunde ikke vente, at denne Rolle laa for ham. Han var maaske lidt for massiv, særligt i Scenen, hvor Repholt vil forny Bekjendtskabet med Florizel, men i det hele skilte lian sig godl ved den vanskelige Rolle. Hr. Stigaard var ikke saa heldig som Neergaard. Første Akt lykkedes bedst for ham, da han kom i Affekt var han mindre god, hans Organ egner sig heller ikke hertil. Udstyrelsen var i alle Henseender smuk, Mellemaktsmusiken burde helst have været udeladt. Efter første Akts Slutningsscene er inan ikke oplagt

til at høre Musik, selv om det er et Stykke af en gammel italiensk Mester.

Foran >Et Besøgt opfortes »En Mand, der kan græde», ei ret morsomt, men temmelig pjanket Stykke, hvori Frk. Meyer debuterede. Del var en ganske net Debut, men det er umuligt af den at slutte sig til den unge Dames dramatiske Evner.

KUNST

HP

Tidsskrift for Kunstindustri. Det af Industriforeningen i Kjøbenhavn etablerede kunstindustrielle Tidsskrift er udkommet med Iste Hæfte. Det var i henærende Kunstner- og kunstelskende Kredse imødeset med betydelige Forventninger, og disse ere i ingen Henseende blevne skuffede. Som det af Subskriptionsind. bydelsen fremgik, har Nordens sagkyndigste Elementer tilsagt Tidsskriftet deres Bistand, og Redaktøren, lir. Nyrop's Navn Iwrger i enhver Henseende for Foretagendets Betydning. F'orste Hæfte indeholder bl. a. større Artikler af Worsaae, Emil Bloch, Jul. Lange, Nyrop, samt mindre af Schiødte og Bindesbøll. Mellem disse turde særlig Langes Afhandling være af Interesse, ikke blot for I'ag- men ogsaa for Lægmænd, fordi den i kort, præcis og populær Form antyder den moderne Kunstindustris Veje og Grænser og derved indirekte det nye Tidsskrifts Opgave. Han begynder ined at paa-vise, at det i visse Henseender er betydelig vanskeligere at forfærdige en smuk Themaskine end en Børs eller Kongeborg, thi det, der gior Opgaven vanskelig, er, at Virkelighedens Krav hviler over den. Vi bør forlange, at vore Stole, vore Borde, vore Lamper, kort sagt alt vort Husgeraad, uden derved at tabe deres praktiske Egenskaber, skulle rumme saa mange kunstneriske som mulig. »Kulturen af Tingene, del som man nu kalder Kunstindustri, s ei ikke et Krav af en hojere og forfinet icsthetisk Civilisation: den er et Krav af Menneske-Naturen •. Og ud fra dette Princip, som jo saa at sige er det nye Tidsskrifts Motto, udvikler I.ange da sin Theori om den moderne Kunstindustris Øjemed og Midler, idet han hævder, at ethvert I-'orsøg paa at ville .skabe-- en ny Stil uden historiske F'orudsætninger vilde være taabeligt. Hver Tid har i enhver Henseende sit Ophav i den foregaaende og denne atter i den næst-foregaaende. Intet i den menneskelige Kultur bevæger sig i Spring, alt har sin naturlige Udvikling. Selv den græske Stil, der i den almindelige Bevidsthed vel ofic staar soin noget pludselig selvskabt og nationalt, har hentet sine Elementer fra .Kgyptere og Fonicerc. Den moderne Arkitektur. Ornamentik og Kunstindustri maa være eklektisk. Vi Nordboere maa akklimatisere de fremmede Stilarter, tage af dem fra deres lykkeligste Udvikling, hvad der passer for vort barske Klima, vort farvefattige Liv og raffinerede Sæder, og vi maa hverken meje os ud i den rene Pompejanistne eller Renæssance. Baade over Antiken, Gothiken, Renæssancen, ja endog gjennem lapaneseres, Persers og Arabers Kunst gaar Vejen til F'undei af den nye Tids Stil. »—«.

Breve, Bager, Bidrag og øvrige F'orsendelser bedes sendte til „Hjemme og Ude"s Forlag. Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade 2.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, S-

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 2 og 3 Studiestræde 16. 2. Sal.

HJEMME

OG UDE.

. Nr. 16.

Næsten alle de bevarede Dukker ere kvindelige Figurer, det var Smaapigernes. Disse bleve i Grækenland tidlig Kvinder. Barnet var næppe færdigt med at voxe. før det giftede sig. Hun ofrede da sin Dukke til Venus eller Artemis tilligemed dens smaa Klædningsstykker og Møbler, thi Dukkestuerne vare allerede den Gang opfundne. »O, Venus,« udbrvder Sapho, foragt ikke min Dukkes Purpurslør, det er mig, som indvier denne kostelige Gave til dig. ^ Og i et Epigram af Anthologien udtrykker en ukjendt Digter sig saaledes: Inden sit Giftermaal ofrer Timarete til Artemis sin Dukke, sin Bold og det Net, som bar hendes Haar.) 0, guddommelige Jomfru, udstræk Din Haand over den unge Timarete og beskyt medlidende det fromme Barn.

: äK- —

THEÅTRENE

v' • r •»T^+TTvrrr^rrT'*^

Dagmartheatret, Den förste Opførelse af Eduard Brandes' Skuespil »Ei Besøge foregik for fuldt Hus i Mandags. Det var en højst interessant Korestilling, og den fortjente trods sine Mangler det meget stærke Bifald, hvormed den modtoges. Kru Oda Kiel sen er i del hele og store taget fortræffelig som Florizel. Det er vanskeligt at sige, 0111 hun var bedst som den lykkelige unge Hustru, der i sin Kjærlighed til Mand og Barn har glemt sin Ulykke, eller som den fortvivlede Kvinde, der pludselig ?taar som Synderinde og ser hele sin Tilværelse ødelagt. Begyndelsescenen gik i hvert Tilfælde nydeligt, hendes Pludren med Manden var højst gratiøs, og hendes Karakterfremslilling saaledes, at man kunde forstaa, hvorledes Klorizels Fejltrin var sket. Saa hører man Vognen rulle, nu er Lykken forbi. Klorizels Gjenkjendelsesscene i Vinduel er ei af Stykkets mesi gribende Momenter. Fru Nielsen stod der som forstenet, sank sammen og for saa ud. Det var saa godt, at tnan maatte gyse. Og tilbage kom en helt forvandlet Kvinde, ligbleg, med grnadrode öjne, vaklende i sin Gang, naar hun ikke blev iagtiaget. Holdningen under Scenen med Repholt, hendes Samtale med Manden med al den fortvivlede Graad og Hulken, hendes blode Tale om sit søde lille Barn, alt delte var hjærtcskærende naturligt. Det var Fru Nielsens Udførelse, der bragte Skuespillet til dets Ret og gjorde F'orestillingen til en Sejr for Dagmartheatret. Hr. Wulff var overraskende god som Repholt. Dette siges naturligvis uden den mindste L'nderkjendelse af denne Kunstners store Dygtighed; inen man kunde ikke vente, at denne Rolle laa for ham. Han var maaske lidt for massiv, særligt i Scenen, hvor Repholt vil forny Bekjendtskabet med Florizel, men i det hele skilte lian sig godl ved den vanskelige Rolle. Hr. Stigaard var ikke saa heldig som Neergaard. Første Akt lykkedes bedst for ham, da han kom i Affekt var han mindre god, hans Organ egner sig heller ikke hertil. Udstyrelsen var i alle Henseender smuk, Mellemaktsmusiken burde helst have været udeladt. Efter første Akts Slutningsscene er inan ikke oplagt til at høre Musik, selv om det er et Stykke af en gammel italiensk Mester.

Foran >Et Besøgt opfortes »En Mand, der kan græde», ei ret morsomt, men temmelig pjanket Stykke, hvori Frk. Meyer debuterede. Del var en ganske net Debut, men det er umuligt af den at slutte sig til den unge Dames dramatiske Evner.

KUNST

HP

Tidsskrift for Kunstindustri. Det af Industriforeningen i Kjøbenhavn etablerede kunstindustrielle Tidsskrift er udkommet med Iste Hæfte. Det var i henærende Kunstner- og kunstelskende Kredse imødeset med betydelige Forventninger, og disse ere i ingen Henseende blevne skuffede. Som det af Subskriptionsind. bydelsen fremgik, har Nordens sagkyndigste Elementer tilsagt Tidsskriftet deres Bistand, og Redaktøren, lir. Nyrop's Navn Iwrger i enhver Henseende for Foretagendets Betydning. F'orste Hæfte indeholder bl. a. større Artikler af Worsaae, Emil Bloch, Jul. Lange, Nyrop, samt mindre af Schiødte og Bindesbøll. Mellem disse turde særlig Langes Afhandling være af Interesse, ikke blot for I'ag- men ogsaa for Lægmænd, fordi den i kort, præcis og populær Form antyder den moderne Kunstindustris Veje og Grænser og derved indirekte det nye Tidsskrifts Opgave. Han begynder ined at paa-vise, at det i visse Henseender er betydelig vanskeligere at forfærdige en smuk Themaskine end en Børs eller Kongeborg, thi det, der gior Opgaven vanskelig, er, at Virkelighedens Krav hviler over den. Vi bør forlange,

at vore Stole, vore Borde, vore Lamper, kort sagt alt vort Husgeraad, uden derved at tabe deres praktiske Egenskaber, skulle rumme saa mange kunstneriske som mulig. »Kulturen af Tingene, del som man nu kalder Kunstindustri, s ei ikke et Krav af en hojere og forfinet icsthetisk Civilisation: den er et Krav af Menneske-Naturen •. Og ud fra dette Princip, som jo saa at sige er det nye Tidsskrifts Motto, udvikler I.ange da sin Theori om den moderne Kunstindustris Øjemed og Midler, idet han hævder, at ethvert I-'orsøg paa at ville .skabe-- en ny Stil uden historiske F'orudsætninger vilde være taabeligt. Hver Tid har i enhver Henseende sit Ophav i den foregaaende og denne atter i den næst-foregaaende. Intet i den menneskelige Kultur bevæger sig i Spring, alt har sin naturlige Udvikling. Selv den græske Stil, der i den almindelige Bevidsthed vel ofic staar soin noget pludselig selvskabt og nationalt, har hentet sine Elementer fra .Kgyptere og Fonicerc. Den moderne Arkitektur. Ornamentik og Kunstindustri maa være eklektisk. Vi Nordboere maa akklimatisere de fremmede Stilarter, tage af dem fra deres lykkeligste Udvikling, hvad der passer for vort barske Klima, vort farvefattige Liv og raffinerede Sæder, og vi maa hverken meje os ud i den rene Pompejanistne eller Renæssance. Baade over Antiken, Gothiken, Renæssancen, ja endog gjennem lapaneseres, Persers og Arabers Kunst gaar Vejen til F'undei af den nye Tids Stil. »—«.

Breve, Bager, Bidrag og øvrige F'orsendelser bedes sendte til „Hjemme og Ude"s Forlag. Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade 2.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, S-

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 2 og 3 Studiestræde 16. 2. Sal.

HJEMME

OG UDE.

. Nr. 16.

Næsten alle de bevarede Dukker ere kvindelige Figurer, det var Smaapigernes. Disse bleve i Grækenland tidlig Kvinder. Barnet var næppe færdigt med at voxe. før det giftede sig. Hun ofrede da sin Dukke til Venus eller Artemis tilligemed dens smaa Klædningsstykker og Møbler, thi Dukkestuerne vare allerede den Gang opfundne. »O, Venus,« udbrvder Sapho, foragt ikke min Dukkes Purpurslør, det er mig, som indvier denne kostelige Gave til dig. ^ Og i et Epigram af Anthologien udtrykker en ukjendt Digter sig saaledes: Inden sit Giftermaal ofrer Timarete til Artemis sin Dukke, sin Bold og det Net, som bar hendes Haar.) 0, guddommelige Jomfru, udstræk Din Haand over den unge Timarete og beskyt medlidende det fromme Barn.

: äK- —

THEÅTRENE

v' • r •»T^+TTvrrr^rrT'*^

Dagmartheatret, Den förste Opførelse af Eduard Brandes' Skuespil »Ei Besøge foregik for fuldt Hus i Mandags. Det var en højst interessant Korestilling, og den fortjente trods sine Mangler det meget stærke Bifald, hvormed den modtoges. Kru Oda Kiel sen er i del hele og store taget fortræffelig som Florizel. Det er vanskeligt at sige, 0111 hun var bedst som den lykkelige unge Hustru, der i sin Kjærlighed til Mand og Barn har glemt sin Ulykke, eller som den fortvivlede Kvinde, der pludselig ?taar som Synderinde og ser hele sin Tilværelse ødelagt. Begyndelsescenen gik i hvert Tilfælde nydeligt, hendes Pludren med Manden var højst gratiøs, og hendes

Karakterfremslilling saaledes, at man kunde forstaa, hvorledes Klorizels Fejltrin var sket. Saa hører man Vognen rulle, nu er Lykken forbi. Klorizels Gjenkjendelsesscene i Vinduel er ei af Stykkets mesi gribende Momenter. Fru Nielsen stod der som forstenet, sank sammen og for saa ud. Det var saa godt, at tnan maatte gyse. Og tilbage kom en helt forvandlet Kvinde, ligbleg, med grnadrode öjne, vaklende i sin Gang, naar hun ikke blev iagtiaget. Holdningen under Scenen med Repholt, hendes Samtale med Manden med al den fortvivlede Graad og Hulken, hendes blode Tale om sit søde lille Barn, alt delte var hjærtcskærende naturligt. Det var Fru Nielsens Udførelse, der bragte Skuespillet til dets Ret og gjorde F'orestillingen til en Sejr for Dagmartheatret. Hr. Wulff var overraskende god som Repholt. Dette siges naturligvis uden den mindste L'nderkjendelse af denne Kunstners store Dygtighed; inen man kunde ikke vente, at denne Rolle laa for ham. Han var maaske lidt for massiv, særligt i Scenen, hvor Repholt vil forny Bekjendtskabet med Florizel, men i det hele skilte lian sig godl ved den vanskelige Rolle. Hr. Stigaard var ikke saa heldig som Neergaard. Første Akt lykkedes bedst for ham, da han kom i Affekt var han mindre god, hans Organ egner sig heller ikke hertil. Udstyrelsen var i alle Henseender smuk, Mellemaktsmusiken burde helst have været udeladt. Efter første Akts Slutningsscene er inan ikke oplagt til at høre Musik, selv om det er et Stykke af en gammel italiensk Mester.

Foran >Et Besøgt opfortes »En Mand, der kan græde», ei ret morsomt, men temmelig pjanket Stykke, hvori Frk. Meyer debuterede. Del var en ganske net Debut, men det er umuligt af den at slutte sig til den unge Dames dramatiske Evner.

KUNST

HP

Tidsskrift for Kunstindustri. Det af Industriforeningen i Kjøbenhavn etablerede kunstindustrielle Tidsskrift er udkommet med Iste Hæfte. Det var i henærende Kunstner- og kunstelskende Kredse imødeset med betydelige Forventninger, og disse ere i ingen Henseende blevne skuffede. Som det af Subskriptionsind. bydelsen fremgik, har Nordens sagkyndigste Elementer tilsagt Tidsskriftet deres Bistand, og Redaktøren, lir. Nyrop's Navn Iwrger i enhver Henseende for Foretagendets Betydning. F'orste Hæfte indeholder bl. a. større Artikler af Worsaae, Emil Bloch, Jul. Lange, Nyrop, samt mindre af Schiødte og Bindesbøll. Mellem disse turde særlig Langes Afhandling være af Interesse, ikke blot for I'ag- men ogsaa for Lægmænd, fordi den i kort, præcis og populær Form antyder den moderne Kunstindustris Veje og Grænser og derved indirekte det nye Tidsskrifts Opgave. Han begynder ined at paa-vise, at det i visse Henseender er betydelig vanskeligere at forfærdige en smuk Themaskine end en Børs eller Kongeborg, thi det, der gior Opgaven vanskelig, er, at Virkelighedens Krav hviler over den. Vi bør forlange, at vore Stole, vore Borde, vore Lamper, kort sagt alt vort Husgeraad, uden derved at tabe deres praktiske Egenskaber, skulle rumme saa mange kunstneriske som mulig. »Kulturen af Tingene, del som man nu kalder Kunstindustri, s ei ikke et Krav af en hojere og forfinet icsthetisk Civilisation: den er et Krav af Menneske-Naturen •. Og ud fra dette Princip, som jo saa at sige er det nye Tidsskrifts Motto, udvikler I.ange da sin Theori om den moderne Kunstindustris Øjemed og Midler, idet han hævder, at ethvert I-'orsøg paa at ville .skabe-- en ny Stil uden historiske F'orudsætninger vilde være taabeligt. Hver Tid har i enhver Henseende sit Ophav i den foregaaende og denne atter i den næst-foregaaende. Intet i den menneskelige Kultur bevæger sig i Spring, alt har sin naturlige Udvikling. Selv den græske Stil, der i den almindelige Bevidsthed vel ofic staar soin noget pludselig selvskabt og nationalt, har hentet sine Elementer fra .Kgyptere og Fonicerc. Den moderne Arkitektur. Ornamentik og Kunstindustri maa være eklektisk. Vi Nordboere maa akklimatisere de fremmede Stilarter, tage af dem fra deres lykkeligste Udvikling, hvad der passer for vort barske Klima, vort farvefattige Liv og raffinerede Sæder, og vi maa hverken meje os ud i den rene Pompejanistne eller Renæssance. Baade over Antiken, Gothiken, Renæssancen, ja endog gjennem lapaneseres, Persers og Arabers Kunst gaar Vejen til F'undei af den nye Tids Stil. »—«.

Breve, Bager, Bidrag og øvrige F'orsendelser bedes sendte til „Hjemme og Ude''s Forlag. Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade 2.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Bolig, Amaliegade 14, S-

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 2 og 3 Studiestræde 16. 2. Sal.

Holbergsgade Nr. 2.

Iste og 2den Levering er udkommen.

forlæggere: redaktører: boctrykker:

3RDR. SALMONSEN. OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN. F. E. BORDING. Fra Byen.

Af Urbanus.

Hjærtensfryd.

Der fejres aarlig mange Festdage hos min Vært, pensioneret Hojbaadsmand Olufsen i Hjærtens-frydgade.

For det förste er der alle de store og almindelige Hellig- og Bededage, som vi alle kjender og ærer. Saa er der Aarsdagen for Kanariefuglen Peter«s højtidelige Indlemmelse i Familien, endvidere Mindefest for Hojbaadsmandens salig store Taa, som for tredive Aar siden blev klippet af for Benedder, samt Madammens Kopsætnjngsdag, der gjærne indtræffer ud paa Foraaret, naar Varmen kommer i Luften.

Endelig er der Majestætens Fødselsdag og Skipper Mortensens Ankomst.

Hvad Selskabet ved disse Festligheder angaar, saa bestaar det regelmæssig af de samme gode, gamle Venner, som nu i fyrretyve Aar har gaaet paa Omgang hos hinanden, hver Gang der i Familierne har været en Højtid, der skulde fejres — nemlig: pensioneret Tømmermand Bendz Ira Tulipangaden, pensioneret Kvartérmand Mørup fra Delfingaden, Overkanoner Jensen og Bolteslager Fuss fra Krokodillen — alle med Madammer. Og da nu hver af disse Familier i lignende Anledninger har et tilsvarende Antal Festdage at højtideligholde — (med Undtagelse af, at Kvartérmand Mørup for visse Aarsagers Skyld foretrækker at lade sin — noget hastige — Madamme kopsætte hver Maanedsdag) — saa vil man forstaa, at man herude i det mindste ikke dør af Mangel paa Selskabelighed.

Selve Sammenkomsternes Forlob synes, i alt Fald hos Olufsens, én Gang for alle at være fastslaaet. Paa Slaget sex aabner Olufsen Døren ind til Salen , hvor Bordet staar dækket, idet han med en staaende Vittighed beder Gjæsterne træde ind og putte noget i Ansigtet . Naar man derpaa er kommen til Ro paa Pladserne, og Værtinden sætter den dampende Gaas eller Skinke paa Bordet, udbryder Bolteslager Fuss lige saa regelmæssigt, idet han som i overvældende Forbavselse og med Hænderne i Siden falder tilbage mod Stoleryggen: Naada, Madam — dér har De lagt et ordentligt Æg! hvorpaa Madammen smilende kalder ham et gammelt Vrøvl og beder Gjæsterne lade, som de var hjemme.

Dermed er Begyndelsen gjort. Og efterhaanden som Knive, Gafler og Glas kommer i Virksomhed, stiger Lystigheden gradvis.

Paa et bestemt Tidspunkt hæver Tømmermand Bendz som Alderspræsident (han er 84) sit Snapseglas for at udbringe Jubilarens Skaal — og gjør det med samme trohjærtede Højtidelighed, enten Jubilaren er Kanariefuglen Peter eller Hojbaadsmandens Storetaa eller selve Majestæten. Men forst ud paa Aftenen, naar Punschebollen og Æbleskiverne kommer paa Bordet, naar Festen sit Højdepunkt.

Indtil da har man siddet forholdsvis rolig paa sin Plads og fordrevet Tiden efter Bordet med Afsyngelse af forskjellige Selskabs- og Fædrelandssange, hvortil navnlig Madam Fuss medbringer en smuk Diskant; men efter at et Par Glas af den stærke, varme Rom-Essents er skyllet ned til den halve Snes

NORDISK UGEBLAD.

/ä r, A -—.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sondag.

Nr. 20.

15. Februar 1885.

otte Graders Snapse, der allerede er sat under Vesten, antager Munterheden en mere oplosende Karakter.

Madammerne loser Kappebaandene og trækker ugenert Manchetterne af de faste Arme. Og da de endnu er blomstrende Skikkelser, og da Mændene, trods deres Alder, endnu ikke er fremmede for erotiske Følelser, udbreder der sig snart en Stemning af Ømhed og Galanteri, — indtil Punschen, gjærne henad Klokken to, fuldstændig har taget Magten, og Mændene begynder at fortælle Fruentimmerhistorier. Da flytter Konerne krænket ind i den forreste Stue, hvor Kaffen serveres med Kandissukker og Kirscbær-ratafia.

Endelig henad Morgenstunden sejler de hjemad, hver til sit, i en Lyksalighedstilstand, fra hvilken der endnu Dagen efter hviler et Skjær over dem, som fra en ncdgaaet Sol.--

Af alle disse aarlige Fester er der dog ingen, der imødeses med en saadan Spænding og fejres med en saadan Fryd som S kip per Mort ense ns Dag.

Denne indtræffer hen paa Efteraaret, naar Olufsen, med Messingbrillerne paa Næsen, ved den daglige Gjennemlæsning af Telegrafen faar konstateret, at Skipper Mortensen fra Flensborg med Sluppen »Flyvefisken har passeret Toldbodbommen og lagt ind ved Børsen.

Det første, der i den Anledning bliver foretaget, er, at Chatolskabets hemmelige Skuffe aabnes af Madammen og Sparekassebogen efterses, hvorpaa Olufsen, der ikke gjærne bliver betroet Omgang med Penge, sendes til Byen for at opsøge Didriksen.

Didriksen er en anden gammel Ven af Huset, der er Droskekusk og boer i St. Brøndstræde, og som — i Følge en snart halvhundredaarig Skik — til denne Fest beredvillig stiller sig selv og sit Kjore-tøj til de gamle Venners Disposition.

Dette er dog saaledes at forstaa, at den nulevende Didriksen, unge Didriksen , ikke er den virkelige, men en Son af den gamle Didriksen, som Hojbaadsmanden en Gang i dennes Orlogstid frelste for Kat , og som af Taknemmelighed derfor aarlig viste dem denne lille Venlighed.

Men den unge Didriksen har som en god Søn gjort sig en Ære af at overtage den afdødes Forpligtelser, — og desuden véd han, hvad der ved denne Lejlighed ventes.

Til den fastsatte Tid — gjærne Klokken 11 Formiddag — stiller han da ogsaa præcis i 1 Ijærtens-frydgade, med et Kjoretøj saa blankt og pudset som til et Grossererbryllup i Helliggejst.

Oppe hos Olufsens, der beboer Salslejligheden, har der imidlertid siden den tidlige Morgen hersket den forskrækkeligste Travlhed. Snart har Hojbaads-mandens hvide Hoved, snart Madammens Sirtses Natkappe strakt sig ud af Vinduet og med Spænding set ned ad Gaden. Og den første farer endnu i ynkelig Ubehjælpsomhed rundt i Underbuxer og uknappet Manchetskjorte, da Didriksens Pisk høres om Hjørnet.

Endelig kommer de ned — Madammen i »Wienershavvl og med Vindruklaser paa Hattekysen, Olufsen med Tjenestemedaille og Dannebrogsordenens Sølvkors paa Frakkeopslaget samt et Uhyre af et sort — en Smule rustanløbet — Skorstensrør paa Hovedet.

Under højtidelig Stilhed blandt Børnene, der har samlet sig om Vognen, stiger de til Sæde. Og efter at Madammen hemmeligt har set sig omkring, som for at forvisse sig om, at ogsaa alle Gadens Øjne virkelig er i Vinduerne, ruller de ud af ^Boxerne« og ind i St. Kongensgades Menneskemylr.

Det er et virkelig stolt Syn. Især er Olufsen Gjenstand for alles Blikke. Stiv og alvorlig, med den i Manchetskjorten nu helt indknebne Hals, som han ikke tør bevæge af Frygt for at sprænge Knappen, og

Hænderne urokkeligt hvilende over Paraplyskaftets Hornhaandtag, faar hans høje, indskrumpede og lidt krogede Skikkelse, fremhævet af de skinnende Dekorationer og Hatten over det hvide Hoved, ligesom et Skjær af fornem Ærværdighed, der vækker Forestillinger om noget som en gammel Admiral fra Aarhundredets Begyndelse. Paa begge Fortovene standser ogsaa Folk, alt som de kommer frem, og ser efter dem med en Blanding af Ærefrygt og Forundring, hvilken sidste forstærkes derved, at unge Didriksen, stolt over sit Selskab, hvert Øjeblik vender sig om imod dem i fortrolig Samtale.

Vejen gaar forst til Sparekassen, hvor Madammen — sit Princip tro — selv gaar ind og hæver af Bogen. Dernæst gjøres en Afstikker om ad Gammeltorv og Vandkunsten, blandt hvis Loppekællinger Madammen nemlig fra gammel Tid har en uforsonlig Fjende, hvorpaa man endelig drejer tilbage og stiler hen imod Børsen.

Her staar Skipper Mortensen paa Flyvefiskens Dæk og gjenkjender Optoget, strax han ser det nærme sig.

Han er en lille Tyksak paa en sexti Aar, der netop forstaar saa meget Sømandsskab, som er nødvendigt, for hver Mikkelsdag at fore en Slup med Fede- og Flæskevarer fra Flensborg til Børsen. Ikke des mindre kunde tnan gjærne antage ham for en ægte uforfalsket Ostindiefarer, naar han staar paa sit Dæk med en Skraa i hver Kjæve og Armene sænket ned i de dybe Klaplommer indtil op over Albuerne.

Han har alle Attributerne: en stor Lammeskinds-kabuds ned over Ørenringene, et blaat Anker paa Bagen af hver Haand — samt denne Mine, der som et fintmærkende Thermometer synes at snuse mod den mindste Vejrforandring og ane den længe før dens Komme.

Dertil spytter han rigelig saa langt som en almindelig Haandsprøjte, og bander værre end en Kavalleriofficer.

Overfor Olufsen har han imidlertid bestandig bevaret Koffardifarerens dybe Respekt og Højagtelse for Orlogsmanden. Og da han tillige er af en beleven Natur, der titulerer Madam Olufsen Frue ,251 I

har han alle Dage hort til Højbaadsmandens mest skattede Venner.

Idet Vognen standser, skridter han ogsaa fra Borde og aabner galant Vogndoren for Madammen, der smilende og nikkende stiger ned med Parasollen i den ene Haand og den anden forsigtig fattende i Kjolen, saa at kun Brunelstovlerne og det underste af de hvide, svulmende Strompelægge præsenterer sig for Skipperens artige Blik. I den dodeligste Vaande for Halsknappen folger Hojbaadsmanden baglængs efter og trykker Mortensen højtidelig i Haanden, hvorpaa unge Didriksen spænder Skaglerne fra Caroline Amalie og folger bag elter dem over Landgangen.

Og nu begynder egentlig forst den store, saa længselsfuldt ventede Begivenhed, hvori dog kun Madammen tager aktiv Del.

Paa Bunden af Lasten, hvortil en Stige forer ned, staar Eede- og Flæskevarerne opstillede i indbydende Rækker, den ene over den anden, og opsendende en Duft, som man kun kjender den fra visse Hoker-kjældere paa Kjøbmagergade, naar man om Vinteraftener i Forbifarten faar deres lumre Atmosfære op i Næsen. Det er et Forraadskammer af den mest fristende Art. Blot et Blik derned kan faa Kallunet til at vende sig. Mægtige Spegeskinker hænger under Dæksplankerne, Rækker af aabnede Smørfustager fylder Bunden, og over dem kommer Bedelaar, røgede Bryster, Krukker med smeltet Flomme samt sande Kabler af de forskjelligste Slags Pølser, der som Guirlander hænger paa Skibssiderne.

Naar F ru Al — under Skipper Mortensens bestandig lige tugtige Blik — er praktiseret ned ad Stigen, tager Forestillingen sin Begyndelse.

Med virkelige Fruenoder vanker hun om dernede mellem Herlighederne uden at lade sig dupere — lugter til en Fustage hist, en Skinke her, og modtager Smageprøverne med Spidsen af sine Læber, idet hun samtidig lukker

Øjnene og omstændelig lader Prøven glide ned gjennem Halsen — for derpaa at ryste paa Hovedet med en lille Næsekrolle eller give sit Bifald til Kjende ved et betænksomt N'ik.

1 Følelsen af Sagens Alvor lader hun sig uden Barmhjærtighed hele Lageret fremsætte til Bedømmelse, inden hun træffer noget Valg. Nye Fustager slaas op, hele Bjærge af Skinker og Fedelaar stables ovenpaa hinanden, vejes og befoles. Især volder Smørret mange Vanskeligheder. Dette er for salt, dette for lindt, dette ikke fra Ævred. Og naar endelig Bestemmelse er taget og Prisen fastsat, kommer Turen paa samme Maade til Pølserne, Flæsket og tilsidst til de store Holstensk-Oste, der som en Række af Møllesten staar lænet op til den ene Skibsside.

Imidlertid staar Hojbaadsmanden urokkelig oppe paa Dækket med sin Paraply og Admiralsmine, og lader Blikket glide hen over Vanter og Spryd, mens

unge Didriksen, i tryg Forventning om, hvad der skal komme, rolig har sat sig ned i en Rulle Tov for dér at afvente Tidens Fylde.

Endelig er da alting afgjort nede i Lasten, Handelen sluttet og Varerne bragt paa Dækket. Og nu foregaar der en Scene, der hvert Aar vender tilbage med samme Regelmæssighed som en Vittighed af Bolteslager Fuss.

Skipper Mortensen aabner nemlig Lemmen ned til Kahytten og raaber med sin Stentorstemme: Fer'nand — er du klar?

Samtidig stiger en forfriskende Duft af Kaffe op til dem gjennem Trappen, og Ferdinand hores ilfærdig at rumstere dernede i Dybet med Glas og Kopper.

Men Madam Olufsen vil paa ingen Maade tage mod nogen Indbydelse, der tilmed kommer hende saa overraskende. Ogsaa Hojbaadsmanden vægrer sig paa det bestemteste mod længer at opholde Tideii for ham, medens derimod unge Didriksen, alt for vel kjendt med disse Formaliteter, rolig spytter Skraaen ud i Haanden og gjemmer den i Buxelommen.

Snart sidder man da ogsaa nede i det lille hyggelige Lukaf, hvor Mortensens navnkundige Flensborger Rom troner over Honningkager og Lebkuchen . For Resten begynder Angrebet med en Schiedam-Genever og et Faarelaar, og Grunden lægges videre med tre danske Snapse til en varm Isteqiølse. Men Madam Olufsen beholder sine sorte Handsker paa, som for at antyde, at hendes Overgivelse dog alligevel kun er halv, og at hun hvert Øjeblik kan være parat til Opbrud.

Dette kan ogsaa nok gjøres nødvendigt efter de Erfaringer, hun hvert Aar høster i dette lille Rum, hvis Luft hurtig bliver en tyk Os af Fedevarer, Kaffe, Sprit og Tobak. Thi med Kaffen begynder Drikningen forst for Alvor. Og da det ved denne Lejlighed er en fastsat Skik at drikke »Mindebægre« for de i -Vårets Lob afdøde fælles Venner, og da Bægrenes Styrke forøges, eftersom Rørelsen stiger, naar Temperaturen herinde gjærne temmelig nær op imod Kogepunktet.

Men naar de efter den ottende Kaffepunsch begynder at fortælle Fruentimmerhistorier, rejser hun sig med en Bestemthed, der ikke længer tør misfor-staas, og Selskabet bryder op.

Imidlertid har den unge Didriksen ogsaa paa dette Punkt med Ære overtaget sin afdøde Faders Forpligtelser, idet han for egen Regning i Stilhed har »dyppet en Halvflaske Rom i sig, saa at han kun ved Mortensens og Hojbaadsmandens forenede Anstrængelser naar op gjennem Trappen. Men idet han kommer op paa sin Buk, gjenfinder han, ligesom af gammel Vane, strax Ligevægten og smiler fortrolig ned til Caroline Amalie, der i Mellemtiden taalmodig har staaet og gumlet i en tom Mulepose.

Madam Olufsen fremviser atter ved Opstigningen sin Brunelstovle og det underste af sine snehvide"Nr. 21.

Lægge for Skipperens ærbare Blik. Hojbaadsmanden trykker ham paany højtidelig i Haanden og sætter sig med

Anstand ved sin Ægtehalvdels Side.

Saa kjører de ind igjennem Byen.

Ligesom før stanser ogsaa Folk nu paa Fortovene, alt som de kommer frem, og ser efter dem. Men denne Gang tegner der sig ingen Uvished i de Godtfolks Ansigter. Smilet breder sig frodigt og ender i en hjærtelig Latter.

Thi Højbaadsmandens Skjorteknap er ganske rigtig under Dagens Anstrængelser sprængt, og i Stedet for den sagtmodige Paraply favner han nu en mægtig holstensk Ost, stor som et Vognhjul. Paa

Forsædet ligger det kommende Aars Fedevarer op-taamcde, og i Madammens Kjole hviler — kjælen som en Skjødehund — Juleaftens festlige Spegeskinke, smukt indbunden i Papir og med frynsede Manchetter.

Paa Hjørnet af Elefantgaden staar allerede Kvartermand Mørup og spejder efter dem. Inde fra Krokodillen ses Madam Fuss' friserede Hoved ud af Salsvinduet ved Siden af Bolteslagerens halvtafragede Sæbefjæs.

Og Madam Olufsen vinker ivrig til dem med sin Skjødehund, og Kvartermand Mørup svinger med sin Stok — for nu begynder Festen dog forst rigtig.

Gudedrikken.

Af Axel Steenbuch.

I Provinsbyen, hvor den unge Grosserer og hans I "rue bode, hed de Byens rigeste Folk, og hun hed Byens flotteste Dante.

Der hvilede over deres grundmurede Hus med Kontoret i Stueetagen og Lejligheden paa første Sal, over deres Middagsselskaber, deres Køreture i egen Landauer, kort sagt alt, hvad der vedrørte dem, i Borgernes Øjne hele den Glans, som i en lille By følger med heldige Forretninger en gros i Korn og Tømmer. Men hertil kont for hendes personlige Vedkommende Glansen ved at være noget, som bragte Bud fra en Hovedstad, og noget smukt tillige, noget, som ikke blot var klædt i Silke, men ogsaa kunde tage sig ud i Silke.

Der var mange mandlige Øjne ude med Længsel efter den lille Figur, det svære, lyse Haar og de bløde Øjne under de tykke, lyse"Øjenbryn, ude i Misundelse efter den slanke, unge Grosserer med de dansende Trin, det gode Humor og de lyse Benklæder.

Og det tog ikke af, fordi der kom Smaa i Huset, først en og saa cn til; og det hjalp lige saa lidt, at hun og Manden syntes at blive ved med at se paa hinanden som to Nygifte, hvis Hvedebrødsdage aldrig vilde faa Ende.

Det var en Vinteraften. Ilun sad alene i et lille hyggeligt Værelse, sad i en lille, magelig Stol, med Fødderne ntod et blodt Gulvtæppe, Lampens milde, dæmpede Skær ned over sig, og en hyggelig, varm Luft om sig. Hun var alene, ventede paa sin Mand, sont hun vidste, havde travlt nede paa Kontoret.

Der lød ikke mere Larm op fra Gaden, end der plejer at lyde l'ra en Provinsbys Gade ved Tctid, af og til nogle dæmpede Trin; et Kvarters Tid efter et Par klaprende Træsko. Hele Aftenen var der kun kjørt en eneste Vogn forbi, men det havde da ogsaa lydt i Stilheden sont en øredøvende Spektakel.

At Husjomfruen og Pigen kunde høres at være i Færd med at dække Aftensbordet inde i Spisestuen, gjorde ingen Forstyrrelse, men bidrog snarere til at gøre det hele endnu mere hyggeligt.

Børnene hørte man ikke noget til. De havde deres Lejlighed for sig, lidt langt borte fra de andre Værelser, og vare betroede til en Pige. Grossereren syntes, at Børn bragte Uhygge, saa længe de vare ganske smaa.

Og hun sad og lyttede og lyttede. Og saa kom han.

Hun truede skjælmsk med Fingeren. mens hun gik hen imod ham. Skammer du dig ikke? saadan som jeg har længtes efter dig!

Han drog hende ind til sig. Forretninger, du!>

Er du træt r c

Ja—al jeg er ikke saa lidt træt -.

»Gik Kontoristerne ogsaa först nu?-

Nej, de gik som sædvanlig Klokken fem . Der var noget i hans Tone, som kunde tyde paa, at han ikke syntes 0111 at blive spurgt ud; men hun mærkede det ikke.

»Saa har du siddet ganske alene dernede?« spurgte hun.

Han nikkede.

»Hvorfor kunde jeg saa ikke sidde nede hos Dig?«

»Du? det gav et lille Sæt i hant. men strax efter begyndte han at le. <Saa var der ganske sikkert ikke bleven noget af Arbejdet .

»Tror du ikke, jeg kunde have siddet stille?»

Jo—o! men — der var saamænd intet blevet gjort alligevel«:.

Hun vilde se ham ind i Øjnene inen kunde ikke komme til. Han vilde ikke holde sig rolig, "

Lægge for Skipperens ærbare Blik. Hojbaadsmanden trykker ham paany højtidelig i Haanden og sætter sig med Anstand ved sin Ægtehalvdels Side.

Saa kjører de ind igjennem Byen.

Ligesom før stanser ogsaa Folk nu paa Fortovene, alt som de kommer frem, og ser efter dem. Men denne Gang tegner der sig ingen Uvished i de Godtfolks Ansigter. Smilet breder sig frodigt og ender i en hjærtelig Latter.

Thi Højbaadsmandens Skjorteknap er ganske rigtig under Dagens Anstrængelser sprængt, og i Stedet for den sagtmodige Paraply favner han nu en mægtig holstensk Ost, stor som et Vognhjul. Paa

Forsædet ligger det kommende Aars Fedevarer op-taamcde, og i Madammens Kjole hviler — kjælen som en Skjødehund — Juleaftens festlige Spegeskinke, smukt indbunden i Papir og med frynsede Manchetter.

Paa Hjørnet af Elefantgaden staar allerede Kvartermand Mørup og spejder efter dem. Inde fra Krokodillen ses Madam Fuss' friserede Hoved ud af Salsvinduet ved Siden af Bolteslagerens halvtafragede Sæbefjæs.

Og Madam Olufsen vinker ivrig til dem med sin Skjødehund, og Kvartermand Mørup svinger med sin Stok — for nu begynder Festen dog forst rigtig.

Gudedrikken.

Af Axel Steenbuch.

I Provinsbyen, hvor den unge Grosserer og hans I "rue bode, hed de Byens rigeste Folk, og hun hed Byens flotteste Dante.

Der hvilede over deres grundmurede Hus med Kontoret i Stueetagen og Lejligheden paa første Sal, over deres Middagsselskaber, deres Køreture i egen Landauer, kort sagt alt, hvad der vedrørte dem, i Borgernes Øjne hele den Glans, som i en lille By følger med heldige Forretninger en gros i Korn og Tømmer. Men hertil kont for hendes personlige Vedkommende Glansen ved at være noget, som bragte Bud fra en Hovedstad, og noget smukt tillige, noget, som ikke blot var klædt i Silke, men ogsaa kunde tage sig ud i Silke.

Der var mange mandlige Øjne ude med Længsel efter den lille Figur, det svære, lyse Haar og de bløde Øjne under de tykke, lyse"Øjenbryn, ude i Misundelse efter den slanke, unge Grosserer med de dansende Trin, det gode Humor og de lyse Benklæder.

Og det tog ikke af, fordi der kom Smaa i Huset, først en og saa cn til; og det hjalp lige saa lidt, at hun og Manden

syntes at blive ved med at se paa hinanden som to Nygifte, hvis Hvedebrødsdage aldrig vilde faa Ende.

Det var en Vinteraften. Ilun sad alene i et lille hyggeligt Værelse, sad i en lille, magelig Stol, med Fødderne ntod et blodt Gulvtæppe, Lampens milde, dæmpede Skær ned over sig, og en hyggelig, varm Luft om sig. Hun var alene, ventede paa sin Mand, sont hun vidste, havde travlt nede paa Kontoret.

Der lød ikke mere Larm op fra Gaden, end der plejer at lyde l'ra en Provinsbys Gade ved Tctid, af og til nogle dæmpede Trin; et Kvarters Tid efter et Par klaprende Træsko. Hele Aftenen var der kun kjørt en eneste Vogn forbi, men det havde da ogsaa lydt i Stilheden sont en øredøvende Spektakel.

At Husjomfruen og Pigen kunde høres at være i Færd med at dække Aftensbordet inde i Spisestuen, gjorde ingen Forstyrrelse, men bidrog snarere til at gøre det hele endnu mere hyggeligt.

Børnene hørte man ikke noget til. De havde deres Lejlighed for sig, lidt langt borte fra de andre Værelser, og vare betroede til en Pige. Grossereren syntes, at Børn bragte Uhygge, saa længe de vare ganske smaa.

Og hun sad og lyttede og lyttede. Og saa kom han.

Hun truede skjælmsk med Fingeren. mens hun gik hen imod ham. Skammer du dig ikke? saadan som jeg har længtes efter dig!

Han drog hende ind til sig. Forretninger, du!>

Er du træt r c

Ja—al jeg er ikke saa lidt træt -.

»Gik Kontoristerne ogsaa först nu?-

Nej, de gik som sædvanlig Klokken fem . Der var noget i hans Tone, som kunde tyde paa, at han ikke syntes 0111 at blive spurgt ud; men hun mærkede det ikke.

»Saa har du siddet ganske alene dernede?« spurgte hun.

Han nikkede.

»Hvorfor kunde jeg saa ikke sidde nede hos Dig?«

»Du? det gav et lille Sæt i hant. men strax efter begyndte han at le. <Saa var der ganske sikkert ikke bleven noget af Arbejdet .

»Tror du ikke, jeg kunde have siddet stille?»

Jo—o! men — der var saamænd intet blevet gjort alligevel«:.

Hun vilde se ham ind i Øjnene inen kunde ikke komme til. Han vilde ikke holde sig rolig,253 I

vilde hele Tiden kysse hende paa Kinden og lægge sin Haand om hendes Hoved og bøje det ind mod sit Bryst. Halvt glad lo hun over, at det saa daarlig lykkedes hende at faa hans Ansigt lige imod sit; det var jo hans Kjærtegn, som bar Skylden.

< Kan du ikke staa rolig et Øjeblik og lade mig se paa dig?« spurgte hun.

Der kom noget overgivent over ham. Hvor kan man staa rolig med saadan én foran sig? sagde han. Og han borede sin Mund ned paa hendes Hals, saa langt den kunde naa for Strimlerne i Kjolen, og lod Læberne brænde dernede, og han drejede hende en Smule, strøg Haarfylden til Side bagved og kyssede hendes Nakke. Saadan én!» gentog han. Og han mere bar end ledte hende hen til en af de bløde Stole, satte sig og lod hende synke ned paa sine Knæ.

Hun vilde sige noget, men kom ikke til Orde. l lan vilde endelig tale. Han syntes saa glad i Aften, saa overstadig

glad, og saa forelsket, overstadig forelsket. Han sagde hende Ting, som bragte hendes Øjne til at straale henrykte som et lykkeligt Barns, og han hviskede hende Ting i Øret, som hk hende til at blive rød og til at slaa ham paa Kinden og sige, at han var uartig. Men altsammen var det noget, som hun ikke blev træt af at høre.

Det var ham, som blev træt. Han standsede næsten pludselig, forpustet, lænede sit Hoved tilbage mod Stoleryggen og lukkede Øjnene.

•Stakkel! hun strøg sin Haand henover hans Pande, ned over hans Tinding, og kyssede Øjenlaa-gene. • Hvordan kan det ogsaa være, at du har haft saa travlt i Dag? det har jo aldrig før været saadan». Han svarede ikke, men det trak sammen til et stærkt Smil om Mundvigene. At der var noget i Smilet, som ikke var smukt, lagde hun ikke Mærke til; hun

saa' bare, at han smilte, og det var altid Signal til Lystighed for hende.

Hun nappede ham i Øret. All du svare mig!»

»Forretninger!< lo han. »Glimrende Forretninger! vi bliver rige .

c Fir vi ikke det?

«Jo—o! men nu bliver det helt anderledes». Han aabnede Øjnene igjen, syntes ikke at ville se paa hende, men lo, som om han ikke kunde tvinge Latteren. Hidtil har jeg klædt dig i Silke, men nu — han tænkte sig om efter noget, der var finere end Silke — det skal blive fyrsteligt, du!»

•Saa bliver det vist for fint til mig .

»For fint? — han bojede hende tilbage, saa hun næsten laa over hans Knæ, alt imens han lod den Haand, som ikke holdt hende, glide op ad hendes Arm under Kjoleærmet. Der kan ikke være noget for fint til saadan én, ikke noget for blødt til saadan en Skikkelse, ikke noget for hvidt til saadan en I lud . Og han bøjede sig ned over hende, strakte sig fremefter; og mens han borede Hagen ned i hendes Bryst for at kunne sé ind under Øjenlaagene i den svømmende, blode Skjønhed, som sitrede derinde, gav han sig til at udmale for hende, hvad en Fantasi med et nøje Kjendskab til Dametoilette som Baggrund kunde finde paa at udmale.

Hun glippede med Øjenlaagene, kæmpede for at rejse sig op, lo, da det mislykkedes, slog efter ham og lo igen. Men efterhaanden dyssede hans Ord hende hen i en Dvale. Hun lukkede da Øjnene og holdt Hænderne over dem, som generede Lyset fra Lampen hende; hun gled ind i noget bedøvende, noget med Duft og med Varme, som i en mild Luft, der slog sine Folder om hendes Lemmer saa blødt, som aldrig noget havde bølget om dem før.

(Sluttes.)

Achab ogr Naboth.

Af P. Si vie.

Saa melder Skriftens ærværdige Bog, at Achab hed en Oldtidens Mand, der Arv efter Omri, sin Fader, tog som Konge i Israels Land.

Og Achab han tog en sidonisk Kvinde, den hedenske Jesabel, til Gemalinde.

Og Achab fortørnede Israels Gud, foragted sit Folks forgjættede Haab, glemte og brød de hellige Bud, og gav ikke Agt paa Profeternes Raab.

Til fremmede Guder for Israels Øje bygged han Templer, gjorde han Lunde, dyrkede Baal, saa ivrig han kunde,

ofrende paa de forbudne Høje.

* *

Og Naboth hed en Israelit, en Mand af Folket. Hans Dont — saavidt det lader sig skjønne af Skriftens Ord — var den: At røgte sin arvede Jord.

Og Naboth ejed en Vingaard, hvis Plads var oppe ved Achabs Kongepalads.

Men det var Kong Achab til Tort og Besvær, at Naboth ham var med sin Vingaard saa nær.

Saa var det, Achab bød Naboth vælge, Kongen til Vilje den Vingaard at sælge.

Da er det, af Naboth hint Svar han faar, som altid skal mindes, hvor eller naar den arvede Ret og Retvished er Tyrannens Lune til Tort og Besvær: 0 Konge, del vare langt fra mig, at solgt min Arv og Odel til dig!

vilde hele Tiden kysse hende paa Kinden og lægge sin Haand om hendes Hoved og bøje det ind mod sit Bryst. Halvt glad lo hun over, at det saa daarlig lykkedes hende at faa hans Ansigt lige imod sit; det var jo hans Kjærtegn, som bar Skylden.

< Kan du ikke staa rolig et Øjeblik og lade mig se paa dig?« spurgte hun.

Der kom noget overgivent over ham. Hvor kan man staa rolig med saadan én foran sig? sagde han. Og han borede sin Mund ned paa hendes Hals, saa langt den kunde naa for Strimlerne i Kjolen, og lod Læberne brænde dernede, og han drejede hende en Smule, strøg Haarfylden til Side bagved og kyssede hendes Nakke. Saadan én!» gentog han. Og han mere bar end ledte hende hen til en af de bløde Stole, satte sig og lod hende synke ned paa sine Knæ.

Hun vilde sige noget, men kom ikke til Orde. l lan vilde endelig tale. Han syntes saa glad i Aften, saa overstadig glad, og saa forelsket, overstadig forelsket. Han sagde hende Ting, som bragte hendes Øjne til at straale henrykte som et lykkeligt Barns, og han hviskede hende Ting i Øret, som hk hende til at blive rød og til at slaa ham paa Kinden og sige, at han var uartig. Men altsammen var det noget, som hun ikke blev træt af at høre.

Det var ham, som blev træt. Han standsede næsten pludselig, forpustet, lænede sit Hoved tilbage mod Stoleryggen og lukkede Øjnene.

•Stakkel! hun strøg sin Haand henover hans Pande, ned over hans Tinding, og kyssede Øjenlaa-gene. • Hvordan kan det ogsaa være, at du har haft saa travlt i Dag? det har jo aldrig før været saadan». Han svarede ikke, men det trak sammen til et stærkt Smil om Mundvigene. At der var noget i Smilet, som ikke var smukt, lagde hun ikke Mærke til; hun

saa' bare, at han smilte, og det var altid Signal til Lystighed for hende.

Hun nappede ham i Øret. All du svare mig!»

»Forretninger!< lo han. »Glimrende Forretninger! vi bliver rige .

c Fir vi ikke det?

«Jo—o! men nu bliver det helt anderledes». Han aabnede Øjnene igjen, syntes ikke at ville se paa hende, men lo, som om han ikke kunde tvinge Latteren. Hidtil har jeg klædt dig i Silke, men nu — han tænkte sig om efter noget, der var finere end Silke — det skal blive fyrsteligt, du!»

•Saa bliver det vist for fint til mig .

»For fint? — han bojede hende tilbage, saa hun næsten laa over hans Knæ, alt imens han lod den Haand, som ikke holdt hende, glide op ad hendes Arm under Kjoleærmet. Der kan ikke være noget for fint til saadan én, ikke noget for blødt til saadan en Skikkelse, ikke noget for hvidt til saadan en I lud . Og han bøjede sig ned over hende, strakte sig fremefter; og mens han borede Hagen ned i hendes Bryst for at kunne sé ind under Øjenlaagene i den svømmende, blode Skjønhed, som sitrede derinde, gav han sig til at udmale for hende, hvad en Fantasi med et nøje Kjendskab til Dametoilette som Baggrund kunde finde paa at udmale.

Hun glippede med Øjenlaagene, kæmpede for at rejse sig op, lo, da det mislykkedes, slog efter ham og lo igen. Men efterhaanden dyssede hans Ord hende hen i en Dvale. Hun lukkede da Øjnene og holdt Hænderne over dem,

som genererede Lyset fra Lampen hende; hun gled ind i noget bedøvende, noget med Duft og med Varme, som i en mild Luft, der slog sine Folder om hendes Lemmer saa blødt, som aldrig noget havde bølget om dem før.

(Sluttes.)

Achab ogr Naboth.

Af P. Si vie.

Saa melder Skriftens ærværdige Bog, at Achab hed en Oldtidens Mand, der Arv efter Omri, sin Fader, tog som Konge i Israels Land.

Og Achab han tog en sidonisk Kvinde, den hedenske Jesabel, til Gemalinde.

Og Achab fortørnede Israels Gud, foragted sit Folks forgjættede Haab, glemte og brød de hellige Bud, og gav ikke Agt paa Profeternes Raab.

Til fremmede Guder for Israels Øje bygged han Templer, gjorde han Lunde, dyrkede Baal, saa ivrig han kunde,

ofrende paa de forbudne Høje.

* *

Og Naboth hed en Israelit, en Mand af Folket. Hans Dont — saavidt det lader sig skjønne af Skriftens Ord — var den: At røgte sin arvede Jord.

Og Naboth ejed en Vingaard, hvis Plads var oppe ved Achabs Kongepalads.

Men det var Kong Achab til Tort og Besvær, at Naboth ham var med sin Vingaard saa nær.

Saa var det, Achab bød Naboth vælge, Kongen til Vilje den Vingaard at sælge.

Da er det, af Naboth hint Svar han faar, som altid skal mindes, hvor eller naar den arvede Ret og Retvished er Tyrannens Lune til Tort og Besvær: 0 Konge, del vare langt fra mig, at solgt min Arv og Odel til dig!"

Og Skriften maler os klart og tydelig, hvor saare Kong Achab tog Svaret fortrydelig,

— vendte, i Harmens og Skuffelsens Nød,

sit Ansigt mod Væggen, og aad ikke Brød .

* *

*

Men Jesabel trøstede: Rejs dig blot, æd og vær glad, du Israels Drot! Thi se, jeg skaffer Midler til Veje, at bringe dig Naboths Vingaard i Eje.

Og Achab var det, den Baals-Tilbeder, og Jesabel var det, den Hedninge-Kvinde, de tvende de lejed og kjøbte sig Eder paa Bud og Befaling at sværges i Blinde, og raabte saa Naboih for Folket ud som den, der spottede — Israels Gud.

Ja, se kun, hvor Achab med samt hans kjære Jesabel værner om Jehovas Ære!

— Ja, se kun! saa snart deres Magtbegjærs Gavn kan fremmes ved Brug af hans hellige Navn!

Og Anklagen rejstes, og Ederne kom

— af den Slags Drabanter, véd vi jo nok,

har altid Tyrannen sin villige Flok —, og endelig fulgte den fældende Dom.

Saa maatte Naboth med Livet bøde for, hvad man falskelig svor ham imod; han førtes ud, og blev stenet til Døde.

Og Hundene — staar der — slikked hans Blod.

* s

Men, som det monne Kong Achab behage i Eje den Naboths Vingaard at tage, soin alt han stod paa den ranede Grund, og visselig nød sin sejrrige Brøde, Elias, det Ildvidne, kont ham i Møde og talede med sin Sandsiger-Mund: Saa siger Herren, den retvise Dommer: Ve dig, Achab! Gjengjældelsen kommer! Din Slægt skal ødes, — de voxne, de spæde! Dit eget Blod skal Hundene drikke dér, hvor du gav dem Naboths at slikke,

og Jesabels Lig dem gives at æde!

$ $

Og Skriften siger, at Ord til andet Profetens Gjengjældelses-Spaadom blev sandet.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Foruat

Syvende Kapitel.

Kort Tid efter tik Kalinovitsch Meddelelse fra Posthuset om, at der var kommet et rekommanderet Brev og en Pakke, som var adresseret til ham. Medens han ellers var rolig og jævn i alle Henseender, kom han denne Gang i stærkt Sinds-opror; han gik hurtigt hen paa Posthuset og begyndte at ringe paa Klokken af al Magt. Postmesteren aabnede efter Sædvane selv Døren, og da han saä den unge Inspektør, sagde han meget roligt med sin melankolske S:emme:

»Hvad ønsker De?

Kalinovitsch bad om at faa sit Brev.

Det kan De ikke, min Herre, det er Postdag i Dag,; svarede Postmesteren roligt og gik ind i Salen, hvorhen Kalinovitsch, der næsten tiltvang sig Adgang, fulgte ham.

Jeg kan ikke, Herre, jeg kan ikke,« gjentog Postmesteren. — De har jo ogsaa selv vægret Dem ved at give mig Bøger, fordi De endnu ikke havde overtaget Bibliotheket. Jeg kan heller ikke. Loven forpligter mig ikke til at udlevere noget i Dag.

Kalinovitsch undskyldte sig og forsikrede, at han strax skulde gaa hen paa Skolen og sende ham lige saa mange Bøger, han vilde have.

Naar man lider Nød, har Almissen Værdi, Herre,« sagde Postmesteren. De har nægtet mig syge Menneske, der led paa Legem og Sjæl, min eneste Rekreation.«

Kalinovitsch vedblev med sine Undskyldninger og bad i en ydmyg Tone, som ellers laa meget fjærnt fra ham, saa at

den gamle saä stift paa ham og ligesom søgte at ransage hans Tanker.

»Hvorfor interesserer det Brev Dem saa meget? sagde han derpaa. De faar det jo i Morgen. Hvad skal den Utaalmodighed til?

Brevet er fra min Moder,« svarede Kalinovitsch; hun er syg, og hun underretter mig maaske om, at hendes Død er nær for Haanden.«

De sidste Ord blødgjorde Postmesteren.

»Hvis det er Tilfældet, saa . . . i vor Tid, da Sønnen rejser sig mod Faderen, Broder mod Broder, Datteren mod Moderen, kan man kalde Deres Kjærlighed som Søn en himmelsk Gnist. Jeg kan ikke afslaa Dem det, Herre! Vær saa god!« sagde han og viste Kalinovitsch ind i sit Kontor.

»Sikken en smuk Haandskrift Deres Moder har, bemærkede han, idet han opmærksomt betragtede Konvoluten og

Pakken.

»Det er en Slægtning af mig, der har skrevet Adressen, sagde Kalinovitsch, idet han hurtigt tog begge Dele og bukkede.

»Glem saa til Gjengjæld ikke Bøgerne! raabte Postmesteren efter ham.

Kalinovitsch mumlede noget lil Svar, gik hurtigt ned ad Trappen og begyndte at læse Brevet, mens han gik: men han var ikke færdig med den første Side, før han krampagtigt krøllede det sammen og puttede det i Lommen.

Da han var kommet hjem, gik han lige ind i sit Kabinet og satte sig udmattet paa en Stol."Nr. 21.

Og Skriften maler os klart og tydelig, hvor saare Kong Achab tog Svaret fortrydelig,

— vendte, i Harmens og Skuffelsens Nød,

sit Ansigt mod Væggen, og aad ikke Brød .

* *

*

Men Jesabel trøstede: Rejs dig blot, æd og vær glad, du Israels Drot! Thi se, jeg skaffer Midler til Veje, at bringe dig Naboths Vingaard i Eje.

Og Achab var det, den Baals-Tilbeder, og Jesabel var det, den Hedninge-Kvinde, de tvende de lejed og kjøbte sig Eder paa Bud og Befaling at sværges i Blinde, og raabte saa Naboih for Folket ud som den, der spottede — Israels Gud.

Ja, se kun, hvor Achab med samt hans kjære Jesabel værner om Jehovas Ære!

— Ja, se kun! saa snart deres Magtbegjærs Gavn kan fremmes ved Brug af hans hellige Navn!

Og Anklagen rejstes, og Ederne kom

— af den Slags Drabanter, véd vi jo nok,

har altid Tyrannen sin villige Flok —, og endelig fulgte den fældende Dom.

Saa maatte Naboth med Livet bøde for, hvad man falskelig svor ham imod; han førtes ud, og blev stenet til Døde.

Og Hundene — staar der — slikked hans Blod.

* s

Men, som det monne Kong Achab behage i Eje den Naboths Vingaard at tage, soin alt han stod paa den ranede Grund, og visselig nød sin sejrrige Brøde, Elias, det Ildvidne, kont ham i Møde og talede med sin Sandsiger-Mund: Saa siger Herren, den retvise Dommer: Ve dig, Achab! Gjengjældelsen kommer! Din Slægt skal ødes, — de voxne, de spæde! Dit eget Blod skal Hundene drikke dér, hvor du gav dem Naboths at slikke,

og Jesabels Lig dem gives at æde!

$ $

Og Skriften siger, at Ord til andet Profetens Gjengjældelses-Spaadom blev sandet.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Foruat

Syvende Kapitel.

Kort Tid efter tik Kalinovitsch Meddelelse fra Posthuset om, at der var kommet et rekommanderet Brev og en

Pakke, som var adresseret til ham. Medens han ellers var rolig og jævn i alle Henseender, kom han denne Gang i stærkt Sinds-opror; han gik hurtigt hen paa Posthuset og begyndte at ringe paa Klokken af al Magt. Postmesteren aabnede efter Sædvane selv Døren, og da han saä den unge Inspektør, sagde han meget roligt med sin melankolske S:emme:

»Hvad ønsker De?

Kalinovitsch bad om at faa sit Brev.

Det kan De ikke, min Herre, det er Postdag i Dag,; svarede Postmesteren roligt og gik ind i Salen, hvorhen Kalinovitsch, der næsten tiltvang sig Adgang, fulgte ham.

Jeg kan ikke, Herre, jeg kan ikke,« gjentog Postmesteren. — De har jo ogsaa selv vægret Dem ved at give mig Bøger, fordi De endnu ikke havde overtaget Bibliotheket. Jeg kan heller ikke. Loven forpligter mig ikke til at udlevere noget i Dag.

Kalinovitsch undskyldte sig og forsikrede, at han strax skulde gaa hen paa Skolen og sende ham lige saa mange Bøger, han vilde have.

Naar man lider Nød, har Almissen Værdi, Herre,« sagde Postmesteren. De har nægtet mig syge Menneske, der led paa Legem og Sjæl, min eneste Rekreation.«

Kalinovitsch vedblev med sine Undskyldninger og bad i en ydmyg Tone, som ellers laa meget fjærnt fra ham, saa at

den gamle saä stift paa ham og ligesom søgte at ransage hans Tanker.

»Hvorfor interesserer det Brev Dem saa meget? sagde han derpaa. De faar det jo i Morgen. Hvad skal den Utaalmodighed til?

Brevet er fra min Moder,« svarede Kalinovitsch; hun er syg, og hun underretter mig maaske om, at hendes Død er nær for Haanden.«

De sidste Ord blødgjorde Postmesteren.

»Hvis det er Tilfældet, saa . . . i vor Tid, da Sønnen rejser sig mod Faderen, Broder mod Broder, Datteren mod Moderen, kan man kalde Deres Kjærlighed som Søn en himmelsk Gnist. Jeg kan ikke afslaa Dem det, Herre! Vær saa god!« sagde han og viste Kalinovitsch ind i sit Kontor.

»Sikken en smuk Haandskrift Deres Moder har, bemærkede han, idet han opmærksomt betragtede Konvoluten og Pakken.

»Det er en Slægtning af mig, der har skrevet Adressen, sagde Kalinovitsch, idet han hurtigt tog begge Dele og bukkede.

»Glem saa til Gjengjæld ikke Bøgerne! raabte Postmesteren efter ham.

Kalinovitsch mumlede noget lil Svar, gik hurtigt ned ad Trappen og begyndte at læse Brevet, mens han gik: men han var ikke færdig med den første Side, før han krampagtigt krøllede det sammen og puttede det i Lommen.

Da han var kommet hjem, gik han lige ind i sit Kabinet og satte sig udmattet paa en Stol.355

Han saa bedrøvelig ud i disse Øjeblikke; hans ellers rolige og noget kolde Ansigt var vansiret af et Udtryk af fuldstændig Fortvivlelse, Aarerne i hans Pande svulmede, alt Blodet var steget ham til Hovedet. Skæbnen havde aabenbart givet ham et af hine Slag, som paa en Gang ødelægge Ungdommens kjæreste Forhaabninger, berøve den Vilje- og Handlekraft og Troen paa sig selv og derpaa gjøre Mennesket til et Væsen, som vel ser Nødvendigheden af at leve for sig, men selv ikke véd, hvorfor eller hvortil. Kalinovitsch gik slet ikke hen til Godnievs den Dag, skjønt Kusken kom og indbød ham til Te. Hele Aftenen og den største Del af Dagen gik han op og ned i sit Værelse, drak uafladelig Vand, og da han næste Dag kom paa Skolen, saå han saaledes paa Pedellen, der stod i Forstuen, at dennes Bén begyndte at ryste, mens hans Hænder af sig selv lagde sig paa

Buxesømmen, og Rumianzoff, hvis Drenge havde spillet ham et Puds, fik en slem Scene.

Hos Godnievs ventede man imidlertid Kalinovitsch med Utaalmodighed og lidt Uro.

Kaptejnen mødte paa samme Tid som sædvanlig, hilste paa sin Broder, satte sig paa sin sædvanlige Plads og tændte sin Pibe.

Nastja, Nastja! udbrød Peter Mikailovitsch.

»Ja, Fader! r svarede hun.

Kom her hen en Gang, min kjære Pige. ;

Nastenka kom i en ny Kjole og med Papillotter i Haaret. Hun var i den senere Tid begyndt at beskæftige sig meget med sit Toilette.

Kommer Kalinovitsch i Dag, eller kommer han ikke? Er han rask? Skal vi ikke sende Bud til ham? sagde Peter Mikailovitsch.

»Jeg har sendt Bud til ham, lille Far. Han kommer nok,r svarede Nastenka og satte sig ved Vinduet, hvorfra man kunde se Skolebygningen.

Hver Gang Peter Mikailovitsch i den senere Tid vilde sende Bud til Kalinovitsch, viste det sig, at Nastenka allerede havde gjort det.

Klokken to mødte endelig den unge Inspektør og saå meget mørk ud. Han nikkede let til Kaptejnen, bukkede for Peter Mikailovitsch og trykkede Nastenka venskabelig i Haanden.

Hvad er der i Vejen med Dem i Dag? sagde hun, da Kalinovitsch havde sat sig hen til hende og var hensunket i Grublerier.

Det er vist Børnene, der har ærgret ham, mente Peter Mikailovitsch. De har ogsaa tit bragt mig til at miste min Taalmodighed; de kan ærgre én mere end de voxne. Tag Dem en lille Snaps, Jacob Vassilytsch, det vil berolige Dem. Hov! Pelagia, lad os faa en Sorgknuser!

Der blev bragt Snaps, men Kalinovitsch sagde Nej.

Hvorfor vil De ikke sige, hvad er der i Vejen med Dem? Det er mærkeligt af Dem,« sagde Nastenka.

Hvor kan det interessere Dem? Det er en meget almindelig Begivenhed, et nyt Uheld, svarede han ligesom modstræbende.

Men hvad er det da? spurgte Nastenka uroligt; men Kalinovitsch sukkede og tav igjen en Tid lang.

»Hvis Skæbnen dog bare én Gang i hele mil Liv havde smilet til mig, begyndte han. Om det saa er min Barn-

. Nr. 16.

dom, saa har jeg kun de sørgeligste og mest nedtrykkende Indtryk af den, mens jeg dog skulde mene, at enhver anden har behagelige og straalende Minder.

Kalinovitsch havde aldrig før talt om sig selv; han havde kun sagt, at han havde mistet sine Forældre, da han endnu var Barn.

Saa langt jeg kan huske tilbage, vedblev han, idet han henvendte sig til Nastenka, »har jeg levet af andres Naade, hos en Velgjører (dette Ord betonede han særligt), »hos en Velgjører, : gjentog han med en Grimace, som havde ødelagt min Fader og, da denne var død af Sorg, tog sig af mig forældreløse Barn, men i Virkeligheden kun brugte mig som Barnepige til sine to Sønner, to Fæhoveder, som Verden sjældent har sét Mage til.

• Aa, fortæl, fortæl endelig mere, sagde Peter Mikailovitsch.

»Imidlertid, fortsatte Kalinovitsch, stadig henvendt til Nastenka, saå jeg paa al den Luxus og levede sammen med disse dumme Drenge, som var omgivet af Kjærlighed, hvis Ønsker man gættede sig til, til hvem man kjøbte for

hundrede Rubler Legetøj paa én Gang, og jeg maatte se til, men ikke røre ved noget. De omgikkes mig som et Stykke Legetøj; jeg blev spændt for deres lille Vogn, som jeg maatte trække, og naar mine Kræfter ikke slog til, vankede der Lussinger, og naar jeg ikke fandl mig i det, men begyndte at græde, saa blev jeg indespærret i et mørkt Kammer for at vænne mig af med at være lunefuld. Endog Lakajerne morede sig med at gaa forbi mig med Retterne ved Bordet og at undlade at rense mine Klæder og Støvler. ;

Hvor det var skrækkeligt! sagde Nastenka.

> Ak ja, Herregud! udbrød Peter Mikailovitsch.

Da vi blev ældre og skulde lære noget, bestilte disse dumme Drenge ingen Ting og forstod ingen Ting. Jeg oversatte deres Lektier for dem, løste deres Regneopgaver for dem, og naar fremmede og Forældrene glædede sig over deres Fremskridt, saa sagde man om mig, at jeg ogsaa gjorde ganske god Fremgang, men at det mest skyldtes min Flid, kort sagt, det var en stadig moralsk Fornedrelsestilstand.';

Peter Mikailovitsch slog Hænderne sammen. Nastenka sad i dybe Tanker. Kaptejnen saå ikke saa mørkt paa Kalinovitsch som ellers. I det hele taget vakte han levende Sympathi for sig ved sin Fortælling.

Det glæder mig i alt Fald, sagde Peter Mikailovitsch,. »at De med Guds Hjælp tik tilendebragt Deres Kursus ved Universitetet.

Kalinovitsch smilede bittert.

»Tilendebragt mit Kursus! sagde han. De skulde bare vide, hvad det kostede mig. For at alt skulde være saa galt som muligt, saa døde min Velgjører, der var rask som en Kæmpe, pludselig, og medens, i alt Fald saa længe, han levede, hans Samvittighed havde tvunget ham til at betale Kost og Logis for mig, saa var der nu ikke mere Tale om det; jeg maatte informere for en halv Rubel Timen, rende fra den ene Ende af Moskov til den anden og endda takke Gud, naar jeg i det hele havde Timer; men der gik Maaneder, i hvilke jeg sad i et koldt Værelse uden at faa Middagsmad og maatte besørge Afskriverier for et Par Skilling Arket for hver Dag at kunne kjøbe et Par Rundstykker.

Det er skrækkeligt!» gjentog Nastenka.

Kalinovitsch nikkede og vedblev:

Saaledes sled jeg mig igjennem i fire Aar. Nu, tænkte jeg, er du Kandidat, Vejen staar dig aaben . . . men, for at have Hele med sig i Livet, behøver man ikke at være Kandidat, man maa bare være paatrængende og krybende, og det er jeg des værre ikke i Stand til. Mine Kammerater fra Barndomstiden, der næsten var Idioter, blev sendt til Udlandet og saa gjort til Gud véd, hvad, fordi de var gaaet til Professorerne ad Køkkentrappen og havde kysset deres Koner, tyske Kokkepiger, paa Haanden; og jeg lik denne Inspektørpost, som jeg kan blive gammel og graa i.

Ak ja, det var ogsaa en Post for Dem! sagde Peter Mikailovitsch.

Det volder én Smerte og Væmmelse! næsten skreg Kalinovitsch, idet han slog sig for Brystet. Man bliver rasende, naar man tænker paa sin Fortid! Naar blot et eneste Haab var blevet til Virkelighed! Utaknemmeligt Arbejde og evigt Savn — det er alt, hvad Livet har givet mig. Hvad mener De, med hvilken Faarenatur maatte ikke det Menneske være født, som ikke uvilkaarligt begyndte at blive haard! De, Peter Mikailovitsch, beskylder mig ogsaa tit for Hjærteløshed! Men, min Gud, hvordan skal jeg faa Medlidenhed med Folk, naar de fleste lide, enten, fordi de er usædelige, eller, fordi de har gjort Dumheder, eller endelig, fordi de har været dovne og forsømt deres egne Interesser. Jeg kan ikke bebrejde mig

selv noget af alt dette og lider alligevel. Men jeg vil og skal hævne mig paa de lastefulde for det, som jeg selv uskyldig maa lide.«

Under de sidste Ord fik den unge Mands Ansigt et haardt Udtryk.

Deres Følelser er fuldstændig berettigede,, sagde Nastenka.

Jeg vil ikke fordømme Deres Anskuelser, Herre, jeg ønsker kun, at Gud vil skjænke Deres Hjærte Fred, tilføjede Peter Mikailovitsch.

Kalinovitsch rejste sig og gik frem og tilbage i Værelset uden at sige et Ord. Familien tav ogsaa, som om den var bange for at forstyrre ham i hans Tanker.

Hvad er det, som netop i Dag har bragt Dem i saadan en Sindsbevægelse ? spurgte endelig Nastenka med en Stemme, der var fuld af Deltagelse.

Det er det, at . . . jeg har ikke talt til Dem om det; men for paa cn eller anden Maade at gjøre mig gjældende skrev jeg en Novelle og sendte den til en Redaktion i St. Petersborg, hvor den har ligget omtrent et Aar, og nu har jeg faaet den tilbage med følgende Brev. Har De ikke Lyst til at læse det?« sagde Kalinovitsch og trak et Brev frem, som Peter Mikailovitsch lavede sig til at læse for sig selv.

• Læs det dog højt, Fadere sagde Nastenka ærgerligt.

iTortsacitca.)

LITERATUR

Arne Garborg: Forteljingar og Sogur. Garborgs sidste Bog Forteljingar og Sogur har gjort ham kjendt og omtalt i Danmark; men dog er det ikke denne Bog, der har gjort ham til en betydelig Forfatter. Hvis han intet havde skrevet, inden han udgav denne, vilde man have nævnt den som en mærkelig Novellesamling, der rummede saa heterogene Ting, at man ikke var i Stand til at danne sig en nogenlunde begrundet Mening om Forfatteren og hans fremtidige Produktion.

Det er dog kun her i Danmark, Garborgs tidligere Bøger ikke har været meget kjendt; i Norge har han allerede længe været skattet højt af mange. Grunden til, at vi kjender ham saa lidt, ligger i den ydre Omstændighed, at han har skrevet sine Bøger paa norsk Bygdemaal. Allerede for adskillige Aar siden udgav han sin Bog 0111 den nye norske Sprog- og Nationalitetsbevægelse , og Maalstræveren i ham har været saa stærk, at han har skrevet alle sine Fortællinger og det Blad, han udgiver 1 Fedraheimen , paa det Sprog, man med et spottende Navn kalder norsk-norsk. Det er ikke særlig vanskeligt at forstaa; for saa vidt er det næsten latterligt at tale om at oversætte hans Bøger; men det er dog Sproget, der har afskrækket fra at læse hans Arbejder. Det er for os et ubehageligt og uskjønt Sprog det virkelige eller lavede Maal, Garborg anvender. De utallige jer kan endda passere, skjønt

de støder os med vort snart j løse Sprog; men værre er det med den Sværm af Diftonger, der bruges: ei i Stedet for e, au og øy for 0, og den Overflod, han har paa Dobbeltvokaler og Dobbeltkonsonanter: leet (lød), fraa (fra), innmed inde ved , Miskunn, Kross, gjekk o. s. v. Det ser saa lavets ud og forstyrrer derfor under Læsningen.

Uagtet Garborg klart maatte se, at han ved sit Maalstræv indskrænkede sin Læsekreds overordentlig, holdt han dog fast derved med kraftig Konsekvens. Skulde der skabes et saadan: norsk Sprog, som det han skrev paa, maatte dette Sprog have sin Literatur, og det var efter Garborgs Mening naturligt, at det fik en saadan; thi en stor Del af den norske Bondebefolkning har vanskeligt ved at forstaa det norsk-danske Bogsprog. Det gik derfor ikke an samtidig at udgive Bøgerne paa norsk-dansk; det vilde være at hjælpe med til at odelægge sine egne Planer. Han holdt Stand og naaede at blive kjendt og agtet; det unge Norge« ser i ham en af sine bedste Mænd. Han er Frihedselsker i enhver Retning; langt mere end mangen politisk Frihedsmand; der er ingen Fare for Omslag, dertil har hans Udvikling været altfor regelret og jævn.

Hans første Fortælling Ein Fritenkjar er en smuk og talentfuld Bog. Han skrev den kort Tid, efter at han havde forladt den kristelige Religions Grund. Han havde tidligere forsvaret Kristendommen, nu angreb han den. Men

Angrebet skete kun for derigjennem at forsvare Fritænkernes Ret. Han beskrev, hvorledes Forholdet maa udvikle sig mellem to Mennesker, der lige ærligt staar i hver sin af de stridende Hære. Den uundgaaelige Strid mellem den troende, kristne Kvinde, der har haabet at omvende sin Ægtefælle, og den "Nr. 21.

Kalinovitsch nikkede og vedblev:

Saaledes sled jeg mig igjennem i fire Aar. Nu, tænkte jeg, er du Kandidat, Vejen staar dig aaben . . . men, for at have Hele med sig i Livet, behøver man ikke at være Kandidat, man maa bare være paatrængende og krybende, og det er jeg des værre ikke i Stand til. Mine Kammerater fra Barndomstiden, der næsten var Idioter, blev sendt til Udlandet og saa gjort til Gud véd, hvad, fordi de var gaaet til Professorerne ad Køkkentrappen og havde kysset deres Koner, tyske Kokkepiger, paa Haanden; og jeg lik denne Inspektørpost, som jeg kan blive gammel og graa i.

Ak ja, det var ogsaa en Post for Dem! sagde Peter Mikailovitsch.

Det volder én Smerte og Væmmelse! næsten skreg Kalinovitsch, idet han slog sig for Brystet. Man bliver rasende, naar man tænker paa sin Fortid! Naar blot et eneste Haab var blevet til Virkelighed! Utaknemmeligt Arbejde og evigt Savn — det er alt, hvad Livet har givet mig. Hvad mener De, med hvilken Faarenatur maatte ikke det Menneske være født, som ikke uvilkaarligt begyndte at blive haard! De, Peter Mikailovitsch, beskylder mig ogsaa tit for Hjærteløshed! Men, min Gud, hvordan skal jeg faa Medlidenhed med Folk, naar de fleste lide, enten, fordi de er usædelige, eller, fordi de har gjort Dumheder, eller endelig, fordi de har været dovne og forsømt deres egne Interesser. Jeg kan ikke bebrejde mig

selv noget af alt dette og lider alligevel. Men jeg vil og skal hævne mig paa de lastefulde for det, som jeg selv uskyldig maa lide.«

Under de sidste Ord fik den unge Mands Ansigt et haardt Udtryk.

Deres Følelser er fuldstændig berettigede,, sagde Nastenka.

Jeg vil ikke fordømme Deres Anskuelser, Herre, jeg ønsker kun, at Gud vil skjænke Deres Hjærte Fred, tilføjede Peter Mikailovitsch.

Kalinovitsch rejste sig og gik frem og tilbage i Værelset uden at sige et Ord. Familien tav ogsaa, som om den var bange for at forstyrre ham i hans Tanker.

Hvad er det, som netop i Dag har bragt Dem i saadan en Sindsbevægelse ? spurgte endelig Nastenka med en Stemme, der var fuld af Deltagelse.

Det er det, at . . . jeg har ikke talt til Dem om det; men for paa cn eller anden Maade at gjøre mig gjældende skrev jeg en Novelle og sendte den til en Redaktion i St. Petersborg, hvor den har ligget omtrent et Aar, og nu har jeg faaet den tilbage med følgende Brev. Har De ikke Lyst til at læse det?« sagde Kalinovitsch og trak et Brev frem, som Peter Mikailovitsch lavede sig til at læse for sig selv.

• Læs det dog højt, Fadere sagde Nastenka ærgerligt.

iTortsacitca.)

LITERATUR

Arne Garborg: Forteljingar og Sogur. Garborgs sidste Bog Forteljingar og Sogur har gjort ham kjendt og omtalt i Danmark; men dog er det ikke denne Bog, der har gjort ham til en betydelig Forfatter. Hvis han intet havde skrevet, inden han udgav denne, vilde man have nævnt den som en mærkelig Novellesamling, der rummede saa heterogene Ting, at man ikke var i Stand til at danne sig en nogenlunde begrundet Mening om Forfatteren og hans fremtidige Produktion.

Det er dog kun her i Danmark, Garborgs tidligere Bøger ikke har været meget kjendt; i Norge har han allerede længe været skattet højt af mange. Grunden til, at vi kjender ham saa lidt, ligger i den ydre Omstændighed, at han har skrevet sine Bøger paa norsk Bygdemaal. Allerede for adskillige Aar siden udgav han sin Bog 0111 den nye norske Sprog- og Nationalitetsbevægelse , og Maalstræveren i ham har været saa stærk, at han har skrevet alle sine Fortællinger og det Blad, han udgiver 1 Fedraheimen , paa det Sprog, man med et spottende Navn kalder norsk-norsk. Det er ikke særlig vanskeligt at forstaa; for saa vidt er det næsten latterligt at tale om at oversætte hans Bøger; men det er dog Sproget, der har afskrækket fra at læse hans Arbejder. Det er for os et ubehageligt og uskjønt Sprog det virkelige eller lavede Maal, Garborg anvender. De utallige jer kan endda passere, skjønt

de støder os med vort snart j løse Sprog; men værre er det med den Sværm af Diftonger, der bruges: ei i Stedet for e, au og øy for 0, og den Overflod, han har paa Dobbeltvokaler og Dobbeltkonsonanter: leet (lød), fraa (fra), innmed inde ved , Miskunn, Kross, gjekk o. s. v. Det ser saa lavets ud og forstyrrer derfor under Læsningen.

Uagtet Garborg klart maatte se, at han ved sit Maalstræv indskrænkede sin Læsekreds overordentlig, holdt han dog fast derved med kraftig Konsekvens. Skulde der skabes et saadan: norsk Sprog, som det han skrev paa, maatte dette Sprog have sin Literatur, og det var efter Garborgs Mening naturligt, at det fik en saadan; thi en stor Del af den norske Bondebefolkning har vanskeligt ved at forstaa det norsk-danske Bogsprog. Det gik derfor ikke an samtidig at udgive Bøgerne paa norsk-dansk; det vilde være at hjælpe med til at odelægge sine egne Planer. Han holdt Stand og naaede at blive kjendt og agtet; det unge Norge« ser i ham en af sine bedste Mænd. Han er Frihedselsker i enhver Retning; langt mere end mangen politisk Frihedsmand; der er ingen Fare for Omslag, dertil har hans Udvikling været altfor regelret og jævn.

Hans første Fortælling Ein Fritenkjar er en smuk og talentfuld Bog. Han skrev den kort Tid, efter at han havde forladt den kristelige Religions Grund. Han havde tidligere forsvaret Kristendommen, nu angreb han den. Men Angrebet skete kun for derigjennem at forsvare Fritænkernes Ret. Han beskrev, hvorledes Forholdet maa udvikle sig mellem to Mennesker, der lige ærligt staar i hver sin af de stridende Hære. Den uundgaaelige Strid mellem den troende, kristne Kvinde, der har haabet at omvende sin Ægtefælle, og den257 I

lige saa ærlige Fritænker, der har troet at kunne føre sin Hustru over til sin Tro, er dygtig og fint skildret. Men Personerne er ikke nok Kjød og Blod; den religiøse Kamp er paa mange Steder nær ved at gjøre dem til Abstraktioner. Dialogen er helt igjennem livlig og logisk, vittig og morsom, men ikke altid naturlig. Endnu inden Kjærlighedsforholdet mellem Journalisten Hauk og Præstedatteren Ragna ret er kommet til Existens, træder Religionen imellem. Da Hauk er i Færd med at erklære Ragna sin Kjærlighed, bøjer hun af: »Ja Vilkaari er ikkje lette,« sagde ho med tilgjord Ro. Alle segjer at Tidi er vond; Trui er i Nedfall, her er Strid og Uro i alt; faae bryr seg um det, som skulde vera det høgste . . . So høyrer eg dei segjer ... og det er væl sannt — ?

Hans næste Bog er hans Hovedværk. Der er et Mylr af levende Figurer, grupperede om den ypperlig skildrede og fortræffelig gjennemførte Hovedperson. Bondestudentar fortæller om en Bondeknøs, der vandrer den for en elendig fattig Bondesøn tornefulde Vej gjennem Latinskole, Artium og Filosofikum til Embedsexamen. Daniel Olsen Sørbraut er Son af en fattig Bonde, hos hvem der hver Morgen synges Morgensang, der ender med Ordene: »Thi Gud giver sine baade Klæder og Fød', Naar de monne sødelig so-ove.« Naar de da strax efter Sangen maatte ud og arbejde, uagtet Dagen var sur med Blaastr og Smaaslut,' syntes Daniel, at * dette var ein underleg Maate aa liva etter Guds Ord paa.« Fra sin tidligste Ungdom havde han arvet den Tanke, der efter Garborgs Mening er den norske Bondes værste Ulykke, at Arbejdet er en Plage. Den norske Bonde er led ved Arbejdet, udretter kun saa meget, han er absolut nødt til for at leve, mangler Foretagsomhed, er »Mjøhræl« og Træl i Forhold til Foged, Præst, Sorenskriver og Bank. Fattigdommen har tynget ham ned og givet ham Smag for at laane, saa længe nogen vil laane ham noget. Mens de andre Bøndergutter slider tungt og trægt for at opnaa det nødtørftigste, bryder Daniel sig kun om at hænge over en Bog; hans Lyst til Bogen hidrører netop fra, at han betragter aandeligt Arbejde som noget finere end Hændernes haarde Slid, som en Art privilegeret Lediggang; det

var Præsterne og Embedsmændene, Gud særlig holdt for sine, som han gav Mad og Klæder, mens de laa og sov. Det var ham klart, at han ikkje vilde verta ein av desse Syndararne, som Gud maatte aga med Trældom og Slit, men at han vilde verta ein av Guds eigne-, som las Bibelen i Grunnteksten og sat reine og fine i ei varm Stova og aat Herremannskost og drakk Vin. Fra den Dag begyndte han at drømme sig frem mod sit Maal ad den besværlige, bugtede Vej, der er anvist den fattige Drømmer. Han maa tage Undervisningen som det bedst kan træfie sig; han begynder at læse hos Kapellan Hirsch, en Grundtvigianer af den sletteste Art; han fortæller ham om Bonden, der sidder inde med de ubundne Krefter <, om Skjaldskap og historisk Digtning, om Huldren og om Aand . Grammatik og Sprog forsommes, og Daniel spindes mere og mere ind i sine energiløse Drømmerier. Samtidig begynder han at komme i en skjæv Stilling til Hjemmet; naar han kommer fra Kapellanværelset, ser han den fattige Bondestues Uhygge og lader sig mærke dermed. Faderen bliver stødt og forarget over det, han kalder Sønnens fine Fiinur ; han maa optage Laan og knurrer over Udgifterne. Sønnen finder sligt smaaligt: skulde dei no tilmed rekna den -vesle Maten, som han kunde eta upp —!« Hele

hans Opdragelse, til han naar at faa »Duskeluven paa, er mesterlig skildret. Man véd ikke, hvem man mest skal ynkes over, den drømmende, uselvstændige, forkvaklede Gut, der ingen har til at raade sig og som kastes fra den ene Lærer til den anden og modtager Indtryk fra dem alle, indtil hans Hjærne er forvandlet til en Marskandiserbutik fuld af andres brugte Tanker, eller Faderen, der laaner, klæder sig finere og indretter sig kostbarere og bekvemmere, for at Sønnen ikke skal skamme sig over ham, og ender med at slaa sig paa Drik for at undgaa at tænke paa, hvor det hele bær hen. Fra >Aandsmanden. Hirsch kommer Daniel til Forstandsmanden, Grammatikeren Massmann og endelig i en forholdsvis sen Alder i Latinskolen. Den trælleagtige Uselvstændighed vedvarer og værre bliver det, da Faderen dør og han bliver afhængig af andre. Jaabækianeren Tarald Ruste slaar sig sammen med Grosserer Helle, der »var ein bra Mann i visse Maatar, endaa han ikkje heldt med Jaabæk«, og Missionsop-drætteren Finsen for at hjælpe Daniel; han bliver Jaabækianer eller Ikke-Jaabækianer eller Missionsmand, alt eftersom han træffer sammen med den ene eller anden af dem. De tre Mæcener vil spare paa Skillingen og sender ham derfor til j Fabrikeno, der lavede Studenter af den mærkelige Flok, der besøgte den. Fattige var de alle; en levede af 6 Kroner om Maaneden, en anden, mente de, levede af ingen Ting. Der var ældre Bøndersønner og navnlig mange Skolemestre og Seminarister, halvt eller helt opslidte Mennesker, der vilde være Prakter, og som sled og sultede sig frem mod Maalet, pint og plaget af Tvivl, om Præstetankerne maaske kun var en Drom af deres Forfængelighed. Mellem disse Mennesker, der ledes af den geniale Gamle, slider og drømmer han sig frem mod Maalet og naar at faa haud. Fattigdommen og Manglen paa grundige Forkundskaber trykker saavel ham som de andre ned. Vand, Tobak og > Kinavin stimulerer dem frem til Artium. Saavel Livet paa Fabriken som det idealt-romantiske eller idealt-radikale Studenterliv er skildret med stort Liv; de mange Figurer staar klart mod hinanden og skaber ved deres Uensartethed Liv i Billedet. Men det dygtigst fortalte i dette Afsnit er dog Daniels Sultehistorie, da al Hjælp var stanset; han levede mest hjemme, spiste »Heimemat«, det var det billigste og mageligste. Han laa til langt op paa Dagen med Piben i Munden og en Kjærlighedsroman i Haanden. Men Madlysten og Madtrangen indfandt sig hyppig; stundum stjal han sig spaa Dampen de Dage, han efter Beregningen skulde holde sig hjemme: >Naar han fekk det rjukande varme Fatet millom Henderne, so at no var det ikkje lenger Draum, men handfast, paaliteleg Sanning, — aa, han kastad seg yver Maten som eit Dyr, slog Krvl paa Ryggen som Hunden yver ein stolen Kjøtknok, og aat, aat, sukkad av Sæla, Iangad i seg grundig og metodiskt, so kvar einskild Bite kom til sin Rett, gjorde reint Bord, og ynskte seg ein Svanehals, so denne Gleda kunde vara litt lenger. Men naar han væl kom heim, var han svolten paa nytt. Og dog er Mageligheden større; han gjør saa godt som intet for selv at fortjene sin Føde. Enhver, der kjender noget til Studenterlivet, har truffet en eller fiere af disse ensomme forsultne Væsener, hos hvem Sulten og Nøden har kvalt Energien og skabt en Magelighed, fuld af graadige Drømme og fantastiske Feberfantasier. Daniel har ikke Kraft til at hjælpe sig selv; derfor er han radikal Fritænker blandt sine Venner for at kunne laane af"

dem og ydmyg Kristen, da han gaar op til en Præst for at bede ham om Hjælp; hans uselvstændige Eftersnakken

er saa stor, at baade Præsten og Kammeraterne kalder ham ein sann Israelit, som der ikkje er Svik i. Præsten skaffer ham en Huslærerplads paa Landet hos en Proprietær. Men han var ikke tryg her heller. Han tor ikke have en selvstændig Mening; læser han Den gode Borger, synes han den har Ret, men tænker han paa sine gamle Kammerater, synes han deres Mening er den rette. Han elsker Inga Hohn, men forlover sig med Hanna Stensrud, fordi hun har Penge. Han er efter sin Fodsel bestemt til at arbejde med paa at udjævne Kloften mellem Bonden og Embedsmanden, men han ender med at identificere Staten med Embedsstanden; den skal styre, de andre skal lyde og at bejde. Han har i saa lang Tid sultet efter Mad fra < Dampen til at mætte den øjeblikkelige Hunger med, at han ender med umættelig at hige efter et Embede, der kan skaffe ham Middagsmad for hele Livet.

Kun en af Fortællingerne i Forteljingar og Sogur staar i psvkologisk Henseende paa Højde med Bondestudentar, nemlig Ungdom. Anne Malene var ein sot Unge, fæl til aa stela Sukker. Og fæl til aa ljuga;« hun er en frisk og sund, kaad og livsglad Unge, der ikke er kommen dybere i Etiken, end at hun morer sig over, hvor godt hun kan narre de voxne. Hun vilde altid være vesle Pers Kone. Fik hun ikke Lov til det, fik han Juling; fik hun Lov, tyranniserede hun ham og masede saa meget med ham, at han atter sagde stop, og saa fik han ogsaa Juling. Hun er en Vildbasse, der kan sige saagu og Dægeren færi meg- og ryge Tobak og til Nød drikke en Snaps; men sidde rolig i Skolestuen kan hun ikke, og da hun gik til Præsten, kunde hun ikke en Gang de ti Bud, men Presten saag, at ho var eit godt Barn, det kunde ein sjaa, berre ho smilte. Uagtet hun er forlovet med Per, kan hun ikke gaa og gjøre sure Øjne til Folk; er Per gnaven, svarer hun, at hun ikke vil miste sin Ungdom. Livet vil hun nyde, og da Forstassistent Jens Carlstad kommer til Egnen, bliver de gode Venner, uagtet han er forlovet med en Bydame; hun fanger ham ved sin Friskhed og Livsglæde. Han kysser Anne Malene; hun bliver ikke vred, ikke mere end en Kattekilling, naar man stryger den ned ad Ryggen; men Jens gik og filosoferede og moraliserede over, om det var et sædeligt Kys eller et sanseligt Kys og — blev ved at kysse. Men ein Gang høvde det seg so, at det gjekk galet med dei . . . Det kom av seg sjölv.« Anne Malene lod dog ikke til at have ond Samvittighed; Jens fik endog paa Øret, naar han begyndte at moralisere for hende; og dog vilde Jens Carlstad tage Gift paa, at ho var meir uskyldig enn tusund ogtusund av dei, som' gjekk og var moralske og snakkad Skandale.« Det er Naturmoralen, Garborg stiller op overfor den officielle Moral, Civilisationsmoralen. Det er det samme, Strindberg saa ofte trækker frem og priser paa Gvilisationens Bekostning, men Garborg naar i Ungdom højere end. Strindberg er naaet paa det Punkt. Thi hvor Strindberg bliver vred og bitter, giver Garborg sig til at le, en frisk, sund, livsglad, undertiden kaad Latter, der virker smittende og forfriskende. Den er en sjælden Gjæst hos de nyere Forfattere, derfor er der saa ofte kommen noget tungt og trist over deres Værker. Latteren er med Urette bleven forvist til Farcen. Naar Nutidsfor-fatterne har fremdraget en eller anden Abnormitet i Samfundet, er deres Fremstilling ofte for meget bleven præget af

Agitationens Vrede og Ilterhed; Garborg er naaet op til at kunne le, le muntert og ukunstlet over, hvor ravruskende galt mangt og meget er. Det ser ud, som om han er bleven kjed af den megen Alvor. Han har skildret den tunge alvorlige Kamp med de mange Hindringer og de hyppige Tilbagefald; han har selv arbejdet haardt og energisk for at naa frem. Nu han er naaet saa langt, at han kan give sig Ro til at se tilbage, faar han Øje paa det pudsige, der findes rundt omkring selv i det alvorligste. Han giver Latteren saa frit Spillerum, at han skriver en saa kaad og flot, saa nonchalant Skitse som Ein Ungkar; den er i Grunden nærmest en overgiven Humoresk. Skitserne Hemn og : Mannen med Sekken* er begge skrevne saa sammentrængt, at de er blevne mere helstøbte, end Garborgs Arbejder plejer at være. »Af laak .Ett og Seld til den Vonde« er af mindre Interesse. De er Garborgs første Fortællinger og handler begge om Storbønders .Etstoithed, der træder hindrende i Vejen for de unges Kjærlighed. Stor-daad er en Fortælling om en fattig Stude:«, der giver to Lirekasseborn sin sidste Tolvskilling. Det er en Forstudie til Daniel Sørbrauts Sultemartyrium; Dampen har ligesaa megen Magt over dem som over ham; den drager dem stærkt, men dog sejrer de over Fristelsen ved Tanken om Moderen, der ligger syg hjemme.

Hvor stor Rækkevidde Garborgs Talent har. véd man endnu ikke ret. Han har hidtil kun skrevet om en bestemt Stand, men hos den har han ogsaa set mange Ting, som ingen anden tidligere har bemærket, og beskrevet det kraftigere end nogen anden nordisk Forfatter. Bondestudenterne, der snart danner en talrig Skare baade i Norge

og Danmark, kan ikke beklage sig over den Digter, de har faaet. Sætter vi den lyse Slettenatur i Stedet for den mørke Fjældnatur, passer hele den Del af Bogen, der angaar Bondestudentens Opdragelseshistorie, ogsaa paa danske Forhold.

Axel Guthmann.

Theater, Musik etc.

Det kgl. Theater. »Hvorhen?- Ja, liv. r skal Grev A\el lljell rejse lien- Til Babylun, eller til Danmark, Sverrige, Kurland eller hvor det nu er? Del er det vigtige Spørgsmaal, dette Lystspil handler om, saa ender det nok med, at han forst rejser til Babylon og derpaa til Danmark for at overtage de grevelige Hjeltske Gotlser. Men Stykket giver ham Rejseselskab, det formoder jeg da. det er nemlig ikke saa let at sige noget bestemt oin det, da den unge Enke, han vilde have med, lader til hverken at vide ud eller ind. Det Indtryk, hun gjor i Begyndelsen, er nærmest sindsforvirret, og Anmelderen, som ved en Begrebsforvirring i første Øjeblik havde den Idé, at Frk. Ingwersen, som udførte Enkens Kolle, var den Skuespillerinde, der havde givet Tosse-Karen i Strandby Folk«, stod og beklagede, al del kun laldt i denne unge Dames Lod at spille .sindsforvirret. Det var imidlertid en Fejltagelse. Den unge Enke er ikke sindsforvirret, men kun cxalterct, «ig da Grev Hielt ved Stykkets Slutning mirabile dictu har fundet hende, saa ser det som sagt ud til, at hun vil rejse med ham til Babylon. I Grunden kunde hun nu lige saa godt have sagt Ja strax; men det vilde have været alt for heldigt for Grev Hjelt. Denne Lykken- Pamfilius kommer efter en længere Ørkenvandring til Rom — i en lykkelig Stund! Ved to Dødsfald bliver han Lehnsgreve, hans elskede er blevet Enke, og tla han netop overvejer: Babylon eller Enken i de nordlige Lande, moder han sidstnævnte paa (Jaden. Efter saa megen Lykke vilde det være urimeligt, om der ikke kom lidt Modgang. Enken faar Skrupler, fordi han samme Dag er blevet "Nr. 21.

dem og ydmyg Kristen, da han gaar op til en Præst for at bede ham om Hjælp; hans uselvstændige Eftersnakken er saa stor, at baade Præsten og Kammeraterne kalder ham ein sann Israelit, som der ikkje er Svik i. Præsten skaffer ham en Huslærerplads paa Landet hos en Proprietær. Men han var ikke tryg her heller. Han tor ikke have en selvstændig Mening; læser han Den gode Borger, synes han den har Ret, men tænker han paa sine gamle Kammerater, synes han deres Mening er den rette. Han elsker Inga Hohn, men forlover sig med Hanna Stensrud, fordi hun har Penge. Han er efter sin Fodsel bestemt til at arbejde med paa at udjævne Kloften mellem Bonden og Embedsmanden, men han ender med at identificere Staten med Embedsstanden; den skal styre, de andre skal lyde og at bejde. Han har i saa lang Tid sultet efter Mad fra < Dampen til at mætte den øjeblikkelige Hunger med, at han ender med umættelig at hige efter et Embede, der kan skaffe ham Middagsmad for hele Livet.

Kun en af Fortællingerne i Forteljingar og Sogur staar i psvkologisk Henseende paa Højde med Bondestudentar, nemlig Ungdom. Anne Malene var ein sot Unge, fæl til aa stela Sukker. Og fæl til aa ljuga;« hun er en frisk og sund, kaad og livsglad Unge, der ikke er kommen dybere i Etiken, end at hun morer sig over, hvor godt hun kan narre de voxne. Hun vilde altid være vesle Pers Kone. Fik hun ikke Lov til det, fik han Juling; fik hun Lov, tyranniserede hun ham og masede saa meget med ham, at han atter sagde stop, og saa fik han ogsaa Juling. Hun er en Vildbasse, der kan sige saagu og Dægeren færi meg- og ryge Tobak og til Nød drikke en Snaps; men sidde rolig i Skolestuen kan hun ikke, og da hun gik til Præsten, kunde hun ikke en Gang de ti Bud, men Presten saag, at ho var eit godt Barn, det kunde ein sjaa, berre ho smilte. Uagtet hun er forlovet med Per, kan hun ikke gaa og gjøre sure Øjne til Folk; er Per gnaven, svarer hun, at hun ikke vil miste sin Ungdom. Livet vil hun nyde, og da Forstassistent Jens Carlstad kommer til Egnen, bliver de gode Venner, uagtet han er forlovet med en Bydame; hun fanger ham ved sin Friskhed og Livsglæde. Han kysser Anne Malene; hun bliver ikke vred, ikke mere end en Kattekilling, naar man stryger den ned ad Ryggen; men Jens gik og filosoferede og moraliserede over, om det var et sædeligt Kys eller et sanseligt Kys og — blev ved at kysse. Men ein Gang høvde det seg so, at det gjekk galet med dei . . . Det kom av seg sjölv.« Anne Malene lod dog ikke til at have ond Samvittighed; Jens fik endog paa Øret, naar han begyndte at moralisere for hende; og dog vilde Jens Carlstad tage Gift paa, at ho var meir uskyldig

enn tusund ogtusund av dei, som' gjekk og var moralske og snakkad Skandale.« Det er Naturmoralen, Garborg stiller op overfor den officielle Moral, Civilisationsmoralen. Det er det samme, Strindberg saa ofte trækker frem og priser paa Gvilisationens Bekostning, men Garborg naar i Ungdom højere end. Strindberg er naaet paa det Punkt. Thi hvor Strindberg bliver vred og bitter, giver Garborg sig til at le, en frisk, sund, livsglad, undertiden kaad Latter, der virker smittende og forfriskende. Den er en sjælden Gjæst hos de nyere Forfattere, derfor er der saa ofte kommen noget tungt og trist over deres Værker. Latteren er med Urette bleven forvist til Farcen. Naar Nutidsfor-fatterne har fremdraget en eller anden Abnormitet i Samfundet, er deres Fremstilling ofte for meget bleven præget af

Agitationens Vrede og Ilterhed; Garborg er naaet op til at kunne le, le muntert og ukunstlet over, hvor ravruskende galt mangt og meget er. Det ser ud, som om han er bleven kjed af den megen Alvor. Han har skildret den tunge alvorlige Kamp med de mange Hindringer og de hyppige Tilbagefald; han har selv arbejdet haardt og energisk for at naa frem. Nu han er naaet saa langt, at han kan give sig Ro til at se tilbage, faar han Øje paa det pudsige, der findes rundt omkring selv i det alvorligste. Han giver Latteren saa frit Spillerum, at han skriver en saa kaad og flot, saa nonchalant Skitse som Ein Ungkar; den er i Grunden nærmest en overgiven Humoresk. Skitserne Hemn og : Mannen med Sekken* er begge skrevne saa sammentrængt, at de er blevne mere helstøbte, end Garborgs Arbejder plejer at være. »Af laak .Ett og Seld til den Vonde« er af mindre Interesse. De er Garborgs første Fortællinger og handler begge om Storbønders .Etstoithed, der træder hindrende i Vejen for de unges Kjærlighed. Stor-daad er en Fortælling om en fattig Stude:«, der giver to Lirekasseborn sin sidste Tolvskilling. Det er en Forstudie til Daniel Sørbrauts Sultemartyrium; Dampen har ligesaa megen Magt over dem som over ham; den drager dem stærkt, men dog sejrer de over Fristelsen ved Tanken om Moderen, der ligger syg hjemme.

Hvor stor Rækkevidde Garborgs Talent har. véd man endnu ikke ret. Han har hidtil kun skrevet om en bestemt Stand, men hos den har han ogsaa set mange Ting, som ingen anden tidligere har bemærket, og beskrevet det kraftigere end nogen anden nordisk Forfatter. Bondestudenterne, der snart danner en talrig Skare baade i Norge og Danmark, kan ikke beklage sig over den Digter, de har faaet. Sætter vi den lyse Slettenatur i Stedet for den mørke Fjældnatur, passer hele den Del af Bogen, der angaar Bondestudentens Opdragelseshistorie, ogsaa paa danske Forhold.

Axel Guthmann.

Theater, Musik etc.

Det kgl. Theater. »Hvorhen?- Ja, liv. r skal Grev A\el lljell rejse lien- Til Babylun, eller til Danmark, Sverrige, Kurland eller hvor det nu er? Del er det vigtige Spørgsmaal, dette Lystspil handler om, saa ender det nok med, at han forst rejser til Babylon og derpaa til Danmark for at overtage de grevelige Hjeltske Gotlser. Men Stykket giver ham Rejseselskab, det formoder jeg da. det er nemlig ikke saa let at sige noget bestemt oin det, da den unge Enke, han vilde have med, lader til hverken at vide ud eller ind. Det Indtryk, hun gjor i Begyndelsen, er nærmest sindsforvirret, og Anmelderen, som ved en Begrebsforvirring i første Øjeblik havde den Idé, at Frk. Ingwersen, som udførte Enkens Kolle, var den Skuespillerinde, der havde givet Tosse-Karen i Strandby Folk«, stod og beklagede, al del kun laldt i denne unge Dames Lod at spille .sindsforvirret. Det var imidlertid en Fejltagelse. Den unge Enke er ikke sindsforvirret, men kun cxalterct, «ig da Grev Hielt ved Stykkets Slutning mirabile dictu har fundet hende, saa ser det som sagt ud til, at hun vil rejse med ham til Babylon. I Grunden kunde hun nu lige saa godt have sagt Ja strax; men det vilde have været alt for heldigt for Grev Hjelt. Denne Lykken- Pamfilius kommer efter en længere Ørkenvandring til Rom — i en lykkelig Stund! Ved to Dødsfald bliver han Lehnsgreve, hans elskede er blevet Enke, og tla han netop overvejer: Babylon eller Enken i de nordlige Lande, moder han sidstnævnte paa (Jaden. Efter saa megen Lykke vilde det være urimeligt, om der ikke kom lidt Modgang. Enken faar Skrupler, fordi han samme Dag er blevet259 I

rig, hun »binder ham ved hans Ære en halv Time paa én Plet« og saa iler hun ud i Roms Labyrinther og er saa heldig at træffe den lieramte Kunstnerinde Froken Slabranski (alias Mortensen), hvem hun beder om Penge til Hjemrejsen. Der er hun nu heldig, thi Kroken Slabranski, hvis Valgsprog er, at Verden tilhorer dem, som kiler paa, er naturligvis skikkelig.

Hos Kroken Slabranski træffer hun saa Greven og desuden et Selskab bestaaende af en umulig Geheime-Etatsraad og do. Etats-raadinde, en skrækkelig dansk Arkæolog, der gaar paa Ordensjagt, en forfærtfelig norsk Digter, Ulf Askeluden, og to skikkelige danske Kunstnere. Stykket er umuligt; men det er næsten Synd at gjöre Nar r.f det; for der er en ret frisk Naivetet i det, som bevirker, at man smiler ad det sotn ad Barneleg og næppe har I.yst til at være ondskabsfuld, og naar nu blot ikke de urolige Klappere havde været, saa var der heller ingen, der havde hysset. Fru Eckardt har som Frk Slabranski den bedste Rolle og er morsom; om de andre Kunstnere kunde have hævet Stykket ved en bedre Udforelse, véd jeg ikke; men de var malte alle sammen. Bedst syntes mig Hr. -Vielsen som den skikkelige danske Maler. Han var en god Type paa den Slags elskværdige Pakæsler. Saaledes var »Hvorhen?« Der har været alt for megen Larm for den Omeleltes Skyld.

Musikforeningens 4de Abonnementskoncert havde ikke noget synderlig interessant Præg. Skjont man ingenlunde har Lov til at rynke paa Næsen ad R. Volkmanns Strygekvartet op. 14 og et saa prægtigt Stykke som Mozarts Divertimento, kan man dog nok være berettiget til at fordre et Program med lidt mere Sving i. Interessen koncentreredes derfor uvilkaarligt om de nye Sange af Emil Hartmann; men disse var ikke stærke nok til at bære den, hvor meget skjont og tiltalende tie end indeholdt. Udforeisen af de forskjellige Ting var i alle Maader upaaklagelig.

Var Musikforeningens Koncert mat. saa var Koncert-Foreningens des kraftigere og friskere. Der opfortes lutter Nyheder. Hr. Gustav He/steds Symfoni, der aabnede Dansen, gjorde Indtryk af Talent, men tillige af Umodenhed. Den var ikke synderlig tiriginal, men syntes dog at indeholde meget, der varsler heldigt for den unge Komponists Fremtid. Herefter fulgte nogle gratiose og friske Sange af Chr. Barntkoio. der gjorde fortjent Lykke. Hr. Robert Hansens Koncert for Klaver med Orkester, i hvilken Klaverstemmen udfnrtes fortræffeligt af Frk. Agnes Hansen, vidnede i høj Grad om den unge Kunstners store Begavelse; der var Klothcd i Udførelsen af Tanken og i Behandlingen af det tek-niske Apparat; man maatte beundre; men man blev ikke henrevet, •det var mere til Forstanden end til Kolelsen der blev appelleret, dog Komponisten er jo meget ung. Til Aftenens sidste Numer. Chr. Winthers »Henrik og Else« for Soli, Kor og Orkester, maa man oprigtigt lykønske Hr. /.. Rosen f tid. Del var en vanskelig Opgave, han havde sat sig; men den maa siges at være i hoj Grad lykkedes. Jeg skal ikke dvæle ved de enkelte Ting, der

kunde indvendes imod denne Komposition, men kun udtale min Glæde over, hvor smukt den er holdt i Stilen, hvor heldig den som oftest er i Individualiseringen, og bvor smukt Folkevisestemningen er truffet. Man maatte være ængstelig ved Tanken om at se det berømte Digt musikalsk behandlet; men IIr. Rosenfeld vandt en smuk Sejr; man fulgte ham fra Begyndelsen til Enden med ublandet Interesse. — Udførelsen af samtlige Stykker var baade fra Solisternes, Korets og Orkestrets Side meget god.

J. M.

Frøken Alma Frisch gav den 6te ds. en godt besøgt Koncert i I fotel Phönixs Sal med udmærket Assistanse af d'Hrr. Kapelmusikus Fritz Bendix og Ludvig Holm, samt Hr. Haunstrup. Sammen merl Hr. Bendix spillede Konsertgiverinden Rubinsteins Sonate i D., men det var dog navnlig i Solonumrene, og da især i Griegs Folkelivsbilleder og Chopins Præludium i Des, at hun viste sig at være i Besiddelse af en temmelig betydelig teknisk Færdighed, og tillige saa meget sandt Foredrag, at hun sikkert, under en yderligere Vejledning hos en dygtig Lærer, i Lobet af kort Tid vil kunne ud vikle, hvad der endnu savnes i denne Retning. — IIr. Ludvig Hohn udførte Bériot5 bekjendte Allegro og Andante af 7de Koncert, og Vieuxtemps' ikke mindre bekendte Polonaise. Han lagde her en Dygtighed for Dagen, som er i højeste Grad lovende. Hr. Haunstrup loredrog en Arie af »Eiiryamhc« som lian skilte sig smukt fra; dette kan derimod ikke siges om hans Gjengivelse af Mendelssohns jublende Frtihlingslied. Hr. Holger Dahls Akkompagnement turde være tilstrækkelig bekjendt til at gøre Omtale

overflødig.

B.

Den kgl. Hof musikhandel, har paabegyndt Udgivelsen af et nyt Musikblad, Figaro, som udkommer hver 14de Dag. De to første Hefter, som er tilstillede os, indeholde et godt Udvalg af Sange og Klaverstykker og synes egnede til at skaffe Musikbladet stor Udbredelse, idet de baade byde lettere Vare og værdifulde Ting.

Paa den kgl. Hof-Musikhandels Forlag er udkommet:

Adolf Jensen: Hochzeitsmusik for 4 H. I. Kestzug. II. Brautge-sang. III. Reigen. IV. Notlurno.

F. Spindler: Den flyvende Hollænder.

Aug. Reinhard: Schuberts Erlkønig arr. f. 4 H.

Birkedal-Barfod: Valse sentimentale og Stemninger.

Aug. Erma op. 4. 3 Karakterstykker og Scherzino.

Vi henlede Opmærksomheden paa omstaaende Bekjendtgjorelse, i Kølge hvilken Pragtværket »Orienten« vil udkomme i ny Subskription.

Indhold: Fra Byen. Af Urbauns. — Gudedrikken. Af Axel Steenbuch. Achab og Naboth. Vf /'..VW, Tusend Sjæle. Roman af Alexis Pisemxki. (Kortn! . — Literatur. Af Axel GnthmnnH. — Theater, Musik etc. - Bekjendtgjørelser.

Indleveres senes! inden Onsdag Kl. 2.

Bekj endtgj ørelser.

Indlever« iil Br dr. Salmaaun, Holbergsgade 3. Telefon Nr. 3«._

HJEMME OG UDE.

rig, hun »binder ham ved hans Ære en halv Time paa én Plet« og saa iler hun ud i Roms Labyrinther og er saa heldig at træffe den lieramte Kunstnerinde Froken Slabranski (alias Mortensen), hvem hun beder om Penge til Hjemrejsen. Der er hun nu heldig, thi Kroken Slabranski, hvis Valgsprog er, at Verden tilhorer dem, som kiler paa, er naturligvis skikkelig.

Hos Kroken Slabranski træffer hun saa Greven og desuden et Selskab bestaaende af en umulig Geheime-Etatsraad og do. Etats-raadinde, en skrækkelig dansk Arkæolog, der gaar paa Ordensjagt, en forfærtfelig norsk Digter, Ulf Askeluden, og to skikkelige danske Kunstnere. Stykket er umuligt; men det er næsten Synd at gjöre Nar r.f det; for der er en ret frisk Naivetet i det, som bevirker, at man smiler ad det sotn ad Barneleg og næppe har I.yst til at være ondskabsfuld, og naar nu blot ikke de urolige Klappere havde været, saa var der heller ingen, der havde hysset. Fru Eckardt har som Frk Slabranski den bedste Rolle og er morsom; om de andre Kunstnere kunde have hævet Stykket ved en bedre Udforelse, véd jeg ikke; men de var malte alle sammen. Bedst syntes mig Hr. -Vielsen som den skikkelige danske Maler. Han var en god Type paa den Slags elskværdige Pakæsler. Saaledes var »Hvorhen?« Der har været alt for megen Larm for den Omeleltes Skyld.

Musikforeningens 4de Abonnementskoncert havde ikke noget synderlig interessant Præg. Skjont man ingenlunde har Lov til at rynke paa Næsen ad R. Volkmanns Strygekvartet op. 14 og et saa prægtigt Stykke som Mozarts Divertimento, kan man dog nok være berettiget til at fordre et Program med lidt mere Sving i. Interessen koncentreredes derfor uvilkaarligt om de nye Sange af Emil Hartmann; men disse var ikke stærke nok til at bære den, hvor meget skjont og tiltalende tie end indeholdt. Udforeisen af de forskjellige Ting var i alle Maader upaaklagelig.

Var Musikforeningens Koncert mat. saa var Koncert-Foreningens des kraftigere og friskere. Der opfortes lutter Nyheder. Hr. Gustav He/steds Symfoni, der aabnede Dansen, gjorde Indtryk af Talent, men tillige af Umodenhed. Den var ikke synderlig tiriginal, men syntes dog at indeholde meget, der varsler heldigt for den unge Komponists Fremtid. Herefter fulgte nogle gratiose og friske Sange af Chr. Barntkoio. der gjorde fortjent Lykke. Hr. Robert Hansens Koncert for Klaver med Orkester, i hvilken Klaverstemmen udfnrtes fortræffeligt af Frk. Agnes Hansen, vidnede i høj Grad om den unge Kunstners store Begavelse; der var Klothcd i Udførelsen af Tanken og i Behandlingen af det tek-niske Apparat; man maatte beundre; men man blev ikke henrevet, •det var mere til Forstanden end til Kolelsen der blev appelleret, dog Komponisten er jo meget ung. Til Aftenens sidste Numer. Chr. Winthers »Henrik og Else« for Soli, Kor og Orkester, maa man oprigtigt lykønske Hr. /.. Rosen f tid. Del var en vanskelig Opgave, han havde sat sig; men den maa siges at være i hoj Grad lykkedes. Jeg skal ikke dvæle ved de enkelte Ting, der

kunde indvendes imod denne Komposition, men kun udtale min Glæde over, hvor smukt den er holdt i Stilen, hvor heldig den som oftest er i Individualiseringen, og bvor smukt Folkevisestemningen er truffet. Man maatte være ængstelig ved Tanken om at se det berømte Digt musikalsk behandlet; men IIr. Rosenfeld vandt en smuk Sejr; man fulgte ham fra Begyndelsen til Enden med ublandet Interesse. — Udførelsen af samtlige Stykker var baade fra Solisternes, Korets og Orkestrets Side meget god.

J. M.

Frøken Alma Frisch gav den 6te ds. en godt besøgt Koncert i I fotel Phönixs Sal med udmærket Assistanse af d'Hrr. Kapelmusikus Fritz Bendix og Ludvig Holm, samt Hr. Haunstrup. Sammen merl Hr. Bendix spillede Konsertgiverinden Rubinsteins Sonate i D., men det var dog navnlig i Solonumrene, og da især i Griegs Folkelivsbilleder og Chopins Præludium i Des, at hun viste sig at være i Besiddelse af en temmelig betydelig teknisk Færdighed, og tillige saa meget sandt Foredrag, at hun sikkert, under en yderligere Vejledning hos en dygtig Lærer, i Lobet af kort Tid vil kunne ud vikle, hvad der endnu savnes i denne Retning. — IIr. Ludvig Hohn udførte Bériot5 bekjendte Allegro og Andante af 7de Koncert, og Vieuxtemps' ikke mindre bekendte Polonaise. Han lagde her en Dygtighed for Dagen, som er i højeste Grad lovende. Hr. Haunstrup loredrog en Arie af »Eiiryamhc« som lian skilte sig smukt fra; dette kan derimod ikke siges om hans Gjengivelse af Mendelssohns

jublende Frtihlingslied. Hr. Holger Dahls Akkompagnement turde være tilstrækkelig bekjendt til at gøre Omtale overflødig.

B.

Den kgl. Hof musikhandel, har paabegyndt Udgivelsen af et nyt Musikblad, Figaro, som udkommer hver 14de Dag. De to første Hefter, som er tilstillede os, indeholde et godt Udvalg af Sange og Klaverstykker og synes egnede til at skaffe Musikbladet stor Udbredelse, idet de baade byde lettere Vare og værdifulde Ting.

Paa den kgl. Hof-Musikhandels Forlag er udkommet:

Adolf Jensen: Hochzeitsmusik for 4 H. I. Kestzug. II. Brautge-sang. III. Reigen. IV. Notlurno.

F. Spindler: Den flyvende Hollænder.

Aug. Reinhard: Schuberts Erlkønig arr. f. 4 H.

Birkedal-Barfod: Valse sentimentale og Stemninger.

Aug. Erma op. 4. 3 Karakterstykker og Scherzino.

Vi henlede Opmærksomheden paa omstaaende Bekjendtgjorelse, i Kølge hvilken Pragtværket »Orienten« vil udkomme i ny Subskription.

Indhold: Fra Byen. Af Urbauns. — Gudedrikken. Af Axel Steenbuch. Achab og Naboth. Vf /'..VW, Tusend Sjæle. Roman af Alexis Pisemxki. (Kortn! . — Literatur. Af Axel GnthmnnH. — Theater, Musik etc. - Bekjendtgjørelser.

Indleveres senes! inden Onsdag Kl. 2.

Bekj endtgj ørelser.

Indlever« iil Br dr. Salmaaun, Holbergsgade 3. Telefon Nr. 3«._

NY SUBSKRIPTIONS-INDBYDELSE

ORIENTEN.

POPULÆRE SKILDRINGER FRA

GRÆKENLAND, STAMBUL, SYRIEN, PALÆSTINA, TRIPOLIS, TUNIS o.s.v.

med c. 200 ILLUSTRATIONER, INITIALER og VIGNETTER.

--<-

Om Bogens Værd baade hvad Text og Illustrationer angaar, henvise vi til Pressens enstemmig rosende Udtalelser.

»Dette Værk er et virkeligt Pragtværk-, baade naar man tager Hensyn til Emnet for Skildringen og naar man ser hen til selve Udforeisen i Text og Illustrationer. I vor Tid, hvor Billederne i Boger spille en saa stor Rolle, har dette mange Gange vist sig at indvirke uheldigt paa Texten, der synker ned til at blive en Bisag, og derfor negligeres; træffer man derfor et rigt, illustreret Værk, der tillige har en udmærket skrevet Text, da fortjener en saadan Omstændighed særlig at bemærkes. <

HP

<* *

Vi kan næppe tænke os en mere interessant og lærerig Rejsebeskrivelse end denne. Her fores vi gjennem Lande, der i særlig Grad udmærker sig ved en rig og straalende Natur og et ejendommeligt Folkeliv, og som, alt fra vi vare smaa, har fængslet og tiltalt os paa en forunderlig Maade. Skildringerne begynder nemlig med Albanien, udstrækker sig over Grækenland, Macedonien og Stambul, gaar derpaa over til Anatolien, Armenien og Kurdistan og vadere gjennem den arabiske Verden: Mesopotamien, den arabiske Halvo, Syrien og Palæstina. Endelig gjennemvandrer vi hele Nildalen indtil Abessinien og slutter med Tripolis og Tunis. Det er lykkedes Forfatteren paa en overraskende Maade at fremtrylle for Læserne disse mærkelige Lande og Folk og skildrer dem friskt og levende paa Fortidens Baggrund, hvorunder han aldrig henfalder til den hos Rejsende meget almindelige Fejl, at udtvære sit Emne. Fremstillingen er malende og skjon og ejer noget af Orientens Billedrigdom og glodende Farvepragt. Illustrationerne ere derhos uden LTndtagelse saa smukke, at

vi maa betegne Bogen som et Pragtværk af förste Rang og en sand Berigelse for vor Literatur.€

--

ORIENTEN

vil i den ny Subskription, hvortil herved indbydes, udkomme i 25 Leveringer, hver paa 2 elegant udstyrede lösidige Ark i stort Oktavformat ä 65 Øre med 14 Dages Mellemrum (iste og 15de i hver Maaned).

Subskription, der er bindende for hele Værket, modtages i alle Nordens Boglader. hvor i ste Hefte ligger til Eftersyn, saavelsom hos undertegnede Forlæggere.

Kjøbenhavn i Februar 18S5.

Brødr. Salmonsen & Anür. Schou.

Holbergsgade Nr. 2.

redaktører:

otto borchsenius og johannes magnussen.

forlæggere: BROR. SALMONSEN.

bogtrykker:

f. e. bording. Nr.

Den første Fejghed.

Af Holger Drachmann.

Der var en lang Dreng i Skolen, endnu længere end jeg, niere bredskuldret, en udmærket Slagsbroder — ja jeg tror, at det var det eneste, hvori han udmærkede sig; men slaas kunde han ogsaa til Gavns.

Og hvilken Beundring vi den Gang havde for den fysiske Styrke; en sørgelig, slavisk Ærefrygt, der helt tog Vejret fra os — endnu inden vi havde faaet Pryglene. Og det er denne, vor »glade Skoletid, som vi skal se tilbage paa med Respekt, næsten med vemodig Erindring! Xej, lad os give Sandheden Æren og sige, at vore Lærere, med en ganske enkelt Undtagelse, ikke var andet for as end nogle voxne Mænd, der »hørte os og gav as Karakterer, og at vi selv var en Mok Vilde, der indbyrdes lærte hinanden alle Rudimenterne til de menneskelige Laster og Svagheder; lad os stiltiende gjöre den Indrømmelse overfor vore Erindringer, at vi misundte Duxen, men aldeles ikke havde Ærbødighed for ham, at den stærkeste iblandt os var vor Herre og Tyran, og at vi i vor Længsel efter at siippe ud af Skolens Klemme tillige nærede det fantastiske Haab: muligvis at udvikle vore Armmuskler som voxne Mennesker saaledes, at vi rigtig kunde tampe Tyrannen igjennem.

Altsaa, der var en lang Dreng, og jeg tror han hed Tofte — eller lad ham i hvert Fald hedde Tofte; og han havde et aflangt, fregnet Ansigt med en lang, lige, haard Næse, som han huggede ind i vore Pander, samtidig med at hans store, haarde Labber greb os i Trojekraven og kastede os omkuld.

Han dukkede pludselig en Dag op paa Legepladsen; det var midt i Skoleaaret; han var i Utide

taget ud af en anden Skole og sat ind i vor. Mine Kammerater raabte til mig: Du! han dér er længere end du. Er du bange for ham?.....

Jeg var ; naturligvisi ikke bange for ham. Jeg kjendte jo hverken hans Kræfter eller hans Manér. Den længste Dreng i Klassen har gjærne det utaknemmelige ITværv at skulle prøve- en nyankommen. Han forceres frem af Kammeraterne, der paa deres Side altid har et lonligt Haab om at bivaane deres tidligere Forkæmpers Fald. Der er nu noget menneskeligt tilfredsstillende i at se en mægtig degraderes. Aa, man kunde lære Historie i sin Skoletid — hvis man i det hele taget i Skoletiden kunde lære andet end Ramser.

Saa sloges vi; første, andet, tredje Frikvarter. Jeg var saa gjennemprygletet, da jeg gik hjem, at jeg foretrak at spise til Middag først hos min Tante paa Kristianshavn og saa hos min Bedstemoder i Gothersgade, inden jeg indfandt mig under det fædrene Tag. Mine Trøjeknapper var da bleven syet i, min udrevne F'Iip var bleven erstattet med en ny, Bulerne i min Pande og min svulne Næse var bleven vasket. Jeg maatte stiltiende erklære mig for overvundet. Men der var endnu en stor Del Trods og et lille. ærekjært Haab i mig. Og om Natten drømte jeg, at jeg den næste Dag fik Anmærkning i Protokollen for Uopmærksomhed i Timen, men til Gjengjæld i Frikvarteret lemlæstede Tofte.

Min Drøm skulde kun delvis gaa i Opfyldelse. Anmærkningen lik jeg ganske rigtigt; medens Livius's lange Sætningsperioder summede mig om Ørene, sad jeg paa Bænken og forestillede mig levende, hvorledes

NORDISK UGEBLAD

22. Februar 1885

5 Kr. Kvartalet.

Kjøbenhavn.

Udkommer hver Sondag."Nr. 21.

HJEMME

OG UDE.

jeg vaskede Ørene paa den lange Tofte. Lærerens pludselige: Fortsæt! rev mig ud af Hallucinationen. Jeg kunde aldeles ikke fortsætte; jeg fik en meget styg Karakter foruden min Anmærkning; og i Frikvarteret blev jeg saa gudsjammerligt gjennemtærsket af min Modstander, at jeg ikke erindrer nogen Sinde tilnærmelsesvis at have iidt saa megen Overlast paa min Person, end ikke naar »Bestyrerens« mest korporlige Afstraffelser overgik mig.

Det var den ubetinget stærkere, der ubetinget misbrugte den stærkeres Ret. Det var en raa Mishandling, en brutal Vold; jeg laa halvt i Rendestenen, halvt presset op mod Rækværket omkring Vandposten, med min Modstanders Knæ i Hjærtekulen, hans ene store Labbe om min Strube, medens mine Øjne vare blindede af de Slag, som hans anden Labbe tilfojede mig. Jeg kunde ikke skrige om Hjælp; jeg folte blot, at jeg i det næste Øjeblik maatte kvæles, eller mit Bryst trædes itu; jeg havde en Angst i mig, som et smækrere Dvr, der stønner under Vægten af et plumpt Besties Krop.

Og da Bestyreren, den ansete Skolemand, endelig blev opmærksom paa os og fik os skilt ad, saa lød hans Tordenstemme kun til os med en venlig Erindring om, at der var et »Kontor , hvor vi begge to vilde faa Prygl, hvis vi ikke holdt Fred!

Det kaldte man Pædagogik den Gang.

Jeg listede hjem, moralsk og fysisk tilintetgjort. Heldigvis var min Fader borte heie den Eftermiddag og Aften. Min ældste Søster var min fortrolige. Hun fik mig til Sengs; mine tilsølede og iturevne Klæder blev bragt til Side; jeg blev vasket; jeg fik vaade Klude om mine Knoer og over Panden. Jeg kunde intet spise — det sikreste Tegn paa mit Nederlag. Om Natten vaagnede jeg med et Skrig og en Gysen. Jeg havde drømt, at ikke én Tofte, men en halv Snes Tofter lemlæstede mig under Spark og Slag. Og i denne Nat kom der en usigelig, pinlig, ugjengivelig Angst ind i min Drengesjæl, en Rædsel for Raahed, en Frygt — ligefrem en Frygt, som havde været mig fremmed, saa langt jeg kunde huske tilbage, ja som vel var en fremmed Følelse for alle os Vilde, der i hvert Fald havde de Vildes Respekt for Tapperhedens Love.

Mit Mod var knække; min Æresfølelse brudt. Jeg vilde skulke den næste Dag. Med denne Beslutning faldt jeg endelig i Søvn; men mine Lemmer smertede mig, jeg sov uroligt.

Om Morgenen vilde jeg liste mig ud i den store Baggaard. Paa Trappen lob jeg lige mod Fader, der • kom fra sit Studereværelse ovenpaa.

Hvordan er det, du ser ud: Kom med ind et Øjeblik Jeg traadte ind. Hvordan har du baaret dig ad ? — Jeg faldt ned ad Trapperne i Gaar og slog mit Hoved og Bryst!« — >Hm! Klokken er mange. Skynd dig, at du ikke skal komme for sent i Skole«.....

Da för der en Idé gjennem mit Hoved. Jeg kunde faa Fader til at skrive mig en Seddel om

Fritagelse for at gaa ned paa Legepladsen — begrundet i mit Fald ned ad Trapperne!

Han hørte paa mig, og han saa paa mig. Aldrig glemmer jeg Udtrykket i det rolige Øje, for hvilket Drengens Sjæl var som en aaben Bog; hvem véd: maaske er det et saadant Øje, der ubevidst hviler paa én, naar man staar overfor store, alvorlige Af-gjørelser i Livet, hvor det gjælder om ikke at knibe ud!

ITan sagde: »Henrik, du har ofte givet mig Anledning til at være misfornøjet med dig; men der er en Ting, som har glædet mig ved dig: jeg har aldrig grebet dig i nogen Fejghed!';

Dette sagde han; ikke mere og ikke mindre. Jeg behøvede ikke en Gang saa mange Ord. Det laa i Blikket. Og dette Blik gjorde, at jeg blev blodrod, drejede mig om paa Hælen, gik ind i mit Sovekammer, fik samlet mine Bøger, snadrede dem ind i Remmen med en hidsig, febrilsk, bestemt Hast — og saa den lige Vej til Skolen.

Jeg erindrer det, som det var i Gaar. Den første Time var Geografitimen. Jeg havde at gjøre Rede for Donaufloden lige fra dens Udspring til dens Udløb. Jeg kunde min Donau. Og da jeg lykkelig og vel med en Tømmerflaade var kommet ud i det sorte Hav, og da jeg satte mig ned med mit ug, saa vexlede Tofte og jeg et

Blik. Turen var til ham. Jeg stirrede ufravendt paa ham. Han fik Rhinen at klare. Men han naaede ikke længer end til Schafhausen, hvor han ynkelig blev hængende paa Vraget af en Tømmerflaade og gik jammerligt til Bunds i Vandfaldet, der efter hans Mening endogsaa meget magelig kunde befares med Baade.

Ikke saa snart ringede Klokken til Frikvarter, før han og jeg var Side om Side ned ad Trappen. Det gik nedefter som ad et Vandfald. Vi var de første Drenge i Gaarden. Som en Tiger sprang jeg ind paa ham, stødte ham mine Knoer — mine blødende, ophovnede Knoer — ind i Øjnene, kastede ham omkuld, blev selv revet med i Faldet, bed mig fast i ham, skreg, hylede som en Indianer, og brolede ham tilsidst ind i Øret, at jeg vilde myrde og massakrere ham, om jeg saa skulde blive hængt derfor ....

Vi blev skilt ad af en Lærer, og vi fik begge to Prygl paa »Kontoret . Maaske dæmpede dette sidste vor Tilbøjelighed til nye Styrkeprøver. Vist er det, at Tofte og jeg aldrig sloges mere, næppe nok saa vredt til hinanden sidenefter. Og dog var der et Had i mig til denne Dreng .... saa meget mere, som jeg aldrig kunde glemme, at hans Overlegenhed i Kræfter paa et hængende Haar havde gjort mig til det, som Drenge aldrig tilgiver hinanden indbyrdes, og som en rigtig Dreng aldrig tilgiver sig selv.

Og naar man en Gang imellem med lukkede Øjne tænker sig tilbage i hin Tid, ja saa kan man gjennemfares af en Gysen. Et saadant Kaos af elementære Lidenskaber, inddelt i Klasser paa 20—30, undergivet en lille Stab sletløn nede Lærere, altsammen263 I

under en Bestyrer , der kun peger — og af hvem man ikke forlanger andet, end at han skal pege — paa Karakterbogen og Examenslisten!

Ak! hvem tog sig af vore Sjæle den Gang? Snik snak! en Skoledreng har ingen .Sjæh.

Og saa er det, at man undertiden med lukkede Øjne tænker sig tilbage og undrer sig over, at der dog kom et nogenlunde hæderligt Menneske ud deraf.

I Sandhed! lad os boje Hovedet og takke den store Bestyrer!

Gudedrikken.

Af Axel Steenbuch. (Fonsat.)

Da han holdt op at tale, aabnede hun ikke Øjnene, men det vakte hende, at hans Arm ikke længere holdt saa fast om hende, og hun var ved at glide ned. Saa rejste hun sig.

Et Øjeblik havde der været et slapt Træk i hans Ansigt. Men saa snart hun saa op, bleve Minerne atter urolige.

Vil du saa finde mig smuk?; spurgte hun. Berusende'. han kom paany ind i Overstadigheden — s som hed Vin!«

Fy!« hun vendte sig halvt til Siden. Da lo han stærkt og snurrede hende rundt. »Gudedrik! Champagne 1 sagde han. »Fy U

Kan du ikke lide, jeg er lystig?» spurgte han. Jo, men du er jo kaad. En stor uvorn Dreng er du! Hun mærkede atter hans Arm fast om sig og kunde ikke lade være at kysse ham.

Da holdt han hende lidt ud fra sig og saa' op og ned ad hende. »Dti er sød!

»Ikke mere?» spurgte hunskjælmsk— ikke det, du sagde for?r

»Vist saa! men mere i en anden Dragt! — den lysrode Silke, dut« — Han blev ved at se op og ned ad hende. Du fylder saa lidt i Hjemniedragten, og du glider saa stille om i Stuen. Nej, Baldragten, lille sode du! saa er du som en hel Sky af fint; det knitrer saa bedaarende, blot du løfter Armen, mens du sidder ned; og det bniser saa lokkende, naar du gaar hen over Gulvet . — Han bojede sig pludselig over imod hende: Gaa ind og klæd dig om! .Nu ?« »Ja, nu!»

Aah, men hvad er det for et Indfald? — saa sent paa Dagen 1«

Naar jeg nu beder dig om det? Men det er jo latterligt h Du bliver saa bedaarende, siger jeg dig!< »Nej! — i Morgen N I Morgen ? — han slåp hende med et underligt Blik, men greb sig i det og lo: Ja, i Morgen ogsaa! imorgen ogsaa, hver Dag, dul tnen i Aften forst!« »Er det virkelig dit Alvor?-Ja, jeg er saa lystig. Lad os lege, her er Fest. Husk paa, det er ogsaa kun faa Timer, jeg kan være hos dig .

Hvorfor? <

Jeg skal over paa Hotellet. Det er et gammelt Lofte til Politimesteren, at jeg vil give Østers, naar Værten fik dem. Og Løfter — véd du nok! fy, det er stygt ikke at holde sine Løfter. Nu har jeg inviteret hans Fuldmægtig med og en fem sex andre-.

Hvor det dog er kjedeligth sagde hun.

Ja, jeg gik nodig fra dig.

Og netop i Aften, hvor du er saa glad!«

Ja. netop i Aften, hvor jeg er saa forfærdelig glad! — Gaa saa ind! > han førte hende lien imod Døren.

Vi skal strax drikke Té,« indvendte hun.

Du kan jo skynde dig, du behover ikke at gjøre Toilette saa omhyggeligt som ellers!

Han aabnede Døren. Hun vendte sig om og kyssede ham, inden hun gik. Det er jo latterligt, sagde hun, halvt flov over, at hun gav efter.

Da Doren var lukket, blev lian staaende og lyttede efter hendes Trin, indtil han hørte hende aabne Døren til deres Soveværelse og atter lukke den. Saa gik han om i Stuen, standsede og saa paa Uhret, gik til Vinduet, rullede Gardinet op og aandede paa Ruden for at kigge ud. Han gik bort derfra igjen, sank ned i en Sofa og faldt i Tanker. Men den mindste Lyd udefra bragte ham til at fare op.

Det bankede paa Doren til Spisestuen. Husjomfruen viste sig og meldte, at Tebordet var dækket.

Han tog sig sammen, tvang sit Ansigt i lystige Folder og sine Lemmer i flotte, raske Bevægelser.

Lad os se!« sagde han og gik ind i Spisestuen.

Han fik et Indtryk af Uhygge derinde. Stuen var stor. De lyse Egetræs Møbler, Buffet og Stole langs Væggen, og Bordet med de to Kuverter midt i det store Rum gav ingen Hygge.

=Nej« — sagde han til Husjomfruen — idet gaar ikke an i Aften. Lad os faa dækket herinde

— han pegede ind i det lille Værelse, som han kom fra — saa smukt, De kan gore det, med Sølv, der kan skinne, og med fine Glas! Og saa Frugt paa Bordet! og Vin, Champagne! Jeg skal sige Dem, — vedblev han, da Husjomfruen saa forbavset paa ham

— det er en Festdag for min Kone og mig.«

Skal der dækkes til flere:

•Nej, kun til to! men fint, festligt, forstaar De

nok!«263 I

under en Bestyrer , der kun peger — og af hvem man ikke forlanger andet, end at han skal pege — paa Karakterbogen og Examenslisten!

Ak! hvem tog sig af vore Sjæle den Gang? Snik snak! en Skoledreng har ingen .Sjæh.

Og saa er det, at man undertiden med lukkede Øjne tænker sig tilbage og undrer sig over, at der dog kom et nogenlunde hæderligt Menneske ud deraf.

I Sandhed! lad os boje Hovedet og takke den store Bestyrer!

Gudedrikken.

Af Axel Steenbuch. (Fonsat.)

Da han holdt op at tale, aabnede hun ikke Øjnene, men det vakte hende, at hans Arm ikke længere holdt saa fast om hende, og hun var ved at glide ned. Saa rejste hun sig.

Et Øjeblik havde der været et slapt Træk i hans Ansigt. Men saa snart hun saa op, bleve Minerne atter urolige.

Vil du saa finde mig smuk?; spurgte hun. Berusende'. han kom paany ind i Overstadigheden — s som hed Vin!«

Fy!« hun vendte sig halvt til Siden. Da lo han stærkt og snurrede hende rundt. »Gudedrik! Champagne 1 sagde han. »Fy U

Kan du ikke lide, jeg er lystig?» spurgte han. Jo, men du er jo kaad. En stor uvorn Dreng er du! Hun mærkede atter hans Arm fast om sig og kunde ikke lade være at kysse ham.

Da holdt han hende lidt ud fra sig og saa' op og ned ad hende. »Dti er sød!

»Ikke mere?» spurgte hunskjælmsk— ikke det, du sagde for?r

»Vist saa! men mere i en anden Dragt! — den lysrode Silke, dut« — Han blev ved at se op og ned ad hende. Du fylder saa lidt i Hjemniedragten, og du glider saa stille om i Stuen. Nej, Baldragten, lille sode du! saa er du som en hel Sky af fint; det knitrer saa bedaarende, blot du løfter Armen, mens du sidder ned; og det bniser saa lokkende, naar du gaar hen over Gulvet . — Han bojede sig pludselig over imod hende: Gaa ind og klæd dig om! .Nu ?« »Ja, nu!»

Aah, men hvad er det for et Indfald? — saa sent paa Dagen 1«

Naar jeg nu beder dig om det? Men det er jo latterligt h Du bliver saa bedaarende, siger jeg dig!< »Nej! — i Morgen N I Morgen ? — han slåp hende med et underligt Blik, men greb sig i det og lo: Ja, i Morgen ogsaa! imorgen ogsaa, hver Dag, dul tnen i Aften forst!« »Er det virkelig dit Alvor?-Ja, jeg er saa lystig. Lad os lege, her er Fest. Husk paa, det er ogsaa kun faa Timer, jeg kan være hos dig .

Hvorfor? <

Jeg skal over paa Hotellet. Det er et gammelt Lofte til Politimesteren, at jeg vil give Østers, naar Værten fik dem. Og Løfter — véd du nok! fy, det er stygt ikke at holde sine Løfter. Nu har jeg inviteret hans Fuldmægtig med og en fem sex andre-.

Hvor det dog er kjedeligth sagde hun.

Ja, jeg gik nodig fra dig.

Og netop i Aften, hvor du er saa glad!«

Ja. netop i Aften, hvor jeg er saa forfærdelig glad! — Gaa saa ind! > han førte hende lien imod Døren.

Vi skal strax drikke Té,« indvendte hun.

Du kan jo skynde dig, du behover ikke at gjøre Toilette saa omhyggeligt som ellers!

Han aabnede Døren. Hun vendte sig om og kyssede ham, inden hun gik. Det er jo latterligt, sagde hun, halvt flov over, at hun gav efter.

Da Doren var lukket, blev lian staaende og lyttede efter hendes Trin, indtil han hørte hende aabne Døren til deres Soveværelse og atter lukke den. Saa gik han om i Stuen, standsede og saa paa Uhret, gik til Vinduet, rullede Gardinet op og aandede paa Ruden for at kigge ud. Han gik bort derfra igjen, sank ned i en Sofa og faldt i

Tanker. Men den mindste Lyd udefra bragte ham til at fare op.

Det bankede paa Doren til Spisestuen. Husjomfruen viste sig og meldte, at Tebordet var dækket.

Han tog sig sammen, tvang sit Ansigt i lystige Folder og sine Lemmer i flotte, raske Bevægelser.

Lad os se!« sagde han og gik ind i Spisestuen.

Han fik et Indtryk af Uhygge derinde. Stuen var stor. De lyse Egetræs Møbler, Buffet og Stole langs Væggen, og Bordet med de to Kuverter midt i det store Rum gav ingen Hygge.

=Nej« — sagde han til Husjomfruen — idet gaar ikke an i Aften. Lad os faa dækket herinde

— han pegede ind i det lille Værelse, som han kom fra — saa smukt, De kan gore det, med Sølv, der kan skinne, og med fine Glas! Og saa Frugt paa Bordet! og Vin, Champagne! Jeg skal sige Dem, — vedblev han, da Husjomfruen saa forbavset paa ham

— det er en Festdag for min Kone og mig.«

Skal der dækkes til flere:

•Nej, kun til to! men fint, festligt, forstaar De

nok!«"Nr. 21.

Saa blev der igen taget af Bordet inde i Spisestuen. Og Husjomfruen og Pigen kom ind i det lille Værelse med de blode Stole og tog Bordtæppet af Bordet under Hængelampen, lagde hvid Dug derover og bragte det til at skinne med Solv og straale med slebne Glas.

Han gik selv med, var just ikke med til at bære ind, men morede sig nynnende med at ordne et og andet i Opdækningen, saa det tog sig mere pynteligt ud.

Husjomfruen og Pigen trak sig tilbage.

De behover ikke at komme ind at varte op! raabte han efter dem. Vil vi Dem noget, skal der blive ringet.-

Han stod igen alene i Værelset, som var kranset af de morke Tapeter med Kobberstikkene i de mørke Rammer, Malerierne i de straalende, forgyldte. Gardiner for Vinduerne og Portierernes Eolder og Frynser halvt skjulende de lukkede Dore.

Der var noget ved det dækkede Bord under Lampen i disse Omgivelser, som virkelig var festligt. Flan stod længe og =aå paa det, rystede saa paa Hovedet og slog et Smæld med Fingrene, mens han vendte sig derfra. ?Det er noget af det lystigste, jeg nogen Sinde har kjendt! udbrod han — noget af det mest halsbrækkende lystige! Han satte sig hen i Sofaen, som stod borte op mod den ene Væg, og han kom ind i en Latter, der rystede ham, saa Fjerene sang under Hynden. »Ja, hvis dette ikke er lystigt, saa —! Hans Miner blev stille, laa i Lys af et Smil, som tydede paa en Betagelse af Nuet, der ikke levnede Plads til nogen anden Tids Mindelse.

Og med dette Smil paa Ansigtet rejste han sig en Stund efter og gik hen til den Dor, ad hvilken hans Hustru var forsvunden, aabnede den, lænede sig op mod Dørkarmen og blev staaende og stirrede hen gjennem den morke Gang, ved hvis y derste Ende der var Indgang til Soveværelset. Han bojede sig lidt forover, strakte Hovedet frem og spejdede ud i Mørket, lyttede ud i Stilheden.

Lidt efter gik Doren. Der faldt Lys ud i Gangen længst borte; det viste et Sekund noget lyst, der smuttede ud gjennem Doraabningen; han syntes at skimte nogle Blomster, en viftende Knipling, et Stykke af en hvid Arm, der straktes ud. Saa blev der mørkt igjen. Men ud gjennem Stilheden lød lette Trin, som fik en overdaadig Kvindedragts hundrede Folder til at bolge med hvislende Lyd. Han holdt Aande-drættet tilbage og lyttede. Og det

kom nærmere; tydeligere og tydeligere paa den morke Baggrund tegnede sig den lyse Sky. Med den ene Haand holdende Slæbet oppe, med den anden kyssende paa Fingren ad ham, med Rodme paa Kinderne og Ojnene badede halvt i en Kvindes Undseelse, halvt i et Barns Glæde, tog hun de sidste Skridt. Da rettede han sig i Vejret og bredte sine Arme ud, og hun slåp Slæbet, saa det brusede ned over Gulvet, og sluttede hans Hals og hans Nakke ind i sine bløde.

»Er du saa tilfreds? spurgte hun.

»Ja! han holdt hende ind til sig.

Hun saa lidt skælmsk, maaske lidt koket op og spurgte videre: Og er jeg nu berusende?

Ja, vidunderlig!

»Men ellers er jeg kun slet og ret sod? Hun kom til at le.

Han slog det hen og kyssede hende. Aah, du lille Nar!i sagde han.

»Nej, maa jeg bede 0111 et Svar. Var det ikke saadan, at i ITjemmedragten er jeg kun sod?=

Kan du ikke forstaa, der er Forskjel?' sagde han. Du er dejlig, bedaarende, naar det knitrer om dig som nu, og du har Blomster paa Haaret og har blottet din Hals og dine Arme.«

De gik ind i Stuen, og han lukkede Doren.

Men —? hun lik først nu öje paa Bordet, pegede paa det og vendte sig forbavset om imod ham.

»•Det ene maa svare til det andet!' sagde han. »Finder du, at et Bord med en Smule Ost og en Tallerken snittet Pølse vilde passe til Dameselskab i nedringet Toilette?

Men er du da helt overgiven i Aften?

Synes du ikke, det er festligt?:

Aa jo! Det er virkelig ganske morsomt!«

»Overraskelser gjøre altid glade, blev han ved.

Kjærligheden maa bestandig finde paa noget nvt, bestandig bringe sine Folk ind i nye Situationer; saa bliver den ved at flamme.

Mon den dog ikke skulde kunne flamme uden en saadan Scene? — Hvor vi ere lattermilde! sagde hun strax efter. »Jeg tror aldrig vi have lét saa meget som i Aften.

• Nej, hvis dette ikke er cn glad Aften, saa—, han førte hende hen til Bordet. Lad os saa spise, du!« —

Og de satte sig ned, ikke som ellers ved hver sin Side af Spisebordet, men tæt op til hinanden, saa han kunde naa at kysse hende og at lege med hendes Ann og hendes hvide Fingre.

Mens de sad dér og spiste, kom der noget over dem begge, som var det første Gang. de vare alene.

»Hør!« —han lagde Gaffelen — jeg har aldrig kjendt noget saa ejendommeligt som dette her. Det er, ligesom vi slet ikke var hjemme.

»Ikke sandt?«

Noget saa nyt, du! saa fremmed! jeg véd ikke, hvad jeg skal ligne det med. Mon det skulde være, som om vi sad paa en Restavrationr«

»Nej, nej! — hun lænede sig hen imod ham. — Jeg synes, det er, som om vi havde listet os bort fra et stort Selskab, som vi havde været nødt til at færdes i, tnen som vi ikke brod os om, og havde gjemt os i et lille Kabinet og sad og onskede, det maatte vare ved, og vare bange for, at man skulde opdage os..

»Aa ja!«

Hun tog sit Glas og holdt det op imod Lyset, og mens hun saa ind i det, sagde hun langsomt:265 I

Det er, ligesom vi havde stjaalet os til det; som om du havde lokket mig herind, og jeg havde gjort Modstand, men dog tilsidst ikke havde kunnet lade være med at folge dig; som om du nu sad her og stjal Kys fra mig og stjal dig til at kjærtegne mig, og jeg sad og var forlegen som et Barn og bange som et Barn, men ikke kunde værge mig, fordi jeg var saa — saa beruset!« Det sidste Ord kom som et pludseligt Indfald, der bragte hende til at le.

Han havde siddet og set paa hendes Ansigt fra Siden med urolige Blik. Men nu, da hun vendte sine straalende Øjne om imod ham, gav han sig ogsaa til at smile og slog sit Glas imod hendes.

Der er intet saa tilgiveligt som at stjæle dig, r sagde han, — «for du er saa fristende.«

Ja, — i Baltoilettet!

.Saa er du Gudedrikken, ja! Han rejste sig og aabnede for Champagneflasken og skjænkede i, og de drak. Han skjænkede igjen i Glassene. Hun vikle ikke have mere, men lian lokkede hende til det og nodte hende til det. Og hun satte sig paa lians Knæ med Glasset i Haand. Han blev atter kaad. —

Saab Han saa paa Uhret og vilde have hende til at rejse sig.

»Allerede? < hun vilde saa nådig slippe.

Jeg skal ned paa Kontoret en halv Times Tid, inden jeg gaar over paa Hotellet.

Igjen paa Kontoret?

»Jeg blev ikke ganske færdig.

Hun lænede sig ind til ham. Saa vil jeg gaa i Seng. Her vil blive saa uhyggeligt at sidde pyntet, naar du er borte.

Ja, gjør flet! Jeg skal komme ind at sige dig Godnat, inden jeg gaar.

De rejste sig op.

Det bliver sent, det Gilde! r sagde hun.

»Politimesteren spiller L'hombre i Klubben. Det skulde være, naar han gik derfra. Saa kommer jeg altsaa ind om lidt. Han l.oldt hende ud fra sig, som lian havde gjort det for. »Det er haardt at gaa. Jeg er saa forelsket i dig.«

Saa gik han.

Alt det festlige var borte, da Doren var lukket etter ham. Bordet under Lampen saa uhyggeligt ud med sine halvt tomte Assietter og tilsmudsede Tallerkner. Hun vendte sig fra det, syntes, at Lyden af hendes Dragt, da hun gik hen over Gulvet, var en uhyggelig, højrøstet, næsten skrigende Tone; satte sig i Sofaen, slængede Slæbet af Kjolen og de hvide Skjørter op over sig, foldede de nøgne Arme over Brystet og lukkede Øjnene. Men hun kom til at fryse og rejste sig snart igjen. Et Øjeblik stod hun ved Bordet og tænkte paa, om hun skulde ringe paa Pigen og lade hende bære Anretningen ud. Men hun vilde ikke have, at nogen skulde se hende i Baldragten, valgte derfor at slukke Lampen og gik ud af Stuen, lien ad den morke Gang og ind i Soveværelset. —

Da hun noget efter hørte Skridt udenfor, og han aabnede Døren, sad hun halvt afklædt foran Toiletspejlet, med sit lange, lyse Haar ned over Broderiet paa Friseretrøjen Han holdt ikke af Næt; hun maatte flette Haaret om Aftenen.

Flan strøg sine Hænder ned igjennem det og gjemte et Øjeblik sin Mund og sine Øjne i det. Siden lagde han sig ned paa Knæ og saa hende flette det. —

Efter at han var gaaet, laa hun en lille Stund og kunde ikke tænke paa at falde til Ro. Hun kom til at længes efter

et Kys, bare et eneste endnu, inden hun skulde sove. Hun havde lyttet efter hans Skridt og havde igjen hørt ham nedenunder i Kontoret. Det var jo muligt, at han var der endnu! Hvor hun havde Lyst til at løbe ned og sige ham Godnat en Gang til, sige liam rigtig Godnat! — aah, nej! det vilde jo være Narrestreger! — Men det var fristende! han havde aldrig været saa kjærlig; aldrig før havde hun saaledes følt sin Magt over ham som i Aften!

— Fra Køkkentrappen, som ikke var langt fra Soveværelset, gik en Dør ind til Kontoret; Pigen havde Nøglen; den hang i Køkkenet. Hun kunde jo gaa den Vej ned! — mon han ikke vilde blive glad? —

Hun kunde ikke længere tvinge sig, men stod op, tog Sko paa sine Fødder, tændte et Lys, listede sig forsigtig ud i Køkkenet og tog Nøglen.

Der syntes stille nu i Kontoret, og da hun lik Doren op, saa hun, at der tillige var mørkt. Han var altsaa gaaet! Det var en Skuffelse for hende. Men Døren var lukket til hans private Værelse; maaske han dog var derinde. Hun aabnede Doren. Nej, han var gaaet!

Men hvad var det? Hun holdt Lyset frem for sig, gik nogle Skridt ind i Værelset og bøjede sig ned.

Paa Gulvet stod en Vadsæk. Over en Stol laa en Rejsepels og en Plaid. Paa Ryggen af Stolen hang en Taske.

Hun stod stille et Øjeblik og saa paa det. Saa løftede hun Rejsetæppet op, følte paa Kappen. Jo, det var den Pels og den Plaid, som ellers plejede at hænge ovenpaa i Lejligheden! Det maatte altsaa være bragt herned, uden at hun havde mærket det, sagtens paa en Tid, da hun havde været hjemmefra.

— Og Tasken! — hun satte Lyset fra sig paa Skrivebordet og tog den i Hænderne. Det var en lille fin Taske, en Gave til hende selv fra ham; hun plejede at have den liggende i et Skab oppe i Soveværelset.

Hendes Hænder knugede den krampagtig. Neglene borede sig ind i det fine Skind, som den var overtrukken med. Men pludselig kom Hænderne i hurtig Bevægelse. Taskeii var ikke lukket. Hun aabnede den. Nogle sirlige Toiletrekvisitter, nogle Cigarer, en Tegnebog fuld af Sedler — Fingrene rev saa heftig deri, at hun var nær ved at rive Sedlerne i"Nr. 21.

Stykker — endelig paa Bunden af det hele en Nogle! Skulde det være til Vadsækken ? — Hun smed Tasken fra sig, kastede sig ned paa Knæ og provede. Jo, den passede!

En Skjorte laa øverst. Men under den, Rulle ved Rulle, Guldmønter fast ordnede. Hun rev nogle Ruller op for at se, hvad der var under — igjen Ruller! Atter nogle op — igjen Ruller!

Da slåp hendes Hænder Grebet og knugede sig sammen om Hovedet. Det var, soin om hun blev stiv, som om hun ikke kunde røre sig, ikke løfte en Arm, ikke flytte en Fod, ikke bevæge en Mine.

Lyset flammede en Smule op, og det lille Blink var nok til at bringe hende til at fare sammen. Hun saa sig forskræmt om, strakte derefter mekanisk Hænderne ud, lagde Rullerne tilbage i Sækken nøjagtig, som de laa for. Skjorten over, drejede Nøglen om og gjemte den paa Bunden af Tasken, hvis Indhold hun ordnede, og som hun igjen hængte op paa Stoleryggen.

Hun tog Lyset og gik ud af Kontoret og op ad Trappen. Det kneb for hende at naa op; af og til maatte hun standse og kæmpe med sig selv; hun syntes, det var saa svært ikke at skrige, saa det kunde vække alle dem op, der sov, baade her og langt borte.

Da hun kom ind i Soveværelset, standsede hun bråt indenfor Døren. Studsende satte hun langsomt Lyset fra sig og saa sig om. Hun havde en Fornemmelse, som om det var et fremmed Værelse, hun var kommen ind i. Hun syntes aldrig før, hun havde set, at Gardinerne om Sengene faldt ned fra oven i saa ødsle, blode Folder; og hvilken mild, underlig sod lokkende Farve de havde! Hun gik hen til Sengen, løftede uvilkaarlig paa

Silketæpperne, lod Hænderne stryge hen over dem, kom til at tænke paa, hvor de var fugleagtig lette, indsmigrende glatte.

Hun holdt Aandedrættet tilbage og stirrede omkring sig med store, angstfulde Øjne. De fæstede sig ved Drapperiet om Toiletbordet, fulgte Gevantet om Spejlrammen, gled hen over Gulvtæppet med dets mørke, stærkt farvede Blomster, der luede op som Gloder midt i Drapperiernes fine Farver; fangede i deres Stirren det dæmpede, næsten trolddomsagtige Skjær, som Lampen, der hang ned fra Loftets Midte, gjennem en mat Kuppel gød ud over det hele.

Hun lænede sig op mod en Stol og lukkede Øjnene. Men Billedet var indenfor Øjelaagene, og hun kunde ikke slippe det; det blev hende som en Drik, en sød, vammel Drik, der hældtes i hende mod hendes Vilje.

Pludselig drog over hendes Træk, hvor en lykkelig Følelse for havde bredt sig i lys, blod Overflod, en gammelforstandig, beregnende Tænken-sig-om sin skarpe Fure.

Som en Kat listede hun sig de faa Skridt hen til Lampen og slukkede den, famlede sig frem til et Bord og fandt en Kurv, hvori der laa Nøgler. Forsigtig lod hun Fingrene stryge hen ad dem, indtil

hun fandt den rette; og med den gjemt i sin knyttede Haand gik hun hen til Døren, som hun aabnede varsomt, og listede sig derefter, løftende Foden omhyggelig og langsomt for hvert Trin, og med anspændte Øren for at beregne, om hun gik sagte nok til, at ingen kunde høre hende, hen ad den samme Gang, hvis Gulv faa Timer forinden havde mærket hendes sikre, hurtige Skridt, mens hun lod Slæbet knitre imod det, og mens Elskovens Forventning susede hende for Ørerne.

Hun aabnede Døren til det lille Værelse, hvor Bordet endnu stod med sine Rester fra Festen. Døren lukkede hun efter sig og gik hen til et Skrivebord, hendes eget lille Skrivebord med de mange kostbare Nipsting paa Pladen og Etageren. Hun ståk Nøglen i og aabnede en Skuffe. Længst inde i den stod en fin, udskaaren Æske. Hun tog den ikke op, men aabnede den blot og ståk Fingrene ned i den, lod dem glide henover Bunden og rundt langs Siderne. Den var tom! Endnu en Gang lod hun Fingrene nøje og omhyggelig følge alle dens Kanter, bore sig ind i dens Hjørner. Nej, den var tom! Om Formiddagen havde der været Guldpenge i den, hendes Penge. Han maatte have stjaalet dem, mens hun i Middagsstunden var ude.

Da hun atter skød Skuflen ind, faldt hendes Øje paa noget, der glinsede paa Skrivebordet. Det var Glasset paa hans Billede, som fangede den Smule Lys, der var i Værelset. Hun tog det, lagde det ned med Glasset opad, satte Nøglekammen imod det og pressede til, saa Glasset sondredes, og Nøglen borede sig ned igjennem Billedet. Et Øjeblik blev hun staaende og tænkte over, om nogen skulde kunne have hort Lyden. Saa stillede hun det ødelagte Billede op igjen paa dets Plads og gik hen til Vinduet.

Rullegardinet turde hun ikke rulle op; hun holdt det blot med en Finger saa meget til Side, at hendes Øje kunde faa Plads til at sende spejdende Blik henad Gaden.

Lygterne vare slukkede; der var heller ikke Maanelys; men det var stjærneklart Frostvejr. Intet Menneske var at se. Der var den Stilhed, som plejer at raade om Natten i en skikkelig lille By, hvor det er vedtaget, at man bør gaa tidlig til Sengs for at kunne staa op med Hønsene.

Desto tydeligere kunde det da høres, at der henne paa Hotellet, som ikke laa langt borte, endnu var vaagne og lystige Gjæster. Stemmerne kunde ikke kjendes, Ordene ikke forstaas ; men det kunde skjelnes, naar det var Latter, og naar det var Sang eller højrøstet Snak. Af og til mente hun at høre Stumper af Viser, som hun havde hort Drengene fløjte paa Gaden, men ellers ikke kjendte.

En stakket Stund blev der mere stille, men strax efter hørte hun Skridt, der nærmede sig, og famlende Smaasnakken, som blev tydeligere og tydeligere.

Nu kom de! Hun rejste sig i Spænding. Hun tænkte paa, om hua kunde ses fra Gaden, men den2 67

lille Aabning, hun lavede mellem Rullegardinet og Karmen, var saa rent ubetydelig, og der var jo morkt bagved hende. Eor en Sikkerheds Skyld slængte hun dog en Fold af de lange, morke Gardiner hen over sin Natkjole; man kunde jo aldrig være sikker paa, om ikke det hvide kunde skimtes der nede fra.

Hen ad Gaden kom en sex, syv Mennesker. Forrest Politimesteren med sin Fuldmægtig og en anden under Armen. Dér kom han! Han var den eneste, der gik sikkert. Hun fulgte noje hvert af hans Skridt; ikke den ringeste Slingren varder. Alle de andre derimod slog Kurver.

Passiaren var ved at do hen; men udenfor Huset vaagnede den op igjen. Der skulde jo tages Afsked med Grossereren, og man standsede og begyndte at hakke paa et Tak for i Aften .

Ogsaa Politimesteren strammede sig op. De er s'gu en gemytlig Fyr, Grosserer! en hæderlig Karl er De! Det kan du faa Attest for, naarsomhelst du vil have det.- Han blev ved at ryste Grosserérens Haand. Grundhæderlig!« sagde han. Saa slåp han endelig, gav den anden et Dunk oven i Hattepullen og slentrede videre med det ovrige Selskab.

Den unge Grosserer gik strax efter Afskeden hurtig ind imod Husets Port. Hun lyttede deroppe, men kunde ikke hore ham sætte Neglen i Laasen. ITan havde ogsaa bare staaet og ventet, til de andre vare komne ud af Syne, thi han kom frem igjen, gik lidt ud paa Gaden og kiggede op paa Huset. Hun saå hans Ojne glide fra Vindu til Vindu, syntes, at de mødte hendes. Derefter listede han sig hen til Siden og forsvandt om Hjornet.

Hun vidste godt, hvor han vilde hen. Han * vilde om at kigge op til Vinduerne i Soveværelset for at se, om der var raorkt deroppe, saa han kunde være sikker paa, at hun havde lagt sig til at sove.

Det varede heller ikke længe, inden han atter kom til Syne og forsigtig gik hen til Porten, som var tæt under Værelset, hvor hun sad. Hun bøjede sig ned imod Gulvet og lyttede. Han var meget angst for at hores, kunde hun mærke; ganske sagte og langsomt drejede han Nøglen om, lukkede op og gik ind. Lidt efter mente hun at hore Kontordøren gaa paa samme forsigtige Vis.

Hun lod sig glide ned paa Gulvtæppet og stottede Nakken op imod en Stol. (siuu«.)

Transatlantiske Rejseerindringer.

Af E. Pontoppidan.

11. St. Thomas.

Vi ligge i St. Thomas' Havn, en af de bedste i Vestindien og for den Sags Skyld ogsaa en af de kjønneste. Et dybt, klart, blankt Bassin, en god Fjerdingvej fra Side til Side, omringet af stejle Klippehøjder, og kun aabent mod Syd gjennem et smalt Indlob. De to Toppe, der se ud som Bastioner paa begge Sider af dette, vare i gamle Dage befæstede med Mure og Kanoner; det gamle, smulrende Murværk ses endnu med Rester af Skydeskaar, og rustne Kanoner ligge :halvt nedgravede i Sandet. Nu ere de to Hoje benyttede til mere fredelige Formaal. Den Mast med Raa og Kugler hængende under den, der staar paa den ene, er Signalstationen, der nyligt signaliserede vort Komme, da vi dampede rundt om Pynten derude. Bygningen paa den anden, der ligger udsat for den friske Passatbrise, er Karantænestationen, en Institution, der kan have stor Betydning for en Handelsby som St. Thomas, for hvilken det er et Livsspørgsmaal at holde Kopper og gul Feber ude af sine Sygelister. St. Thomas har altid haft et slet Rygte som en meget usund Plads, et Hjemsted for gul Feber og andre tropiske sanitære Rædsler. Fuldt saa slem som man sagde, har Byen imidlertid aldrig været, og i den sidste halve Snes Aar kan man vel endogsaa sige, at den har været et temmelig sundt Sted af en tropisk Havn at være. Medens vi endnu ere herude midt i Havnen, er det let at udpege, hvad der for en væsentlig Del liar foraarsaget denne Forandring til det bedre. Havnen begrænses af Hovedøen mod Øst og Nord, og af en mindre 0 mod Vest Løbet imellem dem var tidligere lukket 3f et Koralrev, saa at den

lille 0 i Virkeligheden var en Halvø, og Havnen kun aaben mod Syd. Følgeligt var Vandet stagnerende, alt Slags

Affald fra Byen og Skibene opsamledes navnlig i dens indre Del, og Resultatet var, at den gule Feber var en velkjendt Gjasst mellem Besætningerne paa Skibene.

Nogle faa Krudtladninger gjorde hele Forandringen. Et Løb blev sprængt igjennem Revet, hvorigjennem Baade kunde gaa, og hvad der var vigtigere, en Strømning kunde komme i Stand. Havnen holdes derved forholdsvis ren og frisk, og Sundhedstilstanden har forbedret sig overordentligt. 1 de sidste to Aar har der ikke været nogen egentlig udbredt gul Feber Epidemi, og Krudtet, der ellers har en hel Del Menneskeliv paa sin Samvittighed, kan vel her siges til Gjengjæld at have reddet mange.

Byen ligger derinde i Bunden af Bugten, bygget amfitheatralsk op ad 5 Hoje. Husene se ud, som om de vare stillede det ene ovenpaa det andet, og staa med deres stærke Farver og skarpe Konturer mærkværdigt klart i den gjennemsigtige Luft og det stærke Sollys imod den grønne Baggrund. Paa Afstand ser man ikke, at mange af dem ere slet vedligeholdte og alt andel end maleriske paa nært Hold. Højen midt for Havnen er .-Governmentshiil«, Gouvernementsbakken, og den anseelige, firkantede Bygning, omgivet med brede Balkoner, er Gouvernørens Bolig. Det gamle Taarn paa Toppen er Blackbeardscastle, og det andet med Skydeskaar og Brystværn, som kroner Nabobakken, er »Bluebeardscastle«. De ere begge gamle og faldefærdige, og Sagnet vil gjærne gjøre dem romantiske og interessante ved al udgive dem for at have været Tilholdssteder for de berygtede Fribyttere Sortskjæg og Biaa-skjæg. Des værre er den sidste kun en Mythe, og den første har — heldigvis — aldrig været i St. Thomas. Han holdt til 2 67

lille Aabning, hun lavede mellem Rullegardinet og Karmen, var saa rent ubetydelig, og der var jo morkt bagved hende. Eor en Sikkerheds Skyld slængte hun dog en Fold af de lange, morke Gardiner hen over sin Natkjole; man kunde jo aldrig være sikker paa, om ikke det hvide kunde skimtes der nede fra.

Hen ad Gaden kom en sex, syv Mennesker. Forrest Politimesteren med sin Fuldmægtig og en anden under Armen. Dér kom han! Han var den eneste, der gik sikkert. Hun fulgte noje hvert af hans Skridt; ikke den ringeste Slingren varder. Alle de andre derimod slog Kurver.

Passiaren var ved at do hen; men udenfor Huset vaagnede den op igjen. Der skulde jo tages Afsked med Grossereren, og man standsede og begyndte at hakke paa et Tak for i Aften .

Ogsaa Politimesteren strammede sig op. De er s'gu en gemytlig Fyr, Grosserer! en hæderlig Karl er De! Det kan du faa Attest for, naarsomhelst du vil have det.- Han blev ved at ryste Grossererens Haand. Grundhæderlig!« sagde han. Saa slåp han endelig, gav den anden et Dunk oven i Hattepullen og slentrede videre med det ovrige Selskab.

Den unge Grosserer gik strax efter Afskeden hurtig ind imod Husets Port. Hun lyttede deroppe, men kunde ikke hore ham sætte Neglen i Laasen. ITan havde ogsaa bare staaet og ventet, til de andre vare komne ud af Syne, thi han kom frem igjen, gik lidt ud paa Gaden og kiggede op paa Huset. Hun saå hans Ojne glide fra Vindu til Vindu, syntes, at de mødte hendes. Derefter listede han sig hen til Siden og forsvandt om Hjornet.

Hun vidste godt, hvor han vilde hen. Han * vilde om at kigge op til Vinduerne i Soveværelset for at se, om der var raorkt deroppe, saa han kunde være sikker paa, at hun havde lagt sig til at sove.

Det varede heller ikke længe, inden han atter kom til Syne og forsigtig gik hen til Porten, som var tæt under Værelset, hvor hun sad. Hun bøjede sig ned imod Gulvet og lyttede. Han var meget angst for at hores, kunde hun mærke; ganske sagte og langsomt drejede han Nøglen om, lukkede op og gik ind. Lidt efter mente hun at hore Kontordøren gaa paa samme forsigtige Vis.

Hun lod sig glide ned paa Gulvtæppet og stottede Nakken op imod en Stol. (siuu«.)

Transatlantiske Rejseerindringer.

Af E. Pontoppidan.

11. St. Thomas.

Vi ligge i St. Thomas' Havn, en af de bedste i Vestindien og for den Sags Skyld ogsaa en af de kjønneste. Et dybt, klart, blankt Bassin, en god Fjerdingvej fra Side til Side, omringet af stejle Klippehøjder, og kun aabent mod Syd gjennem et smalt Indlob. De to Toppe, der se ud som Bastioner paa begge Sider af dette, vare i gamle Dage befæstede med Mure og Kanoner; det gamle, smulrende Murværk ses endnu med Rester af Skydeskaar, og rustne Kanoner ligge :halvt nedgravede i Sandet. Nu ere de to Hoje benyttede til mere fredelige Formaal. Den Mast med Raa og Kugler hængende under den, der staar paa den ene, er Signalstationen, der nyligt signaliserede vort Komme, da vi dampede rundt om Pynten derude. Bygningen paa den anden, der ligger udsat for den friske Passatbrise, er Karantænestationen, en Institution, der kan have stor Betydning for en Handelsby som St. Thomas, for hvilken det er et Livsspørgsmaal at holde Kopper og gul Feber ude af sine Sygelister. St. Thomas har altid haft et slet Rygte som en meget usund Plads, et Hjemsted for gul Feber og andre tropiske sanitære Rædsler. Fuldt saa slem som man sagde, har Byen imidlertid aldrig været, og i den sidste halve Snes Aar kan man vel endogsaa sige, at den har været et temmelig sundt Sted af en tropisk Havn at være. Medens vi endnu ere herude midt i Havnen, er det let at udpege, hvad der for en væsentlig Del liar foraarsaget denne Forandring til det bedre. Havnen begrænses af Hovedøen mod Øst og Nord, og af en mindre 0 mod Vest Løbet imellem dem var tidligere lukket 3f et Koralrev, saa at den

lille 0 i Virkeligheden var en Halvø, og Havnen kun aaben mod Syd. Følgeligt var Vandet stagnerende, alt Slags Affald fra Byen og Skibene opsamledes navnlig i dens indre Del, og Resultatet var, at den gule Feber var en velkjendt Gjasst mellem Besætningerne paa Skibene.

Nogle faa Krudtladninger gjorde hele Forandringen. Et Løb blev sprængt igjennem Revet, hvorigjennem Baade kunde gaa, og hvad der var vigtigere, en Strømning kunde komme i Stand. Havnen holdes derved forholdsvis ren og frisk, og Sundhedstilstanden har forbedret sig overordentligt. 1 de sidste to Aar har der ikke været nogen egentlig udbredt gul Feber Epidemi, og Krudtet, der ellers har en hel Del Menneskeliv paa sin Samvittighed, kan vel her siges til Gjengjæld at have reddet mange.

Byen ligger derinde i Bunden af Bugten, bygget amfitheatralsk op ad 5 Hoje. Husene se ud, som om de vare stillede det ene ovenpaa det andet, og staa med deres stærke Farver og skarpe Konturer mærkværdigt klart i den gjennemsigtige Luft og det stærke Sollys imod den grønne Baggrund. Paa Afstand ser man ikke, at mange af dem ere slet vedligeholdte og alt andel end maleriske paa nært Hold. Højen midt for Havnen er .-Governmentshiil«, Gouvernementsbakken, og den anseelige, firkantede Bygning, omgivet med brede Balkoner, er Gouvernørens Bolig. Det gamle Taarn paa Toppen er Blackbeardscastle, og det andet med Skydeskaar og Brystværn, som kroner Nabobakken, er »Bluebeardscastle«. De ere begge gamle og faldefærdige, og Sagnet vil gjærne gjøre dem romantiske og interessante ved al udgive dem for at have været Tilholdssteder for de berygtede Fribyttere Sortskjæg og Biaa-skjæg. Des værre er den sidste kun en Mythe, og den første har — heldigvis — aldrig været i St. Thomas. Han holdt tilX r. 24.

mere vesterpaa, blandt Behamaøerne og paa Kysten, og er bleven forvexlet medden mere mythiske Personage »Blaaskjæg* paa Grund af en lignende Mani eller Penchant for at gifte sig. Han skal have haft 14 Koner, men dræbte kun de 5 af dem, saa i den Henseende var han dog noget bedre. Da han blev overmandet og dræbt af de Engelske paa Kysten af Sydcarolina, efterlod han sig elleve sørgende Enker. — Ikke desto mindre eftervises udenfor BIuebeardcas:le 7 Gravstene, hvorunder 7 myrdede Koner skulle være begravede. — Men desto værre vise historiske Undersøgelser, at Taarnene have en mere prosaisk Oprindelse, og simpelthen ere byggede af forholdsvis fredelige Borgere af St. Thomas som Vagttaarne og til Forsvar mod . Blackbeards og andre Fribyttere fra det caraibiske Hav.

En tredje krigerisk udseende Bygning med massive Mure, Skydeskaar og et rødt Taarn er Christiansfort; det ligger nede ved Vandet, og er noget nær det aller ældste af St. Thomas, fra den Tid, da Byen Taphus, som den kaldtes, var et Par Rønner nede ved Vandet, og Øens væsentligste Betydning skyldtes Tobaks- og Sukkerplantagerne. Nu benyttes Fortet som Politistation og Arrest. Bag det ligger Kasernen, en smuk, moderne Bygning med Plads til henved ioo Soldater, og nede ved Vandet ligger et Batteri med en halv Snes Kanoner til at fyre Salutter med. Tæt derved er Kongeværftet, det sædvanlige Landingssted for Baade, med Kontorer for Havnevæsen og Toldvæsen.

Mod Øst i Havnen findes det franske Værft, og mod Vest det tyske og engelske, hvor de respektive Selskabers transatlantiske Dampere lægge til og have Kulstationer. Tæt ved det sidste ligger en kuriøs Ting, der ser ud som en af de moderne Jærnbanebroer, der er kommet ud at svømme. Det er Flydedokken, the tloating dock, der dykker under Skibene og løfter dem op af Vandet, naar Ballasten pumpes ud. Efter Orkanen 1868 hed den rigtignok med større Ret the sinking dock, thi da gik den ganske rigtigt til Bunds, men vilde paa ingen Maade komme op igjen. Del tog et Par Aar og meget Arbejde, før den vilde bekvemme sig dertil, til stor Sorg og Udgift for Aktionærerne.

Rundt om vort Skib ligger nogle elendige Smaabaade, bemandede med halvnøgne Negerdrenge. De ere ogsaa i Dykkerforretningen. Kast en Ticent eller endnu mere velkommen en Kvartdollar ud, og i ei Nu gaar hele Kompagniet til Bunds som en Flok mørkfarvede Sælhunde, stilende efter den synkende Mønt. Et Par Øjeblikke efter vise deres Uldhoveder sig over Vandfladen, og én af dem viser sig at være den lykkelige Finder ved et bredt Grin, der aabenbarer hans hvide Tænder. Mønten forsvinder i hans rummelige Mund, den eneste Lomme hans nuværende Dragt er i Besiddelse af, medens alle de andre skraale i den yderste Ophidselse: »Aint you got another, Sah! Throw another, Sah! Me go under the vessel fo a quarier, Sah! , hele Tiden visende den største Ligegyldighed lige overfor Hajerne, skjønt Havnen vrimler af dem. De sige, at Hajerne ere kræsne og foretrække hvidt Kjød, men ikke lage Negere. Sandheden er vel snarere den, at Frygten for Hajerne er overdreven, og at de i Reglen ikke tage ei levende Menneske; i ethvert Fald tage de aldrig Negerne.

Et Tankespring fra Hajer til Bumbaadsmænd vil falde de

fleste rejsende temmelig let, og St. Thomæ Færgemænd ere ingen Undtagelse fra den sædvanlige Regel. Den fremmede, som de faa fat paa, skal være meget routineret for at undgaa at blive flaaet. Der ligger en hel Flaade af dem under FaJderebstrappen, og i samme Øjeblik vi indvendigt have taget vor Bestemmelse at gaa i Land, have de instinktsmæssigt opdaget os. De ere lige saa drevne i at opdage en Passagers Nationalitet og kunne i Reglen tiltale ham paa Engelsk, Fransk eller Spansk, eftersom det passer bedst. Konkurrencen er skarp, og alle Midler benyttes for at sikre sig en Prise. Der var en Gang en Bumbaadsmand, der havde opfunden en ret kurios Methode at tiltrække sig Kunder paa. Medens alle hans Kolleger, hvis de overhovedet havde en Hat, vare beklædte med en meget gammel og laset Straahal, somme Tider uden Skygge og somme Tider uden Pul. vidste han altid at forskaffe sig en ren Skorsten af en hoj, graa Hat. Iført denne Cylinder brolede han da af sine Lungers fulde Kraft: Here you are, Sah! This way, Sah! I am the man with the hat, Sahl!« Skjønt det at være i Besiddelse af en høj Hat ikke skulde synes at være nogen sær Anbefaling for en Bumbaadsmand, viste det sig i ethvert Fald at være en Distinktion, og > Manden med Hatten: fik altid Passagerer og gjorde glimrende Forretninger.

Fem Minutters Roning bringer os i Land ved Kings VVharf. Lige ved Landingspladsen er der en offenlig Have, kaldet Emancipation Garden. Den er ikke ret stor, men rummer dog en Pavillon, hvor Militærmusikken et Par Gange om Ugen spiller, til Glæde for talrige Børn og deres sorte Ammer. Til højre ligger Commercial Hotel, det bedste Hotel i Byen, hvad der ikke vil sige meget, og lige overfor oppe paa Bakken ligger den danske Klub, fra hvis Balkon der er en udmærket Udsigt over Byen og Havnen. Paa Hjørnet af Hovedgaden, Main Street, er St. Thomæ Athenæum, en Læseforening, der med stor Liberalitet staar aaben for tilrejsende. Til begge Sider parallelt med Stranden strækker sig Main Street; mod Øst eller som det her hedder upstreet, den Side Passatvinden kommer fra, findes mest private Boliger, mod Vest, downstreet, mest Butikker og Forretningslokaler. Disse stores, strække sig i Regelen paa tværs, med den ene Ende ud mod Gaden og den anden

ned mod Havnen. Det er solide Murstensbygninger, der kunne rumme en Mængde Varer og ogsaa i sin Tid have gjort det. I de gode gamle Tider vare de fyldte med importerede evropæiske Varer, som Vest-indiafarerne bragte ud til St. Thomæ Frihavn, for saa at tage Rom og Sukker med tilbage. Kjøbmænd fra Naboøerne, fra Kuba og Fastlandet — compradores, Kjøbere — kom op i deres Skonnerter, ladede med Kaffe eller Tobak, eller vel forsynede med spanske Dubloner og mexikanske Dollars, og forsynede sig med evropæiske Industrigjenstande, til stor Fordel for St. Thomæ Kjøbmænd. Lidt Smugleri og Slavehandel kunde maaske ogsaa falde sig, og store Formuer bleve fortjente.

Nu er alt dette desværre forandret. De vestindiske Øer, de tidligere Kunder, ere nu mere eller mindre forarmede siden Negernes Emancipation, og desuden faa de nu hvad Forsyning de behøve, og exportere deres Produkter direkte i de Dampere, som nu til Dags omløbe næsten alle Havnene, og omgaa saaledes St. Thomas. Transithandelen her forsvinder mere og269 I

mere, og kun den gode Havn, et Knudepunkt for de transatlantiske Dampskibslinjer, er nu tilbage, og den eneste Ting, der staar imellem St. Thomas og komplet Ruin. Denne og den glimrende geografiske Beliggenhed vil altid sikre Pladsen

en vis Betydning som Anløbssted og Kulstation, især hvis Panamakanalen en Gang bliver færdig, og St. Thomas derved kommer til at ligge paa en Hovedroute.

(Sluttes.)

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Forunt

Peter Mikailovitsch begyndte: »Kjære Ven!

Du er formodentlig vred paa mig, fordi jeg har tiet saa længe; men jeg er ganske uskyldig. Din Novelle bragte jeg strax til vedkommende; men jeg har først faaet Svar i disse Dage. Man sendte mig den tilbage med den Bemærkning, at Redaktionen havde mere end Stof nok for et helt Aar. Du maa ikke ærgre dig over dette Uheld, din Novelle er efter min Anskuelse meget god; men hele Sagen er den, ai vore Redaktioner er en Slags Helligdom, til hvilken det er umuligt for almindelige dødelige at faa Adgang, eller, med simplere Ord, at enhver Redaktion har en Kreds af Venner, med hvilke den gjør sine for den selv meget fordelagtige finansielle Beregninger. De fylde alle Bladets Spalter, gjør ved gjensidig Lovprisning hvert Medlem af Kredsen til et Geni, og du vil derfor kunne indse, at de virkelig ikke have nogen Interesse af at give nye Folk Adgang; enhver somhelst, der sender dem en Artikel, Lin være ganske overbevist om, at den bliver liggende ulæst mellem deres gamle Rageri, og saaledes er det ogsaa gaaet med din Roman.« —

Den gamle Mand var ikke i Stand til at læse videre og kastede Brevet hen paa Bordet.

»Hvor kan Redaktøren undlade at læse noget?-: udbrød han. Det er jo netop det, der er hans Bestilling og Pligt!«

»Hans Bestilling og Pligt er at fylde sin Lomme,« svarede Kalinovitsch.

Ja, det maa det virkelig være, < sagde Peter Mikailovitsch.

Men saa er de ikke den dannede Verdens Førere, saa er de Pengeposer; saa skulde de sidde i Butik og ikke give sig af med Literatur! At spærre Vejen for unge Talenter! Fy!*

Kalinovitsch blev ved med at gaa frem øg tilbage.

Har De ikke Lyst til at læse Deres Roman for os?« sagde Nastenka.

Aa jo saamænd, naar vi en Gang har Tid,« svarede Kalinovitsch.

»Naar vi en Gang har Tid? . . . Vi har ikke noget at forsømme. Læs den for os endnu i Dag.

-Jeg lægger mig lidt, og saa henter De Manuskriptet, sagde Peter Mikailovitsch.

»Nej, jeg skal sende Bud efter det, Fader,* sagde Nastenka. »De skal ikke gaa selv, det bliver nok fundet uden Dem,, sagde hun til Kalinovitsch.

: Meget vel, svarede denne.

Efter Bordet gik Peter Mikailovitsch strax ind i sit Kabinet, og Nastenka satte sig ved Siden af Kalinovitsch.

Kaptejnen, der slet ikke tænkte paa at se til sine Fugle, sad roligt i Dagligstuen, aabnede en Bog og lod, som om han

læste, medens han røg mindst sin sjette Pibe. Nastenka viftede ærgerligt Røgen bort fra sig.

Deres Vogter forlader Dem ikke,« sagde Kalinovitsch paa Fransk.

Han er utaalelig! svarede hun sagte med en lille Grimace og derpaa spurgte hun sin Onkel:

»Hvor kan det være, lille Onkel, at De ikke gaar paa Jagt? Jeg kunde godt have Brug for noget Vildt, hvis De vilde skyde det.«

1 Min Bøsse bliver gjort i Stand . . . Den er ødelagt, t svarede Kaptejnen.

»Saa kan De jo laane én hos Lebedieff.«

Han er vist ikke hjemme; han et nok paa Steppejagt tredive Mile herfra.

»Nej, han er hjemme; han var paa Skolen i Dag, svarede Kalinovitsch.

Kaptejnen blev rød i Hovedet.

Jeg er ikke vant til fremmede Bøsser; jeg kan ikke ramme med dem,; sagde han stammende.

Kaptejnen løj aabenbart uforskammet.

Det var til ingen Nytte, at de to unge Mennesker tav en halv Time, til ingen Nytte, at de talte om Ting, som Kaptejnen slet ikke forstod sig paa; han rørte sig ikke af Pletten og vedblev at se i sin Bog.

»Har De Cigaretter?« spurgte Nastenka endelig Kalinovitsch.

»Ja,< svarede han.

»Aa, giv mig én.»

Kalinovitsch gjorde det.

»Vil De ikke selv ryge?«

»Det var ingen daarlig Idé.

»Kom, jeg skal give Dem Ild inde i mit Værelse, sagde hun, idet hun gik der ind.

Kalinovitsch fulgte hende.

Da de var kommet ind i Værelset, laasede Nastenka ligesom ganske tilfældigt Døren.

Da Kaptejnen var alene, blev han en Tid lang siddende, saa rejste han sig pludselig, gik paa Tæerne, som om han vilde liste sig ind paa et forsigtigt Stykke Vildt, hen til Døren til sin Nieces Værelse og kiggede gjennem Nøglehullet. Han saå, at Kalinovitsch sad med bøjet Hoved og røg ved det lille Bord; Nastenka sad lige over for og stirrede ham stift ind i Ansigtet.

»Hvor kan De sige, at De ikke har noget her i Livet?« sagde hun halvhøjt.

Hvad har jeg da?« spurgte Kalinovitsch.

»Kjærlighed, svarede Nastenka, »der jo, som De selv siger, er Dem kjærere end alt andet i Verden. Kan den ikke269 I

mere, og kun den gode Havn, et Knudepunkt for de transatlantiske Dampskibslinjer, er nu tilbage, og den eneste Ting, der staar imellem St. Thomas og komplet Ruin. Denne og den glimrende geografiske Beliggenhed vil altid sikre Pladsen

en vis Betydning som Anløbssted og Kulstation, især hvis Panamakanalen en Gang bliver færdig, og St. Thomas derved kommer til at ligge paa en Hovedroute.

(Sluttes.)

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Forunt

Peter Mikailovitsch begyndte: »Kjære Ven!

Du er formodentlig vred paa mig, fordi jeg har tiet saa længe; men jeg er ganske uskyldig. Din Novelle bragte jeg strax til vedkommende; men jeg har først faaet Svar i disse Dage. Man sendte mig den tilbage med den Bemærkning, at Redaktionen havde mere end Stof nok for et helt Aar. Du maa ikke ærgre dig over dette Uheld, din Novelle er efter min Anskuelse meget god; men hele Sagen er den, ai vore Redaktioner er en Slags Helligdom, til hvilken det er umuligt for almindelige dødelige at faa Adgang, eller, med simplere Ord, at enhver Redaktion har en Kreds af Venner, med hvilke den gjør sine for den selv meget fordelagtige finansielle Beregninger. De fylde alle Bladets Spalter, gjør ved gjensidig Lovprisning hvert Medlem af Kredsen til et Geni, og du vil derfor kunne indse, at de virkelig ikke have nogen Interesse af at give nye Folk Adgang; enhver somhelst, der sender dem en Artikel, Lin være ganske overbevist om, at den bliver liggende ulæst mellem deres gamle Rageri, og saaledes er det ogsaa gaaet med din Roman.« —

Den gamle Mand var ikke i Stand til at læse videre og kastede Brevet hen paa Bordet.

»Hvor kan Redaktøren undlade at læse noget?-: udbrød han. Det er jo netop det, der er hans Bestilling og Pligt!«

»Hans Bestilling og Pligt er at fylde sin Lomme,« svarede Kalinovitsch.

Ja, det maa det virkelig være, < sagde Peter Mikailovitsch.

Men saa er de ikke den dannede Verdens Førere, saa er de Pengeposer; saa skulde de sidde i Butik og ikke give sig af med Literatur! At spærre Vejen for unge Talenter! Fy!*

Kalinovitsch blev ved med at gaa frem øg tilbage.

Har De ikke Lyst til at læse Deres Roman for os?« sagde Nastenka.

Aa jo saamænd, naar vi en Gang har Tid,« svarede Kalinovitsch.

»Naar vi en Gang har Tid? . . . Vi har ikke noget at forsømme. Læs den for os endnu i Dag.

-Jeg lægger mig lidt, og saa henter De Manuskriptet, sagde Peter Mikailovitsch.

»Nej, jeg skal sende Bud efter det, Fader,* sagde Nastenka. »De skal ikke gaa selv, det bliver nok fundet uden Dem,, sagde hun til Kalinovitsch.

: Meget vel, svarede denne.

Efter Bordet gik Peter Mikailovitsch strax ind i sit Kabinet, og Nastenka satte sig ved Siden af Kalinovitsch.

Kaptejnen, der slet ikke tænkte paa at se til sine Fugle, sad roligt i Dagligstuen, aabnede en Bog og lod, som om han

læste, medens han røg mindst sin sjette Pibe. Nastenka viftede ærgerligt Røgen bort fra sig.

Deres Vogter forlader Dem ikke,« sagde Kalinovitsch paa Fransk.

Han er utaalelig! svarede hun sagte med en lille Grimace og derpaa spurgte hun sin Onkel:

»Hvor kan det være, lille Onkel, at De ikke gaar paa Jagt? Jeg kunde godt have Brug for noget Vildt, hvis De vilde skyde det.«

1 Min Bøsse bliver gjort i Stand . . . Den er ødelagt, t svarede Kaptejnen.

»Saa kan De jo laane én hos Lebedieff.«

Han er vist ikke hjemme; han et nok paa Steppejagt tredive Mile herfra.

»Nej, han er hjemme; han var paa Skolen i Dag, svarede Kalinovitsch.

Kaptejnen blev rød i Hovedet.

Jeg er ikke vant til fremmede Bøsser; jeg kan ikke ramme med dem,; sagde han stammende.

Kaptejnen løj aabenbart uforskammet.

Det var til ingen Nytte, at de to unge Mennesker tav en halv Time, til ingen Nytte, at de talte om Ting, som Kaptejnen slet ikke forstod sig paa; han rørte sig ikke af Pletten og vedblev at se i sin Bog.

»Har De Cigaretter?« spurgte Nastenka endelig Kalinovitsch.

»Ja,< svarede han.

»Aa, giv mig én.»

Kalinovitsch gjorde det.

»Vil De ikke selv ryge?«

»Det var ingen daarlig Idé.

»Kom, jeg skal give Dem Ild inde i mit Værelse, sagde hun, idet hun gik der ind.

Kalinovitsch fulgte hende.

Da de var kommet ind i Værelset, laasede Nastenka ligesom ganske tilfældigt Døren.

Da Kaptejnen var alene, blev han en Tid lang siddende, saa rejste han sig pludselig, gik paa Tæerne, som om han vilde liste sig ind paa et forsigtigt Stykke Vildt, hen til Døren til sin Nieces Værelse og kiggede gjennem Nøglehullet. Han saå, at Kalinovitsch sad med bøjet Hoved og røg ved det lille Bord; Nastenka sad lige over for og stirrede ham stift ind i Ansigtet.

»Hvor kan De sige, at De ikke har noget her i Livet?« sagde hun halvhøjt.

Hvad har jeg da?« spurgte Kalinovitsch.

»Kjærlighed, svarede Nastenka, »der jo, som De selv siger, er Dem kjærere end alt andet i Verden. Kan den ikke"Nr. 21.

gjøre Dem lykkelig . . . uden alt andet . . . alene . . . ved sig selv?c

»Efter min Karakter og mine Forhold maatte man elske mig alt for højt, ja endogsaa alt for uforstandigt, ! svarede Kalinovitsch og sukkede.

Nastenka rystede paa Hovedet.

De elskes altsaa ikke højt nok? Er det ikke Synd af Dem at tale saaledes, Kalinovitsch, naar der ikke gaar et Minut, uden at man tænker paa Dem, naar hver Glæde, al Lykke bestaar i at se Dem, naar man gjærne vilde være den største Skjønhed i Verden for at behage Dem — og alt det kalder De, at man ikke elsker Dem højt nok. De er et utaknemmeligt Menneske!«

Kaptejnen blev saa rod som en kogt Krebs og lyttede endnu mere opmærksomt.

Kjærligheden viser sig deri, at man bringer Ofre, sagde Kalinovitsch uden at forandre sin grublende Stilling.

Er man maaske ikke rede til at bringe Dem ethvert Offer, som De kan fordre? Hvis mit Liv var nødvendigt til Deres Lykke, saa vilde jeg med Glæde give det hen og oven i Kjøbet velsigne Skæbnen derfor . . .« svarede Nastenka.

Kalinovitsch smilte.

Det siger alle Kvinder lige til det første Offer skal bringes, sagde han.

Hvorfor skulde man sige noget, som man ikke føler? Hvad skulde det til?« spurgte Nastenka.

Aa, man kunde sige det af Koketteri.«

Nej, Kalinovitsch, tal ikke om Koketteri i dette Tilfælde. Mindes De, hvorledes man fik Dem kjær? Det var fra første Dag man saå Dem, og en Uge senere vidste De det?«

Under disse Ord vendte Nastenka sig bort; hun fik Taarer i Øjnene.

Lad os slutte Fred, sagde Kalinovitsch, idet han greb hendes Haand og kyssede den. Jeg véd, at jeg maaske er uretfærdig og utaknemmelig,* vedblev han uden at slippe hendes Haand— men døm mig ikke for haardt af den Grund; Kjærligheden alene kan ikke opfylde en Mands Hjærte og mindst mit; thi jeg er ærgjerrig, meget ærgjerrig, og jeg véd, al min Ærgjerrighed ikke er uberettiget. Jeg har Forstand, Kundskaber, dertil en Viljekraft, som kun faa eje, og hvis jeg blot en Gang kunde gjøre et heldigt Skridt frem ad, vilde jeg naa langt.«

De maa være Forfatter, og De vil ogsaa blive det!« svarede Nastenka.

Det véd jeg ikke .... jeg tror det næppe! Der gives heldige og uheldige Mennesker. Se Dem om i Livet; den ene er dum, talentløs, doven, og dog løber han lige i Armene paa Lykken, medens en anden maa tilkæmpe sig hvert Skridt hen imod det heldige Resultat, hver Bid Brød med den allerstørste Besværlighed; og det lader til, at jeg hører til de sidste.« Under disse Ord tog Kalinovitsch sig til Hovedet, støttede sig mod Bordet og hensank atter i Grublerier.

Hør, Kalinovitsch, De maa ikke være saa hypokondrisk. Dei gjør mig saa ondt!- sagde Nastenka, idet hun rejste sig. Rynk ikke Panden — horer De? Jeg befaler Dem det, vedblev hun, idet hun lagde begge sine Hænder paa hans Skuldre; se glad paa mig. Se paa mig, jeg vil se Deres Ansigt.«

Kalinovitsch saä paa hende, lagde stille sin Arm om hendes Liv, trak hende ned til sig og kyssede hende paa Panden.

Sveden løb i tykke Draaber ned ad Kaptejnens Pande; hans Hænder gjorde visse krampagtige Bevægelser, det lob rundt for ham, saa han maatte rette sig ei Øjeblik, og da han igjen saå gjennem Nøglehullet, holdt Kalinovitsch Nastenka i sine Arme og kyssede hende i Ansigtet og Nakken.

»Ailastasia!« hviskede han lidenskabeligt ogsaa . . . men, ak, nu ansirængte Kaptejnen sig forgjæves for at høre noget; Kalinovitsch talte Fransk.

»Hvad skal det til?« svarede Nastenka, idet hun skjulte sit rødmende Ansigt ved hans Bryst.

»Men, min Ven . . . . vedblev Kalinovitsch og begyndte igjen at tale Fransk.

»Nej, det er umuligt,« sagde Nastenka og rettede sig.

»Hvorfor?»

»Fordi . . .« svarede Nastenka, idet hun atter omfavnede ham og lagde sit Hoved til hans Bryst — fordi jeg er bange for dig, hviskede hun. Du ødelægger mig.

Min Engel, min Skat! svarede Kalinovitsch, idet han kyssede hende, og saa talte han Fransk igjen . . . N'asienka hørte opmærksomt paa ham.

»Nej!« sagde hun og traadte pludselig tilbage og satte sig paa sin tidligere Plads.

Kalinovitschs Ansigt fik i samme Øjeblik et strængt Udtryk. Han begyndte igjen at lale Fransk og talte meget længe.

»Nej!< gjentog Nastenka og gik hen til Døren, saa at Kaptejnen lige fik Tid til at springe tilbage og gaa ind i Dagligstuen, hvor Peter Mikailovitsch allerede sad. Nastenka fulgte lige i Hælene paa ham. Hun var rød i Hovedet, og hendes Øjne straalede.

-Hvor er vor Forfatier?« spurgte Peter Mikailovitsch.

Jeg tænker, han kommer strax,« sagde Nastenka, idet hun satte sig ved Vinduet og aabnede det.

Hvad er det, du gjør, Barn? Det er jo koldt,« bemærkede Peter Mikailovitsch.

»Aa nej, Fader, undskyld .. . jeg synes, her er kvælende varmt, • svarede Nastenka.

Kalinovitsch traadte ind.

Vær'sgo', Deres Portefeuille er her; den er kommet. Vil De ikke tage Plads og læse. Vi er parat til at høre,« sagde Peter Mikailovitsch.

Nej, Peter Mikailovitsch, undskyld; men jeg kan ikke læse i Dag,« svarede Kalinovitsch.

»Hvad skal det sige? Hvorfor kan De ikke?« spurgte Peter Mikailovitsch forbavset.

»Jeg er ikke rigtig rask. En anden Gang.

»Aa, hvad er det for en Snak? Er det disse Redaktører, som har gjort Dem saa bedrøvet. De lyve; vi skal tvinge dem til at trykke det,« sagde den gamle. Nastenka, overtal du dog Jakob Vassilytsch. Hvad skal det dog til?;

Nastenka sagde ingen Ting, men saå kun paa Kalinovitsch.

Jeg er virkelig ikke i Stand dertil i Dag, sagde denne, idet han tog Portefeuillen og sin Hat og gik efter at have sagt Farvel til dem allesammen med et Buk.

»Ser man det!« sagde Peter Mikailovitsch. Hvad gaar der dog af ham? Véd du ikke, hvorfor han ikke vilde læse. Nastenka?«2 67

»Han er vred paa mig, lille Far. Jeg sagde til ham, at han ikke blev Forfatter,svarede Nastenka.

Ved dette Svar hostede Kaptejnen ganske underligt.

»Men Barn dog, hvorfor sagde du det? Han var jo ude af sig selv i Forvejen, og saa irriterer du ham endnu mere!«

»Ja, hvad saa? Lad ham bare ærgre sig, jeg er ogsaa ærgerlig paa ham, sagde Nastenka, og hun gik op paa sit Værelse, saa snart hun havde skjænket Te til dem.

Da de to Brødre var alene, sad de længe i Tavshed. Peter Mikailovitsch studerede af Kjedsommelighed Hotellisterne i nogle gamle Hovedstadsaviser.

»Hvor er Nastenka?: spurgte han endelig. Kaptejnen rejste sig tavs, gik ud og kom strax tilbage

igjen.

»Hun er i sit Sovekammer.« -Hvad gjør hun dér?.

Hun ligger paa Sengen med Ansigtet ned ad. Peter Mikailovitsch rystede paa Hovedet. »De har sikkert været oppe at skjændes. Ak, den Ungdom, den Ungdom,« sagde han.

Kaptejnen var i svært Bekneb med sin Tunge hele Aftenen. Han vilde sige noget, men sagde dog ingen Ting.

(Foruseita).

Theater, Musik etc.

Efter sine Anstrengelser med »Hvorhen!« har det kgl. Theater ikke paany lagt særlig Beslag paa Publikums Interesse. Man irnøde-ser nu »Vildandens« Opførelse. Operaen »Mefistofeles« samler stadig fiddt Hus, og efter at den nu er gaaet saa mange Gange, kan man vel antage, at Udforclsen har naaet det Ilojdcpunkt, som Theatret kan præstere. Resultatet er for Ensemblets Vedkommende respektabelt. Kor og Orkester lade intet tilbage at onske, Udstyrelsen er fortræffelig, «let er hos Solisterne, Manglen stikker. Hr. Lange er en højst interessant Mefistofeles, særligt i dramatisk Henseende, i vokal Henseende synes enkelte Steder at ligge mindre godt for ham. Hr. Jern dorJf spiller og synger smagfuldt, men kan jo ikke gjöre for, at hans Stemme er alt for svag. saa mange Ting falde aldeles virkningsløst til Jorden. Frk. Schrøder viser virkelig dramatisk Talent og river én fuldstændig tned i Fængselsscenen. Ilun har øjensynlig taget fat paa sin Opgave med stor Kjærlighed. Det lønner sig undertiden at give unge Kunstnere en virkelig Opgave. Fru I.iitken, som nu giver Helenas Rolle, synger smukt, men egner sig for Resten aldeles ikke til at give den skjønne Helena. Skjont der altsaa er store Mangler, maa man dog være glad ved, at vor Opera i det hele kan lade os folge lidt med. Gid den vil blive vedl Hellere det end ingen Ting!

Kasino giver stadigt »Djævlens Datter«. Dagmartheatret har paa Grund af Fru Nielsens Sygdom maattet henlægge »Et Besøg« og ernærer sig nu med Bagateller.

Folketheatret. der i denne Sæson har budt Publikum mest Afvexling, har gjenoptaget Sardous »Gamle Ungkarle«. Det er atter her lir. Abrahams, der trækker Læsset. Han spiUer fortræffeligt. Der er en Varme i hans Fremstilling af Morterners Omvendelse, der gjør denne illuderende. Paa Udførelsen af denne Rolle beror det hele. Men Direktøren er Forer for cn værdig Stab. Vi skal ikke nævne de enkelte Navne, men kun fremhæve Hr. Zincks morsomme gamle faldefærdige Maskine og bemærke, at Hr. Reumert ikke synes tilstrækkeligt at tro paa sin Rolle. Den er sikkert for ædel. Han falder igjennem i Effektscenen, hvor han haaner Morterner. Fra Forfatterens Side er denne Figur nu ogsaa mindre heldig. Han fremsætter f. Ex. den noget besynderlige Theori, at en Mand, der er gift med en Enke. skal indestaa for sin Forgængers Ære. Ædelt, men stift!

Vore Kolleger i Pressen tale meget om, hvordan dette Stykke gik, da Høedt for en Del Aar satte det i Scene. Den Forestilling saå vi ikke; men vi finde denne fortræffelig.

Musikforeningen gav Torsdag og Lørdag i forrige Uge en udmærket Koncert for alle Medlemmer.

Man begyndte med første Akt af Glucks »Alceste« Denne Opera vil vel nu være henvist til Koncertsalen; men Sansen for denne ophøjede, rene, gjennemsigtige Musik, der er saa skjønheds-straalende som et klassisk Tempel i den simpleste, ædleste Stil, vil

sikkert aldrig uddø; Bevis derfor har vi i det Indtryk, den formaar at gjøre paa os raffinerede Modernister. Udførelsen var god baade for Solisternes og Korets Vedkommende. Den fortræffelige Sangerinde Frk. Diderichsen formaaede dog ikke at give Alccstes Parti tilstrækkelig dramatisk Liv.

I. P. E. Hartmanns Koncert-Ouverture »En Efteraarsjagt blev modtaget med stort Bifald, der den første Aften fik saa stærkt et Præg af en Ovation for den tilstedeværende Komponist, at Professor Gade fandt det passende at gjentage den. Vi er fuldstændig enige med Publikum i dets Begejstring for Professor Hartmann, men finde, at disse Gjentagelser er cn Uting. Herefter fulgte »Fredsbudenes Sang« af R. Wagners >Rienzi<, et Arbejde fra Mesterens Brydningsperiode, der vel viser fremmed Paavirkning, men dog er ægte wagnersk tillige. Koncertens Slutning førte os ind i den skjønneste Schumannske Romantik. Man gav under Gades udmærkede Ledelse

Schumanns dejlige Symfoni Nr. 4. Alt i alt var det en usædvanlig nydelsesrig Koncert.

Den 23de ds. er det to hundrede Aar siden, en af Musikens største Heroer, Georg Fr. Hätidil, blev født. Da Dagspressen er modt med en Mylr af Afhandlinger og Oplysninger om denne store Mesters Liv, skulle vi her nøjes tned at henlede vore Læseres Opmærksomhed paa, at man ogsaa her i Danmark bereder sig til at fejre denne Tohundredeaarsfest paa en smuk Maade. Otciliaforcningen agter saaledes i den Anledning den 26de ds. at opføre et af Handels berømteste Oratorier, >Judas Maccabæus«. Man bør være Foreningen taknemmelig, fordi den alter her udfolder en smuk instruktiv Virksomhed. Fremdeles vil den fortrinlige Orgelspiller Hr. Gottfred Matthison-IIamen hellige nogle af sine Orgelforedrag i Trinitatis Kirke til Iländel og Bach, hvis Tohundredeaarsfest falder noget senere.

Paa den kgl. Hof-Mnsikhandels Forlag er udkommet:

WoUenhaupt: Spindesangen af Wagners »Den flyvende Hollænder«. Salontranskription.

Sextus Miskov: Mosaikker. Tre Sange.

— Tre Romancer for en mindre Syngestemme.

— Tre Sange for en dyb Stemme.

Jul. ßcchgaard: I Skumringen, Digt af P. A. Rosenberg.

Philip Fahrbach jun.: Ungarsk Marschalbum.

Blandt »Vaudeviller og Operetter« er optaget: Scalabrinis karakteristiske Musik til »Kjærlighed uden Strømper«, Sangene af Suppes »Donna Juanita« og »Fatiniua«. Desuden er paa samme Forlag udkommet forskjellige mindre Stykker af disse yndede Operetter i kvikke og letspillelige Arrangementer for to og fire Hænder.

»Han er vred paa mig, lille Far. Jeg sagde til ham, at han ikke blev Forfatter,svarede Nastenka.

Ved dette Svar hostede Kaptejnen ganske underligt.

»Men Barn dog, hvorfor sagde du det? Han var jo ude af sig selv i Forvejen, og saa irriterer du ham endnu mere!«

»Ja, hvad saa? Lad ham bare ærgre sig, jeg er ogsaa ærgerlig paa ham, sagde Nastenka, og hun gik op paa sit Værelse, saa snart hun havde skjænket Te til dem.

Da de to Brødre var alene, sad de længe i Tavshed. Peter Mikailovitsch studerede af Kjedsommelighed Hotellisterne i nogle gamle Hovedstadsaviser.

»Hvor er Nastenka?: spurgte han endelig. Kaptejnen rejste sig tavs, gik ud og kom strax tilbage

igjen.

»Hun er i sit Sovekammer.« -Hvad gjør hun dér?.

Hun ligger paa Sengen med Ansigtet ned ad. Peter Mikailovitsch rystede paa Hovedet. »De har sikkert været oppe at skjændes. Ak, den Ungdom, den Ungdom,« sagde han.

Kaptejnen var i svært Bekneb med sin Tunge hele Aftenen. Han vilde sige noget, men sagde dog ingen Ting.

(Foruseita).

Theater, Musik etc.

Efter sine Anstrengelser med »Hvorhen!« har det kgl. Theater ikke paany lagt særlig Beslag paa Publikums Interesse. Man irnøde-ser nu »Vildandens« Opførelse. Operaen »Mefistofeles« samler stadig fiddt Hus, og efter at den nu er gaaet saa mange Gange, kan man vel antage, at Udforclsen har naaet det Ilojdcpunkt, som Theatret kan præstere. Resultatet er for Ensemblets Vedkommende respektabelt. Kor og Orkester lade intet tilbage at onske, Udstyrelsen er fortræffelig, «let er hos Solisterne, Manglen stikker. Hr. Lange er en højst interessant Mefistofeles, særligt i dramatisk Henseende, i vokal Henseende synes enkelte Steder at ligge mindre godt for ham. Hr. Jern dorJf spiller og synger smagfuldt, men kan jo ikke gjöre for, at hans Stemme er alt for svag. saa mange Ting falde aldeles virkningsløst til Jorden. Frk. Schrøder viser virkelig dramatisk Talent og river én fuldstændig tned i Fængselsscenen. Ilun har øjensynlig taget fat paa sin Opgave med stor Kjærlighed. Det lønner sig undertiden at give unge Kunstnere en virkelig Opgave. Fru I.iitken, som nu giver Helenas Rolle, synger smukt, men egner sig for Resten aldeles ikke til at give den skjønne Helena. Skjont der altsaa er store Mangler, maa man dog være glad ved, at vor Opera i det hele kan lade os folge lidt med. Gid den vil blive vedl Hellere det end ingen Ting!

Kasino giver stadigt »Djævlens Datter«. Dagmartheatret har paa Grund af Fru Nielsens Sygdom maattet henlægge »Et Besøg« og ernærer sig nu med Bagateller.

Folketheatret. der i denne Sæson har budt Publikum mest Afvexling, har gjenoptaget Sardous »Gamle Ungkarle«. Det er atter her lir. Abrahams, der trækker Læsset. Han spiUer fortræffeligt. Der er en Varme i hans Fremstilling af Morterners Omvendelse, der gjør denne illuderende. Paa Udførelsen af denne Rolle beror det hele. Men Direktøren er Forer for cn værdig Stab. Vi skal ikke nævne de enkelte Navne, men kun fremhæve Hr. Zincks morsomme gamle faldefærdige Maskine og bemærke, at Hr. Reumert ikke synes tilstrækkeligt at tro paa sin Rolle. Den er sikkert for ædel. Han falder igjennem i Effektscenen, hvor han haaner Morterner. Fra Forfatterens Side er denne Figur nu ogsaa mindre heldig. Han fremsætter f. Ex. den noget besynderlige Theori, at en Mand, der er gift med en Enke. skal indestaa for sin Forgængers Ære. Ædelt, men stift!

Vore Kolleger i Pressen tale meget om, hvordan dette Stykke gik, da Høedt for en Del Aar satte det i Scene. Den Forestilling saå vi ikke; men vi finde denne fortræffelig.

Musikforeningen gav Torsdag og Lørdag i forrige Uge en udmærket Koncert for alle Medlemmer.

Man begyndte med første Akt af Glucks »Alceste« Denne Opera vil vel nu være henvist til Koncertsalen; men Sansen for denne ophøjede, rene, gjennemsigtige Musik, der er saa skjønheds-straalende som et klassisk Tempel i den simpleste, ædleste Stil, vil

sikkert aldrig uddø; Bevis derfor har vi i det Indtryk, den formaar at gjøre paa os raffinerede Modernister. Udførelsen var god baade for Solisternes og Korets Vedkommende. Den fortræffelige Sangerinde Frk. Diderichsen formaaede dog ikke at give Alccstes Parti tilstrækkelig dramatisk Liv.

I. P. E. Hartmanns Koncert-Ouverture »En Efteraarsjagt blev modtaget med stort Bifald, der den første Aften fik saa stærkt et Præg af en Ovation for den tilstedeværende Komponist, at Professor Gade fandt det passende at gjentage den. Vi er fuldstændig enige med Publikum i dets Begejstring for Professor Hartmann, men finde, at disse Gjentagelser er cn Uting. Herefter fulgte »Fredsbudenes Sang« af R. Wagners >Rienzi<, et Arbejde fra Mesterens Brydningsperiode, der vel viser fremmed Paavirkning, men dog er ægte wagnersk tillige. Koncertens Slutning førte os ind i den skjønneste Schumannske Romantik. Man gav under Gades udmærkede Ledelse Schumanns dejlige Symfoni Nr. 4. Alt i alt var det en usædvanlig nydelsesrig Koncert.

Den 23de ds. er det to hundrede Aar siden, en af Musikens største Heroer, Georg Fr. Hätidil, blev født. Da Dagspressen er modt med en Mylr af Afhandlinger og Oplysninger om denne store Mesters Liv, skulle vi her nøjes tned at henlede vore Læseres Opmærksomhed paa, at man ogsaa her i Danmark bereder sig til at fejre denne Tohundredeaarsfest paa en smuk Maade. Otciliaforcningen agter saaledes i den Anledning den 26de ds. at opføre et af Handels berømteste Oratorier, >Judas Maccabæus«. Man bør være Foreningen taknemmelig, fordi den alter her udfolder en smuk instruktiv Virksomhed. Fremdeles vil den fortrinlige Orgelspiller Hr. Gottfred

Matthison-IIamen hellige nogle af sine Orgelforedrag i Trinitatis Kirke til Iländel og Bach, hvis Tohundredeaarsfest falder noget senere.

Paa den kgl. Hof-Mnsikhandels Forlag er udkommet:

WoUenhaupt: Spindesangen af Wagners »Den flyvende Hollænder«. Salontranskription.

Sextus Miskov: Mosaikker. Tre Sange.

— Tre Romancer for en mindre Syngestemme.

— Tre Sange for en dyb Stemme.

Jul. ßcchgaard: I Skumringen, Digt af P. A. Rosenberg.

Philip Fahrbach jun.: Ungarsk Marschalbum.

Blandt »Vaudeviller og Operetter« er optaget: Scalabrinis karakteristiske Musik til »Kjærlighed uden Strømper«, Sangene af Suppes »Donna Juanita« og »Fatiniua«. Desuden er paa samme Forlag udkommet forskjellige mindre Stykker af disse yndede Operetter i kvikke og letspillelige Arrangementer for to og fire Hænder.

Pragtværk af förste Rang og en sand Berigelse for vor Literatur.-

OR I ENTEN

vil i den ny Subskription, hvortil herved indbydes, udkomme i 25 Leveringer, hver paa 2 elegant udstyrede iösidige Ark i stort Oktavformat å 65 Øre med 14 Dages Mellemrum (iste og 15de i hver Maaned).

Subskription, der er bindende for hele Værket, modtages i alle Nordens Boglader. hvor i ste Hefte ligger til Eftersyn, saavelsom hos undertegnede Forlæggere.

Kjobenhaz'n i Februar i88ß.

Brødr. Salmonsen & Andr. Schou.

Holbergsgade Nr. 2.

FORLÆGCERE: BROR. SALMONSEN.

redaktører:

otto borchsenius og johannes magnussen.

bogtrykker:

f. e. bording.Gudedrikken.

Af Axel Steenbuch. (Sluuct.j

Der var endnu en Times Tid, til Nattoget skulde afgaa. Hvad mon han vilde bruge den Time tilr — Mon han vilde finde paa at komme op i Sovekammeret? — Et Øjeblik slog det hende, at hun maaske burde liste sig derind for det Tilfælde, at han skulde komme. Hun vilde da ligge ganske stille, trække Vejret rolig, lade, som om hun sov! Men hvis han saa vækkede hende? — saa vilde hun lade, som om hun vaagnede med Besvær, blev lidt angst, men saa smile, da hun saa, det var ham, og strække sine Arme ud efter ham!

Nej, han vilde ikke komme op! det vidste hun godt. Sæt, at han vækkede hende, og hun saa ikke vilde sove mere, men vilde blive ved at ligge vaagen og plage ham med sine Kjærtegn, saa Tiden lob, og hun ikke faldt i Søvn igjen, inden han skulde rejse! Nej, det turde han ikke! Han kunde ogsaa være rolig! han havde jo faaet hende til at drikke saa megen Champagne!

Men mon det nu ogsaa virkelig var i Nat, at han vilde af Sted? kunde det ikke tænkes, at han bestemte sig om, gjemte Rejsetøjet dernede og ventede til i Morgen? — Hun troede ikke paa det, men Tanken bragte hende dog til at bøje sig fnrover og tilbringe Tiden med den mest anstrængte Lytten. Hvert Øjeblik syntes hun, at hun horte noget, hørte Skridt, hørte en Dør gaa. Det bølgede for hendes Øren med hundrede Lyde, og hun vidste ikke længer, hvor meget af det hun virkelig borte, og hvor meget af det der var Bedrag.

Hurtig hævede hun sig da i Vejret og spejdede

bag Gardinet som før. Benene rystede under hende; hun taalte ikke den Uvished, om han var borte, eller han var her endnu. Nu mente hun igjen at hore en Lyd; hun holdt Vejret, blev næsten fortvivlet, fordi det susede hende for Ørene, saa hun ikke kunde stole paa dem. Hun syntes, det var Porten, der aabnedes og laasedes.

Ja, der kom han!

Han havde Pelsen paa, Plaiden over Armen, Tasken 0111 Halsen og Vadsækken i Haanden. De første Skridt tog han noget listende. Men da han var kommen lidt ud fra Huset, gik han som sædvanlig. Han vendte sig ikke om, saa ikke op. Snart forsvandt han i Mørket, men hun hørte endnu en Stund hans Skridt. Pludselig standsede de imidlertid, og angst rev hun Gardinet mere til Side og søgte at bore sit Blik gjennem Mørket. Aah! nu saa hun en Lysning! Han stod blot stille for at tænde sig en Cigar. Saa gik han videre.

Hun lod Gardinet falde til og sad igjen stille, lyttende, ikke tænkende paa noget, bare lyttende.

Endelig hørtes Jærnbanetoget nænne sig Byen. Piben lød fra Lokomotivet. Vognenes Rullen blev stærkere, men

samtidig langsommere, indtil den tilsidst standsede.

Saa trak hun Gardinet helt op, satte Armene mod Vindueskarmen og saa ud.

Igjen peb Dampflojten. Maskinen hvæsede. Vognene kom paa ny i Gang; hurtigere og hurtigere gik det. Det dundrede stærkt gjennem den klare, kolde Luft, tabte sig lidt efter lidt og var borte.

Og da trak hun Vejret dybt, rettede sig op i sin fulde Højde, vendte sig om og stod med Armene foldede over Brystet og saa ud i Stuen.

Saa meget Lys, som en stjærneklar Vinternat kan byde, faldt ind gjennem Vinduet og spredte sin Halvklarhed over Bordet med Glassene og over de mørke, bløde Stole.

Nogle Skridt gik hun frem. Her havde de staaet, da han tog hende om Livet og sagde hende, at hun var berusende. Hun satte Hænderne mod sine Sider og søgte at tænke sig, hvordan hans Arme havde trykket hende imod ham. Hun gjorde det med en Gysen, men hun vilde prøve det. Hun satte sig hen i den Stol, hvor han havde siddet og holdt hende paa sine Knæ; og meel en Foleise af Væmmelse lagde hun sig halvt ud over Stolen, pressede sin ene Haand mod sit Bryst, hvor han havde trykket sin Hage ned, tog den derfra igjen og lod den glide op under Natkjolens andet Ærme.

Paa Bordet stod Glassene og Resten af Champagnen. Hun skjænkede op i sit Glas, holdt det op imod Vinduet, saa hun kunde skimte Drikkens matte Perlen, og hun drak den ganske langsomt, Draabe efter Draabe. Det smagte hæsligt og fik hele hendes Legeme til at ryste, men hun tomte Glasset. Da den sidste Draabe var kommen indenfor hendes Læber, satte hun det haardt tilbage paa Bordet, saa Foden knækkedes.

Hun havde gjort alt dette ligesom instinktmæssig; det var, som om det var noget, hun havde været nødt til at gjøre, noget, som hun ikke havde kunnet lade være. Væmmelsen, som martrede hende, fødte dog ingen Tanke, som forklarende kastede sit Lys tilbage over Fortiden, fodte heller ingen Tanke, som styrkende kunde pege frem. Hun var bleven træt, og Trætheden var ved at gaa over til Slovhed.

Der lød Stemmer ovre fra den anden Side af Gaden, en grov, bandende, en anden hvinende. Hun løb hen til Vinduet. Der var intet at se. Lyden kom fra Gjenboens Kjælder. Den grove Stemme blev ved at bande; den anden gled over i skrigende Graad. Der lød Slag mod Kjælderdoren, og et Ojeblik efter gik den op. Det var Manden, som smed sin Kone op paa Gaden og smællede Døren til efter hende. Hun var i det blotte Linned, havde nøgne Fødder, intet andet paa end en stumpet, pjaltet Særk.

Fruen deroppe blev betaget, fik Medlidenhed og var lige ved at aabne Vinduet og kalde Konen op til sig. Men saa saa hun hende liste sig ydmyg hen til Doren, græde og tigge om at maatte faa Lov til at komme ind igjen.

Og saa rog Medlidenheden. »Pjalt U mumlede hun.

Manden aabnede Døren paa ny, men kun for at stikke sin Arm ud, væbnet med en Stok. Han slog Konen over Benene, fik hende til at danse med de nøgne Fødder paa de kolde Sten; slog hende gjennem Særken, saa hun skreg af Smerte.

Pisk hende! mumlede Fruen, ude af sig selv.

Men mellem hvert Sinertensskrig dernede paa Gaden lod Konens Tryglen om Lov til bare at komme ind igjen. Og saa fik hun tilsidst, hvad hun bad om. Klynkende smaat forsvandt hun efter Manden i Doraabningen, og alt blev stille.

Fruen vendte sig paa ny fra Vinduet. Der vaagnede en Tanke i hende. Den fik Form af Taknemlighed over, at han ikke havde sögt at flattere, hvad han gjorde, ikke havde smykket sin Bortrejse med mere eller mindre rorende Bevæggrunde eller Biomstændigheder. Tænk, om lian f. Ex. havde været bedrøvet i Aften, alvorlig, tavs i Stedet for overgiven og kaad! eller tænk, om han havde sögt efter Evne at sørge for hende, selv taget kun det nødtørftigste med sig, i Stedet for at tage alt, saa hun intet havde tilbage! eller tænk, om han, inden han gik, havde været inde at kysse Børnene! eller hun havde funden et Billede af sig selv gjemt nede i Tasken eller Vadsækken! — Saa var hun maaske bleven svag! saa havde hun ikke været helt fri og helt stærk, som hun nu følte sig!

Med raske Skridt gik hun ud af Stuen, tilbage til Sovekammeret. Paa Vejen kom hun forbi Døren til det Værelse, hvor Børnene laa, og hun hørte den mindste græde. Det var hendes Born, tænkte hun, hendes alene! hun havde kjøbt dem af ham for en Vadsæk med Guldmonter og en fin lille Rejsetaske!

Hun aabnede Døren og gik derind. Den Pige, som skulde passe de Smaa, laa og snorkede med aabenstaaende Mund og syntes at have forsvoret at ville lade sig vække. Den lille mindste græd, som om hun havde grædt længe. Nu vaagnede den anden ogsaa og stemte i med.

Hun tog dem da begge op, en paa hver Arm, og bar dem ud med sig. Pigen vækkede hun ikke.

Inde i Soveværelset var der mørkt. Hun lagde sig i sin Seng, med Børnene i sine Arme, og laa længe med aabne Øjne og saa ud i Værelset.

Der var ikke meget at se. Ingen Gjenstand formede sig skarpt; blot som dunkle Taager skimtedes Folderne af Gardiner og Drapperier — dunkle Taager, som ventede paa Dagslyset for at faa Form og Farve. 2 67

HJEMME OG UDE.

Nr. 21.

Fra Byen.

Af UrbanuE.

Paa Vinkjælderen.

Naar Spillelærer og kgl. Kapelmusikus Viktor Jensen efter endt Theaterforestilling og otte Timers uafbrudt Undervisning i de forskjelligste Bydele gik hjem til den tjerde Bagsal ude i Nørrebrokvarteret, som han med et eget bittert Smil kaldte sin »lune lille Rede«, og hvor otte jamrende Born samt en Ragekniv af en Kone ogsaa ofte kunde gjöre ham det hedt nok, steg han paa Vejen regelmæssig ned i en bekjendt Vinstue, der laa ham paa Strøget, for dér med et Øjebliks Ro at dove sine angrebne Nerver og ligesom hente Modet til at vende tilbage til det Stridens og Kummerens Hjem, han aldrig nærmede sig uden en stille Gysen.

Hans Gang herned var og havde i mange Aar været saa konstant og sikker, at Kjælderens øvrige Stamgjæster slet ikke længer mærkede det, naar hans lange, magre, duknakkede Skikkelse, med slubrende Galoscher og Paraplyen under Armen, gled ned igjennem Doren.

Lydlos hængte han sin gamle graa Cylinderhat paa den beskedneste Plads i den lange Knagerække, lagde omhyggeligt sit tærnede Halstørklæde over den og satte sig stille hen i sin fjærne Krog, halvt skjult af Tønderne, hvor Opvarteren strax bragte ham den reglementerede halve Toddy samt en af Aftenaviserne.

Denne sidste benyttede han imidlertid ikke saa meget til at læse i, men anbragte den hemmeligt paa Bordpladen under sin Albue for at beskytte Frakkeærmet.

I lignende Hensigt undersøgte han altid ængstelig Stolen, inden han satte sig. Men var han kommen til Sæde,

lagde han omhyggeligt Frakke-skjoderne hen over sine blankslidte Knæ og ståk Støvlerne ind under sig, som for at skjule for Verden, hvordan Livet kan tage selv paa en anden Violin i et kongeligt Kapel.

1 denne Stilling, nippende til Drikken og til den stærke, sorte Cigar, han forsigtig holdt mellem to af sine lange, senede Spillelærerfingre, hensank han snart — glemmende alt — i stille, drømmende Nyden.

Aldrig nogen Sinde havde han blandet sig med de støjende Gjæster; selv Opvarteren havde næppe hort ham mæle et Ord. Men ligesom baaret og lullet ind af de andres muntre Stemmer og Rummets vindunstmættede I.uft løftedes han i et Øjebliks lyksalig Bedøvelse op over Livets Kval og sine egne triste Tanker.

Paa Slaget elleve slikkede han de sidste Draaber af sit Glas, og rejste sig — lidt ør af den stærke Tobak, han aldrig ret kunde taale — for med Hatten

over Øjnene at slubre hjem over den blæsende Bro til Jammeren i den lune lille Rede:. —

En Aften, han efter Sædvane kom ned i Kjælde-ren, indtraf det sjældne Tilfadde, at han fandt sit Bord optaget.

Det vil sige: selve den Stol, paa hvilken han ved saa mange Aars Brug havde vundet en vis Hævd, stod naturligvis som sædvanlig og ventede ham. Men paa den modsatte Side af det lille firkantede Bord, næsten skjult af en mægtig Tønde, sad en besynderligt udseende Skikkelse og halvsov over et Glas Portvin.

Saa vidt det i det knappe Lys kunde bemærkes, var Personen en lille, meget tyk og ganske skallet Mand, hvis Klædedragt og hele Ydre tydede paa, at Livet heller ikke over ham var faret med sin lempeligste Haand. Uden at lade sig forstyrre af Larmen omkring ham, syntes han ganske hensunken i Betragtninger. Det store, opdunstede Hoved hang sørgmodigt ned paa Brystet; Hænderne stemte kraftesløst mod de svulmende fede Knæ, over hvilke et rødt Lommetørklæde laa udbredt, som for at opfange Hovedet, i Fald dette af lutter Sorgmodighed skulde falde helt fra Halsen.

Kun hvert femte Minut rejste han det langsomt for at tage sig en Pris, som han paa en underlig sukkende Maade snuste op i sine store Næsebor, og hvis halve Part han tabte ned over Vest og Frakkeopslag.

Kapelmusikus Viktor Jensen undersøgte ham med et halvt sky, halvt fortrædeligt Blik, inden han satte sig paa sin sædvanlige Plads. Men, fængslet af egne Tanker, glemte han efterhaanden helt hans Tilstedeværelse, og hengav sig snart uforstyrret og fuldstændigt til sin stille Bedøvelse.

Da var det, at den fremmede pludselig drog et stort Suk og med en næsten grædende Stemme raabte ud i Rummet:

Opvarter! — et Glas Portvin!

Opvarteren bragte strax det forlangte, men tilføjede paa en fortrolig dæmpet Maade, idet han satte Glasset paa Bordet:

Hr. Bondesen — det er det sjette!

Ved disse Ord gik der et mærkeligt Sæt gjennem Musikerens lange drømmende Skikkelse. Langsomt, med optrukne Øjenbryn, vendte han sig om imod den fremmede og sad op og ned ad ham med et opmærksomt Blik. Til sidst ståk han ubemærket Haanden ned i Baglommen efter Brillefutteralet, og med de bevæbnede Øjne begyndte han en fornyet Undersøgelse, mens en levende Uro bestandig stærkere afspejlede sig i hans Ansigt.

Endelig kunde han ikke dy sig længere. Han rejste sig halvt op fra Stolen og sagde meget bevæget:"Nr. 21.

Undskyld, min Herre! Jeg horer, Deres ærede Navn er Bondesen.

Den tiltalte loftede langsomt, uden særlig Forundring, Hovedet og saa begrædelig paa ham.

Det er mit Navn, ja.«

Om Forladelse, at jeg er saa paatrængende, men . . . Peter Bondesen, om jeg tor være saa fri at spörge?«

•Fuldkomment rigtigt, min kjære Herre! . . . Med Forlov, hvem har jeg den Fornojelse at tale med?

Der gik et Glimt hen over Musikerens Ansigt.

Tilgiv — men — men saa er vi vist gamle Venner, vi to.

Gamle Venner, sukkede den anden tungt. — Det er meget venligt af Dem, men jeg har aldrig haft hverken gamle eller nye Venner, min Herre!-

Da tager jeg sikkert næppe fejl . . . Mit Navn er Jensen. Husker De ikke? Deres gamle Klassekammerat ?

Hvorledes ? . . . Jensen ? . . . Viggo Jensen ?

Ja. Viktor Jensen . . . Men kjender du mig

ikke?

Gode Gud — er det — er det .... Opvarter, to Glas Portvin! fik Bondesen endelig Luft, og det var ikke langt fra, at de to Vrag, der her efter fyrretyve Aars Omskiftelser igjen saa uventet modtes, paa staaende Fod var faldet i hinandens Arme.

Det vilde være sket, dersom der ikke i det förste Øjebliks Gjensynsglæde fra begge Sider havde blandet sig en vis Forlegenhed over den Tilstand, hvori de efter saa mange Aars Forlob paa ny maatte vise sig for hinanden. Men da de forst havde fattet hinandens Hænder, trykkede de dem med dobbelt Rørelse, og mødtes i et Blik, som ingen Ord behovede.

Ja, kjære Barndomsven, saaledes tænkte vi os det ikke den Gang, sagde "Bondesen blot med sin bævrende Stemme, idet han atter sank ned i Stolen.

Men endnu længe efter, at den förste Forbavselse havde sat sig, og de var flyttet sammen for — hver paa sin Maade —- at fortælle deres Livs Skæbner, greb de atter og atter hinandens Hænder, som om de i dette Mode havde gjenfundet noget af deres tabte Lykke.

Især var Musikeren stadig meget bevæget. Efterhaanden som de i Erindringen kaldte Barndommens lyse, lykkelige Dage tilbage, sank der som en stille Hojtid ned over ham, og hans Øine duggedes.

Træk for Træk tog de frem fra Mindernes Gjemme. Men hvad den ene kunde huske, havde den anden glemt; og der var — sidst som forst — egentlig kun et eneste Punkt, hvor deres Erindring endnu mødtes i Forstaaelse og Klarhed: deres svundne Ungdomsdrømme.

Navnlig syntes Bondesens store Hoved ogsaa i indvendig Forstand at have været Gjenstand for en fuldstændig Rasering. Men hans Liv lod ogsaa til i sjælden Grad at være en Kjæde af Ulykke og Forsmædelse. Paa alle Punkter og paa alle Haande

Maader var han bleven bedraget, bestjaalet og gaaet under Øjnene. Til sidst var selv hans Kone løbet bort med Kassen og en frankfurtsk Probenreuter, og hver Gang han kom paa dette Æmne hensank han fuldstændig i trøstesløs Fortvivlelse.

Ogsaa Musikeren faldt til sidst hen i tankefuld Tavshed. Han sad foroverbøjet og saa paaskjøns hen ad Gulvet, men med en underlig Glans i Ojnene, som om en stor Beslutning var ved at modnes hos ham.

Nu og da rejste han urolig Hovedet op mod Uret, der stærkt nærmede sig de elleve, torte sig over Panden og rødmede svagt.

Endelig sagde han, uden at se op, med dæmpet Højtidelighed:

Bondesen — skal vi drikke vore Ungdomsdrømmes Skaal?-

Ja, lad os drikke!* for denne op, ligesom med en Kraftanstrengelse rystende Sorgerne af sig. — Opvarter! to Glas . . .

Men Musikeren lagde Haanden paa hans Ann og vendte sig mod den tililende Opvarter.

En Flaske Champagne,« sagde han, idet han atter ligesom rodmede svagt.

Hvorledes?—En Flaske Champagne? spurgte Opvarteren og saa forbavset fra den ene til den anden.

Han nikkede. Og da Bondesen ogsaa ligesom vilde gjøre Indvendinger, lagde han atter Haanden paa hans Arm og sagde, som i hemmelig Extase.

Kjære Ven — i Aften vil vi leve vor Ungdom om igjen.

Alligevel var de lange, senede Spillelærerfingre ikke fri for at skjælve en Smvile, da han lidt efter halede den hæklede Pung op af Buxelommerne og af et lille, omhyggelig sammenlagt Stykke hvidt Papir fremtog et Guldstykke, der var den förste Henlæggelse til det kommende Halvaars Husleje.

Men da Regningen var afgjort, ståk han atter hurtig Pungen i Lommen, som for ikke ved dens Slunkenhed at mindes, hvad han nu vilde glemme Og allerede efter det tredje Glas syntes alt nuværende som svundet bort fra hans Erindring for Glæden over den tabte, men gjenfundne Barndomsven.

Til sidst hævede han sit perlende Glas, og sagde, efter lidt Betænkning, med en egen vemodig Munterhed:

Bondesen — ved du, hvad jeg a I ler forst tænkte paa, da jeg horte dit Navn?

Nej, kjære Ven — sig det!

»Ja, nu vil du le — men det var et Bal hos Kjøbmand Thygesen — husker du? — Thygesen paa Torvet?«

Men det forekommer mig, kjære Ven — hed han ikke Olufsen?-

Nej, nej — Olufsen var i Hestestræde — paa Hjørnet, du véd. .

Hestestræde? ... ak ja, ja — hvor man dog kan glemme! — Men hvad var, du sa' — et Bal?<2 67

»Ja, husker du ikke ved Juletid — du var med. Det var det første Bal, jeg havde Handsker. Jeg var fjorten Aar og gjorde — ja, hvor det dog lyder underligt! — stormende Lykke, stormende Lykke hos de smaa Skjønheder. Men især var der én . . . jeg ser hende endnu tydelig staa i Kvadrillen med sine højhælede Sko og Haarpiskene med de røde Sløjfer ned ad Ryggen — det var min første Kjærlighed.

-Ak ja — Kjærlighed!« sukkede Bondesen med himmelvendte Øjne og Hænderne foldede over sin tykke Mave.

»Men véd du, hvem hun var?

. Nej.«

Din Søster.« Min Søster?«

,Ja.«

»Nej, kjære Ven, du maa have mig det forladt. Denne Gang er det virkelig din Hukommelse, der slaar fejl.«

»Vist ikke nej — det var Pauline — der senere blev gift med Hansen, t

Hvad for noget? Med Hansen! Den Tyveknægt! Han snød mig — Gud forlade ham hans Synd? — for tyve Tønder Rug og havde endda Frækhed nok til bag efter at ... .

»Men du gode Gud, Bondesen — din Søster var jo . . .«

>Men du gode Gud, Jensen — jeg har aldrig

haft nogen Søster — aldrig — uden min Tvillingsøster, som dode to Timer efter Fødselen, og hende har der da ingen Grund været til at forelske sig i.«

>Her maa finde en Misforstaaelse Sted,« sagde Musikeren pludselig urolig — »du er jo Peter Bondesen, ikke sandt?

Peter Anton Fredrik Bondesen, ja.«

•Søn af Slagtermester Bondesen i Ringsted?.

»Ringsted? Kjære Ven, hvad snakker du om Ringsted. Jeg har aldrig været i den By. Min Fa'r var ærlig handlende i Skjelskør, hvor ogsaa jeg haaber med Guds Hjælp at skulle lægge mine Bén med alles Agtelse.«

- Undskyld, min Herre! * sagde Musikeren ligbleg.

Men — men saa maa det hele være en Fejltagelse. Saa — saa kjender vi jo slet ikke hinanden. Jeg beder Dem tilgive, at jeg har opholdt Dem . . . det . . . det . . .«

Han bukkede stift, fik i en Fart sit Tøj paa, og var ude af Døren. Og mens den anden rolig tømte Resten af Flasken, slubrede han ilsomt, og med Hovedet dukket ned i Frakkekraven, hjem langs de mørke Husrækker.

Idet han kom over den blæsende Bro, fik hans Fingre fat i et lille omhyggelig sammenlagt Stykke Papir, som han — sandsynligvis i Tankeløshed — havde puttet i Lommen. Han vilde ikke se det, men lod det flyve bort med Vinden. —

Transatlantiske Rejseerindringer.

Af E. Pontoppidan.

11. St. Thomas.

(Slutt«).

Naar man spaserer ned ad Gaden, faar man strax et Indtryk af en fuldblods tropisk By. De tleste, man møder, ere Negere og især Negerinder i deres lyse Dragter og brogede Hovedtørklæder, der bære alt paa Hovedet og med stor Virtuositet balancere dermed, ligefra en tung -tray« eller Bakke med Varer eller Vasketøj til et Glas Syltetøj. Den hvide Forretningsmand i Lærredsdragt og Panamahat, danske Soldater i blaa Vaabenfrakker, sorthaarede Spaniere og Italienere, Negere, Mulatter og Zamboer, alt er her repræsenteret i en broget Blanding. Det er et kosmopolitisk og po-lyglot Samfund. Engelsk er Hovedsproget, men desuden høres Spansk, Fransk og et Udvalg af de mærkeligste vestindianske Jargons, fransk Patois, fra Haiti, Papimiento fra Curacao, halvt Spansk og halvt Hollandsk og flere andre. Den mørke Hudfarve har Overvægten; hele den lavere Befolkning er sammensat af Sorte eller deres brune og gule Afkom. Blandt dem igjen er Kvindekjønnet overvejende i Antal i en mærkelig Grad. Den sorte Befolkning er aftagen siden Emancipationen efter en progressiv Skala, og det synes, som om Mændene have mindre Modstandskraft end Kvinderne. Disse ere overhovedet Mændene overlegne, endogsaa til haardt

Arbejde. Hvis f. Ex. en Damper skal fylde Kul, udføres Arbejdet som Regel af Kvinder, der bære deres tunge Kurve paa de uldne Hoveder og løbe frem og tilbage i den mest brændende Sol. Det er haardt Arbejde, men Fortjenesten er god, og de samme »coalgirls«, som om Hverdagen let klædte og bedækkede med Kulstøv have et alt andet end tiltalende Ydre, vise sig om Søndagen som Aristokratiet blandt den sorte Arbejderbefolkning. De ses da mere til deres Fordel; kraftige og ranke som en Gran — paa Grund af deres Vane at bære alt paa Hovedet — velklædte, med brogede Bandana-Tørklæder, Slæb, blaa eller gule Støvler og en gul Parasol, tage de sig helt godt ud. Hvis der er Ildebrand, er det igjen Kvinderne, der bære Vand og arbejde med Brandstigerne ivrige og ophidsede, til Gjengjæld er det rigtignok ogsaa Kvinderne, der ere de værste, naar Optøjer eller Oprør bryder ud, de vildeste i Kamp og de grusomste mod deres Ofre.

Den hvide Befolkning er forholdsvis ringe. Imellem de egentlige Arbejdere tindes ingen Hvide, naar undtages de saakaldte »Cha-cha<s, en degenereret Race, der nedstammer fra de første franske Kolonister paa St. Eustace, St.

Bartholemy og Saba. De have holdt sig ublandet i mange Generationer, ere i Modsætning til Negerne paalidelige og moralske, men have ved de mange Generationer i et hedt Klima antaget en ejendommelig blodløs, sløv Type; smaa, blege, eller udsatte for Solen med en ejendommelig rødlig Teint, danne de en let2 67

»Ja, husker du ikke ved Juletid — du var med. Det var det første Bal, jeg havde Handsker. Jeg var fjorten Aar og gjorde — ja, hvor det dog lyder underligt! — stormende Lykke, stormende Lykke hos de smaa Skjønheder. Men især var der én . . . jeg ser hende endnu tydelig staa i Kvadrillen med sine højhælede Sko og Haarpiskene med de røde Sløjfer ned ad Ryggen — det var min første Kjærlighed.

-Ak ja — Kjærlighed!« sukkede Bondesen med himmelvendte Øjne og Hænderne foldede over sin tykke Mave.

»Men véd du, hvem hun var?

. Nej.«

Din Søster.« Min Søster?«

,Ja.«

»Nej, kjære Ven, du maa have mig det forladt. Denne Gang er det virkelig din Hukommelse, der slaar fejl.«

»Vist ikke nej — det var Pauline — der senere blev gift med Hansen, t

Hvad for noget? Med Hansen! Den Tyveknægt! Han snød mig — Gud forlade ham hans Synd? — for tyve Tønder Rug og havde endda Frækhed nok til bag efter at ... .

»Men du gode Gud, Bondesen — din Søster var jo . . .«

>Men du gode Gud, Jensen — jeg har aldrig

haft nogen Søster — aldrig — uden min Tvillingsøster, som dode to Timer efter Fødselen, og hende har der da ingen Grund været til at forelske sig i.«

>Her maa finde en Misforstaaelse Sted,« sagde Musikeren pludselig urolig — »du er jo Peter Bondesen, ikke sandt?

Peter Anton Fredrik Bondesen, ja.«

•Søn af Slagtermester Bondesen i Ringsted?.

»Ringsted? Kjære Ven, hvad snakker du om Ringsted. Jeg har aldrig været i den By. Min Fa'r var ærlig handlende i Skjelskør, hvor ogsaa jeg haaber med Guds Hjælp at skulle lægge mine Bén med alles Agtelse.«

- Undskyld, min Herre! * sagde Musikeren ligbleg.

Men — men saa maa det hele være en Fejltagelse. Saa — saa kjender vi jo slet ikke hinanden. Jeg beder Dem tilgive, at jeg har opholdt Dem . . . det . . . det . . .«

Han bukkede stift, fik i en Fart sit Tøj paa, og var ude af Døren. Og mens den anden rolig tømte Resten af Flasken, slubrede han ilsomt, og med Hovedet dukket ned i Frakkekraven, hjem langs de mørke Husrækker.

Idet han kom over den blæsende Bro, fik hans Fingre fat i et lille omhyggelig sammenlagt Stykke Papir, som han — sandsynligvis i Tankeløshed — havde puttet i Lommen. Han vilde ikke se det, men lod det flyve bort med Vinden. —

Transatlantiske Rejseerindringer.

Af E. Pontoppidan.

11. St. Thomas.

(Slutt«).

Naar man spaserer ned ad Gaden, faar man strax et Indtryk af en fuldblods tropisk By. De tleste, man møder, ere Negere og især Negerinder i deres lyse Dragter og brogede Hovedtørklæder, der bære alt paa Hovedet og med stor Virtuositet balancere dermed, ligefra en tung -tray« eller Bakke med Varer eller Vasketøj til et Glas Syltetøj. Den hvide Forretningsmand i Lærredsdragt og Panamahat, danske Soldater i blaa Vaabenfrakker, sorthaarede Spaniere og Italienere, Negere, Mulatter og Zamboer, alt er her repræsenteret i en broget Blanding. Det er et kosmopolitisk og po-lyglot Samfund. Engelsk er Hovedsproget, men desuden høres Spansk, Fransk og et Udvalg af de mærkeligste vestindianske Jargons, fransk Patois, fra Haiti, Papimiento fra Curacao, halvt Spansk og halvt Hollandsk og flere andre. Den mørke Hudfarve har Overvægten; hele den lavere Befolkning er sammensat af Sorte eller deres brune og gule Afkom. Blandt dem igjen er Kvindekjønnet overvejende i Antal i en mærkelig Grad. Den sorte Befolkning er aftagen siden Emancipationen efter en progressiv Skala, og det synes, som om Mændene have mindre Modstandskraft end Kvinderne. Disse ere overhovedet Mændene overlegne, endogsaa til haardt

Arbejde. Hvis f. Ex. en Damper skal fylde Kul, udføres Arbejdet som Regel af Kvinder, der bære deres tunge Kurve paa de uldne Hoveder og løbe frem og tilbage i den mest brændende Sol. Det er haardt Arbejde, men Fortjenesten er god, og de samme »coalgirls«, som om Hverdagen let klædte og bedækkede med Kulstøv have et alt andet end tiltalende Ydre, vise sig om Søndagen som Aristokratiet blandt den sorte Arbejderbefolkning. De ses da mere til deres Fordel; kraftige og ranke som en Gran — paa Grund af deres Vane at bære alt paa Hovedet — velklædte, med brogede Bandana-Tørklæder, Slæb, blaa eller gule Støvler og en gul Parasol, tage de sig helt godt ud. Hvis der er Ildebrand, er det igjen Kvinderne, der bære Vand og arbejde med Brandstigerne ivrige og ophidsede, til Gjengjæld er det rigtignok ogsaa Kvinderne, der ere de værste, naar Optøjer eller Oprør bryder ud, de vildeste i Kamp og de grusomste mod deres Ofre.

Den hvide Befolkning er forholdsvis ringe. Imellem de egentlige Arbejdere tindes ingen Hvide, naar undtages de saakaldte »Cha-cha<s, en degenereret Race, der nedstammer fra de første franske Kolonister paa St. Eustace, St. Bartholemy og Saba. De have holdt sig ublandet i mange Generationer, ere i Modsætning til Negerne paalidelige og moralske, men have ved de mange Generationer i et hedt Klima antaget en ejendommelig blodløs, sløv Type; smaa, blege, eller udsatte for Solen med en ejendommelig rødlig Teint, danne de en let"Nr. 21.

kjendelig Race, der i Regelen lever af Fiskeri eller af Jordarbejde. Negerne se ned paa dem og anse dem ikke for rigtige Hvide. Ogsaa mellem de egentlige hvide Kreoler er der en Tendens til at nærme sig denne Type, navnligt naar de leve i Troperne for flere Generationer, og specielt naar Fattigdom og haardt Arbejde kommer til. En kraftig hvid Race kan næppe holde sig i et varmt Klima. Og i St. Thomas er der dygtigt varmt. Den hvide Kjobmand arbejder i sit Kontor i Skjorteærmer og med Slraahatten skubbet bag ad Nakken, sukkende for et frisk Vindpust. Det er varmt i Gaderne, men en hel Del behageligere i de private Boliger oppe paa Bakkerne. Om Aftenen lever man op, naar Forretningerne ere endte og »the dinner« forbi. Saa er det Visitternes Tid. Husene ere vel indrettede, luftige og aabne for Passatvinden, som kommer frisk og kølig fra Nordost. En Balkon løber rundt om Huset, og det hører ubetinget til Tropelivets Behageligheder at sidde der en maaneklar Aften og se det skarpe, hvide Lvs spille paa Vandet, paa de viftende Palmer og langs de smukke, skarpe Konturer af Bjergene. Ungdommen holder meget af at dandse, og en Balsal i Troperne er ingenlunde saa varm eller trykkende, som man skulde tro. Alt staar aabent, og den friske Gjennemtræk holder Luften kjølig, og man ser nok saa megen Transpiration i en lukket, slet ventileret og støvet Balsal i Danmark, som naar der dandses Kvadriller og spansk Dans i Troperne.

Folk holde af at gjøre sig Livet saa behageligt som muligt her; man nægter sig ingen Komfort; Livet her medfører Savn nok alligevel. Valgsproget er i det Hele: tag Tingene med Ro. Det er heller ikke behageligt at have Hastværk, hvor Temperaturen varierer mellem 20 og 25 Grader. Man gaar ikke, hvis man kan komme til at kjøre

eller ride, og paatager sig ikke nogen Anstrængelse, som man kan faa en Neger til at gjøre for sig. Tjenestefolk ere talrige og billige, men tager sig deres Pligter let. Forholdet til dem er meget patriarkalsk. Har man f. Ex. en Kokkepige, kan man være vis paa, at hun har en Tante eller Bedstemoder, som paa en eller anden Maade lever paa ens Bekostning, eller hun medfører en Tos paa en halv Snes Aar, som er hendes Slave og maa gjøre alt det haarde Arbejde, bære Vand, rende i Bven osv. Det er i det hele ejendommeligt, saa dvbt Slaveriprincipet er indgroet i den kulørte Race. Selv nu, da det egentlige Slaveri er ophævet, existerer der mellem dem selv indbyrdes et System, der kun kan kaldes Slaveri, om det end sædvanligvis gaar under Navnet »charity* eller > adoption.. Der er ikke en kulørt Syerske eller Tjenestepige, som ikke har et saadant halvvoxent Pigebarn, som maa gjøre Gavn og forrette alt Slags haardt Arbejde, og kun faar Prygl og daarlig Kost for det. I Reglen sker det under den Form, at Barnet adopteres ; den stakkels Lille er værgeløs, thi sædvanligvis har det ingen Fader, og Moderen er hellere end gjærne fri for at sørge for det, navnligt hvis hun ikke selv har Brug for det.

Omegnen omkring St. Thomas er ikke særlig smuk, og hvis Besøgeren venter at tinde en rig tropisk Vegetation og en frodig Plantevæxt, vil han blive sørgeligt skuflet. Som en Regel vil dette være Tilfældet i de fleste tropiske Egne. Rejsende ere tilbøjelige til at farve deres Beskrivelser af tropisk Sceneri, de se kun den lyse Side af Natur og Folkeliv, og naar de kommer hjem, erindre de kun de smukkeste Punkter

og de behagelige Indtryk. Deres Beskrivelser blive derfor ofte overdrevne og forme sig til glødende, farverige Malerier i Ord af Vidunderne i den tropiske Verden. Drivhusene, hvor brogede Blomster og glimrende Planter ere samlede sammen fra begge Hemisfærer, Museerne med Hundreder af Fugle i rig Farvepragt og mærkelige Insektformer, alt bidrager til at give en falsk Forestilling om Troperne. Ganske vist findes der" Steder med en overvældende rig og pragtfuld Natur, men i Virkeligheden er den som oftest mere ensformig, viser mindre Liv end man finder i mange tempererede Lande. I Vestindien er det Tilfælde saavel hvad Dyrelivet som hvad Plantevæxten angaar, og i del mindste paa de smaa Antiller forhindrer det tørre Klima en virkelig frodig Vegation fra at trives. Bakkerne paa St. Thomas ere dækkede med en sparsom, lavstammet Vegetaiion, et Slags Krat dannet af tornede Buske, med smaa uanselige Blade, som kunne udholde en lang Tørke, og staa fortørrede, halvvisne og brune, uden at faa Væde i Maaneder. Men en Dags Regn forandrer Udseendet som et Mirakel. De brune og støvede Bakkesider blive friske og grønne, Guineagræsmarkerne skinne som Smaragder og Øen faar pludseligt et frisk, smilende Udseende. Det er da nok Umagen værd at foretage Rideture omkring i Bjergene, op til Bakkekammen bag Byen, hvorfra Øen som en Tagryg skraaner til begge Sider, og hvorfra man har en meget smuk Udsigt over Byen, Havnen og de talrige Bugter og Forbjerge. Fra det højeste Punkt, Crown, c. 1500 Fod højt, ser man ud over del caraibiske Hav og til Naboøerne, Si. Croix, Portorico, St. Jan, Tortola og mange andre.

Der voxer saa at sige intet paa St. Thomas, i ethvert Fald under Kultur. Lidt Græs og nogle faa Grøntsager er alt, hvad den frembringer. En Gang havde Øen talrige Sukkerplantager, og man ser endnu Spor af Furerne langs Bakke-siderne. Men det er forbi, og St. Thomas maa nu indføre alt, hvad den konsumerer, andensteds fra. Bordet er som ah andet her kosmopolitisk. Fisken er muligvis fanget her. men alt andet er importeret. Brødet er af amerikansk Hvedemel, Kjødet er fra Portorico, Kyllingerne og Æggene fra St Croix, Smørret og Øllet er fra Danmark, FYugterne fra Windward Øerne og Østerserne ere komne med lsskibet fra Halifax Her er ogsaa indfødte Østers, meget smaa og ubetydelige; det er dem, der have givet Anledning til den Fortælling, at Østerserne i Vestindien voxe paa Træerne. De gro nemlig hyppigt paa Mangrovebuskene, som staa netop paa Grændsen mellem Land og Vand; deres Grene og Luftrødder hænge ned i Vandet, og naar dette trækker sig tilbage ved Ebbetid. kan man virkeligt se Østers hænge derved og saaledes plukke-dem fra Træerne.

For ikke at synes for stærkt interesseret i Livets materielle Nydelser, vil det maaske være bedre at gaa over til at omtale, hvad St. Thomas kan byde paa det aandelige Omraade. Byen har en meget god Institution, kaldet Athenæum, en Laseklub, hvor der holdes Blade og Tidsskrifter paa Dansk, Tysk, Fransk og Engelsk, og som har et særdeles godt Bibliothek i disse Sprog. Saavel for Beboerne som for tilrejsende er Athenæum til megen Nytte og Fornøjelse, og dets Værelser staar med stor Liberalitet aabne for tilrejsende, som indføres der. Det samme gjælder om den saakaldte danske Klub, der imidlertid tæller Medlemmer af alle mulige Nationaliteter. Byen har ogsaa sit Theater, der jævnlig gjæstes af2 67

tilrejsende Selskaber af forskjellig Nationalitet og rigtignok ogsaa forskjellig Værdi. I Reglen ere de under det middelmaadige; menStjærner af förste Rang som Ristori og Adelina Patti have optraadt her paa Gjennemrejse, en af de Fordele, som skyldes den geografiske Position.

St. Thomas er vel forsynet med Kirker. Foruden den lutherske Kirke med engelsk og dansktalende Menighed, er der engelsk episcopal, reformert katholsk og Moravian (Hernhutter) Kirke. Den sidste har fra gammel Tid, da Hernhuttermissio-nærer vare de første til at kristne Negerslaverne, en betydelig Indflydelse blandt Negerne, og er ude paa Landet næsten ene herskende. 1 Byen har den romersk-katholske Kirke derimod

i den senere Tid været i Fremgang; den er mere liberal i ydre Forhold, og dens hele Fremtræden og Apparat tiltaler Negrens Naturel mere end de andres puritanske Strenghed.

Men trods alle disse Kirkesamfund cr den gamle, hedenske Overtro endnu stærk blandt Negerne, om end mere skjult. Troen paa og Rædslen for Obeah og andre afrikanske Trolddomskunster er mere udbredt, end man aner, og faa farvede, selv om de iøvrigt ere intelligente og ikke ville være ved det, ere ganske sikre i det Kapitel. Forhaabentlig^ vil en bedre Skoleundervisning og mere udbredt Oplysning, saaledes som der nu arbejdes hen til, bidrage til at sprede denne Rest af afrikansk Mørke.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Fornar

Ottende Kapitel.

Der gik to Dage. Kalinovitsch lod sig ikke se hos Godnievs. Nastenka sad stadig i sit Værelse og græd. Ende-tig bemærkede Pelagia dette.

i Hvorfor mon Frøkenen stadig græder? sagde hun til Peter Mikailovitsch.

»Hun , har været oppe at skjændes med den unge Mand, og nu er de begge bedrøvede; naar han gaar forbi, ser han saa mørk ud som Natten selv, og hun græder.«

Pelagia svarede med et dybt Suk.

Den tredje Dag havde Peter Mikailovitsch Medlidenhed med sin Datter.

Men hvad er dette, min Skat«, sagde han. »Nu skal jeg gaa til Kalinovitsch. Hvad er det for nogle Dumheder, han gjør? Hvorfor er han fornærmet?«

»Jeg vil hellere skrive til ham, Fader; nu skal jeg strax skrive et Par Ord og sende hen til ham,« sagde Nastenka. Hun glædede sig aabenbart over Faderens Beslutning.

»Skriv du selv. Hvem skal træde imellem jer to? Det bliver jeres Sag , sagde den gamle smilende.

Nastenka forlod Stuen.

Kaptajnen, som havde været Vidne til denne Scene og rynket Panden ad den, sagde paa en Gang:

Hør, Broder, efter min Mening er det upassende for en Pige at korrespondere med cn ung Mand.

»Naa ja. Du og jeg, Flegont Mikailovitsch, vi er vant til at betragte Sagen paa den Maade; men nu, Herre — andre Tider, andre Sæder.

»De kunde faa Nastasia Petrovna fra det, tænker jeg. Hun vilde vel nok adlyde Dem.*

Hvordan faa hende fra det? Hvis jeg forbyder hende det, saa skriver hun hemmeligt ... det er værre endnu. Lad dem blot korrespondere. Jeg stoler paa Nastenka. <

Hun kommer i Folkemunde, der er saa megen Snak! bemærkede Kaptejnen.

Lad dem snakke! Dum Snak fortager sig ogsaa.-.

Nastenka kom tilbage.

»Min Broder finder det upassende, Nastenka, at du

korresponderer med Kalinovitsch, og jeg er, oprigtigt talt, af samme Anskuelse sagde Peter Mikailovitsch til

hende.

Hvad upassende er der i det? Jeg skriver jo ikke Gud véd, hvad til ham, men opfordrer ham kun til at komme her hen. Onkel ser noget upassende i alt.*

Det gjør han, fordi han elsker dig og ønsker, at alt hvad du gjør, passer sig for en velopdragen Pige , svarede Peter Mikailovitsch.

Nastenka vilde til at svare; men i samme Øjeblik traadte Kalinovitsch ind.

»God Dag, Jakob Vasiiytsch,« udbrød Godniev. Naa, Nastasia Petrovna er ogsaa altid saa ondskabsfuld. Tro hende ikke, Herre, og bryd Dem ikke om, hvad hun siger. De kan og skal blive Forfatter.«

Kalinovitsch forstod aabenbart ikke, hvad Peter Mikailovitsch mente; men han lod sig ikke mærke med det. Han gav som sædvanlig Nastenka Haanden. Denne rakte ham ligesom ugjærne sin og slog Øjnene ned.

»Har De taget Deres Værk med?« spurgte Peter Mikailovitsch.

»Jeg har det hos mig, svarede Kalinovitsch og tog Heftet frem.

Peter Mikailovitsch forlangte bestemt, at de alle skulde sætte sig rundt om Bordet. Kaptejnen maatte flytte sin Stol lidt, saa at endogsaa Pelagia kunde faa Plads.

Medens der blev læst, udbrød han flere Gange:

»Det er godt, megetgodt! Sproget er omhyggeligt, Interessen stiger, og da Kalinovitsch gjorde en Pavse, sagde han: »Hør en Gang, Jakob Vassilytsch, jeg stoler meget paa Kaptejnens jævne Dømmekraft! Sig mig, Flegont Mikailytsch, hvad mener De, cr det smukt eller ikke?-

»Jeg kan ikke bedømme det'..

»Det er Talemaader, min Herre. I Forfatterens Navn bemyndiger jeg Dem til at sige Deres Mening.

Kaptejnen afslog det bestemt.

»Han er forstokket! sag3e Peter Mikailovitsch. Saa henvendte han sig til sin Datter. »Naa, hvad mener du?

»Det lader til at være smukt .. .* svarede hun meget tørt.2 67

tilrejsende Selskaber af forskjellig Nationalitet og rigtignok ogsaa forskjellig Værdi. I Reglen ere de under det middelmaadige; menStjærner af förste Rang som Ristori og Adelina Patti have optraadt her paa Gjennemrejse, en af de Fordele, som skyldes den geografiske Position.

St. Thomas er vel forsynet med Kirker. Foruden den lutherske Kirke med engelsk og dansktalende Menighed, er der engelsk episcopal, reformert katholsk og Moravian (Hernhutter) Kirke. Den sidste har fra gammel Tid, da Hernhuttermissio-nærer vare de første til at kristne Negerslaverne, en betydelig Indflydelse blandt Negerne, og er ude paa Landet næsten ene herskende. 1 Byen har den romersk-katholske Kirke derimod

i den senere Tid været i Fremgang; den er mere liberal i ydre Forhold, og dens hele Fremtræden og Apparat tiltaler Negrens Naturel mere end de andres puritanske Strenghed.

Men trods alle disse Kirkesamfund cr den gamle, hedenske Overtro endnu stærk blandt Negerne, om end mere

skjult. Troen paa og Rædslen for Obeah og andre afrikanske Trolddomskunster er mere udbredt, end man aner, og faa farvede, selv om de iøvrigt ere intelligente og ikke ville være ved det, ere ganske sikre i det Kapitel. Forhaabentlig^ vil en bedre Skoleundervisning og mere udbredt Oplysning, saaledes som der nu arbejdes hen til, bidrage til at sprede denne Rest af afrikansk Mørke.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. (Fornar

Ottende Kapitel.

Der gik to Dage. Kalinovitsch lod sig ikke se hos Godnievs. Nastenka sad stadig i sit Værelse og græd. Ende-tig bemærkede Pelagia dette.

i Hvorfor mon Frøkenen stadig græder? sagde hun til Peter Mikailovitsch.

»Hun , har været oppe at skjændes med den unge Mand, og nu er de begge bedrøvede; naar han gaar forbi, ser han saa mørk ud som Natten selv, og hun græder.«

Pelagia svarede med et dybt Suk.

Den tredje Dag havde Peter Mikailovitsch Medlidenhed med sin Datter.

Men hvad er dette, min Skat«, sagde han. »Nu skal jeg gaa til Kalinovitsch. Hvad er det for nogle Dumheder, han gjør? Hvorfor er han fornærmet?«

»Jeg vil hellere skrive til ham, Fader; nu skal jeg strax skrive et Par Ord og sende hen til ham,« sagde Nastenka. Hun glædede sig aabenbart over Faderens Beslutning.

»Skriv du selv. Hvem skal træde imellem jer to? Det bliver jeres Sag , sagde den gamle smilende.

Nastenka forlod Stuen.

Kaptajnen, som havde været Vidne til denne Scene og rynket Panden ad den, sagde paa en Gang:

Hør, Broder, efter min Mening er det upassende for en Pige at korrespondere med cn ung Mand.

»Naa ja. Du og jeg, Flegont Mikailovitsch, vi er vant til at betragte Sagen paa den Maade; men nu, Herre — andre Tider, andre Sæder.

»De kunde faa Nastasia Petrovna fra det, tænker jeg. Hun vilde vel nok adlyde Dem.*

Hvordan faa hende fra det? Hvis jeg forbyder hende det, saa skriver hun hemmeligt ... det er værre endnu. Lad dem blot korrespondere. Jeg stoler paa Nastenka. <

Hun kommer i Folkemunde, der er saa megen Snak! bemærkede Kaptejnen.

Lad dem snakke! Dum Snak fortager sig ogsaa.-.

Nastenka kom tilbage.

»Min Broder finder det upassende, Nastenka, at du

korresponderer med Kalinovitsch, og jeg er, oprigtigt talt, af samme Anskuelse sagde Peter Mikailovitsch til

hende.

Hvad upassende er der i det? Jeg skriver jo ikke Gud véd, hvad til ham, men opfordrer ham kun til at komme her hen. Onkel ser noget upassende i alt.*

Det gjør han, fordi han elsker dig og ønsker, at alt hvad du gjør, passer sig for en velopdragen Pige , svarede Peter Mikailovitsch.

Nastenka vilde til at svare; men i samme Øjeblik traadte Kalinovitsch ind.

»God Dag, Jakob Vasiiytsch,« udbrød Godniev. Naa, Nastasia Petrovna er ogsaa altid saa ondskabsfuld. Tro hende ikke, Herre, og bryd Dem ikke om, hvad hun siger. De kan og skal blive Forfatter.«

Kalinovitsch forstod aabenbart ikke, hvad Peter Mikailovitsch mente; men han lod sig ikke mærke med det. Han gav som sædvanlig Nastenka Haanden. Denne rakte ham ligesom ugjærne sin og slog Øjnene ned.

»Har De taget Deres Værk med?« spurgte Peter Mikailovitsch.

»Jeg har det hos mig, svarede Kalinovitsch og tog Heftet frem.

Peter Mikailovitsch forlangte bestemt, at de alle skulde sætte sig rundt om Bordet. Kaptejnen maatte flytte sin Stol lidt, saa at endogsaa Pelagia kunde faa Plads.

Medens der blev læst, udbrød han flere Gange:

»Det er godt, megetgodt! Sproget er omhyggeligt, Interessen stiger, og da Kalinovitsch gjorde en Pavse, sagde han: »Hør en Gang, Jakob Vassilytsch, jeg stoler meget paa Kaptejnens jævne Dømmekraft! Sig mig, Flegont Mikailytsch, hvad mener De, cr det smukt eller ikke?-

»Jeg kan ikke bedømme det'..

»Det er Talemaader, min Herre. I Forfatterens Navn bemyndiger jeg Dem til at sige Deres Mening.

Kaptejnen afslog det bestemt.

»Han er forstokket! sag3e Peter Mikailovitsch. Saa henvendte han sig til sin Datter. »Naa, hvad mener du?

»Det lader til at være smukt .. .* svarede hun meget tørt."Nr. 21.

HJEMME

OG UDE.

0

Hun var meget melankolsk. Peter Mikailovitsch truede ad hende med Haanden.

Kalinovitsch fortsatte Oplæsningen, og da han var færdig, kyssede Peter Mikailovitsch paa Fingren ad ham og gjentog flere Gange:

»Bene, optime, optime!*

Disse Herrer Redaktorer anser altsaa ikke Deres Novelle for værdig til at blive trykket r. spurgte Nastenka smilende.

Jeg véd ikke,* svarede Kalinovitsch.

Imidlertid blev Udtrykket i Peter Mikailovitschs Ansigt mere og mere alvorligt.

Hor en Gang! sagde han saa i en meget tanketung Tone. Jakob Vassilvtsch, vil De overlade mig Deres Værk, saa skal jeg sende det til en Mand i St. Petersborg, der en Gang var min Skolekammerat og nu er en meget højtstaaende Person r <

Det vil næppe være til nogen Nytte!« svarede Kalinovitsch.

Jo det vil! sagde Peter Mikailovitsch bestemt. Denne Mand er venlig stemt imod mig og nyder stor Anseelse blandt Forfatterne. Jeg taler om Fedor Fedorovitsch«, tilføjede han henvendt til Nastenka.

Han lader den trykke,« sagde Nastenka.

-Ja vist lader han den trykke; han har Krammet paa alle disse Herrer Redaktører og Forlæggere. Hvad siger De saa, Ja eller Nej?«

• Ganske, som De vil,; svarede Kalinovitsch.

Det var Peter Mikailovitsch tilfreds med.

; Det gaar nok,« sagde han og hentede strax en Bunke Brevpapir, hvoraf han valgte det reneste og bedste Ark. Saa tog han sine Briller paa og begyndte at skrive med sin gammeldags, runde, men meget smukke Skrift, idet han af og til standsede, gned sig i Panden og uafladeligt svedte.

Brevet lød saaledes: . Deres Excellence.

Naadige Herre.

Fedor Fedorovitsch! Skjønt Tidens Strøm har skyllet de lykkelige Ungdomsdage langt bort, i hvilke jeg havde den Lykke at være Deres Skolekammerat, og skjønt Lykken velfortjent har stillet Dem paa et i Sammenligning med mig overordentlig højt Trin paa den jordiske Hæders Stige, nærer jeg dog den inderlige Overbevisning, at De er vedbleven at være uforandret i alle Deres ædle Følelser, og da jeg kjender Deres energiske, ved mange Beviser stadfæstede Kjærlighed til den russiske Literatur, saa vover jeg at forelægge til Deres oplyste Bedømmelse et Værk i den fortællende Genre, forfattet af en ung Mand, der er en Elev af Universitetet i Moskov og min Efterfølger i Embedet, og som gjærne vilde have sit Arbejde anbragt i et Petersborger Blad. Selv om vor udødelige Karasin har sagt, at Parnasset er højt og Vejen op til det stejl, skal man saa derfor helt spærre Vejen dertil for unge Mennesker? Jeg har hort, at Bladredaktørerne ikke holde af at trykke ubekjendte Forfatteres Produkter; men Deres Excellences naadige Interesse og Indestaaen for Værdien af et Produkt, som er overgivet til Deres Beskyttelse, kan hæve denne Hindrinç. Jeg, som kjender Forfatteren, vover at

forsikre, at han har en dannet Aand og et ædelt Sindelag. Jeg beder Dem om at modtage Forsikringen om min fuldkomne Højagtelse og Hengivenhed, hvormed jeg er Deres Excellences

lydigste Tjener

Peter Godniev.«

Peter Mikailovitsch læste Brevet højt og spurgte Kalinovitsch, om han var tilfreds med Indholdet og Stilen.

Ja, særdeles godt , svarede denne.

Den gamle smilede selvtilfreds og bad Nastenka hente hans Signet og Lak i Kabinettet. Hun gik.

Hvorfor skal De have den Ulejlighed? Lad mig,; sagde Kalinovitsch og fulgte Nastenka ind i Kabinettet, hvor han søgte at gribe hendes Haand, som hun imidlertid trak tilbage.

»Bødlen kjærtegner ikke sit Offer!« sagde hun og gik tilbage til sin Fader igjen.

Peter Mikailovitsch tog Manuskriptet, slog Kors for sig og sagde derpaa: »Gaa med Gud til Nevas Bredder!: Saa pakkede han det ind med en Omhu, som om det var et Værk af ham selv, for hvilket han i det mindste skulde have en Million eller Udødeligheden. Medens han var saaledes beskæftiget, bemærkede Kaptejnen, at Kalinovitsch bøjede sig ind til Nastenka og hviskede noget tiJ hende.

Ja,« svarede hun.

Resien af Aftenen var den unge Inspektør ualmindelig munter; han bestræbte sig øjensynligt for at adsprede Nastenka, talte uafladeligt med hende og kom ved Bordet endogsaa paa den Idé at gjøre Løjer med Kaptejnen i samme Tone som Peter Mikailovitsch.

Der var nogen, der sagde mig i Dag, Hr. Kaptejn, at De nedlægger mere Vildt med Sølv- end med Blykugler. Kjøber De undertiden noget?« sagde han til ham.

Mod al Forventning blev Kaptejnen pludselig bleg; hans Læber skjalv.

»Jeg er en fattig Mand, for fattig til at kunne kjøbe noget,« sagde han med halvkvalt Stemme.

Kalinovitsch blev forlegen.

: For fattig! Jægerære er noget af det, en Mand sætter højest, svarede han, idet han gjorde sig Umage for at føre

Spøgen igjennem. »Jeg vilde kun spørge Dem, om det er sandt eller ikke.«

»Jeg beder Dem, lad mig i Fred. Min Broder Peter Mikailytsch kan gjærne spøge med mig; men De er endnu for ung dertil«.

Men, lille Onkel, forstaar De da ikke, at del kun er Spøg?« sagde Nastenka.

»Nej, jeg forstaar alt,: svarede Kaptejnen.

Kriger!« sagde Peter Mikailovitsch i en højtidelig Tone, dæmp din ædle ridderlige Aand og vær saa god at lange til Fadet!«

Jeg spiser jo alt, hvad jeg kan, Broder. Jeg vilde blot bemærke . . .«

»Nej, De har ikke blot bemærket*, afbrød Kalinovitsch Kaptejnen med et mørkt Blik; »men De har svaret paa en uskyldig Spøg med en Uhøflighed. Jeg skal søge ikke at komme i saa ubehagelig en Stilling en anden Gang.«

Det vil jeg være Dem taknemmelig for, svarede Kaptejnen og begyndte at spise med Øjnene rettede mod sin Tallerken.

-Det er nok, mine Herrer! Hvad er det for nogle

Stiklerier? Det holder jeg ikke af! sagde Peter Mikailovitsch, og hermed sluttede Samtalen.

Kalinovitsch gik først hjem. Kort efter gik Kaptejnen. Da han sagde Farvel, undskyldte han sig endnu en Gang hos Peter Mikailovitsch.

Vær ikke vred, Broder, jeg kunde ikke taale det.':

-Siger intet. Bliv bare gode Venner igjen. Hvorfor vil I skjændes? Han er et rart Menneske, og du er mageløs.

Kaptejnen havde igjen noget paa Samvittigheden; men han sagde ingen Ting.

Da Flegont Mikailovitsch kom ud paa Gaden, blev han staaende, tænkte lidt efter og gik saa ikke hjem, som han plejede, men til den modsatte Side. Det var saa mørk en Efteraarsnat, at man ikke kunde se en Haand for sig. Vinden væltede stødvis kolde Bølger frem og hylede uhyggeligt i Skorstenene. Man saä ikke noget Lysglimt i et eneste Vindue i hele Byen. Alle sov fredeligt, og man hørte kun en Gang imellem Hundene gjø i Værtshuset.

Da Kaptejnen var kommet til Kalinovitschs Bolig, blev han staaende, saå en Tid lang ind ad Vinduet og vendte saa om igjen. Han salte sig paa en Sten i Nærbeden af sin Broders Hus, slog Ild og tændte sin Pibe. 1 Baggaarden til den unge Inspektørs Bolig viste der sig samtidig en Skygge, som gik ned lil Floden og gled hen ad det Birketræs-Gærde, som føne langs med hele Bredden. Lige over forGodnievs Have forsvandt Skyggen. Imidlertid slog Vægteren paa Kirkens Klokketaarn to som Bevis for, at han ikke sov. Skræmmet af disse Toner fløj en Flok Krager op fra Kirketaget og flagrede skrigende bort. Endelig bemærkede Kaptejnen to Skygger, hvoraf den ene forsvandt i Tværgaden, medens den anden gik til Peter Mikailovitschs Dør, hvor den begyndte at gjøre noget. Med et Par Spring var Kaptejnen ved Døren og tog Skyggen i Kraven.

»Hvem er I? Hvad er det I gjør? spurgte han.

I Stedet for at svare søgte Skyggen at rive sig løs; men det var forgjæves. Det var en Jærntang, der holdt fast; efter Slagter Ivan Pavtov, som kunde bære Melsække af t ? Puds Vægt, og Lebedieff, der kunde løfte to Pud, var Kaptejnen den stærkeste Mand i Byen, og han kunde boje en Hestesko lige saa let som man brækker en Kringle over.

Hvem er I? gjentog han. Skyggen svingede en Stok, men Flegont Mikailovitsch rev den med Lethed fra ham. Det viste sig al være en Malerpensel med Tjære paa. Kaptejnen forstod nu, hvad der var Tale om.

Naa, det er den Slags Ting, I bedriver; sagde han og kastede i samme Øjeblik Skyggen til Jorden, satte sit Knæ paa hans Bryst og begyndte at tjære ham i Ansigtet.

Vagt!« skreg Skyggen.

Hold Mund! sagde Kaptejnen, idet han gav ham et Spark og forisatte sin Beskæftigelse.

Vagt! Vagt!« raabte nu den anden Skygge i Tværgaden uden imidlertid at komme til Hjælp selv.

Der blev Uro i Gaden.

Hos Godnievs havde man ogsaa hørt Støjen. Først styrtede den utrættelige Pelagia ud paa Gaden med en Lygte i Haanden og oplyste Kaptejnen og hans Modstander, som viste sig at være Mediokritski. Da Kaptejnen gjenkjendte ham, blev han endnu mere vred.

»Naa, saa det er Dem, der maler med Tjære!« sagde

han og begyndte at støde den unge Mand, saa meget han evnede, med Penslen i Nakken og paa Kinderne.

Kaptejnens Vrede og Forbitrelse var fuldstændig berettiget; i Følge Skikken i Provinserne vil det at smøre Tjære paa Døren af et Hus, hvor der bor en ung Kone eller Pige, sige saa meget som, at man forhaaner hende, og dette Middel griber sædvanligt forsmaaede Elskere til.

Kaptejnen vilde sandsynligvis ikke saa snart have sluppet sit Offer, men i dette Øjeblik viste Kalinovitsch sig ligesom voxet op af Jorden. Ved Synet af ham blev Flegont Mikailovitsch saa overrasket, at han slåp Penselen og Mediokritski, hvilken sidste benyttede sig deraf, sprang op og rendte sin Vej. Kalinovitsch var ogsaa urolig. Pelagia aabnede Skodderne uden at vide hvorfor.

Hvad er der passeret? Jeg var endnu ikke faldet i Søvn, da jeg pludselig hørte den Støj. Saa tog jeg paa, hvad jeg i Hast flk fat i, og gik her hen, sagde Kalinovitsch til hende.

Hun vred kun sine Hænder.

Hvad var der i Vejen mellem Dem og ham, Flegont Mikailovitsch?» sagde Kalinovitsch til Kaptejnen.

Jeg agter at meddele min Broder det,« svarede denne og gik ind i Huset.

'Saa følger jeg med Dem, sagde Kalinovitsch.

De fandt Peter Mikailovitsch vaagen og meget forskrækket. Han stod med slapt hængende Arme foran Nastenka, der med lukkede Øjne laa paa Sofaen i den samme Kjole, som hun havde haft paa om Aftenen.

. Kom her hen, mine Herrer! Se dog for Guds Skyld, hvad der er sket. Nastenka er besvimet! > sagde han med brudt Stemme.

Pelagia aabnede Nastenkas Kjole, og Kalinovitsch tog en Vandkaraffe fra Bordet og begyndte at stænke Vand paa hendes Hoved. Peter Mikailovitsch rystede og spurgte hvert Øjeblik: Har hun det nu bedre?«

Nastenka aabnede endelig sine Øjne; men da hun saä Kalinovitsch, for hun hurtig tilbage og gav sig til at le og hulke paa én Gang. Peter Mikailovitsch sank ned paa en Stol og holdt paa sit Hoved med begge Hænder.

»Hun er bleven afsindig! sagde han . . . men det var ikke fuldt saa galt fat. Nastenka havde kun et stærkt Anfald af Hysteri. Kaptejnen saA paa det hele med mørke Miner; kun Pelagia mistede ikke sin Aandsnærværelse; hun bragte Nastenka ind i Sovekamret, lagde hende i Seng, gav hende Hoffmannsdraaber og søgte derpaa at berolige Peter Mikailovitsch.

• De opfører Dem jo som et Barn, sagde hun.

Den gamle var virkelig som et Barn.

Jeg var lige faldet i Søvn,« sagde han, »da hørte jeg pludselig Raabene: Vagt, Vagt, Mord! ... Jeg syntes, det var i Haven, jeg tænder Lys, gaar her ind og ser Nastenka komme fra Balkonen . . . jeg taler til hende ... saa falder hun

besvimet om paa Sofaen.

Kaptejnen fortalte i afbrudte Sætninger sin Broder, at han havde haft ondt i Hovedet, vilde gaa sig en Tur og saa fremdeles.

Peter Mikailovitsch blev igjen ganske ligesom ude af sig selv.

Aa, det Afskum, den Skurk! han har vovet at haane"

min Daner. Jeg gaar strax til Politimesteren. — Til Politimesteren, sagde han, og hvor meget de end søgte at faa ham fra det, saa klædte han sig dog hurtigt paa.

Jeg véd, hvem den Spøg kommer fra; det er den afskyelige Kreds-Amtmandinde, der er Skyld i det altsammen ... det er hende, som har lært ham det! Jeg smører i Morgen hele hendes Hus fuldt af Tjære; han er hendes Elsker! Hun er en usædelig Kvinde, og saa vover hun at bagvaske en anstændig Pige! Del taaler Gud ikke!« saaledes sluttede han, idet han rev Døren op og för af Sted.

Naa, saa han gik! Han udretter ingen Ting, men bliver kun endnu mere ophidset. Gid blot nogen vilde ledsage den syge Mand,« brummede Pelagia. Kalinovitsch tilbød at gjøre det, men indhentede ham først ved Raadhuset.

Da han var kommet til Politikontoret, sendte han strax Bud til Politimesteren, og denne gamle Mand, der var bleven graa i Tjenesten, mødte øjeblikkelig i fuld Uniform og med Kaarde paa. Naar han havde at gjøre med adelige, mødte han altid i fuld Uniform.

Peter Mikailovitsch var ikke i Stand til at tale af lutter Sindsbevægelse; men saa fortalte Kalinovitsch meget nøjagtigt og sammenhængende, hvad der var passeret. Politimesteren blev rasende, stødte i Gulvet med sin Stok og raabte:

.Haa haa! Hvad er det for Narrestreger! I Kassematterne med Kjæltringen!

Saa fløjtede han og raabte endnu højere: Kom herind. Hurtig!«

Ved dette Raab kom den vagthavende som en Top snurrende ind i Stuen. Det var en Smaaborger uden Hus og Familie; han lod sig leje til at gjøre Polititjeneste og havde flere Gange meldt sig som Soldat, men var alene af den Grund ikke blevet antaget, fordi han manglede alle Tænderne i Over-kjæben, hvilke han havde mistet, da han en Gang som Barn

var faldet ned fra et Tag. Hurtig strakte sig, idet han fremstillede sig for sin Chef.

»Gaa strax og søg efter den røde Mediokritski — i Ilden — i Vandet - i Jorden — hvor du vil, og bring mig den Canaille død eller levende! Du kjender jo denne Stok,« sagde Politimesteren og hævede truende sin Stok.

Jeg hører, Deres Velbaarenhed, svarede Hurtig og fløj et Øjeblik efter ned ad Gaden lige saa rask som en virkelig Jagthund.

Jeg kaster den Canaille i Kassematten,, sagde Politimesteren, idet han gik op og ned i Værelset med sin Stok.

Ja, gjør det, - sagde Peter Mikailovitsch.

Mediokritski mødte. Han havde aabenbart ikke vasket sig; for der var lydelige Spor af Tjære tilbage i hans Ansigt. Den gamle Politimester indtog en frygtelig Stilling lige over for Retsspejlet.*)

»Hvor har De været i Nat?« spurgte han.

»Hjemme,« svarede Mediokritski frækt.

Hvad behager? Hjemme? Hvad vilde De i Adelgade, ved Hr. Godnievs Dør?«

»Dér har jeg ikke været.«

Hvad behager? Har De ikke været dér? Han gjør Sagen endnu værre, den Slubbert! Tal Sandhed! Jeg holder ikke af Løgne — hører De? skreg Politimesteren og stødte i Gulvet med sin Stok.

»Lad være med at skrige og stode med Deres Stok lige over for mig. Jeg er Embedsmand, sagde Mediokritski.

Peter Mikailovitsch trak paa Skuldren; Politimesteren lænede sig tilbage i sin Stol.

»Hvad behager? Hvad tænker De Dem da om Politiet? Skal jeg behandle Dem militærisk efter vor Manér? sagde han og tilføiede derpaa roligere og i en officiel Tone: Besvar mine Spørgsmaal!s

(Fortsætte*).

THEATRENE

Det kgl. Theater. »Vildanden«. —

Da Henrik Ibsens Skuespil i Sundags for førsle Gang gik over Scenen i Kjeilienhavn, var der nogle Folk, som begik den Usømmelighed at hysse. Der ligger nu vel ikke stor Vægt paa, oin de Folk hysser. Det var nok dem, som anser > Paa Farten« for et epokegjørende Mesterværk 1 den danske Literatur og »Gjengangere« for et obscønt Stykke. Men dobbelt usømmelig bliver disse Folks Adfærd, naar man tænker paa, at det er dem. som skraaler paa Pietet, hver Gang vore yngre Forfattere viser sig lidt selvstændige "g mindre avtoritetslroende. Hvor blev Pieteten af den Aften lige over for en Digter, som de selv maa indrumme er én af Nordens største? Og hvorfor hyssede de? Kun for at ærgre Digterens varme Beundrere. Thi hvad var der ellers at hysse aP De saå jo, hvor ilde det gik denne Gregers Werle. Manden med den -ideale Fordring«, denne »Sandhedssøger«, denne »Bekjender«. Det maa jo være noget for dem. De haaner jo altid denne Sand-hedssoger, tier river dem ud uf deres Daarlighed og Slendrian; de lader, som om tie kun ser de Individer, der karrikere den; med Grin og Brandere soge de at tilsløre det eneste, der tyder paa et Menneskes højere Liv. De Mennesker burde have siddet ude i

»Karup Kro« og styrket sig med de: forlorne Fiskerliv og det Par kjøbenhavnske Vittigheder. Man kan ikke tænke sig noget mere upassende end denne Hyssen. »En Folkcljende« var cl af Ibsens mindre udmærkede Stykker; men del tog disse samme I'olk til Indtægt, fordi det tilsyneladende |»issede i deres Kram, mens de andre roligt tog mod tie Slag, der vankede. Vildanden« hører heller ikke til Digterens bedste Stykker; det hysser de ad, fordi Ibsen ikke har prist et af deres forlorne Idealer, men som sædvanlig kun forelagt Spørgsmaal til Besvarelse. De raabe mod Tendens og forlange Tendens.

Vildanden« gjor soin alle Ibsens Skuespil et meget grillende Indtryk. Den Sump af Slethed, man vader i, er højst pinlig, og den retskafne Idealist, der repræsenterer den ene Side af Digterens Krnv til Menneskene, faar ikke det ringeste Lysglimt. Han bor efter sine Krfaringer vise, al han har været »den trettende Mand til Bords«. Hans Antagonist, Dr. Relling, den anden Person i Digler-Dobbeltgængeren, er en outreret Skeptiker. Ilan tvivler endog paa Idealisten, der dog tilstrækkeligt har vist Troen i sine Gjerninger. Hvor findes nu Middelvejen, hvor finder man et Menneskeliv, soin kan leves og er værdt at leves. Det siges ikke i »Vildanden«, del overlader Ibsen som sædvanligt til de andre at finde ud af. Og det kan slet ikke nytte, al man bliver ved al Ibr-

r. Bibliotheksskab i de russiske Retslokaler."Nr. 21.

min Daner. Jeg gaar strax til Politimesteren. — Til Politimesteren, sagde han, og hvor meget de end søgte at faa ham fra det, saa klædte han sig dog hurtigt paa.

Jeg véd, hvem den Spøg kommer fra; det er den afskyelige Kreds-Amtmandinde, der er Skyld i det altsammen ... det er hende, som har lært ham det! Jeg smører i Morgen hele hendes Hus fuldt af Tjære; han er hendes Elsker! Hun er en usædelig Kvinde, og saa vover hun at bagvaske en anstændig Pige! Del taaler Gud ikke!« saaledes sluttede han, idet han rev Døren op og för af Sted.

Naa, saa han gik! Han udretter ingen Ting, men bliver kun endnu mere ophidset. Gid blot nogen vilde ledsage den syge Mand,« brummede Pelagia. Kalinovitsch tilbød at gjøre det, men indhentede ham først ved Raadhuset.

Da han var kommet til Politikontoret, sendte han strax Bud til Politimesteren, og denne gamle Mand, der var bleven graa i Tjenesten, mødte øjeblikkelig i fuld Uniform og med Kaarde paa. Naar han havde at gjøre med adelige, mødte han altid i fuld Uniform.

Peter Mikailovitsch var ikke i Stand til at tale af lutter Sindsbevægelse; men saa fortalte Kalinovitsch meget nøjagtigt og sammenhængende, hvad der var passeret. Politimesteren blev rasende, stødte i Gulvet med sin Stok og raabte:

.Haa haa! Hvad er det for Narrestreger! I Kassematterne med Kjæltringen!

Saa fløjtede han og raabte endnu højere: Kom herind. Hurtig!«

Ved dette Raab kom den vagthavende som en Top snurrende ind i Stuen. Det var en Smaaborger uden Hus og Familie; han lod sig leje til at gjøre Polititjeneste og havde flere Gange meldt sig som Soldat, men var alene af den Grund ikke blevet antaget, fordi han manglede alle Tænderne i Over-kjæben, hvilke han havde mistet, da han en Gang som Barn

var faldet ned fra et Tag. Hurtig strakte sig, idet han fremstillede sig for sin Chef.

»Gaa strax og søg efter den røde Mediokritski — i Ilden — i Vandet - i Jorden — hvor du vil, og bring mig den Canaille død eller levende! Du kjender jo denne Stok,« sagde Politimesteren og hævede truende sin Stok.

Jeg hører, Deres Velbaarenhed, svarede Hurtig og fløj et Øjeblik efter ned ad Gaden lige saa rask som en virkelig Jagthund.

Jeg kaster den Canaille i Kassematten,, sagde Politimesteren, idet han gik op og ned i Værelset med sin Stok.

Ja, gjør det, - sagde Peter Mikailovitsch.

Mediokritski mødte. Han havde aabenbart ikke vasket sig; for der var lydelige Spor af Tjære tilbage i hans Ansigt. Den gamle Politimester indtog en frygtelig Stilling lige over for Retsspejlet.*)

»Hvor har De været i Nat?« spurgte han.

»Hjemme,« svarede Mediokritski frækt.

Hvad behager? Hjemme? Hvad vilde De i Adelgade, ved Hr. Godnievs Dør?«

»Dér har jeg ikke været.«

Hvad behager? Har De ikke været dér? Han gjør Sagen endnu værre, den Slubbert! Tal Sandhed! Jeg holder ikke af Løgne — hører De? skreg Politimesteren og stødte i Gulvet med sin Stok.

»Lad være med at skrige og stode med Deres Stok lige over for mig. Jeg er Embedsmand, sagde Mediokritski.

Peter Mikailovitsch trak paa Skuldren; Politimesteren lænede sig tilbage i sin Stol.

»Hvad behager? Hvad tænker De Dem da om Politiet? Skal jeg behandle Dem militærisk efter vor Manér? sagde han og tilføiede derpaa roligere og i en officiel Tone: Besvar mine Spørgsmaal!s

(Fortsætte*).

THEATRENE

Det kgl. Theater. »Vildanden«. —

Da Henrik Ibsens Skuespil i Sundags for førsle Gang gik over Scenen i Kjeilienhavn, var der nogle Folk, som begik den Usømmelighed at hysse. Der ligger nu vel ikke stor Vægt paa, oin de Folk hysser. Det var nok dem, som anser > Paa Farten« for et epokegjørende Mesterværk 1 den danske Literatur og »Gjengangere« for et obscønt Stykke. Men dobbelt usømmelig bliver disse Folks Adfærd, naar man tænker paa, at det er dem. som

skraaler paa Pietet, hver Gang vore yngre Forfattere viser sig lidt selvstændige "g mindre avtoritetslroende. Hvor blev Pieteten af den Aften lige over for en Digter, som de selv maa indrumme er én af Nordens største? Og hvorfor hyssede de? Kun for at ærgre Digterens varme Beundrere. Thi hvad var der ellers at hysse aP De saå jo, hvor ilde det gik denne Gregers Werle. Manden med den -ideale Fordring«, denne »Sandhedssøger«, denne »Bekjender«. Det maa jo være noget for dem. De haaner jo altid denne Sand-hedssoger, tier river dem ud uf deres Daarlighed og Slendrian; de lader, som om tie kun ser de Individer, der karrikere den; med Grin og Brandere soge de at tilsløre det eneste, der tyder paa et Menneskes højere Liv. De Mennesker burde have siddet ude i

»Karup Kro« og styrket sig med de: forlorne Fiskerliv og det Par kjøbenhavnske Vittigheder. Man kan ikke tænke sig noget mere upassende end denne Hyssen. »En Folkcljende« var cl af Ibsens mindre udmærkede Stykker; men del tog disse samme I'olk til Indtægt, fordi det tilsyneladende |»issede i deres Kram, mens de andre roligt tog mod tie Slag, der vankede. Vildanden« hører heller ikke til Digterens bedste Stykker; det hysser de ad, fordi Ibsen ikke har prist et af deres forlorne Idealer, men som sædvanlig kun forelagt Spørgsmaal til Besvarelse. De raabe mod Tendens og forlange Tendens.

Vildanden« gjor soin alle Ibsens Skuespil et meget grillende Indtryk. Den Sump af Slethed, man vader i, er højst pinlig, og den retskafne Idealist, der repræsenterer den ene Side af Digterens Krnv til Menneskene, faar ikke det ringeste Lysglimt. Han bor efter sine Krfaringer vise, al han har været »den trettende Mand til Bords«. Hans Antagonist, Dr. Relling, den anden Person i Digler-Dobbeltgængeren, er en outreret Skeptiker. Ilan tvivler endog paa Idealisten, der dog tilstrækkeligt har vist Troen i sine Gjerninger. Hvor findes nu Middelvejen, hvor finder man et Menneskeliv, soin kan leves og er værdt at leves. Det siges ikke i »Vildanden«, del overlader Ibsen som sædvanligt til de andre at finde ud af. Og det kan slet ikke nytte, al man bliver ved al Ibr-

r. Bibliotheksskab i de russiske Retslokaler.283 I

lange det af liatn. Han har nn valgt sin Maade at flænge i Menneskehjartet. Den har vist sig tilstrækkelig gavnlig ved alle de Debatter, hans Stykker har rejst, og han tilbageviser majestætisk alle Doktriner om, hvordan ei Drama skal være. Han siger, livad han vil, og man styrter sig over hans Værker. Ibsen staar alene, og denne store Svøbesvinger giver én Anvisning paa at staa alene. For vor Tid, soin fortrinsvis hævder Individets Ret hertil i Samvittighedssager, burde dette være velkotnmet, men det er saa vanskeligt for mange.

Medens nu Ideen i »Vildanden« træder slaaende, betagende Irem. lider Stykket overordentlig meget ved sin Allegori. Vildånde-Billcdel vender for tit tilbage; man maa ligefrem ofte holde Ørene stive for at folge med. Saa er der dette, at Hedvig ofres, det eneste, der synes at bringe Gregers Tilfredsstillelse, og saa dog ikke gjor del. Hvad skal det til; Er det Selvmord eller Vaade-skud? Selvmordet er jo aldeles overflødigt. Skyder hun sig. fordi hun vil bringe ei endnu storre Offer end Vildanden'- Eller hvorfor? Den Slags indre Led i Stykkets Organisme burde ikke hen-staa ubesvarede. Tilskueren mna absolut være forundret over Hedvigs Dod, da han ikke kan antage, den sker alene for Iagttagelsen af dens Virkning paa Hjalmar. Og hele denne Skovscene paa Loftet er noget unaturlig.

L'dførelsen er i det hele god. Hr. limi! Poulsen er udmærket som Hjalmar. Han gjennemfører dette mislykkede Genis Rolle til de fineste Nuancer. Ogsaa lir. Olaf Paulsen er fortræffelig som den gamle Ekdal. Det komiske og det rorende Element er lige slaaende. Det er Skade, al Publikum altid tror, det skal grine ad Hr. Poulsen; det er ikke hans Skyld. Hr. f er mier ff spiller Gregers Werle og udforer denne vanskelige Opgave med den største Dygtighed. Den Rolle kan kun lages paa denne noget brutale Maade. Derimod ligger Grosserer Werle slet ikke for Hr. S. Petersen. Han ser ud som en indtørrel I lojestcrelsadvokat, gjør med sin stereotype Hovedbevægelse ingen Skade, men heller ingen Gavn. Slak kel-, Mand, der skal giftes med den varmblodige Fru Sørby! Hun har en tiltalende Fremstillerinde i Fru Nyrop. Gina Ekdal gives af Frk. Antonsen, der tilstrækkeligt pointerer det

simple, men ikke formaar at vise det blode, listende, der skal være ved denne Person. Ilendes Djærvhed lyder paa en alt for goti Samvittighed. Saa er der Hedvig, sotn spilles ganske udmærket af Fru Hennings. I lendes Latter, hendes Graad, hendes Fortvivlelse, alt er fortræffeligt; dog forekommer det mig, at en fjortenaars Pige har lidt mindre korte Skjørter Endelig har vi Dr. Relling og cand. theol. Molvik. Førstnævnte spilles rask og godt af Hr. Mantziut, og Hr. Foss har soin sidstnævnte modbydelige Person en meget god Ma«ke og siger det Par Repliker, hnn har, med tilstrækkelig Virkning.

Scenearrangemenlei var tilfredsstillende. Publikum lo ad Dueme, hvilkel var barnligt og overflødigt.

Dagmartheatret. Du sublime au o. s. v. Karup Kro, af Vilhelm Østergaard og Carl M.'t/er. Dette er en højst ubehændigt sammenflikket Folkekomedie meil nogle aldeles umotiverede og kjedelige Sange af to Folk, der slet ikke passer sammen. Hr. Østergaard har vist Talent i sine Fortællinger, iler trods nogen fremmed Paavirkning indeholdt Ting, som var grel>et ud af Livet, og havde han arbejdet paa samme Maade med sin Folkekomedie, var der sikkert kommet noget godt ud af det; men nu har han taget Hr. Carl Motter, der kan være særdeles morsom paa sit Omraade, med til Hjælp, og da de slet ikke jasse sammen, er der kommet et kjedelig! Sammensurium ud af det. Det foregaar vist i Jylland, men Interiøret er mere sjællandsk. Der er en sand Sprogforvirring. Nogle taler Jysk (?), andre Dansk eller Kjøbenhavnsk. Gid man i alt Fald kunde bekvemme sig til at tale ei Tungetr.aal. Handlingen er ikke særlig original. En ung Kromand bliver gift mtd en koket Kjøbenhavnerne, og denne faar hatn ved de Forti ringer, hun stiller, gjort til Spekulant. Tyv, Smugler etc. Selv-pjanker hun med andre Mandfolk. Ved gode Menneskers Hjælp bliver de imidlertid tilsidst gode og brave begge to, saadan som de skal være. Udførelsen er der ikke noget videre at sige paa. Hr. Neumann er en sand Lindring som Toldkontrolløren. Sangene er ligefrem pinlige, Dekorationerne smukke og Tordenvejret fortræffeligt.

J. M.

MUSIK

Tirsdag den 17de dennes gav Hr. Hyllested en Koncert 1 Kasinos lille Sal og viste sig ved Foredraget af to saa forskjellige Kompositioner som Beethovens 5te Klaverkoncert samt Larghetto en og Rondo'en af Chopins Koncert i E-moll som en fuldblods Kunstner. Hans store Teknik og yndefulde Foredrag, som aldrig udarter til uskjøn Hamren i Tangenterne, gjorde ham i fuldeste Maal fortjent til Publikums levende lJifald, soin kubninerede i en Fremkaldelse efter Udførelsen af Webers »Opfordring til Dans«, omarbejdet af Hr. Hyllested selv til et virkningsfuldt og overordentlig vanskeligt Koncertnummer. Orkestret kunde uden Skade paa sine Steder have været noget mere diskret.

Wagner-Koncert. Hr. Balduin Dahl har megen Ære af at have brag: disse forskjellige Brudstykker af den store Mesters Produktion frem for Publikum, ikke alene paa Grund af den Nyhedens Interesse, de naturligt indeholdt for den allerstørste Del af Tilhorerne, men ogsaa paa Grund af den virkelig paa mange Punkter fortræffelige Udførelse, der blev dem til Del. Hr. Dahl har her igjen leveret et Bevis paa den store Energi og Flid, som han i de senere Aar har givet flere Prover paa. Et andet Spørgsmaal bliver, om Hr. Dahl i alle Henseender er den rette Mand til at instruere og dirigere slige store Kompositioner. Nr. I paa Programmet var »Der Venusberg . som er en omarbejdet Scene til Operaen »Tannhaüser«. Wagner kalder den »Bacchanale«. og denne Betegnelses Fordring fyldcstgjor han i fuldeste Maal. Der kan næppe tænkes nogen Komposition, der overgaar denne i Retning af tojleslo-. Sanselighed. . Waldweben- af Musikdramaet »Siegfried« er et fint og stemningsfuldt Arbejde og et storslaaet Exempel paa Wagners kolossale Fantasi. Det var maaske særligt her, at en mere dominerende Taktstok manglede. 'Siegfried-Idyllens« nydelige Motiv var overordenlig tiltalende og vistnok det, der fæstede sig stærkest i de flestes Hukommelse. Det interessanteste. Programmet bod, var dog imidlertid »Wotan's Abschied von Hrünhilde und Feuer-rauber« af »Die WalkUre , og det var vel ogsaa det, der relativt fik den bedste Udførelse. Kun forceredes Tempoet til Slutningen for slærkt. Primoviolinernes karakteristiske Akkompagnement kom af den G ru rul aldeles ikke til sin Ret. Den tog megen Applavs, og blev forlangt da capo. Ouverturen til »Rienzi«, som afsluttede Koncerten, viser os Wagner fra en anden Side; den er helt igjennem Meyerbeersk, og paa sine Sleder strejfer den tiet banale, som 1. Ex. i Marscheti.

Frk. Sophie Olsens Koncert Tirsdagen den 24de ds. i Kasinos lille Sal havde samlet et ret talrigt Publikum. Frk. Olsen er i Besiddelse baade af en Del Teknik ug Foredrag, men hendes Spil skjæmmes af et vist haardt Anslag og en temmelig støjende venstre Haand. At hun dog undertiden kan overvinde disse Mangler, viste hendes Foredrag af Field's Nocturne. Schubert-Liszt: Erlkünig, som fulgte efter, leet derimod dobbelt derunder. Crescendostederne bleve buldrende og I.egaioei udvisket. Med I lensyn lil Udførelsen af Schumans Sonate i G-moll bar Andanten Prisen. Chopin-Valsene spillede hun godt. Hr. -V/V. liansen assisterede med en af Bériots Koncerter for Violin: han høstede fortjent Bifald for sit dygtige og klare Spil. Naar Hr. Hansen vilde tage lidt friere paa det, vilde Nydelsen være fuldstændig. Frk. B. Diderichsen sang lire af Schumans skjønneste Sange. Die Lotosblume sang hun med al den Inderlighed og Varme, som en rigtig Forstaaelse af Heines dejlige Ord indgiver. Skade, at Frk. Diderichsen ikke kan udtale Text. Lige saa forfriskende hendes livsglade, bøjelige Stemme virker, lige saa uheldigt virker hendes daarlige Pronunciation. B.

lange det af liatn. Han har nn valgt sin Maade at flænge i Menneskehjartet. Den har vist sig tilstrækkelig gavnlig ved alle de Debatter, hans Stykker har rejst, og han tilbageviser majestætisk alle Doktriner om, hvordan ei Drama skal være. Han siger, livad han vil, og man styrter sig over hans Værker. Ibsen staar alene, og denne store Svøbesvinger giver én Anvisning paa at staa alene. For vor Tid, soin fortrinsvis hævder Individets Ret hertil i Samvittighedssager, burde dette være velkotnmet, men det er saa vanskeligt for mange.

Medens nu Ideen i »Vildanden« træder slaaende, betagende Irem. lider Stykket overordentlig meget ved sin Allegori. Vildånde-Billcdel vender for tit tilbage; man maa ligefrem ofte holde Ørene stive for at folge med. Saa er der dette, at Hedvig ofres, det eneste, der synes at bringe Gregers Tilfredsstillelse, og saa dog ikke gjor del. Hvad skal det til; Er det Selvmord eller Vaade-skud? Selvmordet er jo aldeles overflødigt. Skyder hun sig. fordi hun vil bringe ei endnu storre Offer end Vildanden'- Eller hvorfor? Den Slags indre Led i Stykkets Organisme burde ikke hen-staa ubesvarede. Tilskueren mna absolut være forundret over Hedvigs Dod, da han ikke kan antage, den sker alene for Iagttagelsen af dens Virkning paa Hjalmar. Og hele denne Skovscene paa Loftet er noget unaturlig.

L'dførelsen er i det hele god. Hr. limi! Poulsen er udmærket som Hjalmar. Han gjennemfører dette mislykkede Genis Rolle til de fineste Nuancer. Ogsaa lir. Olaf Paulsen er fortræffelig som den gamle Ekdal. Det komiske og det rorende Element er lige slaaende. Det er Skade, al Publikum altid tror, det skal grine ad Hr. Poulsen; det er ikke hans Skyld. Hr. f er mier ff spiller Gregers Werle og udforer denne vanskelige Opgave med den største Dygtighed. Den Rolle kan kun lages paa denne noget brutale Maade. Derimod ligger Grosserer Werle slet ikke for Hr. S. Petersen. Han ser ud som en indtørrel I lojestcrelsadvokat, gjør med sin stereotype Hovedbevægelse ingen Skade, men heller ingen Gavn. Slak kel-, Mand, der skal giftes med den varmblodige Fru Sørby! Hun har en tiltalende Fremstillerinde i Fru Nyrop. Gina Ekdal gives af Frk. Antonsen, der tilstrækkeligt pointerer det simple, men ikke formaar at vise det blode, listende, der skal være ved denne Person. Ilendes Djærvhed lyder paa en alt for goti Samvittighed. Saa er der Hedvig, sotn spilles ganske udmærket af Fru Hennings. I lendes Latter, hendes Graad, hendes Fortvivlelse, alt er fortræffeligt; dog forekommer det mig, at en fjortenaars Pige har lidt mindre korte Skjørter Endelig har vi Dr. Relling og cand. theol. Molvik. Førstnævnte spilles rask og godt af Hr. Mantziut, og Hr. Foss har soin sidstnævnte modbydelige Person en meget god Ma«ke og siger det Par Repliker, hnn har, med tilstrækkelig Virkning.

Scenearrangemenlei var tilfredsstillende. Publikum lo ad Dueme, hvilkel var barnligt og overflødigt.

Dagmartheatret. Du sublime au o. s. v. Karup Kro, af Vilhelm Østergaard og Carl M.'t/er. Dette er en højst

ubehændigt sammenflikket Folkekomedie meil nogle aldeles umotiverede og kjedelige Sange af to Folk, der slet ikke passer sammen. Hr. Østergaard har vist Talent i sine Fortællinger, iler trods nogen fremmed Paavirkning indeholdt Ting, som var grel>et ud af Livet, og havde han arbejdet paa samme Maade med sin Folkekomedie, var der sikkert kommet noget godt ud af det; men nu har han taget Hr. Carl Motter, der kan være særdeles morsom paa sit Omraade, med til Hjælp, og da de slet ikke jasse sammen, er der kommet et kjedelig! Sammensurium ud af det. Det foregaar vist i Jylland, men Interiøret er mere sjællandsk. Der er en sand Sprogforvirring. Nogle taler Jysk (?), andre Dansk eller Kjøbenhavnsk. Gid man i alt Fald kunde bekvemme sig til at tale ei Tungetr.aal. Handlingen er ikke særlig original. En ung Kromand bliver gift mtd en koket Kjøbenhavnerne, og denne faar hatn ved de Forti ringer, hun stiller, gjort til Spekulant. Tyv, Smugler etc. Selv-pjanker hun med andre Mandfolk. Ved gode Menneskers Hjælp bliver de imidlertid tilsidst gode og brave begge to, saadan som de skal være. Udførelsen er der ikke noget videre at sige paa. Hr. Neumann er en sand Lindring som Toldkontrolløren. Sangene er ligefrem pinlige, Dekorationerne smukke og Tordenvejret fortræffeligt.

J. M.

MUSIK

Tirsdag den 17de dennes gav Hr. Hyllested en Koncert 1 Kasinos lille Sal og viste sig ved Foredraget af to saa forskjellige Kompositioner som Beethovens 5te Klaverkoncert samt Larghetto en og Rondo'en af Chopins Koncert i E-moll som en fuldblods Kunstner. Hans store Teknik og yndefulde Foredrag, som aldrig udarter til uskjøn Hamren i Tangenterne, gjorde ham i fuldeste Maal fortjent til Publikums levende lJifald, soin kubninerede i en Fremkaldelse efter Udførelsen af Webers »Opfordring til Dans«, omarbejdet af Hr. Hyllested selv til et virkningsfuldt og overordentlig vanskeligt Koncertnummer. Orkestret kunde uden Skade paa sine Steder have været noget mere diskret.

Wagner-Koncert. Hr. Balduin Dahl har megen Ære af at have brag: disse forskjellige Brudstykker af den store Mesters Produktion frem for Publikum, ikke alene paa Grund af den Nyhedens Interesse, de naturligt indeholdt for den allerstørste Del af Tilhorerne, men ogsaa paa Grund af den virkelig paa mange Punkter fortræffelige Udførelse, der blev dem til Del. Hr. Dahl har her igjen leveret et Bevis paa den store Energi og Flid, som han i de senere Aar har givet flere Prover paa. Et andet Spørgsmaal bliver, om Hr. Dahl i alle Henseender er den rette Mand til at instruere og dirigere slige store Kompositioner. Nr. I paa Programmet var »Der Venusberg . som er en omarbejdet Scene til Operaen »Tannhaüser«. Wagner kalder den »Bacchanale«. og denne Betegnelses Fordring fyldcstgjor han i fuldeste Maal. Der kan næppe tænkes nogen Komposition, der overgaar denne i Retning af tojleslo-. Sanselighed. . Waldweben- af Musikdramaet »Siegfried« er et fint og stemningsfuldt Arbejde og et storslaaet Exempel paa Wagners kolossale Fantasi. Det var maaske særligt her, at en mere dominerende Taktstok manglede. 'Siegfried-Idyllens« nydelige Motiv var overordenlig tiltalende og vistnok det, der fæstede sig stærkest i de flestes Hukommelse. Det interessanteste. Programmet bod, var dog imidlertid »Wotan's Abschied von Hrünhilde und Feuer-rauber« af »Die WalkUre , og det var vel ogsaa det, der relativt fik den bedste Udførelse. Kun forceredes Tempoet til Slutningen for slærkt. Primoviolinernes karakteristiske Akkompagnement kom af den G ru rul aldeles ikke til sin Ret. Den tog megen Applavs, og blev forlangt da capo. Ouverturen til »Rienzi«, som afsluttede Koncerten, viser os Wagner fra en anden Side; den er helt igjennem Meyerbeersk, og paa sine Sleder strejfer den tiet banale, som 1. Ex. i Marscheti.

Frk. Sophie Olsens Koncert Tirsdagen den 24de ds. i Kasinos lille Sal havde samlet et ret talrigt Publikum. Frk. Olsen er i Besiddelse baade af en Del Teknik ug Foredrag, men hendes Spil skjæmmes af et vist haardt Anslag og en temmelig støjende venstre Haand. At hun dog undertiden kan overvinde disse Mangler, viste hendes Foredrag af Field's Nocturne. Schubert-Liszt: Erlkünig, som fulgte efter, leet derimod dobbelt derunder. Crescendostederne bleve buldrende og I.egaioei udvisket. Med I lensyn lil Udførelsen af Schumans Sonate i G-moll bar Andanten Prisen. Chopin-Valsene spillede hun godt. Hr. -V/V. liansen assisterede med en af Bériots Koncerter for Violin: han høstede fortjent Bifald for sit dygtige og klare Spil. Naar Hr. Hansen vilde tage lidt friere paa det, vilde Nydelsen være fuldstændig. Frk. B. Diderichsen sang lire af Schumans skjønneste Sange.

Die Lotosblume sang hun med al den Inderlighed og Varme, som en rigtig Forstaaelse af Heines dejlige Ord indgiver. Skade, at Frk. Diderichsen ikke kan udtale Text. Lige saa forfriskende hendes livsglade, bøjelige Stemme virker, lige saa uheldigt virker hendes daarlige Pronunciation. B.

forlæggere: BROR. SALMONSEN.

redaktører:

otto borchsenius og i0hannes magnussen.

bogtrykker:

f. e. bording.

HJEMME og UDE. NORDISK UGEBLAD.

Kjøbenhavn.
Udkommer hver Søndag.

Nr. 23.

8. Marts 1885.
3 Kr. Kvartalet.

Belfagor.

Novelle af **Niccolò Macchiavelli.** Ved **S. Schandorph.**

Den berømte italienske Politiker, Historiker og Tænker Macchiavelli (1469—1527) var tillige en fremragende Digter. Hans »Mandragora« er en af Lune sprudlende, men som alle Tidens komiske Digtninger voldsom obscøn Komedie, hans lyriske og novellistiske Digtninger høre til Tidens betydeligste. Her følger en Prøve paa den sidste Art. Et Sagn vil, at han skal have tænkt paa sin egen Hustru. Den snørklede periodiske Stil er Renæssancens efter Latinens Syntax formede italienske Prosastil, som allerede Boccaccio indførte.

Man læser i den florentinske Histories gamle Aarbøger, hvad man alt véd af en hellig Mands Fortælling, hvis Liv blev højt prist af alle hans samtidige, at han, fordybet i sine Bønner, midt under disse skuede, hvor utallige Sjæle af hine stakkels dødelige, som omkom i Guds Unaade, alle eller for største Delen i Helvede kun klagede over, at de ene og alene ved Giftermaal havde styrtet sig i en saa stor Ulykke. Ved denne Omstændighed bleve Minos, Rhadamanthys og de øvrige Dommere i Helvede satte i højlig Forundring, fordi de ikke godt kunde tro paa slige Bagvaskelser mod Kvindekjønnet. Da imidlertid Klagerne tog til fra Dag til Dag, og den behørige Beretning om denne hele Sag ogsaa var aflagt til Pluto, saa kom det til den Beslutning hos ham at drage dette Tilfælde ind under moden Overvejelse med samtlige Helvedes Fyrster og i Følge denne træffe de mest passende Forholdsregler for at opdage Bedraget og finde Sandheden ud ved Sagen. Altsaa sammenkaldte Pluto en Rigsforsamling og talte der saalunde:

Ihvorvel jeg, mine elskelige og tro, ved Himlens Tilskikkelse og Skæbnens uigjenkaldelige Bestemmelse behersker dette Rige og derfor ikke kan være underkastet nogen Domstol i Himlen eller paa Jorden, saa har jeg dog, fordi det er forstandigere, at de mægtige underkaste sig Lovene og indrømme andre deres Ret, besluttet at indhente eders Raad, hvorledes jeg skal forholde mig i en Sag, der ellers saare let kan falde ud til Vanære for vort Herredømme. Thi alle de Mandssjæle, som komme til vort Rige, sige jo, at deres Hustruer ere Skyld deri. Men da dette synes os umuligt, og vi befrygte, hvis vi i Kraft af denne Beretning fældede en Fordømmelsesdom, kunde vi blive udskregne for at være altfor grusomme, og hvis vi ikke gjorde det, da kunde blive kaldte altfor slappe og uretfærdige; da fremdeles nogle Mennesker fejle af Letsind, andre af Uretfærdighed, men vi maa undgaa denne Dadel fra begge Sider og ej vide, hvorledes vi skulle fange an dermed, saa have vi stævnet eder hid, at I skulle staa os bi med jert gode Raad, for at bevirke, at dette Rige ogsaa kan bestaa for Fremtiden og med uantastet Hæder.

Den foreliggende Sag syntes enhver af disse Fyrster højst vigtig og vel værd at give Agt paa. Ogsaa vare de alle enige med hverandre deri, at Sandheden nødvendigvis maatte udgranskes; men om Art og Maade vare Meningerne forskjellige. En holdt for, at man skulde sende ét, en anden, at man skulde sende flere Bud op til Jorden, for at de under menneskelig Skikkelse personlig kunde udforske, om Tingen virkelig forholdt sig saa. Mange andre mente derimod, at man ej behøvede at gjøre saa mange Omstændigheder; man skulde kun tvinge et ParSjæle til Bekjendelse ved forskjellige Maader at martre dem paa. Men da Flertallet stemte for Forslaget om et Gesandtskab, saa gik denne Mening igjennem, og da der ej befandt sig nogen, som frivillig vilde tage dette Hværv paa sig, besluttede man sig til at afgjore Valget ved Lodtrækning. Loddet traf Ærkedjævelen Belfagor,

som forhen, før han var falden ned fra Himlen, havde været Ærkeengel og nu vel meget mod sin Vilje gik ind paa dette Ærende, men dog maatte finde sig i, tvungen ved Plutos Magtsprog, at udfore Raadsforsamlingens Beslutning, og gik han altsaa ind paa de Betingelser, som paa lovmæssig Vis vare blevne aftalte. Disse bestode deri, at den med Hværvet betroede fik en Anvisning paa 100,000 Dukater; med disse skulde han lade sig komme til Verden i menneskelig Skikkelse, tage sig en Hustru og leve med hende i ti Aar, derefter dø Skindød, vende tilbage til Helvede og efter sin gjorte Erfaring aflægge sine Foresatte Beretning angaaende hvori egentlig Ægtestandens Sorg og Glæde bestod. End ydermere blev det i saa Henseende bestemt, at han i den nævnte Tid skulde være underkastet alle Ulæmper og Onder, med hvilke Menneskene have at kæmpe, og som drage Armod, Fængsel, Sygdom og saa mangen anden slem Omstændighed, som kan møde Menneskene, med sig, hvis han ellers ej ved Klogskab eller List befriede sig derfra.

Belfagor fik altsaa sin Betaling og sine Penge forud og drog derpaa op i Verden. Af sine Djævleskarer havde han forsynet sig med Heste og Tjenerskab og drog med megen Prang ind i Firenze. Denne Stad havde han fortrinsvis udkaaret til sit Opholdssted, fordi den syntes ham ganske besynderlig at begunstige det Aagerhaandværk, han var til Sinds at drive med sine Penge. Han lod sig her kalde Roderigo af Kastilien og lejede et Hus i Allehelgens-forstaden. Paa det man ikke skulde komme paa Spor efter hans sande Herkomst, lod han sige, at han for nogen Tid havde forladt Spanien, derpaa var dragen til Syrien og havde vundet sin Formue i Aleppo, men havde forladt denne Stad i den Hensigt at begive sig til Italien, et menneskeligere og til det borgerlige Liv og hans Tilbøjeligheder mere svarende Land, for der at tage sig en Hustru. Roderigo var en saare skjøn Mand, der synes at være ved de tredive Aar. Han røbede paa nogle Dage, at han var i Besiddelse af store Rigdomme, og da han foruden dette ved mangfoldige Lejligheder tilkjendegav sig som en i Sandhed dannet og gavmild Mand, saa tilbøde mange ædle Borgere, som havde mange Døtre og faa Dalere i Eje, ham deres Pigebørn. Blandt alle disse valgte Roderigo en saare skjøn, ung Jomfru ved Navn Onesta, Datter af Amerigo Donati, der foruden hende endnu havde tre andre Døtre og tre voxne Sønner, og hendes Søstre vare næsten ogsaa mandbare. Endskjønt han tilhørte en meget ædel Familie og nød personlig høj Agtelse i Firenze, saa var han dog i Forhold til sin talrige Familie og sin Adel saare fattig. Roderigo anrettede sin Bryllupsfest med stor Pomp og Pragt og undlod intet af alt det, som nu en Gang var gammel Skik ved slige Fester, thi han var i Kraft af den Lov, som var paalagt ham ved Udtrædelsen af Helvede, alle menneskelige Lidenskaber underkastet. Han begyndte meget snart at finde Behag i Verdens Herlighed og Ære og at fryde sig ved at blive rost af Menneskene, hvad der foraarsagede ham ej ringe Pengeudgift. Tilmed havde han ikke levet lang Tid med sin Ægtehustru Onesta, før han forliebede sig i hende ud over al Maade, saa at han ej kunde taale at se hende sorgfuld eller mismodig. Foruden sin Adel og sin Skjønhed havde Donna Onesta som Medgift bragt sin Roderigo et Hovmod, som Lucifer ej en Gang kjendte det, og Roderigo, der nu havde maalt den ene med den anden, agtede sin Hustrus Hovmod for højere end Satans. Med Tiden blev det end værre end forhen, da hun mærkede sin Mands store Elskov. Og da hun endvidere holdt for, at han befandt sig ganske i hendes Magt, saa bød hun over ham uden al Medlidenhed eller Hensyn og bluedes ikke for, naar han vilde nægte hende noget, at fornænne ham med Skjælden og Smælden, hvad der foraarsagede Roderigo utrolig Græmmelse. Desuagtet gjorde Svigerfaderen, Brødrene, Familien, Ægteskabets Pligt og fremfor alt den store Kjærlighed, han følte for hende, at han optog det med Taalmod. Jeg vil gaa over de store Bekostninger, som han anvendte for at tilfredsstille hende i Henseende til ny Dragter og ny Moder, med hvilke vor Stad efter gammel Vis bestandig vexler. Og endda maatte han, om han vilde leve i Fred med hende, beslutte sig til at hjælpe Svigerfaderen med at faa de andre Døtre anbragte, hvad der kostede ham mægtige Summer. I lige Maade maatte han, for at være gode Venner med sin Hustru, skikke en af hendes Brødre med Klædevarer til Orienten, en anden med Silketøjer til Vesten og anbringe den tredje som Guldslager i Firenze. Med disse Ting gik efterhaanden den største Del af hans Formue. Ved Fastelavns- og St. Hansdagstider, da den hele Stad efter gammel Skik er fuld af Festligheder, og mange ædle og rige Borgere anrette de kostbareste Gjæstebud, vilde Donna Onesta, for ej at staa tilbage for de andre, at hendes Roderigo skulde gaa frem for alle andre med slige Festligheder. Alt dette bar han let af de alt nævnte Aarsager og vilde, hvor tungt det end i og for sig kunde være, ingen Sinde have fundet besværligt, hvis han kun derved havde kunnet tilkjøbe sig sin huslige Lykke og tjene saa meget, at han med Rolighed kunde imødese Tidspunktet for sin fuldstændige Ruin. Men der vederfores ham det

modsatte; thi foruden den uoverkommelige Bekostning, hjemsøgte hun ham i Følge sit hæslige Væsen med utallige Ulejligheder, og ingen Karl eller Tjener kunde udholde det længe i hans Hus, var det end kun Dage eller Uger. Deraf fremvoxede for den stakkels Roderigo den største Ulæmpe, fordi han ikke kunde beholde nogen Tjener, der redelig kundetilse hans Husvæsen, thi ej alene de menneskelige Tjenestefolk løb bort, men endog de Djævle, han havde medbragt i Tjeneres Skikkelse, vilde hellere vende tilbage til Helvede og færdes i Ilden der, end leve i Verden under denne Kvindes Herredømme. Saa førte da Roderigo det hvileløseste og ubekvemmeste Liv og havde alt ved sin slette Husholdning bragt det saa vidt, at han var færdig med al sin bevægelige Formue og begyndte at leve paa Haabet om de fra Østen og Vesten ventede Summer. Endnu nød han god Kredit og borgede paa Vexler; men da han nødvendigvis paa denne Maade kom dybere og dybere i Gjæld, gjorde han sig i kort Tid mistænkelig hos alle dem, der forstaa sig paa deslige Kneb i Handel og Vandel. Mens nu hans Stilling allerede var bleven meget vaklende, kom der pludselig Underretning fra Levanten og Vesten, at den ene af Donna Onestas Brødre i Spil havde tabt alle de Penge, Roderigo havde betroet ham, og at den anden paa Tilbagerejsen med et med hans Varer ladet Skib, der ikke var forsikret, var bleven et Bytte for Bølgerne. Næppe var dette rygtedes, før Roderigos Kreditorer enedes i Bekymring for, at han skulde være ødelagt, men da man dog ikke kunde komme paa det Rene dermed, fordi Tidspunktet til at betale dem endnu ej var kommet, besluttede de at lade ham omhyggelig bevogte, for at han ej skulde redde sig ved Flugt, før deres Beraadslagning kunde opnaa noget. Paa den anden Side saa Roderigo ingen Hjælp i sin Nød, og da han jo vidste, at han ikke turde overtræde Helvedes Lov, besluttede han sig som en Følge deraf at undfly under enhver Omstændighed. Han kastede sig derfor om Morgenen paa en rap Hest, og da han boede nærved Porta al Prato, ilede han ud gjennem denne. Næppe opdagede man hans Bortrejse, før der rejste sig et Oprør blandt Kreditorerne; de henvendte sig til Øvrigheden og skikkede ikke blot Rettens Folk efter ham, men forfulgte ham personlig alle sammen. Endnu var Roderigo ikke én Mil borte fra Staden, da denne Fare brød løs imod ham. Han erkjendte sin mislige Stilling og bestemte sig til at fly desto mere dulgt, at forlade den slagne Vej og at ile videre tværs over Markerne paa Lykke og Fromme. Han satte dette Forsæt i Værk, men fandt snart, at de mange Grøfter, som gjennemskar Marken, hindrede ham deri, og at han ikke kunde komme videre til Hest. Desaarsag flyede han videre til Fods, lod sin Hest løbe ledig om paa Vejen og sprang fra et Stykke Mark til et andet over det med Vinhaver og Sivkrat bedækkede Land, indtil han kom til Giovanni del Benes Avlsbestyrere, Giovanni Matteo del Briccas Hus i Nærheden af Peretola. Han mødte Giovanni Matteo, netop som denne bragte Foder hjem til sit Kvæg, stillede sig under hans Beskyttelse og lovede ham, hvis han reddede ham fra hans Fjenders Hænder, som forfulgte ham for at lade ham omkomme i Fængsel, saa vilde han gjøre ham rig, og, før han skiltes fra ham, give ham tilbørlig Sikkerhed derfor; i modsat Fald var han fornøjet, om han selv udleverede ham til hans Modstandere. Giovanni Matteo var vel kun en Bonde, men en driftig Mand, og da han var af den Tro, at han vel ikke kunde komme stort til, om han reddede Flygtningen, saa lovede han at opfylde hans Bøn. Han ståk ham da i en Dynge Gødning, som han havde liggende foran Huset, og bedækkede den med smaa Sivstykker og andet Affald, som han havde sanket sammen til at brændes. Næppe var man færdig med at lave et Skjulested for Roderigo, før ogsaa hans Forfølgere allerede kom til og ved Trusler søgte at skræmme Giovanni Matteo, men de fik ikke en Gang ud af ham, at han havde set ham. De droge da videre, og, efter at de forgjæves havde søgt ham i to Dage, vendte de udmattede tilbage til Firenze. Saa snart Larmen var forbi, hentede Giovanni Matteo ham ud af hans Smuthul og mindede ham om det Løfte, han havde givet. Da sagde Roderigo til ham: Min kjære Broder, jeg skylder dig stor Tak, jeg skal ogsaa forsøge at vise dig min Forbindtlighed paa enhver Maade. Og for at du kan tro, at jeg er i Stand til saadant, vil jeg sige dig, hvem jeg er.

(Sluttes.)

Vilh. Kyhn: Om Tegneundervisning.

Anmeldt af **Emil Hannover.**

Hr. Kyhn er sikkert en Mand med betydelig Kjærlighed til Kunsten og en varm Overbevisning om sin Kunstfilosofis Værd. Han er en bedaget Kunstner, men en stadig slagfærdig Polemiker.

Hr. Kyhn er altid en vred Mand. Han var vred, meget vred, da han i 1876—77 skrev om den danske Kunst, og han er nøjagtig lige saa vred, da han i 1885 skriver »Om Tegneundervisning«. Hans lille, nysudkomne Pièce rummer ingen originale Tanker eller nye Synspunkter, men den gjennemstrømmes i sin rent faglige Del af en Del ægte Humanitet. Men Hr. Kyhn har — hvad han ogsaa selv tilstaaer — en Kjæphest, og skjønt han (S. 10) paastaar, at han denne Gang ikke har besteget denne lidt ynkelige Ganger til et Fornøjelsesridt, men af udelukkende praktiske Hensyn, saa glæder Forfatteren sig dog hemmelig ved at lade det gamle Ridedyr sparke svagt til højre og dygtigt til venstre. Paa mere end tilse hans Husvæsen, thi ej alene de menneskelige Tjenestefolk løb bort, men endog de Djævle, han havde medbragt i Tjeneres Skikkelse, vilde hellere vende tilbage til Helvede og færdes i Ilden der, end leve i Verden under denne Kvindes Herredømme. Saa førte da Roderigo det hvileløseste og ubekvemmeste Liv og havde alt ved sin slette Husholdning bragt det saa vidt, at han var færdig med al sin bevægelige Formue og begyndte at leve paa Haabet om de fra Østen og Vesten ventede Summer. Endnu nød han god Kredit og borgede paa Vexler; men da han nødvendigvis paa denne Maade kom dybere og dybere i Gjæld, gjorde han sig i kort Tid mistænkelig hos alle dem, der forstaa sig paa deslige Kneb i Handel og Vandel. Mens nu hans Stilling allerede var bleven meget vaklende, kom der pludselig Underretning fra Levanten og Vesten, at den ene af Donna Onestas Brødre i Spil havde tabt alle de Penge, Roderigo havde betroet ham, og at den anden paa Tilbagerejsen med et med hans Varer ladet Skib, der ikke var forsikret, var bleven et Bytte for Bølgerne. Næppe var dette rygtedes, før Roderigos Kreditorer enedes i Bekymring for, at han skulde være ødelagt, men da man dog ikke kunde komme paa det Rene dermed, fordi Tidspunktet til at betale dem endnu ej var kommet, besluttede de at lade ham omhyggelig bevogte, for at han ej skulde redde sig ved Flugt, før deres Beraadslagning kunde opnaa noget. Paa den anden Side saa Roderigo ingen Hjælp i sin Nød, og da han jo vidste, at han ikke turde overtræde Helvedes Lov, besluttede han sig som en Følge deraf at undfly under enhver Omstændighed. Han kastede sig derfor om Morgenen paa en rap Hest, og da han boede nærved Porta al Prato, ilede han ud gjennem denne. Næppe opdagede man hans Bortrejse, før der rejste sig et Oprør blandt Kreditorerne; de henvendte sig til Øvrigheden og skikkede ikke blot Rettens Folk efter ham, men forfulgte ham personlig alle sammen. Endnu var Roderigo ikke én Mil borte fra Staden, da denne Fare brød løs imod ham. Han erkjendte sin mislige Stilling og bestemte sig til at fly desto mere dulgt, at forlade den slagne Vej og at ile videre tværs over Markerne paa Lykke og Fromme. Han satte dette Forsæt i Værk, men fandt snart, at de mange Grøfter, som gjennemskar Marken, hindrede ham deri, og at han ikke kunde komme videre til Hest. Desaarsag flyede han videre til Fods, lod sin Hest løbe ledig om paa Vejen og sprang fra et Stykke Mark til et andet over det med Vinhaver og Sivkrat bedækkede Land, indtil han kom til Giovanni del Benes Avlsbestyrere, Giovanni Matteo del Briccas Hus i Nærheden af Peretola. Han mødte Giovanni Matteo, netop som denne bragte Foder hjem til sit Kvæg, stillede sig under hans Beskyttelse og lovede ham, hvis han reddede ham fra hans Fjenders Hænder, som forfulgte ham for at lade ham omkomme i Fængsel, saa vilde han gjøre ham rig, og, før han skiltes fra ham, give ham tilbørlig Sikkerhed derfor; i modsat Fald var han fornøjet, om han selv udleverede ham til hans Modstandere. Giovanni Matteo var vel kun en Bonde, men en driftig Mand, og da han var af den Tro, at han vel ikke kunde komme stort til, om han reddede Flygtningen, saa lovede han at opfylde hans Bøn. Han ståk ham da i en Dynge Gødning, som han havde liggende foran Huset, og bedækkede den med smaa Sivstykker og andet Affald, som han havde sanket sammen til at brændes. Næppe var man færdig med at lave et Skjulested for Roderigo, før ogsaa hans Forfølgere allerede kom til og ved Trusler søgte at skræmme Giovanni Matteo, men de fik ikke en Gang ud af ham, at han havde set ham. De droge da videre, og, efter at de forgjæves havde søgt ham i to Dage, vendte de udmattede tilbage til Firenze. Saa snart Larmen var forbi, hentede Giovanni Matteo ham ud af hans Smuthul og mindede ham om det Løfte, han havde givet. Da sagde Roderigo til ham: Min kjære Broder, jeg skylder dig stor Tak, jeg skal ogsaa forsøge at vise dig min Forbindtlighed paa enhver Maade. Og for at du kan tro, at jeg er i Stand til saadant, vil jeg sige dig, hvem jeg er.

(Sluttes.)

Vilh. Kyhn: Om Tegneundervisning.

Anmeldt af **Emil Hannover.**

Hr. Kyhn er sikkert en Mand med betydelig Kjærlighed til Kunsten og en varm Overbevisning om sin Kunstfilosofis Værd. Han er en bedaget Kunstner, men en stadig slagfærdig Polemiker.

Hr. Kyhn er altid en vred Mand. Han var vred, meget vred, da han i 1876—77 skrev om den danske Kunst, og han er nøjagtig lige saa vred, da han i 1885 skriver »Om Tegneundervisning«. Hans lille, nysudkomne Pièce rummer ingen originale Tanker eller nye Synspunkter, men den gjennemstrømmes i sin rent faglige Del af en Del ægte Humanitet. Men Hr. Kyhn har — hvad han ogsaa selv tilstaaer — en Kjæphest, og skjønt han (S. 10) paastaar, at han denne Gang ikke har besteget denne lidt ynkelige Ganger til et Fornøjelsesridt, men af udelukkende praktiske Hensyn, saa glæder Forfatteren sig dog hemmelig ved at lade det gamle Ridedyr sparke svagt til højre og dygtigt til venstre. Paa mere end"Nr. 21.

to Sider af den 16 Sides store Piece lyser han alt, hvad der hedder Fremskridt og det meste af, hvad der kaldes moderne dansk Kunst, i Ban.

PIvis nu Forfatteren var en Tegnelærer af almindeligt Lavmaal, der med almindelig Bornerthed forkætrede det almindelige Fremskridt, ja saa kunde Fremskridtet blive ved at skride frem og lade Forfatteren blive tilbage. Men Hr. Kyhn er ingen almindelig Tegnelærer. Han er en ualmindelig Begavelse, en fremragende Landskabskunstner med en betydelig Tænkeævne; og desuden er han en Mand med en betydelig Erfaring som Lærer i sin Kunst. Hans Bog har derfor Krav paa Opmærksomhed og fortjener derfor — Protest. —

Hr. Kyhn synes at leve ene med sig selv og sin Kunst. Han besoger formodentlig vore Udstillinger, men moder propfuld af Fordom og Bevidstheden om sin Generations oven ejende fortrinlige Egenskaber. Ingen skal være villigere end Meddeleren af disse Linier til at indrømme disse Egenskaber, men lige saa vel som Hr. Kyhn og hans fordre og ogsaa mode Sympathi og Pietet hos den yngre Slægt, lige saa vel maa denne kræve Respekt for sin Gjærning. Hr. Kyhn maa soge at gjøre sig det bevidst, at han hverken kjender vort Publikum eller vore Kunstnere. Han hævder, at den store Mængde fanges lettere af det kunstfærdige end af virkelig Kunst . Men han tager sikkert fejl. Kunst som hans egen, som Dalsgaards og Exners er folkekjær som ingen anden, og deres Kunst vil vel næppe nogen kalde kunstfærdig. Han forsikrer endvidere, at det store Publikum over for den Slags Kunst, han ikke kan lide (»denne hanlige Kunst , S. 11) er ødsel med sit Bifald, og at Karakteren fiks, flot gives med rund Haand . Slige Udtryk har Hr. Kyhn vistnok aldrig hort fra vort Publikum. De er selv-konstruerede. Og mon Forfatteren ikke selv skulde have gjort den Erfaring, at ingen ung Kunstner er fiks eller flot pr. Spekulation; sligt giver ingen særlig lukrativ Indtægt mellem, hvad Hr. Karl Madsen træffende har kaldt, > os Bonder heroppe .

Og cr den unge danske Kunst da virkelig saa los, letfærdig og brutal , som Forfatteren mener, og cr den danske Nutidskunstner da virkelig saa naivt fjollet og friskt fræk (Hr. Kyhns egne, ikke synderlig værdige Udtryk)? Sikkert nej. Og det maa siges Hr. Kyhn og eventuelle Meningsfæller, at det er usømmeligt at tale et saadant Sprog om en Kunst, der rummer saa megen Alvor og Ihærdighed som vor Nutidskunst. Hvis virkelig Hr. Kyhn brænder efter at se sine Theorier førte ud i Kunstnerlivet, saa maa han, saafremt han vil drive offentlig Agitation, iklæde sine Meninger en mere parlamentarisk Form. Og det skal endvidere siges Hr. Kyhn, at det ikke tilkommer ham som Repræsentant for en udlevet Kunstretning at dømme det Gamle og Ny imellem. Den, der skriver disse Ord, sad for faa Dage siden og glasdede sig over et af Hr. Kyhns egne Arbejder, og det endda et af hans mindre betydelige. Han

nød da alt det gode og smukke i den gamle Malers Naturopfattelse, og han stræbte at glemme det ofte sære og kantede Væsen, gjennem hvilket denne præsenterede sig. Saaledes maa Hr. Kyhn ogsaa forholde sig overfor den

yngre Kunst. Selv fra hans ensidige Synspunkt maa der med en Smule god Vilje være meget at glæde sig over. Lad saa være, at man nu til Dags tager lidt vel meget Hensyn til Fan-en paa Formens Bekostning. «Fanden maa bæres af Fonn siger Hr. Kyhn; den yngre Slægt er tilbøjelig til at sige: Formen maa bæres i Farven. Og tor Hr. Kyhn paastaa, at ikke den sidste Sætning har samme Værd som den første?

Hr. Kyhn er fremdeles vred, fordi den yngre Slægt bebrejder den ældre Mangel paa Farve, Naivetet (? ?) og Friskhed, og han paastaar, at den nuværende Generation har Hang til Fantasteri. Enhver, der kjender vort unge Kunstnersamfund, vil vide, at der umulig kunde findes et Ord, der ramte mindre end netop dette. Hvis Forfatteren ved »det Prosaiske og Materielle' (i hvilket han siger, der synkes ned forstaar Trangen til at gjengive Væsenets hverdagsagtige Stemninger og Tingenes haandgribelige Karakter, siger han derved kun vore unge Kunstnere en Kompliment.

Endelig udvikler Hr. Kyhn saa i en Snes Linier sin hele Kunstfilosofi. Det er den bekjendte, ifgl. hvilken Kunsten er en Skjønhedssøger, -Skildrer og -Opdrager, en Livets Forædler, en Hvile for Sindet, en Varmer af Hjærtet o. s. v. Men Hr. Kyhn glemmer, at Verdenskulturen fra den ældste Tid til vore Dage har været underkastet idelige Retnings-svingninger, og at det altid har været et usvigeligt Tegn paa Stagnation, naar Kulturpendulet var i Ro. Og Pendulet har siden Hr. Kyhns unge Dage foretaget en Svingning. Man talte den Gang om det abstrakt skjønne, nu taler man om det individuelt karakteristiske. Det er denne Forskjel, der ligger Hr. Kyhn og den yngre Generation imellem.

Endnu kun et Par Ord om et enkelt, men vigtigt Punkt i Hr. Kyhns Afhandling. Han skriver (S. 5) øverst): . . . . — og jeg troer ogsaa, at der hos et stort Antal Kvinder findes Kunstnerævner, skjønt jeg rigtignok tvivler om, at der er mange, som have de Egenskaber, som ere nodvendige, for at der kan udvikles en Kunstner. Trods Sætningens næsten paradoxale, uklare Form fremgaar det, at Hr. Kyhn mener, at kun faa af vore malende Damer naa ud over det middelmaadige. Og deri har han Ret. Men man tager næppe fejl, naar man mellem Linjerne læser, at Forfatteren anser Kvinden for overhovedet ukunstnerisk begavet. Slig en Anskuelse cr falsk. Kvindens Finfølelse, hendes nervøse Temperament, hendes noblere Smag, hendes udprægede Ordenssaos, hendes stærkere Følelsesudbrud, — alt dette maa oprindelig gjøre hende skikket til Kunstnergjærning. Energien mangler hun ganske vist som oftest, — men det er nok heller ikke alle Mænd, der eje den. Naar derfor Hr. Kyhn tvivler om vore Kvinders2 67

kunstneriske Ævner, maa han soge Grunden ikke i primitive Mangler hos det svage Kjøn, men i dette: vore Kvinders Mødre vare uden Sans for Kunst; de drev den skjændigste Leg med tidsspildende Tulipantegninger i Sort og Eorglemmigejsklatten i Blaat og pjankede, leflede og gøglede med Kunsten. Derfor og alene fordi det forst er i vor Tid, at Kvinden søger sin Ligeberettigelse med Manden, er hun nu i de fleste Tilfælde uden større kunstnerisk Begavelse. Men netop derfor er det jo vor Tids Pligt at lede

Kvinden et saa langt Stykke ad Kunstnervejen som muligt Lad os opelske al god Vilje til Udøvelse af Kunst mellem Kvinder, lad os protestere mod alt forfængeligt Billedmageri, men understøtte hvert ærligt Forsøg. Gjor vi det, og gjør de følgende Slægter det samme, skal det nok en Gang i Tiden vise sig, at Kvinden — trods det at Hr. Kyhn ikke troer paa Fremskridtets store Sag — vil kunne stille samme Kontingent til Kunstnersamfundet som Manden.

Moder og Datter.

Et Eftcraarsbillede at' W. Grigoröwitsch. Fra Russisk ved Thor Lange.

Jeg gik hjemme fra ved Middagstid. Ud forbi Landsbyen, ud forbi de gamle, knudrede Pile, der indfatte Molledammen, fulgte jeg Vejen henover Stubmarkerne.

Det var koldt og sildigt Efteraar. Regnsjappet begyndte at skifte med Frostvejr. Vandet, der var blevet staaende i

Hjulsporene paa Vejen, havde allerede antaget Form af Isnaale, som klingrede og knasede under Fødderne. Den Tid var kommet, da Landmanden, bekymret for, hvad der skal blive af Vintersæden, utaalmodigt venter paa den første Sne. Men Sneen vilde ikke falde endnu. Himlen laa mat og mørk. Lange blækfarvede Skyer dukkede op mod Nordvest, skød frem den ene over den anden, tungede sig ud i sorte Kamme med Spidser af hvidt og jog, drivende hinanden af Sted, saa hurtigt og saa lavt hen over Hovedet, at man troede al høre dem suse deroppe i Flugt gjennem Rummet. Til Trods for den tidlige Eftermiddag tog Egnen sig ud, som om Dagen gik til Ende og Tusmørket allerede faTdt paa den barfrosne Jord. Dette svage, blyhvide Skjær over Himlen harmonerer godt med Stemningen af de golde Marker og den ensomme Vej. Blødere træde frem imod det Skovens gullige, falmede Hang, del blege grønt af Vintersæden og Grøftekantens Bræm, hvor endnu hist og her rejser sig en Busk af Regnfang eller Nælde.

Vidt og bredt omkring laa det ode Sleneiand foran mig; kun i det fjærne højnede sig blaalige Omrids af en Skov. Ingen Lyd var at høre, der kunde minde mig om Tilværelsen af levende Væsner. De tynde Isflager paa den mennesketomme Vej bristede under mine Trin med skarp Metalklang, der i Forening med Vindens Piben var det eneste, som afbrød Efteraarsdvalens Ro. Men Vinden kom kun stødvis; somme Tider faldt den fuldstændigt hen, og det blev saa stille, at intet af de tørre Græsstraa langs Vejen bevægede sig; saa begvndte den aller sin Vise forfra dumpi og klagende som Plasken af Bølger i det fjærne, kun med uroligere Tonefald, der efterhaanden blev mere dristigt og steg i Løb og Triller, indtil den slutteligt med Susen og Hyl stormende for forbi.

Disse Melodier ere ikke glade. Alligevd holder jeg af dem og lytter gjærne til, naar Efteraarsblæsten synger. Jeg paatager mig ikke med Ord at gjengive Indholdet af det, som den synger om i det blege Halvlys. Jeg véd kun, at Sjælen vinder Klarhed derved og finder Hvile deri.

Med Kraven trukket op om Ørerne og med Huen ned i Øjnene gik jeg stadigt videre frem over Markvejen. Saaledes var jeg omtrent kommen tre Verster bort fra Vandmøllen, da jeg ved at løfte Hovedet opdagede to kvindelige Skikkelser, der kom mig i Mode. Paa Afstand saå det ud, som om de fulgtes ad, men efterhaanden, da de rykkede nærmere, skjelnede jeg tydeligt, at den ene gik et Stykke bagved den anden. Ikke destomindre var det øjensynligt, at de kjendte hinanden og skulde samme Vej.

Hun, der gik foran, stod stille hvert andet Minut, vendte sig om og sagde et eller andet; men bemærkende, at hendes Ledsagerinde hver Gang drejede sig med Ryggen om imod hende og blev staaende paa Vejen uden at svare, gjorde hun en Bevægelse, som om hun opgav at tale med hende, holdt sig et Par Sekunder ubevægelig, hvor hun stod, ligesom tænkende over, hvad hun nu skulde gribe til, gjentog saa den samme hjælpeløse Gestus og gik et Stykke videre.

Lidt efter stod vi Side om Side.

Den förste af de 10 var en gammel krumbøjet Kone paa henved tresindstyve Aar, meget fattigt klædt. De udtraadte Sivsko vidnede om. at Vejen, hun havde tilbagelagt, var lang. Dybe Rynker trak sig tværs henad Panden, og de tunge Øjenlaag vare røde og opsvulmede, maaske af Taarer, hvis Løb endnu syntes at kunne spores over Kinderne ned til Mundvigerne. En stor ulægelig Sorg var det første eller del staaende Udiryk i dette Ansigt, hvori Tiden havde pløjet sine Furer og Nød og Mangel tegnei sig med haarde, skarpe Træk. Den gamle Kone støttede sig til en afbrækket Birkekjæp ligesaa knudret som Haanden selv, hvori den laa.

Efterat være kommen i Linje med mig, standsede hun og vendte sig aner om efter den, der fulgte hende. Men den anden begyndte strax at tage mindre Skridt, rykkede til Side, stillede sig med Ryggen imod os, og stemmende sin lange Stok fast mod Jorden lænede hun sig med Brystet ind over den og blev staaende.

Den gamle Kone rvstede paa Hovedet. »Mäscha!'; sagde hun bedrøvet. — Mänja, Mår ja, < gjentog hun sin Kalden med næppe hørlig Klang af Bebrejdelse i Stemmen.

Hun, lil hvem Tiltalen var henvendt, skød utaalmodigt Skulderen til Vejrs, men rørte sig ikke af Pletten.

Saa stirrede den gamle paa mig med sine trætte Øjne og spurgte, hvad Vej hun skulde gaa for at komme lil Landsbyen Bessübowo.

Vi stod paa et Sted, hvor tre Gangstier mødtes. Jeg anviste Konen den ene af dem og sagde hende udførlig Besked. 2 67

HJEMME OG UDE.

Nr. 21.

kunstneriske Ævner, maa han soge Grunden ikke i primitive Mangler hos det svage Kjøn, men i dette: vore Kvinders Mødre vare uden Sans for Kunst; de drev den skjændigste Leg med tidsspildende Tulipantegninger i Sort og Eorglemmigejsklatten i Blaat og pjankede, leflede og gøglede med Kunsten. Derfor og alene fordi det forst er i vor Tid, at Kvinden søger sin Ligeberettigelse med Manden, er hun nu i de fleste Tilfælde uden større kunstnerisk Begavelse. Men netop derfor er det jo vor Tids Pligt at lede

Kvinden et saa langt Stykke ad Kunstnervejen som muligt Lad os opelske al god Vilje til Udøvelse af Kunst mellem Kvinder, lad os protestere mod alt forfængeligt Billedmageri, men understøtte hvert ærligt Forsøg. Gjor vi det, og gjør de følgende Slægter det samme, skal det nok en Gang i Tiden vise sig, at Kvinden — trods det at Hr. Kyhn ikke troer paa Fremskridtets store Sag — vil kunne stille samme Kontingent til Kunstnersamfundet som Manden.

Moder og Datter.

Et Eftcraarsbillede at' W. Grigoröwitsch. Fra Russisk ved Thor Lange.

Jeg gik hjemme fra ved Middagstid. Ud forbi Landsbyen, ud forbi de gamle, knudrede Pile, der indfatte Molledammen, fulgte jeg Vejen henover Stubmarkerne.

Det var koldt og sildigt Efteraar. Regnsjappet begyndte at skifte med Frostvejr. Vandet, der var blevet staaende i Hjulsporene paa Vejen, havde allerede antaget Form af Isnaale, som klingrede og knasede under Fødderne. Den Tid var kommet, da Landmanden, bekymret for, hvad der skal blive af Vintersæden, utaalmodigt venter paa den første Sne. Men Sneen vilde ikke falde endnu. Himlen laa mat og mørk. Lange blækfarvede Skyer dukkede op mod Nordvest, skød frem den ene over den anden, tungede sig ud i sorte Kamme med Spidser af hvidt og jog, drivende hinanden af Sted, saa hurtigt og saa lavt hen over Hovedet, at man troede al høre dem suse deroppe i Flugt gjennem Rummet. Til Trods for den tidlige Eftermiddag tog Egnen sig ud, som om Dagen gik til Ende og Tusmørket allerede faTdt paa den barfrosne Jord. Dette svage, blyhvide Skjær over Himlen harmonerer godt med Stemningen af de golde Marker og den ensomme Vej. Blødere træde frem imod det Skovens gullige, falmede Hang, del blege grønt af Vintersæden og Grøftekantens Bræm, hvor endnu hist og her rejser sig en Busk af Regnfang eller Nælde.

Vidt og bredt omkring laa det ode Sleneiand foran mig; kun i det fjærne højnede sig blaalige Omrids af en Skov. Ingen Lyd var at høre, der kunde minde mig om Tilværelsen af levende Væsner. De tynde Isflager paa den mennesketomme Vej bristede under mine Trin med skarp Metalklang, der i Forening med Vindens Piben var det eneste, som afbrød Efteraarsdvalens Ro. Men Vinden kom kun stødvis; somme Tider faldt den fuldstændigt hen, og det blev saa stille, at intet af de tørre Græsstraa langs Vejen bevægede sig; saa begvndte den aller sin Vise forfra dumpi og klagende som Plasken af Bølger i det fjærne, kun med uroligere Tonefald, der efterhaanden blev mere dristigt og steg i Løb og Triller, indtil den slutteligt med Susen og Hyl stormende for forbi.

Disse Melodier ere ikke glade. Alligevd holder jeg af dem og lytter gjærne til, naar Efteraarsblæsten synger. Jeg paatager mig ikke med Ord at gjengive Indholdet af det, som den synger om i det blege Halvlys. Jeg véd kun, at Sjælen vinder Klarhed derved og finder Hvile deri.

Med Kraven trukket op om Ørerne og med Huen ned i Øjnene gik jeg stadigt videre frem over Markvejen. Saaledes var jeg omtrent kommen tre Verster bort fra Vandmøllen, da jeg ved at løfte Hovedet opdagede to kvindelige Skikkelser, der kom mig i Mode. Paa Afstand saå det ud, som om de fulgtes ad, men efterhaanden, da de rykkede nærmere, skjelnede jeg tydeligt, at den ene gik et Stykke bagved den anden. Ikke destomindre var det øjensynligt, at de kjendte hinanden og skulde samme Vej.

Hun, der gik foran, stod stille hvert andet Minut, vendte sig om og sagde et eller andet; men bemærkende, at hendes Ledsagerinde hver Gang drejede sig med Ryggen om imod hende og blev staaende paa Vejen uden at svare, gjorde hun en Bevægelse, som om hun opgav at tale med hende, holdt sig et Par Sekunder ubevægelig, hvor hun stod, ligesom tænkende over, hvad hun nu skulde gribe til, gjentog saa den samme hjælpeløse Gestus og gik et Stykke videre.

Lidt efter stod vi Side om Side.

Den förste af de 10 var en gammel krumbøjet Kone paa henved tresindstyve Aar, meget fattigt klædt. De udtraadte Sivsko vidnede om. at Vejen, hun havde tilbagelagt, var lang. Dybe Rynker trak sig tværs henad Panden, og de tunge Øjenlaag vare røde og opsvulmede, maaske af Taarer, hvis Løb endnu syntes at kunne spores over Kinderne ned til Mundvigerne. En stor ulægelig Sorg var det første eller del staaende Udiryk i dette Ansigt, hvori Tiden havde pløjet sine Furer og Nød og Mangel tegnei sig med haarde, skarpe Træk. Den gamle Kone støttede sig til en afbrækket Birkekjæp ligesaa knudret som Haanden selv, hvori den laa.

Efterat være kommen i Linje med mig, standsede hun og vendte sig aner om efter den, der fulgte hende. Men den anden begyndte strax at tage mindre Skridt, rykkede til Side, stillede sig med Ryggen imod os, og stemmende sin lange Stok fast mod Jorden lænede hun sig med Brystet ind over den og blev staaende.

Den gamle Kone rvstede paa Hovedet. »Mäscha!'; sagde hun bedrøvet. — Mänja, Mår ja, < gjentog hun sin Kalden med næppe hørlig Klang af Bebrejdelse i Stemmen.

Hun, lil hvem Tiltalen var henvendt, skød utaalmodigt Skulderen til Vejrs, men rørte sig ikke af Pletten.

Saa stirrede den gamle paa mig med sine trætte Øjne og spurgte, hvad Vej hun skulde gaa for at komme lil Landsbyen Bessübowo.

Vi stod paa et Sted, hvor tre Gangstier mødtes. Jeg anviste Konen den ene af dem og sagde hende udførlig Besked."

Hun hørte temmelig adspredt paa mig, beskæftiget, som det lod til, med sine egne Tanker. Til sidst løftede hun Hovedet og spurgte:

Er der kanske langt derhen? Jeg svarede, at der var henved en tredive Versters Vej. Tredive!« gjentog hun med et saadant Tonefald af Haabloshed, som om der forestod hende en Vandring paa flere lange Dage.

Er du ikke selv derfra? spurgte jeg hende. »Nej, min Forsørger, jeg er fra Komårow — Komårow vidste jeg godt, hvor var. Den ligger paa den modsatte Bred af Okä i mindst halvfjerdsindstyve Versters Afstand fra det Sted, hvor vi befandt os.

Og er hun dér ogsaa fra Komårow? — - Ja, hun er, Fa'erlille.«

Hvorfor følges 1 saa ikke ad? Al den Tid, jeg har holdt Øje med jer, var hun et Stykke bagved, og nu er det ogsaa, ligesom om hun gik af Vejen for dig. —

»Ja, min Beskytter! Hun forstaar ikke, hvad jeg siger til hende.« —

Hvorfor ikke det?« — »Hun har ingen Forstand mere, min Plejefader; hun er helt tovlig. Gud hjælpe os begge to! Det er altsammen fra sidste Paaske, lille Fa'er, tilføjede hun og lod Hovedet synke. Jeg betragtede hendes Ledsagerinde opmærksomt. Hun stod halvt vendende sig bort med Siden imod os, og den mørke Profil af hendes Figur traadte helt og bestemt frem mod den blakkede graa Horisont.

At se til var hun noget oppe i Tyverne, høj af Væxt, lidt bleg med et smalt Ansigt og for en Bondekvinde mere end almindeligt fine Træk; tykke Krøller af lysblondt Haar trængte sig i Vildrede frem under det gamle tærnede

Tørklæde, hun havde bundet om Hovedet. Udtrykket i de blaagraa Øjne var roligt og tydede ikke paa noget usædvanligt; kun Klædedragten maatte synes paafaldende. Ikke en hel Trevl havde hun paa Kroppen; men dette Virvar af Pjalter bar tydeligt Præg af ikke at skyldes Tid og Slid, men være hendes egne Hænders Gjerning. Hun gik barfodet; de spinkle hvide Fødder syntes ikke at føie noget til Kulden. Støttende Albuen ind mod Enden af Stokken stod hun med Haand under Kind ubevægeligt stille paa et og samme Sted uden tilsyneladende at mærke de korte, kolde Stød af Vinden, der blæste hendes Pjalter ud fra hinanden.

Jeg henvendte mig atter til den gamle og spurgte om, hvad Grund hun havde til at foretage en saa lang Fodvandring. Maaske vilde hun, som det ofte er Skik blandt vore Bønder anvende Efteraarstiden, hvor der ingen paatrængende nødvendigt Arbejde er, til at aflægge fjærntboende Slægtninge et Besøg?

Nej, lille Faer, Slægtninge har jeg ingen af i Bessübow og da heller ikke dér, hvorfra jeg kommer. Der var en Tid,

da jeg baade havde Mand og Børn; nu er hun dér min eneste i Verden. Det er for hendes Skyld, min kjæreste, at jeg strider og stræber og gaar den lange Vej. Gode Mennesker raadede mig til at tage hende med til Bessübowo. Dér, siger man, b6r en klog Mand, som trækker al Slags Ondskab ud af Folk. Vor-Herre se til os igjen, saa haardt som det er blevet for os i den sidste Tid. Saadan en Kone, som hun var en Gang, saadanne er der ikke mange af.

Den gamle gjorde med Hovedet en Bevægelse hen i Retning af Datteren, tørrede langsomt først det ene saa det andet Øje og fortsatte:

Da jeg saa hørte, at der i Bessübowo var en saadan Mand, der læser over syge, tog jeg Mäscha med mig og gik. Kan hænde, tænkte jeg, hjælper han hende lidt; der er flere gode Folk ti! i Verden, end man vil tro. Naar hun nu blot ikke kommer noget til paa Vejen, lille Fa'er. Der er langt derhen og Vejret er koldt; de Klæder, hun har paa Kroppen, ser du selv, skal ikke hjælpe hende meget. Men der er ingen Ting at stille op med hende; hun begriber jo ikke, hvad man siger. Alt, hvad man trækker paa hende, river hun strax af sig igjen, ligesom om Klæderne tog Vejret fra hende. Jeg kjøbte hende et Par varme Sivsko og gav hende paa, men nej; hun sparkede den ene til den ene Side og den anden til den anden og gik videre lige saa barfodet, som du ser hende. Et er godt, at hun ellers er stille af sig. Jeg siger hende et skikkeligt Ord, og somme Tider forstaar hun det; det er jo ogsaa éns eget Barn. Men fremmede Folk kan hun ikke lide, i Særdeleshed ikke sin Mands Familie. Hun bor heller ikke mere hos dem, men holder sig til mig, som hun gjorde, da hun var lille. Jeg sagde blot til hende: Mäscha, nu gaar vi; saa gik hun strax. Hun gaar ganske roligt uden at mæle et eneste Ord og bliver hele Tiden ved Siden af mig, undtagen naar hun faar Øje paa en fremmed: saa gjemmer hun sig bag ved mig eller støtter sig paa Stokken og vender Ryggen til. Hun har jo ikke Forstand paa noget mere, ikke fjærneste Forstand. Men saadan en Kone, som hun var en Gang! Nu er hun helt spoleret, lille Fa'er. Det er forbi med hende. Vi er ulykkelige begge to.

Moderen vendte sig atter om mod den sindssyge: Mäscha !« sagde hun og førte Haanden hen over Øjnene, Mäscha! kom, lille Barn; du skal ikke være bange for nogen. Kom nu, min Pige, og lad os gaa -

Mäscha saa op og gjorde en Bevægelse, som om hun vilde følge med, men ved at faa Øje paa mig vendte hun atter Ryggen til, trak Hovedet ned imellem Skuldrene og gav sig til at ridse med Stokken i Jorden.

Jeg gjorde Tegn til den gamle, og vi gik sammen ned ad Vejen, der førte til Bessübowo. Mäscha fulgte efter i nogen Afstand. tstmt».)291 I

Tusend Sjæle.

Roman al Alexis Pisemski. (Fortsat

Nej, jeg' svarer Dem ikke,-, sagde Mediokritski. Jeg véd jo ikke en Gang, hvorfor jeg er arresteret; man har grebet mig som en Tvv eller Rover; og da jeg horer til Landrettens Departement, saa ønsker jeg at have en

Deputeret og svarer Dem ikke. Vil De ikke sende Bud til min Chef, Kreds-Amtmanden ?

Hvad behager? Har De oven i Kjøbet Mistillid til mig? Tror De, jeg vil gjøre Dem Uret?... I Kassematterne med dig, Kjæltring!« raabte Politimesteren atter rasende.

»Jeg tror slet ikke, jeg fordrer kun min lovlige Ret, og De er maaske saa god at lade være med at skrige saadan op imod mig,< gjentog Mediokritski lige frækt.

Den gamle Mand rejste sig og gik op og ned. Havde han været under fire Øjne med den anklagede, saa vilde denne sandsynligvis ikke have undgaaet at gjøre Bekjendtskab med hans Stok.

Jeg synes, man kunde gjærne sende Bud til Kreds-Amtmanden, naar Hr. Mediokritski ønsker det, sagde Kalinovitsch.

»Meget gjærne,^ sagde Politimesteren og fløjtede strax.

Hurtig viste sig.

Gaa strax hen til Kreds-Amtmanden, lad ham vække og bed ham komme her hen i et vigtigt Anliggende.«

Hurtig gik.

Hr. Mediokritski kan vel gaa ud? sagde Kalinovitsch.

»Ja vel,« svarede Politimesteren. Gaa ind i det Værelse,-sagde han strængt til Mediokritski, der gik sin Vej med et spotsk Smil.

Kalinovitsch tog de to gamle hen til Vinduet og forklarede dem meget indlysende, at de næppe kunde bevise noget ved en Undersøgelse, og at det ogsaa maatte være ubehageligt for Peter Mikailovitsch, at hans Navn og især hans Datters blev draget ind i en Undersøgelse.

Meget sandt, meget sandt, sagde Politimesteren.

»Og derfor mener jeg, > vedblev Kalinovitsch, at naar nu Kreds-Amtmanden kommer, saa kunde Politimesteren sammen med ham affatte en nøjagtig Beretning om Hr. Mediokritskis Adfærd til Gouvernementschefen, og saa vil denne uden nogen som helst Undersøgelse langt lettere træffe sine Dispositioner.!

For min Skyld gjærne, sagde Politimesteren; »men jeg putter ham alligevel ned i Kasematterne.«

Kreds-Amtmanden mødte med et ganske forskrækket Ansigt. Vi kjende ham allerede til Dels, og jeg tilføjer kun, at han var det fredeligste Menneske i Verden, skrækkelig frygtsom i alt, hvad der angik Tjenesten, og endnu mere frygtsom lige over for sin Kone.

Man fortalte ham, hvad Sagen drejede sig om.

»Hvad er det. De siger? Men for Guds Skyld! udbrød han endnu mcrc forskrækket.

Vi opsætter strax en Rapport til Gouvernøren, sagde Politimesteren.

>Ja, lad os gjøre det, svarede Kreds-Amtmanden, naar vi blot ikke kommer galt af Sted af den Grund.

Kalinovitsch erklærede, at de slet ikke udsatte sig for nogen Ubehagelighed, men at de tvært imod vilde paatage sig et slemt Ansvar, hvis de dyssede Sagen ned.

»Naa, ja, ja da, sagde Kreds-Amtmanden.

Det er altsaa afgjort, : sagde Kalinovitsch og affattede selv Rapporten til Gouvernøren i de allerskarpeste Udtryk. Politimesteren og Kreds-Amtmanden underskrev den.

Mediokritski havde gjennem Bræddevægen hørt hele deres Samtale, og da han saa', at Stillingen havde taget en slem Vending for ham, styrtede han hen til Kreds-Amtmanden, da denne var ved at gaa.

Nikolai Jegorytsch! De har jo prisgivet mig! Naar jeg skal udsætte mig for Straf, saa vil jeg dog hellere bede om Forladelse!«

Kreds-Amtmanden vendte om; Mediokritski fulgte ham.

Han vil bede om Forladelse,« sagde Kreds-Amtmanden.

Deres Højvelbaarenhed, sagde Mediokritski til Politimesteren og bad først ham om Naade.

»Nej nej, - svarede denne.

Peter Mikailovitsch!: sagde han derpaa til Godniev; De vil da ikke ødelægge en ung Mand for bestandig? Gud i Himlen vil lønne Dem for det.

Med disse Ord faldt Mediokritski paa Knæ for Peter Mikailovitsch. Den gamle vendte sig fra ham.

»Deres Højvelbaarenhed, vær barmhjærtig,« sagde han, idet han krøb paa Knæ hen til Politimesteren.

Denne begyndte at dreje paa sit Overskjæg.

»Tilgiv ham, mine Herrer,« sagde Kreds-Amtmanden, og de to gamle havde sikkert overgivet sig, hvis ikke Kalinovitsch var traadt imellem.

»Ædelmodighed er ikke paa sin Plads her, Peter Mi-kailytsch!« sagde han, og, idet han henvendte sig til Poltti-mesteren, fortsatte han: »Og De som Byens Overhoved, maa allermindst neddysse saadanne Gjerninger.«

De vilde krænke min Datter; det tilgiver jeg Dem ikke,« sagde Peter Mikailovitsch og gik sin Vej.

»Jeg tilgiver Dem det heller ikke . . . Kasematterne vil jeg skjænke Dem; men jeg tilgiver Dem det ikke/, sagde Politimesteren og fulgte humpende Peter Mikailovitsch.

Man behøver næppe at omtale, hvilken Sky af Sladder der udladede sig over den stakkels Nastenka. Damerne, hvoraf nogle meget hemmelighedsfuldt og meget forsigtigt stod i Elskovsforhold til Deres Lakajer, andre til Korsangere og Seminarie-EIever — disse Damer lod, som om de var moralsk indignerede, og pludrede som Skader, først og fremmest Kreds-Amtmandinden, der med sand Fanatisme gik omkring i Byen og fortalte, at Mediokritski havde Ret til at handle saaledes da Frøken Godniev havde skjænket ham stor Opmærksomhed, og at hun med sine egne Øjne havde sét denne usædelige Pige omfavne den unge Inspektør ved Vinduet. Retsbudets Enke havde ogsaa noget at fortælle. Hun meddelte meget hemmelighedsfuldt til mange, at Nastenka ganske alene besøgte Hr. Kalinovitsch og sad ved Siden af ham paa hans Seng. Og hvad de beskæftigede sig med, var da egentlig ikke tvivlsomt.

»Hvor de unge Piger nu for Tiden mangler Agtelse for sig selv, himmelske Fader! Hvis de ikke frygter Gud, saa burde de dog i det mindste frygte Skjændselen paa Jorden!» sagde hun og trak paa Skuldren."

Til alle disse Rygter kom endnu den Omstændighed, at Mediokritski pludselig paa Gouvernørens Befaling fik sin Afsked. Hele Embedsstanden tog nu hans Parti i endnu højere Grad, da de indsaa, at han var deres Aandsfælle, Kjød af deres Kjød, medens derimod Folk som Godniev og Kalinovitsch var frafaldne.

Niende Kapitel.

Imidlertid var den store Faste kommet, i hvilken Tid der var megen Forandring i Familien Godnievs Levevis. Allerede den saakaldte Forsonings-Søndag i Ugen før Fasten kom den ene af Husets Beboere til den anden, og man bad gjensidig hinanden om Tilgivelse. Den følgende Morgen gik Peter Mikailovitsch meget tidlig i Bad, han tog sædvanlig sin allerældste Frakke paa, barberede sig langt sjældnere, holdt op med at læse Romaner og Aviser og beskæftigede sig mere med lærde Værker og Prækener. I den første Uge begyndte man i Overensstemmelse med gamme! Skik hos dem at faste. Det følger af sig selv, at man mødte til hver Gudstjeneste, og at man kun spiste Fastemad og fortrinsvis ukogte Sager. Peter Mikailovitsch undlod endog at drikke Sukker i sin TO og nøjedes med Honning. Om Torsdagen i den sidste Faste-uge sad Peter Mikailovitsch, iført en graa, simpel

Overfrakke og en gammeldags Skjorte med Kalvekrøs, i sit Kabinet og ventede paa, at del skulde blive Messetid. Pelagia vaskede og kæmmede sig for at gaa i Kirke. Nastenka var i Dagligstuen med Kalinovitsch og lagde Patience, hun fastede ikke dette Aar. Saa viste der sig et Postbud i Gaarden, som Peter Mikailovitsch saa' først.

Hvorfra er det r sagde han.

Man gav ham en tyk Pakke og et Fragtbrev. Det var stemplet St. Petersborg . Den gamle blev ganske bange.

Jeg faar det da vel ikke tilbage?.; sagde han, idet han hurtigt satte Billerne paa og gav sig til at læse Brevet. Hans Ansigt straalede, da han læste de første Linier. Da han var færdig, slog han Kors for sig og raabte:

Jakob Vassiljevitsch! Nastenka! Kom her ind! Hurra!

Nej, Fader, vi er bekæftigede her inde, svarede Nastenka.

Hurra! Kom hurtigt, I tossede Mennesker! raabte Peter Mikailovitsch.

Nastenka og Kalinovitsch kom.

Hvorfor kalder Du paa os, Fader? spurgte Nastenka.

Hvorfor jeg kalder? Se en Gang dette Brev, denne Bog og denne Avis. Jakob Vassilytsch maa til Gjengjæld kjøbe en Flaske Champagne. Andet vil jeg jer ikke.«

Hvem er Brevet fra?< spurgte Nastenka og vilde tage Pakken, men Peter Mikailovitsch tillod det ikke.

Du er meget nysgjerrig! Giv Tid, ssa faar du alt at vide, ' sagde han, idet han puttede Brevet, Bogen og Pakken i Lommen og knappede Overfrakken til.

Det er vet fra St. Petersborg; sagde Kalinovitsch med usikker Stemme.

Det véd jeg endnu ikke. Bring De først Champagnen, saa skal vi se, hvorfra det er, svarede den gamle i en komisk Tone.

Jeg vil gjærne give en halv Snes Flasker; men De maa

ikke sætte vor Taalmodighed paa Prøve,>< sagde Kalinovitsch, der begyndte at blive bleg.

Peter Mikailovitsch smilede.

»Er det saa meget værdt, Herre? sagde han. Saa tog han det lille Brev frem, der var skrevet paa koket, satineret Papir og læste langsomt:

Kjære Peter Mikailovitsch.

Jeg iler med at besvare Deres Brev, og det glæder mig, at jeg kunde vise Dem den lille Tjeneste, De bad mig om. Jeg vedlægger et Hefte af det Tidsskrift, hvori Deres Protégés Novelle er trykt, og tillige en Avis, som jeg tik fat i i den engelske Klub, og som indeholder en smigrende Dom om hans Værk. Med det Ønske, at Guds Naade maa bevare Dem, forbliver jeg med den hjærteiigste Hengivenhed Deres o. s. v. Disse korte og aabenbart skjødesløst og fornemt henkastede Linjer forekom Godniev at være en Gud véd hvor højhjærtet Efterretning.

»Sikken et Brev det er! Og sikken en Mand den ærede Fedor Fedorovitsch er!; udbrød Peter Mikailovitsch, da han havde læst Brevet.

»Det maa være et ganske mageløst Menneske!- sagde Nastenka.

Ganske mageløs! < gjentog Peter Mikailovitsch, et ædelt Hjærte, stor Begavelse en ganske udmærket Mand!«

Hvad staar der saa i Avisen? sagde Kalinovitsch og tog sig til Hovedet, som om han slet ikke havde hørt noget af alt det, der blev sagt rundt omkring ham.

Strax! svarede Peter Mikailovitsch, idet han aabnede Avisen. Saa læste lian: Feuilleton; literære Nyheder!; Naa, hvad er det for literære Nyheder ? Lad os se en Gang,* sagde han og vedblev:

Det er længe siden, vi have taget fat paa vor Feuilleton med en saadan Tilfredsstillelse som i nærværende Tilfælde, og denne Tilfredssilielse skylde vi ikke, det tilstaa vi, de poetiske Oversættelser fra Ungarsk med deres vulgære Rim, heller ikke Fru D.'s Novelle, som vel skriver sig fra en Damepen, men udmærker sig ved en saadan Kluntethed, at vi endnu ikke har truffet nogen, som del er lykkedes at læse den ud, heller ikke Hr.Sødsangers lærde Undersøgelser ; om de romerske Kosakker -, hvis Betydning vi overlader til de Herrer Specialisters Vurdering, medens vi føie os ubehagelig berørt ved de Trykfejl, som tindes paa næsten hver Side, og som berettige os til at dadle Forfatteren paa Grund af Skjødesløshed ved Udgivelsen (vi skal ikke mistænke ham for Mangel paa Kjendskab til Grammatiken, skjønt vi kunde gjøre del) . . .

- Men hvad er det? sagde Peter Mikailovitsch og standsede, »det er jo ikke andet end Kiv ... det er noget Rak, disse Herrer Feuilletonister.

Bliv ved, lille Fader, nu kommer det nok, sagde Nastenka.

Peter Mikailovitsch gik videre: Men hvad er da Grunden til vor Tilfredsstillelse? spørger-Læseren. Vi svare: vi har følt den ved at læse en Novelle af Hr. Kalinovitsch, hvis Navn vi, saa vidt vi mindes, træffe for første Gang i Pressen. Saa meget desto behageligere er det i ham at anerkjende en forstandig, dannet og talentfuld Forfatter. Vi onske hjæneligt, at vi ikke maa blive skuffede i de Forventninger, vi nære til Hr. Kalinovitsch, men at han vil skrive videre og vderligere293 I

udvikle de ædle Tanker, som ved Siden af et højst dramatisk Sujet tindes saa talrigt spredte i dette første, men ingenlunde ubetydelige Værk. 1

Medens disse Linjer blev læst, skiftede Kalinovitsch uophørlig Farve, denne Ros var ham øjensynlig meget behagelig, skjønt han i Begyndelsen anstrængte sig for ikke at vise det.

i Aa, hvor jeg glæder mig, sagde Nastenka og skjulte Øjnene med sine Hænder.

Prægtigt, prægtigt! sagde Peter Mikailovitsch. >Og De klagede over Deres Skæbne, Jakob Vassilytsch! Vil De bare se, hvor den har trøstet Dem og stillet Dem i Række med de første Forfattere.

»Hvem kunde vente det? svarede Kalinovitsch.

»Jeg tænkte det heller ikke, sagde Nastenka.

»Men jeg tænkte det og ventede det, sagde Peter Mikailovitsch. En gammel Literat som jeg maa vel ogsaa forstaa sig paa det. Saa snart jeg bare hørte det, saå jeg, at det var godt.«

At det var godt, saå jeg ogsaa,« sagde Nastenka, men at det strax skulde behage alle .... Jeg tror, at ikke en eneste Literat er begyndt med saa stort et Held.*.

Nej, det har kun faa gjort, svarede Kalinovitsch, der vedblev at gaa frem og tilbage i Værelset og anstrængte sig for at holde de Taarer tilbage, som traadte ham i Øjnene.

Peter Mikailovitsch mærkede det, og idet han med Øjnene gjorde et Tegn hen imod ham, hviskede han til Nastenka:

»Det har ramt hans Hjærte.

Lad mig dog se, hvordan det er trykt, sagde Kalinovitsch, idet han tog Tidsskriftet; han vilde læse, men standsede.

Nej, jeg kan ikke, < sagde han, idet han atter tog sig til Hovedet; hvilken en overvældende Følelse det er at se sit Værk trykt ... Jeg kan ikke læse.«

Gjør ikke noget, Herre, gjør ikke noget; De behøver ikke at skamme Dem, det er Glædestaarer. Men véd De, hvad der falder mig ind? Mon De faar noget for det, eller sker det ikke første Gang?

Jo vist betaler de, svarede Kalinovitsch. Halvtredsindstyve Sølvrubler for Arket er det almindelige Honorar, det véd jeg bestemt .

Halvtreds,' gjentog Peter Mikailovitsch og talte Arkantallet. Saa sagde han til sin Datter: Naa Nastenka, ni og et halvt til halvtreds, hvad bliver det?:

Fire hundrede fem og halvfjers.

Det var ikke saa ilde! Saa har man nok Raad til at drikke sig et Bæger! sagde Peter Mikailovitsch.

Det er sandt, det glemte jeg ganske, sagde Kalinovitsch.

Hvem kan man sende hen efter noget Champagne?

»Nej, vent lidt,« sagde Peter Mikailovitsch. Det var min Spøg. Først vil vi gaa til Gudstjeneste i Klostret. Dér kan De henvende Dem med en Takkebøn til vor Skytshelgen..

»Ja, gjør De det, Jakob Vassilytsch!- udbrod Nastenka. »Jeg har stor Tro til denne Skytshelgen.

Meget gjærne, svarede Kalinovitsch.

Det omtalte Kloster var gammelt og fattigt. Det var paa alle Sider omgivet af en hoj Stenmur med Spor af Skydeskaar og fire Taarne paa Hjørnerne. Den store Jærnport med to Ærkeengle af Blik var næsten altid lukket, og man kom da ind gjennem en lille Dør. To Templer, det ene med et

Klokketaarn, det andet kun bestaaende af en Kirke, som stod i Midten af Klosterpladsen, var ligeledes bygget i en gammel Stil. Op ad Muren var der smaa forfaldne Celler for Brødrene og andre for det tjenende Personale.

Da Peter Mikailovitsch og hans Familie nærmede sig til Klostret, lød endnu en lille, noget sprukken Klokkes melankolske og langsomme Faste-Ringen. Gudstjenesten blev holdt i den varme Kirke, hvad man kunde slutte deraf, at der ved Indgangen sad en gammel blind Munk med en rund Hue og en daarlig, sort, Nankins Livkjole, der holdtes sammen om Livet med en Rem. Den gamle, der var blindfødt, havde allerede i flere Aar gjort Tjeneste som en Slags Klosterportner. I tredive Graders Kulde, i den stærkeste Sommervarme sad han altid i en og den samme uforede Nankins Livkjole, med bare Fødder i daarlige Støvler her ved det lille Bord, paa hvilket der stod et Helgenbilled og et Fad, der var bedækket med et Fløjelstæppe med et Kors paa, og hvori man samlede Gaver til Klostret. Da vore Pilegrime nærmede sig, hørte han det strax og rejste sig.

x-Til den undergjørende Helgen! sagde han med et dybt

Buk.

De bad alle. Peter Mikailovitsch lagde ti Kopeker paa Fadet, Kalinovitsch ligesaa. Kirkens Forhal, i hvilken de nu traadte ind, bestod af en rummelig Korridor, hvis hoje Buer gav Gjenlyd af deres Trin. Som i alle gamle Kirker var denne Korridor mørk; men Væggene vare prydede med Malerier af Æmner fra det gamle Teatamente. Peter Mikailovitsch havde stort Besvær med den massive Jærndør, der endelig knagende aabnede sig. Kirken var stor og syntes at være endnu større i den svage Belysning; der brændte kun nogle smaa Lamper og tynde Voxkjærter foran de forskjellige Helgenbilleder, der som Følge heraf saå ud, som om de traadte ud af deres Skrin, og Indtrykket var desto mere slaaende, som der ikke var Tale om nogen Kunst i dem og de kun mindede om Relikvierne. Der var kun faa bedende Folk til Stede, fire Par gamle Kvinder af den lavere Borgerstand, af hvilke to laa med Ansigtet mod Gulvet; en Bonde i graa Kaftan, der laa paa Knæ foran et Helgenbilled og med Øjnene rettet imod det mumlede en eller anden Bon, mens han af og til rystede paa sit Ivshaarede, forpjuskede Hoved. Et Par Munke stod paa deres sædvanlige Pladser under Koret ved den bageste Væg. Gudstjenesten forrettedes af Forstanderen selv, en hvidhaaret Olding, der i det mindste var firsindstyve Aar gammel, men endnu kraftig og bevægelig og havde straalende, gjennemborende Øjne. I hele Egnen var han bekjendt som en religiøs Arbejder, der var noget barsk i sit Va^en og stræng mod Broderskabet; Gudstjenesten i alle Byens Kirker var

sædvanlig sluttet, naar han først var halv Vejs færdig. Han kom rask frem fra Altret, bad meget længe for den hellige Dør og fremsagde saa den store Fastebøn: Herre, du mit Livs Hersker. Saa bukkede han tre Gange, bad atter endnu længere, udbrod derpaa ligesom i aandelig Henrykkelse: Herre, du mit Livs Hersker , bukkede for fjerde Gang helt ned til Jorden, bukkede kort hen imod de bedende og gik saa hen til Altret. En ung Novice, som stod midt i Kirken, begyndte dernæst ivrigt og tydeligt at læse Formularerne. I Fordybningen i Koret til højre stod der fem syngende Munke. I deres sorte Hætter og vide Talarer, belyst af det dæmrende"Nr. 21.

Skjær, der faldt ned paa dem fra det nævnte Vindue, som var halvt skjult af et Jærngitter, stod de dér i et Slags Tusmørke, og som de sang dér med en harmonisk, blid Bas, kunde de minde om de første Kristne, der hemmelighedsfuldt forrettede deres Bonner i mørke Huler.

Denne dunkle og hemmelighedsfulde Højtidelighed greb de bedende, Peter Mikailovitsch stod forrest af alle, og der var et Skjær af en vis Tilfredshed i hans Ansigt. Pelagia gik hen i en Krog i Koret til venstre, hun holdt ikke meget af, at man saå hende bede. Nastenka tog Plads ved Siden af hende. De faldt paa Knæ og bad inderligt, medens de af og til kastede et Blik paa Kalinovitsch, der tankefuldt stod i Koret til højre.

Efter Bønnernes Slutning traadte Peter Mikailovitsch hen til Forstanderen.

.Ærværdige Fader, vi ville forrette vor Bon til Helgenen.

Godt,« svarede Forstanderen lakonisk. For Resten var dette Svar meget naadigt; til andre nikkede han kun, men han kunde godt lide Peter Mikailovitsch og var endogsaa ofte hans Gjæst.

Bønnen, sagde han til Munken, der stod i Koret, og alle gik ind i del lille Kapel, hvor Helgenens Relikvier opbevaredes. Gudstjenesten begyndte. Da Munkene efter en meget blid Sang pludselig intonerede højt: Dig, Gud, prise vi! Dig, Herre, bekjende vi!« bøjede Nastenka sig ned mod Jorden og udbrød pludselig i en næsten hysterisk Hulken, saa at Pelagia maatte træde hen til hende og hjælpe hende op. Efter Bønnen gik de hen til Korset for at modtage Forstanderens Velsignelse; Peter Mikailovitsch i Spidsen.

Hvorledes har De det? spurgte Forstanderen kort, men venligt.

Jeg lever, hellige Fader, svarede Peter Mikailovitsch; — men vil De ikke give denne unge Mand Deres Velsignelse? Det er vor nyeste russiske Forfatter, tilføjede han og pegede paa Kalinovitsch.

Forstanderen velsignede ham, og efter at han havde sét paa ham med sine gjennemborende Øjne, spurgte han pludselig:

Hvor gammel er Der-

Otte og tyve Aar, < svarede Kalinovitsch, noget forbavset over dette Spørgsmaal.

De ser langt ældre ud, sagde Forstanderen og henvendte sig derpaa til Nastenka. Han saä ogsaa meget bestemt paa denne og spurgte:

i Hvorfor græd De? <

Mit Hjærte var fuldt, ærværdige Fader, < svarede Nastenka.

I Bønnen skal man kun græde over sine frivillige og ufrivillige Synder og Forseelser, sagde Forstanderen, idet han velsignede Nastenka og tog Præstekjolen af.

Nastenka rødmede.

Lev saa vel; gaa nu hjem!

Da de forlod Klostret, var Klokken allerede ni. Kalinovitsch benyttede den Omstændighed, at det var mørkt og glat, til at byde Nastenka sin Arm. De var snart et godt Stykke bag ved Peter Mikailovitsch, der gik i Forvejen

med Pelagia.

Kommandørinde, du véd endnu ingen Ting. Det er en Glædesdag for os i Dag. <

»Hvorfor?«

Vor Jakob Vassilytschs Værk er udkommet, og han faar 500 Sølvrubler for det.

Peter Mikailovitsch lagde med Vilje særligt Eftertryk paa de femhundrede Sølvrubler for at forbavse Pelagia. Men denne sukkede kun og sagde halvhøjt:

Sine Sager besørger han, det véd vi nok; men os lader han i Stikken.:

Peter Mikailovitsch blev tankefuld.

Jeg har haft en Samtale om det med ham. sagde han, tikke direkte, men indirekte. Oprigtig talt, jeg har med Vilje berørt det Thema lige over for ham . . . Min Broder lader mig ikke have Ro . . . Han kan ikke rigtig lide Kalinovitsch, og saa lægger han Mærke til, at de kniber ud sammen, og bliver urolig.

Hvad sagde De saa til ham ?

Vi talte om, hvor vidt det var det bedste for unge Mennesker at gifte sig eller ikke at gifte sig. At gifte sig af Beregning, sagde han, er nederdrægtigt, som fattig Mand at gifte sig med en fattig Pige, er dumt! Fortran«* >

THEATRENE

Kasino Endelig kom dn det store Øjeblik, da »Djævlens Datter« kunde lægges til Hvile og »Erik Ejegods Pilgrimsfærd« præsentere? for det forventningsfulde Kjøbenhavn. Ja, forventningsfuld har man sandelig været. Hvor cr der ikke blevet reklameret for dette Stykke eller rettere sagt for dets Original, »Der Raub der •Sabienerinnen«! Man har i umindelige Tider ikke kunnet tage en Avis i Haanden uden at læse en eller anden spændende Notits 0111 det. Og saa -kulde den udmærkede Komiker fra Nationaltheatret bearbeide det og «ætte det i Scene. l)ct gjorde stor-mende Lykke i Tyskland, og man kjendte Direktor Rasmussens

Energi og vidste, han gjorde alt for at faa det frem i en værdig Skikkelse. Resultatet blev da og^na fortræffeligt. Det vil sige: Publikum sad i en jublende Latter fra Ilcgyndelsen til Enden, og Kritiken folte, ut den kunde pakke sammen og gaa hjem og lægge sig, det kunde nu slet ikke nytte, hvad den sagde om. at det 1 Grumleu var Vanvid, .Evret maatte opgives, man havde ikke andet at gjöre end at le ad disse gale Streger, og det har man jo rigtig godt af en Gang imellem, lir. Olaf Poulsens Lokalisering liestaar væsentligst deri, at del er en nordisk Tragedie 1 Stedet for en klassisk, der bliver Skyld i Korviklingerne. Stykket er saa udansk som vel muligt. lians Oversættelse gjor for o v rigt Indtryk af at være fortræffelig. Udforeisen lader intet tilbage at onske. Hr. Htlungrten er Nr. ét. Hnn smører nok lidt vel tykt paa, men man tilgiver det gjærne, da han i del hele er saa frisk, fornojclig og fuld af gode Idéer. Hr. Xuimann er ogsaa fortræffelig som den stakkels forkuede Rektor, lir. A' Hin: præsterer i «lette Stykke"Nr. 21.

Skjær, der faldt ned paa dem fra det nævnte Vindue, som var halvt skjult af et Jærngitter, stod de dér i et Slags Tusmørke, og som de sang dér med en harmonisk, blid Bas, kunde de minde om de første Kristne, der hemmelighedsfuldt forrettede deres Bonner i mørke Huler.

Denne dunkle og hemmelighedsfulde Højtidelighed greb de bedende, Peter Mikailovitsch stod forrest af alle, og der var et Skjær af en vis Tilfredshed i hans Ansigt. Pelagia gik hen i en Krog i Koret til venstre, hun holdt ikke meget af, at man saå hende bede. Nastenka tog Plads ved Siden af hende. De faldt paa Knæ og bad inderligt, medens de af og til kastede et Blik paa Kalinovitsch, der tankefuldt stod i Koret til højre.

Efter Bønnernes Slutning traadte Peter Mikailovitsch hen til Forstanderen.

.Ærværdige Fader, vi ville forrette vor Bon til Helgenen.

Godt,« svarede Forstanderen lakonisk. For Resten var dette Svar meget naadigt; til andre nikkede han kun, men han kunde godt lide Peter Mikailovitsch og var endogsaa ofte hans Gjæst.

Bønnen, sagde han til Munken, der stod i Koret, og alle gik ind i del lille Kapel, hvor Helgenens Relikvier opbevaredes. Gudstjenesten begyndte. Da Munkene efter en meget blid Sang pludselig intonerede højt: Dig, Gud, prise vi! Dig, Herre, bekjende vi!« bøjede Nastenka sig ned mod Jorden og udbrød pludselig i en næsten hysterisk Hulken, saa at Pelagia maatte træde hen til hende og hjælpe hende op. Efter Bønnen gik de hen til Korset for at modtage Forstanderens Velsignelse; Peter Mikailovitsch i Spidsen.

Hvorledes har De det? spurgte Forstanderen kort, men venligt.

Jeg lever, hellige Fader, svarede Peter Mikailovitsch; — men vil De ikke give denne unge Mand Deres Velsignelse? Det er vor nyeste russiske Forfatter, tilføjede han og pegede paa Kalinovitsch.

Forstanderen velsignede ham, og efter at han havde sét paa ham med sine gjennemborende Øjne, spurgte han pludselig:

Hvor gammel er Der-

Otte og tyve Aar, < svarede Kalinovitsch, noget forbavset over dette Spørgsmaal.

De ser langt ældre ud, sagde Forstanderen og henvendte sig derpaa til Nastenka. Han saä ogsaa meget bestemt paa denne og spurgte:

i Hvorfor græd De? <

Mit Hjærte var fuldt, ærværdige Fader, < svarede Nastenka.

I Bønnen skal man kun græde over sine frivillige og ufrivillige Synder og Forseelser, sagde Forstanderen, idet han velsignede Nastenka og tog Præstekjolen af.

Nastenka rødmede.

Lev saa vel; gaa nu hjem!

Da de forlod Klostret, var Klokken allerede ni. Kalinovitsch benyttede den Omstændighed, at det var mørkt og glat, til at byde Nastenka sin Arm. De var snart et godt Stykke bag ved Peter Mikailovitsch, der gik i Forvejen med Pelagia.

Kommandørinde, du véd endnu ingen Ting. Det er en Glædesdag for os i Dag. <

»Hvorfor?«

Vor Jakob Vassilytschs Værk er udkommet, og han faar 500 Sølvrubler for det.

Peter Mikailovitsch lagde med Vilje særligt Eftertryk paa de femhundrede Sølvrubler for at forbavse Pelagia. Men denne sukkede kun og sagde halvhøjt:

Sine Sager besørger han, det véd vi nok; men os lader han i Stikken.:

Peter Mikailovitsch blev tankefuld.

Jeg har haft en Samtale om det med ham. sagde han, tikke direkte, men indirekte. Oprigtig talt, jeg har med Vilje berørt det Thema lige over for ham . . . Min Broder lader mig ikke have Ro . . . Han kan ikke rigtig lide Kalinovitsch, og saa lægger han Mærke til, at de kniber ud sammen, og bliver urolig.

Hvad sagde De saa til ham ?

Vi talte om, hvor vidt det var det bedste for unge Mennesker at gifte sig eller ikke at gifte sig. At gifte sig af Beregning, sagde han, er nederdrægtigt, som fattig Mand at gifte sig med en fattig Pige, er dumt! Fortran«* >

THEATRENE

Kasino Endelig kom dn det store Øjeblik, da »Djævlens Datter« kunde lægges til Hvile og »Erik Ejegods Pilgrimsfærd« præsentere? for det forventningsfulde Kjøbenhavn. Ja, forventningsfuld har man sandelig været. Hvor cr der ikke blevet reklameret for dette Stykke eller rettere sagt for dets Original, »Der Raub der •Sabienerinnen«! Man har i umindelige Tider ikke kunnet tage en Avis i Haanden uden at læse en eller anden spændende Notits 0111 det. Og saa -kulde den udmærkede Komiker fra Nationaltheatret bearbeide det og «ætte det i Scene. l)ct gjorde stor-mende Lykke i Tyskland, og man kjendte Direktor Rasmussens

Energi og vidste, han gjorde alt for at faa det frem i en værdig Skikkelse. Resultatet blev da og^na fortræffeligt. Det vil sige: Publikum sad i en jublende Latter fra Ilcgyndelsen til Enden, og Kritiken folte, ut den kunde pakke sammen og gaa hjem og lægge sig, det kunde nu slet ikke nytte, hvad den sagde om. at det 1 Grumleu var Vanvid, .Evret maatte opgives, man havde ikke andet at gjöre end at le ad disse gale Streger, og det har man jo rigtig godt af en Gang imellem, lir. Olaf Poulsens Lokalisering liestaar væsentligst deri, at del er en nordisk Tragedie 1 Stedet for en klassisk, der bliver Skyld i Korviklingerne. Stykket er saa udansk som vel muligt. lians Oversættelse gjor for o v rigt Indtryk af at være fortræffelig. Udforeisen lader intet tilbage at onske. Hr. Htlungrten er Nr. ét. Hnn smører nok lidt vel tykt paa, men man tilgiver det gjærne, da han i del hele er saa frisk, fornojclig og fuld af gode Idéer. Hr. Xuimann er ogsaa fortræffelig som den stakkels forkuede Rektor, lir. A' Hin: præsterer i «lette Stykke295 I

det bedste, han endnu har gjort. Blandt Damerne ser man med Glæde Veteranen Fru Betty Smidth, der ypperligt giver den gamle Tjenestepige, og Fru Mutter, der er nydelig og livlig som den unge Kone. Hele Personalet spiller under det rigtige Indtryk, at det gjælder om at slaa Gjækkon los.

Folketheatrets sidste Foretagende er af betydelig sturre Vægt. Medens man i Kasinos ovenomtalte Stykke bevæger sig i lutter Uvirkelighed, gaar man her Virkeligheden ind paa I.ivet saa stærkt som muligt. Det sidste er ubetinget at foretrække. Det nye Stykke kaldes: »Som inan saar. —c og er en Oversættelse afZolas og Busnachs Dramatisering af Romanen > Pot-Bouille <. I denne Eog har Zola skildret Livet i et parisisk Hus, hvis anstændige Vdre dækker over en hel Madding af Usædelighed. Romanen, der er skrevet med Forfatterens sædvanlige hensynslose Energi, og som paa mange Steder blev modtaget med et sandt Ramaskrig, er overordentlig interessant; men*man maatte paa Grund af Æmnet være noget tvivlende lige over for dens Dramatisering. Denne er imidlertid lykkedes over al Forventning, idet man har gjort en enkelt Episode, Familien Josserands huslige Liv, til Skuespillets Kjærne, hvorved Helheden er nogenlunde tilvejebragt. Enkelte Steder mærker man vel noget fragmentarisk, en eller anden Figur kommer dumpende ind lidt ubehændigt, det er dog muligt, at Manglerne kun ere iøjnefaldende for dem, som kjende Romanen. Indledningen er strax ypperlig; den forer én ved nogle kraftige Scener fortrinligt ind i Familien Josserands Liv og præsenterer os Romanens Helt Octave Mouret. I det hele er Familiescenerne i Josserands IIus det bedste og gjöre udmærket Virkning. Noget mattere er Handlingen i Auguste V'abres Butik, Octave Mourets Monolog lidt kjedelig, men Stævnemodet i hans Kammer og Tjenestepigernes Konversation i Gaardvinducriic fortræffelig. Sidste Akt er igjen lidt mattere; men hæves ved det fortrinlige Spil. Ja, Spillet gjor i det hele Indtryk af. at Folketheatrets Skuespillere her har faaet Opgaver, som har interesseret dem særligt, og det ligger naturligvis deri, at det er virkelige Mennesker, de skulle fremstille. Der har alt hævet sig Roster med Protest mod denne fæle Virkelighed; men selv om nu ogsaa de Heste af Personerne her er noget Krapyl, saa er det dog alt fur naivt at raal>c Gevalt; t'or der gives virkelig meget Krapyl i Verden, og derfor maa vi ogsaa have I.ov til at se det. Hvor længe vil man dog blive ved med den Jeremieren over, at de fleste Mennesker ere kjede af kun at se gyldne Lyrer, blaa Soer, Elverpiger og deslige? Nutiden forlanger Virkelighed i Kunsten, og vi faar den ogsaa. Og fordi noget ikke behager Per eller Povl kan det godt hore med til Virkeligheden. Morsomt er det, at mange al' de Folk, som raabe paa Umoralitet o. s. v., har været og er de förste til at sige en sjofel Vittighed, det er stadig den gamle Historie, at man er lo Personer, én for en snævrere Kreds og

en anden for Verden, sidstnævnte overordentlig moralsk og dydig, undertiden human ä la Pastor Manders (man maa nok kjende fæle Ting, men bare ikke sige del). Men tilbage til »Som man saar, —• og dets Udforelse. Den er god for saa godt som alles vedkommende, fortræffelig for enkeltes. Fru J. Hansens Fremstilling af Fru Josserand, om hvilken Person man kan bruge alle nedsættende Tillægsord, er udmærket; denne Megære kan ikke gives bedre. Ved Siden af hende staar Hr. Kotling, der aller lier viser sit store og bojelige Talent. Fru Secher er Berthe, ser nydelig ud og forstaar godt at træffe de vanskelige Siemningsomslag hos dette ode-lagte Væsen. Den anden Datler gives godt af Fru Dieileriehsen. Det er sjældent al se saa godt Komediespil som det, disse fire Personer tilsammen præstere i förste Akt, da Moder og Datter komme hiein fra Ballet. Hr. Reumert har faaet den vanskelige Opgave at spille Slynglen Octave Mouret. Det er en Opgave, der ligger Hr. Reumerts Natur fjærn, men hnn loser den paa en særdeles god Maade; ja, han tiltaler mig mere, end han gjør i sine sædvanlige lyriske Elskerroller. Hr. nellemann har faaet en god Figur ud af den dyriske Onkel Bachclard, og Hellen paa Kokken-trappen, Trublot, ligger, som man kunde tænke sig, udmærket for Hr. Orlamnndt. Hr. Benjamin Petersen ser lidt vel sympathisk og for sund ud som Auguste Vabre; men han spiller ineget godt. Frk. I.ytfia Sørensen er nydelig som Fru Pichon og gjør sit bedste for ut forklare én denne liljehvid-uskvldige gifte Kone: men Figuren

er mislykket her i Skuespillet. Ilun har egentlig slet ingen Ting her at gjöre. Og endelig har vi Fru Rosenbaum, der er ganske udmærket som Pigen Adéle. Man maa særlig sige hende og Fru J. Hansen Tak for den virkelighedskjære Energi, hvormed de tage fat. Udstyrelsen var særdeles smuk. Denne Forestilling er en Triumf for Folketheatret.

Oversættelsen er. saa vidt man kan dømme af én Forestilling, fortræffelig. J. M.

MUSIK

- —

Ved sin 2den ordinære Koncert fejrede Cu'eiliajoreningen Handels Iubelfest. Den indlededes med en kjøn Kantate af Fr. Rung til Text af Thor I.ange, som havde en fortræffelig Afslutning i Handels Halleluja af Messias . Herefter fulgte det herlige Oratorium »Judas Maccabäus« med sin Blanding af mild Klage og lys Seiersjubel, et af den store Mesters mest fuldendte Værker. Udførelsen gjør Foreningen og dens energiske Dirigent stor .Ere. Korene blev sunget tned Kraft og Præcision. Ogsaa Solisterne var gjennemgaaende heldige. Særligt gjælder dette om Fru Kelter og Herrerne Bielefeld! øg Simonsen. Frøken Fanny Christensen blev ikke vurderet efter Fortieneste, liun sang sit Parti ined kunstnerisk Smag og Dygtighed; der var især en Solo i sidste Del, som hun foredrog smukt og inderligt; men da den horte td den roligere Art, mente Publikum ikke at burde klappe. Hr. Br. Brun tog en Del ufortjent Bifald. Naar han synger roligt og jævnt, kan hans Stemme lyde smukt, i Højden og til Kolorаturer er han svag. Hans Koloraturer var som oftest som en Falden ned ad Trap]>er. Ilan burde snart kjende sin Hegrænsning.

2den Kapelsoirie. Det er altid en Nydelse at oven ære det kgl. Kapcis Soiréer, og Koncerten i Lørdags afveg da heller ikke fra de foregaaende. Den aabnedes med Beethovens skjønne Stryge-kvintet (Op. 29), som lik en aldeles fortræffelig Udforelse af d'Hr. I filmer, som Primarius, Axel Hade. Hohn, Chr. Petersen og Rober! Hansen. Frk. Diderichsen sang 4 Sange af Halfdan Kjerulff, af hvilke især »Alt lægger for din Fod jeg ncd< lykkedes hende udmærket. Aftenens Nyhed var en Sonate for I'iano og Violin af Robert Hansen, udfort af Frk. Agnes Hansen og Hr. /filmer. De to første Stykker var vistnok baade de originaleste og talentfuldeste. Den fik en i hver Henseende fortræffelig Udførelse. Til Slut hørte-man den gode, gamle Septet i D-moll af Hummel. Den fik af Frk. Hansen og d'Hr. Kapclmucici en saa fortræffelig Behandling, al man fra Ende til anden nod den i fuldeste Maal. hvilken Nydelse blev paaskjonnet af Tilhørerne ved en Fremkaldelse.

Breve, Reger, Bidrag og øvrige Forsendelser bedes sendte til „Hjemme og Udc"s Forlag. Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade 2.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Rolig, Amaliegade 14, j. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 2 og 3 Studiestnede j6, 3. Sal.

Indhuld: Brlfagor. Novelle »(Rit 'ü Mnccblavelli. Af S Schandorph. Vtlh. Kyhn: Om Tegneundervisning. Anmeldt af limit Hamuvtr. - Moder og Datter. Et Kfteraanbillede af II' GrSparomitseJi. Fra Ruuisk ved Thor I.nugr. Tusend Sjjele. Ruman af AUxit Piumtki. Fortsal — Theater. Af J M. — Musik. — Bekjendtgjørelser.295 I

det bedste, han endnu har gjort. Blandt Damerne ser man med Glæde Veteranen Fru Betty Smidth, der ypperligt giver den gamle Tjenestepige, og Fru Mutter, der er nydelig og livlig som den unge Kone. Hele Personalet spiller under det rigtige Indtryk, at det gjælder om at slaa Gjækkon los.

Folketheatrets sidste Foretagende er af betydelig sturre Vægt. Medens man i Kasinos ovenomtalte Stykke bevæger sig i lutter Uvirkelighed, gaar man her Virkeligheden ind paa I.ivet saa stærkt som muligt. Det sidste er ubetinget at foretrække. Det nye Stykke kaldes: »Som inan saar. —c og er en Oversættelse afZolas og Busnachs Dramatisering af Romanen > Pot-Bouille <. I denne Eog har Zola skildret Livet i et parisisk Hus, hvis anstændige Vdre dækker over en hel Madding af Usædelighed. Romanen, der er skrevet med Forfatterens sædvanlige hensynslose Energi, og som paa mange Steder blev modtaget med et sandt Ramaskrig, er overordentlig interessant; men*man maatte paa Grund af Æmnet være noget tvivlende lige over for dens Dramatisering. Denne er imidlertid lykkedes over al Forventning, idet man har gjort en enkelt Episode, Familien Josserands huslige Liv, til Skuespillets Kjærne, hvorved Helheden er nogenlunde tilvejebragt. Enkelte Steder mærker man vel noget fragmentarisk, en eller anden Figur kommer dumpende ind lidt ubehændigt, det er dog muligt, at Manglerne kun ere iøjnefaldende for dem, som kjende Romanen. Indledningen er strax ypperlig; den forer én ved nogle kraftige Scener fortrinligt ind i Familien Josserands Liv og præsenterer os Romanens Helt Octave Mouret. I det hele er Familiescenerne i Josserands IIus det bedste og gjöre udmærket Virkning. Noget mattere er Handlingen i Auguste V'abres Butik, Octave Mourets Monolog lidt kjedelig, men Stævnemodet i hans Kammer og Tjenestepigernes Konversation i Gaardvinducriic fortræffelig. Sidste Akt er igjen lidt mattere; men hæves ved det fortrinlige Spil. Ja, Spillet gjor i det hele Indtryk af. at Folketheatrets Skuespillere her har faaet Opgaver, som har interesseret dem særligt, og det ligger naturligvis deri, at det er virkelige Mennesker, de skulle fremstille. Der har alt hævet sig Roster med Protest mod denne fæle Virkelighed; men selv om nu ogsaa de Heste af Personerne her er noget Krapyl, saa er det dog alt fur naivt at raal>c Gevalt; t'or der gives virkelig meget Krapyl i Verden, og derfor maa vi ogsaa have I.ov til at se det. Hvor længe vil man dog blive ved med den Jeremieren over, at de fleste Mennesker ere kjede af kun at se gyldne Lyrer, blaa Soer, Elverpiger og deslige? Nutiden forlanger Virkelighed i Kunsten, og vi faar den ogsaa. Og fordi noget ikke behager Per eller Povl kan det godt hore med til Virkeligheden. Morsomt er det, at mange al' de Folk, som raabe paa Umoralitet o. s. v., har været og er de förste til at sige en sjofel Vittighed, det er stadig den gamle Historie, at man er lo Personer, én for en snævrere Kreds og en anden for Verden, sidstnævnte overordentlig moralsk og dydig, undertiden human ä la Pastor Manders (man maa nok kjende fæle Ting, men bare ikke sige del). Men tilbage til »Som man saar, —• og dets Udforelse. Den er god for saa godt som alles vedkommende, fortræffelig for enkeltes. Fru J. Hansens Fremstilling af Fru Josserand, om hvilken Person man kan bruge alle nedsættende Tillægsord, er udmærket; denne Megære kan ikke gives bedre. Ved Siden af hende staar Hr. Kotling, der aller lier viser sit store og bojelige Talent. Fru Secher er Berthe, ser nydelig ud og forstaar godt at træffe de vanskelige Siemningsomslag hos dette ode-lagte Væsen. Den anden Datler gives godt af Fru Dieileriehsen. Det er sjældent al se saa godt Komediespil som det, disse fire Personer tilsammen præstere i förste Akt, da Moder og Datter komme hiein fra Ballet. Hr. Reumert har faaet den vanskelige Opgave at spille Slynglen Octave Mouret. Det er en Opgave, der ligger Hr. Reumerts Natur fjærn, men hnn loser den paa en særdeles god Maade; ja, han tiltaler mig mere, end han gjør i sine sædvanlige lyriske Elskerroller. Hr. nellemann har faaet en god Figur ud af den dyriske Onkel Bachclard, og Hellen paa Kokken-

trappen, Trublot, ligger, som man kunde tænke sig, udmærket for Hr. Orlamnndt. Hr. Benjamin Petersen ser lidt vel sympathisk og for sund ud som Auguste Vabre; men han spiller ineget godt. Frk. I.ytfia Sørensen er nydelig som Fru Pichon og gjør sit bedste for ut forklare én denne liljehvid-uskvldige gifte Kone: men Figuren

er mislykket her i Skuespillet. Ilun har egentlig slet ingen Ting her at gjöre. Og endelig har vi Fru Rosenbaum, der er ganske udmærket som Pigen Adéle. Man maa særlig sige hende og Fru J. Hansen Tak for den virkelighedskjære Energi, hvormed de tage fat. Udstyrelsen var særdeles smuk. Denne Forestilling er en Triumf for Folketheatret.

Oversættelsen er. saa vidt man kan dømme af én Forestilling, fortræffelig. J. M.

MUSIK

- —

Ved sin 2den ordinære Koncert fejrede Cu'eiliajoreningen Handels Iubelfest. Den indlededes med en kjøn Kantate af Fr. Rung til Text af Thor I.ange, som havde en fortræffelig Afslutning i Handels Halleluja af Messias . Herefter fulgte det herlige Oratorium »Judas Maccabäus« med sin Blanding af mild Klage og lys Seiersjubel, et af den store Mesters mest fuldendte Værker. Udførelsen gjør Foreningen og dens energiske Dirigent stor .Ere. Korene blev sunget tned Kraft og Præcision. Ogsaa Solisterne var gjennemgaaende heldige. Særligt gjælder dette om Fru Kelter og Herrerne Bielefeld! øg Simonsen. Frøken Fanny Christensen blev ikke vurderet efter Fortieneste, liun sang sit Parti ined kunstnerisk Smag og Dygtighed; der var især en Solo i sidste Del, som hun foredrog smukt og inderligt; men da den horte td den roligere Art, mente Publikum ikke at burde klappe. Hr. Br. Brun tog en Del ufortjent Bifald. Naar han synger roligt og jævnt, kan hans Stemme lyde smukt, i Højden og til Koloraturer er han svag. Hans Koloraturer var som oftest som en Falden ned ad Trap]>er. Ilan burde snart kjende sin Hegrænsning.

2den Kapelsoirie. Det er altid en Nydelse at oven ære det kgl. Kapcis Soiréer, og Koncerten i Lørdags afveg da heller ikke fra de foregaaende. Den aabnedes med Beethovens skjønne Stryge-kvintet (Op. 29), som lik en aldeles fortræffelig Udforelse af d'Hr. I filmer, som Primarius, Axel Hade. Hohn, Chr. Petersen og Rober! Hansen. Frk. Diderichsen sang 4 Sange af Halfdan Kjerulff, af hvilke især »Alt lægger for din Fod jeg ncd< lykkedes hende udmærket. Aftenens Nyhed var en Sonate for I'iano og Violin af Robert Hansen, udfort af Frk. Agnes Hansen og Hr. /filmer. De to første Stykker var vistnok baade de originaleste og talentfuldeste. Den fik en i hver Henseende fortræffelig Udførelse. Til Slut hørte-man den gode, gamle Septet i D-moll af Hummel. Den fik af Frk. Hansen og d'Hr. Kapclmucici en saa fortræffelig Behandling, al man fra Ende til anden nod den i fuldeste Maal. hvilken Nydelse blev paaskjonnet af Tilhørerne ved en Fremkaldelse.

Breve, Reger, Bidrag og øvrige Forsendelser bedes sendte til „Hjemme og Udc"s Forlag. Brødrene Salmonsens Boghandel, Holbergsgade 2.

Eftertryk af •Hjemme og C'dc-s Artikter forbydes.

Otto Borchsenius træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 3 og 4 i sin Rolig, Amaliegade 14, j. Sal.

Johannes Magnussen træffes i Reglen hver Søgnedag mellem 2 og 3 Studiestnede j6, 3. Sal.

BRØDRENE SALMONSENs FORLAG.

Auerbach, Berthold, Landolin. Roman. 1878. 298 S.

2 Kr. 50 Øre.

Aaroe, B. C. M,, Et Indlæg i Forsvarssagen. Med to Tegninger. 1SS1. 23 S......50 Øre.

— se: Gjensvar.

Aimard, G., Steppens Fyrste. En Fortælling fra Indianerkampene mod de hvide. 1884. 301 S. (Bog for Ungdommen) 3 Kr., indb. 4 Kr. 25 Øre.

Indhold: Jægernes Lejr. — Et opdaget Spor. — Nybyggerne. — Den graa Björn. — En sælsom Gjæst. — Lejren forsvares. — Indianerhøvdingen. — De banlyste. — De hvides Undergang. — Det store Raad. — Amerikansk Gjæstfrihed. — Præriens Ulvinde. — Indianerlandsbyen. — Indtoget. — Hvide BotTel. — Spionen. — Fort Mackenzie. — En Moders Lidelser. — Jagten. — Indiansk Diplomati. — Ivon. — Sortfoddernes Lejr. — Før Angrebet. — Rode Ulv. — Angrebet. — Slutning.

Audn c, Richard, se: Blandt de Vilde.

Beisscl, Ch., Alfabetisk dansk-tysk Tolk eller Haandbog til tysk Omgangssprog, Hjælpemiddel ved Selvstudium og paa Rejser. Med Grundtræk af den tyske Grammatik for Danske og Nordmænd. 1879. 171 S.......indb. 2 Kr. 50 Øre.

— Det ty=ke Sprogs Retskrivning. Efter de for de tyske Skoler ministerielt befalede Regler. 1881. 31 S............... 50 Øre.

— Praktisk Haandbog for Handelskorrespondenter, Industridrivende og andre Forretningsmænd. Alfabetisk ordnet Brevmateriale paa dansk-tysk-engelskfransk. 1882. 357 S. 5 Kr. 75. indb. 6 Kr. 50 Øre.

— Systematisk tysk Grammatik, udarbejdet med Hensyn til det danske. Andet omarbejdede Oplag. 1884. 167 S.......indb. 2 Kr. 50 Øre.

— Tysk Elementar-Grammatik. Andet omarbejdede Oplag af De tyske Ordformer og deres Brug . (Under Pressen).

— — se: Wechselgesetzt.

Bendix, Frits, Efter Proven. Lystspil i én Akt. 1884. 60 Sider...........1 Kr.

Beretning om Handelsmodet i Kjøbenhavn den 9de til 11te Septbr. 1884. Udgivet af Forretningsudvalget. Med Bilag. 1SS4. 134 -f- 40 S.

i Kr. 50 Øre.

Blandt de Vilde. Virkelighedsbilleder fra mange Lande. Efter Richard Audree's Robisonaden, ved X.Juel-Hansen. Med S Billeder. 1881. 238 S.

Kartoneret 3 Kr. 50 Øre, eleg. indb. 5 Kr.

Denne smukt udstyrede Bog, skriver 'Morgenbladet, vil sikkert være en velkommen Bog for Ungdommen, da den baade er lærerig og underholdende. Flere al" Fortællingerne fængsle saavel ved de fortrinlige Naturbeskrivelser, som ved det historiske Emne, de behandle, saaledes navnlig den oin Hans Egede.«

Bogfortegnelse, dansk, for 1877. Redigeret af J. Salmonsen. 1878. 56 + XV S.. . . 1 Kr.

Bogverden, den nordiske. Ugeblad for den nordiske Boghandel og de med den beslægtede Forretnings-grene. Udgivet af Brodr. Salmonsen. 1877. 52 Xr.

4 Kr. (Udsolgt).

Bunyans Værker: Bunyans I.evnet. — En Pilgrimsvandring og den hellige Krig. Andet Oplag. Med talrige Illustrationer. (Chicago) 1881. 669 S.

12 Kr., indb. 16 Kr.

Carlsen, Marie. Replik fra en yngre i Anledning af Fru Elfride Fibigers Skrift: Ogsaa et lille Ord on) Kvinden«. 18S0. 16 S......35 Øre.

Cooper, J. Fenniinore. Lodsen. En Fortælling fra Søen. (Efter Originalens sidste Udgave). 1S82. 325 S.. . .2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 50 Øre.

Damm, J. F. Utkc. Statsretlige Betragtninger. 1884. 80 S. . ... 75 Øre.

Darwin, Charles. Rejse om Jorden. Populære Skildringer. Efter den engelske Originals nyeste, af Forfatteren gjennemsete Udgave. Paa Dansk ved Emil Chr. Hansen og Alfred Jørgensen. Med Illustrationer i Tontryk, et Kort i Farvetryk samt Forfatterens Portræt og Biografi. 1876. 570 S.

10 Kr., i komponeret Bind 14 Kr.

I Anledning af Darwins Død skriver »Times«: »Det er ikke for meget at sige, at Darwin paa denne Kejse har gjort mere for Naturvidenskaben i dens forskjellige Afdelinger, end nogensomhelst anden Expedition har gjort siden; iler er ikke en Side, som ikke kan læses med Interesse af enhver dannet Mand, og der findes mange Sider, som endog ville fængsle dem, der kun have Sans for ævcntyrlige Fortællinger.«

Dolmetscher. deutsch-dänischer, ein Hilfsmittel fur Reisende in Danemark tind Norwegen. 1877. 74 S.

i Kr.

Dostojevskij, F. M. Raskolnikov. Roman i 3 Bind. Paa Dansk ved Erna Juel-Hansen (Arne Vendt). 1884. 821 S........7 Kr., indb. 9 Kr.

Dr. Georg Brandes skriver bl. a. følgende: »Först naar man tiere Gange hnr gjenncmlæsi denne Bog, Linie lor Linje, foler man helt, hvor rig og dybsindig den er. Den udkom 1S67 og giver et Bidrag til det datidige og derigjennem til det nuværende Ruslands l'sykologie, som sikkert ikke overtræffes af noget andet Værk. 1 Ivail den skildrer, er kun tilsyneladende noget specielt, i Virkeligheden opruller den et stort Samfundsbillede.« . . . »Som »Raskolnikov er, maa Bogen betragtes som et Kildeskrift af højeste Rang til Forstaaelsen af det moderne Ruslands Tilblivelseshistorie.«

Ettel. I Mørkningen. Proverbe i en Akt. 1884. 27 S.

50 Øre.

Engelske Ord. Se: Samling.

Fa/kenskjold, 0. Se: Kort over Danmark.

— Se: Kort over Frederiksborg.

IFotixtts)

forlæggere: BRDR. SALMONSEN.

bogtrykker:

f. e. bording.

redaktører:

otto borchsenius og johannes magnussen. Nogle

Londoner Typer.

Prædikanter, Folketalere og Samfundsreformatorer.

Af A. Ch. Edgren, f. Leffler.

I)er lindes næppe nogen egentlig fremragende Prædikant i London. Englænderne indrømme det selv.

Kirkegangen er ogsaa i Almindelighed mere en Konvenienssag end Udtryk for en Trang til Oplysning og Opbyggelse. Det faar man et bestemt Indtryk af, naar man overværer en engelsk Gudstjeneste. Man har nærmet sig Katholicismen saa stærkt som mulig: samme mekaniske Opramsning af Bønner, Buk til højre, Knæfald til venstre, saa rejser man sig op, saa sætter man sig ned, en yderst ensformig Sang, hvide Kordrenge, en Mængde Præster o. s. v. Man savner kun Svingningen af Røgelsekarrene samt de Afgudsbilleder paa blomstersmykte Altere, som man altid træller i de katholske Kirker. Prædikenen lægges der ikke synderlig Mærke til. Man gaar i den Kirke, til hvis Menighed man hører, ligegyldig hvem der prædiker.

Jeg vilde gjærne hore den ogsaa hos os bekjendte og berømte Farrar, men havde ondt ved at faa at vide, naar han prædikede. Naturligvis kan ingen Avis levere en fuldstændig Liste over alle Søndags-prædikanterne, det vilde, antager jeg, være det samme, som om et af vore Blade skulde indeholde Fortegnelser over alle Prædikanter i hele Sverig. Lige saa lidt som man i Stockholm tænker paa at kjore til Södcrtelje eller Upsala for dér at overvære Gudstjenesten paa to Timer, lige saa lidt vilde det i Almindelighed falde en Londoner ind at rejse til en

Kirke i East-End, hvis lian boede i West-End eller omvendt. At jeg som rejsende med Interesse for alle aandelige Strømninger tog hen at overvære Gudstjenesten baade i Södertelje og Upsala, baade i Ost og Vest, Nord og Syd, forstaar sig selv.

Ved Frokostbordet erfarede jeg cn Søndag Morgen som et Rygte, at Farrar skulde prædike i det stemningsfulde, ærværdige, gamle Westminster Abbedi, og jeg skyndte mig at tage min Kappe paa, som det horer sig til ved Kirkegang, om man ellers vil anses for »respectable , og ilede af Sted ned til l nderverdenen for at komme med det sidste Morgentog. Under Gudstjenesten hører, som bekjendt, al Færsel op.

Udenfor den gamle Domkirkes gothiske Døre stod en stor Mængde fornemme Damer med Kapper paa samt en og anden Herre med høj sort Hat, alle med hængende Mundvige og nedslagne Øjne, som den højtidelige Anledning krævede. Jeg vendte mig til den nærmest staaende Dame og spurgte, om det var Canon Farrar, der skulde prædike den Dag. Hun saa ikke op, men svarede blot med cn umærkelig Bevægelse af de sammenknebne Læber: dont krnnv. Jeg vendte mig til en anden, en tredje, cn fjerde — samme Svar i samme yderst ligegyldige Tone. Det var klart, at ingen af dem var faldet paa den simple Tanke at skaffe sig Underretning om, hvem det var, der skulde prædike. Og dog nævnes Farrar altid

som en af de mest fremragende af de londonske Prædikanter. Men man gik ikke i Kirke for at hore noget, blot ganske i Almindelighed for at gaa i Kirke.

Imidlertid var Skæbnen mig gunstig — det var Canon Farrar, der prædikede. Et fint, intelligent Udseende, en noget tor, men interessant Undersøgelse af Kunstens Eorhold til Kristendommen. Han misbilligede den i vor Tid saa stærkt fremtrædende Tilbøjelighed til fortrinsvis at fremstille Kristus som den lidende, at dvæle ved Saarene, Korsfæstelsen og Døden i Stedet for at fremhæve Forherligelsen. De förste Kristne fremstillede aldrig Kristus som den lidende, men altid som den sejrende. Først i det femte Aarhundrede begyndte Korsene at vise sig; men de var da endnu ganske smaa og saa rigelig prydede med Perler og .Edelstene, at Lidelsessymbolet blev til et Glædestegn. Først i det ellevte Aarhundrede forekommer der et Korsfæstelses Maleri.

Taleren gik deq)aa over til en Skildring af Kubens' Kunst, der fremstillede Kristus uden længere at være inspireret af Kristus. Og medens han med stor Veltalenhed tegnede de karakteristiske Træk af denne Kunst, stod levende for mit indre Øje det vældige Rubenske Korsfæstelses Pillede, som jeg kort Tid i Forvejen med ængstelig Beklemthed havde set i Antwerpen. Hans uhyggelig realistiske Fremstilling af Enkelthederne ved denne Dodsmaade, de i fortvivlet Kamp spændte Muskler, de svulmende blaa Aarer, af hvilke liist og her Blodet pibler frem, de fortrukne Stillinger, der vise, hvorledes Offeret har vredet sig i sine forgjæves Forsøg paa at frigjøre sig, vækker til visse alt andet end kristelige Betragtninger. Og jeg kunde ikke andet end give Farrar fuldstændig Ret i hans energiske Protest mod denne Dvælen ved Korset, som i mange Aarhundreder har været en sygelig Retning indenfor Kristenheden, og som saa ofte baade i Altertavler og Prædikener bydes den, der søger Andagt.

En af Englands berømteste Prædikanter, den store Baptistpræst Spurgcon, en af de faa, der til sit Tempel, det saakaldte Tabernakel, lokker Tusender af Mennesker fra forskjellige Egne af London, er just en af disse usunde Korsdyrkere. Han formelig svælger i Blodet, Saarene, Angstens Sved; han anvender alle Midler til at ryste sine Tilhøreres Følelser og er selv, naar han taler, saa rystet, at han næsten befinder sig i cn ekstatisk Tilstand. Han er cn stor, prægtig Kæmpeskikkelse med en vældig Rost, og naar han staar paa Prædikestolens Forhøjning i det rummelige Tabernakel med begge Hænder rakte i Vejret, minder han om en Profet, der nedkalder Torden og Lyn fra Himlen for at knuse de vantro. Men strax efter synke Armene, Blikket sænkes og soger rundt i Forsamlingen, Stemmen bliver blod og inderlig, han straffer ikke længer, han beder og tigger: Kom, kom til Jesus, der venter eder med udstrakte Arm.« — Der er umærkelig en vis Magt i hans Personlighed, den faste, inderlige

Overbevisningens Magt, og dog er der noget usundt i hans Lære, aldrig en Mindelse om Livets Pligter, blot en Formaning til at søge at hensætte sig selv i en ekstatisk Tilstand, tilbringe hele Timer ensom i sit Kammer med B011 og med at vente paa Naadens Budskab.

Fra Westminster Abbedi til Spurgeons Tabernakel er et Trin nedad paa Samfundsstigen, fra Aristokratiet til det velhavende Bourgeoisi; vil man gjøre et Skridt yderligere nedad, kommer man til Smaaborgerne, der strømme til for at hore Moody og Saa key.

I Løbet af flere Uger, ja Maaneder, havde man set bekjendtgjort paa store Plakater ved Jærnbane-stationen og paa andre iøjnefaldende Steder, at disse to Mænd var paa Rejsen til Englands Hovedstad. Man blev nødt til at skaffe sig Adgangskort længe i Forvejen, og dér, hvor disse uddeltes, kunde man ogsaa faa til Kjøbs et F'otografi, der forestillede to plumpe Søulke, der stod i Forstavnen af et Skib og viftede med deres Lommetørklæde. Det var Moody og Sankey, der havde indskibet sig fra Amerika til England og sendt deres Fotografier i Forvejen for at bebude deres Ankomst. Findelig indfandt de sig selv, og jeg tog af Sted en Eftermiddag for at hore dem. Da jeg var naaet til den betegnede Station, saa jeg mig om, uvis i hvilken Retning jeg skulde gaa for at komme til Bedesalen. Men dette Spørgsmaal var snart afgjort. Heie Vejen fra Stationen til Bedehuset var betegnet med levende Plakatbærere, Mænd, Kvinder, Drenge, der dels bar Bekjendtgjørelser med I lenvisninger, dels solgte Salmeboger og Fotografier. Vejen førte til en aaben Eng, — man træffer endnu hist og her i London slige store ubebyggede Tomter — og paa denne var der rejst en umaadelig Bygning, der lignede en Lade og kun bestod af tynde Bræddevægge med Sand og Spaaner til Gulv, og som var forsynet med en stor Mængde Bænke af uhøvlede Brædder. Salen havde en saa urimelig Størrelse, at man syntes, man var ude paa et stort Torv, og Talerens Røst kunde sikkert ikke høres af mere end Halvdelen af Publikum. Mange blev trætte af at sidde der og intet kunne høre. vilde derfor gaa deres Vej, men dette var forbudt. Dorene aabnedes ikke paa nogen Betingelse, førend hele Gudstjenesten var til Ende, ikke en Gang for en Dame, der fik ondt og var nær ved at besvime.

Det forundrede mig at træffe saa lidt virkelig Inderlighed hos Moody. I denne Henseende syntes han mig at staa langt tilbage for Spurgeon. Hans Foredrag gik mest ud paa at fortælle en Mængde Anekdoter, som Publikum lo ad, Omvendelseshistorier, der alle gik ud paa et pludseligt og vidunderligt Omslag i Gjenstandens hele Sjælsretning, og som krydredes af et temmelig grovkornet Humor. Et I'ar af Sankey s Salmer var stemningsfulde.

Et Trin længere ned ad Samfundsstigen, saa er vi ved »Frelsens Hær . De Pavker og Trompeter, Bækkener og

i deres rode Uniformer har lokket Folk til at folge sig til Bedesalen, har holdt inde. Flere tusende blege, trætte, anstrængte Ansigter er vendte mod Forhøjningen, hvor en ældre Kvinde med en sort Hue paa Hovedet staar og taler. Det er Generalens Hustru, Mrs. Booth. Her findes den Inderlighed, .som jeg har savnet baade hos Hojkirkens Præster og Smaa-borgernes Foredragsholdere. Hun er til en Begyndelse oprørt og urolig. Jeg kommer fra mit Barns Sygeleje. Jeg har vaaget der i Sorg og Angst hele Natten. Da saa Morgenen kom, og jeg skulde gaa her hen, følte jeg mine Kræfter svigte. Jeg bad: Herre, lad mig være fri i Dag. Jeg holder det ikke ud, jeg er saa træt og hjærtesyg. Jeg vil ikke kunne tale i Dag, Ordene svigte mig. Men da sagde Herren: Du lidet troende. Just, fordi du er træt og hjærtesyg, skal du tale til de trætte og hjærtesyge. Tror du ikke, der findes andre Mødre end dig, der har grædt i Nat ved deres kjæres Sygelejer. Du behøver ikke at være vis og stor og veltalende, fortæl kun ganske ligefrem om din egen Strid og den Trøst, du har fundet, saa vil du altid derigjennem give andre Trost. Og nu fortalte hun i enfoldige hverdagsagtige, men ingenlunde derfor simple, Udtryk om alle de forskjellige Sindsbevægelser, hun havde gjennemgaaet den Nat. Og man levede med hende, følte hendes Uro, da hun pludselig, efter at have ligget en Stund i Bøn, troede at mærke Barnets Aandedræt standse, glædede sig med hende, da det atter aabnede sine Øjne. Man folte, at alt hvad hun omtalte, var gjennemlevet og gjennemkæmpet, og man blev næsten rort over den jublende Fryd, hvor med hun deqiaa skildrede den Trøst, hun havde fundet i Bønnen, den dejlige Forvisning, som med den indbrydende Morgen havde spredt Nattens Morke og Vaande og sagt hende, at hendes Barn var i Guds Haand, og at hvad han end vilde gjøre ved det, saa var det godt. Og Tilhørernes Ansigter, der i Begyndelsen havde været saa sørgmodige og overanstrængte, begyndte at opklares under hendes sværmerske Skildring af Troens og Naadens Mysterier. En ejendommelig Fanatisme stod at læse i mange af disse Fysiognomier, et underligt, spændt, udtryksløst, stirrende Blik, et lille sødligt, stereotypt Smil om Læberne.

Men vi komme endnu længere ned, ned til den Samfundsklasse, der aldrig sætter sine Bén i et Bedehus af nogen somheist Art, til dem, der hele Dagen drive omkring paa Gaderne uden Beskæftigelse, klædte i Pjalter, men ofte med Silke og Flojel over. For at tildrage sig deres Opmærksomhed kommer ofte en eller anden ung Mand og stiller et Stueorgel op paa selve Fortorvet. Han sætter sig ned og begynder at spille. Lediggængerne, Dagdriverne og navnlig Børneflokkene fra Rendestenene standse og lytte, og naar en tilstrækkelig stor Skare er bleven samlet, rejser den unge Mand sig op og begynder at tale, advare, straffe, bede, lokke. Børnene lytte med gabende Mund, nogle halvvoxne Drenge puffe hverandre i Siden og grine; et drukkent Fruentimmer

græder og snøfter salvelsesfuldt og vender Øjnene mod Himlen og tørrer sin rindende Næse med Armen. Tilhørerne komme og gaa; to Piger paa en 14, 15 Aar i lange Silkekaaber, med vejende Fjer, men med pjaltede Kjoler og nedtraadte Sko begynde at slaas og tiltale hinanden med grove Skjældsord. Men under alt dette vedbliver den unge Mand at tale alvorligt, bevæget, sædvanlig med opad vendte Blikke, uberørt af de urene Omgivelser og fast i sin Tro paa at kunne omvende dette umoralske, liderlige, tyvagtige Udskud til Kristendommen og gjøre dem til rene Engle.

En Menighed af denne Slags plejede sædvanlig at samles udenfor The Hall of Science, Bradlaughs Forsamlingssal, ogsaa kaldet Fritænkernes Platform , paa de Aftener, da der her blev holdt Forsamlinger, rimeligvis for at danne en Modvægt til den bespottelige Lære, der prædikedes derinde. Nogen egentlig Konkurrence kunde der dog næppe være Tale om, eftersom Befolkningen fra Gaden ikke kunde tænke paa at træde ind i Forelæsnings Salen, hvortil Adgangen kostede 6 Pence, lige saa lidt som nogen af de forholdsvis dannede, Kundskab søgende Arbejdere, der besøgte Salen, vilde falde paa at lytte til de lose Følelsesudbrud fra Gadens Apostle. Hver af dem gik sin Vej, og disse Veje krydsedes aldrig i indre Forstand, uagtet Fritænkerne hver Søndag Aften var nødte til at trænge sig frem gjennem den Flok af Dagdrivere, der, mens de skraalende

sang Sankeys Salmer, kastede Plakater med > C om c to Jesus« i Ansigtet paa dem.

Vi gaar ind i > The Hall of Science«. Fra spæde Bornelæber lyder der hist og her i Salen Raabene: » What is the use of prajer.-* by Annie Besa ut') — Has man a soul.2 »Is there a God.- by Charles Bradlaugh o. s. v. **) Det er Smaaskrifter, der paa denne Vis udbredes blandt Almenheden.

Bradlaugh og Mrs. Besant er to store Navne blandt de engelske Arbejdere. De er begge kjendte selv udenfor England; Bradlaugh vel mest gjennem sin ejendommelige Strid med Parlamentet, Mrs. Besant gjennem sine folkelige Skrifter. Begges Virksomhed falder for øvrigt saa nær sammen baade paa Grund af deres personlige Samarbejde og deres Fællesskab i Anskuelser, at man næsten ikke kan tale om den ene uden at nævne den anden. Begges indflydelsesrige Stilling og typiske Personlighed kan vel gjøre dem fortjente til en nærmere Karakteristik, som jeg her vil søge at give paa Grundlag dels af de Foredrag, jeg har hørt dem holde, dels af de af dem udgivne Skrifter samt af mit personlige Indtryk af dem.

Der gaar en Mumlen gjennem Forsamlingen, derpaa høres der livlige Bifaldsklap. To Mænd gaa frem gjennem Salen op paa Forhøjningen »the platform*t, som man kalder den. Den ene træder frem og underretter Forsamlingen om. at Mr. Bradlaugh

•) Hvortil njtter Bønnen: af A. B.

*•) Ilar Mennesket en Sjæl? Er der en Gud til? al C. B.har i Sinde at tale om det eller det Æmne. Titlerne paa hans Foredrag kan undertiden være besynderlige nok, saasom: *Jesus, Shelley and Malthus — Labors Prayer* o. s. v. Mr. Bradlaughs Navn hilses, strax idet det nævnes, med langvarige Bifaldsklap. Efter at Taleren har ytret endnu nogle Ord, Oplysninger om de følgende Ugers Foredrag, en Opfordring til Forsamlingen til at forholde sig rolig under selve Foredraget og gjemme sine mulige Indvendinger, til Mr. Bradlaugh har sluttet, hvorefter det skal staa enhver frit for at gjøre Bemærkninger og stille Forespørgsler, rejser Mr. Bradlaugh sig op. Atter en længe vedholdende Bifaldssalve, der voxer, dæmpes og voxer igjen, indtil Taleren med en vis Utaalmodighed strækker Haanden ud for at paabyde Tavshed. Bradlaugh synes utvivlsomt om at blive hilset med Haandklap — og hvilken Taler gjør ikke det — han lægger næsten altid i Slutningen af hvert Afsnit et beregnet Fynd, en oratorisk Finte, der sædvanlig gjør, at de sidste Ord i Perioden drukne i Bifald. Men lige som han saaledes ikke kan frikjendes for med Flid at fremkalde Bifaldsytringer, er han dog paa den anden Side alt for hæftig og utaalmodig til længe at kunne finde sig i paa denne Maade at berøves Ordet, mens han staar paa Talerstolen.

Hans udstrakte Haand paabyder Tavshed, hans Publikum kjender ham, og der bliver Stilhed.

Men er det den omtalte vældige Taler, der skal være saa frygtelig for sine Modstandere! Kan denne sagte, lidt sødladne Stemme imponere saa stærkt og samle saa begejstrede Skarer!

Hans Ydre er kraftigt, en høj, noget fedladen Skikkelse, et meget bevægeligt Ansigt fuldt af Energi og Lidenskab. Og Stemmen voxer; dette milde, sagte, næsten ydmyge Tonefald i Begyndelsen er kun en Manér — næsten alle Talere har en eller anden lille Ejendommelighed i Begyndelsen, inden de blive varme af deres Æmne. Snart slippes Røsten løs i hele sit Omfang og gjør kun et saa meget vældigere Indtryk, fordi den havde begyndt med ikke at give Grund til synderlige Forventninger. Og tilsidst voxer denne Stemme, der først blot lød som det sagte Sus i Trætoppene før Uvejret, til en Storm, en ren Orkan, der rydder alle Hindringer paa sin Vej, river Smaabuske op og kaster dem til højre og venstre, brækker skjøre Træstammer, ja rykker hundredaarige Træer op med Rode. Tilsidst naar den ogsaa Havet, Bølgerne rejse deres Kam paa tværs og vælte sig fraadende og drønende mod Strandbredden. Det gjælder at være fast som en Klippe for ikke at blive reven om Kuld af denne Storm.

Tilhørerne sidde aandeløse, medens Uvejret raser; det er næsten ikke muligt at gjøre nogen Indvending, man faar ikke Tid dertil, hvis man ellers skal følge med denne Strøm af Ord. Man føler instinktmæssig, at her findes fuldt op af ubeviste Paastande, overilede Domme, Godtkjøbs Slutninger; men det lykkes én ikke at klare sin Opfattelse deraf, thi saa længe Talens Strøm bruser frem paa denne Vis, rives man blot med — mod sin Vilje. Ikke just fordi Taleren virker sympathetisk — det er næsten det modsatte paa mig og jeg tror i Almindelighed paa dannede

Mennesker. Paa Almuen derimod virker han fængslende. Han er en Folketribun af første Rang, og man maa beundre ham som en saadan, selv om man frastødes af dette noget hos ham, som Englænderne kalde »*vulgar*« (simpelt).

(Fortsættes.)

Belfagor.

Novelle af **Niccolò Macchiavelli.** Ved **S. Schandorph.** (Sluttet.)

Han meddelte ham sine personlige Forhold og de Betingelser, under hvilke han havde forladt Helvede og havde taget sig en Hustru. Dernæst aabenbarede han ham den Art og Maade, paa hvilken han tænkte at gjøre Bonden rig, og denne var ingen anden, end at Giovanni Matteo, saa snart han hørte om nogen som helst Kvinde, at hun var besat af Djævlen, da skulde antage trøstig, at han selv var faret i hende, og at lian ikke vilde vige fra hende, før Giovanni kom og drev ham ud; derved fik han Lejlighed til at lade sig betale efter Behag af den besattes Frænder. Efter at Roderigo havde afgivet denne Forklaring, blev han pludselig usynlig.

Men næppe vare nogle Dage henrundne, før den Nyhed bredte sig over det ganske Firenze, at en Datter af Messer Ambrogio Amedei, som var gift med Buonajuto Tebalducci, var besat af Djævlen. Hendes Nærmeste undlode ikke at anvende derimod alle hine Hjælpemidler, som ere brugelige ved saadanne Ulykker. Man lagde den hellige Zenobios Hjærneskal og den hellige Giovanni Gualbertos Hjærneskal paa hendes Hoved; men alle disse Ting bleve kun haanede af Roderigo; og for at overtyde hver Mand om, at den unge Kvindes Sygdom var en ond Aand og intet taabeligt Hjærnespind, talte Djævlen Latin, disputerede om filosofiske Kvæstioner og afslørede mange Folks Synder, som for Exempel en vis Klosterbroders, der i over fire Aar havde holdt en som Munk forklædt Kvinde i sin Celle. Deslige Ting opvakte naturligvis almen Forundring. Imidlertid var Messer Ambrogio særdeles misfornøjet og havde fast opgivet alt Haab om sinhar i Sinde at tale om det eller det Æmne. Titlerne paa hans Foredrag kan undertiden være besynderlige nok, saasom: *Jesus, Shelley and Malthus — Labors Prayer* o. s. v. Mr. Bradlaughs Navn hilses, strax idet det nævnes, med langvarige Bifaldsklap. Efter at Taleren har ytret endnu nogle Ord, Oplysninger om de følgende Ugers Foredrag, en Opfordring til Forsamlingen til at forholde sig rolig under selve Foredraget og gjemme sine mulige Indvendinger, til Mr. Bradlaugh har sluttet, hvorefter det skal staa enhver frit for at gjøre Bemærkninger og stille Forespørgsler, rejser Mr. Bradlaugh sig op. Atter en længe vedholdende Bifaldssalve, der voxer, dæmpes og voxer igjen, indtil Taleren med en vis Utaalmodighed strækker Haanden ud for at paabyde Tavshed. Bradlaugh synes utvivlsomt om at blive hilset med Haandklap — og hvilken Taler gjør ikke det — han lægger næsten altid i Slutningen af hvert Afsnit et beregnet Fynd, en oratorisk Finte, der sædvanlig gjør, at de sidste Ord i Perioden drukne i Bifald. Men lige som han saaledes ikke kan frikjendes for med Flid at fremkalde Bifaldsytringer, er han dog paa den anden Side alt for hæftig og utaalmodig til længe at kunne finde sig i paa denne Maade at berøves Ordet, mens han staar paa Talerstolen.

Hans udstrakte Haand paabyder Tavshed, hans Publikum kjender ham, og der bliver Stilhed.

Men er det den omtalte vældige Taler, der skal være saa frygtelig for sine Modstandere! Kan denne sagte, lidt sødladne Stemme imponere saa stærkt og samle saa begejstrede Skarer!

Hans Ydre er kraftigt, en høj, noget fedladen Skikkelse, et meget bevægeligt Ansigt fuldt af Energi og Lidenskab. Og Stemmen voxer; dette milde, sagte, næsten ydmyge Tonefald i Begyndelsen er kun en Manér — næsten alle Talere har en eller anden lille Ejendommelighed i Begyndelsen, inden de blive varme af deres Æmne. Snart slippes Røsten løs i hele sit Omfang og gjør kun et saa meget vældigere Indtryk, fordi den havde begyndt med ikke at give Grund til synderlige Forventninger. Og tilsidst voxer denne Stemme, der først blot lød som det sagte Sus i Trætoppene før Uvejret, til en Storm, en ren Orkan, der rydder alle Hindringer paa sin Vej, river Smaabuske op og kaster dem til højre og venstre, brækker skjøre Træstammer, ja rykker hundredaarige Træer op med Rode. Tilsidst naar den ogsaa Havet, Bølgerne rejse deres Kam paa tværs og vælte sig fraadende og

drønende mod Strandbredden. Det gjælder at være fast som en Klippe for ikke at blive reven om Kuld af denne Storm.

Tilhørerne sidde aandeløse, medens Uvejret raser; det er næsten ikke muligt at gjøre nogen Indvending, man faar ikke Tid dertil, hvis man ellers skal følge med denne Strøm af Ord. Man føler instinktmæssig, at her findes fuldt op af ubeviste Paastande, overilede Domme, Godtkjøbs Slutninger; men det lykkes én ikke at klare sin Opfattelse deraf, thi saa længe Talens Strøm bruser frem paa denne Vis, rives man blot med — mod sin Vilje. Ikke just fordi Taleren virker sympathetisk — det er næsten det modsatte paa mig og jeg tror i Almindelighed paa dannede Mennesker. Paa Almuen derimod virker han fængslende. Han er en Folketribun af første Rang, og man maa beundre ham som en saadan, selv om man frastødes af dette noget hos ham, som Englænderne kalde »*vulgar*« (simpelt).

(Fortsættes.)

Belfagor.

Novelle af **Niccolò Macchiavelli.** Ved **S. Schandorph.** (Sluttet.)

Han meddelte ham sine personlige Forhold og de Betingelser, under hvilke han havde forladt Helvede og havde taget sig en Hustru. Dernæst aabenbarede han ham den Art og Maade, paa hvilken han tænkte at gjøre Bonden rig, og denne var ingen anden, end at Giovanni Matteo, saa snart han hørte om nogen som helst Kvinde, at hun var besat af Djævlen, da skulde antage trøstig, at han selv var faret i hende, og at lian ikke vilde vige fra hende, før Giovanni kom og drev ham ud; derved fik han Lejlighed til at lade sig betale efter Behag af den besattes Frænder. Efter at Roderigo havde afgivet denne Forklaring, blev han pludselig usynlig.

Men næppe vare nogle Dage henrundne, før den Nyhed bredte sig over det ganske Firenze, at en Datter af Messer Ambrogio Amedei, som var gift med Buonajuto Tebalducci, var besat af Djævlen. Hendes Nærmeste undlode ikke at anvende derimod alle hine Hjælpemidler, som ere brugelige ved saadanne Ulykker. Man lagde den hellige Zenobios Hjærneskal og den hellige Giovanni Gualbertos Hjærneskal paa hendes Hoved; men alle disse Ting bleve kun haanede af Roderigo; og for at overtyde hver Mand om, at den unge Kvindes Sygdom var en ond Aand og intet taabeligt Hjærnespind, talte Djævlen Latin, disputerede om filosofiske Kvæstioner og afslørede mange Folks Synder, som for Exempel en vis Klosterbroders, der i over fire Aar havde holdt en som Munk forklædt Kvinde i sin Celle. Deslige Ting opvakte naturligvis almen Forundring. Imidlertid var Messer Ambrogio særdeles misfornøjet og havde fast opgivet alt Haab om sinHustrus Helbredelse, da Giovanni Matteo besøgte ham og lovede at helbrede hende, hvis han vilde give ham 500 Gylden, for at han kunde kjøbe sig en Ejendom i Peretola. Messer Ambrogio gik ind paa hans Tilbud; men Giovanni Matteo lod, for at pynte paa Tingen, først læse nogle Messer, gjorde dernæst alskens Hokuspokus, og hviskede da den unge Kvinde i Øret: »Du, Roderigo! Jeg er kommen her for at opsøge dig, paa det at du skal holde dit Ord.«

Roderigo svarede ham: »Dertil har jeg intet at sige; men det er dog ikke nok til at gjøre dig rig. Saa snart jeg er veget ud af denne Kvinde, farer jeg ind i Kong Karls Datter af Napoli og viger ej ud af hende uden dig. Saa kan du tinge dig en dygtig Haandpenge til ganske efter dit Tykke, og saa skal du herefter lade mig med Fred.«

Efter disse Ord for han ud af hende til stor Fryd og Forundring for det ganske Firenze. Det varede ej længe derefter, saa udbredte sig over hele Italien Rygtet om den Ulyrkke, der var kommen over Kong Karls Datter. De Gejstliges Midler vilde ikke slaa til, og da Kongen hørte Tale om Giovanni Matteo, lod han ham byde til sig fra Firenze. Matteo kom til Napoli og helbredede hende efter nogle paa Skrømt anstillede Ceremonier. Men før Roderigo lod sig drive derfra, sagde han: »Du ser, Giovanni Matteo, jeg har fuldkommen holdt mit Løfte at gjøre dig rig og har ingen Forbindtlighed videre imod dig at opfylde, og ere vi da kvit. Vogt dig da fremdeles for at gaa mig i Bedene! Thi har jeg hidtil kun bevist dig godt, vilde jeg i saa Fald for Fremtiden gjøre dig ondt.«

Saaledes drog Giovanni Matteo som rig Mand tilbage til Firenze, thi han havde modtaget af Kongen over 50,000

Dukater og var nu kun betænkt paa i Mag at nyde denne Rigdom, uden at tænke paa, at Roderigo skulde have til Hensigt at forstyrre ham i hans rolige Nydelse. Men paa én Gang blev han opskræmmet af sin Ro ved den Efterretning, at en Datter af Kong Ludvig VII af Frankrig var besat af Djævlen. Dette Budskab bragte Giovanni Matteos Sind helt ud af Fatning, idet han saa vel tænkte paa hin Konges Magt som paa Roderigos sidste Ord til ham. Da nu Kongen intet Lægemiddel fandt for sin Datter og hørte om Giovanni Matteos Helbredelsesdygtighed, sendte han først simpelt hen en Løber til ham for at beskikke ham did; men da han paaskød en Upasselighed, saa Kongen sig tilsidst nødsaget til at lade ham mærke sin Overmagt, hvad der da nødte Giovanni Matteo til Lydighed. Denne gik da med stor Banghed til Paris, og gjorde forud Kongen den Bekjendelse, at han vel havde helbredet adskillige besatte, men havde dog derfor ikke Magt eller Evne til at helbrede alle slige Syge; thi der gaves nogle af saa arglistig Natur, at de hverken skyede Trusler eller Trylleformularer eller aandelige Midler; desuagtet vilde han gjærne gjøre, hvad der var ham muligt, bad kun, hvis det ej lykkedes ham, om Tilgivelse og Undskyldning. Da erklærede Kongen ham i Vrede, at hvis han ej helbredede hans Datter, vilde han lade ham hænge. Giovanni Matteo blev derover dybt bedrøver, men fattede sig dog for saa vidt, som han lod den besatte komme til sig. Han hviskede hende ind i Øret og anbefalede sig ydmygelig til Roderigo, erindrede ham om den mod ham beviste Velgjerning og forestillede ham, hvilken utaknemmelig Færd det vilde være af ham, om han lod ham i Stikken i saadan en Nød.

Men Roderigo gjensvarede: »Ej, du slyngelagtige Forræder, hvor kan du være fræk nok til atter at komme mig nær? Mener du, at du længe vil kunne rose dig af at være bleven rig ved mig? Jeg vil vise dig og enhver, hvorledes jeg efter eget Godtbefindende igjen kan tage, hvad jeg har givet. Aldrig skal du komme herfra; jeg bringer dig til Galgen, det koste saa, hvad det vil.«

Da nu Giovanni Matteo heraf mærkede, at han denne Gang Intet kunde udrette paa vanlig Vis, saa tænkte han at forsøge sin Lykke paa en anden og befalede han, at man atter skulde bringe den besatte bort, og sagde saa til Kongen:

»Sire, som jeg alt har sagt eder, gives der mange Aander, som ere saa ubændige, at der ikke er noget at stille an med dem, og denne er en af de værste. Ikke des mindre vil jeg gjøre et sidste Forsøg paa at fordrive ham. Lykkes det mig, saa have vi begge Eders Majestæt og jeg, naaet vort Øjemed; hvis ej, saa er jeg i eders Magt og maa overlade det til eder at afgjøre, hvor megen Medynk I tror, at min Uskyld fortjener. Jeg ansøger eder nemlig om at lade opføre paa Pladsen foran Notre Damekirken et Skafot, der er rummeligt nok for hele denne Stads Adel og Gejstlighed. Dette Skafot lader I overtrække med Silke og Gyldenstof og midt paa samme oprejse et Alter. Næste Søndag ved Ottesangstid skal I da med Gejstligheden og med alle eders Fyrster og Adelsinde iført kongelig Pragt, med glinsende rige Gevandter, komme til Syne paa samme Skafot og dér først høre en højtidelig Messe, før man hidfører den besatte. Endvidere ønsker jeg, at paa den ene Side af Pladsen mindst tyve Personer blive opstillede, som ere forsynede med Trompeter, Valdhorn, Trommer, Sækkepiber, Skalmejer og Cymbler og andre meget larmende Instrumenter af alle Slags, og, saa snart jeg svinger min Hat, lade disse Instrumenter tone lydt, idet de med hurtige Skridt drage hen mod Skafottet. Disse Ting skulle i Forbindelse med nogle andre hemmelige Midler, som jeg haaber, strække til for at drive hin Djævel ud.«

Ufortøvet lod Kongen træffe alle disse Foranstaltninger, og da den forventede Søndag Morgen kom, og Skafottet var fyldt af de fornemme Personer og Pladsen af det gemene Folk, blev Messen fejret, og derpaa den besatte ført op paa Skafottet, ledet af to Bisper og mange fornemme Herrer. Da Roderigo saa det meget Folk og de store Tilberedelser, blev han helt forbløffet og sagde ved sig selv: »Hvad har nu den uselige Bondelømmel optænkt imod mig?Tror han at kyse mig med den Stads? Véd han ej, at jeg er vant til at skue Himlens Pragt og Helveds Rædsel? Jeg skal visselig lade ham undgjælde derfor.«

Da nu Giovanni Matteo traadte hen til Roderigos Side, sagde denne til ham: »Ej, der har du jo fundet paa noget helt herligt! Hvad vil du faa ud af alt det Tøjeri? Tror du derved at undgaa min Overmagt og Kongens Vrede? Du Tølper! Hvad du saa end fanger an, hængt bliver du.

Da Giovanni Matteo endnu en Gang havde bedet godt for sig, men kun havde erholdt ny Skjældsord til Svar,

troede han ej længere at turde spilde nogen Tid; gjorde altsaa det aftalte Tegn med Hatten, og alle de, der var bestilte dertil for at anrette Larm, lod paa én Gang deres Instrumenter skralde op mod Himlen og rykkede hen mod Skafottet. Ved den uventede Støj spidsede Roderigo Øren, og da han aldeles ikke vidste, hvad det var, spurgte han fuld af Studsen og Forundring Giovanni Matteo, hvad det skulde betyde. Helt bestyrtet svarede Giovanni Matteo ham: »Ve dig, min Ven Roderigo! Det er din Kone, som atter vil hente dig til sig.«

Næppe lader det sig tænke, hvilken Forandring det frembragte i Roderigos hele Sindsbeskaffenhed, da han hørte tale om sin Kone. Hans Rædsel var saa stor, at han, uden at overveje, om det dog var muligt og tænkeligt, at det var hende, og uden at svare noget, undflyede i Angst og Bæven og gav Pigen fri.

Belfagor vilde hellere vende tilbage til det hede Helvede for at aflægge Regnskab for sine Gjerninger end paa ny at underkaste sig Ægteskabets Aag med al dets Gjenvordighed, Ulyst og Fare.

Da han var kommen tilbage til Helvede, bekræftede han al den Ulykke, en Kvinde bringer i et Hus. Men Giovanni Matteo, der vidste endnu mere at sige derom end Djævlen, begav sig snart lystig og glad i Hu paa Vejen hjemad.

Moder og Datter.

Et Efteraarsbillede af **W. Grigoròwitsch.** Fra Russisk ved **Thor Lange.** (Sluttet.)

En halv Snes Minutter gik vi temmeligt tavse, skjønt jeg et Par Gange forsøgte at faa Samtalen bragt i Gang paa ny. Efterhaanden blev min Ledsagerinde livligere og fortalte mig Ord for Ord følgende Historie:

»For en fem Aars Tid tilbage, lille Fa'er, det er ikke saa meget længe siden endda,« begyndte hun, »var min Màscha den gjæveste Pige i hele Byen og ikke alene i Byen selv men ogsaa i Omegnen. Alle Mennesker kjendte hende, og om Søndagen, eller naar der ellers var Dans, kunde man ikke komme i Nærheden af hende, saadan mylrede Karlene sammen rundt om Màscha. Hun var ogsaa den muntreste af alle de unge og vever til at danse og snurre sig omkring; desuden var hun rigtig kjøn; det skulde du ikke se paa hende nu, min kjæreste. Alligevel var hun ikke saa meget rask paa det endda. Hun bar sig altid ordentlig ad; det sagde ogsaa Nabokonerne altid om hende. Og letnem var hun og flink til al Slags Gjerning, — naturligvis den Smule Gjerning, vi Bønder forstaa os paa. Man behøvede bare at vise hende, hvad hun skulde gjøre, saa gjorde hun det strax; og det gik os godt nok, vi manglede aldrig noget. Hun var den eneste, jeg havde; min Mand var død, og begge mine Sønner mistede jeg, medens de endnu vare smaa. Men Màscha arbejdede lige saa godt som noget Mandfolk; derfor kom der ogsaa Friere nok, og især friede Naboen hos mig for sin Søn; det var hans yngste, de andre havde han alleredet faaet giftede. Naa, tænkte jeg, det er anstændig Folk og ganske velstaaende. Pigen er det ogsaa paa Tide at forsørge; selv kan jeg næsten ingen Ting give hende i Medgift; hvis de tage hende som hun er, uden store Penge eller Udstyr, maa de vel synes om hende og blive formodentlig gode imod hende. Màscha gjorde heller ingen Indvendinger. Saa giftede jeg Pigebarnet bort. Det var jo tungt nok at skilles fra hende. For Resten havde hun det godt i sin Mands Familie, og ingen viste hende andet end Venlighed i det mindste i den første Tid. Der gik et Aar, saa gav Vor-Herre mig en Dattersøn. Màscha havde meget at gjøre i Husvæsenet og fik jo endnu mere at tage Vare paa, da Sønniken kom, men alligevel glemte hun ikke sin gamle Moder, men var flere Gange om Dagen et lille Løb inde hos mig for at spørge, om jeg ikke trængte til noget. Hun var altid saa fin af sig. Og du kan aldrig tænke dig, min Plejefader, hvor hun holdt af sin Dreng; det var helt forunderligt at se paa. Hans egen Fader maatte ikke faa Lov til at tage ham paa Armen, og hvis nogen af de andre kom i Nærheden af ham, laa der strax et Hus, saa Vor-Herre maatte forbarme sig; det var helt stygt at se paa, hvordan hun gav sig til at ryste, og hvor rebelsk hun blev for ingen Verdens Ting. Alle Vegne skulde hun have den Dreng med sig; ogsaa ud paa Marken den lange Vej i daarligt Vejr slæbte hun ham; hun kunde sagtens, for hun er stærk nok; men for den lille var det ikke saa godt. Jeg sagde hende mange Gange, at hun skulde lade ham blive hjemme hos mig eller Svigermoderen, men det vilde hun ikke høre noget om, og Svigermoderen og Mandens Søstre vare hende onde

nok derfor; det kan enhver begribe. Saadan gik det lige til forrige Paaske, og der var sagtens ingen Skade sket, om ikke vi Bønder selv vare et gudsforgaaende Folkefærd, der altid skal drikke og bære sig daarligt ad; det er ogsaa Fabrikerne, der er Skyld i det altsammen; i min Ungdom, da der ingen Fabriker var, stod det bedre til herude paa Landet. I Paaskeugen drak de jo, som det hører sig til, og Kirkefesten i Sognet traf netop ind i de samme Dage; saa var der Hurlumhej og Beværtning alle Vegne. Om Fredagen havde der været stort Gilde, og først langt ud paa Aftenen gik Folk fra hinanden. I Huset hos Màschas Svigerforældre boede en stor Familie, tre gifte Brødre foruden hendes Mand. De blæste Lyset udTror han at kyse mig med den Stads? Véd han ej, at jeg er vant til at skue Himlens Pragt og Helveds Rædsel? Jeg skal visselig lade ham undgjælde derfor.«

Da nu Giovanni Matteo traadte hen til Roderigos Side, sagde denne til ham: »Ej, der har du jo fundet paa noget helt herligt! Hvad vil du faa ud af alt det Tøjeri? Tror du derved at undgaa min Overmagt og Kongens Vrede? Du Tølper! Hvad du saa end fanger an, hængt bliver du.

Da Giovanni Matteo endnu en Gang havde bedet godt for sig, men kun havde erholdt ny Skjældsord til Svar, troede han ej længere at turde spilde nogen Tid; gjorde altsaa det aftalte Tegn med Hatten, og alle de, der var bestilte dertil for at anrette Larm, lod paa én Gang deres Instrumenter skralde op mod Himlen og rykkede hen mod Skafottet. Ved den uventede Støj spidsede Roderigo Øren, og da han aldeles ikke vidste, hvad det var, spurgte han fuld af Studsen og Forundring Giovanni Matteo, hvad det skulde betyde. Helt bestyrtet svarede Giovanni Matteo ham: »Ve dig, min Ven Roderigo! Det er din Kone, som atter vil hente dig til sig.«

Næppe lader det sig tænke, hvilken Forandring det frembragte i Roderigos hele Sindsbeskaffenhed, da han hørte tale om sin Kone. Hans Rædsel var saa stor, at han, uden at overveje, om det dog var muligt og tænkeligt, at det var hende, og uden at svare noget, undflyede i Angst og Bæven og gav Pigen fri.

Belfagor vilde hellere vende tilbage til det hede Helvede for at aflægge Regnskab for sine Gjerninger end paa ny at underkaste sig Ægteskabets Aag med al dets Gjenvordighed, Ulyst og Fare.

Da han var kommen tilbage til Helvede, bekræftede han al den Ulykke, en Kvinde bringer i et Hus. Men Giovanni Matteo, der vidste endnu mere at sige derom end Djævlen, begav sig snart lystig og glad i Hu paa Vejen hjemad.

Moder og Datter.

Et Efteraarsbillede af **W. Grigoròwitsch.** Fra Russisk ved **Thor Lange.** (Sluttet.)

En halv Snes Minutter gik vi temmeligt tavse, skjønt jeg et Par Gange forsøgte at faa Samtalen bragt i Gang paa ny. Efterhaanden blev min Ledsagerinde livligere og fortalte mig Ord for Ord følgende Historie:

»For en fem Aars Tid tilbage, lille Fa'er, det er ikke saa meget længe siden endda,« begyndte hun, »var min Màscha den gjæveste Pige i hele Byen og ikke alene i Byen selv men ogsaa i Omegnen. Alle Mennesker kjendte hende, og om Søndagen, eller naar der ellers var Dans, kunde man ikke komme i Nærheden af hende, saadan mylrede Karlene sammen rundt om Màscha. Hun var ogsaa den muntreste af alle de unge og vever til at danse og snurre sig omkring; desuden var hun rigtig kjøn; det skulde du ikke se paa hende nu, min kjæreste. Alligevel var hun ikke saa meget rask paa det endda. Hun bar sig altid ordentlig ad; det sagde ogsaa Nabokonerne altid om hende. Og letnem var hun og flink til al Slags Gjerning, — naturligvis den Smule Gjerning, vi Bønder forstaa os paa. Man behøvede bare at vise hende, hvad hun skulde gjøre, saa gjorde hun det strax; og det gik os godt nok, vi manglede aldrig noget. Hun var den eneste, jeg havde; min Mand var død, og begge mine Sønner mistede jeg, medens de endnu vare smaa. Men Màscha arbejdede lige saa godt som noget Mandfolk; derfor kom der ogsaa Friere nok, og især friede Naboen hos mig for sin Søn; det var hans yngste, de andre havde han alleredet faaet giftede. Naa, tænkte jeg, det er anstændig Folk og ganske velstaaende. Pigen er det ogsaa paa Tide at forsørge; selv kan jeg næsten ingen Ting give hende i Medgift; hvis de tage hende som hun er, uden store Penge eller Udstyr, maa de vel synes om hende og blive formodentlig gode imod hende. Màscha gjorde heller ingen

Indvendinger. Saa giftede jeg Pigebarnet bort. Det var jo tungt nok at skilles fra hende. For Resten havde hun det godt i sin Mands Familie, og ingen viste hende andet end Venlighed i det mindste i den første Tid. Der gik et Aar, saa gav Vor-Herre mig en Dattersøn. Màscha havde meget at gjøre i Husvæsenet og fik jo endnu mere at tage Vare paa, da Sønniken kom, men alligevel glemte hun ikke sin gamle Moder, men var flere Gange om Dagen et lille Løb inde hos mig for at spørge, om jeg ikke trængte til noget. Hun var altid saa fin af sig. Og du kan aldrig tænke dig, min Plejefader, hvor hun holdt af sin Dreng; det var helt forunderligt at se paa. Hans egen Fader maatte ikke faa Lov til at tage ham paa Armen, og hvis nogen af de andre kom i Nærheden af ham, laa der strax et Hus, saa Vor-Herre maatte forbarme sig; det var helt stygt at se paa, hvordan hun gav sig til at ryste, og hvor rebelsk hun blev for ingen Verdens Ting. Alle Vegne skulde hun have den Dreng med sig; ogsaa ud paa Marken den lange Vej i daarligt Vejr slæbte hun ham; hun kunde sagtens, for hun er stærk nok; men for den lille var det ikke saa godt. Jeg sagde hende mange Gange, at hun skulde lade ham blive hjemme hos mig eller Svigermoderen, men det vilde hun ikke høre noget om, og Svigermoderen og Mandens Søstre vare hende onde nok derfor; det kan enhver begribe. Saadan gik det lige til forrige Paaske, og der var sagtens ingen Skade sket, om ikke vi Bønder selv vare et gudsforgaaende Folkefærd, der altid skal drikke og bære sig daarligt ad; det er ogsaa Fabrikerne, der er Skyld i det altsammen; i min Ungdom, da der ingen Fabriker var, stod det bedre til herude paa Landet. I Paaskeugen drak de jo, som det hører sig til, og Kirkefesten i Sognet traf netop ind i de samme Dage; saa var der Hurlumhej og Beværtning alle Vegne. Om Fredagen havde der været stort Gilde, og først langt ud paa Aftenen gik Folk fra hinanden. I Huset hos Màschas Svigerforældre boede en stor Familie, tre gifte Brødre foruden hendes Mand. De blæste Lyset ud2 67

og gik til Sengs; drukket havde de allesammen, og jeg var den Gang ikke hjemme hos mig selv, men paa Besøg i den anden Ende af Byen hos Gudmoderen til min første Dreng. Ud paa Natten skulde den Ulykke hænde, at en af Mäschas Svigerinder, Dårja hed hun, i Søvne kom til at ligge sit Barn ihjel. Drengen var lige gammel med mit Barnebarn og havde samme Navn som han; de hed begge to Petrüschka. Moderen, Darja, vaagnede ved at føie, at Barnet var blevet koldt, og gav sig lil at skrige som en rasende over hele Huset: »Aa, Gud hjælpe os, Petrüschka er død!« Mäschas Dreng laa for sig selv i en Hængekøje, men det tænkte Staklen ikke paa. Hun vaagnede ved Skriget og troede, at det var hendes Petrüschka, der var død. Som en besat sprang hun ned fra Ovnen, hvor hun laa, og kunde i sin Skræk ikke finde Vuggen. Hvor skulde hun ogsaa finde den dér i Trængslen og Roderiet; tillige var der saa bælgmørkt, at man ikke kunde se en Haand for sig. Saa for hun omkring fra den ene Ende af Stuen til den anden, væltede en af de andre Vugger og faldt selv, saa lang hun var; dér laa hun paa Gulvet i Mørket og slog om sig og skreg, ør i Hovedet som hun var af at være vaagnet op i Forskrækkelse. Det kunde de andre den Gang ikke forstaa; de talte hende ikke til Rette, men gav sig til at banke hende, saa hun blev meget værre; da de slet ikke kunde styre hende mere, bandt de hende og trak hende ud i Forstuen. Det var jo ikke af Ondskab, at de gjorde det, lille Fa'er, men fulde og forvirrede vare de, og desuden skulde Ulykken en Gang ske. Næste Morgen, da de lukkede Døren op, sad Måscha midt paa Gulvet i Forstuen og fortalte en hel Mængde, som der ingen Mening var i; hun kjendte heller ikke rigtigt nogen af sine egne mere. Fra den Tid blev det værre og værre, min Beskytter. Tale vilde hun ikke med noget Menneske; det var, ligesom hun havde mistet Mælet, tillige blev hun meget uregerlig; der var ingen, der kunde faa Magt med hende, naar hun begyndte at slaa omkring sig. Paa den Maade blev hele Familien snart led af at have hende i Huset. Om de lige i Begyndelsen havde talt godt for hende og taget hende med Vare, kunde det, kan hænde, været gaaet over igjen eller blevet noget bedre; men da de nu en Gang havde forsøgt det med det onde, blev de allesammen ved at skubbe til hende. Vi Bønder ere jo ikke klogere end som saa. Jeg sagde det nok til dem og bad for hende, men det hjalp ikke noget. Nu er jeg den eneste, som hun lystrer. Begynder nogen anden at tale til hende, især af Mandens Familie, saa gaar det ikke godt. Sit eget Barn kjender hun heller ikke mere; Familien har ogsaa helt taget det fra hende; de ere bange for, at Drengen skal komme noget til, og det kan gjærne være. Ulykken er altid paa rede Haand. Gud hjælpe os

allesammen.

Og den gamle Kone gav sig til at græde bitterlig. Jeg stjal mig til at se, hvad der var blevet af Måscha.

Hun gik bagefter os, langsomt og i forsigtig Afstand. Sin Stok havde hun viklet ind i en Klud og holdt den med begge Hænder varsomt op til Brystet ligesom et lille Barn. Med Øjnene fæstede paa Gjenstanden for sin Kjærlighed nikkede hun ad den og smilede uden at bekymre sig om den kolde Vind, der uafbrudt blæste op i hendes Pjalter.

»Er hun altid saa stille afsig, naar hun er ene med dig?« spurgte jeg.

Ja, for det meste, min Forsørger. Somme Tider gjør

hun sig lidt balstyrig, men det gaar over igjen, naar man lader hende i Fred.«

Under vor Samtale vare vi naaede hen til et Kapel ved Vejkanten. Dér stod den gamle stille og korsede sig. Da hun vilde gaa videre, gjentog jeg for hende min Besked om Vejen, hun havde at følge, og sagde hende Farvel. Ved at vende mig om saå jeg Måscha springe over Grøften ind paa Marken for ikke at møde mig. Holdende Stokken omhyggeligt ved Brystet ligesom før, løb hun over de frosne Lerklumper paa Brakjorden, for efter at have gjort et stort Sving at vende tilbage til Vejen og indhente Moderen.

Jeg begav mig hjemad langt fra i samme sorgløse Stemning, under hvilken jeg havde begyndt min Spaseretur. Vejret var ogsaa blevet daarligt. Blæsten tog stadigt til, og Efteraars-Tusmørket lagde sig tættere og tættere over Markerne.

Det var fuldstændig mørkt, da Lvssne fra Vandmøllen blinkede mig i Møde. En anden Række Lys omme bag ved Piletræerne sagde mig, at jeg var hjemme.

Tre Dage senere mødte jeg atter den gamle Kone og hendes Datter. Det gik saaledes til.

I Forretningssager skulde jeg absolut tage over til en lille Ejendom paa den modsatte Bred af Okå. Med hver Time maatte man vente den rigtige Vinterfrost, der kunde lægge Floden til og for nogle Dage, indtil Isen blev sikker, afbryde Forbindelsen med Beboerne paa den anden Side; jeg skyndte mig derfor at benytte den sidste Lejlighed til at komme over med Færgeprammen. Klokken otte om Morgenen var jeg allerede et godt Stykke paa Vej og nærmede mig til Okå. Der var smukt i den tidlige Formiddagstime; Natten havde bragt os den første Sne. Omgivelsernes strænge skinnende hvidt blev mindre skarpt og mildere under Skjæret af den matanløbne staalblaa Morgenhimmel, hvorover Farvetonerne syntes at vinde i Dybde, efterhaanden som den sænkede sig mod Horisonten. I Luften laa en særegen styrkende Kølighed, der trængte igjennem alle Vegne uden dog at bringe Kuldefornemmelser. Hist og her paa begge Sider af Vejen løftede sig gamle, enligt staaende Fyrretræer med høje, rødlige Stammer, hængende Grene og mørkegrønne, pudrede Toppe under Frynser og Kniplingsværk af nyfalden Sne. Atmosfæren var til den Grad gjennemsigtig og ren, at de mindste Kviste øverst oppe i Kronen af Fyrretræerne traadte frem med en Klarhed som Strøg af en fin og sikker Pensel. Krager og Alliker kredsede i talløse Svæi ine rundt oppe over Trætoppene. Saa stille var det, at hver Gang en af Fuglene, skillende sig fra den øvrige Flok, dalede ned og satte sig i Træet, hørte man Kvistene knage og Lyden af faldende Sne, som rislede ned fra Grenen, idet den bøjede sig.

Jeg kjørte op mod Okå fra den Side, hvor Bredden er bakket og saa derfor ikke noget til Floden, før jeg befandt mig lige paa Kanten af Brinken, der ned til Vandet falder af i ulige høje, bratte, stenede Fremspring. Oppe fra Skræntens Rand aabnede sig et uoverskueligt Panorama. I Billedets Forgrund: Strømmen, der vandt sig som et bredt mørkeblaat Baand hen mellem de svanedunshvide oversneede Bredder. Hinsides Floden, paa det Sted, hvor Færgen lægger til, stod nogle Vandpytter som sorte Prikker paa den lyse Grund. Længere tilbage blev Udsigten videre; nogle Stykker Skov-og et Par Landsbyer tegnede sig derom i violette Strimer og"Nr. 21.

Pletter, indtil helt ude i Baggrunden alt smeltede sammen i en eneste grænseløs, for Øjet ikke omfattelig skinnende Flade i Morgenglans.

Jeg ilede med at slutte mig til en Flok Bønder, der stimlede sammen ved Færgestedet. Dernede var Virvar og stort Spektakel. Som Følge af det pludselige Snefald var Floden traadt noget ud over sine Bredder, saa man kom til at vade en Snes Skridt i Vand op til Knæerne, for at naa hen til den primitive Landgangsbro, hvor Prammen laa fortøjet. Denne vaade Indskibning syntes at vække Mistillid navnligt hos Hestene, der uden at ænse de forskjellige Ejermænds øredøvende Hujen og uafladelige Piskeslag haardnakket strittede imod og slog bag ud. Mellem Folkene, der allerede vare komne om Bord, og de andre, som endnu stod paa Bredden, gik Forhandlingerne livligt:

Hej, du dér, Faladæj, eller hvad det er, du hedder, træk Trensen over Hovedet paa Hesten, saa gaar den bedre,« raabte Færgemanden, en tyk Bonde i blaa Kaftan og lange Skaftestøvler.

Du skulde hellere binde Halen op paa den, raadede ironisk ude fra Prammen en lille Fyr med en spids Tot Skjæg under Hagen, smaa poliske Øjne og Pibe i Munden. »Faar den forst Halen dyppet, bliver den aldrig i Verden tør igjen.«

Hold du bare Mund, skeløjede Spidsmus,svarede den tiltalte. »Jeg forstaar mig vist bedre paa Heste end du.« — Men trods al sin Forstand var han øjensynligt denne Gang slemt i Klemme.

Endelig, efter langvarig Skrigen og mangfoldige Raad-slagninger og Debatter, syntes den taalmodighedsprøvende Ventetid at nærme sig sin Slutning. Inde paa Bredden var der kun én Vogn tilbage endnu. Der susede et Piskeslag, en Stemme raabte af fuld Hals: Haa, hej, uh, vil du trække!« Det plaskede i Vandet, og med et Burns stod Kjøretøjet oppe paa det tilsølede Plankedæk over Bagenden af Prammen, hvor Mennesker, Heste og Vogne vare stuvede sammen, som det bedst kunde træffe sig. Fortøjningen kastedes los, og Prammen gled fremad paa Træktovet.

Nu, Kammerater, tag en Haand i med og hjælp,« bad Færgemanden, idet han med den ene Arm satte Pelshuen til Rette paa Hovedet af sig og med den anden, der til Albuen var stukket ind i en gammel Skindvante, halede i Tovet saa stærkt, han kunde.

Han stod og arbejdede nede paa Bunden af Prammen med begge Benene i Vand, der sivede ind gjennem alle Fuger i det utætte Fartøj, dryppede langs ned ad Tovet og truede med snart at oversvømme Plankedækket, hvor Hestene stod. Manden, der skulde besørge Overfarten, tabte alligevel ikke Modet, men vedblev at henvende sig med Indbydelser til Bønderne, der sad rundt om paa Rælingen, opfordrende dem til at anstrænge deres Kræfter for det fælles bedste.

-Han er ikke saa dum endda,< mente Faladæj, den samme, der havde haft det store Brvderi med at faa sine Heste over paa Færgen.

Tag du kun et lille Tag i med,' svarede den lille med det spidse Skjæg. Er det kanske ikke dine egne Næver, du har siddende paa Skafterne, siden du sparer saa meget paa demr Dermed spyttede han tre Alen ud til Siden.

Om det er mine egne, skal du nok faa at mærke, naar

vi næste Gang kommer sammen til Marked, lovede han, der havde tilskrevet sig mere Forstand paa Heste end sin Modpart.

»Nej, giv alligevel et lille Skub til, go'e Venner, begyndte Færgemanden igjen. »Det er ikke saa meget let for mig, kan I tro, saadan at trække jer allesammen.

»Naturligvis er det ikke let. Derfor tager du ogsaa Penge for at færge os over.«

»Tager jeg maaske mange Penge af dig?'. —

»Mange eller ej, det kommer ikke mig ved. Du tjener altid nok til en Gang at kunne reparere Prammen.«

»Hvorfor skulde jeg reparere den?« —

»Hvorfor du skulde? Det skulde du, fordi vi ellers allesammen gaar lige til Bunds. Nü er det snart femte Uge, at du hver Dag lover at gjøre det, men alligevel bliver der ikke noget af det.< —

»Naa, lige meget! Om ikke i Dag saa i Morgen sender Vor-Herre Frostvejr; hvad skulde jeg saa reparere den fo'r. Til den Tid holder den vel nok, saa vi ikke drukne. Hør, lille Venner, tag fat med for en Gangs Skyld! — Hej, Moster, hvad sidder du der og spekulerer paa. Du kunde ogsaa give mig en Haandsrækning, kunde du, , sagde Færgemanden og gjorde en Bevægelse med Hovedet ud mod den anden Ende af Prammen.

Jeg lod Øjnene strejfe hen i samme Retning og blev meget fornøjet ved at opdage den gamle Kone, jeg allerede kjendte. Hun sad paa en Pakkasse i Forenden af Færgen. Ved Siden af hende stod Måscha; bøjende sig ud over Rælingen trak hun tankeløst Furer i Vandet med Spidsen af sin Stok.

Jeg entrede, saa godt jeg kunde, et Stykke længere frem og naaede hen til den gamle.

Hun kjendte mig strax igjen og rejste sig op for at hiise paa mig.

Strax ved første Øjekast bemærkede jeg, at hendes Ansigt ingenlunde udtrykte den dybe, haabløse Resignation, som udelukkende havde givet det sit Præg, den Gang vi mødtes første Gang. Og ved at se nærmere til forbavsedes jeg endogsaa over at iagttage den lykkelige Forandring, der efter alle hendes Træk at dømme syntes at være foregaaet med hende. Nysgjerrigheden vaagnede i mig; jeg fik Lyst til at faa Udfaldet at vide af hendes Samtale med den kloge Mand, der kunde læse over Folk og trække al Slags Ondskab ud af dem.

»Naa, Bedstemoder,« sagde jeg, idet jeg satte mig ned ved Siden af hende. Var Du saa i Bessübowo?

Ja, jeg var, lille Faer.«

»Fik du ogsaa talt med den kloge Mand?«

Ja, det fik jeg nok, min kjæreste.

Hvad blev d'ct saa egenligt til? spurgte jeg med et Blik paa Måscha, der uden at tage mindste Hensyn til os vedblev at trække Furer i Vandet med sin Stok.

Det blev egenligt ikke til noget, lille kjæreste. Han saå bare paa hende. * —

»Sagde han da ikke noget?- —

»Jo, det gjorde han nok.....Han sagde: Det kan

Mennesker ikke gjøre noget ved; det kommer fra Vor-Herre. Det har et Menneske ingen Magt over; det kommer altsammen an paa hans hellige Vilje.«

Jeg sa5 paa den gamle Kone. Hvert Træk i hendes2 67

Ansigt lyste af den paafaldende Ro og Klarhed, der næsten udelukkende møder os hos Folk, som ere bleven ramte af en stor Ulykke uden derfor at give tabt, men have taget sit Parti og fundet en Støtte.

Prammen nærmede sig imidlertid til den modsatte Bred. Ude i Agterenden blev Skrigeriet og Spektaklet værre og værre. Denne Gang var der for Resten noget at raabe for. Under Overfarten havde der rejst sig en temmelig stærk Blæst, der strøg langs ned med Bredden og, som det ikke er sjældent i Efteraarsmaanederne paa de store Floder, satte Vandet saaledes i Bevægelse, at Prammen gjærne kunde have revet sig løs af Træktovet og være dreven ned ad Strømmen. 1 et Øjeblik blev det bælgmørkt rundt omkring og bidende koldt. Store Sneflokke snurrede rundt i Luften, og paa en Gang

væltede Sneen ned i Spandevis, pisket ind i Øjnene paa os af hvert Vindstød, der kom.

Alle Mandfolkene om Bord fik noget at bestille. Nu blev der taget fat, og i en Haandevending vare vi ovre paa den anden Side.

Prammen havde endnu ikke rigtig faaet lagt til ved Plankebroen, hvor den skulde ligge, før Mäscha med et Spring var i Land og løb videre op ad Vejen. Den gamle udstødte et Skrig og satte efter hende.

Jeg var en af de sidste, der gik ud af Færgen. Da jeg vendte mig om til den Kant, hvor Moder og Datter vare gaaede bort, mødte mit Øje ikke andet end de tætte Sneflokke, der samlende sig i et Lagen af mange Miles Brede viftede i I.lift en og slørede Omgivelserne til.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. Fort»!'.

Hm! udbrød Peiagia.

Hvad skal man da gjøre i saadant et Tilfælde, sagde jeg, vedblev den gamle og slog Hænderne sammen. Den rige, sagde han, kan gjøre, hvad han vil, den fattige maa først sørge for, at han har noget at leve af, naar han vil gifte sig. Det vil sige, nu kan du jo forstaa det, som du vil.«

»Er du lykkelig i Dag?« sagde Nastenka til Kalinovitsch, da de allerede var i Nærheden af Huset.

Ja, svarede Kalinovitsch, »og denne Lykke har jeg ene og alene jeres Familie at takke for.

Hvorfor det? Jeg skulde dog mene, du har dit eget Talent at takke for den..

»Aa Talent! 1 jeres Familie, fortsatte Kalinovitsch, er jeg blevet optaget, som om jeg var et Barn i Huset, og jeg har fundet Kjærlighed og endelig Protektion, da det gjaldt mit vigtigste Foretagende. Det vil vare længe, inden jeg kan gjengjælde jer det. <

; Elsk mig — lad det være din Gjengjældelse.

»Ophøre at elske dig, det hverken kan eller tør jeg,-, sagde Kalinovitsch, idet han betonede de sidste Ord.

»Tør jeg,« gjentog Nastenka grublende; »men hvis det nogen Sinde skete, saa kunde jeg ikke finde mig i det ... . jeg døde,< tilføjede hun, medens Taarerne strømmevis styrtede ned ad hendes Kinder.

»Hvorfor græder du? Det kan aldrig ske, eller . . .«

»Eller?«

»Eller jeg maatte blive en helt anden i moralsk Henseende,« svarede Kalinovitsch.

Jeg tror dig,« sagde Nastenka, idet hun kraftigt trykkede hans Haand.

De tav et Øjeblik,

Sagen er den,« begyndte Kalinovitsch igjen med rynket Pande; »det forekommer mig, at din Familie begynder at være uvillig stemt mod mig og at se paa mig med mistroiske Øjne.

Hvem er det? Er det Kaptejnen?»c spurgte Nastenka.

Jeg taler ikke om Kaptejnen. Han har længe hadet mig . . . hvorfor, véd jeg ikke; men ogsaa din Fader; han

skjuler det; men jeg ser altid Utilfredshed i hans Ansigt, især naar jeg har været alene med dig; og om det saa er Peiagia, saa er hun ogsaa uvenlig imod mig.«

Nastenka sukkede.

»De gætter sig til vort Forhold.«

»Hvor skulde de kunne gætte det? Officielt er jeg kun høflig imod dig, ikke andet.'

Hvor de kan gætte det? Af alt! Du kan være nok saa forsigtig; men jeg lider forfærdeligt, naar du ikke er til Stede.

Hvorfor gjør du det?

»Aa, hvor du er underlig! Hvordan skal jeg bære mig ad, naar jeg ikke kan skjule det? Og hvorfor skal jeg søge at skjule det? De véd det jo allesammen. Onkel sagde forleden til Fader, at han ikke skulde modtage dig mere.^

Kalinovitsch blev mere og mere mørk.

Det er rædsomt, saa denne Kaptejn er en gammel Kælling!«

»Nej, han er meget god. Han har endnu ikke sagt alt, hvad han véd,« svarede Nastenka og sukkede; »men hvad der gjør mig mest ondt, er hans Fordom mod dig. Han er overbevist om, at du bedrager mig. t

Hvor han kjender mig godt,•< sagde Kalinovitsch spotsk.

Ja, han forstaar dig jo rigtig nok ikke; men hvor kan man ogsaa forlange det af ham?«

Under denne Samtale kom de hjem. Kaptejnen ventede allerede paa dem.

. Jeg hører, du har været i Klostret,« sagde han til Peter Mikailovitsch.

Ja, Hr. Kaptejn, vi har været i Klostret. Jakob Vassilytsch vilde opsende en Takkebøn til Helgenen. Hans Værk er blevet trykt og har gjort stor Lykke, og vi fejre, om jeg saa maa sige, en Sejr i Dag! Det er omtrent, som om De havde indtaget en Fæstning. De har Hæder, og vi har Hæder!«

»Ja, saamænd, sagde Kaptejnen.

-Men nu vil vi drikke Champagne, Peter Mikailovitsch,« sagde Kalinovitsch.2 67

Ansigt lyste af den paafaldende Ro og Klarhed, der næsten udelukkende møder os hos Folk, som ere bleven ramte af en stor Ulykke uden derfor at give tabt, men have taget sit Parti og fundet en Støtte.

Prammen nærmede sig imidlertid til den modsatte Bred. Ude i Agterenden blev Skrigeriet og Spektaklet værre og værre. Denne Gang var der for Resten noget at raabe for. Under Overfarten havde der rejst sig en temmelig stærk Blæst, der strøg langs ned med Bredden og, som det ikke er sjældent i Efteraarsmaanederne paa de store Floder, satte Vandet saaledes i Bevægelse, at Prammen gjærne kunde have revet sig løs af Træktovet og være dreven ned ad Strømmen. 1 et Øjeblik blev det bælgmørkt rundt omkring og bidende koldt. Store Sneflokke snurrede rundt i Luften, og paa en Gang

væltede Sneen ned i Spandevis, pisket ind i Øjnene paa os af hvert Vindstød, der kom.

Alle Mandfolkene om Bord fik noget at bestille. Nu blev der taget fat, og i en Haandevending vare vi ovre paa den anden Side.

Prammen havde endnu ikke rigtig faaet lagt til ved Plankebroen, hvor den skulde ligge, før Mäscha med et Spring var i Land og løb videre op ad Vejen. Den gamle udstødte et Skrig og satte efter hende.

Jeg var en af de sidste, der gik ud af Færgen. Da jeg vendte mig om til den Kant, hvor Moder og Datter vare gaaede bort, mødte mit Øje ikke andet end de tætte Sneflokke, der samlende sig i et Lagen af mange Miles Brede viftede i I.lift en og slørede Omgivelserne til.

Tusend Sjæle.

Roman af Alexis Pisemski. Fort»!'.

Hm! udbrød Peiagia.

Hvad skal man da gjøre i saadant et Tilfælde, sagde jeg, vedblev den gamle og slog Hænderne sammen. Den rige, sagde han, kan gjøre, hvad han vil, den fattige maa først sørge for, at han har noget at leve af, naar han vil gifte sig. Det vil sige, nu kan du jo forstaa det, som du vil.«

»Er du lykkelig i Dag?« sagde Nastenka til Kalinovitsch, da de allerede var i Nærheden af Huset.

Ja, svarede Kalinovitsch, »og denne Lykke har jeg ene og alene jeres Familie at takke for.

Hvorfor det? Jeg skulde dog mene, du har dit eget Talent at takke for den..

»Aa Talent! 1 jeres Familie, fortsatte Kalinovitsch, er jeg blevet optaget, som om jeg var et Barn i Huset, og jeg har fundet Kjærlighed og endelig Protektion, da det gjaldt mit vigtigste Foretagende. Det vil vare længe, inden jeg kan gjengjælde jer det. <

; Elsk mig — lad det være din Gjengjældelse.

»Ophøre at elske dig, det hverken kan eller tør jeg,-, sagde Kalinovitsch, idet han betonede de sidste Ord.

»Tør jeg,« gjentog Nastenka grublende; »men hvis det nogen Sinde skete, saa kunde jeg ikke finde mig i det ... . jeg døde,< tilføjede hun, medens Taarerne strømmevis styrtede ned ad hendes Kinder.

»Hvorfor græder du? Det kan aldrig ske, eller . . .«

»Eller?«

»Eller jeg maatte blive en helt anden i moralsk Henseende,« svarede Kalinovitsch.

Jeg tror dig,« sagde Nastenka, idet hun kraftigt trykkede hans Haand.

De tav et Øjeblik,

Sagen er den,« begyndte Kalinovitsch igjen med rynket Pande; »det forekommer mig, at din Familie begynder at være uvillig stemt mod mig og at se paa mig med mistroiske Øjne.

Hvem er det? Er det Kaptejnen?»c spurgte Nastenka.

Jeg taler ikke om Kaptejnen. Han har længe hadet mig . . . hvorfor, véd jeg ikke; men ogsaa din Fader; han

skjuler det; men jeg ser altid Utilfredshed i hans Ansigt, især naar jeg har været alene med dig; og om det saa er Peiagia, saa er hun ogsaa uvenlig imod mig.«

Nastenka sukkede.

»De gætter sig til vort Forhold.«

»Hvor skulde de kunne gætte det? Officielt er jeg kun høflig imod dig, ikke andet.'

Hvor de kan gætte det? Af alt! Du kan være nok saa forsigtig; men jeg lider forfærdeligt, naar du ikke er til Stede.

Hvorfor gjør du det?

»Aa, hvor du er underlig! Hvordan skal jeg bære mig ad, naar jeg ikke kan skjule det? Og hvorfor skal jeg søge at skjule det? De véd det jo allesammen. Onkel sagde forleden til Fader, at han ikke skulde modtage dig mere.^

Kalinovitsch blev mere og mere mørk.

Det er rædsomt, saa denne Kaptejn er en gammel Kælling!«

»Nej, han er meget god. Han har endnu ikke sagt alt, hvad han véd,« svarede Nastenka og sukkede; »men hvad der gjør mig mest ondt, er hans Fordom mod dig. Han er overbevist om, at du bedrager mig. t

Hvor han kjender mig godt,•< sagde Kalinovitsch spotsk.

Ja, han forstaar dig jo rigtig nok ikke; men hvor kan man ogsaa forlange det af ham?«

Under denne Samtale kom de hjem. Kaptejnen ventede allerede paa dem.

. Jeg hører, du har været i Klostret,« sagde han til Peter Mikailovitsch.

Ja, Hr. Kaptejn, vi har været i Klostret. Jakob Vassilytsch vilde opsende en Takkebøn til Helgenen. Hans Værk

er blevet trykt og har gjort stor Lykke, og vi fejre, om jeg saa maa sige, en Sejr i Dag! Det er omtrent, som om De havde indtaget en Fæstning. De har Hæder, og vi har Hæder!«

»Ja, saamænd, sagde Kaptejnen.

-Men nu vil vi drikke Champagne, Peter Mikailovitsch,« sagde Kalinovitsch."Nr. 21.

Champagne, Herre,- svarede den gamle; det vilde jo være Synd. Skal vi afbryde Fasten for Deres Glædes Skyld? "

I den Henseende kan man vist ikke henvende sig til nogen bedre end Dem, højstærede Pelagia, sagde Kalinovitsch til Husholdersken, der havde dækket Tebordet.

Nej, det kan man ikke,; sagde Godniev. Komman-dorinde. skaf os en Flaske Champagne. «

Kalinovitsch gav Pelagia Penge og trykkede samtidig smilende hendes Haand. Saa elskværdig havde han endnu aldrig været mod den gamle Jomfru, og hun blev ganske rød i Hovedet.

Og sørg saa for en Bid Mad, lad os faa nogle røgede Sager, tilføjede Peter Mikailovitsch.

Aftensmaden var færdig Kl. ir. De »røgede Sager« bestod . en marineret Gedde, frisksaltet Stor med hollandsk Sauce, tørret Brasen, stegte, røgede Sild, og alt var serveret i den skjønneste Orden paa det store, runde Bord.

Pelagia har virkelig tilberedt et romersk Maaltid,« sagde Kalinovitsch, som atter vilde vise sig behagelig mod Husholdersken, og da de satte sig til Bords, forlangte han bestemt, at hun ogsaa skulde tage Plads og ikke bestandig skulde fare omkring. Han var i det hele i udmærket Humør.

Før de gav sig til at spise Brasen, fyldte Peter Mikailovitsch alle Glassene og sagde i en munter Tone: Paa vor unge, talentfulde Forfatters Sundhed! • hvorpaa han tømte sit Glas i ét Drag. Nastenka, som sad ved Siden af Kalinovitsch, greb hans Haand, trykkede den og drak ligeledes sit Glas ud. Kaptejnen drak Halvdelen, Pelagia nippede kun. Peter Mikailovitsch lagde Mærke dertil og bad dem om at drikke ud. Kaptejnen slubrede i Tavshed Vinen i sig, Pelagia stødvis, idet hun sagde: Jeg faar Hovedpine deraf;.- men hun drak dog ud.

Tillad ogsaa mig at foreslaa en Skaal,« sagde Kalinovitsch, idet han rejste sig og skjænkede Champagne til dem alle. En Skaal for én af de bedste Kjendere af den russiske Literatur og min første literære Beskytter!» vedblev han, idet han klinkede med Peter Mikailovitsch. Paa min lille Venindes Sundhed!« sagde han til Nastenka og kyssede hende paa Haanden.

Han kaldte ofte i de andres Nærværelse spøgende Nastenka sin lille Veninde.

»Paa den tapre Kaptejns Sundhed!- tilføjede han, idet han bukkede for Flegont Mikailovitsch, -og saa Deres!« sagde han til Pelagia.

Hurra!« raabte Peter Mikailovitsch.

De tømte alle deres Glas.

Kaptejn,« sagde Peter Mikailovitsch til sin Broder, ræk vor Forfatter Deres krigerske Haand. Apollo og Mars maa leve sammen i Venskab. Jakob Vassilytsch, klink med ham!«

Meget gjærne, svarede Kalinovitsch, hvorpaa han hurtigt skjænkede i til sig og Kaptejnen, klinkede med ham og kraftigt trykkede hans Haand. Kaptejnen besvarede ikke Haand-trvkket.

Gid alle Misforstaaelser mellem Dem maa blive hævede, gid der i Fremtiden maa være Harmoni og Fred imellem Dem! sagde Peter Mikailovitsch.

Jeg haaber, at Flegont Mikailovitsch med Tiden, naar

han kjender mig bedre, vil forandre sin Mening om mig, --sagde Kalinovitsch.

Det haaber jeg ogsaa, De er en dannet Mand, sagde Kaptejnen med et Sideblik paa Nastenka.

I Stedet for at svare, trykkede Kalinovitsch endnu en Gang Kaptejnens Haand.

Saaledes endte det lille Gilde, ved hvilket man havde vist saa stor, oprigtig og glad Sympathi for Kalinovitschs Held.

Der gives dog endnu gode og rare Mennesker i Verden, = sagde han, da han vendte tilbage til sin Bolig.

Anden Del. Første Kapitel.

Man kan vanskelig tænke sig den Fryd, som Peter Mikailovitsch i nogle Uger følte alene ved Tanken om, at den unge Forfatters Værk var blevet trykt og havde faaet saa smuk en Modtagelse. Da hans Hjærte var altfor fuldt, førte han sin Samtale med den gamle Kjøbmand, Kirkeinspektøren, hen paa dette Æmne, da han næste Søndag efter Morgengudstjenesten forlod Kirken med ham.

I Folk1 af Kjøbmandsstanden undlader saa ofte at skafte eders Børn Dannelse. Det er slet ikke godt! Det var Indledningen.

Inspektoren, der var en Mand af den gamle Skole, gjerrig, men forstandig og meget snu, formodede, at der kunde blive sagt noget, der interesserede ham, lagde derfor Hovedet lidt paa Siden og lyttede med sit hø;re Øre, det eneste, han kunde høre med, men som han for øvrigt ogsaa undertiden alt efter Omstændighederne fingerede at være døv paa.

Se, der er nu f. Ex. min Efterfølger, Inspektøren,c fortsatte Peter Mikailovitsch, r han er forældreløs, fattig, men saa dannet, at han bliver Forfatter, følgelig en berømt og rig Mand.

Kjøbmanden trak paa Skuldren.

»Lykken har sine Luner, Herre, hvis jeg maa sige min Mening,« sagde han med et Suk. Saa lettede han paa Huen og med Ordene: »Jeg beder om Undskyldning, Deres Højvel-baarenhed, ! drejede han ind i en Sidegade og forsvandt gjennem sin tunge. Egetræs Dør, som han baade laasede og stængede, hvorpaa han slåp sin Lænkehund løs.

Da Peter Mikailovitsch mente, at denne Mangel paa Opmærksomhed skyldtes den russiske Kjøbmands Uvidenhed, gik han paa sin Spadseretur næste Dag ligesom tilfældig ind i Retslokalerne og først til Kassen, fordi Kassereren efter hans Mening slet ikke var nogen dum Mand, men nok forstod sig paa de Ting. For at have en passende Anledning til sit Besøg, bad han Kassereren om at bytte en Femogtyverubel-Seddel, og da sidstnævnte omhyggelig talte Pengene, satte han sig ved Siden af ham og spurgte ham som ganske i Forbigaaende :

Kjender De den nuværende Skoleinspektør r«

Jo, han bringer nok sit paa det torre, ligesom De,< svarede Kassereren og snøftede.

Han har skrevet en udmærket Roman, som han nu er blevet berømt ved,« sagde Godniev.

Kassereren snøftede i Stedet for at svare.

Det overraskede Peter Mikailovitsch lidt; men han vilde2 67

imponere Kassereren med Pengespørgsmaalet, ligesom han havde imponeret Pelagia, og tilføjede derfor:

»Hvor man dog betaler godt nu. For otte saadanne trykte Sider giver de halvtredsindstyve Solvrubler .... Det er

meget.«

Kassereren sagde ingen Ting, men snoftede igjen. Peter Mikailovitsch fattede endelig, at den Samtale slet ikke interesserede ham.

Naa, sagde han, idet han rejste sig, paa Gjensyn!.

Paa Gjensyn,: svarede Kassereren og snoftede endnu en

Gang.

Da Peter Mikaiiovitsch var kommet uden for, stod han og spekulerede i nogen Tid.

Naa jeg vil prøve det endnu en Gang, sagde han, og saa gik han hen i Landretten, hvor han traf et stort Selskab; Kredsøversten, det livsvarige Medlem og desuden Dommeren og Bisidderen, som fra deres Ret var kommet til Landrettens Møde. Sekretæren, en ung Mand, der først lige nylig havde begyndt sin praktiske Carriere, søgte at vinde alle ved sin Venlighed. To rødhaarede Skrivere, Mediokritskis kjødelige Brodre, ligeledes unge Mennesker, der skrev en meget smuk Haand, stod ved Salens Glasdør og viste stor Opmærksomhed for hvad der foregik.

De saa alle paa en vis Prochoroff, en Godsejer, der var kommet til Byen, en Mand paa en tresindstyve Aar og af kæmpemæssig Skikkelse. De havde skjændtes om Exercéer-reglementet, og nu marcherede han og tog Geværgrebene paa en Udrage. Dommeren kommanderede. En, to! En, tol« sagde han og slog sig paa Laaret. Prochoroff, der havde store Sveddraaber paa Panden, marscherede højst samvittighedsfuldt. Holdt! kommanderede Dommeren. Prochoroff stod stille. »Til venstre ret!« skreg Dommeren. Prochoroff vendte sine Tyreøjne lidt til venstre. Lad i tolv Tempoer!. kommanderede Dommeren. Prochoroff lod først, som om han tog en Patron frem, saa bed han den af, lod den falde ned i Løbet, stødte paa den med Ladestokken, spændte endelig Hanen og sigtede. Fyr!« skreg Dommeren. Prochoroff sagde: Paff!« Han gjør ingen Fejl,- bemærkede det livsvarige Medlem til Bisidderen. Nej, ikke én,; svarede denne.

Man skulde tro, det var underligt og ganske unyttigt at begynde en Samtale om Literatur i saadant et Selskab; men Peter Mikailovitsch kunde ikke dy sig, og da han saf), at den Avis, i hvilken Kalinovitsch blev rost, laa i Vindueskarmen, tog han den, og idet han henkastede den Bemærkning: Hør, hvad man skriver om en Herre herfra,- læste han hele Kritiken for dem.

Under denne Escapade stirrede de alle ned paa Gulvet, som om den gamle Mand havde sagt én eller anden Dumhed eller gjort noget latterligt.

»Aa, hvorfor skal vi tale om lærde Ting her, de Herrer er selv lærde, sagde Prochoroff og præsenterede Gevær med Udragen.

Peter Mikailovitsch tav og gik hurtigt sin Vej uden at sige Farvel til nogen.

Det første Hus i Byen, hvor man hilste Kalinovitschs dæmrende literære Berømmelse, var Generalindens. Det skete ganske tilfældigt. Generalindens Soiréer holdt allerede op midt om Vinteren. Hun fik et Slagtilfælde, som vel ikke havde betydelige Følger, men dog øvede lidt Indflydelse paa

hendes aandelige Evner. Kreds-Amtmandinden, hvem det var lykkedes at sætte sig fuldstændig fast i Huset, paastod, at Mademoiselle Pauline var ude af sig selv af Fortvivlelse. Hun elskede sin Moder og led derfor mere end Patienten selv, saa meget desto mere som alle Bønner ikke kunde bevæge den gamle Dame til at tage til Moskov eller til Gouvernements-staden for at lade sig kurere. Hun vilde slet ikke høre Tale om det. Siden hun er bleven syg,< tilføjede Kreds-Amt-mandinden i Fortrolighed, »er hendes Gjerrighed taget endnu mere til. Hun trykker sig ved at give tusend Rubler ud — en Draabe i Havet i Forhold til hendes Formue — og derfor lader hun sig behandle af Doktor Pokrovski her og paastaar, at han er en meget dygtig Mand, medens al Verden véd, at Pokrovski kun tænker paa at spille Kort og skriver saa dumme Recepter, at de ikke kan låve Mixtur efter dem paa Apotheket.«

I den anden Fasteuge hændte der Generalinden en Ubehagelighed. Mediokritski, der var vedblevet at være hendes Fuldmægtig, havde, efter at have mistet sit Embede, siddet fjorten Dage i Værtshuset og drukket uophørlig. Generalinden, som ikke vidste noget af det, lod ham hente tusend Solvrubler paa Posthuset, hvad der ogsaa var sket tidligere. Han hævede Pengene og lod sig ikke mere se, ja, han forsvandt fra Byen, og man vidste ikke, hvad der var blevet af ham. Man kan tænke sig, hvilket Indtryk denne Frækhed og Tabet af saa betydelig en Sum havde gjort paa den syge, gamle Kone. Hun tik noget, der lignede et nyt Anfald. Mademoiselle Pauline havde ingen Kræfter mere. Hun skrev et kort, parfumeret Brev til Fyrst Ivan og sendte det af Sted med Ilbud. Fyrsten kom næste Dag, hvorover Patienten, som ikke havde ventet ham, glædede sig meget. I Lobet af et Kvartérstid havde han saadan talt hende til rette og beroliget hende, at hun forlangte at blive flyttet fra Sovekamret til Dagligstuen; imidlertid kjørte Fyrsten ud, som han altid plejede at gjøre, naar han var i Byen, for at besøge én eller anden af sine bekjendte. Først tog han hen til Justits-bygningen, hvor han i Distriktsretten, eftersom han ikke traf Medlemmerne, sagde Sekretæren nogle pæne Ting, hilste venligt paa Huissier'en, der stod ved Landrettens Dør, og da han modte Kredsøversten paa Gaden, tilkjendegav han ham sin mest uskrømtede, alleroprigtigste Glæde og holdt ham i det mindste fem Minuter i begge Hænder, som han trykkede med Følelse. Paa Hovedgaden mødte Fvrsten derna>st Peter Mikailovitsch, for hvem han allerede i lang Afstand nikkende og smilende tog sin Hat af. Peter Mikailovitsch kom hen til ham og gjorde et ærbødigt Buk. Han havde stor Veneration for Fyrsten og omtalte ham saaledes: »Det er en Talleyrand, mine Herrer, vor Tids Talleyrand!«

Hvordan har De det? spurgte Fyrsten, idet han venskabeligt trykkede Peter Mikailovitschs Haand.

:Jeg takker ærbødigt, Gud være lovet, man lever,; svarede denne. (Fonene.)

lmlhold: Nojlc Londoner Typer. Prædikanter, Folketaler«- 05 Samfundsrcforiuatorer. Af A. CA. Edgren, f. Leffler. — Belfagor. Novelle af jViV*rt?/.i Maeehinrelti. Ved S. Sehnudorfih. (Sluttet). — Moder og Datter. Et Eflcraarsbillede af IK Grigitrrzpi/jeb. Fra Rturok ved Thor Lttngr. (Sluttet;. Tosend Sjæle. Roman af Alexis Pistmski. iFortiat). — Bekjendtgjørelser.Nr. 22,

BRØDRENE SALMONSEN" FORLAG.

Felix. Hvorledes Lykken vindes. Forsøg til en Livsorientering. 1882. 107 S.

1 Kr. 25 Øre, indb. 2 Kr. 25 Øre.

Indhold: Den legemlige Udvikling. — Den aandelige Udvikling. — Resultatet.

Gensvar til Hr. Generalstabsoberst J. Z. Schroll i Vort Forsvar«, tilligemed Forslag til Ordning af et Land- og Søforsvar for Bornholm. Ved B. C. M. Aaroe. Med et Kort. 1882. 66 S.

75 Øre.

Goldsmith, Oliver. Præsten fra Wakefield. En Fortælling. 1882. 313 S. 3 Kr., indb. 4 Kr. 25 Øre. Gredsted, F. Se: Kort over Kjøbenhavn.

— Se: Kort over Helsingør.

Grimm, Hermann. Noveller. Paa Dansk ved N. Juel-Hansen. 1878. 290 S. 2 Kr., indb. 3 Kr. 25 Øre.

Indhold: Cajatan. — Barnet. — Sangerinden. — Landskabsmaleren.

»Forfatteren, der har et anset Navn som Literær- og Kunsthistoriker, viser sig i denne lüle Samling som en ganske (in Novellist. lian minder nærmest om Poul Heyse blandt tie nyere tyske Novelleforfattere. Det er ogsaa hos Grimm Kjærligheden i dens evig vexlende Former og Stemninger, der er Gjenstand for Skildringerne, og de ere ofte gjorte med fin Kunst. — I det hele gjor hans Fortællemaade og Stil et smukt og harmonisk Indtryk. Trods dens Objektivitet føier man ligesom Forfatterens Personlighed i den, cn Personlighed af en fin og ædel Natur, c

(Dagbladet.)

Grund loven og Estrup. Af en Grundlovsven. 18S4.

Første og andet Oplag, 40 S......50 Øre.

Guld blade. Se: Riickert.

Haandbog for Handelskorrespondenter. Se: Beissel.

til den daglige Praxis. Udtog af Nordisk medicinal Kalender . 1878. 135 S. 50 Øre.

Indeholder bl. a. Medicinalstaten.

Haderup, V. Tændernes Pleje. Populær Vejledning til at bevare Tænderne og forebygge Tandlidelser. 1S79. 100 S. . . . i Kr., indb. t Kr. 50 Øre.

Ilospitalstidcndc slutter cn længere Anmeldelse med > Haabet om, at denne lille, net udstyrede Bog maa finde stor Udbredelse og stifte god Nytte.« »Hjemme og L'de . Nordisk Ugeblad. Redigeret af Otto Borchsenius og Johannes Magnussen.

Begyndt Oktober 1884.....3 Kr. Kvartalet.

Hoffmann. Hans. Hexepræsten og andre Noveller. Autoriseret Oversættelse ved Johannes Magnussen. 1884. 218 S.

2 Kr. 25 Øre, indb. 3 Kr. 50 Øre.

Indhold: Hexepræsten. — .Erkeenglen Michael. — Foti-nissa. — I'eerke fra Helgoland. Iblandt de talrige, fra forskjellige Linde indførte Bøger, der er kommet frem til dette Aars Julemarked, er der næppe nogen, der i højere Grad end Hoffmanns Noveller egner sig til at trænge igjennem i vide Kredse, heller ikke mange som bedre fortjener at modtages med Opmærksomhed. Der

er kun fire Noveller, og smaa Arbejder er de alle; hver af dem er imidlertid et virkeligt Kunstværk, sikkert komponeret over en ny og smuk Idé, og gjennemført i det enkelte med overordentlig Omhu og med den fineste Smag. — »Hexepræsten« cr Bogens Hovedstykke; den behandler et nyt og interessant .Etnne med en saa gribende Kraft, at man under L-esningen mindes om en af vor egen Literaturs kosteligste Perter, Blichers En Landsbydegns Dagbog , med hvilken den ved sin Fonn og Stil har cn Del tilfælles.« (Morgenbladet.)

Hopfen, Hans. Majorens Historier. Paa Dansk ved J. Thaysen. 1880. 307 S.

3 Kr. 75 Øre, indb. ; Kr.

Indhold: Den fortabte Kaminerat. — »Basses« Væddemaal.

— Hunden Paillet.

— Smaäfolk. Paa Dansk ved J. Thaysen. 1S81. 341 S.

3 Kr. 75 Øre, indb. 5 Kr.

Indhold: Paa cn Engels Forbøn. — Torden om Foraaret. — En Boldts Historie.

— Waldenbcrgs Ægteskab. Roman i 3 Dele. Efter Originalens nyeste Udgave. 1883. 734. S.

7 Kr., indb. 9 Kr.

Hun og Han. Anden forandrede LTdgave af Gaade paa Gaade, Kotillonsdeviser af*—r. 1882. 96 S.

80 Øre, indb. 1 Kr. 50 Øre.

Hunderacer, ædle. 40 Billeder i Træsnit. 1879.

Kartoneret 2 Kr. 50 Ore.

Hverken Forlig eller Revolution af nn. Politisk Piece. 1884. 40 S..........50 Øre.

Justina. Endnu et Par Ord om Fru Colletts »Fra de stummes Lejr«. 1878. 20 S. ... 50 Øre.

Jorge/isen, Alfred. Naturhistorie til Skolebrug. Med Afbildninger. 1878. 80 S. . . . indb. 75 Øre. Kort Oversigt over Zoologien. Nærmest efter Lütkens Lærebog Nr. 2. 1880. 18 S. 50 Øre.

— Plantelæren i kort Overblik. Repititorium, nærmest efter Grønlunds Lærebog. Til Brug ved Lærer- og Lærerinde-Examen. 1880. 18 S. 50 Øre.

Kalender. Nordisk farmaceutisk medicinal, redigeret og udgivet af Nicolaj A. Juncker. Aargang 1S78.

indb. 3 Kr.

Karak ter bog for Drenge-og Pigeskoler, indb. 50 Ore.

for Pigeskoler.....indb. 50 Øre.

Karup Kro. Folkelivsbillede med Sange i 5 Akter af I 'ilhelm Ostcrgaardog Carl Moller. 1S85. 142 S.

2 Kr.

Kate. En Fortælling for unge Piger af Forfatteren til Arvingen til Rcdclyfle , Hjærtefred m. fl. Paa Dansk ved Ferd. Bauditz. 1876. 252 S.

3 Kr., indb. 4 Kr. 50 Ore.

>Katc-- er beslægtet ir.ed de bekjendte Solstrålefortællinger, men disse i flere Henseender overlegne i kunstnerisk Værd. Den egner sig fortræffelig til Lesning for «len opvoxende Ungdom. (For Romantik og Historie.)

Kopenhagen und seine Umgegcnd. Se: Salmonsen.

(Ftttano.)

bogtrykker:

f. e. bording.

FORLÆGGERE: BROR. SALMONSEN.

redaktører:

otto borchsenius og i0hannes magnussen.Nogle

Londoner Typer.

Prædikanter, Folketalere og Samfundsreformatorer.

Af A. Ch. Edgren, f. Leffler. (Fortsat.)

__(Eftertryk og OvcrKettcbe forbydes i Norden.)

Naar Talén faldt paa Bradlaughs Strid med Parlamentet, har jeg gjentagne Gange hort Englænderne forsikre, at det ikke er for selve Principets Skyld, at man holder ham tilbage, men at det er hans Personlighed, der har vakt en saa levende Uvilje, at den har skadet hans Sag. Paa Spørgsmaal om, hvad man da har at sige mod ham personlig, har jeg sikkert hort paastaa, at han er en slet Karakter, men jeg har aldrig hort fremdrage et eneste Bevis herfor. Naar man tvinges til at fremkomme med bestemte Anklager mod ham, har det næsten altid blot været dette: han er vulgar«, og han »drops his h.s * (udelader //-erne). Det at udelade Bogstavet h. hvor det burde udtales, og i Steden derfor sætte det ind paa urette Steder, er i England den mest afgjorte Hindring for at blive anset for en »gentleman*. Man maa ogsaa indramme, at det ikke lyder godt, og selv hos os vilde man have ondt ved at forsone sig med en Taler, der lige som Bonden i Upland sagde, at hans Præst æder Halm i Steden for hedder Alm-.

Men for at faa en rigtig Forestilling om Bradlaughs Styrke saa vel som hans Svaghed som Taler maa man ikke blot hore ham, naar han holder et Foredrag, man maa fremfor alt hore ham i en Forhandling. Som bekjendt har man ofte i England store Diskussionsmøder for at behandle vigtige Spørgsmaal. Stundom er disse Møder saaledes ordnede, at enhver, der vil, har Ret til at deltage i Forhandlingen,

men ofte er de blot en offentlig Tvekamp mellem to Personer, hvem det Hverv er overdraget at fore Ordet hver for sit Parti. De sidste Moder er de mest karakteristiske. Det største, jeg i den Retning overværede, var i St. James' Hall, hvor Bradlaugh og Hyndman for 5000 Tilhorere forhandlede Spørgsmaalet 0111 Socialismens Betydning og Berettigelse. Mr. Hyndman er Føreren for det socialistiske Parti i England, Mr. Bradlaugh er en ivrig Modstander deraf. Hyndman er ikke nogen fremragende Taler, og den Opgave, han havde sat sig, oversteg langt hans Kræfter. Der findes sikkert kun meget faa, der kan maale sig med Bradlaugh i en Ordstrid. Hans Fynd og Slagfærdighed i Forbindelse med hans Hidsighed, hans oratoriske Greb, hans Kvikhed i Anvendelsen af Prokuratorkneb er vel skikkede til at forvirre selv den dueligste Modstander. Han afbrydes uophørlig af Modstanderens Parti, der kaster Stikord ind i hans Tale, fremkommer med Indvendinger, gjør Spørgsmaal, søger at fon,'irre ham med Haanlatter. Sædvanlig plejer en Taler at forholde sig ligegydig til disse Afbrydelser og blive ved at tale, som om der intet var hændet. Men Bradlaugh bruger en anden Taktik. Han griber ethvert henkastet Haansord i Flugten, horer og opfatter strax, hvad der siges halvhøjt mod ham i den bageste Del af Salen, plukker det op og slynger det tilbage til Ophavsmanden med en Tilsætning, som giver ham raat for usodet og i de fleste Tilfælde bringer ham til Tavshed. Men saa

plejer i Reglen ikke dennes Sidemand og Partifælle at forholde sig tavs. Det hidsige Svar ægger og tirrer, Modstanden voxer, og for enhver ny, der bliver slaaet, staar der ti andre stridslystne op. Bradlaughs Vrede tager til, han bebrejder i voldsomme Udtryk sit Modparti dets Taktløshed, Uforskammethed o. s. v., udslynger Godtkjøbs-Insinuationer, saasom: Der kan man se, hvorledes den fremtidige Idealstat kommer til at se ud. — De ædle Fremtids-mænd, der vil frelse Menneskeslægten, har ikke en Gang saa megen Selvbeherskelse, at de kan holde Mund : 5 Minutter — ikke saa megen Agtelse for en Modstander, at de kan lade ham fuldføre sin Sætning uden Afbrydelse.

At Bradlaughs eget Parti lige saa ofte afbryder Mr. Hyndman, skjønt denne, ved at undlade at tage Hensyn til de henkastede Bemærkninger, der gjøres, lader dem gaa mere uænsede forbi, synes Bradlaugh ikke at mærke. Man faar det Indtryk af ham, at han gjør alt for at ægge Oppositionen til at forløbe sig for derigjennem at faa et nyt Vaaben imod den. Hele Bradlaughs Foredrag faar derfor Karakteren af en Samtale eller rettere en Kiv med Tilhørerne.

Afbrydelserne og de indkastede Bemærkninger tage uophørlig til, Bradlaughs Svar blive mer og mer hidsige, kvikke og bidende, Bifaldet fra hans eget Parti voldsommere, hele Salen er i Oprør, Folk rejser sig op. vifter med Lommetørklæderne, raaber: luar, luar! ler haanligt, hysser ad hverandre. Ordstyreren maa den ene Gang efter den anden rejse sig op og formane til Orden og Ro, og naar Bradlaughs Stemme atter høres, er det for at udslynge forbitrede Bebrejdelser for de Uordener, han selv har fremkaldt. Det Spørgsmaal, der egentlig skulde forhandles, bliver under alt dette næsten glemt, og man forlader Mødet med et forvirret Indtryk af meget usammenhængende, overfladiske, almindelig vedtagne saglige Bemærkninger, men med et livligt Minde om et glimrende Replikskifte. lin mot tio släldes af rctad Wasason, men her stod én mod tusende uden at det var muligt at berøve ham det sidste Ord og det bedst rammende Hug.

Bradlaugh er i Ordets egentlige Betydning en Kæmpe med alle en saadans Fortrin og Fejl. Modstand, Forfølgelser, ja Martyriet tjener kun til at øge hans Ivrighed og Udholdenhed. Han ligner ogsaa i den Henseende den tirrede YVasasön , at --lian kunde ikke vige, blot falde kunde han*. Men hidtil er han ikke faldet uden at rejse sig igjen, for med fornyet Kraft og Raseri at kaste sig over Fjenden. Fængsel, personlig Mishandling, Sult, ærekrænkende Bagvaskelse, blodig Forurettelse — intet har været sparet for at knuse denne farlige Modstander af den engelske Konservatisme, men alt har hidtil været forgjæves. Og ikke blot fremstaar han selv efter hvert tilfældigt Nederlag mere kamplysten og bedre rustet, men hans Parti voxer ogsaa med Tusender og atter Tusender, og naar man stundum til Spot kalder ham for *thc coming pre (den tilkommende Første-

minister), er det visselig med en ubehagelig Forudfølelse af, at denne Mands Magtstilling truer med at blive af en Betydning for England, som man næsten ikke tør tænke paa.

De Forfølgelser, Bradlaugh har været udsat for, de Kampe, gjennem hvilke han har stridt sig frem til sin nuværende Stilling, udgjøre et interessant og karakteristisk Blad af Englands samtidige Historie.

Han begyndte som fattig Stik-i-Rend-Dreng ved en Sagforerforretning, hvor hans Fader havde en underordnet Plads. Han havde ikke nydt Skoleundervisning længere end til tolvaars Alderen, men hans Sans for Studier var stedse vaagen, og han læste i sin Fritid alt hvad han kunde overkomme. I Særdeleshed lagde de religiøse Spørgsmaal stærkt Beslag paa hans Tanker, og han var en saa flittig og alvorlig Kirkegænger, at han som ganske ungt Menneske blev udnævnt til Lærer ved en Søndagsskole i en af Londons fattige Menigheder.

Dette fremkaldte imidlertid et afgjørende Vendepunkt i hans Liv. Biskoppen over London besluttede at holde en Konfirmation i Bet/utal Gru n, den Menighed, hvortil den unge Bradlaugh borte. Menighedens Præst ønskede at udmærke sig og udvalgte derfor nogle af de flinkeste unge Mennesker, som han vilde anmode Biskoppen om selv at overhore. Bradlaugh var blandt disse og forberedte sig nu med stor Iver til den anstundende Konfirmation. Han studerede opmærksomt den engelske Kirkes ni og tredive Paragrafer og de fire Evangelier. Til sin Skræk og Forbavselse opdagede han nu for første Gang Modsigelsen i Beretningerne om Kristi Liv, Dod og Opstandelse, og han ilede til Præsten for at faa en Forklaring paa denne foruroligende Opdagelse. T/u Reverend Mr. Pucker« var, som det synes, temmelig uskikket til at være Vejleder for en ung Sandhedssøger, der bliver hjemsøgt af sin förste Anfægtelse. Han behandlede ham med Strænghed som en frafalden og klagede til hans Forældre over, at Sønnen viste atheistiske Tilbøjeligheder. Det blotte Ord Atheist var paa det Tidspunkt lige saa afskrækkende for Bradlaugh som for Præsten selv. Han var kommen til sin Lærer ikke for at kritisere, men for at faa Oplysning, og han stødte ved denne første aandelige Krisis i sit Liv sammen med den kirkelige Ufordragelighed, med hvilken det senere skulde blive hans Lod at kæmpe saa mangen haard Dyst.

Den næppe 16 Aar gamle Yngling optraadte nu snart som Taler ved nogle større Forhandlinger om religiøse Æmner i fri Luft for Forsamlinger af fra 50 til 500 Mennesker. Han begyndte med at forsvare de orthodoxe kristelige Anskuelser, men blev af Modstandernes Argumenter mer og mer rokket i >in Tro, indtil han sluttelig i cn afgjørende Strid til Forsvar for Biblens guddommelige Oprindelse Punkt for Punkt blev slaaet af Marken af sin Modstander og endte med at tilstaa sig for overvunden og aabent erklære sig for Fritænker.

Kort Tid derefter lod Mr. Pucker, efter Samraad

med Bradlaughs Fader, den unge Mand vide, at hvis han ikke inden tre Dage opgav sine kætterske Anskuelser og gik over til den rette Tro, saa skulde han miste den Plads, han havde som Bogholder hos en Kulhandler.

Dette var den første alvorlige Fristelse. Opgive sin saa nylig i ærlig og aaben Strid tilkæmpede Overbevisning eller sulte — det var det Valg, der var stillet den I7aarigc Yngling.

Kamplyst, Trods og ungdommelig Begejstring for de nye Idealer gjorde ham Afgjorelsen let, og en skjøn Dag stod han med sin Bylt i Haanden, udvist med Skam fra det fædrene Hus og fra sin Bestilling, ene og uden en eneste Skilling i Lommen paa Londons Gader.

Han var dog ikke saa venneløs, som han selv troede; han havde allerede gjennem sine offentlige Taler fundet Venner, og ved disses Mellemkomst lykkedes det ham at oprette sin egen lille Kulforret-ning. Hans bedste Kunde var en Fmke, der havde et Bageri og som viste ham megen Velvilje, ja, det vil sige, kun indtil hun en Dag fik at hore om hans Optræden i adskillige Fritænkerforeninger og de Taler, han der havde holdt. Saa vilde hun ikke længer kjøbe Kul af en vantro og erklærede naivt med Gru, at hun var bange, hendes Brød skulde komme til at smage af Svovl.

Samtidig tog Forfølgelserne til, og Vejen spærredes i alle mulige Retninger for den unge Mand, der var villig til at udfore et hvilket som helst Arbejde, men hvem ingen vilde betro noget, eftersom det forfærdelige Ord » Tilsidst stod der ham ingen anden Udvej aaben end at lade sig hverve som Soldat. Han blev med de øvrige Rekrutter sendt til Dublin, men følte sig meget ilde til Mode blandt alle disse raa Ynglinge, som haanede ham for lians paa den Tid klodsede Figur og legemlige Svaghed, der var en Følge af Sult og allehaande Forsagelser, og som ikke forstod de Drømme, Tanker og Spørgsmaal, der sysselsatte hans arbejdende Hjærne. Man havde undersøgt hans Tornyster og fundet, at en græsk Ordbog og en arabisk Ordsamling var hans vigtigste Ejendele, og enhver kan let forestille sig den uendelige Haan, der fulgte efter denne Opdagelse. Den græske Ordbog blev strax brugt til at spille Bokl med, og Bradlaugh stræbte forgjæves at forsvare den. Da Kammeraterne var blevne trætte af Legen, gjemte han dog de tilbageblevne leaser, og den ilde medhandlede Bog findes endnu paa hans Hylde. Imidlertid fik han allerede under Overrejsen til Dublin Lejlighed til at imponere sine Kammerater. Der rejste sig en Storm, og Kaptejnen behøvede Rekrutternes Hjælp til at stuve Lasten om, hvorfor han lovede dem en Sum Penge til Belønning, naar Faren var over. Men da han senere skulde indfri sit Løfte, søgte han at slippe fra det ved et Krigspuds. Han tilbød nemlig nogle af de stærkeste lidt mere, end der var bleven dem

lovet, og vilde saa til Gjengjæld intet give de andre. Bradlaugh havde lidt af Søsyge hele Tiden. Bleg og huløjet, en dinglende og svag Skikkelse, modløs og sky som en Folge af Kammeraternes Haan og Mishandling, var han vel den, af hvem man mindst ventede nogen Indblanding i denne Sag. Stor var derfor baade Kaptejnens og Rekrutternes Forbavselse, da den graalig blege Ynglings Øjne pludselig begyndte at lyne. Han rettede sit sammensunkne Bryst, traadte frem midt paa Dækket og brod ud i en veltalende, flydende Ordstrøm, hvori han i de mest højtravende og patethiske Udtryk foreholdt Kaptejnen det uhæderlige i hans Adfærd og endte med den imponerende Trusel, at han vilde indsende en Artikel om Sagen til Times.

Kaptejnens Forbavselse og Bestyrtelse over den pludselige Forvandling, som den stakkels kejtede Rekrut saaledes var undergaaet, maa have været ubeskrivelig. Bradlaugh naaede sit Maal og erhvervede sig oven i Kjøbet sine Kammeraters Taknemlighed og Agtelse.

Der fortælles flere karakteristiske Træk fra hans Rekruttid. Han var en ivrig Ven af Maadeholdssagen og talte ofte paa Møder i dette Anliggende. Naar han ikke tik Udgangslov, lod han Kammeraterne hejse sig ud gjennem Vinduet ved Hjælp af sammenknyttede Lagener. Han foretrak at sidde i Arrest efter sin Hjemkomst fremfor at undlade at gavne den Sag, han omfattede med saa stor Begejstring.

Om Søndagen var Rekrutterne naturligvis tvungne til at gaa i Kirke, og da hændte det sig en Gang, at Præsten i Slutningen af sin Prædiken hentydede til, at Rekrutterne vel vanskelig havde været i Stand til at folge og forstaa hans Foredrag. Dette vakte Fortry delse i Lejren, og Bradlaugh skrev et Brev til Præsten, hvori han dels viste ham, at han fuldstændig havde fulgt og forstaaet hans Foredrag, dels henledte hans Opmærksomhed paa adskillige urigtige Paastande og ulogiske Slutninger, som forekom i Prædikenen. Man ventede, at denne Dristighed ikke skulde faa Lov at gaa ubemærket hen, og den følgende Søndag lyttede Rekrutterne opmærksomt til Prædikenen, beredte til en Demonstration til Fordel for Bradlaugh, hvis han skulde blive angrebet. Præsten begyndte ganske rigtig at tale i nedsættende Ord, der udtry kte hans Foragt for det Brev, han havde modtaget, men han fik ikke fuldfort Sammenhængen, forend 300 Dragoner alle som én Mand drog deres Sabler og lod

Vaabnene rasle mod Gulvet. Virkningen af dette dristige Skridt var saa stor, at man, for at undgaa Skandale, undlod at straffe Mandskabet.

F>n anden Gang havde en af de store Jordegodsejere faaet det Indfald at afspærre en Alfarvej, der tidligere havde staaet aaben, og bygget et Stakit og en Port, der blot aabnede sig for Herskaberne, men ikke for Bønderne. Dette vakte naturligvis Forbitrelse, og atter var Bradlaugh rede til at tage sig af de undertrykte og tale deres Sag. Efter at have forvisset sig om, at Foranstaltningen var fuldkommen ulovlig, samlede han en Skare Soldater ogNr. 22.

Bonder og odelagde ved deres Hjælp hele Bommen, hvorpaa han slog en Plakat op, i hvilken han angav sig selv som Gjerningsmand med nojagtig Anførelse af sit Navn, Regiment og Kompagninummer. ITan vidste, at han var i sin gode Ret, og Jordegodsejeren vovede ikke at træffe Foranstaltninger imod ham.

Saaledes havde Bradlaugh endnu ikke fyldt 20 Aar, da han allerede havde udfægtet adskillige Kampe for sin Overbevisning mod Uret og Overgreb fra Magthavernes Side. Men disse Kampe var kun Forpostfægtninger til hans Liv.s lange Strid.

Hans militære Bane blev heldigvis snart afbrudt, idet en lille An- satte ham i Stand til at kjøbe sig fri fra Regimentet. Han kom tilbage til London lige saa fattig som han havde forladt det, men nu mer end nogen-Sinde bestemt paa at skaffe sig Arbejde, da han nu tillige maatte forsørge sin Moder, der nylig var bleven Enke. Han søgte en Ansættelse som Bogholder hos en Advokat, men da denne Plads netop var bortlovet, og der ikke fandtes nogen anden Beskæftigelse ledig end en Plads som Stik-i-Rend-Dreng, betænkte han sig ikke paa, i en Alder af 20 Aar, 6 Fod lang og allerede i Besiddelse af ikke faa Kundskaber, at paatage sig denne Bestilling og saaledes begynde igjen paa samme Trin, som da han var 12 Aar gammel. Hans Intelligens og Virkelyst skaffede ham dog snart en til hans Begavelse mere passende Stilling; han fik et Par forskjellige Kontorist-pladser og dyrkede samtidig med stor Flid sine Studier samt begyndte paa ny at deltage i Folkemoder og at holde Foredrag, særlig i Afholdenheds-sager, der paa dette Tidspunkt endnu laa ham mest paa Hjærte.

Allerede, da han endnu kun var 21 Aar gammel, giftede han sig og fik snart en hel Familie at forsørge. Han begyndte mer og mer at ofre sig til en Virksomhed som Foredragsholder og Forfatter og aabnede 1S60 Udgivelsen af den senere saa berømte Tidende: The National Reformer.

Paa sine Rejser til forskjellige af Englands Provinsbyer var han ofte udsat for de mest lidenskabelige Forfølgelser, ja endog for personlig Overlast og Mishandlinger paa Grund af sine religiøse Anskuelser. Det var ikke usædvanligt, at Foredraget afbrødes ved Stenkast, Hyl og Skraal, og at Pøbelen, naar han kom ud paa Gaden, i Mørket kastede sig over ham og mishandlede ham, saa at han ofte kun tned Nød og næppe slåp derfra med Livet, flere Gange med brudne Lemmer, Skrammer og blaa Pletter. Der er noget tragikomisk i at tænke sig, at det var Kristendommens Sag, man troede at forsvare eller lod, som om man forsvarede, ved slige Midler. Bradlaughs Opfindsomhed netop i de vanskeligste Tilfælde er ofte af morsom Natur, som naar han for Exempel en Gang, da Magistraten i en By havde forbudt ham at tale paa Stadens Grund, lejede en Baad, som han lod fortøje ude i Floden, og derfra holdt sit Foredrag for Tilhørerne, der i et Antal af flere Tusender opholdt sig paa Strandbredden.

Flere Gange arresteret og kastet i Fængsel vandt han dog næsten ved hver Proces en ny Sejr. Han kjendte ofte Loven og dens rette Fortolkning bedre end Juristerne selv og vandt den ene Sag efter den anden til Bedste for Trosfriheden og Ytringsfriheden i religiøse Spørgsmaal. Han ofrede alt, hvad han tjente, og satte sig i en stor Gjæld, der har forfulgt ham gjennem største Delen af hans Liv, for at sætte Afskaffelsen af uretfærdige og hæmmende Lovbestemmelser igjennem paa dette Omraade. Den store Proces mod The National Reformer, hvis videre Udgivelse ved Dom blev forbudt, endte, efter at Bradlaugh havde indanket Dommen for en hojere Instans, med en Lovændring, hvorved virkelig Trykkefrihed blev indført i England.

En anden stor Sejr, som kostede ham mange Aars Kamp og svære Udgifter, var Ophævelsen af den Forordning,

der forbod Fritænkere at skaffe sig samme Ret overfor Loven som andre Medborgere, efter som det ikke var dem tilladt at aflægge Yidneed og heller ikke gjennem nogen anden Forsikring styrke Sandfærdigheden af deres Paastande. De Forfølgelser, for hvilke Bradlaugh i den Anledning har været udsat, har en ren middelalderlig Karakter, men har senere fundet et Sidestykke i det berygtede Spørgsmaal om Parlamentseden, der endnu henstaar uafgjort.

»Hvad skal der blive af dig, naar du er dod? spurgte Dommeren c?n 14 Aars Dreng, der var ind kaldt for Retten som Vidne. Det véd jeg ikke, svarede Drengen. Dette blev opfattet som en Ytring af Fritænkeri, og hans Vidnesbyrd kunde ikke tages for gyldigt. Derimod blev en lille Pige paa 5 Aar, iler paa Spørgsmaalet om, hvor hun skulde komme hen, hvis hun sagde Usandhed, med fuld Overbevis-ning og glad Stemme svarede: Saa kommer jeg til 'elvede, strax godkjendt som Vidne. Bradlaugh havde haft en ubetydelig Strid med en Person, som fordrede dobbelt Betaling for et udført Arbejde og pau hans Vægring ved at erlægge denne indstævnede ham for Retten. Inden Bradlaugh kom til at afgive nogen som helst Oplysning i Sagen, blev han af Dommeren adspurgt, 0111 han troede paa Straf og Belønninger i et tilkommende Liv. Bradlaugh indvendte herimod, at han ikke var hidkommet før at aflægge sin Trosbekjendelse. men for at forsvare sig mod en uretfærdig Anklage, og at han, uanset hvad han troede paa, var villig til at aflægge den sædvanlige Ld og anse den som forpligtende til Sanddruhed i alle Meddelelser. Men Dommeren gjentog blot sit Spørgsmaal: Tror De paa Straf og Belønninger i et tilkommende Liv? Tror De paa en Gud: Og da Bradlaugh vedblivende nægtede at besvare disse Spørgsmaal, tabte han Processen. Dette var den første af de mange Sager vedrørende dette Æmne, gjennem hvilke han tilsidst arbejdede sig frem til Sejr. Den store Kamp i Parlamentet er endnu af saa frisk Dato og saa almindelig bekjendt, at det turde være overflødigt at gjentage de derhen2 67

horende Kjendsgjerninger. Desuden vil den sagtens vedblivende gjentage sig, indtil den folkevalgte Repræsentant for Northampton har indtaget det Sæde i den lovgivende Forsamling, som allerede i flere Aar lovlig har tilkommet ham. Det er intet Under, at hans Modstandere stræbe at holde ham udenfor saa længe som mulig. Han bliver farlig indenfor det ærværdige Westminster Palace's Mure, det fole alle de, der frygte for en Forrykkelse af det bestaaende. Men han bliver maaske lige saa farlig udenfor Murene, thi der samler sig omkring ham stadig voxende Skarer.

Ved et særdeles talrigt besogt Mode i Hall of Science en Aften, da Bradlaugh af Politiet med Magt var bleven ført ud af Parlamentsbygningen, traadte han op paa Forhøjningen med begge Arme i Rind som en Følge af Mishandling under Striden med Politibetjentene og ytrede de betydningsfulde og truende Ord: »Jeg har sagt Myndighederne, at jeg kan komme tilbage til Westminster Palace med en tilstrækkelig Styrke til at slippe ind, men at jeg kun afholder mig derfra, fordi jeg ikke har nogen Ret til at sætte mine Venners og Meningsfællers Liv paa Spil. 140 Moder afholdtes i England paa én Aften, da det var bleven Bradlaugh forbudt at indtage sit Sæde i Parlamentet. The National Secnlar Society hvis Formand og egentlige Stifter han er, har for Øjeblikket ikke mindre end 23 forskjellige Afdelinger i London og 74 i Provinserne, foruden Forgreninger i Indien, Avstralien og paa Ny Zeeland.

Mrs. Besant er endnu kun 37 Aar gammel. Hun har et vel fonnet Hoved med et fyldigt mørkebrunt Haar, der bugter sig blødt om Tindingerne, et kjont, fyldigt Ansigt med frisk Kulør, ejendommelige Øjne med noget af Vandets vexlende gaadefulde Dyb, fyldige, stærkt lidenskabelige Læber, ligesom Bradlaugh, samt ligesom han en Stemme, der overrasker Tilhøreren ved sin Dybde og Styrke, men tillige har hun endnu en Egenskab, som hans savner, nemlig en yndefuld Inderlighed i de blødere Toner og en indsmigrende Vellyd. For øvrigt er hendes Veltalenhed af samme Beskaffenhed som Bradlaughs, og man kan mærke, at det er under hans Ledelse, hun er uddannet til Taler. Hun har samme oratoriske Greb, de samme pludselige lidenskabelige Udbrud, samme Opfindsomhed i Repliken og samme bidende,

lidt advokatoriske Logik. Hendes Program er det samme som hans saa vel i religiøs som i social og politisk

Henseende.

Det er en interessant og karakteristisk Udviklingshistorie, der ligger mellem den unge, religiøst sværmerske Pige i det fint dannede Hjem med hendes inderlige Hengivenhed for den omme, mystisk anlagte Moder, senere den orthodoxe Præsts unge Hustru i den landlige, fredelige Præstegaard, hvor hun foregik Menigheden med sit Exempel i Henseende til Resignation og from Iagttagelse af alle kristelige Pligter — og paa den anden Side den djærve, hensynsløse Kvinde i den uslebne Arbejderskare, hvor hun under Tilhørernes Bifald udslynger sin Forbandelse mod sin Barndoms Religion. Jeg har paa et andet Sted stræbt udførligere at skildre denne typiske Sjælehistorie og vil derfor her kun nævne, at den Vej, som har fort Annie Besant til hendes nuværende theoretiske Overbevisning, hovedsagelig har været Forskningens og Studiernes, og at den Bitterhed mod Kristendommen, der opfylder hende, har sin Rod netop i den inderlige Hengivenhed, hvormed hun en Gang med selve sit Væsens Rødder har hængt fast ved denne Lære. Det er Dualismen i hendes Natur, Striden mellem det skeptiske i hendes Forstandsret-ning og det absolute og yderligtgaaende i hendes Følelsesliv, der har sønderrevet hendes Sjæl og gjort hende ufordragelig og fanatisk.

Denne Fanatisme er paa en Gang hendes Styrke og hendes Svaghed. En blind Tro giver en Magt over andres Sind, der ikke forgjæves søger at hverve ny Tilhængere, men den skaber ogsaa Uretfærdighed og Mangel paa Kjærlighed til anderledes tænkende. Det er ogsaa ganske følgerigtigt, at den samme Kvinde, der i sin Ungdom mente, at Barmhjærtighed mod vantro er Forræderi mod Gud,« nu fra Talerstolen udslynger Forhaanelser mod dem, der endnu er hildede i Gudsbegrebets Indskrænkninger.

Men det vilde være uretfærdigt mod Mrs. Besant at tale om hendes Virksomhed som udelukkende negativ eller nedbrydende. Hun har sat sig som Livsopgave at virke for den arbejdende Klasses Udvikling og Loftelse, og hun har indviet hele sin Tid og alle sine Kræfter til dette Maal. Hun ikke blot agiterer, men hun ofrer sig ogsaa til Arbejdernes Undervisning. (siuua.j

Kjærlighed fra Landet.

Af Staal.

Ja, saa vil jeg da med det samme sige Frøknen, at jeg med Frøknens Forlov flytter til Majdag.«

»Men Ane da, hvad gaar der af dig, kan du virkelig tænke paa at tage fra os? Nu har vi været sammen i saa

mange Aar, at jeg troede, vi aldrig skulde skilles. Hvad kan der da være i Vejen?«

»Ja — Frøknen maa inte tro, at jeg inte er fornøjet baade med Rosten og det andet; men — se — ded er nu ded, at jeg skal giftes- til Majdag..

Hvad siger du, Ane, er du bleven gal?« og den gamle Frøken. Præstens eneste Datter, som lige siden hans Kones

horende Kjendsgjerninger. Desuden vil den sagtens vedblivende gjentage sig, indtil den folkevalgte Repræsentant for Northampton har indtaget det Sæde i den lovgivende Forsamling, som allerede i flere Aar lovlig har tilkommet ham. Det er intet Under, at hans Modstandere stræbe at holde ham udenfor saa længe som mulig. Han bliver farlig indenfor det ærværdige Westminster Palace's Mure, det fole alle de, der frygte for en Forrykkelse af det bestaaende. Men han bliver maaske lige saa farlig udenfor Murene, thi der samler sig omkring ham stadig voxende Skarer.

Ved et særdeles talrigt besogt Mode i Hall of Science en Aften, da Bradlaugh af Politiet med Magt var bleven ført ud af Parlamentsbygningen, traadte han op paa Forhøjningen med begge Arme i Rind som en Følge af Mishandling under Striden med Politibetjentene og ytrede de betydningsfulde og truende Ord: »Jeg har sagt Myndighederne, at jeg kan komme tilbage til Westminster Palace med en tilstrækkelig Styrke til at slippe ind,

men at jeg kun afholder mig derfra, fordi jeg ikke har nogen Ret til at sætte mine Venners og Meningsfællers Liv paa Spil. 140 Moder afholdtes i England paa én Aften, da det var bleven Bradlaugh forbudt at indtage sit Sæde i Parlamentet. The National Secnlar Society hvis Formand og egentlige Stifter han er, har for Øjeblikket ikke mindre end 23 forskjellige Afdelinger i London og 74 i Provinserne, foruden Forgreninger i Indien, Avstralien og paa Ny Zeeland.

Mrs. Besant er endnu kun 37 Aar gammel. Hun har et vel fonnet Hoved med et fyldigt mørkebrunt Haar, der bugter sig blødt om Tindingerne, et kjont, fyldigt Ansigt med frisk Kulør, ejendommelige Øjne med noget af Vandets vexlende gaadefulde Dyb, fyldige, stærkt lidenskabelige Læber, ligesom Bradlaugh, samt ligesom han en Stemme, der overrasker Tilhøreren ved sin Dybde og Styrke, men tillige har hun endnu en Egenskab, som hans savner, nemlig en yndefuld Inderlighed i de blødere Toner og en indsmigrende Vellyd. For øvrigt er hendes Veltalenhed af samme Beskaffenhed som Bradlaughs, og man kan mærke, at det er under hans Ledelse, hun er uddannet til Taler. Hun har samme oratoriske Greb, de samme pludselige lidenskabelige Udbrud, samme Opfindsomhed i Repliken og samme bidende,

lidt advokatoriske Logik. Hendes Program er det samme som hans saa vel i religiøs som i social og politisk Henseende.

Det er en interessant og karakteristisk Udviklingshistorie, der ligger mellem den unge, religiøst sværmerske Pige i det fint dannede Hjem med hendes inderlige Hengivenhed for den omme, mystisk anlagte Moder, senere den orthodoxe Præsts unge Hustru i den landlige, fredelige Præstegaard, hvor hun foregik Menigheden med sit Exempel i Henseende til Resignation og from Iagttagelse af alle kristelige Pligter — og paa den anden Side den djærve, hensynsløse Kvinde i den uslebne Arbejderskare, hvor hun under Tilhørernes Bifald udslynger sin Forbandelse mod sin Barndoms Religion. Jeg har paa et andet Sted stræbt udførligere at skildre denne typiske Sjælehistorie og vil derfor her kun nævne, at den Vej, som har fort Annie Besant til hendes nuværende theoretiske Overbevisning, hovedsagelig har været Forskningens og Studiernes, og at den Bitterhed mod Kristendommen, der opfylder hende, har sin Rod netop i den inderlige Hengivenhed, hvormed hun en Gang med selve sit Væsens Rødder har hængt fast ved denne Lære. Det er Dualismen i hendes Natur, Striden mellem det skeptiske i hendes Forstandsret-ning og det absolute og yderligtgaaende i hendes Følelsesliv, der har sønderrevet hendes Sjæl og gjort hende ufordragelig og fanatisk.

Denne Fanatisme er paa en Gang hendes Styrke og hendes Svaghed. En blind Tro giver en Magt over andres Sind, der ikke forgjæves søger at hverve ny Tilhængere, men den skaber ogsaa Uretfærdighed og Mangel paa Kjærlighed til anderledes tænkende. Det er ogsaa ganske følgerigtigt, at den samme Kvinde, der i sin Ungdom mente, at Barmhjærtighed mod vantro er Forræderi mod Gud,« nu fra Talerstolen udslynger Forhaanelser mod dem, der endnu er hildede i Gudsbegrebets Indskrænkninger.

Men det vilde være uretfærdigt mod Mrs. Besant at tale om hendes Virksomhed som udelukkende negativ eller nedbrydende. Hun har sat sig som Livsopgave at virke for den arbejdende Klasses Udvikling og Loftelse, og hun har indviet hele sin Tid og alle sine Kræfter til dette Maal. Hun ikke blot agiterer, men hun ofrer sig ogsaa til Arbejdernes Undervisning. (siuua.j

Kjærlighed fra Landet.

Af Staal.

Ja, saa vil jeg da med det samme sige Frøknen, at jeg med Frøknens Forlov flytter til Majdag.«

»Men Ane da, hvad gaar der af dig, kan du virkelig tænke paa at tage fra os? Nu har vi været sammen i saa

mange Aar, at jeg troede, vi aldrig skulde skilles. Hvad kan der da være i Vejen?«

»Ja — Frøknen maa inte tro, at jeg inte er fornøjet baade med Rosten og det andet; men — se — ded er nu ded, at jeg skal giftes- til Majdag..

Hvad siger du, Ane, er du bleven gal?« og den gamle Frøken. Præstens eneste Datter, som lige siden hans

Død havde styret Huset for ham, og i mange Aar været Anes Madmoder, stirrede forfærdet paa hende. • Hvem skal du da giftes med?s

Jo — se, ded er jo da med Jens Røgter; men Frøknen maa inte saadan glo paa mig, for saa bli'r jeg saa benauet, og naturligvis, hvis Pastaaren eller Frøknen har noget derimod, saa vil jeg jo slets inte gjøre ded.«

Det er noget, vi ikke kan blande os i, og du er da gammel nok til at vide, hvad du gjør, Ane; men jeg vil dog som din gamle Madmoder, der mener dig det godt, snakke lidt med dig om det. Du er en god og en skikkelig Pige, Ane, som jeg har været rigtig tilfreds med, — naa, græd nu ikke for det — men nu er du jo allerede godt til Aars, og du véd da ogsaa nok selv, at du aldrig har set saadan godt ud. Penge har du heller ingen af, saa hvor kunde Jens Røgter falde paa at vilde have dig. Bare han ikke driver Gjæk med dig, Ane, det er du for god til, og saadan noget har jeg hort om før,- og den skikkelige Frøkens Øjne fyldtes med Taarer.

Aa, for den Sags Skyld, Frøken, har Jens da inte noget at lade mig høre; jeg tror da nok, han skulde lede længe, før han fandt én, som vilde have ham, det grimme Spektakkel, som drikker sig fuld hveranden Aften.«

»Og saa kan du som et fornuftigt Menneske, Ane, tænke paa at gifte dig med ham. -.

»Jo, for ser Frøknen, nu man bli r ældre, er ded dog altid mere anselig at hedde Madamme, og Jens tjener jo ganske godt og har lovet at blive et skikkeligt Menneske, og naar han nu endelig vil have mig, og, som sagt, hvis Pastaaren og Frøknen inte har noget imod ded, saa tror jeg da nok, jeg vil.«

Fortæl mig, Ane, hvordan det gik til, at Jens Røgter kunde komme paa de Tanker.

"Ja — jo — ded er jo for saadan en farlig dejlig Vests Skyld, som jeg har efter min salig Fader, og som Jens har faaet saadan svær Lyst paa. Se, ded var jo den Gang, den gamle døde, at Huset og alt det andet Skraml blev solgt, og alle vi ni Søskende delte hele Klatten. Et Par Skilling blev der saa til hver, men ded var inte mange. Jeg var den ældste, og derfor tog jeg vor Fa'ers Stadsvest, den var inte solgt, for den skulde gaa i Arv til en af os. Den er saadan med røde og blaa Striber, og saa ser Knapperne grangivelig ud, som de er af Sølv. Nu har Vesten ligget paa Kistebunden i saa mange Herrens Aar, og jeg tænkte inte mere paa den; men

saa en Aften i Høsten kommer vi nede i Borgerstuen til at tale om Skovfogedens fine, ny Klæder, og saa kommer jeg saadan uforvarende til at sige: »Nej, saa skulde I se til Vest, som jeg har efter min salig Faer,, og saa blev de jo alle saa forhippede paa at se den, saa jeg maatte over og hente den. De blev jo alle ganske væk i den, og jeg saå jo nok, hvordan Jens' Øjne gnistrede, og hvor han havde travlt med at føie paa Tøjet, — for den er af saadan noget dejligt tykt Tøj, skal jeg sige Frøknen, — og hvor han gned paa Knapperne for at faa dem rigtig til at skinne, og jeg kunde jo nok mærke, han var farlig forgabet i den. Da der saa er gaaet saadan en Uges Tid, spor Jens mig, om han kan faa Lov at se paa Vesten endnu en Gang. Jo, ded kan han jo nok, og saa vender og drejer han den og holder den op mod Lyset for at se, om Møllene inte var gaaet i den, og saa gnider han paa Knapperne og siger: »Monstro de dog inte skulde være af rigtig Sø'v,« og saa spør han, om han kan faa den at kjøbe. Nej, siger jeg, »ded kan du inte, Jens, den skiller jeg mig inte ved; den og jeg hører sammen til min salig Dod.- Saa maatte han jo gaa med den Besked, men helt sølle var han ved det og gik og hang med Hovedet et Par Dage, til del gjorde mig helt ondt for ham. »Ane,« siger han saa en Middagsstund og slikker Hovedet ind i Vaskerhuset, hvor jeg staar i Storvask til op over begge Øren, har Ane inte betænkt sig og vil sælge Vesten, jeg byder hende 15 blanke Kroner for den.

Nej, Jens, siger jeg, det bliver ved, hvad jeg har sagt. Saa klør han sig lidt bag Øret. Ane. siger han saa, vil Ane gifie sig med mig til Majdag? — se, Ane er jo nok lidt vel gammel, men naar jeg saa faar Vesten med, skal jeg inte tage det saa nøje, og Ane er jo ogsaa nok den Pige, som kan tjene lidt til Føden.« Jeg blev jo noget betuttet ved ded og gik og spekulerede saa grulig meget paa, om jeg skulde sla' til, og saa i Gaar gav jeg Jens Besked;

men jeg var saa klog at sige ham, at han fik inte Vesten, før vi var bleven Mand og Kone. Saa, hvis nu Frøknen og Pastaaren inte har noget imod det, be'r vi Pastaaren gifte os sammen første Søndag efter Majdag.«

»Ja, Ane, det maa jeg ind og snakke med Fader om. Gid du aldrig maa komme til at fortryde det, for det vilde gjøre mig ondt. Jeg holder virkelig af dig; du har været mig et trofast Tyende, og du er en brav og god Pige.

Ved disse rosende Ord brød Anes Taarer frem paa ny, og snøftende og hulkende, med Tørklædet helt op over Hovedet, gik hun ud af Stuen.

Tusend Sjæle.

Koman af Alexis Pisemski. {Kurt«t

Det glæder mig at se Dem, vedblev Fyrsten. Pe'er Mikailovitsch bukkede. Deres Durchlauchtighed har længe ikke vist Byen den

.-Ere!«

Hvad skal jeg gjøre! Hvad skal jeg gjøre! Men jeg tænker, alt er ved det gamle her, altsaa godt og lykkeligt!.

Ja saamænd, svarede Peter Mikailovitsch, -hvad skulde der ogsaa ske for Forandringer her? For Resten,» vedblev

han; thi nu kunde han ikke dv sig længere, er der en glædelig Nyhed. Jeg véd ikke, om De kjender vor nye Skoleinspektør?

»Jo vist kjender jeg ham, jeg har to Drenge fra Gaarden i Skole her, og jeg har sét ham. Han synes at være en meget ordentlig ung Mand.«

»Han er meget dygtig,- sagde Peter Mikailovitsch; -og nu har han skrevet en Roman, ved hvilken han er blevet berømt i hele Rusland.."Nr. 21.

Død havde styret Huset for ham, og i mange Aar været Anes Madmoder, stirrede forfærdet paa hende. • Hvem skal du da giftes med?s

Jo — se, ded er jo da med Jens Røgter; men Frøknen maa inte saadan glo paa mig, for saa bli'r jeg saa benauet, og naturligvis, hvis Pastaaren eller Frøknen har noget derimod, saa vil jeg jo slets inte gjøre ded.«

Det er noget, vi ikke kan blande os i, og du er da gammel nok til at vide, hvad du gjør, Ane; men jeg vil dog som din gamle Madmoder, der mener dig det godt, snakke lidt med dig om det. Du er en god og en skikkelig Pige, Ane, som jeg har været rigtig tilfreds med, — naa, græd nu ikke for det — men nu er du jo allerede godt til Aars, og du véd da ogsaa nok selv, at du aldrig har set saadan godt ud. Penge har du heller ingen af, saa hvor kunde Jens Røgter falde paa at vilde have dig. Bare han ikke driver Gjæk med dig, Ane, det er du for god til, og saadan noget har jeg hort om før,- og den skikkelige Frøkens Øjne fyldtes med Taarer.

Aa, for den Sags Skyld, Frøken, har Jens da inte noget at lade mig høre; jeg tror da nok, han skulde lede længe, før han fandt én, som vilde have ham, det grimme Spektakkel, som drikker sig fuld hveranden Aften.«

»Og saa kan du som et fornuftigt Menneske, Ane, tænke paa at gifte dig med ham. -.

»Jo, for ser Frøknen, nu man bli r ældre, er ded dog altid mere anselig at hedde Madamme, og Jens tjener jo ganske godt og har lovet at blive et skikkeligt Menneske, og naar han nu endelig vil have mig, og, som sagt, hvis Pastaaren og Frøknen inte har noget imod ded, saa tror jeg da nok, jeg vil.«

Fortæl mig, Ane, hvordan det gik til, at Jens Røgter kunde komme paa de Tanker.

"Ja — jo — ded er jo for saadan en farlig dejlig Vests Skyld, som jeg har efter min salig Fader, og som Jens har faaet saadan svær Lyst paa. Se, ded var jo den Gang, den gamle døde, at Huset og alt det andet Skraml blev solgt, og alle vi ni Søskende delte hele Klatten. Et Par Skilling blev der saa til hver, men ded var inte mange. Jeg var

den ældste, og derfor tog jeg vor Fa'ers Stadsvest, den var inte solgt, for den skulde gaa i Arv til en af os. Den er saadan med røde og blaa Striber, og saa ser Knapperne grangivelig ud, som de er af Sølv. Nu har Vesten ligget paa Kistebunden i saa mange Herrens Aar, og jeg tænkte inte mere paa den; men

saa en Aften i Høsten kommer vi nede i Borgerstuen til at tale om Skovfogedens fine, ny Klæder, og saa kommer jeg saadan uforvarende til at sige: »Nej, saa skulde I se til Vest, som jeg har efter min salig Faer,, og saa blev de jo alle saa forhippede paa at se den, saa jeg maatte over og hente den. De blev jo alle ganske væk i den, og jeg saå jo nok, hvordan Jens' Øjne gnistrede, og hvor han havde travlt med at føie paa Tøjet, — for den er af saadan noget dejligt tykt Tøj, skal jeg sige Frøknen, — og hvor han gned paa Knapperne for at faa dem rigtig til at skinne, og jeg kunde jo nok mærke, han var farlig forgabet i den. Da der saa er gaaet saadan en Uges Tid, spor Jens mig, om han kan faa Lov at se paa Vesten endnu en Gang. Jo, ded kan han jo nok, og saa vender og drejer han den og holder den op mod Lyset for at se, om Møllene inte var gaaet i den, og saa gnider han paa Knapperne og siger: »Monstro de dog inte skulde være af rigtig Sø'v,« og saa spør han, om han kan faa den at kjøbe. Nej, siger jeg, »ded kan du inte, Jens, den skiller jeg mig inte ved; den og jeg hører sammen til min salig Dod.- Saa maatte han jo gaa med den Besked, men helt sølle var han ved det og gik og hang med Hovedet et Par Dage, til del gjorde mig helt ondt for ham. »Ane,« siger han saa en Middagsstund og slikker Hovedet ind i Vaskerhuset, hvor jeg staar i Storvask til op over begge Øren, har Ane inte betænkt sig og vil sælge Vesten, jeg byder hende 15 blanke Kroner for den.

Nej, Jens, siger jeg, det bliver ved, hvad jeg har sagt. Saa klør han sig lidt bag Øret. Ane. siger han saa, vil Ane gifie sig med mig til Majdag? — se, Ane er jo nok lidt vel gammel, men naar jeg saa faar Vesten med, skal jeg inte tage det saa nøje, og Ane er jo ogsaa nok den Pige, som kan tjene lidt til Føden.« Jeg blev jo noget betuttet ved ded og gik og spekulerede saa grulig meget paa, om jeg skulde sla' til, og saa i Gaar gav jeg Jens Besked; men jeg var saa klog at sige ham, at han fik inte Vesten, før vi var bleven Mand og Kone. Saa, hvis nu Frøknen og Pastaaren inte har noget imod det, be'r vi Pastaaren gifte os sammen første Søndag efter Majdag.«

»Ja, Ane, det maa jeg ind og snakke med Fader om. Gid du aldrig maa komme til at fortryde det, for det vilde gjøre mig ondt. Jeg holder virkelig af dig; du har været mig et trofast Tyende, og du er en brav og god Pige.

Ved disse rosende Ord brød Anes Taarer frem paa ny, og snøftende og hulkende, med Tørklædet helt op over Hovedet, gik hun ud af Stuen.

Tusend Sjæle.

Koman af Alexis Pisemski. {Kurt«t

Det glæder mig at se Dem, vedblev Fyrsten. Pe'er Mikailovitsch bukkede. Deres Durchlauchtighed har længe ikke vist Byen den

.-Ere!«

Hvad skal jeg gjøre! Hvad skal jeg gjøre! Men jeg tænker, alt er ved det gamle her, altsaa godt og lykkeligt!.

Ja saamænd, svarede Peter Mikailovitsch, -hvad skulde der ogsaa ske for Forandringer her? For Resten,» vedblev

han; thi nu kunde han ikke dv sig længere, er der en glædelig Nyhed. Jeg véd ikke, om De kjender vor nye Skoleinspektør?

»Jo vist kjender jeg ham, jeg har to Drenge fra Gaarden i Skole her, og jeg har sét ham. Han synes at være en meget ordentlig ung Mand.«

»Han er meget dygtig,- sagde Peter Mikailovitsch; -og nu har han skrevet en Roman, ved hvilken han er blevet berømt i hele Rusland..2 67

HJEMME

OG UDE.

»Nej ser man det! Det var meget! Den Roman, der er undertegnet med hans Navn, er altsaa af ham? Da jeg læste den, sad jeg og brød mit Hoved med hans Navn i det mindste i en halv Time; jeg kjendte det, men det var mig umuligt at huske hvorfra. Jeg har læst den Bog med stor Fornøjelse . . . Den er skrevet meget smukt og smagfuldt?-

Ja, den er meget god, sagde Peter Mikailovitsch, »og det glæder mig overordentligt at høre det af Dem, som er en dannet Mand og bevandret i Udlandets Literatur; nogle Herrer her vil slet ikke ænse dette Værk, ja, de le oven i Kjøbet ad det.

Fyrsten rystede paa Hovedet.

Hvor er det muligt?« sagde han.

Ja, hvad skal man sige? En Profet er nu en Gang ikke agtet i sit Fædreland, svarede Peter Mikailovitsch.

»Hvorfor ikke? I alt Fald har jeg uden Afbrydelse læst Hr. Kalinovitschs Roman, og jeg skal strax takke ham for den Nydelse, som hans Bog har skaffet mig. Paa Gjensyn!

Da han havde sagt dette, trykkede Fyrsten Peter Mikailovitsch i Haanden med samme Hjærtelighed som før og gik saa sin Vej.

Godniev var meget glad over dette Møde.

» Dér kan man se, hvad det vil sige at være en dannet Mand, sagde han til sig selv, og da han hørte det ringe til Aftensang, gik han i Kirke for at takke Gud, fordi Dannelsen ogsaa begyndte at udbrede sig i Provinsen, især blandt de adelige, der tidligere kun forstod sig paa Vin, Hunde og Kortenspil og aldrig tog en Bog i Haanden. Fyrsten var imidlertid kjørt et Øjeblik hen til Kalinovitsch og havde derpaa gjort en Afstikker til den gamle Godsejerinde; saa kjørte han til Postgaarden, hvor han egentlig slet ikke havde noget at bestille; men han gjorde altid Visit hos Postmesteren og forhørte sig meget nøjagtigt om, hvordan det gik med hans Asthma.

Fyrsten, som en Gang havde været Adjutant hos en General i Garden, der gjorde Stads med sin Adjutant, og som nu var en Godsejer, der levede i stor Stil, blev derfor anset for én af Distriktets første Notabiliteter. Trods sine halvtredsindstyve Aar kunde han med fuld Ret gaa for at være en meget smuk Mand; han havde et kjønt Ansigt og var noget skallet, hvad der for Resien klædte ham meget godt, var af Middelstørrelse, jævn korpulent, havde smukke smaa Hænder, var altid klædt ungdommeligt, elegant og smagfuldt og havde endelig behagelige Manerer, der mindede lidt om letfærdige, men elskværdige Marquisers Manerer. Med dette Ydre forenede Fyrsten den mest fuldendte Verdensmands aller mest indtagende Opførsel; han kjendte hele Gouvernementet og var altid høflig til Overdrivelse, ja endogsaa noget ærbødig lige over for de rige Godsejere og højere Embedsmænd; imod de fattige Godsejere og de mere underordnede Embedsmænd var han ualmindelig venlig og forbindtlig, og det saå i det hele taget ud, som om han i hele sit Liv aldrig havde sagt nogen andet end behagelige og smigrende Ting. Man havde aldrig hørt ham udtale sig skarpt eller haanligt om nogen, skjønt han holdt meget af at sige en god Vittighed, især paa Fransk; men den var aldrig personlig. Naar nogen henvendte sig til ham med en Bøn hvad enten det nu var en Godsejerenke, som med bitre Taarer bad ham om, naar han kom til St. Petersborg, at sørge for, at hendes Børn blev optagne i et

Statsinstitut, eller det var en halvfuld Embedsmand, der var grebet i Bestikkeiighed, og som nu bønfaldt om hans Beskyttelse — aldrig fik nogen Afslag. Om deres Bønner førte til noget eller ikke — det er en helt anden Sag. For det meste blev de ikke opfyldte paa Grund af et Sammenstød af uforudsete Omstændigheder. Desuden havde Fyrsten, hver Gang han gjorde et nyt Bekjendtskab, en utrolig Færdighed i at gætte sig til vedkommendes Kjæphest; og han førte i Almindelighed Samtalen hen paa de Æmner, der var allermest interessante for den anden. Derfor blev alle nve bekjendte, især de Personer, han havde Brug for, henrykte over at gjøre Bekjendtskab med ham. Syv Gouvernorer, der i den sidste Tid var fulgt den ene efter den anden, ansaa ham for den allerædleste og dem mest hengivne Mand og søgte kun Lejlighed til at vise ham Venlighed. Ogsaa de andre Avtoriteter,

ligefra Kammerpræsidenten til den ringeste Raadhusskriver, var rede til at tjene ham i ethvert tjenstligt Anliggende, for saa vidt som det kom an paa dem. I sin Landsby levede Fyrsten som Herre i Ordets fulde Betydning. Han havde fire Børn, af hvilke de to Sønner tjente i Kavalérgarden, og den ældste Datter havde fra hun laa i Vuggen haft en tysk, en fransk og en engelsk Bonne, som sandsynligvis kostede Tusender af Rubler.

Selv levede han næsten hvert Aar et Par Maaneder i St. Petersborg, og for to Aar siden var han endogsaa paa Grund af sin Kones Sygdom rejst med hele Familien til et udenlandsk Badested og havde tilbragt hele Sommeren der. Med et saadant Liv skulde man tro, at Fyrsten for længe siden maatte være gaaet op i Røg, saa meget desto mere som hans Fader, en bekjendt Ødeland, hvad alle vidste, kun havde efterladt ham tre hundrede og nogle Sjæle og stor Gjæld. Han var gift med en meget net og dannet Dame, der en Gang havde været berømt som Sangerinde og Skjønhed, men med hvem han heller ikke havde faaet noget. Og dog havde han ikke blot ikke forødt noget, men tværtimod erhvervet en Del, og i Stedet for tre hundrede ejede han nu rigeligt tusende Sjæle. Til Forklaring af dette kurserede der enkelte dunkle og ubestemte Rygter i Gouvernementet, f. Ex.: «it der til Gunst for ham var truffet meget gunstige Dispositioner med et stort Gods, som stod under hans Kuratel, at han havde Interesser i Opførelsen af et Hus, som blev bygget paa Adelens Bekostning og derpaa styrtede sammen, at han formodentlig havde Part i et Handelsselskab i St. Petersborg, hvis Direktør han var, og hvis Aktionærer uigjenkaldeligt mistede deres Kapitaler, at han stod i Forhold til en meget betydelig og fremragende Person, en fordums Velgjører, der havde elsket ham som sin egen Son og saa pludselig forstødte ham og ikke mere vilde høre hans Navn nævne, og endelig, at han var en intim Ven af Generalinden og hendes Familie. — Dette Venskab blev ogsaa udtydet forskjelligt; nogle lagde Vægt paa, at hvert eneste af Fyrstens Ord var Lov for den gamle Kone, og at hun, som skjælvede for hver eneste Kopek, hun skulde give ud, ikke sparede, naar der var Tale om ham, men endogsaa, hvad der fremgik af Mæglernes Bøger, for fem Aar siden havde givet ham 20,000 Solvrubler mod Vexler, medens andre sagde, at Mademoiselle Pauline stod i et endnu venskabeligere Forhold til Fyrsten end Moderen, og at de, naar han ankom, sendte den gamle Dame i Seng og var timevis sammen for laasede Døre--og des lige. Paa alt dette troede til sidst"Nr. 21.

ikke Flertallet af Fyrstens bekjendte, og naar nogen delvis troede derpaa, eller endog vidste det bestemt, saa ansaa han sig dog ikke for berettiget til at tale om det, fordi næsten alle og enhver, selv om Fyrsten ikke havde gjort dem en eller anden Tjeneste, dog i det mindste var blevet smigrede af ham.

I Generalindens Hus var der for Øjeblikket stort Liv paa Grund af Fyrstens Ankomst; Husholdersken vejede Sukker af. Lakajerne heldte Olie paa Lamperne og passede Stearinlysene til, den magre maitre tf hotel var gaaet paa Torvet og havde kjobt alle store Fisk og det bedste Kjød og havde hentet meget dvr Rhinskvin op af Kjælderen. Fyrsten var en stor Gourmand og drak kun dyr Rhinskvin ved Bordet. Hen imod ét begav Generalinden sig fra Sovekamret ind i Dagligstuen og tog omgivet af Puder Plads paa sin elskede Hjørnesofa. Paa Spillebordet laa der en Stabel Bøger og et stort Kræmmerhus Slikkeri; førstnævnte havde Fyrsten taget med fra sit Bibliothek til Mademoiselle Pauline, og Slikkeriet var bestemt til Generalinden. Hun holdt i det hele meget af søde Sager, og da Fyrsten havde en udmærket Konditor, saa sendte eller bragte han hyppigt den gamle Dame fire, fem Pund af det mest udsøgte Bagværk, hvad der voldte hende stor Nydelse. Mademoiselle Pauline, som ligefrem levede op og aandede friere efter Fyrstens Ankomst, var i Færd med af en Sølvkaffekande at skjænke Kaffe i kostbare Porcellæns-kopper. som stod paa en Sølvbakke. Fyrsten sad mageligt i en blød Lænestol. Generalinden saä sløvt, men venligt paa ham, saa begyndte hun at betragte Kaffekopperne.

Værsgo' og giv mig noget Kaffe, Pauline,« sagde hun.

Den gamle Dame havde efter sin Sygdom faaet en forskrækkelig Lyst til Kaffe.

Mama!« sagde Pauline med en halvt bebrejdende, halvt bedende Stemme.

Generalinden trak paa Skuldren og vendte sig bort fra Datteren; Mademoiselle rystede paa Hovedet og sukkede.

En lille Kop Kaffe kan virkelig ikke skade hende,« sagde Fyrsten.

Det paastaar jeg ogsaa; men hvad skal jeg gjøre, naar alt skacer mig og alt er mig forbudt efter Paulines Mening?« sagde den gamle Kone ærgerlig.

Mademoiselle Pauiine smilede sørgmodigt og skjænkede en Kop til hende.

Vær saa god, Mama, drik saa, jeg har allerede ... sagde hun, idet hun rakte Moderen Koppen.

Generalinden indslubrede langsomt, men med Velbehag Kaffen og spiste to Mundfulde Hvedebrød dertil.

Det er god Kaffe, sagde hun endelig.

Et Glas Vand, ma tante. De maa drikke et Glas Vand! Denne Regel maa De altid iagttage,« sagde Fyrsten og truede ad hende.

For mig gjærne, svarede Generalinden i en Tone, som om hun gjorde nogen en stor Tjeneste.

Generalinden drak modstræbende Vandet.

Aa, I kurerer ogsaa altid paa mig,« sagde hun, idet hun langsomt vendte sine Øjne hen imod det Kræmmerhus, som laa paa Bordet. Giv mig saa et Stykke af det dér, min Ven, som Belønning, fordi jeg har adlydt dig,« sagde hun indsmigrende.

»Tør du ogsaa det før Bordet, Maman ? bemærkede Pauline.

Det skader ikke, det er ganske uskyldigt, sagde Fyrsten og gav Generalinden tre Stykker i Stedet for ét. Hun fortærede dem med stort Velbehag, saa lod hun efterhaanden sit Hoved synke og faldt i Søvn.

Hun gaar i Barndom, hun gaar fuldstændig i Barndom, hviskede Fyrsten.

Mademoiselle Pauline sukkede.

»Fuldstændig i Barndom,; gjentog han, idet han satte sig paa en Stol langt fra hende og tændte en Cigar.

Pauline satte sig ved Siden af ham. Fyrsten betragtede hende en Tid lang med stor Interesse.

»Men hvor De er blevet mager, Kusine! min Gud, min Gud!« hviskede han.

Pauline smilede sørgmodigt.

Du skulde hellere spørge, Fyrste, < svarede hun hviskende, hvorledes jeg i det hele taget kan leve. Hvor jeg kan udholde, hvad jeg har lidt i denne Tid, det fatter jeg selv ikke. At leve fem Aar i dette Hul, hvor jeg ikke ser noget menneskeligt Ansigt — og nu efter denne Sygdom! Jeg har ikke Ro hverken Dag eller Nat . . . evige Capricer ... og endelig denne afskyelige Gjerrighed — aa Gud, det er utaalelige og jeg har undertiden Øjeblikke, i hvilke jeg kunde gjøre Gud véd hvad!«

Fyrsten trak paa Skuldren.

;Taalmodighed, Taalmodighed! Ulykke ender ogsaa en Gang, og her, forekommer det mig, kan det ikke vare længe,« sagde han, idet han saå hen paa Generalinden. Etter en lille Pavse vedblev han: Hvad blev det saa til med Moskov?«

Det blev ikke til noget, det vidste jeg i Forvejen, svarede Pauline.

»Det er kjedelig!! Jeg havde instrueret hende saa godt.-

Ja, du havde instrueret hende! Hun er altid enig med dig og gjør saa alligevel, hvad hun har Lyst til. Efter at du havde været her, besvarede hun hans første Brev meget pænt, men da han i det følgende gjorde en meget delikat Hentydning til Medgiften — min Gud! — da blev hun ligesom ude af sig selv, skjændtes med mig og svarede ham saa groft, som du ikke kan tænke dig det.-

»O mon dieu! mon dieusagde Fyrsten med opadvendte Øjne.

>Hun tænker kun paa Medgiften,* fortsatte Pauline, hun vil enten gifte mig bort uden Medgift eller lade mig blive til en gammel Jomfru; for hvem tager mig uden Medgift? Jeg véd meget godt, at jeg ikke er en Skjønhed!<•

En næppe mærkelig Grimace for hen over Fyrstens Ansigt.

Og jeg siger dig lige ud. Fyrste,- vedblev Pauline, jeg vil giftes; for jeg vil endelig en Gang være fri for denne skrækkelige Plage og leve uafhængig. Nu har jeg tit ikke en Gang et Par Kopeker i Naalepenge? Hvad skal det siger Min salig Faders fem hundrede Sjæle tilhorer efter Loven mig. Jeg har længe villet tale med dig om det, Cousin. Kan jeg ikke i Følge Loven faa denne Formue udleveret? Den tilhører jo mig.«

Fyrsten blev mørk under dette Foredrag.2 67

Den tilhører Dem, og i Kraft af Loven kan De faa den strax,« sagde han med Eftertryk; men betænk, Cousine, at det vil give Anledning til et frygteligt Fjendskab; det vil ligefrem gjøre Skandale — at De, en ung Pige, optræder aabent lige over for Deres Moder !-

»Men hvis jeg gifter mig, saa er det meget naturligt. Min Mand og jeg maa jo dog have noget at leve af.

Fyrsten nikkede bifaldende.

Ja, sagde han derpaa, saa er det en helt anden Sag; saa har De Deres Familie, Deres særskilte Hjem, saa maa hun udlevere Dem det, hvad enten hun vil eller ej. Men, chere cousine, vedblev han, idet han trak paa Skuldren, først maa De gifte Dem, og naar bliver det — og med hvem? Hvad vil De gjøre her i denne Bjornerede? Jeg lader hvppigt de herværende .Egteskabskandidater passere Revue for mig — nej, og atter nej! Den, der hører til de bedre og mere solide, vil ikke gifte sig, og de andre unge Mennesker er saadan, at man ikke gjærne ser nogen af dem hos sig, endsige da gifter sig med dem.

Pauline svarede med et Suk.

Jeg har en Forudfølelse af," begyndte hun saa, ?at jeg skal gaa til Grunde her. Hvad gavner det mig, at jeg er rig, at jeg er en Generals Datter, at jeg alene har Brillanter til en Værdi af hundrede tusend Rubler — hvad gavner det altsammen? Jeg er ulykkeligere end hver Politibetjents Datter her; de Folk har dog endnu visse Nydelser.

L'nder de sidste Ord fik Pauline Taarer i Øjnene.

Herre Gud, vedblev hun, »jeg forlanger hverken Rigdom eller Fornemhed eller Rang af min tilkommende Mand, hvis han blot er en ordentlig Mand og elsker mig.-

Generalinden gabede og aabnede Øjnene halvt.

Er du her, Pauline?« sagde hun.

Ja, maman,« svarede Pauline, idet hun strax rejste sig og flyttede sig fra Fyrsten hen til et Bord, hvorpaa der laa Boger.

Hvad bestiller du?« spurgte Generalinden.

Jeg ser paa nogle Bøger.«

Hvad er det for nogle Bøger?-

Det er nogle, som Fyrsten har bragt med, svarede Pauline ærgerlig.

Hvad er det for nogle Bøger, Fyrsten har bragt med?«

Tidsskrifter, ma tante, Tidsskrifter, sagde Fyrsten; saa log han sig til Panden, som om der var noget, der faldt ham ind, og henvendte sig til Pauline. De vil dér tinde en Novelle eller Roman af en herværende Herre,

Inspektøren for Distriktsskolen. Selv har jeg ikke læst Bogen; men efter hvad jeg ser, roser Aviserne den.

Mademoiselle Pauline sad og spekulerede.

»Inspektoren . . .« sagde hun, idet hun glippede med Øjnene. Han har vist været her en Gang.

Her? spurgte Fyrsten.

Ja; men Moder modtog ham køligt, og han kom ikke igjen senere. *

>Hvad taler I om? spurgte den gamle.

»Om Boger, tna tante, om Bøger, svarede Fyrsten, og idet han igjen tog sig til Panden, bemærkede han sagte og smilende til Pauline: VoBå notre liomme!

Det er en ung Mand tres comme il faut.

Pauline smilede ligeledes.

Jeg er parat, svarede hun. For Resten syntes jeg ogsaa godt om ham den Gang, det er en net Mand.

Jeg har været hos ham i Dag, og han kommer vel til mig i Morgen, sagde Fyrsten til Pauline. Denne smilede sørgmodigt.

Andet Kapitel.

Da Kalinovitsch kom hjem fra Skolen, saA han strax Fyrstens Kort, som hans Værtinde havde taget imod og stukket ind i Spejlet, hvad hun havde sét hos rige Folk; thi hun vilde ikke tale med sin Lejer; hun havde i det sidste halve Aar ikke en Gang hilst ham og kun undladt at sige ham op af Hensyn til Pelagia, mod hvem hun ikke vilde være uhøflig. Paa Bagsiden af Kortet havde Fyrsten skrevet: Jeg er kommet for at takke Forfatteren for den Nydelse, jeg har haft. Da Kalinovitsch læste Navnet og den omtalte Sætning, smilede han, saa spekulerede han lidt, tog sin luvslidte Uniform af, barberede, pomadiserede og friserede sig omhyggeligt, trak sin Kjole og sine sorte Buxer paa og gik derpaa hen tilGodnievs. Nastenka modtog ham som sædvanligt ved Vinduet i Salen, hun var som altid meget glad ved at se ham, tog hans Haand og bad ham sidde ved Siden af sig.

Hvorfor er du i Gala i Dag? Hvor kommer du fra?» spurgte hun.

Ingensteds, svarede Kalinovitsch og tilføjede saa efter et Øjebliks Tavshed: — Der har været en uventet Gjæst hos mig.

Hvem var det?« spurgte Nastenka.

1 Stedet for at svare gav Kalinovitsch hende Fyrstens Kort. Nastenka læste Navnet og det, han havde skrevet og smilede.

Sikken en Elskværdighed! Det er kun kjedeligt, at den ikke kommer i rette Tid,? sagde hun.

Hvorfor skulde den ikke komme i rette Tid ?

Nej, den gjør ikke! Fordi din Roman er bleven trykt, er du hverken bleven klogere eller bedre. Hvorfor besøgte han dig ikke tidligere, og hvorfor har han ikke tidligere ønsket at gjøre dit Bekjendtskab?

Han har altid været meget elskværdig imod mig, og jeg har altid ønsket at komme i nærmere Forbindelse med ham. Det er en meget klog Mand.

Nastenka rystede paa Hovedet.

Ja, jeg véd ikke, sagde hun, men jeg har sét ham et Par Gange, han ser ganske jesuitisk ud. Jeg synes ikke om ham, han er vist meget snu.;

Kalinovitsch svarede ikke, men satte et Ansigt op, som skulde sige: Det kan enhver tænke om, hvad han vil.

Imidlertid var Peter Mikailovitsch ogsaa kommet hjem og havde klædt sig om i sit Kabinet. Da han hørte Kalinovitschs Stemme, raabte han:

) Er De her, Kalinovitsch?

-Ja, svarede denne.

De har haft Visiter; Fyrsten kjørte hen til Dem.

Det véd jeg. svarede Kalinovitsch.

Hvad vil De nu gjøre?; vedblev den gamle, idet han kom ind. Aa, De har allerede klædt Dem om! Gaa til"Nr. 21.

ham, Herre, gaa strax hen til ham. Han hæver Dem til Skyerne!«

Hvorfor skal han gaa strax? sagde Nastenka; Fyrsten har lige været der, og saa skal man strax rende hen og gjøre sig lækker for ham! Hvad er det for nogle Velgjerninger, han har gjort?..... Det er latterligt!«

Meget latterligt! Det forstaar du ogsaa en god Støvle af, afbrød Peter Mikailovitsch hende. Hvorfor han skal gaa derhen?- fortsatte han, han skal gaa derhen, fordi Høfligheden fordrer det; desuden er den anden Fyrste og kan være Jakob Vassilvtsch til stor Nytte.

Hvorledes det? Det gad jeg nok vidst! Jeg fatter det

ikke.«

Godniev blev ærgerlig.

Nej, du fatter det ikke; du tager kun Hensyn til din Stolthed,« raabte han og slog i Bordet. Hvis det gik efter dit Hoved, saa skulde man vende Ryggen til enhver, som kommer én venligt i Møde. Vi alene vide! Bryd Dem ikke om hende, hun er et dumt Fruentimmer, sagde han til Kalinovitsch.

Jeg gaar derhen,* svarede denne.

Nastenka saå paa ham. lFoniItlM

Theater, Musik o. s. v.

Theatrene har ikke præsteret noget særlig fænomenalt i den senere Tid. Det kgl. Theater mødte i Søndags med en ny Opera: I Mollen af Sophus Bauditz med Musik af Axel Grandjean. Hvor taknemmelig man end kan være over at se Udslag af Liv hos vore dramatiske Forfattere og Komponister, saa maa der dog være et vist Maximum afKjedsomme-lighed, som ikke bør overskrides. Og man kjedede sig oprigtig talt grundig I Møllen , skjønt med Anstand. Texten var frygtelig urimelig og træg. Musiken respektabel, melodiøs, men for lidt original. Publikum klappede ret pænt, mere kritiske Naturer gabede. Herefter fulgte den 200. Opførelse af den brillante Ballet »Napoli«. I Anledning af den vil vi kun sige, at det er en Synd og Skam, hvis man aldrig mere skal se Valdemar Price som Gennaro. Hans Præstation er enestaaende skjøn i enhver Henseende, og man maa dog hellere lægge Balletten hen end at give hans Rolle til én eller anden Bénsvinger.

Det taler ikke synderlig for Publikums Smag, at Folketheatret snart lader Som man saar —« forsvinde fra Repertoiret, medens Kasino stadig har udsolgt Hus til Erik Ejegods Pilgrimsfærd.«

Dagmartheatrets Nyhed Madame Favart er ikke videre tiltrækkende. Musiken er fra Offenbachs Forfaldsperiode, men dog kjøn og livlig, Librettoen mat. Første Akt er forfærdelig kjedelig, sidste Akt morsom paa Grund af Hr. S. Neumanns udmærkede Spil. Det er muligt, at en Kunstnerinde som Fru Schwartz-Nielsen kunde faa noget godt ud af Hovedrollen. Fru Louise Lusen magtede den ikke, skjønt hun sang ret smukt. Fr. Albrecht var husmoderlig som den unge Pige.

s K L • *

Texten til I Møllen er udkommen paa C. A. Reitzels Forlag.

*

Musikforeningens 5 te Abonnements - Koncert fandt Sted Lørdag den 14de ds. og indledendes med Saint-Saüns Fred- og Glædetolkende Præludium af Oratoriet Syndfloden . Hr. Anton Svendsen bidrog ved sin mesterlige Udførelse af Violinsoloen væsentlig til den Lykke, Præludiet gjorde. I »den Bjærgtagne af Grieg udførte Hr. Simonsen Sangpartiet. Hr.

Simonsens Stemme passede godt til den mørke og sørgmodige Tone, der gaar gjennem dette Værk, hvor man synes at se Granerne strække deres sone Grene ud for ligesom at holde den ulykkelige bjærgtagne tilbage fra hans vildsomme Vej gjennem Skoven. — Rubinsteins Koncert i G-dur for Piano og Orkester imødesaas med nogen Forventning, idet Hr. Siegfried Langgaard skulde udføre Pianostemmen. Denne Forventning blev dog for en Del skuffet. Hr. L. er i Besiddelse af en Bunke Teknik, som her kom til rig Anvendelse; men det maa heller ikke være Teknik altsammen. Hans Foredrag var saa ensformigt og tørt, alt det Kantabile blev saa tinger-øveke-agtigt, at den ellers alt andet end kjedelige Koncert, under Hr. L.s Hænder, stærkt fristede til denne Betegnelse. Særligt faldt Andanten af denne Grund til Jorden. — iste Akts Finale af Spohrs Zemire og Azor« tik af Frkn. Diderichsen, Marie Jensen og F. Gxtje samt d'Hrr. Bielefeld og Simonsen en tilfredsstillende Udførelse; dog maa det siges, at Frk. Diderichsen hverken hvad det koloraturmæssige eller det dramatiske angik, slog helt til. Beethovens Symphonie Nr. 5

fik en fortræffelig Udførelse. B.

* *

Paa den kongelige Hofmusiklumdels Forlag er udkommet: L. Schytte: op. 45: Mondscheinwanderungen, op. 15:16 melodiske Studier; Emil Hartmann: op. 55 A: Lieder und Gesange; P E. Ltnge-Miiller og Emil Sjagrtn: Fire Klaverstykker over Motivet B. H. (tilegnet Fru Betty Hennings;; Otto Malling. 6 Fantasibilleder for Piano, op. 16., Det dæmrer-, Digt af Szasz, Ved Allehelgenstid,« Digt af Chr. Richardt, op 19.. Koncert-Fantasi for Violin-Solo med Orkester, op. 20., To Rhapsodier for Pianoforte, op. 21.; Franz Xeruda: op. 26: Fem Klavérstykker, op. 57: Tarantella for 4 Hænder, op. 49: Thcma mit Variationen; Frederik Rung: op. 14: Sex Melodier; Ludvig Schytte: op. 40: Poetiske Studier, op. 44: Amoriner, 12 lyriske Klavérstykker til Vignetter af Niels Wiwel; Emil Sjagren: op. 15: Paa Vandring. Fantasistykker for Piano, op. 14: Novelletter H. I. II., Eroticon, fem Klavérstykker, op. 12: SechsLieder aus Julius Wolffs »Tannhåuser-, 4 Digte af Ernst v. d. Recke; .4i(g. Winding: Sonatine og op. 29: Concert-AIIegro for Piano og Orkester.

ham, Herre, gaa strax hen til ham. Han hæver Dem til Skyerne!«

Hvorfor skal han gaa strax? sagde Nastenka; Fyrsten har lige været der, og saa skal man strax rende hen og gjøre sig lækker for ham! Hvad er det for nogle Velgjerninger, han har gjort?..... Det er latterligt!«

Meget latterligt! Det forstaar du ogsaa en god Støvle af, afbrød Peter Mikailovitsch hende. Hvorfor han skal gaa derhen?- fortsatte han, han skal gaa derhen, fordi Høfligheden fordrer det; desuden er den anden Fyrste og kan være Jakob Vassilvtsch til stor Nytte.

Hvorledes det? Det gad jeg nok vidst! Jeg fatter det

ikke.«

Godniev blev ærgerlig.

Nej, du fatter det ikke; du tager kun Hensyn til din Stolthed,« raabte han og slog i Bordet. Hvis det gik efter dit

Hoved, saa skulde man vende Ryggen til enhver, som kommer én venligt i Møde. Vi alene vide! Bryd Dem ikke om hende, hun er et dumt Fruentimmer, sagde han til Kalinovitsch.

Jeg gaar derhen,* svarede denne.

Nastenka saå paa ham. lFoniItlM

Theater, Musik o. s. v.

Theatrene har ikke præsteret noget særlig fænomenalt i den senere Tid. Det kgl. Theater mødte i Søndags med en ny Opera: I Mollen af Sophus Bauditz med Musik af Axel Grandjean. Hvor taknemmelig man end kan være over at se Udslag af Liv hos vore dramatiske Forfattere og Komponister, saa maa der dog være et vist Maximum afKjedsomme-lighed, som ikke bør overskrides. Og man kjedede sig oprigtig talt grundig I Møllen , skjønt med Anstand. Texten var frygtelig urimelig og træg. Musiken respektabel, melodiøs, men for lidt original. Publikum klappede ret pænt, mere kritiske Naturer gabede. Herefter fulgte den 200. Opførelse af den brillante Ballet »Napoli«. I Anledning af den vil vi kun sige, at det er en Synd og Skam, hvis man aldrig mere skal se Valdemar Price som Gennaro. Hans Præstation er enestaaende skjøn i enhver Henseende, og man maa dog hellere lægge Balletten hen end at give hans Rolle til én eller anden Bénsvinger.

Det taler ikke synderlig for Publikums Smag, at Folketheatret snart lader Som man saar —« forsvinde fra Repertoiret, medens Kasino stadig har udsolgt Hus til Erik Ejegods Pilgrimsfærd.«

Dagmartheatrets Nyhed Madame Favart er ikke videre tiltrækkende. Musiken er fra Offenbachs Forfaldsperiode, men dog kjøn og livlig, Librettoen mat. Første Akt er forfærdelig kjedelig, sidste Akt morsom paa Grund af Hr. S. Neumanns udmærkede Spil. Det er muligt, at en Kunstnerinde som Fru Schwartz-Nielsen kunde faa noget godt ud af Hovedrollen. Fru Louise Lusen magtede den ikke, skjønt hun sang ret smukt. Fr. Albrecht var husmoderlig som den unge Pige.

s K L • *

Texten til I Møllen er udkommen paa C. A. Reitzels Forlag.

*

Musikforeningens 5 te Abonnements - Koncert fandt Sted Lørdag den 14de ds. og indledes med Saint-Saüns Fred- og Glædetolkende Præludium af Oratoriet Syndfloden . Hr. Anton Svendsen bidrog ved sin mesterlige Udførelse af Violinsoloen væsentlig til den Lykke, Præludiet gjorde. I »den Bjærgtagne af Grieg udførte Hr. Simonsen Sangpartiet. Hr.

Simonsens Stemme passede godt til den mørke og sørgmodige Tone, der gaar gjennem dette Værk, hvor man synes at se Granerne strække deres sone Grene ud for ligesom at holde den ulykkelige bjærgtagne tilbage fra hans vildsomme Vej gjennem Skoven. — Rubinsteins Koncert i G-dur for Piano og Orkester imødesaas med nogen Forventning, idet Hr. Siegfried Langgaard skulde udføre Pianostemmen. Denne Forventning blev dog for en Del skuffet. Hr. L. er i Besiddelse af en Bunke Teknik, som her kom til rig Anvendelse; men det maa heller ikke være Teknik altsammen. Hans Foredrag var saa ensformigt og tørt, alt det Kantabile blev saa tinger-øveke-agtigt, at den ellers alt andet end kjedelige Koncert, under Hr. L.s Hænder, stærkt fristede til denne Betegnelse. Særligt faldt Andanten af denne Grund til Jorden. — iste Akts Finale af Spohrs Zemire og Azor« tik af Frkn. Diderichsen, Marie Jensen og F. Gxtje samt d'Hrr. Bielefeld og Simonsen en tilfredsstillende Udførelse; dog maa det siges, at Frk. Diderichsen hverken hvad det koloraturmæssige eller det dramatiske angik, slog helt til. Beethovens Symphonie Nr. 5

fik en fortræffelig Udførelse. B.

* *

Paa den kongelige Hofmusiklumdels Forlag er udkommet: L. Schytte: op. 45: Mondscheinwanderungen, op. 15:16 melodiske Studier; Emil Hartmann: op. 55 A: Lieder und Gesange; P E. Ltnge-Miiller og Emil Sjagrtn:

Fire Klaverstykker over Motivet B. H. (tilegnet Fru Betty Hennings;; Otto Malling. 6 Fantasibilleder for Piano, op. 16., Det dæmrer-, Digt af Szasz, Ved Allehelgenstid,« Digt af Chr. Richardt, op 19.. Koncert-Fantasi for Violin-Solo med Orkester, op. 20., To Rhapsodier for Pianoforte, op. 21.; Franz Xeruda: op. 26: Fem Klavérstykker, op. 57: Tarantella for 4 Hænder, op. 49: Thcma mit Variationen; Frederik Rung: op. 14: Sex Melodier; Ludvig Schytte: op. 40: Poetiske Studier, op. 44: Amoriner, 12 lyriske Klavérstykker til Vignetter af Niels Wiwel; Emil Sjagren: op. 15: Paa Vandring. Fantasistykker for Piano, op. 14: Novelletter H. I. II., Eroticon, fem Klavérstykker, op. 12: SechsLieder aus Julius Wolffs »Tannhåuser-, 4 Digte af Ernst v. d. Recke; .4i(g. Winding: Sonatine og op. 29: Concert-AIIegro for Piano og Orkester.

Indhold: X.iglc Londoner Typer. Prædikanter, K lLeial. c Samfundnrcformatnrer. Af ./. Ci. Edgren, f. leffler. (Korten.) — Kjærlighed paa Landet. Af Staal. Toiend Sj«le. Koman af llrxij Pisemtki. (Fortsat.) — Bekjendtgjerelser.319

Nr. 25.

Fabrikanten opføres dramatiseret paa det kgl. Theater i Kbhvn, under Navn af: »Hr. Derblayt.

»Heri. Tidende« skriver bl. a.: »Forf. er ikke blot en alvorlig Mand, men ogsaa en betydelig Kunstner, og hans ISog hører til dem, ethvert dannet og sundt udviklet Menneske vil have Fornøjelse af at fordybe sig i..

— Serge Panine. Roman. Efter Originalens 6ide Oplag. 1882. 372 S. 4 Kr., indb. 5 Kr. 25 Øre.

Ord, engelske. Se: Samling. Orienten. Rejseskildringer fra Grækenland, Mace-donien, Stambul. Mesopotamien, den arabiske Halvø, Syrien, Palæstina, Tripolitanien, Tunis o. s. v. Af Avtand v. Sclnveiger-Lercheufeld. Paa Dansk

ved Johannes Magnussen. Med mange Illustrationer i Træsnit, Initialer og Vignetter. 1883. 776S. 16 Kr. 50 Øre, i stilfuldt komponeret Bind 21 Kr.

Af I'ressens rosende Udtalelser skulle vi kun hidsætte følgende: »„Orienten" fremtræder baade i Indhold og Udstyrelse som en Bog, der i fuldt Maal har Krav paa den dannede Læseverdens Opmærksomhed. Helt igjennem i en interessant, livlig og tiltalende Form gjøres den maleriske Rejse gjennem Orienten. Forfatteren er en baade livlig og kundskabsrig Fortæller, og den Rejse, paa hvilken Læseren følger ham, bliver derved ligesaa underholdende som berigende for ens Kjendskab til hine fjærne, klassiske Egne. „Orienten", der med sine 200 smagfulde Illustrationer foreligger som et Pragtværk, der kan stilles ved Siden af det Bedste i lignende Retning, fortjener saaledes den videst mulige Udbredelse, og ikke mindst vil Sogn ebibl iotheker og Bogsamlinger have .Ere af at l>e?iddc en Bog, af hvilken der i saa fortrinlig Grad kan høstes baade belærende og fornøjeligt Udbytte.

Overblik over Plantelæren, se: Alfred Jørgensen.

Oversigt over Zoologien, se: — —

Pisemski, Alexis. Tusend Sjæle. Roman. Paa Dansk ved Johannes Magnussen (Under Pressen).

Polyglotte le jeune. Redacteur en chef /". Molard. i année. 1874—75. 24 Nr. (6 Kr.) 2 année. 1875—76. 18 Nr. (4 Kr. 50 Øre.)

Poulsen. I'. A. Lille Plantelære. Beskrivelse af nogle Blomsterplanter som Indledning til den förste Undervisning i Botanik. 1878. 35 S.

Kart. 60 Øre.

— Botanisk Mikrokemi. Vejledning ved fytohisto-logiske Undersøgelser til Brug for Studerende. 1880. 72+X. S......i Kr. 50 Øre.

Rasmussen, Sara. Kniplebog. Vejledning til Selv-undervisning i Kniplekunstens Begyndelsesgrunde. Med Afbildninger. 1880. 26 S. ... 75 Øre.

Rejsebegleiter, skandinawischer. Fünf Wochen in Norwegen im Jahre 1881. Mit genauer Specialkarte nebst ei nem prachtischen Notizbuch ftir den skan-dinavischen Touristen. (Koburg 1882.) Indb. 2 Kr.

Riickert. Fr. Guldblade. Hundrede og tyve Digte ved Jul. Chr. Gerson. 1878. 73 S.

80 Øre, eleg. indb. 1 Kr. 50 Øre.

Sacher-Masoch. Jødiske Fortællinger. Med Forfatterens Tilladelse ved Alfred Ipsen. 1881. 198+VII S.....2 Kr. indb. 3 Kr. 25 Øre.

Indhold: Skilsmissebrevet. — Nagy Némithys Debora. — Mnlach Schneefuss og hans Goleni. — Navnehandelen. — Cipre Goldfinger. — Fra Vindu til Vindu. — Piiilschew og Minischcw.

Salmonsens Kopenhagen und seine Umgegend. Topisch-geschichtlicher Fremdenführer. Mit 2 Karten. Dritte vermehrte Auflage. 80 S. 2 Kr.

Samling engelske Ord til Udenadslæren. Trykt som Manuskript. 1885. 44 S. Kart! 75 Øre.

Scheel. L. l'. Brændevinsbrændingen i Danmark. Prisbelønnet af det Kgl. Danske VidenskabernesNr. 25.

Selskab. Med 3 Tabeller. Udgivet med Understøttelse af den Classenske Fideikommis. 1877. 257 S.

4 Kr. 50 Øre.

Sclm cigcr-Ierchcnfeld. se: Orienten. Scott. Walther. Grev Robert af Paris. Historisk Roman for Ungdommen ved H. H. Gjodvad. 1S81. 2SS S. . . .3 Kr. indb. 4 Kr. 25 Øre. Shelley. Percy, Bysshe. Beatrice Cenci. Tragedie. Paa Dansk ved Johannes Magnussen. Forord af Dr. Georg Brandes og Portræt efter Guido Reni.

1878. 137+XXIS......i Kr. 75 Øre.

Skolekalender forUngdommen. I—II. Aargang a 75 Øre.

(Udsolgt.)

Snorre Sturlesons sidste Saga. 1885. 24 S. 50 Øre. S—r. se: Hun og Han. Steppens Fyrste, se: Aimard. Tændernes Pleje, se: Haderup.

YVechselgesetzt, dänisch. schvvedisch, nonvegisches von 1SS0. übersetzt von Ch. Beis s ei. 1881. 40 S.

75 Øre.

Weder kinch-Madsens 100 Timer i Engelsk, en Lærebog, udarbeidet med det Formaal i kort Tid at bibringe Eleven praktisk Færdighed i det engelske Sprog. 1881. 400+XXXII S.

3 Kr. 50 Øre, indb. 4 Kr. 50 Øre. Wilckens, Carl Frederik. Züge aus Thorvaldsens Kiinstler- und Umgangsleben. Mit seinem Bilde. Nachder zweiten dänischen Ausgabe von Theodor Schorn. 1875. 131+IVS.

2 Kr. 25 Øre, indb. 3 Kr. 25 Øre. Wolff, A. si. Sir Moses Montefiore, Baronet. Zwei Predigten zu dessen 99 und 100 jährigem Geburts-tage. Gehalten und aus dem dänischen ins deutsche iibertragen. 1S85. 32 S. 80 Ore. Østergaard, Vil/ulm. Folkelivsbilleder, Skitser og Studier. 1884. 191 S.

2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 75 Ore.

Indhold: En stridig Rad. — Pers Kjæreste. — Af en fattig Drengs Historie. — liro'er Thomas og Søster Gitte. — Da det slog fejl med Sildene. — Ukrudt. — I .ars Geihe. — En Strandvaskerhistorie.

— se: Karup Kro.

— Jcrichau. — Aug. Jerndorff. — -S'. Kröyer. — Schjottz- Jensen. — Tom Petersen. — Heins Tegner. — Carl Thomsen m. fl.

Pris 5 Kroner Fjerd i n gaaret.

Abonnement modtages i alle Boglader samt paa Postkontorerne og i Hovedexpeditionen: Vimmelskaftet 32.

i'* '

FORLAGSBUREAUET I KJØBENHAVN.

(0. H. Delbanco. G. E. C. Gad. F. Hegel & Son. C C. Lose.

forlæggere: BRD1. SALHONSEN.

redaktører:

OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.

bogtrykker:

F. E. BORDING.

Nogle Londoner Typer.

Prædikanter, Folketalere og Samfundsreformatorer.

Af A. Ch. Edgren, f. leffler. (Sluttet.)

(Eftertryk < Oversættelse forbydes i Norden.)

Ved Bradlaughs og Mrs. Besants Side paa den atheistiske Forhøjning staar Mr. Foote ligeledes som en Folketaler af förste Rang. Dog er hans Personlighed og Fremstillingskunst af en helt anden Karakter end de andres. Han er rolig, behersket, harmonisk. Ingen Hidsighed, ingen Forlobeiser, ingen Sidehug. Klart, simpelt og logisk udvikler han sit Æmne. Naar man har hort ham tale, synes det helt ubegribeligt, at det netop er denne Mand, der med et Aars Fængsel er bleven straffet for Gudsbespottelse , medens de andre er gaaet fri. En vis kold Foragt i hans Væsen giver maaske Nøglen til Gaaden.

Den omtalte Dom har naturligvis vakt den største Opsigt i England og var endnu under mit Besøg dér Gjenstand for livlige Meningsudvexlinger, uagtet der da allerede var gaaet et Aar efter Fængselstidens Ophor. Jeg var nærværende ved et stort Mode mod Loven om Gudsbespottelse, der var besøgt af en 4 til 6 tusende Mennesker, og hvor der blev oplæst en Indsigelse inod denne Lov, undertegnet af 42 af den engelske Kirkes Præster. Der optraadte ogsaa flere Præster som Talere mod Loven, om hvis Ytringer jeg har gjort følgende spredte Optegnelser:

Det cr at forhaane Gud, naar man gjennem Lovparagrafer og Straffebestemmelser opmuntrer til I.ogn og Hykleri.

Gudsbespottelse kan ikke straffes af Mennesker. Gud trænger ikke til vor Beskyttelse.

Det er kun en priviligeret Religion, der beskyttes af denne Lov. Sekterne har man frit Lov til at

forulempe. Kristus blev selv tiltalt for Gudsbespottelse.

Da Mr. Foote rejste sig op for at tale, gjenlod hele Salen af en eneste langtrukken Bifaldsmumlen fra alle disse tusende Stemmer. Folk stod op fra deres Pladser, viftede med Lommetørklæderne, trampede med Fødderne, kort sagt, viste alle mulige Tegn paa den Begejstring, man altid skjænker en Martyr.

Mr. Foote vilde ved sin Løsladelse af Fængslet let have kunnet svinge sig op til en Partileder, hvis han havde villet. Men hans Væsens lidt kølige Ro lagde cn Dæmper paa den Begejstring, hvormed han blev modtaget. Man kom ham i Møde med aabne Anne, men han rakte blot Fingerspidserne ud til Gjengjæld.

Hans Udtalelse gik nu egentlig ud paa at vise, at han udelukkende var bleven straffet, fordi han havde vist en daarlig Smag. »Dyre, fine Bøger som Swinburnes og Stuart Mills gaa fri, men et lille billigt Skrift, der taler til

Almuen og derfor vælger Almuens mere grovkornede Sprog, bliver fældet. — Et Aars Fængsel — sluttede han — er dog en uforholdsmæssig stor Straf for den Forseelse at have vist daarlig Smag. Latter. Jublende Bifald.

En ung Mand paa omtrent 30 Aar træder op. Han hilses med Haandklap af en mindre, men saa meget des mere begejstret Klike. Det er Socialisten Dr. Edward Av fling. Han ser ud som en Digter ' sin Fløjls Frakke, med sit lange krøllede Haar og

sine tilslørede Øjne, og han 'er det ogsaa, det kan man strax hore.

Hans Veltalenhed er finere, mildere og mere resthetisk tiltalende end de andres. Han er mere hensynsfuld i sine Udtryk, mindre angribende, mere opbyggende end nedrivende. Han er egentlig Naturforsker og har blandt andet udgivet et Sammendrag og et Slags folkelig Bearbejdelse af Darwins System, som kaldes »77;«' studcnfs Darwin og er et meget fortjenstfuldt Arbejde. Han var længe ligegyldig i politisk og social Henseende; Videnskaben havde hele hans Interesse. Nu har han frigjort sig fra dette sit kjæreste Studium for at træde ud i Livet og virke for Socialismens L'dbredelse. Jeg har fra et af hans Foredrag optegnet følgende:

Kunst og Videnskab er kun Idealer, for saa vidt de lede til noget bedre — det rigtigste Maal er at gjøre sine Medmennesker lykkeligere. Man maa ikke søge Sandheden for Sandhedens egen Skyld, ikke Skjønheden for Skjønhedens egen Skyld, men for sine Medmenneskers Skyld.

Stræb at aftørre Taarerne og gjøre Latteren dybere — lev altid, som om deres Øjne, du elsker, hvilede paa dig — lær dine Born dette.

Disse Ytringer er karakteristiske ikke blot for Socialisterne, men for adskillige af de moderne Samfundsforbedrere. Videnskaben og Kunsten har maattet træde i Baggrunden — hvis de ikke har andet Formaal end sig selv, er de egenkjærlige Bestræbelser — Samfundets Ulykker og Uretfærdigheder maa forst afhjælpes — alle Kræfter maa samle sig om denne Opgave.

De engelske Socialister er ingenlunde Anarkister. De ønske en Udvikling ad fredelig Vej — om muligt. Men de har ikke stor Tillid til, at det skal blive muligt.

-Naar har nogen Sinde indenfor Historiens Omraade en Klasse frivillig afstaaet sine Forrettigheder, t siger de. >Men hvis Omvæltningen kommer, er det oven fra, ikke neden fra, den kommer.«

Men vi har nu saa længe bevæget os blandt Arbejdere, Folketalere og Almuesfolk, at det maaske kan være en behagelig Afvexling at gaa hen og se, hvad der sker i Selskabsværelserne, blandt Damer i Silke og Herrer i Kjole. Ogsaa der holdes der Møder, ogsaa der drøftes brændende Livsspørgsmaal.

Jeg havde modtaget en Indbydelse til et drazving-roam-mceting. Jeg vidste ikke rigtig, hvad der skulde tales om, kun at det Selskab, der dér holdt sine Forsamlinger, sagdes at bestaa af flere videnskabelige Berømtheder og at have fundet en fuldt tilfredsstillende Forklaring af Verden og at have løst Tilværelsens Gaade. Det var jo meget fristende.

Klokken var g om Aftenen. Jeg kom til en stille aristokratisk Square, en af disse firkantede Beplantninger, omkring hvilke Husene ofte er grupperede i Londons finere Kvarterer, og hvor man i Visittiden, mellem 4 og 6, altid ser Ekvipager med pudrede Tjenere holde og vente.

Fra det Hus, til hvilket jeg agtede mig, lyste et dæmpet Skjær gjennem de tiltrukne Gardiner. Jeg kom ind i et svagt oplyst Forværelse, hvor Stolene var stillede i Rækker tværs over hele Værelset, horte en dæmpet, taktfuld Hvisken, fik en Stol anvist, hvorefter en Herre rejste sig op og begyndte at tale. Jeg saa mig om. Jeg havde overværet mange Møder i London, men kun af det folkelige Slags, med en stor Menneskemasse, et blandet Selskab, klædt som Folk, der kommer ind fra Gaden. Jeg havde ikke tænkt paa, at delte var et drawing-room-mceting, og jeg var ikke forberedt paa, at Mænd og Kvinder, der kom sammen for at drøfte de højeste Spørgsmaal, skulde optræde i samme Dragt som om de var komne sammen for at danse. Hvide Silkekjoler, bare Halse og Arme, Juveler og Blomster — det var dog et stærkt Stykke, naar man kom sammen for at tale om Sjælens Udødelighed.

En ung Dante rejste sig og begyndte at tale. Hun var Doctor medicince. Jeg studerede begjærligst hendes Ansigt, da hun forekom mig at være en ypperlig Repræsentant for Nutidens eller rettere Fremtidens Kvindeideal. Det er nu paa Tide, at Novelleforfatterne begynde at skildre andre Kvindetyper end de sædvanlige med yndige Øjne og rødmende Kinder eller med lynende, lidenskabelige Øjne og forførerisk Koketteri. Hvad enten man betragter denne Fremtoning med Beklagelse eller Deltagelse, vj^t er det, at en ny Kvindetype er i Færd med at voxe frem og begynder at virke omdannende paa de Livsspørgsmaal, som Skjønliteraturen altid drejer sig om, paa Erotiken, det ægteskabelige Forhold, Familielivet.

Hvis jeg havde været en Mand, vilde jeg være bleven forelsket i denne unge kvindelige Læge — nu var det kun som Novelleskriver, jeg blev indtaget i hende.

Den karakteristiske, engelske, slanke Figur, iført en kostbar og smagfuld Fløjls Dragt — et lille Hoved paa en lang Hals, et fyldigt, krøllet, gyldentrodligt Haar, den fashionable Farve, en lige, bred Pande, blaa Øjne med et fast, klart, maaske lidt koldt og tillige lidt fanatisk Blik, fin Næse, skjær, gjennem-sigtig Ansigtsfarve, saadan som kun en Englænderinde kan have den, og en Mund — ja, gid jeg kunde beskrive Munden 1 Lille, fast tillukket, viljestærk, den reneste Linie, men det siger endda intet. Hun var smuk, men mange Kvinder, især engelske, er lige saa smukke. Det, der gav hende sit ejendommelige Trylleri, var helt og holdent Udtrykket. Det var det stærke Sjæleliv, den forskende, Sandhed søgende Aand, den faste Vilje, og paa samme Tid den forfinede Kvindes Forfinelse, som i hvert Fald endnu er af en noget anden Beskaffenhed end den forfinede Mands Forfinelse.

Hendes Maade at tale paa var rolig, værdig, ladylike, hendes Idéer — ja jeg tilstaar. at naar jeg skal tale om hendes Idéer, kommer jeg i Forlegenhed. At hun er en Kvinde udrustet med overnaturlige2 67

Gaver, det véd jeg. Hun kan for Exempel gaa gjennem et Nøglehul, hun kan kalde en Ven til sig ved den blotte Tanke, hun kan profetere. Hendes Sjæl har opnaaet et saa stort og fuldkomment Herredømme over sin simple Tjener, Legemet, at dette adlyder hendes ringeste Bud.

Dette er netop et af de vigtigste Punkter i den mystiske Religion eller Videnskab«, som det omtalte Selskab dyrker. »Den nyere Videnskab har opdaget Blodomløbet, siger én af dets Forfattere, wi forstaa Livsprincipets Cirkulation.« De Gaver, hvormed denne Videnskab udruster sine indviede, er først og fremmest et Herredømme over visse Naturkræfter, som de almindelige Videnskaber ikke vide noget om, og ved Hjælp af hvilke den ene Tilhænger kan samtale med den anden, hvilken Afstand der end ligger imellem dem. Legemet er for almindelige dødelige Sjælens Fængsel. Men de i denne Videnskab indviede har fundet Nøglen til deres Fængsel og kan forlade det, naar de vil.« En af Betingelserne for at naa dette fuldkomne Herredømme over Legemet synes at

være — Vegetarianisme.

Medens jeg sad og lyttede til denne fine, unge Kvinde med det gyldne Haar, som med Øjnene løftede op i et Slags ekstatisk Clairvo> ance talte om Sjælens Ophøjethed over al jordisk Lavhed, om vor Pligt til at underkue Legemet og rense Sindet fra jordisk Dynd, talte til dette fine, udsøgte Publikum i Atlask og Juveler med Pudder og Sminke om, hvorledes Sjælen er alt, Legemet intet, saadanne Forskjelle mellem Menneskene som ulige Samfundsklasser, ja endog forskjellige Kjøn kun er en uvæsentlig Tilfældighed (der stod eve/ting dress paa Indbydelses-kortene, men det var, som en af de indviede ytrede, kun for at forebygge, at en eller anden nobody skulde komme der lien i ulden Kjole) — medens jeg med Øjne og Ører fulgte hende og af de andres Ord og Blikke kunde mærke, hvilken Størrelse hun var indenfor sin Kreds, kom jeg uvilkaarlig til at tænke paa hin anden Kvinde i den tarvelige Sal i East-End, der talte til uslebne Arbejdere om det latterlige i Begreberne Sjæl, Udødelighed og Gud, om hvorledes det er ethvert Menneskes Pligt at pleje og udvikle sit Legeme paa den bedst mulige Maade, efter som det, vi kalde Legeme, er hele Mennesket, og det er en skæbnesvanger Misforstaaelse at tro, at det, der forsømmes her paa Jorden, kan rettes i en anden Verden.

Begge ærlige, begge varmt overbeviste, begge hojt begavede Kvinder. Men skulde de være tilbøjelige til at række hinanden Haanden? Jeg tror det næppe. Skulde Mrs. Besant kunne sidde i en af de Fløjls Lænestole i det mystiske Selskabsværelse, klædt i hvid Silke, og lytte til disse hemmelighedsfulde Meddelelser fra en anden Verden uden at briste i Latter? Og skulde den unge kvindelige Sjælslæge kunne træde ind i Fritænkernes Sal og høre Larmen af Bifaldsklappene for den Kvinde, der i hensynsløse

Udtryk prædikede den rene Materialisme, uden at forarges ?

Men London er saa stor, at enhver af disse Kvinder kan arbejde indenfor sin Kreds, uden at de nogen Sinde mødes.

Imellem begge disse yderliggaaende Repræsentanter grupperer sig en hel Hær af Kvinder, der er traadte ud af Hjemmets skjulte Verden og har taget Kampen op for, hvad de anse for Ret indenfor forskjellige Omraader. Vi finde der en Mrs. Hopkins, der ene under almindelig Spot begyndte Kampen mod den lovbeskyttede Prostitution, som for Tiden bekæmpes af Hundreder af Kvinder og ogsaa er bleven afskaffet i England, ene med Undtagelse af Garnisonsbyerne, hvor der dog stadig fores Krig imod den. Allerede medens hun endnu var ung, havde hun Mod til at sammenkalde Møder for Mænd alene, hvor hun lagde dem paa Sinde at afholde sig fra et lastefuldt Liv, ikke for deres egen Skyld, men for den Lerets Skyld, de begik mod den talrige Klasse af Kvinder, der for deres Lasters Skyld vilde komme til at leve i Fornedrelse og oven i Kjøbet foragtes af de Mænd, der var Aarsag i deres Fald. Man lo, man følte sig endog moralsk indigneret over, at en Kvinde kunde glemme sin Blufærdighed i en saadan Grad, at hun kunde tale til Mænd om sligt — men nogle unge Mænd følte sig grebne af den indtrængende Inderlighed lios denne Kvinde, der ikke lagde an paa at moralisere for Mændene, men som ganske enfoldigt bad for sine ulykkelige Medsøstre, bad selve Bødlerne om at forbarme sig, spurgte dem, om de virkelig kunde anse det for rigtigt, at der bestandig skulde findes en saadan Klasse af for skudte Kvinder, og om ikke enhver især af dem vilde gjøre sit til at formindske Ofrenes Antal. Og de kom til hende, disse unge Mænd, og gav hende deres oprigtig mente Æresord paa at ville støtte hendes Bestræbelser.

Talrigst eller i det mindste mest bemærkede, fordi de rekrutercs af de fornemste Samfundsklasser, er vel de Kvinder, der arbejde for Kvindens Stemmeret, efter at de nu sejrrigt har gjennemført deres Program: gift Kvindes Ejendomsret. Talrige Møder for ivomen's snffrage« holdtes i London, mens jeg var der. Som bekjendt haabede man at faa dette Spørgsmaal løst i Forbindelse med Gladstones Reformbill, og man havde Møder, der var besøgte af 6000 Mennesker, for at udtrykke sine Ønsker i den Retning. Ogsaa flere af Parlamentets Medlemmer talte her, men de mest fremtrædende Talere var dog Kvinder.

»Mrs. Mc Lar em. hviskedes der blandt Tilhørerne. Man imodesaa hendes Ytringer med Spænding. Hun er bekjendt for sin Livlighed og sin tilspidsede Veltalenhed.

En ung Kvinde paa omtrent 30 Aar rejser sig op paa den Forhøjning, hvor alle, der tage Ordet, sidde. Hvid Piket

Vest, mork Fløjls Kjole, bred Hat paa Snur, Haaret purret ned i Panden, livlige"Nr. 21.

Øjne, tynd og skarp Stemme. Alle Personer med en vis Indkomst skal faa Stemmeret efter den ny Reformbill, undtagen Idioter, Forbrydere og sindsforvirrede. Hore da alle Kvinder til en af disse Kategorier? — Man taler om den Beskyttelse, den Opmærksomhed og Hensynsfuldhed, vi er Gjenstand for fra Mændenes Side. Ja, naar vi er unge, smukke eller interessante. Men hvilken Beskyttelse har ikke enhver Mand inodt af en af os paa den Tid, da han var lille, styg, hjælpelos og uinteressant! Latter og Bifald. Mændene gjor Kur til os i Selskabslivet, men vi opvarte dem om Hverdagen.

Mrs. Fawcett, Enke efter den berømte, nylig afdode, blinde Generalpostdirektor, der tillige var liberalt Medlem af Parlamentet, tager Ordet. Hun er fin, ladylike. har en blod Stemme, et lille rundt Ansigt med en smilende Mund, hoj Pande og milde lyseblaa Ojne. Mr. Gladstone ytrede en Gang, at for at være en god Medborger var tre Hovedegenskaber vigtige: Selvbeherskelse, Selvfornægtelse og Taalmod under Prøvelser. Maa jeg nu spörge, er det Mændene, der fortrinsvis har gjort sig bekjendte ved disse Egenskaber? Eller er disse ikke snarere den mest karakteristiske Beskrivelse af Kvindens traditionelle Natur? — Den politiske Stemmeret vilde, siger man, blot vende sig til Skade for Kvinden selv. Men hvorfor? Hvorfor skal det samme, der er en saa stor Velsignelse for Manden, være en Forbandelse for Kvinden? Er vi saa modsatte Væsner, og dog begge Mennesker? Det er vel sandt, at vi ikke er samme Naturer som Mændene, men just fordi vi er forskjellige, kan Mændene ikke repræsentere os.«

Hvem er det, der nu taler? Lady Harbcrton. Hende med t/u- divided skirt*. Ja saa. Jeg ser naturligvis paa hende med stor Interesse. Men hun ser jo ud omtrent som de andre. The divided skirt, den tvedelte Nederdel, ser ingenlunde ud som et l'ar Mandfolkebenklæder. Den er saa vid, at den falder som en almindelig Kjole, kun noget kortere, Draperiet om Hofterne ligner den almindelige Overkjole. Den ny Mode omfatter imidlertid ikke blot Kjolen. Alle Klædningsstykker fra det inderste til det yderste er rationelle baade med Hensyn til Form og Stof. Løsnet er: Befrielse fra Modens Slaveri, en fornuftig, sund og bekvem Klædedragt.

Men ler man da nu ikke ad de Kvinder, der optræde i dette Kostyme? Jo vist ler man ad dem. Men de ler igjen ad de andre, der endnu er Slaver af det Tyranni, hvorfra de har frigjort sig. Og for en engelsk Kvinde er ofte det at have Mod til at lade de andre le ad sig en Uge saa vigtig Egenskab ved Karakteren, som for en fransk Dame at være comme il fant.

I-a dy Ilarbertons Tale gaar i samme Retning som de andres. Der forekommer aldrig nogen Opposition i disse Moder. Man kommer sammen, ikke for at overbevise hverandre, thi alle tilstedeværende nære de samme Anskuelser, men blot for at give sin Mening Udtryk. Den uindviede fore-

kommer hele dette Spilfægteri mod en fraværende Fjende næsten latterligt. Man kan næppe forstaa, at de talende kan gjøre sig den L'lejlighed at være livlige, bidende, overbevisende, blot for at sige hverandre, hvad alle vide i Forvejen og hvad ingen har den ringeste Lyst til at tage til Gjenmæle mod. Men denne Slags Demonstrationer hore nøje sammen med det engelske Samfund, og det er muligt, at de paavirke den offentlige Mening. Da Kvindernes Sag var uigjenkaldelig tabt i Parlamentet, blev der øjeblikkelig truffet Forberedelser til et nyt Slags Møde, et Indignations Møde. Her blev der udslynget skarpe Ytringer mod Mr. Gladstone og de liberale; man maatte nu begynde at sætte sit Haab til de ellers med Hensyn til Reformer uforbederlige Lorder, der var gunstig stemte mod Kvindens Sag, fordi de haabede i denne at linde en Modvægt mod Farerne ved den udvidede Stemmeret. Det hed her om Gladstone: Han havde Forudsætningerne til at blive vor Fører, men han har sveget os. Og man hørte temmelig aristokratiske og hovmodige Bemærkninger, saasom: Jordarbejderne paa vore egne Godser skal saaledes blive vore Herrer. Kvinder med Formue og Dannelse skal staa tilbage for disse dumme Arbejdere.

Naar man hører slige Ytringer, kan man forstaa, hvorfor Mrs. Besant nu aldrig mere deltager i Forhandlingerne om Kvindens Stemmeret. Hun har gjort den arbejdende Klasses Sag til sin, medens derimod de andre Damer fremfor alt repræsentere Kapitalens Interesser.

Miss Muller, Medlem af Bestyrelsen for Englands Skoler, Dr. phil. fra Cambridge, en meget anset Dame, optræder.

»Herefter har vi kun <5n Taktik at følge. Man vil have Krig med os, lad der da blive Krig! Naar man ikke vil tilkjende os Medborgeres Rettigheder, saa har vi heller ikke saadanne Pligter. Lad os paa ny gjenoptage det gode gamle engelske Princip for Krigsførelse — Skattenægtelse. Ikke paa fredelig Vis, nej, paa en saa ubehagelig, drillende Vis som muligt, med saa meget Spektakel som muligt. Hor nu, hvorledes jeg har i Sinde at gaa til Værks. Man truer med Udpantning. Jeg giver mine Tjenere Ordre til ikke at aabne Døren til mit Hus for andre end mine Venner. Udpantningsfolkene tvinges da til at gjøre Indbrud. Man tillyser Avktion over mine Ejendele. Jeg sammenkalder alle mine Venner og alle, der er interesserede i Sagen. Man tager et af mine Møbler. Mit øvrige Bohave lader jeg tilslaa mig selv. Dette gjentager sig hvert Aar. Det bliver baade kostbarere og besværligere for mig end at betale mine Skatter, men det bliver ogsaa betydelig besværligere og kostbarere for Myndighederne. Vi faar da se, hvem der til sidst sejrer.

Flere Damer erklærede sig rede til at lolge dette Exempel. Og de vil gjøre det sejgt og ihærdigt, indtil de sejre. Det kan man ikke tvivle om, naar man har set noget af den Energi, hvormed de om-325

fatte deres Sag. Lige saa sikkert som Spørgsmaalet om Kvindens Stemmeret er fulgt efter den ny Lov om Ejendomsretten, lige saa sikkert vil der, naar først Principet om Stemmeret er sejrrigt gjennemfort, derpaa komme til at folge en Agitation for Kvindens Valgbarhed til Parlamentet.

For Øjeblikket kan en Kvinde ikke en Gang overvære Forhandlingerne i Parlamentet uden at være indelukket i et Bur med Jærngitter for højt oppe under Loftet, hvor man i Halvmørke maa krybe hen

under Bænkene for at komme frem. Og har man saa med stort Besvær for sine Knæ og til Skade for sit Toj været saa heldig at naa hen til et af de forreste Sæder, hvorfra Salen viser sig i Fugleperspektiv, saa træffer ens Blik den taktfulde Opfordring, trykt med store Bogstaver over Burets Gitter: Si I c/icc is requircd (Tavshed udbedes).

Men Tavshedens Tid hører nok op en Gang, det kan man allerede slutte af adskillige Tegn. —

Tusend Sjæle.

Ruman af Alexis Piscmski. (Foit«i

>Ja, gjør De det,« sagde den gamle; men det er for skident til at gaa; nu skal jeg strax lade spænde for, tilføjede han, idet han hurtigt gik ud.

»Gaar du derhen?« spurgte Nastenka.

Ja vist gjør jeg saa.

j-Og naar jeg nu ikke ønsker det?

»Det var et underligt Ønske.«

Godt, vel, sæt nu, at det er underligt; men naar jeg ønsker det, kan du saa ikke bringe mig det Offer at opgive den Barnagtighed?«

»Jeg forstaar sletikke, hvor her kan være Tale om Offer. Jeg har en Visit at returnere, og jeg returnerer den. Hvad er der i det?«

Der er maaske ingen Ting i det; men jeg ønsker det ikke. Fyrsten er taget ind hos Generalinden, og jeg hader det

Hus. Du har selv fot talt, hvor køligt de modtog dig. Hvad Tilfredsstillelse kan del være for dig med din Egen-kjærlighed, naar de igjen modtager dig med en Grimace?«

»Jeg gaar ikke til Generalinden, som jeg slet ikke bryder mig om at kjende, men til Fyrsten, og jeg gaar der ikke først, men besvarer kun hans Visit. -

=Gjør det ikke, min elskede, min Engel, gaa ikke derhen! Jeg forlanger det bestemt af dig! Bliv hele Dagen hos os. Jeg slipper dig ikke. Jeg vil se paa dig. Du er saa smuk i Dag,* sagde hun og greb hans Haand.

»Jeg kommer igjen om et Kvartér.«

Men jeg vil ikke have det, siger jeg dig.-.

-Det er ikke andet end en Idé, og det er en dum Idé,; sagde Kalinovitsch fortrædeligt.

Nej, Jaques, det er ingen idé, det er en Forudfølelse. Da du fortalte mig, at Fyrsten havde været hos dig, følte jeg et Stik i Hjærtet, ganske som om dette Bekjendtskab vilde true os begge med alle mulige Ulykker. Jeg beder dig endnu en Gang: Gaa ikke hen til Generalinden, gjengjæld ikke Fyrstens Resng, disse Folk vil ødelægge os begge to.«

Saa det hele indskrænker sig altsaa til at være en Forudfølelse. Nu er Forudfølelsen altsaa Skyld i det; men da jeg aldeles ikke tror paa Forudfølelser, saa gaar jeg derhen,« sagde han spotsk.

>Aa, jeg vidste nok i Forvejen, at dit allermindste Ønske var dig langt mere magtpaaliggende end Gud véd hvilke Lidelser, jeg maa bære.«

»Naar du vidsie det, hvad skal saa denne Tale til?«

Nu for Nastenka op.

Hør, Kalinovitsch,« begyndte hun, naar De taler saaledes til mig, — hendes Stemme bævede, og der var Taarer i hendes Øjne. Vov ikke at tale saaledes til mig. Jeg har ofret Dem alt... spøg ikke med min Kjærlighed, Kalinovitsch! Det kan jeg ikke udholde. Hvis De driver den Slags Spog med mig, saa dør jeg, det vil jeg blot sige Dem, De onde Mand!«

j-Det er nok, Nastenka! Hvad skal det til? sagde Kalinovitsch og vilde gribe hendes Haand; men hun trak den tilbage.

Gaa Deres Vej, jeg trænger ikke til Deres Kjærtegn!: sagde hun, idet hun rejste sig og gik; men hun blev staaende ved Døren.

Hvis De gaar til Fyrsten, saa kom ikke til os, hverken i Dag eller i Morgen . . . slet ikke. Jeg vil ikke se Dem . . . . Egoist!«

Kalinovitsch gjorde en Grimace. Nastenka vendte sig om og gik.

I samme Øjeblik kom Godniev tilbage; allerede i Døren raabte han:

»Der er spændt for. Kjør med Gud!«

Jeg takker Dem hjærteligst,« svarede Kalinovitsch og traadte ud af Gadedøren efter at have taget sin Overfrakke paa.

Det var den samme Vogn, i hvilken han for et Aar siden havde gjort Visiter, den saå blot endnu værre ud; om Vinteren havde nemlig nogle Gavtyve skaaret Læderet paa Bukken af og stjaaletdet. Hesten var ogsaa den samme, kun noget tykkere. Paa Bukken sad den samme Invalid, Rivejærn , hvem den kloge Pelagia definitivt havde gjort til Kusk, for at han dog skulde gjøre lidt Gavn for Føden. Den eneste Forskjel var, at Rivejærn denne Gang ikke gjorde sig behagelig for Kalinovitsch. Siden han var blevet afskediget, hadede han ham, og naar han skulde hente noget for ham, blev lian dobbelt saa længe bone som ellers, hvad der vilde sige meget; thi han var to Timer om at gaa til Bagerkonen ved Siden af. I Dag kjørte han Kalinovitsch, som om de var med til en

Ligbegængelse.

Da Kalinovitsch safl, at der ikke var noget at stille op med Gavrilytsch, stod han af Vognen.

Pak dig hjem; jeg vil ikke kjøre med dig, dit Kvæg! -sagde han og gik videre til Fods. Rivejærn mumlede noget i325

fatte deres Sag. Lige saa sikkert som Spørgsmaalet om Kvindens Stemmeret er fulgt efter den ny Lov om Ejendomsretten, lige saa sikkert vil der, naar først Principet om Stemmeret er sejrrigt gjennemfort, derpaa komme til at folge en Agitation for Kvindens Valgbarhed til Parlamentet.

For Øjeblikket kan en Kvinde ikke en Gang overvære Forhandlingerne i Parlamentet uden at være indelukket i et Bur med Jærngitter for højt oppe under Loftet, hvor man i Halvmørke maa krybe hen

under Bænkene for at komme frem. Og har man saa med stort Besvær for sine Knæ og til Skade for sit Toj været saa heldig at naa hen til et af de forreste Sæder, hvorfra Salen viser sig i Fugleperspektiv, saa træffer ens Blik den taktfulde Opfordring, trykt med store Bogstaver over Burets Gitter: Si I c/icc is requircd (Tavshed udbedes).

Men Tavshedens Tid hører nok op en Gang, det kan man allerede slutte af adskillige Tegn. —

Tusend Sjæle.

Ruman af Alexis Piscmski. (Foit«i

>Ja, gjør De det,« sagde den gamle; men det er for skident til at gaa; nu skal jeg strax lade spænde for, tilføjede han, idet han hurtigt gik ud.

»Gaar du derhen?« spurgte Nastenka.

Ja vist gjør jeg saa.

j-Og naar jeg nu ikke ønsker det?

»Det var et underligt Ønske.«

Godt, vel, sæt nu, at det er underligt; men naar jeg ønsker det, kan du saa ikke bringe mig det Offer at opgive den Barnagtighed?«

»Jeg forstaar sletikke, hvor her kan være Tale om Offer. Jeg har en Visit at returnere, og jeg returnerer den. Hvad er der i det?«

Der er maaske ingen Ting i det; men jeg ønsker det ikke. Fyrsten er taget ind hos Generalinden, og jeg hader det Hus. Du har selv fot talt, hvor køligt de modtog dig. Hvad Tilfredsstillelse kan del være for dig med din Egen-kjærlighed, naar de igjen modtager dig med en Grimace?«

»Jeg gaar ikke til Generalinden, som jeg slet ikke bryder mig om at kjende, men til Fyrsten, og jeg gaar der ikke først, men besvarer kun hans Visit. -

=Gjør det ikke, min elskede, min Engel, gaa ikke derhen! Jeg forlanger det bestemt af dig! Bliv hele Dagen hos os. Jeg slipper dig ikke. Jeg vil se paa dig. Du er saa smuk i Dag,* sagde hun og greb hans Haand.

»Jeg kommer igjen om et Kvartér.«

Men jeg vil ikke have det, siger jeg dig.-.

-Det er ikke andet end en Idé, og det er en dum Idé,; sagde Kalinovitsch fortrædeligt.

Nej, Jaques, det er ingen idé, det er en Forudfølelse. Da du fortalte mig, at Fyrsten havde været hos dig, følte jeg et Stik i Hjærtet, ganske som om dette Bekjendtskab vilde true os begge med alle mulige Ulykker. Jeg beder dig endnu en Gang: Gaa ikke hen til Generalinden, gjengjæld ikke Fyrstens Resng, disse Folk vil ødelægge os begge

to.«

Saa det hele indskrænker sig altsaa til at være en Forudfølelse. Nu er Forudfølelsen altsaa Skyld i det; men da jeg aldeles ikke tror paa Forudfølelser, saa gaar jeg derhen,« sagde han spotsk.

>Aa, jeg vidste nok i Forvejen, at dit allermindste Ønske var dig langt mere magtpaaliggende end Gud véd hvilke Lidelser, jeg maa bære.«

»Naar du vidsie det, hvad skal saa denne Tale til?«

Nu for Nastenka op.

Hør, Kalinovitsch,« begyndte hun, naar De taler saaledes til mig, — hendes Stemme bævede, og der var Taarer i hendes Øjne. Vov ikke at tale saaledes til mig. Jeg har ofret Dem alt... spøg ikke med min Kjærlighed, Kalinovitsch! Det kan jeg ikke udholde. Hvis De driver den Slags Spog med mig, saa dør jeg, det vil jeg blot sige Dem, De onde Mand!«

j-Det er nok, Nastenka! Hvad skal det til? sagde Kalinovitsch og vilde gribe hendes Haand; men hun trak den tilbage.

Gaa Deres Vej, jeg trænger ikke til Deres Kjærtegn!: sagde hun, idet hun rejste sig og gik; men hun blev staaende ved Døren.

Hvis De gaar til Fyrsten, saa kom ikke til os, hverken i Dag eller i Morgen . . . slet ikke. Jeg vil ikke se Dem . . . . Egoist!«

Kalinovitsch gjorde en Grimace. Nastenka vendte sig om og gik.

I samme Øjeblik kom Godniev tilbage; allerede i Døren raabte han:

»Der er spændt for. Kjør med Gud!«

Jeg takker Dem hjærteligst,« svarede Kalinovitsch og traadte ud af Gadedøren efter at have taget sin Overfrakke paa.

Det var den samme Vogn, i hvilken han for et Aar siden havde gjort Visiter, den saå blot endnu værre ud; om Vinteren havde nemlig nogle Gavtyve skaaret Læderet paa Bukken af og stjaaletdet. Hesten var ogsaa den samme, kun noget tykkere. Paa Bukken sad den samme Invalid, Rivejærn , hvem den kloge Pelagia definitivt havde gjort til Kusk, for at han dog skulde gjøre lidt Gavn for Føden. Den eneste Forskjel var, at Rivejærn denne Gang ikke gjorde sig behagelig for Kalinovitsch. Siden han var blevet afskediget, hadede han ham, og naar han skulde hente noget for ham, blev lian dobbelt saa længe bone som ellers, hvad der vilde sige meget; thi han var to Timer om at gaa til Bagerkonen ved Siden af. I Dag kjørte han Kalinovitsch, som om de var med til en Ligbegængelse.

Da Kalinovitsch safl, at der ikke var noget at stille op med Gavrilytsch, stod han af Vognen.

Pak dig hjem; jeg vil ikke kjøre med dig, dit Kvæg! -sagde han og gik videre til Fods. Rivejærn mumlede noget iNr. 2 6.

Skjæget, lod Hesten vende, som om der ikke var passeret noget, og kjørte hjem.

I Generalindens Forstue blev Kalinovitsch alter modtaget af en livréeklædt Tjener.

Er H. Durchlauchtighed hjemme ? *

Til Tjeneste,« svarede Lakajen og gik op oven paa.

Fyrsten og Pauline sad paa deres sædvanlige Plads i Dagligstuen. Generalinden sad og tyggede paa et Stykke

Kanél for at stimulere sine Smagsorganer. Tjeneren meldte Kalinovitsch.

:>Naar man taler om Ulven . . . .« sagde Fyrsten, idet han rejste sig.

Modtag ham her! sagde Pauline med Eftertryk.

Ja vel,* svarede han og henvendte sig derpaa til den gamle. Ma tante, Kalinovitsch, en Forfatter, vil hilse paa mig. Maa jeg modtage ham her?«

Hvad er det for en Forfatter? spurgte hun og glippede med Øjnene.

Han var her en Gang i Fjor,« svarede Pauline.

»Hvor?«

Her, hos Dem,« sagde Fyrsten.

Det véd jeg ikke noget af .... jeg kan ikke huske det, sagde den gamle.

Naa ja, saa har De glemt det. Maa jeg modtage ham her? Det er en meget fornuftig og net Mand, sagde Fyrsten.

Ja, hvorfor ikke? Naar du anbefaler ham, skal det være mig en Fornøjelse at se ham,« sagde hun.

Bed Hr. Kalinovitsch om at være saa venlig at ulejlige sig her op! sagde Fyrsten til Lakajen og gik selv ud i Forsalen, medens Pauline traadte hen til Spejlet og glattede sit Haar.

Kalinovitsch traadte ind.

Jeg er Dem meget taknemmelig, fordi De skaffer mig den Fornøjelse at gjøre Deres Bekjendtskab! begyndte Fyrsten, idet han gik ham i Møde og kraftigt trykkede begge hans Hænder.

De kjender jo Husets Damer, ikke sandt!« tilføjede han.

Kalinovitsch svarede, at han en Gang tidligere havde haft den Ære at hilse paa dem.

Saa har De vel ikke noget imod at forny Bekjendtskabet med dem. sagde Fyrsten og førte ham ind i Salonen.

Monsieur Kalinovitsch! sagde han til Generalinden, som kun hilste med Øjnene. Mademoiselle Pauline modtog derimod Gjæsten meget elskværdigt.

Je rous prie, monsieur, prene: place! sagde Fyrsten, idet han trak en Siol hen til Kalinovitsch og satte sig i Nærheden af ham.

= Monsieur Kalinovitsch har været saa uelskværdig kun at besøge os én eneste Gang,« sagde Pauline paa Fransk.

Kalinovitsch svarede paa samme Sprog, ai han havde hørt Tale om Generalindens Sygdom og været bange for at komme til Ulejlighed. Fyrsten og Pauline vexlede et Blik, de syntes begge to godt om den unge Inspektørs behændige franske Frase. Den gamle Dame vedblev at glippe med Øjnene og lod dem udtryksløst glide fra Datteren hen paa Fyrsten og fra denne paa Kalinovitsch.

Maman har virkelig været daarlig et helt Aar og næsten ikke modtaget en eneste, > sagde Pauline.

Jeg foler Svækkelse i Armen, og mine Fingre er stive,« sagde den gamle Dame til Kalinovitsch, idet hun viste ham sin indtørrede, skjælvende Haand og klemte Fingrene sammen.

»Med Tiden kommer Bevægeligheden igjen, Deres Naade, Stivheden gaar nok over,« svarede sidstnævnte.

»Ja, den gaar over, den gaar ganske bestemt over, sagde Fyrsten. »Med Guds Hjælp kan De komme til at faa kolde Bade paa Landet til Sommer, og saa skal De bare se, hvor ung De igjen bliver, ma tante!*

»Smagen skorier del ogsaa paa .... Jeg har en ubehagelig Smag i Munden ... jeg kan ikke lide de Retter, som jeg tidligere satte Pris paa,' vedblev den gamle Dame, idet hun henvendte sig til Kalinovitsch uden at ænse Fyrstens Ord.

Kalinovitsch gav sit Ansigt et Udtryk af dyb Medlidenhed, mens der fløj et let Smil hen over Fyrstens Læber.

»Men, maman dog, De har jo Appetit; De holder meget af at spise; men det er skadeligt for Dem at spise meget, sagde Pauline.

Men den gamle brod sig ikke om, hvad Datteren sagde. Hun var meget glad ved at have fundet et nyt Menneske, med hvem hun kunde tale om sin Sygdom, og henvendte sig aller til Kalinovitsch.

»Mine Bén er svage . . . jeg kan ikke gaa . . . de kan ikke bære Kroppen længere.«

»Det gaar nok over, Deres Naade,« sagde han.

>Gaar det helt over?« spurgte Patienten.

»Ja, del tænker jeg,« svarede Kalinovitsch. Min Fader fik pludselig et Anfald af den samme Sygdom; men han levede endnu femten Aar og var fuldstændig rask.-

• Kun femten Aar, og saa døde han,- sagde Generalinden tankefuld.

Kalinovitsch tav.

Der spillede atter ei umærkeligt Smil om Fyrstens Læber, og han saa paa Pauline.

»Finder De ikke delte Provinsliv kjedeligt? De var jo saa bange for det,« sagde Pauline til Kalinovitsch, tilsyneladende i den Hensigt at afbryde Moderens Samtale om sin Sygdom.

Hr. Kalinovitsch har sandsynligvis ikke haft Tid til at kjede sig i det sidste Aar, siden han har været beskæftiget med at skrive sit smukke Værk,« sagde Fyrsten.

»Min Roman skrev jeg allerede for to Aar siden,, svarede Kalinovitsch.

»Har De længe givet Dem i i med literært Arbejde?: spurgte Pauline. »Ja.*

»De skynder Dem blot ikke,< sagde Fyrsten, med at lade Deres Bøger trykke, og det er meget rigtigt. Jo strængere man er imod sig selv, des bedre. I Literaturen som i Livet maa man altid huske paa den Regel, at man tusende Gange fortryder at have talt meget, men aldrig at have ialt lidt. Det er meget rigtigt!« gjentog han. Efter en Pavse sagde han:

»Men nu, efter at De er kommet ind paa den Løbebane med saa glimrende et Held, nu har De vel skrevet eller gjort Udkast til en hel Del?

»Ja, Udkast har jeg flere af, men ingen Ting saa afrundet, at jeg kunde bestemme mig til at lade det trykke, svarede Kalinovitsch.

»Det er godt, det er udmærket!- sagde Fyrsten; ^og hvor stor end vor Utaalmodighed er efter at se noget nyt fra Deres Haand, saa ønsker vi dog, at De efter saa heldigt etSkridt maa reussere endnu mere, og derfor vover vi ikke at skynde paa Dem. De maa vrage og prøve. Efter det første Forsøg venter vi, at De skal præstere et fuldmodent Førsterangs Værk.«

Kalinovitsch bukkede.

»Gud véd,« vedblev Fyrsten, »at jeg ikke taler saaledes for at smigre Dem, men som en sand Beundrer af ethvert Talent.«

»Jeg antager, det maa være meget vanskeligt at skrive en Bog — det har jeg tit tænkt paa,« sagde Pauline; »undertiden kan jeg ikke en Gang faa sat et Brev sammen, og saa en hel Roman... I den Tid maa man vel slet ikke tænke paa andre Ting, hvis man ikke vil miste Traaden i sine Ideer?«

»Man maa jo vel nok have et specielt Talent, *ma cousine*,« bemærkede Fyrsten; »en levende Fantasi, en stærk Indbildningskraft. Ogsaa jeg har under mit Nomadeliv i Rusland og Udlandet lært mange Forfattere og Kunstnere af alle Slags at kjende, ligefra Provinsskuespilleren til Goethe, for hvem jeg havde den Ære at blive præsenteret som russisk rejsende, og jeg maa tilstaa, hos hver enkelt af dem fandt jeg noget specielt, noget, som slet ikke findes hos os andre stakkels Syndere; men desuden, frasét Forstanden (og jeg kan slet ikke tænke mig en

dum Forfatter eller Kunstner), desuden har Flertallet af dem et godt og ædelt Hjærte.«

»Og De selv, Deres Durchlauchtighed, har De aldrig givet Dem af med Literatur, aldrig skrevet noget?« spurgte Kalinovitsch beskeden.

»Aa, Gud, nej!« udbrød Fyrsten. »Hvad Slags Forfatter skulde jeg være? Jeg har andre Ting for og forstaar ikke en Gang at skrive.«

»Det er vanskeligt at tro paa det sidste,« bemærkede Kalinovitsch i samme Tone.

»Men det er saaledes«, svarede Fyrsten, »skjønt jeg næsten har tilbragt hele mit Liv blandt Forfattere og knyttet mange kjære og dyrebare Forbindelser blandt dem,« tilføjede han med et Suk.

Samtalen gik et Øjeblik i Staa.

»Deres Durchlauchtighed har sandsynligvis ogsaa kjendt Puschkin?« sagde Kalinovitsch derpaa.

»Ja, meget godt! Vi er næsten voxet op sammen, jeg som Fændrik i Garden, og han, tror jeg, var ansat i Udenrigsministeriet. *C'était un homme de génie*... i Ordets fulde Betydning. Han, Baratinski, Dalwig, Nastschokin — sidstnævnte stod ved samme Regiment som jeg — alle disse unge Mennesker hørte til *én enkelt* Kreds.«

»Jeg mindes at have læst et Sted,« sagde Pauline og missede med Øjnene, »at Puschkin i Selskabslivet hellere vilde anses for Verdensmand end for Forfatter og Digter.«

»Ja, jeg véd ikke, hvad jeg skal svare paa det, Cousine,« sagde Fyrsten; »jeg kan sige Ja, og jeg kan sige Nej; muligvis har det været saadan i Begyndelsen, i hans Ungdom. Jeg traf ham baade i St. Petersborg og Moldau og i Odessa; jeg har ogsaa kjendt den Dame, som han var forelsket i — det var den mest henrivende Kvinde, som Vor-Herre har sat ind i Verden; naa, den Gang vilde han vel gaa for at være en Udhaler, som det var Skik blandt alle os unge Mennesker, men senere, da han havde vundet almindelig Anerkjendelse, da H. Majestæt Kejserens Opmærksomhed var blevet henledet paa ham, da han var blevet Kammerjunker — da fik alle disse Ting ham til at vurdere sit Talent højt.«

»Tusend Sjæle« vil med det første udkomme komplet paa Brød. Salmonsens Forlag.

Til Læserne.

»*Hjemme og Ude*« ophorer med dette Nummer at udkomme.

Efter det Opsving, Dagspressen i de senere Aaringer har taget, synes det, som om de belletristiske Ugeblades Tid er forbi. Vore Dagblades syvende Nummer er traadt i Stedet for dem. For hvert Aar, der gaar, drager Dagspressen mere og mere ind under sig, det rent æsthetiske og historiske Stof, ikke mindre end Redegjørelser for Literatur og Kunst. Ikke en Gang Fagskrifter ere jo nu længer i Stand til at modstaa den overvældende Konkurrence.

Idet Udgiverne da hermed tage Afsked fra deres Ladere, takke de enhver, der med Venlighed har fulgt og støttet dette Ugeblad. Særlig bringe de deres bedste Tak til den Kreds af ansete Forfattere, der fra først til sidst har lagt deres aldrig svigtende Velvilje og Interesse for Dagen ved værdifulde Bidrag.

Kjøbenhavn, 29. Marts 1885.

*Udgiverne.*Skridt maa reussere endnu mere, og derfor vover vi ikke at skynde paa Dem. De maa vrage og prøve.

Efter det første Forsøg venter vi, at De skal præstere et fuldmodent Førsterangs Værk.«

Kalinovitsch bukkede.

»Gud véd,« vedblev Fyrsten, »at jeg ikke taler saaledes for at smigre Dem, men som en sand Beundrer af ethvert Talent.«

»Jeg antager, det maa være meget vanskeligt at skrive en Bog — det har jeg tit tænkt paa,« sagde Pauline; »undertiden kan jeg ikke en Gang faa sat et Brev sammen, og saa en hel Roman... I den Tid maa man vel slet ikke tænke paa andre Ting, hvis man ikke vil miste Traaden i sine Ideer?«

»Man maa jo vel nok have et specielt Talent, *ma cousine*,« bemærkede Fyrsten; »en levende Fantasi, en stærk Indbildningskraft. Ogsaa jeg har under mit Nomadeliv i Rusland og Udlandet lært mange Forfattere og Kunstnere af alle Slags at kjende, ligefra Provinsskuespilleren til Goethe, for hvem jeg havde den Ære at blive præsenteret som russisk rejsende, og jeg maa tilstaa, hos hver enkelt af dem fandt jeg noget specielt, noget, som slet ikke findes hos os andre stakkels Syndere; men desuden, frasét Forstanden (og jeg kan slet ikke tænke mig en dum Forfatter eller Kunstner), desuden har Flertallet af dem et godt og ædelt Hjærte.«

»Og De selv, Deres Durchlauchtighed, har De aldrig givet Dem af med Literatur, aldrig skrevet noget?« spurgte Kalinovitsch beskeden.

»Aa, Gud, nej!« udbrød Fyrsten. »Hvad Slags Forfatter skulde jeg være? Jeg har andre Ting for og forstaar ikke en Gang at skrive.«

»Det er vanskeligt at tro paa det sidste,« bemærkede Kalinovitsch i samme Tone.

»Men det er saaledes«, svarede Fyrsten, »skjønt jeg næsten har tilbragt hele mit Liv blandt Forfattere og knyttet mange kjære og dyrebare Forbindelser blandt dem,« tilføjede han med et Suk.

Samtalen gik et Øjeblik i Staa.

»Deres Durchlauchtighed har sandsynligvis ogsaa kjendt Puschkin?« sagde Kalinovitsch derpaa.

»Ja, meget godt! Vi er næsten voxet op sammen, jeg som Fændrik i Garden, og han, tror jeg, var ansat i Udenrigsministeriet. *C'était un homme de génie...* i Ordets fulde Betydning. Han, Baratinski, Dalwig, Nastschokin — sidstnævnte stod ved samme Regiment som jeg — alle disse unge Mennesker hørte til *én enkelt* Kreds.«

»Jeg mindes at have læst et Sted,« sagde Pauline og missede med Øjnene, »at Puschkin i Selskabslivet hellere vilde anses for Verdensmand end for Forfatter og Digter.«

»Ja, jeg véd ikke, hvad jeg skal svare paa det, Cousine,« sagde Fyrsten; »jeg kan sige Ja, og jeg kan sige Nej; muligvis har det været saadan i Begyndelsen, i hans Ungdom. Jeg traf ham baade i St. Petersborg og Moldau og i Odessa; jeg har ogsaa kjendt den Dame, som han var forelsket i — det var den mest henrivende Kvinde, som Vor-Herre har sat ind i Verden; naa, den Gang vilde han vel gaa for at være en Udhaler, som det var Skik blandt alle os unge Mennesker, men senere, da han havde vundet almindelig Anerkjendelse, da H. Majestæt Kejserens Opmærksomhed var blevet henledet paa ham, da han var blevet Kammerjunker — da fik alle disse Ting ham til at vurdere sit Talent højt.«

»Tusend Sjæle« vil med det første udkomme komplet paa Brød. Salmonsens Forlag.

Til Læserne.

»*Hjemme og Ude*« ophorer med dette Nummer at udkomme.

Efter det Opsving, Dagspressen i de senere Aaringer har taget, synes det, som om de belletristiske Ugeblades Tid er forbi. Vore Dagblades syvende Nummer er traadt i Stedet for dem. For hvert Aar, der gaar, drager Dagspressen mere og mere ind under sig, det rent æsthetiske og historiske Stof, ikke mindre end Redegjørelser for Literatur og Kunst. Ikke en Gang Fagskrifter ere jo nu længer i Stand til at modstaa den overvældende Konkurrence.

Idet Udgiverne da hermed tage Afsked fra deres Ladere, takke de enhver, der med Venlighed har fulgt og støttet dette Ugeblad. Særlig bringe de deres bedste Tak til den Kreds af ansete Forfattere, der fra først til sidst har lagt deres aldrig svigtende Velvilje og Interesse for Dagen ved værdifulde Bidrag.

Kjøbenhavn, 29. Marts 1885.

*Udgiverne.*Nr. 26.

Thomsen m. _fl.
Pris 5 Kroner Fj e rd i n graaret.
Abonnement modtages i alle Boglader samt paa Postkontorerne og i Hovedexpcditionen: Vimmelskaftet 32.
FORLAGSBUREAUET I KJØBENHAVN.
(0. H. Delbanco. G. E. C. Gad. F. Hegel & Søn. C C. Lose.)
forlæggere: BRDR. SAIMONSEN,
redaktører:
OTTO BORCHSENIUS OG JOHANNES MAGNUSSEN.
bogtrykker:
F. E. BORDING.